Dziennik ustaw państwa

S. 175 wzór

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Rok 1913.

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

W Wiedniu.

Z ces. król. Drukarni nadwornej i państwowej.

1913.

(Polnisch.)

100244 III

Indeks I.

Spis chronologiczny

ustaw i rozporządzeń, ogłoszonych w Dzienniku ustaw państwa w roku 1913.

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1899			
29. lipca	Układ w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych (I. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze)	173	458
29. „	Układ, dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej (II. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze)	174	479
29. „	Układ, dotyczący stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej (III. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze)	175	500
29. „	Oświadczenia *a)* w sprawie zakazu używania pocisków z duszącymi lub trującymi gazami i *b)* w sprawie zakazu używania pocisków, które w ludzkiem ciele łatwo się rozszerzają lub rozpłaszczają (Oświadczenia I. konferencyi pokojowej w Hadze)	176	511
1904			
21. grudnia	Układ międzynarodowy, dotyczący uwolnienia okrętów szpitalnych od należytości portowych	193	780
1906			
13. lutego	Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Portugalią . . .	189	766
1907			
18. października	Układ w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych (I. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze	177	518
18. „	Układ, dotyczący ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych (II. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	178	554
18. „	Układ o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich (III. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	179	571
18. „	Układ, dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej (IV. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	180	587

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1907			
18. października	Układ, dotyczący praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej (V. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	181	**617**
18. „	Układ o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich (VI. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	182	**638**
18. „	Układ o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne (VII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	183	**655**
18. „	Układ o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych (VIII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	184	**671**
18. „	Układ, dotyczący ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne w czasach wojennych (IX. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	185	**688**
18. „	Układ, dotyczący stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej. (X. Układ II konferencyi pokojowej w Hadze)	186	**706**
18. „	Układ, dotyczący niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej (XI. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	187	**728**
18. „	Układ, dotyczący praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej (XIII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze)	188	**745**
1909			
15. stycznia	Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Stanami zjednoczonymi amerykańskimi	190	**769**
1910			
4. maja	Układ międzynarodowy celem zwalczania handlu dziewczętami	26	**51**
16. lipca	Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Wielką Brytanią .	191	**773**
23. września	Układy międzynarodowe w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów oraz w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu	33	**69**
19. października	Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Brazylią	192	**776**
1911			
2. czerwca	Układy waszyngtońskie, dotyczące Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej i międzynarodowego rejestrowania marek . . .	64	**187**
22. „	Obwiadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia 3. listopada 1873, Dz. u. p. Nr. 60 z roku 1874, zmienionego oświadczeniem między Austro-Węgrami i Szwecyą-Norwegią z dnia 25. kwietnia 1892, Dz. u. p. Nr. 122 z roku 1893	111	**347**
1912			
28. października	Traktat handlowy i żeglarski z dnia 28. października 1912 między Austro-Węgrami i Japonią	118	**355**

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1912			
24. grudnia	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906	1	1
31. „	Ustawa, dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913	2	2
31. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei, dotyczące zmiany postanowień dokumentu koncesyjnego z dnia 13. października 1907, Dz. u. p. Nr. 241, na kolej lokalną z Neumarkt-Kallham do Weizenkirchen wraz z odnogą z Aching do Peuerbach	4	9
1913			
2. stycznia	Ustawa, dotycząca utworzenia izb inżynierskich	3	5
3. „	Ustawa, dotycząca ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych	5	10
3. „	Ustawa, dotycząca zniesienia loteryi liczbowej oraz wprowadzenia loteryi klasowej	94	315
8. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego II. klasy na dworcu kolejowym w Scharnitz i przekształcenia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Scharnitz na ekspozyturę wymienionego Urzędu celnego głównego	6	13
9. „	Ustawa, którą zmienia się § 1. ustawy z dnia 7. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 140, o ustanawianiu dróg koniecznych	7	13
9. „	Ustawa, dotycząca pozbycia skarbowych parcel gruntowych w wiedeńskiej XVI. dzielnicy miejskiej	10	15
10. „	Ustawa o użyciu części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych	8	13
10. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące upoważnienia c. k. Urzędu celnego pobocznego w Nachod do ekspedyowania żywych roślin	15	19
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące wydawania przesyłek pocztowych substytutom adwokatów i notaryuszy	9	14
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową, dotyczące wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia, przypisywanych przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie	12	17
20. „	Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące ustalenia stref zakazanych dla statków powietrznych	11	15
20. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, ustanawiające, względnie zmieniające dla Dziekanatów w Folgaria, Denno, Ossana, Cles, Male i Levico w dyecezyi trydenckiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego	13	18
20. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Uzvölgy	14	18

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
20. stycznia	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące niedozwolonego przyrządzania i pozbywania papierosów	47	155
22. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906	16	19
24. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, ustanawiające dla nowo utworzonych Dziekanatów w Dzinowaczu i Szatowie (w dyecezyi berneńskiej) kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego	17	21
25. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwem kolei żelaznych i Ministerstwem sprawiedliwości, dotyczące donoszenia o czynnościach prawnych, zawartych przez c. k. Zarząd kolei państwowych, w celu wymiaru należytości	27	65
25. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i handlu, dotyczące upoważnienia c. k. Głównego Urzędu celnego w Lublanie do ekspedycyi gładkich towarów jedwabnych	28	65
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące zmiany w wyglądzie znaczków pocztowych na 1 do 35 halerzy, zniesienia znaczków pocztowych na 50 halerzy i wprowadzenia znaczków pocztowych na 72 halerze	18	21
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej, dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1. z roku 1912	22	35
4. lutego	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące przedłużenia ustanowionego w koncesyi czasokresu do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries kolo Bozen do pensyonatu Germania	19	22
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych	21	23
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej celem uzupełnienia rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 154, którem wydano postanowienia przejściowe do ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128, dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej	20	22
8. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące koncesyonowania kilku normalnotorowych linii kolejek elektrycznych w XIII., XVIII. i XXI. dzielnicy Wiednia	23	39
11. „	Ustawa, dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia na wypadek choroby na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego oraz pieczy na wypadek choroby nad osobami, zatrudnionemi zarobkowo w tych przedsiębiorstwach	24	41
11. „	Ustawa, dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego	25	45
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w gminie miasta Bielska	29	66
16. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące utworzenia Komisaryatu policyi w Borysławiu	30	66

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
19. lutego	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące przeniesienia Głównego Urzędu celnego w Feldkirchu na dworzec kolejowy	31	66
19. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia kilku urzędów celnych do wdrażania skróconego postępowania zapowiadawczego . . .	32	67
19. „	Rozporządzenie Ministerstw rolnictwa, handlu i spraw wewnętrznych, dotyczące regulaminu targowego dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta w St. Marx	36	107
21. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące rozszerzenia uprawnień kilku królewsko-węgierskich ekspozytur urzędów celnych głównych oraz urzędów celnych głównych	34	105
22. „	Rozporządzenie c. i k. wspólnego Ministra spraw zewnętrznych, którem znosi się wykonywanie sądownictwa konsularnego w dawnych otomańskich wilajetach Tripolis i Benghazi	38	111
26. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906	35	105
28. „	Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu, którem ogłasza się zaliczenie gminy Sillian do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej	97	317
2. marca	Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Gorycyi i Gradyski	37	109
5. „	Dokument koncesyjny na kolej lokalną z Ruprechtshofen do Gresten . . .	40	115
6. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Głównych urzędów celnych we Lwowie i w Lublanie do wymierzania cła od kart do gry	42	149
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej, dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., z roku 1912	41	119
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany przepisu o badaniu barwika cukru rafinowanego	43	149
11. „	Obwieszczenie całego Ministerstwa, dotyczące dni świątecznych	44	151
11. „	Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu w celu sprostowania błędu w załączniku *A* do rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 7. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 21, dotyczącego jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych	48	157
12. „	Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmów krajowych Galicyi, Śląska, Przedarulanii i Tryestu	39	113
13. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty, dotyczące wprowadzenia w Akademii technicznej w Wiedniu drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) dla studyów budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych	45	151
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany terminów płacenia podatku domowo-czynszowego w poborowym okręgu podatkowym Domažlice w Czechach	46	152
15. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące zwinięcia urzędów podatkowych w Tyrolu	54	179

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
17. marca	Ustawa, którą uzupełnia się względnie się zmienia ustawę z dnia 6. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 19, dotyczącą ochrony znaków towarowych . . .	65	213
24. „	Ustawa, którą zmienia się ponownie ustawę z dnia 11. lutego 1893, Dz. u. p. Nr. 22, dotyczącą wywłaszczenia w celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia królewskiego stołecznego miasta Pragi	50	159
26. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące utworzenia Dyrekcyi policyi w Lublanie	49	157
28. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej	51	159
31. „	Rozporządzenie całego Ministerstwa, dotyczące zaprowadzenia austryackich ustaw o ochronie marek w c. i k. sądach konsularnych oraz rozszerzenia jurysdykcyi sądów konsularnych przez uprawnienie ich do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw tym ustawom	52	161
31. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, którem zmienia się § 1. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 26. sierpnia 1908, Dz. u. p. Nr. 207, dotyczącego dodatków aktywalnych systemizowanego grona nauczycielskiego w rzymsko-katolickich i grecko-katolickich dyecezyalnych zakładach naukowych teologicznych oraz Głównych Zakładach naukowych teologicznych w Gorycyi i Zadarze	57	181
1. kwietnia	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, podające spis szlaków kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa z dnia 14. października 1890, Dz. u. p. Nr. 186 z r. 1892, dotycząca obrotu towarów na kolejach żelaznych	53	163
1. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, ustanawiające dla nowo utworzonych Urzędów dziekańskich (wikaryackich) w Karlsbadzie i Elbogenie kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego (wikaryackiego)	55	179
2. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych, którem tworzy się w Urzędzie patentowym dwa dalsze oddziały (IX. i X.)	69	233
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa, dotyczące egzaminu dla technicznej służby lasowej w administracyi politycznej	58	181
4. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i handlu, dotyczące upoważnienia c. k. Głównego Urzędu celnego w Bregencyi do ekspedycyi przędzy wełnianej z numerów taryfy 223. i 224	59	185
6. „	Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu, którem ogłasza się zaliczenie gminy Arco do szóstej klasy wojskowej taryfy czynszowej	75	287
8. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące przemiany Urzędu celnego pobocznego I. klasy w Lodrone na Urząd celny poboczny II. klasy . . .	56	180
8. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, ustanawiające dla nowo utworzonego Dziekanatu w Jaćmierzu w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego	60	185
8. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, ustanawiające dla nowo utworzonego Dziekanatu w Rudkach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego	61	186

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
8. kwietnia	Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości o czasowem skróceniu sędziowskiej służby przygotowawczej	62	186
13. „	Ustawa, dotycząca używania częściowych zapisów długu pożyczki w kwocie 30,000.000 K, mającej się zaciągnąć przez margrabstwo Moraw, do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych, pupilarnych i tym podobnych	76	287
14. „	Ustawa, dotycząca zapobiegania chorobom zaraźliwym oraz ich zwalczania	67	221
18. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące przedłużenia działalności Ekspozytury urzędu celnego w Franzensbadzie	63	186
19. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego w Oberuzell do wolnej od cła ekspedycyi używanych zagranicznych koszów do przewożenia i beczek drewnianych do napełniania jagodami	70	255
21. „	Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmu krajowego w Tyrolu	68	231
21. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906	71	257
21. „	Ustawa, dotycząca zmiany i uzupełnienia § 74. ordynacyi przemysłowej	74	285
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych, dotyczące międzynarodowego rejestrowania marek	66	213
22. „	Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu, którem ogłasza się zaliczenie gminy Mezocorona do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej	79	297
24. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia okręgu rozkładu podatku zarobkowego dla obszaru nowo utworzonego Starostwa w Radziechowie w Galicyi oraz dotyczące zmiany liczby członków i zastępców komisyi dla podatku zarobkowego IV. klasy dla „Powiatu politycznego Brody“ i dla „Powiatu politycznego Kamionka“	72	283
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące uzupełnienia § 4. rozporządzenia wykonawczego z dnia 30. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 24, wydanego do ustawy z dnia 30. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 23, o wydawaniu soli bydlęcej po zniżonej cenie	73	284
29. „	Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu, którem ogłasza się zaliczenie gminy Wipawa do siódmej klasy wojskowej taryfy czynszowej	130	393
7. maja	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, Ministerstwem wyznań i oświaty oraz z Ministerstwem sprawiedliwości, skarbu, handlu, kolei żelaznych i rolnictwa, dotyczące techników cywilnych (inżynierów cywilnych i geometrów cywilnych)	77	288
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące wydania znaczków na portoryum po 14 halerzy	80	297
9. „	Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Galicyi	78	295
9. „	Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości, dotyczące utworzenia Sądu powiatowego w Zlinie na Morawach	81	298

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
13. maja	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Hruszowie (na Śląsku)	82	298
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi poniżej Anizy, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	83	298
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Margrabstwie Moraw, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3. dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	84	300
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi powyżej Anizy i w Księstwie Solnogrodu, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	85	302
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w uksiążęconem Hrabstwie Tyrolu i kraju Przedarulanii, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	86	304
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Królestwie Dalmacyi, Księstwie Krainy, Margrabstwie Istryi, uksiążęconem Hrabstwie Gorycyi i Gradyski oraz mieście Tryeście z jego obszarem, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	87	308
17. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Piszczanach	88	313
17. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej dla szycia bielizny i krawiectwa w Świtawie	112	349
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany termiuów zapłaty podatku domowo-czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Smichów w Czechach	89	313
21. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej dla przedmiotów, przesyłanych pocztą, w nowym budynku c. i k.wojskowego Urzędu pocztowego w Sarajewie	90	314
21. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Biura dla ekspedycyi celnej przy Urzędzie podatkowym w Gmunden	91	314
24. „	Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty, dotyczące częściowej zmiany tymczasowego rozporządzenia z dnia 27. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 136, o odbywaniu egzaminów kwalifikacyjnych dla kandydatek na posady zawodowych nauczycielek rolnictwa w rolniczych szkołach gospodarstwa domowego	101	327
25. „	Rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa skarbu do prawno-podatkowych postanowień ustawy z dnia 3. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 5, dotyczącej ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych	92	314

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
26. maja	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do ekspedycyi wychodowej palonych napojów wyskokowych i piwa oraz zezwolenia na wzajemny ruch lokalny pociągów między Biurami celnemi w Martinsbruck Schalklhof, Spissermühl i Ischgl	98	317
26. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Urzędów celnych głównych w Metkowicach i Gruzie do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego	116	353
27. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące pewnej zmiany w § 2. statutu państwowej Rady kolejowej	93	314
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące poruczenia c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych w Wiedniu czynności, połączonych z prowadzeniem loteryi klasowej, oraz zmiany tytułu tej władzy	95	316
29. „	Reskrypt Ministerstwa skarbu, dotyczący ściągnięcia banknotów po 100 koron z datą 2. stycznia 1910	96	316
30. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej	99	317
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące zaprowadzenia kartek z zleceniem pocztowem	104	331
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej, którem zmienia się niektóre postanowienia przepisu, dotyczącego powinności meldowania się obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, Dz. u. p. Nr. 147 z roku 1905, oraz odnoszącego się do tego przepisu rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. czerwca 1907, Dz. u. p. Nr. 151	100	319
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu, dotyczące zakazu handlu obnośnego w okręgu leczniczym Portorose	119	366
3. czerwca	Rozporządzenie całego Ministerstwa, dotyczące postępowania z cywilnymi funkcyonaryuszami państwowymi, przyjętymi na podstawie umowy, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej	106	343
3. „	Rozporządzenie całego Ministerstwa, dotyczące poborów cywilnych oficyantów kancelaryjnych i pomocników kancelaryjnych państwowych władz, urzędów i zakładów, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej	107	343
3. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumienia z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa w Taborze	120	366
5. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Neustadt an der Tafelfichte w Czechach	102	329
5. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące ogłoszenia układu międzynarodowego co do telegrafów iskrowych, zawartego w Londynie dnia 5. lipca 1912	105	332
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące rozpoczęcia się działalności urzędowej Sądu powiatowego w Neustadt an der Tafelfichte	103	329

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
7. czerwca	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Busatti (w Tyrolu)	108	344
9. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego II. klasy na dworcu kolejowym w Ehrwald (w Tyrolu) oraz przekształcenia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Ehrwald (koło Griessen) na ekspozyturę tego Urzędu celnego głównego	109	344
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia c. k. rolniczo-chemicznej Stacyi doświadczalnej w Gorycyi do wystawiania certyfikatów rozbioru dla posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu do Włoch . . .	110	345
9. „	Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych oraz Ministrem robót publicznych, dotyczące określenia zakresu działania Inspektoratu przemysłowego dla budowy dróg wodnych w Pradze	121	366
10. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw oddziału dla krawiectwa żeńskiej szkoły przemysłowej w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Lublanie . . .	113	349
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące uiszczania należytości stemplowej od pokwitowań przy państwowych zapłatach i wypłatach w tych przypadkach, w których ściągnięcie należytości w drodze potrącenia zbiega się z bezpośrednim uiszczeniem należytości, będącem obowiązkiem strony	114	350
18. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące zmiany niektórych postanowień Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 16. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 9 z roku 1892, dla kolei dolno-krainskich i dokumentu koncesyjnego z dnia 23. maja 1908, Dz. u. p. Nr. 105, dla kolei lokalnej z Treffen do Johannisthal (Karmel)	115	351
19. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową, dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek władz sądowych w Czechach za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności	117	353
19. „	Obwieszczenie Ministerstwa robót publicznych, dotyczące krajów, należących do Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej, oraz krajów, należących do układu madryckiego, dotyczącego międzynarodowego rejestrowania marek	140	411
21. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw miejskiej żeńskiej szkoły przemysłowej w Prościejowie	124	371
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej, którem prostuje się, względnie uzupełnia się niektóre postanowienia „Przepisu, tyczącego się organizacyi pospolitego ruszenia królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii“, ogłoszonego rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1907, Dziennik ustaw państwa Nr. 150	129	375
21. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej Stowarzyszenia „Libusza“ w Kromieryżu	131	393
23. „	Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej i Ministerstwa skarbu, którem ogłasza się zaliczenie gminy Neumarkt do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej	235	853

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
26. czerwca	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, objaśnień do taryfy celnej, tudzież spisu przeciętnej wartości handlowej najważniejszych chemicznych materyałów pomocniczych i wytworów, podlegających wymiarowi cła od wartości według Nr. 622, który to spis wydano rozporządzeniem z dnia 27. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 100	123	369
28. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa w Ołomuńcu	125	371
28. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Cyrkwenicy do urzędowej ekspedycyi wychodowej olejów mineralnych, podlegających opłatom od zużycia	126	372
29. „	Ustawa, dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913	122	367
2. lipca	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego w Predeal do kredytowania ceł .	127	372
2. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej linii kolejki Stockhofstrasse—Herrenstrasse—Rudigierstrasse—Mozartstrasse—Weissenwolffstrasse w Lincu	128	372
3. „	Traktat państwowy między Austro-Węgrami i Bawaryą, zawarty w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom, które mogłyby wyniknąć wskutek stosowania ustaw podatkowych, obowiązujących w Austryi względnie w Bawaryi	243	863
6. „	Ustawa, dotycząca uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa . .	151	427
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany pouczenia o badaniu oleju terpentynowego, używanego jako szczególny środek denaturyzacyjny	132	393
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany wskazówki dla badania części składowych ogólnego środka denaturyzacyjnego dla wódki . . .	133	394
9. „	Ustawa, dotycząca upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi	135	399
9. „	Ustawa, którą przyznaje się ulgi należytościowe dla postępowania w celu wykonania ustawy krajowej dla Królestwa Dalmacyi z dnia 28. marca 1911, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 20, dotyczącej stosunków prawnych na drzewach stojących jako rzeczach samoistnych	137	409
9. „	Ustawa, dotycząca uwolnień od należytości z powodu odnawiania aktów w publicznych władzach i urzędach	138	409
9. „	Rozporządzenie Ministrów sprawiedliwości i skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową, którem zmienia się przepisy instrukcyi dla sądowych urzędów depozytowych o oznaczaniu papierów wartościowych	141	411
9. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego w Ratyzbonie (w Bawaryi)	142	413

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
9. lipca	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i rolnictwa w celu wykonania ustawy z dnia 6. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 151, dotyczącej uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa	152	427
11. „	Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmów krajowych Moraw i Tryestu . .	134	397
11. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, w celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 135, dotyczącej upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi	136	400
11. „	Ustawa, którą uzupełnia się ustawę o postępowaniu karnem z dnia 23. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 119	143	413
12. „	Ustawa o wliczaniu poszczególnych wojskowych powinności służbowych do czasu przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej i notaryalnej	139	410
12. „	Ustawa w celu zmiany ustawy z dnia 18. kwietnia 1869, Dz. u. p. Nr. 44, dotyczącej organizacyi Trybunału Państwa, postępowania przed nim oraz wykonywania jego orzeczeń	144	414
14. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego II. klasy w Ujwidek do ekspedycyi żyjących roślin	145	414
16. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego w St. Pölten (w Austryi dolnej)	165	447
17. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej dla szycia bielizny i krawiectwa, należącej do Stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych w Badenie	153	428
18. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu, którem ustanawia się kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego dla nowo utworzonego dziekanatu w Olpinach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej	154	428
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	146	414
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Księstwie Bukowiny, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	147	416
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Księstwie Śląska, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	148	418
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, obowiązujące w Księstwach Styryi i Karyntyi, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich	149	421

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
24. lipca	Obwieszczenie Ministerstwa wyznań i oświaty, dotyczące zmiany licznych postanowień ewangelickiej ustawy kościelnej z dnia 9. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 4 z roku 1892	155	429
25. „	Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty oraz sprawiedliwości, tyczące się prawa Zakonu udzielnego kawalerów maltańskich do pozbywania i obciążania jego majątku nieruchomego	156	435
25. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do ekspedycyi wywozowej cukru . .	157	436
25. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące ponownego otwarcia Ekspozytury celnej na dworcu kolejowym w Tarnopolu	159	439
26. „	Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Królestwa Czech .	150	425
26. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, i objaśnień do taryfy celnej . .	158	436
29. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu celem wykonania ustawy z dnia 7. maja 1874, Dz. u. p. Nr. 51, o dodatkach do funduszu religijnego za dziesięciolecie 1911 do 1920	161	441
31. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące koncesyonowania wązkotorowej kolejki w Celowcu i okolicy	162	442
1. sierpnia	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z innemi interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny w celu wykonania ustawy z dnia 21. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 235, dotyczącej dostawiania koni i wozów	265	915
4. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące zmiany niektórych postanowień o poborach emerytalnych poczmistrzów za dekretem oraz zmiany § 27. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 108	168	449
8. „	Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, handlu i skarbu, którem zabrania się dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Serbii i Bułgaryi, a względnie ogranicza się ten dowóz i przewóz . . .	160	439
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych, którem zmienia się rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 9. stycznia 1904, Dz. u. p. Nr. 6, dotyczące okręgów i siedziby rewirowych urzędników górniczych . . .	163	444
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, handlu i skarbu, którem zabrania się dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Rumunii, a względnie ogranicza ten dowóz i przewóz	164	445
14. „	Obwieszczenie Ministerstwa sprawiedliwości w sprawie wypowiedzenia zawartego z Brazylią traktatu co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy	169	450
17. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące rozpoczęcia się działalności urzędowej Sądu powiatowego w Czudynie na Bukowinie . .	166	447
18. „	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem obrony krajowej, dotyczące używania znaku i nazwy Czerwonego Krzyża przez stowarzyszenie „Rudolfinum“ w Wiedniu, zajmujące się wojskową służbą sanitarną	167	447

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
19. sierpnia	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej kolejki od ulicy Sprudelstrasse na górę Dreikreuzberg w Karlsbadzie	170	451
21. „	Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa, dotyczące egzaminu dla techniczno-lasowej służby zabudowania potoków górskich	171	453
22. „	Obwieszczenie Ministerstw skarbu i sprawiedliwości, dotyczące zwinięcia, względnie złączenia kas skarbowych i sądowo-depozytowych w Wiedniu .	195	793
26. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do poświadczania wywozu towarów przewozowych	172	455
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące przydzielenia gmin Kurtatsch, Kurtinig, Margreid i Unterfennberg do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt w Tyrolu	196	793
1. września	Ustawa, dotycząca zmiany ustawy z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244	197	794
5. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Czudynie na Bukowinie	198	794
11. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące upoważnienia c. k. Urzędów celnych głównych w Brodach, Dornbirn, Feldkirch, Frywaldzie, Jabłońcu, Podwołoczyskach, Rumburgu i St. Pölten, tudzież Urzędów celnych pobocznych w Husiatynie, Jauernig, Niklasdorf, Rossbach, Taufers, Weidenau i Zuckmantel, wreszcie Ekspozytur urzędu celnego w Haida i Spindelmühle oraz organu ekspedycyi celnej przy urzędzie podatkowym w Gmunden do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami	200	797
11. „	Obwieszczenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące rozszerzenia upoważnień celnych c. k. Urzędu celnego głównego w Ratyzbonie oraz Urzędów celnych pobocznych w Ach i Haibach	201	797
12. „	Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmów Austryi dolnej, Solnogrodu, Krainy, Tyrolu, Gorycyi i Gradyski i Przedarulanii	194	791
12. „	Obwieszczenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami skarbu i rolnictwa, dotyczące zmiany statutu przybocznej Rady elowej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych	202	798
12.	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące upoważnienia urzędów celnych do nakładania cła w obrocie pocztowym na karty do gry	203	799
12. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące koncesyonowania przedłużonej linii elektrycznych normalno-torowych kolejek na obszarze królewskiego stołecznego miasta Ołomuńca i jego okolicy od koszar artyleryi Arcyksięcia Wilhelma aż do ołomunieckiego Cmentarza komunalnego w gminie Nerzetin	205	801
13. „	Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, handlu, skarbu i rolnictwa, którem wydaje się zarządzenia, dotyczące dowozu i przewozu świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb z Bułgaryi, Rumunii i Serbii, z obszarów przez te państwa zajętych jakoteż z Turcyi europejskiej	199	794

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
13. września	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwami handlu, kolei żelaznych i rolnictwa, dotyczące dalszego ograniczenia obrotu przeprawnego przez terytoryum bawarskie	204	799
13. „	Rozporządzenie Ministrów sprawiedliwości i skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową o zniesieniu książeczek wpisowych dla stanu biernego wspólnych kas sierocych	206	802
13. „	Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych i z Ministrem wyznań i oświaty, którem częściowo zmienia się rozporządzenie wykonawcze do ustawy, dotyczącej urządzenia spoczynku niedzielnego i świątecznego w przedsiębiorstwach przemysłowych	208	805
14. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 138, dotyczącej uwolnień od należytości przy odnawianiu aktów w publicznych władzach i urzędach	217	819
19. „	Dokument koncesyjny na wązkotorową kolej lokalną z Miksnitz do St. Erhard	209	807
19. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, którem zmienia się postanowienia obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 7. września 1909, Dz. u. p. Nr. 139, dotyczącego przeniesienia Najwyższej koncesyi na kolej lokalną od stacyi Hustopec do miasta Hustopca	210	812
20. „	Reskrypt Ministerstwa skarbu, dotyczący ściągnięcia banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1907 i wydania banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1913	207	803
24. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, rolnictwa, spraw wewnętrznych, handlu i kolei żelaznych, dotyczące upoważnienia c. k. Urzędów celnych głównych w Scharnitz i Ehrwald do ekspedyowania żywych roślin	211	813
27. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zniesienia zakazu wywozu koni	212	813
29. „	Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa, należącej do Stowarzyszenia dla kształcenia kobiet w Opawie	214	817
1. października	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową, dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek władz sądowych w Galicyi zachodniej, w Galicyi wschodniej i na Bukowinie za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności	215	817
2. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu o utworzeniu urzędów pocztowych na koszt interesowanych	219	823
5. „	Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej, dotyczące ratyfikowania przez Francyę układu z dnia 6. lipca 1906, mającego na celu polepszenie losu rannych i chorych przy armiach w polu	249	887
7. „	Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmu Styryi	213	815
7. „	Rozporządzenie całego Ministerstwa, dotyczące niektórych zmian w zaliczeniu miejscowości do szeregu dodatków aktywalnych urzędników państwowych	216	818
8. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące przerachowywania egipskich lirów (egipskich funtów) przy wymiarze i uiszczaniu należytości stemplowych i bezpośrednich oraz podatku od obrotu papierów wartościowych .	222	827

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
10. października	Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Krainy	218	821
17. „	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu o rozpoczęciu się mocy obowiązującej ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków dla przedsiębiorstw żeglugi morskiej i o zgłaszaniu tych przedsiębiorstw	220	825
17. „	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu o rozpoczęciu się mocy obowiązującej ubezpieczenia na wypadek choroby dla osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej .	221	826
21. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zwinięcia Ekspozytury w Schärding am Thurm Urzędu celnego głównego w Schärding	223	827
21. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące przekształcenia posterunku zapowiadawczego w Weissbach na ekspozyturę celną	224	827
21. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące przedłużenia ustanowionego w koncesyi czasokresu do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania	225	828
24. „	Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące utworzenia nowych Starostw w Czechach z siedzibą urzędową w Kralupach i Loket . .	226	828
26. „	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące uchylenia mocy obowiązującej niektórych postanowień obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 1. lipca 1911, Dz. u. p. Nr. 130, dotyczącego zmiany dokumentu koncesyjnego z dnia 28. listopada 1908, Dz. u. p. Nr. 246, dla kolei lokalnej ze Slanego do Kaczic z powodu zaprowadzenia ruchu osobowego na tej kolei lokalnej	227	829
27. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu o zmianie taryfy należytości znawców sądowych lekarzy w postępowaniu karnem	228	829
29. „	Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej, którem uzupełnia się, względnie zmienia się załącznik postanowień wykonawczych do § 16. ustawy z dnia 22. maja 1905, Dz. u. p. Nr. 86, dotyczącej podwód wojskowych w czasie pokoju	229	830
30. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu, dotyczące udzielania wypowiadalnych, oprocentowanych zaliczek i krótkoterminowych pożyczek zjednoczeniom budowlanym ogólnie użytecznym po myśli ustawy zdnia 1. września 1913, Dz. u. p. Nr. 197, którą zmieniono ustawę z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244, dotyczącą popierania przez państwo pieczy nad mieszkaniami .	230	832
30. „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty, którem wydaje się nowy przepis, dotyczący uzyskiwania kwalifikacyi do nauczania gimnastyki w szkołach średnich (wraz z liceami żeńskiemi), seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, oraz tymczasowe przepisy co do szczególnego egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szermierki, nauczycieli pływania i kierowników zabaw w tych zakładach naukowych	231	835
5. listopada	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące zmiany niektórych postanowień koncesyi na elektryczną kolej lokalną z Badenu do Vöslau .	232	846
7. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Suszice w Czechach	233	847

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
9. listopada	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące ustanowienia przedaźni sądowej w Poli	234	847
12. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości i skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową o czynnościach obrotowych sądowych urzędów depozytowych i wspólnych kas sierocych	236	853
14. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bielsku i Białej oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903, Dz. u. p. Nr. 68, w Frysztacie	237	859
14. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bregencyi i Feldkirchu	238	859
14. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bernie oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 26. kwietnia 1904, Dz. u. p. Nr. 39, w Morawskiej Ostrawie	239	859
14. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych we Lwowie i okolicy, w Krakowie, Podgórzu i Stanisławowie	240	860
14. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Dzieczynie oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 10. maja 1906, Dz. u. p. Nr. 96, w Ústiu nad Łabą, Jabłońcu, Pilznie, Libercu i okolicy . .	241	860
14. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Urfahr, a to uzupełniając § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903. Dz. u. p. Nr. 67	242	861
18. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu, dotyczące regulaminu pomiarów cechowniczych dla żeglugi śródlądowej na Łabie	244	867
19. „	V. Dodatek do przepisu o manipulacyi, odbywanej w kasach dworskich, państwowych oraz kasach publicznych funduszów, jakoteż w kasach c. i k. Funduszów prywatnych i familijnych ze względu na podatek osobisto-dochodowy i podatek penusyjny od poborów służbowych (Dz. u. p. Nr. 209 z roku 1899)	247	879
25. „	Obwieszczenie c. k. Prezydenta Ministrów o zastrzeżeniach, uczynionych przez poszczególne mocarstwa do układów I. i II. haskiej konferencyi pokojowej	245	870
28. „	Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmu Galicyi	246	877
29. „	Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906	248	885

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
29. listopada	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące niektórych zmian wskazówek co do badania towarów, zawierających cukier i alkohol	250	887
1. grudnia	Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty, którem zmienia się rozporządzenie ministeryalne z dnia 13. sierpnia 1907, Dz. u. p. Nr. 198, dotyczące oznaczenia tych zakładów naukowych, których świadectwa ukończenia z pomyślnym skutkiem takiego zakładu zastępują całkiem lub częściowo dowód czasu nauki w przemyśle handlowym, względnie częściowo dowód przepisanego czasu służby w przemyśle handlowym	252	897
1. „	Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu, dotyczące podziału przedsiębiorstw żeglugi morskiej na klasy niebezpieczności	255	901
2. „	Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące ustalenia stref zakazanych dla statków powietrznych	253	898
3. „	Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych, handlu i skarbu, dotyczące utworzenia Sądu przemysłowego w Judenburgu	251	895
3. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia nowych okręgów szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego dla obszarów nowo-utworzonych Starostw w Kralupach i Loket	254	899
6. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem skarbu i Najwyższą Izbą obrachunkową, dotyczące uskuteczniania wpłat i wypłat na rachunek c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu, Lincu i Wiedniu	263	913
8. „	Dokument koncesyjny na kolej lokalną z Lana-Burgstall do Oberlana . .	259	905
9. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową, dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek dalmatyńskich władz skarbowych za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności	260	910
10. „	Obwieszczenie Biura redakcyjnego Dziennika ustaw państwa, dotyczące sprostowania błędów w tłumaczeniu polskiem ustawy z dnia 14. kwietnia 1913, Dz. u. p. Nr. 67	—	899
12. „	Obwieszczenie Ministerstwa robót publicznych, którem ogłasza się przepisy, dotyczące urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania wag nachyłowych, służących wyłącznie do użytku w c. k. urzędach pocztowych do ważenia paczek pocztowych	256	903
12. „	Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości o czasowem skróceniu przygotowawczej służby sędziowskiej	257	904
13. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące rozpoczęcia działalności Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu dla Księstwa Karyntyi	258	904
15. „	Rozporządzenie Ministerstwa skarbu, dotyczące ustalenia na rok 1914 tej ilości cukru, którą dopuści się do ekspedyowania do Bośni i Hercegowiny bez opłaty należytości	261	911
15. „	Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych, dotyczące oznaczenia centralnej szkoły krajowej koszykarstwa we Lwowie jako taki zakład, którego świadectwa uczęszczania z pomyślnym skutkiem zastępują w całości lub częściowo dowód prawidłowego ukończenia stosunku nauki, względnie dowód co do przepisanego czasu zatrudnienia w charakterze pomocnika w przemyśle rękodzielniczym	262	912

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	Treść	Numer	Strona
1913			
17. grudnia	Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych, dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej kolejki z Bozen do St. Jakob	267	**921**
20. „	Obwieszczenie Ministerstwa skarbu, dotyczące utworzenia w Pian (w Tyrolu) Ekspozytury Urzędu celnego pobocznego w Acquabona d'Ampezzo . . .	264	**914**
20. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrzych, dotyczące stwierdzania nieszczęśliwych wypadków w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej i donoszenia o nich	270	**927**
22. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, którem zmienia się niektóre postanowienia rozporządzeń Ministerstwa handlu z dnia 10. czerwca 1902, Dz. u. p. Nr. 124, i z dnia 22. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 252, w sprawie wydawania posyłek pocztowych	268	**923**
23. „	Rozporządzenie Ministerstwa handlu, dotyczące zmiany niektórych postanowień regulaminu telefonicznego i odnośnej taryfy telefonicznej, ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 24. lipca 1910, Dz. u. p. Nr. 134	266	**918**
28. „	Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości o warunkach uzyskania posady w cywilno sądowym urzędzie depozytowym	271	**930**
31. „	Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych, dotyczące zniesienia i zmiany niektórych postanowień rozporządzenia o organizacyi Urzędu patentowego	269	**924**

Indeks II.

Spis abecadłowy

ustaw, rozporządzeń itd., ogłoszonych w Dzienniku ustaw państwa w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 31. grudnia 1913. (Rocznik XLV., część I. do XCVII.)

Ach, rozszerzenie upoważnień celnych tamtejszego urzędu celnego. 201, **797.**

Aching, ob. Neumarkt-Kallham.

Administracya polityczna, ob. Służba

Akademia techniczna w Wiedniu, wprowadzenie w niej drugiego egzaminu państwowego dla studyów budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych. 45, **151.**

Alkohol, ob. Towary.

Arco, zaliczenie tej gminy do szóstej klasy wojskowej taryfy czynszowej. 75, **287.**

Arcyksięstwo Austryi poniżej Anizy, ob. Austrya.

— — powyżej Anizy, ob. Austrya.

Armie w polu, ratyfikowanie przez Francyę układu, mającego na celu polepszenie losu rannych i chorych. 249, **887.**

Austro-Węgry, oświadczenie między niemi i Szwecyą z dnia 22. czerwca 1911, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego. 111. **347.**

Austrya poniżej Anizy (Dolna), postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 83. **298.**

— — — zwołanie sejmu. 194. **791.**

— powyżej Anizy, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 85. **302.**

Baden, świadectwa żeńskiej szkoły przemysłowej, należącej do tamtejszego stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych. 153, **428.**

Baden, zmiana koncesyi na kolej do Vöslau. 232, **846.**

Banknoty 20-koronowe z daty 2. stycznia 1907, ich ściągnięcie. 207, **803.**

— **20-koronowe** z daty 2. stycznia 1913, ich wydanie. 207, **803.**

— **po 100 koron** z datą 2. stycznia 1910, ich ściągnięcie. 96, **316.**

Barwik cukru rafinowanego, zmiana przepisu o jego badaniu. 43. **149.**

Bawarya, traktat państwowy w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom. 243. **863.**

Beczki drewniane, ob. Ekspedycya.

Benghazi, ob. Tripolis.

Berno, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 239, **859.**

Biała, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 237, **859.**

Bielsk, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 237, **859.**

— zmiana terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w gminie tego miasta. 29. **66.**

Biura celne w Martinsbruck, Schalklhof, Spissermühl i Ischgl, zezwolenie na wzajemny ruch lokalny pociągów między niemi. 98. **317.**

Biuro dla ekspedycyi celnej przy Urzędzie podatkowym w Gmunden, jego utworzenie. 91. **314.**

Błąd, ob. Sprostowanie.

Błędy, ob. Sprostowanie.

Uwaga. Z dwóch liczb, podanych przy każdym wyrazie, oznacza pierwsza liczbę ustawy, rozporządzenia itd., druga zaś, wydrukowana grubszemi czcionkami, stronicę Dziennika ustaw państwa, na której umieszczono ustawę, rozporządzenie itd.

Borysław, utworzenie tamże komisaryatu policyi. 30. **66.**

Bośnia i Hercegowina, ustalenie ilości cukru, dopuszczonej do ekspedyowania do tych krajów bez opłaty należytości. 261, **911.**

Bozen, koncesya na kolejkę do St. Jakob. 267, **921.**

Brazylia, układ rozjemczy z nią. 192, **776.**

— wypowiedzenie zawartego z nią traktatu co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy. 169, **450.**

Bregencya, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedycyi przędzy wełnianej. 59, **185.**

— wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 238. **859.**

Brody, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek z żywemi roślinami. 200, **797.**

— zmiana liczby członków i zastępców komisyi podatku zarobkowego dla tamtejszego powiatu politycznego. 72. **283.**

Budowa dróg wodnych. ob. Inspektorat

— maszyn okrętowych. ob. Akademia.

— okrętów. ob. Akademia.

Bukowina, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 147. **416.**

— rozpoczęcie się działalności Sądu powiatowego w Czudynie. 166. **447.**

— uskutecznianie wypłat na rachunek tamtejszych władz sądowych. 215. **817.**

— utworzenie Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Czudynie. 198. **794.**

Bułgarya, dowóz i przewóz świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb z Bułgaryi i z obszarów przez to państwo zajętych. 199. **794.**

— zakaz wzgl. ograniczenie dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów. 160. **439.**

Busatti, utworzenie tamże ekspozytury celnej. 108. **344.**

Celowiec, rozpoczęcie działalności tamtejszej Dyrekcyi poczt i telegrafów. 258, **904.**

— uskutecznianie wpłat i wypłat na rachunek tamtejszej Dyrekcyi poczt i telegrafów. 263, **913.**

— **i okolica,** koncesya na kolejkę. 162. **442.**

Certyfikat rozbioru, ob. Piwo.

Choroby zaraźliwe, zapobieganie im oraz ich zwalczanie. 67. **221.**

Cles, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 13, **18.**

Cła, upoważnienie Urzędu celnego w Predeal do ich kredytowania. 127. **372.**

Cło od kart do gry, ob. Karty.

Cmentarz komunalny w gminie Nerzetin, ob. Olomuniec.

Cukier, upoważnienie Urzędu celnego w Schalkhof. do jego ekspedycyi wywozowej. 157, **436.**

— ustalenie jego ilości, którą dopuści się do ekspedyowania do Bośni i Hercegowiny bez opłaty należytości. 261, **911.**

Cukier, zmiana wskazówek co do badania towarów zawierających cukier i alkohol. 250, **887.**

— **rafinowany,** zmiana przepisu o badaniu jego barwika. 43, **149.**

Cyrkwenica, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego pobocznego do urzędowej ekspedycyi wychodowej olejów mineralnych. 126, **372.**

Czechy, rozpoczęcie się działalności Sądu powiatowego w Neustadt an der Tafelfichte. 103, **329.**

— rozwiązanie sejmu krajowego. 150, **425.**

— uskutecznianie wypłat na rachunek tamtejszych władz sądowych. 117. **353.**

— utworzenie okręgów szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego dla obszaru Starostw w Krahpach i Loket. 254. **899.**

— — Starostw w Krahpach i Loket. 226, **828.**

— — Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Neustadt an der Tafelfichte. 102. **329.**

— zmiana terminów zapłaty podatku domowo czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Domažlice. 46. **152;** Suszice. 233. **847;** Śmichów. 89, **313.**

Czerwony Krzyż, używanie jego znaku i nazwy przez stowarzyszenie „Rudolfinum“ w Wiedniu zajmujące się wojskową służbą sanitarną. 167, **447.**

Czudyn, rozpoczęcie się działalności tamtejszego sądu powiatowego. 166. **447.**

— utworzenie tamże urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego. 198. **794.**

Czynności obrotowe sądowych urzędów depozytowych i wspólnych kas sierocych. 236, **853.**

— **prawne,** zawarte przez c. k. zarząd kolei państwowych, doniesienie o nich w celu wymiaru należytości. 27. **65.**

Dalmacya, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 87. **308.**

— ulgi należytościowe dla postępowania w celu wykonania ustawy krajowej, dotyczącej stosunków prawnych na drzewach stojących. 137. **409.**

Dalmatyńskie władze skarbowe, ob. Władze.

Datki do funduszu religijnego za dziesięciolecie 1911 do 1920. 161. **441.**

Denno, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 13, **18.**

Departament rachunkowy, ob. Dyrekcya.

Długi kontraktowe, ograniczenie używania przemocy przy ich ściąganiu. 178, **554.**

Dnie świąteczne, ich obchodzenie. 44. **151.**

Dodatki aktywalno systemizowanego grona nauczycielskiego w rzymsko-katolickich i grecko-katolickich dyecezyalnych zakładach naukowych oraz Głównych zakładach naukowych teologicznych w Gorycyi i Zadarze. 57, **181.**

— — urzędników państwowych, zmiany w zaliczeniu miejscowości do ich schematu. 216, **818.**

Dokument koncesyjny, ob. Kolej.

St. Pölten, utworzenie tamże urzędu celnego głównego. 165, **447.**

Strefy zakazane, ob. Statki.

Strony neutralne, ob. Układ.

Styrya, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 149, **421.**

— zwołanie sejmu. 213, **815.**

Substytuci adwokatów i notaryuszy, wydawanie im przesyłek pocztowych. 9, 14.

Suszice, zmiana terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w tamtejszym poborczym okręgu podatkowym. 233, **847.**

Szatów, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 17. **21.**

Szkoła krajowa centralna koszykarstwa we Lwowie, jej świadectwa. 262, **912.**

— **przemysłowa** żeńska stowarzyszenia „Libusza" w Kromieryżu, jej świadectwa. 131, **393.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa, należąca do stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych w Badenie, jej świadectwa. 153, **428.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa, należąca do stowarzyszenia dla kształcenia kobiet w Opawie. 214, **817.**

— — szycia bielizny i krawiectwa w Ołomuńcu, jej świadectwa. 125, **371.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa w Świtawie, jej świadectwa. 112, **349.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa w Taborze, jej świadectwa. 120, **366.**

— — — w państwowej szkole przemysłowej w Lublanie, świadectwa jej oddziału dla krawiectwa. 113, **349.**

— — — w Prościejowie, jej świadectwa. 124, **371.**

Szkoły rolnicze gospodarstwa domowego, egzamina dla kandydatek na posady nauczycielek rolnictwa w tych szkołach. 101, **327.**

Szlaki kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa z dnia 14. października 1890, Dz. u. p. Nr. 186 z r. 1892, ich spis. 53, **163.**

Szwecya, oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą z dnia 22. czerwca 1911, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego. 111, **347.**

Ściągnięcie, ob. Banknoty.

Śląsk, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 148, **418.**

Śląsk, utworzenie ekspozytury celnej w Hruszowie. 82. **298.**

— zwołanie sejmu. 39, **113.**

Śmichów, zmiana terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w tamtejszym poborczym okręgu podatkowym. 89, **313.**

Środek denaturyzacyjny ogólny dla wódki, zmiana wskazówki dla badania jego części składowych. 133, **394.**

— — szczególny, zmiana pouczenia o badaniu oleju terpentynowego, używanego jako taki środek. 132, **393.**

Świeże owoce, ob. Dowóz.

Świtawa, świadectwa tamtejszej szkoły przemysłowej żeńskiej. 112, **349.**

Tabor, świadectwa tamt. żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa. 120, **366.**

Tarnopol, ponowne otwarcie na tamtejszym dworcu kolejowym ekspozytury celnej. 159, **439.**

Taryfa celna, zmiana objaśnień do niej. 35, **105;** 71, **257;** 99, **317;** 248, **885.**

— — zmiana przepisu wykonawczego i objaśnień do niej. 1, **1;** 51, **159;** 123, **369;** 158, **436.**

— **czynszowa** wojskowa, zaliczenie gminy Arco do szóstej klasy tej taryfy. 75, **287.**

— — — zaliczenie gminy Mezocorona do ósmej klasy tej taryfy. 79, **297.**

— — — zaliczenie gminy Neumarkt do ósmej klasy tej taryfy. 235, **853.**

— — — zaliczenie gminy Sillian do ósmej klasy tej taryfy. 97, **317.**

— — — zaliczenie gminy Wipawa do siódmej klasy tej taryfy. 130, **393.**

— **należytości** znawców sądowych lekarzy w postępowaniu karnem. 228, **829.**

— **telefoniczna,** zmiana jej postanowień. 266, **918.**

Taufers, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Technicy cywilni (inżynierowie cywilni i geometrzy cywilni), rozporządzenie ich dotyczące. 77, **288.**

Techniczna służba, ob. Służba.

Techniczno-lasowa służba, ob Służba.

Telegrafy iskrowe, układ międzynarodowy co do nich. 105, **332.**

Terminy zapłaty, ob. Podatek.

Terytoryum bawarskie, dalsze ograniczenie obrotu przeprawnego. 204, **799.**

Towary, zawierające cukier i alkohol, zmiana wskazówek co do ich badania. 250, **887.**

— **jedwabne** gładkie, upoważnienie Urzędu celnego w Lublanie do ich ekspedycyi. 28, **65.**

— **przewozowe,** upoważnienie Urzędu celnego pobocznego w Schalkhof do poświadczania ich wywozu. 172, **455.**

Traktat co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy, zawarty z Brazylią; jego wypowiedzenie. 169, **450.**

— handlowy i żeglarski z dnia 3. listopada 1873, Dz. u. p. Nr. 60 z roku 1874, oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. tegoż traktatu. 111, **347.**

— — — — z dnia 28. października 1912 między Austro-Węgrami i Japonią. 118, **355.**

— **państwowy** z Bawaryą w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom. 243, **863.**

Treffen, zmiana koncesyi na kolej do Johannisthal (Karmel). 115, **351.**

Tripolis i Benghazi, zniesienie wykonywania sądownictwa konsularnego w tych wilajetach. 38, **111.**

Trybunał Państwa, zmiana ustawy, dotyczącej jego organizacyi, postępowania przed nim oraz wykonywania jego orzeczeń. 144, **414.**

Tryest (z jego obszarem), postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 87, **308.**

— zwołanie sejmu. 39, **113;** 134, **397.**

Turcya europejska, dowóz i przewóz świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb. 199, **794.**

Tyrol, przydzielenie gmin do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt. 196, **793.**

— utworzenie w Busatti ekspozytury celnej. 108, **344.**

— utworzenie w Ehrwald urzędu celnego głównego oraz przekształcenie tamtejszego urzędu celnego pobocznego na ekspozyturę. 109, **344.**

— utworzenie w Pian ekspozytury celnej. 264, **914.**

— zwinięcie urzędów podatkowych. 54, **179.**

— zwołanie sejmu. 68, **231;** 194, **791.**

— **i Przedarulania,** postanowienia wykonawcze do ustawy dotyczącej izb inżynierskich. 86, **304.**

Ubezpieczenie na wypadek choroby, rozpoczęcie się jego mocy obowiązującej dla osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej. 221, **826.**

— — — — rozszerzenie jego na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego. 24, **41.**

— **od nieszczęśliwych wypadków,** rozpoczęcie się jego mocy obowiązującej dla przedsiębiorstw żeglugi morskiej i zgłaszanie tych przedsiębiorstw. 220, **825.**

— — — — rozszerzenie jego na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego. 25, **45.**

Udzielanie pomocy, ob. Okręty.

Ujwidek, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedycyi żyjących roślin. 145, **414.**

Układ dotyczący niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 187, **728.**

— — ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 178, **554.**

— — ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne w czasach wojennych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 185, **688.**

— — praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 181, **617.**

— — praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 188, **745.**

— — praw i zwyczajów wojny lądowej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 174, **479;** 180, **587.**

— — stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 175, **500;** 186, **706.**

— mający na celu polepszenie losu rannych i chorych przy armiach w polu, ratyfikowanie go przez Francyę. 219, **887.**

— o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 183, **655.**

— o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 179, **571.**

— o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 182, **638.**

— o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 184, **671.**

— w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 173, **458;** 177, **518.**

— **genewski,** stosowanie jego zasad do wojny morskiej. 175, **500;** 186, **706.**

— **madrycki,** dotyczący międzynarodowego rejestrowania marek, kraje do niego należące. 140, **411.**

— **międzynarodowy** celem zwalczania handlu dziewczętami. 26, **51.**

— — co do telegrafów iskrowych. 105, **332.**

— — (zawarty w Hadze), dotyczący uwolnienia okrętów szpitalnych od należytości portowych. 193, **780.**

— **rozjemczy** z Brazylią. 192, **776.**

— — z Portugalią. 189, **766.**

Haibach, rozszerzenie upoważnień celnych tamtejszego urzędu celnego. 201, **797.**

Haida, upoważnienie tamtejszej ekspozytury celnej do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200. **797.**

Handel dziewczętami, układ międzynarodowy celem jego zwalczania. 26, **51.**

— **obnośny,** jego zakaz w okręgu leczniczym Portorose. 119, **366.**

Hrabstwo Tyrolu, ob. Tyrol.

Hruszów (na Śląsku), utworzenie tamże ekspozytury celnej. 82, **298.**

Hasiatyn, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Hustopec, zmiana obwieszczenia, dotyczącego przeniesienia koncesyi na kolej od stacyi do miasta. 210, **812.**

Inspektorat przemysłowy dla budowy dróg wodnych w Pradze, określenie jego zakresu działania. 121, **366.**

Instrukcya dla sądowych urzędów depozytowych, zmiana przepisów o oznaczaniu papierów wartościowych. 141. **411.**

Inżynierowie, ob. Technicy.

Ischgl, ob. Schalklhof.

Istrya, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 87, **308.**

Izby inżynierskie, ich utworzenie. 3, **5.**

— — postanowienia wykonawcze do odnośnej ustawy, obowiązujące:

w Arcyksięstwie Austryi poniżej Anizy. 83, **298;**

w Arcyksięstwie Austryi powyżej Anizy i w Księstwie Solnogrodu. 85, **302;**

w Hrabstwie Tyrolu i Przedarulanii. 86, **304;**

w Królestwie Dalmacyi, Księstwie Krainy, Margrabstwie Istryi, uksiążęconem Hrabstwie Goryeyi Gradyski oraz w mieście Tryeście. 87, **308;**

w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. 146. **414;**

w Księstwach Styryi i Karyntyi. 149. **421;**

w Księstwie Bukowiny. 147. **416;**

w Księstwie Śląska. 148, **418;**

w Margrabstwie Moraw. 84, **300.**

Jablonicc, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200. **797.**

Jablonicc, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 241. **860.**

Jaćmierz, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 60. **185.**

Jagody, ob. Ekspedycya.

Japonia, traktat handlowy i żeglarski. 118. **355.**

Jarzyny świeże, ob. Dowóz.

Janernig, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Jednostki giełdowe papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej, tryesteńskiej), jako podstawa wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych. 21, **23.**

Johannisthal (Karmel), zmiana koncesyi na kolej z Treffen. 115, **351.**

Judenburg, utworzenie tamże sądu przemysłowego. 251. **895.**

Kaczice, zmiana koncesyi na kolej z Slanego. 227, **829.**

Kamionka, zmiana liczby członków i zastępców komisyi podatku zarobkowego dla tamtejszego powiatu politycznego. 72, **283.**

Kandydatki, ob. Egzamina.

Kapitały fundacyjne, pupilarne itp., używanie zapisów długu pożyczki, mającej się zaciągnąć przez Margrabstwo Moraw, do korzystnego ich umieszczania. 76, **287.**

Karlsbad, koncesya na kolejkę od ulicy Sprudelstrasse na górę Dreikreuzberg. 170, **451.**

— ustanowienie dla tamtejszego urzędu dziekańskiego kwoty wydatku na jego prowadzenie. 55, **179.**

Karmel, ob Johannisthal.

Kartki z zleceniem pocztowem, ich zaprowadzenie. 104, **331.**

Karty do gry, upoważnienie urzędów celnych do nakładania cła na nie w obrocie pocztowym. 203, **799.**

— — — upoważnienie urzędów celnych we Lwowie i Lublanie do wymierzania cła od nich. 42. **149.**

Karyntya, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 149, **421.**

— rozpoczęcie działalności Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu 258, **904.**

Kasa oszczędności pocztowa, uskutecznianie za jej pośrednictwem wypłat na rachunek władz sądowych w Czechach. 117. **353.**

Kasa oszczędności pocztowa, uskutecznianie za jej pośrednictwem wypłat na rachunek władz sądowych w Galicyi zachodniej, wschodniej i na Bukowinie. 215, **817.**

— — — wypłata za jej pośrednictwem poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia, przypisywanych przez departament rachunkowy krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie. 12, **17.**

— — — wypłaty za jej pośrednictwem na rachunek dalmatyńskich władz skarbowych. 260. **910.**

Kasy dworskie, ob. Manipulacya.

— **funduszów prywatnych i familijnych,** ob. Manipulacya.

— — **publicznych,** ob. Manipulacya.

— **państwowe,** ob. Manipulacya.

— **sierocc zbiorowe** (wspólne), ich czynności obrotowe. 236. **853.**

— — — użycie części nadwyżek z ich obrotu. 8. **13.**

— — — zniesienie książeczek wpisowych ich stanu biernego. 206. **802.**

— **skarbowe i sądowo-depozytowe** w Wiedniu. ich zwinięcie względnie złączenie. 195, **793.**

— **zaliczkowe,** ob. Stowarzyszenia.

Kawaler Maltański, ob. Zakon.

Kierownicy zabaw, ob. Egzamin.

Klasy niebezpieczności, podział przedsiębiorstw żeglugi morskiej. 255, **901.**

Kolej od stacyi Hustopec do miasta Hustopca, zmiana obwieszczenia. dotyczącego przeniesienia koncesyi. 210, **812.**

— z Badenu do Vöslau. zmiana koncesyi. 232. **846.**

— z Lana-Bugstall do Oberlana. koncesya. 259. **905.**

— z Miksnitz do St. Erhard, koncesya. 209, **807.**

— z Neumarkt-Kallham do Weizenkirchen wraz z odnogą z Aching do Peuerbach, zmiana koncesyi. 4, **9.**

— z Ruprechtshofen do Gresten. 40, **115.**

— z Slanego do Kaczic, zmiana koncesyi. 227, **829.**

— z Treffen do Johannisthal (Karmel). zmiana koncesyi. 115, **351.**

Koleje dolno-kraińskie, zmiana koncesyi. 115, **351.**

Kolejka od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania. zmiana warunków koncesyi. 19. **22**; 225. **828.**

— od ulicy Sprudelstrasse na górę Dreikreuzbergw Karlsbadzie. 170. **451.**

— Stockhofstrasse — Herrenstrasse — Rudigierstrasse — Weissenwolffstrasse w Lincu, koncesya. 128, **372.**

Kolejka w Celowcu i okolicy. koncesya. 162. **442.**

— z Bozen do St. Jakob, koncesya. 267, **921.**

Kolejki na obszarze miasta Ołomuńca i jego okolicy od koszar artyleryi Arcyksięcia Wilhelma aż do ołomunieckiego Cmentarza komunalnego w gminie Nerzetin. koncesya na przedłużoną ich linię. 205. **801.**

— w XIII., XVIII. i XXI. dzielnicy Wiednia, koncesyonowanie kilku ich linii. 23, **39.**

Komisaryat policyi, utworzenie jego w Borysławiu. 30. **66.**

Komisya podatku, ob. Podatek.

Koncesya. ob. Kolej.

Konferencya pokojowa w Hadze. ob. Układ.

Konie, ob. Zakaz.

Konie i wozy, ob. Dostawianie.

Konwersya, ob. Ulgi

Koszary artyleryi Arcyksięcia Wilhelma, ob. Ołomuniec.

Kosze przewozowe, ob. Ekspedycya.

Koszykarstwo, ob. Szkoła.

Kraina, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 87. **308.**

— rozwiązanie sejmu. 218. **821.**

— zwołanie sejmu. 194. **791.**

Krajowa Dyrekcya skarbu, ob. Dyrekcya.

Kraków, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 240. **860.**

Kralupy w Czechach. utworzenie tamże starostwa. 226, **828.**

— utworzenie nowego okręgu szacunkowego dla obszaru tamtejszego starostwa. 254. **899.**

Kredytowanie ceł, ob. Cła.

Kroki nieprzyjacielskie, ob. Układ.

Kromieryż, świadectwa szkoły przemysłowej żeńskiej tamtejszego stowarzyszenia „Libusza“ 131. **393.**

Królestwo Dalmacyi, ob. Dalmacya.

Książeczki wpisowe dla stanu biernego wspólnych kas sierocych. ich zniesienie. 206. **802.**

Księstwo Krainy, ob. Kraina.

Kurtatsch, przydzielenie tej gminy do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt. 196, **793.**

Kurtinig, przydzielenie tej gminy do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt. 196, **793.**

Kwalifikacya do nauczania gimnastyki, ob. Gimnastyka

Lana-Burgstall, koncesya na kolej do Oberlana. 259. **905.**

Lekarze sądowi, ob. Znawcy.

Levico, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 13, **18.**

Liberzec, wymiar dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych. 241, **860.**

Libusza, ob. Stowarzyszenie.

Linc, koncesya na linię kolejki elektrycznej Stockhofstrasse — Herrenstrasse — Rudigierstrasse — Mozartstrasse—Weissenwolffstrasse. 128. **372.**

— uskutecznianie wpłat i wypłat na rachunek tamtejszej dyrekcyi poczt i telegrafów. 263, **913.**

Liry egipskie (funty egipskie), ich przerachowywanie przy wymiarze i uiszczaniu należytości stemplowych i bezpośrednich oraz podatku od obrotu papierów wartościowych 222, **827.**

Lodrone, przemiana tamtejszego urzędu celnego I. klasy na urząd celny II. klasy. 56, **180.**

Lokalny ruch, ob. Ruch.

Loket (Elbogen), ustanowienie dla tamtejszego urzędu dziekańskiego kwoty wydatku na jego prowadzenie. 55. **179.**

— utworzenie okręgu szacunkowego dla podatku osobisto-dochodowego dla obszaru tamtejszego starostwa. 254, **899.**

— utworzenie tamże starostwa. 226, **828.**

Loterya klasowa, poruczenie czynności, połączonych z jej prowadzeniem, c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych w Wiedniu. 95, **316.**

— — wprowadzenie jej. 94, **315.**

— **liczbowa,** jej zniesienie. 94. **315.**

Lublana, świadectwa oddziału dla krawiectwa żeńskiej szkoły przemysłowej w tamtejszej c. k. państwowej szkole przemysłowej. 113, **349.**

— upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedycyi gładkich towarów jedwabnych. 28, **65.**

— upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do wymierzania cła od kart do gry. 42, **149.**

— utworzenie Dyrekcyi policyi tamże. 49, **157.**

Lwów, świadectwa tamtejszej centralnej szkoły krajowej koszykarstwa. 262, **912.**

— upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do wymierzania cła od kart do gry. 42, **149.**

— wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 240, **860.**

— wypłata za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności poborów, przypisywanych przez departament rachunkowy tamtejszej Krajowej Dyrekcyi skarbu. 12, **17.**

Łaba, regulamin pomiarów cechowniczych dla żeglugi śródlądowej na niej. 244, **867.**

Male, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 13, **18.**

Manipulacya, odbywana w kasach dworskich, państwowych oraz kasach publicznych funduszów, jakoteż w kasach c. i k. Funduszów prywatnych i familijnych ze względu na podatek osobisto-dochodowy i podatek pensyjny od poborów służbowych. 247, **879.**

Margrabstwo Istryi, ob. Istrya.

— **Moraw,** ob. Morawy.

Margreid, przydzielenie tej gminy do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt. 196, **793.**

Marki, międzynarodowe ich rejestrowanie. 66, **213.**

— kraje, należące do układu madryckiego, dotyczącego międzynarodowego rejestrowania marek. 140. **411.**

— układy waszyngtońskie, dotyczące unii międzynarodowej dla międzynarodowego ich rejestrowania. 64. **187.**

— zaprowadzenie austryackich ustaw o ich ochronie w sądach konsularnych oraz rozszerzenie jurysdykcyi sądów konsularnych przez upoważnienie ich do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw tym ustawom. 52, **161.**

— (znaki towarowe), ob. Ochrona.

Martinsbruck, ob. Schalklhof.

Materyały pomocnicze i wytwory chemiczne, podlegające wymiarowi cła od wartości, zmiana spisu ich przeciętnej wartości handlowej. 123, **369.**

Metkowice, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego. 116, **353.**

Mezocorona, zaliczenie tej gminy do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. 79, **297.**

Międzynarodowe rejestrowanie, ob. Rejestrowanie.

Mięso i towary mięsne, ob. Dowóz.

Miksnitz, koncesya na kolej do St. Erhard. 209. **807.**

Miny kontaktowe automatyczne podmorskie, układ o ich zakładaniu. 184, **671.**

Mleko i wytwory mleczne, ob. Dowóz.

Morawska Ostrawa, wymiar dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych. 239, **859.**

Morawy, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 84, **300.**

— utworzenie Sądu powiatowego w Zlinie. 81, **298.**

— używanie zapisów długu pożyczki, mającej się zaciągnąć przez ten kraj, do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych itp. 76, **287.**

— zwołanie sejmu. 134, **397.**

Należytość stemplowa od pokwitowań, uiszczanie jej przy państwowych zapłatach i wypłatach. 114. **350.**

Należytości znawców sądowych lekarzy, zmiana taryfy. 228, **829.**

— **portowe,** ob. Układ.

— **stemplowe,** przerachowywanie lirów egipskich (egipskich funtów) przy ich wymiarze i uiszczaniu. 222, **827.**

Napoje wyskokowe palone, ob. Piwo.

Nauczyciele pływania, ob. Egzamin.

— **szermierki,** ob. Egzamin.

Nauczycielki rolnictwa, ob. Egzaminy.

Nerzetin, ob. Ołomuniec.

Neumarkt w Tyrolu, przydzielenie do okręgu tamtejszego sądu powiatowego gmin Kurtatsch, Kurtinig, Margreid i Unterfennberg. 196, **793.**

— zaliczenie tej gminy do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. 235, **853.**

— **-Kallham,** zmiana koncesyi na kolej do Weizenkirchen wraz z odnogą z Aching do Peuerbach. 4, **9.**

Neustadt an der Tafelfichte, rozpoczęcie się działalności tamtejszego sądu powiatowego. 103, **329.**

— — — — utworzenie tamże urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego. 102, **329.**

Niebezpieczeństwo na morzu, ob. Okręty.

Niklasdorf, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami 200, **797.**

Oberlana, koncesya na kolej z Lana-Burgstall 259, **905.**

Oberuzell, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do wolnej od cła ekspedycyi używanych zagranicznych koszów przewozowych i beczek drewnianych do napełniania jagodami. 70, **255.**

Objaśnienia do taryfy celnej, ob. Taryfa.

Obrót pocztowy, ob. Urzędy.

— **przeprawny** przez terytoryum bawarskie, dalsze jego ograniczenie. 204, **799.**

Ochrona marek, zaprowadzenie odnośnych austryackich ustaw w sądach konsularnych oraz rozszerzenie jurysdykcyi sądów konsularnych przez upoważnienie ich do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw tym ustawom. 52, **161.**

— **własności przemysłowej** i międzynarodowe rejestrowanie marek, układy waszyngtońskie, dotyczące odnośnej unii międzynarodowej. 64, **187.**

— — — kraje, należące do unii międzynarodowej. 140, **411.**

— **znaków towarowych** (marek), zmiana dotyczącej ustawy. 65, **213.**

Oddział, ob. Szkoła.

Oddziały zgłoszeń, ob Urząd patentowy.

Odnawianie aktów w publicznych władzach i urzędach, uwolnienia od należytości: ustawa. 138. **409;** rozporządzenie wykonawcze. 217, **819.**

Oficyanci kancelaryjni i pomocnicy kancelaryjni cywilni państwowych władz, urzędów i zakładów, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej, ich pobory. 107, **343.**

Okrąg leczniczy w Portorose, zakaz handlu obnośnego w nim. 119, **366.**

— **poborczy,** ob. Podatek.

Okręgi rozkładu, ob. Podatek

— **szacunkowe,** ob. Podatek.

Okręty, układy międzynarodowe w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do ich zderzenia się oraz w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu. 33, **69.**

— **handlowe,** ob. Układ.

— **szpitalne,** ob. Układ.

— **wojenne,** ob. Układ.

Olej terpentynowy, używany jako szczególny środek denaturyzacyjny, zmiana pouczenia o jego badaniu. 132, **393.**

Oleje mineralne, podlegające opłatom od zużycia, upoważnienie Urzędu celnego w Cyrkwenicy do urzędowej ekspedycyi wychodowej tychże. 126, **372.**

Olpiny, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 154, **428.**

Ołomuniec, koncesya na przedłużoną linię kolejek na obszarze tego miasta i jego okolicy od koszar artyleryi Arcyksięcia Wilhelma aż do ołomunieckiego cmentarza komunalnego w gminie Nerzetin. 205, **801.**

— świadectwa tamtejszej szkoły przemysłowej żeńskiej. 125, **371.**

Opawa, świadectwa szkoły przemysłowej żeńskiej, należącej do tamtejszego stowarzyszenia dla kształcenia kobiet. 214, **817.**

Opodatkowania podwójne, traktat państwowy z Bawaryą w celu zapobiegania im. 243, **863.**

Ordynacya przemysłowa, zmiana i uzupełnienie jej § 74. 74, **285.**

Organ ekspedycyi celnej przy urzędzie podatkowym w Gmunden, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami 200, **797.**

Orzecznictwo, ob. Sądy.

Osoby neutralne, ob. Układ.

Ossana, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 13, **18.**

Oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą z dnia 22 czerwca 1911, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia 3. listopada 1873, Dz. u. p. Nr. 60 z roku 1874. 111, **347.**

Oświadczenia konferencyi pokojowej w Hadze *a)* w sprawie zakazu używania pocisków z duszącymi lub trującymi gazami i *b)* w sprawie zakazu używania pocisków, które w ludzkiem ciele łatwo się rozszerzają lub rozplaszczają. 176, **511.**

Otomańskie wilajety, ob. Wilajety.

Owoce świeże, ob. Dowóz.

Paczki pocztowe, ob. Sprawdzanie.

Papierosy, ob. Przyrządzanie.

Papiery wartościowe, notowane na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), ich jednostki giełdowe. 21, **23.**

— — przerachowywanie egipskich lirów przy wymiarze i uiszczaniu podatku od ich obrotu. 222, **827.**

— — zmiana przepisów instrukcyi dla sądowych urzędów depozytowych o ich oznaczaniu. 141, **411.**

Parcele gruntowe skarbowe w wiedeńskiej XVI. dzielnicy miejskiej, ich pozbycie. 10, **15.**

Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu Królestwa Czech. 150, **425.**

— — — — — Gorycyi i Gradyski. 37, **109.**

— — — — — Krainy. 218, **821.**

— — dotyczący zwołania sejmów: Austryi Dolnej, Solnogrodu, Krainy, Tyrolu, Gorycyi i Gradyski i Przedarulanii. 194, **791.**

— — — — — Galicyi, Śląska, Przedarulanii i Tryestu. 39, **113.**

— — — — — Moraw i Tryestu. 134, **397.**

— — dotyczący zwołania sejmu Galicyi. 246, **877.**

— — — — — Styryi. 213, **815.**

— — — — — Tyrolu. 68, **231.**

Pensyonat Germania, ob. Gries.

Peuerbach, ob. Neumarkt-Kallham.

Pian (w Tyrolu), utworzenie tamże ekspozytury celnej. 264, **914.**

Piecza na wypadek choroby nad osobami, zatrudnionemi zarobkowo w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego. 24, **41.**

Pilzno, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 241, **860.**

Piszczany, utworzenie tamże ekspozytury celnej. 88, **313.**

Piwo, upoważnienie rolniczo-chemicznej Stacyi doświadczalnej w Gorycyi do wystawiania certyfikatów rozbioru dla posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu do Włoch. 110, **345.**

— upoważnienie Urzędu celnego w Schalkhof do ekspedycyi wychodowej palonych napojów wyskokowych i piwa. 98, **317.**

Pobory cywilne, oficyantów kancelaryjnych i pomocników kancelaryjnych państwowych władz, urzędów i zakładów, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej. 107, **343.**

— **emerytalne** poczmistrzów za dekretem, zmiana dotyczących postanowień. 168, **449.**

— — **i pobory zaopatrzenia,** przypisywane przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie. 12, **17.**

— **służbowe,** ob. Podatek.

Pobór podatków, ob. Podatki.

Pociski, ob. Oświadczenia.

Poczmistrze, ob. Pobory.

Podatek od mięsa, ob. Rzeź.

— od obrotu papierów wartościowych, jednostki giełdowe papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich, jako podstawa jego wymiaru. 21, **23.**

— od obrotu papierów wartościowych, przerachowywanie egipskich lirów przy jego wymiarze i uiszczaniu. 222, **827.**

— **domowo-czynszowy,** zmiana terminów jego zapłaty w gminie miasta Bielska. 29, **66;**

w poborczym okręgu podatkowym:

Domaźlice. 46, **152;**

Suszice. 233, **847;**

Śmichów. 89, **313.**

— **osobisto-dochodowy,** utworzenie nowych okręgów szacunkowych dla obszarów nowo utworzonych Starostw w Kralupach i Loket. 254, **899.**

— — **i podatek pensyjny** od poborów służbowych, dodatek do przepisów o manipulacyi, odbywanej, w kasach dworskich, państwowych oraz kasach publicznych funduszów, jakoteż w kasach Funduszów prywatnych i familijnych, ze względu na ten podatek. 247, **879.**

— **zarobkowy,** utworzenie okręgu jego rozkładu dla okręgu Starostwa w Radziechowie oraz zmiana liczby członków i zastępców komisyi dla powiatu politycznego Brody i Kamionka. 72, **283.**

Podatki i opłaty, dalszy ich pobór w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913. 2, **2.**

— — — dalszy ich pobór w czasie od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913. 122, **357.**

Podgórze, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 240, **860.**

Podmorskie miny, ob. Miny.

Podwody wojskowe, uzupełnienie względnie zmiana postanowień wykonawczych do odnośnej ustawy. 229, **830.**

Podwołoszczyska, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Pokwitowania, ob. Należytości.

Pola, ustanowienie tamże przedażni sądowej. 234, **847.**

Pomiary cechownicze, ob. Regulamin.

Pomocnicy kancelaryjni, ob. Oficyanci.

Portorose, zakaz handlu obnośnego w tamtejszym okręgu leczniczym. 119, **366.**

Portorynm, ob. Znaczki.

Portugalia, układ rozjemczy. 189, **766.**

Pospolite ruszenie królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, sprostowanie przepisu, tyczącego się jego organizacyi. 129, **375.**

— — królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, zmiana niektórych postanowień przepisu i rozporządzenia, dotyczącego powinności meldowania się obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu. 100, **319.**

Postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, obowiązujące:

w Austryi poniżej Anizy. 83, **298;**

w Austryi powyżej Anizy i Solnogrodzie. 85, **302;**

w Dalmacyi, Krainie, Istryi, Goryeyi i Gradysce oraz w Tryeście z jego obszarem. 87, **308;**

w Galicyi. 146. **414;**

w Morawach. 84. **300;**

w Styryi i Karyntyi. 149, **421;**

w Tyrolu i Przedarulanii. 86, **304.**

Posterunek zapowiadawczy w Weissbach, przekształcenie go na ekspozyturę celną. 224. **827.**

Postępowanie karne, uzupełnienie ustawy o postępowaniu karnem. 143, **413.**

— — zmiana taryfy należytości znawców lekarzy. 228. **829.**

— **zapowiadawcze,** ob. Urząd i Urzędy.

Posyłki pocztowe, zmiany postanowień o ich wydawaniu. 268, **923.**

Potoki górskie, ob. Egzamin.

Pouczenie o badaniu oleju terpentynowego, jego zmiana. 132, **393.**

Powinność meldowania się obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, zmiana niektórych postanowień dotyczącego przepisu Dz. u. p. Nr. 147 z roku 1905, oraz odnoszącego się do tego przepisu rozporządzenia z dnia 20. czerwca 1907, Dz u. p. Nr. 151. 100. **319.**

Powinności wojskowe służbowe, wliczanie ich do czasu przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej i notaryalnej. 139, **410.**

Pożyczka, mająca się zaciągnąć przez Margrabstwo Moraw, używanie jej zapisów długu do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych itp. 76, **287.**

Pożyczki krótkoterminowe, ob. Zjednoczenia.

Praga, określenie zakresu działania tamtejszego inspektoratu dla budowy dróg wodnych. 121, **366.**

— zmiana ustawy, dotyczącej wywłaszczenia w celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia tego miasta. 50, **159.**

Praktyka adwokacka, ob. Powinności.

— **notaryalna,** ob. Powinności.

— **sądowa,** ob. Powinności.

Prawo łupu, ob. Układ.

Predeal, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do kredytowania cel. 127, **372.**

Promenada Arcyksięcia Henryka w Gries, ob. Gries.

Przedarulania, zwołanie sejmu. 39, **113;** 194, **791.**

Przedażnia sądowa w Poli, jej ustanowienie 234, **847.**

Przedsiębiorstwa przemysłowe, zmiana urządzenia spoczynku niedzielnego i świątecznego. 208, **805.**

— **rybołowstwa morskiego,** ob. Ubezpieczenie.

— **żeglugi morskiej,** ob. Ubezpieczenie, wzgl. Żegluga.

Przemysł handlowy, ob. Zakłady

Przesyłki pocztowe, wydawanie ich substytutom adwokatów i notaryuszy. 9, **14.**

Przędza wełniana, upoważnienie Urzędu celnego w Bregeneyi do jej ekspedycyi. 59, **185.**

Przyboczna Rada cłowa, ob. Rada.

Przygotowawcza służba, ob. Służba.

Przyrządzanie i pozbywanie niedozwolone papierosów. 47, **155.**

Rada cłowa przyboczna dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych. zmiana jej statutu. 202, **798.**

— **kolejowa** państwowa, zmiana w § 2. jej statutu. 93, **314.**

Radziechów, utworzenie okręgu rozkładu podatku zarobkowego dla okręgu tamtejszego starostwa. 72, **283.**

Ranni i chorzy przy armiach w polu, ratyfikowanie przez Francyę układu, mającego na celu polepszenie ich bo-u. 249, **887.**

Ratunek, ob. Okręty.

Ratyzbona, rozszerzenie upoważnień celnych tamtejszego urzędu celnego. 201, **797.**

— utworzenie tamże urzędu celnego. 142, **413.**

Regulamin pomiarów cechowniczych dla żeglugi śródlądowej na Labie. 244, **867.**

— **targowy** dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta w St. Marx, jego zmiana. 36, **107.**

— **telefoniczny,** zmiana jego postanowień. 266, **918.**

Rejestrowanie międzynarodowe marek, kraje należące do układu madryckiego. 140. **411.**

— — — rozporządzenie celem wykonania układu madryckiego. 66, **213.**

— — — układy waszyngtońskie. 64, **187.**

Rejon uzdrowotnienia, ob. Wywłaszczenie.

Rewirowi urzędnicy, ob. Urzędnicy.

Rolniczo-chemiczna stacya, ob. Stacya.

Rossbach, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Rośliny żywe, upoważnienie Urzędów celnych w Brodach, Dornbirn, Feldkirch, Frywałdzie, Jabłońcu, Podwołoczyskach, Rumburgu i St. Pölten, Husiatynie, Jauernig, Niklasdorf, Rossbach, Taufers, Weidenau i Zuckmantel, i Ekspozytur celnych w Haida i Spindelmühle oraz organu ekspedycyi celnej przy urzędzie podatkowym w Gmunden do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z niemi. 200. **797.**

— — upoważnienie urzędów celnych w Scharnitz i Ehrwald do ich ekspedyowania. 211. **813.**

— — (żyjące), upoważnienie urzędu celnego w Ujwidek do ich ekspedycyi. 145, **414.**

Ruch lokalny wzajemny pociągów między Biurami celnemi w Martinsbruck, Schalklhof, Spissermühl i Ischgl. 98, **317.**

Rudki, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 61. **186.**

Rudolfinum, ob. Czerwony Krzyż.

Rumburg, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Rumunia, dowóz i przewóz świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego, tudzież ryb z Rumunii i z obszarów przez to państwo zajętych. 199, **794.**

— zakaz wzgl. ograniczenie dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów. 164, **445.**

Ruprechtshofen, koncesya na kolej do Gresten. 40. **115.**

Rybołowstwo morskie, ob. Ubezpieczenie.

Ryby, ob. Dowóz.

Rzeź z konieczności, uwolnienie jej od podatku od mięsa; ustawa. 151, **427;** rozporządzenie wykonawcze. 152, **427.**

Sarajewo, utworzenie ekspozytury celnej w tamtejszym nowym budynku wojskowego urzędu pocztowego. 90, **314.**

Sąd powiatowy w Czudynie na Bukowinie, rozpoczęcie się jego działalności. 166, **447.**

— — w Neumarkt w Tyrolu, przydzielenie gmin Kurtatsch, Kurting, Margreid i Unterfennberg do jego okręgu. 196, **793.**

— — w Neustadt an der Tafelfichte, rozpoczęcie się jego działalności urzędowej 103, **329.**

— — w Zlinie na Morawach, jego utworzenie. 81, **298.**

— **przemysłowy** w Judenburgu, jego utworzenie. 251, **895.**

Sądowe urzędy depozytowe, ob. Urzędy.

Sądownictwo konsularne, zniesienie jego wykonywania w dawnych otomańskich wilajetach Tripolis i Benghazi. 38, **111.**

Sądy konsularne, zaprowadzenie w nich austryackich ustaw o ochronie marek i rozszerzenie ich jurysdykcyi przez upoważnienie ich do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw tym ustawom. 52, **161.**

Schalklhof, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedycyi wychodowej palonych napojów wyskokowych i piwa. 98, **317.**

— upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedycyi wywozowej nieopodatkowanego cukru. 157, **436.**

— upoważnienie tamt. urzędu celnego do poświadczania wywozu towarów przewozowych. 172, **455.**

— zezwolenie na wzajemny ruch lokalny pociągów między Biurami celnemi w Martinsbruck, Schalklhof, Spissermühl i Ischgl. 98, **317.**

Scharnitz, przekształcenie urzędu celnego na tamtejszym dworcu kolejowym na ekspozyturę celną. 6, **13.**

— upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania żywych roślin. 211, **813.**

— utworzenie na tamtejszym dworcu kolejowym urzędu celnego. 6, **13.**

Schärding am Thurm, zwinięcie tamtejszej ekspozytury celnej. 223, **827.**

Schemat, ob. Dodatki.

Sejm Austryi Dolnej, jego zwołanie. 194. **791.**

— Czech, jego rozwiązanie. 150, **425.**

— Galicyi, jego rozwiązanie. 78, **295;** jego zwołanie. 39, **113;** 246, **877.**

— Gorycyi i Gradyski, jego zwołanie. 194. **791;** jego rozwiązanie. 37, **109.**

— Krainy, jego rozwiązanie. 218, **821;** jego zwołanie. 194. **791.**

— Moraw, jego zwołanie. 134, **397.**

— Przedarulanii, jego zwołanie. 39, **113;** 194, **791.**

— Solnogrodu, jego zwołanie. 194. **791.**

— Styryi, jego zwołanie. 213, **815.**

Sejm Śląska, jego zwołanie. 39, **113.**

— Tryestu, jego zwołanie. 39, **113**; 134, **397.**

— Tyrolu, jego zwołanie 68, **231**; 194. **791.**

Seminarya nauczycielskie, ob. Gimnastyka.

Serbia, dowóz i przewóz świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb z Serbii i z obszarów przez to państwo zajętych. 199, **794.**

— zakaz wzgl. ograniczenie dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów. 160, **439.**

Sillian, zaliczenie tej gminy do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. 97, **317.**

Siły zbrojne morskie, ob. Układ.

Skarbowe parcele, ob. Parcele.

Slane, zmiana koncesyi na kolej do Kaczic. 227. **829.**

Służba sędziowska przygotowawcza, czasowe jej skrócenie. 62, **186**; 257, **904**; wliczanie do niej służbowych powinności wojskowych. 139. **410.**

— **techniczna** lasowa w administracyi politycznej. egzamin dla niej. 58, **181.**

— **techniczno-lasowa** zabudowania potoków górskich, egzamin dla niej. 171, **453.**

— **wojskowa,** pobory cywilnych oficyantów kancelaryjnych i pomocników kancelaryjnych, których powołano na czas nieoznaczony do jej pełnienia. 107, **343.**

— — postępowanie z cywilnymi funkcyonaryuszami państwowymi, przyjętymi na podstawie umowy, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia tej służby. 106, **343.**

— — uzupełnienie postanowień przejściowych do ustawy z dnia 5. lipca 1912. Dz. u. p. Nr. 128. 20, **22.**

— — zmiany i uzupełnienia przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., z roku 1912. 22, **35**; 41, **119.**

— — **sanitarna,** ob. Czerwony Krzyż.

Solnogród, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 85. **302.**

— zwołanie sejmu. 194, **791.**

Sól bydlęca, uzupełnienie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o jej wydawaniu po zniżonej cenie. 73, **284.**

Spindelmühle, upoważnienie tamtejszej ekspozytury celnej do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200. **797.**

Spissermühl, ob. Schalklhof.

Spoczynek niedzielny i świąteczny w przedsiębiorstwach przemysłowych, zmiana jego urządzenia. 208. **805.**

Spory międzynarodowe, ob. Układ.

Sprawdzanie i uwierzytelnianie urzędowe wag nachyłowych, służących do użytku w urzędach pocztowych do ważenia paczek pocztowych. 256, **903.**

Sprostowanie względnie uzupełnienie niektórych postanowień „Przepisu, tyczącego się organizacyi pospolitego ruszenia królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii". 129, **375.**

— **błędów** w tłumaczeniu polskiem ustawy z dnia 14. kwietnia 1913, Dz. u. p. Nr. 67. **899.**

— **błędu** w załączniku *A* rozporządzenia, dotyczącego jednostek giełdowych papierów wartościowych. 48, **157.**

Sprudelstrasse, ob. Karlsbad.

Stacya doświadczalna rolniczo-chemiczna w Gorycyi, upoważnienie jej do wystawiania certyfikatów rozbioru dla posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu do Włoch. 110, **345.**

Stanisławów, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 240, **860.**

Stany zjednoczone amerykańskie, układ rozjemczy. 190, **769.**

Starostwa w Kralupach i Loket, ich utworzenie. 226, **828**; utworzenie okręgów szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego dla ich obszarów. 254, **899.**

Starostwo w Radziechowie, ob. Radziechów.

Statki powietrzne, ustalenie stref zakazanych dla nich. 11, **15**; 253, **898.**

Statut państwowej Rady kolejowej, zmiana jego § 2. 93, **314.**

St. Erhard, koncesya na kolej z Miksnitz. 209, **807.**

St. Jakob, koncesya na kolejkę z Bozen. 267, **921.**

St. Marx, zmiana regulaminu targowego dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta. 36, **107.**

Stopa odsetkowa, czasowe uchylenie mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia jej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi; ustawa. 135, **399**; rozporządzenie wykonawcze. 136, **400.**

Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze oraz kasy zaliczkowe, ulgi podatkowe i należytościowe dla nich. 5. **10**; 92, **314.**

Stowarzyszenie dla kształcenia kobiet w Opawie, świadectwa żeńskiej szkoły przemysłowej tego stowarzyszenia. 214, **817.**

— „Libusza" w Kromieryżu, świadectwa żeńskiej szkoły przemysłowej tego stowarzyszenia. 131, **393.**

St. Pölten, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

St. Pölten, utworzenie tamże urzędu celnego głównego. 165, **447.**

Strefy zakazane, ob. Statki.

Strony neutralne, ob. Układ.

Styrya, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 149, **421.**

— zwołanie sejmu. 213, **815.**

Substytuci adwokatów i notaryuszy, wydawanie im przesyłek pocztowych. 9, **14.**

Suszice, zmiana terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w tamtejszym poborczym okręgu podatkowym. 233, **847.**

Szatów, ustanowienie dla tamtejszego dziekanatu kwoty wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. 17, **21.**

Szkoła krajowa centralna koszykarstwa we Lwowie, jej świadectwa. 262, **912.**

— **przemysłowa** żeńska stowarzyszenia „Libusza" w Kromieryżu, jej świadectwa. 131, **393.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa, należąca do stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych w Badenie, jej świadectwa. 153, **428.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa, należąca do stowarzyszenia dla kształcenia kobiet w Opawie. 214, **817.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa w Ołomuńcu, jej świadectwa. 125, **371.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa w Świtawie, jej świadectwa. 112, **349.**

— — — szycia bielizny i krawiectwa w Taborze, jej świadectwa. 120, **366.**

— — — w państwowej szkole przemysłowej w Lublanie, świadectwa jej oddziału dla krawiectwa. 113, **349.**

— — — w Prościejowie, jej świadectwa. 124, **371.**

Szkoły rolnicze gospodarstwa domowego, egzamina dla kandydatek na posady nauczycielek rolnictwa w tych szkołach. 101, **327.**

Szlaki kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa z dnia 14. października 1890. Dz. u. p. Nr. 186 z r. 1892, ich spis. 53, **163.**

Szwecya, oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą z dnia 22. czerwca 1911, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego. 111, **347.**

Ściągnięcie, ob. Banknoty.

Śląsk, postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 148, **418.**

Śląsk, utworzenie ekspozytury celnej w Hruszowie. 82, **298.**

— zwołanie sejmu. 39, **113.**

Śmichów, zmiana terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w tamtejszym poborczym okręgu podatkowym. 89, **313.**

Środek denaturyzacyjny ogólny dla wódki, zmiana wskazówki dla badania jego części składowych. 133, **394.**

— — szczególny, zmiana pouczenia o badaniu oleju terpentynowego, używanego jako taki środek. 132, **393.**

Świeże owoce, ob. Dowóz.

Świtawa, świadectwa tamtejszej szkoły przemysłowej żeńskiej. 112, **349.**

Tabor, świadectwa tamt. żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa. 120, **366.**

Tarnopol, ponowne otwarcie na tamtejszym dworcu kolejowym ekspozytury celnej. 159. **439.**

Taryfa celna, zmiana objaśnień do niej. 35, **105;** 71, **257;** 99, **317;** 248, **885.**

— — zmiana przepisu wykonawczego i objaśnień do niej. 1, **1;** 51, **159;** 123, **369;** 158, **436.**

— **czynszowa** wojskowa, zaliczenie gminy Arco do szóstej klasy tej taryfy. 75, **287.**

— — — zaliczenie gminy Mezocorona do ósmej klasy tej taryfy. 79, **297.**

— — — zaliczenie gminy Neumarkt do ósmej klasy tej taryfy. 235, **853.**

— — — zaliczenie gminy Sillian do ósmej klasy tej taryfy. 97, **317.**

— — — zaliczenie gminy Wipawa do siódmej klasy tej taryfy. 130, **393.**

— **należytości** znawców sądowych lekarzy w postępowaniu karnem. 228, **829.**

— **telefoniczna,** zmiana jej postanowień. 266, **918.**

Taufers, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Technicy cywilni (inżynierowie cywilni i geometrzy cywilni), rozporządzenie ich dotyczące. 77, **288.**

Techniczna służba, ob. Służba.

Techniczno-lasowa służba, ob Służba.

Telegrafy iskrowe, układ międzynarodowy co do nich. 105, **332.**

Terminy zapłaty, ob. Podatek.

Terytoryum bawarskie, dalsze ograniczenie obrotu przeprawnego. 204, **799.**

Towary, zawierające cukier i alkohol, zmiana wskazówek co do ich badania. 250, **887.**

— **jedwabne** gładkie, upoważnienie Urzędu celnego w Lublanie do ich ekspedycyi. 28, **65.**

— **przewozowe,** upoważnienie Urzędu celnego pobocznego w Schalkhof do poświadczania ich wywozu. 172, **455.**

Traktat co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy, zawarty z Brazylią; jego wypowiedzenie. 169, **450.**

— handlowy i żeglarski z dnia 3. listopada 1873, Dz. u. p. Nr. 60 z roku 1874, oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. tegoż traktatu. 111, **347.**

— — — — z dnia 28. października 1912 między Austro-Węgrami i Japonią. 118, **355.**

— **państwowy** z Bawaryą w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom. 243, **863.**

Treffen, zmiana koncesyi na kolej do Johannisthal (Karmel). 115, **351.**

Tripolis i Benghazi, zniesienie wykonywania sądownictwa konsularnego w tych wilajetach. 38, **111.**

Trybunał Państwa, zmiana ustawy, dotyczącej jego organizacyi, postępowania przed nim oraz wykonywania jego orzeczeń. 144, **414.**

Tryest (z jego obszarem), postanowienia wykonawcze do ustawy, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. 87, **308.**

— zwołanie sejmu. 39, **113;** 134, **397.**

Turcya europejska, dowóz i przewóz świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb. 199, **794.**

Tyrol, przydzielenie gmin do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt. 196, **793.**

— utworzenie w Busatti ekspozytury celnej. 108, **344.**

— utworzenie w Ehrwald urzędu celnego głównego oraz przekształcenie tamtejszego urzędu celnego pobocznego na ekspozyturę. 109, **344.**

— utworzenie w Pian ekspozytury celnej. 264, **914.**

— zwinięcie urzędów podatkowych. 54, **179.**

— zwołanie sejmu. 68, **231;** 194, **791.**

— **i Przedarulania,** postanowienia wykonawcze do ustawy dotyczącej izb inżynierskich. 86, **304.**

Ubezpieczenie na wypadek choroby, rozpoczęcie się jego mocy obowiązującej dla osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej. 221, **826.**

— — — — rozszerzenie jego na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego. 24, **41.**

— **od nieszczęśliwych wypadków,** rozpoczęcie się jego mocy obowiązującej dla przedsiębiorstw żeglugi morskiej i zgłaszanie tych przedsiębiorstw. 220, **825.**

— — — — rozszerzenie jego na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego. 25, **45.**

Udzielanie pomocy, ob. Okręty.

Ujwidek, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedycyi żyjących roślin. 145, **414.**

Układ dotyczący niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 187, **728.**

— — ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 178, **554.**

— — ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne w czasach wojennych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 185, **688.**

— — praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 181, **617.**

— — praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 188, **745.**

— — praw i zwyczajów wojny lądowej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 174, **479;** 180, **587.**

— — stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 175, **500;** 186, **706.**

— mający na celu polepszenie losu rannych i chorych przy armiach w polu, ratyfikowanie go przez Francyę. 249, **887.**

— o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 183, **655.**

— o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 179, **571.**

— o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 182, **638.**

— o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 184, **671.**

— w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych. (Układ konferencyi pokojowej w Hadze.) 173, **458;** 177, **518.**

— **genewski,** stosowanie jego zasad do wojny morskiej. 175, **500;** 186, **706.**

— **madrycki,** dotyczący międzynarodowego rejestrowania marek, kraje do niego należące. 140, **411.**

— **międzynarodowy** celem zwalczania handlu dziewczętami. 26, **51.**

— — co do telegrafów iskrowych. 105, **332.**

— — (zawarty w Hadze), dotyczący uwolnienia okrętów szpitalnych od należytości portowych. 193, **780.**

— **rozjemczy** z Brazylią. 192, **776.**

— — z Portugalią. 189, **766.**

Układ rozjemczy z Stanami Zjednoczonymi. 190, **769.**

— — z Wielką Brytanią. 191, **773.**

Układy I. i II. haskiej konferencyi pokojowej, zastrzeżenia mocarstw do nich. 245, **870.**

— **międzynarodowe** w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów oraz w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu. 33, **69.**

— **waszyngtońskie,** dotyczące unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej i międzynarodowego rejestrowania marek. 64, **187.**

Uksiążęcone Hrabstwo Gorycyi i Gradyski, ob. Gorycya.

Ulgi należytościowe dla postępowania w celu wykonania ustawy krajowej dla Królestwa Dalmacyi, dotyczącej stosunków prawnych na drzewach stojących jako rzeczach samoistnych, ustawa. 137, **409.**

— — udzielone w celach konwersyi, czasowe uchylenie mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na te ulgi, ustawa. 135, **399;** rozporządzenie wykonawcze. 136, **400.**

— **podatkowe i należytościowe** dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych. 5, **10;** 92, **314.**

Unia międzynarodowa dla ochrony własności przemysłowej, kraje do niej należące. 140, **411.**

— — dla ochrony własności przemysłowej, układy waszyngtońskie. 64, **187.**

Unterfennberg, przydzielenie tej gminy do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt. 196, **793.**

Urfahr, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 242, **861.**

Urząd celny (główny) na dworcu kolejowym w Scharnitz, jego utworzenie. 6, **13;** upoważnienie go do ekspedyowania żywych roślin. 211, **813.**

— — (poboczny) na dworcu kolejowym w Scharnitz, przekształcenie jego na ekspozyturę celną. 6, **13.**

— — w Ach, rozszerzenie jego upoważnień celnych. 201, **797.**

— — w Bregencyi, upoważnienie jego do ekspedycyi przędzy wełnianej. 59, **185.**

— — w Brodach, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Cyrkwenicy, upoważnienie jego do urzędowej ekspedycyi wychodowej olejów mineralnych. 126, **372.**

Urząd celny w Ebrwald, upoważnienie jego do ekspedyowania żywych roślin. 211, **813.**

— — — — utworzenie urzędu celnego głównego na tamtejszym dworcu kolejowym oraz przekształcenie tamtejszego urzędu celnego pobocznego na ekspozyturę. 109, **344.**

— — w Feldkirch, przeniesienie jego na dworzec kolejowy. 31, **66.**

— — — — upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Frywałdzie, upoważnienie go do ekpedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Gruzie, upoważnienie jego do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego. 116, **353.**

— — w Haibach, rozszerzenie jego upoważnień celnych. 201, **797.**

— — w Husiatynie, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Jabłońcu, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Jauernig, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Lodrone, jego przemiana. 56, **180.**

— — w Lublanie, upoważnienie go do ekspedycyi gładkich towarów jedwabnych. 28, **65.**

— — — — upoważnienie go do wymierzania cła od kart do gry. 42, **149.**

— — we Lwowie, upoważnienie go do wymierzania cła od kart do gry. 42, **149.**

— — w Metkowicach, upoważnienie jego do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego. 116, **353.**

— — w Niklasdorf, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Obernzell, upoważnienie go do wolnej od cła ekspedycyi używanych zagranicznych koszów przewozowych i beczek drewnianych do napełniania jagodami. 70, **255.**

— — w Podwołoczyskach, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Predeal, upoważnienie jego do kredytowania ceł. 126, **372.**

— — w Ratyzbonie, jego utworzenie. 142, **413.**

— — — — rozszerzenie jego upoważnień celnych. 201, **797.**

Urząd celny w Rossbach, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Rumburgu, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Schalklhof, upoważnienie go do ekspedycyi wychodowej palonych napojów wyskokowych i piwa. 98, **317.**

— — — — — — do ekspedycyi wywozowej nieopodatkowanego cukru. 157, **436.**

— — — — — — do poświadczania wywozu towarów przewozowych. 172, **455.**

— w St. Pölten, jego utworzenie. 165, **447.**

— — w St. Pölten, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Taufers, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Ujwidek, upoważnienie go do ekspedycyi żywych roślin. 145, **414.**

— — w Uzvölgy, jego utworzenie. 14, **18.**

— — w Weidenau, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— — w Zuckmantel, upoważnienie go do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

— **depozytowy** cywilno-sądowy, warunki uzyskania posady w nim. 271, **930.**

— **dziekański,** ob. Dziekanat.

— **patentowy,** utworzenie w nim dwóch oddziałów zgłoszeń. 69, **233.**

— — zniesienie i zmiana niektórych postanowień o jego organizacyi. 269, **924.**

— **podatkowy** w Gmunden, utworzenie przy nim biura dla ekspedycyi celnej. 91, **314.**

— — **i sądowo-depozytowy** w Czudynie na Bukowinie, jego utworzenie. 198, **794.**

— — — — w Neustadt an der Tafelfichte, jego utworzenie. 102, **329.**

Urzędnicy państwowi, zmiany w zaliczeniu miejscowości do schematu ich dodatków aktywalnych. 216, **818.**

— **rewirowi** górniczy, zmiana rozporządzenia dotyczącego ich okręgów i siedziby. 163, **444.**

Urzędy celne królewsko-węgierskie, rozszerzenie uprawnień kilku z nich. 34, **105.**

— — upoważnienie ich do nakładania cła w obrocie pocztowym na karty do gry. 203, **799.**

Urzędy celne, upoważnienie kilku z nich do wdrażania skróconego postępowania zapowiadawczego. 32, **67.**

— **depozytowe sądowe,** ich czynności obrotowe. 236, **853.**

— — — zmiana przepisów instrukcyi dla nich o oznaczaniu papierów wartościowych. 141, **411.**

— **pocztowe,** utworzenie ich na koszt interesowanych. 219, **823.**

— **podatkowe** w Tyrolu, zwinięcie kilku z nich. 54, **179.**

— **dziekańskie** (wikaryackie) w Karlsbadzie i Elbogenie, ustanowienie kwoty wydatku na ich prowadzenie. 55, **179.**

Ustawa, dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913. 2, **2;** w czasie od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913. 122, **367.**

— dotycząca pozbycia skarbowych parcel gruntowych w wiedeńskiej XVI. dzielnicy miejskiej. 10, **15.**

— dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia na wypadek choroby na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego oraz pieczy na wypadek choroby nad osobami, zatrudnionemi zarobkowo w tych przedsiębiorstwach. 24, **41.**

— dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego. 25, **45.**

— dotycząca ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych. 5, **10.**

— dotycząca upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi. 135, **399.**

— dotycząca utworzenia izb inżynierskich. 3, **5.**

— dotycząca uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa. 151, **427.**

— dotycząca uwolnień od należytości z powodu odnawiania aktów w publicznych władzach i urzędach. 138, **409.**

— dotycząca używania częściowych zapisów długu pożyczki w kwocie 30,000.000 K, mającej się zaciągnąć przez Margrabstwo Moraw, do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych, pupilarnych itp. 76, **287.**

— dotycząca zapobiegania chorobom zaraźliwym oraz ich zwalczania. 67, **221.**

— dotycząca zmiany i uzupełnienia § 74. ordynacyi przemysłowej. 74, **285.**

— dotycząca zmiany ustawy z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244. 197, **794.**

— dotycząca zniesienia loteryi liczbowej oraz wprowadzenia loteryi klasowej. 94, **315.**

Ustawa, którą przyznaje się ulgi należytościowe dla postępowania w celu wykonania ustawy krajowej dla królestwa Dalmacyi z dnia 28. marca 1911, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 20., dotyczącej stosunków prawnych na drzewach stojących jako rzeczach samoistnych. 137, **409.**

— którą uzupełnia się ustawę o postępowaniu karnem z dnia 23. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 119. 143, **413.**

— którą uzupełnia się względnie się zmienia ustawę z dnia 6. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 19, dotyczącą ochrony znaków towarowych. 65, **213.**

— którą zmienia się ponownie ustawę, dotyczącą wywłaszczenia w celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia królewskiego stolecznego miasta Pragi. 50, **159.**

— którą zmienia się § 1. ustawy z dnia 7. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 140. o ustanawianiu dróg koniecznych. 7, **13.**

— o użyciu części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych. 8, **13.**

— o wliczaniu poszczególnych wojskowych powinności służbowych do czasu przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej i notaryalnej. 139, **410.**

— w celu zmiany ustawy z dnia 18. kwietnia 1869, Dz. u. p. Nr. 44, dotyczącej organizacyi Trybunału Państwa, postępowania przed nim oraz wykonywania jego orzeczeń. 144, **414.**

— **kościelna ewangielicka,** obwieszczenie, dotyczące zmiany licznych jej postanowień. 155, **429.**

Uście nad Labą, wymiar dochodu rocznego mieszkańców tamtejszych domów robotniczych. 241, **860.**

Uwierzytelnianie, ob. Sprawdzanie.

Uwolnienia od należytości z powodu odnawiania aktów w publicznych władzach i urzędach, ustawa. 138, **409.**

— — — przy odnawianiu aktów w publicznych władzach i urzędach, rozporządzenie wykonawcze. 217, **819.**

Uzvölgy, utworzenie tamże urzędu celnego. 14, **18.**

Vöslau, zmiana koncesyi na kolej z Badenu. 232, **846.**

Wagi nachyłowe, ob. Sprawdzanie.

Wartość handlowa przeciętna chemicznych materyałów pomocniczych i wytworów, zmiana jej spisu. 123, **369.**

Weidenau, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Weissbach, przekształcenie tamtejszego posterunku zapowiadawczego na ekspozyturę celną. 224, **827.**

Weizenkirchen, zmiana koncesyi na kolej z Neumarkt-Kallham wraz z odnogą z Aching do Peuerbach 4. **9.**

Wiedeń, uskutecznianie wpłat i wypłat na rachunek tamtejszej dyrekcyi poczt i telegrafów 263, **913.**

— używanie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża przez tamtejsze stowarzyszenie „Rudolfinum". 167, **447.**

— wprowadzenie na tamtejszej akademii technicznej drugiego egzaminu państwowego dla studyów budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych. 45, **151.**

zwinięcie względnie złączenie kas skarbowych i sądowo-depozytowych. 195, **793.**

Wiedeńska dzielnica XIII., XVIII. i XXI., koncesya na kilka linii kolejek. 23, **39.**

— dzielnica XVI., pozbycie skarbowych parcel gruntowych. 10, **15.**

— główna targowica na zwierzęta w St. Marx, zmiana jej regulaminu targowego. 36, **107.**

Wielka Brytania, układ rozjemczy. 191, **773.**

Wilajety otomańskie Tripolis i Benghazi, zniesienie wykonywania w nich sądownictwa konsularnego. 38, **111.**

Wipawa, zaliczenie tej gminy do siódmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. 130, **393.**

Władze sądowe w Czechach, wykonywanie wypłat na ich rachunek za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. 117, **353.**

— — w Galicyi zachodniej, wschodniej i na Bukowinie, uskutecznianie wypłat na ich rachunek za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. 215, **817.**

— **skarbowe** dalmatyńskie, uskutecznianie wypłat na ich rachunek za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. 260, **910.**

Własność przemysłowa, ob. Ochrona.

Włochy, upoważnienie rolniczo-chemicznej Stacyi doświadczalnej w Gorycyi do wystawiania certyfikatów rozbioru dla posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu tamże. 110. **345.**

Wojna lądowa, ob. Układ.

— **morska,** ob. Układ.

Wódka, zmiana wskazówki dla badania części składowych ogólnego środka denaturyzacyjnego dla niej. 133, **394.**

Wpłaty i wypłaty na rachunek Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu, Lincu i Wiedniu, ich uskutecznianie. 263, **913.**

Wskazówka dla badania części składowych ogólnego środka denaturyzacyjnego dla wódki. 133, **394.**

Wskazówki co do badania towarów, zawierających cukier i alkohol, ich zmiana. 250, **887.**

Wspólne kasy sieroce, ob. Kasy.

Wydatki państwowe, pokrywanie ich w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913. 2, 2; w czasie od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913. 122, **367.**

Wydawanie zbrodniarzy, ob. Traktat.

Wypłaty na rachunek dalmatyńskich władz skarbowych, uskutecznianie ich za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. 260, **910.**

— — władz sądowych w Czechach, uskutecznianie ich za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. 117, **353.**

— — — władz sądowych w Galicyi zachodniej, wschodniej i na Bukowinie, uskutecznianie ich za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. 215, **817.**

Wywłaszczenie w celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia miasta Pragi, zmiana odnośnej ustawy. 50, **159.**

Wywóz koni, zniesienie zakazu ich wywozu. 212, **813.**

Zabudowanie potoków górskich, ob. Egzamin.

Zadar, dodatki aktywalne systemizowanego grona nauczycielskiego w tamtejszym głównym zakładzie naukowym teologicznym. 57, **181.**

Zakaz dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Rumunii. 164, **445.**

— — — — niektórych towarów i przedmiotów z Serbii i Bułgaryi. 160, **439.**

— handlu obnośnego w okręgu leczniczym Portorose. 119, **366.**

— wywozu koni, jego zniesienie. 212, **813.**

Zakłady naukowe, których świadectwa zastępują całkiem lub częściowo dowód czasu nauki w przemyśle handlowym, względnie częściowo dowód przepisanego czasu służby w przemyśle handlowym, zmiana odnośnych przepisów. 252, **897.**

— — **dyecezyalne** teologiczne rzymsko - katolickie i grecko-katolickie oraz Główne zakłady naukowe teologiczne w Goryczyi i Zadarze, dodatki aktywalne systemizowanego w nich grona nauczycielskiego. 57, **181.**

Zakon udzielny kawalerów maltańskich, prawo jego do pozbywania i obciążania majątku nieruchomego. 156, **485.**

Zaliczki oprocentowane, ob. Zjednoczenia.

Zapisy długu częściowe pożyczki, mającej się zaciągnąć przez margrabstwo Moraw. używanie ich do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych, pupilarnych itp. 76. **287.**

Zapłaty i wypłaty państwowe, uiszczanie należytości stemplowej od pokwitowań przy tychże zapłatach i wypłatach. 114, **350.**

Zapobieganie chorobom zaraźliwym oraz ich zwalczanie, ustawa. 67, **221.**

Zarząd kolei państwowych, ob. Czynności.

Zbiorowe Kasy sieroce, ob. Kasy.

Zderzenie się okrętów, ob. Okręty.

Zjednoczenia budowlane ogólnie użyteczne, udzielanie im wypowiadalnych oprocentowanych zaliczek i krótkoterminowych pożyczek. 230. **832.**

Zlecenie pocztowe, ob. Kartki.

Zlin na Morawach, utworzenie tamże sądu powiatowego. 81, **298.**

Znaczki na portoryum po 14 halerzy, ich wydanie. 80, **297.**

— **pocztowe,** zmiany co do nich. 18, **21.**

Znaki towarowe, ob. Ochrona.

Znawcy sądowi lekarze, zmiana taryfy ich należytości w postępowaniu karnem. 228, **829.**

Zuckmantel, upoważnienie tamtejszego urzędu celnego do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. 200, **797.**

Zwalczanie handlu dziewczętami, układ międzynarodowy. 26, **51.**

Zwołanie sejmów, ob. Sejm.

Żegluga morska, podział jej przedsiębiorstw na klasy niebezpieczności. 255, **901.**

— — stwierdzanie nieszczęśliwych wypadków w jej przedsiębiorstwach i donoszenie o nich. 270, **927.**

— **śródlądowa** na Łabie, regulamin pomiarów cechowniczych. 244, **867.**

Żywe rośliny, ob. Rośliny.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 1. stycznia 1913.

Treść: (№ 1 i 2.) 1. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906 oraz objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906. — 2. Ustawa, dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913.

1.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 24. grudnia 1912,

dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

Następujące postanowienia przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej, wydanych obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

I. Co do przepisu wykonawczego.

W załączniku *A* do § 13. przep. wyk. do ustawy o taryfie celnej (stopy tary) ma w Nrach 213.—218. w rubryce: „Stopy tary w procentach wagi brutto“ ustęp następujący po „Do Nru 217.“ opiewać:

1	w pojedyńczych balach, jakoteż w hydraulicznie sprasowanych balach wszelkiego rodzaju (także z żelaznemi obręczami), bez względu na to, czy bale te z wszystkich stron są osłonięte opakowaniem czy też częściowo są otwarte.
2	w innych balach.

W załączniku *B* do § 23. przep. wyk. do ustawy o taryfie celnej w uwadze na dole do Nru 425. należy po słowie „Ala“ dodać słowa „Grigno (z ekspozyturą w Tezze)“.

II. Co do objaśnień.

Ustęp 7. uw. do Nru 238. ma opiewać:

> Zatyczki do strzelb, ugniecione z bydlęcej sierści lub z pilśni, wyrobionej z grubej sierści zwierzęcej, także w woreczkach z grubych tkanin bawełnianych, lnianych lub wełnianych, Nr. 238 *a*; takie same zatyczki w połączeniu z papierem lub ceratą Nr. 238 *b* 1.

W ustępie 8. uw. do Nru 238. należy w wierszu piątym skreślić słowa „rurki i tym podobne“ i wstawić natomiast:

> tudzież rurki i tym podobne artykuły techniczne.

W uw. 3. do Nru 400. należy wstawić jako ustęp ostatni:

> Według Nru 400 *a* należy także traktować ciężkie, składające się z jednego ciałka cementu z wpuszczonymi pręcikami węglowymi podstawki anod dla przyrządów do elektrolizy wraz z ustawieniem, potrzebnem w celu przewodzenia (przedłużeniami przewodów).

W uw. og. 3 *c* do klasy XXXVII. należy skreślić ustęp ostatni (Jednakowoż . . . . .).

W uw. 1. do Nru 411. należy w wierszu trzecim skreślić słowa „jakoteż ze zwykłej kamionki“.

W ustępie 1. uw. 1. do Nru 418. należy w wierszu drugim skreślić słowa „zwykłej kamionki“.

W ustępie 1. uw. 3. do Nru 425. należy po słowie „Ala“ dodać słowa „Grigno (z ekspozyturą w Tezze)“.

W ustępie 1. uw. 1. do Nru 546. należy w wierszu piętnastym po słowie „kawałki węgla“ dodać:

jakoteż tak zwane elektryczne węgle bronzowe, urobione z mieszaniny miału bronzu i czystego węgla

W tej samej uw. należy zamiast ustępu drugiego umieścić ustęp następujący:

Co do postępowania celnego z ciężkiemi podstawami anod dla przyrządów do elektrolizy patrz uw. 3. do Nru. 400.

W uw. 10. do Nru 599. należy po ustępie 11. wstawić następujące ustępy:

Do odróżnienia na pół rafinowanego kamienia winnego w kryształach (półkryształach) lub w postaci proszku od surowego kamienia winnego służy następujące badanie:

Do badania należy używać ługu, który jest przepisany dla badania octu stołowego (por. uw. 2. objaśnień do Nru 111.) i którego 1 cm^3 odpowiada 0·22 g kamienia winnego.

Badanie należy przeprowadzić w sposób następujący:

10 g próbki w postaci drobnoziarnistego proszku gotuje się przez pięć minut w porcelanowej filiżance, zawierającej około 100 cm^3 wody z domieszką ściśle odmierzonych 25 cm^3 wspomnianego ługu, przyczem się płyn ten miesza; potem bada się zapomocą papieru lakmusowego reakcyę tego płynu. Jeżeli reakcya jest kwaśna, w takim razie towar zawiera więcej niż 60% kamienia winnego i należy go oclić jako na pół oczyszczony kamień winny z Nru 599 *k*. W razie reakcyi alkalicznej gotuje się płyn jeszcze przez kilka minut. Jeżeli wtedy alkaliczność wyraźnie się nadal utrzymuje, w takim razie przeważa ilość ługu, wobec czego należy kamień winny ekspedyować jako niskoprocentowy surowy towar według Nru 599 *a*.

Do odmierzenia ługu służy cewka, istniejąca dla badania octu.

To oznaczenie zawartości należy tylko wtedy przedsiębrać, jeżeli odnośny kamień winny ma barwę szarą lub czerwonawo-brunatną. Kamień winny skrystalizowany lub zmielony o czystej barwie białej należy oclić zawsze według Nru 599 *k*.

Jeżeli z badania nie uzyska się wyniku niewątpliwego, należy zarządzić zbadanie przez c. k. rolniczo-chemiczny Zakład doświadczalny w Wiedniu.

Po ustępie piątym uw. do Nr. 648. (to jest po słowach „*Wielkoksiąż. Szkoła artystyczna w Weimarze*“) należy zamieścić następujący nowy ustęp:

Nadto należy druki pras ręcznych, bez względu na przychodzącą ilość, zawsze wtedy ekspedyować jako wolne od cła, jeżeli każdy pojedynczy egzemplarz oznaczony jest przez jeden z wyżej wymienionych zakładów jako druk przedni (druk ręczny), przyczem poświadczenie, umieszczone na samym druku, względnie na stronie odwrotnej, winno być podpisane przez zwierzchność zakładu, względnie jej przedstawiciela i zaopatrzone w urzędową pieczątkę.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

2.

Ustawa z dnia 31. grudnia 1912,

dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Upoważnia się rząd do dalszego pobierania podatków bezpośrednich i opłat pośrednich w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913 według istniejących przepisów.

§ 2.

Wydatki, powstające w czasie od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913, należy pokrywać na podstawie i na rachunek kredytów, żądanych na rok 1913, jednakowoż z tem ograniczeniem, że z kredytów dla służby żeglugi dalmatyńsko-albańskiej i południowo-amerykańskiej można aż do czasu ustawowego zatwierdzenia odnośnych umów użyć tylko ich połowy.

§ 3.

Upoważnia się rząd do wydania kwoty 35 milionów, potrzebnej do przeprowadzenia ustawy, dotyczącej stosunku służbowego urzędników państwowych i służby państwowej (pragmatyki służbowej), oraz do wykonania pozostających z tą ustawą w ścisłym związku zarządzeń w celu polepszenia materyalnego bytu funkcyonaryuszy i robotników państwowych.

§ 4.

Upoważnia się rząd do wydawania po myśli uchwały Izby posłów z dnia 16. grudnia 1911 kwot potrzebnych do pokrycia wydatku na materyalne polepszenie bytu funkcyonaryuszy kolejowych i robotników kolejowych, a to częściowemi kwotami w miarę pokrycia, mającego się stworzyć w granicach etatu kolejowego.

§ 5.

Upoważnia się Ministra skarbu, aby postarał się drogą operacyi kredytowych o kwoty potrzebne na pokrycie dokonać się mających w roku 1913 nadzwyczajnych nakładów na cele budowy i sprawienia środków przewozu i ruchu państwowych kolei żelaznych, wynoszących sumę 130,000.000 K.

§ 6.

Upoważnia się Ministra skarbu do sprzedania w ciągu roku 1913 przedmiotów nieruchomej własności państwa, których wartość szacunkowa każdego z osobna nie przenosi kwoty 50.000 K, aż do sumy ogólnej 600.000 K. i to bez poprzedniego osobnego zezwolenia Rady państwa, tylko pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia sprzedaży. Również upoważnia się Ministra skarbu pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia, by w ciągu roku 1913 zezwolił na obciążenie przedmiotów nieruchomej własności państwa służebnościami, o ile zmniejszenie wartości przedmiotu, który ma być obciążonym, lub wartość prawa, które ma być nadane, nie przenosi w każdym poszczególnym przypadku kwoty 50.000 K. Wartość ogólna służebności, które w roku 1913 mają być w taki sposób nadane, nie może przenosić sumy 400.000 K. Upoważnia się nadto Ministra skarbu pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia, by zezwolił w ciągu roku 1913 spółkom, którym przysługuje użytkowanie państwowych kolei żelaznych, na sprzedaż zbytecznych gruntów państwowych kolei żelaznych z zastrzeżeniem odpowiedniego wynagrodzenia skarbu państwa za zrzeczenie się prawa własności; pozwolenie to może być udzielone także i w tych wypadkach, w których wartość szacunkowa poszczególnego przedmiotu sprzedaży przenosi sumę 50.000 K. Wreszcie upoważnia się Ministra skarbu do nadawania na przedmiotach nieruchomej własności państwa praw budowli po myśli postanowień ustawy z dnia 26. kwietnia 1912, Dz. u. p. Nr. 86.

§ 7.

Kredyty, wymienione poniżej, mogą być użyte jeszcze do dnia 30. czerwca 1913; o ile kredytów tych nie użyto do końca roku 1912, należy postąpić z nimi tak, jak gdyby były wyznaczone w preliminarzu na rok 1913.

W etacie Ministerstwa wyznań i oświaty.

1. Kredyt w kwocie 60.000 K, wyznaczony ustawą z dnia 29. czerwca 1909, Dz. u. p. Nr. 96, na rok 1909 w rozdziale 9., tytuł 13., § 19., Wszystkie akademie techniczne, potrzeby ryczałtowe, a przedłużony ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127, do końca grudnia 1912.

2. Kredyty, wyznaczone ustawą z dnia 29. czerwca 1910, Dz. u. p. Nr. 122, na rok 1910, a przedłużone ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127 (punkt *F*), do końca grudnia 1912, a mianowicie:

Rozdział 9., tytuł 13., § 19., Wszystkie akademie techniczne, potrzeby ryczałtowe . 30.000 K;

Rozdział 30., Nowe budowle, tytuł 3., § 8., Solnogród . . . . . 75.000 K;

Rozdział 30., Nowe budowle, tytuł 3., § 17., Galicya i Kraków . . . . . 3.227.388 K;

Rozdział 30., Nowe budowle, tytuł 3., § 18., Bukowina . . . . . 275.000 K.

W etacie Ministerstwa handlu.

Kredyty, wyznaczone ustawą z dnia 29. czerwca 1910, Dz. u. p. Nr. 122, na rok 1910 w rozdziale 24., a przedłużone ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127 (punkt *F*), aż do końca grudnia 1912, a mianowicie:

Tytuł 3., § 8., Urządzenie tryesteńskich zakładów portowych . . . . . 8,207.000 K;

Tytuł 6., Domy składowe w Tryeście, § 2., Rozszerzenie tych zakładów . . 1,000.000 K.

W etacie Ministerstwa kolei żelaznych.

Kredyt w kwocie 18,300.000 K, wyznaczony ustawą z dnia 29. czerwca 1909, Dz. u. p. Nr. 96, na rok 1909, w rozdziale 25., tytuł 12., § 1., na wykończenie robót przy kolei przez Taury, a przedłużony ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127, do końca grudnia 1912, z tem zastrzeżeniem, że kredytu tego można użyć na budowy uzupełniające na wszystkich liniach, służących do drugiego połączenia kolejowego z Tryestem.

W etacie Ministerstwa sprawiedliwości.

1. Kredyt, wyznaczony ustawą z dnia 29. czerwca 1909, Dz. u. p. Nr. 96, na rok 1909, w rozdziale 27., tytuł 4., § 7., na nowe budowle i kupno realności dla zarządu sprawiedliwości (Pobrzeże), a przedłużony ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127, do końca grudnia 1912, w kwocie . . . . . 975.885 K.

2. Kredyty, wyznaczone ustawą z dnia 29. czerwca 1910, Dz. u. p. Nr. 122, na rok 1910, w rozdziale 30., Nowe budowle, tytuł 7.,

a przedłużone ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127 (punkt *F*), do końca grudnia 1912, a mianowicie:

§ 6., Kraina . . . . . 40.000 K,
§ 7., Pobrzeże . . . . . 111.000 K,
§ 15., Wiedeń . . . . . 50.000 K.

W etacie Ministerstwa robót publicznych.

Kredyt, wyznaczony ustawą z dnia 29. czerwca 1910, Dz. u. p. Nr. 122, na rok 1910, w rozdziale 28., tytuł 6., § 1., Austrya poniżej Anizy, potrzeby ryczałtowe, a przedłużony ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127 (punkt *F*), do końca grudnia 1912, w kwocie . . . 28.000 K.

Kwoty, wymienione w § 9. ustawy z dnia 25. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 239, których czas użycia wyznaczono na dwa lata.

Nadto mogą być użyte do dnia 30. czerwca 1913 następujące kredyty, dozwolone ustawą z dnia 6. czerwca 1901, Dz. u. p. Nr. 63, a przedłużone ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127, do końca grudnia 1912, w szczególności:

kredyt w kwocie 540.000 K, dozwolony na rok 1902 pod pozycyą 10.;

kredyty w kwotach 2,000.000 K, 3,000.000 K i 2,000.000 K, dozwolone na rok 1903, 1904 i 1905 pod pozycyą 7.;

kredyt w kwocie 2,800.000 K, dozwolony na rok 1905 pod pozycyą 11.

Również można użyć do dnia 30. czerwca 1913 kredytu na budowę kolei w kwocie 658.000 K, dozwolonego ustawą z dnia 24. lipca 1905, Dz. u. p. Nr. 129, na rok 1906 pod pozycyą 5., a przedłużonego ustawą z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127, do końca grudnia 1912, tudzież kredytu w kwocie 2,529.000 K, dozwolonego tą pierwszą ustawą na rok 1908, pod pozycyą 2, a przedłużonego wspomnianą na końcu ustawą.

Kredyty (kwoty), przeznaczone na rok 1912 w rozdziale 30., tytuł 6., § 13., których nie zużyto do końca roku 1912, można z pominięciem pierwotnego przeznaczenia przenieść obecnie na rok 1913, dzieląc je na odpowiednie pozycye rozdziału 30., tytuł 6., § 14 *a)* i *b)* i tam zarachować.

Taksamo można kredyt, zezwolony na rok 1910 ustawą z dnia 29. czerwca 1910, Dz. u. p. Nr. 122, w rozdziale 30., tytuł 7., § 15., którego nie zużyto do końca roku 1912, z pominięciem pierwotnego przeznaczenia przenieść na rok 1913 na rozdział 30., tytuł 9., § 20. i tamże zarachować.

Tych kwot, dla których wyznaczono w projekcie ustawy skarbowej oraz w przedłożeniu dodatkowem na rok 1912 dłuższy czas użycia niż jeden rok, można używać jeszcze do końca roku 1913 o ile nie zużyto ich do końca roku 1912, oraz należy wydatki te zarachowywać na poczet roku 1913.

§ 8.

Kwoty, uzyskane w drodze operacyi kredytowych, należy na razie wstawić w rachunki poza etatem, a tylko część kwot powyższych, odpowiadającą rzeczywistemu wydatkowi, wstawić etatowo jako przychód przy ogólnym zarządzie kasowym.

§ 9.

Moc obowiązującą artykułu III. ustawy z dnia 8. lipca 1901, Dz. u. p. Nr. 86, dotyczącej podwyższenia podatku od wódki i przekazania pewnej części tego podatku na rzecz funduszów krajowych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, przedłuża się do końca roku 1913.

§ 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1913, postanowienie § 3. jednakowoż dopiero wówczas, jeżeli uzyska się potrzebne pokrycie przez zgodne z konstytucyą zatwierdzenie przedłożeń ustaw w celu uzyskania wyższych dochodów.

Wykonanie poruczam Memu Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 31. grudnia 1912.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r. **Zaleski** wł.r.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część II. — Wydana i rozesłana dnia 10. stycznia 1913.

Treść: № 3. Ustawa, dotycząca utworzenia izb inżynierskich.

3.

Ustawa z dnia 2. stycznia 1913,

dotycząca utworzenia izb inżynierskich.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Dla zastępowania stanu rządowo upoważnionych techników prywatnych i inżynierów górniczych, dla popierania interesów i strzeżenia godności stanu tych kół zawodowych tworzy się izby inżynierskie.

§ 2.

Okręgi i siedziby izb inżynierskich ustanowi się w drodze rozporządzenia.

O kwestyach majątkowo-prawnych, wynikających ze zmiany okręgów obecnie istniejących izb, rozstrzyga Ministerstwo robót publicznych po wysłuchaniu interesowanych izb bez ujmy dla roszczeń prawnych osób trzecich.

§ 3.

Wszyscy rządowo upoważnieni technicy prywatni i inżynierowie górniczy należą jako członkowie do tej izby inżynierskiej, w której okręgu mają swą siedzibę zawodową i mają wypełniać obowiązki z tem połączone.

§ 4.

Władze polityczne względnie starostwa górnicze będą zawiadamiały przełożeństwo właściwej izby inżynierskiej o odebraniu przysięgi od rządowo upoważnionego technika prywatnego lub inżyniera górniczego, o jego siedzibie i zmianie tejże, o odebraniu lub zgaśnięciu upoważnienia i o zawieszeniu rządowo upoważnionego technika prywatnego lub inżyniera górniczego w jego czynnościach.

§ 5.

Rządowo upoważnieni technicy prywatni i inżynierowie górniczy mają donieść do dni 14 o lokalu dla swego przedsiębiorstwa i o każdej jego zmianie przełożeństwu izby, do której należą, względnie do której związku wstępują. Jeśli co najmniej przez trzy miesiące wykonują swe upoważnienie w okręgu obcej izby bez przeniesienia siedziby swego przedsiębiorstwa, mają donieść o tem również przełożeństwu obu izb inżynierskich.

§ 6.

Walne zgromadzenie izby inżynierskiej zwołuje się z początkiem każdego roku kalendarzowego. Oprócz tego należy zwołać walne zgromadzenie, jeżeli co najmniej trzecia część członków izby zażąda tego pisemnie od przełożeństwa izby. Zresztą może przełożeństwo izby zwołać walne zgromadzenie, ilekroć uważa to za potrzebne.

Zwołanie ma nastąpić co najmniej na 10 dni przedtem, przyczem należy oznajmić porządek dzienny.

Jeżeli przełożeństwo izby nie jest jeszcze wybrane lub nie funkcyonuje prawidłowo, przysługuje prawo zwołania i kierownictwa walnego zgromadzenia władzy nadzorczej (§ 20.).

§ 7.

Walne zgromadzenie izby inżynierskiej jest zdolne do uchwał, jeżeli obecna jest co najmniej czwarta część członków. W razie niezdolności do

uchwał należy rozpisać drugie zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, które zdolne jest do uchwał bez względu na ilość obecnych. Rozpisanie drugiego zgromadzenia może nastąpić dopiero po ustaleniu niezdolności do uchwał pierwszego zgromadzenia.

Na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej zapadają uchwały bezwzględną większością głosów.

Przewodniczący bierze udział w głosowaniu; w razie równości głosów rozstrzyga jego głos.

§ 8.

Do walnego zgromadzenia izby inżynierskiej należy narada i powzięcie uchwały w wszystkich sprawach, tyczących się interesów stanu rządowo upoważnionych techników prywatnych i inżynierów górniczych, o ile sprawy te nie wchodzą w zakres działania przełożeństwa izby (§§ 13. do 17.), a w szczególności:

a) ustanowienie porządku czynności dla siebie i dla przełożeństwa izby; zatwierdzenie tych porządków czynności jest zastrzeżone Ministerstwu robót publicznych;

b) wybór członków przełożeństwa i rewizorów rachunkowych oraz ich zastępców;

c) ułożenie preliminarza rocznego oraz ustanowienie wkładek członków dla pokrycia wydatków izby;

d) badanie i zatwierdzanie rachunków rocznych;

e) powzięcie uchwał o środkach, zastosować się mających dla osiągnięcia celów i zadań izby, w szczególności także w sprawie wzajemnego wspierania się członków tego samego stanu i ich rodzin.

§ 9.

Przełożeństwo izby składa się z ośmiu do piętnastu członków i dwu do czterech zastępców.

Oprócz tego ustanawia się dwóch rewizorów rachunkowych i ich zastępców.

Wedle potrzeby może być izba lub przełożeństwo izby podzielone na sekcye; w takim razie bliższe postanowienia co do siedziby, organizacyi i zakresu działania sekcyi wydane zostaną drogą rozporządzenia.

Wszystkie funkcye są urzędami honorowymi.

§ 10.

Funkcyonaryuszy, wymienionych w § 9., wybiera walne zgromadzenie izby większością głosów.

Drogą rozporządzenia można postanowić, że obok osobistego oddania głosu dopuszczalne jest także przesłanie kart głosowania.

Wszyscy członkowie izby, którzy nie są wykluczeni od prawa wyborczego, mają prawo wyboru i wybieralności.

Wykluczeni są członkowie.

a) których właściwa władza zawiesiła w ich czynnościach,

b) których przełożeństwo izby uzna za pozbawionych prawa wyborczego, i w tym zakresie, w jakim to orzeczono (§ 17.),

c) którzy pozostają w śledztwie, prowadzonem przez radę honorową, z powodu zachowania się ubliżającego stanowi (§ 17.).

§ 11.

Wyboru członków przełożeństwa i ich zastępców dokonuje się na przeciąg trzech lat, wyboru rewizorów rachunkowych i ich zastępców na przeciąg jednego roku. Funkcyonaryusze ci mają jednak także po upływie okresu wyborczego sprawować dalej swoje czynności urzędowe aż do dokonania nowego wyboru.

Z pośród jednej i tej samej kategoryi rządowo upoważnionych techników prywatnych oraz z pośród kategoryi inżynierów górniczych wolno wybrać najwyżej trzecią część członków przełożeństwa.

Ustępujący funkcyonaryusze mogą być ponownie wybrani, nie są jednak obowiązani przyjąć wyboru na najbliższy okres funkcyjny. Taksamo mogą nie przyjąć wyboru członkowie, którzy przekroczyli 60. rok życia.

Zresztą nie wolno odmówić przyjęcia wyboru bez uzasadnionych powodów. Nieprzyjęcie bez uzasadnionego powodu ulega karze jako zaniedbanie obowiązków, ciążących na członkach wobec izby (§ 17., ust. 1., lit. *a*).

§ 12.

Członkowie przełożeństwa wybierają z swego grona prezydenta izby i jednego lub dwu wiceprezydentów na czas trwania swych funkcyi. Inni członkowie przełożeństwa używają tytułu „radców izby“.

Zastępcy członków przełożeństwa wstępują w miejsce radców izby w razie wystąpienia tychże przed upływem okresu funkcyjnego; nie są jednak powołani do zastępowania radców izby w razie doznania przez tychże czasowej przeszkody.

Jeśli wszyscy zastępcy wstąpili do przełożeństwa, może ono dalszy ubytek radców izby uzupełniać drogą kooptacyi.

§ 13.

Przełożeństwo izby powołane jest do narady w wszystkich sprawach, dotyczących wspólnych interesów członków izby lub poszczególnych ich kategoryi, do powzięcia uchwał w własnym zakresie

albo też do zasięgania w ważnych sprawach uchwał walnego zgromadzenia, do porozumiewania się z innemi izbami inżynierskiemi lub też innemi powołanemi do tego korporacyami, do zwracania się z podaniami do władz oraz do wnoszenia ewentualnych wniosków i petycyi do rządu.

Władze będą dawały przełożeństwom izb sposobność wyrażania opinii w ogólnych kwestyach, będących przedmiotem rozpraw a tyczących się interesów stanu rządowo upoważnionych techników prywatnych lub inżynierów górniczych. W szczególności będzie się przełożeństwa izby przesłuchiwać: co do zamierzonych zmian lub przeistoczeń instytucyi rządowo upoważnionych techników prywatnych lub inżynierów górniczych, co do zmiany okręgu i siedziby istniejących izb inżynierskich, co do wydania przepisów o egzaminach dla rządowo upoważnionych techników prywatnych lub inżynierów górniczych, w razie orzekania w wątpliwych wypadkach o zakresie upoważnień, przysługujących autoryzowanemu technikowi prywatnemu lub inżynierowi górniczemu oraz o poliezalności praktyki, wykazanej przy ubieganiu się o upoważnienie.

Z drugiej strony obowiązane są przełożeństwa izby na żądanie władz oświadczać się i wydawać opinię w kwestyach, należących do zakresu działania izby. W ważnych sprawach może przełożeństwo izby zastrzec walnemu zgromadzeniu wyrażenie zdania w takich kwestyach.

§ 14.

Do przełożeństwa izby należy załatwianie bieżących czynności izby, w szczególności zaś:

a) wykonywanie uchwał walnego zgromadzenia izby;

b) załatwianie ekonomicznych spraw izby i ściąganie wkładek rocznych;

c) zwoływanie walnego zgromadzenia i narady wstępne nad wszystkimi przedmiotami, należącymi do porządku dziennego walnego zgromadzenia;

d) przedkładanie walnemu zgromadzeniu sprawozdania czynności, rachunku rocznego i projektu preliminarza;

e) ogłaszanie wyników wyborów i prowadzenie oraz peryodyczne obwieszczanie listy rządowo upoważnionych techników prywatnych i inżynierów górniczych.

Zaległe wkładki roczne mogą być w razie potrzeby ściągane w drodze egzekucyi politycznej.

§ 15.

Przełożeństwo izby prowadzi zapiski co do tych sił pomocniczych, zatrudnianych przez członków izby, których zajęcie ma znaczenie dla praktyki, wymaganej wedle każdocześnie obowiązujących przepisów do uzyskania upoważnienia autoryzowanego technika prywatnego lub inżyniera górniczego.

W tym celu winni członkowie donosić w przełożeństwie izby w ciągu dni 14 o wstąpieniu i wystąpieniu takich sił pomocniczych. Taksamo należy donieść bezzwłocznie przełożeństwu izby o każdej przerwie w służbie, trwającej dłużej niż dwa miesiące.

Przy zgłoszeniu wstąpienia wykazać należy studya, odbyte przez odnośnego technika.

Świadectwa zatrudnienia, wydawane takim osobom pomocniczym, podlegają zatwierdzeniu przez przełożeństwo izby.

§ 16.

Przełożeństwo izby sprawuje także czynność sądu polubownego. W tym zakresie należy do niego:

a) pośredniczenie w sporach pomiędzy członkami izby w sprawach zawodowych;

b) badanie i ugodowe załatwianie zażaleń, wnoszonych przeciw członkom izby z powodu wykonywania ich czynności.

Ugody zawarte i spisane w tych wypadkach przed przełożeństwem izby, są tytułami egzekucyjnymi w myśl § 1., l. 15, ordynacyi egzekucyjnej.

Członkowie izby obowiązani są w takich wypadkach przed ewentualnem udaniem się na drogę skargi sądowej zażądać pośrednictwa przełożeństwa izby.

§ 17.

Izba inżynierska winna występować przeciw członkom izby z urzędu jako rada honorowa:

a) w razie zaniedbania obowiązków, ciążących na członkach wobec izby;

b) w razie naruszenia powagi stanu.

W tych wypadkach może przełożeństwo izby po należytem ustaleniu stanu sprawy i przesłuchaniu obwinionego udzielać upomnień i nagan, w razie zaś znacznych nieprawidłowości lub w razie powtórzenia czynu nakładać grzywny do 400 K, nadto orzekać odebranie biernego lub zarazem czynnego prawa wyboru do izby na pewien czas albo na zawsze.

Grzywny, nałożone prawomocnie przez przełożeństwo izby, mogą być w razie potrzeby ściągnięte w drodze egzekucyi politycznej.

Jeżeli przełożeństwo izby uzna, że członek izby dopuścił się występku służbowego, którego ukaranie należy do władzy politycznej lub górniczej, ma o tem donieść właściwej władzy. Przełożeństwo izby zostanie zawiadomione o wydanem wskutek tego zarządzeniu.

§ 18.

Przełożeństwo izby jest zdolne do powzięcia uchwał, jeżeli obecna jest więcej niż połowa członków przełożeństwa, a wśród nich prezydent lub wiceprezydent. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący bierze udział w głosowaniu; w razie równości głosów rozstrzyga jego głos.

Do powzięcia uchwał w charakterze rady honorowej wymagana jest obecność co najmniej trzech czwartych członków przełożeństwa i większość dwóch trzecich obecnych. Jeśli posiedzenie nie jest zdolne do uchwał, zwołuje się drugie posiedzenie, które zdolne jest do uchwał w razie obecności co najmniej dwóch trzecich członków przełożeństwa.

§ 19.

Prezydent, a w razie doznania przez niego przeszkody wiceprezydent, względnie jeden z obu wiceprezydentów zastępuje izbę inżynierską na wewnątrz i na zewnątrz, pośredniczy w znoszeniu się przełożeństwa izby z samą izbą inżynierską, wyznacza członkom przełożeństwa izby zakres ich czynności i nadzoruje ich prawidłową działalność. Zwołuje on posiedzenia przełożeństwa izby i przewodniczy na nich oraz na walnych zgromadzeniach izby.

Prezydent podpisuje wszystkie pisemne wygotowania przełożeństwa izby.

§ 20.

Nadzór nad izbą inżynierską i jej działalnością sprawuje polityczna władza krajowa, a mianowicie, jeżeli okrąg izby obejmuje kilka krajów, polityczna władza krajowa w siedzibie przełożeństwa izby. W tym celu może władza krajowa wglądać w cały tok czynności izby i wysyłać przedstawiciela na walne zgromadzenia i posiedzenia przełożeństwa.

Władza nadzorcza ma prawo w razie przekroczenia zakresu działania lub w razie sprzeciwiającego się przepisom postępowania nastawać na usunięcie nieprawidłowości, pozbawiać mocy obowiązującej uchwały, sprzeciwiające się ustawom, i w razie potrzeby rozwiązać przełożeństwo izby oraz zarządzić nowe wybory.

Przeciw zarządzeniom politycznej władzy krajowej przysługuje izbie prawo wniesienia w ciągu czterech tygodni rekursu do Ministerstwa robót publicznych.

§ 21.

Przeciw orzeczeniom dyscyplinarnym, wydanym przez przełożeństwo izby (§ 17.), z wyjątkiem zwykłego upomnienia, tudzież przeciw odmówieniu wpisania zgłoszonej siły pomocniczej lub potwierdzenia świadectwa zatrudnienia (§ 15.) przysługuje interesowanym prawo wniesienia w ciągu 14 dni zażalenia do politycznej władzy krajowej, która o tem ostatecznie orzeka. Zażalenie należy wnieść bezpośrednio u politycznej władzy krajowej.

§ 22.

Grzywny, nałożone na członka izby przez władzę polityczną lub górniczą za występek służbowy albo przez przełożeństwo izby na podstawie niniejszej ustawy, przypadają izbie, do której ukarany należy.

Izby mają oddawać grzywny na cele ogólnej użyteczności.

§ 23.

Nazwa „izba inżynierska“ zastrzeżona jest dla korporacyi, utworzonych na podstawie niniejszej ustawy. Innym korporacyom i zakładom nie wolno używać ani pomienionej ani też żadnej innej nazwy, którąby można pomieszać z nazwą pomienioną.

§ 24.

Minister robót publicznych upoważniony jest do wydania w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami potrzebnych dalszych rozporządzeń w granicach powyższych zasadniczych postanowień.

§ 25.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po dniu jej ogłoszenia.

Wykonanie jej poruczam Moim Ministrom robót publicznych, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 2. stycznia 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r. **Hochenburger** wł.r.
Heinold wł.r. **Trnka** wł.r.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część III. — Wydana i rozesłana dnia 12. stycznia 1913.

Treść: (№ 4 i 5.) 4. Obwieszczenie, dotyczące zmiany postanowień dokumentu koncesyjnego z dnia 13. października 1907, na kolej lokalną z Neumarkt-Kallham do Weizenkirchen wraz z odnogą z Aching do Peuerbach. — 5. Ustawa, dotycząca ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych.

4.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei z dnia 31. grudnia 1912,

dotyczące zmiany postanowień dokumentu koncesyjnego z dnia 13. października 1907, Dz. u. p. Nr. 241, na kolej lokalną z Neumarkt-Kallham do Weizenkirchen wraz z odnogą z Aching do Peuerbach.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia zmienia się postanowienia § 9. dokumentu koncesyjnego z dnia 13. października 1907, Dz. u. p. Nr. 241, na kolej lokalną z Neumarkt-Kallham do Weizenkirchen wraz z odnogą z Aching do Peuerbach przez zamieszczenie następujących zarządzeń jako ustępy 2. do 6. tegoż paragrafu:

„Spółka akcyjna „Kolej lokalna Neumarkt—Weizenkirchen — Peuerbach“ jako następczyni prawna koncesyonaryuszów ma jednak prawo, w razie wyraźnego zezwolenia c. k. Rządu, albo sama prowadzić ruch na liniach kolejowych, stanowiących przedmiot niniejszego dokumentu koncesyjnego, albo powierzyć ruch ten osobom trzecim.

C. k. Rządowi zastrzega się prawo objęcia w każdym czasie ruchu na liniach kolejowych, stanowiących przedmiot niniejszego dokumentu koncesyjnego, oraz prowadzenia go przez pozostający jeszcze wówczas czas trwania koncesyi na rachunek Spółki po myśli postanowień ustępu 1. niniejszego paragrafu.

Spółka jest obowiązana postarać się o zabezpieczenie swych funkcyonaryuszy na wypadek niezdolności do pracy i na starość oraz o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do Zakładu emerytalnego związku austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego własnej kasy emerytalnej, zapewniającej członkom, przynajmniej takie same korzyści, względnie nakładającej na Spółkę przynajmniej takie same obowiązki, jak wspomniany Zakład emerytalny.

To zaopatrzenie należy tak przeprowadzić, by Spółka miała obowiązek zgłaszać w Zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie emerytalnej stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy wozów, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu, najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

Statut kasy pensyjnej oraz wszelkie zmiany jego podlegają zatwierdzeniu c. k. Ministerstwa kolei żelaznych.“

Forster wlr.

5.

Ustawa z dnia 3. stycznia 1913,

dotycząca ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Postanowienia prawno-podatkowe.

Ustawa z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, dotycząca bezpośrednich podatków osobistych, doznaje następujących zmian, względnie uzupełnień:

§ 84., lit. *e*, ma w przyszłości opiewać:

e) Stowarzyszenia kredytowe i zaliczkowe (kasy oszczędności i pożyczkowe), których statuty odpowiadają wymogom § 1. ustawy z dnia 1. czerwca 1889, Dz. u. p. Nr. 91, oraz związki takich stowarzyszeń kredytowych i zaliczkowych w celu przeprowadzenia wyrównania środków pieniężnych między ich członkami, o ile utworzone są jako zarejestrowane stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze i ograniczają według statutu jako też rzeczywiście tok swych czynności do spełniania pomienionego celu, tudzież po myśli § 85. do swych członków, oprocentowują udziały w przedsiębiorstwie nie wyżej jak po 4 procent, zaś nadwyżki przekazują funduszowi rezerwowemu, w którym członkowie wcale nie mają udziałów.

O ile wyrównanie środków pieniężnych między wspomnianemi stowarzyszeniami kredytowemi i zaliczkowemi, oraz stowarzyszeniami, uwolnionemi od podatku zarobkowego po myśli lit. *f* niniejszego paragrafu, uskutecznia instytut krajowy, który ogranicza tok swych czynności według wydanych dla niego przepisów jakoteż rzeczywiście do spełniania pomienionego celu, a wskutek tego w szczególności, pomijając analogiczne zastosowanie postanowienia § 85., lit. *a* i *f*, nie zawiera żadnych interesów kredytowych z innemi osobami, oprócz wymienionych stowarzyszeń, wówczas korzysta taki instytut krajowy z takiego samego uwolnienia od podatku zarobkowego.

§ 84., lit. *f* ma na przyszłość opiewać:

f) Stowarzyszenia i inne zjednoczenia rolników w celu wspólnego zakupywania ziarna do siewu, nawozów, maszyn i narzędzi lub innych przedmiotów potrzebnych dla produkcyi rolniczej, w celu podniesienia chowu bydła (stowarzyszenia dla chowu bydła, stowarzyszenia dla utrzymywania buhajów, stowarzyszenia pastwiskowe, towarzystwa ubezpieczenia bydła itd.) albo w celu wspólnego popierania innych zadań kultury krajowej, o ile przytem statuty zabraniają rozdziału czystego zysku i to się rzeczywiście nie dzieje, nadto podobne zjednoczenia dla wspólnego przerabiania i użytkowania wytworów rolniczych, wyprodukowanych przez samych członków, jednakowoż z temi samemi ograniczeniami, jakim podlega według § 2. uwolnienie poszczególnego rolnika od powszechnego podatku zarobkowego.

Również związki tego rodzaju stowarzyszeń i zjednoczeń, które dążą do wspomnianych celów na zasadzie takich samych warunków statutowych i faktycznych albo zajmują się wyrównaniem środków pieniężnych między należącemi do nich stowarzyszeniami związkowemi, ograniczając na mocy statutów i rzeczywiście oprocentowanie udziałów w ich przedsiębiorstwie najwyżej do 4 procent, wyłączone są od opodatkowania, o ile utworzone są jako zarejestrowane stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze a tok swych czynności ograniczają po myśli § 85. do swych członków.

Ustęp pierwszy § 85. ma na przyszłość opiewać:

Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, wymienione w § 83, II *a*, które oparte są na zasadzie samopomocy i ograniczają na mocy statutów oraz rzeczywiście tok swych czynności do własnych członków, tudzież kasy zaliczkowe, wymienione w § 83., II. *d* i *e*, korzystają z ulg po myśli §§ 92., 94., 95., 100. i 116. Jeżeli czysty dochód, obliczony po myśli następujących postanowień, nie przenosi 1200 K, są one w zupełności zwolnione od obowiązku płacenia podatków.

W ustępie drugim tegoż paragrafu dodaje się ustęp następujący:

f) Jeżeli związek stowarzyszeń, zarejestrowany po myśli ustawy z dnia 9. kwietnia 1873, Dz. u. p. Nr. 70, jako stowarzyszenie zarobkowe i gospodarcze, z polecenia i na rachunek swych stowarzyszeń związkowych zawiera interesa z członkami tych stowarzyszeń.

Ulgi nie traci się, jeżeli członkowie nie mogą na mocy statutu żądać zysku (dywidendy) z udziałów w przedsiębiorstwie, wpłaconych w ostatnim roku bilansowym.

W § 94. należy do lit. *c* dodać ustęp następujący:

Zapłacone odsetki od kapitałów, uzyskanych na podstawie zabezpieczenia hipotecznego, jednak nie w drodze wydania częściowych zapisów dłużnych, stanowią dopuszczalną pozycyę potrącenia przy wymiarze podatku zarobkowego stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych, korzystających z ulgi po myśli § 85.

Lit. *e* tegoż paragrafu ma na przyszłość opiewać:

e) na darowizny, podarki i inne datki, o ile takowych nie wymaga tok interesów lub o ile nie ofiaruje ich któreś z uprzywilejowanych w myśl § 85. stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych osobom lub zakładom, nienależącym do samego stowarzyszenia; natomiast darowizny bezpłatne na rzecz członków stowarzyszenia lub członków ich rodzin nie mogą ukrócać podstawy opodatkowania. Remuneracye, udzielane funkcyonaryuszom przedsiębiorstwa za ich usługi, wyświadczone na rzecz tegoż, jakoteż zasiłki, udzielane w chorobie funkcyonaryuszom lub ich rodzinom, uważa się za wydatki spowodowane wykonywaniem przedsiębiorstwa.

W § 95., lit. *c* należy dodać następujące słowa:

„tudzież zasiłki, udzielane stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym przez państwo, kraj lub inne publiczne korporacye.“

W § 95. należy dodać w pierwszym ustępie jako dalszy punkt:

f) w stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, korzystających z ulgi po myśli § 85., wydatki, połączone z ich utworzeniem w pierwszym roku ich istnienia.

. Jeżeli wydatki te umieszczono w bilansie w formie przeniesienia, dopuszcza się jako pozycyę potrącenia odpisywania z tego przeniesienia w pierwszych pięciu latach istnienia stowarzyszenia.

W § 100. wstępują na przyszłość w miejsce ustępu 11. następujące ustępy:

Dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych, korzystających z ulgi po myśli § 85., ustanawia się, o ile nie są one po myśli ustępu pierwszego § 85. uwolnione od podatku zarobkowego, następującą stopę podatkową, wzrastającą stopniowo w stosunku do wysokości czystego dochodu, podlegającego opodatkowaniu:

gdy czysty dochód wynosi do 2800 K włącznie	2·5 procent,
gdy czysty dochód wynosi więcej niż 2800 K aż do 5000 K włącznie .	3 „
gdy czysty dochód wynosi więcej niż 5000 K aż do 40.000 K włącznie	3½ „
gdy czysty dochód wynosi więcej niż 40.000 K aż do 100.000 K włącznie	4 „
i przy czystym dochodzie ponad 100.000 K	5 „

Dla takich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, co do których nie zachodzą wymogi ulgi z § 85., ustanawia się, o ile tok ich czynności obraca się w granicach ustaw i statutów, następującą stopę podatkową, wzrastającą stopniowo w stosunku do wysokości czystego dochodu, podlegającego opodatkowaniu:

gdy czysty dochód wynosi do 2800 K włącznie	4 procent,
gdy czysty dochód wynosi więcej niż 2800 K aż do 5000 K włącznie .	5 „
gdy czysty dochód wynosi więcej niż 5000 K aż do 10.000 K włącznie	6 „
gdy czysty dochód wynosi więcej niż 10.000 K aż do 20.000 K włącznie	8 „
oraz przy czystym dochodzie ponad 20.000 K	10 „

Podatek wedle obu powyższych ustępów należy wymierzać w ten sposób, że z kwoty podlegającego opodatkowaniu czystego dochodu stopnia wyższego nie może po potrąceniu podatku nigdy pozostać kwota mniejsza od kwoty, pozostającej z najwyższego czystego dochodu stopnia bezpośrednio niższego po potrąceniu przypadającego na ten dochód podatku.

§ 125., punkt 6., ma w przyszłości opiewać:

„6. Stowarzyszenia kredytowe i zaliczkowe, związki i zakłady krajowe, uwolnione po myśli § 84., lit. *e*, od podatku zarobkowego, tudzież stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze i kasy zaliczkowe, uwolnione od podatku zarobkowego po myśli § 85., ustęp 1.“

Artykuł II.

Postanowienia prawno-należytościowe.

Ze względu na zastosowanie postanowień prawno-należytościowych, odnoszących się do stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, należy członków stowarzyszeń związkowych o tyle uważać na równi z członkami związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, zarejestrowanego po myśli ustawy z dnia 9. kwietnia 1873, Dz. u. p. Nr. 70, jako stowarzyszenie zarobkowe i gospodarcze, o ile związek ten z polecenia i na rachunek stowarzyszenia związkowego prowadzi z jego członkami interesa.

Kontrakt spółkowy stowarzyszeń kredytowych i zaliczkowych (kas oszczędności i pożyczkowych), których statuty odpowiadają wymogom § 1. ustawy z dnia 1. czerwca 1889, Dz. u. p. Nr. 91, tudzież poświadczenia odbioru przewidzianych w statucie wkładek ich członków, odsetek od udziałów w przedsiębiorstwie, wypłacanych przez te stowarzyszenia swym członkom oraz poświadczenia odbioru zwrotów kapitału, uskutecznianych na rachunek przewidzianych w statucie wkładek ich członków, uwolnione są od stempli i należytości bezpośrednich, co jednak nie uchybia przepisowi § 3., ustęp ostatni, ustawy z dnia 21. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 87.

Do związków, składających się wyłącznie z stowarzyszeń kredytowych i zaliczkowych (kas oszczędności i pożyczkowych), których statuty odpowiadają wymogom § 1. ustawy z dnia 1. czerwca 1889, Dz. u. p. Nr. 91, stosować należy analogicznie ulgi, przewidziane w ustawach z dnia 1. czerwca 1889, Dz. u. p. Nr. 91, i z dnia 11. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 111, oraz w ustępie poprzedzającym, w razie zaistnienia wymogów, przytoczonych w § 84., lit. *e*, ustęp pierwszy, ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w brzmieniu artykułu I. Przytem należy uważać na równi z członkami związku członków stowarzyszeń związkowych, należących do odnośnego związku, o tyle, o ile związek prowadzi interesa z członkami stowarzyszeń związkowych z polecenia i na rachunek tych ostatnich.

Jeżeli zakłady krajowe, przytoczone w § 84., lit. *e*, ustęp drugi, ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, w brzmieniu artykułu I., udzielają pod tamże ustanowionymi warunkami pożyczek stowarzyszeniom kredytowym i zaliczkowym tego rodzaju, jak to określa ustęp poprzedni, wówczas należy do skryptów dłużnych, odnoszących się do pożyczek tego rodzaju a wystawionych przez te stowarzyszenia kredytowe i zaliczkowe, oraz do poręczeń, ustanowionych w tego rodzaju skryptach dłużnych, tudzież do potwierdzeń zakładu krajowego, tyczących się odbioru wypłaconych przez stowarzyszenia kredytowe i zaliczkowe odsetek od pożyczek oraz spłacanych sum pożyczkowych, stosować analogicznie postanowienia artykułu I. i artykułu II., § 5., lit. *b*, ustawy z dnia 11. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 111, oraz §§ 3. i 5. ustawy z dnia 1. czerwca 1889, Dz. u. p. Nr. 91.

Artykuł III.

Niniejsza ustawa zaczyna obowiązywać z dniem 1. stycznia 1912.

Artykuł IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 3. stycznia 1913.

Franciszek Józef włr.

Stürgkh włr. **Zaleski** włr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IV. — Wydana i rozesłana dnia 18. stycznia 1913.

Treść: (№ 6—9.) 6. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego II. klasy na dworcu kolejowym w Scharnitz i przekształcenia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Scharnitz na ekspozyturę wymienionego Urzędu celnego głównego. — 7. Ustawa, którą zmienia się § 1. ustawy z dnia 7. lipca 1896 o ustanawianiu dróg koniecznych. — 8. Ustawa o użyciu części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych. — 9. Rozporządzenie, dotyczące wydawania przesyłek pocztowych substytutom adwokatów i notaryuszy.

6.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 8. stycznia 1913,

dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego II. klasy na dworcu kolejowym w Scharnitz i przekształcenia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Scharnitz na ekspozyturę wymienionego Urzędu celnego głównego.

Na dworcu kolejowym w Scharnitz (w Tyrolu) utworzono Urząd celny główny II. klasy, który rozpoczął już swoją działalność.

Urząd ten jest upoważniony do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego w obrocie kolejowym.

Równocześnie przekształcono Urząd celny poboczny II. klasy w Scharnitz na ekspozyturę tamtejszego Urzędu celnego głównego, pozostawiając mu jego upoważnienia.

Zaleski wlr.

7.

Ustawa z dnia 9. stycznia 1913,

którą zmienia się § 1. ustawy z dnia 7. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 140, o ustanawianiu dróg koniecznych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł 1.

Trzeci ustęp § 1. ustawy z dnia 7. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 140, o ustanawianiu dróg koniecznych, przestaje obowiązywać.

Artykuł 2.

Wykonanie tej ustawy, wchodzącej w życie z dniem ogłoszenia, poruczam Moim Ministrom sprawiedliwości, rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 9. stycznia 1913.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr. **Hochenburger** wlr.
Zaleski wlr. **Heinold** wlr.
Zenker wlr.

8.

Ustawa z dnia 10. stycznia 1913,

o użyciu części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa rozporządzam co następuje:

§ 1.

Moc obowiązującą ustawy z dnia 3. czerwca 1901, Dz. u. p. Nr. 62, o użyciu części nadwyżek

z obrotu kas sierocych zbiorowych, przedłuża się do dnia 31. grudnia 1913.

§ 2.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Wykonanie jej poruczam Moim Ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty oraz skarbu.

Wiedeń, dnia 10. stycznia 1913.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr. **Hochenburger** wlr.
Zaleski wlr. **Heinold** wlr.
Hussarek wlr.

9.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 11. stycznia 1913,

dotyczące wydawania przesyłek pocztowych substytutom adwokatów i notaryuszy.

Punkt I., 3 rozporządzenia z dnia 10. czerwca 1902, Dz. u. p. Nr. 124, dotyczący wydawania przesyłek pocztowych, a zmieniony rozporządzeniem z dnia 10. stycznia 1911, Dz. u. p. Nr. 9, ma w przyszłości opiewać:

Tymczasowemu substytutowi (obejmującemu kancelaryę), ustanowionemu dla adwokata przez wydział izby adwokackiej, oddaje się urzędowe przesyłki pocztowe, nadchodzące pod adresem adwokata, a z innych przesyłek pocztowych listy zwyczajne i polecone, listy z podaniem wartości oraz przekazy pocztowe i płatnicze, jeżeli w adresie nie podano jako miejsca doręczenia mieszkania odrębnego od kancelaryi, albo jeżeli nie należy wnosić z innych okoliczności (z uwagi na adresie lub z przedmiotu przesyłki), że przesyłka nie odnosi się do działalności zawodowej adwokata.

W razie ustanowienia zastępstwa na oznaczony przeciąg czasu oznacza wydział izby adwokackiej koniec tego czasokresu.

Wedle przepisu, zawartego w ustępie 1., wydaje się także przesyłki, nadchodzące pod adresem notaryusza, substytutowi notaryusza, ustanowionemu przez trybunał pierwszej instancyi.

Substytut adwokata winien się wykazać dekretem ustanowienia przez wydział izby adwokackiej a substytut notaryusza dekretem trybunału.

Postanowienie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część V. — Wydana i rozesłana dnia 25. stycznia 1913.

Treść: (№ 10 i 11.) 10. Ustawa, dotycząca pozbycia skarbowych parcel gruntowych w wiedeńskiej XVI. dzielnicy miejskiej. — 11. Obwieszczenie, dotyczące ustalenia stref zakazanych dla statków powietrznych.

10.

Ustawa z dnia 9. stycznia 1913,

dotycząca pozbycia skarbowych parcel gruntowych w wiedeńskiej XVI. dzielnicy miejskiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Upoważniam Mego Ministra skarbu, aby pozbył, względnie odstąpił w drodze zamiany skarbowe parcele gruntowe Nr. 3012 do 3022 włącznie w Wiedniu w dzielnicy XVI., liczba wykazu 2517.

Cenę kupna, uzyskaną w gotówce, należy zarachować jako przychód z pozbycia nieruchomej własności państwa.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Artykuł III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Memu Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 9. stycznia 1913.

Franciszek Józef włr.

Stürgkh włr. **Zaleski** włr.

11.

Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 20. stycznia 1913,

dotyczące ustalenia stref zakazanych dla statków powietrznych.

Po myśli rozporządzenia ministeryalnego z dnia 20. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 240, uznaje się następujące obszary za „strefy zakazane“ dla statków powietrznych:

1. Królestwo Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

2. Księstwo Bukowiny.

3. Wschodnią część Księstwa Górnego i Dolnego Śląska (Śląsk wschodni).

4. W uksiążęconem Hrabstwie Tyrolu obszar między granicą państwa od strony Szwajcaryi i Włoch a granicą kraju od strony Karyntyi oraz gościńcem Martinsbruck — Nauders — Reschenscheideck—Schluderns—Spondinig—Prad, podnóżem gór, odgraniczającem od południa dolinę Etschtal aż do ujścia Eisaku, korytem rzeki Eisaku aż do Franzensfeste, tudzież linią kolejową Franzensfeste—Bruneck—Toblach aż do granicy kraju.

5. W Księstwie Karyntyi obszar między korytem rzeki Drawy od Greifenburga do Bielaku, gościńcem, prowadzącym z Bielaku na przełęcz Wurzenpass aż do granicy Karyntyi i Krainy, granicą tych krajów

oraz dalej granicą krajów Karyntyi i uksiążęconego Hrabstwa Gorycyi i Gradyski, granicą państwa do Pontebby oraz doliną Bombaschgraben, grzbietem siodła Nassfeldu, strumieniem Trögelbach do Wocic oraz gościńcem Wocice—Św. Mohor—Visprije—Greifenburg.

6. W uksiążęconem Hrabstwie Gorycyi i Gradyski:

a) obszar na północ od linii kolejowej Aidussina—Gorycya—Cormons—granica państwa,

b) obszar na południe od linii kolejowej Tryest—Nabresina—Cervignano—granica państwa łącznie z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

7. Miasto Tryest z obszarem, łącznie z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

8. W Margrabstwie Istryi.

a) obszar na północ od linii kolejowej Tryest—Capodistria—Portorosa, łącznie z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa,

b) obszar na południe od linii kolejowej Rovigno—Pisino oraz od gościńca Pisino—Pedena—Fianona, wraz z wszystkiemi wyspami, należącemi do Margrabstwa Istryi oraz z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

9. Królestwo Dalmacyi wraz z wszystkiemi należącemi do niego wyspami oraz wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

Heinold wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VI. — Wydana i rozesłana dnia 28. stycznia 1913.

Treść: (№ 12—14.) 12. Rozporządzenie, dotyczące wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia, przypisywanych przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie. — 13. Rozporządzenie, ustanawiające, względnie zmieniające dla Dziekanatów w Folgaria, Denno, Ossana, Cles, Male i Levico w dyecezyi trydenckiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. — 14. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Uzvölgy.

12.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z c. k. Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 13. stycznia 1913,

dotyczące wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia, przypisywanych przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie.

§ 1.

Począwszy od dnia 1. lutego 1913 należy pobory emerytalne oraz pobory zaopatrzenia, przypisywane przez departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie wypłacać za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności.

§ 2.

Co do tych wypłat obowiązują przepisy rozporządzenia ministeryalnego z dnia 18. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 239.

Nadto stosując przepisy, zawarte w §§ 4. do 7. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 5. czerwca 1909, Dz. u. p. Nr. 85, wydaje się odnośnie do tych wypłat następujące szczególne zarządzenia:

1. Zamawiać przekazy płatnicze, względnie kwoty pieniężne na przekazy płatnicze można jedynie na ręce odbiorcy, wskazanego w przekazie płatniczym.

2. Dodatki na wychowanie i pensye sieroce ma się wypłacać tylko pod tym warunkiem, jeżeli strona, uprawniona do poboru (a mianowicie przy dodatkach na wychowanie: matka, opiekun lub kurator, przy pensyach sierocych: opiekun lub kurator, w razie zaś uznania sierót za pełnoletnie, one same) na odwrotnej stronie „przekazu płatniczego“ złoży następujące oświadczenie:

a) Przy dodatkach na wychowanie, że dzieci żyją i nie mając zaopatrzenia, pozostają na utrzymaniu strony. uprawnionej do poboru;

b) przy pensyach sierocych, że sieroty żyją i nie mają zaopatrzenia.

3. W taki sam sposób winna strona, uprawniona do poboru datku z łaski, w tych przypadkach, w których prawo poboru jest zależne od tego warunku, aby brakowało zaopatrzenia, złożyć na odwrotnej stronie „przekazu płatniczego“ oświadczenie, że stan niezaopatrzenia trwa ciągle.

Datki z łaski, przeznaczone na cele studyów lub nauki, wypłaca się tylko wtedy, jeżeli powołane do tego organy umieszczą po ukończeniu każdego kursu nauki (półrocza itd.) na odwrotnej stronie „przekazu płatniczego“ przepisane potwierdzenie co do prawidłowego uczęszczania i odpowiedniego wyniku studyów (nauki).

4. W tych przypadkach, w których wolno uskuteczniać wypłatę jedynie po przedłożeniu

oświadczeń i potwierdzeń, wymienionych w punkcie 2. i 3., nie można uskutecznić przekazu na czyjś rachunek w obrocie klearingowym (zapomocą przekazu na rachunek), wyjąwszy, gdyby oświadczenia te i potwierdzenia przedłożono już przy likwidacyi.

5. Nie wymaga się już na przyszłość przepisanych przedtem potwierdzeń prowadzących metryki co do życia i miejsca pobytu, co do dalszego trwania stanu wdowieństwa oraz niezaopatrzenia stron, korzystających z dodatków na wychowanie, pensyi sierocych lub poborów zaopatrzenia, przyznanych w drodze łaski.

6. Jeżeli osoby, uprawnione do poboru, zamierzają podejmować pobory swoje tylko kwartalnie lub półrocznie, winny oznajmić o tem departamentowi rachunkowemu Krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie. W tym przypadku będzie się likwidować pobory te tylko kwartalnie lub półrocznie.

7. O każdej trwałej zmianie mieszkania należy donieść w należytym czasie departamentowi rachunkowemu Krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie. W razie przejściowych zmian miejsca pobytu winny strony same postarać się w odpowiedni sposób w urzędzie pocztowym ich stałego miejsca pobytu o przysyłanie im „przekazów płatniczych“.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

13.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 20. stycznia 1913,

ustanawiające, względnie zmieniające dla Dziekanatów w Folgaria, Denno, Ossana, Cles, Male i Levico w dyecezyi trydenckiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego.

Uzupełniając, względnie zmieniając rozporządzenie ministeryalne z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107, ustanawia się kwotę wydatków dziekańskich, które w zeznaniach dochodów, składać się mających według ustawy z dnia 19. września 1898, Dz u. p. Nr. 176, należy uznać za wydatek, dla Dziekanatów dyecezyi trydenckiej w Cles, Male, Folgaria i Ossana na 240 K, zaś dla Dziekanatów tejże dyecezyi w Levico i Denno na 200 K dla każdego, a to niezależnie od zbadania kwestyi, czy odnośnemu proboszczowi, któremu poruczono prowadzenie spraw dziekańskich, w ogóle należy się w myśl powołanej ustawy uzupełnienie kongruy z funduszu religijnego, względnie z państwowej dotacyi tegoż funduszu.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia mają wejść w życie z dniem 1. stycznia 1913.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

14.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. stycznia 1913,

dotyczące utworzenia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Uzvölgy.

Według oznajmienia królewsko-węgierskiego Ministerstwa skarbu utworzono w komitacie Csik, w okręgu Dyrekcyi skarbu w Szekelyudvarhely urząd celny poboczny z nazwą „Król. węg. Urząd celny poboczny II. klasy w Uzvölgy“ oraz wyposażono go w upoważnienia urzędu celnego pobocznego I. klasy.

Działalność tego urzędu rozpoczyna się w dniu 1. marca 1913.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VII. — Wydana i rozesłana dnia 1. lutego 1913.

Treść: (№ 15 i 16.) 15. Rozporządzenie, dotyczące upoważnienia c. k. Urzędu celnego pobocznego w Nachod do ekspedyowania żywych roślin. — 16. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

15.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 10. stycznia 1913,

dotyczące upoważnienia c. k. Urzędu celnego pobocznego w Nachod do ekspedyowania żywych roślin.

Dodatkowo do rozporządzenia Ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, handlu i skarbu z dnia 15. lipca 1882, Dz. u. p. Nr. 107, dotyczącego środków ostrożności, które należy zachować w stosunkach z zagranicą dla zapobieżenia zawleczeniu mszycy winnej *(Phylloxera vastatrix)*, upoważnia się c. k. Urząd celny poboczny w Nachod do ekspedyowania przesyłek, nadchodzących z zagranicy a zawierających przedmioty, wymienione pod Nr. 2. dodatku do powyższego rozporządzenia (załącznik *C* do § 18. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej, rozdział *a*, punkt IV.), według przepisów, wydanych co do ekspedyowania takich przesyłek przez upoważnione do tego urzędy.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

16.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 22. stycznia 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

Następujące postanowienia objaśnień do taryfy celnej, wydanych na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

Na końcu ustępu 3. uw. do Nru 147. należy dodać:

Aby uznać za niezawodną domieszkę opiłków stalowych (piasku stalowego) do ziarnistego szmerglu, czego nie można dokonać zapomocą magnesu, wyciąga się z około 2 *g* próbki szmerglu zapomocą magnesu czepiające się jego cząstki i ogrzewa się je zapomocą kwasu saletrzanego o gęstości 1·2 (1 część zawartości kwas zgęszczony a 1 część woda). W razie, jeżeli domieszano opiłki stalowe, występuje brunatna para w ilości obfitej, podczas gdy szmergiel, zawierający tylko nieznaczne ilości żelaza metalicznego, które pochodzą z maszyny rozdrabniającej, wytwarza tylko parę, zabarwioną słabym żółtym kolorem.

W p. 19. uw. og. do kl. XXII—XXV, rozdział V., należy na końcu pierwszego ustępu umieścić następującą wskazówkę:

Co do odróżniania naśladownictw skóry, jako to pegamoidu, grabiolu, granitolu itd. (zwanych także skórami sztucznemi), które należy również według ich bliższej jakości oclić jak tkaniny, od płótna introligatorskiego i ceraty patrz ustęp 3. uw. do Nr. 324. i ustęp 6 uw. 1. do Nr. 325.

W uw. do Nru 324. należy zamieścić następujący ustęp trzeci:

Płótno introligatorskie różni się od naśladownictw skóry, jako to pegamoidu, grabiolu, granitolu itd. (zwanych także skórą sztuczną), które należy według ich bliższej jakości ekspedyować jako tkaniny, przez to, że te ostatnie naśladownictwa zaopatrzone są w nieprzemakalną powłokę, zaś płótno introligatorskie tylko w wykończenie z krochmalu. Jeżeli zatem materya po zwilżeniu wodą staje się matowa, ma się do czynienia z płótnem introligatorskiem, jeżeli zaś nie zmieni wyglądu i zachowa połysk, w takim razie jest to skóra sztuczna.

Patrz także ustęp 6. uw. 1. do Nru 325.

Ustęp ostatni uw. 1. do Nru 325. należy skreślić, a natomiast wstawić:

Oprócz skóry sztucznej, wymienionej w trzecim ustępie, są także naśladownictwa skóry, jako to pegamoid, grabiol, granitol itd. (zwane także skórą sztuczną), to jest impregnowane materyały, które należy oclić według bliższej ich jakości jako tkaniny. W celu odróżnienia ceraty od skóry sztucznej tego rodzaju, która podobnie jak cerata ma powierzchnię niewrażliwą na działanie wody, należy przedewszystkiem zwrócić uwagę na zapach, całkiem charakterystyczny przy ceracie (jakby pokostu lnianego), zaś bardzo różnorodny przy skórze sztucznej (jakby kamfory, wanilii i innych materyałów woniejących). W razie zwilżenia powierzchni alkoholem metylowym powstanie na skórze sztucznej matowa biaława plama, na ceracie zaś nie.

Co do odróżniania tych naśladownictw skóry od płótna introligarskiego patrz ustęp 3. uw. do Nru 324. Co do oclenia materyałów na story, na tapety itd. patrz p. 19. rozdziału V. uw. og. do kl. XXII—XXV.

W uw. 1. punkt *d* do Nru 432. należy w wierszu trzecim skreślić słowa: „która przekracza czterokrotny wymiar grubości," i wstawić natomiast: „która przekracza 12 *mm*,". Ten sam ustęp należy uzupełnić następującem zdaniem:

Także z fabrykatami o grubości 1·5 *mm* i mniejszej oraz o szerokości poniżej 12 *mm* należy postępować jak z blachami, jeżeli nie są wytworzone zapomocą prasowania, lecz wycinane z arkuszów blachy (ustęp 2. uw. 1. do Nru 434.).

Pierwsze zdanie ustępu 2. uw. 1. do Nru 434. do słów: „. . . . . do blach (Nr. 432.)" należy skreślić i wstawić natomiast ustęp następujący:

Z drutem sprasowanym (wyrobionym z drutu okrągłego zapomocą ugniatania), którego szerokość nie przenosi 12 *mm*, należy postępować jak z drutem z Nru 434.; drut tego rodzaju z reguły nie jest grubszy jak 1·5 *mm* i można go poznać po jego charakterystycznych, zaokrąglonych, chropowatych krawędziach, pochodzących z prasowania; typem drutu prasowanego jest drut paragonowy, używany na druty do parasoli, drut na biegacze (trawellery) i tym podobne. Natomiast należy drut prasowany o grubości 1·5 *mm* i mniejszej oraz o szerokości większej jak 12 *mm*, tudzież artykuły, wycinane z blachy, dające się poznać po gładkich, ostrokańczastych skrojach, taryfować jako blachę z Nru 432., bez względu na ich grubość; wymiar długości tego rodzaju ciętych pasków blachy nie przekracza normalnie 2 *m*.

Ustęp następny wymienionego ustępu 2. od „sprasowana stal lub żelazo . . . . . " aż do „. . . . oclić jako blachę z Nru 432." należy zostawić jako nowy ustęp trzeci.

W ustępie 1. uw. 1. do Nru 466. należy w wierszu czwartym po słowie „drut stalowy" wstawić: „(także z drutu sprasowanego, wymienionego w ustępie 2. uw. 1. do Nru 434.)."

W ustępie 1. uw. 7. do Nru 488 należy w wierszu drugim, względnie trzecim wstawić zamiast słowa „w formie płyt" słowa „w formie płyt i prętów".

W uw. 1. do Nru 503. należy skreślić zdanie drugie „(Najczęściej używany . . . . . słyszeć.)" i wstawić natomiast zdanie następujące:

Najczęściej używany lut z ołowiu cynistego różni się od czystej cyny w postaci prętów przez to, że przy zginaniu tego lutu daje się słyszeć tylko w słabym stopniu charakterystyczny szczęk cyny i że na papierze pozostawia on widoczne ślady ołowiu.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VIII. — Wydana i rozesłana dnia 10. lutego 1913.

Treść: (№ 17 do 20.) 17. Rozporządzenie, ustanawiające dla nowo utworzonych Dziekanatów w Drinowaczu i Szatowie (w dyecezyi berneńskiej) kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. — 18. Rozporządzenie, dotyczące zmiany w wyglądzie znaczków pocztowych na 1 do 35 halerzy, zniesienia znaczków pocztowych na 50 halerzy i wprowadzenia znaczków pocztowych na 72 halerze. — 19. Obwieszczenie, dotyczące przedłużenia ustanowionego w koncesyi czasokresu do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania. — 20. Rozporządzenie, celem uzupełnienia rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. lipca 1912, którem wydano postanowienia przejściowe do ustawy z dnia 5. lipca 1912, dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej.

17.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 24. stycznia 1913,

ustanawiające dla nowo otworzonych Dziekanatów w Drinowaczu i Szatowie (w dyecezyi berneńskiej) kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego.

Uzupełniając rozporządzenie ministeryalne z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107, ustanawia się kwotę wydatków dziekańskich, które w zeznaniach dochodów, składać się mających według ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, należy uznać za wydatek, dla nowo utworzonych Dziekanatów w Drinowaczu i Szatowie (w dyecezyi berneńskiej) na 280 (dwieście ośmdziesiąt) koron rocznie dla każdego, a to niezależnie od zbadania kwestyi, czy odnośnemu proboszczowi, któremu poruczono prowadzenie spraw dziekańskich, w ogóle należy się w myśl powołanej ustawy uzupełnienie kongruy z funduszu religijnego, względnie z państwowej dotacyi tegoż funduszu.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia mają wejść w życie z dniem 1. stycznia 1913.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

18.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 29. stycznia 1913,

dotyczące zmiany w wyglądzie znaczków pocztowych na 1 do 35 halerzy, zniesienia znaczków pocztowych na 50 halerzy i wprowadzenia znaczków pocztowych na 72 halerze.

Znaczki pocztowe na 1 do 35 halerzy, wydane na skutek rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 23. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 275, będzie się odtąd wyrabiać na nieprążkowanym papierze. Przy tej sposobności zmienia się barwę znaczków na 6 halerzy z żółtej na jasno-brunatną, zaś barwę znaczków na 10 halerzy z winno-czerwonej na karminowo-czerwoną. Znosi się znaczki pocztowe na 50 halerzy, a zamiast nich wydaje się znaczki pocztowe na 72 halerze o barwie brunatnej

z obecnym wizerunkiem znaczku na 50 halerzy (cesarz Franciszek Józef I. w mundurze marszałka).

Istniejące jeszcze zapasy znaczków pocztowych na 1 do 35 halerzy na papierze prążkowanym oraz znaczki na 50 halerzy zostaną w zupełności zużyte.

Schuster wlr.

19.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 4. lutego 1913,

dotyczące przedłużenia ustanowionego w koncesyi czasokresu do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia przedłużono do dnia 24. września 1913 ustanowiony w § 2. obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 25. września 1911, Dz. u. p. Nr. 200, czasokres do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania.

Forster wlr.

20.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 8. lutego 1913,

celem uzupełnienia rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 154, którem wydano postanowienia przejściowe do ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128, dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej.

Na zasadzie § 88. ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128, dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej, uzupełniając rozdział IV. rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 154, wydaje się w porozumieniu z Ministerstwem wojny następujące zarządzenia:

1. Obowiązani do służby wojskowej, przeniesieni jako „nadliczbowi“ do rezerwy zapasowej, nie potrzebują dostarczać dowodu dalszego istnienia ich prawa do ulgi.

2. Nie będzie się odbierać ulgi dla „nadliczbowego“ z powodu późniejszego odpadnięcia tych warunków, które stanowiły podstawę prośby o tę ulgę.

3. Odebranie ulgi dla „nadliczbowego“ winno nastąpić:

a) jeżeli wyłączony po myśli § 70 : 1 u. o sł. w. od wyboru na „nadliczbowego“ przez pomyłkę wybrany został na „nadliczbowego“;

b) jeżeli wybranemu na „nadliczbowego“ później przyznano ulgę, określoną w §§ 29., 30., 31., 32. lub 82. ustawy o służbie wojskowej;

c) jeżeli ilość wybranych na „nadliczbowych“ przewyższa nadwyżkę, przypadającą według każdorazowego obliczenia kontyngentu na okręg uzupełnienia.

Odebranie ulgi może orzec tylko mieszana komisya krajowa, której właściwość rozciąga się do „nadliczbowych“, wybranych dla wszystkich okręgów stawienia się w odnośnym obszarze administracyjnym.

Komisya krajowa ma się składać: z wyższego urzędnika politycznego namiestnictwa lub rządu krajowego jako przewodniczącego, jeszcze dwóch politycznych urzędników tej władzy krajowej, z generała lub wyższego oficera sztabowego z okręgu tej komendy terytoryalnej wojskowej i tej komendy terytoryalnej obrony krajowej, do którego należy odnośny obszar administracyjny, przyczem okręgi terytoryalne Litomierzyce, względnie Kraków i Przemyśl mają zastępować wojskowi członkowie komisyi, wyznaczeni przez komendy terytoryalne w Pradze, względnie we Lwowie; dla Moraw ma delegować wojskowych członków komisyi tylko komenda terytoryalna wojskowa oraz komenda obrony krajowej w Wiedniu.

Uchwały komisyi krajowej zapadają większością głosów pięciu członków komisyi.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Georgi wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IX. — Wydana i rozesłana dnia 13. lutego 1913.

Treść: № 21. Rozporządzenie, dotyczące jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych.

21.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 7. lutego 1913,

dotyczące jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych.

Ze względu na niektóre zmiany w notowaniu papierów wartościowych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej) ogłasza Ministerstwo skarbu na zasadzie upoważnienia, udzielonego w § 4., l. 2., ust. 3., ustawy z dnia 9. marca 1897, Dz. u. p. Nr. 195, o opodatkowaniu obrotu papierów wartościowych (o podatku giełdowym), w miejsce załączników, obwieszczonych rozporządzeniem z dnia 18. lutego 1912, Dz. u. p. Nr. 39, następujące nowo wygotowane załączniki *A* do *C*, podające warunki zawierania interesów co do jednostki giełdowej papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich, które rozstrzygają pod względem wymiaru podatku giełdowego.

Załącznik A—C.

O ile według powołanej ustawy obrót pieniężny nie stanowi podstawy opodatkowania, uchodzi co do wszystkich papierów wartościowych, niewymienionych w tych załącznikach, imienna kwota 5000 zł. w. a. czyli 10.000 K za jednostkę giełdową.

Rozporządzenie to nabiera mocy obowiązującej w dniu 15. lutego 1913.

Zaleski wlr.

Załącznik A.

podający warunki zawierania interesów na giełdzie wiedeńskiej pod względem jednostki giełdowej papierów wartościowych, notowanych na tej giełdzie.

Uwaga wstępna. Dla papierów wartościowych, notowanych na giełdzie wiedeńskiej, których nie objęto poniżej umieszczonym spisem, stanowi jednostkę giełdową kwota imienna 5000 zł. w. a. czyli 10.000 K.

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
	Kwota imienna:
B. Państwowy dług królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.	
Austr. renta złota, wolna od podatku, w złocie 4%	**5.000 zł. złotem**
Kolejowe zapisy długu państwa.	
Kolei Elżbiety w złocie, wol. od pod., po 10.000 zł. 4%	**5.000 zł. złotem**
Akcye kolejowe, przestemplowane na obligacye długu państwa.	
Kolei Elżbiety . . . . . 200 zł. m. k. .	25 sztuk
detto Linc-Budziej. 200 „ w. a. sr.	25 „
detto Salch.-Tyr. 200 „ „ „ „	25 „
Kolei Kremskiej 200 i 2000 K	25 „
Kolejowe obligacye pierwszeństwa, objęte przez państwo do spłacenia.	
Kolei Albrechta 300 zł. sr. 5%	**5.100 zł. srebr.**
detto 200 „ złot. = 400 M. = 20 £ = 500 fr. 5% . .	**5.000 zł. złotem**
Czeskiej kolei pół. em. 1882, 300, 1500, 3000 M. 4%	**10.200 marek**
„ „ „ em. 1902, 500, 1000, 2000 M. 3½% . . .	**10.000 „**

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
	Kwota imienna:
Kolei zach. czeskiej em. 1885 M. 4% . .	**10.200 marek**
Kolei Elżbiety 400 i 2000 M. wol. od pod.	**10.000 „**
Moraw.-śląsk. kolei centr. 600 i 3000 K .	**10.200 K**
Kolei północno-zachod. austr., lit. *C*, em. 1874 w mark. 5%	**10.200 marek**
Kolei północno-zachod. austr., lit. *C*, em. 1874 w mark., konwert., 3½% . . .	**10.200 „**
Kolei północno-zachod. austr., lit. *C*, em. 1905 w mark. 3½%	**10.000 „**
Pilz.-brzeź., wol. od pod., 150 zł. srebr. .	**5.100 zł. w. a. sr.**
Kolei Rudolfa (Salzkammergut) M. . . .	**5.000 zł. złotem**
Spółki kolei państwowych fr. 3% . . .	25 sztuk
detto em. 1874 fr. 3%	25 „
detto X. em. 1885 fr. 3% . . .	25 „
detto sieć uzupeł. fr. 3% . . .	25 „
detto 500 frank. = 405 M. 4%	25 „
detto em. 1883 M. 4%	**10.000 marek**
C. Państwowy dług krajów Korony węgierskiej.	
Węg. bony kas państw. 4½% em. 1912 Ser. I.	**10.000 marek**
„ bony kas państw. 4½% em. 1912 Ser. II.	**10.000 „**

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
	Kwota imienna:
Węg. renta złota 4%	5.000 zł. złotem
„ renta w K z r. 1910, 480 K = 408 M, 4%	9.600 K
„ oblig. poż. p. w zł. na reg. Żel. Br. K.	12.000 „
D. Inne pożyczki publiczne.	
Pożycz. miasta Wiednia (w srebrze lub złocie) z r. 1874. 5%	5.000 zł. złotem
Dolno austryacka pożyczka na koleje krajowe z roku 1911 (sztuki po 500 fr. nom.) 4% podl. wylos. w 70 latach	20 sztuk
Renta włoska 100 lirów 3¾%	10.000 lir. kap.
Rosyjska pożyczka państw. z r. 1906. 5%	20 sztuk
Bułgar. poż. hip. państw. z r. 1892. w złocie	5.000 zł. złotem
„ poż. (tyt.) państw. z r. 1902.	10.000 fr.
„ państw. poż. w zł. 1907 4½%	9.520 K
„ „ „ „ 1909 4½%	20 sztuk
Turecki konw. dług państw. z r. 1903 4%	12.500 fr.
Turecka pożyczka z r. 1911, Część I, 4%	9.570 K
„ poż. na kolej bagdadzką, Serya II 4% po 476 K	20 sztuk
Sofia. poż. gwar. przez państwo, em. 1910 4½% po 500 fr.	20 „
E. Listy zastawne, obligacye pożyczek gminnych i kolejowych, tudzież obligacye bankowe.	
Zakł. kred. ziem. powsz. austr. zapisy dł. gmin. po 476 K = 500 fr.	20 sztuk
Poż. ks. Schwarzenberga, w markach 4%	10.000 marek
Bułgar. Banku nar. podł. wylos. w 40 latach 4½%	10.000 fr.
F. Obligacye pierwszeństwa kolei żelaznych.	
Kolei duchc.-podmok. I. em. 1869 srebr. w. a. 5%	5.100 zł. w. a. s.
Kolei duchc.-podmok. II. em. 1871 srebr. w. a. 5%	5.100 „ „ „ „
Kolei duchc.-podmok. III. em. 1874 złot. 5%	5.100 zł. złotem
Kolei duchc.-podmok. em. 1891 zł. srebr. 4%	5.100 zł. w. a. s.
Kolei duchc.-podmok. em. 1891 w mark. 4%	10.200 marek

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
	Kwota imienna:
Kolei kosz.-bogum. em. 1889 w mar. 4%	10.000 marek
detto em. 1891 „ „ 4%	10.000 „
Sp. kolei lwow.-czern.-jasskiej em. 1884 srebr. 4%	5.100 zł. w. a. s.
Sp. kolei lwow.-czern.-jasskiej wol. od pod. em. 1884 srebr. 4%	5.100 „ „ „ „
Kolei ostrawsko-friedlandzkiej K 4%	10.200 K
Kolei prasko-duchc. em. 1896 w mar. 3%	10.200 marek
Spółki kolei państw. em. 1895 w M. 3%	10.000 „
detto I. em. zł. złotem 5%	5.000 zł. złotem
detto II. em. 1874 zł. złot. 5%	5.000 „ „
detto (Berno-Rossice) 5%	5.100 zł. srebr.
Sp. kolei połud., styczeń-lipiec fr. 2·6%	25 sztuk
detto kwiecień-paźdz. fr. 2·6%	25 „
detto 500 fr. = 405 M. 4%	25 „
detto zł. srebr. lub złot. 5%	5.000 zł. złotem
detto w markach 4%	10.000 marek
Poż. pierw. zjed. kol. żel. węg. w mar. 4½%	10.000 „
G. Obligacye innych przedsiębiorstw przewozowych.	
Sp. żegl. par. na Dunaju 400 i 10.000 Marek 4%	10.000 marek
Sp. żegl. parow. na Dunaju em. 1886 M. 4%	10.000 „
Lloyda austr. em. 1881 po 500 zł. zl. 5%	5.000 zł. złotem
„ „ „ 1882 „ 500 „ „ 5%	5.000 „ „
„ „ „ 1884 „ 500 „ „ 4½%	5.000 „ „
„ „ „ 1887 „ 500 „ „ 4%	5.000 „ „
„ „ „ 1895 „ 1000 i 5000 zł. złotem 4%	5.000 „ „
H. Obligacye spółek przemysłowych.	
Spółki kop. węgla w Terbowlu em. 1883 500 fr. = 200 zł. złotem 5%	5.000 zł. złotem
Spółki kop. węgla w Terbowlu em. 1889 500 fr. = 200 zł. złotem 4%	5.000 „ „
Spółki kop. węgla w Terbowlu em. 1893 500 fr. = 200 zł. złotem 4%	5.000 „ „
Spółki kop. węgla w Terbowlu em. 1907 476 K 4%	9.520 K

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
I. Losy.	
1. Austryackie losy państwowe:	
Losy z r. 1860. po 500 zł. w. a.	**5 sztuk**
„ „ „ 1860. „ 100 „ „ „	**10** „
„ „ „ 1864. „ 100 „ „ „	**10** „
„ „ „ 1864. „ 50 „ „ „	**20** „
2. Węgierskie losy państwowe:	
Węg. pożyczki premiowej po 100 zł. w. a.	25 sztuk
„ „ „ „ 50 „ „ „	**50 sztuk**
„ oblig. prem. regul. Cisy po 100 zł. w. a.	25 sztuk
3. Losy rozmaite:	
a) Losy oprocentowane.	
Zakł. kred. ziem., pow. austr., obl. prem. em. 1880 po 100 zł. w. a. 3%	25 sztuk
Zakł. kred. ziem., pow. austr., obl. prem. em. 1889 po 100 zł. w. a. 3%	25 „
Losy regul. Dunaju z r. 1870. po 100 zł. w. a. 5%	25 „
Banku hipot. węg., obl. prem. po 100 zł. w. a. 4%	25 „
Pożyczki prem. serb. po 100 fr. 2%	25 „
b) Losy bezprocentowe.	
Bazyliki budap. (bud. katedry) 5 zł. w. a.	**50 sztuk**
Zakładu kredyt. dla handlu i przemysłu 100 zł. w. a.	25 sztuk
Clary'ego 40 zł. m. k.	**10 sztuk**
Pożyczki prem. lublańskiej 20 zł. w. a.	25 sztuk
Austr. towarz. Czerwonego Krzyża 10 zł. w. a.	25 „
Węgier. towarz. Czerwonego Krzyża 5 zł. w. a.	**50 sztuk**
Fundacyi Rudolfa 10 zł. w. a.	25 sztuk
Tureck. poż. kol. obl. prem. po 400 fr.	25 „
Losy komun. wiedeńsk. z r. 1874. 100 zł. w. a.	25 „
Ceduły losowe 3% oblig. premiow. Zakł. kred. ziem. em. 1880	25 „
Ceduły losowe 3% oblig. premiow. Zakł. kred. ziem. em. 1889	25 „
Ceduły losowe 4% obl. premiow. Banku hipot. węgier.	25 „

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
K. Akcye banków.	
Banku adryatyckiego w Tryeście	25 sztuk
Banku anglo-austr.	25 „
Banku bałkańskiego w Sofii	25 „
Stowarzyszenia bankowego wiedeńskiego	25 „
Banku esk. i weksl. bielsko-bialskiego	25 „
Zakładu kred. ziem. austr.	25 „
Banku przemysł. czeskiego	25 „
Banku kred. ziem. central. austr.	25 „
Banku hip. centr. węg. kas oszcz. t. s. a.	25 „
Banku komerc. węg. w Peszcie	**5 sztuk**
Zakładu kred. dla handlu i przem.	25 sztuk
Banku kred. węgier. powsz.	25 „
Zakł. kr. austr. dla przeds. kom. i z. pub.	25 „
Banku depoz. powsz.	25 „
Banku eskont. czeskiego	25 „
detto kroackiego	25 „
detto morawskiego	25 „
Banku eskont. maryborskiego	25 „
Banku eskont. styryjskiego, c. k. uprz.	25 „
Towarz. eskont. dolno-austr.	25 „
detto i banku weksl. węg.	25 „
Galic. banku hip. akcyj.	25 „
„ „ dla handlu i przem.	25 „
Stowarz. żyr. i kas. wied.	25 „
Sp. akc. węg. powsz. kantorów weks. „Hermes“	25 „
Banku hip. austr.	25 „
„ „ węgier.	25 „
Banku hipot. kraj. kroac.-slaw.	25 „
Banku kred. lublańskiego	25 „
Banku dla krajów austr. (Länderbanku)	25 „
Banku kraj. bośn.-herc.	25 „
Banku kraj. kroac.	25 „
Banku kred. roln. dla Czech	25 „
Banku lombard. i eskont. wied.	25 „
Banku handl. i przem. w Mor. Ostrawie	25 „
Spółki akc. bank. i kant. weks. „Merkur“	25 „
Banku górno-austr. i salcburskiego	25 „
Banku austr.-węgier.	**5 sztuk**
Praskiego Banku kredytowego	25 sztuk

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
Węg. banku roln. i rent., Sp. a.	25 sztuk
Węg. sp. akc. bank. i handl.	25 „
Węg. powsz. sp. akc. kas oszcz. w Budapeszcie	10 sztuk
Centr. krajowej węg. kasy oszczędności	10 „
Banku Union	25 sztuk
Banku Union z kuponu 1908	25 „
Banku Union, czeskiego	25 „
Banku ojczystego, sp. akc. w Budapeszcie	25 „
Banku obrotowego powszechnego	25 „
Živnostenska banka	25 „
Zakłady ubezpieczeń.	
Sp. akc. „Allianz“ ubezp. na życie i rent	25 sztuk
Sp. akc. „Anker“ ubezp. na życie i rent	5 sztuk
Assicurazioni generali	5 „
Spółki ubezp. od odpowiedz. i wypadków „Danubius“	25 sztuk
Spółki akc. ubezpiecz. austr. „Donau“	25 „
Spółki akc. ubezpiecz. peszt. „Foncière“	25 „
Sp. akc. węg. ubez. od gradob. i kontras.	25 „
Sp. ubezp. od gr. i kontras. „Meridionale“	25 „
Sp. ubezp. „Phönix“ austr., c. k. uprz.	25 „
Phönix, austr. sp. ubez. na życie	25 „
Spółki kontrasekuracyjnej wiedeńskiej	25 „
Spółki kontrasekuracyjnej „Securitas“	10 sztuk
Sp. ubezp. od wypadków, I. austr. powsz.	5 „
Sp. akc. ubezp. od wypadków, międzyn.	5 „
Zakładu wied. ubezp. na życie i rent	25 sztuk
Spółki asekuracyjnej wiedeńskiej	25 „
L. Akcye przedsiębiorstw przewozowych.	
„Adria“, kr. węg. Sp. żegl. morsk.	25 sztuk
Kolei uściecko-cieplickiej	5 sztuk
Austr.-belg. Spółki kolei żelaznej	25 sztuk
Kolei Barcs-Pakracz akc. pierwsz.	25 „
Spółki ruchu kolei oryent.	25 „
Zjedn. kolei lok. Lasu Czeskiego akc. pierw. I. i II. em.	25 „
Kolei bozeńsko-merańskiej, c. k. uprz.	25 „

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
Spółki kolei lokalnej berneńskiej	25 sztuk
Kolei lokal. bukowińskich, akc. pierw.	25 „
detto akcye zakład.	25 „
Kolei busztiehradzkiej	5 sztuk
detto (lit. *B*.)	25 sztuk
Spółki żegl. par. na Dunaju, I. c. k. up.	10 sztuk
Kolei duchcowsko-podmokielskiej	25 sztuk
Zjedn. spół. żegl. na Łabie	5 sztuk
Kolei północnej Ferdynanda	5 „
Kolei fryulskiej akc. pierwsz.	25 sztuk
Kolei pięciokośc.-barcskiej	25 „
Kolei lokalnej Fürstenfeld-Hartberg (Neudau) akc. pierw. lit. *A*	25 „
Sp. kol. na Gaisberg akc. pierwsz.	25 „
Gleisdorf-Weiz akc. pierwsz.	25 „
Spółki kolej. i górn. gracko-köflach.	25 „
Spółki kolei kablenb. (system Rigi)	25 „
Kolei koszycko-bogumińskiej	25 „
Kolei Lwów-Bełzec (Tomaszów) akc. pierw.	25 „
Spółki kolei lwowsko-czern.-jasskiej	25 „
Kolei lokal. Lwów-(Kleparów) Jaworów, akc. pierw.	25 „
Kolei Leoben-Vordernberg	25 „
Loyda austr.	25 „
Kolei lokalnej Mori-Arco-Riva, akc. pierw. lit. *A*	25 „
Kolei lokalnej Mori-Arco-Riva, akc. pierw. lit. *B*	25 „
Kolei lokalnej Mori-Arco-Riva, akc. zakł.	25 „
Kolei lokal. wsch.-galic. akc. pierwsz.	25 „
Kolei ostrawsko-frydlandzkiej	25 „
Kolei prasko-duchcowskiej	25 „
detto, akcye pierwsz.	25 „
Kolei liberecko-jabłonecko-tannwaldzkiej akcye pierwsz.	25 „
Kolei liberecko-jabłonecko-tannwaldzkiej akc. zakład. lit. *A*	25 „
Kolei liberecko-jabłonecko-tannwaldzkiej akc. zakład. lit. *B*	25 „
Spółki salc. kolei żel. i tramw.	25 „
Spółki kolei państwowych	25 „
Spółki kolei południowej	25 „
Kolei w dolinie Samoszy, akcye pierwsz.	10 sztuk

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
Międzyn. akc. spół. przew.	25 sztuk
Kolei Überetsch, akc. pierwsz.	**5 sztuk**
Kolei zach. węg. (Stuhlw.-Raab-Grac)	25 sztuk
Kolei Wiedeń-Pottendorf-Wr.-Neustadt	25 „
Spółki akc. wied. kolei lokal.	25 „
Kolei Uście-Cieplice, dow. uczest.	**5 sztuk**
Spółki akc. kolei państ., dow. uczest.	25 sztuk
M. Akcye przedsiębiorstw przemysłowych.	
Budowle i materyały budowlane.	
Spółki budowlanej, powsz austr.	25 sztuk
detto I. Powsz. Stowarz. urzędników	25 „
Związku budowlanego dolno-austr.	25 „
Beocsińskiej Spółki a. Union fabr. cementu	25 „
Fabryki cementu portl. w Holeszowie	25 „
Spółki a. fabryki cementu w Königshofie	25 „
Sp. akc. fabryki korkowca	25 „
Fabryki cem. portl. w Lengenfeld, Sp. a.	**20 sztuk**
Fabr. wapna hydraul. i cementu portland. w Perlmoos	25 sztuk
Austr. Spółki a. fabr. cementu portlandz.	25 „
Spółki budowlanej Union	25 „
Spółki materyałów budowl. Union	25 „
Zach. czeskich fabryk kaolinu i szamoty	25 „
Wiedeńskiej Spółki budowl.	25 „
Wied. Spółki a. cegielnianej	25 „
Spółki fabr. cegieł i budowl. wienerberskiej	25 „
Browary.	
Spółki a. browarnianej (Schellenhof)	25 sztuk
Berneń. Browaru akc. i fabr. słodu I.	25 „
Spółki akc. browar. w Brunn	25 „
Sp. akc. browaru w Brunn akc. pierwsz.	25 „
Spółki akc. browar. w Göss	25 „
Browaru akc. pierw. w Gracu (Schreiner)	**10 sztuk**
Browaru w Liesing	25 sztuk
Browaru akc. i fabryki słodu w Lincu	25 „
Spółki akcyj. brow. i fabr. słodu w Mor. Ostrawie	25 „
Spółki a. browar. i fabryki słodu „Moravia“	25 sztuk
Browaru akcyjnego pierwsz. w Pilznie	**5 sztuk**
Browaru poschachskiego w Lincu	25 sztuk
Browaru akcyjnego w Sarajewie	25 „
Przedsiębiorstwa chemiczne.	
Związku austr. dla produkcyi chem. i metallurg. Uście	**5 sztuk**
Spółki akc. I. bośn. fabr. amoniaku i sody	25 sztuk
Sp. akc. Franc. Ks. Broschego	25 „
Zakładów karborund. i elektr.	25 „
„Clotilde“ I. węg. Sp. akc. dla przemysłu chem.	25 „
Spółki akc. dynamitu Nobla	25 „
Spółki akc. przemysłu zwęglania drzewa w Konstancyi	**5 sztuk**
Spirytus młodoboleslawski	25 sztuk
Spółki akc. handl. dla wytw. chem. Scheidemandel	**5 sztuk**
Zjedn. wielk. składów mat. apt. F. P. S.	25 sztuk
Elektryczność.	
Spółki elektrycznej, p. t. e. Union	25 sztuk
Spółki elektrycznej, sp. a. przedtem Kolben et Co.	25 „
detto sp. a. zjednoczonej	25 „
detto spółki akc. powsz. budapeszt.	25 „
detto węgierskiej	25 „
detto powsz. austr.	25 „
Sp. akc. żarówek i elektr., zjedn. Budapeszt	25 „
Sp. a. austr. zakładów fabr. Siemens et Schuckert	25 „
Sp. akc. fabr. telefonów przedtem J. Berliner w Hanowerze	**5 sztuk**
Spółki akc. fabr. telefonów i telegrafów, zjednoczonej, Czeija, Nissl et Co., akcye pierwszeństwa	25 sztuk
Przemysł żelazny i metalowy.	
Sp. akc. „Austria“ fabr. wyr. em. i metal.	25 sztuk
Spółki austr. górniczej i hutniczej	25 „
Spółki przem. żel. i stal. w Egydy	25 „
Felten & Guilleaume, sp. akc. fabr. elektr. kabli	25 „

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
Greinitz sp. akc. hut żelaznych i przemysłu żel.	25 sztuk
Fabr. nab., kap. i wyr. met. w Hirtenbergu	25 „
Sp. akc. Hutter i Schrantz fabr. sit i filcu	25 „
Sp. akc. fabr. kabli i przemysłu drutowego	25 „
Sp. akc. fabr. kabli w Preszburgu	25 „
Sp. akc. kopalń miedzi „Austrya“	25 „
Sp. akc. fabr. lamp Ditmar G. Brünner	25 „
Austr. alp. spółki górniczej	25 „
Spółki przem. żelaznego nadragskiej	25 „
„Poldihütte“, sp. akc. fabr. stali lanej tyg.	25 „
Spółki przemysłu żelaznego w Pradze	**10 sztuk**
Fabr. żel. w Rimamurány-Sálgo-Tarján	25 sztuk
Sp. akc. fabr. żel. w Rothau-Neudeck	25 „
Fabr. śrub i tow. kutych Brevillier & Co. i A. Urban z synami	25 „
Sp. akc. fabr. tow. żel. Szoproń-Grac	**20 sztuk**
Sp. fabr. żel. i blachy Union	25 sztuk
Sp. akc. przemysłu żel. w Vares	25 „
Waagner R. Ph., L. i J. Biro & A. Kurz, Sp. akc.	25 „
Spółki fabr. broni, austr.	25 „
Fabr. stali w Weissenfels przedt. Göppingera et Co.	25 „
Sp. akc. przemysłu żelaznego Zenica	25 „
Gaz.	
Austr. Sp. akc. oświetl. gaz.	**10 sztuk**
Towarz. gazow., pow. austr. węg.	**10** „
Sp. akc. węg. światła żarowego	25 sztuk
Tow. przemysł. gazow. wied.	**10 sztuk**
Węgle i rozmaite przedsiębiorstwa kopalniane.	
Spółki kopalni węgla w Brüx	25 sztuk
Spółki akc. gal. zakładów górniczych w Sierszy	25 „
Sp. akc. kop. węgla w Gran-Szászvár	25 „
Związku dla przemysłu węglowego	25 „
Spółki węgl. w Łankowicach	25 „
Spółki półn. czesk. kop. węgla	25 „
Półn. węg. zjedn. kop. węgla	25 „
Sp. akc. hutn. i górn. górno-węg.	25 „

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
Spółki górn. rossickiej	25 sztuk
Sp. akc. kop. węgla kam. w Sálgo-Tarján	25 „
Spółki kop. węgla w Terbowlu	25 „
Spółki kop. węgla, węg. powsz.	25 „
Sp. akc. węg. kop. węgla Urikány Zsilthaler	25 „
Fabryki magnezytu w Veitsch	25 „
Towarzystwa akc. górn. zach. czesk.	25 „
Maszyny i wagony.	
Berneńskiej Spółki fabr. masz.	25 sztuk
Sp. akc. fabr. Fiat (Nr. 1—6250)	25 „
„ „ „ „ (Nr. 6251—10.000)	25 „
Sp. akc. bud. zakł. gaz. F. Manoschek	25 „
Sp. akc. gal. wyr. wag. i masz. w Sanoku	**20 sztuk**
Sp. akc. wied. fabr. samochodów, przedtem Gräf i Stift	25 sztuk
Sp. akc. fabr. wag. i masz. w Gracu prz. J. W.	25 „
Wied. spółki akc. fabr. lokomotyw	25 „
Sp. akc. fabr. lokom. przedt. G. Sigl w Wr.-Neustadt	25 „
Sp. akc. budowy maszyn prz. Brand et Lhuillier	25 „
detto akcye pierwszeństwa	25 „
Sp. akc. bud. masz. w Pradze prz. Daněk et Co.	25 „
Spółki akc. fabr. maszyn N. Heid	25 „
Spółki fabr. wozów w Nesselsdorfie	25 „
Fabryki maszyn i wagonów w Simmeringu	25 „
Sp. akc. fabryk Skody	25 „
Weitzer J. Sp. masz. wag. lodu w Aradzie	25 „
Papier i druk.	
Sp. fabr. papieru i nakł. Elbemühl	25 sztuk
Spółki akc. fabr. papieru w Heinrichsthal, przedtem Marcin Kink i Sp.	25 „
Leykam-Josefsthal	25 „
Sp. akc. fabr. papieru w Nettingsdorf	25 „
Sp. akc. fabr. papieru w Neusiedl	25 „
C. k. uprz. fabryki papieru w Pitten	25 „
Sp. fabr. papieru i nakł. Steyrermühl	25 „
Sp. akc. druk. i nakł. Waldheim, Józ. Eberle & Co.	25 „

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
Nafta.	
Sp. akc. rafineryi oleju skal. „Apollo“	25 sztuk
Spółki akc. galic. naft. karpac. przedtem Sp. górn. i hut.	**20 sztuk**
Sp. akc. galic. naft. „Galicya“	25 sztuk
Sp. akc. dla przemysłu naft. „Schodnica“	**10 sztuk**
Tkactwo.	
Berneńskiej sp. przemysłu tow. wełn.	25 sztuk
Fabr. druk. i tkalni mech. Braci Enderlin	25 „
Feliksdorfskiej tkalni i apretury	25 „
Austr. sp. akc. fabr. fezów	25 „
I. austr. przędzalni i tkalni juty	25 „
Przędzalni i tkalni bawełny w Kleinmünchen	25 „
Przędzalni bawełny i fabr. nici w Pottendorfie	25 „
Przędzalni bawełny i fabr. nici w Pottendorfie, akc. pierw.	25 „
Sp. akc. przędzalni i tkalni w Roth-Kosteletz i Erlach	25 „
Fabr. dywanów i mat. mebl. prz. F. H. et S.	25 „
Fabr. kamgarnu w Vöslau	**10 sztuk**
Cukier.	
Sp. akc. fabr. cukru Lipnik-Lundenburg	25 sztuk
Sp. akc. fabr. cukru w Lobosicach	25 „
Spółki czeskiej przemysł. cukrow.	25 „
Spółki akc. I. kroac.-slaw. przem. cukrow.	**10 sztuk**
Spółki akc. węg. przemysłu cukrow.	**5** „
Rozmaite.	
Sp. akc. fabr. świec i mydła w Bernie	25 sztuk
Zakładu austr. komunikacyi kolej.	25 „
Spółki akc. węg. komunikacyi kolej.	25 „
Spółki wypoż. wozów kolej., pierwszej	25 „
Sp. akc. Gerhardus i synowie	25 „
Hut szklanych, przedt. J. Schreiber & Neffen, Sp. a.	**10 sztuk**
Götz P. & C. Sp. akc. wyrębu drzewa i tartaku parowego	**20** „
Spółki akc. fabr. gum., austr.-ameryk.	25 sztuk
Sp. akc. węg. wyrobu towarów gumowych	25 „
Spółki akc. handlu drzewem	25 „
Spółki akc. hotel. pierw. wiedeń.	25 „
Sp. akc. hotel. Métropole	25 „
Spółki przem. mlecznego	25 „
Spółki przem. olejowego	25 „
Sp. akc. Portois et Fix	25 „
I. tryest. Sp. akc. fabr. łuszczenia ryżu	25 „
Sp. akc. handl. i transport. w Sarajewie	25 „
Sp. akc. dla fabr. szkła Stölzlego synów	25 „
Sp. akc. braci Stollwerk, Preszburg, ak. uprz.	25 „
Spółki turec. monopolu tyton.	25 „

Załącznik B,

podający warunki zawierania interesów na giełdzie praskiej pod względem jednostki giełdowej papierów wartościowych, notowanych na tej giełdzie, lecz nie notowanych także na giełdzie wiedeńskiej.

Uwaga wstępna. Dla papierów wartościowych, notowanych na giełdzie praskiej a nie notowanych także na giełdzie wiedeńskiej, których nie objęto poniżej umieszczonym spisem, stanowi jednostkę giełdową kwota imienna 5000 zł. w. a. czyli 10.000 K.

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi
A. Akcye banków. (Rubryka *F* ceduły giełdowej.)	
Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové (Zakładu kredytowego zaliczkowego w Hradcu Królowej)	25 sztuk
První česká všeob. akc. společn. pro pojišťování na život (Pierwszego czeskiego powszechnego Towarzystwa akc. ubezpieczeń na życie)	25 „
První pražská zastavárna (Pierwszej praskiej Spółki zastawniczej)	**5 sztuk**
Pierwszego czeskiego powszechnego Banku kontrasekuracyjnego (První česká všeob. zajišť. banka)	25 sztuk
Sp. akc. banku kredyt. w Rózsahegy (Úvěrná banka úč. spol.)	25 „
B. Akcye przedsiębiorstw przewozowych. (Rubryka *G* ceduły giełd.)	
Elektr. drobná dráha Praha—Liboň—Vysočany (Kolejki elektr. Praga—Liboń—Wysoczany)	25 sztuk
Praskiej Spółki żeglugi parowej na Wełtawie i Łabie (Pražská spol. paropl. po Vltavě a Labi)	**5 sztuk**
Kolei lokalnej Postelberg—Laun (Akcye pierwszeństwa)	25 sztuk
Kolei lokalnej Strakonice—Blatna—Brzeźnica (Akcye pierwszeństwa lit. *A*)	25 „
C. Akcye przedsiębiorstw przemysłowych. (Rubryka *H* ceduły giełd.)	
Akciová továrna na vyrábění umělých hnojiv a lučebnin v Kolíně (Fabryki akcyjnej wyrobu nawozu sztucznego i chemikaliów w Kolinie)	25 sztuk
Podolskiej fabryki cementu (Podolská cementárna)	25 „
Český akc. pivovar v Č. Budějovicích (Akc. czesk. brow. w Budziejowicach)	**5 sztuk**
Pierwszej czeskiej spółki akcyjnej fabryk. wschodnich towarów cukrowych i czekolady w Królewskich Winogradach po 200 K (První česká akc. společnost továren na orient. cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech)	25 sztuk
Pierwszej czeskiej spółki akcyjnej rafineryi cukru (První česká spol. pro raf. cukru [Modřany])	25 „
Kolínská továrna na kávové náhražky akciový podnik česko-moravského kupectva v Kolíně (Kolińskiej fabryki surogatów kawy, Przeds. akc. czesko-mor. stowarz. kupców)	**5 sztuk**
Spółki akcyjnej praskiej budowy maszyn (dawniej Ruston) (Pražská strojnická spol. [dř. Ruston])	25 sztuk
Sp. akc. praskich fabryk papieru w Pradze	25 „
První česko-moravská továrna na stroje v Praze (Pierw. czesko-morawskiej fabryki maszyn w Pradze)	25 „
Akciová společnost „zámecký pivovar v Kolíně“ (Sp. akc. browaru zamkowego w Kolinie)	**5 sztuk**

Załącznik C,

podający warunki zawierania interesów na giełdzie tryesteńskiej pod względem jednostki giełdowej papierów wartościowych, notowanych na tej giełdzie, lecz nie notowanych także na giełdzie wiedeńskiej.

Uwaga wstępna. Dla papierów wartościowych, notowanych na giełdzie tryesteńskiej, a nie notowanych także na giełdzie wiedeńskiej, których nie objęto umieszczonym poniżej spisem, stanowi jednostkę giełdową kwota imienna 5000 zł. w. a. czyli 10.000 K.

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi:
A. Akcye banków.	
Banca commerciale Triestina (Banku komercyalnego tryesteńskiego)	**10 sztuk**
„ „ „ II. em. (Banku komercyalnego tryesteńskiego II. em.)	25 sztuk
Spółki akc. kroacko-slaw. Banku parcel. i koloniz.	25 „
Banku Marmarosch Blank & C. Bukareszt	**10 sztuk**
Kasy likwidacyjnej dla terminowych interesów kawowych na giełdzie tryesteńskiej (Cassa di liquidazione per gli affari a termine di caffè alla Borsa di Trieste)	25 sztuk
B. Akcye zakładów ubezpieczenia.	
Riunione Adriatica di Sicurtà	**10 sztuk**
Węg. Tow. kontrasek. „Panonia“	**10** „
Pierwszej czeskiej powsz. Spółki akc. ubezpieczeń na życie (Prima Società gen. Boema di assicuraz. sulla vita)	25 sztuk
Pierwszej węg. pow. Spółki ubezpieczeń (Prima Società ungherese di Assicurazioni generali)	**5 sztuk**
C. Akcye przedsiębiorstw przewozowych i przemysłowych.	
Stabilimento tecnico Triestino	25 sztuk
„ „ „ (akcye pierwszeństwa)	25 „
Stowarzyszenia akcyjnego „Tergesteo“	**10 sztuk**
Società Triestina Tramway (Spółki tramwajowej tryesteńskiej)	**50** „
Krakowskiej Spółki tramwajowej	25 sztuk
Società anonima delle Piccole Ferrovie di Trieste (Spółki akcyjnej tryesteńskich kolejek) akcye zakład.	25 „

Nazwa papierów	Jednostka giełdowa wynosi:
Società anonima delle Piccole Ferrovie di Trieste (Spółki akcyjnej tryesteńskich kolejek) akc. pierw.	25 sztuk
Zjednoczonej austr. Sp. akc. żegl.	25 „
Filatoio meccanico di Aidussina (Sp. akc. przędzalni mech. w Hajduszynie)	25 „
Società Triestina per la Mondatura del Caffè (Tryesteńskiej Sp. akc. sortowania kawy)	25 „
Raffineria Triestina di Oli minerali (Tryesteńskiej rafineryi ol. skalnych)	**10 sztuk**
Società anon. per l'utilizzazione delle forze idraul. d. Dalmazia (Sp. akc. dla wyzyskania sił wodnych Dalmacyi)	25 sztuk
Jutificio Triestino (Sp. akc. tryesteńskiej przemysłu jutowego)	25 „
Navigazione libera Triestina (Tryesteńskiej Sp. akc. wolnej żeglugi)	25 „
Società Goriziana Trenovie	25 „
Sp. akc. dla destylacyi i przem. chem. „Ampelea“ (Ampelea, soc. anon. di distillazione ed industrie chimiche)	**50 sztuk**
Sp. akc. tryesteńskiej pralni parowej (Lavanderia a vapore Triestina — Soc. p. azioni)	25 sztuk
Spółki a. pow. austr. dla żeglugi Gerolimich et Co (Navigazione gener. austr. Gerolimich & C., Soc. in azioni)	25 „
Tryesteńskiej fabryki oleju (Oleifici Triestini)	25 „
Sp. akc. portlandzkiego cementu „Spalato“ („Spalato“ Società an. del Cemento Portland)	25 „

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849 za . . .	4 K 20 h	Rocznik	1871 za . . .	4 K — h	Rocznik	1893 za . . .	6 K — h
„	1850 „ . . .	10 „ 50 „	„	1872 „ . . .	6 „ 40 „	„	1894 „ . . .	6 „ — „
„	1851 „ . . .	2 „ 60 „	„	1873 „ . . .	6 „ 60 „	„	1895 „ . . .	7 „ — „
„	1852 „ . . .	5 „ 20 „	„	1874 „ . . .	4 „ 60 „	„	1896 „ . . .	7 „ — „
„	1853 „ . . .	6 „ 30 „	„	1875 „ . . .	4 „ — „	„	1897 „ . . .	15 „ — „
„	1854 „ . . .	8 „ 40 „	„	1876 „ . . .	3 „ — „	„	1898 „ . . .	6 „ — „
„	1855 „ . . .	4 „ 70 „	„	1877 „ . . .	2 „ — „	„	1899 „ . . .	10 „ — „
„	1856 „ . . .	4 „ 90 „	„	1878 „ . . .	4 „ 60 „	„	1900 „ . . .	7 „ — „
„	1857 „ . . .	5 „ 70 „	„	1879 „ . . .	4 „ 60 „	„	1901 „ . . .	6 „ — „
„	1858 „ . . .	4 „ 80 „	„	1880 „ . . .	4 „ 40 „	„	1902 „ . . .	7 „ 50 „
„	1859 „ . . .	4 „ — „	„	1881 „ . . .	4 „ 40 „	„	1903 „ . . .	9 „ — „
„	1860 „ . . .	3 „ 40 „	„	1882 „ . . .	6 „ — „	„	1904 „ . . .	5 „ — „
„	1861 „ . . .	3 „ — „	„	1883 „ . . .	5 „ — „	„	1905 „ . . .	6 „ — „
„	1862 „ . . .	2 „ 80 „	„	1884 „ . . .	5 „ — „	„	1906 „ . . .	12 „ — „
„	1863 „ . . .	2 „ 80 „	„	1885 „ . . .	3 „ 60 „	„	1907 „ . . .	13 „ — „
„	1864 „ . . .	2 „ 80 „	„	1886 „ . . .	4 „ 60 „	„	1908 „ . . .	9 „ — „
„	1865 „ . . .	4 „ — „	„	1887 „ . . .	5 „ — „	„	1909 „ . . .	8 „ 50 „
„	1866 „ . . .	4 „ 40 „	„	1888 „ . . .	8 „ 40 „	„	1910 „ . . .	8 „ 40 „
„	1867 „ . . .	4 „ — „	„	1889 „ . . .	6 „ — „	„	1911 „ . . .	7 „ — „
„	1868 „ . . .	4 „ — „	„	1890 „ . . .	5 „ 40 „	„	1912 „ . . .	12 „ 50 „
„	1869 „ . . .	6 „ — „	„	1891 „ . . .	6 „ — „			
„	1870 „ . . .	2 „ 80 „	„	1892 „ . . .	10 „ — „			

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym**, należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione**, przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część X. — Wydana i rozesłana dnia 18. lutego 1913.

Treść: (№ 22 i 23.) 22. Rozporządzenie, dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1. z roku 1912. — 23. Obwieszczenie, dotyczące koncesyonowania kilku normalnotorowych linii kolejek elektrycznych w XIII., XVIII. i XXI. dzielnicy Wiednia.

22.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 31. stycznia 1913,

dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1. z roku 1912.

Przepisy o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., ogłoszone rozporządzeniem z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 153, zmienia się, względnie uzupełnia się w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny w sposób następujący:

W „uwagach wstępnych“ należy wstawić jako nowy drugi ustęp punktu 4:

„Tam, gdzie nie wymienia się osobno piechoty obrony krajowej, należy pod „piechotą“ rozumieć analogicznie także „piechotę obrony krajowej (strzelców krajowych)“.“

Dotychczasowy punkt 7. otrzymuje numer „8.“.

Jako nowy punkt 7. należy wstawić tekst następujący:

„7. Oznaczenie „na który rok ich się asenteruje“ określa co do tych kompetentów, którzy raz lub kilka razy nie stawili się do poboru ten rok, w którym po raz pierwszy powinni byli stawić się do poboru.“

Jako nowy punkt 9. należy wstawić:

„9. Pod „tymi, którzy dopuścili się zwłoki w stawieniu się do poboru“ należy rozumieć tych, których należy poddać poborowi dodatkowemu z powodu niestawienia się do poboru.“

W § 6. : 4, ustęp pierwszy, należy skreślić słowa „przy utrzymaniu ogólnego obowiązku służbowego“, zaś w § 10 : 1, *c* słowa: „w wojsku wspólnem, w marynarce wojennej lub w obronie krajowej (§ 70 : 2, *c* u. w.“

W § 12 : 2 należy zamiast zdania: „Nie należy przyjmować zawinienia, jeżeli niema orzeczenia karnego“ zamieścić tekst następujący:

„Asenterowany winien sam dostarczyć dowodu, że bez jego zawinienia nie poddano go poborowi w wieku popisowym. W razie potrzeby ma władza polityczna przeprowadzić potrzebne dochodzenia.

Dla objaśnienia służą następujące przykłady:

Obowiązany do służby wojskowej poddany zostaje poborowi bez własnego zawinienia w 24. roku życia i zostaje asenterowany jako rekrut. Obowiązany on jest do służby czynnej przez jeden rok oraz do służby w rezerwie przez dziesięć lat; albo

Obowiązany do służby wojskowej poddany zostaje poborowi bez własnego zawinienia dopiero w 27. roku życia. Otrzymuje on dziesięciotygodniowe wykształcenie wojskowe i jest potem obowiązany do służby w rezerwie (względnie w rezerwie zapasowej) przez ośm lat.

Jeżeli taki obowiązany do służby wojskowej przekroczy 35. rok życia, wtedy odpada także dziesięciotygodniowe wykształcenie wojskowe.“

W § 13 : 2, ustęp pierwszy, należy w wierszu 4. od góry zamiast słowa: „i“ dać przecinek, w wierszu 5. od góry zamiast przecinka i słowa „tudzież“ umieścić słowo „i“, a po słowach: „zobowiązanych po myśli § 19. u. w. na czas wojny“ wstawić: „tudzież z wyjątkiem szczególnego obowiązku służby czynnej, przyjętego na podstawie § 9. u. w.“

W § 16 : 2 należy wstawić jako nowy ustęp trzeci i czwarty:

„O każdem orzeczeniu należy zawiadomić komendę okręgu uzupełnienia a ewentualnie oddział etatowy.

Gdyby z jakichkolwiek powodów nie można było rozstrzygnąć wniesionej prośby przed dniem wstąpienia w szeregi, winien rekrut mimo to wstąpić do służby czynnej.“

W § 16 : 4, ustęp pierwszy, wiersz 3. z góry, należy przed słowami „najdalej do“ wstawić: „każdego roku“.

W § 16 : 4, ustęp drugi, należy na końcu zamiast punktu umieścić przecinek i potem dodać: „który winien zawiadomić właściwą komendę okręgu uzupełnienia“.

W § 37 : 2 należy przed ustępem trzecim wstawić jako ustęp nowy:

„Na jednej stronie listy stawczej należy wpisać 5 popisowych.“

W § 37 : 3 należy dodać jako nowy ustęp drugi:

„Aby ułatwić wyszukiwanie wpisanych w listach stawczych, należy dołączyć do każdej listy stawczej alfabetyczny spis nazwisk wraz z imionami.“

W § 38 : 1 należy dodać jako nowy ustęp drugi:

„Co do wygotowywania tych wyciągów z listy stawczej dla tych, którzy mają być poddani poborowi dodatkowemu, odsyła się do § 60., ustęp drugi.“

§ 38 : 4 ma opiewać:

„4. Wyciągi z listy stawczej winien podpisać przewodniczący komisyi poborowej, przedstawiciel wspólnego wojska (marynarki wojennej) i przedstawiciel obrony krajowej.“

W § 39 : 1, *d* należy zamiast słowa „stawienie“ umieścić „stawienie dodatkowe“.

W § 45 : 1, *d* należy po słowie „zakładów“ dodać: „(patrz § 46 : 4, ustęp czwarty)“.

Do § 46 : 4, ustęp czwarty, należy dodać po skreśleniu punktu: „względnie zastępcy obrony krajowej“.

W § 47 : 1 należy po słowie: „klas wieku“ wstawić: „, i to wyższe klasy niż trzecia najpierw, potem I., II. i III. klasa wieku“.

W § 51 : 12, ustęp pierwszy, należy zamiast słów „wówczas może przewodniczący przeznaczyć popisowego do rozpoznania“ umieścić: „a przewodniczący z tem się nie zgadza, wówczas nie należy asenterować popisowego, a natomiast przewodniczący winien go przeznaczyć do rozpoznania.“

W § 51 : 13, *a* należy wykreślić słowa „I. lub II. klasy wieku“.

§ 51 : 13, *b* ma opiewać:

b) jeżeli popisowy został uznany przez „asenterującego zastępcę wojskowego“ za zdatnego do usług pomocniczych a przez drugiego zastępcę wojskowego za niezdatnego, wówczas należy go odstawić, o ile jest w I. lub II. klasie wieku, zaś o ile jest w III. lub wyższej klasie wieku, należy go uznać za niezdatnego do broni, w obu jednak wypadkach tylko wtedy, jeżeli przewodniczący komisyi poborowej nie uzna go za zdatnego i nie przeznaczy do rozpoznania;“

W § 53 : 1 należy po słowie „asenterowanych“ wstawić: „przy poborach głównych i dodatkowych“.

W § 54 : 1, *c* należy ustęp końcowy od „jeżeli popisowy“ aż do „przedziałki 12.“ skreślić i wstawić natomiast:

„w owych przypadkach, w których zdanie „asenterującego zastępcy wojskowego“ nie zgadza się z klasyfikacyą lekarza wojskowego, do przedziałki 12.;“

W § 54 : 1, *d* należy w wierszu 5. po słowach „przyznano dobrodziejstwo“ wstawić: „po myśli § ... u. w.“, w wierszu 6. skreślić słowo „prośbie“, a słowo „odmówiono“ napisać dużą literą początkową.

W § 54 : 2 należy zamiast słów „rokowi kalendarzowemu“ wstawić: „rokowi faktycznego asenterunku“.

W § 54 : 3 należy skreślić punkt na końcu ustępu pierwszego i dodać jako ciąg dalszy:

„a wykreślenia te winni przy poborze głównym stwierdzić podpisem uprawnieni do głosu członkowie komisyi poborowej, zaś późniejsze wykreślenia naczelnik władzy politycznej powiatowej, względnie komendant okręgu uzupełnienia“.

§ 54 : 4 ma opiewać:

„4. Używać pieczątek lub ołówka atramentowego wolno jedynie do wpisów w przedziałkach 9., 14. i 15.“

W § 55 : 2, *b* należy zamiast słów „dosłownie uchwałę co do asenterowania“ umieścić słowa: „pokrótce uchwałę co do asenterowania i ewentualną wadę“.

W § 55 : 2, *f* należy wstawić jako nowy ustęp trzeci:

„Co do asenterowanych z zastrzeżeniem przeznaczenia oraz z zastrzeżeniem przydziału należy wypełnić przedziałkę 31. dopiero po przydzieleniu do oddziałów broni.“

§ 55 : 3 otrzymuje następującą nową osnowę:

„3. Protokoły asenterunkowe wspólnego wojska i obrony krajowej powinny być codziennie zamykane, porównywane z sobą oraz z listą stawczą i podpisywane przez odnośnych wojskowych członków komisyi poborowej.“

Jako nowy punkt 6. § 55. należy dodać:

„6. W protokole asenterunkowym wolno używać pieczątek — wyjąwszy do podpisu.“

W § 58 : 5 należy zamiast trzech pierwszych ustępów umieścić jako nowy ustęp pierwszy i drugi następujący tekst:

„5. Przy stałej komisyi poborowej w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia urzęduje personal tej komendy, a dla stałej komisyi poborowej, aktywowanej poza siedzibą komendy okręgu uzupełnienia, dobiera się personal z etatu oddziałów wojskowych garnizonu miejsca poboru lub garnizonu położonego najbliżej tego ostatniego.

Co do obrony krajowej obowiązują analogicznie postanowienia poprzedniego ustępu.“

W § 58. należy dodać jako nowy punkt 9.:

„9. Poddanych poborowi dodatkowemu nie należy przydzielać wyłącznie do oddziałów pieszych, lecz odpowiednio do ich indywidualności do wszystkich rodzajów oddziałów wojska i broni.

Gdyby wskutek przydzielenia do poszczególnych oddziałów wojska nastąpiło przepełnienie etatu, winna komenda terytoryalna wojskowa, względnie komenda terytoryalna obrony krajowej zarządzić odpowiednie wyrównanie.“

W § 64 : 2, ustęp ostatni, należy zamiast słów „klasie wieku“ umieścić: „oraz w wyższych klasach wieku“.

W § 64 : 5 należy wstawić jako nowy ustęp drugi:

„Asenterowanym w wyższej klasie wieku można w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, zezwolić na odroczenie służby czynnej aż do dnia 1. października roku, następującego bezpośrednio po roku asenterunku.“

§ 65 : 3 otrzymuje następującą nową osnowę:

„3. Jeżeli badanego kandydata stanu duchownego uznano za ‚Zdatnego‘, wówczas obowiązuje co do przesłania aktów również postanowienie § 63 : 7.

Polityczna władza krajowa postara się o przysłanie przez polityczną władzę powiatową dwóch wyciągów z listy stawczej i przedkłada uzupełniony w ten sposób akt instancyi ministeryalnej do rozstrzygnienia po myśli § 29. u. w. (§ 105 : 8).

W razie przyznania ulgi tej wydaje władza, wymieniona w § 62 : 2 orzeczenie co do uwolnienia i zawiadamia o niem także odnośną władzę reprezentacyjną i właściwą komendę okręgu uzupełnienia w celu ewentualnego zaprzysiężenia popisowego.

Tam, gdzie znajduje się attaché wojskowy, ma on uskutecznić to zaprzysiężenie.

Co do zawiadamiania właściwych władz uzupełnienia o dokonaniu asenterunku i zaprzysiężenia winno się stosować analogicznie postanowienia § 64 : 7.“

W § 69. należy skreślić numer punktu 3.; punkt ten ma być obecnie ostatnim ustępem punktu 2. Wobec tego należy punkty dalsze 4., 5. i 6. oznaczyć jako 3., 4. i 5.

W § 76 : 3 należy w ustępie przedostatnim, który ma być oznaczony jako *c)*, skreślić ustęp końcowy „W tym ostatnim wypadku . . . . . aż do . . . . . kontroli“.

W § 80 : 3 należy przed ustępem drugim wstawić jako ustęp nowy:

„Uchwała, powzięta przez komisyę poborową, ma być uwidoczniona na akcie rozprawy oraz podpisana przez członków komisyi, uprawnionych do głosu.“

W § 81 : 5 należy do ustępu przedostatniego dodać zdanie następujące:

„Jeżeli zapadłe orzeczenie zgadza się w zupełności z orzeczeniem władz uzupełnienia pierwszej instancyi, nie potrzeba zawiadamiać o niem komendy okręgu uzupełnienia.“

W § 82. należy skreślić punkt 7.

W § 83 : 2 ma ostatni ustęp opiewać:

„Nauczyciele w rozumieniu powyższem i absolwenci seminaryów nauczycielskich muszą posiadać świadectwo dojrzałości dla szkół ludowych.“

W § 84 : 1 należy po literze *d)* wstawić pod *e)* i *f)* następujący tekst:

„*e)* wyciągiem z protokołu egzaminacyjnego co do złożenia egzaminu uzupełniającego (§ 85.);

f) świadectwem dojrzałości dla szkół ludowych, uzyskanem na podstawie ukończenia seminaryum nauczycielskiego.“

W § 84 : 5 należy dodać jako nowy ustęp drugi:

„Odpisów (duplikatów) świadectw szkolnych, wygotowanych przez odnośny zakład i zaopatrzonych pieczęcią zakładu oraz oryginalnym podpisem dyrektora (kierownika) zakładu, nie potrzeba sądownie lub notaryalnie uwierzytelniać.“

W § 85 : 2, ustęp pierwszy, należy po słowach „podanie odnośne“ wstawić „co najmniej na ośm dni przed terminem do egzaminu“.

W § 85. należy w punkcie 11. zamiast słów „właściwej komendzie terytoryalnej wojskowej“ umieścić słowa: „tej komendzie terytoryalnej wojskowej, która odnośnego kompetenta dopuściła do egzaminu“.

W § 85. należy w punkcie 12. skreślić słowa: „ , w których obrębie odbywają się egzamina takie“.

Nagłówek § 89. ma opiewać:

„Wnoszenie podań, ich dokumentowanie i postępowanie w razie przyznania dobrodziejstwa.“

W § 89 : 5, *d* należy zamiast słów: „legalizowane i potwierdzone“ umieścić: „potwierdzone co do możności świadczenia“.

W § 89 : 5 należy wstawić jako nowy ustęp ostatni:

„W razie przyznania dobrodziejstwa i asenterowania obowiązanego do służby wojskowej, należy zwrócić aspirantowi przedłożone świadectwa studyów; wszelkie inne dokumenta przyjęcia należy przesłać oddziałowi broni, do którego wstąpić postanowiono.

Przyznanie dobrodziejstwa i ukończone studya należy uwidocznić w drodze zapisku na akcie przyjęcia, a zapisek ten winni podpisać członkowie komisyi poborowej, uprawnieni do głosu, względnie naczelnik politycznej władzy powiatowej, względnie komendant okręgu uzupełnienia.“

W § 90 : 4 należy skreślić ustęp ostatni.

Na końcu ustępu pierwszego § 93 : 16 należy zamiast punktu umieścić przycinek i dodać jako ciąg dalszy, co następuje:

„które należy im wliczać do regularnych ćwiczeń wojskowych, odbywanych po myśli § 48. u. w.“

W § 93 : 18, ustęp trzeci, należy po słowach: „szkół dla inżynierów budowniczych“ wstawić „lub szkół dla architektów“. Nadto należy w § 93 : 18, ustęp szósty, skreślić słowa: „oraz dostarczą dowodu ukończenia szkoły dla inżynierów budowniczych na jednej z akademii technicznych,“.

W § 94 : 1 należy skreślić słowa: „przy piechocie obrony krajowej“, a w § 94 : 2 słowa: „i przy piechocie obrony krajowej“.

Do § 106 : 2 należy dodać jako nowy ustęp ostatni:

„W razie, jeżeli wezwania o dostarczenie dowodu na dalsze istnienie prawa do ulgi nie można doręczyć, należy wezwanie to przybić przez 14 dni w gminie przynależności oraz gminie ostatniego pobytu uprawnionego do ulgi, potem zaś odmówić ulgi, jednak nie przed końcem czerwca.“

W § 107 : 7 należy punkt na końcu skreślić i dodać jako ciąg dalszy:

„ , a w razie, jeżeli byli przydzieleni do wspólnego wojska, mają być do tegoż przeniesieni.“

W § 109 : 1 należy na końcu pierwszego ustępu po słowach „odnośnego prawa.“ wstawić gwiazdkę: „*)“ i umieścić do niej jako uwagę na dole, co następuje:

„*) Postanowienie to obowiązuje także co do tych, których asenterowano przed wejściem w życie ustaw o służbie wojskowej z 1912 oraz co do obowiązanych po myśli § 80. u. w. do trzyletniej służby czynnej.“

W § 109 : 3 należy zamiast dotychczasowego ustępu czwartego wstawić tekst następujący:

„W razie, jeżeli wezwania o dostarczenie dowodu dalszego istnienia ulgi doręczyć nie można, należy wezwanie to przybić przez 14 dni w gminie przynależności oraz w gminie ostatniego miejsca pobytu uprawnionego do ulgi, potem zaś odmówić ulgi, jednak nie przed końcem czerwca.“

W § 112 : 12 należy na końcu zamiast punktu umieścić średnik i wstawić jako ustęp ostatni:

„albo:

syn (wnuk, brat, brat przyrodni) został asenterowany w roku 1912 w I. lub w II. klasie wieku jako zdatny i reklamowany jako utrzymujący rodzinę. Jeżeli odnośny męzki członek rodziny uznany został wskutek choroby lub skutków jej za niezdolnego do zarobkowania a orzeczenie opiewa w ten sposób, że — przy normalnym biegu wypadków — ta niezdolność do zarobkowania ustanie w przeciągu jednego roku, licząc od dnia badania, wówczas nie należy uwzględnić prośby reklamacyjnej i odroczyć reklamowanemu wstąpienie do służby czynnej do dnia 1. października 1913. W tym roku powinno nastąpić stanowcze sklasyfikowanie odnośnego męzkiego członka rodziny.“

W § 114 : 1, ustęp pierwszy, należy po słowach na końcu „odnośnego prawa.“ wstawić gwiazdkę „*)“ i umieścić jako odnośną uwagę na dole, co następuje:

„*) Postanowienie to obowiązuje także co do tych, których asenterowano przed wejściem w życie ustaw o służbie wojskowej z 1912 oraz co do obowiązanych po myśli § 80. u. w. do trzyletniej służby czynnej.“

W § 114 : 3, *b* należy wstawić jako ustęp ostatni:

„W razie, jeżeli wezwania o dostarczenie dowodu dalszego istnienia ulgi doręczyć nie można, należy wezwanie to przybić przez 14 dni w gminie przynależności oraz w gminie ostatniego miejsca pobytu uprawnionego do ulgi, potem zaś odmówić ulgi, jednak nie przed końcem stycznia.“

W § 117 : 8 należy zamiast słów „co miesiąc“ umieścić słowo „co kwartał.“

W § 117. należy wstawić jako nowy punkt 9.:

„9. Jednorocznych ochotników po myśli § 21 : 2 u. w., którym przyznano ulgę w myśl § 32. u. w., nie zalicza się do ustanowionych w wymienionym na ostatku paragrafie 4 procent.“

W § 127 : 2 należy zamiast słów „przy poborze głównym“ umieścić: „po myśli § 134 : 14.“

W § 134 : 14 należy w ustępie pierwszym po słowach „dla obranego oddziału broni“ wstawić: „, także bez zezwolenia na przyjęcie,“; słowa: „zezwolenie oddziału broni na przyjęcie“ należy skreślić.

Nagłówek § 137. ma opiewać:

„§ 137.

Przyjmowanie aspirantów marynarki oraz innych gażystów, nienależących do stanu żołnierskiego, do marynarki wojennej.

A. Przyjmowanie aspirantów marynarki.“

W § 137 : 1 należy w ustępie pierwszym po słowach „asenteruje się“ umieścić przycinek i wstawić słowa:

„względnie przyjmuje się.“

W § 137 : 2, *h* należy skreślić zdanie końcowe od „kompetenci . . . do . . . marynarki“.

Jako nową literę *i)* należy w tym punkcie wstawić:

„*i)* rewers legalizowany, podpisany także przez ojca (opiekuna), w którym podpisani zobowiązują się do niepodzielnej ręki do zwrotu otrzymanego przez kompetenta dodatku na wyekwipowanie oraz pobieranych gaż w tym wypadku, gdyby kompetent, pomijając wypadek niezdatności fizycznej, przed zamianowaniem go kadetem marynarki miał zostać wydalony z szkoły aspirantów marynarki.“

W § 137 : 7 należy skreślić słowa: „asenteruje się według wyników egzaminu i w miarę dalszej zdatności przewidzianą liczbę, zobowiązuje asenterowanych już do czteroletniej służby czynnej i mianuje ich aspirantami marynarki“, a wstawić natomiast: „asenteruje się na aspirantów marynarki, względnie mianuje się nimi przewidzianą liczbę według wyników egzaminu i w miarę dalszej zdatności“.

W § 137 : 8 należy zamiast słowa „i“ umieścić przecinek, a po „135“ wstawić: „i 89 : 3“.

Punkt 9. § 137. należy skreślić, a umieścić jako nowe postanowienie końcowe § 137.:

„*B.* Przyjmowanie innych gażystów, nienależących do stanu żołnierskiego, do marynarki wojennej.

Przyjmowanie innych gażystów*), nienależących do stanu żołnierskiego, określone jest w osobnych przepisach.“

Jako uwagę na dole do powyższego postanowienia należy umieścić:

„*) Duchowni, audytorowie, lekarze i urzędnicy marynarki.“

W załączniku VI. do § 79., łam „Szkoły handlowe“, strona 821. ma dziewiąta przedziałka pozioma opiewać:

„Dwuklasowa szkoła handlowa dla młodzieży męzkiej, oddział nowej Akademii handlowej wiedeńskiej w Wiedniu.“

Przedziałka 8. we wzorze 6. do § 28. i przedziałka 9. we wzorze 7. do § 28. mają opiewać: „*a)* umie grać, *b)* umie telegrafować.“

Georgi wlr.

23.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 8. lutego 1913,

dotyczące koncesyonowania kilku normalnotorowych linii kolejek elektrycznych w XIII., XVIII. i XXI. dzielnicy Wiednia.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach niższego rzędu z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, w porozumieniu z interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny reprezentacyi gminnej c. k. stołecznego i rezydencyjnego miasta Wiednia, która wpisana jest do rejestru handlowego pod firmą „Gmina Wiednia, miejskie koleje uliczne“, koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu kilku normalnotorowych linii kolejek elektrycznych w Wiedniu, a mianowicie:

1. od Wernhardtstrasse przez Flötzersteig aż do budynku zarządu pensyonatu dolno-austryackich krajowych Zakładów leczniczych i pielęgnacyjnych dla chorych umysłowo oraz chorych na nerwy w Wiedniu,

2. od dawnego ratusza w Floridsdorfie w XXI. wiedeńskiej dzielnicy miejskiej przez Pragerstrasse aż w pobliże mostu na Pragerstrasse, przechodzącego ponad linią c. k. kolei państwowych Wiedeń—Dzieczyn,

3. od Wagramerstrasse przez ulicę Erzherzog Karlstrasse aż do skrzyżowania się tej ulicy z linią c. k. kolei państwowych Wiedeń—Podmokle i

4. od stacyi Gersthof wiedeńskiej kolei miejskiej przez Herbeckstrasse aż do Eckpergasse z pętlicami toru przez Salicrigasse i Wallriesstrasse, względnie przez Eckpergasse, Wallriesstrasse i Scheibenbergstrasse

a to pod warunkami i zastrzeżeniami określonymi w dalszym ciągu.

§ 1.

Co do koncesyonowanych linii kolei żelaznej korzysta koncesyonaryuszka z ulg skarbowych, przewidzianych w artykułach VI. do XII., względnie XXXII, ustęp 3., ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Koncesyonaryuszka ma obowiązek ukończenia budowy wspomnianych na wstępie linii kolejowych najpóźniej do dnia 31. grudnia 1912, oddania gotowych linii kolejowych na użytek publiczny i utrzymywania ich w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny, trwający do dnia 24. marca 1989.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy złożyć ma koncesyonaryuszka na żądanie Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanych linii kolejowych nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania według postanowień odnośnych przepisów ustawowych.

Takie samo prawo przyzna się koncesyonaryuszce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie uznałby Rząd za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

O ile w celu budowy koncesyonowanych linii kolejowych ma się używać publicznych ulic lub gruntów c. k. Skarbu nadwornego, które nie pozostają pod zarządem gminy Wiednia, winna koncesyonaryuszka postarać się o zezwolenie obowiązanych do utrzymywania tych ulic, względnie tych władz lub organów, które według obowiązujących ustaw są powołane do udzielenia zezwolenia na używanie tych ulic.

§ 5.

Zresztą należy uważać wymienione na wstępie linie kolejek za istotne części składowe sieci normalnotorowych linii kolejek elektrycznych w Wiedniu, będącej przedmiotem obwieszczenia c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 24. marca 1899, Dz. u. p. Nr. 58, wobec czego winny być także do wymienionych na wstępie linii stosowane analogicznie §§ 5. do 17. włącznie wspomnianego obwieszczenia.

Forster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XI. — Wydana i rozesłana dnia 18. lutego 1913.

Treść: (№ 24 i 25.) 24. Ustawa, dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia na wypadek choroby na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego oraz pieczy na wypadek choroby nad osobami, zatrudnionemi zarobkowo w tych przedsiębiorstwach. — 25. Ustawa, dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego.

24.

Ustawa z dnia 11. lutego 1913,

dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia na wypadek choroby na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego oraz pieczy na wypadek choroby nad osobami, zatrudnionemi zarobkowo w tych przedsiębiorstwach.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Rozdział pierwszy.

Ubezpieczenie na wypadek choroby.

Artykuł I.

Wszystkie osoby, które należą jako komendanci, oficerowie i maszyniści, osoby z załogi lub w jakimkolwiek innym charakterze do obsady tutejszokrajowych statków morskich albo zatrudnione są w służbie na statkach w tutejszych krajach, w tutejszokrajowych dokach pływających, w służbie w celu niesienia pomocy i ratunku osobom lub rzeczom w razie rozbicia się statków, nadto w służbie w celu nadzorowania, oświetlania i utrzymywania w należytym stanie wód tutejszokrajowych, służących dla żeglugi morskiej, wreszcie osoby, trudniące się zarobkowo rybołowstwem morskiem w krajach tutejszych, są ubezpieczone na wypadek choroby, o ile co do nich nie obowiązuje już ustawowo ubezpieczenie na wypadek choroby, według postanowień niniejszej ustawy, a o ile ustawa niniejsza nie zawiera odrębnych zarządzeń, po myśli postanowień ustawy z dnia 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33, dotyczącej ubezpieczenia robotników na wypadek choroby, w jej brzmieniu, zmienionem ustawą z dnia 4. kwietnia 1889, Dz. u. p. Nr. 39, jakoteż po myśli postanowień ustawy z dnia 8. lutego 1909, Dz. u. p. Nr. 29.

Do tego ubezpieczenia stosuje się postanowienia przytoczonych ustaw, o ile niniejsza ustawa nie zawiera osobnych zarządzeń.

Jeżeli pojemność statków morskich nie wynosi więcej jak pięćdziesiąt ton brutto, a nie są one przynależnością statku większego, ani nie mają urządzeń do poruszania zapomocą pary lub innych motorów maszynowych, nadto, jeżeli statki przeznaczone są do wykonywania rybołowstwa morskiego, a nie są zaopatrzone w motory parowe lub inne motory maszynowe, z wyjątkiem motoru posiłkowego, w takim razie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia także przedsiębiorcy, o ile należą do obsady statku.

Artykuł II.

Ubezpieczenie rozpoczyna się z chwilą, oznaczoną w artykule XVII; co do statków zaś, które dopiero po tym czasie otrzymają jako statki tutejszokrajowe uprawnienie do używania przepisanej flagi, z chwilą, w której zaczyna się to uprawnienie.

Artykuł III.

Obowiązek ubezpieczenia osób, należących do obsady tutejszokrajowych statków morskich, rozciąga się także na ten czas, w którym osoby te znajdują się poza obszarem, podlegającym mocy obowiązującej niniejszej ustawy.

Minister spraw wewnętrznych ma prawo w drodze rozporządzenia w porozumieniu z Ministrem handlu uwolnić od obowiązku ubezpieczenia pewne oznaczone kategorye obcokrajowców, którzy tylko w sposób przejściowy pełnią służbę na tutejszokrajowych statkach morskich w czasie podróży lub w tutejszokrajowych przystaniach.

Ubezpieczenie kończy się w tym wypadku, jeżeli statek tutejszokrajowy straci ten swój przymiot, z tą właśnie chwilą, w innych wypadkach z ustaniem zatrudnienia, zobowiązującego do ubezpieczenia.

Artykuł IV.

Ubezpieczenie, przepisane w artykule I., przeprowadza się w powiatowych kasach chorych, kasach chorych przy przedsiębiorstwach i kasach chorych przy stowarzyszeniach, które to instytucye określone są w § 11., l. 1., 2. i 6. ustawy z dnia 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33, dotyczącej ubezpieczenia robotników na wypadek choroby.

Artykuł V.

Dla ubezpieczenia osób, należących do obsady tutejszokrajowego statku, właściwa jest ta powiatowa kasa chorych, w której okręgu leży przystań ojczysta statku.

Polityczna władza krajowa winna w porozumieniu z Władzą morską przeprowadzać zmiany w ustroju (§ 12., ustęp 3., ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby) tych powiatowych kas chorych, do których należą jako członkowie także żeglarze.

Jeżeli powiatową kasę chorych tego rodzaju dopiero się tworzy lub zmienia się jej statut, potrzeba dla nowego lub zmienionego statutu zgodnego zatwierdzenia politycznej władzy krajowej i Władzy morskiej.

W końcu powinny władze polityczne pierwszej instancyi i c. k. Kapitanaty portowe i sanitarne morskie wykonywać także nadzór państwowy (§ 19. ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby) nad wymienionemi wyżej powiatowemi kasami chorych w drodze wzajemnego porozumiewania się, o ile się to tyczy zakresu działania zarządu morskiego. W instancyi wyższej powołane są do tego polityczne władze krajowe w porozumieniu z Władzą morską, względnie Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem handlu.

Artykuł VI.

Pracodawcy obowiązani są do zgłaszania w ciągu terminu, określonego przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Władzą morską, osób, zatrudnionych u nich w czasie wejścia niniejszej ustawy w moc obowiązującą a obowiązanych do ubezpieczenia, w odnośnej powiatowej kasie chorych, o ile zatrudnienie tych osób uzasadnia ich przynależność w charakterze członków do tej powiatowej kasy chorych.

Zgłoszenie o wstąpieniu do służby, względnie wystąpieniu z niej osób, które wstępują do służby lub z niej występują po powyższym terminie, należy uskutecznić najpóźniej w trzecim dniu po zajściu tych okoliczności, względnie co do osób, należących do obsady statków, znajdujących się za granicą, po otrzymaniu wiadomości o tem przez pracodawcę.

W razie ustanowienia pełnomocnika dla pracodawcy po myśli artykułu VIII. ustawy o rozszerzeniu ubezpieczenia od wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego, ciąży wyżej wymieniony obowiązek zgłaszania o wstąpieniu i wystąpieniu na tym pełnomocniku.

Artykuł VII.

Dla przedsiębiorców, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia według artykułu I., ustęp ostatni, obowiązują, o ile nie ma się stosować artykułu VIII., następujące postanowienia:

1. Osoby te winny same uskuteczniać zgłoszenia, do nich się odnoszące. Przynależność ich w charakterze członków rozpoczyna się z dniem zgłoszenia. Kto wcale nie dopełni swego obowiązku zgłoszenia albo nie uczyni tego w należytym czasie, ulega karom, przewidzianym w § 67. ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby.

2. Prawo do wsparcia można uczynić zależnem od upływu czasu wyczekiwania, określić się mającego w statucie kasy chorych, który jednakowoż nie może przekraczać czasokresu dni 14.

3. Wkładki na ubezpieczenie na wypadek choroby winny osoby te w całości uiszczać z własnych funduszów. Statut może zawierać osobne zarządzenia co do płacenia wkładek.

4. Prawo tych osób do świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby spoczywa, jeżeli osoby te zalegają z płaceniem wkładek dłużej jak przez cztery tygodnie po zapadłości. Prawo to powstaje znowu dopiero po upływie 14dniowego czasu wyczekiwania po uiszczeniu wkładek.

5. Można żądać zapłacenia wkładek zaległych jedynie za czasokresy nie dłuższe niż cztery tygodnie, licząc wstecz od dnia postawienia tego żądania.

Statuty kas chorych mogą zawierać przepisy, odmienne od powyższych postanowień, o ile przez to osoby, o które tu chodzi, nie będą w położeniu gorszem pod względem swych praw i obowiązków.

Artykuł VIII.

Za pracodawcę osób, które się złączyły w stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze dla rybołowstwa morskiego, uważa się stowarzyszenie, i to tak odnośnie do osób, trudniących się zarobkiem samodzielnie, jak i do tych, których osoby te zatrudniają. Stowarzyszenie to ma prawa, przysługujące pracodawcy (§ 18. ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby), podobnie też ciążą na niem tegoż obowiązki.

Stowarzyszenie winno za wszystkich swoich członków płacić pełne wkładki na ubezpieczenie na wypadek choroby. Ma ono prawo ułożyć się w tym względzie z należącymi do niego przedsiębiorcami rybołowstwa. Dla tych ostatnich niema to jednak żadnego wpływu na nadane pracodawcom w § 36. ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby prawo potrącania osobom, przez nich zatrudnionym, przypadającej na nie części wkładek przy regularnych wypłatach wynagrodzenia lub płacy.

Artykuł IX.

Obowiązek kasy chorych do płacenia osobie ubezpieczonej, która zachorowała na statku podczas podróży, określonego w statucie wsparcia na wypadek choroby powstaje dopiero z tą chwilą, kiedy osoba ta z powodu choroby zostanie wysadzoną na ląd. Za początek choroby uważa się dzień, w którym ją wysadzono na ląd.

Jeżeli wysadzenie na ląd nastąpiło za granicą, wówczas należy zamiast świadczeń, określonych w § 6., l. 1., ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby, udzielić wyższego zasiłku pieniężnego w chorobie. Podwyższenie to wynosi dla należących do obsady statku osób, wysadzonych z powodu choroby na ląd w przystaniach zamorskich oraz w europejskich przystaniach na Wschodzie, pełną kwotę ustawowego zasiłku pieniężnego w chorobie (§ 6., l. 2., ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby), zresztą zaś połowę tego zasiłku pieniężnego. Koszta pogrzebu osoby, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, która zmarła na statku lub którą na ląd wysadzono, ma pokryć kasa chorych aż do kwoty określonego w statucie wsparcia na koszta pogrzebu.

Statut może postanawiać, że takim ubezpieczonym, którzy nabawili się choroby umyślnie lub przez zawiniony współudział w bijatykach i sprzeczkach albo wskutek opilstwa, nie należy całkiem udzielać zasiłku pieniężnego w chorobie lub udzielać go tylko w pewnej części.

Pobieranie wsparcia na wypadek choroby na zasadzie postanowień niniejszego artykułu nie wpływa zupełnie na prawo ubezpieczonego, wysadzonego stanowczo na ląd z powodu choroby, do pobierania płacy żeglarskiej aż do ostatecznego odjazdu statku z przystani, w której ubezpieczonego wysadzono na ląd.

Artykuł X.

Jeżeli osobę chorą wysadzono na ląd w jednej z przystani w krajach świętej Korony węgierskiej, wówczas winien komendant zawiadomić o tem właściwą kasę chorych za pośrednictwem c. k. Władzy morskiej, oznajmiając szczegóły, tyczące się roszczeń i rozmiaru tych roszczeń, oraz złożyć dla chorego kwotę, wystarczającą przez czas aż do spodziewanego przekazania zasiłku pieniężnego w chorobie przez kasę chorych, którą to kwotę kasa chorych potem zwróci.

Także koszta pogrzebu osoby zmarłej, która musi być pochowana w jednej z przystani w krajach świętej Korony węgierskiej, winien komendant w razie, jeżeli właściwa kasa chorych nie może w należytym czasie pośpieszyć z pomocą, pokryć aż do kwoty, określonej w statucie dla przedsiębiorstwa żeglugi, w drodze zaliczki, którą to kwotę zwróci potem kasa chorych.

Komendant tutejszokrajowego statku, który zmuszony jest osobę, podlegającą po myśli artykułu I. niniejszej ustawy ubezpieczeniu na wypadek choroby, wysadzić z powodu choroby na ląd w przystani zagranicznej, winien bezzwłocznie zawiadomić o tem właściwy urząd konsularny, oznajmiając mu szczegóły, odnoszące się do roszczeń oraz rozmiaru tychże. Urząd konsularny jest obowiązany do wypłacenia w drodze zaliczki należącego się choremu po myśli niniejszej ustawy zasiłku pieniężnego, który właściwa kasa chorych ma potem zwrócić. Urząd konsularny winien odnośną kasę chorych zawiadomić o tem natychmiast za pośrednictwem Władzy morskiej.

Taksamo należy postępować, jeżeli pogrzeb osoby, obowiązanej do ubezpieczenia a zmarłej na statku lub po wysadzeniu jej na ląd, ma się odbyć za granicą.

Jeżeli w miejscu portowem, gdzie się na ląd wysadza, niema urzędu konsularnego, wówczas powinien komendat statku złożyć dla chorego kwotę, co najmniej równającą się należącemu się zasiłkowi pieniężnemu w chorobie aż do czasu spodziewanej interwencyi zawiadomionego najbliższego urzędu konsularnego, którą to kwotę potem kasa chorych ma zwrócić.

Także koszta pogrzebu osoby zmarłej winien komendant, w razie jeżeli najbliższy urząd konsularny nie może w należytym czasie pośpieszyć z pomocą, pokryć za przedsiębiorstwo żeglugi w drodze zaliczki aż do kwoty, określonej w statucie, którą to kwotę potem ma kasa chorych zwrócić.

Komendant statku jest obowiązany po przybyciu do pierwszej tutejszokrajowej przystani oznajmić o wymienionych wyżej przypadkach urzędowi portowemu, który winien w ciągu trzech dni donieść o tem kasie chorych i równocześnie Władzy morskiej.

Artykuł XI.

Właściwy urząd konsularny obowiązany jest, w razie wysadzenia na ląd w zagranicznej przystani osoby, podlegającej ubezpieczeniu, która zachorowała na pokładzie tutejszokrajowego statku, czuwać przy pomocy godnego zaufania lekarza (lekarza konsularnego) nad tem, aby chory doznawał możliwie odpowiedniej opieki.

Należy także starać się przy pomocy lekarza konsularnego o odpowiednią kontrolę co do chorych.

Koszta służby kontrolnej lekarzy konsularnych ciążą na kasie chorych.

Artykuł XII.

Postanowienia statutu kasy chorych powinny odnośnie do czasu, w którym osoby, podlegające po myśli ustawy niniejszej ubezpieczeniu na wypadek choroby, przebywają na statku, oznaczyć osobną wkładkę na ubezpieczenie, odpowiadającą mniejszemu rozmiarowi ubezpieczonych świadczeń.

Bliższe przepisy celem wykonania postanowień, wydanych w artykułach X. do XII., w szczególności także przepisy co do wynagrodzeń, które należy płacić z tytułu kosztów lekarskiej służby nadzorczej, wyda się w drodze rozporządzenia.

Artykuł XIII.

Prawo karania za przekroczenia, określone w §§ 67. i 68. ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby przysługuje kapitanatom portowym i sanitarnym morskim, o ile przekroczenia te odnoszą się do osób, ubezpieczonych po myśli artykułu I. niniejszej ustawy.

Rekursy dopuszczalne po myśli § 70. ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby rozstrzygają polityczne władze krajowe w porozumieniu z Władzą morską, względnie Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem handlu, o ile rekursy te odnoszą się do ubezpieczenia na wypadek choroby, unormowanego niniejszą ustawą.

Artykuł XIV.

Władza morska, urzędy portowe i odnośne urzędy konsularne obowiązane są załatwiać w swym zakresie działania prośby, skierowane do nich przez kasę chorych, względnie związek kas i dostarczać z urzędu kasie chorych wszelkich wiadomości, mogących mieć dla niej ważne znaczenie.

Rozdział drugi.

Piecza nad chorymi.

Artykuł XV.

Właściciel, względnie zjednoczenie współwłaścicieli tutejszokrajowego statku morskiego obowiązane jest do dostarczania bezpłatnej opieki każdej osobie, należącej do obsady statku, która na nim podczas podróży zachoruje. Pod opieką tą należy rozumieć bezpłatną opiekę ze strony lekarza statku, jeżeli jest na statku taki lekarz, dalej dostarczanie potrzebnych środków leczniczych i innych przyborów terapeutycznych, o ile one na statku się znajdują lub o ile można postarać się o nie podczas podróży.

To samo obowiązuje wtedy, jeżeli jedna z wymienionych osób zachoruje w przystani zagranicznej, do której statek zawinie, a stan jej nie wymaga stanowczego wysadzenia jej na ląd.

Jeżeli osobę chorą musi się podczas pobytu statku w przystani zagranicznej na szlaku podróży oddać na lądzie opiece lekarskiej, która nie przeszkadza dalszej podróży tej osoby na tym samym statku, pokrywa także koszta tej opieki (razem z ewentualnymi kosztami żywienia) właściciel statku, względnie zjednoczenie jego współwłaścicieli.

Jeżeli tego rodzaju wysadzenie na ląd lub przejściowa opieka lekarska odbędzie się w przystani, należącej do Monarchii austryacko - węgierskiej, wówczas ciążą koszta odnośne na kasie chorych.

Artykuł XVI.

Na zjednoczeniu współwłaścicieli statku ciążą także koszta odwiezienia chorego krajowca z powrotem do przystani tutejszokrajowej, o ile odwiezienia z powrotem nie dokonało przedsiębiorstwo, obowiązane do bezpłatnego odwożenia do domu potrzebujących pomocy tutejszokrajowych żeglarzy.

Obcokrajowcy ubezpieczeni w tutejszokrajowej kasie chorych otrzymują jako odszkodowanie z tytułu kosztów podróży do domu dwumiesięczną płacę żeglarzy. Obcokrajowców, którzy stale służą w tutejszokrajowych przedsiębiorstwach żeglugi, musi się w razie, jeżeli tego żądają, zamiast płacenia powyższego odszkodowania odwieźć z powrotem do tutejszokrajowej przystani na koszta zjednoczenia współwłaścicieli statku.

Znosi się odnośne postanowienia §§ 5., 6. i 9., artykułu VII. *Editto politico* z dnia 25. kwietnia 1774.

Postanowienia końcowe.

Artykuł XVII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, z wyjątkiem postanowień o ubezpieczeniu na wypadek choroby przedsiębiorstw rybołowstwa morskiego.

Chwilę wejścia w życie tych ostatnich postanowień ustanowi w drodze rozporządzenia Minister handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych.

Chwilę wejścia w życie ubezpieczenia, określonego w artykule I., ustanowi w drodze rozporządzenia Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu, chwila ta jednak nie może nastąpić później jak w rok po dniu ogłoszenia.

Artykuł XVIII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi handlu i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 11. lutego 1913.

Franciszek Józef włr.

Stürgkh włr. **Heinold** włr.

Schuster włr.

25.

Ustawa z dnia 11. lutego 1913,

dotycząca rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Postanowienia ogólne.

Rozciągłość ubezpieczenia.

Artykuł I.

Wszystkie osoby, które należą jako komendanci, oficerowie i maszyniści, osoby z załogi lub w jakimkolwiek innym charakterze do obsady tutejszokrajowych statków morskich albo zatrudnione są w służbie na statkach w tutejszych krajach, w tutejszokrajowych dokach pływających, w służbie w celu niesienia pomocy i ratunku osobom lub rzeczom w razie rozbicia się statków, nadto w służbie w celu nadzorowania, oświetlania i utrzymywania w należytym stanie wód tutejszokrajowych, służących dla żeglugi morskiej, wreszcie osoby, trudniące się zarobkowo rybołowstwem morskiem w krajach tutejszych, są ubezpieczone po myśli postanowień niniejszej ustawy, o ile co do nich nie obowiązuje już ustawowo ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków, od następstw nieszczęśliwych wypadków, wydarzających się w tych przedsiębiorstwach, wliczając tu i takie wypadki, które zachodzą w przedsiębiorstwie wskutek zdarzeń żywiołowych, jakoteż choroby, określone w artykule III. (ustęp przedostatni) niniejszej ustawy; o ile zaś niniejsza ustawa nie zawiera odrębnych zarządzeń, są osoby te ubezpieczone po myśli postanowień ustawy z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 ex 1888), dotyczącej ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków, oraz ustawy z dnia 8. lutego 1909, Dz. u. p. Nr. 29.

Do tego ubezpieczenia stosuje się postanowienia przytoczonych ustaw, o ile ustawa niniejsza nie zawiera osobnych zarządzeń.

Artykuł II.

Ubezpieczenie zaczyna się z chwilą, określoną w artykule XXII.; co do statków zaś, które dopiero po tym terminie otrzymają jako statki tutejszokrajowe prawo do używania przepisanej flagi, z chwilą nastania tego uprawnienia.

Artykuł III.

Obowiązek ubezpieczenia osób, należących do obsady tutejszokrajowych statków morskich, rozciąga się także na ten czas, przez który osoby te znajdują się poza obszarem, podlegającym mocy obowiązującej niniejszej ustawy.

Upoważnia się Ministra spraw wewnętrznych, aby w porozumieniu z Ministrem handlu w drodze rozporządzenia uwolnił od obowiązku ubezpieczenia pewne oznaczone kategorye obcokrajowców, którzy jedynie w sposób przejściowy pełnią służbę na tutejszokrajowych statkach morskich podczas podróży lub w tutejszokrajowych przystaniach.

Ubezpieczenie kończy się w przypadku, jeżeli tutejszokrajowy statek straci ten przymiot, z tą chwilą, w innych zaś przypadkach z ustaniem zatrudnienia, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, do którego należy także zaliczyć przewóz z stałego lądu na statek i naodwrót.

Ubezpieczenie rozciąga się także:

a) na nieszczęśliwe wypadki, których doznają osoby, ubezpieczone po myśli artykułu I., przy wykonywaniu swego zawodu w przedsiębiorstwie tutejszokrajowego statku morskiego, na którym są zatrudnione, nawet wtedy, jeżeli nie należą do jego obsady;

b) na nieszczęśliwe wypadki, których doznają niezasobni tutejszokrajowi żeglarze podczas przewożenia ich do ojczyzny lub w czasie, kiedy ich zabrano na pokład tutejszokrajowych statków.

Z nieszczęśliwymi wypadkami, zachodzącymi przy wykonywaniu przedsiębiorstwa, należy uważać na równi zasłabnięcia na cholerę, dżumę, żółtą febrę i beriberi, jeżeli podlegające ubezpieczeniu osoby, należące do obsady tutejszokrajowych statków lub zatrudnione w służbie na statkach w tutejszych krajach, ulegną tym chorobom istotnie przy wykonywaniu swego zawodu.

Ubezpieczenie nie rozciąga się jednak na te nieszczęśliwe wypadki, które wydarzą się ubezpieczonemu podczas urlopu, spędzonego nie na statku, lub w czasie, kiedy wydali się wbrew przepisom z swego statku.

Artykuł IV.

Wymienionym w § 7. ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1 ex 1888, członkom rodziny ubezpieczonego, który znajdował się na tutejszokrajowym statku, który zatonął w morzu, przysługuje w określonym tamże rozmiarze roszczenie o rentę z powodu nieszczęśliwego wypadku, ustanowioną dla pozostałych po nim osób, także wtedy,

a) jeżeli statek zatonie,

b) jeżeli nie ma o nim wiadomości,

a od czasu stwierdzenia zatonięcia lub od czasu ostatniej wiadomości o statku upłynie rok, w czasie tym zaś nie nadejdzie jakaś wiarygodna wiadomość o życiu zaginionego.

Zakład ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków może żądać, aby członkowie rodziny ubezpieczonego, roszczący sobie prawo do renty z powodu nieszczęśliwego wypadku, złożyli przed właściwym sądem przysięgę na to, że nie otrzymali o zaginionym żadnych innych wiadomości oprócz tych, o których donieśli.

Wypłata renty.

Artykuł V.

Wypłata renty rozpoczyna się w przypadku, przytoczonym w artykule IV. lit. *a*, z chwilą zatonięcia statku, w przypadku zaś zaginięcia statku (artykuł IV, lit. *b*) po upływie pół miesiąca od dnia, według którego datowana jest ostatnia wiadomość o statku.

Roszczenie o rentę gaśnie, jeżeli zostanie udowodnione, że ubezpieczony, który był uważany za zaginionego, żyje.

Kto ponosi ciężar ubezpieczenia.

Artykuł VI.

Ciężar ubezpieczenia, ustanowionego w artykule I., ponosi Zakład ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków w Tryeście.

Upoważnia się Ministra spraw wewnętrznych, aby w porozumieniu z Ministrem handlu zarządził w razie potrzeby utworzenie przy wspomnianym Zakładzie ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków osobnego oddziału z osobnym zarządem majątkowym dla ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków przedsiębiorstw żeglugi i rybołowstwa morskiego oraz wydał potrzebne zarządzenia co do ewentualnych zmian w ustroju tego zakładu.

Dostarczenie środków.

Artykuł VII.

Przedsiębiorca przemysłów, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, winien płacić wkładki, mające się uiszczać po myśli ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1 ex 1888.

Za przedsiębiorcę uważa się tę osobę fizyczną lub prawniczą, na której rachunek przedsiębiorstwo jest prowadzone, przy właściwych przedsiębiorstwach żeglugi właściciela statku, względnie zjednoczenie jego współwłaścicieli.

W razie złączenia się osób w stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze dla rybołowstwa morskiego, uważa się za przedsiębiorcę stowarzyszenie.

C. k. Władza morska może jednak w porozumieniu z odnośną polityczną władzą krajową zwolnić od obowiązków przedsiębiorcy poszczególne stowarzyszenia, które nie trudnią się sprzedażą produktów rybołowstwa na wspólny rachunek.

Zastępstwo przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia.

Artykuł VIII.

Właściciel tutejszokrajowego statku morskiego, który nie mieszka w siedzibie władzy rejestrowej lub tego kapitanatu portowego i sanitarnego morskiego, w którego okręgu leży przystań ojczysta statku, winien w jego siedzibie ustanowić pełnomocnika.

Współwłaściciele statków oraz zjednoczenia współwłaścicieli statków, będące osobami prawniczemi, są obowiązane do tego w każdym wypadku.

O imieniu i nazwisku pełnomocnika oraz o ewentualnych zmianach w jego osobie należy zawiadomić tak zakład ubezpieczeń jak i władzę rejestrową. Pełnomocnik ma prawo i obowiązek zastępowania przedsiębiorstwa wobec zakładu ubezpieczeń sądownie i pozasądownie; winien on także uskuteczniać przepisane ustawowo zgłoszenia i doniesienia i uiszczać wkładki na ubezpieczenie.

Jeżeli współwłaściciele statku ustanowią zastępcę (właściciel-korespondent) w siedzibie kapitanatu portowego, wymienionego w ustępie 1. niniejszego artykułu lub w siedzibie władzy rejestrowej, wówczas uważa się tego zastępcę tak długo za pełnomocnika, jak długo nie powierzono innej osobie pełnomocnictwa, wymaganego po myśli niniejszych postanowień.

Zgłaszanie przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, oraz ich zmian.

Artykuł IX.

O otwarciu nowego przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego, podlegającego po

myśli artykułu I. niniejszej ustawy obowiązkowi ubezpieczenia, winien przedsiębiorca donieść Zakładowi ubezpieczeń w Tryeście najdalej w ciągu 14 dni od dnia otwarcia.

O zmianach, odnoszących się do przedsiębiorstwa, podlegającego po myśli artykułu I. obowiązkowi ubezpieczenia, oraz o zastanowieniu ruchu przedsiębiorstwa tego rodzaju winien przedsiębiorca donieść w ciągu tego samego czasokresu, licząc od dokonania zmian lub zastanowienia ruchu przedsiębiorstwa.

Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu ustanowi w drodze rozporządzenia czasokres, w ciągu którego przedsiębiorcy winni zgłosić przedsiębiorstwa, podlegające po myśli artykułu I. obowiązkowi ubezpieczenia i istniejące już w czasie wejścia w życie niniejszej ustawy.

Zakład ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków winien w tym względzie postępować według §§ 14. i 18. do 26. ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1 ex 1888.

Przedsiębiorcy zgłoszonych już przedsiębiorstw powinni uskutecznić doniesienie do Zakładu ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków w Tryeście także w razie oddania do użytku statku morskiego, a to jeżeli statek ten znajduje się w krajach tutejszych, w ciągu dni 14, licząc od tego oddania do użytku, jeżeli zaś statki morskie znajdują się za granicą, najdalej w ciągu 14 dni od zawiadomienia przedsiębiorcy, że statek taki uzyskał prawo używania przepisanej flagi.

O zmianach, odnoszących się do statku tego rodzaju (na przykład o wpisaniu statku do innego rejestru, rozebraniu, sprzedaży, odstąpieniu statku za zapłatą sumy ubezpieczenia, zatonięciu, zaginięciu statku), winien przedsiębiorca donieść Zakładowi ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków w Tryeście w ciągu tego samego czasokresu od zajścia odnośnych okoliczności, względnie co do statków, znajdujących się za granicą, od powzięcia o nich wiadomości.

Władze rejestrowe są obowiązane do donoszenia Zakładowi ubezpieczeń robotników od nieszczęśliwych wypadków w Tryeście o zarejestrowaniu statków morskich, wykreślaniu ich oraz o zapisywanych zmianach ich stosunków, tyczących się żeglugi morskiej, najdalej w ciągu trzech dni po dokonaniu wpisu.

Sprzeciw przeciw oznaczeniu wkładek na ubezpieczenie.

Artykuł X.

Sprzeciw, który może być wniesiony przez przedsiębiorcę przeciw ustaleniu wkładki na ubezpieczenie po myśli § 23. ustęp 6. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków, należy skierować do politycznej władzy krajowej, która rozstrzyga go po wysłuchaniu zakładu ubezpieczeń oraz po przeprowadzeniu potrzebnych ewentualnie jeszcze innych dochodzeń w porozumieniu z Władzą morską, z zastrzeżeniem dalszego toku instancyi do Ministerstwa spraw wewnętrznych. To ostatnie Ministerstwo rozstrzyga stanowczo w porozumieniu z Ministerstwem handlu.

Oględziny przedsiębiorstw.

Artykuł XI.

Funkcyonaryusz Władzy morskiej, względnie kapitanatu portowego i sanitarnego morskiego, w którego okręgu urzędowym znajduje się statek, przeprowadza wskutek prośby zakładu ubezpieczeń, wniesionej do Władzy morskiej, po myśli § 28., ustęp 1., ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków oględziny przedsiębiorstw, podlegających po myśli artykułu I. niniejszej ustawy obowiązkowi ubezpieczenia.

Jeżeli statek, podlegający obowiązkowi ubezpieczenia, znajduje się za granicą, zakład ubezpieczeń ma prawo zwrócić się za pośrednictwem Władzy morskiej do urzędu konsularnego, w którego okręgu statek przebywa, z prośbą o uskutecznienie potrzebnego ewentualnie wywodu oględzin przez rzeczoznawców.

Wnioski zakładu ubezpieczeń po myśli § 28., ustęp 3., ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków, o wydanie poleceń w sprawie urządzeń, które przedsiębiorca winien poczynić w swem przedsiębiorstwie w celu zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom, oraz w sprawie postępowania, mającego się przestrzegać przez ubezpieczonych w tym samym celu, należy wnosić do c. k. Władzy morskiej w Tryeście, jeżeli te wnioski tyczą się przedsiębiorstw, podlegających po myśli artykułu I. obowiązkowi ubezpieczenia, oraz osób w myśl tegoż artykułu ubezpieczonych.

Doniesienie o nieszczęśliwych wypadkach.

Artykuł XII.

Każdy nieszczęśliwy wypadek, który się zdarzy podczas podróży na statku, przeznaczonym dla żeglugi dalekiej lub dla wielkiej żeglugi nadbrzeżnej, a który spowoduje śmierć lub uszkodzenie ciała osoby, zatrudnionej na takim statku, pociągające za sobą śmierć jej lub niezdolność do pracy przez nie mniej jak trzy dni, należy wciągnąć do dziennika statku i krótko go opisać.

Komendanci statków, przeznaczonych dla małej żeglugi nadbrzeżnej, oraz jachtów, dla których nie istnieje obowiązek do prowadzenia dziennika statku, winni prowadzić osobny wykaz nieszczęśliwych wypadków, wydarzających się na statku.

Bliższe przepisy o zapiskach, tyczących się nieszczęśliwych wypadków na pokładzie statków morskich, ma wydać Ministerstwo handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych.

Komendant statku, na którym zdarzył się podczas podróży nieszczęśliwy wypadek tego rodzaju, winien zaraz po przybyciu do przystani, należącej do austryacko-węgierskiej Monarchii, oddać w najbliższym c. k. urzędzie portowym, za granicą zaś w najbliższym urzędzie konsularnym podpisany przez siebie odpis zapisku o tym nieszczęśliwym wypadku, którego zgodność z dziennikiem statku, względnie z prowadzonym wykazem winien potwierdzić odnośny urząd.

Jeżeli nieszczęśliwy wypadek tego rodzaju zdarzy się podczas pobytu w przystani, należącej do Monarchii austryacko-węgierskiej, wówczas winien komendant najdalej w ciągu pięciu dni donieść o tem pisemnie najbliższemu c. k. urzędowi portowemu. Za granicą wnosi się to doniesienie do tego c. k. urzędu konsularnego, w którego okręgu znajduje się statek.

W razie zdarzenia się nieszczęśliwych wypadków tego rodzaju, jak to określono na wstępie, w innych przedsiębiorstwach, podlegających po myśli artykułu I. obowiązkowi ubezpieczenia, winien przedsiębiorca również najdalej w ciągu pięciu dni wnieść doniesienie odnośne do tego c. k. urzędu portowego i sanitarnego morskiego, w którego okręgu nieszczęśliwy wypadek się zdarzył.

C. k. urząd portowy, względnie c. i k. urząd konsularny winien doniesienie o nieszczęśliwym wypadku, podpisane przez komendanta statku, względnie przez odnośnego przedsiębiorcę, przesłać Zakładowi ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków w Tryeście a po jednej urzędownie uwierzytelnionej kopii tegoż doniesienia c. k. Władzy morskiej oraz temu c. k. urzędowi portowemu, w którego okręgu znajduje się przystań ojczysta statku.

C. k. Władza morska ma prowadzić spis nieszczęśliwych wypadków wyżej określonego rodzaju.

Dochodzenia co do nieszczęśliwych wypadków.

Artykuł XIII.

Przewidziane w § 31. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków dochodzenia co do nieszczęśliwych wypadków, wydarzających się w przedsiębiorstwach, podlegających po myśli artykułu I. obowiązkowi ubezpieczenia, winien przeprowadzać ten c. k. urząd portowy, względnie ten c. i k. urząd konsularny, do którego wniesiono pierwsze doniesienie o nieszczęśliwym wypadku.

Dochodzenia co do członków rodzin krajowca, który wskutek nieszczęśliwego wypadku za granicą poniósł śmierć, winien na skutek doniesienia o nieszczęśliwym wypadku przeprowadzić ten c. k. urząd portowy, w którego okręgu znajduje się przystań ojczysta odnośnego statku.

Czasokres do zgłaszania roszczeń o odszkodowanie.

Artykuł XIV.

Roszczący sobie prawo do odszkodowania, dla których tego odszkodowania nie oznaczono z urzędu (§ 34. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków), winni swoje roszczenie pod rygorem jego utraty zgłosić w Zakładzie ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków przed upływem dwóch lat od zdarzenia się nieszczęśliwego wypadku.

Współdziałanie zarządu morskiego.

Artykuł XV.

Władza morska, urzędy portowe oraz odnośne urzędy konsularne są obowiązane załatwiać w swoim zakresie działania skierowane do nich prośby Zakładu ubezpieczeń od nieszczęśliwych przypadków w Tryeście oraz udzielać temu Zakładowi z urzędu wszelkich wiadomości, które mogą mieć dla niego znaczenie.

Stosunek do innych ustawowych wsparć dla ubezpieczonego.

Artykuł XVI.

Jeżeli ubezpieczony po myśli artykułu I. niniejszej ustawy w czasie choroby swej, spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem w przedsiębiorstwie, pobierał wsparcia od odnośnego przedsiębiorcy lub z publicznych kas chorych na podstawie obowiązków ustawowych i to przez taki okres czasu, w którym otrzymującemu te wsparcia przysługuje roszczenie o rentę z powodu nieszczęśliwego wypadku, wówczas przechodzi roszczenie to aż do wysokości kwoty udzielonego wsparcia, jeżeli zaś ta ostatnia kwota jest równa temu roszczeniu lub je przewyższa, w całej swej wysokości na przedsiębiorcę, względnie na kasę chorych.

Stosunek do prywatnych zakładów ubezpieczeń.

Artykuł XVII.

Do umów, które przed dniem ogłoszenia zawarte zostały między prywatnym zakładem ubezpieczeń a przedsiębiorcą w jednem z przytoczonych w artykule I. przedsiębiorstw co do ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków osób, zatrudnionych w tem przedsiębiorstwie, a których czas trwania nie upłynął jeszcze w chwili rozpoczęcia się mocy obowiązującej ubezpieczenia, określonego w artykule I., ma się stosować postanowienia drugiego ustępu § 61. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków pod tym warunkiem, że odnośny przedsiębiorca w ciągu trzech miesięcy po rozpoczęciu się

mocy obowiązującej niniejszej ustawy, przedkładając policę, doniesie o umowie ubezpieczenia temu urzędowi portowemu, w którego okręgu leży przedsiębiorstwo, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, względnie władzy rejestrowej statku, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia.

Ubezpieczenie dobrowolne.

Artykuł XVIII.

Postanowienia artykułów V. i VI. ustawy z dnia 20. lipca 1894, Dz. u. p. Nr. 168, dotyczącej rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, odnoszą się także do przedsiębiorców zakładów, podlegających według artykułu I. obowiązkowi ubezpieczenia, jakoteż do przedsiębiorców zakładów, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia po myśli niniejszej ustawy a będących w związku z żeglugą morską lub rybołowstwem morskiem.

Kary.

Artykuł XIX.

Prawo nakładania kar za przekroczenia ustaw, określone w §§ 51. i 52. ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1. ex 1888, a odnoszące się do przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia po myśli artykułu I. niniejszej ustawy, przysługuje w razie, jeżeli chodzi o takie statki morskie (lub ich przynależności), których rejestr prowadzi Władza morska, Kapitanatowi portowemu w Tryeście, odnośnie zaś do wszystkich innych statków, jakoteż odnośnie do wszystkich innych przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia po myśli artykułu I. niniejszej ustawy, temu kapitanatowi portowemu, w którego okręgu leży przystań ojczysta statku, względnie znajduje się odnośne przedsiębiorstwo.

Rekursy.

Artykuł XX.

Rekursy (§ 55. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków) rozstrzyga w drugiej instancyi polityczna władza krajowa w porozumieniu z Władzą morską, w trzeciej instancyi zaś Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem handlu.

Rekursy należy wnosić do tej władzy, która rozstrzygała w pierwszej instancyi.

Ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków w małych przedsiębiorstwach żeglugi morskiej, jakoteż rybołowstwa morskiego i nadbrzeżnego.

Artykuł XXI.

1. Co do obsady takich statków morskich, których pojemność nie jest większa, niż pięćdziesiąt ton brutto i które nie są przynależnością większego statku, ani nie mają urządzeń w celu poruszania zapomocą pary lub innych motorów maszynowych,

2. co do obsady takich statków morskich, które przeznaczone są do wykonywania rybołowstwa morskiego i nie są zaopatrzone w motory parowe lub inne motory maszynowe, z wyjątkiem motoru posiłkowego dla żagli, obowiązują następujące osobne przepisy:

W wymienionych przedsiębiorstwach żeglugi i rybołowstwa morskiego podlegają obowiązkowi ubezpieczenia także przedsiębiorcy, o ile należą do obsady statku.

Postanowień artykułów VIII. i XII. niniejszej ustawy o obowiązku ustanowienia pełnomocnika dla każdego statku, względnie o obowiązku prowadzenia osobnych wykazów nieszczęśliwych wypadków, zdarzających się na statku, nie należy stosować do przedsiębiorstw, określonych w niniejszym artykule.

Doniesienie o nieszczęśliwym wypadku należy w tych przedsiębiorstwach wnosić pisemnie lub ustnie, i to w przystani, należącej do Monarchii austryacko-węgierskiej, do najbliższego c. k. urzędu portowego, za granicą zaś do tego c. k. urzędu konsularnego, w którego okręgu nieszczęśliwy wypadek się wydarzył. Urząd konsularny winien bezzwłocznie zawiadomić o tem Władzę morską.

Postanowienia końcowe.

Artykuł XXII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, z wyjątkiem postanowień o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków przedsiębiorstw rybołowstwa morskiego.

Termin wejścia w życie postanowień na ostatku wspomnianych ustanowi w drodze rozporządzenia Minister handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych.

Termin, w którym rozpocznie się moc obowiązująca ubezpieczenia, określonego w artykule I., ustanowi w drodze rozporządzenia Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu; termin ten nie może być ustanowiony na później, jak w rok po dniu ogłoszenia.

Artykuł XXIII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi handlu i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 11. lutego 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r. **Heinold** wł.r.

Schuster wł.r.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik 1849 za	4 K 20 h	Rocznik 1871 za	4 K — h	Rocznik 1893 za	6 K — h
„ 1850 „	10 „ 50 „	„ 1872 „	6 „ 40 „	„ 1894 „	6 „ — „
„ 1851 „	2 „ 60 „	„ 1873 „	6 „ 60 „	„ 1895 „	7 „ — „
„ 1852 „	5 „ 20 „	„ 1874 „	4 „ 60 „	„ 1896 „	7 „ — „
„ 1853 „	6 „ 30 „	„ 1875 „	4 „ — „	„ 1897 „	15 „ — „
„ 1854 „	8 „ 40 „	„ 1876 „	3 „ — „	„ 1898 „	6 „ — „
„ 1855 „	4 „ 70 „	„ 1877 „	2 „ — „	„ 1899 „	10 „ — „
„ 1856 „	4 „ 90 „	„ 1878 „	4 „ 60 „	„ 1900 „	7 „ — „
„ 1857 „	5 „ 70 „	„ 1879 „	4 „ 60 „	„ 1901 „	6 „ — „
„ 1858 „	4 „ 80 „	„ 1880 „	4 „ 40 „	„ 1902 „	7 „ 50 „
„ 1859 „	4 „ — „	„ 1881 „	4 „ 40 „	„ 1903 „	9 „ — „
„ 1860 „	3 „ 40 „	„ 1882 „	6 „ — „	„ 1904 „	5 „ — „
„ 1861 „	3 „ — „	„ 1883 „	5 „ — „	„ 1905 „	6 „ — „
„ 1862 „	2 „ 80 „	„ 1884 „	5 „ — „	„ 1906 „	12 „ — „
„ 1863 „	2 „ 80 „	„ 1885 „	3 „ 60 „	„ 1907 „	13 „ — „
„ 1864 „	2 „ 80 „	„ 1886 „	4 „ 60 „	„ 1908 „	9 „ — „
„ 1865 „	4 „ — „	„ 1887 „	5 „ — „	„ 1909 „	8 „ 50 „
„ 1866 „	4 „ 40 „	„ 1888 „	8 „ 40 „	„ 1910 „	8 „ 40 „
„ 1867 „	4 „ — „	„ 1889 „	6 „ — „	„ 1911 „	7 „ — „
„ 1868 „	4 „ — „	„ 1890 „	5 „ 40 „	„ 1912 „	12 „ 50 „
„ 1869 „	6 „ — „	„ 1891 „	6 „ — „		
„ 1870 „	2 „ 80 „	„ 1892 „	10 „ — „		

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym,** należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą** ceny **handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione,** przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XII. — Wydana i rozesłana dnia 20. lutego 1913.

Treść: № 26. Układ międzynarodowy celem zwalczania handlu dziewczętami.

26.

Układ międzynarodowy z dnia 4. maja 1910,

celem zwalczania handlu dziewczętami.

(Podpisany w Paryżu dnia 28. czerwca 1910, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 1. lipca 1912; dokument ratyfikacyjny złożono w Paryżu dnia 8. sierpnia 1912.).

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque ab illis plurium potestatum ad reprimendam puellarum mercaturam, praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio simulatque cum protocollo finali suppletorias definitiones continente die quarto mensi Maii anni millesimi nongentesimi decimi Lutetiae Parisiorum inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Convention internationale

relative

à la répression de la traite des blanches.

Les Souverains, Chefs d'État et Gouvernements des Puissances ci-après désignées,

Également désireux de donner le plus d'efficacité possible à la répression du trafic connu sous le nom de „Traite des Blanches“, ont résolu de conclure une Convention à cet effet et, après qu'un projet eût été arrêté dans une première Conférence réunie à Paris du 15 au 25 juillet 1902, ont désigné leurs Plénipotentiaires qui se sont réunis dans une deuxième Conférence à Paris du 18 avril au 4 mai 1910 et qui sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Doit être puni quiconque, pour satisfaire les passions d'autrui, a embauché, entraîné ou détourné, même avec son consentement, une femme ou fille mineure, en vue de la débauche, alors même que les divers actes qui sont les éléments constitutifs de l'infraction auraient été accomplis dans des pays différents.

Art. 2.

Doit être aussi puni quiconque, pour satisfaire les passions d'autrui, a, par fraude ou à l'aide de violences, menaces, abus d'autorité, ou tout autre moyen de contrainte, embauché, entraîné ou détourné une femme ou fille majeure en vue de la débauche, alors même que les divers actes qui sont les éléments constitutifs de l'infraction auraient été accomplis dans des pays différents.

Art. 3.

Les Parties Contractantes dont la législation ne serait pas dès à présent suffisante pour réprimer les infractions prévues par les deux articles précédents, s'engagent à prendre ou à proposer à leurs législatures respectives les mesures nécessaires pour que ces infractions soient punies suivant leur gravité.

Układ międzynarodowy,

dotyczący

zwalczania handlu dziewczętami.

Władcy, zwierzchnicy państw i rządy niżej wymienionych Mocarstw,

powodowani narówni życzeniem, aby zwalczaniu handlu, znanego pod nazwą „handlu dziewczętami“, nadać formę możliwie najskuteczniejszą, postanowili zawrzeć w tym celu układ, a gdy na pierwszej konferencyi, odbytej w Paryżu od dnia 15. do dnia 25. lipca 1902, wniesiono odnośny projekt, zamianowali swoich pełnomocników, którzy zebrani od dnia 18. kwietnia do dnia 4. maja 1910 na drugiej konferencyi w Paryżu ułożyli zgodnie następujące postanowienia:

Art. 1.

Kto celem zaspokojenia cudzych popędów zmysłowych zmawia lub uprowadza do celów nierządu małoletnią niewiastę lub małoletnią dziewczynę nawet za ich zgodą, winien uledz karze, chociażby poszczególnych czynności, mieszczących w sobie znamiona istoty czynu karygodnego, dokonano w różnych krajach.

Art. 2.

Nadto winien uledz karze, kto celem zaspokojenia cudzych popędów zmysłowych zmawia lub uprowadza do celów nierządu pełnoletnią niewiastę lub pełnoletnią dziewczynę przez ludzenie jej lub zapomocą gwałtu, groźby, nadużycia poważania albo zapomocą jakiegokolwiek innego środka przymusowego, chociażby poszczególnych czynności, mieszczących w sobie znamiona istoty czynu karygodnego, dokonano w różnych krajach.

Art. 3.

Strony kontraktujące, których ustawodawstwo obecnie nie wystarczałoby do zwalczania karygodnych czynów, przewidzianych w obu poprzednich artykułach, zobowiązują się wydać lub zaproponononować swoim ciałom ustawodawczym zarządzenia, potrzebne w tym celu, aby te karygodne czyny ulegały karze odpowiednio do ich ciężkości.

Art. 4.

Les Parties Contractantes se communiqueront, par l'entremise du Gouvernement de la République française, les lois qui auraient déjà été rendues ou qui viendraient à l'être dans leurs États, relativement à l'objet de la présente Convention.

Art. 5.

Les infractions prévues par les articles 1 et 2 seront, à partir du jour de l'entrée en vigueur de la présente Convention, réputées être inscrites de plein droit au nombre des infractions donnant lieu à extradition d'après les Conventions déjà existantes entre les Parties Contractantes.

Dans les cas où la stipulation qui précède ne pourrait recevoir effet sans modifier la législation existante, les Parties Contractantes s'engagent à prendre ou à proposer à leurs législatures respectives les mesures nécessaires.

Art. 6.

La transmission des commissions rogatoires relatives aux infractions visées par la présente Convention s'opérera:

1° Soit par communication directe entre les autorités judiciaires;

2° Soit par l'entremise de l'agent diplomatique ou consulaire du pays requérant dans le pays requis; cet agent enverra directement la commission rogatoire à l'autorité judiciaire compétente et recevra directement de cette autorité les pièces constatant l'exécution de la commission rogatoire;

(dans ces deux cas, copie de la commission rogatoire sera toujours adressée en même temps à l'autorité supérieure de l'État requis);

3° Soit par la voie diplomatique.

Chaque Partie Contractante fera connaître, par une communication adressée à chacune des autres Parties Contractantes, celui ou ceux des modes de transmission susvisés qu'elle admet pour les commissions rogatoires venant de cet État.

Toutes les difficultés qui s'élèveraient à l'occasion des transmissions opérées dans les cas des 1° et 2° du présent article seront réglées par la voie diplomatique.

Sauf entente contraire, la commission rogatoire doit être rédigée soit dans la langue de l'autorité requise, soit dans la langue convenue entre les

Art. 4.

Strony kontraktujące będą sobie udzielały za pośrednictwem Rządu Rzeczypospolitej francuskiej ustaw, które w przedmiocie niniejszego układu w ich państwach już wydano albo które się jeszcze wyda.

Art. 5.

Przewidziane w artykułach 1. i 2. czyny karygodne mają od dnia wejścia w życie tego układu być uważane wprost za zaliczone do tych czynów karygodnych, z powodu których następuje wydanie w myśl układów, istniejących już pomiędzy Stronami kontraktującemi.

O ile układ powyższy nie mógłby być skuteczny bez zmiany obowiązującego ustawodawstwa, zobowiązują się Strony kontraktujące do wydania potrzebnych zarządzeń lub zaproponowania ich swoim ciałom ustawodawczym.

Art. 6.

Udzielanie rekwizycyi, odnoszących się do czynów karygodnych, określonych tym układem, ma się odbywać:

1. w sposób bezpośredni pomiędzy władzami sądowemi lub

2. za pośrednictwem dyplomatycznego lub konsularnego agenta kraju wzywającego w kraju wezwanym, który to agent odsyła rekwizycyę bezpośrednio właściwej władzy sądowej i odbiera bezpośrednio od tej władzy dokumenty, z których wynika, że rekwizycyę załatwiono;

(w obu tych wypadkach należy zawsze równocześnie przesłać odpis rekwizycyi przełożonej władzy państwa wezwanego);

lub

3. w drodze dyplomatycznej.

Każda z Stron kontraktujących zawiadomi w oznajmieniu, wystosowanem do wszystkich innych Stron kontraktujących, o tym rodzaju lub o tych rodzajach rekwizycyi z pośród wyżej wymienionych, które są dopuszczalne w stosunku z odnośnem państwem.

Wszelkie trudności, powstające ewentualnie z powodu udzielań rekwizycyi, uskutecznianych w wypadkach 1. i 2. niniejszego artykułu, będą unormowane w drodze dyplomatycznej.

Wyjąwszy przypadek innego układu, należy rekwizycyę ułożyć w języku wezwanej władzy lub w języku, umówionym pomiędzy oboma interesо-

deux États intéressés, ou bien elle doit être accompagnée d'une traduction faite dans une de ces deux langues et certifiée conforme par un agent diplomatique ou consulaire de l'État requérant ou par un traducteur-juré de l'État requis.

L'exécution des commissions rogatoires ne pourra donner lieu au remboursement de taxes ou frais de quelque nature que ce soit.

Art. 7.

Les Parties Contractantes s'engagent à se communiquer les bulletins de condamnation, lorsqu'il s'agit d'infractions visées par la présente Convention et dont les éléments constitutifs ont été accomplis dans des pays différents.

Ces documents seront transmis directement, par les autorités désignées conformément à l'article 1er de l'Arrangement conclu à Paris le 18 mai 1904, aux autorités similaires des autres États contractants.

Art. 8.

Les États non signataires sont admis à adhérer à la présente Convention. A cet effet, ils notifieront leur intention par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra par la voie diplomatique copie certifiée conforme à chacun des États contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt. Il sera donné aussi, dans ledit acte de notification, communication des lois rendues dans l'État adhérent relativement à l'objet de la présente Convention.

Six mois après la date du dépôt de l'acte de notification, la Convention entrera en vigueur dans l'ensemble du territoire de l'État adhérent, qui deviendra ainsi État contractant.

L'adhésion à la Convention entraînera de plein droit, et sans notification spéciale, adhésion concomitante et entière à l'Arrangement du 18 mai 1904, qui entrera en vigueur, à la même date que la Convention elle-même, dans l'ensemble du territoire de l'État adhérent.

Il n'est toutefois pas dérogé, par la disposition précédente, à l'article 7 de l'Arrangement précité du 18 mai 1904 qui demeure applicable au cas où un État préférerait faire acte d'adhésion seulement à cet Arrangement.

wanemi państwami, albo też przynajmniej zaopatrzyć w tłumaczenie na jeden z tych języków, uwierzytelnione przez dyplomatycznego lub konsularnego agenta wzywającego państwa lub przez zaprzysiężonego tłumacza państwa wezwanego.

Należytości lub wydatki jakiegokolwiek rodzaju, połączone z załatwieniem rekwizycyi, nie będą zwracane.

Art. 7.

Strony kontraktujące zobowiązują się do wzajemnego udzielania sobie wiadomości o przypadkach karygodnych, o ile chodzi o działania karygodne w rodzaju, określonym niniejszym układem, których znamiona istoty czynu zaszły w różnych krajach.

Dokumenty te winny władze, oznaczone po myśli artykułu 1. porozumienia*), zawartego w dniu 18. maja 1904 w Paryżu, udzielać bezpośrednio równorzędnym władzom innych Państw kontraktujących.

Art. 8.

Państwom, które nie podpisały tego układu, ma służyć prawo przystąpienia do niego. W tym celu mają objawić swój zamiar zapomocą dokumentu, który się złoży w archiwum Rządu Rzeczypospolitej francuskiej. Rząd ten prześle w drodze dyplomatycznej odpis tego dokumentu każdemu z Państw kontraktujących, zawiadamiając zarazem o dniu złożenia. Rzeczony dokument, obejmujący to zawiadomienie, zawierać będzie także wzmiankę o ustawach, wydanych w państwie przystępującem odnośnie do przedmiotu niniejszego układu.

Układ ten wchodzi w życie w sześć miesięcy po dniu złożenia dokumentu, obejmującego owo zawiadomienie, na całym obszarze przystępującego państwa, które tem samem staje się państwem kontraktującem.

Przystąpienie do układu tego pociąga za sobą wprost i bez osobnego zawiadomienia równoczesne i zupełne przystąpienie do porozumienia z dnia 18. maja 1904, które urasta w moc obowiązującą na całym obszarze przystępującego państwa w tym samym dniu, co sam układ.

Powyższe postanowienie nie narusza jednak artykułu 7. rzeczonego porozumienia z dnia 18. maja 1904; stosować się go będzie wówczas, jeżeliby jakieś państwo wolało przystąpić tylko do porozumienia.

*) Porozumienie to wydrukowane jest jako dodatek do obwieszczenia niniejszego układu.

Art. 9.

La présente Convention, complétée par un *Protocole de clôture* qui en fait partie intégrante, sera ratifiée, et les ratifications en seront déposées à Paris, dès que six des États contractants seront en mesure de le faire.

Il sera dressé de tout dépôt de ratification un procès-verbal, dont une copie certifiée conforme sera remise par la voie diplomatique à chacun des États contractants.

La présente Convention entrera en vigueur six mois après la date du dépôt des ratifications.

Art. 10.

Dans le cas où l'un des États contractants dénoncerait la Convention, cette dénonciation n'aurait d'effet qu'à l'égard de cet État.

La dénonciation sera notifiée par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des États contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt.

Douze mois après cette date, la Convention cessera d'être en vigueur dans l'ensemble du territoire de l'État qui l'aura dénoncée.

La dénonciation de la Convention n'entraînera pas de plein droit dénonciation concomitante de l'Arrangement du 18 mai 1904, à moins qu'il n'en soit fait mention expresse dans l'acte de notification; sinon, l'État contractant devra, pour dénoncer ledit Arrangement, procéder conformément à l'article 8 de ce dernier accord.

Art. 11.

Si un État contractant désire la mise en vigueur de la présente Convention dans une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, il notifiera son intention à cet effet par un acte qui sera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française. Celui-ci en enverra, par la voie diplomatique, copie certifiée conforme à chacun des États contractants et les avisera en même temps de la date du dépôt.

Il sera donné, dans ledit acte de notification, pour ces colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, communication des lois qui y ont été rendues relativement à l'objet de la présente Convention. Les lois qui, par la suite, viendraient à y être rendues, donneront lieu également à des communications aux États contractants, conformément à l'article 4.

Art. 9.

Układ ten, który się uzupełnia protokołem końcowym, stanowiącym jego istotną część składową, będzie ratyfikowany a dokumenty ratyfikacyjne złoży się w Paryżu, skoro tylko sześć Państw kontraktujących będzie mogło to uczynić.

O każdem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych spisze się protokół; jego odpis wierzytelny należy udzielić w drodze dyplomatycznej każdemu z Państw kontraktujących.

Układ ten wchodzi w życie w sześć miesięcy po dniu złożenia dokumentów ratyfikacyjnych.

Art. 10.

Gdyby które z Państw kontraktujących miało wypowiedzieć ten układ, byłoby to wypowiedzenie skuteczne jedynie w odniesieniu do tego państwa.

O wypowiedzeniu ma się zawiadomić zapomocą dokumentu, który złoży się w archiwum Rządu Rzeczypospolitej francuskiej. Rząd ten prześle w drodze dyplomatycznej wierzytelny odpis dokumentu każdemu z Państw kontraktujących, zawiadamiając zarazem o dniu jego złożenia.

Układ ten traci moc swoją w dwanaście miesięcy po tym dniu na całym obszarze państwa, które go wypowiedziało.

Wypowiedzenie układu tego nie pociąga za sobą wprost równoczesnego wypowiedzenia porozumienia z dnia 18. maja 1904, chyba żeby o tem wyraźnie było wspomniane w dokumencie, zawierającym zawiadomienie; jeżeli takiej wzmianki niema, to Państwo kontraktujące, chcąc wypowiedzieć wspomniane porozumienie, musi postąpić wedle jego artykułu 8.

Art. 11.

Jeżeliby które z Państw kontraktujących życzyło sobie wprowadzenia tego układu w życie w jednej lub kilku swoich koloniach albo posiadłościach, lub w jednym lub kilku okręgach swoich sądów konsularnych, natenczas winno donieść o swoim zamiarze w tym względzie zapomocą dokumentu, który złoży się w archiwum Rządu Rzeczypospolitej francuskiej. Rząd ten prześle w drodze dyplomatycznej wierzytelny odpis dokumentu tego każdemu z Państw kontraktujących, zawiadamiając zarazem o dniu jego złożenia.

Co do tych kolonii, posiadłości lub okręgów sądów konsularnych należy podać w tym dokumencie, obejmującym zawiadomienie, ustawy, wydane tamże odnośnie do przedmiotu niniejszego układu. O ustawach, które tam będą wydane jeszcze w dalszym ciągu, należy również donieść Państwom kontraktującym po myśli artykułu 4.

Six mois après la date du dépôt de l'acte de notification, la Convention entrera en vigueur dans les colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires visées dans l'acte de notification.

L'État requérant fera connaître, par une communication adressée à chacun des autres États contractants, celui ou ceux des modes de transmission qu'il admet pour les commissions rogatoires à destination des colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, qui auront fait l'objet de la notification visée au 1er alinéa du présent article.

La dénonciation de la Convention par un des États contractants pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires, s'effectuera dans les formes et conditions déterminées au 1er alinéa du présent article. Elle portera effet douze mois après la date du dépôt de l'acte de dénonciation dans les archives du Gouvernement de la République française.

L'adhésion à la Convention par un État contractant pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires entraînera, de plein droit et sans notification spéciale, adhésion concomitante et entière à l'Arrangement du 18 mai 1904. Ledit Arrangement y entrera en vigueur à la même date que la Convention elle-même. Toutefois, la dénonciation de la Convention par un État contractant pour une ou plusieurs de ses colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires n'y entraînera pas de plein droit, à moins de mention expresse dans l'acte de notification, dénonciation concomitante de l'Arrangement du 18 mai 1904; d'ailleurs, sont maintenues les déclarations que les Puissances signataires de l'Arrangement du 18 mai 1904 ont pu faire touchant l'accession de leurs colonies audit Arrangement.

Néanmoins, à partir de la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention, les adhésions ou dénonciations s'appliquant à cet Arrangement et relatives aux colonies, possessions ou circonscriptions consulaires judiciaires des États contractants, s'effectueront conformément aux dispositions du présent article.

Art. 12.

La présente Convention, qui portera la date du 4 mai 1910, pourra être signée à Paris, jusqu'au 31 juillet suivant, par les Plénipotentiaires des Puissances représentées à la deuxième Conférence relative à la répression de la Traite de Blanches.

Układ wchodzi w życie w oznaczonych w zawiadomieniu koloniach, posiadłościach lub okręgach sądów konsularnych w sześć miesięcy po dniu złożenia dokumentu, zawierającego zawiadomienie.

Państwo rekwirujące oznajmi zapomocą zawiadomienia, wystosowanego do każdego z innych Państw kontraktujących, sposób lub sposoby udzielania, dopuszczone przy rekwizycyach, wysyłanych do kolonii, posiadłości lub okręgów sądów konsularnych, które stanowiły przedmiot zawiadomienia, przewidzianego w ustępie 1. niniejszego artykułu.

Wypowiedzenie układu tego przez jedno z Państw kontraktujących odnośnie do jednej lub kilku swych kolonii lub posiadłości albo odnośnie do jednego lub kilku swoich okręgów sądów konsularnych należy uskutecznić w takich formach i pod takimi warunkami, jakie są określone w ustępie 1. niniejszego artykułu. Staje się ono skuteczne w dwanaście miesięcy po dniu, w którym złożono dokument wypowiedzenia w archiwum Rządu Rzeczypospolitej francuskiej.

Przystąpienie jednego z Państw kontraktujących do układu ze względu na jedną lub kilka swych kolonii lub posiadłości albo ze względu na jeden lub kilka swoich okręgów sądów konsularnych pociąga za sobą wprost i bez osobnego zawiadomienia równoczesne i zupełne przystąpienie do porozumienia z dnia 18. maja 1904. Porozumienie to wchodzi tam w życie w tym samym dniu, co sam układ, jednakowoż wypowiedzenie tego układu przez jedno z Państw kontraktujących ze względu na jedną lub kilka swych kolonii lub posiadłości albo ze względu na jeden lub kilka swoich okręgów sądów konsularnych nie pociąga tam za sobą wprost równoczesnego wypowiedzenia porozumienia z dnia 18. maja 1904, chyba żeby o tem wypowiedzeniu wyraźnie było wspomniane w dokumencie, zawierającym zawiadomienie; zresztą pozostają w mocy oświadczenia, jakie miały sposobność złożyć mocarstwa, które podpisały porozumienie z dnia 18. maja 1904, co do przystąpienia swoich kolonii do tego porozumienia.

Taksamo począwszy od dnia wejścia w życie niniejszego układu powinny być uskuteczniane podług postanowień niniejszego artykułu oświadczenia przystąpienia lub wypowiedzenia, odnoszące się do porozumienia, a dotyczące kolonii, posiadłości lub okręgów sądów konsularnych Państw kontraktujących.

Art. 12.

Układ niniejszy, który ma nosić datę z dnia 4. maja 1910, mogą pełnomocnicy mocarstw, zastąpionych na drugiej konferencyi dla zwalczania handlu dziewczętami, podpisywać w Paryżu aż do dnia 31. lipca r. b.

Fait à Paris, le quatre mai mil neuf cent dix, en un seul exemplaire dont une copie certifiée conforme sera délivrée à chacune des Puissances signataires.

Pour l'Allemagne:

(Sous réserve de l'article 6.)

(L. S.) Signé: **Albrecht Lentze.**

(L. S.) „ **Curt Joël.**

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

(L. S.) Signé: **A. Nemes,** Chargé d'Affaires d'Autriche-Hongrie.

Pour l'Autriche:

(L. S.) Signé: **J. Eichhoff,** Conseiller de Section Impérial Royal autrichien.

Pour la Hongrie:

(L. S.) Signé: **G. Lers,** Conseiller ministériel Royal hongrois.

Pour la Belgique:

(L. S.) Signé: **Jules Lejeune.**

(L. S.) „ **Isidore Maus.**

Pour le Brésil:

(Sous réserve de l'article 5.)

(L. S.) Signé: **J. C. de Souza Bandeira.**

Pour le Danemark:

(L. S.) Signé: **C. E. Cold.**

Pour l'Espagne:

(L. S.) Signé: **Octavio Cuartero.**

Pour la France:

(L. S.) Signé: **R. Bérenger.**

Zdziałano w Paryżu w dniu 4. maja 1910 w jednem tylko wygotowaniu, którego wierzytelny, równobrzmiący odpis udzielony będzie każdemu z podpisanych Mocarstw.

Za Niemcy:

(z zastrzeżeniem artykułu 6.)

(L. S.) Podpisano: **Albrecht Lentze.**

(L. S.) „ **Curt Joël.**

Za Austryę i za Węgry:

(L. S.) Podpisano: **A. Nemes,** austr. węg. agent dyplomatyczny.

Za Austryę:

(L. S.) Podpisano: **J. Eichhoff,** c. k. austr. radca sekcyjny.

Za Węgry:

(L. S.) Podpisano: **G. Lers,** król. węg. radca ministeryalny.

Za Belgię:

(L. S.) Podpisano: **Jules Lejeune.**

(L. S.) „ **Isidore Maus.**

Za Brazylię:

(z zastrzeżeniem artykułu 5.)

(L. S.) Podpisano: **J. C. de Souza Bandeira.**

Za Danię:

(L. S.) Podpisano: **C. E. Cold.**

Za Hiszpanię:

(L. S.) Podpisano: **Octavio Cuartero.**

Za Francyę:

(L. S.) Podpisano: **R. Bérenger.**

Pour la Grande-Bretagne:

(L. S.) Signé: **Francis Bertie.**

Pour l'Italie:

(L. S.) Signé: **J. C. Buzzatti.**

(L. S.) „ **Gerolamo Calvi.**

Pour les Pays-Bas:

(L. S.) Signé: **A. de Stuers.**

(L. S.) „ **Rethaan Macare.**

Pour le Portugal:

(L. S.) Signé: **Comte de Souza Roza.**

Pour la Russie:

(L. S.) Signé: **Alexis de Bellegarde.**

(L. S.) „ **Wladimir Déruginsky.**

Pour la Suède:

(L. S.) Signé: **F. de Klercker.**

Za Wielką Brytanię:

(L. S.) Podpisano: **Francis Bertie.**

Za Włochy:

(L. S.) Podpisano: **J. C. Buzzatti.**

(L. S.) „ **Gerolamo Calvi.**

Za Niderlandy:

(L. S.) Podpisano: **A. de Stuers.**

(L. S.) „ **Rethaan Macare.**

Za Portugalię:

(L. S.) Podpisano: **Comte de Souza Roza.**

Za Rosyę:

(L. S.) Podpisano: **Alexis de Bellegarde.**

(L. S.) „ **Wladimir Déruginsky.**

Za Szwecyę:

(L. S.) Podpisano: **F. de Klercker.**

Protocole de clôture.

Au moment de procéder à la signature de la Convention de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés jugent utile d'indiquer l'esprit dans lequel il faut entendre les articles 1, 2 et 3 de cette Convention et suivant lequel il est désirable que, dans l'exercice de leur souveraineté législative, les États contractants pourvoient à l'exécution des stipulations arrêtées ou à leur complément.

A. — Les dispositions des articles 1 et 2 doivent être considérées comme un *minimum* en ce sens qu'il va de soi que les Gouvernements contractants demeurent absolument libres de punir d'autres infractions analogues, telles, par exemple, que l'embauchage des majeures alors qu'il n'y aurait ni fraude ni contrainte.

B. — Pour la répression des infractions prévues dans les articles 1 et 2, il est bien entendu que les mots „femme ou fille mineure, femme ou fille majeure“, désignent les femmes ou les filles mineures ou majeures de vingt ans accomplis. Une loi peut toutefois fixer un âge de protection plus

Protokół końcowy.

Podpisani pełnomocnicy, mając zamiar przystąpić do podpisania układu z dnia dzisiejszego, uważają za wskazane, oświadczyć się o duchu, w jakim należy rozumieć artykuły 1., 2. i 3. niniejszego układu i co do którego jest pożądanem, aby Państwa kontraktujące zgodnie z tym duchem starały się przy wykonywaniu swojej władzy ustawodawczej o przeprowadzenie zawartych układów lub o ich uzupełnienie.

A. Postanowienia artykułów 1. i 2. należy uważać za najniższą miarę w tem rozumieniu, że Rządy kontraktujące zachowają oczywiście zupełną swobodę w karaniu innych czynów karygodnych tego samego rodzaju, jak naprzykład zmawiania pełnoletniej, chociażby nie zaszło ani łudzenie ani przymus.

B. Przy zwalczaniu czynów karygodnych, przewidzianych w artykułach 1. i 2., należy słowa „małoletnia niewiasta lub małoletnia dziewczyna“, „pełnoletnia niewiasta lub pełnoletnia dziewczyna“ rozumieć w ten sposób, że słowa te oznaczają niewiasty lub dziewczęta w miarę tego, czy one nie

élevé à la condition qu'il soit le même pour les femmes ou les filles de toute nationalité.

C. — Pour la répression des mêmes infractions, la loi devrait édicter, dans tous les cas, une peine privative de liberté, sans préjudice de toutes autres peines principales ou accessoires; elle devrait aussi tenir compte, indépendamment de l'âge de la victime, des circonstances aggravantes diverses qui peuvent se rencontrer dans l'espèce, comme celles qui sont visées par l'article 2 ou le fait que la victime aurait été effectivement livrée à la débauche.

D. — Les cas de rétention, contre son gré, d'une femme ou fille dans une maison de débauche, n'a pu, malgré sa gravité, figurer dans la présente Convention, parce qu'il relève exclusivement de la législation intérieure.

Le présent Protocole de clôture sera considéré comme faisant partie intégrante de la Convention de ce jour et aura même force, valeur et durée.

Fait et signé en un seul exemplaire, à Paris, le 4 mai 1910.

Pour l'Allemagne:

(L. S.) Signé: **Albrecht Lentze.**

(L. S.) „ **Curt Joël.**

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

(L. S.) Signé: **A. Nemes,** Chargé d'Affaires d'Autriche-Hongrie.

Pour l'Autriche:

(L. S.) Signé: **J. Eichhoff,** Conseiller de Section Impérial Royal autrichien.

Pour la Hongrie:

(L. S.) Signé: **C. Lers,** Conseiller ministériel Royal hongrois.

Pour la Belgique:

(L. S.) Signé: **Jules Lejeune.**

(L. S.) „ **Isidore Maus.**

ukończyły jeszcze dwudziestego roku życia, czy też już ukończyły. Ustawa może atoli ustanowić wyższy wiek ochronny pod warunkiem, że stosować się on będzie do niewiast i dziewcząt, przynależnych do jakiegokolwiek państwa.

C. Przy zwalczaniu tych czynów karygodnych winna ustawa przepisywać w wszystkich wypadkach karę na wolności, bez względu na wszelkie inne główne lub dodatkowe kary; winna też, niezależnie od wieku ofiary, uwzględniać poszczególne okoliczności obciążające, jakie mogą się zdarzyć w danym wypadku, jak okoliczności, przewidziane w artykule 2., albo jak tę okoliczność, że ofiarę rzeczywiście doprowadzono do nierządu.

D. Wypadku przetrzymywania niewiasty lub dziewczyny wbrew ich woli w domu publicznym nie można było, pomimo jego ciężkości, objąć niniejszym układem, ponieważ podpada on wyłącznie pod wewnętrzne ustawodawstwo.

Niniejszy protokół końcowy będzie się uważać za istotną część składową układu z dnia dzisiejszego i będzie on miał tę samą moc, znaczenie i trwanie.

Zdziałano i podpisano w Paryżu dnia 4. maja 1910 w jednem tylko wygotowaniu.

Za Niemcy:

(L. S.) Podpisano: **Albrecht Lentze.**

(L. S.) „ **Curt Joël.**

Za Austryę i za Węgry:

(L. S.) Podpisano: **A. Nemes,** austr. węg. agent dyplomatyczny.

Za Austryę:

(L. S.) Podpisano: **J. Eichhoff,** c. k. austr. radca sekcyjny.

Za Węgry:

(L. S.) Podpisano: **G. Lers,** król. węg. radca ministeryalny.

Za Belgię:

(L. S.) Podpisano: **Jules Lejeune.**

(L. S.) „ **Isidore Maus.**

Pour le Brésil:

(L. S.) Signé: **J. C. de Souza Bandeira.**

Pour le Danemark:

(L. S.) Signé: **C. E. Cold.**

Pour l'Espagne:

(L. S.) Signé: **Octavio Cuartero.**

Pour la France:

(L. S.) Signé: **R. Bérenger.**

Pour la Grande-Bretagne:

(L. S.) Signé: **Francis Bertie.**

Pour l'Italie:

(L. S.) Signé: **J. C. Buzzatti.**
(L. S.) „ **Gerolamo Calvi.**

Pour les Pays-Bas:

(L. S.) Signé: **A. de Stuers.**
(L. S.) „ **Rethaan Macare.**

Pour le Portugal:

(L. S.) Signé: **Comte de Souza Roza.**

Pour la Russie:

(L. S.) Signé: **Alexis de Bellegarde.**
(L. S.) „ **Wladimir Déruginsky.**

Pour la Suède:

(L. S.) Signé: **F. de Klercker.**

Za Brazylię:

(L. S.) Podpisano: **J. C. de Souza Bandeira.**

Za Danię:

(L. S.) Podpisano: **C. E. Cold.**

Za Hiszpanię:

(L. S.) Podpisano: **Octavio Cuartero.**

Za Francyę:

(L. S.) Podpisano: **R. Bérenger.**

Za Wielką Brytanię:

(L. S.) Podpisano: **Francis Bertie.**

Za Włochy:

(L. S.) Podpisano: **J. C. Buzzatti.**
(L. S.) „ **Gerolamo Calvi.**

Za Niderlandy:

(L. S.) Podpisano: **A. de Stuers.**
(L. S.) „ **Rethaan Macare.**

Za Portugalię:

(L. S.) Podpisano: **Comte de Souza Roza.**

Za Rosyę:

(L. S.) Podpisano: **Alexis de Bellegarde.**
(L. S.) „ **Wladimir Déruginsky.**

Za Szwecyę:

(L. S.) Podpisano: **F. de Klercker.**

Nos visis et perpensis conventionis huius et protocolli finalis stipulationibus, illas omnes et singulas pro Austria et pro Hungaria ratas hisce confirmatasque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die primo mensis Julii anno Domini millesimo nongentesimo duodecimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo quarto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** ab et in **Ungarschitz** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus **Peter** m. p.

Caes. et Reg. Consul Generalis.

Układ powyższy obwieszcza się z mocą obowiązującą dla królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa z tem nadmienieniem, iż układ ten ratyfikowały wszystkie Mocarstwa, które go podpisały, z wyjątkiem Belgii, Brazylii, Danii, Włoch, Portugalii i Szwecyi.

Wiedeń, dnia 17. lutego 1913.

Stürgkh wlr. **Hochenburger** wlr.

Heinold wlr.

Dodatek.

Porozumienie pomiędzy Niemcami, Belgią, Danią, Hiszpanią, Francyą, Wielką Brytanią, Włochami, Holandyą, Portugalią, Rosyą, Szwecyą i Norwegią oraz Szwajcaryą z dnia 18. maja 1904, wymienione w artykułach 7., 8., 10. i 11. wyżej obwieszczonego układu, opiewa w sposób następujący:

Article Premier.

Chacun des Gouvernements contractants s'engage à établir ou à désigner une Autorité chargée de centraliser tous les renseignements sur l'embauchage des femmes et filles en vue de la débauche à l'étranger; cette Autorité aura la faculté de correspondre directement avec le Service similaire établi dans chacun des autres États contractants.

Art. 2.

Chacun des Gouvernements s'engage à faire exercer une surveillance en vue de rechercher, particulièrement dans les gares, les ports d'embarquement et en cours de voyage, les conducteurs de femmes et filles destinées à la débauche. Des instructions seront adressées dans ce but aux fonctionnaires ou à toutes autres personnes ayant qualité à cet effet, pour procurer, dans les limites légales, tous renseignements de nature à mettre sur la trace d'un trafic criminel.

L'arrivée de personnes paraissant évidemment être les auteurs, les complices ou les victimes d'un tel trafic sera signalée, le cas échéant, soit aux Autorités du lieu de destination, soit aux Agents Diplomatiques ou Consulaires intéressés, soit à toutes autres Autorités compétentes.

Art. 3.

Les Gouvernements s'engagent à faire recevoir, le cas échéant et dans les limites légales, les déclarations des femmes ou filles de nationalité étrangère qui se livrent à la prostitution, en vue d'établir leur identité et leur état civil, et de rechercher qui les a déterminées à quitter leur pays. Les renseignements recueillis seront communiqués aux Autorités du pays d'origine desdites femmes ou filles, en vue de leur rapatriement éventuel.

Les Gouvernements s'engagent, dans les limites légales et autant que faire se peut, à confier, à titre provisoire et en vue d'un rapatriement éventuel, les victimes d'un trafic criminel, lorsqu'elles sont dépourvues de ressources, à des institutions d'assistance publique ou privée ou à des particuliers offrant les garanties nécessaires.

Art. 1.

Każdy z Rządów kontraktujących zobowiązuje się utworzyć lub oznaczyć władzę, której powinnością będzie gromadzenie wszelkich wiadomości o zmawianiu niewiast i dziewcząt do celów nierządu zagranicą; władza ta winna mieć prawo bezpośredniego porozumiewania się z równorzędną władzą, utworzoną w każdem innem Państwie kontraktującem.

Art. 2.

Każdy Rząd zobowiązuje się do zarządzenia nadzoru w tym celu, aby, zwłaszcza na dworcach kolejowych, w przystaniach, gdzie się wsiada na statki i w czasie podróży wyśledzać osoby, towarzyszące niewiastom i dziewczętom, doprowadzanym do nierządu. W tym celu wyda się urzędnikom lub wszystkim innym powołanym do tego osobom polecenia, aby w granicach ustawowych starali się o wszelkie wiadomości, któreby mogły naprowadzić na ślad handlu zbrodniczego.

O przyjeździe osób, które widocznie zdają się być sprawcami, współwinnymi lub ofiarami handlu tego rodzaju, będzie się donosić w danym wypadku władzom miejsca przeznaczenia, interesowanym agentom dyplomatycznym lub konsularnym albo którejkolwiek władzy z innych względów właściwej.

Art. 3.

Rządy zobowiązują się do zarządzenia spisywania w danym wypadku i w granicach ustawowych zeznań niewiast lub dziewcząt, przynależnych do innego państwa, które oddają się nierządowi, celem ustalenia ich tożsamości i ich stanu osobowego oraz stwierdzenia, kto skłonił je do porzucenia ich ojczyzny. Zasięgniętych wiadomości udzieli się władzom kraju ojczystego odnośnych niewiast lub dziewcząt celem ewentualnego odstawienia ich z powrotem do kraju.

Rządy zobowiązują się w granicach ustawowych i w miarę możności powierzać ofiary zbrodniczego handlu, jeśli są pozbawione środków, tymczasowo i ze względu na ewentualne odstawienie z powrotem do kraju, publicznym lub prywatnym zakładom dla udzielania pomocy albo osobom prywatnym, dającym odpowiednią rękojmię.

Les Gouvernements s'engagent aussi, dans les limites légales et autant que possible, à renvoyer dans leur pays d'origine celles de ces femmes ou filles qui demandent leur rapatriement ou qui seraient réclamées par les personnes ayant autorité sur elles. Le rapatriement ne sera effectué qu'après entente sur l'identité et la nationalité, ainsi que sur le lieu et la date de l'arrivée aux frontières. — Chacun des Pays contractants facilitera le transit sur son territoire.

La correspondance relative aux rapatriements se fera, autant que possible, par la voie directe.

Art. 4.

Au cas où la femme ou fille à rapatrier ne pourrait rembourser elle-même les frais de son transfert et où elle n'aurait ni mari, ni parents, ni tuteur qui payeraient pour elle, les frais occasionnés par le rapatriement seront à la charge du pays sur le territoire duquel elle réside, jusqu'à la prochaine frontière ou port d'embarquement dans la direction du pays d'origine, — et à la charge du pays d'origine pour le surplus.

Art. 5.

Il n'est pas dérogé, par les dispositions des articles 3 et 4 ci-dessus, aux Conventions particulières qui pourraient exister entre les Gouvernements contractants.

Art. 6.

Les Gouvernements contractants s'engagent, dans les limites légales, à exercer, autant que possible, une surveillance sur les bureaux ou agences qui s'occupent du placement de femmes ou filles à l'étranger.

Art. 7.

Les États non signataires sont admis à adhérer au présent Arrangement. A cet effet, ils notifieront leur intention, par la voie diplomatique, au Gouvernement Français qui en donnera connaissance à tous les États contractants.

Art. 8.

Le présent Arrangement entrera en vigueur six mois après la date de l'échange des ratifications. Dans le cas où l'une des Parties contractantes le dénoncerait, cette dénonciation n'aurait d'effet qu'à

Rządy zobowiązują się także w granicach ustawowych i w miarę możności odsyłać z powrotem do ich krajów te z pomiędzy owych niewiast i dziewcząt, które żądają odstawienia ich do kraju, albo o które upominać się będą osoby, pod których władzą one się znajdują. Odstawienie do kraju nastąpi dopiero po zawiadomieniu o tożsamości, o przynależności państwowej, jakoteż o miejscu i czasie przybycia na granicę. — Każde Państwo kontraktujące ma ułatwiać przewożenie przez swój obszar.

Pisma o odstawieniach do kraju będzie wymieniać się, o ile możności, w drodze bezpośredniej.

Art. 4.

Gdyby kosztów podróży niewiasty lub dziewczyny, którą należy odstawić do kraju, nie mogła pokryć ona sama i gdyby nie miała ani męża, ani rodziców, ani też opiekuna, którzyby za nią zapłacili, spadną koszta, spowodowane odstawieniem z powrotem do najbliższej granicy lub do najbliższej przystani okrętowej w kierunku kraju ojczystego, na ten kraj, na którego obszarze ona przebywa, a zresztą na jej kraj ojczysty.

Art. 5.

Postanowienia powyższych artykułów 3. i 4. nie naruszają odrębnych układów, istniejących ewentualnie pomiędzy Rządami kontraktującymi.

Art. 6.

Rządy kontraktujące zobowiązują się do wykonywania w granicach ustawowych i w miarę możności nadzoru nad zakładami i ajencyami, zajmującymi się dostarczaniem zatrudnienia niewiastom i dziewczętom za granicą.

Art. 7.

Państwom, które nie podpisały niniejszego porozumienia, służy możność przystąpienia do niego. W tym celu zawiadomią w drodze dyplomatycznej o swoim zamiarze Rząd francuski, który uwiadomi o tem wszystkie Państwa kontraktujące.

Art. 8.

Niniejsze porozumienie wchodzi w życie w sześć miesięcy po chwili wymiany ratyfikacyi. Gdyby która Strona kontraktująca miała je wypowiedzieć, byłoby wypowiedzenie to skuteczne tylko

l'égard de cette Partie, et cela douze mois seulement à dater du jour de ladite dénonciation.

Art. 9.

Le présent Arrangement sera ratifié et les ratifications seront échangées à Paris, dans le plus bref délai possible.

w odniesieniu do tej Strony, i to dopiero po upływie dwunastu miesięcy od dnia wspomnianego wypowiedzenia.

Art. 9.

Niniejsze porozumienie będzie ratyfikowane, a dokumenty ratyfikacyjne wymieni się w Paryżu w możliwie najkrótszym czasie.

(Austryacko-węgierska Monarchia przystąpiła do niniejszego porozumienia w dniu 18. stycznia 1905 na skutek Najwyższego postanowienia z dnia 17. stycznia 1905.

Do porozumienia tego przystąpiły nadto Brazylia, Stany Zjednoczone Ameryki i Luksemburg, jakoteż następujące państwa ze względu na swoje niżej wymienione kolonie i posiadłości, a mianowicie:

Dania ze względu na Islandyę i duńskie Antylle;

Niemcy ze względu na wszystkie swoje kolonie;

Anglia ze względu na Kanadę, Nową Fundlandię, Australię, wyspy Bahama, Guineę, Trinidad, Barbados, wyspy Windwarda, Południową Rodezyę, Gambię, Złote Wybrzeże, Północną Nigerię, brytyjską Afrykę środkową. Maltę, Gibraltar, Ceylon, Seychelle, Hongkong, Św. Helenę, wyspy Leewarda, Ugandę, Nową Zelandyę, wyspy Fidżi, Jamaikę, Sierra-Leone, kraj Somali i Wei-Hei-Wei;

Francya ze względu na wszystkie swoje kolonie;

Włochy ze względu na Erytreę;

Niderlandy ze względu na wszystkie swoje kolonie;

Rosya ze względu na wszystkie swoje kolonie.)

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIII. — Wydana i rozesłana dnia 26. lutego 1913.

Treść: (№ 27—32.) 27. Rozporządzenie, dotyczące donoszenia o czynnościach prawnych, zawartych przez c. k. Zarząd kolei państwowych, w celu wymiaru należytości. — 28. Rozporządzenie, dotyczące upoważnienia c. k. Głównego Urzędu celnego w Lublanie do ekspedycyi gładkich towarów jedwabnych. — 29. Rozporządzenie, dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w gminie miasta Bielska. — 30. Rozporządzenie, dotyczące utworzenia Komisaryatu policyi w Borysławiu. — 31. Obwieszczenie, dotyczące przeniesienia Głównego Urzędu celnego w Feldkirchu na dworzec kolejowy. — 32. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia kilku urzędów celnych do wdrażania skróconego postępowania zapowiadawczego.

27.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwem kolei żelaznych i Ministerstwem sprawiedliwości z dnia 25. stycznia 1913,

dotyczące donoszenia o czynnościach prawnych, zawartych przez c. k. Zarząd kolei państwowych, w celu wymiaru należytości.

O czynnościach prawnych c. k. Zarządu kolei państwowych, podlegających obowiązkowi bezpośredniego uiszczenia należytości, należy donosić c. k. Głównemu Urzędowi wymiaru taks i należytości, o ile te czynności prawne zawarły służbowe organa tego Zarządu, znajdujące się w Wiedniu; wszystkie zaś inne jego organa służbowe winny donosić o tych czynnościach prawnych temu urzędowi wymiarowemu (urzędowi podatkowemu, urzędowi wymiaru należytości), powołanemu do przyjmowania doniesień o czynnościach prawnych, podlegających obowiązkowi uiszczania należytości, w którego okręgu ma siedzibę organ służbowy c. k. Zarządu kolei państwowych, powołany do formalnego zawarcia czynności prawnej. Obowiązuje to w szczególności także wtedy, jeżeli czynność prawna dotyczy rzeczy nieruchomej, leżącej poza okręgiem urzędowym wymienionego urzędu wymiarowego.

Temu samemu urzędowi wymiarowemu winny sądy donosić także o wszystkich wpisach do ksiąg publicznych, odnoszących się do przeprowadzenia czynności prawnych tego rodzaju.

Rozporządzenie niniejsze, które wstępuje w miejsce rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 23. listopada 1893, Dz. u. p. Nr. 168, wydanego w porozumieniu z Ministerstwem sprawiedliwości, i podobnie jak to ostatnie rozporządzenie zawiera częściową zmianę reskryptu Ministerstwa skarbu z dnia 2. grudnia 1850, Dz. u. p. Nr. 470, ma obowiązywać dla wszystkich czynności prawnych c. k. Zarządu kolei państwowych, zawartych po dniu 31. marca 1913.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.
Forster wlr.

28.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i handlu z dnia 25. stycznia 1913,

dotyczące upoważnienia c. k. Głównego Urzędu celnego w Lublanie do ekspedycyi gładkich towarów jedwabnych.

Upoważnia się c. k. Główny Urząd celny w Lublanie do samoistnego oclenia nieoznaczonych

osobno gładkich tkanin jedwabnych całkowitych z Nru 250 *a)* i nieoznaczonych osobno gładkich tkanin półjedwabnych z Nru 256 *a)*.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

29.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 14. lutego 1913,

dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w gminie miasta Bielska.

Na zasadzie ustawy z dnia 11. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 110, rozporządza się, że podatek domowo-czynszowy, który według postanowień Ministerstwa skarbu z dnia 5. lipca 1911, Dz. u. p. Nr. 135, miał być płacony w gminie miasta Bielska w ratach kwartalnych z góry, zapadających w dniu 1. stycznia, 1. kwietnia, 1. lipca i 1. października każdego roku, należy uiszczać na przyszłość w tym okręgu poborczym w czterech równych ratach, zapadających z góry w dniu 1. lutego, 1. maja, 1. sierpnia i 1. listopada każdego roku.

Te same terminy zapłaty mają obowiązywać w myśl § 7. ustawy z dnia 9. lutego 1882, Dz. u. p. Nr. 17, także dla pięcioprocentowego podatku od czystego dochodu z budynków, uwolnionych całkowicie albo częściowo od podatku domowo-czynszowego z tytułu prowadzenia budowy.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1913.

Zaleski wlr.

30.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia z dnia 16. lutego 1913,

dotyczące utworzenia Komisaryatu policyi w Borysławiu.

§ 1.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 10. sierpnia 1912 oraz na zasadzie Zasad organizacyi władz policyjnych w zarysie, zatwierdzonych Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lipca 1850 i ogłoszonych w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w części XIX. z roku 1851, tworzy się w Borysławiu Komisaryat policyi z ograniczonym zakresem działania.

§ 2.

Działalność tego Komisaryatu policyi rozciąga się na gminy Borysław, Bania Kotowska, Hubicze, Mrażnica i Tustanowice, położone w powiecie politycznym Drohobycz w Galicyi.

Gminy te tworzą rejon policyjny Komisaryatu policyi w Borysławiu.

§ 3.

Zakres działania tego Komisaryatu policyi mieści w sobie w obrębie rejonu policyjnego następujące agendy, wykonywane dotychczas przez Starostwo w Drohobyczu:

1. utrzymywanie bezpieczeństwa publicznego i spokoju wewnątrz;

2. policyę obcych, sprawy meldunkowe i paszportowe;

3. wydawanie orzeczeń co do odsyłania pod strażą lub wydalania po myśli ustawy z dnia 27. lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 88;

4. prawo karne policyjne na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 20. kwietnia 1854, Dz. u. p. Nr. 96, w granicach zakresu działania, nadanego w ogóle Komisaryatowi policyi, nadto

5. policyjne czynności urzędowe po myśli postanowień procedury karnej odnośnie do tych przestępstw, karanych sądownie, które tyczą się zakresu działania Komisaryatu policyi.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. marca 1913.

Heinold wlr.

31.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 19. lutego 1913,

dotyczące przeniesienia Głównego Urzędu celnego w Feldkirchu na dworzec kolejowy.

Główny Urząd celny I. klasy w Feldkirchu został przeniesiony na dworzec kolejowy oraz złączony z Ekspozyturą tego urzędu, która istniała na tym dworcu.

Zaleski wlr.

32.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 19. lutego 1913,

dotyczące upoważnienia kilku urzędów celnych do wdrażania skróconego postępowania zapowiadawczego.

Upoważnia się Główny Urząd celny w Žatcu, Ekspozyturę Głównego Urzędu celnego Czeska Lipa w Borze (w Czechach) oraz Główny Urząd celny w Poli (w Pobrzeżu) do wdrażania w obrocie kolejowym skróconego postępowania zapowiadawczego.

Zaleski wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik 1849 za	4 K 20 h	Rocznik 1871 za	4 K — h	Rocznik 1893 za	6 K — h
„ 1850 „	10 „ 50 „	„ 1872 „	6 „ 40 „	„ 1894 „	6 „ — „
„ 1851 „	2 „ 60 „	„ 1873 „	6 „ 60 „	„ 1895 „	7 „ — „
„ 1852 „	5 „ 20 „	„ 1874 „	4 „ 60 „	„ 1896 „	7 „ — „
„ 1853 „	6 „ 30 „	„ 1875 „	4 „ — „	„ 1897 „	15 „ — „
„ 1854 „	8 „ 40 „	„ 1876 „	3 „ — „	„ 1898 „	6 „ — „
„ 1855 „	4 „ 70 „	„ 1877 „	2 „ — „	„ 1899 „	10 „ — „
„ 1856 „	4 „ 90 „	„ 1878 „	4 „ 60 „	„ 1900 „	7 „ — „
„ 1857 „	5 „ 70 „	„ 1879 „	4 „ 60 „	„ 1901 „	6 „ — „
„ 1858 „	4 „ 80 „	„ 1880 „	4 „ 40 „	„ 1902 „	7 „ 50 „
„ 1859 „	4 „ — „	„ 1881 „	4 „ 40 „	„ 1903 „	9 „ — „
„ 1860 „	3 „ 40 „	„ 1882 „	6 „ — „	„ 1904 „	5 „ — „
„ 1861 „	3 „ — „	„ 1883 „	5 „ — „	„ 1905 „	6 „ — „
„ 1862 „	2 „ 80 „	„ 1884 „	5 „ — „	„ 1906 „	12 „ — „
„ 1863 „	2 „ 80 „	„ 1885 „	3 „ 60 „	„ 1907 „	13 „ — „
„ 1864 „	2 „ 80 „	„ 1886 „	4 „ 60 „	„ 1908 „	9 „ — „
„ 1865 „	4 „ — „	„ 1887 „	5 „ — „	„ 1909 „	8 „ 50 „
„ 1866 „	4 „ 40 „	„ 1888 „	8 „ 40 „	„ 1910 „	8 „ 40 „
„ 1867 „	4 „ — „	„ 1889 „	6 „ — „	„ 1911 „	7 „ — „
„ 1868 „	4 „ — „	„ 1890 „	5 „ 40 „	„ 1912 „	12 „ 50 „
„ 1869 „	6 „ — „	„ 1891 „	6 „ — „		
„ 1870 „	2 „ 80 „	„ 1892 „	10 „ — „		

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym,** należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione,** przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIV. — Wydana i rozesłana dnia 28. lutego 1913.

Treść: № 33. Układy międzynarodowe w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów oraz w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu.

33.

Układy międzynarodowe

z dnia 23. września 1910

w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów oraz w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu.

(Podpisane w Brukseli dnia 23. września 1910, ratyfikowane przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 23. stycznia 1913, dokumenty ratyfikacyjne złożono w Brukseli dnia 1. lutego 1913.)

I.

Układ międzynarodowy z dnia 23. września 1910

w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów.

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a plenipotentiariis Nostris atque ab illis plurium potestatum ad unificationem regularum quarundam ad obligationes ex navium in mari collisionibus spectantium praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio die vicesima tertia septembris anni millesimi nongentesimi decimi Bruxellis inita et signata est, tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Convention

pour l'unification de certaines règles en matière d'abordage.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire allemand; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie: pour l'Autriche et pour la Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des États-Unis du Brésil; le Président de la République du Chili; le Président de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des États-Unis Mexicains; le Président de la République de Nicaragua; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Suède; le Président de la République de l'Uruguay,

Ayant reconnu l'utilité de fixer de commun accord certaines règles uniformes en matière d'abordage, ont décidé de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand:

M. Kracker de Schwartzenfeldt, Chargé d'Affaires d'Allemagne à Bruxelles;

M. le Dr. Struckmann, Conseiller Intime Supérieur de Régence, Conseiller rapporteur au Département Impérial de la Justice;

(Przekład.)

Układ

w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, w imieniu Państwa niemieckiego; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Apostolski Król węgierski, za Austryę i za Węgry; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Prezydent Rzeczypospolitej Chile; Prezydent Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej Nikaragua; Najjaśniejszy Król Norwegów; Najjaśniejsza Królowa Niderlandów; Najjaśniejszy Król Portugalii i Algarbii; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz wszech Rosyan; Najjaśniejszy Król szwedzki; Prezydent Rzeczypospolitej Urugway

postanowili, w przekonaniu o potrzebie wspólnego ustanowienia jednolitych norm co do zderzenia się okrętów, zawrzeć w tym celu układ i wobec tego ustanowili swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski w imieniu Państwa niemieckiego:

pana Krackera de Schwartzenfeldt, niemieckiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

pana Dr. Struckmanna, Tajnego Nadradcę Rządu, referującego radcę w Państwowym Urzędzie sprawiedliwości;

Le Président de la République Argentine:

S. Exc. M. A. Blancas, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Argentine près Sa Majesté le Roi des Belges;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscelencyę pana A. Blancas, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej argentyńskiej przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Apostolski Król węgierski:

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

S. Exc. M. le Comte de Clary et Aldringen, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

za Austryę i za Węgry:

Jego Ekscelencyę pana hrabiego Clary i Aldringen, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów:

Pour l'Autriche:

M. le Dr. Stephen Worms, Conseiller de Section au Ministère I. R. Autrichien de Commerce;

za Austryę:

pana Dr. Stefana Wormsa, radcę sekcyjnego w c. k. austryackiem Ministerstwie handlu:

Pour la Hongrie:

M. le Dr. François de Nagy, Secrétaire d'État e. r., Professeur ordinaire à l'Université Royale de Budapest. Membre de la Chambre Hongroise des Députés;

za Węgry:

pana Dr. Franciszka de Nagy, em. sekretarza stanu, zwyczajnego profesora król. Uniwersytetu w Budapeszcie, członka węgierskiej Izby posłów;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Beernaert, Ministre d'État, Président du Comité Maritime International;

M. Capelle, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire, Directeur Général du Commerce et des Consulats au Ministère des Affaires Étrangères;

M. Ch. Le Jeune, Vice-Président du Comité Maritime International;

M. Louis Franck, Membre de la Chambre des Représentants, Secrétaire Général du Comité Maritime International;

M. P. Segers, Membre de la Chambre des Représentants;

Najjaśniejszy Król Belgów:

pana Beernaert, Ministra stanu, prezydenta Comité Maritime International;

pana Capelle, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra, generalnego dyrektora handlu i konsulatów w Ministerstwie spraw wewnętrznych;

pana Ch. Le Jeune, wiceprezydenta Comité Maritime International;

pana Louis Franck, członka Izby reprezentantów, generalnego sekretarza Comité Maritime International;

pana P. Segers, członka Izby reprezentantów;

Le Président des États-Unis du Brésil:

M. le Dr. Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes, Professeur à la Faculté libre des sciences juridiques et sociales de Rio de Janeiro, Membre de l'Académie brésilienne;

Prezydent Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

pana Dr. Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes, profesora wolnego Fakultetu nauk prawnych i społecznych w Rio de Janeiro, członka akademii brazylijskiej;

Le Président de la République du Chili:

S. Exc. M. F. Puga-Borne, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République du Chili près Sa Majesté le Roi des Belges;

Prezydent Rzeczypospolitej Chile:

Jego Ekscelencyę pana F. Puga-Borne, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej Chile przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Le Président de la République de Cuba:

M. Francisco Zayas y Alfonso, Ministre Résident de la République de Cuba à Bruxelles;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

M. W. de Grevenkop Castenskiold, Ministre Résident de Danemark à Bruxelles;

M. Herman Barclay Halkier, Avocat à la Cour suprême de Danemark:

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

S. Exc. M. de Baguer y Corsi, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Don Juan Spottorno, Auditeur Général de la Marine Royale;

Don Ramon Sanchez Ocaña, Chef de division au Ministère de la Justice, Ancien Magistrat d'Audience territoriale;

Don Faustino Alvarez del Manzano, Professeur à l'Université Centrale de Madrid;

Le Président des États-Unis d'Amérique:

M. Walter C. Noyes, Juge à la Cour de circuit des États-Unis à New-York;

M. Charles C. Burlingham, Avocat à New-York;

M. A. J. Montague, Ancien Gouverneur de l'État de Virginie;

M. Edwin W. Smith, Avocat à Pittsburg;

Le Président de la République Française:

S. Exc. M. Beau, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Lyon-Caen, Membre de l'Institut, Professeur de la Faculté de droit de Paris et l'École des Sciences politiques, Président de l'Association française de droit maritime;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

S. Exc. Sir Arthur Hardinge, K. C. B., K. C. M. G., Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

The Honourable Sir William Pickford, Juge à la Haute Cour de Londres;

Prezydent Rzeczypospolitej Kuba:

pana Francesco Zayas y Alfonso, ministra-rezydenta Rzeczypospolitej Kuba w Brukseli:

Najjaśniejszy Król duński:

pana W. de Grevenkop Castenskiold, duńskiego ministra-rezydenta w Brukseli:

pana Hermana Barclay Halkier, adwokata przy Najwyższym Trybunale duńskim;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscelencyę pana de Baguer y Corsi, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Don Juan Spottorno, generalnego audytora królewskiej marynarki:

Don Ramon Sanchez Ocaña, szefa oddziału w Ministerstwie sprawiedliwości, byłego sędziego przy sądzie krajowym wyższym;

Don Faustino Alvarez del Manzano, profesora na Centralnym uniwersytecie w Madrycie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

pana Waltera C. Noyes, sędziego przy Sądzie obwodowym Stanów Zjednoczonych w Nowym Yorku;

pana Charles C. Burlingham, adwokata w Nowym Yorku;

pana A. J. Montague, byłego gubernatora Stanów Virginii;

pana Edwina W. Smith, adwokata w Pittsburgu;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscelencyę pana Beau, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Lyon-Caen, członka Instytutu, profesora na Wydziale prawnym w Paryżu i w Szkole nauk politycznych, prezydenta francuskiego Stowarzyszenia dla prawa morskiego;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscelencyę Sir Artura Hardinge, K. C. B., K. C. M. G., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Honourable Sir Williama Pickford, sędziego przy wysokim Trybunale Londynu;

M. Leslie Scott, Conseiller du Roi, à Londres;

The Honourable M. Hugh Godley, Avocat à Londres;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. Georges Diobouniotis, Professeur agrégé à l'Université d'Athènes;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

M. le Prince de Castagneto Caracciolo, Chargé d'Affaires d'Italie à Bruxelles;

M. François Berlingieri, Avocat, Professeur à l'Université de Gênes;

M. François Mirelli, Conseiller à la Cour d'Appel de Naples;

M. César Vivante, Professeur à l'Université de Rome;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

S. Exc. M. K. Nabeshima, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Yoshiyuki Irié, Procureur et Conseiller au Ministère de la Justice du Japon;

M. Takeyuki Ishikawa, Chef de la Division des Affaires Maritimes à la Direction des Communications du Japon;

M. M. Matsuda, Deuxième Secrétaire de la Légation du Japon à Bruxelles:

Le Président des États-unis Mexicains:

S. Exc. M. Olarte, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire des États-Unis Mexicains près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Victor Manuel Castillo, Avocat, Membre du Sénat;

Le Président de la République de Nicaragua:

M. L. Vallez, Consul Général de la République de Nicaragua à Bruxelles;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

S. Exc. M. le Dr. G. F. Hagerup, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Christian Théodor Boe, Armateur;

pana Leslie Scott, radcę królewskiego w Londynie;

Honourable Mr. Hugh Godley, adwokata w Londynie;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

pana Georga Diobouniotis, profesora Uniwersytetu w Atenach;

Najjaśniejszy Król włoski:

Księcia de Castagneto Caracciolo, włoskiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

pana Francesco Berlingieri, adwokata, profesora Uniwersytetu w Genui;

pana Francesco Mirelli, radcę Trybunału apelacyjnego w Neapolu;

pana Cezara Vivante, profesora Uniwersytetu w Rzymie;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscelencyę pana K. Nabeshima, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego Ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Yoshiyuki Irié, prokuratora i radcę w japońskiem Ministerstwie sprawiedliwości;

pana Takeyuki Ishikawa, szefa oddziału morskiego w japońskiej Dyrekcyi komunikacyi;

pana M. Matsuda, drugiego sekretarza japońskiego Poselstwa w Brukseli;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscelencyę pana Olarte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Stanów Zjednoczonych meksykańskich przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Wiktora Emanuela Castillo, adwokata, członka Senatu;

Prezydent Rzeczypospolitej Nikaragua:

pana L. Vallez, generalnego konsula Rzeczypospolitej Nikaragua w Brukseli;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscelencyę pana Dr. G. F. Hagerup, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego Ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Chrystyana Teodora Boe, właściciela statków;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee, Chargé d'Affaires des Pays-Bas à Bruxelles;

M. W. L. P. A. Molengraaff, Docteur en droit, Professeur à l'Université d'Utrecht;

M. B. C. J. Loder, Docteur en droit, Conseiller à la Cour de Cassation de La Haye;

M. C. D. Asser jr., Docteur en droit, Avocat à Amsterdam;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves:

M. Antonio Duarte de Oliveira Soares, Chargé d'Affaires de Portugal à Bruxelles;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

S. Exc. M. Djuvara, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

M. C. Nabokoff, Premier Secrétaire de l'Ambassade de Russie à Washington;

Sa Majesté le Roi de Suède:

S. Exc. M. le comte J. J. A. Ehrensvard, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Einar Lange, Directeur de la Société d'assurance de bateaux à vapeur de Suède;

Le Président de la République de l'Uruguay:

S. Exc. M. Luis Garabelli, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République de l'Uruguay près Sa Majesté le Roi des Belges;

Lesquels, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

En cas d'abordage survenu entre navires de mer ou entre navires de mer et bateaux de navigation intérieure, les indemnités dues à raison des dommages causés aux navires, aux choses ou personnes se trouvant à bord sont réglées conformément aux dispositions suivantes, sans qu'il y ait à tenir compte des eaux où l'abordage s'est produit.

Najjaśniejsza Królowa Niderlandów:

pana Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee, niderlandzkiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

pana W. L. P. A. Molengraaff, doktora praw, profesora Uniwersytetu w Utrechcie;

pana B. C. J. Loder, Doktora praw, radcę Trybunału kasacyjnego w Hadze;

pana C. D. Asser junior, Doktora praw, adwokata w Amsterdamie;

Najjaśniejszy Król Portugalii i Algarbii:

pana Antonio Duarte de Oliveira Soares, portugalskiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscelencyę pana Djuvara, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Najjaśniejszy Cesarz wszech Rosyan:

pana C. Nabokoff, pierwszego sekretarza rosyjskiego Poselstwa w Waszyngtonie;

Najjaśniejszy Król szwedzki:

Jego Ekscelencyę pana hrabiego J. J. A. Ehrensvarda, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Einar Lange, dyrektora szwedzkiego Towarzystwa ubezpieczeń parowców;

Prezydent Rzeczypospolitej Urugway:

Jego Ekscelencyę pana Luis Garabelli, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej Urugway przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

którzy, upoważnieni do tego w należytej formie, ułożyli zgodnie następujące postanowienia:

Artykuł 1.

W razie zderzenia się okrętów morskich lub okrętów żeglugi morskiej i śródlądowej określa się odpowiedzialność za szkodę, wyrządzoną okrętom lub znajdującym się na pokładzie rzeczom lub osobom, według następujących przepisów bez względu na to, na jakich wodach przyszło do zderzenia.

Article 2.

Si l'abordage est fortuit, s'il est dû à un cas de force majeure, ou s'il y a doute sur les causes de l'abordage, les dommages sont supportés par ceux qui les ont éprouvés.

Cette disposition reste applicable dans le cas où, soit les navires, soit l'un d'eux, sont au mouillage au moment de l'accident.

Article 3.

Si l'abordage est causé par la faute de l'un des navires, la réparation des dommages incombe à celui qui l'a commise.

Article 4.

S'il y a faute commune, la responsabilité de chacun des navires est proportionnelle à la gravité des fautes respectivement commises; toutefois si, d'après les circonstances, la proportion ne peut pas être établie ou si les fautes apparaissent comme équivalentes, la responsabilité est partagée par parts égales.

Les dommages causés soit aux navires, soit à leurs cargaisons, soit aux effets ou autres biens des équipages, des passagers ou d'autres personnes se trouvant à bord sont supportés par les navires en faute, dans ladite proportion, sans solidarité à l'égard des tiers.

Les navires en faute sont tenus solidairement à l'égard des tiers pour les dommages causés par mort ou blessures, sauf recours de celui qui a payé une part supérieure à celle que, conformément à l'alinéa premier du présent article, il doit définitivement supporter.

Il appartient aux législations nationales de déterminer, en ce qui concerne ce recours, la portée et les effets des dispositions contractuelles ou légales qui limitent la responsabilité des propriétaires de navires à l'égard des personnes se trouvant à bord.

Article 5.

La responsabilité établie par les articles précédents subsiste dans le cas où l'abordage est causé par la faute d'un pilote, même lorsque celui-ci est obligatoire.

Article 6.

L'action en réparation des dommages subis par suite d'un abordage n'est subordonnée ni à un protêt, ni à aucune autre formalité spéciale.

Artykuł 2.

Jeżeli zderzenie się spowodował przypadek lub siła wyższa, lub jeżeli zachodzi niepewność co do jego przyczyn, ponoszą szkodę ci, którzy jej doznali.

To samo obowiązuje także wtedy, jeżeli okręty lub jeden z nich w czasie wypadku stały na kotwicy.

Artykuł 3.

Jeżeli zderzenie się spowodowane zostało zawinieniem jednego z okrętów, to obowiązek wynagrodzenia szkody ciąży na tym okręcie, który ponosi winę.

Artykuł 4.

W razie wspólnego przewinienia, obowiązane są okręty do wynagrodzenia szkody w stosunku do wielkości spadającej na nie winy; jeżeli jednak według zachodzących okoliczności nie można ustalić tego stosunku lub zawinienie obu stron jest równie ciężkie, to okręty są obowiązane w równych częściach do wynagrodzenia szkody.

Okręty, które zawiniły, ponoszą w wymienionym stosunku szkodę, wyrządzoną okrętom lub ich ładunkowi albo też pakunkom podróżnym lub innym przedmiotom, należącym do załogi, podróżnych lub innych osób, znajdujących się na pokładzie, nie odpowiadając wobec osób trzecich jako łącznie zobowiązane.

Okręty, które zawiniły, odpowiadają wobec osób trzecich jako łącznie zobowiązane za szkodę, spowodowaną zabiciem lub uszkodzeniem ciała, przyczem zastrzega się prawo zwrotnego poszukiwania dla tego okrętu, który zapłacił więcej, niż na niego ostatecznie przypada po myśli ustępu 1.

Oznaczenie, jaką doniosłość i jaki skutek mają ze względu na to prawo zwrotnego poszukiwania umowne lub ustawowe postanowienia, ograniczające odpowiedzialność właścicieli okrętów wobec osób na okrętach się znajdujących, pozostawia się ustawodawstwu poszczególnych państw.

Artykuł 5.

Odpowiedzialność, przewidziana w poprzednich artykułach, zachodzi także w tym przypadku, jeżeli zderzenie się spowodowane zostało przewinieniem rotmana i to nawet wtedy, jeżeli ten ostatni jest rotmanem koniecznym.

Artykuł 6.

Roszczenie o zwrot szkody, powstałej wskutek zderzenia, nie jest zależne ani od wniesienia protestu, ani od zachowania innej jakiej formalności.

Il n'y a point de présomptions légales de faute quant à la responsabilité de l'abordage.

Article 7.

Les actions en réparation de dommages se prescrivent par deux ans à partir de l'événement.

Le délai pour intenter les actions en recours admises par l'alinéa 3 de l'article 4 est d'une année. Cette prescription ne court que du jour du paiement.

Les causes de suspension et d'interruption de ces prescriptions sont déterminées par la loi du tribunal saisi de l'action:

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit d'admettre dans leurs législations, comme prorogeant les délais ci-dessus fixés, le fait que le navire défendeur n'a pu être saisi dans les eaux territoriales de l'État dans lequel le demandeur a son domicile ou son principal établissement.

Article 8.

Après un abordage, le capitaine de chacun des navires entrés en collision est tenu, autant qu'il peut le faire sans danger sérieux pour son navire, son équipage et ses passagers, de prêter assistance à l'autre bâtiment, à son équipage et à ses passagers.

Il est également tenu dans la mesure du possible de faire connaître à l'autre navire le nom et le port d'attache de son bâtiment, ainsi que les lieux d'où il vient et où il va.

Le propriétaire du navire n'est pas responsable à raison de la seule contravention aux dispositions précédentes.

Article 9.

Les Hautes Parties contractantes, dont la législation ne réprime pas les infractions à l'article précédent, s'engagent à prendre ou à proposer à leurs Législatures respectives les mesures nécessaires pour que ces infractions soient réprimées.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront, aussitôt que faire se pourra, les lois et les règlements qui auraient déjà été édictées, ou qui viendraient à l'être dans leurs États pour l'exécution de la disposition précédente.

Article 10.

Sous réserve de conventions ultérieures, les présentes dispositions ne portent point atteinte aux règles sur la limitation de responsabilité des propriéOdnośnie do odpowiedzialności za zderzenie nie istnieje domniemanie prawne zawinienia.

Artykuł 7.

Roszczenia o odszkodowanie przedawniają się po upływie dwóch lat od zdarzenia.

Czasokres przedawnienia przewidzianego w artykule 4., ustępie 3., roszczenia zwrotnego poszukiwania wynosi jeden rok. Czasokres ten zaczyna biedz dopiero od dnia uiszczenia zapłaty.

Przyczyny wstrzymania i przerwy tych przedawnień ocenia się według prawa sądu, do którego się zwrócono o pomoc.

Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie prawo zezwolenia w swem ustawodawstwie na przedłużenie wyżej ustanowionych czasokresów na podstawie tej okoliczności, że okrętu, którego dotyczy roszczenie, nie można było zająć na wodach, należących do terytoryum tego państwa, w którem powód ma swoje miejsce zamieszkania lub główną siedzibę swego przedsiębiorstwa.

Artykuł 8.

Po zderzeniu się okrętów obowiązany jest kapitan każdego z tych okrętów do udzielenia pomocy drugiemu okrętowi, jego załodze i podróżnym, o ile może to uczynić bez poważnego niebezpieczeństwa dla swego okrętu, jego załogi i podróżnych.

Taksamo jest on obowiązany do oznajmienia drugiemu okrętowi, o ile to jest możliwe, nazwy i przystani ojczystej swego okrętu oraz miejsca, z którego okręt przybywa i miejsca, do którego zdąża.

Działanie wbrew powyższym przepisom nie uzasadnia samo przez się odpowiedzialności właściciela okrętu.

Artykuł 9.

Wysokie Strony kontraktujące, których ustawodawstwo nie karze wykroczeń przeciw powyższym artykułom, zobowiązują się wydać zarządzenia potrzebne dla karania tych wykroczeń lub przedłożyć swym korporacyom prawodawczym wnioski co do tych zarządzeń.

Wysokie Strony kontraktujące oznajmią sobie wzajemnie w czasie, o ile możności jak najkrótszym, ustawy i rozporządzenia, które na obszarach ich państw już wydano lub które w przyszłości jeszcze będą wydane w celu wykonania powyższego postanowienia.

Artykuł 10.

Niniejsze postanowienia nie naruszają istniejących w poszczególnych państwach przepisów o ograniczeniu odpowiedzialności właścicieli okrętów oraz

taires de navires, telles qu'elles sont établies dans chaque pays, non plus qu'aux obligations résultant du contrat de transport ou de tous autres contrats.

Article 11.

La présente Convention est sans application aux navires de guerre et aux navires d'État exclusivement affectés à un service public.

Article 12.

Les dispositions de la présente Convention seront appliquées à l'égard de tous les intéressés, lorsque tous les navires en cause seront ressortissants aux États des Hautes Parties contractantes et dans les autres cas prévus par les lois nationales.

Il est entendu toutefois:

1° Qu'à l'égard des intéressés ressortissants d'un État non contractant, l'application desdites dispositions pourra être subordonnée par chacun des États contractants à la condition de réciprocité;

2° Que, lorsque tous les intéressés sont ressortissants du même État que le tribunal saisi, c'est la loi nationale et non la Convention qui est applicable.

Article 13.

La présente Convention s'étend à la réparation des dommages que, soit par exécution ou omission d'une manoeuvre, soit par inobservation des règlements, un navire a causés soit à un autre navire, soit aux choses ou personnes se trouvant à leur bord, alors même qu'il n'y aurait pas eu abordage.

Article 14.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de provoquer la réunion d'une nouvelle Conférence après trois ans à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention, dans le but de rechercher les améliorations qui pourraient y être apportées, et, notamment d'en étendre, s'il est possible, la sphère d'application.

Celle des Puissances qui ferait usage de cette faculté, aurait à notifier son intention aux autres Puissances, par l'intermédiaire du Gouvernement belge, qui se chargerait de convoquer la Conférence dans les six mois.

Article 15.

Les États qui n'ont pas signé la présente Convention, sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement belge et, par celui-ci, à chacun

o stosunkach prawnych, wynikających z umów o przewóz, tudzież innych umów, chyba, że późniejsze układy co innego postanowią.

Artykuł 11.

Układ niniejszy nie ma być stosowany do okrętów wojennych oraz okrętów państwowych, które wyłącznie przeznaczone są do służby publicznej.

Artykuł 12.

Postanowienia niniejszego układu stosować należy do wszystkich interesowanych, jeżeli wszystkie interesowane okręty należą do państw wysokich Stron kontraktujących; postanowienia te mają być nadto stosowane w przypadkach, określonych w ustawach poszczególnego państwa.

Istnieje jednak zgoda co do tego:

1. że każde Państwo kontraktujące może uczynić zależne zastosowanie wymienionych postanowień do interesowanych, należących do takiego państwa, które nie przystąpiło do układu, od warunku wzajemności;

2. że w razie, jeżeli wszyscy interesowani należą do tego samego państwa, co sąd, do którego się o pomoc zwrócono, ma być stosowane ustawodawstwo odnośnego państwa, nie zaś ten układ.

Artykuł 13.

Układ niniejszy winno się stosować do zwrotu szkody, którą jeden okręt wskutek wykonania lub zaniechania jakiegoś manewru albo wskutek zaniedbania przepisów wyrządził drugiemu okrętowi lub znajdującym się na pokładzie osobom lub rzeczom także wtedy, jeżeli nie przyjdzie do zderzenia.

Artykuł 14.

Każda z wysokich Stron kontraktujących ma prawo doprowadzić do skutku w trzy lata po wejściu w życie niniejszego układu zebranie się nowej konferencyi celem spowodowania ewentualnych poprawek tego układu a w szczególności rozszerzenia, w razie możności, obszaru, na którym układ ten ma być stosowany.

Jeżeli mocarstwo jakieś chce skorzystać z tego uprawnienia, natenczas winno oznajmić swój zamiar innym mocarstwom za pośrednictwem Rządu belgijskiego, który podejmie się zwołania w ciągu sześciu miesięcy nowej konferencyi.

Artykuł 15.

Państwa, które nie podpisały niniejszego układu, dopuści się na ich prośbę do przystąpienia do niego. O przystąpieniu należy donieść drogą dyplomatyczną Rządowi belgijskiemu, który doniesie o tem Rządom

des Gouvernements des autres Parties contractantes; elle sortira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement belge.

Article 16.

La présente Convention sera ratifiée.

A l'expiration du délai d'un an au plus tard, à compter du jour de la signature de la Convention, le Gouvernement belge entrera en rapport avec les Gouvernements des Hautes Parties contractantes qui se seront déclarées prêtes à la ratifier, à l'effet de faire décider s'il y a lieu de la mettre en vigueur.

Les ratifications seront, le cas échéant, déposées immédiatement à Bruxelles et la Convention produira ses effets un mois après ce dépôt.

Le protocole restera ouvert pendant une autre année en faveur des États représentés à la Conférence de Bruxelles. Passé ce délai, ils ne pourraient qu'y adhérer conformément aux dispositions de l'article 15.

Article 17.

Dans le cas où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes dénoncerait la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après le jour où elle aurait été notifiée au Gouvernement belge, et la Convention demeurerait en vigueur entre les autres Parties contractantes.

Article additionnel.

Par dérogation à l'article 16 qui précède, il est entendu que la disposition de l'article 5 fixant la responsabilité dans le cas où l'abordage est causé par la faute d'un pilote obligatoire, n'entrera de plein droit en vigueur que lorsque les Hautes Parties contractantes se seront mises d'accord sur la limitation de la responsabilité des propriétaires de navires.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires des Hautes Parties contractantes respectives ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Bruxelles, en un seul exemplaire, le 23 septembre 1910.

Pour l'Allemagne:

Signé: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
» **Dr. G. Struckmann.**

innych Stron kontraktujących; przystąpienie to uzyska skuteczność po upływie jednego miesiąca po odesłaniu doniesienia przez Rząd belgijski.

Artykuł 16.

Układ niniejszy ma być ratyfikowany.

Najpóźniej w rok od dnia podpisania układu wejdzie Rząd belgijski w porozumienie z wysokiemi Stronami kontraktującemi, które oświadczyły gotowość ratyfikacyi, aby wywołać rozstrzygnienie, czy układ należy wprowadzić w życie.

Dokumenty ratyfikacyjne złoży się w danym razie bezzwłocznie w Brukseli; układ wejdzie w życie w miesiąc po złożeniu tych dokumentów.

Protokół pozostaje przez dalszy rok otwarty dla Państw, zastąpionych na konferencyi w Brukseli. Po upływie tego czasokresu mogą one przystąpić do układu jedynie po myśli postanowień artykułu 15.

Artykuł 17.

Jeżeli któraś z wysokich Stron kontraktujących wypowie niniejszy układ, wypowiedzenie to będzie skuteczne dopiero w rok po dniu doniesienia o niem Rządowi belgijskiemu; układ ten zachowuje swoją moc obowiązującą w stosunku między innemi Stronami kontraktującemi.

Artykuł dodatkowy.

Zmieniając powyższy artykuł 16. postanawia się zgodnie, że postanowienie artykułu 5. o odpowiedzialności za zderzenie się, spowodowane przewinieniem rotmana koniecznego, wejdzie w życie dopiero wtedy, kiedy wysokie Strony kontraktujące zawrą układ co do ograniczenia odpowiedzialności właścicieli okrętów.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy wysokich Stron kontraktujących układ niniejszy i zaopatrzyli go swojemi pieczęciami.

Działo się w Brukseli w jednem tylko wygotowaniu dnia 23. września 1910.

Za Państwo niemieckie:

Podpisano: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
» **Dr. G. Struckmann.**

Pour la République Argentine:

Signé: **Alberto Blancas.**

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

Signé: **S. Clary et Aldringen.**

Pour l'Autriche:

Signé: **Stephen Worms.**

Pour la Hongrie:

Signé: **Dr. François de Nagy.**

Pour la Belgique:

Signé: **A. Beernaert.**
„ **Capelle.**
„ **Ch. Lejeune.**
„ **Louis Franck.**
„ **Paul Segers.**

Pour les États-Unis du Brésil:

Signé: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

Pour le Chili:

Signé: **F. Puga-Borne.**

Pour la République de Cuba:

Signé: **Dr. F. Zayas.**

Pour le Danemark:

Signé: **W. Grevenkop Castenskiold.**
„ **Herman Halkier.**

Pour l'Espagne:

Signé: **Arturo de Baguer.**
„ **Juan Spottorno.**
„ **Ramon Sanchez de Ocaña.**
„ **Faustino A. del Manzano.**

Pour les États-Unis d'Amérique:

Signé: **Walter C. Noyes.**
„ **Charles C. Burlingham.**
„ **A. J. Montague.**
„ **Edwin W. Smith.**

Pour la France:

Signé: **Beau.**
„ **Ch. Lyon-Caen.**

Pour la Grande-Bretagne:

Signé: **Arthur H. Hardinge.**
„ **W. Pickford.**
„ **Leslie Scott.**
„ **Hugh Godley.**

Za Rzeczpospolitą argentyńską:

Podpisano: **Alberto Blancas.**

Za Austryę i za Węgry:

Podpisano: **S. Clary und Aldringen.**

Za Austryę:

Podpisano: **Stephen Worms.**

Za Węgry:

Podpisano: **Dr. Franz von Nagy.**

Za Belgię:

Podpisano: **A. Beernaert.**
„ **Capelle.**
„ **Ch. Lejeune.**
„ **Louis Franck.**
„ **Paul Segers.**

Za Stany Zjednoczone brazylijskie:

Podpisano: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

Za Chile:

Podpisano: **F. Puga-Borne.**

Za Rzeczpospolitą Kuba:

Podpisano: **Dr. F. Zayas.**

Za Danię:

Podpisano: **W. Grevenkop Castenskiold.**
„ **Herman Halkier.**

Za Hiszpanię:

Podpisano: **Arturo de Baguer.**
„ **Juan Spottorno.**
„ **Ramon Sanchez de Ocaña.**
„ **Faustino A. del Manzano.**

Za Stany Zjednoczone Ameryki:

Podpisano: **Walter C. Noyes.**
„ **Charles C. Burlingham.**
„ **A. J. Montague.**
„ **Edwin W. Smith.**

Za Francyę:

Podpisano: **Beau.**
„ **Ch. Lyon-Caen.**

Za Wielką Brytanię:

Podpisano: **Arthur H. Hardinge.**
„ **W. Pickford.**
„ **Leslie Scott.**
„ **Hugh Godley.**

Pour la Grèce:

Signé: **G. Diobouniotis.**

Pour l'Italie:

Signé: **Prince de Castagneto.**
„ **Francesco Berlingieri.**
„ **Francesco M. Mirelli.**
„ **Prof. César Vivante.**

Pour le Japon:

Signé: **K. Nabeshima.**
„ **Y. Irié.**
„ **T. Ishikawa.**
„ **M. Matsuda.**

Pour les États-Unis Mexicains:

Signé: **Enrique Olarte.**
„ **Victor Manuel Castillo.**

Pour le Nicaragua:

Signé: **Léon Vallez.**

Pour la Norvège:

Signé: **Hagerup.**
„ **Chr. Th. Boe.**

Pour les Pays-Bas:

Signé: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
„ **Molengraaff.**
„ **Loder.**
„ **C. D. Asser.**

Pour le Portugal:

Signé: **A. D. de Oliveira Soares.**

Pour la Roumanie:

Signé: **T. G. Djuvara.**

Pour la Russie:

Signé: **C. Nabokoff.**

Pour la Suède:

Signé: **Albert Ehrensvard.**
„ **Einar Lange.**

Pour l'Uruguay:

Signé: **Luis Garabelli.**

Za Grecyę:

Podpisano: **G. Diobouniotis.**

Za Włochy:

Podpisano: **Prinz de Castagneto.**
„ **Francesco Berlingieri.**
„ **Francesco M. Mirelli.**
„ **Prof. Caesar Vivante.**

Za Japonię:

Podpisano: **K. Nabeshima.**
„ **Y. Irié.**
„ **T. Ishikawa.**
„ **M. Matsuda.**

Za Stany Zjednoczone meksykańskie:

Podpisano: **Enrique Olarte.**
„ **Victor Manuel Castillo.**

Za Nikaraguę:

Podpisano: **Leon Vallez.**

Za Norwegię:

Podpisano: **Hagerup.**
„ **Chr. Th. Boe.**

Za Niderlandy:

Podpisano: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
„ **Molengraaff.**
„ **Loder.**
„ **C. D. Asser.**

Za Portugalię:

Podpisano: **A. D. de Oliveira Soares.**

Za Rumunię:

Podpisano: **T. G. Djuvara.**

Za Rosyę:

Podpisano: **C. Nabokoff.**

Za Szwecyę:

Podpisano: **Albert Ehrensvard.**
„ **Einar Lange.**

Za Urugway:

Podpisano: **Louis Garabelli.**

Nos visis et perpensis conventionis hujus stipulationibus, illas omnes et singulas pro Austria et pro Hungaria ratas hisce confirmatasque habere profitemur ac decla-

ramus verbo Nostro promittentes Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae, die vicesima tertia mensis Januarii anno Domini millesimo nongentesimo decimo tertio, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Marcus Capello Comes a **Wickenburg** m. p.

Caes. et Reg. Caput sectionis.

II.

Układ międzynarodowy z dnia 23. września 1910

w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu.

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a plenipotentiariis Nostris atque ab illis plurium potestatum ad unificationem quarundam regularum de obligationibus ex ope saluteque navibus in mari periclitantibus adlatis praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio die vicesima tertia septembris anni millesimi nongentesimi decimi Bruxellis inita et signata est tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Convention

pour l'unification de certaines règles en matière d'assistance et de sauvetage maritimes.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie: pour l'Autriche et pour la Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des Etats-Unis du Brésil; le Président de la République du Chili; le Président de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des États-Unis Mexicains: le Président de la République de Nicaragua; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Suède; le Président de la République de l'Uruguay,

Ayant reconnu l'utilité de fixer de commun accord certaines règles uniformes en matière d'assistance et de sauvetage maritimes, ont décidé de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand:

M. Kracker de Schwartzenfeldt, Chargé d'Affaires d'Allemagne à Bruxelles;

M. le Dr. Struckmann, Conseiller Intime Supérieur de Régence, Conseiller rapporteur au Département Impérial de la Justice;

(Przekład.)

Układ

w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, w imieniu Państwa niemieckiego; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Apostolski Król węgierski, za Austryę i za Węgry; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Prezydent Rzeczypospolitej Chile; Prezydent Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej Nikaragua; Najjaśniejszy Król Norwegów; Najjaśniejsza Królowa Niderlandów; Najjaśniejszy Król Portugalii i Algarbii; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz wszech Rosyan; Najjaśniejszy Król szwedzki; Prezydent Rzeczypospolitej Urugway

postanowili, w przekonaniu o potrzebie wspólnego ustanowienia jednolitych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu, zawrzeć w tym celu układ i wobec tego ustanowili swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski w imieniu Państwa niemieckiego:

pana Krackera de Schwartzenfeldt, niemieckiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

pana Dr. Struckmanna, Tajnego Nadradcę Rządu. referującego radcę w Państwowym Urzędzie sprawiedliwości;

Le Président de la République Argentine:

S. Exc. M. A. Blancas, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Argentine près Sa Majesté le Roi des Belges;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

S. Exc. M. le Comte de Clary et Aldringen, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Pour l'Autriche:

M. le Dr. Stephen Worms, Conseiller de Section au Ministère I. R. Autrichien du Commerce;

Pour la Hongrie:

M. le Dr. François de Nagy, Secrétaire d'État e. r., Professeur ordinaire à l'Université Royale de Budapest, Membre de la Chambre Hongroise des Députés;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Beernaert, Ministre d'État, Président du Comité Maritime International;

M. Capelle, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire, Directeur Général du Commerce et des Consulats au Ministère des Affaires Étrangères;

M. Ch. Le Jeune, Vice-Président du Comité Maritime International;

M. Louis Franck, Membre de la Chambre des Représentants, Secrétaire Général du Comité Maritime International;

M. P. Segers, Membre de la Chambre des Représentants;

Le Président des États-Unis du Brésil:

M. le Dr. Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes, Professeur à la Faculté libre des sciences juridiques et sociales de Rio de Janeiro, Membre de l'Académie brésilienne;

Le Président de la République du Chili:

S. Exc. M. F. Puga-Borne, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République du Chili près Sa Majesté le Roi des Belges;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscelencyę pana A. Blancas, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej argentyńskiej przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Apostolski Król węgierski:

za Austryę i za Węgry:

Jego Ekscelencyę pana hrabiego Clary i Aldringen, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

za Austryę:

pana Dr. Stefana Wormsa, radcę sekcyjnego w c. k. austryackiem Ministerstwie handlu;

za Węgry:

pana Dr. Franciszka de Nagy, em. sekretarza stanu, zwyczajnego profesora król. Uniwersytetu w Budapeszcie, członka węgierskiej Izby posłów;

Najjaśniejszy Król Belgów:

pana Beernaert, Ministra stanu, prezydenta Comité Maritime International;

pana Capelle, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra, generalnego dyrektora handlu i konsulatów w Ministerstwie spraw wewnętrznych;

pana Ch. Le Jeune, wiceprezydenta Comité Maritime International;

pana Louis Franck, członka Izby reprezentantów, generalnego sekretarza Comité Maritime International;

pana P. Segers, członka Izby reprezentantów;

Prezydent Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

pana Dr. Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes, profesora wolnego Fakultetu nauk prawnych i społecznych w Rio de Janeiro, członka akademii brazylijskiej;

Prezydent Rzeczypospolitej Chile:

Jego Ekscelencyę pana F. Puga-Borne, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej Chile przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Le Président de la République de Cuba:

M. Francisco Zayas y Alfonso, Ministre Résident de la République de Cuba à Bruxelles;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

M. W. de Grevenkop Castenskiold, Ministre Résident de Danemark à Bruxelles;

M. Herman Barclay Halkier, Avocat à la Cour suprême de Danemark;

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

S. Exc. M. de Baguer y Corsi, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Don Juan Spottorno, Auditeur Général de la Marine Royale;

Don Ramon Sanchez Ocaña, Chef de division au Ministère de la Justice, Ancien Magistrat d'Audience territoriale;

Don Faustino Alvarez del Manzano, Professeur à l'Université Centrale de Madrid;

Le Président des États-Unis d'Amérique:

M. Walter C. Noyes, Juge à la Cour de circuit des États-Unis à New-York;

M. Charles C. Burlingham, Avocat à New-York;

M. A. J. Montague, Ancien Gouverneur de l'État de Virginie;

M. Edwin W. Smith, Avocat à Pittsburg;

Le Président de la République française:

S. Exc. M. Beau, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Lyon-Caen, Membre de l'Institut, Professeur de la Faculté de droit de Paris et de l'École des Sciences politiques, Président de l'Association française de droit maritime;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

S. Exc. Sir Arthur Hardinge, K. C. B., K. C. M. G., Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

The Honourable Sir William Pickford, Juge à la Haute Cour de Londres;

Prezydent Rzeczypospolitej Kuba:

pana Francesco Zayas y Alfonso, ministra-rezydenta Rzeczypospolitej Kuba w Brukseli;

Najjaśniejszy Król duński;

pana W. de Grevenkop Castenskiold. duńskiego ministra-rezydenta w Brukseli;

pana Hermana Barclay Halkier, adwokata przy Najwyższym Trybunale duńskim;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscelencyę pana de Baguer y Corsi, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Don Juan Spottorno, generalnego audytora królewskiej marynarki;

Don Ramon Sanchez Ocaña, szefa oddziału w Ministerstwie sprawiedliwości, byłego sędziego przy sądzie krajowym wyższym;

Don Faustino Alvarez del Manzano, profesora na Centralnym uniwersytecie w Madrycie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

pana Waltera C. Noyes, sędziego przy Sądzie obwodowym Stanów Zjednoczonych w Nowym Yorku;

pana Charles C. Burlingham, adwokata w Nowym Yorku;

pana A. J. Montague, byłego gubernatora Stanów Virginii;

pana Edwina W. Smith, adwokata w Pittsburgu;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscelencyę pana Beau, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Lyon-Caen, członka Instytutu, profesora na Wydziale prawnym w Paryżu i w Szkole nauk politycznych, prezydenta francuskiego Stowarzyszenia dla prawa morskiego;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscelencyę Sir Artura Hardinge, K. C. B., K. C. M. G., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Honourable Sir Williama Pickford, sędziego przy wysokim Trybunale Londynu;

M. Leslie Scott, Conseiller du Roi, à Londres;

The Honourable M. Hugh Godley, Avocat à Londres;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. Georges Diobouniotis, Professeur agrégé à l'Université d'Athènes;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

M. Le Prince de Castagneto Caracciolo, Chargé d'Affaires d'Italie à Bruxelles;

M. François Berlingieri, Avocat, Professeur à l'Université de Gênes;

M. François Mirelli, Conseiller à la Cour d'Appel de Naples;

M. César Vivante, Professeur à l'Université de Rome;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

S. Exc. M. K. Nabeshima, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Yoshiyuki Irié, Procureur et Conseiller au Ministère de la Justice du Japon;

M. Takeyuki Ishikawa, Chef de la Division des Affaires Maritimes à la Direction des Communications du Japon;

M. M. Matsuda, Deuxième Secrétaire de la Légation du Japon à Bruxelles;

Le Président des États-Unis Mexicains:

S. Exc. M. Olarte, Envoyé Extraordinarie et Ministre Plénipotentiaire des États-Unis Mexicains près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Victor Manuel Castillo, Avocat, Membre du Sénat;

Le Président de la République de Nicaragua:

M. L. Vallez, Consul Général de la République de Nicaragua à Bruxelles;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

S. Exc. M. le Dr. G. F. Hagerup, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Christian Théodor Boe, Armateur;

pana Leslie Scott, radcę królewskiego w Londynie;

Honourable Mr. Hugh Godley, adwokata w Londynie;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

pana Georg Diobouniotis, profesora Uniwersytetu w Atenach;

Najjaśniejszy Król włoski:

Księcia de Castagneto Caracciolo, włoskiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

pana Francesco Berlingieri, adwokata, profesora Uniwersytetu w Genui;

pana Francesco Mirelli, radcę Trybunału apelacyjnego w Neapolu;

pana Cezara Vivante, profesora Uniwersytetu w Rzymie;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscelencyę pana K. Nabeshima, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Yoshiyuki Irié, prokuratora i radcę w japońskiem Ministerstwie sprawiedliwości;

pana Takeyuki Ishikawa, szefa oddziału morskiego w japońskiej Dyrekcyi komunikacyi;

pana M. Matsuda, drugiego sekretarza japońskiego Poselstwa w Brukseli;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscelencyę pana Olarte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Stanów Zjednoczonych meksykańskich przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Wiktora Emanuela Castillo, adwokata, członka Senatu;

Prezydent Rzeczypospolitej Nikaragua:

pana L. Vallez, generalnego konsula Rzeczypospolitej Nikaragua w Brukseli;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscelencyę pana Dr. G. F. Hagerup, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Chrystyana Teodora Boe, właściciela statków;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee, Chargé d'Affaires des Pays-Bas à Bruxelles;

M. W. L. P. A. Molengraaff, Docteur en droit, Professeur à l'Université d'Utrecht;

M. B. C. J. Loder, Docteur en droit, Conseiller à la Cour de Cassation de la Haye;

M. C. D. Asser jr., Docteur en droit, Avocat à Amsterdam;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves:

M. Antonio Duarte de Oliveira Soares, Chargé d'Affaires de Portugal à Bruxelles;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

S. Exc. M. Djuvara, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

M. C. Nabokoff, Premier Secrétaire de l'Ambassade de Russie à Washington;

Sa Majesté le Roi de Suède:

S. Exc. M. le comte J. J. A. Ehrensvard, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Einar Lange, Directeur de la Société d'assurance de bateaux à vapeur de Suède;

Le Président de la République de l'Uruguay:

S. Exc. M. Luis Garabelli, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République de l'Uruguay près Sa Majesté le Roi des Belges;

Lesquels, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

L'assistance et le sauvetage des navires de mer en danger, des choses se trouvant à bord, du fret et du prix de passage, ainsi que les services de même nature rendus entre navires de mer et bateaux de navigation intérieure sont soumis aux dispositions suivantes, sans qu'il y ait à distinguer entre ces deux sortes de services et sans qu'il y ait à tenir compte des eaux où ils ont été rendus.

Najjaśniejsza Królowa Niderlandów:

pana Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee, niderlandzkiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

pana W. L. P. A. Molengraaff, doktora praw, profesora Uniwersytetu w Utrechcie;

pana B. C. J. Loder, Doktora praw, radcę Trybunału kasacyjnego w Hadze;

pana C. D. Asser junior, Doktora praw, adwokata w Amsterdamie;

Najjaśniejszy Król Portugalii i Algarbii:

pana Antonio Duarte de Oliveira Soares, portugalskiego agenta dyplomatycznego w Brukseli;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscelencyę pana Djuvara, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

Najjaśniejszy Cesarz wszech Rosyan:

pana C. Nabokoff, pierwszego sekretarza rosyjskiego Poselstwa w Waszyngtonie;

Najjaśniejszy Król szwedzki:

Jego Ekscelencyę pana hrabiego J. J. A. Ehrensvard, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

pana Einar Lange, dyrektora szwedzkiego Towarzystwa ubezpieczeń parowców;

Prezydent Rzeczypospolitej Urugway:

Jego Ekscelencyę pana Luis Garabelli, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej Urugway przy Najjaśniejszym Królu Belgów;

którzy, upoważnieni do tego w należytej formie, ułożyli zgodnie następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Usługi w celu udzielenia pomocy i ratunku, wyświadczone dla okrętu znajdującego się w niebezpieczeństwie na morzu, dla znajdujących się na pokładzie rzeczy, dla przewoźnego i należytości za przejazd, oraz usługi tego samego rodzaju, wyświadczone sobie wzajemnie przez okręty żeglugi morskiej i śródlądowej, podlegają następującym przepisom, przyczem nie należy czynić różnicy między usługami pomocniczemi a ratunkowemi ani brać na wzgląd tego, na jakich wodach usługi wyświadczono.

Article 2.

Tout fait d'assistance ou de sauvetage ayant eu un résultat utile donne lieu à une équitable rémunération.

Aucune rémunération n'est due si le secours prêté reste sans résultat utile.

En aucun cas, la somme à payer ne peut dépasser la valeur des choses sauvées.

Article 3.

N'ont droit à aucune rémunération les personnes qui ont pris part aux opérations de secours malgré la défense expresse et raisonnable du navire secouru.

Article 4.

Le remorqueur n'a droit à une rémunération pour l'assistance ou le sauvetage du navire par lui remorqué ou de sa cargaison que s'il a rendu des services exceptionnels ne pouvant être considérés comme l'accomplissement du contrat de remorquage.

Article 5.

Une rémunération est due encore que l'assistance ou le sauvetage ait eu lieu entre navires appartenant au même propriétaire.

Article 6.

Le montant de la rémunération est fixé par la convention des parties et, à défaut, par le juge.

Il en est de même de la proportion dans laquelle cette rémunération doit être répartie entre les sauveteurs.

La répartition entre le propriétaire, le capitaine et les autres personnes au service de chacun des navires sauveteurs sera réglée par la loi nationale du navire.

Article 7.

Toute convention d'assistance et de sauvetage passée au moment et sous l'influence du danger peut, à la requête de l'une des parties, être annulée ou modifiée par le juge, s'il estime que les conditions convenues ne sont pas équitables.

Dans tous les cas, lorsqu'il est prouvé que le consentement de l'une des parties a été vicié par dol ou réticence ou lorsque la rémunération est, de façon excessive dans un sens ou dans l'autre, hors de proportion avec le service rendu, la convention

Artykuł 2.

Każde skuteczne udzielenie pomocy i każdy skuteczny ratunek uzasadnia roszczenie o stosowne wynagrodzenie.

Nie można żądać wynagrodzenia, jeżeli wyświadczone usługi nie odniosły skutku.

Kwota przypadająca do zapłaty nie może w żadnym wypadku przewyższać wartości uratowanych przedmiotów.

Artykuł 3.

Kto bierze udział w akcyi pomocniczej lub ratunkowej wbrew wyraźnemu i uzasadnionemu zakazowi tego okrętu, na rzecz którego udziela się pomocy i ratunku, temu nie przysługuje roszczenie o wynagrodzenie.

Artykuł 4.

Holownik może tylko wtedy żądać wynagrodzenia za usługi pomocnicze lub ratunkowe, które uskutecznia na rzecz holowanego przez siebie okrętu lub jego ładunku, jeżeli wyświadczył nadzwyczajne usługi, których nie można uważać za należące do wypełnienia umowy holowniczej.

Artykuł 5.

Można domagać się wynagrodzenia także wtedy, jeżeli udzielenie pomocy lub ratowanie odbyło się wzajemnie między kilku okrętami, należącymi do tego samego właściciela.

Artykuł 6.

Kwotę wynagrodzenia oznacza układ stron a w braku tegoż sąd.

To samo odnosi się do stosunku, w jakim należy rozdzielić wynagrodzenie między kilku biorących udział w ratunku.

Rozdział między właściciela okrętu, kapitana oraz inne osoby z załogi okrętu odbywa się odnośnie do każdego okrętu, biorącego udział w ratunku, według prawa państwa, do którego okręt przynależy.

Artykuł 7.

Sędzia może na wniosek jednej z stron uznać za nieważną lub zmienić umowę o udzielenie pomocy i ratunek, zawartą w czasie i pod wpływem niebezpieczeństwa, jeżeli uważa umówione warunki za niesłuszne.

W każdym wypadku może sędzia na wniosek strony interesowanej uznać umowę tę za nieważną lub zmienić ją, jeżeli będzie udowodnione, że przyzwolenie strony jest wadliwe z powodu podstępu lub zatajenia, albo jeżeli wynagrodzenie w jednym

peut être annulée ou modifiée par le juge à la requête de la partie intéressée.

Article 8.

La rémunération est fixée par le juge selon les circonstances en prenant pour base:

a) en premier lieu, le succès obtenu, les efforts et le mérite de ceux qui ont prêté secours, le danger couru par le navire assisté, par ses passagers et son équipage, par sa cargaison, par les sauveteurs et par le navire sauveteur, le temps employé, les frais et dommages subis, et les risques de responsabilité et autres courus par les sauveteurs, la valeur du matériel exposé par eux, en tenant compte, le cas échéant, de l'appropriation spéciale du navire assistant;

b) en second lieu, la valeur des choses sauvées.

Les mêmes dispositions s'appliquent à la répartition prévue à article 6, alinéa 2.

Le juge peut réduire ou supprimer la rémunération s'il apparaît que les sauveteurs ont, par leur faute, rendu nécessaire le sauvetage ou l'assistance ou qu'ils se sont rendus coupables de vols, recels ou autres actes frauduleux.

Article 9.

Il n'est dû aucune rémunération par les personnes sauvées, sans que cependant il soit porté atteinte aux prescriptions des lois nationales à cet égard.

Les sauveteurs de vies humaines qui sont intervenus à l'occasion de l'accident ayant donné lieu au sauvetage ou à l'assistance, ont droit à une équitable part de la rémunération accordée aux sauveteurs du navire, de la cargaison et de leurs accessoires.

Article 10.

L'action en payement de la rémunération se prescrit par deux ans à partir du jour où les opérations d'assistance ou de sauvetage sont terminées.

Les causes de suspension et d'interruption de cette prescription sont déterminées par la loi du tribunal saisi de l'action.

lub drugim kierunku pozostaje w rażącym stosunku do wyświadczonych usług.

Artykuł 8.

Wynagrodzenie oznacza sędzia, uwzględniając okoliczności danego przypadku, przyczem służy za podstawę:

a) w pierwszym rzędzie osiągnięty skutek, wysiłki i usługi osób, które brały udział w niesieniu pomocy lub ratunku, niebezpieczeństwo, które groziło uratowanemu okrętowi, znajdującym się na nim podróżnym, jego załodze i jego ładunkowi oraz osobom i okrętowi, które wzięły udział w ratowaniu, zużyty czas, narosłe koszta i poniesione straty, niebezpieczeństwo odpowiedzialności lub inne niebezpieczeństwo, na które narażeni byli biorący udział w ratowaniu, wartość wystawionego przez nich na niebezpieczeństwo materyału, w danym razie także szczególne przeznaczenie ratującego okrętu;

b) w drugim rzędzie wartość uratowanych przedmiotów.

Te same postanowienia ma się stosować do rozdziału, przewidzianego w artykule 6., ustęp 2.

Sąd może zniżyć wynagrodzenie lub odmówić go w zupełności, jeżeli jest widoczne, że ratujący spowodowali swojem zawinieniem konieczność ratunku lub pomocy lub dopuścili się kradzieży, zatajenia lub innych nierzetelnych czynności.

Artykuł 9.

Osoby uratowane nie są obowiązane uiszczać wynagrodzenia; postanowienie to nie narusza jednak przepisów ustaw poszczególnych państw.

Kto przy wypadku, który dał powód do akcyi ratunkowej lub udzielenia pomocy, uratował człowiekowi życie, może żądać słusznego udziału w wynagrodzeniu, należącem się tym osobom, które uratowały okręt, ładunek i przynależytości.

Artykuł 10.

Roszczenie o wynagrodzenie przedawnia się w dwa lata po tym dniu, w którym akcya pomocnicza lub ratunkowa została ukończona.

Przyczyny wstrzymania i przerwy tego przedawnienia ocenia się według prawa sądu, do którego się zwrócono o pomoc.

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit d'admettre dans leurs législations, comme prorogeant le délai ci-dessus fixé, le fait que le navire assisté ou sauvé n'a pu être saisi dans les eaux territoriales de l'État dans lequel le demandeur a son domicile ou son principal établissement.

Article 11.

Tout capitaine est tenu, autant qu'il peut le faire sans danger sérieux pour son navire, son équipage, ses passagers, de prêter assistance à toute personne, même ennemie, trouvée en mer en danger de se perdre.

Le propriétaire du navire n'est pas responsable à raison des contraventions à la disposition précédente.

Article 12.

Les Hautes Parties contractantes, dont la législation ne réprime pas l'infraction à l'article précédent, s'engagent à prendre ou à proposer à leurs Législatures respectives les mesures nécessaires pour que cette infraction soit réprimée.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront, aussitôt que faire se pourra, les lois ou règlements qui auraient déjà été édictés ou qui viendraient à l'être dans leurs États pour l'exécution de la disposition qui précède.

Article 13.

La présente Convention ne porte pas atteinte aux dispositions des législations nationales ou des traités internationaux sur l'organisation de services d'assistance et de sauvetage par les autorités publiques ou sous leur contrôle, et notamment sur le sauvetage des engins de pêche.

Article 14.

La présente Convention est sans application aux navires de guerre et aux navires d'État exclusivement affectés à un service public.

Article 15.

Les dispositions de la présente Convention seront appliquées à l'égard de tous les intéressés lorsque soit le navire assistant ou sauveteur, soit le navire assisté ou sauvé appartient à un État de l'une des Hautes Parties contractantes, ainsi que dans les autres cas prévus par les lois nationales.

Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie prawo zezwolenia w swem ustawodawstwie na przedłużenie wyżej ustanowionego czasokresu na podstawie tej okoliczności, że okrętu, na rzecz którego udzielono pomocy lub ratunku, nie można było zająć na wodach, należących do terytoryum tego państwa, w którem powód ma swoje miejsce zamieszkania lub główną siedzibę swego przedsiębiorstwa.

Artykuł 11.

Każdy kapitan jest obowiązany do udzielenia pomocy wszystkim osobom, nawet nieprzyjaciołom, których spotka na morzu w niebezpieczeństwie dla życia, o ile może to uczynić bez poważnego niebezpieczeństwa dla swego okrętu, jego załogi i podróżnych.

Działanie wbrew powyższemu postanowieniu nie uzasadnia odpowiedzialności właściciela okrętu.

Artykuł 12.

Wysokie Strony kontraktujące, których ustawodawstwo nie karze wykroczeń przeciw powyższym artykułom, zobowiązują się wydać zarządzenia potrzebne dla karania tych wykroczeń lub przedłożyć swym korporacyom prawodawczym wnioski co do tych zarządzeń.

Wysokie Strony kontraktujące oznajmią sobie wzajemnie w czasie, o ile możności jak najkrótszym, ustawy i rozporządzenia, które na obszarach ich państw już wydano lub które w przyszłości jeszcze będą wydane w celu wykonania powyższego postanowienia.

Artykuł 13.

Układ niniejszy nie narusza przepisów ustaw poszczególnych państw oraz międzynarodowych umów co do urządzenia służby dla udzielania pomocy i ratunku przez władze publiczne lub pod ich nadzorem, a w szczególności co do ratowania przyborów do rybołowstwa.

Artykuł 14.

Układ niniejszy nie ma być stosowany do okrętów wojennych oraz okrętów państwowych, które wyłącznie przeznaczone są do służby publicznej.

Artykuł 15.

Postanowienia niniejszego układu stosować należy do wszystkich interesowanych, jeżeli okręt, udzielający pomocy lub ratunku, albo okręt, na rzecz którego udzielono pomocy lub ratunku, należy do państwa którejś z Stron kontraktujących; postanowienia te mają być nadto stosowane w przypadkach, określonych w ustawach poszczególnych państw.

Il est entendu toutefois:

1° Qu'à l'égard des intéressés ressortissants d'un État non contractant, l'application desdites dispositions pourra être subordonnée par chacun des États contractants à la condition de réciprocité;

2° Que, lorsque tous les intéressés sont ressortissants du même État que le tribunal saisi, c'est la loi nationale et non la Convention qui est applicable;

3° Que, sans préjudice des dispositions plus étendues des lois nationales, l'article 11 n'est applicable qu'entre navires ressortissant aux États des Hautes Parties contractantes.

Article 16.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de provoquer la réunion d'une nouvelle conférence après trois ans à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention, dans le but de rechercher les améliorations qui pourraient y être apportées et, notamment, d'en étendre, s'il est possible, la sphère d'application.

Celle des Puissances qui ferait usage de cette faculté, aurait à notifier son intention aux autres Puissances, par l'intermédiaire du Gouvernement belge, qui se chargerait de convoquer la Conférence dans les six mois.

Article 17.

Les États qui n'ont pas signé la présente Convention, sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement belge et, par celui-ci, à chacun des Gouvernements des autres Parties contractantes; elle sortira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement belge.

Article 18.

La présente Convention sera ratifiée.

A l'expiration du délai d'un an au plus tard, à compter du jour de la signature de la convention, le Gouvernement belge entrera en rapport avec les Gouvernements des Hautes Parties contractantes dui se seront déclarées prêtes à la ratifier, à l'effet qe faire décider s'il y a lieu de la mettre en vigueur.

Les ratifications seront, le cas échéant, déposées immédiatement à Bruxelles et la Convention produira ses effets un mois après ce dépôt.

Le protocole restera ouvert pendant une autre année en faveur des États représentés à la Con-

Istnieje jednak zgoda co do tego:

1. że każde Państwo kontraktujące może uczynić zależne zastosowanie wymienionych postanowień do interesowanych, należących do takiego państwa, które nie przystąpiło do układu, od warunku wzajemności;

2. że w razie, jeżeli wszyscy interesowani należą do tego samego państwa, co sąd, do którego się o pomoc zwrócono, ma być stosowane ustawodawstwo odnośnego państwa, nie zaś ten układ;

3. że artykuł 11., nie uwłaczając dalej idącym przepisom ustaw poszczególnych państw, stosuje się tylko do spraw między okrętami, należącymi do państw wysokich Stron kontraktujących.

Artykuł 16.

Każda z wysokich Stron kontraktujących ma prawo doprowadzić do skutku w trzy lata po wejściu w życie niniejszego układu zebranie się nowej konferencyi celem spowodowania ewentualnych poprawek tego układu a w szczególności rozszerzenia, w razie możności, obszaru, na którym układ ten ma być stosowany.

Jeżeli mocarstwo jakieś chce skorzystać z tego uprawnienia, natenczas winno oznajmić swój zamiar innym mocarstwom za pośrednictwem Rządu belgijskiego, który podejmie się zwołania w ciągu sześciu miesięcy nowej konferencyi.

Artykuł 17.

Państwa, które nie podpisały niniejszego układu, dopuści się na ich prośbę do przystąpienia do niego. O przystąpieniu należy donieść drogą dyplomatyczną Rządowi belgijskiemu, który doniesie o tem Rządom innych Stron kontraktujących; przystąpienie to uzyska skuteczność po upływie jednego miesiąca po odesłaniu doniesienia przez Rząd belgijski.

Artykuł 18.

Układ niniejszy ma być ratyfikowany.

Najpóźniej w rok od dnia podpisania układu wejdzie Rząd belgijski w porozumienie z wysokiemi Stronami kontraktującemi, które oświadczyły gotowość ratyfikacyi, aby wywołać rozstrzygnienie, czy układ należy wprowadzić w życie.

Dokumenty ratyfikacyjne złoży się w danym razie bezzwłocznie w Brukseli; układ wejdzie w życie w miesiąc po złożeniu tych dokumentów.

Protokół pozostaje przez dalszy rok otwarty dla Państw, zastąpionych na konferencyi w Brukseli.

férence de Bruxelles. Passé ce délai, ils ne pourraient qu'y adhérer conformément aux dispositions de l'article 17.

Article 19.

Dans le cas où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes dénoncerait la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après le jour où elle aurait été notifiée au Gouvernement belge, et la Convention demeurerait en vigueur entre les autres Parties contractantes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires des Hautes Parties contractantes respectives ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Bruxelles, en un seul exemplaire, le 23 septembre 1910.

Pour l'Allemagne:

Signé: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
„ **Dr. G. Struckmann.**

Pour la République Argentine:

Signé: **Alberto Blancas.**

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

Signé: **S. Clary et Aldringen.**

Pour l'Autriche:

Signé: **Stephen Worms.**

Pour la Hongrie:

Signé: **Dr. François de Nagy.**

Pour la Belgique:

Signé: **A. Beernaert.**
„ **Capelle.**
„ **Ch. Lejeune.**
„ **Louis Franck.**
„ **Paul Segers.**

Pour les États-Unis du Brésil:

Signé: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

Pour le Chili:

Signé: **F. Puga-Borne.**

Pour la République de Cuba:

Signé: **Dr. F. Zayas.**

Po upływie tego czasokresu mogą one przystąpić do układu jedynie po myśli postanowień artykułu 17.

Artykuł 19.

Jeżeli któraś z wysokich Stron kontraktujących wypowie niniejszy układ, wypowiedzenie to będzie skuteczne dopiero w rok po dniu doniesienia o niem Rządowi belgijskiemu; układ ten zachowuje swoją moc obowiązującą w stosunku między innemi Stronami kontraktującemi.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy wysokich Stron kontraktujących układ niniejszy i zaopatrzyli go swojemi pieczęciami.

Działo się w Brukseli w jednem tylko wygotowaniu dnia 23. września 1910.

Za Państwo niemieckie:

Podpisano: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
„ **Dr. G. Struckmann.**

Za Rzeczpospolitą argentyńską:

Podpisano: **Alberto Blancas.**

Za Austryę i za Węgry:

Podpisano: **S. Clary und Aldringen.**

Za Austryę:

Podpisano: **Stephen Worms.**

Za Węgry:

Podpisano: **Dr. Franz von Nagy.**

Za Belgię:

Podpisano: **A. Beernaert.**
„ **Capelle.**
„ **Ch. Le Jenne.**
„ **Louis Franck.**
„ **Paul Segers.**

Za Stany Zjednoczone brazylijskie:

Podpisano: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

Za Chile:

Podpisano: **F. Puga-Borne.**

Za Rzeczpospolitą Kuba:

Podpisano: **Dr. F. Zayas.**

Pour le Danemark:

Signé: **W. Grevenkop Castenskiold.**
„ **Herman Halkier.**

Pour l'Espagne:

Signé: **Arturo de Baguer.**
„ **Juan Spottorno.**
„ **Ramon Sanchez de Ocaña.**
„ **Faustino A. del Manzano.**

Pour les États-Unis d'Amérique:

Signé: **Walter C. Noyes.**
„ **Charles C. Burlingham.**
„ **A. J. Montague.**
„ **Edwin W. Smith.**

Pour la France:

Signé: **Beau.**
„ **Ch. Lyon-Caen.**

Pour la Grande-Bretagne:

Signé: **Arthur H. Hardinge.**
„ **W. Pickford.**
„ **Leslie Scott.**
„ **Hugh Godley.**

Pour la Grèce:

Signé: **G. Diobouniotis.**

Pour l'Italie:

Signé: **Prince de Castagneto.**
„ **Francesco Berlingieri.**
„ **Francesco M. Mirelli.**
„ **Prof. César Vivante.**

Pour le Japon:

Signé: **K. Nabeshima.**
„ **Y. Irié.**
„ **T. Ishikawa.**
„ **M. Matsuda.**

Pour les États-Unis Mexicains:

Signé: **Enrique Olarte.**
„ **Victor Manuel Castillo.**

Pour le Nicaragua:

Signé: **Léon Valiez.**

Pour la Norvège:

Signé: **Hagerup.**
„ **Chr. Th. Boe.**

Za Danię:

Podpisano: **W. Grevenkop Castenskiold.**
„ **Herman Halkier.**

Za Hiszpanię:

Podpisano: **Arturo de Baguer.**
„ **Juan Spottorno.**
„ **Ramon Sanchez de Ocaña.**
„ **Faustino A. del Manzano.**

Za Stany Zjednoczone Ameryki:

Podpisano: **Walter C. Noyes.**
„ **Charles C. Burlingham.**
„ **A. J. Montague.**
„ **Edwin W. Smith.**

Za Francyę:

Podpisano: **Beau.**
„ **Ch. Lyon-Caen.**

Za Wielką Brytanię:

Podpisano: **Arthur H. Hardinge.**
„ **W. Pickford.**
„ **Leslie Scott.**
„ **Hugh Godley.**

Za Grecyę:

Podpisano: **G. Diobouniotis.**

Za Włochy:

Podpisano: **Prinz von Castagneto.**
„ **Francesco Berlingieri.**
„ **Francesco M. Mirelli.**
„ **Prof. Caesar Vivante.**

Za Japonię:

Podpisano: **K. Nabeshima.**
„ **Y. Irié.**
„ **T. Ishikawa.**
„ **M. Matsuda.**

Za Stany Zjednoczone meksykańskie:

Podpisano: **Enrique Olarte.**
„ **Victor Manuel Castillo.**

Za Nikaraguę:

Podpisano: **Leon Valiez.**

Za Norwegię:

Podpisano: **Hagerup.**
„ **Chr. Th. Boe.**

Pour les Pays-Bas:

Signé: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
„ **Molengraaff.**
„ **Loder.**
„ **C. D. Asser.**

Pour le Portugal:

Signé: **A. D. de Oliveira Soares.**

Pour la Roumanie:

Signé: **T. G. Djuvara.**

Pour la Russie:

Signé: **C. Nabokoff.**

Pour la Suède:

Signé: **Albert Ehrensvard.**
„ **Einar Lange.**

Pour l'Uruguay:

Signé: **Luis Garabelli.**

Za Niderlandy:

Podpisano: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
„ **Molengraaff.**
„ **Loder.**
„ **C. D. Asser.**

Za Portugalię:

Podpisano: **A. D. de Oliveira Soares.**

Za Rumunię:

Podpisano: **T. G. Djuvara.**

Za Rosyę:

Podpisano: **C. Nabokoff.**

Za Szwecyę:

Podpisano: **Albert Ehrensvard.**
„ **Einar Lange.**

Za Urugway:

Podpisano: **Luis Garabelli.**

Nos visis et perpensis conventionis hujus stipulationibus, illas omnes et singulas pro Austria et pro Hungaria ratas hisce confirmatasque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die vicesima tertia mensis Januarii anno Domini millesimo nongentesimo decimo tertio, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Marcus Capello Comes a **Wickenburg** m. p.
Caes. et Reg. Caput sectionis.

III.

(Pierwopis.)

Protocole de signature.

Au moment de procéder à la signature des Conventions pour l'unification de certaines règles en matière d'abordage et en matière d'assistance et de sauvetage maritimes conclues à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit:

Les dispositions desdites Conventions seront applicables aux colonies et possessions des Puissances contractantes, sous les réserves ci-après:

I. Le Gouvernement allemand déclare réserver ses résolutions au sujet de ses colonies. Il se réserve, pour chacune de celles-ci séparément, le droit d'adhérer aux Conventions et de les dénoncer.

II. Le Gouvernement danois déclare se réserver le droit d'adhérer auxdites Conventions et de les dénoncer pour l'Islande et les colonies ou possessions danoises séparément.

III. Le Gouvernement des États-Unis d'Amérique déclare se réserver le droit d'adhérer auxdites Conventions et de les dénoncer pour les Possessions insulaires des États-Unis d'Amérique.

IV. Le Gouvernement de Sa Majesté Britannique déclare se réserver le droit d'adhérer auxdites Conventions et de les dénoncer pour chacune des colonies, chacun des protectorats et territoires britanniques séparément, ainsi que pour l'île de Chypre.

V. Le Gouvernement italien se réserve d'adhérer ultérieurement aux Conventions pour les dépendances et colonies italiennes.

VI. Le Gouvernement des Pays-Bas se réserve d'adhérer ultérieurement aux Conventions pour les colonies et possessions néerlandaises.

VII. Le Gouvernement portugais déclare se réserver le droit d'adhérer ultérieurement aux Conventions pour les colonies portugaises.

(Przekład.)

Protokół podpisania.

Mając przystąpić do podpisania zawartych w dniu dzisiejszym układów w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów jakoteż co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu, podpisani pełnomocnicy postanowili zgodnie, co następuje:

Postanowienia wymienionych układów winny być stosowane także do kolonii i posiadłości Mocarstw kontraktujących z następującemi zastrzeżeniami:

I. Rząd niemiecki oświadcza, że zastrzega sobie powzięcie postanowień co do swych kolonii Zastrzega on sobie prawo przystąpienia do tych układów i wypowiedzenia ich ze względu na każdą z tych kolonii osobno.

II. Rząd duński oświadcza, że zastrzega sobie prawo przystąpienia do tych układów i wypowiedzenia ich osobno ze względu na Islandyę oraz duńskie kolonie lub posiadłości.

III. Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki oświadcza, że zastrzega sobie prawo przystąpienia do tych układów i wypowiedzenia ich ze względu na posiadłości Stanów Zjednoczonych Ameryki na wyspach.

IV. Rząd Jego brytańskiej Mości oświadcza, że zastrzega sobie prawo przystąpienia do wymienionych układów, względnie wypowiedzenia ich osobno ze względu na każdą brytańską kolonię, każdy brytański protektorat oraz posiadłość, jakoteż ze względu na wyspę Cypr.

V. Rząd włoski zastrzega sobie prawo późniejszego przystąpienia do tych układów ze względu na włoskie przynależne posiadłości i kolonie.

VI. Rząd Niderlandów zastrzega sobie prawo późniejszego przystąpienia do tych układów ze względu na niderlandzkie kolonie i posiadłości.

VII. Rząd potugalski oświadcza, że zastrzega sobie prawo późniejszego przystąpienia do tych układów ze względu na kolonie portugalskie.

Ces adhésions pourront être notifiées soit par une déclaration générale comprenant toutes les colonies et possessions, soit par des déclarations spéciales. Pour les adhésions et dénonciations, on observera éventuellement la procédure indiquée dans les deux Conventions de ce jour. Il est entendu toutefois que lesdites adhésions pourront également être constatées dans le procès-verbal des ratifications.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires soussignés ont dressé le présent protocole, qui aura la même force et la même valeur que si ses dispositions étaient insérées dans le texte même des Conventions auxquelles il se rapporte.

Fait à Bruxelles, en un seul exemplaire, le 23 septembre 1910.

Pour l'Allemagne:

Signé: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
„ **Dr. G. Struckmann.**

Pour la République Argentine:

Signé: **Alberto Blancas.**

Pour l'Autriche et pour la Hongrie.

Signé: **S. Clary et Aldringen.**

Pour l'Autriche.

Signé: **Stephen Worms.**

Pour la Hongrie:

Signé: **Dr. François de Nagy.**

Pour la Belgique:

Signé: **A. Beernaert.**
„ **Capelle.**
„ **Ch. Lejeune.**
„ **Louis Franck.**
„ **Paul Segers.**

Pour les États-Unis du Brésil:

Signé: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

Pour le Chili:

Signé: **F. Puga-Borne.**

Pour la République de Cuba:

Signé: **Dr. F. Zayas.**

Pour le Danemark:

Signé: **W. Grevenkop Castenskiold.**
„ **Herman Halkier.**

O przystąpieniu tem można donieść zapomocą oświadczenia ogólnego, obejmującego wszystkie kolonie i posiadłości lub zapomocą osobnych oświadczeń. Przy przystąpieniu i wypowiedzeniu będzie się w danym razie stosować postępowanie, przewidziane w układach z dnia dzisiejszego. Istnieje jednak zgoda co do tego, że przystąpienie można stwierdzić także w protokole ratyfikacyjnym.

W dowód tego wygotowali podpisani pełnomocnicy niniejszy protokół, który ma mieć tę samą moc i skuteczność, jak gdyby postanowienia jego objęte były osnową samych układów, do których się odnoszą.

Działo się w Brukseli w jednem tylko wygotowaniu dnia 23. września 1910.

Za Państwo niemieckie:

Podpisano: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
„ **Dr. G. Struckmann.**

Za Rzeczpospolitą argentyńską:

Podpisano: **Alberto Blancas.**

Za Austryę i za Węgry:

Podpisano: **S. Clary und Aldringen.**

Za Austryę:

Podpisano: **Stephen Worms.**

Za Węgry:

Podpisano: **Dr. Franz von Nagy.**

Za Belgię:

Podpisano: **A. Beernaert.**
„ **Capelle.**
„ **Ch. Lejeune.**
„ **Louis Franck.**
„ **Paul Segers.**

Za Stany Zjednoczone brazylijskie:

Podpisano: **Rodrigo Octavio von Langgaard Menezes.**

Za Chile:

Podpisano: **F. Puga-Borne.**

Za Rzeczpospolitą Kuba:

Podpisano: **Dr. F. Zayas.**

Za Danię:

Podpisano: **W. Grevenkop Castenskiold.**
„ **Herman Halkier.**

Pour l'Espagne.

Signé: **Arturo de Baguer.**
„ **Juan Spottorno.**
„ **Ramon Sanchez de Ocaña.**
„ **Faustino A. del Menzano.**

Pour les États-Unis d'Amérique:

Signé: **Walter C. Noyes.**
„ **Charles C. Burlingham.**
„ **A. J. Montague.**
„ **Edwin W. Smith.**

Pour la France:

Signé: **Beau.**
„ **Ch. Lyon-Caen.**

Pour la Grande-Bretagne:

Signé: **Arthur H. Hardinge.**
„ **W. Pickford.**
„ **Leslie Scott.**
„ **Hugh Godley.**

Pour la Grèce:

Signé: **G. Diobouniotis.**

Pour l'Italie:

Signé: **Prince de Castagneto.**
„ **Francesco Berlingieri.**
„ **Francesco M. Mirelli.**
„ **Prof. César Vivante.**

Pour le Japon:

Signé: **K. Nabeshima.**
„ **Y. Irié.**
„ **T. Ishikawa.**
„ **M. Matsuda.**

Pour les États-Unis Mexicains:

Signé: **Enrique Olarte.**
„ **Victor Manuel Castillo.**

Pour le Nicaragua:

Signé: **Léon Vallez.**

Pour la Norvège:

Signé: **Hagerup.**
„ **Chr. Th. Boe.**

Pour les Pays-Bas:

Signé: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
„ **Molengraaff.**
„ **Loder.**
„ **C. D. Asser.**

Za Hiszpanię:

Podpisano: **Arturo de Baguer.**
„ **Juan Spottorno.**
„ **Ramon Sanchez de Ocaña.**
„ **Faustino A. del Manzano.**

Za Stany Zjednoczone Ameryki:

Podpisano: **Walter C. Noyes.**
„ **Charles C. Burlingham.**
„ **A. J. Montague.**
„ **Edwin W. Smith.**

Za Francyę:

Podpisano: **Beau.**
„ **Ch. Lyon-Caen.**

Za Wielką Brytanię:

Podpisano: **Arthur H. Hardinge.**
„ **W. Pickford.**
„ **Leslie Scott.**
„ **Hugh Godley.**

Za Grecyę:

Podpisano: **G. Diobouniotis.**

Za Włochy:

Podpisano: **Prinz von Castagneto.**
„ **Francesco Berlingieri.**
„ **Francesco M. Mirelli.**
„ **Prof. Cäsar Vivante.**

Za Japonię:

Podpisano: **K. Nabeshima.**
„ **Y. Irié.**
„ **T. Ishikawa.**
„ **M. Matsuda.**

Za Stany Zjednoczone meksykańskie:

Podpisano: **Enrique Olarte.**
„ **Victor Manuel Castillo.**

Za Nikaraguę:

Podpisano: **Leon Vallez.**

Za Norwegię:

Podpisano: **Hagerup.**
„ **Chr. Th. Boe.**

Za Niderlandy:

Podpisano: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
„ **Molengraaff.**
„ **Loder.**
„ **C. D. Asser.**

Pour le Portugal:

Signé: **A. D. de Oliveira Soares.**

Pour la Roumanie:

Signé: **T. G. Djuvara.**

Pour la Russie:

Signé: **C. Nabokoff.**

Pour la Suède:

Signé: **Albert Ehrensvard.**
„ **Einar Lange.**

Pour l'Uruguay:

Signé: **Luis Garabelli.**

Za Portugalię:

Podpisano: **A. D. de Oliveira Soares.**

Za Rumunię:

Podpisano: **T. G. Djuvara.**

Za Rosyę:

Podpisano: **C. Nabokoff.**

Za Szwecyę:

Podpisano: **Albert Ehrensvard.**
„ **Einar Lange.**

Za Urugway:

Podpisano: **Luis Garabelli.**

IV.

Protokół

złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, dotyczących międzynarodowego układu w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów.

Procès-verbal

de Dépôt des ratifications.

Les ratifications sur la Convention internationale pour l'unification de certaines règles en matière d'abordage, conclue à Bruxelles le 23 septembre 1910, de même que sur le Protocole de signature y annexé, devant, aux termes de l'article 16 de la Convention, être déposées à Bruxelles, le présent procès-verbal a été dressé à cet effet au Ministère des Affaires Étrangères de Belgique.

Ont été présentées au dépôt le 1er février 1913:

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse.

Signé: **v. Flotow.**

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie.

Signé: **S. Clary et Aldringen.**

Les ratifications de Sa Majesté le Roi des Belges.

Signé: **J. Davignon.**

Les ratifications du Président de la République française.

Signé: **A. Klobukowski.**

Les ratifications de Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions britanniques au-delà des mers, Empereur des Indes.

Signé: **F. H. Villiers.**

Les ratifications du Président des États-Unis Mexicains.

Signé: **F. Gamboa.**

Protokół

złożenia dokumentów ratyfikacyjnych.

Ze względu na to, że dokumenty ratyfikacyjne, dotyczące międzynarodowego układu w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do zderzenia się okrętów, zawartego w Brukseli w dniu 23. września 1910 oraz protokół podpisania, dołączony do tego układu, należy po myśli postanowień artykułu 16. tegoż układu złożyć w Brukseli, wygotowano wedle tego niniejszy protokół w belgijskiem Ministerstwie spraw zewnętrznych.

Oddano do złożenia w dniu 1. lutego 1913:

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego.

Podpisano: **v. Flotow.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Cesarza austryackiego, Króla czeskiego itd. i Apostolskiego Króla węgierskiego.

Podpisano: **S. Clary und Aldringen.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Króla belgijskiego.

Podpisano: **J. Davignon.**

Dokumenty ratyfikacyjne Prezydenta Rzeczypospolitej francuskiej.

Podpisano: **A. Klobukowski.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Króla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarza Indyi.

Podpisano: **F. H. Villiers.**

Dokumenty ratyfikacyjne Prezydenta Stanów Zjednoczonych meksykańskich.

Podpisano: **F. Gamboa.**

Les ratifications de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas.

Signé: **O. D. van der Staal de Piershil.**

Les ratifications de Sa Majesté le Roi de Roumanie.

Signé: **G. M. Mitilineu.**

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies.

Signé: **Koudacheff.**

La date du 1er février 1913 marquera le point de départ du délai d'un mois stipulé à l'article 16 de la Convention pour la mise en vigueur de celle-ci.

Conformément aux stipulations dudit article, les États signataires de la Convention qui n'ont pu déposer leurs ratifications à la date du 1er février 1913 conserveront, pendant une année encore à partir de cette dernière date, la faculté de procéder à la formalité dont il s'agit.

Bruxelles, le 1er février 1913.

Le Ministre des Affaires Étrangères de Belgique,

Signé: **J. Davignon.**

Au moment de procéder au dépôt des ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, le Gouvernement allemand a déclaré adhérer aux Conventions pour toutes ses Colonies, sous réserve de n'en pas appliquer les règles aux indigènes et à leurs assimilés.

En déposant les ratifications de Sa Majesté Britannique sur les Conventions maritimes internationales signées à Bruxelles le 23 septembre 1910, le Ministre de Sa Majesté Britannique à Bruxelles déclare, conformément aux dispositions du Protocole de signature, signé à la même occasion, que le Gouvernement de Sa Majesté Britannique adhère aux Conventions pour les Colonies britanniques et Possessions étrangères suivantes:

Inde;
Bahamas;
Barbades;
Bermudes;
Guyane britannique;
Honduras britannique;
Ceylan;
Iles Falkland et leurs dépendances;

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszej Królowej Niderlandów.

Podpisano: **O. D. van der Staal de Piershil.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Króla rumuńskiego.

Podpisano: **P. M. Mitilineu.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Cesarza wszech Rosyan.

Podpisano: **Koudacheff.**

Data dnia 1. lutego 1913 jest tym terminem, od którego należy liczyć początek czasokresu miesięcznego, który ustanowiono zgodnie w artykule 16. układu dla wejścia tegoż w życie.

Po myśli postanowień przytoczonego artykułu mają te Mocarstwa, podpisane na układzie, które swych dokumentów ratyfikacyjnych nie mogły złożyć w dniu 1. lutego 1913, prawo dokonania w ciągu roku, licząc od tej daty, aktu formalnego, którego dotyczy niniejszy protokół.

Bruksela, dnia 1. lutego 1913.

Minister spraw zewnętrznych Belgii:

Podpisano: **J. Davignon.**

Mając przystąpić do złożenia dokumentów ratyfikacyjnych Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego, oświadczył Rząd niemiecki, że przystępuje do tego układu ze względu na wszystkie swe kolonie z tem zastrzeżeniem, że ułożonych zgodnie postanowień nie należy stosować do krajowców oraz osób, uważanych z nimi na równi.

Przy złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych Jego brytańskiej Mości, odnoszących się do układów co do prawa morskiego, podpisanych w dniu 23. września 1910, oświadcza poseł Jego brytańskiej Mości w Brukseli zgodnie z postanowieniami protokołu podpisania, przy tej samej sposobności podpisanego, że Rząd Jego brytańskiej Mości przystępuje do tych układów ze względu na następujące brytańskie kolonie i zagraniczne posiadłości:

Indye;
Bahama;
Barbados;
Wyspy Bermuda;
Brytańska Gujana;
Brytański Honduras;
Ceylon;
Wyspy Falklandzkie oraz wyspy do nich należące;

Fidji;
Gambie;
Gibraltar;
Côte d'or;
Grenade;
Hongkong;
Jamaïque, y compris les Iles Turques et Caïques et les Iles Cayman;
Iles Sous-le-Vent: Antigua, Dominique, Montserrat, Saint-Christophe, Nevis, Iles Vierges;
Malte;
Maurice;
Ile Norfolk;
Papoua;
Sainte-Hélène;
Sainte-Lucie;
Saint-Vincent;
Seychelles;
Sierra Leone;
Nigérie du Sud, y compris le Protectorat;
Straits Settlements, y compris Labuan;
Trinité et Tabago;

Le Gouvernement de Sa Majesté Britannique adhère également aux dites Conventions pour l'Ile de Chypre, pour les États malais fédérés de Perak, Selangor, Negri-Sembilan et Pahang, pour les Protectorats britanniques suivants:

Protectorat de l'Afrique Orientale;
Protectorat des Iles Gilbert et Ellice;
Protectorat des Iles Salomon;
Protectorat du Somaliland;
et pour Wei-hai-Wei.

Signé: **F. H. Villiers.**

Fidżi;
Gambia;
Gibraltar;
Złote Wybrzeże;
Grenada;
Hongkong;
Jamajka razem z wyspami Turks oraz wyspami Caicos i Cayman;
Wyspy pod wiatrem: Antigua, Dominica, Montserrat, Sw. Krzysztofa, Newis, wyspy Dziewicze;
Malta;
Maurycyusz;
Wyspy Norfolk;
Papua;
Św. Helena;
Św. Łucya;
Św. Wincenty;
Seychelle;
Sierra Leone;
Południowa Nigerya razem z protektoratem;
Straits Settlements razem z Labuanem;
Trynidad i Tobago.

Rząd Jego brytańskiej Mości przystępuje nadto do wymienionych układów ze względu na wyspę Cypr, Związkowe państwa malajskie Perak, Selangor, Negri Sembilan i Pahang oraz ze względu na następujące brytańskie protektoraty:

protektorat Afryki wschodniej;
protektorat wysp Gilbert i Ellice;
protektorat wysp Salomona;
protektorat Kraju Somali
i ze względu na Wei-hai-wei.

Podpisano: **F. H. Villiers.**

V.

Protokół

złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, dotyczących międzynarodowego układu z dnia 23. września 1910 celem jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu.

Procès-verbal

de Dèpôt des ratifications.

Les ratifications sur la Convention internationale pour l'unification de certaines règles en matière d'assistance et de sauvetage maritimes, conclue à Bruxelles le 23 septembre 1910, de même que sur le Protocole de signature y annexé, devant, aux termes de l'article 18 de la Convention, être déposées

Protokół

złożenia dokumentów ratyfikacyjnych.

Ze względu na to, że dokumenty ratyfikacyjne, dotyczące międzynarodowego układu w celu jednolitego ustalenia pewnych norm co do udzielania pomocy i ratunku w niebezpieczeństwie na morzu, zawartego w Brukseli w dniu 23. września 1910, oraz protokół podpisania, dołączony do tego układu,

à Bruxelles, le présent procès-verbal a été dressé à cet effet au Ministère des Affaires Étrangères de Belgique.

należy ,po myśli postanowień artykułu 18. tegoż układu złożyć w Brukseli, wygotowano wedle tego niniejszy protokół w belgijskiem Ministerstwie spraw zewnętrznych.

Ont été présentées au dépôt le 1er février 1913:

Oddano do złożenia w dniu 1. lutego 1913:

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse.

Signé: **v. Flotow.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego.

Podpisano: **v. Flotow.**

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie.

Signé: **S. Clary et Aldringen.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Cesarza austryackiego, Króla czeskiego itd. i Apostolskiego Króla węgierskiego.

Podpisano: **S. Clary und Aldringen.**

Les ratifications de Sa Majesté le Roi des Belges.

Signé: **J. Davignon.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Króla belgijskiego.

Podpisano: **J. Davignon.**

Les ratifications du Président des États-Unis d'Amérique.

Signé: **Theodore Marburg.**

Dokumenty ratyfikacyjne Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Podpisano: **Theodore Marburg.**

Les ratifications du Président de la République française.

Signé: **A. Klobukowski.**

Dokumenty ratyfikacyjne Prezydenta Rzeczypospolitej francuskiej.

Podpisano: **A. Klobukowski.**

Les ratifications de Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions britanniques au delà des mers, Empereur des Indes.

Signé: **F. H. Villiers.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Króla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarza Indyi.

Podpisano: **F. H. Villiers.**

Les ratifications du Président des États-Unis Mexicains.

Signé: **F. Gamboa.**

Dokumenty ratyfikacyjne Prezydenta Stanów Zjednoczonych meksykańskich.

Podpisano: **F. Gamboa.**

Les ratifications de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas.

Signé: **O. D. van der Staal de Piershil.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszej Królowej Niderlandów.

Podpisano: **O. D. van der Staal de Piershil.**

Les ratifications de Sa Majesté le Roi de Roumanie.

Signé: **G. M. Mitilineu.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Króla rumuńskiego.

Podpisano: **G. M. Mitilineu.**

Les ratifications de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies.

Signé: **Koudacheff.**

Dokumenty ratyfikacyjne Najjaśniejszego Cesarza wszech Rosyan.

Podpisano: **Koudacheff.**

La date du 1er février 1913 marquera le point de départ du délai d'un mois stipulé à l'article 18 de la Convention pour la mise en vigueur de celle-ci.

Data dnia 1. lutego 1913 jest tym terminem, od którego należy liczyć początek czasokresu miesięcznego, który ustanowiono zgodnie w artykule 18. układu dla wejścia tegoż w życie.

Conformément aux stipulations dudit article. les États signataires de la Convention qui n'ont pu déposer leurs ratifications à la date du 1er février 1913, conserveront, pendant une année encore à partir de cette dernière date, la faculté de procéder à la formalité dont il s'agit.

Bruxelles, le 1er février 1913.

Le Ministre des Affaires Étrangères de Belgique,

Signé: **J. Davignon.**

Au moment de procéder au dépôt des ratifications de Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, le Gouvernement allemand a déclaré adhérer aux Conventions pour toutes ses Colonies, sous réserve de n'en pas appliquer les règles aux indigènes et à leurs assimilés.

En déposant les ratifications de Sa Majesté Britannique sur les Conventions maritimes internationales signées à Bruxelles le 23 septembre 1910, le Ministre de Sa Majesté Britannique à Bruxelles déclare, conformément aux dispositions du Protocole de signature, signé à la même occasion, que le Gouvernement de Sa Majesté Britannique adhère aux Conventions pour les Colonies britanniques et Possessions étrangères suivantes:

Inde;
Bahamas;
Barbades;
Bermudes;
Guyane britannique;
Honduras britannique;
Ceylan;
Iles Falkland et leurs dépendances;

Fidji;
Gambie;
Gibraltar;
Côte d'or;
Grenade;
Hongkong;
Jamaïque, y compris les Iles Turques et Caïques et les Iles Cayman;
Iles Sous-le-Vent: Antigua, Dominique, Montserrat, Saint-Christophe, Nevis, Iles Vierges;
Malte;
Maurice;
Ile Norfolk;
Papoua;
Sainte-Hélène;
Sainte-Lucie;
Saint-Vincent;
Seychelles;

Po myśli postanowień przytoczonego artykułu mają te Mocarstwa, podpisane na układzie, które swych dokumentów ratyfikacyjnych nie mogły złożyć w dniu 1. lutego 1913, prawo dokonania w ciągu roku, licząc od tej daty, aktu formalnego, którego dotyczy niniejszy protokół.

Bruksela, dnia 1. lutego 1913.

Minister spraw zewnętrznych Belgii:

Podpisano: **J. Davignon.**

Mając przystąpić do złożenia dokumentów ratyfikacyjnych Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego, oświadczył Rząd niemiecki, że przystępuje do tego układu ze względu na wszystkie swe kolonie z tem zastrzeżeniem, że ułożonych zgodnie postanowień nie należy stosować do krajowców oraz osób, uważanych z nimi na równi.

Przy złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych Jego brytańskiej Mości, odnoszących się do układów co do prawa morskiego, podpisanych w dniu 23. września 1910, oświadcza poseł Jego brytańskiej Mości w Brukseli zgodnie z postanowieniami protokołu podpisania, przy tej samej sposobności podpisanego, że Rząd Jego brytańskiej Mości przystępuje do tych układów ze względu na następujące brytańskie kolonie i zagraniczne posiadłości:

Indye;
Bahama;
Barbados;
Wyspy Bermuda;
Brytańska Gujana;
Brytański Honduras;
Ceylon;
Wyspy Falklandzkie oraz wyspy do nich należące;
Fidżi;
Gambia;
Gibraltar;
Złote Wybrzeże;
Grenada;
Hongkong;
Jamaika razem z wyspami Turks oraz wyspami Caicos i Cayman;
Wyspy pod wiatrem: Antigua, Dominica, Montserrat, Św. Krzysztofa, Newis, wyspy Dziewicze;
Malta;
Maurycyusz;
Wyspy Norfolk;
Papua;
Św. Helena;
Św. Łucya;
Św. Wincenty;
Seychelle;

Sierra Leone;
Nigérie du Sud, y compris le Protectorat;
Straits Settlements, y compris Labuan;
Trinité et Tabago.

Le Gouvernement de Sa Majesté Britannique adhère également aux dites Conventions pour l'Ile de Chypre, pour les Etats malais fédérés de Perak, Selangor, Negri-Sembilan et Pahang, pour les Protectorats britanniques suivants:

Protectorat de l'Afrique Orientale;
Protectorat des Iles Gilbert et Ellice;
Protectorat des Iles Salomon;
Protectorat du Somaliland;
et pour Wei-hai-Wei.

Signé: **F. H. Villiers.**

Sierra Leone;
Południowa Nigerya razem z protektoratem;
Straits Settlements razem z Labuanem;
Trynidad i Tobago.

Rząd Jego brytańskiej Mości przystępuje nadto do wymienionych układów ze względu na wyspę Cypr, Związkowe państwa malajskie Perak, Selangor, Negri Sembilan i Pahang oraz ze względu na następujące brytańskie protektoraty:

protektorat Afryki wschodniej;
protektorat wysp Gilbert i Ellice;
protektorat wysp Salomona;
protektorat Kraju Somali
i ze względu na Wei-hai-wei.

Podpisano: **F. H. Villiers.**

Powyższe układy i protokoły ogłasza się z tym dodatkiem, że obu układom międzynarodowym z dnia 23. września 1910 oraz protokołowi ich podpisania udzieliły obie Izby Rady państwa zgodnego z konstytucyą zatwierdzenia.

Wiedeń, dnia 26. lutego 1913.

Stürgkh wlr. **Hochenburger** wlr.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XV. — Wydana i rozesłana dnia 1. marca 1913.

Treść: (№ 34 i 35.) 34. Obwieszczenie, dotyczące rozszerzenia uprawnień kilku królewsko-węgierskich ekspozytur urzędów celnych głównych oraz urzędów celnych głównych. — 35. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

34.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 21. lutego 1913,

dotyczące rozszerzenia uprawnień kilku królewsko-węgierskich ekspozytur urzędów celnych głównych oraz urzędów celnych głównych.

Według uwiadomienia królewsko-węgierskiego Ministerstwa skarbu nadano wyliczonym w dalszym ciągu ekspozyturom urzędów celnych głównych, względnie urzędom celnym głównym następujące upoważnienia:

1. Ekspozyturze królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego na grobli Zichy w Fiume uprawnienie do ekspedycyi posyłek roślin i kart do gry, nadchodzących pocztą;

2. Ekspozyturze królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego w Orsowie na dworcu kolejowym uprawnienie do ekspedycyi posyłek roślin, nadchodzących pocztą;

3. Ekspozyturze królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego w Zagrzebiu na dworcu kolejowym uprawnienie do ekspedycyi posyłek roślin i kart do gry, nadchodzących pocztą, oraz do oclania wyrobów chemicznych według wartości rzeczywistej;

4. królewsko-węgierskim Urzędom celnym głównym w Brodzie i Mitrowicy uprawnienie do ekspedycyi posyłek roślin, nadchodzących pocztą.

Zaleski wlr.

35.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 26. lutego 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

Następujące postanowienia objaśnień do taryfy celnej, wydanych obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

W ustępie 3. uw. 5. do Nru 162. należy w wierszu 1. i 2. skreślić słowa „Nieoznaczonymi osobno . . . . . są“ a natomiast umieścić:

> Do nieoznaczonych osobno wyciągów garbnika, które należy w obrocie umownym taryfować według Nru 162 *c*, należą

W wierszu 4. tego samego ustępu należy przed słowami „wyciąg z jabłka galasowego“ wstawić: „mocny“.

W ustępie 4. tej samej uwagi należy w wierszu 1. zamiast słów „Jak wyciągi garbnika“ wstawić:

> Jak nieoznaczone osobno wyciągi garbnika z Nru 162 *c*

W uw. 1. do Nrów 177. i 178. należy po ustępie drugim wstawić jako ustęp nowy:

Badanie, czy olej do smarowania nie nadaje się do oświetlania, należy przeprowadzić w sposób następujący:

Do cylindra szklannego o szerokości 5 *cm* a wysokości co najmniej 20 *cm* bierze się 50 cm^3 badanego oleju a w oleju tym umieszcza się pasek papieru do cedzenia (Schleicher i Schüll Nr. 595) o szerokości 3 *cm* oraz odpowiedniej długości. Do przytrzymania służy korek, rozcięty na dwie połowy, między które wkłada się ten pasek papieru i przymocowuje się zapomocą rysika. Na dolnym końcu paska papieru przymocowuje się kawałek ołowiu, aby pasek utrzymać w napięciu. W celu ułatwienia odczytywania nakreśla się w sposób odpowiedni celowi na pasku papieru ołówkiem znaczki od centymetra do centymetra.

Prób należy dokonywać przy średniej temperaturze pokojowej (15 do 17° C.), zatem nie w pobliżu pieca lub w zimie w nieopalonych ubikacyach.

Oleje, które w przeciągu czterech godzin przy wskazanych czynnościach próbnych podniosą się do wysokości 14 *cm* lub wyżej, należy traktować jako oleje skalne, nadające się do oświetlania. Cylinder szklanny należy po każdem użyciu wypłókać benzyną i wytrzeć czystem suknem.

W przypadkach wątpliwych należy przesłać próbkę c. k. rolniczo-chemicznemu Zakładowi doświadczalnemu w Wiedniu w celu jej zbadania.

Ustęp 4. uw. do Nru 181. należy skreślić i wstawić natomiast następującą osnowę:

Nitki, przysposobione do czyszczenia maszyn itd. (gotowe pakuły wełniane do czyszczenia) są odpadkami przy przędzeniu lub tkaniu, które po rozciągnięciu ich przy snuciu lub zgrzebleniu zostały rozluźnione, aby przy czyszczeniu mogły lepiej nasiąkać i aby w ten sposób można je było zupełnie zużytkować.

Odpadki nieczyste pierze się jeszcze przed wyciąganiem ich lub zgrzebleniem, ewentualnie czyści się je zapomocą bielenia lub odtłuszczania. Podpadające pod Nr. 180. niegotowe (niezgrzeblone lub niewyciągnięte) pakuły wełniane do czyszczenia zawierają zawsze podkładki, torebki papierowe i obce części składowe, które w gotowych pakułach wełnianych do czyszczenia bardzo rzadko się znajduje.

Gotowe pakuły wełniane do czyszczenia pojawiają się w handlu po większej części w postaci kłębków lub motków, także w paczkach, a czasem opakowane w zwojach, jak niezaprawiona klejem wata; dla górnych warstw kłębków lub motków szczególnie charakterystyczny jest układ wyciągniętych oraz równolegle ciągnących się nici i należy stwierdzić go nie tylko przez wyciąganie nici, lecz przez otwarcie opakowania, przyczem poszczególne warstwy muszą się wyraźnie od siebie oddzielać.

Bielone lub odtłuszczone zmiotki, powstałe przy tkaniu lub przędzeniu, należy również oclić według tego numeru jak pakuły wełniane do czyszczenia.

W uw. do Nru 290. należy jako ustęp 2. umieścić następujące postanowienie:

Za papier barwny należy dalej uważać tak zwany papier z pstrego piaskowca, to jest papier marmurkowany zapomocą nakrapiania farbą na przesiewaczu, oraz taki papier, który podczas postępowania na mokro marmurkowano zapomocą nasypywania mocno zabarwionych włókien.

W tablicy, uwidoczniającej maszyny, które mają być ekspedyowane w razie dostarczenia dowodu odnośnego za opłatą zniżonego cła (patrz uw. og. 13 do kl. XL), należy w kolumnie, odpowiadającej pozycyi „Maszyny pomocnicze dla tkactwa“, odnośnie do formy dowodu, zamiast słów „oględzin dodatkowych“ umieścić „potwierdzenia“.

W ustępie 14. uw. 1. do Nru 596. należy po słowie „siarczek fosforu“ umieścić: „także półtorasiarczek fosforu,“.

Ustęp 8. uw. 3. do Nru 604. należy skreślić i natomiast wstawić:

Jak nitrobenzol należy także traktować nitrotoluol płynny przy 15° C (n. p. techniczny nitrotoluol i orto-nitrotoluol), który również wydziela woń gorzkich migdałów. Natomiast nitrotoluole w stanie stałym (n. p. para-nitrotoluol, dwunitro-toluole i trójnitro-toluole) należy zawsze ekspedyować według Nru 622.

Na końcu uw. 3. do Nru 653. należy dodać następujące ustępy:

Pasza z otrąb, mąki lub odpadków mięsa, patrz uw. 11. do Nru 652.

Pasza z otrąb lub mąki, przyrządzona bez odpadków mięsa (urobiona zapomocą spoiwa, także z domieszką krwi w postaci ziarna i pieczona lub suszona), Nr. 113., względnie Nr. 116.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVI. — Wydana i rozesłana dnia 2. marca 1913.

Treść: № 36. Rozporządzenie, dotyczące regulaminu targowego dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta w St. Marx.

36.

Rozporządzenie Ministerstw rolnictwa, handlu i spraw wewnętrznych z dnia 19. lutego 1913,

dotyczące regulaminu targowego dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta w St. Marx.

Na zasadzie § 9. ustawy z dnia 6. sierpnia 1909, Dz. u. p. Nr. 177, wydaje się następujące postanowienia co do regulaminu targowego dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta w St. Marx:

Artykuł I.

§ 88. regulaminu targowego dla wiedeńskiej głównej targowicy na zwierzęta w St. Marx, który wydano rozporządzeniem z dnia 1. sierpnia 1902, Dz. u. p. Nr. 166, a zmieniono rozporządzeniami z dnia 13. marca 1903, Dz. u. p. Nr. 62, z dnia 8. lipca 1903, Dz. u. p. Nr. 146, i z dnia 30. czerwca 1910, Dz. u. p. Nr. 126, traci w obecnem brzmieniu moc obowiązującą i ma na przyszłość opiewać:

§ 88.

„Jeżeli kupno przyjdzie do skutku za gotówkę, w takim razie należy przypadającą cenę kupna złożyć za okazaniem uwiadomienia o sprzedaży i karty umownej (§ 83.) jeszcze przed zamknięciem targu w wiedeńskiej Kasie targu na zwierzęta i mięso.

Jeżeli kupujący nie zapłaci należnej ceny kupna najpóźniej w przeciągu 48 godzin, licząc od zawarcia kupna, ma Kasa prawo policzyć odsetki od ceny kupna, tak jak przy kupnie, zawartem na kredyt.

Jeżeli zapłaty nie uiści się aż do rozpoczęcia się następnego targu, lub jeżeli kupujący aż do tego czasu nie odbierze zwierząt, sprzedanych przez agenta targowego, w takim razie Kasa ma prawo zarządzić sprzedaż odnośnych zwierząt i zaspokoić swoje wierzytelności z ceny kupna.“

Artykuł II.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. marca 1913.

Heinold wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słowenskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849	za	4 K	20 h	Rocznik	1871	za	4 K	— h	Rocznik	1893	za	6 K	— h
„	1850	„	10 „	50 „	„	1872	„	6 „	40 „	„	1894	„	6 „	— „
„	1851	„	2 „	60 „	„	1873	„	6 „	60 „	„	1895	„	7 „	— „
„	1852	„	5 „	20 „	„	1874	„	4 „	60 „	„	1896	„	7 „	— „
„	1853	„	6 „	30 „	„	1875	„	4 „	— „	„	1897	„	15 „	— „
„	1854	„	8 „	40 „	„	1876	„	3 „	— „	„	1898	„	6 „	— „
„	1855	„	4 „	70 „	„	1877	„	2 „	— „	„	1899	„	10 „	— „
„	1856	„	4 „	90 „	„	1878	„	4 „	60 „	„	1900	„	7 „	— „
„	1857	„	5 „	70 „	„	1879	„	4 „	60 „	„	1901	„	6 „	— „
„	1858	„	4 „	80 „	„	1880	„	4 „	40 „	„	1902	„	7 „	50 „
„	1859	„	4 „	— „	„	1881	„	4 „	40 „	„	1903	„	9 „	— „
„	1860	„	3 „	40 „	„	1882	„	6 „	— „	„	1904	„	5 „	— „
„	1861	„	3 „	— „	„	1883	„	5 „	— „	„	1905	„	6 „	— „
„	1862	„	2 „	80 „	„	1884	„	5 „	— „	„	1906	„	12 „	— „
„	1863	„	2 „	80 „	„	1885	„	3 „	60 „	„	1907	„	13 „	— „
„	1864	„	2 „	80 „	„	1886	„	4 „	60 „	„	1908	„	9 „	— „
„	1865	„	4 „	— „	„	1887	„	5 „	— „	„	1909	„	8 „	50 „
„	1866	„	4 „	40 „	„	1888	„	8 „	40 „	„	1910	„	8 „	40 „
„	1867	„	4 „	— „	„	1889	„	6 „	— „	„	1911	„	7 „	— „
„	1868	„	4 „	— „	„	1890	„	5 „	40 „	„	1912	„	12 „	50 „
„	1869	„	6 „	— „	„	1891	„	6 „	— „					
„	1870	„	2 „	80 „	„	1892	„	10 „	— „					

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym,** należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione,** przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVII. — Wydana i rozesłana dnia 12. marca 1913.

Treść: № 37. Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Gorycyi i Gradyski.

37.

Patent cesarski z dnia 2. marca 1913,

dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Gorycyi i Gradyski.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm krajowy uksiążęconego Hrabstwa Gorycyi i Gradyski jest rozwiązany i należy zarządzić nowe wybory do tegoż sejmu.

Dan w Naszem głównem i rezydencyjnem mieście Wiedniu dnia 2. marca roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Hussarek wlr.
Długosz wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Forster wlr.
Trnka wlr.
Schuster wlr.
Zenker wlr.

Dziennik ustaw państwa

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVIII. — Wydana i rozesłana dnia 12. marca 1913.

Treść: № 38. Rozporządzenie, którem znosi się wykonywanie sądownictwa konsularnego w dawnych otomańskich wilajetach Tripolis i Benghazi.

38.

Rozporządzenie c. i k. wspólnego Ministra spraw zewnętrznych z dnia 22. lutego 1913,

którem znosi się wykonywanie sądownictwa konsularnego w dawnych otomańskich wilajetach Tripolis i Benghazi.

Wskutek upoważnienia Jego c. i k. Apostolskiej Mości oraz w porozumieniu z Rządami obu obszarów państwa znosi się w zupełności na zasadzie § 17. austryackiej ustawy z dnia 30. sierpnia 1891, Dz. u. p. Nr. 136, względnie § 17. węgierskiego XXXI. artykułu ustawy z roku 1891, sądownictwo austryacko-węgierskich konsulów, które istniało dotychczas w dawnych otomańskich wilajetach Tripolis i Benghazi.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Berchtold wlr.

Rozporządzenie to ogłasza się niniejszem po myśli § 18. ustawy z dnia 30. sierpnia 1891, Dz. u. p. Nr. 136.

Hochenburger wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik		za	K	h
„	1849	„	4	20
„	1850	„	10	50
„	1851	„	2	60
„	1852	„	5	20
„	1853	„	6	30
„	1854	„	8	40
„	1855	„	4	70
„	1856	„	4	90
„	1857	„	5	70
„	1858	„	4	80
„	1859	„	4	—
„	1860	„	3	40
„	1861	„	3	—
„	1862	„	2	80
„	1863	„	2	80
„	1864	„	2	80
„	1865	„	4	—
„	1866	„	4	40
„	1867	„	4	—
„	1868	„	4	—
„	1869	„	6	—
„	1870	„	2	80
„	1871	„	4	—
„	1872	„	6	40
„	1873	„	6	60
„	1874	„	4	60
„	1875	„	4	—
„	1876	„	3	—
„	1877	„	2	—
„	1878	„	4	60
„	1879	„	4	60
„	1880	„	4	40
„	1881	„	4	40
„	1882	„	6	—
„	1883	„	5	—
„	1884	„	5	—
„	1885	„	3	60
„	1886	„	4	60
„	1887	„	5	—
„	1888	„	8	40
„	1889	„	6	—
„	1890	„	5	40
„	1891	„	6	—
„	1892	„	10	—
„	1893	„	6	—
„	1894	„	6	—
„	1895	„	7	—
„	1896	„	7	—
„	1897	„	15	—
„	1898	„	6	—
„	1899	„	10	—
„	1900	„	7	—
„	1901	„	6	—
„	1902	„	7	50
„	1903	„	9	—
„	1904	„	5	—
„	1905	„	6	—
„	1906	„	12	—
„	1907	„	13	—
„	1908	„	9	—
„	1909	„	8	50
„	1910	„	8	40
„	1911	„	7	—
„	1912	„	12	50

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym**, należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione,** przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIX. — Wydana i rozesłana dnia 14. marca 1913.

Treść: № 39. Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmów krajowych Galicyi, Śląska, Przedarulanii i Tryestu.

39.

Patent cesarski z dnia 12. marca 1913,

dotyczący zwołania sejmów krajowych Galicyi, Śląska, Przedarulanii i Tryestu.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Krainski i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Odroczone na podstawie Naszych postanowień sejmy krajowe Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, Księstwa Górnego i Dolnego Śląska, kraju Przedarulanii i bezpośredniego miasta Tryestu z jego okręgiem, zwołuje się celem podjęcia na nowo czynności do ich ustawowych miejsc zebrania, a to pierwszy sejm na dzień 18. marca, zaś inne sejmy na dzień 27. marca 1913.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyjnem mieście Wiedniu dnia 12. marca roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r.
Hochenburger wł.r.
Heinold wł.r.
Hussarek wł.r.
Długosz wł.r.
Georgi wł.r.
Zaleski wł.r.
Forster wł.r.
Trnka wł.r.
Schuster wł.r.
Zenker wł.r.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XX. — Wydana i rozesłana dnia 15. marca 1913.

Treść: № 40. Dokument koncesyjny na kolej lokalną z Ruprechtshofen do Gresten.

40.

Dokument koncesyjny z dnia 5. marca 1913

na kolej lokalną z Ruprechtshofen do Gresten.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia udzielam w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami Spółce akcyjnej Dolno-austryacko-styryjska kolej alpejska w St. Pölten koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu wązkotorowej kolei lokalnej z Ruprechtshofen przez Wieselburg nad Erlaufem do Gresten, a to w myśl postanowień ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, jakoteż ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, pod warunkami i zastrzeżeniami, podanymi w dalszym ciągu:

§ 1.

Co do kolei żelaznej, będącej przedmiotem tego dokumentu koncesyjnego, korzysta Spółka z ulg, przewidzianych w artykułach VI. do XII. ustawy z dnia 8. sierpnia 1910. Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Spółka ma obowiązek ukończenia budowy koncesyonowanej kolei żelaznej najpóźniej w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego, oddania gotowej kolei na użytek publiczny i utrzymywania jej w ruchu bez przerwy przez cały czas trwania koncesyi aż do dnia 11. lipca 1986.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, jakoteż wykonania i urządzenia kolei zgodnie z warunkami koncesyi złożyć ma Spółka na żądanie c. k. Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej kolei żelaznej nadaje się Spółce prawo wywłaszczania podług przepisów ustawowych, w tej mierze obowiązujących.

Takie samo prawo przyzna się Spółce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie c. k. Rząd uznałby za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

Przy budowie koncesyonowanej kolei i ruchu na niej stosować się winna Spółka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do warunków koncesyjnych, ustanowionych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, wreszcie do ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości. Pod względem ruchu będzie można

o tyle odstąpić od zarządzeń dla bezpieczeństwa i przepisów co do ruchu, ustanowionych w regulaminie ruchu kolei żelaznych i w odnośnych postanowieniach dodatkowych, o ile ze względu na szczególne stosunki obrotu i ruchu, a zwłaszcza ze względu na zmniejszoną chyżość c. k. Ministerstwo kolei żelaznych uzna to za dopuszczalne; w tej mierze stosować się będzie osobne przepisy ruchu, które wyda c. k. Ministerstwo kolei żelaznych.

§ 5.

Zresztą należy uważać kolej lokalną z Ruprechtshofen do Gresten jako istotną część składową przedsiębiorstwa kolei lokalnych, będącego przedmiotem dokumentów koncesyjnych z dnia 11. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 124, z dnia 1. czerwca 1904, Dz. u. p. Nr. 56, i z dnia 15. października 1904, Dz. u. p. Nr. 122, wobec czego należy stosować także do tej linii postanowienia §§ 6., 7., 9. do 11. włącznie, 14. i 15. wspomnianego na początku dokumentu koncesyjnego z tem nadmienieniem, że koncesyonaryuszka winna za nadzór, ustanowiony w § 14. niniejszego dokumentu koncesyjnego, ze względu na połączony z nim ciężar obowiązków, uiszczać Skarbowi państwa roczne wynagrodzenie ryczałtowe, którego wysokość oznaczy Rząd, uwzględniając rozmiar przedsiębiorstwa kolei lokalnej.

§ 6.

Do linii kolei żelaznych, należących do Spółki, będących przedmiotem dokumentów koncesyjnych z dnia 11. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 124, z dnia 1. czerwca 1904, Dz. u. p. Nr. 56, z dnia 15. października 1904, Dz. u. p. Nr. 122, oraz niniejszego dokumentu koncesyjnego winno się stosować, po równoczesnem zniesieniu postanowień obwieszczenia c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 10. stycznia 1898, Dz. u. p. Nr. 17, i §§ 8., 12. i 13. dokumentu koncesyjnego z dnia 11. lipca 1896, Dz. u. p. Nr. 124, następujące postanowienia:

I.

Co do przewozu korpusów straży cywilnej (straży bezpieczeństwa, straży skarbowej i tym podobnych) stosować należy analogicznie zniżone stopy taryfowe, obowiązujące dla transportów wojskowych.

II.

Spółka jest obowiązana postarać się o zabezpieczenie swych funkcyonaryuszy na wypadek niezdolności do pracy i na starość oraz o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do Zakładu emerytalnego związku austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego własnej kasy emerytalnej, zapewniającej członkom przynajmniej takie same korzyści, względnie nakładającej na Spółkę przynajmniej takie same obowiązki, jak wspomniany Zakład emerytalny.

To zaopatrzenie należy tak przeprowadzić, by Spółka lub przedsiębiorstwo w jej miejsce wstępujące miała obowiązek zgłaszać w Zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie emerytalnej stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy lokomotyw, palacze, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu, najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

Statut kasy pensyjnej oraz wszelkie zmiany jego podlegają zatwierdzeniu Ministerstwa kolei żelaznych.

III.

C. k. Rząd zastrzega sobie prawo wykupienia koncesyonowanych linii kolejowych w każdym czasie pod następującymi warunkami:

1. Celem oznaczenia ceny wykupna policzy się czyste roczne dochody przedsiębiorstwa kolejowego w ciągu ostatnich zamkniętych lat siedmiu, poprzedzających chwilę wykupna, strąci się z tego czyste dochody najniepomyślniejszych dwóch lat, poczem obliczy się średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

2. Gdyby wykupno miało nastąpić w czasie, w którym jeszcze nie powstał obowiązek płacenia podatków ani co do linii pierwotnej, ani co do innych linii przedsiębiorstwa kolejowego Spółki, wówczas aż do upływu czasu wolności podatkowej dla linii, podlegającej najpierw obowiązkowi płacenia podatków, przedstawia obliczony po myśli poprzedniego ustępu 1. średni czysty dochód rentę wykupna, która ma być wypłacona bez ściągnięcia podatku. Zarazem należy w przyszłości, wobec tego, że wolność od podatków co do linii pierwotnej i wymienionych innych linii upływa w różnym czasie, obliczać rentę wykupna w ten sposób, że podatki wraz z dodatkami, przypadające na poszczególne linie kolejowe za czas od dnia, w którym one wstąpiły w obowiązek płacenia podatków, oblicza się za każdym razem według stóp procentowych, obowiązujących w latach, wliczonych do przeciętnego obliczenia, i potrąca się je z dochodów odnośnych lat tak, że również za czas po upływie wolności od podatków linii, wstępującej na ostatku w obowiązek płacenia podatków, potrąca się z dochodów wszystkich linii przypadający na nie podatek wraz z dodatkami.

Do pozostałych reszt dolicza się ze względu na to, że stosownie do § 131., lit. *a)* ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać

się ma od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, dodatek w wysokości jednej dziewiątej tego czystego dochodu.

3. Gdyby zaś wykupno nastąpić miało w czasie, w którym upłynął już dla poszczególnych lub wszystkich linii jednolitego przedsiębiorstwa kolejowego Spółki okres czasowego uwolnienia od podatków, wówczas uważać się będzie przy obliczaniu czystych dochodów rocznych podatki, dodatki do podatków i inne publiczne daniny, ciążące na wykupionem przedsiębiorstwie kolejowem, za wydatki ruchu, zaś co do dochodów tych linii, które w chwili wykupna są jeszcze wolne od podatków, należy stosować analogicznie postanowienia, zawarte w ustępie 2.

Jeżeli obowiązek płacenia podatku istniał nie przez wszystkie lata, podług których oblicza się sumę średnią, w takim razie należy dla odnośnych linii także co do lat wolnych od podatku obliczyć podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej odnośnych lat i potrącić go z przychodów.

Ze względu jednak na to, że stosownie do § 131., lit. *a)* ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, należy doliczyć do przeciętnego czystego dochodu, w taki sposób obliczonego, dodatek, wynoszący jedną dziewiątą tego czystego dochodu.

4. Przeciętny dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień, należy tedy płacić Spółce jako wynagrodzenie za wykupione koleje przez pozostały czas trwania koncesyi w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku.

5. Gdyby jednak kolej miała być wykupiona przed upływem siódmego roku obrotowego lub gdyby średni dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień ustępów 1. do 3., bez uwzględnienia dodatku, przewidzianego w ustępach 2. i 3., nie dawał przynajmniej takiej sumy rocznej, któraby się równała racie rocznej, potrzebnej na zgodne z planem oprocentowanie i umorzenie pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem c. k. Rządu celem pokrycia policzalnych kosztów zakładowych i zabezpieczonych w księgach kolejowych, wraz z ratą roczną, potrzebną na oprocentowanie kapitału akcyjnego, zatwierdzonego przez c. k. Rząd, po cztery od sta oraz na umorzenie tegoż w ciągu okresu koncesyjnego, w takim razie wynagrodzenie, które państwo ma zapłacić za wykupione koleje, będzie polegało na tem, że państwo płacić będzie wymienione wyżej kwoty ryczałtowe w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku, i zwracać Spółce podatek rentowy, przypadający od tej renty wykupna.

6. Państwu zastrzega się prawo objęcia w każdym czasie zamiast Spółki do spłacenia z własnych funduszów pożyczek, zaciągniętych celem zapewnienia pieniędzy na koncesyonowane koleje, w kwocie wiszącej jeszcze w chwili wykupna jako nieumorzona według zatwierdzonego planu umorzenia; w tym wypadku należy zmniejszyć przypadającą do zapłaty rentę wykupna o zapotrzebowanie na oprocentowanie i umorzenie wspomnianego kapitału pożyczkowego oraz w danym razie o odpowiadającą zapotrzebowaniu temu kwotę dodatku, który w myśl postanowień ustępów 2. i 3. ma być doliczony do dochodu przeciętnego.

7. Państwo zastrzega sobie dalej prawo zapłacenia w każdym czasie zamiast niepłatnych jeszcze rent, należnych Spółce w myśl postanowień punktów powyższych, kapitału, równającego się zdyskontowanej według stopy po cztery od sta na rok, licząc odsetki od odsetek, wartości kapitałowej tych rent, po strąceniu, jak się samo przez się rozumie, dodatku, któryby w myśl postanowień ustępów 2. i 3. mieścił się w tych rentach.

Gdyby państwo postanowiło w taki sposób spłacić kapitał, wolno mu będzie użyć do tego, podług własnego wyboru, gotówki lub obligacyi długu państwa. Obligacye długu państwa liczone będą w takim razie po kursie, jaki wyniknie jako kurs średni z porównania kursów pieniężnych obligacyi długu państwa tego samego rodzaju, notowanych urzędownie na giełdzie wiedeńskiej w ciągu półrocza bezpośrednio poprzedzającego.

8. Przez wykupienie kolei i od dnia tego wykupienia przechodzi na państwo za wypłatą wynagrodzenia, oznaczonego pod l. 1. do 7., bez dalszej odpłaty własność koncesyonowanych niniejszem kolei, wolna od ciężarów, a względnie obciążona tylko zalegającemi jeszcze resztami pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem c. k. Rządu, tudzież ich używanie, a to z wszystkiemi do nich należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów, zapasy kasowe, koleje dojazdowe, będące ewentualnie własnością Spółki, i jej przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby tych ostatnich nie użyto już stosownie do ich przeznaczenia za zezwoleniem c. k. Rządu.

9. Postanowienie c. k. Rządu, tyczące się wykonania państwowego prawa wykupna, które nastąpić może zawsze tylko z początkiem roku kalendarzowego, oznajmione będzie przedsiębiorstwu kolejowemu w formie deklaracyi najpóźniej do dnia 31. października bezpośrednio poprzedzającego roku.

Deklaracya ta będzie określać następujące szczegóły:

a) termin, od którego wykupienie zaczyna się;

b) przedsiębiorstwo kolejowe, będące przedmiotem wykupna, i inne przedmioty majątkowe,

które bądź jako przynależność przedsiębiorstwa kolejowego, bądź jako zaspokojenie pretensyi państwa, bądź z jakichkolwiek innych tytułów prawnych przejść mają również na państwo;

c) wysokość ceny wykupna (l. 1. do 7.), którą państwo zapłacić ma przedsiębiorstwu kolejowemu, a którą ewentualnie obliczy się tymczasowo z zastrzeżeniem późniejszego sprostowania, przy równoczesnem podaniu terminu i miejsca płatności.

10. C. k. Rząd zastrzega sobie prawo ustanowienia jednocześnie z doręczeniem deklaracyi, tyczącej się wykupna, osobnego komisarza, który ma czuwać nad tem, aby począwszy od tej chwili nie zmieniono stanu majątku na szkodę państwa.

Od chwili deklaracyi, tyczącej się wykupienia, wymaga wszelka sprzedaż lub obciążenie wymienionych tam nieruchomych przedmiotów majątkowych, pozwolenia tego komisarza.

To samo odnosi się do przyjmowania wszelkich nowych zobowiązań, które przekraczają zakres zwyczajnego toku interesów albo powodują trwałe obciążenie.

11. Spółka jest obowiązana postarać się o to, aby c. k. Rząd mógł w dniu, wyznaczonym na wykupienie, objąć w fizyczne posiadanie wszystkie przedmioty majątkowe, wymienione w deklaracyi wykupna.

Gdyby Spółka nie uczyniła zadość temu zobowiązaniu, będzie c. k. Rząd miał prawo nawet bez jej zezwolenia i bez interwencyi sądowej objąć wymienione przedmioty majątkowe w fizyczne posiadanie.

Począwszy od chwili wykupienia odbywać się będzie ruch na wykupionych kolejach na rachunek państwa; od tej chwili przypadają więc wszystkie dochody z ruchu na korzyść państwa, na koszt jego zaś idą wszystkie wydatki, połączone z ruchem.

Czyste dochody, jakie wynikną z obrachunku po chwilę wykupienia, pozostaną własnością przedsiębiorstwa kolejowego, które natomiast odpowiadać ma samo za wszelkie należytości obrachunkowe i za wszelkie inne długi, pochodzące z budowy i ruchu kolei aż do chwili powyższej.

12. C. k. Rząd zastrzega sobie prawo zahipotekowania na podstawie deklaracyi wykupna (l. 9.) prawa własności państwa na wszystkich nieruchomych przedmiotach majątkowych, przechodzących na państwo wskutek wykupienia.

Spółka jest obowiązana oddać c. k. Rządowi na jego żądanie do dyspozycyi wszelkie dokumenty prawne, jakichby od niej w tym celu jeszcze wymagano.

IV.

Gdy koncesya zgaśnie i od dnia jej zgaśnięcia przechodzi na państwo bez wynagrodzenia wolna od ciężarów własność i używanie koncesyonowanych kolei i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależności, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów i zapasy kasowe, koleje dojazdowe i przedsiębiorstwa poboczne, będące ewentualnie własnością Spółki, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby nie użyto już tych ostatnich za zezwoleniem c. k. Rządu stosownie do ich przeznaczenia.

V.

Zarówno w razie zgaśnięcia niniejszej koncesyi jak i w razie wykupienia kolei (p. III.) zatrzymuje Spółka na własność fundusz rezerwowy, utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa, i ewentualne aktywa obrachunkowe, tudzież te osobne zakłady i budynki, wzniesione lub nabyte z własnego majątku, do których zbudowania lub nabycia c. k. Rząd upoważnił Spółkę z tym wyraźnym dodatkiem, iż przedmioty te nie stanowią przynależności kolei.

Forster wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXI. — Wydana i rozesłana dnia 19. marca 1913.

Treść: № 41. Rozporządzenie, dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., z roku 1912.

41.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 7. marca 1913,

dotyczące zmian i uzupełnień przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., z roku 1912.

Na zasadzie § 88., ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128. dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej. wydaje się w porozumieniu z Ministerstwem wojny następujące zarządzenia:

Artykuł I.

Przepisy o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., wydane rozporządzeniem z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 153, a zmienione, względnie uzupełnione rozporządzeniem z dnia 31. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 22, uzupełnia się następującym rozdziałem XVII., załącznikiem III., oraz wzorami 55. i 56.

Artykuł II.

§ 49. przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., wymienionych w artykule I., zmienia się w sposób następujący:

a) Punkt 7., ustęp drugi, ma opiewać:

„Świadectwa lekarskie wojskowych zakładów leczniczych oraz wojskowych zakładów wychowawczych i naukowych. tudzież świadectwa krajowych lub większych publicznych szpitali cywilnych można uznać za ważne dowody na istnienie padaczki wówczas, jeżeli choroba ta stwierdzona została własną obserwacyą lekarza zakładowego w sposób najzupełniej stanowczy.“

b) Punkt 7., ustęp trzeci, należy skreślić;

c) Punkt 8. ma opiewać:

„W podobny sposób jak co do dotkniętych padaczką należy postąpić także co do umysłowo chorych, głupowatych i posiadających mniejszą wartość umysłową. Jeżeli komisyi poborowej będą przedłożone co do osób wspomnianego rodzaju świadectwa dyrekcyi zakładów leczniczych. opiekuńczych i wychowawczych, wymienionych w spisie, załącznik III., i wydrukowanych tłustemi literami, wówczas należy uważać je za pełnowartościowe — w razie stwierdzenia w sposób niewątpliwy tożsamość osoby i legalności świadectwa. Co do świadectw innych zakładów, wymienionych w załączniku III., obowiązują postanowienia punktu 6.

Jeżeli chodzi o świadectwa zakładów, niewymienionych w spisie w załączniku III. powinno się zasięgnąć w każdym wypadku z osobna rozstrzygnienia Ministerstwa obrony krajowej.“

Artykuł III.

Rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 27. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 154, którem wydano postanowienia przejściowe do ustawy z dnia 5. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 128. dotyczącej wprowadzenia nowej ustawy o służbie wojskowej, oraz rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 8. lutego 1913. Dz. u. p. Nr. 20, wydane w celu ich uzupełnienia, tracą moc obowiązującą.

Te postanowienia przepisów o służbie wojskowej, część II., III. i IV., wydanych do ustawy

o służbie wojskowej z roku 1889 dla wojska wspólnego (marynarki wojennej) i obrony krajowej, których nie zniosła ani nie zmieniła ustawa o służbie wojskowej z roku 1912, względnie wydane do niej przepisy o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1., lub osobne zarządzenia, na razie pozostają nadal w mocy.

Aspiranci, chcący uzyskać dobrodziejstwo dla ochotników jednorocznych, którym zezwolono po myśli postanowień § 65 : 9 p. w. I. z roku 1889 na powtórzenie egzaminu z uzdolnienia do służby w charakterze ochotnika jednorocznego, mają składać egzamin uzupełniający, wstępujący w miejsce egzaminu z uzdolnienia, w jednej z szkół kadeckich piechoty po myśli postanowień § 85. p. w. I. z roku 1912, przyczem nie potrzebują przedkładać dowodów nauk, wymaganych po myśli § 21 : 1, ustęp trzeci, ustawy o służbie wojskowej z dnia 5. lipca 1912. Dz. u. p. Nr. 128.

Artykuł IV.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Georgi wlr.

Przepisy o służbie wojskowej.

Część I.

Zeszyt I.

Rozdział XVII.

Kontyngent rekrutów, przydział asenterowanych, obliczenie kontyngentu rekrutów, wybór nadliczbowych, zastępstwa za ubytki i przyrosty.

§ 139.

Kontyngent rekrutów, roczne kontyngenty rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej.

1. Postanowieniem § 13. u. w. ustanowiono kontyngent rekrutów dla utrzymania wspólnej siły zbrojnej, oprócz rekrutów, którzy mają być w tym celu dostawieni z Bośni i Hercegowiny, w roku 1912 na 136.000, w roku 1913 na 154.000, w roku 1914 oraz w następnych dziewięciu latach na 159.500 ludzi rocznie, a ten kontyngent rekrutów należy rozdzielić na oba państwa Monarchii według liczby ludności.

Przez liczbę ludności należy rozumieć w tem znaczeniu liczbę obywateli austryackich, stwierdzoną przy ostatnim spisie ludności w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, w krajach świętej Korony węgierskiej oraz w Bośni i Hercegowinie, z doliczeniem czynnych osób wojskowych, które posiadają obywatelstwo austryackie.

Według spisu ludności, podjętego w dniu 31. grudnia 1910, mają królestwa i kraje, reprezentowane w Radzie państwa, dostarczyć wspólnej sile zbrojnej w roku 1912 kontyngent rekrutów w ilości 78.003, w roku 1913 w ilości 88.327, w roku 1914 i w dziewięciu latach następnych w ilości 91.482 ludzi rocznie.

Dla utrzymania obrony krajowej królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, ustanawia się na rok 1912 kontyngent rekrutów w ilości 20.715, na rok 1913 w ilości 22.316, na rok 1914 w ilości 23.717, na rok 1915 w ilości 25.018, na rok 1916 w ilości 26.019, a na rok 1917 i sześć lat następnych w ilości 26.996 ludzi rocznie.

Kontyngent rekrutów, mający być dostawiony z Tyrolu i Przedarulanii dla strzelców krajowych, wynosi *)

na rok 1912: 770.
na rok 1913: 830.
na rok 1914: 882,
na rok 1915: 930,
na rok 1916: 967,
na rok 1917 i na sześć lat następnych 1004 ludzi rocznie.

2. Kontyngenty rekrutów, które mają być dostawione dla wspólnej siły zbrojnej z królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych oraz z krajów świętej Korony węgierskiej, tudzież kontyngenty rekrutów obu obron krajowych i kontyngenty rekrutów w Bośni i Hercegowinie są uwidocznione w załączniku VIII., zaś rozdział kontyngentów rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej w krajach świętej Korony węgierskiej jest uwidoczniony w załączniku VIII *a*.

§ 140.

Zasady przydziału asenterowanych.

1. Asenterowanych drogą poboru należy przydzielać do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej zasadniczo według porządku kolejnego, w jakim są zapisani w listach stawczych w obrębie każdej klasy wieku w stosunku do obu kontyngentów rekrutów na przemian.

Wyjątek pod tym względem stanowią:

a) jednoroczni ochotnicy, którym przysługuje dobrodziejstwo z § 21 : 2 u. w.;

*) Z zastrzeżeniem ustanowienia w drodze ustawodawstwa krajowego.

b) ci, którzy w myśl następującego punktu 2. mają być przydzieleni wyłącznie do marynarki wojennej i ci, których zaasenterowano z okręgów uzupełnienia marynarki wojennej oraz

c) asenterowani z dawnego obwodu Kotorskiego i z lądu stałego dawnego obwodu Raguzańskiego § 36 : 1 u. w.).

2. Zawodowych marynarzy oraz innych ludzi, przywykłych do morza wskutek zawodu swego, należy w razie zdatności fizycznej przydzielać wyłącznie do marynarki wojennej. Na pokrycie braku, okazującego się w zapotrzebowaniu rekrutów dla marynarki wojennej, należy użyć innych asenterowanych, którzy wskutek swego przemysłu lub zawodu posiadają uzdatnienie do służby w marynarce wojennej.

Zresztą należy z pośród asenterowanych z okręgów uzupełnienia marynarki wojennej wybrać, bez względu na porządek kolejny ich zapisania w listach stawczych, jednak w granicach zapotrzebowania rekrutów dla wspólnej siły zbrojnej, które ma być pokryte z odnośnego okręgu uzupełnienia marynarki wojennej, przedewszystkiem rekrutów dla marynarki wojennej, przyczem wchodzą w rachubę w pierwszej linii mieszkańcy wysp, a następnie mieszkańcy wybrzeży (§ 36 : 2 u. w.).

3. Rekrutów i rezerwistów zapasowych, przypadających na wojsko wspólne, należy przydzielić do oddziałów wojskowych królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, i to w miarę możności do oddziałów, uzupełniających się z tego okręgu terytoryalnego wojskowego, w którym przydzieleni posiadają prawo przynależności.

Wyjątek od postanowienia tego stanowią te specyalne rodzaje broni i części wojska wspólnego, a względnie ich oddziały broni, które wskutek swego przeznaczenia nie dadzą się tak zorganizować, aby można było utworzyć w ich obrębie samoistne oddziały z żołnierzy, pochodzących z królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa.

Do oddziałów broni wojska wspólnego i obrony krajowej należy przydzielać żołnierzy najbardziej do nich uzdatnionych, uwzględniając w miarę możności życzenia asenterowanych.

§ 141.

Indywidualny przydział asenterowanych do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej.

1. Indywidualnego przydziału asenterowanych drogą poboru i rozpoznania do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej winna dokonać właściwa komenda okręgu uzupełnienia w stosunku do obu kontyngentów rekrutów, biorąc na wzgląd postanowienia punktu 12. Z tego stosunku wypada klucz rozdziału „x“

$$x = \frac{\text{RW (kontyngent rekrutów wspólnej siły zbrojnej)}}{\text{RL (kontyngent rekrutów obrony krajowej).}}$$

Ten klucz rozdziału wskazuje, którego z kolejnego porządku asenterowanych w każdym okręgu poborowym (wyjątek w § 142 : 3) należy bez względu na klasy wieku przydzielić do obrony krajowej.

Klucz rozdziału oblicza i ogłasza Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny.

Klucz rozdziału oblicza się z jednej strony dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, z drugiej zaś strony dla Tyrolu i Przedarulanii.

Opis praktycznego zastosowania klucza rozdziału oraz objaśnienie pojęć „kolejne następstwo“ i „grupa“ znajduje się w załączniku IX.

Ponieważ z rozdziału asenterowanych między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową według klucza rozdziału muszą w porównaniu z dokładnym stosunkiem kontyngentów rekrutów wyniknąć pewne różnice, zachodzi potrzeba pewnej poprawki. Poprawkę tę uskutecznia Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny przy obliczeniu kontyngentu rekrutów (§ 147 : 6, *b*).

2. Indywidualnego przydziału asenterowanych drogą poboru i rozpoznania według klucza rozdziału po myśli punktu 1., należy dokonać w obrębie następujących kategoryi, a to dla każdej kategoryi osobno:

a) zdatni, asenterowani z zastrzeżeniem przeznaczenia i przydziału;

b) asenterowani bezpośrednio do rezerwy zapasowej z zastrzeżeniem przydziału;

c) ochotnicy jednoroczni oraz obowiązani do służby wojskowej, roszczący sobie prawo do dobrodziejstwa służby jednorocznej, z wyjątkiem korzystających z dobrodziejstwa z § 21 : 2 u. w., których po myśli § 21 : 5 u. w. należy przydzielić do obrony krajowej (§ 142). i

d) asenterowani z zastrzeżeniem przydziału, którzy po myśli § 70. u. w. wykluczeni są od wyboru na „nadliczbowych“.

3. Bliższe postanowienia co do przydziału ochotników jednorocznych, asenterowanych drogą poboru i rozpoznania, oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa służby jednorocznej, zawarte są w § 142.

4. Indywidualny przydział asenterowanych do usług pomocniczych uskutecznia się według osobnego klucza rozdziału, który ustanawia i ogłasza Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny (§ 51 : 4).

5. Asenterowanych marynarzy zawodowych oraz innych ludzi, przywykłych do morza wskutek swego zawodu lub przemysłu, lub zdatnych do służby przy marynarce wojennej, należy w razie fizycznej ich zdatności przydzielić po myśli § 36 : 2 u. w. do marynarki wojennej.

Jeżeli taki obowiązany do służby wojskowej przypada przy zastosowaniu klucza rozdziału dla obrony krajowej, to należy go mimo tego przydzielić do marynarki wojennej, a natomiast przydzielić do obrony krajowej następnego rekruta, przypadającego dla wspólnej siły zbrojnej, wskutek czego w następnej grupie tych asenterowanych, których należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej, okaże się naturalnie ubytek o jednego człowieka.

6. Obowiązanych do służby, którzy już służyli w wspólnej sile zbrojnej lub w obronie krajowej, a których z powodu niezdatności do służby uwolniono i potem ponownie asenterowano, należy przydzielić do tej części siły zbrojnej, w której odbyli poprzednią służbę, wliczaną po myśli § 6 : 6 do czasu trwania obowiązku służbowego.

Jeżeli jednak ten, którego w ten sposób należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej, przypada według klucza rozdziału dla obrony krajowej lub naodwrót, należy analogicznie stosować postanowienia punktu 5., ustęp drugi.

7. Celem przeprowadzenia indywidualnego przydziału winny komendy okręgów uzupełnienia sporządzić w trzech jednakowych egzemplarzach (zapomocą werniksowania) dla zamknięcia z dniem 30. czerwca dla każdego okręgu poborowego osobno. po jednej liście przydziału dla następujących kategoryi:

A. zdatnych według wzoru 44., *a*;

B. zdatnych do usług pomocniczych według wzoru 44., *b*;

C. przeznaczonych wprost do rezerwy zapasowej według wzoru 44.. *c*, i

D. ochotników jednorocznych według wzoru 44., *d* (§ 142 : 3).

8. Do listy przydziału dla kategoryi *A*. *B* i *C* należy wpisywać według liczby przedewszystkiem obowiązanych do służby wojskowej (punkt 14.), asenterowanych drogą poboru dodatkowego lub rozpoznania w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów aż do dnia 31. grudnia roku poprzedniego i przydzielonych do odnośnej części siły zbrojnej (wpisanych w dalszym ciągu do listy przydziału z roku poprzedniego czerwonym atramentem), zaś do listy przydziału dla kategoryi *A* nadto tych. którzy w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów z roku poprzedniego aż do dnia 31. czerwca roku bieżącego wstąpili dobrowolnie do odnośnej części siły zbrojnej.

9. Innych obowiązanych do służby wojskowej kategoryi *A*, *B* i *C*, asenterowanych drogą poboru lub rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia do 30. czerwca. należy wpisywać do odnośnej listy przydziału w ten sposób, że najpierw wpisuje się asenterowanych drogą poboru dodatkowego lub rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia do początku poboru głównego w porządku według punktu 11.. potem asenterowanych od początku poboru głównego według porządku klas wieku (najpierw wyższe klasy wieku, a to począwszy od najwyższej, potem I., II. i III. klasę wieku), w obrębie zaś każdej klasy wieku według porządku zapisania ich w liście stawczej. Następnie należy zapisanych w ten sposób obowiązanych do służby wojskowej kategoryi *A* i *C* przydzielić według klucza rozdziału po myśli punktu 1.. z zapisanymi zaś obowiązanymi do służby wojskowej kategoryi *B* postąpić według zarządzeń, mających się wydać w tym względzie na podstawie porozumienia między Ministerstwem obrony krajowej i Ministerstwem wojny.

Co do zapisanych obowiązanych do służby wojskowej kategoryi *D* obowiązują postanowienia § 142.

10. Odnośnie do zmiany przed początkiem zastosowania klucza rozdziału oraz w czasie jego zastosowania odsyła się do załącznika IX.

11. Obowiązanych do służby wojskowej, asenterowanych drogą poboru lub rozpoznania w czasie od dnia 1. lipca aż do obliczenia kontyngentu rekrutów w odnośnym roku, winna właściwa komenda okręgu uzupełnienia zapisywać do odnośnych list przydziału na końcu według dnia asenterunku, jeżeli zaś tenże odbył się w tym samym dniu, według porządku klas wieku (punkt 9.) i numerów losu oraz przydzielać ich według wspomnianego klucza rozdziału w dalszym ciągu przydziału asenterowanych, uskutecznionego dla zamknięcia z dniem 30. czerwca.

12. Komenda okręgu uzupełnienia winna co do przydziału asenterowanych porozumiewać się z komendą okręgu uzupełnienia obrony krajowej i właściwą polityczną władzą powiatową; wspomniana na początku komenda ma w tym celu przesłać obu wspomnianym na ostatku władzom natychmiast po uskutecznieniu przydziału po jednem wygotowaniu listy przydziału, sporządzonej dla zamknięcia z dniem 30. czerwca, i zawiadomić je w każdym przypadku z osobna o przydzieleniu asenterowanych po dniu 30. czerwca aż do obliczenia kontyngentu rekrutów w odnośnym roku, celem uzupełnienia tej listy przydziału.

13. Listy przydziału należy zamknąć z dniem obliczenia kontyngentu rekrutów.

14. Asenterowanych, których listy stawcze lub listy rozpoznawcze nadejdą do właściwej komendy okręgu uzupełnienia w czasie po obliczeniu kontyngentu rekrutów aż do dnia 31. grudnia roku bieżącego. należy po myśli postanowień punktu 11. wpisać do odnośnej listy przydziału w dalszym ciągu. a to czerwonym atramentem, i ich przydzielić.

15. Dla obowiązanych do służby wojskowej, asenterowanych w czasie od dnia 1. listopada roku bieżącego aż do obliczenia kontyngentu rekrutów w roku następnym, a wykluczonych po myśli § 70. u. w. od wyboru na „nadliczbowych“, których należy po myśli § 41 : 1, ustęp pierwszy, u. w. z dniem asenterunku wcielać a zatem także przydzielać, należy sporządzić osobną listę przydziału, a to stosując analogicznie wzór 44. *a*, względnie 44. *b*.

Przydział wspomnianych wyżej obowiązanych do służby wojskowej do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej ma się odbywać po myśli powyższych postanowień.

Tę listę przydziału należy również zamknąć z dniem obliczenia kontyngentu rekrutów.

Tych dobrowolnie uszkadzających się, zdatnych tylko do służby podrzędnej, którzy nie liczą się na poczet kontyngentu rekrutów, należy przydzielać według postanowień § 52 : 2. Dla tej kategoryi obowiązanych do służby wojskowej nie potrzeba sporządzać listy przydziału.

16. Przydzielenie asenterowanych należy wpisać do przedziałki 14. listy stawczej i do przedziałki 32. protokołu asenterunkowego.

§ 142.

Rozdział ochotników jednorocznych między wspólną siłę zbrojną a obronę krajową.

1. Z wyjątkiem jednorocznych ochotników, wymienionych w § 21 : 2 u. w., którzy mają odbyć służbę przed frontem przy obronie krajowej, rozdziela się jednorocznych ochotników, asenterowanych w pewnym roku poborowym, między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową w stosunku do obu kontyngentów rekrutów. Na poczet ogólnej liczby, przypadającej według tego na wspólną siłę zbrojną, względnie obronę krajową, należy policzyć przedewszystkiem tych, którzy dobrowolnie wstąpili do odnośnej części siły zbrojnej; przy obronie krajowej nie powinna liczba ich przenosić na razie 1-nego procentu jej kontyngentu rekrutów, może jednak w razie potrzeby być zmieniona za porozumieniem się Ministra obrony krajowej z Ministrem wojny. Resztę, brakującą następnie do ilości ogólnej, należy przydzielić z pośród jednorocznych ochotników, asenterowanych drogą poboru, według postanowień § 36. u. w. Gdyby przy obronie krajowej okazała się nadwyżka jednorocznych ochotników, bez uwzględnienia jednorocznych ochotników, wymienionych w § 21 : 2 u. w., powinno nastąpić potrzebne wyrównanie odpowiednio do stosunku kontyngentów rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej za porozumieniem się Ministra obrony krajowej z Ministrem wojny. Późniejsze zmiany w przydzieleniu są dopuszczalne jedynie w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie (§ 21 : 5 u. w.).

2. Ochotników jednorocznych, asenterowanych w pewnym roku poborowym, i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, rozdziela się między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową według okręgów uzupełnienia — inaczej niż innych asenterowanych.

Pod „obowiązanymi do służby wojskowej, roszczącymi sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej“ nie należy rozumieć tych, którzy w czasie ich stawiennictwa do poboru nie uczynili jeszcze zadość warunkom § 21 : 1, ustęp trzeci u. w. (złożenie egzaminu uzupełniającego). Takich obowiązanych do służby wojskowej należy więc zapisać do listy przydziału według wzoru 44. *a*, nie zaś według wzoru 44. *d*.

Celem dokonania przydziału ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, winna komenda okręgu uzupełnienia sporządzić dla całego okręgu uzupełnienia listę przydziału według wzoru 44 *d* z zamknięciem jej z dniem 30. lipca i zapisać do niej według liczby przedewszystkiem asenterowanych drogą poboru dodatkowego i rozpoznania w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów aż do dnia 31. grudnia roku poprzedniego, przydzielonych do wojska wspólnego (marynarki wojennej) lub do obrony krajowej oraz tych ochotników jednorocznych i roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, którzy w czasie od obliczenia kontyngentu rekrutów aż do dnia 30. czerwca roku bieżącego dobrowolnie wstąpili do odnośnej części siły zbrojnej.

Następnie należy wciągnąć do listy przydziału według okręgów poborowych, zestawionych alfabetycznie, tych ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których asenterowano drogą poboru lub rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia do 30. czerwca roku poborowego, i to w obrębie każdego okręgu poborowego przedewszystkiem asenterowanych drogą poboru dodatkowego i rozpoznania w czasie od dnia 1. stycznia aż do rozpoczęcia się poboru głównego, w porządku określonym w § 141 : 11, potem asenterowanych w czasie od rozpoczęcia się poboru głównego w porządku klas wieku (najpierw klasy wyższe, a to począwszy od najwyższej, potem I., II. i III. klasa wieku), oraz w porządku, w jakim są zapisani w listach stawczych.

Zresztą stosuje się analogicznie postanowienia § 141.

3. Po dokonaniu przydziału należy zapisać go do przedziałki 14. listy stawczej i do rubryki 32. protokołu asenterunkowego oraz należy oddziałom broni, wchodzącym w rachubę po myśli § 88 : 6 *A*, udzielać wyciągi z protokołów asenterunkowych co do tych, którzy mają być do tych oddziałów przydzieleni „warunkowo“.

4. Komendy okręgów uzupełnienia sporządzają następnie w porozumieniu z komendami okręgów uzupełnienia obrony krajowej oraz politycznemi władzami powiatowemi wykaz według wzoru 45. i przedkładają go do dnia 15. lipca przełożonej komendzie terytoryalnej wojskowej, dołączając dwa wygotowania spisu imiennego według wzoru 46. co do tych ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, którzy prosili na podstawie dokładnego uzasadnienia o przydzielenie ich wyłącznie do wspólnego wojska lub do obrony krajowej.

5. Komenda terytoryalna wojskowa sporządza na podstawie wykazów, przedłożonych przez komendy okręgów uzupełnienia, sumaryczne zestawienie, analogicznie do wzoru 45., według okręgów uzupełnienia i oblicza ilość ochotników jednorocznych, których w obrębie całego okręgu terytoryalnego wojskowego należy w stosunku do kontyngentów rekrutów przydzielić do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej (§ 21 : 5 u. w.). Równocześnie ma się ustalić, czy nadwyżka ochotników jednorocznych okazuje się w spólnej sile zbrojnej, czy w obronie krajowej, przyczem jednak nie bierze się w rachubę ostatecznego wyniku z roku poprzedniego.

6. Ochotników jednorocznych, asenterowanych w jednym roku poborowym, z wyjątkiem określonym w § 21 : 2 u. w., należy w obrębie okręgu terytoryalnego wojskowego rozdzielić liczbowo między wspólną siłę zbrojną i obronę krajową według następującej proporcyi:

Suma kontyngentów rekrutów wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej (SR) ma się do kontyngentu rekrutów obrony krajowej (LR), jak się ma ogólna ilość ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, asenterowanych w pewnym okręgu terytoryalnym wojskowym (SE) do ilości tych, których z pomiędzy nich należy przydzielić do obrony krajowej (LE).

Odnośny wzór opiewa:

$$SR : LR = SE : LE$$

$$LE = \frac{LR \times SE}{SR}$$

Z ilości tej, obliczonej w ten sposób, odlicza się ochotników jednorocznych, przydzielonych już do obrony krajowej, poczem pozostanie ilość asenterowanych drogą poboru, których należy jeszcze przydzielić do obrony krajowej.

Późniejszy rozdział ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, między okręgi uzupełnienia, należące do danego okręgu terytoryalnego wojskowego, należy uskutecznić według następującej proporcyi:

Ogólna ilość ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, asenterowanych w danym okręgu terytoryalnym wojskowym (SE), ma się do ilości tych, których z pomiędzy nich należy przydzielić do obrony krajowej (LE), jak się ma ogólna ilość ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej (se), asenterowanych w odnośnym okręgu uzupełnienia, do ilości tych, których z pomiędzy nich należy przydzielić do obrony krajowej (le).

Odnośny wzór opiewa:

$$SE : LE = se : le$$

$$le = \frac{LE \times se}{SE}$$

7. Komenda terytoryalna wojskowa ma do dnia 31. lipca przedłożyć Ministerstwu wojny i Ministerstwu obrony krajowej po jednym egzemplarzu sumarycznego zestawienia. Do sumarycznego zestawienia, przeznaczonego dla Ministerstwa wojny, należy dołączyć oba spisy imienne według wzoru 46.

Komenda terytoryalna wojskowa powinna przed przedłożeniem sumarycznego zestawienia porozumieć się z komendą terytoryalną obrony krajowej i polityczną władzą krajową, przesyłając im po jednem wygotowaniu sumarycznego zestawienia.

8. Jeżeli na podstawie zestawienia sumarycznego stwierdzi się nadwyżkę ochotników jednorocznych w obronie krajowej, wówczas zarządzić ma Ministerstwo obrony krajowej i Ministerstwo wojny w drodze wzajemnego porozumienia się przeniesienia ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, z obrony krajowej do wojska wspólnego, potrzebne dla wyrównania, odpowiadającego stosunkowi kontyngentów rekrutów, uwidoczniając zastępstwo za ubytki, względnie przyrost.

§ 143.

Zasady rozdziału rekrutów między oddziały wojskowe.

1. Normalna przynależność oddziałów wojska i zakładów pod względem uzupełnienia uwidoczniona jest w załącznikach V, V *a* i V *b*.

Ministerstwo wojny zawiadamia zapomocą normalnego rozdziału o ilości rekrutów, których należy przydzielić do właściwych pod względem uzupełnienia oddziałów broni i zakładów, komendy terytoryalne wojskowe, zaś Ministerstwo obrony krajowej zawiadamia o tem w ten sam sposób komendy terytoryalne obrony krajowej.

Podstawę normalnego rozdziału stanowią zestawienia sumaryczne wykazów komend okręgów uzupełnienia, względnie komend okręgów uzupełnienia obrony krajowej, określonych bliżej w punkcie 2. *a* i *c*, które mają przedkładać do dnia

15. lipca komendy terytoryalne wojskowe Ministerstwu wojny, względnie komendy terytoryalne obrony krajowej Ministerstwu obrony krajowej.

2. Jako dokumenty, na podstawie których przeprowadza się rozdział rekrutów między oddziały wojskowe, służą następujące wykazy, które mają przedkładać do dnia 10. lipca komendy okręgów uzupełnienia komendom terytoryalnym wojskowym, zaś komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej komendom terytoryalnym obrony krajowej:

a) Wykazy asenterowanych w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego do dnia 30. czerwca roku bieżącego, według wzoru 47.;

b) wykaz sumaryczny znających się na rzemiośle, asenterowanych w czasie od dnia 1. marca do dnia 30. czerwca roku bieżącego oraz przydzielonych według klucza rozdziału do odnośnego kontyngentu rekrutów, który to wykaz winien zawierać przedziałki 22. do 113. wykazu podziału (wzór 62.). Sumę rekrutów, znających się na rzemiośle, należy uwidocznić osobno, dzieląc ich na zdatnych i zdatnych do usług pomocniczych. W przedziałce „Uwaga“ tego wykazu należy wykazać sumarycznie według zawodów tych asenterowanych do usług pomocniczych, którzy ewentualnie nie są objęci wspomnianemi przedziałkami;

c) wykaz według wzoru 48. ochotników z prawidłowym obowiązkiem służbowym i ochotników jednorocznych, mających prawo swojszczyzny w okręgu uzupełnienia a przydzielonych w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego do dnia 30. czerwca roku bieżącego do niewłaściwych pod względem uzupełnienia pułków piechoty, oraz do batalionów strzelców polowych, konnicy, artyleryi polowej i górskiej, do oddziałów broni szczególnej itd. i do marynarki wojennej. W wykazie tym należy także uwidocznić ilość rekrutów, asenterowanych drogą poboru z stałym przydziałem do marynarki wojennej.

3. Komendy terytoryalne wojskowe (obrony krajowej) układają następnie rozdział według oddziałów wojskowych według wzorów 49. i 50. i zawiadamiają o nim właściwe pod względem uzupełnienia oddziały broni (zakłady), podwładne komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) oraz Ministerstwo wojny (Ministerstwo obrony krajowej).

4. Przy ustalaniu ilości rekrutów, którą ma otrzymać odnośny oddział broni itd. (wzór 49.), należy wziąć na wzgląd:

a) przeznaczoną z rozdziału ilość rekrutów i

b) ilość tych ochotników jednorocznych oraz obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego asenterowano w ich własnym okręgu terytoryalnym dla odnośnego oddziału broni i którzy do niego także mogą być przydzieleni po myśli § 88.

Ilość *a* wynika z rozdziału normalnego, ilość zaś ochotników jednorocznych *b* uwidoczniona jest w wykazie, wymienionym w punkie 2. *c*.

Ochotnicy jednoroczni, wymienieni pod *b*, z wyjątkiem przydzielonych do trenu oraz jednorocznych ochotników-farmaceutów, przydzielonych do oddziałów sanitarnych, liczą się na poczet przeznaczonej z rozdziału ilości rekrutów, wobec czego należy ich od tej ilości odjąć.

Przy rozdziale rekrutów według oddziałów wojskowych nie uwzględnia się tych ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których asenterowano dla oddziału broni, przynależnego pod względem uzupełnienia do innego okręgu terytoryalnego.

Natomiast należy wliczać do ilości rekrutów, których ma się przydzielić do pewnego oddziału broni, wszystkich asenterowanych w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego w ich własnym okręgu terytoryalnym dla tegoż oddziału broni celem dopełnienia prawidłowego lub przedłużonego za karę obowiązku służbowego, z wyjątkiem dobrowolnie uszkadzających się.

Ochotników jednorocznych trenu i jednorocznych ochotników-farmaceutów, przydzielonych do oddziałów sanitarnych, nie liczy się na poczet ilości rekrutów tych oddziałów wojskowych.

5. Przy układaniu rozdziału rekrutów między oddziały wojskowe, według okręgów uzupełnienia (wzór 50.) bierze się na wzgląd:

a) ilość asenterowanych, nadających się do policzenia na poczet odnośnego kontyngentu rekrutów;

b) ochotników, podlegających prawidłowemu obowiązkowi służbowemu oraz ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których asenterowano w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego i przydzielono do oddziałów broni itd., przynależnych pod względem uzupełnienia do innych okręgów terytoryalnych, tudzież

c) ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, których w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego przydzielono do oddziału broni itd., przynależnego pod względem uzupełnienia do własnego okręgu terytoryalnego.

Liczba według *a* uwidoczniona jest w wykazie według wzoru 47., liczby zaś według *b* i *c* w wykazie według wzoru 48.

Do rozdziału przypada ilość, pozostająca po odjęciu od ilości według *a* sumy ilości według *b* i *c*

6. Przy rozdziale rekrutów według oddziałów wojskowych należy zwrócić uwagę na to, aby przynależne pod względem uzupełnienia pułki piechoty otrzymały, o ile możności, jednakową ilość rekrutów celem uzyskania jednakowych stanów ksiąg etatowych.

Komendy terytoryalne wojskowe, przełożone w sprawach, odnoszących się do uzupełnienia wojska, winny obliczyć zapotrzebowanie rekrutów dla samodzielnych batalionów piechoty, rozmieszczonych w Bośni i Hercegowinie oraz w południowej Dalmacyi, tudzież podać je do wiadomości przy rozdziale rekrutów według oddziałów wojskowych. Przydział rekrutów do tych batalionów piechoty uskutecznia właściwa komenda okręgu uzupełnienia. Przytem należy zwrócić uwagę na lepsze zaopatrzenie tych batalionów w profesyonistów i w zdatnych do kształcenia.

Do batalionów strzelców polowych, oddziałów konnicy i artyleryi należy przydzielać, o ile możności, tylko rekrutów i rezerwistów zapasowych z takich okręgów uzupełnienia, w których obrębie lub w których pobliżu umieszczone są odnośne oddziały zapasowe, a to w tym celu, aby uprościć w miarę możności zgłaszanie się żołnierzy do ciążących na nich wojskowych powinności służbowych.

Jeżeli w jednej stacyi znajduje się więcej oddziałów zapasowych wspomnianych wyżej rodzajów broni, trzeba będzie zapewne uwzględniać także okręgi uzupełnienia, położone dalej, w celu jednak zapewnienia jednolitości składu odnośnych oddziałów broni należy przydzielać corocznie rekrutów, o ile możności, z tych samych okręgów uzupełnienia.

Wkońcu powinny komendy terytoryalne wydać potrzebne ewentualnie zarządzenia celem odpowiedniego rozdzielenia zdatnych do kształcenia, do zatrudnienia jako pisarzy, profesyonistów oraz nadających się do zatrudnienia w innych zawodach, wykonywanych w obrębie siły zbrojnej.

7. Jako zastępstwo za ubytek odkomenderowanych przeznacza się komendom terytoryalnym w rozdziale normalnym osobną ilość rekrutów, których te komendy winny rozdzielić między oddziały broni itd. odpowiednio do tego, jak odkomenderowania oddziałały na stan tych oddziałów. Przytem ma obowiązywać zasada, że w pierwszym rzędzie uwzględniać należy odkomenderowanych z konnicy, potem odkomenderowanych z artyleryi polowej i górskiej, z batalionów strzelców polowych oraz oddziałów broni szczególnej itd.

8. Ministerstwo wojny (względnie Ministerstwo obrony krajowej) rozdziela między oddziały wojska (zakłady) resztę rekrutów, pozostającą ewentualnie po pokryciu ilości rekrutów, ustanowionej w rozdziale normalnym.

Z przeznaczonej nadwyżki należy pokryć ubytki, powstające w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego w stanie prezencyjnym odnośnego oddziału broni (zakładu), które należy po myśli § 153 : 1 zastąpić, tudzież ubytki, powstające w ogóle w ilości rekrutów do dnia 31. grudnia tego samego roku.

Bataliony strzelców polowych, konnica, artyleryа polowa i górska, tudzież oddziały broni szczególnej itd. mają przedłożyć tej komendzie terytoryalnej, której podlegają w sprawach, tyczących się uzupełnienia, z dniem 31. grudnia wykaz rekrutów, przydzielonych do tych oddziałów, według wzoru 51.

Komendy terytoryalne stwierdzają, czy dla przeznaczonych ilości rekrutów znalazło się pokrycie, względnie, czy zachodzi co do nich nadwyżka lub ubytek i zarządzają ewentualnie potrzebne wyrównanie.

Do tego wyrównania, którego potrzebę musi się uzasadnić, należy w pierwszym rzędzie użyć nadwyżek, istniejących w ilościach rekrutów w tych właśnie batalionach strzelców polowych, w tej konnicy, artyleryi polowej i górskiej, tudzież w oddziałach broni szczególnej itd., a dopiero potem należy użyć w tym celu właściwych pod względem uzupełnienia pułków piechoty.

Jeżeli po dokonaniu tego wyrównania istnieje jeszcze nadwyżka w ilości rekrutów w batalionach strzelców polowych, w konnicy, artyleryi polowej i górskiej, tudzież w oddziałach broni szczególnej itd., wówczas należy przenieść odpowiadającą tej nadwyżce ilość rekrutów do właściwych pod względem uzupełnienia pułków piechoty, w razie, gdy w stanie ich wyłoniły się rzeczywiste ubytki.

§ 144.

Zasady rozdziału rezerwistów zapasowych między oddziały wojskowe.

1. Rezerwistami zapasowymi zasila się:

piechotę, strzelców, artyleryę polową i forteczną, saperów, pionierów, pułk telegraficzny, oddział kolejowy, oddziały sanitarne i zakłady zaopatrzenia wojska.

2. Przy rozdziale rezerwistów zapasowych między oddziały wojskowe wchodzą w rachubę tylko ci, których asenterowano bezpośrednio do rezerwy zapasowej.

Rezerwistów zapasowych, pozostałych po zasileniu batalionów strzelców polowych, artyleryi polowej i oddziałów broni szczególnej, przytoczonych w punkcie 1., należy przydzielić do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty.

Rezerwistów zapasowych z okręgów uzupełnienia marynarki wojennej przydziela się w sposób następujący:

Z okręgu uzupełnienia marynarki wojennej		do pułku piechoty Nr.
Tryest		97
Szybenik		22
Rjeka	przynależnych do miasta Rjeki i do jej obszaru	48
	innych	79

§ 145.

Indywidualny przydział rekrutów i rezerwistów zapasowych przez komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) do oddziałów wojska i zakładów.

1. Asenterowanych drogą poboru ochotników jednorocznych i obowiązanych do służby wojskowej, roszczących sobie prawo do dobrodziejstwa jednorocznej służby czynnej, należy przydzielać według postanowień § 88.

2. Innych rekrutów przydziela się do oddziałów wojskowych po nadejściu rozdziału według oddziałów wojskowych, sporządzonego przez przełożoną komendę terytoryalną wojskową (obrony krajowej) (§ 143).

3. Asenterowanych należy przydzielać z uwzględnieniem zasad, zawartych w § 53. według zdatności dla pewnego rodzaju broni itd., stwierdzonej przy poborze i zapisanej w protokole asenterunkowym, przyczem należy możliwie uwzględniać odnośne życzenia obowiązanych do służby wojskowej, o ile to jest dopuszczalne po myśli § 53 : 7.

Obowiązanych do służby wojskowej z Tyrolu i Przedarulanii należy, z wyjątkiem tych, którzy wstąpili dobrowolnie do marynarki wojennej, przydzielać tylko do oddziałów broni, uzupełniających się z tych krajów, albo do oddziałów stadnin.

4. Rekrutów, którzy już służyli w wojsku wspólnem lub w obronie krajowej, z powodu jednak niezdatności do służby zostali uwolnieni a potem na nowo asenterowani, należy w razie zdatności przydzielać do tego oddziału broni itd., w którym odbyli służbę poprzednią. Analogiczne postanowienia obowiązują także co do rekrutów, którzy już przedtem służyli w marynarce wojennej — o ile i tak nie należy ich przydzielić do tej marynarki po myśli § 36 : 2 u. w. — a to w razie, jeżeli przeznaczono z rozdziału na komendę okręgu uzupełnienia pewną ilość rekrutów dla marynarki wojennej.

5. Rekrutów, co do których po asenterunku wniesiono po myśli §§ 30. lub 31. u. w. prośbę o przyznanie ulgi w dopełnieniu obowiązku służbowego, należy przydzielić do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty (pułku tyrolskich strzelców cesarskich), jeżeli odnośnych dochodzeń nie ukończono jeszcze w czasie rozdziału rekrutów według oddziałów wojskowych. Rekrutów, co do których wniesiono prośbę o przyznanie którejś z wymienionych poprzednio ulg dopiero po dokonaniu rozdziału rekrutów według oddziałów wojska, należy w przypadku, jeżeli im nie przyznano żądanej ulgi aż do czasu obliczenia kontyngentu rekrutów, i jeżeli ich i tak już nie przydzielono do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty, przenieść do tegoż pułku po dostarczeniu odpowiedniego zastępstwa za ubytek.

6. Rekrutów, którzy starają się o przyznanie dobrodziejstwa po myśli § 82.*) u. w., należy wyłącznie przydzielać do właściwego pod względem uzupełnienia pułku piechoty (pułku tyrolskich strzelców cesarskich).

7. Zdatnych do kształcenia, nadających się na pisarzy, profesyonistów oraz nadających się do innych zawodów, znajdujących zastosowanie w sile zbrojnej, należy przydzielać w stosunku do poszczególnych kontyngentów rekrutów oraz według potrzeby (załącznik IV.), o ile komendy terytoryalne wojskowe (terytoryalne komendy obrony krajowej) nie wydały odrębnych zarządzeń. Samoistne bataliony piechoty, rozmieszczone w Bośni-Hercegowinie oraz w Dalmacyi południowej, należy przy przydzielaniu ilości rekrutów (§ 142 : 6) w sposób odpowiedni zasilać obficiej w zdatnych do kształcenia i profesyonistów.

8. Przydział rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy przeprowadzić po myśli powyższych postanowień. Piekarzy i młynarzy winno się przydzielać do zakładów zaopatrzenia wojska.

Przeniesionych po myśli § 32. u. w. do rezerwy zapasowej aż do czasu wcielenia należy potem przydzielać do oddziałów wojskowych, zasilanych rezerwistami zapasowymi, a mianowicie w pierwszym rzędzie do artyleryi polowej i fortecznej, do oddziałów saperów i pionierów, do pułku telegraficznego, do oddziałów kolejowych, oddziałów sanitarnych i do zakładów zaopatrzenia wojska.

9. Po dokonaniu przydziału rekrutów i rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy wypełnić przedzialki 31. i 34. protokołu asenterunkowego, poczem należy przesłać wyciągi z tego protokołu odnośnym oddziałom broni itd.

§ 146.

Zasady obliczenia kontyngentu rekrutów.

1. Ilość rekrutów, którzy mają być wcieleni do wspólnej siły zbrojnej, należy rozdzielić na poszczególne okręgi poborowe według rzeczywistego wyniku poboru w odnośnym roku (§ 13. u. w.).

W taki sam sposób należy ilość rekrutów, których ma się przydzielić do obrony krajowej, z wyjątkiem rekrutów dostawianych według ustawy z Tyrolu i Przedarulanii, rozdzielić na okręgi poborowe — wyjąwszy Tyrol i Przedarulanię.

Przy rozdziale na poszczególne okręgi poborowe należy uwzględniać odstępstwa od zasad, wyrażonych w powyższych dwóch ustępach (§ 13. u. w.), które wynikają z postanowień artykułu III. ustawy z dnia 5. grudnia 1868, Dz. u. p. Nr. 151.

Rekrutów dostawianych według ustawy z Tyrolu i Przedarulanii dla strzelców krajowych, należy roz-

*) Obowiązuje tylko w siedmioletnim okresie przejściowym.

dzielić na poszczególne okręgi poborowe według rzeczywistego wyniku poboru.

Ilość rekrutów, przypadającą na poszczególne okręgi poborowe, ustala się równocześnie z obliczeniem kontyngentu rekrutów w odnośnym roku.

2. Co do pokrycia kontyngentów rekrutów, przydzielonych wspólnej sile zbrojnej i obronie krajowej, należy co roku uskutecznić obliczenie.

Przy tem obliczeniu kontyngentów rekrutów oznacza się zapotrzebowanie rekrutów, doliczając do kontyngentów rekrutów dla wspólnej siły zbrojnej, względnie obrony krajowej wszystkie zastępstwa za ubytki, zarządzone od czasu obrachunku z roku poprzedniego, wraz z temi, które zarządzono za korzystających z ulgi według § 32. u. w., tudzież ewentualne zaległości z roku poprzedniego, a odliczając natomiast przyrosty, zanotowane od czasu obliczenia z roku poprzedniego.

Od policzenia są wyłączeni asenterowani w myśl § 21 : 2 u. w., przydzieleni wprost przy poborze do rezerwy zapasowej, wstępujący dobrowolnie tylko na trzy lata, a przy marynarce wojennej na cztery lata do obowiązkowej służby czynnej (§ 19 : 6 u. w.), wreszcie ci, którzy sami zadali sobie uszkodzenie a których uznano za zdatnych jedynie do podrzędnych czynności służbowych (§ 37. u. w.).

§ 147.

Przeprowadzenie obliczenia kontyngentu rekrutów.

1. Rozdział ilości rekrutów, którzy mają być wcieleni do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej, na poszczególne okręgi poborowe według rzeczywistego wyniku poboru (§ 13. u. w.) oraz obliczenie kontyngentu rekrutów uskutecznia Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny na podstawie zamknięcia z dniem 31. października odnośnego roku.

2. Komendy okręgów uzupełnienia oraz komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej w Castelnuovo i Szybeniku, tudzież polityczne władze powiatowe winny w celu dokonania obliczenia kontyngentu rekrutów sporządzić na podstawie zamknięcia z dniem 31. października wykaz według wzoru 52.

Dwa wygotowania tego wykazu przesyłają komendy okręgów uzupełnienia (względnie komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej w Castelnuovo i Szybeniku) komendzie terytoryalnej wojskowej (względnie komendzie terytoryalnej obrony krajowej w Raguzie), polityczne władze powiatowe zaś przesyłają również dwa takie wygotowania politycznej władzy krajowej i to w ten sposób, aby wygotowania te nadeszły do wymienionych władz najpóźniej w dniu 5. listopada.

3. Aby uzyskać pewną podstawę dla sporządzenia tego wykazu winny komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) oraz władze polityczne prowadzić według wzoru 53. księgę zapisków co do odbytych asenterunków, co do zarządzenia zastępstw za ubytki i zanotowania przyrostów.

4. Komendy okręgów uzupełnienia powinny przy sporządzaniu wykazu, wymienionego w punkcie 2., porozumiewać się z komendami okręgów uzupełnienia obrony krajowej oraz politycznemi władzami powiatowemi i o ile możności winny już te władze uchylać zachodzące ewentualnie różnice.

Jeżeli przy rozpatrywaniu tych wykazów w instancyi wyższej, wymienionej w punkcie 2., okażą się mimo to różnice w wstawionych liczbach, natenczas należy je wyrównać w drodze dochodzeń.

5. Na podstawie wykazów według punktu 2. sporządzają komendy terytoryalne wojskowe i komenda obrony krajowej w Raguzie wykaz zbiorowy według takiego samego wzoru i odsyłają go w ten sposób, aby nadszedł najpóźniej do dnia 10. listopada w jednem wygotowaniu do Ministerstwa wojny zaś w trzech wygotowaniach do Ministerstwa obrony krajowej.

6. Na podstawie przedłożonych wykazów zbiorowych dokonuje Ministerstwo obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny:

a) ustalenia ogólnego wyniku poboru;

b) sprostowania ilości rekrutów, przydzielonych już według klucza rozdziału na odnośny rok do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej, któreby ewentualnie było potrzebne według § 141 : 1. oraz

c) rozdziału asenterowanych na poczet kontyngentów rekrutów na okręgi poborowe.

7. Rozdział asenterowanych na poczet kontyngentów rekrutów na okręgi poborowe uskutecznia się według następującej proporcyi:

Ogólny wynik poboru (S) w królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie państwa ma się do ilości tych, których należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej (SW), względnie do obrony krajowej (SL), jak się ma wynik poboru (s) w poszczególnym okręgu poborowym do ilości tych, których należy przydzielić do wspólnej siły zbrojnej (sw), względnie do obrony krajowej (sl).

Odnośny wzór opiewa:

Dla wspólnej siły zbrojnej:

$$S : SW = s : sw$$

$$sw = x = \frac{SW \times s}{S.}$$

Dla obrony krajowej:

$$S : SL = s : sl$$

$$sl = x = \frac{SL \times s}{S.}$$

8. Potrzebne ewentualnie ze względu na dokładny stosunek kontyngentów rekrutów sprostowanie ilości rekrutów, których przydzielono według klucza rozdziału, wymienionego w § 141., do wspólnej siły zbrojnej, względnie do obrony krajowej, uskutecznia się w drodze przeniesienia ilości rekrutów, odpowiadającej odnośnej różnicy, z kontyngentu rekrutów jednej części siły zbrojnej do kontyngentu rekrutów drugiej części.

Różnicę tę oblicza się na podstawie ogólnego wyniku asenterunku dla odnośnych części siły zbrojnej, a dopiero potem rozdziela się według rzeczywistego wyniku poboru na poszczególne okręgi poborowe.

9. Obliczenie kontyngentów rekrutów ma w szczególności na celu ustalenie, czy zapotrzebowanie rekrutów dla wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej zostało pokryte, albo też, czy z porównania zapotrzebowania tego z wynikiem asenterunku, policzalnym na poczet tego zapotrzebowania, okazuje się zaległość, względnie nadwyżka.

10. Jeżeliby zapotrzebowanie rekrutów nie zostało pokryte, wówczas ubytek stanowi zaległość, wchodzącą w rachubę przy najbliższem obliczeniu kontyngentów rekrutów, o którą zwiększa się też zapotrzebowanie rekrutów w roku następnym.

Zaległość należy wykazywać tylko przez jeden rok; gdyby w drugim roku nie można było pokryć jej wcale lub pokryć jej w całości, należy całą zaległość, względnie pozostałą jej resztę skreślić (§ 37 : 2 u. w.).

Przykłady:

a) Przy obliczeniu kontyngentów rekrutów na rok 1912 okazuje się zaległość w zapotrzebowaniu rekrutów dla jednej części siły zbrojnej w ilości 1437 ludzi. W zaległości tej mieści się także zaległość z roku 1911 w ilości 862 ludzi. Tych 862 ludzi nie wchodzi już w rachubę przy obliczeniu kontyngentów rekrutów na rok 1913; wskutek tego należy przy obliczeniu kontyngentów rekrutów na rok 1913 uwzględnić tylko różnicę, to jest 575 ludzi.

b) W roku 1911 pozostała zaległość w zapotrzebowaniu rekrutów dla jednej części siły zbrojnej w ilości 862 ludzi, którą wliczono do zapotrzebowania rekrutów w roku 1912. Z obliczenia kontyngentów w roku 1912 okazuje się na przykład zaległość w ilości 400 ludzi.

Zaległości tej nie należy przenosić do obliczenia kontyngentów rekrutów w roku 1913, gdyż powstała ona jedynie z powodu zaległości z roku 1911.

11. Rekrutów, pozostałych po pokryciu rocznego zapotrzebowania, należy przenieść w czasie pokoju jako „nadliczbowych“ do rezerwy zapasowej (§ 37 : 3 u. w.).

Nadwyżka wynika z różnicy między wynikiem poboru a zapotrzebowaniem rekrutów w każdej części siły zbrojnej. Ponieważ oddziały stadnin otrzymują kontyngent rekrutów z wspólnego wojska, przypadają także nadliczbowi z tych oddziałów na nadwyżkę w wspólnej sile zbrojnej.

Przy obliczeniu kontyngentów rekrutów ustala się tylko liczbowo nadwyżkę (zaległość), przypadającą na okręgi poborowe.

12. Indywidualny wybór na „nadliczbowych“ uskutecznia się według postanowień §§ 149. i 150.

13. Po dokonaniu obliczenia kontyngentów rekrutów przesyła Ministerstwo obrony krajowej najpóźniej w dniu 24. listopada po jednym egzemplarzu uzupełnionego odpowiednio wykazu według wzoru 52. komendzie terytoryalnej wojskowej, tudzież komendzie terytoryalnej obrony krajowej i politycznej władzy krajowej oraz zawiadamia oprócz tego wprost zapomocą spisu według wzoru 54. komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) o sprostowaniu, które należy ewentualnie przeprowadzić w stosunku między wspólną siłą zbrojną i obroną krajową, oraz o nadwyżce (zaległości), przypadającej na poszczególne okręgi poborowe w ich terytoryum.

Komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia marynarki wojennej) otrzymują jeszcze dalszy spis według wzoru 54. celem natychmiastowego doręczenia go przewodniczącemu komisyi dla wyboru „nadliczbowych“.

Komenda terytoryalna wojskowa uzupełnia na podstawie wykazu, otrzymanego z Ministerstwa obrony krajowej, wykazy, przedłożone przez komendy okręgów uzupełnienia, i przesyła im jeden egzemplarz tych ostatnich wykazów.

W sposób analogiczny przesyła polityczna władza krajowa uzupełniony egzemplarz wykazu władzom powiatowym.

Komenda terytoryalna obrony krajowej przesyła komendom okręgów uzupełnienia obrony krajowej odpowiedni wyciąg z tego wykazu.

§ 148.

Zarządzenia władz uzupełnienia pierwszej instancyi na podstawie obliczenia kontyngentów rekrutów.

1. Bezpośrednio po nadejściu spisu według wzoru 54. należy dokonać u władz uzupełnienia pierwszej instancyi

a) potrzebnego ewentualnie po myśli § 147 : 6, *b* przeniesienia asenterowanych z kontyngentu rekrutów wspólnej siły zbrojnej do kontyngentu obrony krajowej — lub naodwrót — oraz

b) indywidualnego wyboru po myśli postanowień §§ 149. i 150. „nadliczbowych", pozostałych ewentualnie na podstawie obliczenia kontyngentów rekrutów.

2. Zmiany w przydziale asenterowanych, potrzebne wskutek wyrównania po myśli punktu 1. *a*, winna komenda okręgu uzupełnienia uskuteczniać w porozumieniu z komendą okręgu uzupełnienia obrony krajowej (względnie naodwrót) i donosić o nich właściwej władzy politycznej powiatowej. Do przeniesienia z kontyngentu rekrutów wspólnej siły zbrojnej do kontyngentu obrony krajowej i naodwrót należy przeznaczać każdorazowo rekrutów, przydzielonych na ostatku w odnośnej liście przydziału do piechoty. Odnośną listę przydziału należy sprostować. W przedziałce „Uwaga" tej listy przydziału należy przytoczyć przyczynę zmiany w przydziale.

Komendy okręgów uzupełnienia (okręgów uzupełnienia obrony krajowej) dokonują przydziału według oddziałów wojskowych asenterowanych, przeniesionych po myśli punktu 2. do kontyngentu rekrutów wspólnej siły zbrojnej (obrony krajowej).

Komenda okręgu uzupełnienia (komenda okręgu uzupełnienia obrony krajowej) zawiadamia bezzwłocznie o ewentualnych zmianach w przydziale asenterowanych oddziały broni (zakłady), których zmiany te dotyczą, celem dokonania przeniesienia.

3. Przedziałkę 14. listy stawczej oraz przedziałkę 33. protokołu asenterunkowego należy ze względu na przydział odpowiednio uzupełnić.

§ 149.

Zasady wyboru nadliczbowych.

1. Wybór nadliczbowych ma być uskuteczniony przez komisyę mieszaną według doniosłości powodów, zasługujących na uwzględnienie, najpierw z uwagi na utrzymanie rodziny, następnie z uwagi na gospodarstwo rolne, inny zarobek i wykształcenie w zawodzie obywatelskim.

Z pośród godnych uwzględnienia, których wybrano w ten sposób, dokonuje się indywidualnego oznaczenia nadliczbowych według kategoryi przez los (§ 37 : 3 u. w.).

2. Jako godnych szczególnego uwzględnienia przytacza się poniżej przykładowo:

a) obowiązanych do służby wojskowej, powołanych do prowadzenia przedsiębiorstwa (gospodarstwa rolnego, rzemiosła itp.) ojca niezdolnego do zarobkowania (matki, dziadka, babki), jeżeli przedsiębiorstwo to stanowi jedyne źródło utrzymania rodziny, i to także wtedy, gdy wchodzą wprawdzie w rachubę inni mężczy członkowie rodziny, którzy jednak ze względu na inny zawód życiowy nie mogą według przedstawionych dowodów prowadzić przedsiębiorstwa tego w ciągu służby czynnej obowiązanego do służby wojskowej;

b) obowiązanych do służby wojskowej, którzy są zajęci przygotowaniem się do pewnego oznaczonego zawodu życiowego albo wyuczeniem się pewnej sztuki lub pewnego rzemiosła i mogliby wskutek dłuższej przerwy ponieść znaczną szkodę;

c) jeżeli wchodzący w rachubę brat lub bracia obowiązanego do służby wojskowej odbywają dobrowolnie dalszą służbę czynną w wojsku wspólnem (marynarce wojennej) lub obronie krajowej (żandarmeryi), względnie zobowiązali się do jej dobrowolnego dalszego odbywania, nie będąc podoficerami.

3. Przeniesienia do rezerwy zapasowej w charakterze nadliczbowego nie można domagać się:

a) z powodu małżeństwa obowiązanego do służby wojskowej oraz

b) jeżeli powody, uzasadniające prośbę, zostały wywołane swobodnem postanowieniem obowiązanego do służby wojskowej lub członków jego rodziny w celu uzyskania dobrodziejstwa.

4. Obowiązanych do służby wojskowej, którym przyznano już ulgę po myśli §§ 29., 30., 31., 32. lub 82.*) u. w., nie należy uwzględniać przy wyborze na nadliczbowych, wyjąwszy, gdyby przeniesienie ich do rezerwy zapasowej miało nastąpić po myśli §§ 30 : 2, 31 : 8 lub 32 : 3 u. w. dopiero przy sposobności najbliższej ogólnej zmiany szeregowców.

Odroczenie służby czynnej, dozwolone po myśli §§ 21 : 6, 31 : 10, 32 : 5 lub 33. u. w., nie stanowi przeszkody dla wyboru na nadliczbowego.

5. Postanowienia niniejszego paragrafu mają zastosowanie także do pasierbów, synów adoptowanych i wychowanków.

Układy o adopcyę, zawarte dopiero po wejściu zobowiązanego w wiek, obowiązujący do służby w pospolitem ruszeniu, lub zapewniające wzięcie na wychowanie dopiero po tym czasie, nie uzasadniają z reguły prawa do uwzględnienia.

§ 150.

Postępowanie przy wyborze nadliczbowych.

1. Bezpośrednio po nadejściu do władz uzupełnienia pierwszej instancyi spisów według wzoru 54.

*) Obowiązuje tylko podczas siedmioletniego okresu przejściowego (§ 82., ustęp pierwszy, u. w.).

oraz połączonego z nimi cyfrowego rozdziału nadliczbowych na okręgi poborowe odbywa się komisyonalny wybór nadliczbowych według stopnia powodów, zasługujących na uwzględnienie.

Obowiązani do służby wojskowej, którzy domagają się przyznania charakteru „nadliczbowych", albo ich członkowie rodziny mają wnieść podania odnośne, zaopatrzone w wszystkie załączniki, najdalej do dnia 15. października roku asenterunkowego do właściwej politycznej władzy powiatowej.

Pod względem zaopatrywania podań tych w dokumenty należy stosować analogicznie postanowienia §§ 108. i 111.

2. Polityczna władza powiatowa uzupełnia wniesione podania na podstawie potrzebnych dochodzeń w tym kierunku, czy motywa prośby są wiarygodne i czy zasługują na uwzględnienie.

Następnie ustala się, czy odnośnego obowiązanego do służby wojskowej nie przeniesiono już do rezerwy zapasowej z powodu innego tytułu do ulgi (§ 149 : 4).

Po ukończeniu dochodzeń należy oznaczyć podania według kategoryi, to jest według stopnia, w jakim zasługują na uwzględnienie, jako:

„zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu",

„zasługujące na uwzględnienie",

„zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu", albo

„niezasługujące na uwzględnienie",

uporządkować je oddzielnie dla wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej w wspomnianym wyżej porządku kolejnym i przesłać przy dołączeniu spisu według wzoru 55. przewodniczącemu komisyi poniżej wymienionej najdalej do dnia 10. listopada.

Prośby, odnoszące się do żołnierzy oddziałów stadnin, należy wciągać do spisów dla wspólnej siły zbrojnej.

Równocześnie należy przesłać po jednym spisie właściwej komendzie okręgu uzupełnienia i komendzie okręgu uzupełnienia obrony krajowej, które mają spis ten utrzymywać w ewidencyi aż do dokonania wyboru nadliczbowych a to w tym celu, aby się na przykład to nie zdarzyło, że wybrany zostanie na nadliczbowego taki obowiązany do służby wojskowej, którego tymczasem zwolniono od służby już w drodze rozpoznania, lub który znajduje się już w rezerwie zapasowej z powodu innego tytułu do ulgi.

Komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej winny donosić w należytym czasie komendom okręgów uzupełnienia wspólnego wojska o zmianach, które w tym kierunku zaszły odnośnie do żołnierzy oddziałów stadnin.

3. Celem wyboru nadliczbowych ma zebrać się komisya w siedzibie każdej komendy okręgu uzupełnienia (komendy okręgu uzupełnienia marynarki wojennej) (punkt 4.).

Komisya ta składa się:

A. Z strony politycznej:

a) z naczelnika politycznej władzy powiatowej w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia (komendy okręgu uzupełnienia marynarki wojennej) albo w razie przeszkody z jego zastępcy jako przewodniczącego.

Jeżeli w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia znajduje się tylko gmina z własnym statutem albo oprócz rządowej politycznej władzy powiatowej także gmina z własnym statutem, wówczas należy ustanowić przewodniczącym wyższego funkcyonaryusza politycznej władzy krajowej;

b) z drugiego urzędnika politycznego, którego wyznaczyć ma polityczna władza powiatowa, wymieniona pod *a*, ustęp pierwszy.

W przypadkach, wspomnianych pod *a*, ustęp drugi, gmina odnośna ma prawo wyznaczyć jako członka komisyi jednego z swych urzędników albo, jeżeli wyrażono takie życzenie, burmistrza (zastępcę burmistrza), który potem przy rozprawie nad prośbami z miejskiego okręgu poborowego wstępuje w miejsce urzędnika rządowej politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli w siedzibie komendy okręgu uzupełnienia niema politycznej władzy powiatowej, wówczas należy wziąć funkcyonaryuszów, wymienionych pod *a* i *b*, z owego starostwa, w którego okręgu leży siedziba komendy okręgu uzupełnienia;

c) z politycznego urzędnika, wyznaczonego przez polityczną władzę krajową, którego należy corocznie brać na przemian z etatu innych rządowych władz politycznych powiatowych, znajdujących się w okręgu uzupełnienia.

Jeżeli w okręgu uzupełnienia znajduje się oprócz rządowych władz politycznych powiatowych także gmina z własnym statutem, to ma ona prawo wyznaczyć jako członka komisyi jednego z swych urzędników lub, jeżeli wyrażono takie życzenie, odnośnego burmistrza (zastępcę burmistrza), który potem przy rozprawie nad prośbami z miejskiego okręgu poborowego wstępuje w miejsce urzędnika rządowej politycznej władzy powiatowej (lit. *c*, ustęp pierwszy). Taksamo należy postąpić w przypadkach, określonych pod lit. *a*, ustęp drugi, oraz wówczas, jeżeli okręg uzupełnienia składa się jedynie z obszaru gminy z własnym statutem.

B. Z wojska wspólnego (marynarki wojennej):

z komendanta okręgu uzupełnienia lub jego zastępcy.

C. Z obrony krajowej:

z komendanta okręgu uzupełnienia obrony krajowej lub jego zastępcy.

Z komendy okręgu uzupełnienia (komendy okręgu uzupełnienia marynarki wojennej) i z komendy okręgu uzupełnienia obrony krajowej należy odkomenderować po jednym podoficerze jako pisarza.

Jeżeli w danym miejscu mają siedzibę urzędową dwie komendy okręgu uzupełnienia albo jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia w pewnym okręgu uzupełnienia więcej aniżeli jednej komisyi dla wyboru nadliczbowych, wówczas zarządzają władze uzupełnienia drugiej instancyi utworzenie komisyi tych i bliższe oznaczenie ich zakresu działania za wskazówką Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwem wojny.

Politycznych członków komisyi ma na zarządzenie Ministerstwa obrony krajowej wyznaczyć polityczna władza krajowa wtedy, jeżeli wchodzą w rachubę takie gminy z własnym statutem, które nie wykonują, choćby nawet tylko częściowo, funkcyi władzy politycznej pierwszej instancyi, tudzież w innych przypadkach szczególnych.

W południowo-dalmatyńskim obszarze obrony krajowej składa się komisya:

Z strony politycznej: z członków, wymienionych w punkcie *A*,

z marynarki wojennej: z oficera marynarki, którego wyznaczy Admiralat portowy w Poli, oraz

z obrony krajowej: z komendanta okręgu uzupełnienia obrony krajowej lub jego zastępcy.

4. Przewodniczący winien zwołać komisyę dla wyboru nadliczbowych po dniu 10. listopada tak wcześnie, aby ona mogła ukończyć potrzebne prace przygotowawcze, przedewszystkiem zaś ponowną ocenę próśb i uporządkowanie ich według kategoryi, sporządzenie kartek losowania według poszczególnych kategoryi bezwarunkowo najpóźniej do dnia 26. listopada oraz aby indywidualny wybór nadliczbowych odbył się bezpośrednio po nadejściu spisów według wzoru 54. w czasie najkrótszym, w każdym razie zaś do dnia 28. listopada.

Komisya zbiera się w lokalu urzędowym odnośnej politycznej władzy powiatowej.

Wszystkie wniesione podania należy rozpatrywać według okręgów poborowych, a po ocenie komisyonalnej, przy której rozstrzyga większość głosów pięciu członków komisyi, oznaczyć je ponownie w myśl punktu 2. według stopnia, w jakim zasługują na uwzględnienie.

Dla każdego okręgu poborowego zakłada się oddzielnie dla wojska wspólnego i obrony krajowej osobne spisy według wzoru 56. w trzech wygotowaniach, zamykane i podpisywane codziennie i obejmujące powyższe trzy kategorye. Co do oddziałów stadnin odsyła się do punktu 2.

5. Z nadeszłych spisów według wzoru 54, należy dowiedzieć się o ilości nadliczbowych, przypadających na każdy okrąg poborowy, a indywidualny ich wybór winna następnie uskutecznić komisya według następujących zasad:

a) Jeżeli liczba podań, uznanych za „zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu“, jest większa od ilości nadliczbowych, przypadających na okrąg poborowy, wówczas uskutecznia się indywidualne oznaczenie nadliczbowych w obrębie tej kategoryi losem, dalsze zaś kategorye nie wchodzą w rachubę;

b) jeżeli jednak liczba podań wspomnianych jest mniejsza niż ilość nadliczbowych, przypadających na okrąg poborowy, wówczas wchodzą w rachubę co do pozostałej ilości nadliczbowych podania drugiej kategoryi, uznane za „zasługujące na uwzględnienie“, i to w ten sposób, że w razie, gdyby liczba podań tych przewyższała powyższą resztę, rozstrzyga w kategoryi drugiej los;

c) w podobny sposób należy postąpić w danym razie także z podaniami, uznanemi za „zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu“, jeżeli ilość nadliczbowych, przypadających na odnośny okrąg poborowy, nie jest jeszcze pokryta;

d) jeżeli jednak liczba podań, zasługujących na uwzględnienie (*a* do *c*), jest mniejsza niż nadwyżka, przypadająca na okrąg poborowy, wówczas należy dla pozostałej reszty uwzględnić wniesione jeszcze ewentualnie podania z innych okręgów poborowych okręgu uzupełnienia, według kategoryi, odpowiednio do doniosłości powodów, zasługujących na uwzględnienie, przyczem należy tak postępować, jak to określono pod lit. *a* do *c*.

To samo obowiązuje w tym przypadku, jeżeli liczba podań, zasługujących na uwzględnienie, w kilku okręgach poborowych jest mniejsza od przypadających na nie nadwyżek;

e) jeżeli przy powyższym sposobie postępowania pozostanie jeszcze pewna ilość nadliczbowych, wówczas należy w dalszym ciągu uskuteczniać wybór nadliczbowych w obrębie okręgu uzupełnienia zapomocą losowania i to indywidualnie w ten sposób, że w pierwszym rzędzie wylosowuje się rekrutów klasy wieku wyższej niż III. klasa, a jeżeli ilość tych ostatnich jest mniejszą od wchodzącej jeszcze w rachubę nadwyżki, rekrutów III., potem w razie potrzeby rekrutów II. klasy wieku z odnośnego okręgu uzupełnienia. Przytem nie należy uwzględniać obowiązanych do służby wojskowej, którzy z własnej winy nie uczynili w należytym czasie zadość obowiązkowi stawienia się do poboru.

Ogólna ilość nadliczbowych, wybranych w jednym okręgu uzupełnienia, nie może pod żadnym

warunkiem przekraczać sumy nadwyżek, przypadających na okręgi poborowe tegoż okręgu uzupełnienia.

6. Losowanie ma odbyć się w ten sposób, iż imiona i nazwiska zaliczonych do odnośnej kategoryi spisze się na jednakowych kartkach, kartki te zwinie się i włoży do naczynia nieprzeźroczystego.

Przewodniczący zarządza ciągnienie.

7. Po ukończonym wyborze nadliczbowych należy uzupełnić spisy według wzoru 55. przez wpisanie nadliczbowych, wybranych zapomocą losowania, wypełnić przy każdym wpisanym przedziałkę 12. słowami „tak“ lub „nie“, poczem członkowie komisyi winni podpisać wszystkie cztery spisy po stwierdzeniu ich zgodności.

Przewodniczący zawiadamia odnośne polityczne władze powiatowe najpóźniej w dniu 28. listopada, przesyłając im jeden egzemplarz spisów, nadesłanych przez nie według punktu 2., uzupełnionych uchwałą komisyi i przez nią podpisanych, przy dołączeniu podań, w celu wydania orzeczeń proszącym.

8. Zarządzone stanowczo przeznaczenie w charakterze „nadliczbowego“ należy zapisać w liście stawczej w przedziałce 14. i w protokole asenterunkowym w przedziałce 33. a komenda okręgu uzupełnienia (komenda okręgu uzupełnienia obrony krajowej) zawiadamia o tem bezzwłocznie dotyczący oddział broni (zakład) w ten sposób, aby przeniesienie nadliczbowego z oddziału etatowego do rezerwy zapasowej można było uskutecznić w dniu 1. grudnia.

9. Komendy okręgów uzupełnienia (uzupełnienia marynarki wojennej) i komendy okręgów uzupełnienia obrony krajowej sporządzają co do wybranych na „nadliczbowych“ wykazy liczbowe według wzoru 57. i przedkładają je przełożonym komendom terytoryalnym wojskowym, względnie komendom terytoryalnym obrony krajowej najpóźniej do dnia 10. grudnia.

Komendy terytoryalne wojskowe przedkładają sumaryczne zestawienie wspomnianych wykazów Ministerstwu wojny i Ministerstwu obrony krajowej, zaś komendy terytoryalne obrony krajowej Ministerstwu obrony krajowej.

§ 151.

Odebranie ulgi dla nadliczbowego.

1. Obowiązani do służby wojskowej, przeniesieni jako „nadliczbowi“ do rezerwy zapasowej, nie potrzebują przedkładać dowodu dalszego istnienia swego prawa do ulgi.

2. Nie należy odbierać ulgi dla „nadliczbowego“ z powodu tego, że stosunki, które były podstawą prośby o ulgę, potem odpadły.

3. Ulgę dla „nadliczbowego“ należy odebrać:

a) jeżeli wykluczony po myśli § 70 : 1 u. w. od wyboru na nadliczbowego przez pomyłkę wybrany został na nadliczbowego albo jeżeli wybrany na nadliczbowego byłby wykluczony od wyboru na nadliczbowego, gdyby warunki zaistnienia tego skutku prawnego stwierdzone były już w czasie jego wyboru na nadliczbowego.

W przypadkach tych należy po odebraniu ulgi zanotować przyrost (§ 153.);

b) jeżeli wybranemu na nadliczbowego przyznano później ulgę po myśli §§ 29., 30., 31., 32. lub 82.*) u. w., taksamo wówczas, jeżeli jedna z tych ulg została mu już przyznana, a mimo to wybrano go przez pomyłkę na nadliczbowego.

W pierwszym przypadku odebranie ulgi dla nadliczbowego nie powoduje ani zastępstwa za ubytek ani przyrostu. W przypadku drugim należy zanotować przyrost, jeżeli policzono zastępstwo za ubytek; jeżeli jednak nie policzono zastępstwa za ubytek, lecz tylko je zanotowano, należy tę notatkę skreślić;

c) jeżeli ogólna ilość nadliczbowych, wybranych w jednym okręgu uzupełnienia, przewyższa sumę nadwyżek, przypadających na okręgi poborowe tego okręgu uzupełnienia.

W tym przypadku nie ma się do czynienia ani z zastępstwem za ubytki ani z przyrostem.

Przy indywidualnem oznaczaniu tych, którym ulgę tę się odbiera, należy postępować odwrotnie jak przy przyznawaniu; jeżeli da się ustalić, w którym okręgu poborowym przekroczono nadwyżkę, wchodzą przytem w rachubę nadliczbowi z tego okręgu poborowego, w innych zaś przypadkach wybrani nadliczbowi z całego okręgu uzupełnienia.

4. Ulgę odbiera odnośna polityczna władza krajowa w porozumieniu z komendą terytoryalną wojskową (obrony krajowej).

Przeciw orzeczeniu tej instancyi niema środka prawnego.

5. Jeżeli obowiązanemu do służby wojskowej przyznano po myśli § 149 : 4, ustęp pierwszy lub drugi, ulgę w charakterze nadliczbowego, wówczas w przypadku, określonym w ustępie pierwszym, odbiera się ulgę, polegającą na przeniesieniu do rezerwy zapasowej przy najbliższej ogólnej zmianie

*) Obowiązuje tylko podczas siedmioletniego okresu przejściowego (§ 82., ustęp pierwszy, u. w.).

szeregowców, w przypadku zaś, określonym w ustępie drugim, odbiera się ulgę, polegającą na odroczeniu służby czynnej.

W obu przypadkach nie ma się do czynienia ani z zastępstwem za ubytki ani z przyrostem.

§ 152.

Przydział asenterowanych, rozdział rekrutów i obliczenie kontyngentów rekrutów w razie mobilizacyi.

1. Jeżeli mobilizacya nastąpi po ukończeniu poboru głównego, jednakowoż przed dokonaniem przydziału asenterowanych do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej, należy natychmiast uskutecznić:

a) przydział asenterowanych do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej według postanowień §§ 140. i 141., a to według klucza rozdziału w roku poprzednim oraz

b) rozdział rekrutów według oddziałów wojskowych bez względu na dokonane w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego asenterunki ochotników i jednorocznych ochotników.

Przydział rekrutów i rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy przeprowadzić bezzwłocznie. Wyciągi z protokołów asenterunkowych należy natychmiast przesłać oddziałom broni itd.

2. Jeżeli mobilizacya nastąpi przed ukończeniem poboru głównego, wówczas należy dokonać natychmiast po myśli §§ 140. i 141. przydziału do wspólnej siły zbrojnej lub do obrony krajowej asenterowanych w odnośnym okręgu poborowym aż do chwili przerwania poboru głównego (§ 45 : 7), a to według klucza rozdziału w roku poprzednim, zaś przydział rekrutów i rezerwistów zapasowych według oddziałów wojskowych należy również uskutecznić według rozdziału między oddziały wojskowe w roku poprzednim.

3. Obliczenia kontyngentów rekrutów dokonuje się, w razie jeżeli to jest możliwe, tak jak w stosunkach normalnych, zresztą zaś, o ile możności, jak najprędzej.

§ 153.

Zastępstwa za ubytki, przyrosty i przerachowania.

1. Ubytek wskutek utraty żołnierza, policzalnego na poczet kontyngentu rekrutów, należy zastąpić w szczególności w następujących przypadkach:

a) w razie uwolnienia z powodu nieusuwalnej niezdatności do służby, jeżeli niezdatność tę stwierdzono w ciągu trzech miesięcy po wstąpieniu do służby czynnej (§ 71 : 1 *c*), a uwolnienie nastąpiło na podstawie orzeczenia rozpoznawczego z przyczyny, która zaistniała przed wstąpieniem do służby czynnej;

b) w razie uwolnienia bez przedstawienia komisyi rozpoznawczej z powodu choroby umysłowej, padaczki lub w szczególnych przypadkach wyjątkowych, jeżeli wada istniała przed wstąpieniem do służby czynnej. Ubytek należy zastąpić także wtedy, jeżeli odnośny obowiązany do służby wojskowej odbywał już nie pierwszy, lecz dalszy rok swej służby czynnej;

c) w razie uwolnienia z powodu asenterunku wbrew ustawie (§ 61. u. w.), a to także wtedy, jeżeli odnośny obowiązany do służby wojskowej odbywał już nie pierwszy, lecz dalszy rok swej służby czynnej;

d) w razie śmierci, jeżeli nastąpiła ona przed wstąpieniem do służby czynnej lub w pierwszym roku służby czynnej;

e) w razie uwolnienia w celu uzyskania obcego obywatelstwa (§ 62. u. w.), jeżeli uwolnienie nastąpiło przed wstąpieniem odnośnego obowiązanego do służby wojskowej do służby czynnej lub w pierwszym roku tej jego służby;

f) w razie przeniesienia do rezerwy zapasowej po myśli §§ 29., 30., 31., 32. lub 82.*) u. w., i to, jeżeli prawo do ulgi istniało już przed wstąpieniem do służby czynnej, w ciągu całego czasu służby czynnej korzystającego z ulgi, jeżeli zaś prawo do ulgi powstało dopiero po wstąpieniu do służby czynnej, tylko wtedy, jeżeli ulgę przyznano w pierwszym roku służby czynnej;

g) jeżeli kogoś przez pomyłkę policzono na poczet kontyngentu rekrutów, na przykład jeżeli zaliczono na poczet kontyngentu rekrutów rezerwistę zapasowego lub obowiązanego do służby wojskowej po myśli § 21 : 2 u. w.;

h) celem sprostowania niesłusznie policzonego przyrostu;

i) jeżeli u takiego, którego policzono na poczet kontyngentu rekrutów, później zajdą okoliczności, z powodu których nie należy go już tu zaliczać; na przykład, jeżeli policzonemu na poczet kontyngentu rekrutów później przyznano ulgę według § 21 : 2 u. w.

2. Zastępstwa za ubytki, zanotowane w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego aż do dnia 31. października roku bieżącego, należy pokryć przy obliczeniu kontyngentów rekrutów (§ 146 : 2).

W przypadkach, określonych w punkcie 1., lit. *b*, *c*, *e*, *i*, oraz *f*, odnośnie do ulg po myśli § 32. u. w., tudzież w przypadkach, nie wyliczonych osobno w punkcie 1. pod *a* do *g*, zarządza zastępstwo za ubytek Ministerstwo obrony krajowej,

*) Tylko podczas siedmioletniego okresu przejściowego.

a władze uzupełnienia pierwszej instancyi powinny zastępstwo to potem zanotować. Jeżeli ulga zostanie przyznana w instancyi wyższej niż pierwsza, wówczas ta instancya wyższa zarządza zarazem także zastępstwo za ubytek, które potem mają zanotować władze uzupełnienia pierwszej instancyi.

W przypadkach, przewidzianych w punkcie 1., lit. *a*, *d*, tudzież *f* z wyjątkiem ulgi po myśli § 32. u. w., oraz lit *g* i *h*, winny władze uzupełnienia pierwszej instancyi zarządzić natychmiast zastępstwa za ubytki i zarachować je przy obliczeniu kontyngentów rekrutów. Jeżeli w jednym z tych przypadków z powodu odmiennych zapatrywań władz uzupełnienia pierwszej instancyi zastępstwo za ubytek zarządzi druga lub trzecia instancya, winny władze uzupełnienia pierwszej instancyi zanotować zastępstwo dopiero po tem zarządzeniu.

Polityczna władza powiatowa winna w wszystkich przypadkach, w których władze uzupełnienia pierwszej instancyi same zarządzają zastępstwo za ubytek, przedłożyć politycznej władzy krajowej odnośne akta rozprawy w celu kontroli i ewentualnego sprostowania po myśli punktu 1., lit. *h*.

Odnośne postanowienia co do przedkładania aktów dochodzeń w razie uwolnienia z powodu niezdatności do służby bez poprzedniego rozpoznania zawiera zeszyt 2.

3. Władze uzupełnienia pierwszej instancyi winny utrzymywać w ewidencyi przypadki, w których po myśli §§ 30 : 2, 31 : 8 lub 32 : 3 u. w. ma nastąpić przeniesienie do rezerwy zapasowej dopiero przy najbliższej ogólnej zmianie szeregowców, zastępstwo za ubytek mają jednak zanotować dopiero przy uwolnieniu żołnierza z służby czynnej.

4. Z powodu uwolnienia obowiązanych do służby wojskowej z rezerwy lub z rezerwy zapasowej nie zarządza się zastępstw za ubytki.

5. Każdy przybytek, który powstaje w kontyngencie rekrutów z powodu przyczyny, zaszłej przed wstąpieniem do służby czynnej, stanowi przyrost.

Oprócz tego należy co do każdego powołanego do służby czynnej wskutek utraty tytułu do ulgi, zanotować przyrost wówczas, jeżeli powołanie to nastąpiło w pierwszym roku służby czynnej.

Między innymi należy zanotować przyrosty w przypadkach, wymienionych osobno w § 151 : 3 *a* i *b*, tudzież także w celu sprostowania niesłusznie policzonego zastępstwa za ubytek.

6. Przyrosty, zanotowane w czasie od dnia 1. listopada roku poprzedniego do dnia 31. października roku bieżącego, należy policzyć przy obliczeniu kontyngentów rekrutów.

7. Zanotowanie przyrostów winny zarządzać te władze uzupełnienia, które są właściwe do wydawania orzeczenia, stanowiącego źródło przybytku w kontyngencie rekrutów, względnie utraty tytułu do ulgi.

8. Przerachowania z jednego kontyngentu rekrutów do drugiego w drodze zastępstw za ubytki i przyrostów uskutecznia się w szczególności w następujących przypadkach:

w razie przeniesienia obowiązanych do służby wojskowej, należących do wojska wspólnego (marynarki wojennej) do obrony krajowej i naodwrót;

w tych przypadkach, w których się stwierdzi, że obywatele bośniacko-hercegowińscy przed swym asenterunkiem posiadali obywatelstwo austryackie, względnie węgierskie;

jeżeli się stwierdzi, że odnośnie do obowiązanego do służby wojskowej zaszła zmiana w jego obywatelstwie w czasie między terminem miarodajnym dla jego przynależności pod względem poboru (dzień 1. listopada) a dniem jego asenterunku.

9. Zastępstwa za ubytki i przyrosty należy wpisywać do księgi zapisków, wzór 53.

Wojskowe władze uzupełnienia pierwszej instancyi wspólnej siły zbrojnej i obrony krajowej winny donosić sobie wzajemnie oraz właściwej władzy politycznej powiatowej o poczynionych wpisach.

10. Oddziały etatowe winny donosić bezzwłocznie właściwej komendzie okręgu uzupełnienia (okręgu uzupełnienia obrony krajowej) o wypadkach śmierci żołnierzy pierwszego roku służby czynnej.

11. Zmiany w prawie przynależności nie pociągają za sobą ani przerachowania ani sprostowania uskutecznionego indywidualnego przydziału obowiązanego do służby wojskowej.

12. Zastępstwa za ubytki i przyrosty z powodu ubytków i przybytków w oddziałach stadnin należy wpisywać w księdze zapisków do przedziałek dla wojska wspólnego.

Załącznik III
do § 49.
Obejmuje także wzory A, B i C.

Spis

zakładów leczniczych, opiekuńczych i wychowawczych dla umysłowo chorych, głupowatych i posiadających mniejszą wartość umysłową, które współdziałają w dostarczaniu wykazów rocznych co do obowiązanych do służby wojskowej, wypuszczonych z zakładu.

Te zakłady, których świadectwa, wystawione przez dyrekcyę zakładu i przedłożone komisyi poborowej, należy po myśli § 49 : 8 uważać za pełnowartościowe, wydrukowano **tłustemi czcionkami.**

Kraj	Zakład	Siedziba	
Królestwo Czech	**Królewsko-czeski zakład krajowy dla umysłowo chorych**	**Bohnice**	
		Dobrzany	
		Kosmanosy	
		Berzkowice górne	
		Praga	
	Królewsko-czeski zakład krajowy, filia dla umysłowo chorych	**Oporzany**	
	Zakład leczniczy i opiekuńczy dla chorych nerwowo i psychicznie Dr. Oskara Woltära	Uście nad Łabą	
	Prywatny zakład dla obłąkanych Dr. Kramera	Bubencz	
	Zakład dla opieki i wychowania głupowatych dzieci „Ernestinum“	Praga	IV., Nr. 57
	Przytułek dla cierpiących na padaczkę „Valentinum“	Praga	VIII.
	Prywatny zakład dla obłąkanych Drów Fischera i Kozaka	Welesławin	
Księstwo Bukowiny	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Czerniowce**	
Królestwo Dalmacyi		**Szybenik**	
Królestwo Galicyi	**Oddział dla obłąkanych szpitala św. Łazarza**	**Kraków**	
	Krajowy zakład dla obłąkanych	**Kulparków**	
Margrabstwo Istryi, uksiążęcone hrabstwo Gorycyi i Gradyski, miasto Tryest z okręgiem		**Gorycya**	
		Pola	
	Miejski zakład dla obłąkanych	**Tryest**	

Kraj	Zakład	Siedziba
Księstwo Karyntyi	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Celowiec**
Księstwo Krainy	**Oddział dla chorych obłąkanych szpitala krajowego**	**Lublana**
	Krajowy zakład dla obłąkanych	**Studeniec**
	Prywatny zakład dla chorych umysłowo „pod świętym Józefem“	Lublana
Margrabstwo Moraw	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Berno**
	Filia krajowego zakładu dla obłąkanych	**Igława**
	Krajowy zakład leczniczy Cesarza Franciszka Józefa I.	**Kromieryż**
	Krajowy zakład dla obłąkanych	**Sternberg**
Arcyksięstwo Austryi poniżej Anizy	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Gugging**
		Klosterneuburg
	Krajowy zakład leczniczy i opiekuńczy Cesarza Franciszka Józefa	**Mauer-Öhling**
	C. k. szpital powszechny (klinika psychiatryczna)	**Wiedeń**
	Krajowe zakłady lecznicze i opiekuńcze dla chorych umysłowo i nerwowo „na Steinhofie“	
	Krajowy zakład opiekuńczy dla umysłowo chorych	**Ybbs**
	Sanatoryum Dr. Friesa	Inzersdorf koło Wiednia — Emil Friesgasse 5
	Sanatoryum dla chorych nerwowo i psychicznie	Rekawinkel
	Prywatny zakład Dr. Vigilli v. Kreuzinfeld	Tulln koło Wiednia

Kraj	Zakład	Siedziba	
Arcyksięstwo Austryi poniżej Anizy	Zakład leczniczy Svetlin	Wiedeń	III., Leonhardgasse 3
	Zakład leczniczy dla chorych psychicznie i umysłowo		XIII., Lainz, Jagdschlossgasse 25
	Prywatny zakład leczniczy Profesora Obersteinera		XIX., Billrothstrasse 69
Arcyksięstwo Austryi powyżej Anizy	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Niedernhart**	
Księstwo Solnogrodu	**Krajowy zakład leczniczy dla chorych umysłowo**	**Solnogród**	
Księstwo Śląska	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Opawa**	
Księstwo Styryi	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Feldhof**	
	Szpital powszechny (klinika psychiatryczna)	**Grac**	
	Zakład leczniczy dla chorych nerwowo i umysłowo „Schweizerhof“	Wetzelsdorf	
Uksiążęcone hrabstwo Tyrolu z Przedarulanią	**Krajowy zakład dla obłąkanych**	**Hall**	
	Szpital powszechny (klinika psychiatryczna)	**Insbruk**	
	Krajowy zakład dla obłąkanych	**Pergine**	
		Valduna	

Dyrekcya zakładu.

Do załącznika III.

Wzór A.

do § 49 : 8.

Świadectwo

dla niżej wymienionego młodzieńca, który pozostawał w leczeniu, względnie pod opieką z powodu choroby umysłowej (głupowatości, mniejszej wartości umysłowej). Ad 49 : 8 przepisów o służbie wojskowej, część I., zeszyt 1.

1. Imię i nazwisko:

2. Gmina swojszczyzny (przynależności):

3. Dzień przyjęcia do zakładu:

4. Dzień wypuszczenia z zakładu:

5. Sposób wypuszczenia:

6. Przyczyna oddania do zakładu:

7. Krótki wyciąg z historyi choroby*) (daty wywiadowcze, w szczególności także co do stosunków dziedziczności), wynik obserwacyi w zakładzie:

*) Niema obowiązku dołączenia historyi choroby, można jej jednak w danym przypadku zażądać od zakładu.

8. Diagnoza:

9. Uwaga:

....., dnia ..... 19..

Podpis
lekarza (psychiatry), wykonującego opiekę lekarską

Podpis
dyrektora zakładu

Pieczęć zakładu

Format papieru: *A*.

Dyrekcya zakładu.

Do załącznika III.

Wzór B

do § 49 : 9.

Spis

wypuszczonych w roku 19 . . z pod opieki zakładu osób płci męzkiej w wieku od 14 do 22 lat włącznie, u których stwierdzono nienormalny stan umysłu.

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko	Rok urodzenia	Gmina przynależności	Bliższe szczegóły o stanie umysłu i sposobie wypuszczenia osoby, wziętej w opiekę	Uwaga
1	2	3	4	5	6

. . . . . , dnia . . . . . 19 . .

Pieczęć zakładu

Podpis

Format papieru *A*.

Kierownictwo zakładu naukowego i wychowawczego dla głupowatych w . . . . **Do załącznika III.**

(Kierownictwo powszechnej szkoły ludowej w . . . . . .)

Wzór C
do § 49 : 9.

|: Władza szkolna okręgowa w . . . . . :|

Spis

wypuszczonych z powyższego zakładu w roku 19 . .

wychowanków płci męzkiej w wieku od lat 6 do 14 (wypuszczonych z powyższej szkoły ludowej chłopców, którzy z powodu wady umysłowej po myśli § 100. ordynacyi szkolnej i naukowej otrzymali tylko „świadectwo odejścia“.)

|: znajdujących się w okręgu szkolnym dzieci, które na zasadzie § 23. państwowej ustawy o szkołach ludowych, względnie § 24. ordynacyi szkolnej i naukowej z powodu wady umysłowej uwolnione są od uczęszczania do szkół publicznych. :|

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko	Rok urodzenia	Gmina przynależności	Bliższe szczegóły o wadzie umysłowej	Uwaga
1	2	3	4	5	6

. . . . . , dnia . . . . . 19 . .

Pieczęć (urzędowa) zakładu

Podpis

Format papieru *A*.

Okrąg poborowy..... .....

Wzór 55
do § 150.

Spis

nadesłanych i oznaczonych podań w celu wyboru na „nadliczbowego“.
Wspólna siła zbrojna (obrona krajowa).

Rok urodzenia	Numer losu	Imię i nazwisko	Oznaczenie podań przez polityczną władzę powiatową jako				Oznaczenie podań przez komisyę jako				wybrano na nadliczbowego	Uwaga
			zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu	zasługujące na uwzględnienie	zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu	niezasługujące na uwzględnienie	zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu	zasługujące na uwzględnienie	zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu	niezasługujące na uwzględnienie		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

..... dnia ..... 19..

Podpis naczelnika politycznej władzy powiatowej

..... dnia ..... 19..

(Podpis członków komisyi)

Uwaga: 1. Przedziałki 4. do 11. należy w razie zaistnienia danego warunku oznaczyć kreską podłużną (/), w innym zaś razie punktem (.), przedziałkę 12. należy wypełnić słowem „tak“ lub „nie“.

2. Format papieru: *B*.

Komisya dla wyboru „nadliczbowych“

w okręgu uzupełnienia .....

Wzór 56

do § 150.

Spis

wybranych na „nadliczbowych“ rekrutów wspólnej siły zbrojnej (obrony krajowej), których należy przenieść do rezerwy zapasowej.

Okręg poborowy	Rok urodzenia	Numer listy	Imię i nazwisko	Podania sklasyfikowano jako			Uwaga
				zasługujące na uwzględnienie w wysokim stopniu	zasługujące na uwzględnienie	zasługujące na uwzględnienie w mniejszym stopniu	
1	2	3	4	5	6	7	8
A							
			..... dnia ..... 19.. (Podpis członków komisyi)				
B							
			..... dnia ..... 19.. (Podpis członków komisyi)				
itd.							

Uwaga: 1. Przedziałki 5. do 7. należy w razie zaistnienia danego przypadku oznaczyć kreską podłużną, w innym zaś razie punktem.

2. Format papieru *B*.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słowenskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849 za	4 K 20 h	Rocznik	1871 za	4 K — h	Rocznik	1893 za	6 K — h
„	1850 „	10 „ 50 „	„	1872 „	6 „ 40 „	„	1894 „	6 „ — „
„	1851 „	2 „ 60 „	„	1873 „	6 „ 60 „	„	1895 „	7 „ — „
„	1852 „	5 „ 20 „	„	1874 „	4 „ 60 „	„	1896 „	7 „ — „
„	1853 „	6 „ 30 „	„	1875 „	4 „ — „	„	1897 „	15 „ — „
„	1854 „	8 „ 40 „	„	1876 „	3 „ — „	„	1898 „	6 „ — „
„	1855 „	4 „ 70 „	„	1877 „	2 „ — „	„	1899 „	10 „ — „
„	1856 „	4 „ 90 „	„	1878 „	4 „ 60 „	„	1900 „	7 „ — „
„	1857 „	5 „ 70 „	„	1879 „	4 „ 60 „	„	1901 „	6 „ — „
„	1858 „	4 „ 80 „	„	1880 „	4 „ 40 „	„	1902 „	7 „ 50 „
„	1859 „	4 „ — „	„	1881 „	4 „ 40 „	„	1903 „	9 „ — „
„	1860 „	3 „ 40 „	„	1882 „	6 „ — „	„	1904 „	5 „ — „
„	1861 „	3 „ — „	„	1883 „	5 „ — „	„	1905 „	6 „ — „
„	1862 „	2 „ 80 „	„	1884 „	5 „ — „	„	1906 „	12 „ — „
„	1863 „	2 „ 80 „	„	1885 „	3 „ 60 „	„	1907 „	13 „ — „
„	1864 „	2 „ 80 „	„	1886 „	4 „ 60 „	„	1908 „	9 „ — „
„	1865 „	4 „ — „	„	1887 „	5 „ — „	„	1909 „	8 „ 50 „
„	1866 „	4 „ 40 „	„	1888 „	8 „ 40 „	„	1910 „	8 „ 40 „
„	1867 „	4 „ — „	„	1889 „	6 „ — „	„	1911 „	7 „ — „
„	1868 „	4 „ — „	„	1890 „	5 „ 40 „	„	1912 „	12 „ 50 „
„	1869 „	6 „ — „	„	1891 „	6 „ — „			
„	1870 „	2 „ 80 „	„	1892 „	10 „ — „			

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym**, należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki** wydania niemieckiego począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione**, przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXII. — Wydana i rozesłana dnia 19. marca 1913.

Treść: (№ 42 i 43.) 42. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Głównych urzędów celnych we Lwowie i w Lublanie do wymierzania cła od kart do gry. — 43. Rozporządzenie, dotyczące zmiany przepisu o badaniu barwika cukru rafinowanego.

42.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 6. marca 1913,

dotyczące upoważnienia Głównych urzędów celnych we Lwowie i w Lublanie do wymierzania cła od kart do gry.

Odnośnie do punktu 12. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 27. października 1881, Dz. u. p. Nr. 127, w celu wykonania ustawy o stemplu od kart do gry, oraz odnośnie do załącznika *B* do § 23. przepisu wykonawczego do taryfy celnej upoważnia się Główne urzędy celne we Lwowie i w Lublanie do wymierzania cła od kart do gry.

Zaleski wlr.

43.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 11. marca 1913,

dotyczące zmiany przepisu o badaniu barwika cukru rafinowanego.

Przepis o badaniu barwika cukru rafinowanego, wydany rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 26. lipca 1910, Dz. u. p. Nr. 136, zmienia się i ma on opiewać w sposób następujący:

1. Wykazanie barwików smołowych.

Około dwuprocentowy rozczyn próbki gotuje się wraz z kawałkiem nici z wełny owczej przez kilka minut, i to raz bezpośrednio a drugi raz z dodatkiem kilku kropli rozcieńczonego kwasu siarkowego. Następnie wyjmuje się wełnę z cieczy i płucze dłuższy czas w wodzie. W razie istnienia barwików smołowych przedstawia ona wyraźne zabarwienie, podczas gdy czysty barwik cukrowy nie powoduje zabarwienia, zasługującego na uwagę.

2. Substancya sucha.

20 *g* barwika cukrowego rozpuszcza się w gorącej wodzie (rozczyn *A*), sprowadza rozczyn ten przy 17·5° C (14° R) do 100 cm^3 i oznacza się zapomocą zważenia albo zapomocą wagi westfalskiej jego ciężar gatunkowy. Odpowiadającą temuż zawartość wyciągu należy obliczyć według tabeli Haasa*), a mianowicie uzyskuje się przez pomnożenie obliczonych „gramów w 100 cm^3“ przez 5 szukane procenty ciężaru-wyciągu.

3. Własność barwiąca.

Rozczyn, uzyskany według przepisu 2, rozcieńcza się wodą tak, by na jedną część barwika cukrowego przypadało 5000 części wody. Rozcieńczony roztwór musi być jeszcze wyraźnie żółto zabarwiony.

*) Tabele do oznaczania alkoholu i wyciągu w piwie i winie. Obliczone na podstawie tablic w c. k. austryackiej Głównej Komisyi miar i wag przez Dr. Brunona Haasa. 1906, W. Frick, Wiedeń I.

4. Oznaczenie cukru.

25 cm^3 rozczynu *A*, sporządzonego według 2, wpuszcza się do kolbki pomiarowej o pojemności 250 cm^3, rozcieńcza się wodą i zaprawia się 15 cm^3 rozczynu taninowego (100 *g* rozpuszczonych w 1 *l* wody). Po przetrząśnięciu dodaje się 10 cm^3 octanu ołowiu i przesącza się po dopełnieniu aż do kreski.

50 cm^3 płynu przesączonego (zawierającego 1 *g* substancyi) miesza się w kolbce o pojemności 100 cm^3 z 5 cm^3 kwasu solnego o ciężarze gatunkowym 1·125 i inwertuje się przez rozgrzanie przez pięć minut do 70° C. Następnie oziębia się, zobojętnia, dopełnia się do kreski i przesącza (rozczyn *B*).

Z płynu przesączonego gotuje się 25 cm^3 (zawierających 0·25 *g* substancyi) z 25 cm^3 wody i rozczynu Fehlinga. Ilość tego ostatniego rozczynu zależy od zawartości substancyi suchej barwika i można ją odczytać z następującej tablicy. Liczby tablicy odnoszą się ze względu na prostszy sposób odmierzania do niezmieszanego rozczynu Fehlinga I (siarkan miedzi), do którego potem należy jeszcze dodać taką samą ilość rozczynu Fehlinga II.

Postępuje się odpowiednio w sposób następujący: Najpierw bierze się do kolbki Erlenmeyera odczytaną z tablicy ilość rozczynu Fehlinga I (odmierzonego dokładnie zapomocą cewki), dodaje się do tego taką samą ilość rozczynu Fehlinga II, dla którego wystarczy odmierzenie zapomocą cylindra pomiarowego, potem 25 cm^3 rozczynu barwika cukrowego *B* i 25 cm^3 wody i gotuje się przez dwie minuty. Jeżeli barwik nie zawiera więcej jak 56% cukru, uwzględniając substancyę suchą, wówczas płyn zachowuje po gotowaniu barwę niebieską wskutek nadmiaru miedzi. Jeżeli rozczyn cukru *B* będzie jeszcze tak ciemny, że zabarwienie na niebiesko po gotowaniu z rozczynem Fehlinga nie będzie wyraźnie widzialne, natenczas przesącza się część gorącego płynu przez podwójne cedzidło i bada się po zaprawieniu kwasem octowym zapomocą żelazocyanku potasowego, czy znajduje się nadmiar miedzi. Jeżeli wedle powyższego sposobu postępowania znajdzie się więcej niż 56% cukru przy uwzględnieniu substancyi suchej, wówczas można zawartość cukru w rozczynie *B* oznaczyć jeszcze zapomocą analizy wagowej.

Tablica do obliczania potrzebnej ilości rozczynu Fehlinga I przy użyciu 0·25 *g* substancyi.

Zawartość barwika cukrowego według substancyi suchej (procenty ciężaru)	Dopuszczalna ilość cukru trzcinowego w 25 cm^3 rozczynu *B*	Centymetry sześcienne rozczynu Fehlinga I
70	0·0980	10·4
71	0·0994	10·6
72	0·1008	10·7
73	0·1022	10·9
74	0·1036	11·0
75	0·1050	11·2
76	0·1064	11·3
77	0·1078	11·5
78	0·1092	11·6
79	0·1106	11·8
80		

1 *g* cukru inwertowego = 0·95 *g* cukru trzcinowego odpowiada 101·2 cm^3 rozczynu miedzi Fehlinga Nr. I.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIII. — Wydana i rozesłana dnia 22. marca 1913.

Treść: (№ 44—46.) 44. Obwieszczenie, dotyczące dni świątecznych. — 45. Rozporządzenie, dotyczące wprowadzenia w Akademii technicznej w Wiedniu drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) dla studyów budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych. — 46. Rozporządzenie, dotyczące zmiany terminów płacenia podatku domowo-czynszowego w poborowym okręgu podatkowym Domažlice w Czechach.

44.

Obwieszczenie całego Ministerstwa z dnia 11. marca 1913,

dotyczące dni świątecznych.

W ostatnich czasach wydano odnośnie do świąt katolickich zarządzenia kościelne, które w interesie warstw ludności, nie mogących wskutek rozwoju stosunków gospodarczych pogodzić wymogów swej działalności zarobkowej z obowiązkiem spełniania kościelnego nakazu obchodzenia dni świątecznych, zwalniają od obowiązku spełniania tego nakazu w oznaczonych dniach, nie zmniejszając jednak uroczystości kościelnego święcenia tych dni, ani nie zamieniając ich w zwykłe dnie powszednie.

Aby zapobiedz wszelkim wątpliwościom, ustala się, że zarządzenia te nie wprowadzają dla władz państwowych, urzędów, zakładów i szkół żadnej zmiany w zwyczaju obchodzenia tych dni jako dni świątecznych.

Te dnie świąteczne, których obchodzenie przez kościół przełożone zostanie na niedzielę, poda się do publicznej wiadomości.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Hussarek wlr.
Długosz wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Forster wlr.
Trnka wlr.
Schuster wlr.
Zenker wlr.

45.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty z dnia 13. marca 1913,

dotyczące wprowadzenia w Akademii technicznej w Wiedniu drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) dla studyów budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych.

Na zasadzie upoważnienia, udzielonego najmiłościwiej Najwyższem postanowieniem z dnia 6. września 1912, wydaję następujące postanowienia dla odbywania drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) dla studyów budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych w Akademii technicznej w Wiedniu.

§ 1.

Celem wypróbowania wykształcenia w budowie okrętów i budowie maszyn okrętowych, uzyskanego w Akademii technicznej w Wiedniu, ma się odbywać drugi egzamin państwowy (egzamin zawodowy).

§ 2.

W celu odbywania tego egzaminu państwowego wyznaczy Minister wyznań w Akademii technicznej w Wiedniu osobną Komisyę egzaminacyjną, na wniosek kollegium profesorów.

§ 3.

Przedmioty tego egzaminu państwowego stanowią:

Technologia mechaniczna (z wyłączeniem technologii materyałów włóknistych), teoretyczna nauka o maszynach, budowa maszyn, budowa okrętów i budowa maszyn okrętowych.

W dziedzinie technologii mechanicznej oraz budowy maszyn ma odpaść egzamin z tych działów, z których kandydat uzyskał świadectwa szczególne z co najmniej dobrym wynikiem, przyczem wynik ten należy wykazać także z ćwiczeń konstrukcyjnych w odnośnych dziedzinach budowy maszyn.

Z teoretycznej nauki o maszynach, z budowy okrętów i maszyn okrętowych należy również składać egzamin w pełnym zakresie. Po myśli § 48., ustęp 2. rozporządzenia Ministra wyznań i oświaty z dnia 24. marca 1912, Dz. u. p. Nr. 59, należy jednak przy ocenie wyniku brać na wzgląd przedłożone świadectwa szczególne z tych działów.

§ 4.

Prośbę o dopuszczenie do egzaminu państwowego winien kandydat wnieść pisemnie do przewodniczącego komisyi egzaminacyjnej, przedkładając potrzebne dokumenty.

Potrzebnymi dokumentami są:

1. Świadectwo pierwszego (ogólnego) egzaminu państwowego z działu budowy maszyn, złożonego na jednej z akademii technicznych w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

2. Książeczka legitymacyjna, względnie dowód, że kandydat:

a) po złożeniu z wynikiem pomyślnym pierwszego egzaminu państwowego z działu budowy maszyn zapisany był przez cztery półrocza jako słuchacz zwyczajny;

b) uczęszczał na wszystkie przedmioty, wchodzące w rachubę przy egzaminie państwowym (§ 3.) i egzaminach szczególnych, wymienionych pod 3, oraz uzyskał z połączonych z tymi przedmiotami ćwiczeń konstrukcyjnych lub innych co najmniej wynik dostateczny;

c) uczęszczał na wykłady z umiejętności politycznych, uznane według planu naukowego szkoły budowy maszyn za obowiązkowe.

3. Świadectwa ze złożenia egzaminów szczególnych co najmniej z wynikiem dostatecznym z następujących przedmiotów, a mianowicie: z zasad geodezyi niższej, encyklopedyi chemii technicznej, encyklopedyi budownictwa lądowego i elektrotechniki.

4. Dowód, że w czasie odbywania studyów akademickich nie było kumulacyi z czynną służbą wojskową.

Nadto należy przedłożyć w formie należycie uwierzytelnionej prace graficzne i inne prace, przepisane planem naukowym, względnie należy udowodnić, że prace te wykonano samodzielnie.

§ 5.

Egzamin państwowy składa się z egzaminu praktycznego i teoretycznego. Egzamin pierwszy odbywa się przed wspomnianym na końcu.

Przy egzaminie praktycznym winien kandydat opracować zadania, postawione mu z dziedziny budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych, i okazać przytem, że uzyskał odpowiednią biegłość w zastosowaniu nauk tych przedmiotów.

§ 6.

Co do wszystkich punktów, nie poruszonych osobno w niniejszym regulaminie dla egzaminów państwowych, należy stosować analogicznie postanowienia regulaminu dla egzaminów państwowych z dnia 24. marca 1912, Dz. u. p. Nr. 59., dotyczącego urządzenia egzaminów państwowych i egzaminów szczególnych w akademiach technicznych.

§ 7.

Tych kandydatów, którzy złożyli z pomyślnym wynikiem drugi egzamin państwowy (egzamin zawodowy) z budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych i chcą składać jeszcze drugi egzamin państwowy (egzamin zawodowy) z działu budowy maszyn lub naodwrót takich kandydatów, którzy już złożyli drugi egzamin państwowy z budowy maszyn i chcą składać jeszcze drugi egzamin państwowy (egzamin zawodowy) z budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych, należy przy odnośnym drugim egzaminie zawodowym zwolnić od egzaminu z tych przedmiotów, z których egzaminowano ich przy pierwszym egzaminie zawodowym co najmniej w takim samym zakresie.

Przytem stawia się tu za warunek dopełnienie wszystkich wymogów dla dopuszczenia do drugiego egzaminu państwowego.

Hussarek wlr.

46.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 14. marca 1913,

dotyczące zmiany terminów płacenia podatku domowo-czynszowego w poborowym okręgu podatkowym Domažlice w Czechach.

Na zasadzie ustawy z dnia 11. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 110, zarządza się, że podatek domowo-

czynszowy, który w poborowym okręgu podatkowym Domażlice należało płacić według dotychczas obowiązujących postanowień w ratach kwartalnych z góry, płatnych w dniu 1. stycznia, 1. kwietnia, 1. lipca i 1. października, na przyszłość należy płacić w tym okręgu w czterech równych ratach, płatnych z góry w dniu 1. lutego, 1. maja, 1. sierpnia i 1. listopada każdego roku.

Te same terminy płacenia mają po myśli § 7. ustawy z dnia 9. lutego 1882, Dz. u. p. Nr. 17, obowiązywać także co do pięcioprocentowego podatku od czystego dochodu z budynków, uwolnionych z powodu prowadzenia budowy całkowicie lub częściowo od podatku domowo-czynszowego.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. kwietnia 1913.

Zaleski wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1913. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1913** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849	za	4 K	20 h	Rocznik	1871	za	4 K	— h	Rocznik	1893	za	6 K	— h
„	1850	„	10 „	50 „	„	1872	„	6 „	40 „	„	1894	„	6 „	— „
„	1851	„	2 „	60 „	„	1873	„	6 „	60 „	„	1895	„	7 „	— „
„	1852	„	5 „	20 „	„	1874	„	4 „	60 „	„	1896	„	7 „	— „
„	1853	„	6 „	30 „	„	1875	„	4 „	— „	„	1897	„	15 „	— „
„	1854	„	8 „	40 „	„	1876	„	3 „	— „	„	1898	„	6 „	— „
„	1855	„	4 „	70 „	„	1877	„	2 „	— „	„	1899	„	10 „	— „
„	1856	„	4 „	90 „	„	1878	„	4 „	60 „	„	1900	„	7 „	— „
„	1857	„	5 „	70 „	„	1879	„	4 „	60 „	„	1901	„	6 „	— „
„	1858	„	4 „	80 „	„	1880	„	4 „	40 „	„	1902	„	7 „	50 „
„	1859	„	4 „	— „	„	1881	„	4 „	40 „	„	1903	„	9 „	— „
„	1860	„	3 „	40 „	„	1882	„	6 „	— „	„	1904	„	5 „	— „
„	1861	„	3 „	— „	„	1883	„	5 „	— „	„	1905	„	6 „	— „
„	1862	„	2 „	80 „	„	1884	„	5 „	— „	„	1906	„	12 „	— „
„	1863	„	2 „	80 „	„	1885	„	3 „	60 „	„	1907	„	13 „	— „
„	1864	„	2 „	80 „	„	1886	„	4 „	60 „	„	1908	„	9 „	— „
„	1865	„	4 „	— „	„	1887	„	5 „	— „	„	1909	„	8 „	50 „
„	1866	„	4 „	40 „	„	1888	„	8 „	40 „	„	1910	„	8 „	40 „
„	1867	„	4 „	— „	„	1889	„	6 „	— „	„	1911	„	7 „	— „
„	1868	„	4 „	— „	„	1890	„	5 „	40 „	„	1912	„	12 „	50 „
„	1869	„	6 „	— „	„	1891	„	6 „	— „					
„	1870	„	2 „	80 „	„	1892	„	10 „	— „					

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym,** należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione,** przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 22. marca 1913.

Treść: № 47. Rozporządzenie, dotyczące niedozwolonego przyrządzania i pozbywania papierosów.

47.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. stycznia 1913,

dotyczące niedozwolonego przyrządzania i pozbywania papierosów.

Wskutek zakazu przyrządzania przedmiotów monopolów państwowych zabronione jest po myśli § 419. ordynacyi ceł i monopolów państwowych, bez zezwolenia władz skarbowych: . . .

2. prząść, mleć, wytrawiać lub w jakikolwiek sposób przyrządzać tytoń, który nie otrzymano z składów dla sprzedaży, należących do skarbu państwa . . .

4. zakładać lub prowadzić w ogóle takie przedsiębiorstwo przemysłowe, w którem na rachunek osób innych lub na sprzedaż

a) przyrządza się tytoń . . .

Przez wyrażenie przyrządzać należy w tych przepisach ustawowych rozumieć wszystkie ręczne, maszynowe, chemiczne lub inne czynności, które robią tytoń zdatnym do użytku.

Po myśli § 381., p. 2., i § 382. o. c. m. stanowi przedmiot monopolu państwowego tytoń (to znaczy wedle § 383. o. c. m. liście i odpadki rośliny tytoniowej oraz inne rośliny, uznane wyraźnie za środek zastępujący tytoń) w jakimkolwiek czy to w surowym, czy w przerobionym stanie lub w postaci odpadków.

Wyrabianie zatem papierosów z tytoniu, który nie otrzymano z składów dla sprzedaży, należących do skarbu państwa, podpada jako sposób przyrządzania przerobionego tytoniu pod zakaz § 419., l. 2, o. c. m.

Wedle brzmienia przytoczonych postanowień ustawowych zakazane byłoby także używanie bez zezwolenia władzy skarbowej do wyrabiania papierosów prawidłowo sprowadzonego tytoniu zagranicznego, względnie materyału do napełniania, pochodzącego z węgierskich, względnie bośniacko-hercegowińskich składów dla sprzedaży. Zarząd monopolów uznał jednak dotychczas za dozwolone robienie papierosów z tytoniu tego rodzaju dla własnego użytku strony sprowadzającej go i w tych przypadkach nie ma się do czynienia z niedozwolonem przyrządzaniem przedmiotów, podlegających monopolowi, po myśli § 419., l. 2., o. c. m., jak długo władza skarbowa tego zezwolenia nie cofnie.

Natomiast wyrabianie w sposób przemysłowy papierosów na rachunek osób innych lub na sprzedaż podpada pod zakaz § 419., l. 4, lit. *a.* o. c. m., bez względu na pochodzenie tytoniu, użytego do napełniania, zatem także wtedy, jeżeli tytoń ten pobrano zgodnie z przepisami z składów dla sprzedaży, należących do skarbu państwa, albo w sposób prawidłowy sprowadzono z zagranicy, względnie z Węgier, Bośni lub Hercegowiny. Przez wyrażenie „przedsiębiorstwo przemysłowe“, użyte w tym przepisie ustawy, należy rozumieć każde przedsiębiorstwo, w którem wyrabia się papierosy nie z grzeczności tylko, lecz dla własnego zarobku lub

korzyści na rachunek osób innych lub na sprzedaż, i nie stanowi tu wcale różnicy, czy przedsiębiorca sam sobie każe płacić za wyrabianie papierosów, czy też zamierza ciągnąć zysk swój lub korzyść z sprzedaży przerobionych tutek do papierosów lub w inny sposób.

Ponieważ wedle obowiązujących postanowień ustawowych przedmiot monopolu państwowego stanowią papierosy jako takie, nie zaś tylko tytoń, użyty do ich napełniania, należy w końcu stosować w zupełności do pozbywania i nabywania papierosów także zakazy obrotu, wydane w §§ 425. i 426. o. c. m.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXV. — Wydana i rozesłana dnia 29. marca 1913.

Treść: (№ 48 i 49.) 48. Obwieszczenie w celu sprostowania błędu w załączniku *A* do rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 7. lutego 1913, dotyczącego jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych. — 49. Rozporządzenie, dotyczące utworzenia Dyrekcyi policyi w Lublanie.

48.

Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu z dnia 11. marca 1913

w celu sprostowania błędu w załączniku A do rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 7. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 21, dotyczącego jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych.

W rozdziale *C* załącznika *A* do ogłoszonego w IX. części Dziennika ustaw państwa z roku 1913 pod Nr. 21. rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 7. lutego 1913, dotyczącego jednostek giełdowych papierów wartościowych, notowanych na giełdach swojskich (wiedeńskiej, praskiej i tryesteńskiej), jako podstawy wymiaru podatku od obrotu papierów wartościowych, należy opuścić słowa „węg. bony kas państw. 4½% em. 1912, Ser. I. . . 10.000 marek“ i „węg. bony kas państw. 4½% em. 1912, Ser. II. . . 10.000 marek.

Zaleski wlr. **Heinold** wlr.

49.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 26. marca 1913,

dotyczące utworzenia Dyrekcyi policyi w Lublanie.

§ 1.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 23. marca 1913, ustanawia się w stolicy kraju Lublanie Dyrekcyę policyi.

§ 2.

Rejon policyjny.

Działalność tej Dyrekcyi policyi rozciąga się na obszar stolicy kraju Lublany oraz gmin Moste, Sziszka Górna, Sziszka Dolna i Wisz; obszar ten stanowi rejon policyjny Dyrekcyi policyi w Lublanie.

§ 3.

Zakres działania.

Do zakresu działania tej Dyrekcyi policyi należą w obrębie rejonu policyjnego następujące agendy:

1. utrzymywanie publicznego bezpieczeństwa, jakoteż publicznego porządku i spokoju;

2. sprawy meldunkowe, paszportowe i dotyczące obcych;

3. policya stowarzyszeń i zgromadzeń;

4. policya prasowa;

5. nadzór nad bezpieczeństwem osób i mienia;

6. dozór nad bezpieczeństwem i swobodą ruchu ulicznego w wyszczególnionych w poprzednim punkcie kierunkach i sprawy policyjne, związane z ruchem kolejowym;

7. sprawowanie policyi względem broni i amunicyi oraz zarządzenia policyi bezpieczeństwa względem materyałów wybuchowych;

8. policya teatralna, udzielanie zezwoleń na publiczne produkcye i widowiska (z wyjątkiem koncesyi na teatry i zezwoleń na sale koncertowe i cyrkowe przedstawienia), zatwierdzanie przedkładanych programów i tekstów pieśni, pozwolenia na maskarady, bale publiczne i muzyki z tańcami;

9. nadzór nad szynkami, gospodami i zajazdami, kawiarniami, hotelami, nad publicznemi miejscami zgromadzeń i rozrywek i tym podobnymi, tudzież dozorowanie gier na miejscach publicznych oraz wykonywanie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3. kwietnia 1855, Dz. u. p. Nr. 62, dotyczącego uregulowania godzin policyjnych;

10. policya obyczajności;

11. policya nad czeladzią i robotnikami oraz wykonywanie regulaminu dla sług;

12. wykonywanie przepisów, dotyczących publicznych dorożek;

13. policyjne prawo karania na zasadzie cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854, Dz. u. p. Nr. 96, w granicach przydzielonego dyrekcyi policyi zakresu działania;

14. policyjne prawo karania według § 5. ustawy z dnia 24. maja 1885, Dz. u. p. Nr. 89;

15. wydawanie orzeczeń na wyszupasowanie i wydalenie po myśli ustawy z dnia 27. lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 88, jakoteż oddawanie pod dozór policyjny;

16. policyjne czynności urzędowe według postanowień ustawy o postępowaniu karnem.

§ 4.

Organizacya.

Na czele Dyrekcyi policyi stoi dyrektor policyi, który kieruje sprawami policyjnemi w rejonie policyjnym pod własną odpowiedzialnością. Dyrektor policyi podlega bezpośrednio prezydentowi kraju. Dyrektorowi policyi dodany jest potrzebny personal konceptowy, kancelaryjny i służbowy.

§ 5.

Do pomocy w pełnieniu policyjnej służby wykonawczej przydani są Dyrekcyi policyi ajenci policyjni, tudzież umundurowana straż bezpieczeństwa.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem 1. kwietnia 1913.

Heinold wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVI. — Wydana i rozesłana dnia 1. kwietnia 1913.

Treść: (№ 50—52.) 50. Ustawa, którą zmienia się ponownie ustawę z dnia 11. lutego 1893, dotyczącą wywłaszczenia w celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia królewskiego stołecznego miasta Pragi. — 51. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906 oraz objaśnień do taryfy celnej. — 52. Rozporządzenie, dotyczące zaprowadzenia austryackich ustaw o ochronie marek w c. i k. sądach konsularnych oraz rozszerzenia jurysdykcyi sądów konsularnych przez uprawnienie ich do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw tym ustawom.

50.

Ustawa z dnia 24. marca 1913,

którą zmienia się ponownie ustawę z dnia 11. lutego 1893, Dz. u. p. Nr. 22, dotyczącą wywłaszczenia w celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia królewskiego stołecznego miasta Pragi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

W miejsce ustępu 1. § 1. ustawy z dnia 11. lutego 1893, Dz. u. p. Nr. 22, w brzmieniu, określonem w ustawie z dnia 17. kwietnia 1903, Dz. u. p. Nr. 88, wstąpić mają następujące postanowienia:

§ 1., ustęp 1.

W celu regulacyi rejonu uzdrowotnienia królewskiego stołecznego miasta Pragi, oznaczonego w § 2. niniejszej ustawy, według zatwierdzonego planu sytuacyjnego, nadaje się gminie miasta Pragi co do nieruchomości, leżących w obrębie rejonu uzdrowotnienia, prawo wywłaszczania w całej rozciągłości, dozwolonej według § 365. p. k. u. c., a to po dzień 7. kwietnia 1923.

Artykuł II.

Wykonanie niniejszej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, skarbu i robót publicznych.

Wiedeń, dnia 24. marca 1913.

Franciszek Józef włr.

Stürgkh wlr. **Hochenburger** wlr.
Zaleski wlr. **Heinold** wlr.
Trnka wlr.

51.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 28. marca 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej.

Następujące postanowienia przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy

celnej, wydanych obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

I. Co do przepisu wykonawczego.

Na końcu § 14. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej należy zamieścić następujący nowy ustęp:

D. Postępowanie celne z próżnemi opakowaniami, wywożonemi w celu ich napełniania.

Urzędy celne, wyposażone w upoważnienia celne urzędu celnego głównego mają prawo poddawać postępowaniu wywozowo-zapiskowemu próżne zewnętrzne opakowania, przeznaczone do napełniania za granicą, co do których uwzględnia się osobne oclenie przy wprowadzeniu z powrotem w stanie napełnionym, a to z tym skutkiem, że na wprowadzone z powrotem opakowania nie nakłada się opłaty celnej, przyczem nie wpływa to na ewentualne oclenie towaru brutto.

W załączniku *A* przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej (stopy tary) należy w Nrach 88.—90. w kolumnie „Stopy tary“ skreślić słowa „beczkach i“. Natomiast należy dodać do podanych stóp tary:

Dla masła naturalnego itd.:
11 w beczkach;
dla tłuszczu świńskiego itd. i masła sztucznego itd.:
13 w beczkach.

W tym samym załączniku należy w kolumnie „Nr. taryfy“ skreślić numer 640 a w kolumnie „Towar“ słowa „Towary zapalne, pospolite itd.“. Natomiast należy zamieścić w regulaminie tary (po Nr. taryfy 639.) następujące postanowienie:

Nr. taryfy	Towar	Stopy tary w procentach wagi brutto
640	Towary zapalne, pospolite itd.	10 w skrzyniach i beczkach, 6 w koszach, 3 w balach.

II. Co do objaśnień.

Na końcu uw., ustęp 1., po uwadze do Nrów 204., 205. i 206. należy dodać, co następuje:

Przędze kokosowe w kłębkach, ważących więcej niż $1\frac{1}{2}$ *kg*, nie są wyłączone od traktowania po myśli niniejszej uwagi.

W ustępie 4. uwag do Nru 248. należy w zdaniu pierwszem w wierszu siódmym po słowie „nitki“ wstawić „pod lupą“, tudzież po słowie „przewyższa“ umieścić punkt a resztę zdania („i . . . . . wynosi.“) wykreślić. Ustęp piąty tych uwag „Wyżej . . . . . należy . . . . . .“ należy skreślić.

Wstęp do ustępu trzeciego uw. 6. do Nrów 267.—269. należy skreślić aż do „wióry i tym podobne“ w wierszu trzecim włącznie, a wstawić natomiast:

Wyczeski jedwabne na kapelusze oraz podkładki i krążki z słomy, łyka, wiór i tym podobnych materyałów roślinnych, także bielone lub barwione

Uw. 4. (1.) do Nru 285. należy zmienić w sposób następujący:

Do kartonów przednich (używanych na bilety wizytowe, pocztówki i widokówki, na kartonaże do celów fotografii i tym podobnych) należą tak pojedyńcze lub prasowane kartony, grube papiery, które jako takie opuszczają maszynę papierniczą (kartony maszynowe), jak i lepione (zlepione z papieru) kartony. Pojedyńcze przednie kartony wyrabia się zawsze z bielonego włókna i są one wskutek tego w regule białe lub mają jasne, delikatne odcienia barw. Kartony tego rodzaju na fotografie należy także wtedy odprawiać jako kartony przednie, jeżeli mają ciemne zabarwienie. Kartony zlepione składają się z arkuszy papieru (także papieru pakunkowego), nalepionych jeden na drugim, albo z wkładek z papieru pośledniejszej jakości i z naklejonego na nim papieru większej wartości, z wyjątkiem papieru złotego i srebrnego. W obrocie umownym podpadają pod Nr. 285 c 2 tektury wszelkiego rodzaju, powleczone potem z jednej strony lub z obu stron farbą itd. (z wyjątkiem tektury malarskiej, patrz Nr. 289.), morowane, z wylakierowanemi i wydrukowanemi liniami lub innymi wzorami, albo na których powierzchni wyciśnięto zapomocą prasowania desenie. Odcisków pilśnika drucianego lub pilśni znaczącej nie należy uważać za prasowanie.

W uw. 4. do Nru 289. należy skreślić zdanie końcowe „Pojedyńcze . . . . . odprawiać.“ i wstawić natomiast następującą osnowę:

Są one zawsze zrobione z bielonych włókien, dlatego są z reguły białe lub mają jasne, delikatne odcienia barw; jeżeli ważą mniej niż 160 *g*, licząc według metra kwadratowego, należy je odprawiać według Nru 296.

W ustępie 1. uw. 5. do uw. ogólnej 2. *a* do klasy XXXVIII. należy po pierwszem zdaniu dodać:

Natomiast nie należy uwzględniać przy taryfowaniu powłoki z grafitu, pozostającej po wyjęciu surowego odlewu z formy dla odlewu.

Zdanie drugie ustępu 2. uw. 6. do Nru. 461. „Natomiast należy — traktować.“ ma opiewać:

Natomiast należy czesadła na podkładkach drewnianych o przekroju odcinka koła, pokrycia, dające się zdejmować, szyny dla czesadeł i wałki iglaste traktować jako części składowe maszyn według klasy XL.

Następujący odsyłacz:

Patrz także szyny dla czesadeł przy Nrze 467.

należy skreślić a wstawić natomiast:

Patrz także ustęp ostatni uw. og. 11. do klasy XL.

Ustęp 2. uw. 1. do Nru 467. („Jak zgrzebła — traktować.“) należy skreślić.

Na końcu uw. 1. do Nru 467. należy zamieścić następujący odsyłacz:

Pokrycia. dające się zdejmować, szyny dla czesadeł i wałki iglaste patrz uw. 6., ustęp 2., do Nru 461. i uw. og. 11., ustęp ostatni, do klasy XL.

Ustęp ostatni uw. og. 11. do klasy XL. należy skreślić a natomiast wstawić:

Czesadła na podkładkach drewnianych o przekroju odcinka koła (jakich używa się jako pokrycia bębnów głównych przygotowawczych maszyn przędzalniczych), pokrycia dające się zdejmować (t. j. pokrycia walców do zbierania kłaków przy czesarkach i zgrzeblarkach, składające się z silnego pasa, obitego blachą stalową i zaopatrzonegow kolankowato zagięte ćwieczki), szyny dla czesadeł (Fallers) przy maszynach przygotowawczych dla lnu i czesarkach wełny (składające się z prętów stalowych — także z deszczułkami drewnianemi, pokrytemi blachą mosiężną — z wsadzonymi zębami grzebieni) i walce iglaste do froterek (wydrążone walce mosiężne, na zewnętrznej stronie pokrywy wysadzone gęsto zębami) należy jako części składowe maszyn traktować według klasy XL.

Patrz także ustęp 2. uw. 6. do Nru 461.

W uw. 2. *a* do Nru 637. należy w wierszu piątym przekreślić słowo „grubo“ a w wierszu przedostatnim ustępu 1. uw. 3. do tego numeru dodane słowa „lub w postaci proszku drobnoziarnistego“.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

52.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 31. marca 1913,

dotyczące zaprowadzenia austryackich ustaw o ochronie marek w c. i k. sądach konsularnych oraz rozszerzenia jurysdykcyi sądów konsularnych przez upoważnienie ich do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw tym ustawom.

W porozumieniu z królewsko-węgierskim Rządem i po zniesieniu się z wspólnym Ministrem spraw zewnętrznych, na zasadzie §§ 9. i 10. ustawy z dnia 30. sierpnia 1891, Dz. u. p. Nr. 136, o wykonywaniu sądownictwa konsularnego, której moc obowiązującą przedłużono ustawą z dnia 27. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 40 z roku 1912, uznaje się niniejszem wyraźnie ustawę z dnia 6. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 19, o ochronie marek, łącznie z nowelą z dnia 30. lipca 1895, Dz. u. p. Nr. 108, odnośnie do obywateli austryackich za obowiązującą w sądach konsularnych, wyposażonych w pełną jurysdykcyę, a zarazem rozszerza się jurysdykcyę tych sądów konsularnych na zasadzie § 2. ustawy o jurysdykcyi konsularnej w ten sposób, że upoważnia się te sądy do postępowania przy karnosądowem ściganiu i karaniu występków przeciw ustawom o ochronie marek całkiem taksamo, jak gdyby chodziło tu o przekroczenia.

Sąd wyższy konsularny w Konstantynopolu ma wykonywać w tym względzie sądownictwo w drugiej instancyi.

Marki, które obywatele austryaccy chcą poddać ochronie dla swych przedsiębiorstw, położonych w okręgu sądu konsularnego, należy zgłaszać w Izbie handlowej i przemysłowej w Wiedniu, przedkładając dowód obywatelstwa austryackiego składającego marki oraz posiadania przedsiębiorstwa w okręgu sądu konsularnego, tudzież przestrzegając innych przepisów ustaw o ochronie marek.

Ochronę ze strony sądów konsularnych przeciw naruszeniom marek, popełnianym w okręgu konsularnym przez obywateli austryackich, zapewnia się obywatelom państw obcych tylko pod warunkiem wzajemności, którą określą osobne układy z temi państwami.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. lipca 1913.

Równocześnie traci moc obowiązującą jako bezprzedmiotowe rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 20. grudnia 1899, Dz. u. p. Nr. 252, dotyczące wprowadzenia austryackich ustaw o ochronie marek w c. i k. Sądzie konsularnym w Tangerze (Marokko) oraz rozszerzenia jurysdykcyi tegoż Sądu przez upoważnienie go do samodzielnego orzecznictwa w sprawach o występki przeciw wspomnianym ustawom.

Stürgkh wlr. **Georgi** wlr.
Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.
Heinold wlr. **Forster** wlr.
Hussarek wlr. **Trnka** wlr.
Długosz wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVII. — Wydana i rozesłana dnia 12. kwietnia 1913.

Treść: № 53. Obwieszczenie, podające spis szlaków kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa z dnia 14. października 1890, dotycząca obrotu towarów na kolejach żelaznych.

53.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 1. kwietnia 1913,

podające spis szlaków kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa z dnia 14. października 1890, Dz. u. p. Nr. 186 z r. 1892, dotycząca obrotu towarów na kolejach żelaznych.

Spis szlaków kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa z dnia 14. października 1890, Dz. u. p. Nr. 186 z r. 1892, dotycząca obrotu towarów na kolejach żelaznych, opiewać ma z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, które zaszły od obwieszczenia z dnia 25. kwietnia 1912, Dz. u. p. Nr. 89, jak następuje:

Spis szlaków kolei żelaznych, do których stosuje się umowa międzynarodowa, dotycząca obrotu towarów na kolejach żelaznych.

Austro-Węgry.

I. Królestwa i kraje reprezentowane w Radzie państwa.

(Łącznie z Liechtensteinem.)

A. Wszystkie linie, utrzymywane w ruchu przez poniżej wymienione zarządy kolejowe i spółki, mające siedzibę w Austryi lub na Węgrzech.

1. C. k. austryackie koleje państwowe wraz z częścią linii z Feldkirch do Buchs, leżącej na obszarze księstwa Liechtenstein; z wyłączeniem zaś:

a) następujących dalmatyńskich linii c. k. austryackich kolei państwowych:

α) Splet—Sivericz—Knin,

β) Perkowicz-Slivno—Szybenik,

γ) Splet—Sinj;

b) kolei lokalnej wązkotorowej Unzmarkt—Mauterndorf (kolei nadmurańskiej).

2. Kolej lokalna Aujezd-Luhaczowice—Luhaczowice.

3. Kolej lokalna Auspitz.

4. Kolej uściecko-cieplicka.

5. Kolej lokalna Berno—Lösch.

6. Kolej busztiehradzka.

7. Kolej lokalna Frydland—Bilá.

8. Frydlandzkie koleje powiatowe, do których należą koleje lokalne:

Frydland—granica państwa koło Hermsdorf;

Frydland—granica państwa koło Heinersdorf (przestrzeń do Heinersdorf n. T.), oraz

Raspenau—Weissbach.

9. Koleje elektryczne w Jabłońcu.

10. Kolej lokalna Gmunden—Vorchdorf.

11. Kolej lokalna Gurein—Bytyszka-Wewerska.

12. Kolej lokalna Kanice—Eibenschitz—Oslawan.

13. Kolej koszycko-bogumińska (linie utrzymywane w ruchu na obszarze austryackim).

14. Kolej lokalna Linc—Eferding—Waizenkirchen.

15. Kolej lokalna Ostrawa Morawska—Karwina.

16. Morawsko-śląska Spółka akcyjna kolei lokalnych (kolej lokalna Hruszów—Polska Ostrawa).

17. Kolej lokalna nowojiczyńska.

18. Kolej lokalna Nezamislice — Morkowice.

19. Dolno-austryackie koleje krajowe, do których należą linie: Gänserndorf — Mistelbach; Gmünd—Litschau—Heidenreichstein i Gmünd—Gross-Gerungs; Korneuburg—Ernstbrunn—Hohenau i Dobermannsdorf—Poysdorf; Neunkirchen K. l.—Willendorf; Pyrawarth—Zistersdorf; Retz—Drosendorf; St. Pölten—Kirchberg n. P.—Mank—Mariazell—Gusswerk wraz z odgałęzieniem Ober-Grafendorf—Ruprechtshofen; Siebenbrunn—Leopoldsdorf—Engelhartstetten z odgałęzieniem Breitstetten—Orth; Zistersdorf—Dobermannsdorf.

20. Kolej lokalna Przywóz—Morawska Ostrawa—Witkowice.

21. Solnogrodzka Spółka kolejowa i tramwajowa, z wyłączeniem linii

c) kolejki gminy miasta Solnogrodu (elektrycznej).

22. Kolej lokalna w Kameralnych Dobrach Solnych.

23. Kolej nadsteyrska.

24. Spółka kolei południowej (linie utrzymywane w ruchu na obszarze austryackim), z wyłączeniem kolei lokalnych:

d) Bruneck—Sand w T. (kolei elektrycznej),
e) Grobelno—Robitsch (kolei lokalnej rohitschańskiej).
f) Kaptenberg—Seebach—Au,
g) Külnsdorf—Eisenkappel,
h) Mödling—Hinterbrühl pod Wiedniem (elektrycznej),
i) Pöltschach—Gonobitz,
k) Preding—Wieselsdorf—Stainz,
l) kolei rittneńskiej (kolei lokalnej Bozen—Klobenstein),
m) kolei überetscherskiej (kolei lokalnej Bozen—Kaltern), oraz kolejki elektrycznej Kaltern—Mendel (kolei mendelskiej),
n) kolei virglańskiej (elektrycznej kolei linowej z Bozen na Virgl—Warte),
o) Windisch-Feistritz D. k. p.—Miasto Windisch-Feistritz.

25. Kolej lokalna Stauding—Stramberg.

26. Kolej lokalna Vöcklamarkt—Attersee.

27. Kolej Wiedeń—Aspang, z wyłączeniem:

p) przestrzeni kolei zębatej na Schneeberg z Puchberg na Hochschneeberg.

28. Spółka akcyjna wiedeńskich kolei lokalnych z wyłączeniem przestrzeni:

q) Wiedeń Giselastrasse—Wiedeń Matzleinsdorf D. W. k. l. do (Matzleinsdorf Viadukt ruch wspólny z wiedeńskiemi miejskiemi kolejami drogowemi),
r) Baden Viadukt—Rauhenstein,
s) linii okrężnej w Badenie,
t) Baden—Vöslau.

29. Przestrzenie c. k. austryackich kolei państwowych, utrzymywane w ruchu przez król. węgierskie koleje państwowe, a mianowicie od Ławocznego do granicy węgierskiej, od Fehring do granicy węgierskiej, od Sianek do granicy węgierskiej, tudzież od Marchegg do granicy węgierskiej, nakoniec co do kolei Wiedeń—Pottendorf—Wiener-Neustadt, utrzymywanej w ruchu przez Spółkę kolei południowej, przestrzeń od Ebenfurt do granicy węgierskiej, na której Spółka kolejowa Györ—Szoproń—Ebenfurt[1]) utrzymuje ruch.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspólnych z nimi.

I. Zarządy włoskie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez włoskie koleje państwowe od granicy włosko-austryackiej:

30. pod Korminem do Kormina,
31. pod Pontebą do Pontafel w kierunku z Włoch,
32. pod Peri do Ała.

Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez włoską Spółkę kolejową „Società Veneta per costruzione ed esercizio di ferrovie secondarie italiane", od granicy włosko-austryackiej:

33. pod Cervignano do Cervignano.

II. Zarządy niemieckie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez królewskie bawarskie koleje państwowe od granicy niemiecko-austryackiej:

34. pod Kiefersfelden do Kufsteinu.
35. pod Solnogrodem do Solnogrodu.
36. pod Waldsassen do Chebu.
37. pod Schirnding do Chebu.
38. pod Asch do Chebu.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez królewskie saskie koleje państwowe od granicy niemiecko-austryackiej:

39. pod Brambach do Chebu.
40. pod Bärenstein do Weipert.
41. pod Markersdorf do Hermsdorf w B.
42. pod Moldawą do Moldawy.
43. pod Schöna do Podmokieł.
44. pod Schöna do Dzieczyna.
45. pod Neusalza-Spremberg do granicy austryacko-niemieckiej pod Taubenheim.

---

[1]) Spółka kolejowa: Raab—Ödenburg—Ebenfurt.

46. pod Alt- i Neu-Gersdorf do granicy austryacko-niemieckiej pod Ebersbach,
47. pod Seifhennersdorf do Warnsdorf.
48. pod Gross-Schönau do Warnsdorf,
49. pod Żytawą do Liberca.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez królewskie pruskie koleje państwowe od granicy niemiecko-austryackiej:

50. pod Heinersdorf n. T. do Heinersdorf n. T.,
51. pod Grünthal do Grünthal,
52. pod Neusorge do Halbstadt,
53. pod Karniowem do Karniowa,
54. pod Opawą do Opawy,
55. pod Boguminem do Bogumina,
56. pod Goczałkowicami do Dziedzic,
57. pod Nowym Berunem do Oświęcimia,
58. pod Piltsch do Opawy.

III. Zarządy rosyjskie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez zarząd rosyjskich kolei południowo-zachodnich w kierunku z Rosyi, od granicy rosyjsko-austryackiej:

59. pod Radziwiłłowem do Brodów,
60. pod Wołoczyskami do Podwołoczysk.
61. do Nowosielicy austryackiej.

IV. Zarządy rumuńskie.

Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez królewskie rumuńskie koleje państwowe w kierunku z Rumunii, od granicy rumuńsko-austryackiej:

62. pod Ickanami do Ickan.

C. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez bośniacko-hercegowińskie koleje państwowe.

63. Metković — granica kraju pod Gabelą.
64. Gravosa (Gruż) — granica kraju pod Uskoplje.
65. Granica kraju pod Glavska — granica kraju pod Nagumanac.
66. Granica kraju pod Igalo — Zelenika.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni, utrzymywanych przez zarządy austryackie w ruchu za granicą, porównaj:
Niemcy, l. 104 do 122 włącznie.
Włochy, l. 26, 27.
Rumunia, l. 3.
Rosya, l. 45, 46, 47, 48.
Szwajcarya, l. 39, 40.

II. Węgry.

A. Wszystkie linie, utrzymywane w ruchu przez wymienione poniżej zarządy kolejowe i spółki, mające siedzibę na Węgrzech lub w Austryi.

1. Królewsko-węgierskie koleje państwowe, tudzież koleje lokalne i linie innych kolei, na których one ruch utrzymują, z wyjątkiem:
wązkotorowej linii Garam-Berzencze — Selmeczbánya, [1])
normalnotorowej kolei lokalnej Soroksar — Św. Wawrzyniec i
wązkotorowej kolei lokalnej taraczańskiej.

2. Spółka kolei południowej (linie utrzymywane w ruchu na obszarze węgierskim) łącznie z kolejami lokalnemi, utrzymywanemi przez nią w ruchu.

3. Kolej koszycko-bogumińska (linie utrzymywane w ruchu na obszarze węgierskim) łącznie z kolejami lokalnemi i liniami innych kolei, utrzymywanemi w ruchu przez nią, z wyłączeniem:
wązkotorowej przestrzeni Hnilec — Smolnik [2]) kolei lokalnej nadhnileckiej,
normalnotorowej odnogi Tarpatak — Tatra-Lomnicz, i
kolei zębatej ze Szczyrby do Szczyrbskiego Jeziora. [3])

4. Spółka kolei Raba — Szoproń — Ebenfurt [4]) i kolej lokalna w Fertövidék, utrzymywana przez nią w ruchu.

5. Połączone koleje żelazne aradzka i csanadzka, z wyłączeniem:
wązkotorowej kolei lokalnej Borossebes — Menyháza i pierwszej wązkotorowej kolei rolniczej w Alföld.

6. Kolej żelazna w dolinie Szamoszy i kolej lokalna Zsibó — Nagybánya, na której pierwsza utrzymuje ruch, tudzież przestrzeń Bethlen — Öradna kolei lokalnej Naszódvidék.

7. Kolej żelazna Mohacz — Pięciokościoły. [5])

8. Kolej slawońska w dolinie Drawy.

9. Budapeszteńskie koleje lokalne i linia Haraszti — Ráczkeve, utrzymywana przez nie w ruchu.

10. Kolej lokalna Debreczyn — Nyirbátor.

11. Kolej miejska w Nagyvárad i utrzymywana przez nią w ruchu kolej lokalna łącząca Össi — Váradvelencze.

12. Przestrzenie królewsko-węgierskich kolei państwowych, utrzymywane w ruchu przez c. k. austryackie koleje państwowe, a mianowicie z Mezö-Laborcz do granicy austryackiej, z Körösmezö do granicy austryackiej, część kolei koszycko-bogumińskiej z Orłowa do granicy austryackiej, część kolei lokalnej Holics — Hodonin z Holics do granicy austryackiej i część węgierskiej północno-zachodniej kolei lokalnej z Kutti do granicy austryackiej, zostającej zresztą pod zarządem królewsko-węgierskich kolei państwowych.

---

[1]) Gran-Bresnitz — Schemnitz.
[2]) Gölniczbánya — Schmölnitz.
[3]) Csorba — Csorbató.
[4]) Kolej Raab — Odenburg — Ebenfurt.
[5]) Mohács — Pécs.

13. Przestrzenie królewsko-węgierskich kolei państwowych, utrzymywane w ruchu przez c. k. austryackie koleje państwowe, a mianowicie z Hölak-Trenczyna-Cieplic[1]) do granicy austryackiej przy Jarze Vlara, z Bruck-Királyhida[2]) do granicy austryackiej i z Skalic[3]) do granicy austryackiej.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu wspólnie z zarządami zagranicznymi.

Zarządy rumuńskie:

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez królewskie rumuńskie koleje państwowe w kierunku z Rumunii, od granicy węgiersko-rumuńskiej:

14. pod Verciorova do Orsowy,

15. pod Riul Vadului do Verestorony,

16. pod Gyimes do Gyimes.

Uwaga. Co do przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy węgierskie w ruchu za granicą, porównaj:

Rumunia, l. 4, 5, 6.
Serbia, l. 2.

III. Bośnia-Hercegowina.

1. C. i k. kolej wojskowa Banjaluka—Doberlin.

2. Bośniacko-hercegowińskie koleje krajowe łącznie z elektryczną koleją miejską w Sarajewie, na której one ruch utrzymują.

Uwaga. Co do przestrzeni kolejowych, utrzymywanych w ruchu w Austryi przez bośniacko-hercegowińskie koleje krajowe, porównaj:

Austrya, l. 63, 64, 65, 66.

Niemcy.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy niemieckie.

I. Koleje państwowe i zostające w zarządzie państwowym.

1. Koleje państwowe w Alzacyi i Lotaryngii.

2. Kolej żelazna wojskowa.

3. Królewsko-pruskie koleje państwowe łącznie z kolejami państwowemi Wielkiego księstwa heskiego, wspólnie z niemi w ruchu utrzymywanemi, i łącznie z połączeniem promem parowym przez morze Wschodnie między Sassnitz i Trälleborg, tudzież koleje prywatne, zostające w pruskim zarządzie państwowym, z wyjątkiem:

górno-śląskich odnóg wązkotorowych;

— co do połączenia promem parowym z Sassnitz do Trälleborg zobacz *B*, VII, 142.

4. Królewskie bawarskie koleje państwowe wraz z utrzymywanemi przez nie w ruchu kolejami lokalnemi Augsburg—Haunstetten, i Röthenbach p. L.—Weiler, z wyjątkiem jednak kolei lokalnych:

a) Augsburg—Göggingen—Pfersee;
b) kolei lokalnej augsburskiej;
c) Berchtesgaden—Königssee.

5. Królewsko-saskie koleje państwowe.

6. Królewsko-wirtemberskie koleje państwowe.

7. Koleje państwowe w Wielkiem Księstwie badeńskiem i koleje prywatne, zostające w administracyi państwowej.

8. Koleje państwowe w Wielkiem Księstwie meklenburskiem wraz z połączeniem promem parowym przez morze Wschodnie między Warnemünde i Gjedser; co do połączenia tym promem zobacz *B*, VI, 141.

9. Koleje państwowe w Wielkiem Księstwie oldenburskiem.

II. Koleje prywatne w własnym zarządzie.

10. Kolej poboczna Achern—Ottenhöfen.

11. Kolej z Altony do Kaltenkirchen.

12. Koleje poboczne, utrzymywane w ruchu przez badeńskie koleje lokalne (spółkę akcyjną):

a) Bruchsal—Ubstadt—$\frac{\text{Hilsbach}}{\text{Menzingen}}$;
b) Bühl—Oberbühlerthal (kolej bühlertalska);
c) Karlsruhe—Ettlingen—$\frac{\text{Herrenalb}}{\text{Brötzingen}}$ (kolej albtalska);
d) Neckarbischofsheim—Hüffenhardt;
e) Wiesloch—$\frac{\text{Meckesheim}}{\text{Waldangelloch.}}$

13. Bawarskie koleje lokalne, utrzymywane w ruchu przez Spółkę akcyjną kolei lokalnych w Monachium:

a) Bad Aibling—Feilnbach;
b) Fürth—Zirndorf—Cadolzburg;
c) Markt Oberdorf—Füssen;
d) Monachium—Wolfrathshausen—Bichl;
e) Murnau—Oberammergau;
f) Sonthofen—Oberstdorf;
g) Stadtamhof—Donaustauf—Wörth;
h) Türkheim—Wörishofen.

14. Kolej obwodowa bentheimska.

15. Kolej poboczna Biberach—Oberharmersbach.

16. Kolej miejska w Brandenburgu.

17. Kolej krajowa brunświcka.

18. Kolej Brunświk—Schöning.

19. Kolej broeltalska.

20. Kolej brohltalska.

[1]) Hölak-Trencsén-Teplicz.
[2]) Bruck n. Litawą (Bruck-Königsbrücke).
[3]) Szakolcza.

21. Kolej Butzbach—Licher.

22. Koleje obwodowe z Kolonii do Bonn.

23. Kolej krefeldska.

24. Kolej kronberska.

25. Kolej Dahme—Uckro.

26. Kolej lokalna Deggendorf-Metten.

27. Kolej Dessau-Wörlitz.

28. Kolej Diedenhofen—Mondorf.

29. Kolej Eisern—Siegen.

30. Kolej Elmshorn—Barmstedt—Oldeslo.

31. Kolej poboczna Erstein—Oberehnheim—Ottrott.

32. Kolej Eutin—Lubeka.

33. Kolej Freier Grund.

34. Kolej Georgs-Marienhütte.

35. Kolej Gera—Meuselwitz—Wuitz.

36. Kolej Gernrode—Harzgerode.

37. Kolej lokalna Gotteszell—Viechtach.

38. Kolej Greifswald—Grimmen.

39. Kolej Halberstadt—Blankenburg.

40. Kolej poboczna Haltingen—Kandern.

41. Kolej obwodowa Hildesheim—Pein.

42. Kolej hoyańska (Hoya—Eystrup).

43. Kolej lokalna Kahl—Schoellkrippen.

44. Kolej kaysersberska wraz z koleją Colmar—Winzenheim.

45. Kolej kerkerbachska.

46. Kolej Królewiec—Cranz.

47. Kolej wązkotorowa obwodu Altena.

48. Kolej obwodowa Eckernförde—Kappeln.

49. Kolej Kremmen—Neu-Ruppin—Wittstock.

50. Kolej poboczna Krozingen—Staufen—Sulzburg.

51. Kolej drogowa w Lahr.

52. Kolej lokalna Lam—Kötztinger.

53. Kolej łużycka (Rauscha—Freiwaldau; Muskau—Teuplitz—Sommerfeld; Hansdorf—Priebus).

54. Kolej lignicko-rawicka.

55. Kolej Löwenberg—Lindow—Rheinsberg.

56. Kolej lubecko-büchcńska.

57. Kolej Ludwika (Norymberga—Fürth).

58. Kolej poboczna Meckenbeuren—Tettnang.

59. Kolej meklenburska Fryderyka Wilhelma.

60. Kolej Meppen—Haselünn.

61. Kolej poboczna Möckmühl—Dörzbach.

62. Kolej Mosbach—Mudau.

63. Kolej Mühlhausen—Ebeleben.

64. Kolej Nauendorf—Gerlebogk.

65. Kolej z Nowego Brandenburga do Frydlandu.

66. Kolej neuhaldenslebeńska.

67. Kolej Neustadt—Gogolin.

68. Kolej dolno-łużycka.

69. Kolej Nordhausen—Wernigerode.

70. Kolej poboczna, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolejową górnoreńską;

Mannheim—Weinheim—Heidelberg—Mannheim, wraz z odgałęzieniem Mannheim-Käfertal—Heddesheim w Badenie.

71. Kolej poboczna Oberschefflenz—Billigheim.

72. Kolej Oschersleben—Schöning.

73. Kolej Ostrowice—Wasserleben.

74. Kolej Paulinenaue—Neu-Ruppin.

75. Kolej Pień—Ilsed.

76. Kolej prignicka.

77. Kolej Reinickendorf—Liebenwalde—Gross-Schönebeck.

78. Kolej lokalna Ren—Ettenheimmünster.

79. Kolej Rhene—Diemeltal (Bredelar—Martenberg).

80. Kolej Rinteln—Stadthagen.

81. Kolej poboczna Rosheim—St. Nabor.

82. Kolej obwodowa rupińska.

83. Kolej lokalna Schaftlach—Gmund—Tegernsee.

84. Kolej Stendal—Tangermünd.

85. Kolej Stralsund—Tribsee.

86. Koleje drogowe strassburskie.

87. Koleje poboczne, na których utrzymuje ruch Spólka kolejowa południowo-niemiecka:

a) Frei-Weinheim — Jugenheim — Partenheim (kolej selztalska);
b) Hetzbach—Beerfelden;
c) Hüfingen—Furtwangen (kolej bregtalska);
d) Osthofen—Westhofen;
e) Reinheim—Reichelsheim;
f) Riegel — $\frac{\text{Breisach}}{\text{Gottenheim}}$ (kolej kaiserstuhlska);
g) Sprendlingen—Fürfeld;
h) Wormacya—Offstein i
i) Zell—Todtnau.

88. Kolej południowo-harzka.

89. Kolej w lesie teutoburskim.

90. Linie, utrzymywane w ruchu przez zarząd turyngskich kolei pobocznych:

a) Arnstadt—Ichtershausen;
b) Esperstedt—Oldisleben;
c) Greussen—Ebeleben—Keula;
d) Hohenebra—Ebeleben;
e) Ilmenau—Grossbreitenbach;
f) Weimar—Berka—Blankenhain;
g) Weimar—Rastenberg;
h) Wenigentaft—Öchsen;
i) Wutha—Ruhla.

91. Kolej lokalna w Trossing.

92. Kolej Vorwohle—Emmertal.

93. Kolej poboczna Weingarten—Baienfurt—Niederbiegen.

94. Kolej krajowa westfalska.

95. Kolej Wittenberge—Perleberg.

96. Koleje poboczne, utrzymywane w ruchu przez dyrekcyę wirtemberskiej Spółki kolejowej:

a) Amstetten—Gerstetten;
b) Amstetten—Laichingen;
c) Ebingen—Onstmettingen;
d) Gaildorf—Untergröningen;
e) Jagstfeld—Neuenstadt (Kocher);
f) Nürtingen—Neuffen;
g) Vaihingen-Sersheim—Enzweihingen.

97. Koleje poboczne, wirtemberskie:

a) Aalen—Ballmertshofen—Dillingen (kolej härtsfeldzka);
b) Kolej filderska;
c) Korntal—Weissach (kolej Strohgäu);
d) Reutlingen—Gönningen.

98. Kolej Zschipkau—Finsterwald.

B. Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez nieniemieckie zarządy kolei żelaznych lub na wspólnych z nimi.

I. Zarządy rosyjskie.

99. Przestrzeń od granicy rosyjsko-niemieckiej pod Eydkunami do Eydkun, utrzymywana w ruchu przez koleje północno-zachodnie.

100. Przestrzeń od granicy rosyjsko-niemieckiej pod Prostkowem do Prostkowa, utrzymywana w ruchu przez koleje nadwiślańskie.

101. Przestrzeń od granicy rosyjsko-niemieckiej pod Illowem do Illowa, utrzymywana w ruchu przez koleje nadwiślańskie.

102. Przestrzeń od granicy rosyjsko-niemieckiej pod Skalmierzycami do Skalmierzyc, utrzymywana w ruchu przez kolej warszawsko-wiedeńską.

103. Przestrzeń od granicy rosyjsko-niemieckiej pod Herbami do Pruskich Herb, utrzymywana w ruchu przez kolej Herby—Częstochowa.

II. Zarządy austryackie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez c. k. austryackie koleje państwowe, od granicy austryacko-niemieckiej:

104. pod Mysłowicami do Mysłowic,
105. pod Hennersdorf do Ziegenhals,
106. pod Mikułowicami do Ziegenhals,
107. pod Heinersdorf do Heinersdorf (na górnym Śląsku),
108. pod Johanngeorgenstadt do Johanngeorgenstadt,
109. pod Adorf do Adorf,
110. pod Furth w W. do Furth w W.,
111. pod Haidmühle do Haidmühle,
112. pod Passawą do Passawy,
113. pod Brumowem do Simbach,
114. pod Lochau do Lindau,
115. pod Hladkowem do Mittelwalde,
116. pod Mittelsteine do Mittelsteine,
117. pod Libawą do Libawy,
118. pod Seidenberg do Seidenberg,
119. pod Ebersbach do Ebersbach,
120. pod Sebnicami do Sebnic.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez kolej busztiehradzką, od granicy austryacko-niemieckiej:

121. pod Reitzenhain do Reitzenhain.
122. pod Klingenthal do Klingenthal.

III. Zarządy szwajcarskie.

123. Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez szwajcarskie koleje związkowe wspólnie z koleją Mittelthurgau, od granicy szwajcarsko-niemieckiej pod Konstancyą do Konstancyi.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez szwajcarskie koleje związkowe, od granicy szwajcarsko-niemieckiej:

124. pod Rielasingen do Singen,
125. pod Waldshut do Waldshut.
126. pod Lottstetten do granicy niemiecko-szwajcarskiej pod Altenburg-Rheinau.
127. Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez koleje państwowe alzacko-lotaryngskie wspólnie z koleją Pruntrut—Bonfol, od granicy szwajcarsko-niemieckiej pod Pfetterhausen do Pfetterhausen.

IV. Zarządy francuskie.

Przestrzenie, należące do alzacko-lotaryngskich kolei państwowych, utrzymywane w ruchu wspólnie z francuską koleją wschodnią, od granicy francusko-niemieckiej:

128. pod Altmünsterol do Altmünsterol,
129. pod Avricourt do Deutsch-Avricourt,
130. pod Chambrey do Chambrey,
131. pod Novéant do Novéant,
132. pod Amanweiler do Amanweiler,
133. pod Fentsch do Fentsch.

V. Zarządy niderlandzkie.

134. Przestrzeń od granicy niderlandzko-niemieckiej pod Gennep do Wesel, utrzymywana w ruchu przez kolej północno-brabancko-niemiecką.

135. Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez Spółkę ruchu niderlandzkich kolei państwowych, od granicy niderlandzko-niemieckiej:

a) pod Herzogenrath do Herzogenrath;

b) pod Akwizgranem do Akwizgranu [1]);

c) pod Dalheim do Dalheim [2]).

136. Przestrzeń od Elten do Welle, utrzymywana w ruchu przez Spółkę ruchu niderlandzkich kolei państwowych.

137. Przestrzenie od granicy niderlandzko-niemieckiej, utrzymywane w ruchu przez Spółkę ruchu niderlandzkich kolei państwowych wspólnie z holenderską Spółką kolejową:

a) pod Elten do Emmerich,

b) pod Gronau do Gronau [3]).

138. Przestrzenie od granicy niderlandzko-niemieckiej, utrzymywane w ruchu przez holenderską Spółkę kolejową wspólnie z Spółką ruchu niderlandzkich kolei państwowych:

a) pod Gildehausem do Salzbergen;

b) pod Cranenburg do Cleve [4]).

139. Przestrzeń od granicy niderlandzko-niemieckiej pod Alstätte do Ahaus, utrzymywana w ruchu przez holenderską Spółkę kolejową.

VI. Zarządy duńskie.

140. Połączenie promem parowym Warnemünde—Gjedser, utrzymywane w ruchu przez duńskie koleje państwowe na współ z kolejami państwowemi Wielkiego Księstwa meklenburskiego.

VII. Zarządy szwedzkie.

141. Połączenie promem parowym Sassnitz—Trelleborg, utrzymywane w ruchu przez królewskie pruskie koleje państwowe na współ z szwedzkiemi kolejami państwowemi.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy niemieckie w ruchu za granicą, porównaj:

Austrya, l. 34 do 58 włącznie.
Dania, l. 3, 4.
Francya, l. 16, 17, 18, 19, 20, 21.
Luksemburg, l. 2, 3.
Niderlandy, l. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.
Rosya, l. 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44.
Szwecya, l. 50.
Szwajcarya, l. 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47.

Belgia.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy belgijskie.

1. Zarząd belgijskich kolei państwowych.
2. Belgijska kolej północna.
3. Gandawa—Terneuzen.
4. Mecheln—Terneuzen.
5. Kolej z Chimay.

B. Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na współ z nimi.

I. Zarządy francuskie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez francuską kolej północną, od granicy belgijsko-francuskiej:

6. pod Comines do Comines.
7. pod Halluin do Menin.

II. Zarządy luksemburskie.

8. Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez luksemburską kolej Księcia Henryka, od granicy belgijsko-luksemburskiej pod Rodange do Athus.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych w ruchu przez zarządy belgijskie za granicą, porównaj:

Francya, l. 12, 13, 14, 15.
Niderlandy, l. 12, 13, 14.

Bułgarya.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy bułgarskie.

1. Królewsko-bułgarskie koleje państwowe.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na współ z nimi.

2. Przestrzeń od granicy serbsko-bułgarskiej pod Zaribrod do Zaribrod, utrzymywana w ruchu przez królewskie serbskie koleje państwowe.

---

[1]) Spółka ruchu niderlandzkich kolei państwowych zajmuje się tylko służbą pociągową w obu kierunkach.

[2]) Spółka ruchu niderlandzkich kolei państwowych załatwia na tej przestrzeni tylko służbę pociągową w kierunku z Niderlandów do Niemiec, a odwrotnie pruska kolej państwowa załatwia ją na niderlandzkiej przestrzeni pod Dalheim do Vlodrop (Spis: Niderlandy *B* 10) w kierunku od Dalheim do Niderlandów.

[3]) Ruch odbywa się na rachunek królewskich pruskich kolei państwowych. Spółka ruchu niderlandzkich kolei państwowych załatwia tylko służbę pociągową w obu kierunkach. Holenderska Spółka kolejowa ma również prawo prowadzenia pociągów na tej przestrzeni.

[4]) Ruch odbywa się na rachunek królewskich pruskich kolei państwowych. Holenderska Spółka kolejowa załatwia tylko służbę pociągową w obu kierunkach. Spółka ruchu niderlandzkich kolei państwowych ma również prawo prowadzenia pociągów na tej przestrzeni.

Dania.

A. Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez zarządy duńskie.

1. Duńskie koleje państwowe, wraz z połączeniami zapomocą promów parowych, które one utrzymują w ruchu:

a) przez Limfjord (Oddesund Nord—Oddesund Syd i Nykjöbing paa Mors—Glyngöre);
b) przez Mały [lille] Bełt (Fredericia—Strib);
c) przez Wielki [store] Bełt (Nyborg—Korsör);
d) przez Öresund (Helsingör — Helsingborg i Kopenhaga [Kjöbenhavn]—Malmö; co do połączenia promem parowym Kopenhaga—Malmö zobacz pod *B*, II, 5);
e) przez Masnedsund (Masnedö—Orehoved);
f) pomiędzy Gjedser i Warnemünde; co do tego połączenia promem parowym zobacz pod *B*, I. 4.;

z wyłączeniem jednak:

przestrzeni kolei państwowej Nyborg—Faaborg, utrzymywanej w ruchu przez południowo-fińską Spółkę kolei żelaznych,

przestrzeni kolei państwowej Vejle—Give, utrzymywanej w ruchu przez Spółkę kolejową Vejle—Give, i

szlaku parowcowego Korsör—Kiel.

2. Następujące przestrzenie kolei prywatnych, zostające pod zarządem państwowym:

a) Orehoved—Gjedser;
b) Aalestrup—Viborg;
c) Sorö—Vedde.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspól z nimi.

I. Zarządy niemieckie.

3. Przestrzeń od granicy niemiecko-duńskiej pod Farris do Vamdrup, utrzymywana w ruchu przez królewskie pruskie koleje państwowe.

4. Połączenie promem parowym Gjedser—Warnemünde, utrzymywane w ruchu na wspól z kolejami państwowemi Wielkiego Księstwa meklemburskiego.

II. Zarządy szwedzkie.

5. Linia promu parowego między wolnym portem Kopenhaga a Malmö, utrzymywana w ruchu przez duńskie koleje państwowe wspólnie z szwedzkiemi kolejami państwowemi.

Uwaga. Co do przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy duńskie w ruchu za granicą, porównaj:

Niemcy, l. 140.
Szwecya, l. 49.

Francya.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy francuskie.

Główne linie:

1. Kolei północnej.

2. Kolei wschodniej łącznie z utrzymywanemi na rachunek koncesyonaryuszy liniami, mianowicie linią z Wassy do Saint-Dizier i liniami kolei lokalnych departamentu ardeńskiego (Carignan do Messempré, Monthermé do Monthermé [Laval—Dieu], Vrigne-Meuse do Vrigne-aux-Bois), z Rambervillers do Charmes, z Ignecy—Avricourt do Blamont i Cirey.

3. Kolei parysko-lyońskiej do morza Śródziemnego, łącznie z linią do starego portu marsylijskiego, utrzymywaną w ruchu na rachunek koncesyonaryuszy, i linią z Arles do Saint Louis.

4. Kolei orleańskiej.

5. Kolei południowej.

6. Kolei państwowych łącznie z koleją lokalną z Ligré Rivière do Richelieu, utrzymywaną w ruchu na rachunek departamentu Indre-et-Loire.

7. Obu obwodowych kolei paryskich wraz z linią strategiczną z Valenton do Massy-Palaiseau.

8. Spólki kolei departamentowych.

9. Spółki kolei ze Somain do Anzin i do granicy belgijskiej.

Linie lokalnego znaczenia:

10. Spółki kolei departamentowych.

11. Z Marlieux do Châtillon-sur-Chalaronne.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspól z nimi.

I. Zarządy belgijskie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez belgijski zarząd kolei państwowych, od granicy belgijsko-francuskiej:

12. pod Doische do Givet.

13. pod Abeele do Hazebrouk.

14. Przestrzeń od granicy francusko-belgijskiej pod Heer-Agimont do Givet, utrzymywana w ruchu przez belgijską kolej północną.

15. Przestrzeń od granicy francusko-belgijskiej pod Momignies do Anor, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolejową w Chimay.

II. Zarządy niemieckie.

Przestrzenie, należące do francuskiej kolei wschodniej, utrzymywane w ruchu na wspól z kolejami państwowymi w Alzacyi i Lotaryngii, od granicy niemiecko-francuskiej.

16. pod Altmünsterol do Petit-Croix,

17. pod Deutsch-Avricourt do Igney-Avricourt,

18. pod Chambrey do Moncel,

19. pod Novéant do Pagny-sur-Moselle,

20. pod Amanweiler do Batilly,

21. pod Fentsch do Audun-le-Roman.

III. Zarządy szwajcarskie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez szwajcarskie koleje związkowe, od granicy francusko-szwajcarskiej:

22. pod Delle do Delle,

23. pod Vallorbe do Pontarlier,

24. pod Les Verrières-Suisses do Pontarlier,

25. pod Crassier do Divonne-les-Bains.

Przestrzeń od granicy francusko-szwajcarskiej, utrzymywana w ruchu przez kolej Martigny—Le Châtelard:

26. pod Le Châtelard do Vallorcine.

IV. Zarządy włoskie.

27. Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez włoskie koleje państwowe, od granicy włosko-francuskiej pod Modane do Modane.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy francuskie w ruchu za granicą, porównaj:

Niemcy, l. 128, 129, 130, 131, 132, 133.
Belgia, l. 6, 7.
Włochy, l. 22.
Szwajcarya, l. 48, 49, 50, 51.

Włochy.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy włoskie.

1. Wszystkie linie, utrzymywane w ruchu przez Dyrekcyę generalną kolei państwowych.

2. Linie, utrzymywane w ruchu przez Spółkę *Società Veneta per costruzione ed esercizio di ferrovie secondarie italiane:*

a) Cividale—Portogruaro, z odnogą od S. Giorgio di Nogaro aż do granicy włosko-austryackiej pod Cervignano,
b) Parma—Suzzara,
c) Bologna S. V.—Portomaggiore, z odnogą z Budrio do Massalombarda,
d) Arezzo—Pratovecchio—Stia,
e) Conegliano—Vittorio,
f) Thiene—Rocchette—Asiago,
g) Ferrara—Copparo,
h) Ferrara—Cento,
i) Stazione per la Carnia—Tolmezzo—Villasantina, i
k) Cento—San Giovanni w Persiceto.

3. Koleje północno-medyolańskie w Medyolanie, a mianowicie:

l) Medyolan—Bovisa—Seveso S. Pietro—Merone Pontenuovo (wspólny dworzec linii Como—Lecco kolei państwowych)—Incino Erba, z odnogami z Bovisy do Medyolanu—Librery (sieć kolei państwowych) i z Seveso—S. Pietro do Camnago (wspólny dworzec linii Chiasso—Medyolan kolei państwowych),
m) Medyolan—Bovisa—Saronno,
n) Saronno—Malnate—Varese Nord—Laveno Nord, z odnogami z Varese Nord do Varese (koleje państwowe) i z Laveno Nord do Laveno Mombello (koleje państwowe),
o) Saronno—Grandate,
p) Como Lago Nord—Camerlata—Grandate—Malnate, z odnogą z Camerlata do Albate Camerlata (koleje państwowe),
q) Novara Nord—Busto Arsizio Nord—Saronno—Seregno (wspólny dworzec linii Chiasso—Medyolan kolei państwowych), z odnogami z Novary Nord do Novary (koleje państwowe) i z Busto Arsizio Nord do Busto Arsizio (koleje państwowe).
r) Castellanza—Cairate Lonate Ceppino in Val d'Olona.
s) Monza—Molteno z odnogą Renate—Veduggio—Romano—Fornaci, utrzymywana na rachunek koncesyonaryusza.

4. Linie, utrzymywane w ruchu przez Spółkę kolei nad morzem Śródziemnem:

Varese—Porto Ceresio i Rzym—Viterbo z odnogą z Capranica do Ronciglione.

5. Linia Rzym—Albano—Nettuno, utrzymywana w ruchu przez Spółkę rzymskich kolei pobocznych.

6. Linia Sondrio—Tirano, utrzymywana w ruchu przez *Società per le ferrovie dell'Alta Valtellina.*

7. Kolej Santhià—Biella.

8. Kolej Poggibonsi—Colle Val d'Elsa.

9. Linia Verona—Caprino, utrzymywana w ruchu przez *Società per la ferrovia Verona—Caprino—Garda.*

10. Kolej Suzzara—Ferrara.

11. Kolej Mandela—Subiaco.

12. Koleje Reggio—Emilia.

13. Linia Grignasco—Coggiola, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolei Vallesessera.

14. Linia Brescia—Iseo—Edolo, Iseo—Rovato i Bornato—Paderno, utrzymywana w ruchu przez *Società Nazionale di ferrovie e tramvie.*

15. Linia Turyn—Ciriè—Lanzo, utrzymywane w ruchu przez *Società anonima Canavese per la ferrovia Torino—Ciriè—Lanzo.*

16. Przestrzeń Rezzato—Vobarno kolei Rezzato—Vobarno—Vestone, utrzymywana w ruchu przez zarząd prowincyi Brescia.

17. Kolej Reggio—Ciano z odnogą Barco—Montecchio, utrzymywana w ruchu przez *Consorcio delle Cooperative di produzione e lavoro della Provincia di Reggio nell'Emilia.*

18. Kolej Padova—Piazzola.

19. Przestrzenie częściowe kolei Aulla—Lucca, a mianowicie Lucca—Bagni di Lucca—Castelnuovo di Garfagnana i Aulla—Monzone, utrzymywane w ruchu przez *Società Unione industriale anonime*, z siedzibą w Rzymie.

20. Linia Nardò—Tricase—Maglie, utrzymywana w ruchu przez *Società delle Ferrovie Salentine.*

21. Kolej Cancello—Benevento.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspólł z nimi.

I. Zarządy francuskie.

22. Przestrzeń od granicy włosko-francuskiej pod Ventimiglia do Ventimiglia, utrzymywana w ruchu przez kolej parysko-lyońską do morza Śródziemnego.

II. Zarządy szwajcarskie.

Przestrzenie od granicy włosko-szwajcarskiej, utrzymywane w ruchu przez szwajcarskie koleje związkowe:

23. pod Pino do Luino.

24. pod Iselle do Domodossola.[1])

25. Przestrzeń wązkotorowa od granicy włosko-szwajcarskiej pod Campocologno do Tirano, utrzymywana w ruchu przez kolej Bernina.

III. Zarządy austryackie.

26. Przestrzeń od granicy włosko-austryackiej pod Pontaflem do Ponteby, utrzymywana w ruchu na wspól z c. k. austryackiemi kolejami państwowemi w kierunku do Włoch.

27. Przestrzeń od granicy włosko-austryackiej pod Tezze do Primolano, utrzymywana w ruchu przez c. k. austryackie koleje państwowe.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy włoskie w ruchu za granicą, porównaj:

Austrya, l. 30, 31, 32, 33.
Francya, l. 27.
Szwajcarya, l. 52.

Luksemburg.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy luksemburskie.

1. Kolej księcia Henryka.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspólł z nimi.

Zarządy niemieckie.

2. Wszystkie linie kolei luksemburskiej Wilhelma, utrzymywane w ruchu przez koleje państwowe w Alzacyi i Lotaryngii.

3. Przestrzeń od granicy niemiecko-luksemburskiej pod Ulflingen do Ulflingen, utrzymywana w ruchu przez królewsko-pruskie koleje państwowe.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy luksemburskie w ruchu za granicą, porównaj:

Belgia, l. 8.

Niderlandy.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy niderlandzkie.

1. Wszystkie linie, utrzymywane w ruchu przez Spółkę ruchu niderlandzkich kolei państwowych, łącznie z tramwajami parowymi.

2. Wszystkie linie, utrzymywane w ruchu przez Holenderską Spółkę kolei żelaznych, łącznie z tramwajami parowymi.

3. Wszystkie linie, utrzymywane w ruchu przez Niderlandzką centralną Spółkę kolei żelaznej, z wyłączeniem tramwajów parowych.

[1]) Szwajcarskie koleje związkowe załatwiają od Iselle przechodowo służbę pociągową (maszynową i konduktorską) na rachunek włoskich kolei państwowych; służbę stacyjną pełnią te ostatnie.

4. Przestrzeń od granicy pod Gennep do Bokstel, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolei żelaznej północno brabancko-niemieckiej.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspólnie z nimi.

I. Zarządy niemieckie.

5. Przestrzeń od granicy niemiecko-niderlandzkiej pod Neuschanz do Neuschanz, utrzymywana w ruchu przez koleje państwowe Wielkiego Księstwa oldenburskiego.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez królewsko-pruskie koleje państwowe, od granicy niemiecko-niderlandzkiej:

6. pod Borken do Winterswyk.
7. pod Bocholt do Winterswyk.
8. pod Straelen do Venlo.
9. pod Kaldenkirchen do Venlo.
10. pod Dalheim do Vlodrop [1]).
11. Przestrzeń od granicy niemiecko-niderlandzkiej pod Coevorden do Coevorden, utrzymywana w ruchu przez bentheimską kolej obwodową.

II. Zarządy belgijskie.

12. Przestrzeń od granicy belgijsko-niderlandzkiej pod La Clinge do Sluiskil, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolejową Mecheln-Terneuzen.

13. Przestrzeń od Sluiskil do Terneuzen, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolei Mecheln-Terneuzen wspólnie z Spółką kolei Gandawa-Terneuzen

14. Przestrzeń od granicy belgijsko-niderlandzkiej pod Selzaete do Sluiskil, utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolei Gandawa-Terneuzen.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy niderlandzkie w ruchu za granicą, porównaj:

Niemcy, l. 134, 135, 136, 137, 138, 139.

Rumunia.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy rumuńskie.

1. Królewsko-rumuńskie koleje państwowe.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu wspólnie z zarządami zagranicznymi.

I. Zarządy rosyjskie.

2. Przestrzeń od granicy rosyjsko-rumuńskiej pod Ungheni do Rumuńskiego Ungheni, utrzymywana w ruchu przez królewsko-rumuńskie koleje państwowe, a na której rosyjskie koleje południowo-zachodnie wspólnie utrzymują ruch.

II. Zarządy austryackie.

3. Przestrzeń od granicy austryacko-rumuńskiej pod Burdujeni do Burdujeni, na której c. k. austryackie koleje państwowe utrzymują ruch w kierunku z Austryi.

III. Zarządy węgierskie.

Przestrzenie od granicy węgiersko-rumuńskiej, utrzymywane w ruchu w kierunku z Węgier przez królewsko-węgierskie koleje państwowe:

4. pod Verciorova do Verciorova.
5. pod Riul Vadului do Caineni.
6. pod Palança do Palanca.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarząd rumuński w ruchu za granicą, porównaj:

Austrya, l. 62.
Węgry, l. 14, 15, 16.
Rosya, l. 49.

Rosya.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez państwo.

1. Kolej mikołajowska (z odnogą do portu i z kolejami nowotorżecką i rżewo-wiazemską), z wyłączeniem sekcyi do Borowieży.
2. Koleje północno-zachodnie.
3. Koleje Aleksandrowskie.
4. Kolej moskiewsko — kurska, moskiewsko—niżnonowogrodzka i muromska.
5. Kolej sysrańsko—wiazemska.
6. Kolej Katarzyny.
7. Kolej rygsko—orelska (z koleją rygsko—tukumską).
8. Kolej libawsko—romneńska.
9. Koleje nadwiślańskie.
10. Koleje południowe.
11. Kolej samarsko-złotouska.
12. Koleje poleskie.
13. Koleje południowo-zachodnie.
14. Kolej permska.
15. Kolej syberyjska.
16. Koleje zakaukazkie.
17. Koleje północne.

[1]) Na tej przestrzeni załatwia pruska kolej państwowa tylko służbę pociągową w kierunku z Niemiec do Niderlandów, a naodwrót Spółka ruchu niderlandzkich kolei państwowych załatwia ją na przestrzeni niemieckiej pod Dalheim do Dalheim (Spis: Niemcy *B* 138 *c*) w kierunku z Vlodrop do Niemiec.

18. Kolej taszkentska.

19. Kolej środkowo-azyatycka z liniami:

Krasnowódzk — Andishan,
Merw — Kuszka,
Czernajewo — Taszkent i
Gorczakowo — Skobelewo.

20. Kolej zabajkalska.

21. Kolej warszawsko — wiedeńska.

B. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy prywatne.

22. Kolej władykaukazka.

23. Kolej łódzka.

24. Kolej moskiewsko — kijowsko — woroneska.

25. Kolej moskiewsko — kazańska.

26. Kolej moskiewsko — windawsko — rybińska.

27. Kolej riazańsko — uralska.

28. Koleje południowo-wschodnie.

29. Kolej białogrodzko — szumyńska.

30. Lokalne koleje I. Spółki kolei lokalnych w Rosyi:

Pernau — Reval z liniami:

Walk — Pernau.
Moisekull — Fellin,
Fellin — Port Reval,
Allenkull — Weissenstein.

Święciany;

Koleje południowe z liniami:

Rudnica — Olwiopol,
Dochno — Czeczelnik,
Berszad — Berszad Fabryka,
Żytomierz — Gaiworon,
Chołoniewska — Szemka,
Woronowice — Winnica.

31. Kolej lokalna Nowożybków.

32. Kolej Herby — Kielce.

33. Kolej lokalna inflancka (Walk — Marienburg — Stockmannshof).

34. Kolej północno-dońska.

35. Kolej jejska.

36. Kolej lokalna Kuwżynów*).

C. Części pograniczne kolei, utrzymywane w ruchu na wspólł z zarządami zagranicznymi.

I. Zarządy niemieckie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez królewsko-pruskie koleje państwowe, od granicy niemiecko-rosyjskiej:

37. pod Eydkunami do Wierzbołowa,

38. pod Otłoczynem do Aleksandrowa,

39. pod Szopińcami do Sosnowic (linia dawnej kolei na prawym brzegu Odry),

40. pod Szopińcami do Sosnowic (linia dawnej kolei górnośląskiej),

41. pod Prostkowem do Grajewa,

42. pod Illowem do Mławy,

43. pod Szczypiórnem do Kalisza,

44. pod Herbami do Herb Rosyjskich.

II. Zarządy austryackie.

Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez c. k. austryackie koleje państwowe, od granicy austryacko-rosyjskiej:

45. pod Szczakową do Granicy i

przestrzenie od granicy austryacko-rosyjskiej, utrzymywane w ruchu w kierunku do Rosyi:

46. pod Brodami do Radziwiłłowa,

47. pod Podwołoczyskami do Wołoczysk,

48. pod Nowosielicą do Nowosielicy.

III. Zarządy rumuńskie.

Przestrzeń od granicy rumuńsko-rosyjskiej, utrzymywana w ruchu przez koleje południowo-zachodnie, na której król. rumuńskie koleje państwowe wspólnie utrzymują ruch:

49. pod Ungheni do Rosyjskiego Ungheni.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy rosyjskie w ruchu za granicą, porównaj:

Niemcy, l. 99, 100. 101, 102, 103.
Austrya, l. 59, 60, 61.
Rumunia, l. 2.

Serbia.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy serbskie.

1. Królewsko-serbskie koleje państwowe, z wyjątkiem kolejek Ćuprija — Ravna-Reka i Ćićevac — St. Petar.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspólł z nimi.

2. Przestrzeń od granicy węgiersko-serbskiej, środek mostu na Sawie do Beogradu (Belgradu), utrzymywana w ruchu przez królewsko-węgierskie koleje państwowe.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy serbskie w ruchu za granicą, porównaj:

Bułgarya, l. 2.

*) Z mocą obowiązującą od dnia 1. marca 1913.

Szwecya.

A. Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez zarządy szwedzkie.

I. Koleje normalnotorowe.

1. Szwedzkie koleje państwowe z wyjątkiem utrzymywanej przez nie w ruchu przestrzeni Luleå—Riksgränsen z odnogami Gellivare—Malmberget i Gelliware—Koskullskulle [1]), lecz razem z połączeniami zapomocą promów parowych:

a) przez Öresund między Malmö i Kopenhagą — zobacz pod *B*, I, 49;

b) przez morze Wschodnie między Trälleborg i Sassnitz — zobacz pod *B*, II, 50.

(Kolej Åtvidaberg—Bjärka—Säby, zobacz kolej centralna Östra.)

2. Koleje bergslagernaskie oraz utrzymywana przez nie w ruchu Kolej Lödöse—Lilla—Edets.

3. Kolej Börringe—Östratorps.

4. Koleje boråskie.

5. Kolej Borås—Alfvesta.

6. Kolej Dala—Hälsingland.

7. Kolej dalslandska. [2])

8. Kolej Frövi-Ludvika, z wyłączeniem utrzymywanych przez nią w ruchu Kolei Storå—Guldsmedshyttans i Bånghammer—Klottens.

9. Kolej Gäfle—Dala.

10. Kolej Göteborg—Borås.

11. Koleje Hälsingborg—Hässleholms i Klippan—Eslöfs.

12. Kolej Härnösand—Sollefteå.

13. Kolej Käflinge-Barsebäcks.

14. Kolej kalmarska.

15. Kolej Karlskrona—Växjö.

16. Koleje Kristianstad—Hässleholms.

17. Koleje landskronska i hälsingborgska.

18. Kolej Landskrona—Käflinge.

19. Kolej Landskrona—Käflinge—Sjöbo.

(Kolej Lödöse—Lille Edets, zobacz Koleje bergslagernaskie.)

20. Kolej Lund—Refvinge, z wyłączeniem utrzymywanych przez nią w ruchu Kolei Lund—Bjärreds.

21. Kolej Lund—Trälleborgs.

22. Kolej Malmö—Ystads oraz utrzymywana przez nią w ruchu Kolej Ystad—Skifarps.

23. Kolej Mellersta södermanslandska.

24. Kolej Mora—Vänerns.

25. Kolej Nässjö—Oskarshamns.

26. Kolej Norra södermanlandska.

27. Kolej Örebro—Köpings.

28. Kolej centralna Östra oraz utrzymywana przez nią w ruchu Kolej Åtvidaberg—Bjärka—Säby.

29. Kolej Oxelösund—Flen—Västmanlands.

30. Kolej Skåne—Smålands.

31. Kolej Södra dalarneska.

32. Kolej Sztokholm—Saltsjöns.

33. Kolej Sztokholm—Västerås—Bergslagens.

34. Kolej Tidaholmska.

35. Kolej Trälleborg—Rydsgårds.

36. Kolej Uddevalla — Vänersborg — Herrljunga.

37. Kolej Uppsala—Gäfle.

38. Kolej Växjö—Alfvesta. [1])

Kolej Ystad—Brösarps, zobacz kolej Ystad—Eslöfs.

39. Kolej Ystad—Eslöfs oraz utrzymywane przez nią w ruchu koleje Ystad—Brösarps i Ystad—Gärsnäs—St. Olofs.

(Kolej Ystad—Gärnsnäs—St. Olofs, zobacz Kolej Ystad—Eslöfs.

(Koleje Ystad—Skifarps, zobacz Kolej Ystad—Eslöfs.)

II. Koleje wązkotorowe.

40. Koleje nadbrzeżne Blekinge.

41. Kolej Hvetlanda—Säfsjö.

42. Kolej Kalmar—Berga.

43. Kolej Kalmar—Torsås.

44. Kolej Karlstad—Munkfors.

45. Kolej Mariestad—Moholms.

46. Kolej Nordmark—Klarälfvens (Hagfors—Munkfors; Edebäck—Sjögränd).

47. Koleje Norsholm—Västervik—Hultsfreds.

48. Koleje Stockholm—Roslagens.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu wspólnie z zarządami zagranicznymi.

I. Zarządy duńskie.

49. Linia promu parowego między Malmö a wolnym portem Kopenhaga, utrzymywana w ruchu przez szwedzkie koleje państwowe wspólnie z duńskiemi kolejami państwowemi.

---

[1]) Na przestrzeniach, utrzymywanych w ruchu przez szwedzkie koleje państwowe, od granicy szwedzko-norweskiej do Charlottenbergu i od granicy szwedzko-norweskiej do Storlien załatwiają służbę pociągową norweskie koleje państwowe.

[2]) Na przestrzeniach, utrzymywanych w ruchu przez norweskie koleje państwowe, od granicy norwesko-szwedzkiej do Kornsjö załatwia służbę pociągową Kolej dalslandska.

[1]) Służbę pociągową załatwiają częściowo szwedzkie koleje państwowe.

II. Zarządy niemieckie.

50. Połączenie promem parowym Trälleborg—Sassnitz, utrzymywane w ruchu przez szwedzkie koleje państwowe wspólnie z królewsko-pruskiemi kolejami państwowemi.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy szwedzkie w ruchu za granicą, porównaj:

Niemcy, l. 141.
Dania, l. 5.

Szwajcarya.

A. Koleje i przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy szwajcarskie.

I. Koleje normalnotorowe.

1. Koleje związkowe szwajcarskie, z wyłączeniem utrzymywanej przez nie w ruchu kolei linowej Cossonay-dworzec—Cossonay miasto.

2. Kolej alpejska berneńska, Berno—Lötschberg—Simplon.

3. Kolej Berno—Neuenburg (linia bezpośrednia).

4. Kolej emmentalska.

5. Kolej Fryburg—Murten—Ins.

6. Kolej neuenbursko-jurajska.

7. Kolej Langenthal—Huttwil.

8. Kolej Martigny—Orsières.

9. Kolej Önsingen—Balsthal.

10. Kolej Pont—Brassus.

11. Kolej Pruntrut—Bonfol.

12. Kolej Rorschach-Heiden.

13. Kolej Saignelégier—Glovelier.

14. Kolej seetalska.

15. Kolej sensetalska.

16. Kolej sihltalska.

17. Kolej południowo-wschodnia.

18. Kolej Sursee—Triengen.

19. Kolej środkowo-thurgawska.

20. Kolej tösstalska.

21. Kolej Ürikon—Bauma.

22. Kolej traverstalska.

II. Koleje wązkotorowe.

23. Kolej Aarau—Schöftland.

24. Kolej Bellinzona—Mesocco.

25. Kolej Berno—Worb (przestrzeń Gümligen—Worb).

26. Kolej Bernina.

27. Kolej Bremgarten—Dietikon.

28. Koleje greyerzerskie.

29. Kolej Martigny—Le Châtelard.

30. Kolej Montreux—Berner Oberland, z wyłączeniem utrzymywanych przez nią w ruchu linii Clarens—Chailly—Blonay i les Avants—Souloup.

31. Koleje w Berner Oberland z wyłączeniem kolei na Schynige Platte i linii Lauterbrunnen—Mürren i Mürren—Allmendhubel, utrzymywanych w ruchu przez koleje w Berner Oberland.

32. Kolej retycka.

33. Kolej Saignelégier—La Chaux-de-Fonds.

34. Kolej Sernftalska.

35. Koleje Veveysańskie z wyłączeniem wspólnie utrzymywanej linii Blonay—Les Pleiades.

36. Kolej na Wengernalp.

37. Kolej wynentalska.

38. Kolej Yverdon—St. Croix.

B. Przestrzenie kolejowe, utrzymywane w ruchu przez zarządy zagraniczne lub na wspólnie z nimi.

I. Zarządy austryackie.

Linie, utrzymywane w ruchu przez c. k. austryackie koleje państwowe, od granicy austryacko-szwajcarskiej:

39. pod Buchs (St. Gallen) do Buchs (St. Gallen).

40. pod St. Margarethen do St. Margarethen.

II. Zarządy niemieckie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez koleje państwowe Wielkiego Księstwa badeńskiego, od granicy niemiecko-szwajcarskiej:

41. pod Gottmadingen do granicy szwajcarsko-niemieckiej pod Wilchingen.

42. pod Stetten do Bazylei, kolej państwowa badeńska.

43. pod Leopoldshöhe do Bazylei, kolej państwowa badeńska.

44. pod Grenzach do Bazylei, kolej państwowa badeńska.

45. Kolej łącząca między Bazyleją, sieć kolei badeńskich, a Bazyleją, sieć szwajcarskich kolei związkowych, utrzymywana w ruchu na wspólnie z kolejami państwowemi Wielkiego Księstwa badeńskiego.

46. Przestrzeń od granicy niemiecko-szwajcarskiej pod St. Ludwig do Bazylei, sieć szwajcarskich kolei związkowych, utrzymywana w ruchu przez koleje państwowe w Alzacyi i Lotaryngii.

47. Przestrzeń od granicy niemiecko-szwajcarskiej pod Bonfol do Bonfol, utrzymywana w ruchu przez kolej Pruntrut—Bonfol wspólnie z kolejami państwowemi w Alzacyi i Lotaryngii.

III. Zarządy francuskie.

Przestrzenie, utrzymywane w ruchu przez Spółkę kolei Paryż—Lyon do morza Śródziemnego, od granicy francusko-szwajcarskiej:

48. pod St. Gingolph do Bouveret.

49. pod Chêne-Bourg do Genewy-Eaux-Vives.

50. Przestrzeń kolei związkowych szwajcarskich od granicy francusko-szwajcarskiej pod La Plaine do Genewa — Cornavin, utrzymywana wspólnie z Spółką kolei Paryż-Lyon do morza Śródziemnego.

51. Przestrzeń od granicy francusko-szwajcarskiej pod Le Locle-Col-des Roches do Le Locle-Col-des Roches. utrzymywana w ruchu przez Spółkę kolei Paryż-Lyon do morza Śródziemnego. oraz przestrzeń z Le Locle-Col-des-Roches do Le Locle-miasto. utrzymywana przez nią wspólnie z jurajską koleją neuenburską

IV. Zarządy włoskie.

52. Przestrzeń, utrzymywana w ruchu przez włoskie koleje państwowe, od granicy włosko-szwajcarskiej pod Chiasso do Chiasso.

Uwaga. Co się tyczy przestrzeni kolejowych, utrzymywanych przez zarządy szwajcarskie w ruchu za granicą, porównaj:

Niemcy, l. 123, 124, 125, 126, 127.
Francya, l. 22, 23, 24, 25, 26.
Włochy, l. 23, 24, 25.

Forster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 12. kwietnia 1913.

Treść: (№ 54—56.) 54. Obwieszczenie, dotyczące zwinięcia urzędów podatkowych w Tyrolu. — 55. Rozporządzenie, ustanawiające dla nowo utworzonych Urzędów dziekańskich (wikaryackich) w Karlsbadzie i Elbogenie kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego (wikaryackiego). — 56. Obwieszczenie, dotyczące przemiany Urzędu celnego pobocznego I. klasy w Lodrone na Urząd celny poboczny II. klasy.

54.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 15. marca 1913,

dotyczące zwinięcia urzędów podatkowych w Tyrolu.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia z dnia 15. grudnia 1912 zwija się z dniem 1. maja 1913 Urzędy podatkowe i Urzędy depozytów sądowych w Buchenstein, Enneberg, Pieve di Ledro, Ried, Sarnthal i Passeier.

Począwszy od tego dnia ustaje w wymienionych urzędach wszelka działalność urzędowa oraz wszelki obrót pieniężny i obrót przedmiotów wartościowych.

Począwszy od tego samego dnia przechodzą agendy Urzędu podatkowego w Buchenstein na Urząd podatkowy w Ampezzo, Urzędu podatkowego w Enneberg na Urząd podatkowy w Bruneck, Urzędu podatkowego w Pieve di Ledro na Urząd podatkowy w Riva, Urzędu podatkowego w Ried na Urząd podatkowy w Landeck, Urzędu podatkowego w Sarnthal na Urząd podatkowy w Bozen oraz agendy Urzędu podatkowego w Passeier na Urząd podatkowy w Meranie. Agendy sądowo-depozytowe zwiniętych urzędów przechodzą na c. k. sądy powiatowe, znajdujące się w dotychczasowej siedzibie urzędów zwiniętych.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.

55.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 1. kwietnia 1913,

ustanawiające dla nowo utworzonych Urzędów dziekańskich (wikaryackich) w Karlsbadzie i Elbogenie kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego (wikaryackiego).

Uzupełniając rozporządzenie ministeryalne z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107, ustanawia się kwotę wydatków dziekańskich, które w zeznaniach dochodów, składać się mających według ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, należy uznać za wydatek, dla nowo utworzonych Urzędów dziekańskich (wikaryackich) w Karlsbadzie i Elbogenie, wstępujących w miejsce dotychczasowego Urzędu dziekańskiego w Lichtenstadt, na 280 (dwieście ośmdziesiąt) koron rocznie dla każdego, a to niezależnie od zbadania kwestyi, czy odnośnemu proboszczowi, któremu poruczono prowadzenie spraw dziekańskich (wikaryackich), w ogóle należy się w myśl powołanej ustawy uzupełnienie kongruy z funduszu religijnego, względnie z państwowej dotacyi tegoż funduszu.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia mają wejść w życie z dniem jego ogłoszenia.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

56.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 8. kwietnia 1913,

dotyczące przemiany Urzędu celnego pobocznego I. klasy w Lodrone na Urząd celny poboczny II. klasy.

Urząd celny poboczny I. klasy w Lodrone przemieniono w Urząd celny poboczny II. klasy, pozostawiając mu upoważnienie do ekspedycyi celnej serów z Nru T. 119., i fustagno (towarów bawełnianych) do 150 *kg*, jakoteż do wdrażania postępowania wchodowo-zapiskowego co do żelaza surowego i starego żelaziwa z Nru T. 428., wprowadzanego z Włoch.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIX. — Wydana i rozesłana dnia 16. kwietnia 1913.

Treść: (№ 57 i 58.) 57. Rozporządzenie, którem zmienia się § 1. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 26. sierpnia 1908, dotyczącego dodatków aktywalnych systemizowanego grona nauczycielskiego w rzymsko-katolickich i grecko-katolickich dyecezyalnych zakładach naukowych teologicznych oraz Głównych Zakładach naukowych teologicznych w Gorycyi i Zadarze. — 58. Rozporządzenie, dotyczące egzaminu dla technicznej służby lasowej w administracyi politycznej.

57.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 31. marca 1913,

którem zmienia się § 1. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 26. sierpnia 1908, Dz. u. p. Nr. 207, dotyczącego dodatków aktywalnych systemizowanego grona nauczycielskiego w rzymsko-katolickich i grecko-katolickich dyecezyalnych zakładach naukowych teologicznych oraz Głównych Zakładach naukowych teologicznych w Gorycyi i Zadarze.

§ 1.

§ 1. rozporządzenia Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 26. sierpnia 1908, Dz. u. p. Nr. 207, ma w przyszłości opiewać:

Dodatek aktywalny, należący się w myśl § 1., ustęp 2., ustawy z dnia 26. stycznia 1902, Dz. u. p. Nr. 25, profesorom przy dyecezyalnych lub głównych zakładach naukowych teologicznych wynosi:

a) w dyecezyalnych Zakładach naukowych w Bernie i w Lincu rocznie 960 K;

b) w dyecezyalnych Zakładach naukowych w St. Pölten, Trydencie, Celowcu, Lublanie, Budziejowicach, Litomierzycach, Królogrodzie, Przemyślu, Tarnowie, Stanisławowie oraz w Głównych Zakładach naukowych teologicznych w Gorycyi i Zadarze rocznie 840 K;

c) w dyecezyalnych Zakładach naukowych w Marburgu i Briksenie rocznie 720 K;

d) w dyecezyalnym Zakładzie naukowym w Weidenau rocznie 600 K.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. października 1912.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

58.

Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 4. kwietnia 1913,

dotyczące egzaminu dla technicznej służby lasowej w administracyi politycznej.

§ 1.

Do uzyskania połączonej z poborami IX. klasy rangi urzędników państwowych posady w stanie techników lasowych w administracyjnej służbie politycznej wymaga się złożenia egzaminu, określonego w niniejszem rozporządzeniu.

§ 2.

Przed egzaminem należy być co najmniej przez dwa lata zatrudnionym z wynikiem zadawalniającym w technicznej służbie lasowej w administracyi politycznej.

W ciągu tego czasu winien kandydat prowadzić wykaz czynności, który ma obejmować przegląd jego zatrudnienia oraz zaznaczać poszczególne znaczniejsze, przez niego wykonane czynności urzędowe. Wykaz ten powinien być opatrzony potwierdzeniem bezpośredniego przełożonego kandydata, o które tenże winien się starać co cztery miesiące, oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe przy zwolnieniu ze służby.

§ 3.

Prośbę o dopuszczenie do składania egzaminu należy, dołączając prawidłowo utrzymywany i potwierdzony wykaz czynności, przedłożyć w drodze służbowej Ministerstwu rolnictwa, które prośbę tę rozstrzyga i w razie dopuszczenia do egzaminu ustanawia jego termin.

§ 4.

Egzamin odbywa się w Ministerstwie rolnictwa.

Komisya egzaminacyjna składa się z trzech członków, a mianowicie z każdoczesnego naczelnika departamentu technicznego dla spraw policyi lasowej w Ministerstwie rolnictwa, względnie z jego zastępcy, mianowanego przez Ministra rolnictwa, oraz z dwóch członków, powoływanych w każdym przypadku przez Ministra rolnictwa, z których jednego należy wziąć z pomiędzy urzędników-prawników w Ministerstwie rolnictwa, drugiego z stanu techników lasowych administracyi politycznej.

Naczelnik departamentu technicznego dla spraw policyi lasowej w Ministerstwie rolnictwa, względnie jego zastępca przewodniczy komisyi egzaminacyjnej.

Wykluczony od mianowania komisarzem egzaminacyjnym jest ten, kto pozostaje z kandydatem w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa.

Dla sprawowania czynności kancelaryjnych, połączonych z przygotowaniem i przeprowadzeniem egzaminu, dodaje się komisyi protokolanta.

§ 5.

Egzamin ma na celu ustalenie, czy kandydat przyswoił sobie w takim zakresie znajomość odnośnych ustaw, rozporządzeń i przepisów służbowych, potrzebną do pełnienia służby technicznej lasowej w administracyi politycznej, i to tak w teoryi jak i przy zastosowywaniu do danych przypadków, że można spodziewać od niego odpowiedniego pełnienia funkcyi technicznego doradcy lasowego władzy politycznej oraz organu zawodowego dla bezpośredniego popierania kultury lasowej.

§ 6.

Egzamin winien, zachowując swój cel, określony w § 5., oraz przestrzegając wynikającego z tego celu zakresu wiadomości, żądanych od kandydata, obejmować następujące przedmioty:

1. istotę, zadania i cele polityki lasowej w ogólności;

2. prawo lasowe łącznie z postanowieniami o wykupnie i regulacyi serwitutów lasowych;

3. prawo polowania i rybołowstwa, postanowienia dla ochrony kultury krajowej (ochrona pól, ochrona pożytecznych zwierząt, przepisy o tępieniu szkodników dla kultury, ustawy o zatwierdzaniu i zaprzysięganiu organów straży dla ochrony kultury krajowej), tudzież zasadnicze przepisy o operacyach agrarnych z wyłączeniem ich części czysto geodetycznej i czysto technicznej; przepisy, przytoczone pod l. 3., jednak tylko w zakresie, mającym znaczenie dla tego kraju, w którym kandydat jest zatrudniony w czasie przypuszczenia do egzaminu;

4. przepisy policyi wodnej, mające znaczenie dla lasowości, w szczególności także przepisy o zarządzeniach w celu nieszkodliwego odprowadzania wód górskich oraz przepisy o finansowem zabezpieczeniu leżących w publicznym interesie zabudowań potoków górskich;

5. istotę i sposób prowadzenia statystyki lasowej;

6. zasadnicze przepisy o taryfach towarowych na kolejach żelaznych oraz o celnictwie, w szczególności zaś działy taryfy celnej, odnoszące się do gospodarstwa lasowego;

7. przepisy o egzekutywie, przysługującej władzom politycznym w celu przeprowadzenia ich zarządzeń;

8. przepisy o opodatkowaniu przestrzeni leśnych łącznie z przepisami o opodatkowaniu lasowych przedsiębiorstw pobocznych przemysłowych;

9. przepisy o księgach gruntowych oraz założeniu ich i wewnętrznem urządzeniu, tudzież przepisy o utrzymywaniu w ewidencyi katastru podatku gruntowego;

10. zasady ogólne organizacyi państwowych i samorządnych władz administracyjnych oraz władz sądowych, tudzież trybunału administracyjnego;

11. organizacyę lasowej służby technicznej w administracyi politycznej oraz przepisy, odnoszące się do tej służby;

12. organizacyę służby w zarządzie dóbr państwowych i funduszowych oraz w lasowym oddziale technicznym dla zabudowania potoków górskich, tudzież istotne przepisy o zakresie działania odnośnych urzędów i organów;

13. przepisy o egzaminach z lasowości oraz najistotniejsze postanowienia o organizacyi szkolnictwa lasowego;

14. istotne przepisy o prawach urzędników, dyetach i należytościach oraz o postępowaniu dyscyplinarnem względem urzędników i sług.

§ 7.

Przy egzaminie pisemnym, który należy najpierw odbyć, ma kandydat w lokalu egzaminacyjnym opracować trzy zadania bez obcej pomocy, a tylko przy użyciu zbiorów ustaw i normaliów, uznanych przez komisyę egzaminacyjną w każdym poszczególnym przypadku za dopuszczalne.

Komisya egzaminacyjna winna wyznaczyć zadania, biorąc na wzgląd §§ 5. i 6. niniejszego rozporządzenia; zadania te mogą polegać tak na opracowaniu odpowiednich aktów, względnie na ułożeniu na podstawie danych dat technicznego orzeczenia w sprawach lasowych, jak też na odpowiedzi na konkretne pytania, zaczerpnięte z praktyki przy załatwianiu spraw.

Przy wyborze zadań winna komisya baczyć na to, aby każde poszczególne zadanie można było zrobić w całości najdłużej w przeciągu trzech godzin, przy wzięciu za podstawę przeciętnej miary zdolności.

Wypracowania można oddawać jako koncept; kandydat winien je podpisać a komisarz egzaminacyjny, któremu poruczono nadzór nad egzaminem pisemnym, ma je odebrać, uwidaczniając czas oddania.

Komisya egzaminacyjna winna wypracowania pisemne poddać przed ustnym egzaminem tymczasowej ocenie.

§ 8.

Egzamin ustny należy odbywać publicznie oraz z każdym kandydatem osobno. Czas egzaminu tego nie powinien przekraczać dwóch godzin.

Komisarze egzaminacyjni winni materyał podzielić w ten sposób, aby kandydata można było wypytać, o ile możności, z wszystkich dziedzin, objętych programem egzaminu. Pytania mogą odnosić się do pisemnych wypracowań, dostarczonych przez kandydata, aby mu dać sposobność bliższego uzasadnienia, względnie usprawiedliwienia lub sprostowania swego zapatrywania w drodze ustnego objaśnienia; przedmiotem tych pytań mogą być jednak także inne działy w odniesieniu ich do technicznej służby lasowej w administracyi politycznej.

§ 9.

Komisya egzaminacyjna winna zaraz po ukończeniu ustnego egzaminu naradzić się na posiedzeniu niejawnem nad tem, czy kandydat ze względu na okazane przez niego wyniki przy egzaminie pisemnym i ustnym zdał cały egzamin z postępem „bardzo dobrym“, „dobrym“ lub „dostatecznym“, czy też z powodu niewystarczającego wyniku należy polecić mu powtórzenie egzaminu po odbyciu dalszej praktyki, której czas należy oznaczyć.

Uchwała komisyi egzaminacyjnej zapada większością głosów a przewodniczący bezzwłocznie ogłasza ją publicznie przed całą komisyą egzaminacyjną w lokalu egzaminacyjnym.

Kandydatowi wystawia się z odbycia egzaminu urzędowe świadectwo z uwidocznieniem postępu.

§ 10.

Komisya egzaminacyjna ma prowadzić protokół co do wszystkich czynności egzaminacyjnych, w którym należy uwidocznić ogólny przebieg egzaminu i jego ostateczny wynik.

Zakończony protokół egzaminacyjny winna podpisać cała komisya egzaminacyjna oraz protokolant, poczem przewodniczący ma go przedłożyć Ministrowi rolnictwa wraz z pracami egzaminacyjnemi, dołączając wszystkie inne należące tu dokumenty.

§ 11.

Kandydat nie uiszcza żadnej należytości z powodu składania egzaminu, określonego w niniejszem rozporządzeniu.

§ 12.

Członkowie komisyi egzaminacyjnej otrzymują przez czas trwania egzaminu dyety, które oznacza się dla przewodniczącego w kwocie 20 K, zaś dla innych komisarzy egzaminacyjnych w kwocie 10 K dziennie.

Członek komisyi egzaminacyjnej, niemieszkający w Wiedniu, ma nadto z powodu powołania go prawo do normalnego zwrotu kosztów podróży i dyet.

§ 13.

Ci, którzy posiadają już obecnie w etacie techników lasowych administracyi politycznej posadę X. klasy rangi, uzyskaną na zasadzie egzaminu dla lasowej służby państwowej technicznej, uwolnieni są od odbywania egzaminu, unormowanego w niniejszem rozporządzeniu, można ich jednakowoż na własne życzenie dopuścić do egzaminu po ukończeniu czasu służby, przepisanego w § 2.

Kandydaci ci zwolnieni są od prowadzenia i przedłożenia wykazu czynności.

§ 14.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXX. — Wydana i rozesłana dnia 23. kwietnia 1913.

Treść: (№ 59—63.) 59. Rozporządzenie, dotyczące upoważnienia c. k. Głównego Urzędu celnego w Bregencyi do ekspedycyi przędzy wełnianej z numerów taryfy 223. i 224. — 60. Rozporządzenie, ustanawiające dla nowo utworzonego Dziekanatu w Jaćmierzu w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. — 61. Rozporządzenie, ustanawiające dla nowo utworzonego Dziekanatu w Rudkach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego. — 62. Rozporządzenie o czasowem skróceniu sędziowskiej służby przygotowawczej. — 63. Obwieszczenie, dotyczące przedłużenia działalności Ekspozytury urzędu celnego w Franzensbadzie.

59.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i handlu z dnia 4. kwietnia 1913,

dotyczące upoważnienia c. k. Głównego Urzędu celnego w Bregencyi do ekspedycyi przędzy wełnianej z numerów taryfy 223. i 224.

Upoważnia się c. k. Główny Urząd celny w Bregencyi do ekspedycyi przędzy wełnianej z numerów taryfy 223. i 224. z przestrzeganiem warunków, przewidzianych w objaśnieniach do taryfy celnej, w uwagach ogólnych do Nrów 223. i 224.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

60.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 8. kwietnia 1913,

ustanawiające dla nowo utworzonego Dziekanatu w Jaćmierzu w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego.

Uzupełniając rozporządzenie ministeryalne z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107, ustanawia się kwotę wydatków dziekańskich, które w zeznaniach dochodów, składać się mających według ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, należy uznać za wydatek, dla nowo utworzonego Dziekanatu w Jaćmierzu w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej na 240 (dwieście czterdzieści) koron rocznie, a to niezależnie od zbadania kwestyi, czy odnośnemu proboszczowi, któremu poruczono prowadzenie spraw dziekańskich, w ogóle należy się w myśl powołanej ustawy uzupełnienie kongruy z funduszu religijnego, względnie z państwowej dotacyi tegoż funduszu.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15. grudnia 1912.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

61.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 8. kwietnia 1913,

ustanawiające dla nowo utworzonego Dziekanatu w Rudkach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego.

Uzupełniając rozporządzenie ministeryalne z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107, ustanawia się kwotę wydatków dziekańskich, które w zeznaniach dochodów, składać się mających według ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, należy uznać za wydatek, dla nowo utworzonego Dziekanatu w Rudkach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej na 240 (dwieście czterdzieści) koron rocznie, a to niezależnie od zbadania kwestyi, czy odnośnemu proboszczowi, któremu poruczono prowadzenie spraw dziekańskich, w ogóle należy się w myśl powołanej ustawy uzupełnienie kongruy z funduszu religijnego, względnie z państwowej dotacyi tegoż funduszu.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

62.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 8. kwietnia 1913

o czasowem skróceniu sędziowskiej służby przygotowawczej.

Na zasadzie § 1. ustawy z dnia 6. kwietnia 1910, Dz. u. p. Nr. 69, dotyczącej czasowego skrócenia sędziowskiej służby przygotowawczej, rozporządza się:

Moc obowiązującą rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 6. kwietnia 1910, Dz. u. p. Nr. 70, przedłuża się dla okręgów Sądów krajowych wyższych we Lwowie i w Krakowie do dnia 8. kwietnia 1915.

Hochenburger wlr.

63.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 18. kwietnia 1913,

dotyczące przedłużenia działalności Ekspozytury urzędu celnego w Franzensbadzie.

Ekspozytura Urzędu celnego głównego w Chebie, istniejąca w Franzensbadzie przez czas sezonu leczniczego, rozpocznie działalność swą począwszy od roku bieżącego już w dniu 1. maja każdego roku.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXI. — Wydana i rozesłana dnia 24. kwietnia 1913.

Treść: (№ 64—66.) 64. Układy waszyngtońskie, dotyczące Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej i międzynarodowego rejestrowania marek. — 65. Ustawa, którą uzupełnia się względnie się zmienia ustawę z dnia 6. stycznia 1890, dotyczącą ochrony znaków towarowych. — 66. Rozporządzenie, dotyczące międzynarodowego rejestrowania marek.

64.

Układy waszyngtońskie z dnia 2. czerwca 1911,

dotyczące Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej i międzynarodowego rejestrowania marek.

(Podpisane w Waszyngtonie dnia 2. czerwca 1911, ratyfikowane przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 16. marca 1913, dokumenty ratyfikacyjne złożono w Waszyngtonie w dniu 1. kwietnia 1913.)

I.

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque illis aliarum civitatum, quae ad unionem internationalem de proprietate industriarum tuenda pertinent, tractatus specialis eandem rem spectans die secundo mensis Junii anni millesimi nongentesimi undecimi Washingtoniae initus et signatus est, tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Convention d'Union de Paris

du 20 mars 1883

pour la

Protection de la Propriété industrielle

revisée

à Bruxelles le 14 décembre 1900 et à Washington le 2 juin 1911.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie pour l'Autriche et pour la Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des États-Unis du Brésil; le Président de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des États-Unis du Mexique; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président du Gouvernement Provisoire de la République du Portugal; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse; le Gouvernement Tunisien,

ayant jugé utile d'apporter certaines modifications et additions à la Convention internationale

(Przekład.)

Układ Unii paryskiej

z dnia 20. marca 1883

dla

ochrony własności przemysłowej,

rewidowany

w Brukseli w dniu 14. grudnia 1900 i w Waszyngtonie w dniu 2. czerwca 1911.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, w imieniu Państwa niemieckiego; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Apostolski Król węgierski, za Austryę i za Węgry; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Prezydent Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Najjaśniejszy Król Norwegów; Najjaśniejsza Królowa Niderlandów; Prezydent Rządu tymczasowego Rzeczypospolitej portugalskiej; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada Związkowa zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego; Rząd Tunisu,

uważając za rzecz pożyteczną poczynienie pewnych zmian i dodatków do międzynarodowego

du 20 mars 1883, portant création d'une Union internationale pour la Protection de la Propriété industrielle, revisée à Bruxelles le 14 décembre 1900, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

M. le Dr. Haniel von Haimhausen, Conseiller de l'Ambassade de S. M. l'Empereur d'Allemagne à Washington;

M. Robolski, Conseiller supérieur de Régence, Conseiller rapporteur au Département Impérial de l'Intérieur;

M. le Prof. Dr. Albert Osterrieth;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

S. Exc. M. le Baron Ladislas Hengelmüller de Hengervár, Son Conseiller intime, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Washington;

pour l'Autriche:

S. Exc. M. le Dr. Paul Chevalier Beck de Mannagetta et Lerchenau, Son Conseiller intime, Chef de Section au Ministère I. R. des Travaux publics et Président de l'Office I. R. des Brevets d'invention;

pour la Hongrie:

M. Elemér de Pompéry, Conseiller ministériel à l'Office Royal hongrois des Brevets d'invention;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Jules Brunet, Directeur général au Ministère des Affaires étrangères;

M. Georges de Ro, Sénateur suppléant, Délégué de la Belgique aux Conférences pour la Protection de la Propriété industrielle de Madrid et de Bruxelles;

M. Albert Capitaine, Avocat à la Cour d'appel de Liège;

Le Président des États-Unis du Brésil:

M. R. de Lima e Silva, Chargé d'Affaires des États-Unis du Brésil à Washington;

Le Président de la République de Cuba:

S. Exc. M. Rivero, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Cuba à Washington;

układu z dnia 20. marca 1883, dotyczącego utworzenia Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej, rewidowanego w Brukseli w dniu 14. grudnia 1900, zamianowali swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

pana Dr. Daniela v. Haimhausen, radcę Poselstwa Najj. Cesarza niemieckiego w Waszyngtonie;

pana Robolskiego, starszego radcę rządu, radcę referującego w Urzędzie państwowym spraw wewnętrznych;

pana prof. Dr. Alberta Osterrieth;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król czeski itd. i Apostolski Król węgierski:

Za Austryę i za Węgry:

J. Ekscel. pana Władysława Hengelmüllera barona Hengervár, Swego tajnego radcę, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Waszyngtonie;

za Austryę:

J. Ekscel. pana Dr. Pawła Beck de Mannagetta i Lerchenau, Swego tajnego radcę, szefa sekcyi w c. k. Ministerstwie robót publicznych i prezydenta c. k. Urzędu patentowego;

za Węgry:

Pana Eleméra de Pompéry, radcę ministeryalnego w królewsko-węgierskim Urzędzie patentowym;

Najjaśniejszy Król Belgów:

pana Juliusza Brunet, generalnego dyrektora w Ministerstwie spraw zewnętrznych;

pana Jerzego de Ro, zastępcę senatora, przedstawiciela Belgii na konferencyach dla ochrony własności przemysłowej w Madrycie i Brukseli;

pana Alberta Capitaine, adwokata w Trybunale apelacyjnym w Leodyum;

Prezydent Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

pana R. de Lima e Silva, agenta dyplomatycznego Stanów Zjednoczonych brazylijskich w Waszyngtonie;

Prezydent Rzeczypospolitej Kuba:

J. Ekscel. pana Rivero, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Kuby w Waszyngtonie;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

M. Martin J. C. T. Clan. Consul Général du Danemark à New York;

Le Président de la République Dominicaine:

S. Exc. M. Emilio C. Joubert, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République Dominicaine à Washington;

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

S. Exc. Don Juan Riaño y Gayangos, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Washington;

S. Exc. Don Juan Florez Posada, Directeur de l'École des Ingénieurs de Madrid;

Le Président des États-Unis d'Amérique:

M. Edward Bruce Moore, Commissioner of Patents;

M. Frederick P. Fish, Avocat à la Cour suprême des États-Unis et à la Cour suprême de l'État de New-York;

M. Charles H. Duell, ancien Commissaire des Brevets, ancien Juge à la Cour d'appel du District de Colombie, Avocat à la Cour suprême des États-Unis et à la Cour suprême de l'État de New York;

M. Robert H. Parkinson, Avocat à la Cour suprême des États-Unis et à la Cour suprême de l'État de l'Illinois;

M. Melville Church, Avocat à la Cour suprême des États-Unis;

Le Président de la République Française:

M. Lefèvre-Pontalis, Conseiller de l'Ambassade de la République Française à Washington;

M. Georges Breton, Directeur de l'Office national de la Propriété industrielle;

M. Michel Pelletier, Avocat à la Cour d'appel de Paris, Délégué aux Conférences pour la Protection de la Propriété industrielle de Rome, de Madrid et de Bruxelles;

M. Georges Maillard, Avocat à la Cour d'appel de Paris;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des

Najjaśniejszy Król duński:

pana Marcina J. C. T. Clan, konsula generalnego duńskiego w Nowym Jorku;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

J. Ekscel. pana Emilio C. Joubert, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej dominikańskiej w Waszyngtonie;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

J. Ekscel. Don Juana Riaño y Gayangos, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie;

J. Ekscel. Don Juana Florez Posada, dyrektora Szkoły inżynierów w Madrycie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

pana Edwarda Bruce Moore, Commisioner of Patents;

pana Frydryka P. Fish, adwokata przy Najwyższym Trybunale Stanów Zjednoczonych i przy Najwyższym Trybunale stanu Nowy Jork;

pana Karola H. Duell, byłego komisarza patentowego, byłego sędziego przy Trybunale apelacyjnym dystryktu Kolumbii, adwokata przy Najwyższym Trybunale Stanów Zjednoczonych i przy Najwyższym Trybunale stanu Nowy Jork;

pana Roberta H. Parkinson, adwokata przy Najwyższym Trybunale Stanów Zjednoczonych i przy Najwyższym Trybunale stanu Illinois;

pana Melville Church, adwokata przy Najwyższym Trybunale Stanów Zjednoczonych;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Lefèvre-Pontalis, radcę Ambasady Rzeczypospolitej francuskiej w Waszyngtonie;

pana Jerzego Breton, dyrektora Office national de la Proprieté industrielle;

pana Michała Pelletier, adwokata przy Trybunale apelacyjnym w Paryżu, delegata na konferencyach dla ochrony własności przemysłowej w Rzymie, Madrycie i w Brukseli;

pana Jerzego Maillard, adwokata przy Trybunale apelacyjnym w Paryżu;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz

Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

M. Alfred Mitchell Innes, Conseiller de l'Ambassade de S. M. Britannique à Washington;

Sir Alfred Bateman, K. C. M. G., ancien Comptroller General of Commerce, Labor and Statistics;

M. W. Temple Franks, Comptroller General of Patents, Designs and Trade-Marks.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Nob. Lazzaro dei Marchesi Negrotto Cambiaso, Conseiller de l'Ambassade de S. M. le Roi d'Italie à Washington;

M. Emilio Venezian, Ingénieur, Inspecteur du Ministère de l'Agriculture, du Commerce et de l'Industrie;

M. le Dr. Giovanni Battista Ceccato, Attaché commercial à l'Ambassade de S. M. le Roi d'Italie à Washington.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

M. K. Matsui, Conseiller de l'Ambassade de S. M. l'Empereur du Japon à Washington;

M. Morio Nakamatsu, Directeur de l'Office des brevets.

Le Président des États-Unis du Mexique:

M. José de las Fuentes, Ingénieur, Directeur de l'Office des brevets;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

M. L. Aubert, Secrétaire de la Légation de S. M. le Roi de Norvège à Washington.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Dr. F. W. J. G. Snyder van Wissenkerke, Directeur de l'Office de la Propriété industrielle, Conseiller au Ministère de la Justice.

Le Président du Gouvernement Provisoire de la République du Portugal:

S. Exc. M. le Vicomte de Alte, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire du Portugal à Washington;

Sa Majesté le Roi de Suède:

S. Exc. M. le Comte Albert Ehrensvärd, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Washington;

brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

pana Alfreda Mitchell Innes, radcę Ambasady brytańskiej w Waszyngtonie;

Sir Alfreda Bateman, K. C. M. G., byłego Comptroller General of Commerce, Labor and Statistics;

pana W. Temple Franks, Comptroller General of Patents, Designs and Trade-Marks;

Najjaśniejszy Król włoski:

pana Nob. Lazzaro dei Marchesi Negrotto Cambiaso, radcę Ambasady Najj. Króla włoskiego w Waszyngtonie;

pana Emilio Venezian, inżyniera, inspektora Ministerstwa rolnictwa, handlu i przemysłu;

pana Dr. Giovanni Battista Ceccato, attaché handlowego Ambasady Najj. Króla włoskiego w Waszyngtonie;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

pana K. Matsui, radcę Ambasady Najjaśniejszego Cesarza japońskiego w Waszyngtonie;

pana Morio Nakamatsu, dyrektora Urzędu patentowego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

pana José de las Fuentes, inżyniera, dyrektora Urzędu patentowego;

Najjaśniejszy Król norweski:

pana L. Aubert, sekretarza Poselstwa Najjaśniejszego Króla norweskiego w Waszyngtonie;

Najjaśniejsza Królowa Niderlandów:

pana Dr. F. W. J. G. Snyder van Wissenkerke, dyrektora Urzędu dla własności przemysłowej, radcę w Ministerstwie sprawiedliwości;

Prezydent Rządu tymczasowego Rzeczypospolitej portugalskiej:

J. Ekscel. pana Vicomte de Alte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra portugalskiego w Waszyngtonie;

Najjaśniejszy Król szwedzki:

J. Ekscel. pana hrabiego Alberta Ehrensvärd, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie;

Le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse:

S. Exc. M. Paul Ritter, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Suisse à Washington;

M. W. Kraft, Adjoint du Bureau Fédéral de la Propriété Intellectuelle à Berne;

M. Henri Martin, Secrétaire de la Légation de Suisse à Washington;

Le Président de la République Française, pour la Tunisie:

M. de Peretti de la Rocca, Premier Secrétaire de l'Ambassade de la République Française à Washington;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article premier.

Les pays contractants sont constitués à l'état d'Union pour la protection de la propriété industrielle.

Article 2.

Les sujets ou citoyens de chacun des pays contractants jouiront, dans tous les autres pays de l'Union, en ce qui concerne les brevets d'invention, les modèles d'utilité, les dessins ou modèles industriels, les marques de fabrique ou de commerce, le nom commercial, les indications de provenance, la répression de la concurrence déloyale, des avantages que les lois respectives accordent actuellement ou accorderont par la suite aux nationaux. En conséquence, ils auront la même protection que ceux-ci et le même recours légal contre toute atteinte portée à leurs droits, sous réserve de l'accomplissement des conditions et formalités imposées aux nationaux. Aucune obligation de domicile ou d'établissement dans le pays où la protection est réclamée ne pourra être imposée aux ressortissants de l'Union.

Article 3.

Sont assimilés aux sujets ou citoyens des pays contractants, les sujets ou citoyens des pays ne faisant pas partie de l'Union, qui sont domiciliés ou ont des établissements industriels ou commerciaux effectifs et sérieux sur le territoire de l'un des pays de l'Union.

Rada związkowa zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego:

J. Ekscel. Pawła Rittera, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra szwajcarskiego w Waszyngtonie;

pana W. Kraft, adjunkta Urzędu związkowego dla własności na wytworach umysłu w Bernie;

pana Henryka Martin, sekretarza Ambasady szwajcarskiej w Waszyngtonie;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, za Tunis:

pana de Peretti de la Rocca, pierwszego sekretarza Ambasady Rzeczypospolitej francuskiej w Waszyngtonie;

Po udzieleniu sobie odnośnych pełnomocnictw i uznaniu ich dobrej i należytej formy, zgodzili się wymienieni pełnomocnicy na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Kraje umawiające się tworzą Unię dla ochrony własności przemysłowej.

Artykuł 2.

Poddani lub obywatele każdego z krajów umawiających się będą korzystali w wszystkich innych krajach Unii co do patentów na wynalazki, wzorów użytkowych, wzorów lub modeli przemysłowych, marek fabrycznych lub handlowych, nazw handlowych, oznaczeń pochodzenia i zwalczania nierzetelnej konkurencyi z tych korzyści, jakie odnośne ustawy przyznają obecnie lub będą przyznawały w przyszłości własnym obywatelom. Wskutek tego będą oni doznawali tej samej ochrony, co ci, i tej samej pomocy prawnej przeciw każdemu naruszeniu ich praw, z tem zastrzeżeniem, że dopełnią formalności i warunków, nałożonych na własnych obywateli. Na należących do Unii nie można nałożyć obowiązku utrzymywania siedziby lub zakładu w tym kraju, w którym żąda się ochrony.

Artykuł 3.

Na równi z poddanymi lub obywatelami krajów umawiających się postawieni są poddani lub obywatele krajów, nie należących do Unii, o ile mają na obszarze jednego z krajów, objętych Unią, siedzibę lub posiadają faktyczne i rzeczywiste zakłady przemysłowe albo handlowe.

Article 4.

a) Celui qui aura régulièrement fait le dépôt d'une demande de brevet d'invention, d'un modèle d'utilité, d'un dessin ou modèle industriel, d'une marque de fabrique ou de commerce, dans l'un des pays contractants, ou son ayant cause, jouira, pour effectuer le dépôt dans les autres pays, et sous réserve des droits des tiers, d'un droit de priorité pendant les délais déterminés ci-après.

b) En conséquence, le dépôt ultérieurement opéré dans l'un des autres pays de l'Union, avant l'expiration de ces délais, ne pourra être invalidé par des faits accomplis dans l'intervalle, soit, notamment, par un autre dépôt, par la publication de l'invention ou son exploitation, par la mise en vente d'exemplaires du dessin ou du modèle, par l'emploi de la marque.

c) Les délais de priorité mentionnés ci-dessus seront de douze mois pour les brevets d'invention et les modèles d'utilité, et de quatre mois pour les dessins et modèles industriels et pour les marques de fabrique ou de commerce.

d) Quiconque voudra se prévaloir de la priorité d'un dépôt antérieur, sera tenu de faire une déclaration indiquant la date et le pays de ce dépôt. Chaque pays déterminera à quel moment, au plus tard, cette déclaration devra être effectuée. Ces indications seront mentionnées dans les publications émanant de l'Administration compétente, notamment sur les brevets et les descriptions y relatives. Les pays contractants pourront exiger de celui qui fait une déclaration de priorité la production d'une copie de la demande (description, dessins, etc.) déposée antérieurement, certifiée conforme par l'Administration qui l'aura reçue. Cette copie sera dispensée de toute légalisation. On pourra exiger qu'elle soit accompagnée d'un certificat de la date du dépôt, émanant de cette Administration, et d'une traduction. D'autres formalités ne pourront être requises pour la déclaration de priorité au moment du dépôt de la demande. Chaque pays contractant déterminera les conséquences de l'omission des formalités prévues par le présent article, sans que ces conséquences puissent excéder la perte du droit de priorité.

e) Ultérieurement d'autres justifications pourront être demandées.

Artykuł 4.

a) Kto w jednym z krajów umawiających się złoży w sposób przepisany podanie o patent na wynalazek, wzór użytkowy, wzór lub model przemysłowy lub markę fabryczną albo handlową, albo też jego następca prawny, będzie korzystał, celem złożenia podania w innych krajach i z zastrzeżeniem praw osób trzecich z prawa pierwszeństwa w ciągu wyznaczonych poniżej terminów.

b) Stosownie do tego złożenie, dokonane później w jednym z innych krajów Unii przed upływem tych terminów, nie będzie mogło stać się bezskutecznem wskutek okoliczności, zaszłych tymczasem, w szczególności wskutek innego złożenia, wskutek ogłoszenia wynalazku lub jego wykonywania, wskutek trzymania na sprzedaż egzemplarzy wzoru lub modelu, wreszcie wskutek używania marki.

c) Wspomniane wyżej terminy pierwszeństwa wynosić mają dwanaście miesięcy dla patentów na wynalazki i wzory użytkowe a cztery miesiące dla wzorów i modeli przemysłowych, tudzież dla marek fabrycznych lub handlowych.

d) Kto chce rościć sobie prawo do pierwszeństwa z powodu wcześniejszego złożenia, obowiązany jest złożyć oświadczenie, w którem uwidoczniona jest data i kraj, gdzie to złożenie nastąpiło. Każdy kraj ustanowi ostateczny termin, w ciągu którego musi się złożyć to oświadczenie. Szczegóły te będą wymieniane w ogłoszeniach, wychodzących od właściwej władzy, w szczególności w dokumentach patentowych oraz odnoszących się do nich opisach. Kraje umawiające się mogą żądać, aby ten, kto składa oświadczenie co do pierwszeństwa, przedłożył odpis złożonego przedtem podania (opis, rysunki itd.), którego zgodność potwierdzić ma ta władza, która go otrzymała. Odpis ten nie potrzebuje żadnego uwierzytelnienia. Można żądać, aby dołączono do niego potwierdzenie daty złożenia, wystawione przez wspomnianą władzę, oraz tłómaczenie. Innych formalności dla oświadczenia co do pierwszeństwa nie można wymagać w chwili złożenia podania. Każdy kraj umawiający się określi skutki zaniedbania formalności, przepisanych w niniejszym artykule; skutki te jednak nie mogą być dotkliwsze jak utrata prawa pierwszeństwa.

e) Potem można żądać innych dowodów.

Article 4 *bis*.

Les brevets demandés dans les différents pays contractants par des personnes admises au bénéfice de la Convention aux termes des articles 2 et 3,

Artykuł 4 *b*.

Patenty, zgłaszane w rozmaitych krajach, objętych układem, przez takie osoby, które po myśli artykułu 2. i 3. układu tego korzystają z praw

seront indépendants des brevets obtenus pour la même invention dans les autres pays, adhérents ou non à l'Union.

Cette disposition doit s'entendre d'une façon absolue, notamment en ce sens que les brevets demandés pendant le délai de priorité sont indépendants, tant au point de vue des causes de nullité et de déchéance, qu'au point de vue de la durée normale.

Elle s'applique à tous les brevets existant au moment de sa mise en vigueur.

Il en sera de même, en cas d'accession de nouveaux pays, pour les brevets existant de part et d'autre au moment de l'accession.

umownych, winny być niezależne od patentów, uzyskanych dla tego samego wynalazku w innych krajach, bądź to do Unii należących bądź też nie należących.

Postanowienie to należy rozumieć bez wszelkiego ograniczenia, w szczególności zaś w ten sposób, że patenty, zgłoszone w ciągu czasokresu pierwszeństwa, są niezależne tak ze względu na przyczyny nieważności i zgaśnięcia jak też ze względu na normalny czas ich trwania.

Postanowienie to obowiązuje odnośnie do wszystkich patentów, istniejących prawnie w chwili wejścia tegoż w życie.

To samo ma obowiązywać także w razie przystąpienia nowych krajów odnośnie do patentów, istniejących u obu stron w czasie przystąpienia.

Article 5.

L'introduction, par le breveté, dans le pays où le brevet a été délivré, d'objets fabriqués dans l'un ou l'autre des pays de l'Union, n'entraînera pas la déchéance.

Toutefois, le breveté restera soumis à l'obligation d'exploiter son brevet conformément aux lois du pays où il introduit les objets brevetés, mais avec la restriction que le brevet ne pourra être frappé de déchéance pour cause de non-exploitation dans un des pays de l'Union qu'après un délai de trois ans, compté à partir du dépôt de la demande dans ce pays, et seulement dans le cas où le breveté ne justifierait pas des causes de son inaction.

Artykuł 5.

Przedsięwzięty przez posiadacza patentu dowóz przedmiotów, wytworzonych w tym lub innym kraju, należącym do Unii, do kraju, w którym udzielono patentu, nie będzie pociągał za sobą utraty patentu.

Posiadacz patentu będzie jednak obowiązany do wykonywania swego patentu stosownie do ustaw kraju, do którego wprowadza opatentowane przedmioty, atoli z tem ograniczeniem, że w żadnym z krajów Unii nie można z powodu niewykonywania odebrać patentu przed upływem trzech lat od dnia złożenia prośby w odnośnym kraju i można to uczynić chyba tylko w tym razie, jeżeli posiadacz patentu nie może usprawiedliwić swojej nieczynności.

Article 6.

Toute marque de fabrique ou de commerce régulièrement enregistrée dans le pays d'origine sera admise au dépôt et protégée telle quelle dans les autres pays de l'Union.

Toutefois, pourront être refusées ou invalidées:

1°. Les marques qui sont de nature à porter atteinte à des droits acquis par des tiers dans le pays où la protection est réclamée.

2°. Les marques dépourvues de tout caractère distinctif, ou bien composées exclusivement de signes ou d'indications pouvant servir, dans le commerce, pour désigner l'espèce, la qualité, la quantité, la destination, la valeur, le lieu d'origine des produits ou l'époque de production, ou devenus usuels dans le langage courant ou les habitudes loyales et constantes du commerce du pays où la protection est réclamée.

Artykuł 6.

Każda marka fabryczna lub handlowa, zarejestrowana w sposób przepisany w kraju pochodzenia, winna w innych krajach Unii być dopuszczona do złożenia i chroniona w tej formie, jaką ma.

Można jednakowoż odrzucić lub uznać za nieważne:

1. Marki, któreby zdolne były naruszyć prawa, nabyte przez osoby trzecie w kraju, w którym żąda się ochony.

2. Marki, nie mające żadnego odróżniającego przymiotu lub składające się wyłącznie z znaków lub słów, które nadają się do oznaczania rodzaju, jakości, ilości, przeznaczenia, wartości, miejsca pochodzenia towaru lub czasu wyrobienia, albo które utarły się w mowie potocznej lub weszły w zwyczaj w rzetelnych i stałych stosunkach obrotu w kraju, w którym żąda się ochrony.

Dans l'appréciation du caractère distinctif d'une marque, on devra tenir compte de toutes les circonstances de fait, notamment de la durée de l'usage de la marque.

3°. Les marques qui sont contraires à la morale ou à l'ordre public.

Sera considéré comme pays d'origine le pays où le déposant a son principal établissement.

Si ce principal établissement n'est point situé dans un des pays de l'Union, sera considéré comme pays d'origine celui auquel appartient le déposant.

Article 7.

La nature du produit sur lequel la marque de fabrique ou de commerce doit être apposée ne peut, dans aucun cas, faire obstacle au dépôt de la marque.

Article 7 *bis*.

Les pays contractants s'engagent à admettre au dépôt et à protéger les marques appartenant à des collectivités dont l'existence n'est pas contraire à la loi du pays d'origine, même si ces collectivités ne possèdent pas un établissement industriel ou commercial.

Cependant chaque pays sera juge des conditions particulières sous lesquelles une collectivité pourra être admise à faire protéger ses marques.

Article 8.

Le nom commercial sera protégé dans tous les pays de l'Union sans obligation de dépôt, qu'il fasse ou non partie d'une marque de fabrique ou de commerce.

Article 9.

Tout produit portant illicitement une marque de fabrique ou de commerce, ou un nom commercial, sera saisi à l'importation dans ceux des pays de l'Union dans lesquels cette marque ou ce nom commercial ont droit à la protection légale.

Si la législation d'un pays n'admet pas la saisie à l'importation, la saisie sera remplacée par la prohibition d'importation.

La saisie sera également effectuée dans le pays où l'apposition illicite aura eu lieu, ou dans le pays où aura été importé le produit.

Przy ocenie odróżniającego przymiotu marki należy uwzględnić wszystkie okoliczności faktyczne, w szczególności zaś czas używania marki.

3. Marki, które sprzeciwiają się dobrym obyczajom lub porządkowi publicznemu.

Za kraj pochodzenia należy uważać ten kraj, w którym składający ma swój główny zakład.

Jeżeli zakład główny nie leży w jednym z krajów Unii, wówczas powinno się uważać za kraj pochodzenia ten kraj, do którego składający należy.

Artykuł 7.

Właściwość wyrobu, na którym ma się umieścić markę fabryczną lub handlową, nie może w żadnym razie stanowić przeszkody dla złożenia marki.

Artykuł 7*b*.

Kraje umawiające się zobowiązują się dopuszczać do złożenia i do ochrony marki, należące do takich zjednoczeń osób, których istnienie nie sprzeciwia się ustawie kraju pochodzenia, także wtedy, jeżeli te zjednoczenia osób nie posiadają zakładów przemysłowych lub handlowych.

Każdemu krajowi wolno jednak ustanowić szczególne warunki, pod jakimi można zjednoczeniu osób dozwolić ochrony jego marek.

Artykuł 8.

Nazwa handlowa powinna być chroniona w wszystkich krajach Unii bez obowiązku złożenia i bez względu na to, czy stanowi część marki fabrycznej albo handlowej, czy też nie.

Artykuł 9.

Każdy wyrób, zaopatrzony bezprawnie marką fabryczną lub handlową albo nazwą handlową, ulegnie konfiskacie przy dowozie do tych krajów Unii, w których marka ta lub nazwa handlowa ma prawo do ochrony ustawowej.

Jeżeli ustawodawstwo pewnego kraju nie zezwala na konfiskatę przy dowozie, zastąpi się konfiskatę tę zakazem dowozu.

Konfiskatę uskuteczni się tak w tym kraju, w którym nastąpiło bezprawne zaopatrzenie w markę, jak też i w tym kraju, do którego towar wprowadzono.

La saisie aura lieu à la requête soit du ministère public, soit de toute autre autorité compétente, soit d'une partie intéressée, particulier ou société, conformément à la législation intérieure de chaque pays.

Les autorités ne seront pas tenues d'effectuer la saisie en cas de transit.

Si la législation d'un pays n'admet ni la saisie à l'importation, ni la prohibition d'importation, ni la saisie à l'intérieur, ces mesures seront remplacées par les actions et moyens que la loi de ce pays assurerait en pareil cas aux nationaux.

Article 10.

Les dispositions de l'article précédent seront applicables à tout produit portant faussement, comme indication de provenance, le nom d'une localité déterminée, lorsque cette indication sera jointe à un nom commercial fictif ou emprunté dans une intention frauduleuse.

Est réputé partie intéressée tout producteur, fabricant ou commerçant, engagé dans la production, la fabrication ou le commerce de ce produit, et établi soit dans la localité faussement indiquée comme lieu de provenance, soit dans la région où cette localité est située.

Article 10 *bis*.

Tous les pays contractants s'engagent à assurer aux ressortissants de l'Union une protection effective contre la concurrence déloyale.

Article 11.

Les pays contractants accorderont, conformément à leur législation intérieure, une protection temporaire aux inventions brevetables, aux modèles d'utilité, aux dessins ou modèles industriels, ainsi qu'aux marques de fabrique ou de commerce, pour les produits qui figureront aux expositions internationales officielles ou officiellement reconnues, organisées sur le territoire de l'un d'eux

Article 12.

Chacun des pays contractants s'engage à établir un service spécial de la propriété industrielle et un dépôt central pour la communication au public des brevets d'invention, des modèles d'utilité, des dessins ou modèles industriels et des marques de fabrique ou de commerce.

Ce service publiera, autant que possible, une feuille périodique officielle.

Konfiskata nastąpi stosownie do wewnętrznego ustawodawstwa każdego kraju na wniosek prokuratoryi państwa lub każdej innej właściwej władzy albo też strony interesowanej, bez względu na to, czy jest nią osoba pojedyncza czy stowarzyszenie.

Władze nie mają obowiązku uskuteczniać konfiskaty w razie przewozu przez kraj.

Jeżeli ustawodawstwo pewnego kraju nie zezwala ani na konfiskatę przy dowozie ani na zakaz dowozu ani na konfiskatę w kraju samym, zastąpi się te środki temi skargami i czynnościami prawnemi, które ustawa odnośnego kraju w takim samym przypadku zapewnia własnym obywatelom.

Artykuł 10.

Postanowienia poprzedzającego artykułu winny mieć zastosowanie do każdego wytworu, który nosi fałszywie jako oznaczenie pochodzenia nazwę pewnego miejsca, jeżeli oznaczenie to połączono ze zmyśloną lub w zamiarze oszukańczym zapożyczoną nazwą handlową.

Za interesowanego uważać należy każdego wytwórcę, fabrykanta lub kupca, który zajmuje się wytwarzaniem, fabrykacyą tego wytworu lub handlem nim a ma swój zakład w miejscu, podanem fałszywie jako miejsce pochodzenia, lub w okolicy tego miejsca.

Artykuł 10*b*.

Wszystkie kraje umawiające się zobowiązują się do zapewnienia członkom Unii skutecznej ochrony przeciw nierzetelnej konkurencyi.

Artykuł 11.

Kraje umawiające się będą odpowiednio do swego wewnętrznego ustawodawstwa przyznawać wynalazkom, nadającym się do opatentowania, wzorom użytkowym, wzorom lub modelom przemysłowym, oraz markom fabrycznym lub handlowym czasową ochronę odnośnie do tych wyrobów, które wystawione będą na pokaz na urzędowych lub uznanych urzędownie wystawach międzynarodowych, urządzanych na obszarze jednego z nich.

Artykuł 12.

Każdy z krajów umawiających się zobowiązuje się do utworzenia osobnego urzędu dla własności przemysłowej oraz centralnego urzędu składowego celem zawiadamiania publiczności o patentach na wynalazki, wzorach użytkowych, wzorach lub modelach przemysłowych i markach fabrycznych lub handlowych.

Urząd ten będzie wedle możności wydawał peryodyczny dziennik urzędowy.

Article 13.

L'Office international institué à Berne sous le nom de Bureau international pour la protection de la propriété industrielle est placé sous la haute autorité du Gouvernement de la Confédération suisse, qui en règle l'organisation et en surveille le fonctionnement.

Le Bureau international centralisera les renseignements de toute nature relatifs à la protection de la propriété industrielle, et les réunira en une statistique générale, qui sera distribuée à toutes les Administrations. Il procédera aux études d'utilité commune intéressant l'Union et rédigera, à l'aide des documents qui seront mis à sa disposition par les diverses Administrations, une feuille périodique en langue française sur les questions concernant l'objet de l'Union.

Les numéros de cette feuille, de même que tous les documents publiés par le Bureau international, seront répartis entre les Administrations des pays de l'Union, dans la proportion du nombre des unités contributives ci-dessous mentionnées. Les exemplaires et documents supplémentaires qui seraient réclamés, soit par lesdites Administrations, soit par des sociétés ou des particuliers, seront payés à part.

Le Bureau international devra se tenir en tout temps à la disposition des membres de l'Union, pour leur fournir, sur les questions relatives au service international de la propriété industrielle, les renseignements spéciaux dont ils pourraient avoir besoin. Il fera sur sa gestion un rapport annuel qui sera communiqué à tous les membres de l'Union.

La langue officielle du Bureau international sera la langue française.

Les dépenses du Bureau international seront supportées en commun par les pays contractants. Elles ne pourront, en aucun cas, dépasser la somme de soixante mille francs par année.

Pour déterminer la part contributive de chacun des pays dans cette somme totale des frais, les pays contractants et ceux qui adhéreraient ultérieurement à l'Union seront divisés en six classes, contribuant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

1e classe	. . . . .	25 unités
2e „	. . . . .	20 „
3e „	. . . . .	15 „
4e „	. . . . .	10 „
5e „	. . . . .	5 „
6e „	. . . . .	3 „

Ces coefficients seront multipliés par le nombre des pays de chaque classe, et la somme des pro-

Artykuł 13.

Urząd międzynarodowy w Bernie, utworzony pod nazwą „Biuro Międzynarodowe dla ochrony własności przemysłowej“, podlega wysokiemu autorytetowi Rządu zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego, który określa jego urządzenie i nadzoruje tok czynności.

To Biuro Międzynarodowe będzie zbierało wiadomości wszelkiego rodzaju, odnoszące się do ochrony własności przemysłowej, i zestawiało je w ogólną statystykę, którą należy udzielić wszystkim Rządom. Będzie ono zajmowało się ogólnie użytecznemi studyami, mającemi znaczenie dla Unii, i przy pomocy materyału aktów udzielonego mu przez rozmaite Rządy, wydawało peryodyczny dziennik w języku francuskim dla spraw, tyczących się przedmiotu Unii.

Numery tego dziennika oraz wszelkie pisma, ogłaszane przez Biuro Międzynarodowe, należy rozdzielać między Rządy krajów Unii w stosunku do liczby wymienionych poniżej jednostek wkładek. Za egzemplarze i pisma, którychby oprócz tego żądały ewentualnie wspomniane Rządy, stowarzyszenia lub osoby prywatne, należy płacić osobno.

Biuro Międzynarodowe musi zawsze służyć potrzebom członków Unii, aby udzielać im wymaganych ewentualnie przez nich szczególnych wyjaśnień o kwestyach, odnoszących się do międzynarodowego zarządu własnością przemysłową. Sporządza ono corocznie sprawozdanie o toku swych czynności, które się udziela wszystkim członkom Unii.

Językiem urzędowym Biura Międzynarodowego ma być język francuski.

Koszta Biura Międzynarodowego winny pokrywać wspólnie kraje umawiające się. Koszta te nie powinny przekraczać w żadnym razie sumy sześćdziesięciu tysięcy franków rocznie.

W celu oznaczenia wkładki, którą każdy kraj przyczyniać się ma do tej ogólnej sumy kosztów, dzieli się kraje umawiające się oraz te, które później przystąpią do Unii, na sześć klas, z których każda przyczynia się w stosunku do pewnej oznaczonej ilości jednostek, a mianowicie

1. klasa	. . . . .	25 jednostek
2. „	. . . . .	20 „
3. „	. . . . .	15 „
4. „	. . . . .	10 „
5. „	. . . . .	5 „
6. „	. . . . .	3 „

Te spółczynniki mnoży się przez liczbę krajów, należących do każdej klasy, a suma otrzymanych

duits ainsi obtenus fournira le nombre d'unités par lequel la dépense totale doit être divisée. Le quotient donnera le montant de l'unité de dépense.

Chacun des pays contractants désignera, au moment de son accession, la classe dans laquelle il désire être rangé.

Le Gouvernement de la Confédération suisse surveillera les dépenses du Bureau international, fera les avances nécessaires et établira le compte annuel, qui sera communiqué à toutes les autres Administrations.

Article 14.

La présente Convention sera soumise à des revisions périodiques, en vue d'y introduire les améliorations de nature à perfectionner le système de l'Union.

À cet effet, des Conférences auront lieu, successivement, dans l'un des pays contractants entre les Délégués desdits pays.

L'Administration du pays où doit siéger la Conférence préparera, avec le concours du Bureau international, les travaux de cette Conférence.

Le Directeur du Bureau international assistera aux séances des Conférences, et prendra part aux discussions sans voix délibérative.

Article 15.

Il est entendu que les pays contractants se réservent respectivement le droit de prendre séparément, entre eux, des arrangements particuliers pour la protection de la propriété industrielle, en tant que ces arrangements ne contreviendraient point aux dispositions de la présente Convention.

Article 16.

Les pays qui n'ont point pris part à la présente Convention seront admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Elle emportera, de plein droit, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par la présente Convention, et produira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement de la Confédération suisse aux autres pays unionistes, à moins qu'une date postérieure n'ait été indiquée par le pays adhérent.

w ten sposób iloczynów przedstawia ilość jednostek, przez którą podzielić należy koszta ogólne. Iloraz przedstawi następnie wysokość jednostki kosztów.

Każdy z krajów umawiających się oznajmi w chwili swego przystąpienia tę klasę, do której chce być przydzielonym.

Rząd zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego będzie prowadził nadzór nad wydatkami Biura Międzynarodowego, udzielał potrzebnych zaliczek oraz zestawiał rachunek roczny, który się udziela wszystkim innym Rządom.

Artykuł 14.

Niniejsza umowa winna podlegać peryodycznym rewizyom, aby można było wprowadzać do niej poprawki, nadające się do wydoskonalenia systemu Unii.

W tym celu mają odbywać się kolejno w poszczególnych krajach umawiających się konferencye delegatów wymienionych krajów.

Rząd tego kraju, w którym obradować ma konferencya, przygotuje przy pomocy Biura Międzynarodowego prace tej konferencyi.

Naczelnik Biura Międzynarodowego winien być obecny na posiedzeniach konferencyi i brać udział w rozprawach bez głosu stanowczego.

Artykuł 15.

Zgodzono się na to, iż kraje umawiające się zastrzegają sobie wzajemnie prawo zawierania pomiędzy sobą osobnych układów dla ochrony własności przemysłowej, o ile układy te nie sprzeciwiają się postanowieniom niniejszej umowy.

Artykuł 16.

Kraje, które nie wzięły udziału w niniejszym układzie, należy na skutek postawionego przez nie wniosku dopuścić do przyłączenia się do tejże.

Przyłączenie to ma być podane do wiadomości zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego drogą dyplomatyczną, zaś Związek ten doniesie o niem wszystkim innym Rządom.

Następstwem przyłączenia się będzie przystąpienie z pełnym skutkiem prawnym do wszystkich postanowień i dopuszczenie do wszystkich korzyści, postanowionych w niniejszym układzie; przyłączenie się to wywiera skutek w miesiąc po przesłaniu przez Rząd zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego doniesienia innym krajom Unii, z wyjątkiem, gdyby kraj przystępujący podał datę późniejszą.

Article 16 *bis*.

Les pays contractants ont le droit d'accéder en tout temps à la présente Convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Ils peuvent à cet effet soit faire une déclaration générale par laquelle toutes leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats sont compris dans l'accession, soit nommer expressément ceux qui y sont compris, soit se borner à indiquer ceux qui en sont exclus.

Cette déclaration sera notifiée par écrit au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Les pays contractants pourront, dans les mêmes conditions, dénoncer la Convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Artykuł 16 *b*.

Kraje umawiające się mają prawo przystąpienia każdego czasu do niniejszego układu ze względu na swe kolonie, posiadłości, obszary zależne i protektoraty, lub ze względu na poszczególne z nich.

W tym celu mogą złożyć oświadczenie ogólne, przez które włączone zostają do przystąpienia wszystkie ich kolonie, posiadłości, obszary zależne i protektoraty, lub wymienić wyraźnie te z nich, które zostają włączone, albo też ograniczyć się do wymienienia tych, które od przystąpienia się wyłącza.

Oświadczenie to ma się udzielić na piśmie Rządowi zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego, który je udzieli wszystkim innym Rządom.

Kraje umawiające się mogą pod tymi samymi warunkami wypowiedzieć układ ze względu na swe kolonie, posiadłości, obszary zależne i protektoraty, lub ze względu na poszczególne z tychże.

Article 17.

L'exécution des engagements réciproques contenus dans la présente Convention est subordonnée, en tant que de besoin, à l'accomplissement des formalités et règles établies par les lois constitutionnelles de ceux des pays contractants qui sont tenus d'en provoquer l'application, ce qu'ils s'obligent à faire dans le plus bref délai possible.

Artykuł 17.

Wykonanie wzajemnych zobowiązań, zawartych w niniejszym układzie, zależy w miarę potrzeby od dopełnienia formalności i przepisów, wymaganych przez ustawy konstytucyjne tych krajów umawiających się, które są obowiązane wprowadzić je w zastosowanie; kraje te obowiązują się uczynić to w terminie możliwie najkrótszym.

Article 17 *bis*.

La Convention demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé, jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où la dénonciation en sera faite.

Cette dénonciation sera adressée au Gouvernement de la Confédération suisse. Elle ne produira son effet qu'à l'égard du pays qui l'aura faite, la Convention restant exécutoire pour les autres pays contractants.

Artykuł 17 *b*.

Niniejszy układ ma pozostać w mocy przez czas nieoznaczony aż do upływu roku od dnia wypowiedzenia.

Wypowiedzenie to ma być wystosowane do Rządu zaprzysiężonego Związku szwajcarskiego. Skutek jego odnosi się tylko do tego kraju, który je zglasza; dla innych krajów umawiających się pozostaje układ ten nadal ważny.

Article 18.

Le présent Acte sera ratifié, et les ratifications en seront déposées à Washington au plus tard le 1er avril 1913. Il sera mis à exécution, entre les pays qui l'auront ratifié, un mois après l'expiration de ce délai.

Cet Acte, avec son Protocole de clôture, remplacera, dans les rapports entre les pays qui l'auront ratifié: la Convention de Paris du 20 mars 1883; le Protocole de clôture annexé à cet Acte; le Protocole de Madrid du 15 avril 1891 concernant la dotation du Bureau international, et l'Acte

Artykuł 18.

Akt niniejszy ma być ratyfikowany a ratyfikacye należy złożyć w Waszyngtonie najpóźniej w dniu 1. kwietnia 1913. Akt ten wchodzi w życie w krajach, które go ratyfikowały, w miesiąc po upływie tego terminu.

Akt ten wraz z swym protokołem końcowym zastąpi w stosunkach z krajami, które go ratyfikowały: układ z daty Paryż, dnia 20. marca 1883; protokół końcowy do tego aktu; protokół z daty Madryt, dnia 15. kwietnia 1891, dotyczący uposażenia Biura Międzynarodowego, i akt dodatkowy z daty Bruksela,

additionnel de Bruxelles du 14 décembre 1900. Toutefois, les Actes précités resteront en vigueur dans les rapports avec les pays qui n'auront pas ratifié le présent Acte.

dnia 14. grudnia 1900. Wymienione akty pozostają jednak w mocy w stosunkach z tymi krajami, które nie ratyfikowały niniejszego aktu.

Article 19.

Le présent Acte sera signé en un seul exemplaire, lequel sera déposé aux archives du Gouvernement des États-Unis. Une copie certifiée sera remise par ce dernier à chacun des Gouvernements unionistes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Acte.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

Artykuł 19.

Niniejszy akt podpisany zostaje w jednym jedynym egzemplarzu, który składa się w archiwum Rządu Stanów Zjednoczonych. Rząd ten udzieli Rządowi każdego z krajów Unii uwierzytelniony odpis tego aktu.

W dowód tego odnośni pełnomocnicy podpisali akt niniejszy.

Działo się w Waszyngtonie, w jednym jedynym egzemplarzu, dnia 2. czerwca 1911.

Pour l'Allemagne:

Haniel von Haimhausen.
H. Robolski.
Albert Osterrieth.

Za Państwo niemieckie:

Haniel von Haimhausen.
H. Robolski.
Albert Osterrieth.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

L. Baron de Hengelmüller, Ambassadeur d'Autriche-Hongrie.

Za Austryę i za Węgry:

L. Baron Hengelmüller, Ambasador austryacko-węgierski.

Pour l'Autriche:

Dr. Paul Chevalier Beck de Mannagetta et Lerchenau, Chef de Section et Président de l'Office I. R. des Brevets d'invention.

Za Austryę:

Dr. Paul Ritter Beck v. Mannagetta und Lerchenau, szef sekcyi i prezydent c. k. Urzędu patentowego.

Pour la Hongrie:

Elemér de Pompéry, Conseiller ministériel à l'Office Royal hongrois des Brevets d'invention.

Za Węgry:

Elemér v. Pompéry, radca ministeryalny w królewsko-węgierskim Urzędzie patentowym.

Pour la Belgique:

J. Brunet.
Georges de Ro.
Capitaine.

Za Belgię:

J. Brunet.
Georges de Ro.
Capitaine.

Pour le Brésil:

R. de Lima e Silva.

Za Brazylię:

R. de Lima e Silva.

Pour Cuba:

Antonio Martin Rivero.

Za Kuba:

Antonio Martin Rivero.

Pour le Danemark:

J. Clan.

Za Danię:

J. Clan.

Pour la République Dominicaine:

Emilio C. Joubert.

Pour l'Espagne:

Juan Riaño y Gayangos.
J. Florez Posada.

Pour les États-Unis d'Amérique:

Edward Bruce Moore.
Melville Church.
Charles H. Duell.
Robt. H. Parkinson.
Frederick P. Fish.

Pour la France:

Pierre Lefèvre-Pontalis.
G. Breton.
Michel Pelletier.
Georges Maillard.

Pour la Grande-Bretagne:

A. Mitchell Innes.
A. E. Bateman.
W. Temple Franks.

Pour l'Italie:

Lazzaro Negrotto Cambiaso.
Emilio Venezian.
G. B. Ceccato.

Pour le Japon:

K. Matsui.
Morio Nakamatsu.

Pour les États-Unis du Mexique:

J. de las Fuentes.

Pour la Norvège:

Ludwig Aubert.

Pour les Pays-Bas:

Snyder van Wissenkerke.

Pour le Portugal:

J. F. H. M. da Franca, Vte. d'Alte.

Pour la Suède:

Albert Ehrensvärd.

Za Rzeczpospolitą dominikańską:

Emilio C. Joubert.

Za Hiszpanię:

Juan Riaño y Gayangos.
J. Florez Posada.

Za Stany Zjednoczone amerykańskie:

Edward Bruce Moore.
Melville Church.
Charles H. Duell.
Robt. H. Parkinson.
Frederick P. Fish.

Za Francyę:

Pierre Lefèvre-Pontalis.
G. Breton.
Michel Pelletier.
Georges Maillard.

Za Wielką Brytanię:

A. Mitchel Innes.
A. E. Bateman.
W. Temple Franks.

Za Włochy:

Lazzaro Negrotto Cambiaso.
Emilio Venezian.
G. B. Ceccato.

Za Japonię:

K. Matsui.
Morio Nakamatsu.

Za Stany Zjednoczone meksykańskie:

J. de las Fuentes.

Za Norwegię:

Ludwig Aubert.

Za Niderlandy:

Snyder van Wissenkerke.

Za Portugalię:

J. F. H. M. da Franca, Vte. d'Alte.

Za Szwecyę:

Albert Ehrensvärd.

Pour la Suisse:

P. Ritter.
W. Kraft.
Henri Martin.

Pour la Tunisie:

E. de Peretti de la Rocca.

Za Szwajcaryę:

P. Ritter.
W. Kraft.
Henri Martin.

Za Tunis:

E. de Peretti de la Rocca.

Protocole de clôture.

Au moment de procéder à la signature de l'Acte conclu à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit:

Ad article premier.

Les mots „Propriété industrielle" doivent être pris dans leur acception la plus large; ils s'étendent à toute production du domaine des industries agricoles (vins, grains, fruits, bestiaux, etc.), et extractives (minéraux, eaux minérales, etc.).

Ad article 2.

a) Sous le nom de brevets d'invention sont comprises les diverses espèces de brevets industriels admises par les législations des pays contractants, telles que brevets d'importation, brevets de perfectionnement, etc., tant pour les procédés que pour les produits.

b) Il est entendu que la disposition de l'article 2 qui dispense les ressortissants de l'Union de l'obligation de domicile et d'établissement a un caractère interprétatif, et doit, par conséquent, s'appliquer à tous les droits nés en raison de la Convention du 20 mars 1883, avant la mise en vigueur du présent Acte.

c) Il est entendu que les dispositions de l'article 2 ne portent aucune atteinte à la législation de chacun des pays contractants, en ce qui concerne la procédure suivie devant les tribunaux et la compétence de ces tribunaux, ainsi que l'élection de domicile ou la constitution d'un mandataire requises par les lois sur les brevets, les modèles d'utilité, les marques, etc.

Ad article 4.

Il est entendu que, lorsqu'un dessin ou modèle industriel aura été déposé dans un pays en vertu

Protokół końcowy.

Przystępując do podpisania aktu, zawartego w dniu dzisiejszym, zgodzili się podpisani pełnomocnicy na następujące punkty:

Do artykułu 1.

Słowa: „własność przemysłowa" rozumieć należy w ich najszerszem znaczeniu; odnoszą się one do wszystkich wytworów z dziedziny rolnictwa (wina, zboża, owoców, bydła itd.), oraz do wydobywania skarbów podziemnych (minerałów, wód mineralnych itd.).

Do Artykułu 2.

a) W oznaczeniu „patenty na wynalazki" mieszczą się różne rodzaje patentów przemysłowych, dopuszczone przez ustawodawstwa krajów umawiających się, jakoto patenty wprowadzające, ulepszające itd., a to tak dla postępowania jak i dla wyrobów.

b) Zgodzono się na to, że postanowienie artykułu 2., zwalniające członków Unii od obowiązku utrzymywania siedziby i zakładu, ma znaczenie interpretacyi i że wobec tego musi odnosić się do wszystkich praw, które powstały na zasadzie układu z dnia 20. marca 1883 przed wejściem w życie aktu niniejszego.

c) Zgodzono się na to, że postanowienia artykułu 2. nie naruszają bynajmniej ustawodawstwa żadnego z krajów umawiających się co do postępowania przed sądami i co do właściwości tych sądów, jak również co do wyboru siedziby lub ustanowienia pełnomocnika, o ile wymagają tego ustawy o patentach, wzorach użytkowych, markach itd.

Do artykułu 4.

Zgodzono się na to, że, jeżeli w pewnym kraju złożono wzór przemysłowy lub model na

d'un droit de priorité basé sur le dépôt d'un modèle d'utilité, le délai de priorité ne sera que celui que l'article 4 a fixé pour les dessins et modèles industriels.

zasadzie prawa pierwszeństwa, opartego na złożeniu wzoru użytkowego, czasokres pierwszeństwa będzie tylko taki, jaki określono w artykule 4. dla wzorów i modeli przemysłowych.

Ad article 6.

Il est entendu que la disposition du premier alinéa de l'article 6 n'exclut pas le droit d'exiger du déposant un certificat d'enregistrement régulier au pays d'origine, délivré par l'autorité compétente.

Il est entendu que l'usage des armoiries, insignes ou décorations publiques qui n'aurait pas été autorisé par les pouvoirs compétents, ou l'emploi des signes et poinçons officiels de contrôle et de garantie adoptés par un pays unioniste, peut être considéré comme contraire à l'ordre public dans le sens du No. 3 de l'article 6.

Ne seront, toutefois, pas considérées comme contraires à l'ordre public les marques qui contiennent, avec l'autorisation des pouvoirs compétents, la reproduction d'armoiries, de décorations ou d'insignes publics.

Il est entendu qu'une marque ne pourra être considérée comme contraire à l'ordre public pour la seule raison qu'elle n'est pas conforme à quelque disposition de la législation sur les marques, sauf le cas où cette disposition elle-même concerne l'ordre public.

Do artykułu 6.

Zgodzono się na to, że postanowienie ustępu pierwszego artykułu 6. nie wyklucza prawa żądania od składającego potwierdzenia prawidłowego zarejestrowania w kraju pochodzenia, wystawionego przez właściwą władzę.

Zgodzono się na to, że używanie herbów publicznych, odznak lub znaków honorowych, na które nie zezwoliły właściwe władze, lub używanie urzędowych znaków i stempli kontrolnych i gwarancyjnych, wprowadzonych w jednym z krajów Unii, może być uznane za sprzeciwiające się publicznemu porządkowi po myśli punktu 3. artykułu 6.

Jeżeli jednak marki przedstawiają z upoważnienia władz właściwych herby publiczne, znaki honorowe lub odznaki, nie będzie się ich uważało za sprzeciwiające się porządkowi publicznemu.

Zgodzono się na to, że nie można uznać marki pewnej za sprzeciwiającą się porządkowi publicznemu już z tego powodu, że nie odpowiada jakiemuś przepisowi o markach, wyjąwszy, gdyby samo to postanowienie tyczyło się porządku publicznego.

Le présent Protocole de clôture, qui sera ratifié en même temps que l'Acte conclu à la date de ce jour, sera considéré comme faisant partie intégrante de cet Acte, et aura même force, valeur et durée.

Niniejszy protokół końcowy, który będzie ratyfikowany równocześnie z aktem, zawartym w dniu dzisiejszym, ma być uważany za istotną część tego aktu i posiadać tę samą moc i ważność oraz ten sam czas trwania.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole.

W dowód tego odnośni pełnomocnicy podpisali protokół niniejszy.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

Działo się w Waszyngtonie, w jednem jedynem wygotowaniu, dnia 2. czerwca 1911.

Haniel von Haimhausen.
H. Robolski.
Albert Osterrieth.
L. Baron de Hengelmüller.
Dr. Paul Chevalier Beck de Mannagetta et Lerchenau.
Elemér de Pompéry.
J. Brunet.
Georges de Ro.
Capitaine.

R. de Lima e Silva.
J. Clan.
Juan Riaño y Gayangos.
J. Florez Posada.
Edward Bruce Moore.
Melville Church.
Charles H. Duell.
Frederick P. Fish.
Robt. H. Parkinson.
Emilio C. Joubert.
Pierre Lefèvre-Pontalis.
Michel Pelletier.
G. Breton.
Georges Maillard.
A. Mitchell Innes.
A. E. Bateman.
W. Temple Franks.
Lazzaro Negrotto Cambiaso.
Emilio Venezian.
G. B. Ceccato.
K. Matsui.
Morio Nakamatsu.
J. de las Fuentes.
Snyder van Wissenkerke.
J. F. H. M. da Franca, Vte. D'Alte.
Albert Ehrensvärd.
P. Ritter.
W. Kraft.
Henri Martin.
E. de Peretti de la Rocca.
Ludwig Aubert.
Antonio Martin Rivero.

Nos visis et perpensis tractatus huius articulis omnes illos et singulos pro Austria et pro Hungaria ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae, die decimo sexto mensis Martii anno Domini millesimo nongentesimo tertio decimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Georgius **Demelić** a **Panyova** m. p.
Caes. et Reg. Consiliarius aulicus et ministerialis.

II.

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque illis plurium aliarum civitatum tractatus specialis de mercium et fabricatorum tesseris internationaliter registrandis die secundo mensis Junii anni millesimi nongentesimi undecimi Washingtoniae initus et signatus est, tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Arrangement de Madrid

du 14 avril 1891

pour

l'enregistrement international des Marques de fabrique ou de commerce

revisé à

Bruxelles le 14 décembre 1900 et à Washington le 2 juin 1911

conclu entre

l'Autriche, la Hongrie, la Belgique, le Brésil, Cuba, l'Espagne, la France, l'Italie, le Mexique, les Pays-Bas, le Portugal, la Suisse et la Tunisie.

Les Soussignés, dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont, d'un commun accord, arrêté le texte suivant, qui remplacera l'Arrangement signé à Madrid le 14 avril 1891 et l'Acte additionnel signé à Bruxelles le 14 décembre 1900, savoir:

Article premier.

Les sujets ou citoyens de chacun des pays contractants pourront s'assurer, dans tous les autres pays, la protection de leurs marques de fabrique ou de commerce acceptées au dépôt dans le pays d'origine, moyennant le dépôt desdites marques au Bureau international, à Berne, fait par l'entremise de l'Administration dudit pays d'origine.

Article 2.

Sont assimilés aux sujets ou citoyens des pays contractants les sujets ou citoyens des pays n'ayant pas adhéré au présent Arrangement qui, sur le territoire de l'Union restreinte constituée par ce dernier, satisfont aux conditions établies par l'article 3 de la Convention générale.

(Przekład.)

Układ madrycki

z dnia 14. kwietnia 1891,

dotyczący

międzynarodowego rejestrowania marek fabrycznych lub handlowych,

rewidowany

w Brukseli w dniu 14. grudnia 1900 i w Waszyngtonie w dniu 2. czerwca 1911,

zawarty między

Austryą, Węgrami, Belgią, Brazylią, Kuba, Hiszpanią, Francyą, Włochami, Meksykiem, Niderlandami, Portugalią, Szwajcaryą i Tunisem.

Podpisani należycie upełnomocnieni przez rządy swe ułożyli w wspólnem porozumieniu następujący tekst, który ma zastąpić układ, zawarty w Madrycie w dniu 14. kwietnia 1891, i akt dodatkowy, podpisany w Brukseli w dniu 14. grudnia 1900.

Artykuł 1.

Poddani lub obywatele każdego z krajów umawiających się będą mogli zapewnić sobie ochronę marek fabrycznych lub handlowych, dopuszczonych w kraju pochodzenia do złożenia, w wszystkich innych krajach traktatowych przez złożenie wspomnianych marek w Biurze Międzynarodowem w Bernie; złożenie to uskutecznia się za pośrednictwem władzy odnośnego kraju pochodzenia.

Artykuł 2.

Na równi z poddanymi lub obywatelami krajów umawiających się uważani będą poddani lub obywatele krajów, które nie przystąpiły do niniejszego układu, jeżeli uczynią zadość warunkom, wymienionym w artykule 3. układu głównego.

Article 3.

Le Bureau international enregistrera immédiatement les marques déposées conformément à l'article premier. Il notifiera cet enregistrement aux diverses Administrations. Les marques enregistrées seront publiées dans une feuille périodique éditée par le Bureau international, au moyen des indications contenues dans la demande d'enregistrement et d'un cliché fourni par le déposant.

Si le déposant revendique la couleur à titre d'élément distinctif de sa marque, il sera tenu:

1°. De le déclarer, et d'accompagner son dépôt d'une mention indiquant la couleur ou la combinaison de couleurs revendiquée;

2°. de joindre à sa demande des exemplaires de ladite marque en couleur, qui seront annexés aux notifications faites par le Bureau international. Le nombre de ces exemplaires sera fixé par le Règlement d'exécution.

En vue de la publicité à donner, dans les pays contractants, aux marques enregistrées, chaque Administration recevra gratuitement du Bureau international le nombre d'exemplaires de la susdite publication qu'il lui plaira de demander. Cette publicité sera considérée dans tous les pays contractants comme pleinement suffisante, et aucune autre ne pourra être exigée du déposant.

Artykuł 3.

Biuro międzynarodowe wciągnie marki, złożone w myśl artykułu 1., natychmiast do rejestru i doniesie o wciągnięciu tem rozmaitym władzom. Zarejestrowane marki ogłosi się w peryodycznym dzienniku, wydawanym przez Biuro Międzynarodowe, na podstawie szczegółów, podanych w prośbie o zarejestrowanie oraz na podstawie odcisku, dostarczonego przez składającego.

Jeżeli składający używa pewnej barwy jako cechy odróżniającej swą markę, wówczas będzie on obowiązany:

1. Oznajmić to wyraźnie i dołączyć do swego zgłoszenia opis, uwidoczniający mającą się używać barwę lub skład barw;

2. załączyć do swego podania o zarejestrowanie kolorowe egzemplarze odnośnej marki, które dołączone będą do doniesień, jakie wysyła Biuro Międzynarodowe. Ilość tych egzemplarzy ustalona będzie w przepisie wykonawczym.

Aby można było w krajach umawiających się podać marki zarejestrowane do wiadomości powszechnej, otrzyma każdy Rząd bezpłatnie od Biura Międzynarodowego taką ilość egzemplarzy wspomnianej wyżej publikacyi, jakiej zażąda. Ogłoszenie to będzie się uważać w wszystkich krajach umawiających się za zupełnie wystarczające i nie będzie się żądać od składającego dalszego ogłoszenia.

Article 4.

A partir de l'enregistrement ainsi fait au Bureau international, la protection de la marque dans chacun des pays contractants sera la même que si cette marque y avait été directement déposée.

Toute marque enregistrée internationalement dans les quatre mois qui suivent la date du dépôt dans le pays d'origine, jouira du droit de priorité établi par l'article 4 de la Convention générale.

Artykuł 4.

Z chwilą uskutecznionego w sposób powyższy zarejestrowania marki w Biurze Międzynarodowem, udzielona jej będzie w każdym z krajów umawiających się taka sama ochrona, jak gdyby złożenie marki było nastąpiło bezpośrednio w tym kraju.

Każdej marce, poddanej zarejestrowaniu międzynarodowemu w ciągu czterech miesięcy, następujących po terminie złożenia w kraju pochodzenia, będzie przysługiwało prawo pierwszeństwa, ustanowione w artykule 4. układu głównego.

Article 4 *bis*.

Lorsqu'une marque, déjà déposée dans un ou plusieurs des pays contractants, a été postérieurement enregistrée par le Bureau international au nom du même titulaire ou de son ayant cause, l'enregistrement international sera considéré comme substitué aux enregistrements nationaux antérieurs, sans préjudice des droits acquis par le fait de ces derniers.

Artykuł 4 *b*.

Jeżeli Biuro Międzynarodowe zarejestrowało dodatkowo markę, wpisaną już do rejestru w jednem lub w kilku z krajów umawiających się, na korzyść tego samego posiadacza lub jego prawonabywcy, wówczas uważać należy zarejestrowanie międzynarodowe za zastępujące poprzednie państwowe wpisy do rejestru, bez ujmy jednak dla praw, nabytych już przez te ostatnie wpisy.

Article 5.

Dans les pays où leur législation les y autorise, les Administrations auxquelles le Bureau international notifiera l'enregistrement d'une marque, auront la faculté de déclarer que la protection ne peut être accordée à cette marque sur leur territoire. Un tel refus ne pourra être opposé que dans les conditions qui s'appliqueraient, en vertu de la Convention générale, à une marque déposée à l'enregistrement national.

Elles devront exercer cette faculté dans le délai prévu par leur loi nationale, et, au plus tard, dans l'année de la notification prévue par l'article 3, en indiquant au Bureau international leurs motifs de refus.

Ladite déclaration, ainsi notifiée au Bureau international, sera par lui transmise sans délai à l'Administration du pays d'origine et au propriétaire de la marque. L'intéressé aura les mêmes moyens de recours que si la marque avait été par lui directement déposée dans le pays où la protection est refusée.

Artykuł 5.

Władze, którym Biuro Międzynarodowe doniesie o zarejestrowaniu marki, będą miały w tych krajach, w których ustawodawstwo upoważnia je do tego, prawo oświadczenia, iż dotyczącej marce nie można przyznać ochrony na ich obszarze. Takie odmówienie ochrony będzie jednak mogło nastąpić tylko z powodów, które stosownie do układu głównego byłyby dopuszczalne co do marki, złożonej celem zarejestrowania w odnośnym kraju.

Z powyższego prawa muszą władze te skorzystać w ciągu terminu, zastrzeżonego przez ustawodawstwo krajowe, a najpóźniej w ciągu terminu jednorocznego po doniesieniu, przewidzianem w artykule 3., przyczem zawiadomić należy Biuro Międzynarodowe o powodach odmówienia ochrony.

Biuro Międzynarodowe winno udzielić natychmiast oświadczenie, które w ten sposób podano do jego wiadomości, władzy kraju pochodzenia i właścicielowi marki. Interesowany będzie miał do rozporządzenia te same środki prawne, jak gdyby był złożył markę bezpośrednio w tym kraju, w którym odmówiono jej ochrony.

Article 5 *bis*.

Le Bureau international délivrera à toute personne qui en fera la demande, moyennant une taxe fixée par le Règlement d'exécution, une copie des mentions inscrites dans le Registre relativement à une marque déterminée.

Artykuł 5*b*.

Biuro Międzynarodowe wyda każdemu na jego żądanie za złożeniem taksy, ustanowionej w przepisie wykonawczym, odpis wszystkich wpisów rejestrowych, odnoszących się do pewnej marki.

Article 6.

La protection résultant de l'enregistrement au Bureau international durera 20 ans à partir de cet enregistrement, mais ne pourra être invoquée en faveur d'une marque qui ne jouirait plus de la protection légale dans le pays d'origine.

Artykuł 6.

Ochrona, uzyskana przez zarejestrowanie w Biurze Międzynarodowem, trwać będzie przez 20 lat, licząc od chwili tego zarejestrowania; nie można jednak będzie korzystać z niej odnośnie do takiej marki, która w kraju pochodzenia nie doznaje już ochrony ustawowej.

Article 7.

L'enregistrement pourra toujours être renouvelé suivant les prescriptions des articles 1 et 3.

Six mois avant l'expiration du terme de protection, le Bureau international donnera un avis officieux à l'Administration du pays d'origine et au propriétaire de la marque.

Artykuł 7.

Zarejestrowanie będzie można zawsze odnawiać według postanowień artykułów 1. i 3.

Na sześć miesięcy przed upływem terminu ochronnego prześle Biuro Międzynarodowe upomnienie zarówno władzy kraju pochodzenia jak i właścicielowi marki.

Article 8.

L'Administration du pays d'origine fixera à son gré, et percevra à son profit, une taxe qu'elle

Artykuł 8.

Władza kraju pochodzenia ustanowi taksę według swego uznania i pobierać ją będzie na swoją

réclamera du propriétaire de la marque dont l'enregistrement international est demandé. À cette taxe s'ajoutera un émolument international de cent francs pour la première marque, et de cinquante francs pour chacune des marques suivantes, déposées en même temps par le même propriétaire. Le produit annuel de cette taxe sera réparti par parts égales entre les pays contractants par les soins du Bureau international, après déduction des frais communs nécessités par l'exécution de cet Arrangement.

Article 8 *bis*.

Le propriétaire d'une marque internationale peut toujours renoncer à la protection dans un ou plusieurs des pays contractants, au moyen d'une déclaration remise à l'Administration du pays d'origine de la marque, pour être communiquée au Bureau international, qui la notifiera aux pays que cette renonciation concerne.

Article 9.

L'Administration du pays d'origine notifiera au Bureau international les annulations, radiations, renonciations, transmissions et autres changements qui se produiront dans la propriété de la marque.

Le Bureau international enregistrera ces changements, les notifiera aux Administrations des pays contractants, et les publiera aussitôt dans son journal.

On procédera de même lorsque le propriétaire de la marque demandera à réduire la liste des produits auxquels elle s'applique.

L'addition ultérieure d'un nouveau produit à la liste ne peut être obtenue que par un nouveau dépôt effectué conformément aux prescriptions de l'article 3. À l'addition est assimilée la substitution d'un produit à une autre.

Article 9 *bis*.

Lorsqu'une marque inscrite dans le Registre international sera transmise à une personne établie dans un pays contractant autre que le pays d'origine de la marque, la transmission sera notifiée au Bureau international par l'Administration de ce même pays d'origine. Le Bureau international enregistrera la transmission et, après avoir reçu l'assentiment de l'Administration à laquelle ressortit le nouveau titulaire, il la notifiera aux autres Administrations et la publiera dans son journal.

La présente disposition n'a point pour effet de modifier les législations des pays contractants qui

rzecz od właściciela marki, co do której zażądano międzynarodowego zarejestrowania. Do taksy tej doliczać się będzie należytość międzynarodową w kwocie 100 franków za pierwszą markę a w kwocie po 50 franków za każdą dalszą markę, złożoną równocześnie przez tego samego zgłaszającego. Dochód roczny z tej taksy rozdzieli Biuro Międzynarodowe w równych częściach między kraje umawiające się, po potrąceniu wspólnych kosztów potrzebnych celem wykonania niniejszego układu.

Artykuł 8 *b*.

Właściciel marki międzynarodowej może każdego czasu zrzec się ochrony w jednym lub w kilku krajach umawiających się, a to zapomocą oświadczenia, przedłożyć się mającego władzy kraju pochodzenia marki, która to władza udzieli to oświadczenie Biuru Międzynarodowemu, to ostatnie zaś doniesie o tem tym krajom, których to zrzeczenie się dotyczy.

Artykuł 9.

Władza kraju pochodzenia winna zawiadomić Biuro Międzynarodowe o unieważnieniach, wykreśleniach, zrzeczeniach się, przeniesieniach i innych zmianach, zachodzących co do stanu posiadania marki.

Biuro Międzynarodowe zarejestruje te zmiany, zawiadomi o nich władze krajów umawiających się i ogłosi je bezzwłocznie w swoim dzienniku.

W taki sam sposób będzie się postępować w tym wypadku, jeżeli właściciel marki postawi wniosek o ograniczenie spisu towarów, dla których marka ta jest przeznaczona.

Dodatkowe umieszczenie nowego towaru w spisie można uzyskać jedynie na podstawie nowego złożenia, uskutecznionego odpowiednio do przepisów artykułu 3. Na równi z dodatkowem umieszczeniem uważa się wymianę pewnego towaru na inny.

Artykuł 9 *b*.

W razie przeniesienia marki, wpisanej do rejestru międzynarodowego, na osobę, osiadłą w innym kraju traktatowym a nie w kraju pochodzenia, winna władza odnośnego kraju pochodzenia zawiadomić o tem przeniesieniu Biuro Międzynarodowe. Biuro Międzynarodowe wciągnie wówczas przeniesienie do rejestru a po nadejściu oświadczenia zezwalającego ze strony odnośnej władzy, której podlega nowy posiadacz marki, doniesie o przeniesieniu innym rządom i ogłosi je w swym dzienniku.

Postanowienie niniejsze nie powinno pociągnąć za sobą żadnej zmiany w ustawodawstwie tych krajów

prohibent la transmission de la marque sans la cession simultanée de l'établissement industriel ou commercial dont elle distingue les produits.

Nulle transmission de marque inscrite dans le Registre international, faite au profit d'une personne non établie dans l'un des pays contractants, ne sera enregistrée.

Article 10.

Les Administrations règleront d'un commun accord les détails relatifs à l'exécution du présent Arrangement.

Article 11.

Les pays de l'Union pour la protection de la propriété industrielle qui n'ont pas pris part au présent Arrangement seront admis à y adhérer sur leur demande, et dans la forme prescrite par la Convention générale.

Dès que le Bureau international sera informé qu'un pays ou une de ses colonies a adhéré au présent Arrangement, il adressera à l'Administration de ce pays, conformément à l'article 3, une notification collective des marques qui, à ce moment, jouissent de la protection internationale.

Cette notification assurera, par elle-même, auxdites marques le bénéfice des précédentes dispositions sur le territoire du pays adhérent, et fera courir le délai d'un an pendant lequel l'Administration intéressée peut faire la déclaration prévue par l'article 5.

Article 12.

Le présent Arrangement sera ratifié, et les ratifications en seront déposées à Washington au plus tard le 1er avril 1913.

Il entrera en vigueur un mois à partir de l'expiration de ce délai, et aura la même force et durée que la Convention générale.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Arrangement.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

L. Baron de Hengelmüller, Ambassadeur d'Autriche-Hongrie.

traktatowych, które zabraniają przeniesienia marki bez równoczesnego przeniesienia przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego, którego wytwory marka ta oznacza.

Przeniesienia marki, wpisanej do rejestru międzynarodowego, na osobę, która nie jest osiadła w żadnym z krajów traktatowych, nie wpisuje się do rejestru.

Artykuł 10.

Władze unormują w drodze wzajemnego porozumienia szczegóły, odnoszące się do wykonania niniejszego układu.

Artykuł 11.

Kraje należące do Unii dla ochrony własności przemysłowej, które nie przystąpiły do niniejszego układu, powinno się na ich żądanie dopuścić do przyłączenia się do tegoż w formie, przepisanej układem głównym.

Skoro Biuro Międzynarodowe otrzyma wiadomość, iż pewien kraj lub jedna z jego kolonii przyłączyła się do niniejszego układu, wówczas prześle ono w myśl artykułu 3. władzy tego kraju ogólny wykaz wszystkich marek, które w danej chwili korzystają z ochrony międzynarodowej.

Zawiadomienie to zapewni samo przez się wspomnianym markom na obszarze przystępującego kraju korzyści, określone w poprzedzających postanowieniach, a termin jednoroczny, w ciągu którego interesowana władza może złożyć oświadczenie, przewidziane w artykule 5., biegnąć będzie od chwili tego zawiadomienia.

Artykuł 12.

Niniejszy układ będzie ratyfikowany, a ratyfikacye będą wymienione w Waszyngtonie najpóźniej w dniu 1. kwietnia 1913.

Układ ten nabywa mocy obowiązującej w miesiąc po tym terminie i ma tę samą skuteczność prawną i ten sam czas trwania, co układ główny.

W dowód tego odnośni pełnomocnicy podpisali niniejszy układ.

Działo się w Waszyngtonie, w jednym jedynym egzemplarzu, w dniu 2. czerwca 1911.

Za Austryę i za Węgry:

L. Baron Hengelmüller, Ambasador austryacko-węgierski.

Pour l'Autriche:

Dr. Paul Chevalier Beck de Mannagetta et Lerchenau, Chef de Section et Président de l'Office I. R. des Brevets d'invention.

Pour la Hongrie:

Elemér de Pompéry, Conseiller ministériel à l'Office Royal hongrois des Brevets d'invention.

Pour la Belgique:

J. Brunet.
Georges de Ro.
Capitaine.

Pour le Brésil:

R. de Lima e Silva.

Pour Cuba:

Antonio Martin Rivero.

Pour l'Espagne:

Juan Riaño y Gayangos.
J. Florez Posada.

Pour la France:

Pierre Lefèvre-Pontalis.
G. Breton.
Michel Pelletier.
Georges Maillard.

Pour l'Italie:

Lazzaro Negrotto Cambiaso.
Emilio Venezian.
G. B. Ceccato.

Pour le Mexique:

J. de las Fuentes.

Pour les Pays-Bas:

Snyder van Wissenkerke.

Pour le Portugal:

J. F. H. M. da Franca, Vte. d'Alte.

Za Austryę:

Dr. Paul Ritter Beck v. Mannagetta und Lerchenau, szef sekcyi i prezydent c. k. Urzędu patentowego.

Za Węgry:

Elemér v. Pompéry, radca ministeryalny w królewsko-węgierskim Urzędzie patentowym.

Za Belgię:

J. Brunet.
Georges de Ro.
Capitaine.

Za Brazylię:

R. de Lima e Silva.

Za Kubą:

Antonio Martin Rivero.

Za Hiszpanię:

Juan Riaño y Gayangos.
J. Florez Posada.

Za Francyę:

Pierre Lefèvre-Pontalis.
G. Breton.
Michel Pelletier.
Georges Maillard.

Za Włochy:

Lazzaro Negrotto Cambiaso.
Emilio Venezian.
G. B. Ceccato.

Za Meksyk:

J. de las Fuentes.

Za Niderlandy:

Snyder van Wissenkerke.

Za Portugalię:

J. F. H. M. da Franca, Vte. d'Alte.

Pour la Suisse:

P. Ritter.
W. Kraft.
Henri Martin.

Pour la Tunisie:

E. de Peretti de la Rocca.

Za Szwajcaryę:

P. Ritter.
W. Kraft.
Henri Martin.

Za Tunis:

E. de Peretti de la Rocca.

Nos visis et perpensis tractatus huius articulis, omnes illos et singulos pro Austria et pro Hungaria ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae, die decimo sexto mensis Martii anno Domini millesimo nongentesimo tertio decimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Georgius **Demelić a Panyova** m. p.
Caes. et Reg. Consiliarius aulicus et ministerialis.

Układy niniejsze ogłasza się po uzyskaniu zgody obu Izb Rady państwa z tym dodatkiem, że skuteczność ich rozciąga się także na Bośnię i Hercegowinę, i że ratyfikacya ich nastąpiła nie tylko odnośnie do Austryi i do Węgier lecz także odnośnie do krajów następujących, a mianowicie: ratyfikacya rewidowanego Układu paryskiego odnośnie do Państwa niemieckiego, Rzeczypospolitej dominikańskiej, Francyi, Wielkiej Brytanii, Włoch, Japonii, Meksyku, Niderlandów, Norwegii, Szwajcaryi, Hiszpanii oraz Stanów Zjednoczonych amerykańskich; ratyfikacya zaś rewidowanego Układu madryckiego odnośnie do Francyi, Włoch, Meksyku, Niderlandów, Szwajcaryi i Hiszpanii.

Wiedeń, dnia 22. kwietnia 1913.

Stürgkh wlr. **Trnka** wlr.

65.

Ustawa z dnia 17. marca 1913,

którą uzupełnia się względnie się zmienia ustawę z dnia 6. stycznia 1890. Dz. u. p. Nr. 19. dotyczącą ochrony znaków towarowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

Ustawę o ochronie znaków towarowych (marek) z dnia 6. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 19, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

Artykuł I.

Do § 1. dodaje się jako ustęp drugi:

„Przy ocenie tego, czy jakiś znak nadaje się do tego celu, należy w miarę zapatrywania interesowanych kół przemysłowych uwzględniać wszystkie okoliczności faktyczne, w szczególności czas używania znaku.“

Artykuł II.

Znosi się przepis § 3., punkt 2., mocą którego wyłączone są od zarejestrowania znaki towarowe, składające się tylko z liczb lub głosek.

Artykuł III.

Znosi się ustęp drugi § 9. W miejsce tegoż wstępuje następujące postanowienie:

„Nowy posiadacz winien jednak uzyskać przepisanie znaku, jeżeli nie prowadzi dalej przedsiębiorstwa pod firmą niezmienioną. Dopóki przepisania tego nie uskuteczniono w rejestrze izby handlowej i przemysłowej, nie może on rościć sobie prawa do znaku a wszystkie zawiadomienia urzędowe, dotyczące znaku, można doręczać z skutecznością przeciw niemu wpisanemu posiadaczowi znaku lub wpisanemu jego zastępcy.“

Artykuł IV.

1. § 21., lic. *c*, znosi się.

2. W § 21., lit. *d*, należy opuścić słowa „w myśl §§ 3. i 4.“.

Artykuł V.

W § 32. dodaje się jako ustęp 2. i 3.:

„O ile niema układów lub konwencyi, przysługuje posiadaczom przedsiębiorstw zagranicznych ochrona po myśli ustawy niniejszej tych rodzajów znaków, wymienionych w ustępie pierwszym, co do których istnieje wzajemność.

Istnienie wzajemności stwierdza się w rozporządzeniu, które się ogłasza w Dzienniku ustaw państwa.“

Artykuł VI.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Artykuł VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi robót publicznych oraz Mojemu Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 17. marca 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r. **Hochenburger** wł.r.

Trnka wł.r.

66.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych z dnia 22. kwietnia 1913,

dotyczące międzynarodowego rejestrowania marek.

Celem wykonania układu madryckiego z dnia 14. kwietnia 1891, dotyczącego międzynarodowego rejestrowania marek fabrycznych lub handlowych, rewidowanego w Brukseli, dnia 14. grudnia 1900 i w Waszyngtonie, dnia 2. czerwca 1911 (Dz. u. p. Nr. 64 z roku 1913, pod II), oraz odnośnie do przepisu wykonawczego, ułożonego zgodnie po myśli artykułu 10. tego układu a ogłoszonego w dodatku do niniejszego rozporządzenia w pierwopisie i w przekładzie, rozporządza się:

Dodatek

§ 1.

Warunkiem złożenia marki do międzynarodowego zarejestrowania jest złożenie tej marki do zarejestrowania w krajach tutejszych. Złożenie to może nastąpić równocześnie z tem ostatniem złożeniem albo później.

§ 2.

Złożenie marki do międzynarodowego zarejestrowania winno nastąpić w tej izbie handlowej i przemysłowej, w której należy złożyć markę celem zarejestrowania w krajach tutejszych.

§ 3.

Złożenie marki do międzynarodowego zarejestrowania winno nastąpić drogą podania wolnego od stempla, wniesionego w podwójnem wygotowaniu. Na podania te należy używać formularzy, sporządzonych przez Biuro Międzynarodowe dla ochrony własności przemysłowej w Bernie a ułożonych w języku francuskim. Formularzy tych można dostać bezpłatnie w izbach handlowych i przemysłowych, tudzież w centralnem Archiwum marek w Ministerstwie robót publicznych. Każde podanie może odnosić się tylko do jednej marki.

Podanie to, w którem należy w przeznaczonem do tego miejscu na formularzu umieścić w sposób trwały wizerunek marki, winno obejmować następujące szczegóły:

1. imię i nazwisko (firmę) składającego i jego adres;

2. jego przemysł (przedsiębiorstwo);

3. wytwory lub towary, dla których marka jest przeznaczona. O międzynarodowe złożenie nie można starać się dla takich towarów, dla których nie zarejestrowano marki w krajach tutejszych;

4. chwilę zarejestrowania w krajach tutejszych;

5. liczbę bieżącą, pod którą zarejestrowano markę w krajach tutejszych; podanie liczby bieżącej uskutecznia się przez wymienienie numeru, pod którym wciągnięto markę do rejestru izby handlowej i przemysłowej, z dodaniem nazwy miejscowości, gdzie izba ta ma siedzibę, n. p.: 14217 Wiedeń, 7312 Praga.

6. Jeżeli barw marki chce się używać jako jej cechy odróżniającej, wówczas należy dodać krótki opis, określający żądaną barwę lub zestawienie barw, n. p.: tło niebieskie, powierzchnia wewnętrznego koła czerwona, albo: czerwony rysunek na złotem tle itp.

Powyższe szczegóły należy ułożyć w języku francuskim, z wyjątkiem szczegółów, wymienionych pod 1. i 5.

§ 4.

Równocześnie z podaniem należy przedłożyć:

A. Kliszę marki, dokładnie ją oddającą i uwidoczniającą wyraźnie wszystkie jej szczegóły w wymiarach, wynoszących nie mniej jak 15 milimetrów, a nie więcej jak 10 centymetrów długości i szerokości, przyczem wysokość druku wynosić ma 24 milimetrów. Klisza ta będzie w dwa lata po ogłoszeniu marki zwrócona jej właścicielowi na jego żądanie przez Biuro Międzynarodowe za pośrednictwem Ministerstwa robót publicznych. Żądać zwrotu można albo już w prośbie o międzynarodowe zarejestrowanie w miejscu, przeznaczonem w tym celu na formularzu, albo później zapomocą wolnego od stempla podania, skierowanego do Biura Międzynarodowego dla ochrony własności przemysłowej w Bernie, które należy wnieść do Ministerstwa robót publicznych. Biuro Międzynarodowe może zniszczyć kliszę, jeżeli zwrotu jej nie zażądano do końca trzeciego roku.

Jeżeli prośbę o międzynarodowe zarejestrowanie wniesie się równocześnie z prośbą o zarejestrowanie marki w krajach tutejszych, należy do każdej z obu próśb dołączyć kliszę marki.

B. Dowód zapłacenia wymienionych niżej kwot na odnośny rachunek w pocztowej Kasie oszczędności dla centralnego Archiwum marek w Ministerstwie robót publicznych (obecnie Nr. 101600):

1. międzynarodowej należytości za zarejestrowanie. Należytość ta wynosi w razie złożenia jednej tylko marki sto (100) franków, a w razie równoczesnego złożenia kilku marek dla tego samego składającego i to bez względu na to, czy towary, dla których składa się marki, zgadzają się z sobą lub nie, za pierwszą markę sto (100), a za każdą następną pięćdziesiąt (50) franków; należytość tę należy uiścić w walucie tutejszokrajowej według kursu wymiany w kwocie 95 K 50 h za każde 100 franków;

2. 50 halerzy na przesyłkę należytości międzynarodowej (l. 1.) do Biura Międzynarodowego;

3. w razie żądania zwrotu kliszy (§ 4., *A*) nadto jeszcze 20 halerzy tytułem zwrotu kosztów odesłania kliszy.

Jeżeli zwrotu kliszy żąda się po wniesieniu prośby o międzynarodowe zarejestrowanie, wówczas należy zapłacić kwotę 20 halerzy również na wspomniany rachunek pocztowej Kasy oszczędności i wykazać zapłatę równocześnie z postawieniem tego żądania.

Poświadczeń złożenia zapłaty tych należytości można dostać w izbie handlowej i przemysłowej.

C. Jeżeli barwy marki chce się użyć jako jej cechy odróżniającej, czterdzieści kolorowych odbitek marki na papierze. Jeżeli marka składa się z kilku oddzielnych części, należy złączyć je i przylepić na jednej karcie z mocnego papieru dla każdej z czterdziestu odbitek.

§ 5.

Wygotowanie podania, dotyczącego złożenia, zaopatrzone przez Biuro Międzynarodowe potwierdzeniem zarejestrowania międzynarodowego, zwróci się składającemu za pośrednictwem izby handlowej i przemysłowej.

§ 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. maja 1913 w miejsce rozporządzeń Ministerstwa robót publicznych z dnia 30. grudnia 1908, Dz. u. p. Nr. 270, i z dnia 22. kwietnia 1909, Dz. u. p. Nr. 62.

Truka wlr.

Dodatek.

(Pierwopis.)

Règlement

pour

L'exécution de l'Arrangement concernant l'enregistrement international des marques de fabrique ou de commerce

revisé à Washington le 2 juin 1911.

Article premier.

Toute demande tendant à obtenir l'enregistrement international d'une marque de fabrique ou de commerce en vertu de l'Arrangement du 14 avril 1891 revisé, devra être adressée par le propriétaire de la marque à l'Administration du pays d'origine en la forme que cette dernière pourra prescrire.

Article 2.

Lorsque la marque sera régulièrement enregistrée dans le pays d'origine, l'Administration de ce pays adressera au Bureau international de la Propriété industrielle, à Berne:

A. Une demande d'enregistrement, en double exemplaire, rédigée en langue française, portant une représentation de la marque et indiquant:

1° Le nom du propriétaire de la marque;

2° Son adresse;

3° Les produits ou marchandises auxquels la marque est destinée;

4° La date d'enregistrement de la marque dans le pays d'origine et son numéro d'ordre.

B. Un cliché de la marque, pour la reproduction typographique de cette dernière dans la publication qui en sera faite par le Bureau interna-

(Przekład.)

Przepis wykonawczy

do

układu, dotyczącego międzynarodowego rejestrowania marek fabrycznych lub handlowych,

rewidowany w Waszyngtonie w dniu 2. czerwca 1911.

Artykuł 1.

Każdą prośbę o międzynarodowe zarejestrowanie marki fabrycznej lub handlowej po myśli rewidowanego układu z dnia 14. kwietnia 1891 winien właściciel odnośnej marki wnieść do władzy kraju pochodzenia w formie przez nią przepisanej.

Artykuł 2.

Po przepisowem zarejestrowaniu marki w kraju pochodzenia prześle władza tego kraju Biuru Międzynarodowemu dla własności przemysłowej w Bernie:

A. Ułożoną w języku francuskim prośbę o zarejestrowanie w podwójnem wygotowaniu, która oprócz wizerunku marki ma zawierać następujące szczegóły:

1. imię i nazwisko właściciela marki;

2. jego adres;

3. wytwory lub towary, dla których marka jest przeznaczona;

4. datę zarejestrowania marki w kraju pochodzenia i jej numer porządkowy.

B. Kliszę marki celem odbicia jej w ogłoszeniu marki, które zarządzi Biuro Międzynarodowe. Klisza ta musi markę dokładnie przedstawiać tak,

tional. Ce cliché doit reproduire exactement la marque, de manière que tous les détails en ressortent visiblement; il ne doit pas avoir moins de 15 millimètres ni plus de 10 centimètres, soit en longueur, soit en largeur. L'épaisseur exacte du cliché doit être de 24 millimètres, correspondant à la hauteur des caractères d'imprimerie. Ce cliché sera, deux ans après sa publication, retourné au propriétaire de la marque, à ses frais, s'il en a fait la demande. Tout cliché non réclamé à la fin de la troisième année pourra être détruit.

Le Bureau insérera dans le formulaire remis au déposant une mention prévoyant cette remise et indiquant si le propriétaire désire rentrer en possession de son cliché.

C. Si le déposant revendique la couleur à titre d'élément distinctif de sa marque:

Quarante exemplaires sur papier, d'une reproduction en couleur de la marque. Si cette marque comporte plusieurs parties séparées, elles devront être réunies et collées, pour chacun des 40 spécimens, sur une feuille de papier fort.

Dans ce même cas, la demande devra porter une brève mention, en langue française, indiquant la couleur ou la combinaison de couleurs revendiquée.

Au cas où l'une ou l'autre des conditions relatives à la couleur ne serait pas remplie, le Bureau international procédera à l'enregistrement de la marque et à sa notification sans tenir compte de la couleur.

D. Le montant de l'émolument international adressé par un mandat postal ou par un autre mode d'envoi, en indiquant le nom et l'adresse du propriétaire de la marque.

La demande d'enregistrement sera établie sur un formulaire fourni gratuitement aux Administrations par le Bureau international.

Article 3.

Le Bureau international procédera sans retard à l'inscription de la marque dans un registre qui contiendra les indications suivantes:

1° Le numéro d'ordre de la marque;

2° Le nom du propriétaire de la marque;

3° Son adresse;

4° Les produits ou marchandises auxquels la marque est appliquée;

5° Le pays d'origine de la marque;

6° La date de l'enregistrement et le numéro d'ordre dans le pays d'origine;

aby wszystkie jej szczegóły wyraźnie występowały; nie może ona mieć długości i szerokości mniejszej jak 15 milimetrów a większej jak 10 centymetrów. Dokładna wysokość druku winna wynosić 24 milimetry odpowiednio do wysokości czcionek druku. Kliszę zwróci się właścicielowi marki na jego koszt w dwa lata po ogłoszeniu marki, jeżeli o to poprosi. Każdą kliszę, której zwrotu nie zażądano do końca trzeciego roku, można zniszczyć.

Na formularzu, który będzie zwrócony składającemu, umieści Biuro uwagę, w której ma być mowa o tym zwrocie oraz wzmianka o tem, czy właściciel chce otrzymać napowrót swoją kliszę.

C. Jeżeli składający zamierza użyć barwy jako cechy odróżniającej swą markę:

Czterdzieści kolorowych odbitek marki na papierze. Jeżeli marka składa się z kilku oddzielnych części, należy złączyć je i przylepić na jednej karcie z mocnego papieru dla każdej z czterdziestu odbitek.

W tym wypadku winna prośba zawierać krótki opis w języku francuskim, określający żądaną barwę lub zestawienie barw.

Jeżeli się nie uczyni zadość któremukolwiek z przepisów, odnoszących się do barwy, Biuro Międzynarodowe dokona zarejestrowania marki oraz zawiadomienia o tem, bez względu na barwę.

D. Kwotę należytości międzynarodowej zapomocą przekazu pocztowego lub w jaki inny sposób, podając imię i nazwisko oraz adres właściciela marki.

Prośbę o zarejestrowanie należy ułożyć na formularzu, dostarczonym bezpłatnie władzom przez Biuro Międzynarodowe.

Artykuł 3.

Biuro Międzynarodowe zaciągnie bezzwłocznie markę do rejestru, zawierającego następujące szczegóły:

1. Numer porządkowy marki;

2. imię i nazwisko właściciela marki;

3. adres jego;

4. wytwory lub towary, dla których marki się używa;

5. kraj pochodzenia marki;

6. datę zarejestrowania oraz numer porządkowy w kraju pochodzenia;

7° Les mentions relatives à la situation de la marque telles que: refus de protection, limitations, transmissions, renonciations, radiations, etc.;

8° La date de l'enregistrement au Bureau international;

9° La date de la notification aux Administrations contractantes.

Article 4.

L'inscription une fois faite dans le registre, le Bureau international certifiera sur les deux exemplaires de la demande que l'enregistrement a eu lieu, et les revêtira tous deux de sa signature et de son timbre. Un de ces exemplaires restera dans les archives du Bureau; l'autre sera renvoyé à l'Administration du pays d'origine.

En outre, le Bureau international notifiera aux Administrations l'enregistrement opéré, en envoyant à chacune d'elles une reproduction typographique de la marque et en leur indiquant:

1° La date et le numéro d'ordre de l'enregistrement international;

2° Le nom et l'adresse du déposant;

3° Les produits ou marchandises auxquels la marque est destinée;

4° Le pays d'origine de la marque, ainsi que sa date d'enregistrement et son numéro d'ordre dans ledit pays.

Dans le cas prévu par l'article 2, lettre *C*, la susdite notification mentionnera, en outre, le dépôt en couleur, et sera accompagnée d'un exemplaire de la reproduction en couleur de la marque.

Article 5.

Le Bureau international publiera ensuite la marque dans une feuille périodique. Cette publication consistera dans la reproduction de la marque, accompagnée des indications mentionnées à l'article 4, alinéa 2, et, le cas échéant, de la mention prévue sous la lettre *C* de l'article 2.

Chaque Administration recevra gratuitement du Bureau international le nombre d'exemplaires qu'il lui conviendra de demander de la publication relative à l'enregistrement international.

Au commencement de chaque année, le Bureau international fera paraître une table où seront indiqués, par ordre alphabétique, et par pays contractant, les noms des propriétaires des marques ayant fait l'objet des publications effectuées dans le cours de l'année précédente.

Article 6.

La notification de refus prévue par l'article 5 de l'Arrangement sera transmise au Bureau inter-

7. szczegóły, odnoszące się do stosunków marki, jakoto odmówienia ochrony, ograniczenia, przeniesienia, zrzeczenia się, wykreślenia itd.;

8. datę zarejestrowania w Biurze Międzynarodowem;

9. datę doniesienia władzom krajów traktatowych.

Artykuł 4.

Po wciągnięciu do rejestru potwierdzi Biuro Międzynarodowe na obu wygotowaniach prośby dokonanie zarejestrowania oraz zaopatrzy oba wygotowania swoim podpisem i pieczątką urzędową. Jedno wygotowanie pozostanie w archiwum Biura, drugie odeśle się władzy kraju pochodzenia.

Biuro Międzynarodowe doniesie nadto władzom o uskutecznieniu zarejestrowania i prześle każdej z tych władz odbitkę marki oraz oznajmi następujące szczegóły:

1. Datę i numer porządkowy międzynarodowego zarejestrowania;

2. imię i nazwisko oraz adres składającego;

3. wytwory lub towary, dla których marka jest przeznaczona;

4. kraj pochodzenia marki i datę jej zarejestrowania oraz jej numer porządkowy w tym kraju.

W przypadku, przewidzianym w artykule 2., lit. *C*, wymieni się w doniesieniu barwy, zastrzeżone przy złożeniu, oraz dołączy się do niego kolorową odbitkę marki.

Artykuł 5.

Biuro Międzynarodowe ogłosi potem markę w peryodycznym dzienniku. Ogłoszenie to będzie polegało na przedstawieniu marki z dodaniem szczegółów, wymienionych w artykule 4., ustęp 2., oraz w danym razie oznajmienia, przewidzianego pod lit. *C* artykułu 2.

Każda władza otrzyma bezpłatnie od Biura Międzynarodowego wymaganą ilość odbitek ogłoszenia, odnoszącego się do międzynarodowego zarejestrowania.

Biuro Międzynarodowe winno wydać na początku każdego roku spis, uwidoczniający w porządku alfabetycznym oraz na podstawie zestawienia według krajów traktatowych imiona i nazwiska posiadaczy marek, ogłoszonych w ciągu ostatniego roku.

Artykuł 6.

Zawiadomienie o odmowie ochrony, przewidziane w artykule 5. układu, przesyła się do

national en trois expéditions identiques, destinées: l'une au Bureau précité, l'autre à l'Administration du pays d'origine, la troisième au propriétaire de la marque.

Si le refus est motivé par l'existence d'un dépôt antérieur, ces notifications devront indiquer la marque avec laquelle il y a collision, en spécifiant: le nom et le domicile de son propriétaire; sa date d'enregistrement et son numéro d'ordre. Un fac-similé sera joint à la notification, si cela est possible.

Biura Międzynarodowego w trzech równobrzmiących wygotowaniach, z których jedno przeznaczone jest dla wspomnianego Biura, drugie dla władzy kraju pochodzenia, trzecie zaś dla właściciela marki.

Jeżeli odmowę uzasadnia się istnieniem wcześniejszego złożenia, wówczas w zawiadomieniu należy wymienić markę, z którą zachodzi kolizya, przytaczając imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania jej właściciela, datę jej zarejestrowania oraz jej liczbę porządkową. O ile to jest możliwe, należy do oznajmienia dołączyć odbitkę marki.

Article 6 *bis*.

La taxe prévue par l'article 5*bis* de l'Arrangement pour les copies ou extraits du registre, est fixée à deux francs par copie ou extrait.

Lorsque les mentions relatives à plusieurs marques pourront être réunies sur la même feuille, la taxe sera réduite à un franc pour chacune des marques en plus de la première.

Tout extrait, certificat ou recherche demandés au Bureau international, en outre des documents dont la délivrance est obligatoire, donnera lieu à la perception d'une taxe analogue.

Artykuł 6 *b*.

Taksę, ustanowioną w artykule 5. *b* układu za odpisy lub wyciągi z rejestru, oznacza się na kwotę dwóch franków za każdy odpis lub wyciąg.

Jeżeli szczegóły, odnoszące się do kilku marek, można połączyć na tej samej karcie, wówczas taksę zniża się do jednego franka za każdą markę, następującą po pierwszej.

Wszystkie wyciągi, potwierdzenia lub dochodzenia, których żąda się od Biura Międzynarodowego, podlegają odpowiedniej taksie, z wyjątkiem dokumentów, co do wystawiania których istnieje obowiązek.

Article 7.

Les changements survenus dans la propriété d'une marque, et qui auront fait l'objet de la notification prévue par les articles 9 et 9*bis* de l'Arrangement, seront consignés dans le registre du Bureau international, sauf dans le cas où, aux termes du troisième alinéa de ce dernier article, la transmission ne pourra être enregistrée. Le Bureau international notifiera à son tour aux Administrations contractantes les changements enregistrés et les publiera dans son journal, en tenant compte des dispositions du premier alinéa de l'article 9*bis* de l'Arrangement, quand le nouveau propriétaire sera établi dans un État contractant autre que le pays d'origine de la marque.

Artykuł 7.

Zmiany, zaszłe w stanie posiadania marki, które stanowiły przedmiot doniesienia, przewidzianego w artykułach 9. i 9. *b* układu, należy zapisywać w rejestrze Biura Międzynarodowego, z wyjątkiem tego przypadku, w którym po myśli ustępu trzeciego wspomnianego na ostatku artykułu nie można wpisywać przeniesienia. Biuro Międzynarodowe będzie z swojej strony donosić władzom traktatowym o wpisanych zmianach oraz ogłaszać je w swoim dzienniku, przestrzegając przytem postanowień ustępu pierwszego artykułu 9. *b* układu, jeżeli nowy właściciel nie jest osiadły w kraju pochodzenia marki lecz w innem państwie, należącem do układu.

Article 8.

Le renouvellement du dépôt international donnera lieu aux mêmes opérations que le dépôt primitif.

L'avis officieux prévu par l'article 7 de l'Arrangement doit être expédié par le Bureau international dans le cours des six premiers mois de la dernière année de la durée de la protection.

Artykuł 8.

Złożenie międzynarodowe odnawia się w ten sam sposób, jak złożenie pierwotne.

Urzędowe upomnienie, przewidziane w artykule 7. układu, winno Biuro Międzynarodowe przesłać w ciągu pierwszych sześciu miesięcy ostatniego roku czasokresu ochronnego.

Article 9.

Au commencement de chaque année le Bureau international établira le compte des dépenses faites au cours de l'année précédente pour le service de l'enregistrement international; le montant de ce compte sera déduit du total des recettes, et l'excédent de celles-ci sera réparti par parts égales entre tous les pays contractants.

Artykuł 9.

Biuro Międzynarodowe będzie z początkiem każdego roku obliczało wydatki, poczynione w ciągu roku poprzedniego przy dokonywaniu międzynarodowego zarejestrowania; obliczoną kwotę odejmie się od ogólnej sumy dochodów a nadwyżkę rozdzieli się w równych częściach między wszystkie kraje traktatowe.

Article 10.

La notification collective prescrite par l'article 11 de l'Arrangement contiendra les mêmes indications que les notifications prévues par les articles 4 et 7 du présent règlement.

Artykuł 10.

Wykaz ogólny, przepisany w artykule 11. układu, winien zawierać te same szczegóły, co oznajmienia, przewidziane w artykułach 4. i 7. niniejszego przepisu wykonawczego.

Article 11.

Le présent règlement entrera en vigueur en même temps que l'Arrangement auquel il se rapporte et il aura la même durée.

Les Administrations contractantes pourront toujours y apporter, d'un commun accord, conformément aux dispositions de l'article 10 dudit Arrangement, les modifications qui leur paraîtront nécessaires.

Artykuł 11.

Niniejszy przepis wykonawczy wejdzie w życie równocześnie z układem, do którego się odnosi, i będzie przez taki sam czas obowiązywał.

Władze traktatowe mogą każdego czasu za wzajemnem porozumieniem stosownie do postanowień artykułu 10. wspomnianego układu dokonywać w niniejszym przepisie wykonawczym tych zmian, jakie uważają za konieczne.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXII. — Wydana i rozesłana dnia 25. kwietnia 1913.

Treść: № 67. Ustawa, dotycząca zapobiegania chorobom zaraźliwym oraz ich zwalczania.

67.

Ustawa z dnia 14. kwietnia 1913,

dotycząca zapobiegania chorobom zaraźliwym oraz ich zwalczania.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Część I.

Uzyskanie wiadomości o chorobie.

§ 1.

Choroby, podlegające obowiązkowi doniesienia.

Chorobami, podlegającemi obowiązkowi doniesienia, są po myśli niniejszej ustawy:

1. szkarlatyna,
2. błonica,
3. tyfus brzuszny,
4. biegunka krwawa (dysenterya),
5. nagminne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych,
6. gorączka połogowa,
7. tyfus plamisty,
8. ospa,
9. cholera azyatycka,
10. dżuma,
11. tyfus powrotny,
12. trąd (lepra),
13. egipskie zapalenie oczu (trachoma),
14. żółta febra,
15. wąglik,
16. nosacizna,
17. wścieklizna oraz ukąszenie przez zwierzęta, chore na wściekliznę, lub u których zachodzi podejrzenie co do tej choroby.

Jeżeli choroba, niewymieniona w ustępie pierwszym, występuje w szczególności w miejscach leczniczych, zakładach i internatach wśród takich objawów lub wśród takich stosunków, które powodują obawę rozszerzenia się jej w sposób niebezpieczny lub w znacznym rozmiarze, natenczas można chorobę tę w drodze rozporządzenia poddać obowiązkowi doniesienia w ogólności, na pewien znaczony czas lub ze względu na dokładnie oznaczone obszary.

§ 2.

Uskutecznienie doniesienia.

O każdym przypadku zasłabnięcia na chorobę, podlegającą obowiązkowi doniesienia, o śmierci osoby, dotkniętej chorobą tego rodzaju, oraz o każdem podejrzeniu co do takiego zasłabnięcia lub takiego przypadku śmierci musi się donieść bezzwłocznie naczelnikowi tej gminy, na której obszarze przebywa osoba chora lub o chorobę podejrzana albo na której obszarze śmierć nastąpiła, wymieniając przytem imię i nazwisko, wiek oraz mieszkanie osoby chorej lub zmarłej, tudzież, o ile możności, nazwę choroby. Samo tylko podejrzenie co do gorączki połogowej nie uzasadnia obowiązku doniesienia. Nadto można w drodze rozporządzenia zarządzić w ogólności lub na pewien czas albo ze względu na pewne oznaczone choroby, podlegające obowiązkowi doniesienia, aby o tych przypadkach, co do których zachodzi obowiązek doniesienia, a które tyczą się ucznia, osoby udzielającej nauki lub służącego szkolnego, odnoszono kierownictwu szkoły.

Obowiązek doniesienia rozpoczyna się z chwilą, kiedy osoba, obowiązana do doniesienia, wie o tem, że zachodzi przypadek, podlegający obowiązkowi doniesienia, albo może to przypuścić na podstawie swojego wykształcenia zawodowego lub na podstawie okoliczności towarzyszących, które każdy łatwo może poznać.

Rozporządzenie określi formę tego doniesienia.

§ 3.

Osoby, obowiązane do doniesienia.

Do uskutecznienia doniesienia obowiązani są:

1. lekarz, wezwany do porady, w szpitalach zaś, zakładach położniczych oraz w innych zakładach humanitarnych kierownik zakładu lub naczelnik oddziału, obowiązany do tego na podstawie osobnych przepisów;

2. akuszerka, wezwana do pomocy;

3. osoby, trudniące się zawodowo pielęgnacyą, które zajmują się pieczą nad chorym;

4. kierujący gospodarstwem domowem (kierownik zakładu) lub osoba, której poruczono prowadzenie gospodarstwa domowego (kierownictwo zakładu) w jego zastępstwie;

5. przełożeni publicznych i prywatnych zakładów naukowych i ogródków dla dzieci odnośnie do uczniów, osób udzielających nauki i służących szkolnych, podległych ich kierownictwu;

6. właściciel mieszkania lub osoba, której powierzono pieczę nad mieszkaniem w jego zastępstwie;

7. właściciele przemysłów gospodnich i szynkarskich oraz zastępcy ich, zatwierdzeni przez władzę, odnośnie do osób, znajdujących u nich pomieszczenie, lub pozostających u nich w służbie;

8. właściciel domu lub osoba, której powierzono utrzymywanie porządku w domu;

9. w przypadkach, wymienionych § 1. punkt ktach 15., 16. i 17., także lekarze weterynaryjni, o ile podczas wykonywania swego zawodu dowiedzą się o zarażeniu się człowieka albo o podejrzeniu, zachodzącem co do zarażenia się;

10. oglądacze zwłok.

Obowiązek doniesienia ciąży na osobach, wymienionych pod l. 2. do 8., tylko wtedy, jeżeli niema osoby obowiązanej, wymienionej wcześniej w powyższem wyliczeniu pod l. 1. do 7.

§ 4.

Dalsze doniesienie do władz sanitarnych.

O każdem doniesieniu oraz o każdem innem spostrzeżeniu przypadku zasłabnięcia lub śmierci, podlegającego obowiązkowi doniesienia, winien naczelnik gminy zawiadomić natychmiast polityczną władzę powiatową, o ile odnośna gmina sama nie załatwia spraw zarządu politycznego. Władzy tej zastrzega się prawo zarządzenia, aby wpływające w dalszym ciągu doniesienia przedkładano peryodycznie.

Naczelnik gminy oraz osoby obowiązane do doniesienia, wymienione w § 3., punkt 1., winny nadto o każdym pierwszym przypadku zasłabnięcia lub podejrzenia co do zasłabnięcia na szkarlatynę, błonicę, tyfus plamisty, ospę, cholerę azyatycką, dżumę lub egipskie zapalenie oczu donieść natychmiast politycznej władzy powiatowej, w miastach zaś z własnym statutem politycznej władzy krajowej i to telegraficznie, telefonicznie lub, o ileby w ten sposób nie można było uskutecznić doniesienia, przez własnego posłańca.

§ 5.

Dochodzenia co do pojawienia się choroby.

Władze właściwe winny na skutek każdego doniesienia oraz wskutek każdego podejrzenia co do pojawienia się choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, wdrożyć bezzwłocznie za pośrednictwem lekarzy, których mają do rozporządzenia, dochodzenia i badania, potrzebne do ustalenia choroby. W celu ustalenia zarodków choroby należy przytem w miarę możności korzystać z pomocy zawodowych zakładów dla badania.

W rozporządzeniu określi się warunki, pod jakimi można przy tych dochodzeniach otwierać zwłoki i badać części zwłok, oraz wymieni się organa, które mogą dokonywać tych czynności.

Część II.

Zarządzenia w celu zapobiegania chorobom, podlegającym obowiązkowi doniesienia, oraz w celu zwalczania tych chorób.

§ 6.

Odrożenie zarządzeń w razie pojawienia się chorób, podlegających obowiązkowi doniesienia.

W każdym przypadku pojawienia się choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, oraz w każdym przypadku podejrzenia co do choroby tego rodzaju, należy oprócz dochodzeń, wymaganych ewentualnie po myśli § 5., wydać bezzwłocznie w myśl następujących postanowień zarządzenia, potrzebne dla zapobieżenia rozszerzeniu się odnośnej choroby, a to na czas niebezpieczeństwa zarażenia.

W każdej gminie na dotkniętym chorobą obszarze należy ogłaszać zarządzenia, przeznaczone dla powszechnej wiadomości, w sposób w miejscu

zwyczajny, a w miarę potrzeby w dziennikach, przeznaczonych na ogłoszenia urzędowe. W podobny sposób należy również ogłosić bezzwłocznie uchylenie taich zarządzeń.

§ 7.

Odosobnienie chorych.

W rozporządzeniu oznaczy się te choroby, podlegające obowiązkowi doniesienia, przy których pojawieniu się należy odosobnić osoby, dotknięte temi chorobami lub o nie podejrzane. Przytem należy także określić sposób, w jaki ma się przeprowadzić to odosobnienie przy każdej z tych chorób.

Jeżeli w mieszkaniu chorego nie można w odpowiedni sposób dokonać tego odosobnienia po myśli wydanych zarządzeń lub jeżeli się tego odosobnienia nie uskuteczni, wówczas należy chorego umieścić w zakładzie dla chorych lub w innej odpowiedniej ubikacyi, o ile można chorego przewieźć bez narażenia go na niebezpieczeństwo.

Tam, gdzie to jest wskazane przez wzgląd na stosunki miejscowe, należy w celu odosobnienia przygotować na czas odpowiednie ubikacye i uznane za dopuszczalne środki przewozu, względnie urządzić przenośne baraki szpitalne, wyposażone w wszelkie potrzebne urządzenia i personal.

Z wyjątkiem przypadków odosobnienia chorego po myśli ustępu drugiego można przewieźć chorego z mieszkania, w którem się znajduje, jedynie za zezwoleniem władzy oraz przestrzegając ściśle środków ostrożności, zarządzonych w tym względzie przez władzę.

Zezwolenia tego można udzielić tylko wtedy, jeżeli nie zachodzi obawa narażenia przez to na niebezpieczeństwo interesów publicznych, i jeżeli chorego ma się przewieźć do zakładu, przeznaczonego do przyjmowania takich chorych, lub przewiezienie jego okazuje się konieczne ze względu na zachodzące okoliczności.

§ 8.

Odkażenie.

Przedmioty i ubikacye, które przypuszczalnie noszą w sobie zarodki choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia (co do których zachodzi podejrzenie zarażenia), mają być urzędownie odkażone. Jeżeli odpowiednie celowi odkażenie nie da się uskutecznić albo jest za kosztowne w stosunku do wartości przedmiotu, należy przedmiot odnośny zniszczyć.

Przedmiotów, co do których zachodzi podejrzenie zarażenia, nie można usuwać od odkażenia lub przed zniszczeniem oraz wynosić ich z mieszkania przed uskutecznieniem tych czynności.

Osoba, obowiązana po myśli § 3. do doniesienia o odnośnym wypadku, winna donieść w sposób, przepisany w § 2. o przeprowadzeniu odkażenia.

Odkażenie należy w miarę potrzeby uskutecznić pod kierownictwem zawodowych organów.

Szczegółowe przepisy o wdrożeniu oraz o sposobie przeprowadzenia odkażenia i zniszczenia przedmiotów wyda się w rozporządzeniu.

§ 9.

Wykluczenie pewnych osób z zakładów naukowych.

Mieszkańców miejscowości lub domów, w których pojawiła się choroba, podlegająca obowiązkowi doniesienia, można wykluczyć od uczęszczania do zakładów naukowych, ogródków dla dzieci lub tym podobnych zakładów.

O wykluczeniu należy zawiadomić kierownictwo zakładu.

Za przestrzeganie tego zakazu odpowiedzialne są tak same wykluczone osoby, przy nieletnich zaś ich ustawowi zastępcy, jak i organa zakładu, powołane do czuwania nad uczęszczaniem do niego.

§ 310.

Ograniczenie używania wody i inne środki ostrożności.

W miejscowościach, w których pojawiła się choroba, podlegająca obowiązkowi doniesienia, albo które zagrożone są przez chorobę, powstałą gdzieindziej, tudzież w okolicy takich miejscowości można ograniczyć używanie publicznych zakładów kąpielowych, pralni, wychodków publicznych lub zabronić ich używania oraz zarządzić inne odpowiednie środki ostrożności, o ile jest to wskazane dla zapobieżenia rozszerzaniu się choroby.

Taksamo można w razie pojawienia się tyfusu brzusznego, biegunki krwawej, tyfusu plamistego, cholery azyatyckiej, egipskiego zapalenia oczu lub wąglika ograniczyć używanie źródeł, studni, wodociągów, potoków, stawów i innych wód lub zabronić ich używania.

Zakazy, wymienione w poprzednim ustępie, nie odnoszą się jednak do używania wody w celu wytwarzania siły poruszającej w celach komunikacyjnych i przemysłowych, natomiast odnoszą się do używania wody w celu wyrabiania i rozsprzedaży środków żywności oraz przedmiotów, służących dla przyjemności.

§ 11.

Ograniczenie obrotu środkami żywności

Można zabronić wydawania środków żywności z lokalów dla sprzedaży, z domu lub w razie potrzeby

z poszczególnych obszarów, w których pojawiła się szkarlatyna, błonica, tyfus brzuszny, biegunka krwawa, tyfus plamisty, ospa, cholera azyatycka, dżuma lub egipskie zapalenie oczu, albo też wydawanie to uczynić zależnem od zachowania pewnych ostrożności.

§ 12.

Zamknięcie mieszkań, zakaz obrzędów pogrzebowych.

W razie pojawienia się szkarlatyny, błonicy, tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej lub dżumy nie wolno osobom niepowołanym przed uskutecznieniem odkażenia wchodzić do ubikacyi, podejrzanych o możliwość zarażenia, urządzać w tym samym domu uczt pogrzebowych oraz innych obrzędów pogrzebowych.

W rozporządzeniu można postanowić, że ten sam zakaz ma obowiązywać w razie pojawienia się także innych chorób, podlegających obowiązkowi doniesienia.

§ 13.

Zarządzenia odnośnie do zwłok.

Zwłoki osób, które chorowały na tyfus plamisty, ospę, cholerę azyatycką, dżumę należy z możliwym pośpiechem przewieźć do kostnicy.

W razie pojawienia się szkarlatyny, dyfteryi, wąglika lub nosacizny można również zarządzić przewiezienie do kostnicy zwłok osób, które były dotknięte którąś z tych chorób.

Jeżeli zwłok nie można przewieźć do kostnicy, należy je aż do pogrzebania przechowywać w ten sposób w odosobnieniu, aby osoby niepowołane nie miały dostępu do zwłok.

W razie potrzeby należy dokonać przewiezienia lub odosobnienia zwłok w drodze przymusowej.

W rozporządzeniu wyda się szczegółowe przepisy o wkładaniu do trumny, przewożeniu i grzebaniu takich zwłok oraz o urządzeniu kostnic.

§ 14.

Tępienie zwierząt.

W celu zapobieżenia rozszerzaniu się tyfusu plamistego, dżumy, tyfusu powrotnego lub żółtej febry można wydać zarządzenia celem tępienia i usuwania szczurów, myszy i robactwa.

Te same zarządzenia można wydać w drodze rozporządzenia także w razie pojawienia się innych chorób, podlegających obowiązkowi doniesienia.

§ 15.

Zarządzenia przeciw tłumnemu gromadzeniu się większej ilości ludzi.

W razie pojawienia się tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej, dżumy lub w razie gromadnego pojawiania się tyfusu brzusznego, biegunki krwawej lub egipskiego zapalenia oczu można zabronić w ogólności albo z ograniczeniem do pewnych przypadków lub pewnych okresów czasu i obszarów odbywania targów, uroczystości i innych szczególnych obchodów, powodujących tłumne gromadzenie się większej ilości ludzi.

§ 16.

Szczególne przepisy meldunkowe.

Dla miejscowości i obszarów, którym grozi niebezpieczeństwo powstania lub zawleczenia z innych okolic choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, można wydać — nie czyniąc ujmy obowiązującym przepisom o meldunkowym — szczególne zarządzenia co do zgłaszania obcych i miejscowych oraz co do utrzymywania zgłoszeń tych w ewidencyi.

§ 17.

Nadzór nad pewnemi osobami.

Osoby, które należy uważać za rozsadników zarodków choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, można poddać osobnej policyjno-sanitarnej obserwacyi i nadzorowi. W tym celu można na osoby te nałożyć szczególny obowiązek meldowania się i zarządzić peryodyczne badanie tych osób przez lekarza, w razie potrzeby zaś odkażenie i odosobnienie w ich mieszkaniu; jeżeli nie można dokonać w sposób odpowiedni odosobnienia w mieszkaniu, wolno zarządzić odosobnienie i zaopatrywanie w żywność w osobnych ubikacyach.

Jeżeli podejrzenie co do zarażenia odnosi się do tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej lub dżumy, natenczas należy nad osobą, podejrzaną o możność zarażenia, rozciągnąć w każdym razie obserwacyę i nadzór po myśli poprzedniego ustępu.

Osobom, zajmującym się zawodowo leczeniem chorych, pieczą nad chorymi lub chowaniem zwłok, tudzież akuszerkom należy polecić przestrzeganie osobnych przepisów.

§ 18.

Zamknięcie zakładów naukowych.

W razie pojawienia się choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, można orzec zupełne lub

częściowe zamknięcie zakładów naukowych, ogródków dla dzieci i tym podobnych zakładów. O tem zarządzeniu należy zawiadomić właściwą władzę szkolną, która winna bezzwłocznie uskutecznić to zamknięcie.

§ 19.

Zakaz handlu obnośnego.

W razie pojawienia się choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, można zabronić wykonywania handlu odnośnego oraz wykonywania czynności zarobkowych sposobem wędrownym w obszarze jednej lub kilku miejscowości lub gmin.

Zakaz ten oraz jego zniesienie należy w miarę potrzeby ogłosić także w gminach okoliczących.

§ 20.

Ograniczenie ruchu przedsiębiorstw przemysłowych lub ich zamknięcie.

W razie pojawienia się szkarlatyny, błonicy, tyfusu brzusznego, tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej, dżumy lub wąglika można zarządzić w pewnych oznaczonych obszarach zamknięcie takich pracowni dla wykonywania pewnych przemysłów, których prowadzenie pociąga za sobą szczególne niebezpieczeństwo rozszerzenia tych chorób, jeżeli i o ile utrzymanie ruchu przemysłowego wśród stosunków w nim zachodzących mogłoby przez rozszerzenie choroby spowodować nagłe i groźne niebezpieczeństwo dla samych osób, zatrudnionych w przemyśle, oraz dla publiczności w ogóle.

W razie pojawienia się jednej z chorób, wymienionych w ustępie pierwszym, można przy zaistnieniu innych określonych tamże warunków ograniczyć ruch poszczególnych przedsiębiorstw z stałą pracownią, prowadzonych w sposób przemysłowy, albo zarządzić zamknięcie pracowni przemysłowej jakoteż zabronić poszczególnym osobom, stykającym się z chorymi, wchodzenia do pracowni przemysłowych.

Zamknięcie pracowni przemysłowej można jednak zarządzić dopiero wtedy, jeżeli tego wymaga całkiem niezwykłe niebezpieczeństwo.

W rozporządzeniu oznaczy się, o ile zarządzenia, określone w niniejszym paragrafie, można wydawać w razie pojawienia się innych chorób, podlegających obowiązkowi doniesienia.

§ 21.

Oznaczenie domów i mieszkań.

W razie pojawienia się tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej lub dżumy można umieścić odpowiednie oznaczenia na domach, w razie zaś pojawienia się szkarlatyny, błonicy, nagminnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych na mieszkaniach, w których znajdują się chore osoby. Oznaczeń tych nie wolno usuwać przed uskutecznieniem odkażenia.

W rozporządzeniu oznaczy się formę tego oznaczenia.

§ 22.

Opróżnienie mieszkań.

Opróżnienie mieszkań i budynków, w których pojawił się wypadek tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej lub dżumy można, wówczas zarządzić i przymusowo przeprowadzić, jeżeli środek ten w ogóle jest nieuchronny ze względu na potrzebę zabezpieczenia mieszkańców, którzy nie ulegli chorobie, oraz ze względu na potrzebę skutecznego zwalczania rozszerzania się choroby.

Odnośnym mieszkańcom należy na ich żądanie dostarczyć odpowiedniego pomieszczenia i pożywienia i to, jeżeli nie mają odpowiednich środków, bezpłatnie.

§ 23.

Ograniczenia obrotu pewnymi przedmiotami.

W razie pojawienia się szkarlatyny, błonicy, tyfusu brzusznego, biegunki krwawej, tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej, dżumy, egipskiego zapalenia oczu, wąglika lub nosacizny można zabronić obrotu przedmiotami, mogącymi być rozsadnikami zarodków tych chorób oraz pochodzącymi z obszaru, dotkniętego taką chorobą, albo obrót ten uczynić zależnym od zachowywania pewnych ostrożności.

§ 24.

Ograniczenia ruchu mieszkańców pewnych miejscowości.

W razie pojawienia się tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej lub dżumy można wydać dla mieszkańców zarażonych miejscowości lub tymczasowych osad przepisy w celu ograniczenia ruchu.

Również można wydać zarządzenia, ograniczające stykanie się obcych z mieszkańcami takich miejscowości i osad.

§ 25.

Ograniczenia ruchu z zagranicą.

Na zasadzie obowiązujących ustaw i układów państwowych określi się w rozporządzeniu te zarządzenia, mające na celu zapobieżenie zawleczeniu

choroby z zagranicy, którym podlegać będzie wpuszczanie statków morskich oraz innych statków, służących dla ruchu osobowego i towarowego, dowóz i przewóz towarów i przedmiotów użytkowych, wreszcie zaś wpuszczanie i przewóz osób.

§ 26.

Przepisy, odnoszące się do zakładów przewozowych w krajach tutejszych.

Dla przedsiębiorstw publicznych zakładów przewozowych (kolei żelaznych, przedsiębiorstw żeglugi śródlądowej, tratew itd.) oraz dla ruchu w ich obrębie wyda się w rozporządzeniu przepisy, określające w jaki sposób oraz za pośrednictwem jakich organów należy przeprowadzać zarządzenia, określone w niniejszej ustawie a służące w celu zapobiegania chorobom, podlegającym obowiązkowi doniesienia, oraz w celu ich zwalczania.

Również wyda się w rozporządzeniu potrzebne zarządzenia odnośnie do stosowania postanowień niniejszej ustawy na okrętach, w budowlach portowych oraz innych objektach, leżących na obszarze, podległym władzom morskim.

§ 27.

Lekarze epidemiczni.

Jeżeli w razie pojawienia się choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, lekarze, znajdujący się na obszarze, dotkniętym chorobą, w pierwszym zaś rzędzie lekarze gminni i okręgowi nie wystarczają do skutecznego zwalczania choroby, można na czas zapotrzebowania ustanowić lekarzy epidemiczne.

Przy ustanowieniu lekarzy epidemiczne określi się ich pobory w drodze umowy z tem zastrzeżeniem, że mają oni pobierać w razie zachorowania pełną płacę także wtedy, jeżeli choroba ich nie powoduje niezdolności do pracy zawodowej.

§ 28.

Zarządzenia, odnoszące się do zarazków chorobo-twórczych.

W rozporządzeniu można wydać osobne zarządzenia dla uskuteczniania badań zarazków chorobo-twórczych oraz prac nad nimi, tudzież dla ich przechowywania i obrotu nimi.

Część III.

Odszkodowanie oraz ponoszenie kosztów.

§ 29.

Roszczenie o odszkodowanie.

Za przedmioty, poddane odkażeniu przez władzę po myśli przepisów niniejszej ustawy, które przy tem w ten sposób uszkodzono, że nie można już używać ich zgodnie z przeznaczeniem, tudzież za przedmioty zniszczone uiszcza się stosowne wynagrodzenie.

Odszkodowanie należy wypłacić tej osobie, w której posiadaniu przedmiot odnośny się znajdował.

Za przedmioty, będące własnością publicznej korporacyi (państwa, kraju, powiatu, gminy miejscowej, gminy szkolnej itd.) albo publicznego funduszu, nie uiszcza się odszkodowania.

§ 30.

Utrata roszczenia o odszkodowanie.

Utrata roszczenia o odszkodowanie następuje wówczas, jeżeli właściciel lub posiadacz przedmiotu dopuścił się ze względu na chorobę, której miało zapobiec lub którą miało zwalczać zarządzone odkażenie lub zniszczenie, działania lub zaniechania, sprzeciwiającego postanowieniom niniejszej ustawy lub wydanym na jej podstawie zarządzeniom.

Również następuje utrata roszczenia o odszkodowanie wówczas, jeżeli posiadacz przedmiotów uszkodzonych lub zniszczonych wziął dla siebie przedmioty te lub niektóre z nich, aczkolwiek wiedział lub na podstawie odnośnych okoliczności musiał przypuszczać, że one zawierały wątek choroby lub że miały być poddane odkażeniu wskutek zarządzenia władzy.

§ 31.

Zbadanie wysokości szkody.

Jeżeli szkody, wyrządzonej przez odkażenie lub zniszczenie, nie można zbadać w sposób dostateczny na podstawie oświadczenia właściciela, posiadacza lub przechowcy albo na podstawie innych odpowiednich danych, należy ją ocenić przed zwrotem lub zniszczeniem przez znawców, a gdzie tego uczynić nie można, przez bezstronnych świadków-pamiętników, którzy mogą ocenić wartość uszkodzonych przedmiotów.

Potrzeba ocenienia odpada, jeżeli właściciel lub posiadacz przedmiotu odnośnego oświadczy, że nie podnosi roszczenia o odszkodowanie.

§ 32.

Wynagrodzenie za utratę zarobku.

Osobom niezasobnym, wszczególności drobnym przemysłowcom, właścicielom małych posiadłości gruntowych, drobnym handlarzom oraz osobom, żyjącym z zarobku dziennego lub tygodniowego, bez wyjątku zaś tym, którzy nie płacą podatku osobisto-

dochodowego, płaci się za czas, przez który zarządzenie, wydane na zasadzie §§ 7., 17., 20. lub 22., przeszkodziło im w zarobkowaniu, wynagrodzenie, wynoszące 60 procent przyjętej w odnośnym powiecie sądowym płacy dziennej zwyczajnych robotników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia. Wysokość płacy dziennej oznacza się po myśli § 7. ustawy z 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33.

Jeżeli osobie niezasobnej należy się według innych przepisów albo na zasadzie ubezpieczenia robotników na wypadek choroby wynagrodzenie za utratę zarobku przez czas trwania zarządzeń, wymienionych w ustępie pierwszym, wówczas uzupełnia się w przypadkach, wymienionych w ustępie pierwszym, wynagrodzenie to do przepisanej tamże wysokości.

Jeżeli wynagrodzenie, należące się osobie niezasobnej według innych przepisów, dosięga wysokości, określonej w ustępie pierwszym, lub wysokość tę przewyższa, wówczas nie stosuje się powyższych postanowień niniejszego paragrafu.

§ 33.

Czasokres do podniesienia roszczenia o odszkodowanie lub wynagrodzenie za utratę zarobku.

Roszczenie o odszkodowanie (§ 29.) lub o wynagrodzenie za utratę zarobku (§ 32.) należy podnieść w przeciągu dni 30 po uskutecznieniu odkażenia lub zwrotu przedmiotu albo po zawiadomieniu o zniszczeniu, względnie po zawiadomieniu o zarządzeniu, wydanem po myśli §§ 7., 17., 20. lub 22. u tej władzy politycznej, w której okręgu wydano odnośne zarządzenie, w przeciwnym bowiem razie roszczenie gaśnie. Odszkodowanie, względnie wynagrodzenie należy wypłacić jak najprędzej.

§ 34.

Pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia dla lekarzy i dla pozostałej po nich rodziny.

Jeżeli lekarz zatrudniony w krajach tutejszych przy zwalczaniu choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, stracił zdolność do zarobkowania lub poniósł śmierć, to należą się jemu, w razie zaś jego śmierci rodzinie po nim pozostałej pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia. Pobory emerytalne wynoszą co najmniej 2400 K, zaś pobory zaopatrzenia dla rodziny po nim pozostałej wymierza się w wysokości, ustanowionej dla urzędników państwowych VIII. klasy rangi; tytułem kwartału pośmiertnego należy się pozostałej po nim rodzinie co najmniej kwota 600 K. Przy przyznawaniu tych poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia oraz kwartału pośmiertnego należy zresztą przestrzegać ogólnych przepisów pensyjnych.

Jeżeli lekarzowi lub pozostałej po nim rodzinie należą się według innych przepisów pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia na podstawie jego stosunku służbowego, wówczas uzupełnia się je w przypadkach, określonych w ustępie pierwszym, do przepisanej tamże wysokości.

Jeżeli pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia, należące się według innych przepisów lekarzowi lub pozostałej po nim rodzinie na podstawie jego stosunku służbowego, dorównują wysokości, przepisanej w ustępie pierwszym lub ją przewyższają, wówczas nie stosuje się powyższych postanowień niniejszego paragrafu.

§ 35.

Pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia dla osób, zajmujących się pielęgnowaniem, oraz dla pozostałych po nich rodzin.

Jeżeli jakaś osoba, zajmująca się pielęgnowaniem, wskutek swego stałego lub przejściowego zatrudnienia w publicznej służbie sanitarnej przy zwalczaniu choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, straci zdolność do zarobkowania lub poniesie śmierć, należą się jej, w razie zaś jej śmierci, pozostałej po niej rodzinie pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia. Pobory emerytalne wynoszą conajmniej 600 K, pensya wdowia 300 K, dodatek na wychowanie 60 K, a pensya sieroca 150 K; tytułem kwartału pośmiertnego należy się pozostałej po niej rodzinie conajmniej kwota 150 K. Przy przyznawaniu tych poborów emerytalnych i poborów zaopatrzenia oraz kwartału pośmiertnego należy zresztą przestrzegać ogólnych przepisów pensyjnych.

Jeżeli osobie, zajmującej się pielęgnowaniem, lub pozostałej po niej rodzinie należą się według innych przepisów pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia na podstawie jej stosunku służbowego, wówczas uzupełnia się je w przypadkach, określonych w ustępie pierwszym, do przepisanej tamże wysokości.

Jeżeli pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia, należące się według innych przepisów osobie, zajmującej się pielęgnowaniem, lub pozostałej po niej rodzinie na podstawie jej stosunku służbowego, dorównują wysokości, przepisanej w ustępie pierwszym lub ją przewyższają, wówczas nie stosuje się powyższych postanowień niniejszego paragrafu.

Jeżeli osoba, zajmująca się pielęgnowaniem, zachoruje wśród warunków, określonych w ustępie pierwszym, a nie nastąpią przewidziane tam skutki, ma prawo do dalszego pobierania płacy.

Paragraf ten należy stosować także do osób, zatrudnionych przy przewożeniu chorych i przy odkażeniu po myśli § 8.

§ 36.

Pokrywanie kosztów przez skarb państwa.

Skarb państwa winien pokrywać:

a) koszta osobnych doniesień po myśli § 4., ustęp 2.;

b) koszta badań, uskutecznionych po myśli § 5. w państwowych zakładach dla badania;

c) koszta tępienia zwierząt, które mogą spowodować rozszerzenie się zarodków chorób (§ 14.);

d) koszta nadzoru i odosobnienia osób, podejrzanych o możność zarażenia (§ 17.);

e) koszta dostarczenia pomieszczenia (§ 22.);

f) koszta zarządzeń w celu ograniczenia ruchu mieszkańców zarażonych miejscowości i osad (§ 24.);

g) należytości lekarzy epidemicznych (§ 27.);

h) odszkodowania za przedmioty, uszkodzone lub zniszczone przy odkażeniu (§ 29. do 31.);

i) wynagrodzenia za utratę zarobku (§ 32.);

k) pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia dla lekarzy i pozostałych po nich rodzin (§ 34.);

l) pobory emerytalne i pobory zaopatrzenia dla osób, zajmujących się pielęgnowaniem i pozostałych po nich rodzin (§ 35.);

m) koszta czynności urzędowych, dokonywanych przez władze i organa państwowe przy wykonywaniu niniejszej ustawy.

Polityczna władza krajowa ma orzekać o roszczeniach, podnoszonych na zasadzie poprzednich postanowień, z dopuszczeniem odwołania do Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Rząd winien w razie pojawienia się lub szerzenia się zarazy udzielać w razie potrzeby gminom niezasobnym, szczególnie w powiatach granicznych, zasiłków w wysokości conajmniej połowy tych wydatków, które im spowodują zarządzenia, przewidziane w § 7. i 8.

§ 37.

Zwrot kosztów przez strony.

Ustawodawstwu krajowemu zastrzega się wydanie postanowień o ściąganiu należytości i zwrotów w celu pokrycia kosztów, poniesionych przez gminy z powodu wykonywania zarządzeń po myśli niniejszej ustawy.

§ 38.

Nagrody i wynagrodzenia za szczególne świadczenia.

Za nadzwyczajną i ofiarną pomoc, dostarczoną przy wykonywaniu zarządzeń po myśli niniejszej ustawy, która skierowaną była w celu szybkiego i skutecznego zwalczania rozszerzania się choroby, podlegającej obowiązkowi doniesienia, można przyznawać z skarbu państwa nagrody aż do kwoty dwustu koron.

Za szczególne, przekraczające miarę staranności obowiązkowej świadczenia przy zwalczaniu chorób, podlegających obowiązkowi doniesienia, po myśli niniejszej ustawy, można nadto uiścić z skarbu państwa stosowne wynagrodzenie za narosłe koszta i za nadzwyczajny nakład pracy.

Nagrody i wynagrodzenia przyznaje się z urzędu. Orzekać co do tego ma polityczna władza krajowa z wykluczeniem środka prawnego.

Część IV.

Postanowienia karne.

§ 39.

Naruszenie obowiązku doniesienia lub meldowania.

Kto działa wbrew zawartym w niniejszej ustawie albo wydanym na jej podstawie zarządzeniom co do uskuteczniania doniesień i meldunkyw, karany będzie przez władzę polityczną grzywną aż do stu koron albo aresztem aż do ośmiu dni.

Nie wdraża się ścigania karnego, jeżeli doniesienie wniesione zostało wprawdzie nie przez obowiązanych do tego w pierwszym rzędzie, jednakowoż w należytym czasie.

§ 40.

Inne przekroczenia.

Obok przypadków, wymienionych w § 39., ma władza polityczna karać grzywną do dwustu koron lub aresztem do czternastu dni działania i zaniechania, sprzeciwiające się niniejszej ustawie lub zarządzeniom, wydanym na jej podstawie, o ile nie wchodzą w zastosowanie ogólne ustawy karne.

§ 41.

Konfiskata i przepadek przedmiotów.

Jeżeli przechowywanie pewnych przedmiotów, obchodzenie się z nimi lub ich używanie stanowi naruszenie lub obejście jakiegoś przepisu niniejszej ustawy lub też zarządzenia, wydanego na jej podstawie, wówczas mogą powołane do tego organa władz sanitarnych przedmioty te skonfiskować.

Przedmioty, co do których nastąpiło naruszenie lub obejście zakazu obrotu, wydanego po myśli § 25., można w każdym razie skonfiskować, a władza polityczna, w której okręgu je napotkano, może orzec ich przepadek.

Konfiskata i przepadek przedmiotów po myśli ustępu poprzedniego nie są zależne od wdrożenia postępowania karnego przeciw pewnej osobie ani od jej zasądzenia.

Jeżeli przedmiot, uznany za przepadły, nie ma być zniszczony, należy go po odpowiedniem przeprowadzeniu odkażenia sprzedać w drodze publicznego przetargu.

§ 42.

Przeznaczenie grzywien.

Grzywny oraz cena kupna przedmiotów, uznanych za przepadłe, przypadają na rzecz tych gmin, w których okręgu popełniono czyn karygodny lub napotkano przedmiot, uznany za przepadły, należy ich zaś używać na cele publicznej pieczy nad zdrowotnością.

Część V.

Postanowienia ogólne.

§ 43.

Zakres właściwości władz.

Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają postanowień ustawy z dnia 30. kwietnia 1870, Dz. u. p. Nr. 68, dotyczącej organizacyi publicznej służby sanitarnej.

Stosownie do tego należy do gmin w poruczonym zakresie działania w pierwszym rzędzie wdrożenie i przeprowadzenie dochodzeń, określonych w § 5., ustęp 1., oraz zarządzeń w celu zapobieżania chorobom zaraźliwym oraz ich rozszerzaniu się, określonych w §§ 7. do 14. i 18., tudzież współdziałanie na miejscu przy wszystkich innych zarządzeniach, wydawanych po myśli niniejszej ustawy.

W razie pojawienia się szkarlatyny, błonicy, tyfusu brzusznego, tyfusu plamistego, ospy, cholery azyatyckiej, dżumy, egipskiego zapalenia oczu, wścieklizny, ukąszeń przez zwierzęta wściekłe lub podejrzane o wściekliznę oraz w innych wypadkach nagłego niebezpieczeństwa, winni właściwi lekarze, pozostający w publicznej służbie sanitarnej, wdrożyć także zaraz na miejscu dochodzenia, określone w § 5., ustęp 1., oraz wydać zarządzenia, określone w §§ 7. do 14.

Wdrożenie, przeprowadzenie i zabezpieczenie wszelkich przepisanych niniejszą ustawą dochodzeń i zarządzeń w celu zapobiegania chorobom, podlegającym obowiązkowi doniesienia, i ich zwalczania, względnie nadzorowanie i popieranie zarządzeń, wydawanych w pierwszym rzędzie przez gminy albo po myśli ustępu poprzedniego przez właściwe organa sanitarne, należy do zadań władz politycznych, powołanych do wykonywania państwowego zakresu działania w sprawach sanitarnych.

§ 44.

Szczególne upoważnienia władz sanitarnych i ich organów.

Lekarze, wezwani do zbadania przypadku choroby po myśli § 43., ustęp 3., lub na zasadzie zarządzenia władzy, mają prawo po zawiadomieniu głowy gospodarstwa domowego albo osoby, której powierzono kierownictwo nad pielęgnowaniem chorego, do odwiedzania chorego lub przystępu do zwłok oraz do przedsięwzięcia badań, potrzebnych do ustalenia choroby. Przytem należy w miarę możności postępować w porozumieniu z lekarzem, który leczy chorego.

Organom, wysłanym przez władzę po myśli niniejszej ustawy w celu uskutecznienia odkażenia lub innych czynności, nie wolno wzbraniać przystępu do gruntów, domów i innych zakładów, w szczególności do ubikacyi, podejrzanych o możliwość zarażenia, oraz do podejrzanych o to przedmiotów, tudzież przedsięwzięcia potrzebnych środków jakoteż wydania potrzebnych dla odkażenia lub zniszczenia zarządzeń względem przedmiotów i ubikacyi.

Jeżeli nasunie się podejrzenie, że tai się chorobę, podlegającą obowiązkowi doniesienia, albo że ukrywa się przedmioty, podejrzane o możliwość zarażenia, wówczas może polityczna władza powiatowa dokonać rewizyi domowej po myśli przepisów §§ 3. i 5. ustawy z dnia 27. października 1862, Dz. u. p. Nr. 88.

§ 45.

Zarządzenia w zakresie zarządu wojskowego.

Przeprowadzenie zarządzeń, które mają być wydane po myśli niniejszej ustawy w zakresie zarządu wojskowego, należy do władz wojskowych. Władze wojskowe i władze sanitarne winny się w wspomnianych celach z sobą porozumiewać.

§ 46.

Skutek odwołań.

Rekursy (odwołania) przeciw orzeczeniom i zarządzeniom, wydawanym na zasadzie niniejszej ustawy albo na zasadzie zarządzeń, wydawanych w celu jej wykonania, nie mają skutku odwłocznego.

Wyjątek zachodzi tylko o tyle, o ile rozchodzi się o wykonanie orzeczeń karnych.

§ 47.

Postanowienia o opłacie pocztowej.

Osoby, obowiązane po myśli niniejszej ustawy do uskuteczniania doniesień i zgłoszeń, uwolnione są od uiszczania opłaty telegraficznej oraz opłaty pocztowej za wysłanie pocztą doniesień i zgłoszeń tego rodzaju nie w drodze przesyłki poleconej oraz bez dowodu doręczenia.

Zarząd sanitarny ma zwracać w rocznym ryczałcie koszta odnośnych przesyłek, o ile nie korzystają one po myśli obowiązujących ustaw z uwolnienia od opłaty pocztowej.

§ 48.

Zniesienie przepisów dawniejszych.

Uchyla się moc obowiązującą §§ 393. do 397. włącznie ustawy karnej z dnia 27. maja 1852, Dz. u. p. Nr. 117, oraz patent z dnia 21. maja 1805, Zb. u. s. Nr. 731.

Również tracą moc obowiązującą z wejściem w życie niniejszej ustawy lub odnośnego rozporządzenia wszystkie przepisy, odnoszące się do przedmiotów, unormowanych niniejszą ustawą lub wydanem na jej podstawie rozporządzeniem.

§ 49.

Zmiana ustawy karnej.

Po nagłówku dziewiątego rozdziału części drugiej ustawy karnej z dnia 27. maja 1852, Dz. u. p. Nr. 117, należy wstawić:

Narażenie na niebezpieczeństwo zdrowia przez choroby zaraźliwe.

§ 393. Kto dopuści się działania lub zaniechania, co do którego może przewidzieć (§ 335.), że jest ono zdolne spowodować rozszerzenie się zaraźliwej choroby, a przez to niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, będzie karany za przekroczenie grzywną od dziesięciu do tysiąca koron albo aresztem od trzech dni do trzech miesięcy, jeżeli zaś czyn spowodował ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć człowieka, będzie karany po myśli § 335.

Jeżeli czyn popełniono wśród okoliczności szczególnie niebezpiecznych, należy stosować kary, przewidziane w §§ 337. i 432.

§ 50.

Moc obowiązująca ustawy.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

§ 51.

Przepis wykonawczy.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Wiedeń, dnia 14. kwietnia 1913.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr. **Heinold** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIII. — Wydana i rozesłana dnia 25. kwietnia 1913.

Treść: № 68. Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmu krajowego Tyrolu.

68.

Patent cesarski z dnia 21. kwietnia 1913,

dotyczący zwołania sejmu krajowego Tyrolu.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm krajowy uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu zwołuje się na dzień 28. kwietnia 1913 do jego ustawowego miejsca zebrania.

Dan w Naszem głównem i rezydencyjnem mieście Wiedniu dnia 21. kwietnia roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r.
Hochenburger wł.r.
Heinold wł.r.
Hussarek wł.r.
Długosz wł.r.
Georgi wł.r.
Zaleski wł.r.
Forster wł.r.
Trnka wł.r.
Schuster wł.r.
Zenker wł.r.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 29. kwietnia 1913.

Treść: (№ 69 i 70.) 69. Rozporządzenie, którem tworzy się w Urzędzie patentowym dwa dalsze oddziały zgłoszeń (IX. i X.) — 70. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego w Oberuzell do wolnej od cła ekspedycyi używanych zagranicznych koszów przewozowych i beczek drewnianych do napełniania jagodami.

69.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych z dnia 2. kwietnia 1913,

którem tworzy się w Urzędzie patentowym dwa dalsze oddziały zgłoszeń (IX. i X.).

Na zasadzie postanowień §§ 34. i 124. ustawy z dnia 11. stycznia 1897, Dz. u. p. Nr. 30, dotyczącej ochrony wynalazków (ustawa patentowa), rozporządza się, co następuje:

Artykuł I.

W urzędzie patentowym tworzy się dwa dalsze oddziały zgłoszeń (IX. i X.).

Wobec tego przestaną obowiązywać §§ 2., 4., 5. i 7. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 15. września 1898, Dz. u. p. Nr. 157, dotyczącego organizacyi Urzędu patentowego, w brzmieniu swem, które otrzymały w rozporządzeniu ministeryalnem z dnia 17. grudnia 1908, Dz. u. p. Nr. 256, przy równoczesnej zmianie załączników I. i II. tegoż rozporządzenia ministeryalnego i otrzymają obecnie następującą osnowę:

Oddziały zgłoszeń.

§ 2.

W Urzędzie patentowym istnieje dziesięć oddziałów zgłoszeń (technicznych oddziałów zgłoszeń), noszących oznaczenie: oddział zgłoszeń I. do X.

Każdy z tych oddziałów zgłoszeń jest właściwy do opracowywania zgłoszeń patentowych z pewnych działów techniki, której gałęzie podzielone są na klasy patentowe, widoczne z załącznika I. Załącznik I.

Każdy z tych oddziałów zgłoszeń przeprowadza w granicach przydzielonych sobie klas patentowych (załącznik II.) samodzielnie rozprawy i wydaje samodzielnie orzeczenia co do odnośnych zgłoszeń patentowych i sprzeciwów, tudzież co do innych niespornych spraw patentowych, które mu prezydent przydzieli stosownie do ustawy patentowej i rozporządzeń wydanych na jej podstawie. Załącznik II.

Zmiany klas patentowych i ich poddziałów, tudzież zmiany w przydzieleniu klas patentowych i czynności do poszczególnych oddziałów zgłoszeń zastrzeżone są prezydentowi i winny być ogłaszane w dzienniku patentowym.

Dla uchwał, dotyczących wpisów do rejestru patentowego według § 40. ustawy patentowej, istnieje osobny oddział zgłoszeń (prawniczy oddział zgłoszeń); na jego posiedzeniach mają członkowie z wykształceniem prawniczem, przydzieleni do oddziałów zgłoszeń I. do X., brać udział w wydawaniu uchwał stosownie do § 40. ustawy patentowej i postanowień porządku czynności.

Skład oddziałów zgłoszeń.

§ 4.

Do każdego z oddziałów zgłoszeń I. do X. należy przydzielić odpowiednią liczbę członków i urzędników zawodu technicznego.

Kierownictwo i nadzorowanie toku czynności w technicznych oddziałach zgłoszeń należy w wszystkich sprawach postępowania, mającego za przedmiot badanie wstępne i udzielenie patentu, do

członka z zawodu technicznego, którego prezydent Urzędu patentowego przeznaczy na naczelnika i który ma przewodniczyć na posiedzeniach oddziału zgłoszeń.

Do każdego z oddziałów zgłoszeń I. do X. należy dalej przydzielić jednego członka (w razie potrzeby kilku członków) z wykształceniem prawniczem, który w wszystkich kwestyach, gdzie wchodzą w grę względy prawnicze, ma stosownie do postanowień porządku czynności współdziałać wskutek zarządzenia naczelnika oddziału przy odnośnych załatwieniach i uchwałach.

Na posiedzeniach prawniczego oddziału zgłoszeń przewodniczy naczelnik tegoż oddziału, którego prezydent Urzędu patentowego wyznacza z góry na każdy rok czynności.

Pod względem zastępstwa naczelników oddziałów wyda prezydent Urzędu patentowego potrzebne zarządzenia.

Bliższe postanowienia co do toku czynności w oddziałach zgłoszeń zawiera porządek czynności.

Oddziały zażaleń.

§ 5.

W Urzędzie patentowym tworzy się dwa oddziały zażaleń z oznaczeniem:

oddział zażaleń *A* i

oddział zażaleń *B*.

Oddział zażaleń *A* jest właściwy dla zażaleń przeciw uchwałom oddziałów zgłoszeń I., II., VI., VIII. i IX., zaś oddział zażaleń *B* dla zażaleń przeciw uchwałom oddziałów zgłoszeń III., IV., V., VII. i X.

Tok instancyi przeciw uchwałom prawniczego oddziału zgłoszeń idzie do tego z obu oddziałów zażaleń, któremu podlega ten techniczny oddział zgłoszeń, do którego klas należy według obowiązującego podziału na klasy patent, stanowiący przedmiot zaczepionej zażaleniem uchwały, albo zgłoszenie patentu, będące przedmiotem tej uchwały. Jeżeli podanie, na skutek którego zapadła uchwała, zaczepiona zażaleniem, ma za przedmiot kilka patentów lub kilka zgłoszeń patentów, należących według podziału klas do różnych technicznych oddziałów zgłoszeń, wówczas rozstrzyga pod względem przydziału patent, wymieniony w podaniu na pierwszem miejscu, lub zgłoszenie patentu, przytoczone na pierwszem miejscu.

Skład oddziałów zażaleń.

§ 7.

Każdy z obu oddziałów zażaleń składa się z członków zawodu prawniczego i technicznego.

Orzeczenia ostateczne w oddziałach zażaleń zapadają w składzie dwóch członków z wykształceniem prawniczem i trzech członków z zawodu technicznego, wliczając przewodniczącego. Do orzeczeń wpadkowych wystarcza obecność trzech członków, z których dwóch należeć musi do zawodu technicznego (§ 37., ustęp 2. ustawy patentowej).

Na posiedzeniach oddziałów zażaleń przewodniczy (§ 34. ustawy patentowej) albo prezydent Urzędu patentowego albo jego zastępca albo jeden z stałych lub niestałych członków Urzędu patentowego, posiadających wykształcenie prawnicze.

Przy orzeczeniach ostatecznych należy dla oddziału zażaleń *A* powołać drugiego członka z wykształceniem prawniczem z grona członków z wykształceniem prawniczem, należących do oddziałów zgłoszeń III., IV., V., VII. lub X., albo z grona niestałych członków z wykształceniem prawniczem, zaś dla oddziału zażaleń *B* z grona członków z wykształceniem prawniczem, należących do oddziałów zgłoszeń I., II., VI., VIII. lub IX., albo z grona niestałych członków z wykształceniem prawniczem.

Przy orzeczeniach ostatecznych należy trzech członków z zawodu technicznego a przy orzeczeniach wpadkowych dwóch członków z zawodu technicznego powołać dla oddziału zażaleń *A* z grona członków zawodu technicznego, należących do oddziałów zgłoszeń III., IV., V., VII. lub X., albo z grona niestałych członków zawodu technicznego, a dla oddziału zażaleń *B* z grona członków zawodu technicznego, należących do oddziałów zgłoszeń I., II., VI., VIII. lub IX., albo z grona niestałych członków zawodu technicznego.

Członków stałych, którzy nie należą do żadnego z oddziałów zgłoszeń I. do X., można użyć w charakterze członków głosujących w obu oddziałach zażaleń.

Artykuł II.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1913.

Trnka wlr.

Załącznik I.

Spis klas patentowych i ich poddziałów.

1. Przygotowanie rud, kopalin i materyałów palnych.

2. Piekarstwo:

a) piece piekarskie, maszyny piekarskie, przybory piekarskie,
b) maszyny do wytwarzania i obrabiania ciasta,
c) postępowanie przy przyrządzaniu ciasta.

3. Przemysł wyrobu odzieży z wyjątkiem kapeluszy (klasa 41) i obuwia (klasa 71):

a) bielizna, odzienie spodnie, gorsety,
b) odzież i przybory,
c) spięcia do odzieży,
d) środki pomocnicze przy wyrobie odzieży,
e) kwiaty, towary futrzane, pióra, maski, peruki.

4. Przyrządy do oświetlania (z wyjątkiem przyrządów do oświetlenia elektrycznego i gazowego):

a) lichtarze i latarnie,
b) urządzenia lamp z wyjątkiem palników,
c) palniki.

5. Górnictwo:

a) wiertnictwo,
b) górnicze dobywanie kopalin, budowa chodników, szybów, przewożenie (także w klasie 20 i 35), wentylacya.

6. Piwo, wódka, wino, ocet, drożdże:

a) zboże, słód, chmiel,
b) wyrób piwa,
c) wyrób spirytusu,
d) wyrób wina,
e) wyrób octu,
f) wyrób drożdży prasowanych.

7. Wyrób blachy i drutu, tudzież walcownie w ogólności.

8. Blicharstwo, farbiarstwo, druk tkanin, apretura:

a) czyszczenie, folusznictwo (dział mechaniczny),
b) roboty przy wyrobie powierzchni równych, jednostajnych, gładkich i deseniowanych, wykończanie i roboty dodatkowe, wyrób i obrabianie linoleum (dział mechaniczny),
c) blicharstwo,
d) farbiarstwo i merceryzacya,
e) druk tkanin (dział chemiczny),
f) apretura (dział chemiczny).

9. Towary z szczeci.

10. Paliwo:

a) wydobywanie torfu, przerabianie torfu na materyały opałowe,
b) paliwo sztuczne (prasy do cegiełek opałowych, klasa 80),
c) koksownia (zwęglanie, koksowanie, piece do koksu).

11. Introligatorstwo:

a) przybory, maszyny, postępowanie, książki, rejestry,
b) teki, registratory listów.

12. Postępowanie chemiczne i przyrządy chemiczne, o ile nie są przytoczone w osobnych klasach:

a) pierwiastki niemetaliczne, ich związki między sobą, tudzież z metalami alkalicznymi i ziemiami alkalicznemi (o ile nie należą do klasy 62 lub 75),
b) sole i związki wszelkich metali, z wyjątkiem należących do klasy 12 *a* i 75,
c) postępowanie i przyrządy z zakresu chemii nieorganicznej,
d) postępowanie z gazami,
e) postępowanie i przyrządy z zakresu chemii organicznej,
f) filtry na płyny i prasy filtrowe.

13. Kotły parowe i ich wyposażenie (z wyjątkiem palenisk, klasa 24):

a) kotły parowe (z wyjątkiem do opalania),
b) grzanie przygotowawcze i czyszczenie mechaniczne wody zasilającej, zasilanie, regulacya obiegu,
c) wodoskazy, przyrządy sygnałowe i przyrządy dla bezpieczeństwa,
d) przewód, suszenie i przegrzanie pary, odprowadzanie wody z skroplonej pary,
e) czyszczenie kotłów i rur, przytwierdzanie i uszczelnianie rur,
f) szczególne sposoby wytwarzania pary, także ogrzewanie kotłów zapomocą materyi poprzednio ogrzanych (gorących żużli, płynnych metali itp.) i paleniska zamknięte (z bezpośredniem oddziaływaniem płomieni na wodę).

14. Maszyny parowe (maszyny stałe, lokomotywy i maszyny okrętowe):

a) z tłokami poruszającymi się tam i napowrót,
b) z tłokami kołującymi i wahadłowymi oraz cylindrami krążącymi,
c) turbiny parowe,
d) części stawidła i przybory,
e) postępowanie celem zużytkowania siły parowej.

15. Drukarstwo, maszyny do pisania, stemple:

a) przybory, narzędzia i maszyny do układania czcionek,
b) postępowanie drukarskie i powielające, część chemiczna drukarstwa, przyrządy do powielania z wyjątkiem maszyn drukarskich z użyciem przepustnic,
c) prasy i maszyny drukarskie, maszyny drukarskie z użyciem przepustnic,
d) maszyny pomocnicze i przyrządy drukarskie (maszyny do wyrzynania, liniowania, zaginania, dziurkowania, bronzowania, czyszczenie, gładzenie, gumowanie itd.),
e) maszyny do pisania,
f) przyrządy do stemplowania i numerowania.

16. Wyrób nawozu.

17. Wyrób lodu i wytwarzanie zimna, wymiana ciepła i przechowywanie środków żywności:

a) wyrób lodu i wyrąb lodu naturalnego,
b) lodownie, chłodnice i lodownie pokojowe, ochładzanie przestrzeni, wozy chłodzące,
c) kondensatory, przyrządy do wymiany ciepła, oziębiarki; skraplanie powietrza i trudno zgęszczalnych gazów, oziębiarki kominowe,
d) maszyny do wytwarzania zimna i chłodu.

18. Wyrób żelaza:

a) żelazo surowe (wielki piec, kupolak, piec ciągowy, specyalne żelazo surowe).
b) żelazo kowalne (piec fryszerski, pudlowy, Bessemera), piec tyglowy Martina do topienia, stal specyalna, płyty pancerzowe, rafinowanie, hartowanie, czyszczenie.

19. Budowa kolei żelaznych, dróg i mostów:

a) budowa kolei żelaznych,
b) budowa dróg i mostów,
c) czyszczenie ulic.

20. Ruch kolei żelaznych:

a) budowa wozów i lokomotyw (z wyjątkiem kotłów, stawideł i palenisk lokomotyw, skraplanie, przyrządy do gaszenia iskier, do chłonienia dymu),
b) hamulce,
c) wiązania, przewody pociągowe i urządzenia zderzakowe,
d) środki pomocnicze do ruchu kolei żelaznych i urządzenia stacyjne,
e) systemy kolejowe,
f) sygnały dla kolei żelaznych i urządzenia dla bezpieczeństwa,
g) koleje elektryczne i uzbrojenie elektryczne wozów motorowych (z wyjątkiem przyrządów do puszczania i regulowania motorów).

21. Elektrotechnika:

a) telegrafy i telefony,
b) elementy galwaniczne i akumulatory,
c) przewody, budowa przewodów, przynależności przewodów,
d) przyrządy i urządzenia do wytwarzania i przemiany energii elektrycznej,
e) przyrządy do pomiaru elektryczności,
f) oświetlenie elektryczne, dział mechaniczny,
g) oświetlenie elektryczne, dział chemiczny,
h) urządzenia do regulowania prądów elektrycznych,
i) inne przyrządy elektryczne.

22. Barwiki, pokosty, lakiery, powłoki, klej:

a) barwiki organiczne sztuczne (syntetyczne),
b) barwiki mineralne, roślinne i zwierzęce,
c) pokosty i lakiery,
d) powłoki,
e) klej, kity i inne kleidła.

23. Przemysł tłuszczowy, świece, mydła, oleje ziemne:

a) otrzymywanie tłuszczów i olejów, czyszczenie tłuszczów i olejów, lanolina,
b) mydła, kwasy tłuszczowe, świece, oleje eteryczne, zestawianie pachnideł,
c) oleje mineralne i inne osobno nie wymienione płyny do świecenia, parafina, wosk ziemny, smarowidła, wyrób asfaltu.

24. Urządzenia palenisk:

a) paleniska w ogólności,
b) paleniska do miału węglowego i płynnego paliwa,
c) ruszty i czyszczenia rusztów,
d) inne części składowe i narzędzia (przyrządy zasilające, rurki dla przewiewu, progi ogniowe, drzwiczki paleniska, iskrochłony, urządzenia kominowe itd.),
e) paleniska gazowe,
f) piece do palenia śmieci,
g) piece do palenia trupów.

25. Plecionki, wyrób koronek, dzianie i szmuklerstwo:

a) pończosznictwo i dzianie,
b) wyrób plecionek, koronek, maszyny bobinetowe, szmuklerstwo, wiązanie siatek.

26. Wyrób gazu i oświetlenie gazowe:

a) wyrób gazu,
b) lampy i palniki gazowe,
c) ciałka żarowe,
d) przyrządy do zapalania i gaszenia gazu,
e) wyrób gazu acetylenowego i oświetlanie nim.

27. Miechy i przyrządy do wietrzenia:

a) przyrządy do zgęszczania i rozrzedzania powietrza (miechy skórzane, tłokowe, puszkowe, obrotowe, wytryskowe itp.),
b) przyrządy do wentylacyi i do czyszczenia powietrza, przyrządy do zwilżania powietrza.

28. Garbarstwo, obrabianie skóry:

a) maszyny do mechanicznego obrabiania skór niegarbowanych i garbowanych,
b) dział chemiczny.

29. Włókna na przędziwo:

a) mechaniczne otrzymywanie włókien na przędziwo,
b) dział chemiczny.

30. Piecza o zdrowie:

a) instrumenty i przybory lekarskie (z wyjątkiem instrumentów i przyborów dentystycznych),
b) maszyny, instrumenty i przybory dentystyczne, zęby sztuczne, przybory do czyszczenia zębów,
c) przyrządy do inhalacyi, gimnastyki leczniczej i mięsienia, kąpiele, urządzenia do łeczenia zapomocą elektryczności i światła,
d) członki sztuczne, przyrządy ortopedyczne, obwiązki,
e) łoża dla chorych, przewóz chorych, nocniki, krzesła operacyjne, urządzenia pogrzebowe,
f) przetwory hygieniczne i farmaceutyczne, przybory aptekarskie, materyały opatrunkowe, opaski okłady, odkażanie, sterylizacya.

31. Odlewnictwo:

a) formierstwo i maszyny formierskie,
b) odlewnictwo.

32. Szkło:

a) postępowanie z szkłem rozżarzonem,
b) postępowanie z szkłem oziębionem,
c) dział chemiczny.

33. Przybory podręczne i podróżne:

a) parasole, laski, wachlarze,
b) torby, schowki, trzymadła i nosidła,
c) przybory do czesania, zapinacze,
d) przybory wojskowe, namioty, hamaki.

34. Przybory do gospodarstwa domowego:

a) przybory i przyrządy do gotowania.
b) naczynia kuchenne i stołowe,
c) sprzęty,
d) przybory i przyrządy do czyszczenia w gospodarstwie domowem,
e) przybory do gospodarstwa domowego, szczegółowo nie wymienione.

35. Przyrządy do podnoszenia ciężarów:

a) urządzenia do wyciągania w górę i podnoszenia (z wyjątkiem urządzeń elektrycznych),
b) żórawie stałe i ruchome, windy, kołowroty, hamulce itd.,
c) elewatory łańcuchowe i śrubowe, dźwigarki, przyrządy do ładowania, urządzenia hydrauliczne do podnoszenia ciężarów.

36. Ogrzewanie (w ogólności):

a) piece i ogniska do paliwa stałego,
b) piece i ogniska do ogrzewania gazem i paliwem płynnem,
c) ogrzewanie centralne i regulatory ciepła,
d) ogrzewacze do płynów (z wyjątkiem elektrycznych),
e) ogrzewanie elektryczne i przyrządy do ogrzewania elektrycznego.

37. Budownictwo lądowe:

a) konstrukcye dźwigające i odgraniczające przestrzeń,
b) części składowe konstrukcyi,
c) wykonanie wewnętrzne i zewnętrzne budynków,
d) budowa rusztowań.

38. Obrabianie i konserwowanie drzewa:

a) piłowanie, także ostrzenie i prostowanie zębów,
b) narzędzia maszynowe z wyjątkiem pił, zdobienie powierzchni drzewa (dział mechaniczny),
c) wyrób szczególnych przedmiotów,
d) chemiczne procedury co do drzewa (impregnowanie, konserwacya), suszenie (z wyjątkiem urządzeń do suszenia).

39. Róg, kość słoniowa, kauczuk, gutaperka i inne masy plastyczne:

a) dział mechaniczny,
b) dział chemiczny.

40. Hutnictwo:

a) chemiczne przysposabianie rud,
b) otrzymywanie kruszcu, piece hutnicze (także elektryczne),
c) stopy kruszcowe (z wyjątkiem żelaza) i postępowanie z nimi.

41. Kapelusznictwo i wyroby pilśniowe.

42. Instrumenty:

a) instrumenty rysunkowe (cyrkle do kół i krzywizn),
b) przyrządy do mierzenia długości, powierzchni, grubości,
c) instrumenty geodetyczne,
d) odpada,
e) przyrządy do mierzenia gazu, wody, objętości,
f) przyrządy do ważenia,
g) fonografy,
h) przyrządy optyczne (także objektywy fotograficzne),
i) instrumenty i przybory fizykalne, kalendarze,
k) przybory rachunkowe,
l) środki naukowe.

43. Przyrządy do kontroli, rejestrowania i kasy automatyczne:

a) przyrządy do kontroli i rejestrowania,
b) kasy automatyczne,

44. Towary drobne i przybory do palenia:

a) towary drobne (guziki, szpilki, sprzączki, przedmioty do stroju),
b) przybory do palenia, zapalniczki, obcinacze cygar.

45. Rolnictwo i leśnictwo, ogrodnictwo, uprawa wina, mleczarstwo, zootechnika:

a) obrabianie gruntu, siejba, nawożenie,
b) zbiór plonu, postępowanie z zebranym plonem,
c) ogrodnictwo, uprawa jarzyn, owoców, wina i chmielu, leśnictwo,
d) mleczarstwo, dział mechaniczny (dział chemiczny w klasie 53 *a* i *b*),
e) hodowla, połów, tępienie zwierząt, weterynarya (dział mechaniczny),
f) podkownictwo,
g) dział chemiczny (weterynarya, środki do tępienia zwierząt i chwastów, postępowanie z zbożem do siewu itd.).

46. Motory wybuchowe, motory poruszane przez spalanie, motory poruszane ciśnieniem gazu; motory sprężynowe i ciężarowe:

a) motory wybuchowe i poruszane przez spalanie w swym ogólnym układzie,
b) przyrządy stawidłowe i regulacyjne, wentyle, przyrządy do wytwarzania gazu, do karburyzacyi, podpalacze, chłodniki, przyrządy do puszczania w ruch dla maszyn, wymienionych pod *a*,
c) motory poruszane ciśnieniem gazu (maszyny urządzone dla gorącego powietrza, dla ciśnienia powietrza, dla amoniaku, kwasu węglowego, eteru, mieszanin powietrza przesyconego parą oraz mieszanin gazu przesyconego parą itd.),
d) windy, deptaki, motory sprężynowe i ciężarowe.

47. Części składowe maszyn:

a) stałe części konstrukcyi,
b) części konstrukcyi do przenoszenia ruchu,
c) sprzężenia, przeguby, hamulce, przyrządy zamykające i łączące,
d) rzemienie, sznury, łańcuchy itp.,
e) przyrządy do smarowania,
f) rury i węże oraz ich połączenia, zamknięcia rur i naczyń, tłoki, uszczelnienia, dławnice, urządzenia i środki chroniące ciepło itp.,
g) wentyle, kurki, suwaki,
h) tryby (bez podania szczególnego celu).

48. Obrabianie chemiczne metali (emalia, galwanoplastyka):

a) powłoki metaliczne, wykonywane drogą elektrolityczną,
b) powłoki metaliczne, wykonywane drogą nieelektrolityczną i postępowanie z metalami,
c) emaliowanie.

49. Obrabianie mechaniczne metali (z wyjątkiem walcowni w ogólności):

a) narzędzia maszynowe,
b) maszyny do wyrobu pewnych towarów metalowych,
c) postępowanie przy robocie, narzędzia i przyrządy do wykonywania tejże.

50. Młyny:

a) młynarstwo w ściślejszem znaczeniu,
b) maszyny rozdrabniające, o ile nadają się do ogólnego użytku.

51. Instrumenty muzyczne:

a) fortepian, harmonium, organy,
b) instrumenty orkiestrowe,
c) instrumenty do grania mechanicznego i przybory muzyczne pomocnicze.

52. Szycie i hafty:

a) szycie,
b) hafty.

53. Środki żywności:

a) przyrządzanie,
b) przechowywanie,
c) środki żywności dla bydła,
d) maszyny i narzędzia do wyrobu towarów cukrowych.

54. Wyroby papierowe, przerabianie papieru i reklama:

a) wyrób pudełek z tektury oraz roboty przygotowawcze,
b) koperty, worki papierowe, karty i ich wytwarzanie,
c) wyrób papieru w deseń, tudzież przedmiotów z masy papierowej i papieru,
d) reklama.

55. Wyrób papieru:

a) wyrób miazgi papierowej z rozmaitych materyałów surowych drogą mechaniczną,
b) maszyny do wyrobu papieru, roboty wykończające (dział mechaniczny),
c) dział chemiczny, gotowanie celulozy, papier pergaminowy, pstry.

56. Siodlarstwo, tudzież ubiory na konie i inne zwierzęta.

57. Fotografia:

a) dział fizyczny,
b) dział chemiczny.

58. Prasy:

a) z ciśnieniem zapomocą płynu,
b) bez ciśnienia zapomocą płynu.

59. Pompy i inne urządzenia do podnoszenia płynów:

a) pompy tłokowe, błonowe, sikawki pożarne,
b) pompy obrotowe (ciskające, puszkowe itp.),
c) pompy tętnicze parowe (pulsometry), pompy poruszane ciśnieniem gazu i powietrza,
d) pompy smoczkowe (injektory),
e) rozmaite metody podnoszenia płynów, jakoto czerpaki, koła czerpakowe, pompy wytryskowe itd.

60. Regulatory do motorów.

61. Przybory ratunkowe.

62. Przemysł solny alkaliczny i ziemno-alkaliczny, żupnictwo.

63. Budowa wozów, koła do jazdy i wozy motorowe:

a) budowa wozów,
b) koła do jazdy,
c) motocykl i wóz motorowy,
d) koło i obręcz do koła.

64. Przybory szynkarskie:

a) naczynia, flaszki i ich zamknięcia,
b) czyszczenie flaszek, szklanek; przyrządy do przelewania, korkowania i odkorkowania,
c) przyrządy naciskowe do piwa, przyrządy wyszynkowe, czopy, główki syfonów, przyrządy do mierzenia piwa itd.

65. Budowa statków i żeglarstwo:

a) budowa statków,
b) ruch statków i przyrządy do sterowania,
c) uzbrojenie statków, przyrządy do sygnalizacyi i przyrządy ratunkowe morskie,
d) łodzie i welocypedy wodne,
e) szczególne urządzenia wojenno-techniczne (opancerzenie, torpedy, miny, statki podwodne),
f) przyrządy do wyciągania i spuszczania, doki pływające, wydobywanie statków, które zatonęły, czyszczenie i konserwacya statków.

66. Rzeźnictwo.

67. Szlifierstwo i polernictwo:

a) maszyny do szlifowania i polerowania,
b) środki do szlifowania i polerowania,
c) dział chemiczny.

68. Wyroby ślusarskie i szafy na pieniądze:

a) zamki,
b) okucia, zamykadła, przyrządy do otwierania i przytrzymywania drzwi i okien,
c) szafy na pieniądze.

69. Narzędzia do krajania, zarazem broń do cięcia i sztychu.

70. Materyały do pisania i rysowania:

a) ołówki do pisania i rysowania, pióra, rączki, kałamarze itd.,
b) deski do rysunków, linie, narzędzia do zaostrzania ołówków i do wyskrobywania,
c) przybory na biurka, urządzenia do kopiowania.

71. Szewstwo:

a) obuwie,
b) spięcia do obuwia, podkówki, ostrogi itp.,
c) maszyny i narzędzia do wyrobu obuwia (z wyjątkiem maszyn do szycia).

72. Broń palna, pociski, oszańcowania:

a) broń palna ręczna z przyborami,
b) działa i strzelby maszynowe,
c) lawety, obsługa mechaniczna dział,
d) pancerze i tarcze ochronne,
e) amunicya,
f) przyrządy do celowania,
g) strzelnice, tarcze, służące za cel,
h) broń dla zabawki i strzelby dla zabawki.

73. Powroźnictwo.

74. Sygnalizacya (z wyjątkiem sygnalizacyi na kolejach żelaznych).

75. Soda i inny przemysł chemiczny hurtowny:

a) siarka, dwutlenek siarki i kwas siarkowy, kwas solny, kwas azotu i ich sole. kwas węglowy.
b) ługi kwasu węglowego i żrące (z wyjątkiem otrzymanych drogą elektrolityczną), amoniak, związki sinku, żelazocyanu i rodanu,
c) elektroliza alkaliów chlorowych (chlor, alkalia żrące, chlorany i bielące połączenia chloru).

76. Przędzenie:

a) roboty przygotowawcze,
b) przędzenie i skręcanie nici,
c) nawijanie i motanie.

77. Sport, gry, zabawy ludowe, żegluga powietrzna:

a) gry towarzyskie,
b) zabawki dziecięce (lalki, bąki, skrzynki budowlane itp.),
c) przybory do gimnastyki, łyżwy itd., zabawy ludowe,
d) żegluga powietrzna.

78. Materyały wybuchowe i wytwarzanie towarów zapalnych:

a) wyrób zapałek (dział mechaniczny),
b) dział chemiczny, towary zapalne, ognie sztuczne.

79. Tytoń:

a) dział mechaniczny,
b) dział chemiczny.

80. Towary gliniane, przemysł kamienny i cementowy:

a) maszyny przygotowawcze, obróbka kamienia.
b) nadawanie formy,
c) piece i urządzenia do suszenia,
d) kamienie sztuczne (dział chemiczny) i ich ozdabianie,
e) cement i lep cementowy, tudzież ich wytwarzanie (dział chemiczny) wraz z cementem asfaltowym, asfalt sztuczny,
f) wytwarzanie towarów porcelanowych i glinianych (dział chemiczny) oraz ich ozdabianie.

81. Transport i pakowanie:

a) środki pakunkowe.
b) urządzenia do transportowania i ładowania, poczta pneumatyczna, wywóz śmieci i urządzenia magazynowe (silos),
c) maszyny do pakowania i etykietowania.

82. Przyrządy do suszenia i maszyny odśrodkowe (do celów ogólnych):

a) przyrządy do suszenia i postępowanie przy suszeniu (suszenie słodu i chmielu w kl. 6 *a*),
b) maszyny odśrodkowe.

83. Zegary (także elektryczne).

84. Budownictwo wodne i ziemne.

85. Woda, wodociągi i kanalizacya:

a) wodociągi,
b) kanalizacya,
c) czyszczenie wody (do picia, do innych celów, wody odpływającej) prócz filtrów.

86. Tkactwo:

a) roboty przygotowawcze i pomocnicze, maszyny z krosnami i żakardówki,
b) warsztaty tkackie, postępowanie tkackie i tkaniny.

87. Narzędzia i przybory bez nazwy szczególnej.

88. Motory wodne i wiatrowe:

a) turbiny, koła wodne, motory prądowe i maszyny hydrauliczne.
b) maszyny wiatrowe.

89. Wyrób cukru i skrobii:

a) wyrób cukru,
b) wyrób skrobii, dekstrozy i dekstryny.

Załącznik II.

Podział poszczególnych klas patentowych w dziesięciu oddziałach zgłoszeń.

I. Oddział zgłoszeń.

8. Blicharstwo, farbiarstwo, druk tkanin, apretura:

a) czyszczenie, folusznictwo (dział mechaniczny),
b) roboty przy wyrobie powierzchni równych, jednostajnych, gładkich i deseniowanych, wykończanie i roboty dodatkowe, wyrób i obrabianie linoleum (dział mechaniczny).

9. Towary z szczeci.

11. Introligatorstwo:

a) przybory, maszyny, postępowanie, książki, rejestry.
b) teki, registratory listów.

25. Plecionki, wyrób koronek, dzianie i szmuklerstwo:

a) pończosznictwo i dzianie.
b) wyrób plecionek, koronek, maszyny bobinetowe, szmuklerstwo, wiązanie siatek.

28. Garbarstwo, obrabianie skóry:

a) maszyny do mechanicznego obrabiania skór niegarbowanych i garbowanych.

29. Włókna na przędziwo:

a) mechaniczne otrzymywanie włókien na przędziwo.

33. Przybory podręczne i podróżne:

a) parasole, laski, wachlarze,
b) torby, schowki, trzymadła i nosidła,
c) przybory do czesania, zapinacze,
d) przybory wojskowe, namioty, hamaki.

38. Obrabianie i konserwowanie drzewa:

a) piłowanie, także ostrzenie i prostowanie zębów,
b) narzędzia maszynowe z wyjątkiem pił, zdobienie powierzchni drzewa (dział mechaniczny),
c) wyrób szczególnych przedmiotów.

39. Róg, kość słoniowa, kauczuk, gutaperka i inne masy plastyczne:

a) dział mechaniczny.

54. Wyroby papierowe, przerabianie papieru i reklama:

a) wyrób pudełek z tektury oraz roboty przygotowawcze,
b) koperty, worki papierowe, karty i ich wytwarzanie,
c) wyrób papieru w deseń, tudzież przedmiotów z masy papierowej i papieru,
d) reklama.

55. Wyrób papieru:

a) wyrób miazgi papierowej z rozmaitych materyałów surowych drogą mechaniczną,
b) maszyny do wyrobu papieru, roboty wykończające (dział mechaniczny).

70. Materyały do pisania i rysowania:

a) ołówki do pisania i rysowania, pióra, rączki, kałamarze itd.,
b) deski do rysunków, linie, narzędzia do zaostrzania ołówków i do wyskrobywania,
c) przybory na biurka, urządzenia do kopiowania.

73. Powroźnictwo.

76. Przędzenie:

a) roboty przygotowawcze,
b) przędzenie i skręcanie nici,
c) nawijanie i motanie.

78. Materyały wybuchowe i wytwarzanie towarów zapalnych:

a) wyrób zapałek (dział mechaniczny).

86. Tkactwo:

a) roboty przygotowawcze i pomocnicze, maszyny z krosnami i żakardówki,
b) warsztaty tkackie, postępowanie tkackie i tkaniny.

II. Oddział zgłoszeń.

14. Maszyny parowe (maszyny stałe, lokomotywy i maszyny okrętowe):

a) z tłokami poruszającymi się tam i napowrót,
b) z tłokami kołującymi i wahadłowymi oraz cylindrami krążącymi,
c) turbiny parowe,
d) części stawidła i przybory,
e) postępowanie celem zużytkowania siły parowej.

17. Wyrób lodu i wytwarzanie zimna, wymiana ciepła i przechowywanie środków żywności:

a) wyrób lodu i wyrąb lodu naturalnego,
b) lodownie, chłodnice i lodownie pokojowe, ochładzanie przestrzeni, wozy chłodzące,
c) kondensatory, przyrządy do wymiany ciepła, oziębiarki; skraplanie powietrza i trudno zgęszczalnych gazów, oziębiarki kominowe.
d) maszyny do wytwarzania zimna i chłodu.

27. Miechy i przyrządy do wietrzenia:

a) przyrządy do zgęszczania i rozrzedzania powietrza (miechy skórzane, tłokowe, puszkowe, obrotowe, wytryskowe itp.),
b) przyrządy do wentylacyi i do czyszczenia powietrza, przyrządy do zwilżania powietrza.

35. Przyrządy do podnoszenia ciężarów:

a) urządzenia do wyciągania w górę i podnoszenia (z wyjątkiem urządzeń elektrycznych),
b) żórawie stałe i ruchome, windy, kołowroty, hamulce itd.,
c) elewatory łańcuchowe i śrubowe, dźwigarki, pogłębiarki, przyrządy do ładowania, urządzenia hydrauliczne do podnoszenia ciężarów.

46. Motory wybuchowe, motory poruszane przez spalanie; motory poruszane ciśnieniem gazu; motory sprężynowe i ciężarowe:

a) motory wybuchowe i poruszane przez spalanie w swym ogólnym układzie,
b) przyrządy stawidłowe i regulacyjne, wentyle, przyrządy do wytwarzania gazu, do karburyzacyi, podpalacze, chłodniki, przyrządy do puszczania w ruch dla maszyn, wymienionych pod *a*,

c) motory poruszane ciśnieniem gazu (maszyny urządzone dla gorącego powietrza, dla ciśnienia powietrza, dla amoniaku, kwasu węglowego, eteru, mieszanin powietrza przesyconego parą oraz mieszanin gazu przesyconego parą itd.),
d) windy, deptaki, motory sprężynowe i ciężarowe.

47. Części składowe maszyn:

a) stałe części konstrukcyi,
b) części konstrukcyi do przenoszenia ruchu,
c) sprzężenia, przeguby, hamulce, przyrządy zamykające i łączące,
d) rzemienie, sznury, łańcuchy itp.,
e) przyrządy do smarowania,
f) rury i węże oraz ich połączenia, zamknięcia rur i naczyń, tłoki, uszczelnienia, dławnice, urządzenia i środki chroniące ciepło itp.,
g) wentyle, kurki, suwaki,
h) tryby (bez podania szczególnego celu).

58. Prasy:

a) z ciśnieniem zapomocą płynu,
b) bez ciśnienia zapomocą płynu.

59. Pompy i inne urządzenia do podnoszenia płynów:

a) pompy tłokowe, błonowe, sikawki pożarne,
b) pompy obrotowe (ciskające, puszkowe itp.),
c) pompy tętnicze parowe (pulsometry), pompy poruszane ciśnieniem gazu i powietrza,
d) pompy smoczkowe (injektory),
e) rozmaite metody podnoszenia płynów, jakoto czerpaki, koła czerpakowe, pompy wytryskowe itd.

60. Regulatory do motorów:

88. Motory wodne i wiatrowe:

a) turbiny, koła wodne, motory prądowe, maszyny hydrauliczne,
b) maszyny wiatrowe.

III. Oddział zgłoszeń.

20. Ruch kolei żelaznych:

g) koleje elektryczne i uzbrojenie elektryczne wozów motorowych (z wyjątkiem przyrządów do puszczania motorów w ruch i ich regulowania).

21. Elektrotechnika:

a) telegrafy i telefony,
c) przewody, budowa przewodów, przynależności przewodów,
d) przyrządy i urządzenia do wytwarzania i przemiany energii elektrycznej,
e) przyrządy do pomiaru elektryczności,
f) oświetlenie elektryczne, dział mechaniczny,
h) urządzenia do regulowania prądów elektrycznych,
i) inne przyrządy elektryczne.

42. Instrumenty:

a) instrumenty rysunkowe (cyrkle do kół i krzywizn),
b) przyrządy do mierzenia długości, powierzchni, grubości,
c) instrumenty geodetyczne,
d) odpada,
e) przyrządy do mierzenia gazu, wody, objętości,

f) przyrządy do ważenia,
g) fonografy,
h) przyrządy optyczne (także objektywy fotograficzne),
i) instrumenty i przybory fizykalne, kalendarze,
k) przybory rachunkowe,
l) środki naukowe.

51. Instrumenty muzyczne:

a) fortepian, harmonium, organy,
b) instrumenty orkiestrowe,
c) instrumenty do grania mechanicznego i przybory muzyczne pomocnicze.

57. Fotografia:

a) dział fizyczny.

74. Sygnalizacya (z wyjątkiem sygnalizacyi na kolejach żelaznych).

83. Zegary (także elektryczne).

IV. Oddział zgłoszeń.

7. Wyrób blachy i drutu, tudzież walcownie w ogólności.

34. Przybory do gospodarstwa domowego:

a) przybory i przyrządy do gotowania,
b) naczynia kuchenne i stołowe,
c) sprzęty,
d) przybory i przyrządy do czyszczenia w gospodarstwie domowem,
e) przybory do gospodarstwa domowego, szczegółowo nie wymienione.

49. Obrabianie mechaniczne metali (z wyjątkiem walcowni w ogólności):

a) narzędzia maszynowe,
b) maszyny do wyrobów pewnych towarów metalowych,
c) postępowanie przy robocie, narzędzia i przyrządy do wykonywania tejże.

67. Szlifierstwo i polernictwo:

a) maszyny do szlifowania i polerowania,
b) środki do szlifowania i polerowania.

68. Wyroby ślusarskie i szafy na pieniądze:

a) zamki,
b) okucia, zamykadła, przyrządy do otwierania i przytrzymywania drzwi i okien,
c) szafy na pieniądze.

69. Narzędzia do krajania, zarazem broń do cięcia i sztychu.

85. Woda, wodociągi i kanalizacya:

a) wodociągi,
b) kanalizacya.

87. Narzędzia i przybory bez nazwy szczególnej.

V. Oddział zgłoszeń.

2. Piekarstwo:

c) postępowanie przy przyrządzaniu ciasta.

6. Piwo, wódka, wino, ocet, drożdże:

a) zboże, słód, chmiel,
b) wyrób piwa,
c) wyrób spirytusu,
d) wyrób wina,
e) wyrób octu,
f) wyrób drożdży prasowanych.

8. Blicharstwo, farbiarstwo, druk tkanin, apretura:

c) blicharstwo,
d) farbiarstwo i merceryzacya,
e) druk tkanin (dział chemiczny),
f) apretura (dział chemiczny).

10. Paliwo:

a) wydobywanie torfu, przerabianie torfu na materyały opałowe,
b) paliwo sztuczne (prasy do cegiełek opałowych, klasa 80),
c) koksownia (zwęglanie, koksowanie, piece do koksu).

12. Postępowanie chemiczne i przyrządy chemiczne, o ile nie są przytoczone w osobnych klasach:

a) pierwiastki niemetaliczne, ich związki między sobą, tudzież z metalami alkalicznymi i ziemiami alkalicznemi (o ile nie należą do klasy 62 lub 75),
b) sole i związki wszelkich metali, z wyjątkiem należących do klasy 12 *a* i 75,
c) postępowanie i przyrządy z zakresu chemii nieorganicznej,
d) postępowanie z gazami.

16. Wyrób nawozu.

18. Wyrób żelaza:

a) żelazo surowe (wielki piec, kupolak, piec ciągowy, specyalne żelazo surowe),
b) żelazo kowalne (piec fryszerski, pudlowy, Bessemera), piec tyglowy Martina do topienia, stal specyalna, płyty pancerzowe, rafinowanie, hartowanie, czyszczenie.

21. Elektrotechnika:

g) oświetlenie elektryczne, dział chemiczny.

22. Barwiki, pokosty, lakiery, powłoki, klej:

a) barwiki organiczne sztuczne (syntetyczne),
b) barwiki mineralne, roślinne i zwierzęce,
c) pokosty i lakiery,
d) powłoki,
e) klej, kity i inne kleidła.

24. Urządzenia palenisk:

e) paleniska gazowe.

26. Wyrób gazu i oświetlenie gazowe:

a) wyrób gazu,
b) lampy i palniki gazowe,
c) ciałka żarowe,
d) przyrządy do zapalania i gaszenia gazu.

28. Garbarstwo, obrabianie skóry:

b) dział chemiczny.

29. Włókna na przędziwo:

b) dział chemiczny.

32. Szkło:

c) dział chemiczny.

39. Róg, kość słoniowa, kauczuk, gutaperka i inne masy plastyczne:

b) dział chemiczny.

40. Hutnictwo:

a) chemiczne przysposabianie rud,
b) otrzymywanie kruszcu, piece hutnicze (także elektryczne),
c) stopy kruszcowe (z wyjątkiem żelaza) i postępowanie z nimi.

48. Obrabianie chemiczne metali (emalia, galwanoplastyka):

a) powłoki metaliczne, wykonywane drogą elektrolityczną,
b) powłoki metaliczne, wykonywane drogą niecelektrolityczną i postępowanie z metalami,
c) emaliowanie.

62. Przemysł solny alkaliczny i ziemno-alkaliczny, żupnictwo.

67. Szlifierstwo i polernictwo:

c) dział chemiczny.

75. Soda i inny przemysł chemiczny hurtowny:

a) siarka, dwutlenek siarki i kwas siarkowy, kwas solny, kwasy azotu i ich sole, kwas węglowy,
b) ługi kwasu węglowego i żrące (z wyjątkiem otrzymanych drogą elektrolityczną), amoniak, związki sinku, żelazocyanu i rodanu,
c) elektroliza alkaliów chlorowych (chlor, alkalia żrące, chlorany i bielące połączenia chloru).

VI. Oddział zgłoszeń.

12. Postępowanie chemiczne i przyrządy chemiczne, o ile nie są przytoczone w osobnych klasach:

e) postępowanie i przyrządy z zakresu chemii organicznej,
f) filtry na płyny i prasy filtrowe.

15. Drukarstwo, maszyny do pisania, stemple:

b) postępowanie drukarskie i powielające, część chemiczna drukarstwa, przyrządy do powielania, z wyjątkiem maszyn drukarskich z użyciem przepustnic.

21. Elektrotechnika:

b) elementy galwaniczne i akumulatory.

23. Przemysł tłuszczowy, świece, mydła, oleje ziemne:

a) otrzymywanie tłuszczów i olejów, czyszczenie tłuszczów i olejów, lanolina,
b) mydła, kwasy tłuszczowe, świece, oleje eteryczne, zestawianie pachnideł,
c) oleje mineralne i inne osobne nie wymienione płyny do świecenia, parafina, wosk ziemny, smarowidła, wyrób asfaltu.

26. Wyrób gazu i oświetlenie gazowe:

e) wyrób gazu acetylenowego i oświetlanie nim.

30. Piecza o zdrowie:

a) instrumenty i przybory lekarskie (z wyjątkiem instrumentów i przyborów dentystycznych),
b) maszyny, instrumenty i przybory dentystyczne, zęby sztuczne, przybory do czyszczenia zębów,
c) przyrządy do inhalacyi, gimnastyki leczniczej i mięsienia, kąpiele, urządzenia do leczenia zapomocą elektryczności i światła,
d) członki sztuczne, przyrządy ortopedyczne, obwiązki,
e) łoża dla chorych, przewóz chorych, noszniki, krzesła operacyjne, urządzenia pogrzebowe,
f) przetwory hygieniczne i farmaceutyczne, przybory aptekarskie, materyały opatrunkowe, opaski, okłady, odkażanie, sterylizacya.

38. Obrabianie i konserwowanie drzewa:

d) chemiczne procedury co do drzewa (impregnowanie, konserwacya), suszenie (z wyjątkiem urządzeń do suszenia).

45. Rolnictwo i leśnictwo, ogrodnictwo, uprawa wina, mleczarstwo, zootechnika:

g) dział chemiczny (weterynarya, środki do tępienia zwierząt i chwastów, postępowanie ze zbożem do siewu itd.).

53. Środki żywności:

a) przyrządzanie,
b) przechowywanie,
c) środki żywności dla bydła,
d) maszyny i narzędzia do wyrobu towarów cukrowych.

55. Wyrób papieru:

c) dział chemiczny, gotowanie celulozy, papier pergaminowy, pstry.

57. Fotografia:

b) dział chemiczny.

78. Materyały wybuchowe i wytwarzanie towarów zapalnych:

b) dział chemiczny, towary zapalne, ognie sztuczne.

79. Tytoń:

b) dział chemiczny.

80. Towary gliniane, przemysł kamienny i cementowy:

d) kamienie sztuczne (dział chemiczny) i ich ozdabianie,
e) cement i lep cementowy, tudzież ich wytwarzanie (dział chemiczny) wraz z cementem asfaltowym, asfalt sztuczny,
f) wytwarzanie towarów porcelanowych i glinianych (dział chemiczny) oraz ich ozdabianie.

85. Woda, wodociągi i kanalizacya:

c) czyszczenie wody (do picia, do innych celów, wody odpływającej) prócz filtrów.

89. Wyrób cukru i skrobii:

a) wyrób cukru,
b) wyrób skrobii, dekstrozy i dekstryny.

VII. Oddział zgłoszeń.

2. Piekarstwo:

a) piece piekarskie, maszyny piekarskie, przybory piekarskie,
b) maszyny do wytwarzania i obrabiania ciasta.

15. Drukarstwo, maszyny do pisania, stemple:

a) przybory, narzędzia i maszyny do układania czcionek,
c) prasy i maszyny drukarskie, maszyny drukarskie z użyciem przepustnic,
d) maszyny pomocnicze i przyrządy drukarskie (maszyny do wyrzynania, liniowania, zaginania, dziurkowania, bronzowania, czyszczenie, gładzenie, gumowanie itd.),
e) maszyny do pisania,
f) przyrządy do stemplowania i numerowania.

31. Odlewnictwo:

a) formierstwo i maszyny formierskie,
b) odlewnictwo.

44. Towary drobne i przybory do palenia:

a) towary drobne (guziki, szpilki, sprzączki, przedmioty do stroju),
b) przybory do palenia, zapalniczki, obcinacze cygar.

45. Rolnictwo i leśnictwo, ogrodnictwo, uprawa wina, mleczarstwo, zootechnika:

a) obrabianie gruntu, siejba, nawożenie,
b) zbiór plonu, postępowanie z zebranym plonem,
c) ogrodnictwo, uprawa jarzyn, owoców, wina i chmielu, leśnictwo,
d) mleczarstwo, dział mechaniczny (dział chemiczny w klasie 53 *a* i *b*),
e) hodowla, połów, tępienie zwierząt, weterynarya (dział mechaniczny),
f) podkownictwo.

50. Młyny:

a) młynarstwo w ściślejszem znaczeniu,
b) maszyny rozdrabniające, o ile nadają się do ogólnego użytku.

56. Siodlarstwo, tudzież ubiory na konie i inne zwierzęta.

66. Rzeźalctwo.

77. Sport, gry, zabawy ludowe, aeronautyka:

a) gry towarzyskie,
b) zabawki dziecięce (lalki, bąki, skrzynki budowlane itp.),
c) przybory do gimnastyki, łyżwy itd., zabawy ludowe.

79. Tytoń:

a) dział mechaniczny.

82. Przyrządy do suszenia i maszyny odśrodkowe (do celów ogólnych):

a) przyrządy do suszenia i postępowanie przy suszeniu (suszenie słodu i chmielu w klasie 6 *a*),
b) maszyny odśrodkowe.

VIII. Oddział zgłoszeń.

19. Budowa kolei żelaznych, dróg i mostów:

a) budowa kolei żelaznych,
b) budowa dróg i mostów,
c) czyszczenie ulic.

20. Ruch kolei żelaznych:

a) budowa wozów i lokomotyw (z wyjątkiem kotłów, stawideł i palenisk lokomotywowych, skraplanie, przyrządy do gaszenia iskier, do chłonienia dymu),
b) hamulce,
c) wiązania, przewody pociągowe i urządzenia zderzakowe,
d) środki pomocnicze do ruchu kolei żelaznych i urządzenia stacyjne,
e) systemy kolejowe,
f) sygnały dla kolei żelaznych i urządzenia dla bezpieczeństwa.

37. Budownictwo lądowe:

a) konstrukcye dźwigające i odgraniczające przestrzeń,
b) części składowe konstrukcyi,
c) wykonanie wewnętrzne i zewnętrzne budynków,
d) budowa rusztowań.

61. Przybory ratunkowe.

63. Budowa wozów, koła do jazdy i wozy motorowe:

a) budowa wozów,
b) koła do jazdy,
c) motocykl i wóz motorowy,
d) koło i obręcz do koła.

81. Transport i pakowanie:

a) środki pakunkowe,
b) urządzenia do transportowania i ładowania, poczta pneumatyczna, wywóz śmieci i urządzenia magazynowe (silos),
c) maszyny do pakowania i etykietowania.

84. Budownictwo wodne i ziemne.

IX. Oddział zgłoszeń.

4. Przyrządy do oświetlenia (z wyjątkiem przyrządów do oświetlenia elektrycznego i gazowego):

a) lichtarze i latarnie,
b) urządzenia lamp z wyjątkiem palników,
c) palniki.

13. Kotły parowe i ich wyposażenie (z wyjątkiem palenisk, klasa 24):

a) kotły parowe (z wyjątkiem do opalania),
b) grzanie przygotowawcze i czyszczenie mechaniczne wody zasilającej, zasilanie, regulacya obiegu,
c) wodoskazy, przyrządy sygnałowe i przyrządy dla bezpieczeństwa,
d) przewód, suszenie i przegrzanie pary, odprowadzanie wody z skroplonej pary,
e) czyszczenie kotłów i rur, przytwierdzanie i uszczelnianie rur,
f) szczególne sposoby wytwarzania pary, także ogrzewanie kotłów zapomocą materyi poprzednio ogrzanych (gorących żużli, płynnych metali itd.) i paleniska zamknięte (z bezpośredniem oddziaływaniem płomieni na wodę).

24. Urządzenia palenisk:

a) paleniska w ogólności,
b) paleniska do miału węglowego i do płynnego paliwa,
c) ruszty i czyszczenie rusztów,
d) inne części składowe i narzędzia (przyrządy zasilające, rurki dla przewiewu, progi ogniowe, drzwiczki paleniska, iskrochłony, urządzenia kominowe itd.),
f) piece do palenia śmieci,
g) piece do palenia trupów.

36. Ogrzewanie (w ogólności):

a) piece i ogniska do paliwa stałego,
b) piece i ogniska do ogrzewania gazem i paliwem płynnem,
c) ogrzewanie centralne i regulatory ciepła,
d) ogrzewacze do płynów (z wyjątkiem elektrycznych),
e) ogrzewanie elektryczne i przyrządy do ogrzewania elektrycznego.

64. Przybory szynkarskie:

a) naczynia, flaszki i ich zamknięcia,
b) czyszczenie flaszek, szklanek; przyrządy do przelewania, korkowania i odkorkowania,
c) przyrządy naciskowe do piwa, przyrządy wyszynkowe, czopy, główki syfonów, przyrządy do mierzenia piwa itd.

65. Budowa statków i żeglarstwo:

a) budowa statków,
b) ruch statków i przyrządy do sterowania.
c) uzbrojenie statków, przyrządy do sygnalizacyi i przyrządy ratunkowe morskie,
d) łodzie i welocypedy wodne,
e) szczególne urządzenia wojenno-techniczne (opancerzenie, torpedy, miny, statki podwodne),
f) przyrządy do wyciągania i spuszczania. doki pływające, wydobywanie statków, które zatonęły, czyszczenie i konserwacya statków.

72. Broń palna, pociski, oszańcowania:

a) broń palna ręczna z przyborami.
b) działa i strzelby maszynowe,
c) lawety, obsługa mechaniczna dział,
d) pancerze i tarcze ochronne,
e) amunicya,
f) przyrządy do celowania,
g) strzelnice, tarcze, służące za cel,
h) broń dla zabawki i strzelby dla zabawki.

77. Sport, gry, zabawy ludowe, żegluga powietrzna:

d) żegluga powietrzna.

X. Oddział zgłoszeń.

1. Przygotowanie rud, kopalin i materyałów palnych.

3. Przemysł wyrobu odzieży z wyjątkiem kapeluszy (klasa 41) i obuwia (klasa 71):

a) bielizna, odzienie spodnie, gorsety,
b) odzież i przybory,
c) spięcia do odzieży,
d) środki pomocnicze przy wyrobie odzieży,
e) kwiaty, towary futrzane, pióra, maski, peruki.

5. Górnictwo:

a) wiertnictwo,
b) górnicze dobywanie kopalin, budowa chodników, szybów, przewożenie (także w klasie 20 i 35), wentylacya.

32. Szkło:

a) postępowanie z szkłem rozżarzonem.
b) postępowanie z szkłem oziębionem.

41. Wyrób kapeluszy i pilśnie.

43. Przyrządy do kontroli, przyrządy do rejestrowania i kasy automatyczne:

a) przyrządy do kontroli i rejestrowania,
b) kasy automatyczne.

52. Szycie i haftowanie:

a) szycie,
b) haftowanie.

71. Szewstwo:

a) obuwie,
b) spięcia do obuwia, podkówki, ostrogi itd.,
c) maszyny i narzędzia do wyrobu obuwia (z wyjątkiem maszyn do szycia).

80. Towary gliniane, przemysł kamienny i cementowy:

a) maszyny przygotowawcze, obróbka kamienia,
b) nadawanie formy,
c) piece i urządzenia do suszenia.

70.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 19. kwietnia 1913,

dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego w Obernzell do wolnej od cła ekspedycyi używanych zagranicznych koszów przewozowych i beczek drewnianych do napełniania jagodami.

Po myśli § 14., *C*, I. przepisu wykonawczego do taryfy celnej upoważnia się Urząd celny poboczny II. klasy w Obernzell do uwalniania od cła próżnych, używanych, zagranicznych koszów przewozowych i próżnych, używanych, znaczonych, zagranicznych beczek drewnianych, przeznaczonych do napełniania owocami na obszarze celnym celem wywiezienia ich z powrotem po napełnieniu.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXV. — Wydana i rozesłana dnia 1. maja 1913.

Treść: (№ 71—73.) 71. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906. — 72. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia okręgu rozkładu podatku zarobkowego dla obszaru nowo utworzonego Starostwa w Radziechowie w Galicyi oraz dotyczące zmiany liczby członków i zastępców komisyi dla podatku zarobkowego IV. klasy dla „Powiatu politycznego Brody“ i dla „Powiatu politycznego Kamionka“. — 73. Rozporządzenie, dotyczące uzupełnienia § 4. rozporządzenia wykonawczego z dnia 30. stycznia 1903, wydanego do ustawy z dnia 30. stycznia 1903 o wydawaniu soli bydlęcej po zniżonej cenie.

71.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 21. kwietnia 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

Następujące postanowienia objaśnień do taryfy celnej, wydanych na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

Co do objaśnień.

W ustępie 1. uw. do Nru 266. należy w wierszu trzecim po słowie: pilśnie na kapelusze“ dodać „ , także w postaci krążków lub płytek“.

Ustęp 2. tejże uw. należy skreślić i wstawić natomiast:

Pilśnie na kapelusze w takiej postaci należy oclić tak jak kapelusze.

W uw. 6., ustęp 2., do Nrów 267.—269. należy w wierszu drugim oraz w zdaniu wtrąconem w wierszu siódmym skreślić słowo „pilśń“.

Jako nowy ustęp ostatni uw. do Nru 336. należy zamieścić:

Dla odróżnienia lakierowanej skóry wołowej od lakierowanej skóry cielęcej wyłącznie miarodajną jest granica ciężaru, ustanowiona w uw. 2. do Nru 330.

W uw. og. 2 *a* do klasy XXXVIII., ustęp 2., należy w wierszu drugim po słowie „*odcięcie*“ wstawić: „lub odpiłowanie“.

W uw. 2., ustęp ostatni, do Nru 439, należy liczbę „7“ zmienić na „10 i 12“.

W uw. og. 1., ustęp 1., do Nrów 452.—460. należy skreślić wiersz piąty i wstawić natomiast:

są wprowadzane w ilości potrzebnej do jednorazowego zaopatrzenia, do maszyn lub części składowych maszyn

W uw. og. 6., ustęp 7., do Nrów 452.—460. należy po słowie „narzędzia maszynowe“ dodać:

wprowadzane z maszynami w ilości potrzebnej do jednorazowego zaopatrzenia lub

W ustępie 3. uw. 6. do Nru 461. („Zobacz także — klasa XL“) należy zamiast słów: „ustęp ostatni uw. og. 11.“ dodać: „ustęp 8. uw. og. 13“.

W uw. 4., ustęp ostatni, do Nru 464. oraz w ustępie ostatnim do Nru 465. należy przed słowem „łańcuchy“ wstawić: „dostosowane“.

W uw. 1. ustęp 6., do Nru 467. należy zmienić liczbę „11“ na „13“.

W ustępie ostatnim uw. 1. do Nru 467. („pokrycia dające się zdejmować — klasa XL“) należy zamiast słów: „uw. og. 11., ustęp ostatni“ umieścić: „og. uw. 13., ustęp 8“.

W uw. 5., ustęp 2., do Nru 500. należy zamiast liczby „7“ umieścić „10 i 12“, tudzież w uw. 10., ustęp 2., do tego numeru zamiast liczby „12“ umieścić „14“.

Klasę XL należy skreślić i zamiast niej umieścić tekst, uwidoczniony w załączniku.

Przy Nrze 539. należy dokonać następujących poprawek:

w uw. 7., ustęp 2. (wiersz pierwszy) zmienić liczbę „10“ na „17“,

w uw. 12., ustęp 1., w wierszu czwartym od końca, zmienić liczbę „5“ na „7“,

w uw. 12., ustęp 2., wiersz 5., zmienić liczbę „9“ na „8“.

W uw. og. 5., ustęp 4., do Nrów 573.—576. należy w wierszu siedemnastym zamiast słów: „uw. 7., ustęp 1.“ umieścić „uw. og. 10.“ a w wierszu dwudziestym dziewiątym zamiast słów: „uw. og. 10., ustęp 1.“ słowa: „uw. og. 18., ustęp 2.“

W uw. 4. do Nru 578. należy liczbę „10“ zmienić na „18.“

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

Załącznik.

XL. Maszyny, przyrządy i części składowe tychże z drzewa, żelaza lub kruszców nieszlachetnych, z wyjątkiem elektrycznych maszyn (przyrządów) i wozów, należących do klas XLI. i XLII.

Uwagi ogólne.

A. Pojęcie i ogólne postanowienia co do oclenia, połączenia z innymi materyałami, maszyny, posyłane częściami.

1. (1) Maszyny są to przyrządy, które same siłę (mechaniczną energię, ruch) wytwarzają (silnice) lub dalej przenoszą (transmisye) albo energię, doprowadzoną z innego źródła siły, przetwarzają na pracę mechaniczną (maszyny robocze); przy przyrządach polega osiągnięcie zamierzonego wyniku ostatecznego (dokonywanej pracy) przeważnie na zastosowaniu fizycznych lub chemicznych procesów, przyczem jednak nie można tu obejść się także bez konstrukcyi maszynowych. Co do maszyn i przyrządów o charakterze narzędziowym zobacz klasa XLIV.

(2) Przyrządy o prostym ustroju, które w sztuce pojedyńczej ważą mniej niż 20 *kg*, nie licząc do nich ewentualnie znajdujących się kół rozpędowych (n. p. tego rodzaju prasy do kopiowania, do kart, do serwet, młynki do farb, do kawy i do korzeni, pompy, miechy, maszyny do prania, magle, wyżymaczki, maszyny do robienia zakładek (pliszowania), przyrządy do cedzenia, zasuwy gazowe i wodne, kurki, zawory, kosze ssące dla pomp, przyrządy do smarowania (przyrządy do naoliwiania), przyrządy oszczędnościowe na oliwę, przyrządy do wody sodowej, maszyny do korkowania, przyrządy do napełniania flaszek, wodomierze, dźwignie (dźwignie do podnoszenia, dźwignie wozowe), przewietrzniki, odwadniacze, przyrządy do odprowadzania wody z pary skroplonej, garnki do ogrzewania dla silników żarowopowietrznych, maszyny do siekania mięsa, maszyny do wyrabiania kiełbas, nożyce do blachy, narzędzia do ściśnionego powietrza, kosiarki do trawy, sikawki do peronospory, siarkowniki winogron, łuskacze kukurydzy, maszyny do łuszczenia owsa itd.) wyłączone są od taryfowania jako maszyny lub przyrządy.

(3) Przytoczone powyżej przykładowo przyrządy o ciężarze 20 *kg* od sztuki lub więcej należy traktować jak maszyny i przyrządy.

(4) Bardziej złożone przyrządy, którym nie można odmówić znamion maszyn i przyrządów w rozumieniu ustępu 1. niniejszej uwagi, należy odprawiać według postanowień dla tej klasy bez względu na ciężar pojedyńczej sztuki, chociażby tenże wynosił mniej niż 20 *kg*, jak to się rzecz ma z wielu malemi maszynami roboczemi (przeważnie z maszynami do obrabiania kruszców, jak n. p. maszyny do wiercenia, szlifowania, polerowania itp.).

2. (1) Maszyny, przyrządy i części składowe tychże należy w regule poddawać urzędowej rewizyi celnej przez dwóch urzędników celnych.

(2) Przy deklarowaniu maszyn i przyrządów należy zawsze przytoczyć także szczególną nazwę lub sposób użycia; urzędy mają prawo przy odprawianiu maszyn i przyrządów żądać od stron planów lub rysunków a także i szczegółowych opisów, z których można poznać ich przeznaczenie, względnie przy nie wymienionych osobno maszynach i przyrządach z Nrów 536.—538., przy rolniczych maszynach i przyrządach z Nru 530. *c* i przy kotłach parowych itd. z Nru 526. także ciężar poszczególnych użytych materyałów (drzewo, kruszec, żelazo i inne materyały), o ile stosunku ciężaru odnośnych materyałów nie można niewątpliwie poznać już z samego wyglądu. Te plany, rysunki i bliższe szczegóły należy w regule dołączać do dokumentów celnych; jednakowoż plany itd., które mają służyć w celach dowodu przy późniejszem sprowadzaniu maszyn lub ich części składowych tego samego rodzaju albo do stwierdzania ustawienia (zobacz tabelę na końcu ustępu 20. niniejszych uwag), należy zaopatrzyć w potwierdzenie, że ekspedycyę uskuteczniono, wydać znowu stronom i uwidocznić to w wywodach rewizyi.

(3) Nie należy jednak żądać przedłożenia rysunków, planów lub szczegółowych opisów, jeżeli rodzaj odnośnej maszyny da się odrazu poznać z samego wyglądu.

(4) Jeżeli urząd celny nie może w sposób niewątpliwy oznaczyć taryfowej przynależności pewnej maszyny na zasadzie dostarczonych dowodów, należy dokonać oclenia wedle wchodzącej w rachubę wyższej stopy celnej, zabezpieczając ewentualnie na żądanie strony różnicę między tą stopą celną a tą, której zastosowania się żąda, aż do dostarczenia dalszych dowodów, a urząd celny może na podstawie dowodów, dostarczonych dodatkowo, zarządzić wprost zwrot przypadającej różnicy cła.

(5) Jeżeli maszyny i przyrządy nadchodzą rozłożone na części, bez opakowania lub w opakowaniu w poszczególnych paczkach, należy wszystkie te równocześnie nadchodzące części odprawiać jednolicie wedle tej stopy celnej, którą musiałoby się zastosować według taryfy do odnośnej maszyny (przyrządu) w stanie zestawionym. Co do części składowych zobacz uw. 6. i uw. 7. do tej klasy.

(6) Przy ocleniu maszyn i przyrządów należy uważać na to, aby nie oclić równocześnie części składowych i innych przedmiotów albo wcale nie należących do odnośnej maszyny (przyrządu) albo których nie powinno się wliczać do jej ciężaru według sztuki (zob. ustęp 16. niniejszych uwag) lub też które zawsze należy oclić osobno według ogólnych uwag 11., 12., 17. i 18. do tej klasy.

3. (1) Przy wszystkich maszynach i przyrządach, wyliczonych według nazw, z wyjątkiem wymienionych w Nrach 526. i 530. *c* oraz w uwagach umow. do Nru 538., nie ma znaczenia dla taryfowania ta okoliczność, że one zrobione są tylko z drzewa, żelaza lub kruszców nieszlachetnych albo też złożone są z tych materyałów w jakimś stosunku.

(2) Maszyny, przyrządy i osobno przesyłane części składowe tychże, zrobione z innych materyałów jak z drzewa, żelaza lub nieszlachetnych kruszców, n. p. z masy papierowej, nie należą do klasy XL, lecz należy je oclić według jakości ma

teryału. Jeżeli jednak tego rodzaju części składowe, maszyny lub przyrządy połączone są z drzewem, nieszlachetnymi kruszcami lub żelazem (n. p. koła pasowe z masy papierowej z sprychami z drzewa), należy uskutecznić oclenie według postanowień klasy XL.

(3) Części składowe maszyn i przyrządów z szlachetnych kruszców należy traktować według klasy XLIII.

4. (1) Przy taryfowaniu maszyn, przyrządów lub ich części składowych nie uwzględnia się połączeń z innymi materyałami *(wiązania)*.

(2) Nie stanowi to zatem żadnej różnicy dla wymiaru cła, jeżeli maszyny, przyrządy i oddzielne części składowe tychże z drzewa, nieszlachetnych kruszców lub żelaza są połączone z innymi zwyczajnymi, dobrymi lub najlepszymi materyałami, o ile połączenia te są niezbędne dla osiągnięcia celu maszyny lub przyrządu albo używane są zwyczajnie do ich ozdobienia.

(3) O ile więc zachodzi powyżej wymieniony warunek, mogą maszyny itd. zaopatrzone być w sukna pakunkowe itp., poszczególne części składowe maszyn lub przyrządów w powłoki i pokrycia z materyi, skóry, kauczuku, papieru itd. albo też mogą być połączone w inny sposób z częściami składowemi z innych materyałów; to samo odnosi się także do części składowych z pozłacanych lub posrebrzanych nieszlachetnych kruszców z wpuszczoną macicą perłową itp., o ile przy poszczególnych numerach nie ustanowiono wyjątków. Przedmioty, wymienione w uw. og. 12. do tej klasy (pasy napędne, węże, zgrzebła itd.) należy jednak zawsze oclić według ich taryfowej jakości.

(4) Zestawione z maszynami lub przyrządami części składowe z szlachetnych kruszców oraz części składowe, połączone z tego rodzaju kruszcami, można zdejmować i oclić osobno wedle ich ciężaru; jeżeli jednak tego zdjęcia uskutecznić nie można, można powziąć wiadomość o ciężarze z przedłożonych wiarogodnych dowodów strony, względnie także stwierdzić go w drodze ocenienia, w danym wypadku za przybraniem rzeczoznawcy.

5. (1) Jeżeli maszyny nadchodzą w kolejnych posyłkach częściowych, winna strona w celu zapewnienia sobie tego korzystniejszego traktowania pod względem cła, które ustanowione jest dla równoczesnego dowozu maszyn w stanie kompletnym, postępować w sposób następujący:

(2)*a)* Dowóz wszelkich części składowych maszyn lub przyrządów należy uskuteczniać w regule przez ten sam urząd celny wchodowy a czasokres, w przeciągu którego musi się dokonać dowozu maszyny (przyrządu) nie może, przekraczać jednego roku.

(3)*b)* Przy dowozie pierwszej partyi należy przedłożyć urzędowi plan ogólny lub wyraźny rysunek całej maszyny (przyrządu) oraz spis wszystkich części składowych. Na nadchodzących kolejno większych, względnie głównych częściach składowych należy, o ile to w ogóle potrzebne jest dla poźniejszego stwierdzenia tożsamości, umieścić urzędowe znaki tożsamości tam, gdzie to nie przeszkadza ani ustawieniu ani wprawieniu w ruch odnośnych maszyn (przyrządów).

(4)*c)* Należy zabezpieczyć różnicę między stopą celną, przypadającą na całą maszynę (przyrząd), a stopą celną, wchodzącą w rachubę na podstawie ciężaru wprowadzonej partyi częściowej.

(5)*d)* Po uskutecznieniu całkowitego dowozu maszyn (przyrządów) należy ich stan kompletny stwierdzić w lokalu fabrycznym za pośrednictwem urzędników celnych na podstawie oględzin w ustawieniu do ruchu (w danym wypadku za przybraniem rzeczoznawcy, wymienionego w uw. og. 20. do tej klasy). Tych urzędników celnych ma wysłać znajdujący się najbliżej miejsca ustawienia urząd celny główny, obsadzony więcej niż trzema urzędnikami, który o ile sam równocześnie nie uskutecznił ekspedycyi wchodowej posyłek częściowych będzie musiał sprawdzić dokumenty celne ewentualnie zaś rysunki i szczególne opisy.

B. Części maszyn lub przyrządów.

6. (1) Jako części maszyn lub przyrządów należy oclić także nieotaryfowane według nazwy przedmioty, które nie mogą być inaczej używane jak do składania maszyn, względnie przyrządów *(wiązanie)*.

(2) Stosownie do tego należy uważać za części składowe maszyn i przyrządów cylindry parowe, krążki mimośrodowe, wały korbowe, koła czołowe i zębate (koła o zębach wstawianych), koła rozpędowe, koła obrotowe lokomobil, koła pasowe, pasowe przyrządy zastanawiające, pasowe i linowe przyrządy napinające, wały transmisyjne i inne, sprzęgadła, łoki, korby, wozki na kółkach klockowych do traków, miazgotówki (pokryte siatką mosiężną walcowate usztywnienia z nieszlachetnych kruszców dla wyrobu papieru), klatki wózkowe, wiązacze snopów do żniwiarek i młocarek, ślimaki rur dla przyrządów do opalania itd., walce do maszyn z kowalnego żelaza lub stali oraz wszystkie żelazne walce do maszyn (włącznie z walcami z lanego żelaza) w połączeniu z innymi materyałami, walce do maszyn z drzewa (walce z niekowalnego odlewu bez połączenia Nr. 437., z nieszlachetnych kruszców Nr. 500.), krążki (wielokrążki, kierownik pasowe, krążki nośni linowych i tym podobne), także z blachy, mające średnicy więcej niż 155 *mm* (przy mierzeniu według wieńca prowadzącego), wrzeciona z drzewa lub nieszlachetnych kruszców (wrzeciona z drzewa, zobacz uw. 4. do Nru 356.), skrzydła do wrzeciennic, pierścienie wrzecionowe do prząśnic obrączkowych i skrętarek obrączkowych, rozciągacze (napinacze tkanin) do tkarek, płyty do fundamentów i łożysk z częściami maszynowemi lub ustrojowemi (dolanemi podstawkami, łożyskami, wydrążonymi otworami na podstawki itd.), łożyska i kozły łożysk itp.

(3) Noże, narzędzia itd., zestawione z częściami składowemi maszyn, nie wykluczają traktowania tych części według klasy XL. nawet wówczas, gdy

się je dowozi bez maszyn, do których należą; nadto należy wraz z częściami maszyn ocłić jako takie wprowadzane wraz z częściami maszyn śruby, zakówki, gwoździe itd., o ile one są potrzebne do zestawienia tych części.

(4) Nie jako części składowe maszyn (przyrządów), lecz według ich taryfowej jakości pod innym względem należy traktować: płyty do fundamentów i łożysk bez części maszynowych lub ustrojowych, nadchodzące osobno lub z odnośnemi maszynami jednakowoż z niemi nie zestawione (zob. al. 1. 12tej i al. 2. 16tej z niniejszych uwag), walce z niekowalnego odlewu bez połączenia albo zrobione z nieszlachetnych kruszców, czółenka tkackie i cewki (zob. al. 1. 12tej i al. 1. 10tej z uwag niniejszych i uw. 4. do Nru 534.), krążki o średnicy 155 *mm* i mniejszej nadto w regule mniejsze części składowe maszyn, których nie można jako takie rozpoznać na podstawie pewnej szczególnej postaci i budowy a można ich dowolnie używać w inny sposób, jak n. p. walce prowadzące, przesuwacze nici, oczka, drewniane wrzeciona, krążki, podkładki itp. (zob. także al. 3. 10tej z niniejszych uwag).

(5) Co do ekspedycyi celnej części składowych maszyn z innych materyałów niż drzewo, żelazo lub nieszlachetne kruszce zob. al. 2. i 3. 3ciej z niniejszych uwag.

7. (1) Części składowe maszyn względnie przyrządów, dowożone pojedyńczo, należy ocłić jak maszyny odnośne (przyrządy). *(Wiązanie.)*

(2) Cła, ustanowione w Nrach 526. do 538., stosuje się do tego rodzaju części składowych wówczas, jeżeli strona dostarczy przy ocleniu wchodowem dowodów, potrzebnych do ocenienia odnośnej maszyny (względnie przyrządu) pod względem taryfowym. Jeżeli dowodów tego rodzaju nie przedłożono, dokonuje się oclenia części składowych maszyn i przyrządów (z wyjątkiem maszyn do szycia i robienia pończoch) w sposób następujący:

Części składowe z samego drzewa lub z 75 lub więcej procentami drzewa ocli się według Nru 536.

Części składowe z samych nieszlachetnych kruszców albo z więcej niż 50 procentami nieszlachetnych kruszców ocli się według numeru 537.;

Wszystkie inne części składowe, ważące według sztuki:

2 *q* lub mniej ocli się według Nru 528. *a*,

więcej niż 2 *q* według Nru 528. *b (wiązanie)*,

ważące zaś według sztuki więcej niż 25 *q* według Nru 528. *c* do *e*.

(3) O ile rozchodzi się o nadchodzące pojedyńczo części składowe maszyn (przyrządów), przy których zwraca się uwagę na jakość, względnie ilość przerobionych materyałów (Nry 526., 530. *c* i nie oznaczone osobno maszyny z Nrów 536. do 538.), to można zastosowywać tylko stopy celne, odpowiadające materyałom części rzeczywiście się znajdujących, a to bez względu na dostarczenie dowodu na to, że jeśliby znajdowały się inne części składowe, potrzebne do całości, może wchodzić w rachubę inna pozycya taryfy; wobec tego należy tego rodzaju posyłki częściowe, składające się z 75 procent lub więcej drzewa ocłić według Nru 536., względnie 530. *c* 1, te które składają się z więcej niż 50 procent kruszcu według Nru 526. *c* lub 537, inne zaś według Nru 526. *a* i *b*, 530. *c* 2 lub 538. (Zobacz jednak 5. z niniejszych uwag.)

(4) Jeżeli strona żąda w innych przypadkach oprócz wymienionych w ust. 3., traktowania wprowadzanych części maszyn wedle stopy celnej dla odnośnej maszyny, należy przy ocleniu wstępnem dostarczyć wymienionych dowodów w sposób, wykluczający wszelką wątpliwość, zapomocą rysunków, szczegółowych opisów, faktur, kart zamówień, korespondencyi, katalogów itp.

(5) Jeżeli dowodów takich nie dostarczono przy ocleniu wstępnem, ekspedyujące urzędy celne mają prawo przyjmować je później a także zwracać różnicę cła.

(6) Zakłady fabryczne (przędzalnie, tkalnie, fabryki maszyn itd.) i strony, które muszą częściej sprowadzać z zagranicy części zastępcze lub składowe do budowy pewnych oznaczonych maszyn (przyrządów), mogą zamiast rysunków, dostarczanych w każdym poszczególnym przypadku, przedłożyć Ministerstwu skarbu w odpowiedniej ilości raz na zawsze szczegółowe rysunki; Ministerstwo to prześle je tym urzędom celnym, w których ma się odbyć ocłenie dowozowe. Przynależność wprowadzanych części składowych do pewnej maszyny należy stwierdzić zawsze przez dokładne porównanie z tymi rysunkami. Na przedłożonych rysunkach należy zaznaczyć urzędowym zapiskiem nazwę maszyny, do której należą części składowe, o ileby nazwy tej już nie podano, oraz uwidocznić numer, wedle którego należy dokonać ocłenia.

(7) W danym wypadku można składać w urzędach celnych także wzory części składowych, których przynależność do pewnej maszyny stwierdził już urząd celny; na podstawie tych wzorów należy nadchodzące później takie same części składowe ekspedyować bez dalszych dowodów według odpowiednich numerów taryfy dla maszyn.

(8) Części składowe całkiem szczególnego rodzaju, których przynależność do pewnych maszyn nie ulega żadnej wątpliwości i które poznać można już na pierwszy rzut oka, można ekspedyować bez dalszych dowodów według numeru dla odnośnej maszyny. Tak na przykład można nasady pługów, zarzynaczki, narogi (ostrza) u pługa, lemiesze pługów ocłić według Nru 530., żelazne zaś młoty narzędziowe (młoty wodne, młoty ogoniaste dla warsztatów, blacharni), rdzenie młotów i kowadeł dla młotów parowych, oprawy zaciskowe i uchwytnice tokarek (obie ostatnie o ciężarze poszczególnej sztuki, wynoszącym więcej niż 5 *kg*) można bez przeszkody ocłić według Nru 538.

(9) Jeżeli rozchodzi się o części składowe maszyn i przyrządów, podlegające wedle ciężaru poszczególnej sztuki rozmaitym stopom celnym, winien dowód obejmować także szczegóły, stwierdzające, dla jakiego stopnia ciężaru maszyn

i przyrządów przeznaczone są odnośne części składowe.

(10) Części składowe maszyn i przyrządów, których przynależność do Nru 528., 529. lub 538. wykazano lub też nie ulega ona żadnej wątpliwości, przy których jednak nie wykazano ciężaru poszczególnej sztuki maszyny (przyrządu), do której one należą, należy oclić według ogólnej, względnie umownej stopy dla tego stopnia ciężaru poszczególnej sztuki z Nrów 528., 529. lub 538., pod który podpada odnośna część składowa według swego rzeczywistego ciężaru. Jeżeli jednak w takim przypadku chodzi o kilka należących do tej samej maszyny (przyrządu) części składowych, które nie przekraczają miary jednorazowego zaopatrzenia, wówczas ciężar ogólny miarodajny jest dla oznaczenia stopy celnej.

(11) Postanowienie, że części składowe maszyn, dowożone pojedynczo, należy ekspedyować tak jak odnośne maszyny, nie stosuje się do tego rodzaju maszyn, które korzystają z ulg celnych jedynie pod tym warunkiem, że będą dowożone w stanie kompletnym. Stosownie do tego przy ocleniu części składowych maszyn papierniczych na zasadzie postanowienia uw. 7. do Nru 538. należy stosować nie uprzywilejowane cło w kwocie 12 K, lecz odpowiednie umowne cło od ciężaru sztuki z Nru 538., nadto przy ocleniu części ruchomych lokomobil dla celów rolniczych z Nru 527. nie należy stosować stopy umownej w kwocie 21 K, lecz stopę ogólną w kwocie 29 K, a przy ekspedyowaniu części składowych maszyn roboczych, pozostających w nierozerwalnem połączeniu z motorami parowymi, jakoteż pomp tłokowych i pomp z nurem, młotów parowych i żórawi parowych, wprost złączonych z parowemi maszynami tłokowemi, należy policzać nie stopy umowne z Nru 528., lecz odpowiednie umowne stopy celne z Nru 536. do 538., o ile zaś są to części maszyn parowych, umowne stopy dla ciężaru poszczególnej sztuki z Nru 528.

(12) Części składowe, których przynależność do maszyn dla użycia ich w pewnym celu wykazano, sprowadza się przy korzystaniu z ulg pod tymi samymi warunkami i zastrzeżeniami, co same odnośne maszyny (zob. uwagę 20. niniejszych uwag); to samo odnosi się także do wprowadzanych ewentualnie równocześnie części do zmiany, części zastępczych i zapasowych (zob. jednak ust. 14. niniejszych uwag). Wszystkie te części składowe należy w deklaracyach uwidaczniać zawsze osobno, wskazując na ich przynależność do pewnej maszyny i przytaczając pozycyę taryfy i stopę celną.

(13) Można także tego rodzaju części składowe sprowadzać dla fabryk, wyrabiających maszyny tego samego rodzaju, a to pod tymi samymi warunkami, co przy sprowadzaniu wprost przez konsumentów.

(14) Części składowe ruchomych lokomobil dla celów rolniczych z Nru 527. i maszyn papierniczych z umownej uwagi 2. do Nru 538. są wyłączone od sprowadzania z przyznaniem ulg (zob. ust. 11. niniejszych uwag), podobnie też nie kompletne lokomobile i maszyny papiernicze tego rodzaju.

(15) Części do zmiany oraz części zastępcze i zapasowe, wprowadzane razem z maszynami (przyrządami), podlegają tym samym postanowieniom jak części składowe maszyn i przyrządów, dowożone pojedynczo.

8. (1) Części maszyn lub przyrządów, osobno nie wymienione, które stosownie do swojej istoty należą do Nru 481. *a*, względnie do Nru 483. *a*, należy oclić, o ile są nie obrobione, podług tych numerów. Od tej ulgi wyłączone są wprowadzane maszyny lub przyrządy rozebrane. *(Wiązanie.)*

(2) Wedle tego gotowe do użytku, choćby surowe części wyłączone są od traktowania podług jakości materyału podobnie jak dowożone maszyny rozebrane, choćby części ich były jeszcze surowe.

(3) Przy częściach składowych maszyn i przyrządów tego rodzaju dopuszczalne jest tylko usuwanie szwów, powstałych przy odlewaniu i prasowaniu (grzbietów), przez odbijanie dłutem, odszlifowanie (także na krążkach szmerglowych), piłowanie lub obtłukiwanie, nadto wyrównywanie powierzchni łamu, odbijanie głów odlewowych, tudzież przy stali lanej nadskrobywanie celem zbadania, czy materyał jest bez wady, których to czynności według uwagi ogólnej 2. *a* do klasy XXXVIII. nie należy przy towarach żelaznych uważać za obrabianie (przy nadskrobanej stali lanej należy w celu uzyskania powyższej ulgi przestrzegać warunków, ustanowionych w uwadze 2. *a* do klasy XXXVIII.); każde inne obrobienie, nawet samo tylko szorowanie, pociąga za sobą traktowanie tychże części według postanowień dla klasy XL.

(4) Badanie części maszyn i przyrządów, deklarowanych według Nru 481. *a*, względnie 483. *a*, należy uskuteczniać z szczególną uwagą, aby zapobiedz nieprawidłowemu odprawianiu dowożonych rozebranych maszyn i przyrządów, wyłączonych od tej ulgi, a urzędnik, zajęty przy odprawianiu tych części, winien wyraźnie uwidocznić w wywodach rewizyi, że dokonano zbadania posyłki.

C. Pojęcie stanu kompletnego i jednorazowego zaopatrzenia maszyn i odnośne postanowienia.

9. (1) Maszyny i przyrządy należy uważać za kompletne, jeżeli mają wszystkie swe istotne (główne) części, choćby rozebrane, a także jeżeli mają jednorazowe zaopatrzenie, to jest wszystkie części składowe i inne przedmioty, potrzebne bezwarunkowo do zdatności ich do pracy, w ilości, potrzebnej do jednorazowej pracy przy ich pomocy.

(2) Poruszające się na kołach lokomobile dla celów rolniczych oraz maszyny papiernicze należy tylko przy dowozie w stanie kompletnym odprawiać według uprzywilejowanych stóp celnych z Nru 527., względnie uw. 1. do Nru 538.; brak poszczególnych części składowych nie wyklucza zastosowania stóp celnych, obowiązujących dla maszyn kompletnych. Do maszyn tego rodzaju, wprowadzanych kolejnemi przesyłkami częściowemi, odnoszą się postanowienia 5tej z niniejszych uwag.

(3) Części składowe i przedmioty, należące do jednorazowego zaopatrzenia maszyn i przyrządów i zestawione z nimi lub nie, należy pod warunkiem, że nadchodzą równocześnie z odnośną maszyną (przyrządem), traktować razem z maszyną (przyrządem) według stopy celnej dla niej, wliczając je

do ciężaru poszczególnej sztuki, względnie do stosunku materyału, mającego znaczenie pod względem taryfowym.

10. Do zaopatrzenia jednorazowego należą (bez względu na materyał, z którego są zrobione, z wyjątkiem zrobionych z szlachetnych kruszców lub przy ich użyciu, zob. ust. 4. 4tej z niniejszych uwag):

(1) *a)* tak zwane części robocze, to jest te części składowe i inne przedmioty, które wykonują właściwą pracę, dokonywaną przez maszynę, i które przy dowozie osobno należy z reguły traktować według jakości taryfowej, jak n. p. piły, noże (także noże miażdżarki), formy do prasowania, stemple do znaczenia, żłobiki, wyciągadła drutu, wygniatarki, przecinacze (tłocznie do dziur), przebijaki i tym podobne narzędzia, walce, kadzie na lód, zgrzebła, szyny zgrzebeł (drążki zgrzebeł), drążki zwojowe (do trzeparek), wrzeciona wszelkiego rodzaju, szpilki Żakarda, czółenka i cewki do krosen dla koronek i firanek (z wyjątkiem czółenek napędowych do krosen tkackich, zob. ust. 1. 12tej z niniejszych uwag i uw. 4. do Nru 534.), listwy do aksamitu, igły (także igły do maszyn do szycia, robienia pończoch i dziania) itp.;

(2) *b)* przybory (przyrządy zabezpieczające, kontrolne, przyrządy do czyszczenia itd.) jak manometry, ciepłomierze, liczydła kontrolne i tym podobne narzędzia, elektryczne przyrządy sygnałowe, szkiełka wodoskazów, kurki, zawory, kosze ssące (dla pomp), przyrządy do smarowania (maźnice), przykrywy włazów i spustów itd.;

(3) *c)* kotły (z wyjątkiem kotłów parowych, zob. 18tą z niniejszych uwag, uw. 1. do Nru 526. i uw. 2. do Nru 528.), rury (stanowiące bezpośrednio istotne części składowe maszyn i przyrządów, zob. także 12tą z niniejszych uwag), płyty do fundamentów i łożysk z częściami maszynowemi lub ustrojowemi (przylanemi podstawkami, łożyskami, wydrążonemi otworami dla podstawek itd. zobacz także 12tą z niniejszych uwag), koła rozpędowe (z wyjątkiem przy wymienionych w uw. og. 1., ust. 2., do tej klasy przyrządach o ustroju prostym i ciężarze jednostkowym poniżej 20 *kg*), ruszty i pręty rusztów, krążki tokarskie i oprawy zaciskowe, palniki magnesowe (do motorów wybuchowych), krążki (wielokrążki, krążki przewodów pasowych, nośni linowych i tym podobne), szczotki walców, dostosowane łańcuchy, sprężyny maszynowe itp., przybijaczki i struny tkackie, platyny (do krosen oczkarskich i maszyn Żakarda), pierścienie łańcuchów, oczka pierścieniowe, walce prowadzące, przesuwacze nici, krążki, podkłady itp. (zob. także ust. 4. 6tej z niniejszych uwag), sznury do wrzecion, sznury Żakarda, płachty do przewożenia, tkaniny do tłoczenia, do przecedzania, ściskacze (wymienione poprzednio artykuły, zrobione z przędziwa, jednakowoż nie jako towar w metrach, lecz zupełnie przysposobione już dla odnośnej maszyny), węże od odpylników (powloki odpylników w formie stożka) i tym podobne;

(4) *d)* przedmioty, służące do zestawiania maszyn (przyrządów) lub ich części składowych, jakoto śruby (także śruby i sworznie kotwowe), zakówki, gwoździe, ćwieczki, kliny itp.

(5) *e)* Z pomiędzy nadchodzących równocześnie przyborów do zmiany można tylko jedną najcięższą część do zmiany, potrzebną do całości, oclić jako taką razem z maszyną.

(6) Wszelkie inne części do zmiany należy zawsze traktować osobno, taksamo jak części i przedmioty zastępcze i zapasowe.

(7) Pod tymi samymi warunkami (równoczesne nadejście i ilość dla jednorazowego zaopatrzenia) należy natomiast wprawdzie razem z odnośnemi maszynami (przyrządami) według ich stopy odprawiać przynależności, to jest przedmioty, potrzebne nie do właściwego ruchu, lecz tylko do ustawienia, utrzymywania w dobrym stanie i obsługi maszyn i przyrządów, jakoto poręcze, schody, platformy, latarnie, konewki blaszane, oliwiarki (bańki na oliwę), klucze mutrowe, pogrzebacze, kleszcze ogniowe i tym podobne; przedmiotów tych jednak nie należy wliczać do ciężaru poszczególnej sztuki względnie do stosunku materyału, w celu odróżnienia od artykułów, wymienionych pod *a*—*e*.

(8) Powyższe postanowienia obowiązują także przy dowozie maszyn i przyrządów w posyłkach częściowych (zob. 5tą z niniejszych uwag) pod warunkiem, że partyami częściowemi dowiezie się razem maszynę w istocie swej kompletną.

11. (1) Każdą ilość przedmiotów, przytoczonych w uw. 10., przekraczającą miarę jednorazowego zaopatrzenia należy zawsze oclić osobno i w deklaracyach także zawsze przytaczać osobno; z pomiędzy nich należy mianowicie przedmioty, kwalifikujące się jako części składowe maszyn, odprawiać według klasy XL., inne zaś według ich jakości taryfowej.

(2) Przy częściach roboczych, wymienionych w powyższej uw. 10., lit. *a)*, należy w celu oceny jednorazowego zaopatrzenia wziąć za podstawę największą pojemność odnośnej maszyny, to znaczy należy uważać za garnitur, potrzebny do jednorazowej roboty, tę ilość, którą naraz można założyć do maszyny i zapomocą której maszyna ta może równocześnie wykonywać swą robotę; tak n. p. należy przy maszynie do wytwarzania lodu o największej możliwej pojemności, wynoszącej 24 kadzi lodowych, tę ilość z pomiędzy nadchodzących równocześnie kadzi oclić według stopy celnej dla maszyny do wytwarzania lodu, wszelkie zaś inne według jakości materyału.

(3) Jeżeli przedmioty, które należy oclić po myśli postanowień ustępu 1. i 2. niniejszej uwagi według ich jakości taryfowej, zapakowane są razem z maszynami i stanowią tylko drobną część posyłki, zgłoszonej do wstępnej ekspedycyi, wówczas można, jeżeli wyjmowanie ich celem osobnego zważenia dałoby się tylko z trudnością uskutecznić, zaniechać tego, o ile ciężar ich widoczny jest w sposób, wykluczający wszelką wątpliwość, z szczegółowych opisów, których ma dostarczyć strona.

12. (1) Zawsze oddzielnie należy jednak poddawać ocleniu według jakości taryfowej te wszystkie przedmioty — nawet w razie, jeżeli nadejdą równocześnie z maszynami i przyrządami, i choćby z nimi zestawione — które, aczkolwiek są potrzebne do utrzymywania w ruchu lub obsługiwania maszyn (przyrządów), mimo to mogą być ewentualnie w dowolnej ilości użyte przy jednej i tej samej maszynie, względnie dadzą się zastąpić innymi podobnymi przedmiotami, jak n. p. ciężarki (ciężarki wahadłowe, do napinania, obciążania i inne), także ciężary opadowe (kule opadowe) dla młynów spadowych (beczek do mielenia, młynów kulowych), naczynia do przewozu

dla kolejek wiszących oraz wieszadła dla nich, karty Żakarda, niedostosowane łańcuchy, liny (także liny z drutu), pasy napędne, pasy z drutu stalowego i tym podobne, nadto zaś następujące przedmioty: wszelkiego rodzaju węże do sikawek ogniowych i tym podobnych (z wyjątkiem wężów od odpylników, zob. ust. 3. 10tej z niniejszych uwag), okucia zgrzebeł (zgrzebła taśmowe, zob. 13tą z niniejszych uwag), czółenka napędowe (do krosien tkackich, zob. ust. 1. 10tej z niniejszych uwag i uw. 4. do Nru 534.), cewki do natykania dla snowadeł i tym podobnych), pudła do przędzenia (pudła obrotowe), tudzież proste lub tylko pojedyńczo zgięte rury, które służą jedynie do doprowadzania lub odprowadzania pary, wody, gorącego powietrza, kwasów, ługów lub innych materyi, lub przeprowadzają wytwór jednego przyrządu do drugiego i nie stanowią bezpośrednio istotnych części składowych maszyn i przyrządów (zob. także ust. 3. 10tej z niniejszych uwag), nie złączone (zestawione) jeszcze z maszynami płyty do fundamentów i łożysk bez części maszynowych lub ustrojowych (zob. także ust. 3. 10tej z niniejszych uwag), tory z szyn dla przesuwanych żórawi lub dla celów przewozu i wszystkie tkaniny w postaci towarów metrowych (zob. ust. 3. 10tej z niniejszych uwag).

(2) Można zaniechać zdejmowania lin, pasów napędnych, wężów itd., doczepionych już do maszyn, w celu oclenia ich według ich taryfowej jakości, a to wtedy, gdy ciężar ich można stwierdzić na podstawie szczególnych, zupełnie wiarogodnych opisów szczegółowych.

13. (1) Okucia zgrzebeł poddawać należy ocleniu zawsze osobno podług Nru 467. *(Wiązanie.)*

(2) Wedle tej zasady należy także zawsze osobno oclić zgrzebła (okucia zgrzebeł), przymocowane już do skrobaczek (zgrzeblarek, grempiarek) lub innych maszyn.

(3) Ciężar okuć zgrzebeł, przymocowanych do wprowadzanych maszyn, można zbadać w jeden z sposobów następujących:

(4) *a)* Jeżeli okucia zgrzebeł dadzą się zdejmować, waży się je bezpośrednio;

(5) *b)* jeżeli nie można ich zdjąć całkiem lecz tylko częściowo, to wyszukuje się ciężar przez obliczenie na podstawie wielkości powierzchni i ciężaru mającej się zdjąć części;

(6) *c)* jeżeli nie da się zdjąć ani jednej części okuć, to dokonuje się obliczenia jak pod *b)* na podstawie dostarczonego wzoru obkładu zgrzebła albo, jeżeli takiego wzoru dostarczyć nie można, bierze się za podstawę ustalenia ciężaru wyszczególnienie ciężaru przez fabrykanta maszyny. Gdyby zachodziły wątpliwości co do prawdziwości tego wyszczególnienia, można albo po pobraniu wchodzącego w rachubę wyższego cła zbadać ciężar później na miejscu przeznaczenia zapomocą rzeczywistego odważenia okucia (lub części okucia), zdjętego przez montera, albo też należy oclić całą maszynę według Nru 467.

(7) Przy częściach składowych maszyn, zczepionych z okuciami zgrzebeł (np. prętach pokryw zgrzebeł), należy zbadać ciężar zgrzebeł, które powinno się oclić według Nru 467., również w jeden z podanych sposobów.

(8) Czesadła na podkładkach drewnianych o przekroju odcinka koła (jakich używa się jako pokrycia bębnów głównych przygotowawczych maszyn przędzalniczych), pokrycia dające się zdejmować (t. j. pokrycia walców do zbierania kłaków przy czesarkach i zgrzeblarkach, składające się z silnego pasa, obitego blachą stalową i zaopatrzonego w kolankowato zagięte ćwieczki), szyny dla czesadeł (Fallers) przy maszynach przygotowawczych dla lnu i czesarkach wełny (składające się z prętów stalowych — także z deszczułkami drewnianemi, pokrytemi blachą mosiężną — z wsadzonymi zębami grzebieni) i walce igłaste do froterek (wydrążone walce mosiężne, na zewnętrznej stronie pokrywy wysadzone gęsto zębami) należy jako części składowe maszyn traktować według klasy XL.

(9) Zobacz także ustęp 2. uw. 6. do Nru 461.

14. (1) Walce miedziane i mosiężne, tudzież takież płyty, wyrzynane lub niewyrzynane, dla krajowych drukarni tkackich i zakładów apreturowych za osobnem pozwoleniem . . . . . bez opłaty.

(2) Ulga ta odnosi się także do tego rodzaju pokryw walców oraz do walców miedzianych i mosiężnych z rdzeniami stalowymi, jakoteż do walców i płyt do osmalania (także cylindrów do osmalania); walce miedziane i mosiężne, tudzież takież płyty do druczkowania ceraty i sukna skórkowego lub linoleum oraz tkanin, w podobny sposób przyrządzonych, również nie są wyłączone od uwolnienia od cła.

(3) Sprowadzanie bez opłaty cła na podstawie tej uwagi zależne jest od zezwolenia krajowych władz skarbowych.

(4) Przemysłowcy, którzy starają się o to pozwolenie, winni wnieść prośbę swą za pośrednictwem izby handlowej tego okręgu, w którym położony jest odnośny zakład. W prośbie należy określić rodzaj i rozmiar ich przedsiębiorstwa fabrycznego, miejsce, skąd się przedmioty sprowadza, w przybliżeniu ilość sztuk i ciężar dla pokrycia zapotrzebowania w jednym roku, tudzież wartość walców lub płyt oraz urząd celny, w którym ma być uskuteczniona ekspedycya wstępna. Izby handlowe winny zbadać prawdziwość szczegółów, przytoczonych w tych prośbach, oraz przedłożyć je wraz z swoją opinią krajowej władzy skarbowej. Pozwoleń tego rodzaju nie należy udzielać na czas dłuższy, jak na trzy lata.

(5) W nagłym przypadku można sprowadzić przedmioty jeszcze przed nadejściem rozstrzygnienia za złożeniem wchodzącej w rachubę opłaty celnej taryfowej.

(6) Sprowadzonych bez opłaty cła walców i płyt można używać tylko w tym zakładzie, dla którego udzielono zezwolenia, nie można ich zatem dalej pozbywać; w razie jeżeli ich się już więcej nie używa, należy odebrać im dotychczasową postać.

15. Pokrywy ochronne z impregnowanego, względnie smolonego płótna, w jakich się przewozi lokomobile, młocarki i inne maszyny a które pod względem formy dostosowane są do maszyn przez przykrojenie, szycie itd., należy uważać za należące do ciężaru maszyny, podlegającego opłacie cła, lecz nie należy ich wliczać do ciężaru poszczególnej sztuki.

D. Ciężar według sztuki, stosunek materyału, przyrządy do popędzania (transmisye i przekładnie), maszyny zestawione i urządzenia fabryczne.

16. (1) Przy maszynach i przyrządach, podlegających stopom celnym, zależnym od ciężaru poszczególnych sztuk, względnie przy których stosunek ciężaru materyałów przerobionych (drzewa, żelaza, nieszlachetnych kruszców) jest miarodajny dla podciągnięcia pod odnośną taryfę, należy do tego stosunku ciężaru wliczyć ciężar wszystkich części, potrzebnych do kompletu, względnie do właściwego ruchu, oraz innych przedmiotów, o ile one wedle postanowień 9tej i 10tej z niniejszych uwag jako takie razem z odnośnemi maszynami (przyrządami) podlegają ocleniu (z wyjątkiem przedmiotów, wymienionych w ust. 7. uw. 10., zobacz niżej w dalszym ciągu ust. 4.); dla oceny stopy celnej, wymierzanej według ciężaru sztuki, miarodajny jest, w razie, jeżeli przy maszynie (przyrządzie) znajdują się jej istotne (główne) części, rzeczywisty ciężar, o ile strona nie może wykazać ciężaru całej maszyny. Przy maszynach, poddawanych ocleniu brutto, miarodajny jest dla zastosowania stopnia ciężaru tylko ciężar netto, przyczem nie uwłacza to ocleniu według ciężaru brutto.

(2) Zestawione już z maszynami (przyrządami) płyty do fundamentów i łożysk (także bez części maszynowych i ustrojowych, zob. 12tą z niniejszych uwag) należy wliczyć do ciężaru sztuki odnośnej maszyny (przyrządu).

(3) Ciężar netto maszyn, podlegających wedle ciężaru sztuki rozmaitym stopom celnym, podzielonym na stopnie, można także obliczyć przez potrącenie od ciężaru brutto określonych ustawowo procentów tary. Urzędy celne winny jednak w tych przypadkach, kiedy ciężary obliczone od sztuki nie różnią się znacznie od stopni ciężaru, podlegających wyższym stopom celnym, poddać opakowanie treściwej ocenie w tym kierunku, czy nie zachodzi przypadek, przewidziany w ustępie 3. § 12. przep. wyk., i stosownie do tego należy przystąpić do rzeczywistego zbadania ciężaru netto.

(4) Nie należy wliczać do ciężaru sztuki przedmiotów (przynależności), służących tylko do ustawienia, utrzymania w dobrym stanie i obsługi maszyn i przyrządów, tudzież wszystkich tych części i innych przedmiotów, które przekraczają potrzebę jednorazowego zaopatrzenia maszyny, w końcu przedmiotów, wymienionych w 12tej z niniejszych uwag, które zawsze należy traktować osobno według jakości materyału.

(5) Pokryw ochronnych z impregnowanego, względnie smolonego płótna (zob. poprzednią uw. 15.) nie należy również wliczać do ciężaru sztuki, miarodajnego dla wysokości stopy celnej.

(6) Co do wliczania do ciężaru sztuki przekładni, połączonych wprost z maszynami, zob. następną uw. 17.

17. (1) Maszyny robocze czerpią swą siłę ruchu albo wprost ze źródła siły albo za pośrednictwem własnych przyrządów do popędzania (mechanizmów ruchu), jakoto transmisyi i przystawek, które składają się z wałków, łożysk, wsporników, kozłów wiszących, skrzynek ściennych, kół pasowych, kół zębatych, sprzęgadeł, pierścieni i krążków ustawniczych, przyrządów wychwytnych itd.

(2) Transmisye przenoszą nie wprost, lecz zapomocą pasów, lin itp. ruch, uzyskany ze źródła siły, na maszyny robocze lub ich przystawki i z reguły przymocowane są do stropu lub ścian, często zaś także pod podłogą hal maszyn.

(3) Transmisye należy nawet wówczas, gdy nadchodzą równocześnie z maszynami, wprawianemi przez nie w ruch, zawsze odprawiać osobno według Nru 538., przyczem każdy oddzielny przewód transmisyi należy jako taki uważać za osobną maszynę (mechanizm ruchu) oraz poddać ocleniu według własnego ciężaru jego sztuki.

(4) Za przewód transmisyjny należy uważać sumę wszystkich powiązanych ze sobą w tym samym kierunku podłużnym wałków, poruszających się w jednym tylko kierunku i posiadających jednakową chyżość obrotu, wraz z należącemi do nich łożyskami (kozłami wiszącymi, skrzynkami ściennemi itd.), pierścieniami ustawniczymi, sprzęgadłami itp. oraz z przyrządami, przenoszącymi bezpośrednio ruch (kołami pasowemi i krążkami ustawniczymi, kołami zębatemi, przyrządami wychwytnymi itd.). Pozostające ewentualnie w połączeniu z przewodem transmisyjnym mechanizmy do przenoszenia siły, które mogą poruszać się w innym kierunku i mogą uzyskać inną chyżość obrotu (zapomocą pasów, kół zębatych itd.), nie należą już do pierwszego przewodu transmisyi, lecz stanowią dla siebie już nowy przewód, który zatem należy także pod względem taryfowo-celnym traktować jako odrębną maszynę.

(5) Urządzeń transmisyjnych, składających się z kilku przewodów transmisyjnych, nie można zatem oclić jako całości (to jest jako jednej maszyny według całkowitego ciężaru jej sztuki), lecz należy je traktować jako samoistne maszyny w ilości takiej, ile właśnie jest przewodów.

(6) Przystawki otrzymują ruch z transmisyi lub ze środka siły i prowadzą go w sposób zmieniony wprost zapomocą wałków, kół zębatych itd. do odnośnej maszyny roboczej; z reguły przystawione one są do maszyn roboczych na własnych kozłach, zarazem częściowo na tych maszynach się opierają, jakoto rozmaite kalendry, albo też są ustawione na samych maszynach, które wprawiają w ruch, lub też częściowo są w nie wbudowane.

(7) Nie należy uważać za przystawki w powyższem znaczeniu napędów, znajdujących się w całkiem innem miejscu niż popędzane maszyny i połączonych z niemi tylko zapomocą pasów lub lin, jak np. tak zwanych przystawek stropowych; te ostatnie należy taksamo jak transmisye zawsze oclić osobno według Nru 538. (zob. ust. 3. niniejszej uwagi).

(8) Natomiast wszystkie napędy i przystawki, które są w maszyny wbudowane, na nich osadzone, a także ustawione obok maszyn na wspólnej płycie podstawowej, albo które

nawet bez takiego ustawienia oddziaływują wprost na maszynę zapomocą wspólnej osi lub przeniesienia za pośrednictwem kół zębatych, należy uważać za istotne przyrządy do popędzania odnośnych maszyn, osobno dla nich zbudowane, bez których nie można ich wprawić w ruch, a jeżeli nadejdą równocześnie z należącemi do nich maszynami, wprawianemi przez nie w ruch, należy je oclić według stopy, dla tych maszyn określonej; przy maszynach, podlegających stopom celnym, stopniowanym według ciężaru poszczególnej sztuki, należy do tego ciężaru wliczyć ciężar tego rodzaju przystawek.

(9) Przyrządy do popędzania, nadchodzące osobno bez maszyn, do których należą, należy tak długo odprawiać podobnie jak transmisye jako samoistne mechanizmy poruszające, dopóki nie dostarczy się dowodu tak co do tego, że przyrządy te należą do pewnej maszyny, jak i co do tego, że nie są one połączone z nią pasami lub linami, lecz wprost (zapomocą osi, przeniesienia za pośrednictwem kół zębatych itp.).

18. (1) Zestawione razem maszyny, taryfowane rozmaicie, z wyjątkiem maszyn roboczych, złączonych nierozdzielnie z motorami parowymi z Nru 528., należy oclić osobno odpowiednio do taryfowych znamion poszczególnych maszyn. Wspólne części (n. p. osie, płyty fundamentów z częściami maszynowemi itp.) należy przytem doliczać do ciężaru cięższej maszyny.

(2) Gdyby nie można było uskutecznić rozdzielenia, winna strona dostarczyć wiarogodnych szczegółowych wykazów ciężaru, albo też można na jej prośbę i na jej koszta dokonać za przybraniem znawcy ocenienia ciężaru, przypadającego na poszczególne maszyny, w razie zaś przeciwnym należy zestawione razem maszyny oclić jako całość według stopy celnej, zastosować się mającej do maszyny najbardziej obciążonej. W przypadku tym urząd celny ocenia ciężar sztuki najbardziej obciążonej maszyny w celu ustalenia zastosować się mającej stopy celnej (odnośnie do maszyn, traktowanych według ciężaru poszczególnej sztuki), a w przypadkach wątpliwych należy wziąć za podstawę obliczenia należytości celnych najwyższą stopę celną odnośnych pozycyi taryfy.

(3) Co do traktowania narzędzi do ściśnionego powietrza (maszyn do ściśnionego powietrza) zob. og. uw. 1., ust. 3. do Nrów 452.—460.

(4) Maszyny parowe w połączeniu z maszynami roboczemi — także zapakowane osobno lub rozebrane — należy łącznie odprawiać według Nr. 528. tylko wówczas, jeżeli postępowaniu wstępnemu mają być poddane obie maszyny w stanie kompletnym, z budowy zaś wynika, że obie mają być wprost z sobą zczepione; na tę okoliczność należy przy rewizyi zwrócić szczególną uwagę.

(5) Wszystkie inne motory, połączone z maszynami roboczemi lub przyrządami, należy odprawiać osobno według Nru 528. (względnie motory elektryczne według Nru 539., motory automobilowe według Nru 554.), maszyny lub przyrządy zaś według ich szczególnych numerów, o ile ciężar poszczególnych maszyn da się oznaczyć po myśli postanowień ustępu 2. niniejszych uwag.

(6) Dozwolone jest także oclenie osobno wtedy, jeżeli maszyny lub przyrządy są zestawione z przedmiotami, nie należącymi do klasy XL. i dającymi się osobno używać, jak np. rusztowania wiodące, skrzynie do przewozu itd.

19. Urządzeń lub zakładów fabrycznych nie należy poddawać ocleniu jako należącą do siebie całość według jednego numeru taryfy dla maszyn, lecz należy poszczególne maszyny i przyrządy, które wykonują w kolejnym toku fabrykacyi samoistną część procesu pracy, zdążającego do wykończenia okresu fabrykacyi, odprawiać osobno jako maszyny i przyrządy według tych poszczególnych pozycyi taryfy, pod które podpadają.

E. Maszyny i przyrządy, przeznaczone do używania w pewnym oznaczonym celu, do których stosuje się szczególnie zniżone stopy celne.

20. (1) Za maszyny przeznaczone do używania w pewnym oznaczonym celu, należy uważać: kompletne poruszające się na kołach lokomobile dla celów rolniczych z Nru 527., maszyny tkackie z Nrów 531. (z wyjątkiem przytoczonych również w Nrze 531. maszyn do drukowania materyi na firanki, maszyn do haftowania i gremplownic), 532., 534. *a* 1, *b* i *c*, walcowe draparki bawełny, opatrzone pokryciem ze zgrzebeł, młyny walcowe, ważące od sztuki 50 *q* i mniej, wymienione w umownych uwagach 1. i 3. do Nru 538. Ponadto potrzeba dowodu przy odprawianiu z przyznaniem ulg celnych właściwej maszyny papierniczej z przyrządem do suszenia przewidzianym w umownej uwadze 2. do Nru 538.

(2) Wspomniane maszyny można odprawiać na podstawie przypadających według tych numerów szczególnie uprzywilejowanych (zniżonych) stóp celnych w ogólności tylko wtedy, jeżeli je sprowadzają przemysłowcy lub rolnicy, którzy ich potrzebują, i tylko w razie dopełnienia warunków, zawartych w tabeli, dołączonej na końcu niniejszej uwagi.

(3) Odnośnie do postępowania celnego z częściami składowemi maszyn tego rodzaju zob. ust. 12.—14. 7mej z niniejszych uwag.

(4) *Odnośnie do maszyn i przyrządów z tej klasy taryfy, które należy wówczas odprawiać według szczególnie zniżonej stopy celnej, jeżeli się je wprowadza do użycia w pewnym oznaczonym celu, należy w razie, jeżeli sprowadzają je handlarze, zabezpieczyć różnicę między stopą ogólną a umownem cłem uprzywilejowanem. Złożone zabezpieczenie ma być zwrócone, jeżeli w przeciągu roku dostarczy się dowodu, że maszyna względnie przyrząd istotnie użyta została do pewnego oznaczonego celu.*

(5) *Maszyny i przyrządy, które nie są przeznaczone do takiego używania w pewnym oznaczonym celu, odprawia się także wówczas według umownej stopy celnej, jeżeli się je wprowadza dla handlu.*

(6) Przy odprawianiu maszyn, przeznaczonych do używania w pewnym oznaczonym celu, należy, jeżeli sprowadzają je handlarze, okoliczność tę uwidocznić w deklaracyach oraz utrzymywać w deklaracyi maszyny te w ewidencyi według wzoru, numeru fabrykacyi itd. uwidaczniając ciężar jednostkowy, a to w celu umożliwienia zwrotu w swoim czasie zabezpieczenia cła. Maszyny i przyrządy, dla których przepisane są oględziny dodatkowe w celu uzyskania uprzywilejowanej stopy celnej, należy zaopatrzyć odpowiednim znakiem tożsamości.

(7) Odnośnie do wysokości pobrać się mającego zabezpieczenia zobacz tabelę na końcu tej uwagi.

(8) O odstąpieniu tego rodzaju maszyn i przyrządów w przeciągu roku przemysłowcom lub rolnikom należy donieść temu urzędowi celnemu, który dokonał oclenia, przyczem maszyny te winny być w odpowiedni sposób wyszczególnione.

(9) Zabezpieczoną różnicę cła można zwrócić wówczas, gdy równocześnie z doniesieniem o odstąpieniu przedłoży się przepisane w dalszym ciągu poświadczenie właściwej izby handlowej i przemysłowej lub głównej korporacyi rolniczej.

(10) Z maszynami, dla których przepisane są w tebeli oględziny dodatkowe, to jest stwierdzenie, że maszyny, ustawione w stanie gotowym do ruchu w lokalu sprowadzającego, służą do użycia w oznajmionym celu, należy postępować w sposób następujący:

(11) *a*) Oględziny dodatkowe mają uskutecznić dwaj urzędnicy celni.

(12) *b*) Tożsamość maszyny należy stwierdzić na podstawie znaków tożsamości, umieszczonych przy pierwotnem odprawieniu, zapomocą porównania maszyny z deklaracyą, z rysunkami i szczegółowymi opisami części składowych, widymowanymi przez urząd celny przy odprawianiu wstępnem, a potwierdzenie należy umieścić na czwartej stronie deklaracyi. Wydelegowani urzędnicy celni winni wystawić poświadczenie, że maszyna po myśli postanowień klasy XL. podpada pod tę pozycyę taryfy, której zastosowania domagano się w złożonej deklaracyi.

(13) *c*) Jeżeli jednak już przy pierwotnem odprawianiu zachodzą rzeczowe wątpliwości co do tego, jaką stopę celną należy zastosować, albo jeżeli wątpliwości tego rodzaju powstają dopiero w fabryce przy oględzinach dodatkowych maszyny, ustawionej w stanie gotowym do ruchu, wówczas winien urząd celny przybrać znawcę do komisyi, uskuteczniającej oględziny dodatkowe, względnie wydelegować go potem do odnośnego zakładu fabrycznego w celu oglądnięcia maszyny. Orzeczenie znawcy należy dołączyć do odnośnej deklaracyi. Oględziny późniejsze wspomnianych maszyn przez znawcę mają się również odbyć na podstawie wyżej wymienionych dokumentów.

(14) *d*) Urząd celny winien wybrać znawcę z listy rzeczoznawców, wydanej w tym celu przez właściwą izbę handlową i przemysłową.

(15) *e*) Koszta oględzin w domu i czynności znawcy winien ponieść składający deklaracyę.

(16) Co do maszyn, dla których przepisane jest w tabeli potwierdzenie właściwej izby handlowej i przemysłowej, względnie głównej korporacyi rolniczej, winno potwierdzenie to tem silniej stwierdzić, że sprowadzane maszyny nabył pewien zakład (gospodarstwo rolnicze) dla prowadzenia własnego przedsiębiorstwa i że tam odpowiednio do celu ich się używa. Przy maszynach z Nru 531. do przygotowania i przerabiania, przędzenia tkanin z klasy XXIII. i jedwabiu oraz wyrabiania z nich nici, nadto przy krosnach do tkania jedwabiu i maszynach pomocniczych dla tkalni jedwabiu z Nru 534. winno poświadczenie właściwej izby handlowej i przemysłowej zawierać także poświadczenie, że zakład sprowadzający przerabia wymienione przędziwa.

(17) Potwierdzenia izb handlowych i przemysłowych, względnie głównych korporacyi rolniczych, przepisane w wymienionej tabeli, nie zwalniają urzędu celnego od obowiązku dokładnego zbadania, pod jaką taryfę pewna maszyna podpada.

(18) Zabezpieczenia cła lub stwierdzenia przez delegowanych urzędników celnych ustawienia w fabryce maszyn, sprowadzanych na podstawie potwierdzenia, można żądać jedynie w razie uzasadnionej wątpliwości.

(19) Przy tych maszynach, co do których należy według tabeli w celu uzyskania ulgi celnej stwierdzić przez urzędników celnych, że maszyna została w odnośnym lokalu fabrycznym ustawiona w stanie gotowym do ruchu, nie potrzeba dostarczać wspomnianego wyżej potwierdzenia izb handlowych i przemysłowych.

Tabela maszyn, odprawianych na podstawie dowodu z przyznaniem ulg celnych.

Nr.	Nazwa maszyny	Stopa celna od 100 kilogramów				Forma dowodu
		bez dostarczenia dowodu*)		przy dostarczeniu dowodu*)		
		wedł. Nr.	K	wedł. Nr.	K	
527	Kompletne poruszające się na kołach lokomobile dla celów rolniczych	527	29	527	21	potwierdzenie **)
531	Maszyny do przygotowywania i przetwarzania lnu, konopi, juty oraz innych do klasy XXIII. należących przędziw i jedwabiu; następnie wszystkie maszyny, służące do przędzenia i robienia nici z tych przędziw	533	14	531	7	potwierdzenie **)
	Maszyny do przygotowywania i przetwarzania wełny czesankowej; następnie maszyny, służące do przędzenia wełny czesankowej i robienia z niej nici	533	14	531	7	oględziny dodatkowe
532	Maszyny do przygotowywania i przetwarzania bawełny wraz z maszynami, służącemi do przędzenia tejże i robienia z niej nici, o ile nie są przeznaczone dla przędzalni odpadków lub wełny zgrzebnej	533	14	532	5	oględziny dodatkowe
534 *a* 1	Krosna tkackie i maszyny pomocnicze do tkania jedwabiu z wyjątkiem klejarek i postrzygarek . .	534 *a* 2	14	534 *a* 1	10	potwierdzenie **)
534 *b*	Krosna rzemienne, pasowe oraz krosna z wężem	534 *a* 2	14	534 *b*	5	oględziny dodatkowe
534 *c*	Krosna do dziania (o ile nie podpadają pod Nr. 534 *b*)	534 *a* 2	14	534 *c*	10	potwierdzenie **)
534 *c*	Maszyny pomocnicze do dziania .	534 *a* 2	14	534 *c*	10	potwierdzenie **)
534 *c*	Klejarki i postrzygarki	534 *a* 2	14	534 *c*	10	potwierdzenie **)
538 Uw. 1.	Draparki walcowe do bawełny z pokryciem ze zgrzebeł	538	Umowne cła od ciężaru poszczególnej sztuki	538 Uw. 1.	5	oględziny dodatkowe
538 Uw. 2.	Właściwa maszyna papiernicza z przyrządem do suszenia . . .			538 Uw. 2.	12	oględziny dodatkowe
538 Uw. 3.	Młyny walcowe, ważące od sztuki 50 *q* lub mniej			538 Uw. 3.	18	potwierdzenie **)

*) W razie sprowadzania przez handlarzy należy co do wszystkich maszyn, przytoczonych w tabeli, zabezpieczyć różnicę w stosunku do stóp celnych, które należy zastosować w razie braku dowodu; w razie sprowadzania przez przemysłowców należy uskutecznić zabezpieczenie tylko w tym przypadku, jeżeli przepisane są oględziny dodatkowe. Zabezpieczenie zwraca się handlarzom po doniesieniu o sprzedaży i dostarczeniu dowodu użycia, przemysłowcom zaś po uskutecznieniu oględzin dodatkowych.

**) Potwierdzenie co do kompletnych, poruszających się na kołach lokomobil do celów rolniczych musi być wystawione przez właściwą główną korporacyę rolniczą, w innych zaś przypadkach przez właściwą izbę handlową i przemysłową.

Za właściwą należy uważać główną korporacyę rolniczą, względnie izbę handlową i przemysłową, w której okręgu położona jest ta pracownia, gdzie odnośne maszyny są ustawione i używane.

XL, 526.

	od 100 *kg* ogól.	umow.
526. Kotły parowe; alembiki, chłodniki i przyrządy do gotowania; cysterny i rezerwoary (tanks); wszystkie one gotowe, także z należącą do nich i przyczepioną armaturą:		
a) z żelaza	26·—	—
1. alembiki, chłodniki i przyrządy do gotowania		*24·—*
2. inne		*20·—*
b) z żelaza, z częściami składowemi z nieszlachetnych kruszców	32·—	*30·—*
c) z nieszlachetnych kruszców	40·—	—
1. cysterny i rezerwoary (tanks)		*40·—*
2. inne		*32·—*

Uwagi. 1. (1) Kotły parowe (leżące i stojące) są to przyrządy, w których wytwarza się parę wodną w celu poruszania maszyn parowych, zakładów do ogrzewania, przyrządów do warzenia i odparowania; sporządza się je zwyczajnie z płyt żelaznych, prócz tego także z miedzi lub lanego żelaza.

(2) Kotły parowe są to albo kotły walcowe, kotły z kotłami dolnymi, kotły z jedną lub dwiema rurami płomiennemi lub dymnemi albo kotły z rurami ogniowemi. Kotły z parownikami, w których komory wodne tworzą razem z rurami właściwy kocioł parowy, jakoteż zbiorniki pary (kotły cylindrowe, służące po części także do przegrzewania pary) i przegrzewacze pary (wężownice) należą podobnie jak na przenośnych podstawach umocowane kotły parowe, nie połączone z częściami maszynowemi, do Nru 526.

(3) Kotły parowe dla lokomotyw i lokomobil, nie połączone z częściami maszynowemi, podpadają pod Nr. 526. Kotły te, zestawione z maszynami parowemi lub częściami tychże (cylindry parowe itd.), należą do Nru 527., o ile się je jako takie wykaże lub niewątpliwie rozpozna.

(4) Co do urządzeń do ogrzewania i palenia zob. także og. uw. 1. *d* do Nrów 536. do 538.

2. (1) Kotły parowe z doczepioną należącą do nich armaturą poddaje się razem z nią ocleniu według Nru 526. Do armatury należą: zawory wpustowe i wypustowe dla wody i pary, pływaki, wentyle bezpieczeństwa, świstawki alarmowe, elektryczne przyrządy sygnałowe, manometry, szkła wodoskazów i tym podobne przyrządy dla bezpieczeństwa i kontroli, przyrządy do zasilania, zawory zamykające, przykrywy włazów i otworów do czyszczenia, przyrządy do odprowadzania z kotła namułu itp.

(2) Niedoczepione armatury tego rodzaju należy traktować według ich taryfowej jakości.

(3) Zbiorniki pary w kotle, podstawy kotła i łapy kotła, tudzież przyrządy do suszenia pary (suszarki pary, oddzielacze wody), regulatory z stojaków rurowych itp. nie należą do armatury lecz są istotnemi częściami kotła parowego a jako takie winny być zawsze odprawiane według Nru 526.

3. (1) Nadchodzące razem z kotłami parowymi i należące do nich przygrzewacze wody, zasilającej kocioł, oraz zakłady paleniskowe (ognisko, ruszty, drzwiczki dla ognia i popiołu, kanały dla dymu, węże do odprowadzania dymu [kominy] pasy, podpory itp.) należy również oclić według Nru 526.

(2) Wprowadzane osobno przygrzewacze lub zakłady paleniskowe należy natomiast odprawiać jako nie wymienione osobno przyrządy z Nrów 537. lub 538., osobno wprowadzane zaś żelazne ruszty i pręty rusztów według Nrów 481., względnie 483.

4. (1) Do alembików należą przyrządy, służące tak do prostego przekraplania i wygazowania jak i do frakcyonowanej destylacyi. Składają się one najczęściej z bańki, względnie kotła destylacyjnego lub retort, nasady i przyrządu do ochładzania o rozmaitej budowie, także z doczepioną armaturą.

(2) Przyrządów tego rodzaju używa się głównie w destylarniach w celu uzyskiwania oleju do świecenia, benzyny itd. z surowych olejów mineralnych, gazu świetlnego itd., z węgla kamiennego, z najrozmaitszych materyałów chemicznych ze smoły, oraz przy destylacyi drzewa itd.*)

(3) Wężownice (przeznaczone bądź to do opalania bańki zapomocą pary, bądź też dla przyrządu do ochładzania), przyrządy do sprawdzania, skraplania itd. należy również odprawiać według Nru 526.

(4) Co do należących tu zakładów paleniskowych zob. powyższą uw. 3.

5. (1) Do przyrządów do oziębiania należą panwie i baseny chłodzące, chłodniki stopniowe i tym podobne przyrządy do ochładzania płynów, przeznaczone do technicznego użytku, a to także wówczas, jeżeli zaopatrzone są w urządzenia do przewietrzania, mieszadła, miechy, węże do chłodzenia itp.

(2) Do przyrządów do oziębiania należą także zgęszczacze rurowe (zgęszczacze powierzchniowe) dla maszyn i turbin parowych, składające się z jednego pudła i rur dla wody chłodzącej, których powierzchnia służy do oziębienia (skroplenia) pary lub w których skroplenie pary odbywa się w rurach bez zetknięcia się z wodą chłodzącą, następnie osobno wprowadzane zgęszczacze o podobnej budowie do maszyn chłodzących (maszyn do wyrabiania lodu).

(3) Same tylko mieszadła, w których oziębienie następuje tylko jako objaw drugorzędny, oraz maszyny do oziębiania i do wytwarzania zimna (lodu) należą do Nru 538. względnie 537.

*) Urzędy celne są obowiązane do zawiadamiania oddziału straży skarbowej, w którego okręgu odbiorca ma siedzibę, o każdem ocleniu przyrządu destylacyjnego, nadającego się do destylacyi artykułów, podlegających opłacie podatku (Rozp. Min. sk. z dnia 21. lipca 1899, Dz. rozp. Nr. 149).

(4) Przyrządy do oziębiania, zawierające 75 i więcej procentów drzewa, Nr. 536.

(5) Chłodnice puszkowe i pokojowe z lodem, służące do domowego użytku, należy oclić według jakości materyału.

6. (1) Przyrządy do gotowania są to przyrządy do odparowania, próżnie i tym podobne inne przyrządy rozmaitego ustroju, służące do celów przemysłowych i fabrycznych, w których wytwarza się zapomocą warzenia i wyparowania rozmaite wyroby połowiczne i skończone, posługując się przy tem podtrzymywaniem bezpośredniego ognia lub doprowadzając parę. Tu należą np. przyrządy do warzenia cukru, panwie na brzeczkę (panwie warzelne) do warzenia brzeczki piwnej, przyrządy do gotowania zacieru, kleju tkackiego (szlichty) i karuku, kotły dla celulozy itd.

(2) Przenośne przyrządy do gotowania paszy i przyrządy do parzenia dla celów rolniczych, Nr. 530.; urządzenia do pasteryzowania, Nr. 538.

(3) Co do należących tu zakładów palenisko-wych zob. poprzednią uw. 3.

(4) Otwarte kadzie do cedzenia oraz kadzie na zacier, nie zaopatrzone w wężownice do oziębiania i ogrzewania, nie należą tutaj; jeżeli nie mają urządzeń maszynowych, należy je oclić według jakości materyału, np. żelazne według Nru 444.; jeżeli mają maszynowe części składowe, należy je odprawiać według Nrów 536.—538.

(5) Ogniska do gotowania, kuchnie, kotły do prania, zwykłe naczynia kuchenne należy traktować według jakości materyału.

7. (1) Cysterny i rezerwoary (tanks) są to zbiorniki na zapas płynów w rodzaju kotłów; armatura ich może się składać: z przyrządów do napełniania i wypróżniania, zaworów, a także z przyrządów do zamykania z tkanin drucianych, przyrządów do przewietrzania, nasadek itd.

(2) Cysterny i rezerwoary (tanks), ustawione na żelaznych podstawach wozów kolejowych albo wbudowane w żelazne wozy towarowe, zob. uw. 2. do Nru 555.; wbudowane w statki należy oclić osobno, ustawione zaś na wozach ulicznych lub podstawach z kołami należy oclić razem z temi według Nru 526.

8. (1) Według Nru 526. należy oclić także inne zamknięte (zaklepane) większe zbiorniki oraz flaszki stalowe (bomby), służące do przechowania i przewozu płynnych gazów (kwasu węglowego, gazu amoniakowego).

(2) Co do postępowania celnego z flaszkami stalowemi, wprowadzanemi w stanie napełnionym, zob. przep. wyk. § 14.

9. (1) Wszystkie w Nrze 526. otaryfowane artykuły z żelaza, to znaczy mające część główną z żelaza, z przyczepionemi lub też nie przyczepionemi częściami składowemi z nieszlachetnych kruszców (jakoto żelazne kotły parowe z rurami do warzenia z miedzi lub mosiądzu) albo z przyczepioną armaturą z nieszlachetnych kruszców (n. p. rezerwoary [tanks] z mosiężnymi zaworami itd.) należy oclić według *b*, natomiast wszystkie artykuły z tego numeru, zrobione z nieszlachetnych kruszców, to znaczy więcej jak w 50 procentach z nieszlachetnych kruszców, należy oclić według *c*.

(2) Wprowadzane w stanie rozebranym gotowe artykuły z Nru 526., oraz wprowadzane osobno części składowe tychże, które po nadaniu im formy i obrobieniu tak dalece przysposobione są (wykończone) zapomocą dziurawienia, wiercenia, wytłaczania itd., że można złożyć z nich zupełne kotły itd. tylko przez zaklepanie, należy oclić według tego numeru, a mianowicie o ile są z żelaza według lit. *a* wówczas, jeżeli wprowadzane równocześnie nie przyczepione części metalowe są tylko częściami armatury, zaś według lit. *b* lub *c* wówczas, jeżeli te nie przyczepione części metalowe są ustrojowemi częściami składowemi samych tych artykułów.

10. (1) Zamknięte zbiorniki z Nru 526., połączone z innymi przyrządami maszynowymi, n. p. poruszane na kołach, jednak nie jadące same wozy do skrapiania ulic z przyrządem do zamiatania, przyrządy do napełniania flaszek i beczek itd. należy traktować według tego numeru wówczas, jeżeli kocioł stanowi główną część składową maszyny; jeżeli jednak urządzenie maszynowe stanowi miarodajną, względnie najistotniejszą część przyrządu i przewyższa go swym ciężarem, wówczas należy odprawić cały przyrząd (razem z kotłem, zob. og. uw. 10. do tej klasy, ust. 3.), jako nie wymieniony osobno przyrząd z Nru 537. lub 538.

(2) Przy przyrządach tego rodzaju, które należy oclić odpowiednio do ich głównej części składowej jako kotły z Nru 526., należy uwzględnić, w celu ocenienia, do którego z poddziałów *b* lub *c* trzeba je zaliczyć, także udział w ciężarze innych części składowych, przypadający na żelazo i nieszlachetne kruszce (maszynowych urządzeń, stojaków, podstaw itd.).

	od 100 *kg* ogól.	*umow.*
527. Lokomotywy i tendry; lokomobile	29·—	
Kompletne dające się przewozić lokomobile dla celów rolniczych		*21·—*

Uwagi. 1. (1) Tu należą lokomotywy i lokomobile, poruszane tylko siłą pary.

(2) Lokomotywy i lokomobile różnią się tem od siebie, że pierwsze poruszają siebie oraz przewożą wprost personal obsługujący i materyały oraz przybory, potrzebne do swego ruchu, a równocześnie służą do ciągnięcia (poruszania przyczepionych wozów lub innych przyrządów na szynach lub bez nich), ostatnie zaś działają jako motory wskutek tego, że przenoszą siłę na inne maszyny.

2. (1) Do lokomotyw należą poruszające się na szynach lokomotywy kolei żelaznych (także lokomotywy kolei ulicznych, polnych i przemysłowych) oraz tak zwane lokomotywy tendrowe (lokomotywa i tender na jednej podstawie z kołami), nadto lokomotywy drogowe i osobno wprowadzane lokomotywy pługów parowych (jeżeli te ostatnie nadchodzą z przynależnymi pługami, zob. uw. 1., ust. 2. do Nru 530.), a to nawet wtedy, jeżeli oprócz poruszania siebie,

równocześnie wykonują działanie, od tego niezależne, mogą być zatem także wprawione w ruch jako lokomobile. Natomiast maszyny robocze, połączone wprost z maszynami parowemi, które same siebie poruszają, jak krany parowe, poruszające się na szynach, lub parowe walce drogowe podpadają pod Nr. 528.

(2) Wozy, urządzone w celu przewozu ciężarów i osób na samym wozie i zaopatrzone w poruszający je motor — wozy motorowe — nie zaliczają się do lokomotyw, a to nawet także wtedy, jeżeli służą równocześnie do ciągnięcia (na szynach lub bez nich) innych wozów (zob. uw. 1. do Nru 553. oraz uwagę do Nru 557. i uwagi tamże).

(3) Tendry są to wozy kolei żelaznych, ściśle sprzągnięte z lokomotywą i przeznaczone do zabierania materyałów (paliwa, wody), potrzebnych dla ruchu lokomotywy, oprócz tego zaś także rozmaitych przyborów i narzędzi.

(4) Lokomobile dają się przewozić, to znaczy są urządzone do poruszania się na własnych kołach przy pomocy bydła pociągowego, jak największa część tych lokomobil, które służą do celów rolniczych; jeżeli nie mają osobnego urządzenia wozowego (podstawy na kołach), nazywają się lokomobilami przenośnemi (połowicznemi). Te ostatnie trzeba w celu użycia dopiero stale usadowić.

(5) Koła, dyszle i urządzenie zaprzęgu, wprowadzane razem z lokomobilą, należy odprawiać razem z lokomobilą według Nru 527.; jednakowoż brak tychże nie wyklucza zastosowania umownej stopy celnej.

(6) Co do sprowadzania na postawie ulg dających się przewozić lokomobil kompletnych dla celów rolniczych zob. uw. og. 20. do niniejszej klasy i samą tabelę.

(7) Lokomobile parowe, sprzęgnięte wprost z maszynami roboczemi, podpadają pod Nr. 528.

3. (1) Wprowadzane osobno części składowe lokomotyw i lokomobil (n. p. popędowe koła lokomotyw oraz koła lokomobil itd.) należy odprawiać według Nru 527., o ile one, jak n. p. koła biegowe lokomotyw, w samej taryfie nie podlegają osobnym stopom celnym (zob. uwagi do Nrów 448. i 449.).

(2) Części składowe poruszających się na kołach lokomobil dla celów rolniczych, jakoteż niekompletne lokomobile tego rodzaju należy zawsze oclić według ogólnej stopy dla Nru 527. (zob. do niniejszej klasy uw. og 7., ustęp 11. i 14.).

(3) Kotły parowe lokomotyw i lokomobil zob. ust. 3. uw. 1. do Nru 526.

(4) Co do przygrzewaczy i palenisk obowiązują analogiczne postanowienia, jak przy Nrze 526., uw. 3.

	od 100 *kg*	
	ogól.	umow.
528. Maszyny parowe i inne, osobno nie wymienione motory (z wyjątkiem motorów, należących do klas XLI. i XLII.); maszyny robocze, w nierozdzielnem połączeniu z motorami parowymi (bagry parowe, krany parowe, młoty parowe, pompy parowe, sikawki parowe itp.): o wadze poszczególnej sztuki:		
a) 2 *q* lub mniej	40·—	*40·—*
b) więcej jak 2 *q* do 25 *q*	32·—	*32·—*
c) więcej jak 25 *q* do 100 *q*	26·—	—
1. turbiny parowe		*26·—*
2. inne		*22·—*
d) więcej jak 100 *q* do 1000 *q*	22·—	—
1. więcej jak 100 q do 500 q		*21·—*
2. więcej jak 500 q do 1000 q		*19·—*
e) ponad 1000 *q*	20·—	*18·—*
Uwagi. 1. Pompy tłokowe i pompy z nurem, młoty parowe i krany parowe, sprzęgnięte wprost z parowemi maszynami tłokowemi, o wadze poszczególnej sztuki do 500 q		*20·—*
2. Turbiny wodne o wadze poszczególnej sztuki od 50 do 1000 q		*19·—*

Uwagi. 1. (1) Przez maszynę parową rozumieć należy motor, poruszany parą wodną, to znaczy mechanizm ruchu, który jest zdolny zapomocą ciśnienia naprężonej pary wodnej wytworzyć pracę (siłę), potrzebną do wprawiania w ruch innych maszyn, oraz pracy tej dostarczyć.

(2) Jako maszyny parowe należy traktować nie tylko cylindrowe (tłokowe) maszyny parowe lecz także turbiny parowe.

(3) Innymi nie wymienionymi osobno motorami są wszystkie maszyny, które mogą zamienić w ruch ciśnienie wody, prąd wody, ciśnienie powietrza, żar powietrza, wiatr, ciepło słoneczne, siłę prężności i siłę wybuchową gazów lub innych niż woda materyi, zamienionych w parę, siłę muszkułów ludzi i zwierząt i w ten sposób mogą służyć do popędzania innych maszyn. Motorami takimi są n. p. silniki gazowe, motory benzynowe, koła wodne, turbiny wodne, koła wiatrakowe, przyrządy dźwigniowe i śrubowe a także deptaki i koła biegowe, urządzenia kieratowe. Tutaj należą także lokomotywy, poruszane tego rodzaju motorami.

(4) Regulatory parowe (regulatory odśrodkowe, sprężynowe itd.) należy odprawiać według stopy przynależnej maszyny parowej, wliczając je do ciężaru odnośnej maszyny.

2. (1) Jako maszyny robocze w nierozdzielnem połączeniu z maszynami parowemi należy traktować tego rodzaju co do istoty swej kompletne połączenia maszyn, przy których maszyna robocza

nie jest sprzęgnięta z maszyną parową zapomocą rzemieni, łańcuchów lub lin, lecz wprost zapomocą drążka tłokowego lub zapomocą drążka korby albo jest sprzęgnięta z osią parowej turbiny.

(2) Oprócz maszyn roboczych, wymienionych przykładowo w tekście taryfy, należą tu także maszyny parowe statków, połączone wprost z kołami skrzydlastemi lub śrubami statku, parowe pomosty przesuwane, parowe tarcze obrotowe itp.

(3) Maszyny parowe, zestawione z kotłem parowym i połączone wprost z maszynami roboczemi, podpadają taksamo jak parowe sikawki ogniowe i parowe walce drogowe pod Nr. 528.

(4) Same krany, pompy, sikawki ogniowe, młoty, śruby statków itd., bez maszyn parowych, z któremi mają być wprost połączone, należą do nie wymienionych osobno maszyn (Nr. 537. lub 538).

(5) Co do postępowania celnego z tego rodzaju złożonemi maszynami, wprowadzanemi w stanie rozebrania, zob. 18tą, zaś co do odprawiania części składowych tychże ust. 11. 7mej, a co do ciężaru według sztuki 16tą z uwag ogólnych do niniejszej klasy.

(6) Motory elektryczne, Nr. 539.

(7) Motory automobilowe, Nr. 554.

3. (1) Turbiny parowe są to maszyny, przy których ulatująca para wodna (w formie strumienia) działa podobnie, jak siła wodna przy poziomych kołach wodnych. Części, poruszane strumieniem pary, mają albo postać cylindrów z nasadzonemi łopatami lub skrzydłami albo postać krążków z wcięciami o szczególnym przekroju.

(2) Opierzenia (osłony) turbin parowych należy odprawiać według stopy odnośnych turbin parowych.

4. (1) Pompy tłokowe są to pompy, działające jako pompy ssące i tłoczące, przy których tłok ma zawory a drążek tłoku porusza się w cylindrach pompy. Pompy z nurem są to pompy z jednym lub z dwoma litymi tłokami bez zaworów (tłok przy mnichu, nur): są one więc zawsze zbudowane według systemu pomp tłoczących (nie jako pompy podnoszące). Pompy kopalniane z hydraulicznemi ciągadłami, przy których dolna część rury wznośnej spełnia zadanie tłoka, należy otaryfować jak właściwe pompy tłokowe.

(2) Umowna ulga z uwagi 1. nie ogranicza się do pomp dla płynów, lecz obejmuje także zgęszczacze i pompy powietrzne, o ile one są zbudowane według systemu pomp tłokowych i pomp z nurem.

5. Według stopy dla turbin wodnych należy także traktować regulatory do nich oraz wliczać do ciężaru poszczególnej ich sztuki.

	od 100 *kg* ogól.	*umow.*
529. Maszyny narzędziowe	24·—	—
a) maszyny do obrabiania drzewa o wadze poszczególnej sztuki 100 q lub więcej		*13·50*
b) maszyny do obrabiania drzewa o wadze poszczególnej sztuki mniej niż 100 q; maszyny do obrabiania kamieni o wadze poszczególnej sztuki 100 q lub więcej		*18·—*
c) inne maszyny narzędziowe		*20·—*

Uwagi. 1. (1) Do maszyn narzędziowych z Nru 529. należą tylko maszyny do obrabiania drzewa (także korka) i kamienia, bez względu na materyał, z jakiego są zrobione.

(2) Wszelkie prace, które mają wykonywać maszyny tego rodzaju około podłożonych pod nie ciosów, polegają na nadawaniu formy lub obrabianiu powierzchni, czego dokonują wstawione do maszyny odpowiednie narzędzia.

(3) Maszynami do obrabiania drzewa są na przykład: piły (traki, także z należącymi do nich wozami klockowymi), strugarki, maszyny wiertnicze, pilarki, maszyny do cięcia fornierów, maszyny do krajania drutu drzewnego (do wyrobu zapałek), maszyny do polerowania kamiennych orzechów i drewnianych guzików, maszyny do wiercenia i cięcia korka (do wyrobu zatyczek, kostek i pasków) itd.

(5) Maszynami do obrabiania kamienia są n. p. maszyny do dłubania w kamieniu, maszyny do rytowania (rznięcia), wyrównywania, piłowania i drapania kamienia, maszyny do szlifowania kamienia itd.

(6) Co do ciężaru poszczególnej sztuki zob. 16tą z uwag ogólnych do niniejszej klasy.

2. Maszyny narzędziowe do obrabiania drzewa i kamienia, nie odróżniające się prawie od maszyn do obrabiania żelaza lub kruszców pod względem formy i sposobu działania (z wyjątkiem narzędzi, zmienionych odpowiednio do istoty obrabianego materyału), jak n. p. tokarki należy odprawiać według Nru 538., jeżeli na podstawie dostarczonych dowodów nie rozpozna się na pewno, że odnośnej maszyny używa się wyłącznie tylko do obrabiania drzewa lub kamienia.

3. (1) Maszyny, służące tylko do rozdrabniania drzewa, jakoto piłowania i rąbania na drzewo opałowe, rozdrabniania kory (garbówki), oczyszczania drzewa z kory (maszyny do obłupywania kory), wyrabiania miazgi papierniczej z drzewa (miażdżarki, przyrządy do szlifowania drzewa), wyrobu mączki drzewnej i korkowej oraz piasku korkowego, wyrabiania wełny drzewnej, następnie łamacze kamieni, stępy i rozpylacze do rozdrabniania kamieni oraz maszyny do wiercenia w skale (dla wierceń głębokich, robienia otworów strzelniczych) nie należą do Nru 529., lecz należy je odprawiać według Nru 538.

(4) Maszyny do obrabiania kruszców (włącznie z maszynami do obrabiania żelaza) należą do Nru 538.

XL, 530.

530. Maszyny i przyrządy rolnicze, osobno nie wymienione:	od 100 *kg* ogól.	*minor.*
a) pługi parowe	10·—	*10·—*
b) młocarki	18·—	*17·—*
c) inne:		
1. z drzewa (t. j. zawierające 75 procent lub więcej drzewa)	17·—	*15·—*
2. z żelaza	24·—	—
z żelaza, z wyjątkiem kosiarek		*20·—*

Uwagi. 1. (1) Jako pługi parowe z Nru 530. *a* należy traktować wszystkie pługi, wprawiane w ruch zapomocą maszyn popędowych, działających siłą pary, bez względu na ich budowę oraz na to, czy pługi te są stale połączone z maszynami popędowemi, czy też maszyny te, będąc oddzielone od pługa, przenoszą ruch przez ciągnięcie wprost lub zapomocą transmisyi.

(2) Lokomobile i lokomotywy, wprowadzane równocześnie z pługami parowymi, do których należą, winno się traktować łącznie z nimi według Nru 530. *a*, liny zaś druciane do nich zawsze według Nru 466.

(3) Pługi parowe, wprowadzane bez motoru, można odprawiać według Nru 530. *a*; odprawiającemu urzędowi celnemu zastrzega się jednak prawo zarządzenia stwierdzenia przez oględziny dodatkowe o charakterze urzędowo-skarbowym, czy pługu używa się rzeczywiście przy pomocy siły pary.

(4) Wszystkie pługi, poruszane innymi motorami a nie działającymi siłą pary, należy oclić według Nru 530. *c* 2, motory nie wbudowane zawsze osobno według Nru 528., względnie 539., albo też według Nru 553., jak automobile, jeżeli motory maszyn popędowych są motorami automobilowymi (zobacz uwagę 1. do Nru 554.).

(5) Pługi z wbudowanymi motorami należy traktować według postanowień uw. og. 18. do klasy XL., względnie uw. 9. do Nru 539.; jeżeli zaś wbudowane motory przedstawiają się jako motory automobilowe, wówczas należy motor oclić jako motor automobilowy z Nru 554.; istniejącą podstawę na kołach należy przy pługach tego rodzaju z wbudowanymi motorami z Nrów 528., 539. i 554. wliczyć do podlegającego ocleniu ciężaru pługa, który należy oclić według Nru 530. *c* 2; co do obliczenia ciężaru zobacz og. uw. 18. do niniejszej klasy.

(6) Brony parowe, czyli duże ciężkie brony, wprawiane w ruch zapomocą lokomobil itd. w ten sam sposób co pługi maszynowe, należy odprawiać według Nru 530. *c*.

2. (1) Według Nru 530. *b* należy oclić wszelkie rodzaje młocarek (także wiązacze snopów przy nich) oraz maszyny do łuskania koniczyny.

(2) Również według Nru 530. *b* należy oclić bębny i kosze do młócenia oraz przymyki (dostosowane, nacięte, także przewiercone drążki [szyny bębnowe] z kutego żelaza lub żelaza lanego odwęglonego) i trzpienie (trzpienie bębnowe).

3. Do maszyn i przyrządów rolniczych z Nru 530. *c* należą: pługi o jednem ostrzu lub kilku (pługi koleśne, oborywacze i obsypniki) z wyjątkiem należących do *a*, także nasady pługów i przysposobione naprzód blachy do pługów, lemiesze, soszniki (ostrza), płozy, blaszki zasuwkowe do pługów, kultywatory (drapacze, ekstyrpatory, spulchniacze), brony wszelkiego rodzaju (nie przyczepione żelazne zęby do bron, Nr. 530. *c* 2), walce do roli, siewniki, wkładki do pługów uniwersalnych i siewników, brózdownik, maszyny i przyrządy do kopania w celu obrabiania gruntu, siewniki nawozu, żniwiarki i kosiarki (także wiązacze snopów przy nich), maszyny do zbierania plonów (kopacze kartofli i buraków), maszyny do przetrząsania siana, grabie konne, łuskacze kukurydzy, wszelkiego rodzaju maszyny do czyszczenia i przebierania zboża (oddziclacze [triery], wywiewniki, młynki czyszczące, arfy do czyszczenia zboża itd.), sieczkarki, przenośne przyrządy do gotowania i parzenia paszy, młyny do śrutowania paszy, pracujące bez kamieni młyńskich, rozdrabniacze makuchów, krajarki buraków (sieczkarnie do paszy), maszyny do mieszania syropu, maszyny do wyrabiania masła (także wytłaczarki masła), oddzielacze (centryfugi do mleka), tłocznie do wina i owoców itp.

4. Przez kosiarki z Nru 530. *c* należy rozumieć nie tylko większe maszyny, przeznaczone do koszenia zboża, trawy, koniczyny itd., urządzone do poruszania zapomocą bydła pociągowego a zaopatrzone zwykle w dzierżaki, noże, grabie i odkładacze, lecz także tak zwane kosiarki do gazonów (o ciężarze poszczególnej sztuki 20 *kg* i więcej), składające się z jednego walca z nożami, przymocowanymi do jego pokrywy w liniach ślimakowatych, przeznaczone do pracy ręcznej w ogrodach, parkach itd. (kosiarki do gazonów poniżej 20 *kg*, Nr. 479. *b*).

5. (1) Koła biegowe bez części ustrojowych, wprowadzane osobno bez maszyn, do których przynależą, należy odprawiać według jakości materyału.

(2) Dyszle i urządzenia do zaprzęgu należy oclić razem z temi maszynami, do których one przynależą.

(3) Maszyny i przyrządy rolnicze z Nru 530. *c* w połączeniu z więcej jak 50% nieszlachetnych kruszców lub zrobione z samych takich kruszców należy odprawiać według Nr. 537.

(4) Maszyny i przyrządy, mogące służyć także ewentualnie do celów rolniczych, co do formy jednak i sposobu działania takie same jak te, które służą do innych celów, jak n. p. pompy, należy odprawiać według postanowień dla nie wymienionych osobno maszyn i przyrządów.

(5) Natomiast maszyny i przyrządy rolnicze, chociażby nie były sprowadzane i używane przez rolników (n. p. triery, sprowadzane przez domy składowe lub młyny), nie są wykluczone od traktowania jako takie.

(6) Kieraty, Nr 528.

(7) Suszarnie, Nr. 538.

(8) Maszyny do młynarstwa (stolce walcowe, sita płaskie itd.) także młyny do śrutowania paszy z kamieniami młyńskimi, Nr 538.

XL, 531.

Uwagi ogólne do Nrów 531—533.

1. (1) Przez otaryfowane w Nrach 531. do 533. maszyny przygotowawcze i przetwarzające dla przędziw, wymienionych w poszczególnych tych numerach, rozumie się maszyny robocze, uskuteczniające w procesie przędzenia przetwarzanie, przebieranie, mieszanie i czyszczenie tych przędziw. W dalszym procesie fabrykacyi wyrabia się na maszynach do przędzenia przędzę pierwotną i przędzę wykończoną, zaś zapomocą niciarek dokonuje się skręcania gotowych pojedyńczych nici (przędz).

(2) Natomiast maszyny do robót dodatkowych i uszlachetniających w przędzalnictwie, tudzież maszyny pomocnicze, nie uskuteczniające obrabiania przędziw lecz służące do utrzymania w dobrym stanie i zaopatrzenia maszyn przędzalniczych, nie podpadają pod Nry 531.—533., lecz należy je traktować według ich jakości pod innym względem. Stosownie do tego należą na przykład: zwijarki cewkowe, motowidła, postrzygarki, klejarki, nawijarki do maszyn pomocniczych dla tkactwa i dziania (Nr. 534.), zaś prasy do przędzy, maszyny do krajania aksamitu, maszyny do prania, suszenia, bielenia, barwienia lub druczkowania przędzy, ostrzarki zgrzebeł, naciągarki zgrzebeł (do naciągania obić zgrzeblastych na bębny), ustawidła dla wałów osnowy itd. podpadają pod osobno nie wymienione maszyny (Nry 536.—538.).

(3) W owych przypadkach, w których przy przyrządach do barwienia i bielenia, maszynach do ugniatania wełny itp. wyłączne używanie ich do luźnego przędziwa nie wynika już niewątpliwie z ich budowy, można odprawiać według Nru 533. przyrządy tego rodzaju tylko w razie przedłożenia świadectwa izby handlowej co do istotnego wyłącznego używania ich do przerabiania luźnego przędziwa.

2. (1) Maszyny, używane do przygotowywania, przerabiania, przędzenia i nitkowania tak wełny czesankowej, jak i przędzy zgrzebnej i odpadków wełny, oraz takie maszyny, których się używa tak do cienkiego przędzenia bawełny jak i do przędzenia odpadków bawełny oraz przędzenia wigoniu (na sposób przędzy zgrzebnej) z bawełny, należy zawsze oclić według Nru 533.

(2) Maszyny dla nici drucianych, przędzarki do spłaszczania drutu (do oplatania przędz splaszczonymi złotymi i srebrnymi drutami lub spłaszczonymi drutami z kruszców nieszlachetnych), maszyny do oplatania kabli (do oplatania przędzą kabli, drutów kabli), przędzarki słomy (do wyrabiania lin z słomy, siana, wełny drzewnej itd.), Nry 536.—538.

3. Co do postępowania, którego należy przestrzegać przy zastosowaniu stopy celnej 7 K dla maszyn do przygotowywania, przerabiania, przędzenia i nitkowania przędzy czesankowej (Nr 531.) oraz umownej stopy celnej 5 K dla maszyn z Nru 532., tudzież co do warunków sprowadzania maszyn z Nru 531.—533. w ogólności zob. ust. 20. a co do postępowania celnego odnośnie do części składowych wszystkich tych maszyn ust. 12. i 13. 7mej uwagi ogólnej do tej klasy.

4. (1) Wrzeciona wszelkiego rodzaju do maszyn z Nrów 531.—533. oraz należące do nich skrzydełka i obrączki wrzecion, nadto wałki karbowane (wałki wyciągowe) z żelaza lub kruszców nieszlachetnych dla maszyn tego rodzaju należy odprawiać według Nru 532. (15 K, w obrocie umownym 5 K), o ile wprowadzane są osobno bez odnośnych maszyn, i nie potrzeba dla nich w tym celu żadnego osobnego dowodu; natomiast rurki do wyciągania, mające postać krótkich przedziurawionych wrzecion, używane tylko przy przędzeniu przędzy zgrzebnej, należy zawsze traktować według Nru 533.

(2) Czesadła do bawełny i wełny, przysposobione do obkładania niemi bębnów maszyn przędzalniczych przygotowawczych, Nr 553., czesadła dla innego przędziwa, Nr 531.; zwykłe czesadła (gwoździe lub pręciki druciane, powbijane do płaskiej deski drewnianej), Nr. 461

	od 100 *kg*	
	ogól.	umow.
531. Maszyny do przygotowywania i przetwarzania lnu, konopi, juty i innych do klasy XXIII. należących przędziw, wełny czesankowej i jedwabiu; następnie wszystkie maszyny, służące do przędzenia tych materyałów i robienia z nich nici; maszyny do drukowania materyi na firanki; maszyny do haftowania; gremplownice	7·—	7·—

Uwagi. 1. (1) Do maszyn dla przędzenia lnu, konopi i juty i robienia z nich nici należą na przykład: międlice do lnu (cierlice), czesarki do lnu, wiatraczki do trzepania lnu, wyciągarki lnu (wyciągacz, do składania i wyciągania taśm lnu), przędzarki lnu na mokro i na wilgotno, międlarki kolczaste (do łupania i wygładzania włókien lnianych i usuwania paczesi), tarła do konopi (młynki do obijania i młynki tarłowe), zgrzebła korytkowe (zgrzeblarki do kłaków, zgrzebła osobne do przędzenia kłaków konopnych), trzęsarki (do czyszczenia juty i kłaków konopnych), maszyny do nakładania kłaków, do czesania kłaków, wyciągacze do kłaków (maszyny do taśm z kłaków, wyciągarki do podwajania i wyciągania taśm z kłaków), zgrzebła do odpadków juty (zgrzeblarki do odpadków juty, zgrzebła szarpaczy), otwieracze do juty (do rozplątywania zdjętych z balów pasm juty), maszyny do międlenia juty, maszyny do cięcia (do odcinania końców korzeni włókien juty), krajarki (do rozcinania i rozrywania długiego lnu i długich konopi), maszyny do szarpania (szarpacze do kłaków lnianych i konopnych), przędzarki suche, tudzież wszystkie niciarki dla lnu, konopi i juty.

(2) Jak maszyny, wymienione poprzednio, należy dalej traktować: maszyny podobne lub takie same jak maszyny do przygotowywania, przerabiania, przędzenia i nitkowania lnu, a służące do przerabiania ramicy, maszyny do przędzenia torfu (jakoto wilki trzepiące, trzeparki, zgrzeblarki itd.), maszyny do powrożnictwa, o ile nie wykonują procesu plecenia (jakoto maszyny do kablowania [pleciarki sznurów], maszyny cewkowe do składania, niciarki skrzydełkowe itd.), a w końcu wszystkie te maszyny, które przerabiają w ten sam sposób azbest, miazgę papierową, celulozę

i miazgę drzewną (sylwalin) częściowo w stanie czystym, częściowo z domieszką.

(3) Międlice ręczne do lnu i konopi, to jest przyrządy do łamania namoczonych łodyg lnu i konopi, trzepaczki do trzepania lnu należy oclić nie jako maszyny lecz według jakości materyału.

2. (1) Za maszyny do przędzenia jedwabiu uważa się przyrządy do zabijania i suszenia kokonów jedwabniczych, trzeparki (do odpylania kokonów i odpadków jedwabiu), maszyny do zwilżania (do zwilżania odpadków jedwabiu), runiarki jedwabiu (rozluźniacze dla odpadków jedwabiu), wrzeciennice dla odpadków jedwabiu, maszyny do czesania odpadków jedwabiu, otwieracze do kokonów (do rozdzierania włókien uszkodzonych kokonów i tworzenia waty jedwabnej), maszyny do czyszczenia sznurków, używane do wyczesków jedwabiu, zwijarki jedwabiu (do odwijania jedwabiu z kokonów), zwijarki cewkowe do jedwabiu (do odwijania jedwabiu z motowidła na cewki), młynki do jedwabiu (niciarki do jedwabiu) itd.

(2) Należą tu także maszyny do wyrabiania z przyrządzonej masy nitek sztucznego jedwabiu.

3. (1) Z maszyn, używanych w przędzalniach wełny czesankowej, podpadają zawsze pod Nr. 531.: gillbox (do wyrobu przędzy wstępnej dla ciągarek zapomocą podwajania [składania] i rozciągania zgrzebeł taśmowych i nawijania na duże cewki), froterki (bobinoirs, ciągarki wałkujące z przyrządem wałkującym, włóczkującym lub zwrotnie skręcającym), czesarki (do wyrobu czesanki), maszyny do wygładzania [lisseusen] (do płókania, prostowania lub odkrężłowania włókien czesanki taśmowej), samoprząśnice [selfaktory] (cienkoprzędne samoprząśnice mulejowe z posuwającym się na kołach wózkiem wrzecionowym i z peryodycznym procesem przędzenia) i nieprzenośne przędzarki (métier fixe, przędzarki Watera, samoprząśnice ciągłe, przędzarki ciągłe, throstle, zbudowane według systemu skrzydełkowego, obręczkowego, lejkowego lub systemu igieł), obie wyżej wspomniane z wałkowym przyrządem wyciągowym bez skręcania pośredniego między wałkami i z pionowym przyrządem natykowym dla cewek ciągarek wałkujących, niciarki i niciarki wózkowe [twiner] (selfaktory, urządzone do skręcania nici) z podziałką wrzecion poniżej 70*mm**), także z przyrządami do wyrobu przędzy ozdobnej.

(2) Zob. także 2. i 3. uwagę ogólną do Nrów 531.—533. i uwagę 1. do Nru 533.

4. (1) Przez maszyny do drukowania materyi na firanki (Nr 531.) rozumie się działające stale maszyny do drukowania, urządzone tak, że można posługiwać się przy nich grawirowanymi lub niegrawirowanymi wałkami, a służące nie tylko do druczkowania tkanin z klas XXII.—XXV., lecz także do druczkowania płótna introligatorskiego, ceraty, linoleum (klasa XXXI.). Wprowadzane równocześnie z maszynami do drukowania materyi na firanki przyrządy do wstępnego suszenia, to jest tę część przyrządu do suszenia, po której przesuwa się podkładka i sukno nadrukowane, należy odprawiać razem z maszyną do drukowania według Nru 531. Inne przyrządy do suszenia należą do maszyn osobno nie wymienionych.

(2) Maszyny do drukowania materyi z płytkami, maszyny do druczkowania taśm, przygotowanych do wyprzędzenia, do druczkowania przesmyków przędzy, tudzież wszelkie maszyny do drukowania tapetów, książek itd. podpadają pod maszyny osobno nie wymienione.

5. (1) Jako maszyny do haftowania (Nr. 531.) należy odprawiać maszyny do haftowania o ściegu płaskim i inne podobne maszyny do haftowania (krosna hafciarskie, iglarki). Małe maszyny o tamburkowym ściegu łańcuszkowym i inne tym podobne należy natomiast traktować według Nru 535.

(2) Igły hafciarskie i czółenka, wprowadzane razem z maszynami do haftowania w ilości potrzebnej do jednorazowego zaopatrzenia, należy oclić razem z maszynami (zob. 10.—12. uw. og. do tej klasy).

(3) Według Nru 531. należy traktować także maszyny pomocnicze dla hafciarstwa, n. p. automaty do haftowania Żakarda, zwijarki cewkowe, maszyny do nawlekania na igły (które nawlekają automatycznie równe nitki na igły maszyny do haftowania) itd.

6. Maszyny do wkładania zgrzebeł są to maszyny (dla fabryk zgrzebeł), które wykonują automatycznie wszelkie czynności, potrzebne do wkładania (wsadzania) haczyków drucianych w materyę pokryw zgrzeblastych począwszy od krajania kawałeczków drutu aż do wykończenia zgrzebeł.

	od 100 *kg*	
	ogól.	*umow.*
532. Maszyny do przygotowywania i przetwarzania bawełny wraz z maszynami, służącemi do przędzenia tejże i robienia z niej nici, o ile nie należą do następującego numeru	1·5·—	5·—

Uwagi. (1) Według Nru 532. należy traktować tylko te maszyny do przygotowania i przetwarzania, przędzarki i niciarki, które używane są tylko do cienkiego przędzenia bawełny, nie zaś także do przędzenia wigoniu z bawełny albo do przędzenia odpadków bawełny.

(2) Do Nru 532. należą zatem: targacze bali (do rozluźniania i rozrywania bawełny, wziętej z bali, razem z płótnem, doprowadzającem w celu wyciągania i mieszania), rozluźniacze (Opener, Crightonopener [rozluźniacze pionowe] i rozluźniacze skrzydełkowe), maszyny do trzepania (trzeparki, maszyny do trzepania i nawijania, klepacze do robienia zwojów waty), czesarki bawełny (do oddzielania krótkich włókien bawełny od długich), zgrzeblarki pokrywkowe z stałemi lub ruchomemi listewkami (zgrzebła pokrywkowe, skrobaczki pokrywkowe do układania równoległe włókien i równomiernego ich rozdzielania, tworzenia runka w formie zasłony i przemiany tegoż na taśmy ze zwojów waty, włożonych do zgrzebeł w celu przerobienia), także należące do nich automatyczne przyrządy do czyszczenia pokryw zgrzeblastych, ciągarki (maszyny do wyciągania i ciągnięcia, wyciągacz, snowarka, maszyny do składania i wyciągania taśm bawełny), wrzeciennice (wrzeciennice grube, wstępne, średnie, cienkie, podwójnie cienkie, podwójnie cienkie kończące

*) Podziałkę wrzecion należy wymierzyć od jednego do drugiego środka wrzeciona, przyczem należy pomiaru u podstawy dokonać na odcinku, obejmującym kilka wrzecion.

[siodło, stół skrzydełkowy, cewkowy, banc à broches], niedoprządki z wrzecionami skrzydełkowemi), samoprząśnice [selfaktory] (cienkoprzędne samoprząśnice mulejowe z posuwającym się na kołach wózkiem wrzecionowym i z peryodycznym procesem przędzenia) i nieprzenośne przędzarki (métier fixe, przędzarki Watera, samoprząśnice ciągłe, przędzarki ciągłe, throstle, zbudowane według systemu skrzydełkowego, obrączkowego, lejkowego lub systemu igieł), obie wyżej wspomniane z wałkowym przyrządem wyciągowym bez skręcania pośredniego między wałkami i z pionowym przyrządem natykowym dla cewek wrzeciennic, niciarki i niciarki wózkowe [twiner] (selfaktory, urządzone do skręcania nici) z podziałką wrzecion poniżej 70*mm**), także z przyrządami do wyrobu przędzy ozdobnej.

(3) Zgrzeblarki pokrywkowe do wyrobu wat (także wat na opatrunki i do ran) należy również odprawiać według Nru 532.

(4) Zob. także uwagę 1. do Nru 533., tudzież 2. i 3. uwagę ogólną do Nrów 531.—533.

	od 100 *kg*	
	ogól.	umow.
533. Maszyny do przygotowywania i przetwarzania, maszyny do przędzenia i robienia nici, wszystkie takie maszyny dla przędzalni odpadków lub wyczesków z bawełny i wełny	15·—	*14·—*

Uwagi. 1. (1) Według Nru 533. należy traktować nie tylko wszelkie maszyny do przygotowywania i przetwarzania, maszyny do przędzenia i robienia nici, używane w przędzalni odpadków i wyczesków z bawełny (przędzenie odpadków bawełny i wigoniu z bawełny) i wełny (przędzenie odpadków wełny i wyczesków), lecz w ogóle maszyny takiego samego rodzaju nawet wtedy, jeżeli używa się ich również w przędzalniach wełny czesankowej (Nr. 531.) lub przy przędzeniu cienkiem bawełny (Nr. 532.) (zob. uw. og. 2. do Nrów 531. do 533.).

(2) Następujące maszyny (przyrządy) należy więc na przykład oclić według Nru 533.: maszyny do prania i płókania wełny, lewiatany, maszyny do suszenia i wytrawiania z obracającymi się bębnami (zobacz uw. 3. do tego numeru), maszyny do ugniatania wełny, przyrządy do barwienia wełny, bębny dla odpadków (maszyny do czyszczenia), czochracze (odpylacze), rozluźniacze końców (szarpacze końców, Garnett-Opener), przebieracze nici (maszyny do przebierania nici z odpadków przędzy); wilki wszelkiego rodzaju (maszyny przygotowawcze do rozluźniania, odpylania i czyszczenia wełny i bawełny oraz ich odpadków, jakoto wilki trzepiące, do pylu [shaker], szarpiące, skrzydełkowe, zgrzebłące i wybierające, wilki maszczące i mieszające [maszczaki, wilki natłuszczające]; wilki do wełny skrawkowej, do shoddy, do wełny gałganowej [wilki do wełny sztucznej]); zgrzebła pośpieszne (zgrzebła Rislera, zgrzeblarki wstępne); zgrzeblarki wałkowe (zgrzeblarka ugniatająca), pojedyńczo lub jako pełne garnitury (assortiments), składające się z 2 do 4 maszyn, także z przynależnymi przyrządami pomocniczymi, a wśród nich z takimi, zapomocą których runo, utworzone ze zwojów waty, włożonych pod zgrzeblarki w celu przerobienia, przemienia się w watę meblową lub przędzę wstępną; złożone zgrzeblarki wałkowe i pokrywkowe, także należące do nich automatyczne przyrządy do czyszczenia pokryw zgrzebeł; składarki Derby (maszyny do składania taśm w celu wytwarzania zwojów waty z kilku zgrzebeł taśmowych), samoprząśnice [selfaktory] (cienkoprzędne samoprząśnice mulejowe z posuwającym się na kołach wózkiem wrzecionowym i z peryodycznym procesem przędzenia; wyciąg wózkowy lub wałkowy) z poziomym przyrządem odwijającym i nieprzenośne przędzarki (métier fixe, przędzarki Watera, samoprząśnice ciągłe, przędzarki ciągłe throstle, zbudowane według systemu skrzydełkowego, obrączkowego, lejkowego lub systemu igieł) z poziomym przyrządem do odwijania lub pionowym przyrządem natykowym dla całych cewek rozdzielających gazę lub dla poszczególnych krążków dla przędzy wstępnej przy rozdzielaczach; prząśnice Muljewa wszelkiego rodzaju i wszelkiej budowy (samoprząśnice [selfaktory] połowiczne, przędzarki cienkoprzędne z peryodycznym procesem przędzenia, poruszane zarazem rękami i zapomocą siły); maszyny do składania; niciarki i niciarki wózkowe [twiner] (selfaktory, urządzone do skręcania nici) z podziałką wrzecion na 70 *mm**) lub więcej, także z przyrządami do wyrobu przędzy ozdobnej.

2. (1) Przyrządy pomocnicze, używane przy zgrzeblarkach wałkowych, należy oclić według Nru 533. także wtedy, jeżeli wprowadzane są w sztukach pojedyńczych bez zgrzeblarek, do których przynależą. Należą tu: automatyczne przyrządy do zasilania i nakładania (także samozasilacze skrzynkowe [hopper-feeder], także w celu użycia w przędzalni przy innych maszynach do przygotowywania i przetwarzania); zgrzeblarki przygotowawcze (avant-trains), przyrządy do wyciągania i szarpania, zasilacze zgrzeblarek i przyrządy do czyszczenia, przyrządy do szarpania waty, automatyczne wózki dla waty, przyrządy do nawijania waty długiej i krzyżowej, przyrządy taśmowe, przyrządy do nawijania i ławki do nawijania; przyrządy do rozdzielania gazy (rozdzielacze gazy rzemykowe oraz o taśmach stalowych) i przyrządy wałkujące.

(2) Według Nru 533. należy nadto odprawiać także maszyny do czesania i mieszania, używane w przędzalniach włosienia końskiego, wilki szarpiące do wyrobu pilśni i kapeluszy, wilki szarpiące i ciągarki do przetwarzania odpadków bawełny na pakuły wełniane.

3. Maszyny do suszenia (także przyrządy do szybkiego suszenia, przyrządy do suszenia plecionki wierzbowej) i maszyny do nawęglania (z wyjątkiem maszyn tego rodzaju z obracającymi się bębnami), których używa się tak do obrabiania wełny jak również do suszenia i barwienia przędz lub nawęglania tkanin wełnianych, należy oclić jako osobno nie wymienione maszyny i przyrządy (Nr. 536.—538.).

*) Podziałkę wrzecion należy wymierzyć od jednego do drugiego środka wrzeciona, przyczem należy pomiaru u podstawy dokonać na odcinku obejmującym kilka wrzecion.

XL.. 534.

	od 100 *kg* ogół.	umowe.
534. Warsztaty tkackie i warsztaty do dziania, następnie maszyny pomocnicze do tkactwa i dziania	15·—	—
a) Warsztaty tkackie i maszyny pomocnicze do tkactwa, z wyjątkiem klejarek i postrzygarek:		
1. dla tkania jedwabiu		*10·—*
2. inne		*14·—*
b) krosna rzemienne, pasowe i wężowe		*5·—*
c) warsztaty do dziania, o ile nie podpadają pod b); maszyny pomocnicze do dziania; klejarki i postrzygarki		*10·—*

Uwagi. 1. (1) Przez krosna (warsztaty) tkackie z tego numeru należy rozumieć tak krosna ręczne jak i poruszane siłą (mechaniczne) dla materyi tkackich wszelkiego rodzaju (także dla sprężystych towarów tkackich). Oprócz rozmaicie zbudowanych krosien tkackich dla właściwych tkanin z bawełny, lnów, juty, wełny, jedwabiu itd. należą tu także krosna tkackie dla aksamitów, wstążek (krosna do tkania wstążek, krosna sznuklerskie, warsztaty do wyrobu wstążek), dla koronek, tiulów angielskich i firanek, krosna do tkania kobierców, krosna do tkania gobelinów (krosna do tkania tapetów o nizkich ramach z poziomą osnową i tapetów o wysokich ramach z prostopadłą osnową), krosna tkackie dla rzemieni, pasów, węży i inne.

(2) Natomiast maszyny do plecenia, położonki rzemienne, położonki sznurkowe, koronkarki klockowe, krosna siatkowe (dla towarów powroźniczych, sznurów, tasiemek, knotów, szlaczków, koronek i innych), jakoteż krosna tkackie do wyrobu tkanin drucianych należą do maszyn osobno nie wymienionych (Nr. 536.–538.).

2. (1) Za krosna do dziania (oczkarskie) z tego numeru, przeznaczone również dla materyi tkackich wszelkiego rodzaju, należy uważać krosna do dziania tkanin jednonitkowych (krosna kotonowe, krosna ręczne do tkanin jednonitkowych, krosna ręczne pończoszkowe, krosna grubsze, krosna dla worków), krosna do dziania tkanin wielonitkowych (chwytne krosna oczkowe, dzierzgarki, ręczne krosna oczkowe, okrągłe krosna oczkowe [przyrządy tkackie do tkanin oczkowych]) i koliste krosna oczkarskie wraz z wprowadzanymi razem z niemi przyrządami do nawijania. Tu należą także tak zwane maszyny pochwytne i maszyny do obrzeżania, maszyny wzorowe, maszyny do robienia fezów oraz maszyny do dziania płaskiego z podstawą lub bez niej o ciężarze poszczególnej sztuki powyżej 150 kilogramów.

(2) Maszyny do dziania (w znaczeniu ściślejszem), Nr. 535.

3. Krosna do rzemieni i pasów są to krosna tkackie, na których robi się rzemienie (rzemienie napędowe) i pasy zapomocą oczek i wątków. Krosna do wężów są to po części krosna do dziania, wyrabiane na nich węże mają niewielką średnicę, odpowiednią dla wężów, służących do celów technicznych; w żadnym wypadku nie należy przez nie rozumieć kolistych krosien oczkarskich, na których wyrabia się materye, dziane okrągło, do celów nie technicznych n. p. do celów konfekcyjnych.

4. (1) Wprowadzane pojedyńczo różańce, nasadki Żakarda (przyrządy Żakarda), wały osnowy, przyrządy kontrolne dla nici osnowy (przyrządy, które w razie urwania się nici osnowy wskazują przez szybkie wysunięcie druta to miejsce, gdzie nić się urwała, i równocześnie unieruchomiają krosno tkackie), należy odprawiać jako części składowe krosien tkackich z Nru 534. także bez dowodu, o ile już z wyglądu można je jako takie rozpoznać.

(2) Wprowadzane osobno ramki tkackie z wciągniętemi strunami tkackiemi wszelkiego rodzaju należy oclić według Nru 467.. ramki tkackie tego rodzaju, wprowadzane równocześnie z krosnami tkackiemi, według Nru 534. razem z krosnami tkackiemi, o ile do nich przynależą, wprowadzane zaś osobno same ramki bez strun należy oclić według jakości materyału.

(3) Czółenka i cewki, nadchodzące z krosnami do koronek lub firanek, tudzież igły do krosien oczkowych, igły Żakarda, działki (do przyrządów kontrolujących nić osnowy), platyny (do krosien oczkowych i maszyn Żakarda), listwy do aksamitu, struny, pierścienie łańcucha, nadchodzące z krosnami oczkowemi i maszynami Żakarda w ilości, nie przekraczającej wymiaru jednorazowego zaopatrzenia, należy oclić wraz z odnośnemi krosnami, jako do nich należące; czółenka popędowe i cewki drewniane (do zwijarek cewkowych), nadchodzące w ilości, przewyższającej potrzebny wymiar, albo osobno, oraz nadchodzące razem z krosnami tkackiemi lub osobno, należy natomiast odprawiać według ich taryfowej jakości.

(4) Karty Żakarda należy zawsze osobno poddawać ocleniu według jakości materyału.

(5) Zob. uw. og. 10.—12. do tej klasy.

5. (1) Jako maszyny pomocnicze do tkactwa i dziania należy traktować te maszyny, których się używa w tych przemysłach do przygotowywania roboty na krosnach tkackich lub oczkowych; w szczególności więc zwijarki cewkowe (zwijarki cewkowe lub wywijarki do osnowy, zwijarki cewkowe wątków, wężowe zwijarki cewkowe), motowidła, motaki, postrzygarki do osnowy (postrzygarki, strzyżki, postrzygarki działkowe, snowadła, postrzygarki podłużne, postrzygarki stożkowe) do robienia wątków tkaniny, także z przynależnemi maszynami do nawijania na wał, snowadła (ramy do nawijania, ramy dla osnowy, młynki do postrzygania) do nawijania lub postrzygania osnowy, drabki (rama cewkowa, grządka) do natykania cewek z osnową, samodziałające przemieniacze cewek z wątkami, maszyny do nawijania osnowy w celu zwijania strzyżonych przesmyków w zwoje w formie bali, maszyny do krochmalenia i klejenia (do krochmalenia i klejenia osnowy, także z przynależną podstawą wału osnowy, przyrządem do suszenia i maszyną do układania), nadto maszyny do krochmalenia pasm przędzy (maszyny do

krochmalenia, ugniatania i maszyny szczotkowe, maszyny do krochmalenia przędzy pasmowej z wirującem czółenkiem), nawijarki do nawijania osnowy przędzy na wał osnowy, skombinowane maszyny do nawijania i czyszczenia. Do Nru 534. należą także maszyny do czyszczenia jedwabiu w celu przewinięcia i oczyszczenia jedwabiu, przeznaczonego do tkania.

(2) Przy dowozie z państw, należących do umowy, należy odprawiać według stopy w kwocie 10 K wszystkie wymienione w ustępie poprzednim maszyny do krochmalenia (także maszyny do klejenia) i maszyny do postrzygania (maszyny do postrzygania osnowy).

(3) Wprowadzane osobno nasady wałów osnowy, maszyny do nawijania na wał przyrządy do szczotkowania i suszenia, których przynależność do maszyn do krochmalenia osnowy względnie do postrzygarek wykazaną zostanie w sposób przekonywujący, w danym razie zapomocą oględzin dodatkowych (po myśli uwagi ogólnej 20. do niniejszej klasy), podlegają również ocleniu według stopy umownej w kwocie 10 K. Jeżeli tego dowodu się nie dostarczy, należy nasady wałów osnowy i maszyny do nawijania na wał oclić według Nru 534. *a.* przyrządy zaś do suszenia według Nru 538.

(4) Maszyny pomocnicze do tkactwa i dziania należy także wówczas traktować według Nru 534., jeżeli się ich używa w przędzalniach, niciarniach, fabrykach towarów szmuklerskich lub w samoistnych przedsiębiorstwach, które należące tu prace (w szczególności cewienie, motanie, krochmalenie, postrzyganie i nawijanie) wykonują ze względu na późniejsze tkanie i dzianie przędzy, choćby poza lokalem odbiorczym.

6. Co do warunków sprowadzania maszyn z tego numeru zobacz w ogólności uwagę ogólną 20. do niniejszej klasy, zaś co do traktowania celnego części składowych 12. ustęp 7mej z tych uwag.

7. Nie według Nru 534., lecz jako nie oznaczone bliżej maszyny i przyrządy (Nr. 536.—538.) należy traktować: maszyny do wzmacniania barw (do robienia przędz rozciągliwemi przed ich wytkaniem), maszyny szczotkowe do przędzy (do wygładzania i czyszczenia gotowych przędz), magle do przędzy (do robienia przędz konopnych rozciągliwemi) maszyny do osmalania i zwijania przędzy, maszyny do suszenia przędzy (nie skombinowane z maszynami do krochmalenia), maszyny do wyciągania i nabłyszczania przędzy, motowidła do suszenia przędzy, maszyny do zwijania kłębków (celem przysposobienia do drobnej sprzedaży), mieszadła do kleju tkackiego, nawijarki do nawijania na małe cewki dla drobnej sprzedaży oraz nawijarki do odwijania przędzy z cewek i nawijania na stożkowate cewki do obrębiania, wskutek czego robi się taśma, służąca do owijania kabli, nawijarki i maszyny do krochmalenia, służące do wykończenia i nawijania na cewki nici do szycia, maszyny do macerowania pasm przędzy, maszyny szczotkowe i maszyny do trzepania, przyrządy do suszenia nakrochmalonych pasm przędzy, motowidła do wyrabiania motków dla drobnej sprzedaży, maszyny do cięcia sznelek, używane przy tkaniu dywanów, krosna oczkowe dla drutu i tym podobne.

	od 100 *kg* ogól.	*umow.*
535. Maszyny do szycia i robienia pończoch:		
a) podstawy, także rozłożone	20·—	*18·—*
b) głowy, wykończone części składowe tychże (z wyjątkiem igieł) .	78·—	—
1. głowy do jednoigielnych maszyn do szycia o ściegu płaskim i okrętkowym, tudzież maszyny do robienia pończoch		*73·—*
2. głowy do innych maszyn do szycia		*60·—*
3. wykończone części składowe głów (z wyjątkiem igieł)		*73·—*
c) części składowe do głów, nie wykończone, także z surowego odlewu; maszyny do szycia i robienia pończoch z podstawą . . .	50·—	—
1. części składowe głów, nie wykończone, także z surowego odlewu . . .		*50·—*
2. jednoigielne maszyny do szycia o ściegu płaskim i okrętkowym, tudzież maszyny do robienia pończoch z podstawą		*50·—*
3. inne maszyny do szycia z podstawą		*36·—*

Uwagi. 1. (1) Do maszyn do szycia z tego numeru należą nie tylko maszyny mniejsze, lecz także zaopatrzone w ciężkie podnóże większe maszyny do szycia tkanin, skóry, koców itd. Mają one rozmaity ustrój i zostają wprawiane w ruch najczęściej zapomocą siły ludzkiej (rąk lub nóg). Do użytku w przemyśle przysposabia się je często w celu połączenia z maszynami roboczemi.

(2) Przy ocleniu maszyn do szycia z doczepionymi motorami elektrycznymi należy postępować według uwagi ogólnej 18. do niniejszej klasy.

2. Maszyny do szycia mają albo, jak to bywa najczęściej, jedną igłę albo więcej igieł. Czy maszyna do szycia ma jedną lub więcej igieł, oznacza się podług ilości igieł, które przekłuwają materye, przeznaczone do szycia lub obszycia; dlatego do igieł nie zalicza się igieł kabłąkowych, które uskuteczniają tylko zamotanie nitek, używanych przy szyciu, lecz nie przekłuwają obszywanej materyi.

3. (1) Przy maszynach do szycia o jednej igle używa się przeważnie do robienia szwu równocześnie dwóch nitek, z których jedna przechodzi zapomocą igły przez szyte materye (nitka robocza, nitka igielna, nitka górna), druga (nitka czółenkowa) dokonuje zamotania obu nitek zapomocą czółenka, czółenka obrączkowego lub chwytaka. Szew zrobiony w ten sposób jest podwójnym ściegiem stebnowym.

(2) Maszyny do szycia o jednej nitce robią tak zwany pojedyńczy ścieg łańcuszkowy (tamburkowy),

a to zapomocą igły, zakończonej uszkiem, lub szydełka i obracającego się lub wahającego się haczyka albo wychwytu, bez użycia zaś nitki czółenkowej.

(3) Podwójny ścieg łańcuszkowy (ścieg węzłowy lub sznurkowy) robi się zapomocą nitki igielnej i czółenkowej na maszynach do szycia jednoigielnych w ten sposób, że nitkę igielną, przekłutą przez materyę z góry na dół, wiąże nitka czółenkowa poprowadzona przez igłę kablągową poruszającą się poziomo, w ten sam sposób jak to czyni przy ściegu stebnowym chwytak lub czółenko.

(4) Maszyny do szycia o ściegu płaskim są to zwykłe maszyny do szycia z chwytakiem, czółenkiem, czółenkiem obrączkowem, cewką środkową, czółenkiem okrągłem, zapomocą których robi się ogólnie używany płaski ścieg stebnowy pojedyńczy i podwójny.

(5) Maszyny do szycia o ściegu okrętkowym mają jedną igłę i robią tak zwane szwy obrzucane, jakich się używa do szycia rękawiczek, futer, towarów dzianych, skóry kapeluszowej, wierzchów do trzewików, szwów ozdobnych na wierzchach rękawiczek, do obramowań brzegów kapeluszy, do obrębiania, szycia grubych worków itd.; odznaczają się one tem, że igła robocza porusza się poziomo, zaś w celu tworzenia pętelek na materyale na stronie przeciwnej od igły roboczej znajdują się również poziomo poruszające się chwytaki lub chwytaki i przekładacze albo igły kablągowe, nie przekłuwające materyi, a szyty kawałek przesuwa się zapomocą szalek przenoszących.

(6) Maszyny do szycia o kilku igłach buduje się tylko do celów szczególnych, jak n. p. do obszywania lub pikowania kołder na łóżka i tym podobnych, a zapomocą nich robi się równocześnie kilka szwów.

(7) Inne maszyny do szycia są to n. p. maszyny do obszywania dziurek na guziki, maszyny do szycia podeszew trzewików, maszyny do szycia kołder, wszelkie maszyny o kilku igłach jakoteż maszyny do szycia, zapomocą których robi się pojedyńczy lub podwójny ścieg łańcuszkowy, maszyny do splatania na okrągło (do zeszywania [splatania] towarów dzianych), które robią ścieg, podobny do ściegu szwarek łańcuszkowych, i tym podobne.

(8) Okoliczność, że przez wstawienie pewnych urządzeń i przyrządów do maszyn do szycia umożliwia się wykonywanie pewnych robót szwarskich, poza zwykłemi robotami, dokonywanemi przez odnośną maszynę, jak n. p. zadzierganie dziurek na guziki, robienie haftów, zmianę rodzajów ściegów i tym podobne roboty, nie wpływa na zmianę traktowania celnego maszyn do szycia.

4. (1) Mniejsze maszyny do haftowania tamburkowego i inne mniejsze maszyny do haftowania (n. p. maszyny do haftowania Stella) o wielkości i postaci zwykłych maszyn do szycia należy podobnie jak te oclić według Nru 535.; odróżniają się one od maszyn do szycia o ściegu płaskim tylko przez urządzenia, umożliwiające w miarę wzoru hafciarskiego przesuwanie się po płaszczyźnie poziomej albo trzona igły albo haftowanej materyi.

(2) Krosna hafciarskie, to jest wielkie maszyny do haftowania, poruszane zapomocą siły, Nr. 531.

(3) Maszyny do spinania, nie wykonywujące właściwej roboty, polegającej na szyciu, n. p. maszyny do fastrygowania nici dla introligatorów, także maszyny tego rodzaju do spinania drutu, maszyny do spinania kart Żakarda, maszyny do spinania w celu wyrabiania słomianych nakrywek do flaszek i tym podobne, należy taryfować jak maszyny osobno nie wymienione.

(4) Dziecinne maszyny do szycia z blachy jako zabawki, Nr. 480.

5. (1) Maszyny do robienia pończoch z tego numeru są to mechaniczne przyrządy do robienia pończoch, kaftaników itp., służące do użytku domowego lub przemysłowego; mają one dwustronne łożysko dla igieł, poziomo poruszające się wodzidła i zamykalne igły (igły zapadkowe). Z reguły porusza się je rękami a określonym wyżej ustrojem i mniejszymi wymiarami odróżniają się one od należących do Nru 534. krosen oczkarskich (łańcuszkowych krosen oczkowych, krosen oczkowych do tkanin jednonitkowych i okrągłych). Urządzenie dla poruszania sposobem mechanicznym lub przyrząd Żakarda jako takie nie powodują wyłączenia maszyn do robienia pończoch od taryfowania według Nru 535.

(2) Podobnie zbudowane maszyny do siatkowania, n. p. maszyny do robienia strun tkackich, należy oclić jako maszyny osobno nie wymienione.

(3) Maszyny do robienia pończoch (maszyny do robienia pończoch sposobem płaskim) z podstawą lub bez niej o ciężarze poszczególnej sztuki, wynoszącym więcej niż 150 *kg*, należy odprawiać jak krosna oczkarskie (warsztaty do dziania) z Nru 534.

6. (1) Przez podstawy z Nru 535. *a* rozumie się żelazne części dolne (także stołeczki tego rodzaju); znajdujących się na nich drewnianych płyt stołowych (bez względu na sposób ich wykonania i zaopatrzenia), koła rozpędowego i krążka pasowego z wałkiem, korbą, stopniem, drążkiem stopnia, widełkami wychwytowemi itd. nie uwzględnia się przy ocleniu; doczepienie części składowych właściwej głowy maszyny do szycia pociąga jednak za sobą otaryfowanie podstawy według Nru 535. *c*. Podstawy osobno (w rozmaitych tobołach) opakowane i wprowadzane równocześnie z głowami maszyn z Nru 535 (także rozłożone), należą do Nru 535. *a* (zob. także uw. 8. do tego numeru, ust. 2.).

(2) Części składowe podstaw należy oclić jak podstawy.

(3) Skrzynki ochronne dla głów maszyn do szycia, zapakowane w jednym tobołku z podstawami, należy traktować razem z podstawami według Nru 535. *a*, pod warunkiem, że zgadzają się co do ilości.

(4) Zob. także ustęp ostatni uwagi następnej 7.

(5) Podstawki w formie czarek z kruciutkiemi nóżkami, należące do ręcznych maszyn do szycia, należy oclić według jakości materyału i nie uważa się ich za podstawy.

(6) Podstawy do maszyn do szycia, wbudowane w zupełności w skrzynki drewniane, należy odprawiać nie jako podstawy z Nru 535. *a*, lecz jako towary drewniane (meble) według ich bliższej jakości.

7. (1) Jako głowy z Nru 535. *b* należy bez względu na zaopatrzenie (także perłowa macica,

posrebrzenie itp.) traktować górne części maszyn do szycia i do robienia pończoch bez podstaw, razem z wprowadzanemi równocześnie przynależnościami (jako to: obrębiaki, przyrządy do obszywania taśm, kierownice, przyrządy do karbowania, watowania i tym podobne małe przyrządy [także posrebrzane], szczoteczki do nici, przyrządy do naoliwiania, klucze mutrowe, pasy popędowe, skrzynki ochronne). Przyrządy, przytwierdzone do głów maszyn do szycia i robienia pończoch a służące do ich przymocowywania do płyt stołowych, należy oclić razem z głowami według Nru 535. *b*.

(2) Częściami składowemi głów (Nr. 535. *b*) są na przykład: kabłąki (to znaczy części składowe z lanego żelaza, w których wnętrzu umieszcza się wałek z kołem zębatem w celu poruszania trzona igły), trzony igieł i ich walki popędowe, ramy do ruchu postępowego dla maszyn do robienia pończoch, płyty, kierownice, czółenka, cewki, regulatory nici, obrębiaki, przyrządy do obszywania taśm i tym podobne małe przyrządy, wkładane do maszyny, oraz w ogóle wszystkie części, z których składają się głowy, jeżeli są wykończone, także jeżeli w celu wykończenia trzebaby je przedtem jeszcze wypolerować, wypokostować, oniklować itd. (zob. także uw. 8., ustęp 1., do tego numeru).

(3) Osobno zapakowane zawiasy, rękojeści, zamki, śruby, narzędzia, pasy popędowe itd., których można także używać w sposób inny, tudzież zapakowane osobno płyty stołowe i skrzynki ochronne należy taryfować według jakości materyału (a więc drewniane płyty stołowe tego rodzaju itd. jako towary drewniane według bliższej ich jakości, n. p. wyłożone perłową macicą według Nru 362. *b*).

8. (1) Przez nie wykończone części składowe z Nru 535. *c* rozumie się tak części składowe całkiem surowe (także z odlewu szarego i twardego, z żelaza wyżarzonego lub z odlewu stalowego), jak i już obrobione, które do tego, aby były gotowe do użytku, potrzebują jeszcze istotnego obrobienia przez wiercenie, piłowanie, gładzenie, wycięcie gwintów itp. (zob. także uw. 7. do tego numeru, ustęp 2.).

(2) Jako maszyny do szycia i maszyny do robienia pończoch z podstawą z Nru 535. *c* należy oclić nie tylko głowy, stale połączone z podstawą, lecz także zapakowane z nią w jednym tobołku (zob. także uw. 6. do tego numeru, ustęp 1.). Także do tych maszyn odnosi się to, co powiedziano przy poprzednich uwagach 6. i 7. o zaopatrzeniu i przynależnościach głów. Zauważa się, że zwykłe maszyny do robienia pończoch prawie bez wyjątku przyśrubowuje się do stołów bez osobnych podstaw, podpadają one zatem prawie zawsze pod Nr. 535. *b*. Rama dla ruchu postępowego maszyn do robienia pończoch należy do głowy, nie można jej zatem uważać za podstawę.

(3) Według Nru 535. *c* należy także odprawiać wielkie i ciężkie maszyny do pikowania kołder, stebnowania podeszew skórzanych itd. wraz z ich dolnemi częściami.

9. (1) Igły do maszyn do szycia i robienia pończoch oraz platyny dla tych ostatnich należy, o ile nadchodzą z odnośnemi maszynami w ilości, potrzebnej do jednorazowego zaopatrzenia, oclić razem z niemi, w innych zaś przypadkach według taryfowej jakości (zob. uw. og. do tej klasy 10.–12.).

(2) Mała ilość igieł do maszyn do szycia, dodana do poszczególnych maszyn do szycia lub ich głów ponad miarę potrzebną do ich jednorazowego zaopatrzenia, nie dosięga prawie nigdy ciężaru, podlegającego ocleniu; wobec tego więc, że szczególnie głowy do maszyn do szycia często dowozi się równocześnie w wielkiej ilości, a igły dodaje się do każdej głowy, należy ciężar igieł do szycia obliczyć i zdeklarować dla całej posyłki razem.

Uwagi ogólne do Nrów 536.—538.

1. (1) Pod maszyny i przyrządy, osobno nie wymienione, podpadają wszystkie maszyny i przyrządy, nie otaryfowane osobno w Nrach 526. do 535. Należą tu na przykład:

a) mechanizmy poruszające (z wyjątkiem motorów), jako to: przyrządy do popędu (transmisye i przystawki, zob. uw. og. 17. do tej klasy), przyrządy wychwytne, do toczenia, do zwijania w ramach itd.;

b) maszyny do przewozu, jako to: podnośniki, wielokrążki, krany, pogłębiacze, wyciągarki, elewatory, przyrządy łańcuchowe z kubkami, przyrządy łańcuchowe ślimakowate i z tłokami, kolejowe tarcze obrotowe, czerpaki kołowe i łopatkowe, pneumatyczne maszyny do przewozu itd.;

c) dmuchawki, przewietrzniki (także sprężynowe przewietrzniki) i miechy (szklane stoły dmuchawkowe itp.);

d) piece (do użytku w przemyśle), urządzenia do ogrzewania i paleniskowe, jako to: piece do pieczenia i rury Perkinsa do tychże, piece kupolowe, piece obracające się (do wypalania cementu, dolomitu i magnezytu, dla prażelni rudy itd.), rury żebrowe do opalania (radiatory), także z surowego odlewu, materyały do opalania z odlewu, także w stanie surowym, pojedyńczo lub zestawione jako ogrzewacze (piecyki), ogrzewacze dla wagonów itd., urządzenia do opalania parą, powietrzem i wodą (z wyjątkiem pieców kąpielowych), kotły działkowe do ogrzewania parą o nizkiem ciśnieniu i wiele innych;

e) przyrządy do suszenia, prażenia i wędzenia (przyrządy do palenia kawy, naczynia do ogrzewania nasion oliwnych w celu prażenia nasion oliwnych, przyrządy do suszenia obrzynków buraków i inne);

f) przyrządy do oziębiania (z wyjątkiem przyrządów do oziębiania z Nru 526.), maszyny do wytwarzania zimna i lodu (mydlarskie zakłady do oziębiania itd.);

g) przyrządy do przewodzenia pary, powietrza i wody (jako to zasuwy wodne itp.);

h) zakłady gazowe i przyrządy do wytwarzania gazu (z wyjątkiem należących do przyrządów destylacyjnych z Nru 526.), jako to: przyrządy acetylenowe i gazolinowe, przyrządy do wytwarzania gazu wodnoczadowego itp.;

i) pompy (także pompy powietrzne o ciężarze poszczególnej sztuki 20 *kg* lub więcej, służące do użytku technicznego, pulsometry itp.) i sikawki (sikawki ogniowe itd.);

j) przyrządy smoczkowe (przyrządy smoczkowe parowe, powietrzne i wodne, jako to: injektory, przyrządy do ściskania, ssania, zgęszczania i rozrzedzania powietrza itd.);

k) prasy (do dekatyzowania, olejne, tłoczące cedzidła [do wyciskania zmielonych nasion oliwnych], tłocznie do wełny drzewnej, prasy do słomy i wiele innych);

l) przyrządy do filtrowania, cedzenia (z wyjątkiem przyrządów destylacyjnych, należących do Nru 526.), przyrządy do czyszczenia wody i gazu (tłocznie do mułu lub sączkowe, filtry powietrzne, oddzielacze amoniaku — tak zwane przemywacze wzorowe —, płóczki do naftaliny itp.);

m) maszyny robocze dla przemysłów wszelkiego rodzaju (z wyjątkiem wymienionych pod Nrami 529. do 535. włącznie), jakoto: maszyny do obrabiania kruszców (także toczarki zgrzebeł), maszyny dla cegielni i przemysłu ceramicznego, także łamacze kamieni (łamacze i walce ślimakowe, gniotowniki wałkowe, rozdrabniacze [młyny rzutowe], młyny kulowe, rurowe, wahadłowe, beczki do mielenia itp., przyrządy do mieszania i przebierania, mieszadła, maszyny do łamania, ugniatania, wypłókiwania i cięcia gliny, prasy do cegieł itd.), maszyny do wyrabiania drzewnika i papieru (rozwłókniarki, szmaciarki, maszyny do papieru i tektury, pokrawacze, zwijarki, satyniarki, kalendry itd.), maszyny dla drukarstwa i litografii (prasy ręczne i pośpieszne, maszyny rotacyjne, maszyny do linotypu [maszyny do odlewania i składania czcionek] i wiele innych), maszyny dla przemysłu skórnego (maszyny do rozcinania, gładzenia, wałkowania, szagrynowania i nabłyszczania skóry, młoty do skóry itd.), maszyny dla przemysłu tkackiego (z wyjątkiem należących do Nrów 531. do 534. włącznie), do barwienia, bielenia i przyrządzania przędz, tkanin i towarów dzianych (kalendry, maszyny do krochmalenia, opalania, szczotkowania, składania, drapania, krajania, naparowywania, utleniania, utrwalania, wykończania itd., maszyny do drukowania z płyt, nastawidła dla wałów osnowy, maszyny do wyrabiania fezów z wyjątkiem krosien oczkarskich, maszyny do przędzenia włosienia końskiego do wytwarzania włosienia kędzierzawego, maszyny do płyt pilśniowych, maszyny do platerowania, maszyny do plecenia itp.), młynki i maszyny do młynarstwa (stolce walcowe, łuszczarki, sita płaskie itd., z wyjątkiem sortowników kąkolu z Nru 530., zob. uw. 5., ust. 5., tamże), maszyny dla piekarni (maszyny do ugniatania i mieszania, maszyny do krajania ciasta itd.), i inne.

n) różne inne maszyny i przyrządy n. p. przyrządy do wytłaczania oleju zapomocą pary wylotowej, garnki wydychowe dla zakładów gazu wodnoczadowego itd., kuźnie polowe, regulatory ciśnienia gazu, zasuwy gazowe i wodne (o ciężarze poszczególnej sztuki, wynoszącym 20 *kg* lub więcej, nie licząc części składowych ubocznych, podlegających ocleniu według swej jakości, n. p. rur ochronnych, nakrywek ulicznych itp.), kotły do impregnowania, maszyny do nawęglania (z wyjątkiem należących do Nru 533.), zgęszczalniki (do strącania pary wydychowej przez wtryskiwanie zimnej wody do miejsca wydmuchu, z wyjątkiem zgęszczalników rurowych z Nru 526.), drabiny z mechanicznymi przyrządami do podnoszenia na kołach, przyrządy do osmozy, urządzenia do pasteryzowania, maszyny do wyciągania kołków, przyrządy do wyrabiania sody, walce uliczne (urządzone tak, aby je można było ciągnąć), maszyny do kręcenia słomy, urządzenia do drukowania tapetów, przyrządy do skręcania drutów, zawory (zawory zamienne, poruszane ciśnieniem pary), nadchodzące osobno przygrzewacze (przygrzewacze wody zasilającej, ekonomajzery, także z przynależnemi skrobaczkami sadzy), przyrządy poruszane ciśnieniem wody, przyrządy do strzelania na pogodę i wiele innych.

(2) Co do wymienionych powyżej w sposób przykładowy przyrządów, które przedstawiają się jako przyrządy o prostym ustroju i pojedyńczo ważą mniej jak 20 *kg*, zob. uw. og. 1. do niniejszej klasy.

2. (1) Przy maszynach i przyrządach z Nrów 536.—538., dla których podciągnięcia pod odnośną taryfę miarodajny jest ustalony przy tych numerach stosunek procentowy materyałów drzewa, nieszlachetnych kruszców i żelaza (i innych), należy zawsze wziąć za podstawę tego stosunku procentowego ciężar poszczególnej sztuki maszyny lub przyrządu, przyczem należy doliczyć jako żelazo ciężar wszystkich innych materyałów, które po myśli uwagi ogólnej 4. do niniejszej klasy uchodzą za połączenia dopuszczalne przy maszynach i przyrządach.

(2) Wszystkie więc maszyny (przyrządy), otaryfowane w Nrach 536.—538., które zrobione są z samego drzewa albo zawierają z całkowitego ciężaru co najmniej 75 procent drzewa na ogólną ilość użytych na nie innych materyałów (nieszlachetne kruszce, żelazo i inne materyały), podpadają pod Nr. 536.; maszyny i przyrządy powyższe, zawierające więcej niż 50 procent nieszlachetnych kruszców na ogólną ilość innych użytych do nich materyałów (drzewo, żelazo i inne materyały), podpadają pod Nr. 537.; wszystkie inne osobno nie wymienione maszyny i przyrządy, które z reguły można nazwać żelaznemi, należą do Nru 538.

(3) Od traktowania podług Nru 536. nie są wyłączone proste maszyny z drzewa, jako to magle, tłocznie, młynki, tokarki itp. także wtedy, gdy są zrobione tylko z drzewa.

	od 100 *kg* ogól.	*umow.*
536. Maszyny i przyrządy, osobno nie wymienione, z drzewa (t. j. zawierające 75 procent i więcej drzewa)	18·—	*15·—*
537. Maszyny i przyrządy, osobno nie wymienione, z nieszlachetnych metali (t. j. zawierające więcej jak 50 procent nieszlachetnych metali) . .	40·—	*34·—*
538. Maszyny i przyrządy, osobno nie wymienione, inne, o wadze poszczególnej sztuki:		
a) 2 *q* lub mniej	30·—	—
1. maszyny do obrabiania metali		*26·—*
2. inne należące tu maszyny		*24·—*
b) więcej jak 2 *q* do 10 *q*	28·—	—
1. maszyny do obrabiania metali		*24·—*
2. inne należące tu maszyny		*22·—*
c) ponad 10 *q*	24·—	—
1. więcej jak 10 q do 20 q:		
α) *maszyny do obrabiania metali*		*21·—*
β) *inne należące tu maszyny*		*20·—*
2. więcej jak 20 q do 50 q		*19·—*
3. więcej jak 50 q do 100 q		*18·—*
4. ponad 100 q		*16·—*

Uwagi.

1. Hydrauliczne magle i draparki walcowe z obiciem zgrzeblastem, bez względu na ciężar poszczególnej sztuki, tudzież kalendry o ciężarze poszczególnej sztuki ponad 60 q	*5·—*
2. Suszarnie; właściwa maszyna papiernicza z przyrządem do suszenia; maszyny do ciasta	*12·—*
3. Stolce walcowe	*18·—*

Uwagi. 1. (1) Stopy umowne dla maszyn z tego numeru należy oczywiście stosować także do osobno nie wymienionych przyrządów z tego numeru, wprowadzanych w obrocie umownym.

(2) Co do ciężaru poszczególnej sztuki zob. uwagę ogólną 16. do niniejszej klasy.

2. (1) Przez maszyny do obrabiania metali (kruszców) rozumie się maszyny do obrabiania żelaza, kruszców szlachetnych lub nieszlachetnych albo do nadawania im formy, wliczając tu także maszyny, które dokonują mechanicznego uszlachetnienia powierzchni półfabrykatów i wykończonych fabrykatów z kruszcu, a to zapomocą wygładzania, polerowania, deseniowania, giloszowania, wytłaczania itp., albo utrzymują w dobrym stanie narzędzia z kruszcu, przytem obojętną jest rzeczą, czy maszyn tych używa się w przemyśle metalowym, czy też w innych przedsiębiorstwach. Do nich należą: tokarki, maszyny do wiercenia i wyżłabiania, maszyny do grawirowania, młoty parowe (bez maszyn parowych), młoty narzędziowe, strugarki (także strugarki poprzeczne [szepingi]), maszyny do pilowania kruszców, nożyce do blachy, maszyny do wyrównywania blachy, tłoczarki kuzienne, prasy kablowe, prasy do wybijania, maszyny do cięcia gwintów, walcownie, maszyny do naciągania drutu, klepadła, rylcownice, maszyny do polerowania, szlifowania, maszyny upraszczające, maszyny do ostrzenia pił, łuszczarki itp.

(2) Natomiast należy n. p. maszyny do drutu kolczastego, służące do plecienia drutów i krat, lub prasy do zamykania pokrywek puszek z konserwami, maszyny do odlewania czcionek itp. taryfować jako inne osobno nie wymienione maszyny.

(3) Zob. także uwagę 2. do Nru 529.

(4) Wprowadzane osobno kowadła i rdzenie młotów do młotów parowych, młoty narzędziowe (nie zmontowane) należy odprawiać jako części składowe maszyn również według stóp dla maszyn do obrabiania kruszców.

3. Przez magle hydrauliczne należy rozumieć kalendry, przy których zbliżenie (ściśnięcie) gładkich walców, między którymi mają się wygładzać (nabłyszczać) materyały tkackie, uskutecznia hydrauliczny przyrząd tłoczący.

4. (1) Draparki walcowe do bawełny są to wielkie maszyny do drapania towarów bawełnianych (tkanin, trykotów) — także towarów półbawełnianych — zapomocą obić zgrzeblastych, przytwierdzonych na wielkich bębnach i walcach.

(2) Warunkiem traktowania tych draparek walcowych według stopy umownej jest to, aby były zaopatrzone w obicia zgrzeblaste, choćby nawet zgrzebła nie były do nich jeszcze przytwierdzone, które to obicia zresztą według ogólnie obowiązującej zasady należy także przy tych maszynach zawsze oclić osobno według Nru 467. (zob. uw. og. 13. do niniejszej klasy).

LX, 538, uwagi.

(3) Przeznaczonych dla towarów bawełnianych draparek do oczyszczania oraz mniejszych opatrzonych obiciem zgrzeblastem draparek (n. p. do wateliny) nie należy odprawiać według stopy uprzywilejowanej w kwocie 5 K.

5. (1) Kalendry (kalendry walcowe, wałkowe, kalendry do gładzenia, nabłyszczania, satynowania, matowania, deseniowania, karbowania, morowania, kalendry połyskowe i hydrauliczne) stanowią rodzaj maszyn wykończających, które najczęściej składają się z kilku par walców. Między tymi walcami pod silnem ciśnieniem wygładza się materyały tkackie lub zaopatruje się je w wytłoczone wzorzyste desenie. Kalendrów używa się n. p. oprócz w przemyśle tkackim także w przemyśle papierniczym do wygładzania papieru i kartonów, w przemyśle kauczukowym do ugniatania masy kauczukowej w płytki, łączenia ich z tkaninami itd.

(2) Dla zastosowania stopy umownej miarodajny jest wyłącznie ciężar poszczególnej sztuki powyżej 60 *q*, a przy rewizyi kalendrów, zdeklarowanych do zastosowania stopy celnej w kwocie 5 K, należy baczyć szczególnie na to, aby do ciężaru poszczególnej sztuki nie wliczono ani transmisyi ani części zapasowych lub składowych innych maszyn. Przyrządy do nawijania i zwijania, przyczepione do kalendrów, należy jednakowoż wliczać do ciężaru poszczególnej sztuki kalendry.

(3) Różnolitość ustrojów kalender (sposób wytwarzania ciśnienia, w sposób hydrauliczny, zapomocą śrub ustawniczych itd.) nie wpływa na zastosowanie stopy umownej; do kalender hydraulicznych (magli) dla przemysłu tkackiego (zob. uw. 3.) należy jednak stosować stopę umowną bez względu na ciężar poszczególnej sztuki.

(4) Wszelkie inne kalendry o mniejszym ciężarze poszczególnej sztuki należy oclić w obrocie umownym według ciężaru poszczególnej sztuki tak jak inne maszyny z Nru 538.

(5) Wyłączone są od traktowania jak kalendry według stopy umownej w kwocie 5 K: wszystkie kalendry, których praca nie polega ani na wygładzaniu ani na nadawaniu formy zapomocą ciśnienia, n. p. kalendry do suszenia zpilśnią, służące do przeciągania mokrych tkanin na okrężnej pilśni przez walce, zagrzane parą, w celu ich suszenia, kalendry do mieszania kauczuku z ułożoną poziomo parą walców, między którymi kauczuk ugniata się silnie z siarką lub innym materyałem do napełniania, itp.

(6) Okoliczność, że przy kalendrach równocześnie z wygładzaniem lub nadawaniem formy odbywa się wskutek ciśnienia także suszenie (n. p. zapomocą walców, ogrzanych parą), nie powoduje wykluczenia zastosowania stopy umownej w kwocie 5 K.

6. Przez suszarnie rozumieć należy urządzenia do suszenia lub lekkiego prażenia owoców i jarzyn (także obrzynków buraków).

7. (1) Przez właściwą maszynę papierniczą z przyrządem do suszenia rozumie się maszynę do wyrabiania papieru (z gotowego materyału) w okrężnych arkuszach. Przytem wychodzi się z tego założenia, że tak część mokra (właściwa maszyna papiernicza), jak i część sucha (przyrząd do suszenia, zestawienie cylindrów parowych, przez które przeciąga się mokry arkusz, zesuwający się bezpośrednio z mokrej części, i przytem go się osusza) równocześnie nadchodzą.

(2) Wynika z tego, że nie należą tu maszyny i przyrządy do przygotowania i wyrabiania materyałów (warniki, miażdżarki, szmaciarki itd.), tudzież maszyny i przyrządy, służące do wyrabiania papieru czerpanego, do wykończania papieru (maszyny do satynowania, kalendry itd.) oraz wszystkie inne maszyny i przyrządy nie służące do bezpośredniego wyrabiania papieru (n. p. pokrawacze, przyrządy do nawijania, wodne pompy sitowe itd.), tudzież maszyny i przyrządy do wyrabiania pudełek (kartonów).

(3) Części składowych maszyn papierniczych tudzież niekompletnych maszyn papierniczych nie należy odprawiać według stopy uprzywilejowanej w kwocie 12 K, lecz według odpowiednich umownych ceł od ciężaru poszczególnej sztuki z Nru 538. (zob. uw. og. 7., ustęp 11. i 14., do niniejszej klasy).

8. Maszyny do ciasta są to maszyny szczególne do wyrabiania legumin i wypiekania chleba jak n. p. maszyny do gniecenia, mieszania i krajania ciasta, maszyny do wałkowania i międlenia ciasta, maszyny do łamania ciasta itp.

9. Stolce walcowe są to szczególne maszyny, używane w młynarstwie, które między walcami rozcierają zboże, ryż i owoce strączkowe na mąkę i inne rodzaje mlewa. Inne młyny zbożowe (pracujące zapomocą kamieni młyńskich), tudzież inne maszyny szczególne, używane w młynach, które wykonują proces pracy, służący do udoskonalenia mlewa, n. p. maszyny do oczyszczania grysu, pytle, są wyłączone podobnie jak stolce walcowe służące do innych celów, od traktowania według stopy umownej dla stolców walcowych. Maszyny do oczyszczania, przebierania zboża (sortowniki) itp. należą do numeru 530.

10. Co do uprzywilejowanego sprowadzania draparek walcowych do bawełny z obiciem zgrzeblastem, właściwej maszyny papierniczej z przyrządem do suszenia oraz stolców walcowych z umownych uwag 1., 2. i 3. zobacz uwagę ogólną 20. do niniejszej klasy, zaś co do traktowania pod względem celnym części składowych trzech wyżej wymienionych maszyn zobacz ustępy 11.—14. 7mej z tych uwag ogólnych.

72.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 24. kwietnia 1913,

dotyczące utworzenia okręgu rozkładu podatku zarobkowego dla obszaru nowo utworzonego Starostwa w Radziechowie w Galicyi oraz dotyczące zmiany liczby członków i zastępców komisyi dla podatku zarobkowego IV. klasy dla „Powiatu politycznego Brody“ i dla „Powiatu politycznego Kamionka“.

Dla okręgu nowo utworzonego Starostwa w Radziechowie w Galicyi (obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 225), tworzy się na zasadzie

§ 13. i 16. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, począwszy od okresu rozkładu 1914/1915 okręg rozkładu dla III. i IV. klasy podatku zarobkowego a ilość członków każdej komisyi tych towarzystw podatkowych ustanawia się na 4.

Zarazem ze względu na zmianę terytoryalnego obszaru Starostw w Brodach i w Kamionce zmniejsza się ilość członków komisyi dla podatku zarobkowego IV. klasy dla okręgu rozkładu „Powiat polityczny Brody“ z 8 na 6, zaś ilość członków komisyi dla podatku zarobkowego IV. klasy dla okręgu rozkładu „Powiat polityczny Kamionka“ z 6 na 4.

Stosownie do tego należy spis okręgów rozkładu powszechnego podatku zarobkowego, ogłoszony reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 24. kwietnia 1897, Dz. u. p. Nr. 117, uzupełnić, względnie sprostować w sposób następujący.

(Strona 911. wydanej w dniu 11. maja 1897, XLVI. części Dziennika ustaw państwa.)

Numer okręgu	Okręgi rozkładu	Siedziby komisyi	Ilość członków towarzystw podatkowych	
			III.	IV.
dla towarzystw podatkowych **III. i IV. klasy**			klasy	
6	Powiat polityczny Brody	Starostwo w Brodach	4	6
11	Powiat polityczny Kamionka	Starostwo w Kamionce	4	4
13*a*	Powiat polityczny Radziechów	Starostwo w Radziechowie	4	4

Zaleski wlr.

73.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 24. kwietnia 1913,

dotyczące uzupełnienia § 4. rozporządzenia wykonawczego z dnia 30. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 24, wydanego do ustawy z dnia 30. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 23, o wydawaniu soli bydlęcej po zniżonej cenie.

Uzupełniając § 4. rozporządzenia wykonawczego z dnia 30. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 24, wydanego do ustawy z dnia 30. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 23, o wydawaniu soli bydlęcej po zniżonej cenie, zarządza się, że osoby, trudniące się handlem soli bydlęcej po zniżonej cenie, obowiązane są na przyszłość zgłosić pisemnie lub ustnie do właściwego c. k. oddziału straży skarbowej nie tylko otwarcie sklepu dla rozsprzedaży soli bydlęcej i ewentualną zmianę lokalu rozsprzedaży, lecz także zastanowienie rozsprzedaży soli bydlęcej a tenże oddział straży skarbowej winien co do wszystkich tego rodzaju zgłoszeń wydać stronom zwykłe poświadczenie.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 1. maja 1913.

Treść: № 74. Ustawa, dotycząca zmiany i uzupełnienia § 74. ordynacyi przemysłowej.

74.

Ustawa z dnia 21. kwietnia 1913,

dotycząca zmiany i uzupełnienia § 74. ordynacyi przemysłowej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

W części VI. ordynacyi przemysłowej (obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych z dnia 16. sierpnia 1907, Dz. u. p. Nr. 199) nabierają mocy obowiązującej w miejsce obecnego § 74. ordynacyi przemysłowej następujące postanowienia:

§ 74.

Każdy przedsiębiorca przemysłowy obowiązany jest na własne koszta wydać wszystkie te zarządzenia sanitarne i zaprowadzić oraz utrzymywać w szczególności także w pracowniach, przy maszynach i narzędziach do pracy wszystkie inne urządzenia, które potrzebne są przy prowadzeniu jego przemysłu ze względu na jakość tegoż lub rodzaj pracowni dla ochrony życia i zdrowia pomocników.

Stosownie do tego winien przedsiębiorca przemysłowy starać się o takie ogrodzenie lub zaopatrzenie w takie przyrządy ochronne maszyn, urządzeń do pracy i części ich, iżby robotnicy przy oględnem wykonywaniu swej pracy nie tak łatwo narażeni byli na niebezpieczeństwo.

Obowiązkiem przedsiębiorcy przemysłowego jest także starać się o to, aby pracownie w ciągu całego czasu pracy były stosownie do rodzaju przemysłu o ile możności jasne, czyste i wolne od pyłu, aby pracownie, warsztaty i miejsca do pracy w razie potrzeby miały wystarczające, sztuczne oświetlenie, nadto aby odnawianie w nich powietrza odpowiadało zawsze ilości robotników i urządzeniom do oświetlenia oraz aby zapobiegało zgubnemu oddziaływaniu szkodliwych wyziewów i aby w ogóle sposób postępowania i fabrykacyi urządzony był ile możności z uwzględnieniem ochrony zdrowia pomocników.

Przedsiębiorcy przemysłowi, dający pomieszkania swym pomocnikom, winni nie mniej starać się o przeznaczanie na ten cel tylko takich ubikacyi, których używanie nie zagraża bezpieczeństwu ciała, zdrowiu lub obyczajności pomocników oraz w których, o ile pozwalają na to stosunki miejscowe, znajduje się w dostatecznej ilości zdrowa woda do picia i do użytku.

W końcu obowiązani są przedsiębiorcy przemysłowi przy zatrudnianiu pomocników, którzy nie skończyli jeszcze 18. roku życia, oraz kobiet i dziewcząt mieć w ogóle na względzie obyczajność, jak tego wymaga wiek lub płeć tych pomocników.

§ 74. *a.*

Upoważnia się Ministra handlu, aby w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych i po wysłuchaniu Izb handlowych i przemysłowych w celu wykonania powyższych postanowień wydał w drodze rozporządzenia przepisy ogólne dla ochrony życia i zdrowia pomocników oraz przepisy szczególne tego rodzaju odnośnie do poszczególnych rodzajów prze-

mysłów, czynności przemysłowych oraz postępowania. W przepisach tych można w szczególności, o ile chodzi o pewne niebezpieczne dla zdrowia przemysły lub czynności przemysłowe, nałożyć na przedsiębiorców przemysłowych także ogólny obowiązek poddawania pomocników peryodycznemu badaniu lekarskiemu.

Przepisy tego rodzaju stosują się do istniejących, zatwierdzonych już zakładów tylko o tyle, o ile wymagane w przepisach tych zmiany zakładów dadzą się przeprowadzić bez uszczerbku w prawach, nabytych na podstawie konsensu, z wyjątkiem przypadku, gdzie chodzi o usunięcie nieprawidłowości, zagrażających widocznie życiu lub zdrowiu robotników, albo jeżeli można spełnić żądania bez niestosunkowego nakładu kosztów oraz bez znaczniejszej przeszkody w pracy. Ograniczenie to odnosi się także do istniejących przemysłów, o ile odnośnie do ich siedziby wydano na zasadzie §§ 13. lub 23. pewne zarządzenia ze stanowiska policyi bezpieczeństwa, obyczajności, zdrowia, policyi ogniowej i komunikacyjnej.

§ 74. *b*.

Przedsiębiorcom przemysłowym należy wyznaczyć odpowiedni czasokres do przeprowadzenia zarządzeń władz, wydawanych na zasadzie §§ 74. i 74. *a*.

§ 74. *c*.

W przepisach, wydanych po myśli § 74. *a*, można pracujących zobowiązać do zachowywania się według pewnych reguł, służących dla ochrony bezpieczeństwa ich ciała i zdrowia. Działania wbrew przepisom tego rodzaju albo wbrew niektórym z tych przepisów ulegają po myśli postanowień części X. karze pieniężnej do 10 K, w razie zaś nieściągalności tejże, karze aresztu najwyżej do 24 godzin.

§ 74. *d*.

Całe Ministerstwo upoważnia się do określania w drodze rozporządzenia, po wysłuchaniu Izb handlowych i przemysłowych oraz innych korporacyi, powołanych do zastępowania wchodzących tu w rachubę interesów, długości czasu dziennej pracy oraz udzielać się mających przerw dla odpoczynku przy poszczególnych czynnościach przemysłowych, przy których wskutek zbyt długiego czasu pracy zdrowie robotników narażone jest widocznie w znacznej mierze na niebezpieczeństwo.

Minister handlu ma również prawo w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych oznaczyć w drodze rozporządzenia, po wysłuchaniu Izb handlowych i przemysłowych, te maszyny, przeznaczone do celów przemysłowych, które czy to w ogólności, czy też z zastrzeżeniem wyjątków, mających się bliżej określić, można wprowadzać w obrót w tutejszych krajach jedynie z odpowiedniemi urządzeniami ochronnemi.

Artykuł II.

W części VI. ordynacyi przemysłowej (obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych z dnia 16. sierpnia 1907, Dz. u. p. Nr. 199) ma być obecny § 74. *a* oznaczony na przyszłość jako § 74. *e*.

Artykuł III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po jej ogłoszeniu.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Mojemu Ministrowi handlu w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Wiedeń, dnia 21. kwietnia 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r. **Heinold** wł.r.

Schuster wł.r.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 10. maja 1913.

Treść: (№ 75—77.) 75. Obwieszczenie, którem ogłasza się zaliczenie gminy Arco do szóstej klasy wojskowej taryfy czynszowej. — 76. Ustawa, dotycząca używania częściowych zapisów długu pożyczki w kwocie 30,000.000 K, mającej się zaciągnąć przez margrabstwo Moraw, do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych, pupilarnych i tym podobnych. — 77. Rozporządzenie, dotyczące techników cywilnych (inżynierów cywilnych i geometrów cywilnych).

75.

Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu z dnia 6. kwietnia 1913,

którem ogłasza się zaliczenie gminy Arco do szóstej klasy wojskowej taryfy czynszowej.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 14. lutego 1911, Dz. u. p. Nr. 28, zalicza się w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny gminę Arco w Tyrolu do szóstej klasy taryfy czynszowej dla kwaterunku wojskowego, obowiązującej do końca roku 1920.

Georgi wlr. **Zaleski** wlr.

76.

Ustawa z dnia 13. kwietnia 1913,

dotycząca używania częściowych zapisów długu pożyczki w kwocie 30,000.000 K, mającej się zaciągnąć przez margrabstwo Moraw, do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyjnych, pupilarnych i tym podobnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Częściowych zapisów długu pożyczki w kwocie nominalnej 30,000.000 K, mającej się zaciągnąć przez margrabstwo Moraw na zasadzie uchwały sejmowej z dnia 27. lutego 1912, można używać do korzystnego umieszczania kapitałów fundacyi, zakładów, pozostających pod publicznym nadzorem, Urzędu pocztowych kas oszczędności oraz pieniędzy pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych a po kursie giełdowym, jednak nie powyżej wartości nominalnej, na kaucye służbowe i handlowe.

§ 2.

Wykonanie niniejszej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam Moim Ministrom skarbu, sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Wiedeń, dnia 13. kwietnia 1913.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr. **Hochenburger** wlr
Zaleski wlr. **Heinold** wlr.

77.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych, Ministerstwem wyznań i oświaty oraz z Ministerstwem sprawiedliwości, skarbu, handlu, kolei żelaznych i rolnictwa z dnia 7. maja 1913,

dotyczące techników cywilnych (inżynierów cywilnych i geometrów cywilnych).

§ 1.

Podział i tytuły.

Techników prywatnych, upoważnionych przez rząd a nazywających się w przyszłości ogólnie technikami cywilnymi, dzieli się na następujące kategorye:

a) inżynierów cywilnych dla budownictwa (budowli drogowych, wodnych, mostowych, kolejowych oraz podobnych);

b) inżynierów cywilnych dla architektury i budownictwa lądowego;

c) inżynierów cywilnych dla budowy maszyn;

d) inżynierów cywilnych dla elektrotechniki;

e) inżynierów cywilnych dla budowy okrętów i maszyn okrętowych;

f) inżynierów cywilnych dla techniki kultury (melioracyi gruntów, budowli wodnych i drogowych);

g) inżynierów cywilnych dla lasowości;

h) inżynierów cywilnych dla chemii technicznej;

i) geometrów cywilnych.

W miarę potrzeby, w szczególności w razie dalszego wykształcenia organizacyi studyów na akademiach o kierunku technicznym będzie się po wysłuchaniu izb inżynierskich w drodze rozporządzenia dokonywać zmian powyższych kategoryi, ewentualnie zaś ich nazw lub wprowadzać nowe kategorye techników cywilnych.

Uprawnienia.

§ 2.

Inżynierowie cywilni, należący do kategoryi *a)* do *g)* § 1., mają prawo w dziedzinie zawodowej, przeznaczonej dla każdej kategoryi:

1. sporządzać plany, projekty i kosztorysy;

2. kierować wykonaniem robót technicznych, wchodzących w odnośny zakres, i podejmować się tego wykonania, jakoteż kolaudować roboty tego rodzaju, wykonane przez inne osoby;

3. dokonywać badań, pomiarów, zdjęć i obliczeń, potrzebnych do projektowania i wykonania odnośnych robót, oraz sporządzać odnośne plany położenia i plany poziomowe;

4. wydawać orzeczenia, dokonywać obliczeń i ocenień w wszystkich gałęziach swego zawodu, sprawdzać odnośne plany i obliczenia, wystawiać co do tego uwierzytelnienia oraz potwierdzać kopie planów i rysunków.

§ 3.

Uprawnienia, wyliczone w § 2., p. 1. do 4., przysługują oprócz tego:

a) inżynierom cywilnym dla budownictwa odnośnie do budowli lądowych i prostszych urządzeń maszynowych i elektrotechnicznych, pozostających w bezpośrednim związku z budowlami drogowemi, wodnemi, mostowemi, kolejowemi i tym podobnemi;

b) inżynierom cywilnym dla architektury i budownictwa lądowego odnośnie do innego rodzaju budów i prostszych urządzeń maszynowych i elektrotechnicznych, pozostających w bezpośrednim związku z budowlami lądowemi;

c) inżynierom cywilnym dla budowy maszyn odnośnie do innego rodzaju budów, pozostających w bezpośrednim związku z urządzeniem maszyn, z uwzględnieniem także budowli lądowych i urządzeń elektrotechnicznych;

d) inżynierom cywilnym dla elektrotechniki odnośnie do innego rodzaju budów, pozostających w bezpośrednim związku z urządzeniami elektrotechnicznemi, z uwzględnieniem także budowli lądowych i urządzeń maszynowych;

e) inżynierom cywilnym dla budowy okrętów i maszyn okrętowych odnośnie do innego rodzaju budów, pozostających w bezpośrednim związku z budową i urządzeniem okrętów oraz z budową i wbudowaniem maszyn okrętowych, z uwzględnieniem także prostszych urządzeń elektrotechnicznych;

f) inżynierom cywilnym dla techniki kultury odnośnie do budowy kolei dojazdowych oraz budowli lądowych, jakoteż prostszych urządzeń maszynowych i elektrotechnicznych, pozostających w bezpośrednim związku z robotami z dziedziny techniki kultury, tudzież odnośnie do budowli mostowych, pozostających w bezpośrednim związku z melioracyami gruntów;

g) inżynierom cywilnym dla lasowości odnośnie do prostszych budowli lądowych, drogowych.

wodnych, mostowych i budowy kolei leśnych, tudzież odnośnie do prostszych urządzeń maszynowych i elektrotechnicznych, o ile budowle te i urządzenia pozostają w bezpośrednim związku z urządzeniem ruchu i gospodarką w lasach.

§ 4.

Inżynierowie cywilni dla chemii technicznej są upoważnieni do sporządzania projektów zakładów chemiczno-technicznych, urządzania postępowania chemiczno-technicznego, do wykonywania kontroli nad ruchem w przedsiębiorstwach chemiczno-technicznych, dokonywania rozbiorów chemicznych, wydawania orzeczeń chemiczno-technicznych, dokonywania obliczeń i ocenień w wszystkich gałęziach swego zawodu, sprawdzania odnośnych projektów, odnośnego postępowania lub obliczeń oraz do wystawiania co do tego poświadczeń.

§ 5.

Geometrzy cywilni mają prawo: sporządzać projekty i wykonywać pomiary wszelkiego rodzaju w kierunku poziomym i pionowym na obszarze pomiarów, w szczególności zaś: sporządzać plany położenia i plany poziomowe, plany podziału gruntów, plany komasacyi i arondacyi oraz dokonywać oznaczenia granic, regulacyi granic i pomiarów wysokości, sporządzać i wykonywać wszystkie roboty kartograficzne i fotogrametryczne, sprawdzać plany oraz obliczenia geometryczne i geodetyczne i wystawiać co do tego poświadczenia.

§ 6.

Inżynierom cywilnym i geometrom cywilnym przysługuje prawo występowania w dziedzinie swego zawodu przy rozprawach przed władzami administracyjnemi w charakterze technicznych doradców stron, a to w granicach obowiązujących w tym względzie postanowień ustawowych.

§ 7.

Personal pomocniczy.

Inżynierowie cywilni i geometrzy cywilni mogą utrzymywać personal pomocniczy, potrzebny do wykonywania robót, do których są uprawnieni.

Są oni obowiązani do przestrzegania ze względu na swój personal pomocniczy zarządzeń co do przyjmowania, zatrudnienia, traktowania, wydalania oraz co do ochrony życia i zdrowia pomocników przemysłowych, a to w tym zakresie, w jakim zarządzenia te mają moc obowiązującą dla analogicznych przedsiębiorstw, podlegających ordynacyi przemysłowej.

W tym względzie winni inżynierowie cywilni i geometrzy cywilni poddać się nadzorowi inspektorów przemysłowych.

§ 8.

Zakłady dla ruchu.

Inżynierowie cywilni obowiązani są do zasięgania zezwolenia władzy przemysłowej na utworzenie oraz prowadzenie takich zakładów dla należących do ich zakresu robót, które utrzymuje się w ruchu zapomocą osobnych w tym celu urządzonych palenisk, maszyn parowych, innych motorów lub zakładów wodnych, albo które zdolne są wywołać niebezpieczeństwo lub stać się uciążliwymi dla sąsiadów wskutek wpływów dla zdrowia szkodliwych, wskutek sposobów prowadzenia ruchu, zagrażających bezpieczeństwu, wskutek nieprzyjemnej woni lub niezwykłego hałasu.

Dowód uzdolnienia.

§ 9.

Dla dowodu uzdolnienia, potrzebnego do uzyskania upoważnienia, wymaga się:

a) odbycia odnośnych studyów zawodowych (§ 10.);
b) praktycznego zatrudnienia w przepisany sposób i przez czas przepisany (§ 11.);
c) złożenia egzaminu (§ 12.).

§ 10.

a) Studya zawodowe.

Dowodu studyów dostarcza się na podstawie świadectwa jednej z tutejszokrajowych akademii o kierunku technicznym co do złożenia ostatniego egzaminu państwowego lub egzaminu dyplomowego albo co do uzyskania doktoratu z odnośnej dziedziny zawodowej, a to:

a) co do inżynierów cywilnych dla budownictwa, dla architektury i budownictwa lądowego, dla budowy maszyn, dla elektrotechniki, dla budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych oraz dla chemii technicznej, na odnośnym oddziale zawodowym akademii technicznej;
b) co do inżynierów cywilnych dla techniki kultury, na oddziale techniki kultury akademii ziemiaństwa w Wiedniu lub jednej z akademii technicznych albo na oddziale hydrotechnicznym akademii technicznej we Lwowie:
c) co do inżynierów cywilnych dla lasowości, na gospodarczo-lasowym oddziale akademii ziemiaństwa w Wiedniu;
d) co do geometrów cywilnych, na kursie geodetycznym akademii technicznej albo na innym oddziale zawodowym jednej z akademii o kierunku technicznym, której egzamina państwowe obejmują także egzamin z wyższej geodezyi.

Dowód studyów w celu uzyskania upoważnienia na inżyniera cywilnego dla elektrotechniki oraz dla

budowy okrętów i maszyn okrętowych uważa się za dostarczony także na podstawie świadectwa złożenia II. egzaminu państwowego z budowy maszyn w tym wypadku, jeżeli w czasie złożenia egzaminu nie istniał jeszcze na odnośnej akademii technicznej osobny oddział dla elektrotechniki, względnie dla budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych.

O ile należy dowód studyów uznać za dostarczony na podstawie świadectw zagranicznych akademii technicznych lub postawionych z niemi na równi zakładów, o tem rozstrzyga w poszczególnych przypadkach Ministerstwo wyznań i oświaty w porozumieniu z Ministerstwem robót publicznych oraz innemi interesowanemi w danym przypadku Ministerstwami.

§ 11.

b) Praktyczne zatrudnienie.

W celu udowodnienia praktycznego zatrudnienia należy wykazać praktykę zawodową, nabytą po ukończeniu przepisanych studyów, która musi trwać co do inżynierów cywilnych co najmniej pięć lat, co do kandydatów, którzy uzyskali w odnośnej dziedzinie zawodowej stopień doktorski lub złożyli egzamin dyplomowy, co najmniej cztery lata, co do geometrów cywilnych również co najmniej cztery lata i musi być potwierdzona zadawalniającemi, wiarygodnemi świadectwami.

Praktyczne zatrudnienie musi się odbyć w publicznej lub prywatnej służbie albo w takiemże przedsiębiorstwie, które zdolne są umożliwić nabycie praktycznych wiadomości, potrzebnych dla odnośnego zawodu.

Do praktyki w znaczeniu powyższem zalicza się w szczególności także zatrudnienie w praktycznych zawodach na akademiach o kierunku technicznym.

Starający się o autoryzacyę na inżyniera cywilnego dla lasowości winni oprócz tego wykazać, że złożyli egzamin państwowy dla leśników albo egzamin dla techniczno-lasowej służby państwowej.

§ 12.

c) Egzamin.

Egzamin można składać po ukończeniu przepisanych studyów i po upływie trzech lat przepisanej praktyki.

Przedmiotami egzaminu są:

Nauka o gospodarstwie społecznem, austryackie prawo administracyjne oraz ustawy i rozporządzenia, wchodzące w zakres zawodu kandydata.

Tych kandydatów, którzy na podstawie świadectw z akademii mogą się wykazać egzaminem z nauki o gospodarstwie społecznem i z austryackiego prawa administracyjnego, albo którzy według przepisów egzaminacyjnych, obowiązujących dla ich zawodu, musieli wykazać swoje wiadomości w zakresie tych przedmiotów już przy egzaminie państwowym, nadto tych kandydatów, którzy posiadają już autoryzacyę jako inżynierowie cywilni lub geometrzy cywilni, uwalnia się od egzaminu z tych przedmiotów.

Od egzaminu uwolnieni są w zupełności:

a) profesorowie i docenci na akademiach o kierunku technicznym, którzy uczą praktycznych zawodów;

b) starający się o upoważnienie dla kategoryi, wymienionych w § 1., pod lit. *a* do *f* oraz *i*, względnie lit. *g* oraz *i*, jeżeli złożyli egzamin dla państwowej służby budowniczej, względnie egzamin dla techniczno-lasowej służby państwowej lub dla techniczno-lasowej służby w administracyi politycznej;

c) starający się o upoważnienie na geometrę cywilnego, jeżeli odbyli przepisane w § 11. praktyczne zatrudnienie w państwowej służbie dla pomiarów;

d) ci kandydaci, którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia złożyli egzamin dla odnośnego zawodu, przepisany w § 4. rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 8. listopada 1886, l. 8152.

Ministerstwo robót publicznych wyda w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami po wysłuchaniu izb inżynierskich bliższe postanowienia co do tego egzaminu.

§ 13.

Zakaz tworzenia przedsiębiorstw filialnych.

Inżynierom cywilnym i geometrom cywilnym nie wolno tworzyć przedsiębiorstw filialnych, to znaczy stałych zakładów pobocznych poza ich siedzibą zwyczajną w celu przyjmowania i wykonywania zleceń. Za przedsiębiorstwa filialne nie należy uważać kancelaryi, utworzonych w celu załatwienia poszczególnych interesów, których się już podjęto.

Postanowienia przejściowe.

§ 14.

Z pośród techników prywatnych, autoryzowanych na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Stanu z dnia 11. grudnia 1860, l. 36413, i Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 8. listopada 1886, l. 8152, mają w przyszłości inżynierowie budowy używać tytułu „inżynierów cywilnych dla budownictwa“, architekci tytułu „inżynierów cywilnych dla architektury i budownictwa lądowego“, inżynierowie budowy maszyn tytułu „inżynierów cywilnych dla budowy maszyn“ a geometrzy tytułu

„geometrów cywilnych“. Inżynierowie budowy maszyn mogą jednak zamiast tytułu inżyniera cywilnego dla budowy maszyn, względnie obok tego tytułu używać tytułu inżyniera cywilnego dla elektrotechniki lub dla budowy okrętów i budowy maszyn okrętowych wówczas, jeżeli wykażą przed polityczną władzą krajową przepisaną pięcioletnią praktykę w obranym zawodzie szczególnym.

„Inżynierowie cywilni dla wszystkich zawodów budowniczych“, autoryzowani po myśli rozporządzenia Ministerstwa Stanu z dnia 11. grudnia 1860, l. 36413, § 1., lit. *a*, zatrzymują ten tytuł.

Autoryzacya na inżyniera kultury, udzielona jako autoryzacya dodatkowa do autoryzacyi na inżyniera budowy, uprawnia do używania tytułu inżyniera cywilnego dla techniki kultury. Posiadacze tej podwójnej autoryzacyi mają więc w przyszłości nazywać się „inżynierami cywilnymi dla budownictwa i techniki kultury“.

Autoryzacya na technika kultury, udzielona jako autoryzacya dodatkowa do autoryzacyi na geometrę, uprawnia do używania tytułu inżyniera cywilnego dla techniki kultury wówczas, jeżeli odnośną autoryzacyę uzyskano zgodnie z przepisami na podstawie dostarczenia dowodu studyów, określonego § 2., lit. *d*, rozporządzenia ministeryalnego z dnia 8. listopada 1886, l. 8152, oraz na podstawie ścisłego egzaminu praktycznego, złożonego po myśli postanowień § 4. wspomnianego rozporządzenia, co należy wykazać przed polityczną władzą krajową.

Inni „geometrzy i technicy kultury“ używają tytułu „geometrów cywilnych i techników kultury“.

Z używaniem nowych tytułów połączone są także odpowiadające im po myśli niniejszego rozporządzenia uprawnienia.

„Inżynierom cywilnym dla wszystkich zawodów budowniczych“ przysługują także w przyszłości uprawnienia, nadane im na zasadzie § 2. rozporządzenia Ministerstwa Stanu z dnia 11. grudnia 1860, l. 36413, zaś „technikom kultury“ uprawnienia, nadane im na zasadzie § 1., lit. *d*, rozporządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 8. listopada 1886, l. 8152.

§ 15.

Ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu może w ciągu następnych lat 20, o ile będą tego wymagać względy publiczne, nadawać państwowym geometrom ewidencyjnym, będącym w stanie spoczynku, którzy spędzili w służbie ewidencyjnej co najmniej 25 lat, upoważnienie na geometrę cywilnego z ograniczeniem siedziby urzędowej do pewnego powiatu sądowego, uwalniając ich od dowodu studyów i od przepisanego egzaminu, a to wówczas, jeżeli w odnośnym powiecie sądowym żaden geometra cywilny nie ma siedziby.

Przeniesienie siedziby urzędowej takiego geometry cywilnego do innego powiatu sądowego dopuszczalne jest tylko za zezwoleniem Ministerstwa robót publicznych, które co do tego będzie się porozumiewało z Ministerstwem skarbu. Zezwolenia tego można udzielić tylko wtedy, jeżeli w tym powiecie sądowym, gdzie się znajduje nowe miejsce zamieszkania, nie ma swej siedziby inny geometra cywilny.

§ 16.

Znosi się §§ 1. do 4. i 9. do 11. rozporządzenia Ministerstwa Stanu z dnia 11. grudnia 1860, l. 36.413, tudzież rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty oraz z Ministerstwem sprawiedliwości, skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 8. listopada 1886, l. 8152.

Zresztą zachowuje rozporządzenie Ministerstwa stanu z dnia 11. grudnia 1860, l. 36.413, moc obowiązującą na przyszłość dla wszystkich kategoryi techników cywilnych z tym dodatkiem, że § 7., ustęp 1., według którego nie wolno płatnego urzędu państwowego łączyć z przymiotem upoważnionego technika, nie stosuje się do profesorów i docentów akademii o kierunku technicznym, którzy uczą zawodów praktycznych.

§ 17.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Hussarek wlr.
Schuster wlr.
Zaleski wlr.
Forster wlr.
Trnka wlr.
Zenker wlr.

Dodatek.

Postanowienia rozporządzenia Ministerstwa Stanu z dnia 11. grudnia 1860, l. 36.413, które jeszcze obowiązują z ograniczeniem, określonem w § 16., ustęp 2., powyższego rozporządzenia.

§ 5.

Władze administracyjne będą uważać wygotowane w formie przepisanej poświadczenia pisemne co do aktów, dokonanych przez inżynierów cywilnych, architektów i geometrów przy wykonywaniu ich zawodu, ich świadectwa, rysunki, obliczenia i orzeczenia co do faktów i spraw, do których oceny potrzeba wykazania przez nich wiadomości zawodowych, na równi z takiemi, któreby wygotowali rządowi urzędnicy budowniczy w urzędowym charakterze.

W szczególności można udzielić na podstawie planów, podpisanych przez inżynierów cywilnych i architektów, urzędowego zezwolenia na budowę.

§ 6.

Sądy mogą według swego uznania do sądowych pomiarów, ocenień i zawodowych orzeczeń naukowych przyjąć techników autoryzowanych raz na zawsze albo zamawiać ich do tego w każdym poszczególnym przypadku.

Stronom wolno zatrudniać tych techników i wynagradzać na podstawie układu z nimi.

§ 7.

Nie wolno łączyć płatnego urzędu państwowego z przymiotem upoważnionego technika. Ten ostatni jest jednak obowiązany w sprawach technicznych na każde wezwanie władz do tego powołanych udzielać rządowi żądanej pomocy zamiast państwowych organów budownictwa.

Pomoc ta może polegać na przedsiębraniu poszczególnych czynności lub na podjęciu się stałych czynności doglądania, kierownictwa budowy itd. Wynagrodzenie za czynności, powtarzające się zwyczajnie, oznacza się na podstawie taryfy, którą osobno ustalą poszczególne władze krajowe przy uwzględnieniu stosunków miejscowych. Nie wolno domagać się czynności w interesie urzędowym poza okręgiem budowniczym, w którym inżynier cywilny, architekt lub geometra ma swą siedzibę, i czynności te nie mogą żadnemu z nich wbrew jego woli zająć więcej czasu, jak 30 dni w roku.

§ 8.

Do osiągnięcia upoważnienia na inżyniera cywilnego, architekta lub geometrę wymaga się od kandydata:

a) wieku lat 24 oraz zdolności samodzielnego zawiadywania majątkiem;

b) austryackiego obywatelstwa;

c) nieposzlakowanego trybu życia.

W szczególności nie można dopuszczać do tych zajęć osób, które uznano winnemi zbrodni lub występku, popełnionego z chęci zysku lub wykraczającego przeciw obyczajności publicznej, lub które uwolniono tylko z powodu braku dostatecznych dowodów albo które z innego powodu skazano na karę na wolności, trwającą dłużej niż sześć miesięcy;

d) znajomości języka krajowego tego obszaru administracyjnego, dla którego stara się o koncesyę.

§ 12.

Namiestnictwo, w którego obszarze administracyjnym inżynier cywilny, architekt lub geometra chce się osiedlić, udziela na zasadzie tych dowodów upoważnienia do tego.

Samodzielna praktyka tego rodzaju upoważnionego technika zaczyna się po złożeniu przysięgi, mocą której tenże przyrzeka, że będzie pilnie i sumiennie załatwiać sprawy, przez kogokolwiek mu powierzone.

Polityczna władza krajowa ogłasza publicznie dzień złożenia przysięgi oraz stałą siedzibę upoważnionego technika.

§ 13.

Przeciw odmówieniu upoważnienia lub zakwestyonowaniu albo odrzuceniu któregokolwiek z dowodów, mających się dostarczyć przez kandydata w celu uzyskania tego upoważnienia, można wnieść rekurs do Ministerstwa Stanu*).

*) Obecnie Ministerstwa robót publicznych.

§ 14.

Inżynierowie cywilni, architekci i geometrzy obowiązani są do utrzymywania w miejscu swego zamieszkania odpowiedniego lokalu dla przedsiębiorstwa oraz do kierowania nim osobiście. Mają oni prawo przyjmowania na praktykę techników, zatrudniania ich pod swym kierunkiem i osobistą odpowiedzialnością oraz wystawiania im świadectw z ich praktyki.

§ 15.

O przesiedleniu się autoryzowanego technika w obrębie tego samego okręgu budowniczego należy donieść tegoż naczelnikowi, o przesiedleniu się do innego okręgu budowniczego należy donieść poprzedniemu i nowemu naczelnikowi, zaś o przesiedleniu się do innego obszaru administracyjnego odnośnym władzom krajowym.

§ 16.

Każdy inżynier cywilny, architekt i geometra winien utrzymywać chronologiczny zapisek z nieprzerwanym szeregiem liczb, do którego należy wpisywać wszystkie sporządzone przez niego samego lub w jego imieniu akty, które wygotowuje się pisemnie (§ 5.).

§ 17.

Technicy, koncesyonowani na zasadzie niniejszego rozporządzenia, podlegają władzy dyscyplinarnej politycznej władzy okręgu budowniczego.*)

Za przekroczenia tych przepisów należy karać upomnieniami, naganami lub grzywnami. Te ostatnie można nakładać także jako środek przymusowy bez osobnej rozprawy dyscyplinarnej.

*) O ile na zasadzie § 17. ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, nie podlegają władzy dyscyplinarnej przełożeństwa (rady honorowej) izby inżynierskiej.

§ 18.

Władza polityczna krajowa może orzec zawieszenie autoryzowanego technika w jego czynnościach wówczas, jeżeli został w toku zwyczajnego postępowania karnego uwięziony lub postawiony w stan oskarżenia o zbrodnię, albo jeżeliby z powodu jakiegoś śledztwa dyscyplinarnego lub postępowania karnego dalsze wykonywanie przez niego jego czynności nasuwało szczególne wątpliwości.

§ 19.

Władza polityczna krajowa może orzec utratę upoważnienia:

a) z powodu ciężkich lub powtarzających się występków służbowych, których karanie nie odniosło żadnego skutku;

b) jeżeli autoryzowany technik przy uskutecznieniu lub wygotowaniu jakiegoś aktu świadomie dopuści się czegoś nieprawidłowego;

c) jeżeli przy wykonywaniu przez niego czynności zachodzą usterki, które świadczą niewątpliwie o braku potrzebnego do tego uzdolnienia.

§ 20.

Upoważnienie gaśnie:

a) wskutek zrzeczenia się, przyjętego przez władzę polityczną krajową;

b) wskutek niewykonywania tego upoważnienia przez rok bez usprawiedliwienia przyczyny tego;

c) przez przyjęcie urzędu, nie dającego się połączyć z upoważnieniem;

d) jeżeli upoważniony oddany zostanie pod kuratelę;

e) jeżeli zasądzony zostanie za zbrodnie lub występki, wymienione w § 8., *c*, lub w ogóle zasądzony zostanie na karę na wolności przez sześć miesięcy.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 13. maja 1913.

Treść: № 78. Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Galicyi.

78.

Patent cesarski z dnia 9. maja 1913,

dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Galicyi.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem jest rozwiązany i należy zarządzić nowe wybory do tegoż sejmu.

Dan w Naszem głównem i rezydencyjnem mieście Wiedniu dnia 9. maja roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.r.
Hochenburger wł.r.
Heinold wł.r.
Hussarek wł.r.
Długosz wł.r.
Georgi wł.r.
Zaleski wł.r.
Forster wł.r.
Trnka wł.r.
Schuster wł.r.
Zenker wł.r.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 21. maja 1913.

Treść: (№ 79—87.) 79. Obwieszczenie, którem ogłasza się zaliczenie gminy Mezocorona do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. — 80. Rozporządzenie, dotyczące wydania znaczków na portoryum po 14 halerzy. — 81. Rozporządzenie, dotyczące utworzenia sądu powiatowego w Zlinie na Morawach. — 82. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Hruszowie (na Śląsku). — 83. Rozporządzenie, obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi poniżej Anizy, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 84. Rozporządzenie, obowiązujące w Margrabstwie Moraw, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 85. Rozporządzenie, obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi powyżej Anizy i w Księstwie Solnogrodu, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 86. Rozporządzenie, obowiązujące w uksiążęconem Hrabstwie Tyrolu i kraju Przedarulanii, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 87. Rozporządzenie, obowiązujące w Królestwie Dalmacyi, Księstwie Krainy, Margrabstwie Istryi, uksiążęconem Hrabstwie Gorycyi i Gradyski oraz mieście Tryeście z jego obszarem, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

79.

Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu z dnia 22. kwietnia 1913,

którem ogłasza się zaliczenie gminy Mezocorona do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 14. lutego 1911, Dz. u. p. Nr. 28, zalicza się w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny gminę Mezocorona w Tyrolu do ósmej klasy taryfy czynszowej dla kwaterunków wojskowych, obowiązującej do końca roku 1920.

Georgi włr. **Zaleski** włr.

80.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 7. maja 1913,

dotyczące wydania znaczków na portoryum po 14 halerzy.

Począwszy od dnia 15. maja 1913 wydaje się znaczki na portoryum po 14 halerzy, które, z wyjątkiem liczby, wyrażającej wartość, przedstawiają taki sam wizerunek znaczka jak znaczki na portoryum, wydane na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 28. marca 1908, Dz. u. p. Nr. 66 — 1908.

Schuster włr.

81.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 9. maja 1913,

dotyczące utworzenia Sądu powiatowego w Zlinie na Morawach.

Na zasadzie § 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 59, tworzy się w okręgu Sądu obwodowego Węgierskie Hradyszcze sąd powiatowy z siedzibą urzędową w Zlinie, a to dla gmin:

Brzezuwek w powiecie sądowym Węgierski Brod,

Stipa i Kostelec w powiecie sądowym Holeszów,

Bogusławice, Brzeźnice, Luki, Lgota Mała, Malenowice, Mlatców, Prszna, Sazowice, Tecowice i Zlin w powiecie sądowym Napajedla,

Chwozdna, Jarosławice, Kudlów, Lużkowice, Prowodów, Przyluki i Żelechowice w powiecie sądowym Wyzowice.

Rozpoczęcie się działalności tego sądu oznaczy się i ogłosi dodatkowo.

Wymienione gminy zostają z dniem, w którym Sąd powiatowy w Zlinie rozpocznie swoją działalność, wyłączone z okręgu dotychczasowych sądów powiatowych.

Hochenburger wlr.

82.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 13. maja 1913,

dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Hruszowie (na Śląsku).

W Hruszowie utworzono Ekspozyturę Urzędu celnego głównego w Bogumiinie, wyposażoną w upoważnienia urzędu celnego pobocznego II. klasy, która już rozpoczęła swoją działalność.

Zaleski wlr.

83.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. maja 1913,

obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi poniżej Anizy, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Arcyksięstwa Austryi poniżej Anizy tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Wiedniu.

Przełożeństwo izby (skład i wybór).

§ 2.

Przełożeństwo izby składa się z 15 członków i czterech zastępców.

Wyboru członków i zastępców dokonuje się zapomocą dwóch osobnych głosowań. Przy trzeciem głosowaniu wybiera się równocześnie dwóch rewizorów rachunkowych i ich zastępców.

Przynajmniej siedmiu z pośród członków przełożeństwa musi mieć w Wiedniu swoją siedzibę zawodową.

Zastępcy muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych; dla nich niema żadnego ograniczenia pod względem ich siedziby zawodowej.

Prawo wyborcze należy wykonywać osobiście; zastępstwo lub przesłanie kart głosowania nie jest dopuszczalne.

§ 3.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wymienionych na kartach głosowania wybieralnych członków porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnymi wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków:

1. którzy nie mieszkają w Wiedniu, jeżeli poprzedza ich ośmiu takich, którzy nie mieszkają w Wiedniu, albo

2. których kategorya zawodowa jest już czterokrotnie reprezentowana przez ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony z powodu, wymienionego w punkcie 2., jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już czterokrotnie reprezentowane wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych piętnastu członków, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, następuje wybór uzupełniający.

§ 4.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 2. i 3., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 5.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa ma pierwszeństwo pod względem wstąpienia do przełożeństwa izby (§ 12., ust. 2., ustawy o izbach inżynierskich) ten z pośród zastępców, którego kategorya zawodowa ma najsłabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzi w rachubę kilku zastępców w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów, rozstrzyga los.

Czynności członków przełożeństwa, powołanych drogą kooptacyi (§ 12., ust. 3., ustawy o izbach inżynierskich), trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można także wyrównać przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty okresu czynności przełożeństwa.

§ 6.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydentów.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają w drodze osobnych głosowań oprócz prezydenta izby pierwszego i drugiego wiceprezydenta. Prezydent i przynajmniej jeden z obu wiceprezydentów muszą mieć swoją siedzibę zawodową w Wiedniu.

Wybory odbywają się zapomocą kart głosowania. Za wybranego uważa się tego, na którego pada więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub jeden z wiceprezydentów ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 5.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

Prezydenta zastępuje w razie doznania przez niego przeszkody lub przedwczesnego jego ustąpienia, w tym ostatnim wypadku aż do czasu dokonania nowego wyboru, pierwszy wiceprezydent lub, jeżeli i ten doznał przeszkody albo ustąpił, drugi wiceprezydent.

§ 7.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, odbywa się ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i obu wiceprezydentów bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 8.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby czasokres 14dniowy, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 9.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 10.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent.

Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać, czy nie.

§ 11.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Namiestnictwa przedładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

84.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. maja 1913,

obowiązujące w Margrabstwie Moraw, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Margrabstwa Moraw tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Bernie.

§ 2.

Skład przełożeństwa izby.

Przełożeństwo izby składa się z 14 członków i 4 zastępców.

§ 3.

Sekcye wyborcze.

W celu dokonania wyboru przełożeństwa izby dzieli się członków izby inżynierskiej Margrabstwa Moraw na dwie narodowe sekcye wyborcze, czeską i niemiecką.

Należenie pewnego członka przełożeństwa do którejś z tych sekcyi wyborczych zależy od przynależności jego do pewnego narodowego ciała wyborczego dla wyborów do Rady państwa, dopóki zaś nie zapisano go jeszcze do listy wyborców dla wyborów do Rady państwa, od jego oświadczenia.

Namiestnictwo w Bernie ustala przynależność do sekcyi i oznajmia o niej przełożeństwu izby. To ostatnie winno utrzymywać w osobnej ewidencyi członków obu sekcyi wyborczych i zapisywać wszelki przyrost i ubytek.

Wybór przełożeństwa izby i rewizorów rachunkowych.

§ 4.

Każda sekcya wyborcza wybiera siedmiu członków przełożeństwa izby i dwóch zastępców, nadto zaś jednego rewizora rachunkowego i jego zastępcę.

Z siedmiu członków przełożeństwa, przypadających na każdą sekcyę wyborczą, musi co najmniej trzech mieć swą siedzibę zawodową w Bernie lub w jednej z sąsiednich gmin i nie więcej jak tylko dwóch członków przełożeństwa może należeć do tej samej kategoryi techników cywilnych lub kategoryi rządowo upoważnionych inżynierów górniczych. Wyjątek dopuszczalny jest tylko wtedy, jeżeli pewien członek należy do kilku kategoryi (§ 6., ustęp 3.).

Obaj zastępcy muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych; nie istnieje dla nich ograniczenie pod względem ich siedziby zawodowej.

§ 5.

Prawo wyborcze należy wykonywać osobiście; zastępstwo lub przesyłanie kart głosowania nie jest dopuszczalne.

Wybór w łonie sekcyi wyborczej zależny jest od tego, aby sekcya była zastąpiona na walnem zgromadzeniu co najmniej przez jedną czwartą część swych członków.

Przewodniczący walnego zgromadzenia wykonuje swoje prawo wyborcze tylko w tej sekcyi wyborczej, do której należy.

§ 6.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wybieralnych członków, wymienionych na kartach głosowania dla pewnej sekcyi, porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków:

1. którzy nie mieszkają w Bernie lub w jednej z sąsiednich gmin, jeżeli poprzedza ich czterech takich samych członków, albo

2. których kategorya zawodowa jest już dwukrotnie reprezentowana przez ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony z powodu, wymienionego w punkcie 2., jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już dwukrotnie reprezentowane wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych siedmiu członków, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, następuje wybór uzupełniający.

§ 7.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 5. i 6., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 8.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa wstępuje do przełożeństwa izby jeden z dwu zastępców, wybranych przez sekcyę wyborczą członka, który się usunął. Przytem ma pierwszeństwo ten, którego kategorya zawodowa ma słabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzą w rachubę obaj zastępcy w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów, rozstrzyga los.

Jeżeli już niema zastępcy, wybranego przez sekcyę wyborczą członka ustępującego, mogą członkowie przełożeństwa, należący do wspomnianej sekcyi wyborczej powołać jednego członka przez kooptacyę, przyczem należy brać na wzgląd postanowienia § 4., ustęp 2. Czynności członka przełożeństwa, powołanego w drodze kooptacyi, trwają aż do czasu wyboru uzupełniającego, który należy dokonać na najbliższem walnem zgromadzeniu.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można także wyrównać przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty okresu czynności przełożeństwa.

§ 9.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydenta.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają wspólnie zapomocą kart głosowania w drodze osobnych głosowań prezydenta izby i wiceprezydenta.

Prezydenta izby należy wybrać z pośród członków przełożeństwa, należących do tej sekcyi, do której nie należał prezydent podczas ubiegłego trzyletniego okresu czynności. Los oznaczy tę sekcyę wyborczą, z której należy wybrać prezydenta po raz pierwszy po ukonstytuowaniu się izby.

Wiceprezydenta należy wybrać z pośród członków przełożeństwa, należących do tej sekcyi wyborczej, do której nie należy prezydent.

Zresztą za wybranego uważa się tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub wiceprezydent ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 8.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 10.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, odbywa się ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i wiceprezydenta bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 11.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby czasokres 14dniowy, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 12.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby jest obowiązane zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 13.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent. Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać, czy nie.

§ 14.

Przewodnictwo w Radzie honorowej.

Jeżeli przełożeństwo izby sprawuje czynności rady honorowej (§ 17. ustawy o izbach inżynierskich), powinien przewodniczący, o ile możności, należeć do tej samej sekcyi wyborczej, co członek izby, przeciw któremu prowadzi się śledztwo.

§ 15.

Jednolitość prowadzenia czynności.

Sekcye wyborcze tworzy się po myśli powyższych postanowień jedynie w celu przeprowadzenia wyborów. Zresztą zupełnie jednolicie odbywają się obrady i zapadają uchwały na walnem zgromadzeniu, tudzież zupełnie jednolicie prowadzi się czynności przełożeństwa i obu rewizorów rachunkowych.

§ 16.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Namiestnictwa przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 17.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie i obowiązuje przez sześć lat, o ile przed upływem tego okresu czasu nie wyda się w drodze rozporządzenia innego zarządzenia.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

85.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. maja 1913,

obowiązujące w Arcyksięstwie Austryi powyżej Anizy i w Księstwie Solnogrodu, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Arcyksięstwa Austryi powyżej Anizy i Księstwa Solnogrodu tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Lincu.

Przełożeństwo izby (skład i wybór).

§ 2.

Przełożeństwo izby składa się z ośmiu członków i dwóch zastępców.

Przynajmniej czterech z pośród członków przełożeństwa musi mieć swoją siedzibę zawodową w Lincu lub w jednej z gmin sąsiednich.

Do tej samej kategoryi techników cywilnych oraz kategoryi rządowo upoważnionych inżynierów górniczych nie może należeć więcej jak dwóch członków przełożeństwa izby. Wyjątki dopuszczalne

są tylko wtedy i o tyle, o ileby tego wymagała niewystarczająca ilość lub skład kategoryi, zastąpionych w izbie, lub jeżeliby jeden z członków izby należał do kilku kategoryi (§ 4., ustęp 3.).

Zastępcy muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych; dla nich niema żadnego ograniczenia pod względem ich siedziby zawodowej.

§ 3.

W celu wyboru należy każdemu członkowi izby, uprawnionemu do wyboru, wydać wraz z pisemnem zaproszeniem na odnośne walne zgromadzenie kartę głosowania oraz listę członków wybieralnych wraz z ich kategoryami zawodowemi i pouczenie o rodzaju i liczbie wybrać się mających funkcyonaryuszów, o ograniczeniu ze względu na siedzibę przedsiębiorstwa i kategorye zawodowe (§ 2.) i o dokonywaniu wyboru. Karty głosowania należy podzielić na rubryki według rodzajów funkcyonaryuszy, którzy mają być wybrani.

Wyboru dokonuje się albo zapomocą oddania karty głosowania osobiście na walnem zgromadzeniu albo przez przesłanie karty głosowania. W przypadku ostatnim należy kartę głosowania przesłać w zamkniętej kopercie, zaopatrzonej podpisem i pieczęcią urzędową wyborcy, aż do dnia, poprzedzającego walne zgromadzenie do tego organu, który zwołał walne zgromadzenie. Przysłać kartę głosowania wolno tylko tym członkom izby, którzy nie mieszkają w Lincu lub w jednej z gmin sąsiednich.

Zastępstwo przy wykonywaniu prawa wyborczego nie jest dopuszczalne.

§ 4.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wymienionych na kartach głosowania wybieralnych członków porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków:

1. którzy nie mieszkają w Lincu lub w jednej z gmin sąsiednich, jeżeli poprzedza ich czterech takich samych członków, albo

2. których kategorya zawodowa jest już dwukrotnie reprezentowana przez ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony z powodu, wymienionego w punkcie 2., jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już dwukrotnie reprezentowane wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych ośmiu członków, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, winni obecni członkowie dokonać wyboru uzupełniającego.

§ 5.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 3. i 4., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 6.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa ma pierwszeństwo pod względem wstąpienia do przełożeństwa izby (§ 12., ust. 2., ustawy o izbach inżynierskich) ten z pośród zastępców, którego kategorya zawodowa ma słabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzą w rachubę obaj zastępcy w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów rozstrzyga los.

Czynności członków zastępstwa, powołanych drogą kooptacyi (§ 12., ust. 3., ustawy o izbach inżynierskich), trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można także wyrównać przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty czasu, przez który trwają czynności przełożeństwa.

§ 7.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydenta.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają oprócz prezydenta izby w drodze osobnego głosowania jednego wiceprezydenta.

Wybory odbywają się zapomocą kart głosowania. Za wybranego uważa się tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub wiceprezydent ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 6.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 8.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, odbywa się ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i wiceprezydenta bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 9.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby 14dniowy czasokres, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 10.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 11.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent. Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać czy nie.

§ 12.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Namiestnictwa przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 13.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

86.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. maja 1913,

obowiązujące w uksiążęconem Hrabstwie Tyrolu i kraju Przedarulanii, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworze inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu i kraju Przedarulanii tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Insbruku.

§ 2.

Skład przełożeństwa izby.

Przełożeństwo izby składa się w regule z ośmiu, wyjątkowo zaś (§ 4.. ustęp 2.) z dziewięciu członków i trzech zastępców.

§ 3.

Sekcye wyborcze.

W celu dokonania wyboru przełożeństwa izby dzieli się członków izby inżynierskiej dla Tyrolu

i Przedarulanii na dwie narodowe sekcye wyborcze, niemiecką i włoską.

Każdy technik cywilny i rządowo upoważniony inżynier górniczy, osiadły w czasie utworzenia izby inżynierskiej w Tyrolu lub Przedarulanii, winien oznajmić Namiestnictwu w Insbruku wskutek wezwania w ciągu 14 dni, do której sekcyi wyborczej przystępuje. Również winien każdy, kto uzyska w przyszłości autoryzacyę na technika cywilnego lub inżyniera górniczego z siedzibą swego przedsiębiorstwa w Tyrolu lub Przedarulanii, jeżeli nie jest już członkiem izby inżynierskiej, po swem zaprzysiężeniu, nadto każdy technik cywilny lub rządowo upoważniony inżynier górniczy, osiadły w okręgu innej izby, jeżeli przeniesie siedzibę swego przedsiębiorstwa do Tyrolu lub Przedarulanii, równocześnie z doniesieniem o przesiedleniu się donieść o tem, do której sekcyi wyborczej przystępuje; w szczególności technik cywilny ma o tem donieść c. k. Namiestnictwu w Insbruku, inżynier górniczy zaś c. k. Starostwu górniczemu w Celowcu. Namiestnictwo, względnie Starostwo górnicze zawiadomi o uskutecznieniu wyboru przełożeństwo izby, które winno członków obu sekcyi wyborczych prowadzić osobno w ewidencyi i zapisywać wszelki przyrost i ubytek.

Nie wolno później zmieniać sekcyi wyborczej.

§ 4.

Rozdział przełożeństwa izby na sekcye wyborcze.

Ośmiu członków przełożeństwa izby rozdziela organ, zarządzający wybór, na obie sekcye wyborcze według stosunku ilości członków sekcyi wyborczych, istniejącego w dniu rozpisania wyboru.

Ułamki, wynoszące $^1/_2$ lub więcej, liczy się przytem za 1, ułamków, wynoszących mniej niż $^1/_2$, nie uwzględnia się. Stosownie do tego powiększa się ilość członków przełożeństwa izby, jeżeli przy obu liczbach wypada ściśle ułamek $^1/_2$, z ośmiu do dziewięciu.

Każda sekcya wyborcza wybiera przypadającą na nią ilość członków przełożeństwa izby, jednego rewizora rachunkowego i jego zastępcę. Oprócz tego wybiera niemiecka sekcya wyborcza dwóch, zaś włoska sekcya wyborcza jednego zastępcę członka przełożeństwa.

§ 5.

Kategorye zawodowe członków przełożeństwa.

Postanowienie § 11., ustęp 2., ustawy o izbach inżynierskich, że z jednej i tej samej kategoryi techników cywilnych oraz z kategoryi rządowo upoważnionych inżynierów górniczych można wybrać najwyżej trzecią część członków przełożeństwa, stosuje się do wyboru w poszczególnych sekcyach wyborczych w sposób następujący:

Jeżeli na jedną sekcyę wyborczą nie przypada więcej jak czterech członków przełożeństwa, muszą wszyscy należeć do rozmaitych kategoryi.

Jeżeli na jedną sekcyę wyborczą przypada więcej niż czterech członków przełożeństwa, muszą oni rozdzielać się co najmniej na cztery kategorye a do jednej i tej samej kategoryi nie może należeć więcej jak dwóch.

Wyjątki dopuszczalne są tylko wtedy i o tyle, o ileby tego wymagała niewystarczająca ilość lub skład kategoryi, reprezentowanych w odnośnej sekcyi wyborczej, lub jeżeliby jakiś członek izby należał do kilku kategoryi (§ 7., ustęp 3.).

Zastępcy członków przełożeństwa, których ma wybrać niemiecka sekcya wyborcza, muszą należeć do rozmaitych kategoryi.

Wybór przełożeństwa izby.

§ 6.

W celu wyboru należy każdemu członkowi izby, uprawnionemu do wyboru, wydać wraz z pisemnem zaproszeniem na odnośne walne zgromadzenie kartę głosowania oraz listę członków wybieralnych wraz z ich kategoryami zawodowemi i pouczenie o rodzaju i liczbie wybrać się mających funkcyonaryuszów, o ograniczeniu pod względem kategoryi zawodowych (§ 5.) i o dokonywaniu wyboru, w szczególności zaś także o skutkach niedostatecznego zastępstwa sekcyi wyborczej na walnem zgromadzeniu (§ 6., ustęp 5. i 6., § 7., ustęp 6.). Karty głosowania należy podzielić na rubryki według rodzajów funkcyonaryuszów, którzy mają być wybrani.

Wyboru dokonuje się albo zapomocą oddania karty głosowania osobiście na walnem zgromadzeniu albo przez przesłanie karty głosowania. W przypadku ostatnim należy kartę głosowania przesłać w zamkniętej kopercie, zaopatrzonej podpisem i pieczęcią urzędową wyborcy, aż do dnia poprzedzającego walne zgromadzenie do tego organu, który zwołał walne zgromadzenie. Przesyłać kartę głosowania wolno tylko tym członkom izby, którzy nie mieszkają w Insbruku lub w jednej z gmin sąsiednich.

Zastępstwo przy wykonywaniu prawa wyborczego nie jest dopuszczalne.

Przewodniczący walnego zgromadzenia wykonuje swoje prawo wyborcze tylko w tej sekcyi wyborczej, do której należy.

Samoistny wybór w łonie sekcyi wyborczej zależny jest od tego, aby sekcya zastąpioną była co najmniej przez jedną czwartą część swych członków, wliczając tu także nadesłane w należytym czasie ważne karty głosowania.

Gdyby w pewnej sekcyi wyborczej w czasie rozpoczęcia się głosowania, jednak co najmniej w godzinę po terminie, wyznaczonym dla rozpoczęcia się walnego zgromadzenia, warunek ten się nie ziścił, co ma stwierdzić przewodniczący, wówczas przechodzi prawo wyboru funkcyonaryuszów, przypadających na tę sekcyę wyborczą, na ogół uprawnionych do wyboru członków izby, obecnych w lokalu wyborczym, przyczem także należy uwzględnić ważne karty głosowania wspomnianej sekcyi wyborczej, nadesłane aż do dnia, poprzedzającego akt wyborczy. Wybieralnymi są w tym wypadku tylko członkowie sekcyi wyborczej, która nie była dostatecznie zastąpiona.

Jawienie się wyborców po stwierdzeniu okoliczności, że sekcya wyborcza nie jest zastąpiona przez czwartą część swych członków, nie wywiera żadnego wpływu na dalszy przebieg wyborów; ci jednak, którzy jawili się później, nie są wyłączeni od oddania głosów.

Podział walnego zgromadzenia według sekcyi nie narusza postanowienia § 7. ustawy o izbach inżynierskich, według którego walne zgromadzenie zdolne jest do powzięcia uchwał, jeżeli co najmniej jedna czwarta część członków jest obecna.

§ 7.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wybieralnych członków, wymienionych na kartach głosowania dla pewnej sekcyi wyborczej, porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków, których kategorya zawodowa jest już wśród ich poprzedników raz reprezentowana, jeżeli ma się wybrać najwyżej czterech członków przełożeństwa, lub jest reprezentowana już dwukrotnie, jeżeli ma się wybrać więcej niż czterech członków przełożeństwa.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony, jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już raz, względnie dwa razy reprezentowane wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych za porządkiem, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się w miarę potrzebnej ilości za wybranych, pod warunkiem, że rozdzielają się, o ile należy wybrać więcej niż czterech członków przełożeństwa, co najmniej na cztery kategoryc. Jeżeli tak nie jest, wówczas wyłącza się ostatniego, którego wybór sprzeciwia się temu wymaganiu, a w jego miejsce wstępuje pierwszy z jego następców, nie należący do zastąpionej już kategoryi.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się w ten sposób pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, wówczas winni obecni członkowie odnośnej sekcyi wyborczej dokonać wyboru uzupełniającego, jeżeli stanowią co najmniej czwartą część całej sekcyi. Jeżeli czwarta część odnośnej sekcyi wyborczej nie jest obecna, wówczas przechodzi prawo dokonania wyboru uzupełniającego na ogół obecnych uprawnionych do wyboru członków izby. Wybór ma jednakowoż ograniczyć się w tym przypadku do członków odnośnej sekcyi wyborczej.

§ 8.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 6. i 7., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 9.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa wstępuje do przełożeństwa izby zastępca, wybrany przez sekcyę wyborczą członka, który ustąpił.

Z obu zastępców niemieckiej sekcyi wyborczej ma przytem pierwszeństwo ten, którego kategorya zawodowa ma słabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzą w rachubę obaj zastępcy w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów, rozstrzyga los.

Jeżeli już niema zastępcy, wybranego przez sekcyę wyborczą członka ustępującego, mogą członkowie przełożeństwa, należący do wspomnianej sekcyi wyborczej, powołać jednego członka przez kooptacyę, przyczem należy brać na wzgląd postanowienia § 5. Czynności członka przełożeństwa, powołanego drogą kooptacyi, trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można także wyrównać przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty czasu, przez który trwają czynności przełożeństwa.

§ 10.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydentów.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają wspólnie w drodze trzech osobnych głosowań

prezydenta izby oraz pierwszego i drugiego wiceprezydenta.

Pierwszy wiceprezydent nie może należeć do sekcyi prezydenta. Zresztą należy uważać za wybranego tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub jeden z wiceprezydentów ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 9.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 11.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, następuje ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i obu wiceprezydentów bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 12.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby czasokres 14dniowy, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 13.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 14.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent.

Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać czy nie.

§ 15.

Zastępstwo prezydenta izby.

Prezydenta zastępuje w razie doznania przez niego przeszkody lub przedwczesnego jego ustąpienia, w tym ostatnim wypadku aż do czasu dokonania nowego wyboru, pierwszy wiceprezydent lub, jeżeli i ten doznał przeszkody albo ustąpił, drugi wiceprezydent.

Jeżeli przełożeństwo izby pełni czynności rady honorowej (§ 17. ustawy o izbach inżynierskich), winien przewodniczący o ile możności należeć do tej samej sekcyi wyborczej co członek izby, przeciw któremu prowadzi się śledztwo.

§ 16.

Jednolitość prowadzenia czynności.

Sekcye wyborcze tworzy się po myśli powyższych postanowień jedynie w celu przeprowadzenia wyborów. Zresztą zupełnie jednolicie odbywają się obrady i zapadają uchwały na walnem zgromadzeniu, tudzież zupełnie jednolicie prowadzi się czynności przełożeństwa i obu rewizorów rachunkowych.

§ 17.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Namiestnictwa przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 18.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

87.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 14. maja 1913,

obowiązujące w Królestwie Dalmacyi, Księstwie Krainy, Margrabstwie Istryi, uksiążęconem Hrabstwie Gorycyi i Gradyski oraz mieście Tryeście z jego obszarem, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Królestwo Dalmacyi, Księstwo Krainy, Margrabstwo Istryi, uksiążęcone Hrabstwo Gorycyi i Gradyski oraz miasto Tryest z jego obszarem łączy się aż do czasu utworzenia osobnych izb inżynierskich dla każdego z tych krajów w jeden wspólny okrąg izby. Siedzibą izby inżynierskiej jest Tryest.

§ 2.

Skład przełożeństwa izby.

Przełożeństwo izby składa się z dziewięciu członków i czterech zastępców.

§ 3.

Sekcye wyborcze.

W celu dokonania wyboru członków przełożeństwa izby dzieli się członków izby inżynierskiej na trzy narodowe sekcye wyborcze, włoską, słowiańską i niemiecką.

Każdy technik cywilny i rządowo upoważniony inżynier górniczy, osiadły w czasie utworzenia izby inżynierskiej w okręgu izby, winien oznajmić Namiestnictwu w Tryeście wskutek wezwania w ciągu 14 dni, do której sekcyi wyborczej przystępuje. Również winien każdy, kto uzyska w przyszłości autoryzacyę na technika cywilnego lub inżyniera górniczego z siedzibą swego przedsiębiorstwa w okręgu izby, jeżeli nie jest już członkiem izby inżynierskiej, po swem zaprzysiężeniu, w końcu każdy technik cywilny lub rządowo upoważniony inżynier górniczy, osiadły poza okręgiem izby, jeżeli przeniesie siedzibę swego przedsiębiorstwa do jednego z obszarów administracyjnych, wymienionych w § 1., równocześnie z doniesieniem o przesiedleniu się donieść o tem, do której sekcyi wyborczej przystępuje; w szczególności technik cywilny ma o tem donieść politycznej władzy krajowej, właściwej ze względu na jego nowe miejsce zamieszkania, inżynier górniczy zaś c. k. Starostwu górniczemu w Celowcu. Polityczne władze krajowe, względnie Starostwo górnicze zawiadomią o uskutecznieniu wyboru przełożeństwo izby, które winno członków trzech sekcyi wyborczych prowadzić osobno w ewidencyi i zapisywać wszelki przyrost i ubytek.

Nie wolno później zmieniać sekcyi wyborczej.

§ 4.

Rozdział przełożeństwa izby na sekcye wyborcze.

Z pośród członków przełożeństwa i ich zastępców przeznacza się dla dokonywanych w pierwszych sześciu latach wyborów przełożeństwa, sekcyi wyborczej włoskiej pięciu członków i dwóch zastępców, sekcyi wyborczej słowiańskiej dwóch członków i jednego zastępcę, sekcyi niemieckiej również dwóch członków i jednego zastępcę.

Po upływie szóstego roku, o ile nie nastąpi wcześniej podział okręgu izby (§ 1.), dokona Ministerstwo robót publicznych nowego podziału członków przełożeństwa i zastępców na trzy sekcye wyborcze.

Każda sekcya wyborcza wybiera przeznaczonych dla niej funkcyonaryuszów z pośród ogółu członków izby.

Obu rewizorów rachunkowych i ich zastępców wybiera się z pośród wszystkich członków izby razem.

§ 5.

Kategorye zawodowe członków przełożeństwa.

Członkowie przełożeństwa, których ma się wybrać z jednej sekcyi, muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych. Wyjątki dopuszczalne są tylko wtedy i o tyle, o ile w łonie sekcyi wybierającej nie byłaby reprezentowana dostateczna ilość kategoryi lub jeżeli pewien członek należy do kilku kategoryi (§ 7., ustęp 3.).

Zastępcy członków przełożeństwa, których ma wybrać sekcya włoska, muszą również należeć do rozmaitych kategoryi.

Wybór przełożeństwa izby.

§ 6.

W celu wyboru należy każdemu członkowi izby, uprawnionemu do wyboru, wydać wraz

z pisemnem zaproszeniem na odnośne walne zgromadzenie kartę głosowania oraz listę członków wybieralnych wraz z ich kategoryami zawodowemi i pouczenie o rodzaju i liczbie wybrać się mających funkcyonaryuszów, o ograniczeniu ze względu na kategorye zawodowe (§ 5.) oraz o dokonywaniu wyboru, w szczególności zaś także o skutkach niedostatecznego zastępstwa sekcyi wyborczej na walnem zgromadzeniu (§ 6., ustęp 5. i 6., § 7., ustęp 6.). Karty głosowania należy podzielić na rubryki według rodzajów funkcyonaryuszów, którzy mają być wybrani.

Wyboru dokonuje się albo zapomocą oddania wypełnionej karty głosowania osobiście na walnem zgromadzeniu albo przez przesłanie karty głosowania. W przypadku ostatnim należy kartę głosowania przesłać w zamkniętej kopercie, zaopatrzonej podpisem i pieczęcią urzędową wyborcy, aż do dnia, poprzedzającego walne zgromadzenie, do c. k Namiestnictwa w Tryeście, które nadeszłe karty głosowania odda następnego dnia, nie otwierając ich, przewodniczącemu walnego zgromadzenia. Tylko tym członkom izby, którzy nie mieszkają w Tryeście, wolno przesyłać kartę głosowania.

Zastępstwo przy wykonywaniu prawa wyborczego nie jest dopuszczalne.

Przewodniczący walnego zgromadzenia wykonuje swoje prawo wyborcze tylko w tej sekcyi wyborczej, do której należy.

Samoistny wybór w łonie sekcyi wyborczej zależny jest od tego, aby sekcya zastąpioną była co najmniej przez jedną czwartą część swych członków, wliczając tu także nadesłane w należytym czasie ważne karty głosowania.

Gdyby w pewnej sekcyi wyborczej w czasie rozpoczęcia się głosowania, jednak co najmniej w godzinę po terminie, wyznaczonym dla rozpoczęcia się walnego zgromadzenia, warunek ten się nie ziścił, co ma stwierdzić przewodniczący, wówczas przechodzi prawo wyboru funkcyonaryuszów, przypadających na tę sekcyę wyborczą, na ogół uprawnionych do wyboru członków izby, obecnych w lokalu wyborczym, przyczem także należy uwzględnić ważne karty głosowania wspomnianej sekcyi wyborczej, nadesłane aż do dnia, poprzedzającego akt wyborczy. Wybieralnymi są w tym wypadku tylko członkowie sekcyi wyborczej, która nie była dostatecznie zastąpiona.

Jawienie się wyborców po stwierdzeniu okoliczności, że sekcya wyborcza nie jest zastąpiona przez czwartą część swych członków, nie wywiera żadnego wpływu na dalszy przebieg wyborów; ci jednak, którzy jawili się później, nie są wyłączeni od oddania głosów.

Podział walnego zgromadzenia według sekcyi wyborczych nie narusza postanowienia § 7. ustawy o izbach inżynierskich, według którego walne zgromadzenie zdolne jest do powzięcia uchwał, jeżeli co najmniej jedna czwarta część członków jest obecna.

§ 7.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wybieralnych członków, wymienionych na kartach głosowania dla pewnej sekcyi wyborczej, porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków, których kategorya zawodowa jest już reprezentowana wśród ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony, jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już reprezentowane wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych za porządkiem, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się w miarę potrzebnej ilości za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się w ten sposób pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, wówczas winni obecni członkowie odnośnej sekcyi wyborczej dokonać wyboru uzupełniającego, jeżeli stanowią co najmniej czwartą część całej sekcyi. Jeżeli czwarta część odnośnej sekcyi wyborczej nie jest obecna, wówczas przechodzi prawo dokonania wyboru uzupełniającego na ogół obecnych uprawnionych do wyboru członków izby. Wybór ma jednakowoż ograniczyć się w tym przypadku do członków odnośnej sekcyi wyborczej.

§ 8.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa wstępuje do przełożeństwa izby zastępca, wybrany przez tę samą sekcyę wyborczą co członek, który ustąpił. Z obu zastępców włoskiej sekcyi wyborczej ma przytem pierwszeństwo ten, którego kategorya zawodowa ma słabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzą w rachubę obaj zastępcy w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów rozstrzyga los.

Jeżeli już niema zastępcy, wybranego z tej samej sekcyi wyborczej co członek, który ustąpił, mogą członkowie przełożeństwa, którzy wyszli z wspomnianej sekcyi wyborczej, powołać członka w drodze kooptacyi, przyczem należy brać na wzgląd postanowienia § 5. Czynności członka przełożeństwa, powołanego drogą kooptacyi, trwają aż

do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można także wyrównać przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty czasu, przez który trwają czynności przełożeństwa.

§ 9.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydenta.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają wspólnie zapomocą kart głosowania prezydenta izby oraz pierwszego i drugiego wiceprezydenta w drodze trzech osobnych głosowań.

Funkcyonaryusze ci muszą przy wyborze przełożeństwa wyjść z rozmaitych sekcyi wyborczych. Zresztą należy tego uważać za wybranego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub wiceprezydent ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 8.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 10.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, następuje ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i obu wiceprezydentów bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 11.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby czasokres 14dniowy, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 12.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 13.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent.

Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać czy nie.

§ 14.

Zastępstwo prezydenta izby.

Prezydenta zastępuje w razie doznania przez niego przeszkody lub przedwczesnego jego ustąpienia, w tym ostatnim wypadku aż do czasu dokonania nowego wyboru, pierwszy wiceprezydent lub, jeżeli i ten doznał przeszkody albo ustąpił, drugi wiceprezydent.

Jeżeli przełożeństwo izby pełni czynności rady honorowej (§ 17. ustawy o izbach inżynierskich), winien przewodniczący o ile możności należeć do tej samej sekcyi wyborczej co członek izby, przeciw któremu prowadzi się śledztwo.

§ 15.

Jednolitość prowadzenia czynności.

Sekcye wyborcze tworzy się po myśli powyższych postanowień tylko w celu dokonywania wyborów. Zresztą zupełnie jednolicie odbywają się

obrady i zapadają uchwały na walnem zgromadzeniu oraz zupełnie jednolicie prowadzi się czynności przełożeństwa i obu rewizorów rachunkowych.

§ 16.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy przedkładać za pośrednictwem Namiestnictwa w Tryeście do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 17.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XL. — Wydana i rozesłana dnia 29. maja 1913.

Treść: (№ 88—93.) 88. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Piszczanach. — 89. Rozporządzenie, dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Śmichów w Czechach. — 90. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej dla przedmiotów, przesyłanych pocztą, w nowym budynku c. i k. wojskowego Urzędu pocztowego w Serajewie. — 91. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Biura dla ekspedycyi celnej przy Urzędzie podatkowym w Gmunden. — 92. Rozporządzenie wykonawcze do prawno-podatkowych postanowień ustawy z dnia 3. stycznia 1913, dotyczącej ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych. — 93. Obwieszczenie, dotyczące pewnej zmiany w § 2. statutu państwowej Rady kolejowej.

88.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 17. maja 1913,

dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Piszczanach.

Według uwiadomienia królewsko-węgierskiego Ministerstwa skarbu utworzono w Piszczanach (kominat Nyitra) ekspozyturę królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego w Budapeszcie, wyposażoną w upoważnienia urzędu celnego głównego I. klasy, która uprawnioną jest także do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego w obrocie kolejowym.

Ekspozytura ta będzie otwarta dla ruchu w roku bieżącym od dnia 1. czerwca do końca września, w następnych zaś latach od dnia 1. maja do końca września.

Zaleski wlr.

89.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 19. maja 1913,

dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Śmichów w Czechach.

Na zasadzie ustawy z dnia 11. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 110, rozporządza się, że podatek domowo-czynszowy, który według postanowień dotychczasowych miał być płacony w gminach, należących do poborczego okręgu podatkowego Śmichów a położonych poza praskim rejonem policyjnym, w ratach kwartalnych z góry dnia 1. stycznia, 1. kwietnia, 1. lipca i 1. października każdego roku, ma być uiszczany w tych gminach na przyszłość w czterech równych ratach, zapadających z góry dnia 1. lutego, 1. maja, 1. sierpnia i 1. listopada każdego roku.

Te same terminy zapłaty mają obowiązywać w myśl § 7. ustawy z dnia 9. lutego 1882, Dz. u. p. Nr. 17, także dla pięcioprocentowego podatku od czystego dochodu z budynków, uwolnionych całkowicie albo częściowo od podatku domowo-czynszowego z tytułu prowadzenia budowy.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1913.

Zaleski wlr.

90.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 21. maja 1913,

dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej dla przedmiotów, przesyłanych pocztą, w nowym budynku c. i k. wojskowego Urzędu pocztowego w Serajewie.

Według uwiadomienia królewsko-węgierskiego c. i k. wspólnego Ministerstwa skarbu utworzono w nowym budynku c. i k. wojskowego Urzędu pocztowego w Serajewie ekspozyturę celną Urzędu celnego głównego I. klasy w Serajewie dla przedmiotów, przesyłanych pocztą, która wyposażona została w upoważnienia urzędu celnego głównego I. klasy.

Ekspozytura ta rozpoczęła swoją działalność w dniu 1. maja 1913.

Zaleski wlr.

91.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 21. maja 1913,

dotyczące utworzenia Biura dla ekspedycyi celnej przy Urzędzie podatkowym w Gmunden.

Przy Urzędzie podatkowym w Gmunden tworzy się co roku na czas od dnia 1. czerwca do końca września biuro dla ekspedycyi celnej, wyposażone w upoważnienia urzędu celnego głównego II. klasy i uprawnione do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego w obrocie kolejowym.

W roku bieżącym otwarto to biuro dla ekspedycyi celnej wyjątkowo już w dniu 2. maja.

Zaleski wlr.

92.

Rozporządzenie wykonawcze Ministerstwa skarbu z dnia 25. maja 1913

do prawno-podatkowych postanowień ustawy z dnia 3. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 5. dotyczącej ulg podatkowych i należytościowych dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych oraz kas zaliczkowych.

Artykuł 1.

Ze względu na § 84., lit. *e* i *f*, u. o pod. o. w brzmieniu ustawy z dnia 3. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 5, wedle którego uznano pod pewnymi warunkami za uwolnione od podatku zarobkowego:

a) związki takich stowarzyszeń kredytowych i zaliczkowych, których statuty odpowiadają wymogom § 1. ustawy z dnia 1. czerwca 1889. Dz. u. p. Nr. 91 (§ 84., lit. *e*),

b) związki stowarzyszeń rolniczych i innych zjednoczeń rolników (§ 84., lit. *f*) —,

postanawia Ministerstwo skarbu wydać zarządzenie, że także i wspólne związki wymienionych tu (*a* i *b*) stowarzyszeń i zjednoczeń winny być traktowane jako wolne od podatku zarobkowego, jeżeli odpowiadają warunkom, wymaganym w § 84., lit. *e* i *f*, dla uwolnienia od podatku zarobkowego związków stowarzyszeń, i prowadzą dla poszczególnych działów interesów osobne rachunki o tyle, o ile jest to potrzebne w danym przypadku dla oceny zaistnienia ustawowych wymogów wolności od podatku.

Nie przeszkadza to wcale uwolnieniu od podatku zarobkowego, jeżeli związki te oprócz celów, wymienionych w ustawie, mają także jeszcze obowiązek dokonywania rewizyi stowarzyszeń, będących ich członkami, lub uskuteczniania podobnych czynności, nie przynoszących dochodu.

Artykuł 2.

Zarządzenia przepisu wykonawczego do rozdziału II. ustawy o podatkach osobistych z dnia 18. maja 1897, Dz. u. p. Nr. 124, oraz postanowień dodatkowych do niego wydanych, pozbawia się niniejszem mocy obowiązującej odnośnie do przypadków wymiaru podatków na rok podatkowy 1912 i na następne lata podatkowe, o ile zarządzenia te nie zgadzają się z postanowieniami ustawy z dnia 3. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 5.

Zaleski wlr.

93.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 27. maja 1913,

dotyczące pewnej zmiany w § 2. statutu państwowej Rady kolejowej.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia zmienia się statut państwowej Rady kolejowej (obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 20. kwietnia 1909, Dz. u. p. Nr. 57, i z dnia 23. listopada 1911, Dz. u. p. Nr. 220) w § 2. w ten sposób, iż w miejsce przedarulańskiego Towarzystwa rolniczego w Dornbirn, które się rozwiązało, powołuje się Radę kultury krajowej w Bregencyi, utworzoną dla kraju Przedarulanii, do przedkładania wniosku co do mianowania członka państwowej Rady kolejowej i jego zastępcy.

Forster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLI. — Wydana i rozesłana dnia 31. maja 1913.

Treść: (№ 94—96.) 94. Ustawa, dotycząca zniesienia loteryi liczbowej oraz wprowadzenia loteryi klasowej. — 95. Rozporządzenie, dotyczące poruczenia c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych w Wiedniu czynności, połączonych z prowadzeniem loteryi klasowej, oraz zmiany tytułu tej władzy. — 96. Reskrypt, dotyczący ściągnięcia banknotów po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910.

94.

Ustawa z dnia 3. stycznia 1913,

dotycząca zniesienia loteryi liczbowej oraz wprowadzenia loteryi klasowej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Loteryę liczbową znosi się po myśli postanowień § 3.

§ 2.

Upoważnia się Rząd do przeprowadzania loteryi klasowych w własnym zarządzie.

Plan gry dla każdej loteryi klasowej należy tak ułożyć, aby co najmniej 70 procent przewidzianego całego kapitału gry rozdzielać jako wygrane.

Wygrane wypłaca się bez pobierania jakichkolwiek należytości, a w szczególności nie znajdują zastosowania do tych wygranych postanowienia ustawy z dnia 31. marca 1890, Dz. u. p. Nr. 53. Wygrane nie podlegają egzekucyi ani nie można stosować do nich cywilno-sądowych lub administracyjnych zarządzeń w celu zabezpieczenia.

§ 3.

Prowadzenie loteryi liczbowej należy stopniowo ograniczać w stosunku do czystego dochodu, uzyskanego z loteryi klasowej w pierwszym roku jej istnienia, potem zaś z roku na rok w stosunku do wzrostu tego czystego dochodu rocznego, w razie potrzeby odmiennie od postanowień §§ 1. i 3. patentu loteryjnego z dnia 13. marca 1813, oraz zastanowić prowadzenie tej loteryi w zupełności po upływie roku od czasu, kiedy loterya klasowa przyniesie czysty dochód roczny w kwocie co najmniej 20,000.000 K, najpóźniej zaś po upływie 10 lat od chwili zaprowadzenia tej loteryi klasowej.

Minister skarbu winien każdego roku składać obu Izbom Rady państwa sprawozdanie o rozwoju loteryi klasowej i o ograniczaniu loteryi liczbowej.

Z końcem tego roku, w którym przestanie się prowadzić loteryę liczbową, tracą moc obowiązującą postanowienia §§ 1. do 23. patentu loteryjnego z dnia 13. marca 1813.

§ 4.

Kto bez zezwolenia ze strony państwa w sposób przemysłowy nastręcza do nabywania, pozbywa lub na pewien czas oddaje innym osobom losy lub części losów loteryi klasowej (§ 2.) albo dokumenty, mocą których przenosi się na własność lub celem pobierania zysku udziały w tego rodzaju losach lub częściach losów, dopuszcza się przekroczenia dochodowo-skarbowego i będzie karany grzywną od 100 do 2000 K. W razie powtórzenia czynu można karę tę wymierzyć do wysokości 6000 K.

Tej samej karze ulega ten, kto popiera tego rodzaju interes jako osoba pośrednicząca.

Nabywania losów, udziałów w losach, dokumentów udziałowych i nadziei wygranych nie należy w przypadkach tego rodzaju ścigać jako współwiny.

Zresztą stosuje się do powyższych przekroczeń postanowienia ustawy karnej o przekroczeniach dochodowo-skarbowych z dnia 11. lipca 1835 wraz z zarządzeniami dodatkowemi, w Dalmacyi zaś postanowienia karne, obowiązujące tam co do przekroczeń przepisów loteryjnych.

§ 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§ 6.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 3. stycznia 1913.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr. **Zaleski** wlr.

95.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 29. maja 1913,

dotyczące poruczenia c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych w Wiedniu czynności, połączonych z prowadzeniem loteryi klasowej, oraz zmiany tytułu tej władzy.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 12. maja 1913 porucza się c. k. Dyrekcyi dochodów loteryjnych w Wiedniu zarząd czynnościami, odnoszącemi się do prowadzenia loteryi klasowej, i zmienia się tytuł tej władzy na „c. k. Generalna Dyrekcya loteryi państwowych“.

Tytuł naczelnika tej władzy ma w przyszłości opiewać: „c. k. generalny dyrektor loteryi państwowych“.

Zaleski wlr.

96.

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 29. maja 1913,

dotyczący ściągnięcia banknotów po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910.

Bank austryacko-węgierski wywoła i ściągnie stosownie do umieszczonego poniżej obwieszczenia banknoty po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910, będące obecnie w obiegu, przestrzegając postanowień, zawartych w tem obwieszczeniu a wydanych na zasadzie artykułu 89. statutu Banku austryacko-węgierskiego.

Zaleski wlr.

Obwieszczenie

o ściągnięciu banknotów po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910.

Będące obecnie w obiegu banknoty po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910 wywołuje się i ściąga.

Rząd królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa i rząd krajów świętej Korony węgierskiej w porozumieniu z Radą generalną Banku austryacko-węgierskiego wydały w tym względzie następujące zarządzenia:

Banknoty po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910, będące obecnie w obiegu, należy przedkładać do dnia 31. maja 1915 w zakładach głównych lub w filiach Banku austryacko-węgierskiego przy zapłatach lub do wymiany tak, że dzień 31. maja 1915 stanowi ostateczny termin dla ściągnięcia tych banknotów.

Od tego dnia począwszy będą bankowe zakłady Banku austryacko-węgierskiego przyjmowały te wywołane banknoty jedynie tylko w drodze wymiany.

Po dniu 31. maja 1921 ustanie zobowiązanie Banku austryacko-węgierskiego (art. 89. statutu) do wykupna lub wymiany banknotów po 100 Koron z datą 2. stycznia 1910.

Wiedeń, dnia 24. kwietnia 1913.

Bank austryacko-węgierski.

Popovics
gubernator.

Heinrich
radca generalny.

Pranger
sekretarz generalny.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLII. — Wydana i rozesłana dnia 2. czerwca 1913.

Treść: (№ 97—99.) 97. Obwieszczenie, którem ogłasza się zaliczenie gminy Sillian do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. — 98. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do ekspedycyi wychodowej palonych napojów wyskokowych i piwa oraz zezwolenia na wzajemny ruch lokalny pociągów między Biurami celnemi w Martinsbruck, Schalklhof, Spissermühl i Ischgl. — 99. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej.

97.

Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu z dnia 28. lutego 1913,

którem ogłasza się zaliczenie gminy Sillian do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 14. lutego 1911, Dz. u. p. Nr. 28, zalicza się w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny gminę Sillian w Tyrolu do ósmej klasy taryfy czynszowej dla kwaterunków wojskowych, obowiązującej do końca roku 1920.

Georgi wlr. **Zaleski** wlr.

98.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 26. maja 1913,

dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do ekspedycyi wychodowej palonych napojów wyskokowych i piwa oraz zezwolenia na wzajemny ruch lokalny pociągów między Biurami celnemi w Martinsbruck, Schalklhof, Spissermühl i Ischgl.

Urząd celny poboczny II. klasy w Schalklhof upoważnia się do ekspedycyi wychodowej palonych płynów wyskokowych i piwa za bonifikacyą wywozową, względnie za zwrotem podatku.

Nadto zezwala się na wzajemny ruch lokalny pociągów między Biurami celnemi w Martinsbruck, Schalklhof, Spissermühl i Ischgl dla przewozu bydła, wytworów rolnictwa i drobiazgów, należących do podróżnych.

Zaleski wlr.

99.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 30. maja 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej.

Następujące postanowienia objaśnień do taryfy celnej, wydanych na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906,

Dz. u. p. Nr. 115, uzupełnia się względnie zmienia się w sposób następujący:

Co do objaśnień.

W ustępie *a)* uw. 1. do Nru 134. należy skreślić słowa: „drzewo brzozowe“ i „z kasztanów dzikich“, a natomiast wstawić w ustępie *b)* tejże uw. przed słowem „olchowe“ słowo „brzozowe“ a przed słowem „jodłowe“ słowo „z kasztanów dzikich“.

W uw. 3. do Nru 320. należy w wierszu pierwszym skreślić słowo „nakrywki“.

W ustępie czwartym od dołu uw. 2. do Nru 649. należy skreślić wstęp aż do „przedstawienia);“ włącznie.

W wierszu czwartym od dołu powyższego ustępu należy zamiast słowa „płótnie“ umieścić „tkaninie“, w następnym zaś wierszu zamiast ustępu „jako tło dla fotografa“ umieścić słowa „tego rodzaju tła dla fotografów.“

Na stronie 24. rysunków do objaśnień należy skreślić oznaczony Nr. 11. rysunek wycinaka do podeszew i słowa „11. wycinak do podeszew“, umieszczone w słownych objaśnieniach do rysunków.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 3. czerwca 1913.

Treść: № 100. Rozporządzenie, którem zmienia się niektóre postanowienia przepisu, dotyczącego powinności meldowania się obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, oraz odnoszącego się do tego przepisu rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. czerwca 1907.

100.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 31. maja 1913,

którem zmienia się niektóre postanowienia przepisu, dotyczącego powinności meldowania się obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, Dz. u. p. Nr. 147 z roku 1905, oraz odnoszącego się do tego przepisu rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. czerwca 1907, Dz. u. p. Nr. 151.

Artykuł I.

Należy uskutecznić następujące zmiany, a mianowicie:

a) w Dzienniku ustaw państwa Nr. 147 z roku 1905:

na stronie 314, w § 2., należy skreślić cały punkt 2 *d)*;

na stronie 315, w § 4., punkt 3., należy skreślić (w wierszu 3. i 4. od góry): „tudzież w okręgu Limu“, (nadto w wierszu 7., 8. i 9. od góry): „względnie (w okręgu Limu) przy powoływaniu na zebranie kontrolne nieczynnych żołnierzy wojska i obron krajowych . . .“;

w § 5., punkt 2 *c)* (w 17. i 16. wierszu od dołu) należy skreślić: „lub w okręgu Limu“;

na stronie 315, w § 5., punkt 3., należy skreślić (w wierszu 22. i 23. od góry): względnie świadectwami uwolnienia od pospolitego ruszenia“;

ustęp 3. punktu 3. ma opiewać: Obowiązani do meldowania się, którzy uwolnieni zostali od służby w pospolitem ruszeniu, winni to zgłosić. Uwolnienie od służby w pospolitem ruszeniu należy zanotować w karcie meldunkowej pospolitego ruszenia“;

na stronie 316, w § 5., punkt 6., (w wierszu 12. od góry) należy skreślić: „15“ a wstawić natomiast: „13“;

na stronie 317, w § 5., punkt 8., ustęp ostatni, należy skreślić: „tudzież wojskowe komendy stacyjne okręgu Limu“;

na stronie 319, w § 7. ustęp ostatni. w wierszu 16. i 17. od góry należy skreślić: „lub świadectwa uwolnienia od pospolitego ruszenia“; po „wcielenia“ należy wstawić: „lub uwolnieni zostali od służby w pospolitem ruszeniu“;

na stronie 320, w § 9., punkt 7., w uwadze na dole*) należy skreślić: „§ 25 : 4, a umieścić natomiast: § 29., *A* : 4“ i wstawić po „część I.“: „zeszyt 1.“;

na stronie 321, w § 9., punkt 14., (w wierszu 11. od góry) należy wstawić po „Bośnii“: „i“; skreślić: „w“, nadto skreślić (w wierszu 12. od góry): „i w okręgu Limu“; następnie (w wierszu 24. od góry) należy skreślić: „względnie stacyjnej wojskowej“, w końcu zaś (w wierszu 22. i 21. od dołu) skreślić: „Instrukcyi dla c. i k. misyi i konsulatów“ (załączka V., § 2., punkt 5. do 7.); wstawić należy natomiast: „§§ 62. do 65. włącznie“;

na stronie 321, w § 9., punkt 14., (w wierszu 20. od dołu) należy wstawić po „część I.“ : „zeszyt 1.“;

na stronie 321, w § 10., punkt 1., po słowie „siedziby“ należy wstawić: „w ciągu 30 dni“; na stronie 322, w punkcie 5., należy skreślić (w wierszu 7. od góry): „w okręgu Limu“; i (w wierszu 9. od góry): „*d*“;

na stronie 322, w § 10., punkt 5., (w wierszu 10. od góry) należy skreślić: „względnie wojskowych“;

na stronie 324, w § 12., punkt 1., (w wierszu 23. od góry) należy skreślić: „od 4“; następnie w punkcie 2. (w wierszu 22. i 21. od dołu): „§ 84. przepisów o służbie wojskowej, część I.“, a wstawić natomiast: „§§ 77. i 78. ustawy o służbie wojskowej“; (w wierszu 20. i 19. od dołu) należy skreślić: „na obszarze zajętym (na obszarze Limu)“: (w wierszu 10. i 9. od dołu) należy skreślić: „§ 85. część I. przepisów o służbie wojskowej“, a wstawić natomiast: „§ 75. ustawy o służbie wojskowej“;

na stronie 326, w wzorze 1., punkt 3. *d)*, należy skreślić (w wierszu 1. i 2. od góry): „w okręgu Limu: u stacyjnej komendy wojskowej, znajdującej się w miejscu pobytu lub najbliżej tego miejsca“; nadto skreślić w punkcie 4. (w wierszu 8. od góry): „w przypadkach wzmiankowanych pod 3 *c* i *d* . . .“, a wstawić natomiast „w przypadku wzmiankowanym w punkcie 3 *c*“;

na stronie 326, w wzorze 1., punkt 9., (w wierszu 8. od dołu) należy skreślić: „tego obszaru państwa“, a wstawić natomiast: „Austryi“;

w punkcie 11. (w wierszu 1. od dołu) należy skreślić: „od 4“;

na stronie 345, w uwadze do wzoru 10. w wierszu 5. od dołu) należy skreślić: „w obszarze zajętym i w obszarze Limu“, a wstawić natomiast: „w Bośni i Hercegowinie“;

na stronie 363, w wzorze 13. należy skreślić: w nagłówku przedziałki 8. „w okręgu Limu“;

na stronach 367 do 371 należy zamiast załącznika I. umieścić dołączony nowy załącznik I.

b) W Dzienniku ustaw państwa Nr. 151. z roku 1907:

na stronie 656, w § 11. punkt 2. *b)* (w wierszu 22. i 23. od góry) należy skreślić: „w § 57. przepisów o służbie wojskowej, część II.“, a wstawić natomiast: „dla nich“.

Artykuł II.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Georgi wlr.

Załącznik I
do § 5.

Wykaz

ułomności, ktore czynią niezdatnym do służby orężnej i pomocniczej lub do wszelkiej służby w pospolitem ruszeniu.

Numer pozycyi	Siedziba ułomności		Ułomności, czyniące niezdatnym	
			do służby orężnej i pomocniczej	do wszelkiej służby
			w pospolitem ruszeniu	
1	I. Głowa	*a)* czaszka	Zniekształcenie głowy wysokiego stopnia.	
4				Trwałe wady czaszki (otwory po wierceniu), wgniecenia czaszki z uciskiem na mózg lub z podrażnieniem mózgu.
5		*b)* twarz	Znamiona macierzyste, znamiona płomieniste i narośle, szpecące twarz w wysokim stopniu.	
6			Trwałe chorobliwe drganie mięśni twarzowych w tym stopniu, że przeszkadza w mówieniu.	
7			Nieuleczalne przetoki ślinne.	
8		*c)* narząd słuchu		Głuchota obu uszu. Głuchoniemota.
9			Słuch przytępiony jednego ucha tak, że odległość słyszenia wynosi mniej jak 1 *m*, podczas gdy odległość słyszenia drugiego ucha wynosi mniej jak 6 *m*.	
11				Zupełne zatkanie zewnętrznego przewodu słuchowego w obu uszach.
13			Chroniczne, widocznie trudno uleczalne ropne zapalenia w środkowem uchu z chorobą kosteczek słuchowych lub którejś z jam dodatkowych ucha środkowego.	
14		*d)* oczy i ich otoczenie	Upośledzenie bystrości wzroku w jednym oku aż do 6/24 włącznie przy bystrości drugiego oka co najmniej 6/60. (Po dokonaniu poprawki.)	Upośledzenie bystrości wzroku poniżej przytoczonej granicy. (Po dokonaniu poprawki.)
15			Rośnięcie rzęs na wewnątrz, jeżeli dotykają rogówki. Wszelkie zniekształcenia powiek, tamujące swobodny ruch gałki ocznej lub powiek. Odwrócenie powiek na wewnątrz lub na zewnątrz, porażenia mięśni, poruszających powieki. Brak znacznej części powieki.	

Numer pozycyi	Siedziba ułomności		Ułomności, czyniące niezdatnym	
			do służby orężnej i pomocniczej	do wszelkiej służby
			w pospolitem ruszeniu	
16	I. Głowa	d) oczy i ich otoczenie	Przewlekły śluzotok lub przetoka torebki łzowej, nieuleczalne zamknięcie się dróg dla łez.	
17			Przewlekła jaglica w wysokim stopniu; zbliznowacenie w większej rozciągłości spojówki jednego oka.	Bliznowate zwyrodnienie w znacznych rozmiarach spojówki u obu oczu.
18			Rozszerzenie i wypukłość rogówki na jednem oku.	
19			Zrośnięcie brzegu źreniczego w większej rozciągłości niż jego połowa z rogówką lub torebką soczewki. Rozszerzenie przedniej obwódki twardówki. Wrodzone rozszczepienie tęczówki w jednym oku, nawet gdy drugie oko jest zdrowe.	
20			Zezowatość w wysokim stopniu z upośledzeniem bystrości wzroku według numeru pozycyi 14.	Zezowatość w wysokim stopniu z upośledzeniem bystrości wzroku numeru pozycyi 14.
21			Drżenie oczu przy patrzeniu prosto. Porażenie mięśni, poruszających gałkę oczną.	
22			Zaćma, skrzywienie soczewki, brak soczewki w jednym oku.	Zaćma, skrzywienie soczewki, brak soczewki u obu oczu.
23			Utrata oka, tudzież ślepota jednego oka, jeżeli drugiem można dobrze się posługiwać.	Utrata lub ślepota obu ócz.
24			Środkowe lub znaczniejsze zapalenia naczyniówki lub siatkówki oraz stany, będące ich następstwem, tudzież przewlekła choroba nerwów wzrokowych; zupełne bielactwo.	
25			Nadmiarowość oka, niezborność, zaćmienia rogówki, soczewki, po wyrównaniu ewentualnych błędów w załamaniu przy bystrości wzroku, wymaganej pod numerem pozycyi 14.	Nadmiarowość oka, niezborność, zaćmienia rogówki, soczewki, po wyrównaniu ewentualnych błędów w załamaniu przy bystrości wzroku, wymaganej pod numerem pozycyi 14.
26			Krótkowzroczność powyżej siedmiu dyoptryi.	
27		e) narząd powonienia	Zeszpecenie w wysokim stopniu kształtu nosa. Choroby i nowotwory nosa, znacznie oszpecające twarz lub utrudniające zrozumiałość mowy lub oddychanie. Przewlekłe choroby jam bocznych. Ozena.	Bardzo szpecące zniekształcenia nosa ze znacznem upośledzeniem mowy i oddychania; zupełny brak nosa.
28		f) usta i jama ustna	Oszpecenie przez zniekształcenie, przez wargę zajęczą, jeżeli przekracza ona czerwień wargową; rozległe zrośnięcia warg lub błony śluzowej policzkowej.	Przytoczone obok ułomności, jeżeli zarazem mowa jest niezrozumiała a jedzenie znacznie utrudnione.

Numer pozycyi	Siedziba ułomności		Ułomności, czyniące niezdatnym	
			do służby orężnej i pomocniczej	do wszelkiej służby.
			w pospolitem ruszeniu	
29	I. Głowa	∩ usta i jama ustna	Zupełny albo prawie zupełny brak zębów, jeżeli żucie jest istotnie utrudnione.	
30			Rozszczepienie lub otwór w podniebieniu, zwyrodnienie bliznowate gardła znacznych rozmiarów.	
31				Znaczne uszczerbki na języku, połączone z utrudnieniem mówienia i połykania.
32			Zrost stawu szczękowego.	
33			Jąkanie się wysokiego stopnia. Nieuleczalny bezgłos.	
34	II. Szyja		Skrzywienie głowy wysokiego stopnia.	
35			Wól — Wzdęcie szyi — jeżeli przez to utrudnione jest oddychanie.	Wól — Wzdęcie szyi — z trwałą dusznością lub zaburzeniem obiegu krwi.
36			Znaczne przewlekłe obrzmienie gruczołów chłonnych z ropieniem lub bez ropienia. Blizny, jeżeli znacznie utrudniają ruchy.	
37			Wrodzone przetoki w gardle z silną wydzieliną.	Stałe zwężenie przełyku. Przetoki krtaniowe i tchawicowe.
38	III. Klatka piersiowa		Zniekształcenia klatki piersiowej w wyższym stopniu, połączone z utrudnieniem jej ruchów.	
39			Złamania obojczyka lub żeber, utrudniające znacznie władanie niemi.	
40			Rozległe, dłużej trwające zgrubienia opłucnej żebrowej.	Gruźlica płuc, rozedma płuc w wysokim stopniu.
41			Organiczne wady serca i wielkich pni naczyniowych, przewlekłe choroby mięśnia sercowego, osierdzia. Nerwice serca, połączone z znacznem zaburzeniem czynności.	
42	IV. Kręgosłup, barki i miednica		Znaczne skrzywienie kręgosłupa (skrzywienie kręgosłupa ku tyłowi i boczne). Chorobliwe zmiany kręgosłupa. Silne wystawanie lub skrzywienie kręgu.	Garb oszpecający. Rozszczepienie kręgosłupa.
43			Uderzające lub oszpecające podwyższenie ramienia lub biodra. Znaczne zniekształcenia miednicy.	

Numer pozycyi	Siedziba ułomności	Ułomności, czyniące niezdatnym	
		do służby orężnej i pomocniczej	do wszelkiej służby
		w pospolitem ruszeniu	
44	V. Brzuch	Przewlekłe, znaczniejsze cierpienia organów brzusznych.	Nowotwory w jamie brzusznej.
45		Obustronne przepukliny brzucha, którym stale można zapobiec zapomocą paska przepuklinowego, tudzież przepukliny pępkowe, bliznowe i inne przepukliny ściany brzusznej*).	Występowanie wnętrzności ku przodowi (przepukliny), któremu nie można stale zapobiec zapomocą paska przepuklinowego.
46		Nerka ruchoma, śledziona ruchoma.	
47		Wielkie guzy krwawnicze, przewlekłe opadnięcie odbytnicy, nieuleczalne przetoki w odbytnicy, nieuleczalne rozpadliny odbytu.	Nieprawidłowy odbyt.
48	VI. Części płciowe i narządy moczowe	Dwupłciowość lub prawie zupełny brak członka męskiego; brak obu jąder; znaczne powiększenie jądra lub przyjądrza.	
49		Bolesne żylaki sznura nasiennego znacznej wielkości. Wodna lub krwawa przepuklina jądra w znacznym stopniu.	
50		Ujście cewki moczowej w środku lub u korzenia członka. Przetoki moczowe, kamienie pęcherzowe. Nieuleczalna niemożność zatrzymywania moczu.	
51	VII. Członki a) w ogólności	Znaczne skrócenie lub skrzywienie kończyn.	Uderzające zniekształcenie, kalectwo lub brak kończyn albo znacznej ich części.
52			Uderzający zanik lub znaczny przerost kończyny, przez co używanie jej jest utrudnione.
53		Obrzmienia kości, jakoteż trwałe następstwa złamania kości, jeżeli utrudniają istotnie swobodny ruch kończyn.	Złamania kości, uleczone ze znacznem skróceniem lub zniekształceniem tak, że używanie kończyn jest uniemożliwione.
54		Przewlekłe zapalenie stawów. Zastarzałe zwichnięcie, jeżeli stwierdzili je kilkakrotnie lekarze rządowi lub publiczne szpitale i dostarczono co do tego dowodów. Następstwa uszkodzeń, połączone z istotnem upośledzeniem ruchów stawów.	Gruźlica stawów. Trwałe następstwa po zapaleniu większych stawów (skurczenia, zrosty), zastarzałe zwichnięcia; stawy sztuczne, powodujące uniemożliwienie lub utrudnienie w wysokim stopniu ich ruchów.
55		Blizny rozległe lub zrosty, powodujące istotne upośledzenie lub silne zniekształcenie ruchu kończyn.	
56			Porażenie kończyny.

*) Tu należą także te stany, przy których wnętrzności dostają się tylko do kanału pachwinowego, nie występując na zewnątrz.

Numer pozycyi	Siedziba ułomności		Ułomności, czyniące niezdatnym	
			do służby orężnej i pomocniczej	do wszelkiej służby
			w pospolitem ruszeniu	
57	VII. Członki	*b)* górne	Brak ostatniego członka u więcej niż dwóch palców u ręki	
58			Brak wskazującego palca prawej ręki. Brak wielkiego palca.	
59			Brak dwóch palców u jednej ręki.	
60			Znaczne haczykowate skrzywienie jakiegoś palca.	
61			Sztywność lub skrzywienie dwóch lub więcej palców u ręki.	Skurczenie dłoni.
62			Zrost dwóch lub więcej palców z sobą, jeżeli to przeszkadza w używaniu broni.	
63		*c)* dolne	Brak wielkiego palca u nogi. Brak przynajmniej dwóch palców u jednej nogi, jeżeli to utrudnia chodzenie.	
64			Położenie kilku palców jeden na drugim. Sztywność, znaczne skrzywienie lub istotne z niekształcenie jednego lub więcej palców u nogi, jeżeli to znacznie utrudnia chodzenie lub uniemożliwia noszenie wojskowego obuwia.	
65			Nadmiar palców u nóg, jeżeli utrudnia chodzenie. Całkowity zrost wszystkich palców u nogi.	
66			Uderzające, nader oszpecające wady budowy, jak np. silne skrzywienie kolana, znacznie rozwinięte wygięcie naprzód lub w tył, w szczególności goleni.	
67			Płaskonóg z typowemi bolesnemi miejscami lub objawami zapalnymi.	Uderzająco zniekształcona stopa, niezdolna do chodzenia (stopa szpotawa, hakowata, końska, łukowata).
68			Znaczne, rozległe żylaki z skłonnością do tworzenia się guzów. Przewlekłe nieuleczalne wrzody na stopie i goleni lub rozszerzone blizny po nich, które się łatwo i często otwierają a znajdują się w miejscach, narażonych na ucisk odzieży.	
69			Wrodzone pocenie się nóg w wysokim stopniu.	

Numer pozycyi	Siedziba ułomności	Ułomności, czyniące niezdatnym	
		do służby orężnej i pomocniczej	do wszelkiej służby
		w pospolitem ruszeniu	
70	VIII. Choroby i ułomności natury ogólnej lub z rozmaitemi siedzibami.		Karłowatość, kalectwo lub zniekształcenie całego ciała.
71		Ciężkie przewlekłe choroby krwi, limfy, organów, wytwarzających krew (białaczka, niedokrwistość złośliwa, krwawiączka, nieuleczalna niedokrewność w wysokim stopniu, cukrzyca, zwykła moczówka, ciężkie nieuleczalne postacie rumienia lombardzkiego itd.).	
72			Rozległa przewlekła gruźlica gruczołów.
73		Wychudnięcie wysokiego stopnia, ogólna słabość ciała w wysokim stopniu.	
74		Otyłość ze znacznem zmniejszeniem sprawności.	
75		Liszaj żrący. Nieuleczalne choroby skórne, rozciągające się na większą część ciała.	
76		Narośle nieszkodliwe, tamujące swobodę ruchów.	Uderzające, wielkie wrzody i narośle nieuleczalne, jakoteż wszystkie złośliwe nowotwory.
77			Wszelkie tętniaki.
78			Gruźlica kości.
79		Wszystkie ciężkie choroby systemu nerwowego.	
80		Padaczka.	
81		Widocznie wstrzymany rozwój umysłowy. Wszelkie przebyte lub istniejące uleczalne choroby umysłowe.	Wszelkie nieuleczalne choroby umysłowe.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIV. — Wydana i rozesłana dnia 5. czerwca 1913.

Treść: № 101. Rozporządzenie, dotyczące częściowej zmiany tymczasowego rozporządzenia z dnia 27. maja 1903 o odbywaniu egzaminów kwalifikacyjnych dla kandydatek na posady zawodowych nauczycielek rolnictwa w rolniczych szkołach gospodarstwa domowego.

101.

Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty z dnia 24. maja 1913,

dotyczące częściowej zmiany tymczasowego rozporządzenia z dnia 27. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 136, o odbywaniu egzaminów kwalifikacyjnych dla kandydatek na posady zawodowych nauczycielek rolnictwa w rolniczych szkołach gospodarstwa domowego.

§§ 3. i 11. tymczasowego rozporządzenia Ministerstwa rolnictwa w porozumieniu z Ministerstwem wyznań i oświaty z dnia 27. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 136, dotyczącego odbywania egzaminów kwalifikacyjnych dla kandydatek na posady zawodowych nauczycielek rolnictwa w rolniczych szkołach gospodarstwa domowego, zmienia się w sposób następujący:

§ 3.

Dla przypuszczenia do tego egzaminu wymaga się przedłożenia następujących dowodów:

a) dowodu ukończenia szkoły wydziałowej lub innych równorzędnych nauk przygotowawczych z przeciętnym postępem przynajmniej „zadawalniającym“ lub „dobrym“;

b) albo dowodu ukończenia uznanej za taką przez Ministerstwo rolnictwa zawodowej rolniczej szkoły żeńskiej z dwuletnim okresem nauki oraz z nauką praktyczną w kierunku rolniczym, udzielaną obok wskazówek teoretycznych przez oba szkolne lata,

albo dowodu ukończenia z tym samym wynikiem, jak pod *a)*, uznanej za taką przez Ministerstwo rolnictwa rolniczej szkoły gospodarstwa domowego z jednorocznym okresem nauki, dowodu szczególnego, gruntownego wykształcenia teoretycznego i praktycznego w zawodzie mleczarskiem oraz dowodu conajmniej dwuletniej praktyki rolniczej, do której można częściowo wliczyć czas, użyty na szczególne wykształcenie w zawodzie mleczarskim oraz na uczęszczanie na poszczególne osobne kursa rolnicze lub ewentualnie na rolnicze podróże naukowe.

§ 11.

Komisya egzaminacyjna składa się zawsze z przewodniczącego i z trzech egzaminatorów.

Hussarek wlr. **Zenker** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLV. — Wydana i rozesłana dnia 11. czerwca 1913.

Treść: (№ 102 i 103.) 102. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Neustadt an der Tafelfichte w Czechach. — 103. Rozporządzenie, dotyczące rozpoczęcia się działalności urzędowej Sądu powiatowego w Neustadt an der Tafelfichte.

102.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 5. czerwca 1913,

dotyczące utworzenia Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Neustadt an der Tafelfichte w Czechach.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 8. marca 1911 tworzy się w Neustadt an der Tafelfichte w Czechach Urząd podatkowy i sądowo-depozytowy dla gmin Neustadt an der Tafelfichte, Heinersdorf an der Tafelfichte, Bärnsdorf, Lusdorf, Dittersbächl, Hegewald i Wünschendorf, przydzielonych do okręgu nowo utworzonego Sądu powiatowego w Neustadt an der Tafelfichte.

Urząd ten rozpocznie swą działalność równocześnie z Sądem powiatowym w dniu 1. lipca 1913.

Z tą chwilą wydzieli się wspomniane wyżej gminy z okręgu Urzędu podatkowego w Frydlandzie i przydzieli się je do okręgu Urzędu podatkowego w Neustadt an der Tafelfichte.

Zaleski wlr.

103.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 7. czerwca 1913,

dotyczące rozpoczęcia się działalności urzędowej Sądu powiatowego w Neustadt an der Tafelfichte.

Sąd powiatowy w Neustadt an der Tafelfichte, nowo utworzony na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14. marca 1911, Dz. u. p. Nr. 49, ma rozpocząć swoją działalność urzędową z dniem 1. lipca 1913.

Hochenburger wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVI. — Wydana i rozesłana dnia 12. czerwca 1913.

Treść: (№ 104 i 105.) 104. Rozporządzenie, dotyczące zaprowadzenia kartek z zleceniem pocztowem. — 105. Rozporządzenie, dotyczące ogłoszenia układu międzynarodowego co do telegrafów iskrowych, zawartego w Londynie dnia 5. lipca 1912.

104.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 30. maja 1913,

dotyczące zaprowadzenia kartek z zleceniem pocztowem.

Począwszy od dnia 1. lipca 1913 można w tutejszych krajach ściągać zapadłe wierzytelności aż do kwoty 10 K włącznie za pośrednictwem poczty zapomocą kartek z zleceniem pocztowem. Używać do tego można jedynie ułożonych przez zarząd pocztowy formularzy, zrobionych z szarego papieru z czerwonym drukiem. Cena sprzedaży wynosi 10 h.

Formularze te składają się z dwóch części, z właściwej kartki z zleceniem pocztowem i z zleconego przekazu pocztowego. Wysyłający (dający zlecenie) winien wypełnić obie części odpowiednio do wydrukowanego formularza. Na stronie odwrotnej odcinka wolno umieszczać jedynie zawiadomienia, odnoszące się do sciąganej kwoty. Zlecony przekaz pocztowy można adresować także do c. k. pocztowej Kasy oszczędności celem zapisania jako należytość na rachunek dającego zlecenie lub do innej publicznej instytucyi kredytowej.

Kartki z zleceniem pocztowem nadaje się tak jak zwyczajną posyłkę listową, zaleca się jednak, aby nadawać je przy okienku urzędu pocztowego; nie wolno nadawać ich jako posyłek poleconych. Nie wolno także żądać, aby dającego zlecenie osobno zawiadomiono w razie, jeżeli obowiązany do zapłaty przy okazaniu kartki z zleceniem pocztowem odmówi wykupienia jej, oraz nie wolno wydawać takiego zarządzenia, że kartka z zleceniem pocztowem w razie niewykupienia jej ma być natychmiast odesłana z powrotem lub przedłożona w celu wykupna innej osobie, wymienionej w tym celu po nazwisku.

Kartkę z zleceniem pocztowem okazuje się w celu wykupna obowiązanemu do zapłaty w oddawczym urzędzie pocztowym. Jeżeli się go nie spotka albo jeżeli wykupno nie może natychmiast nastąpić z jakiegokolwiek powodu, zawiadamia się obowiązanego do zapłaty, że nadeszła dla niego kartka z zleceniem pocztowem i że jeszcze przez siedm dni będzie w urzędzie pocztowym trzymana w pogotowiu celem wykupna. Kartek tych powtórnie się nie doręcza. Posyłać za kimś kartki z zleceniem pocztowem można tylko w obrębie tutejszych krajów.

Przy wykupieniu kartki z zleceniem pocztowem wydaje się obowiązanemu do zapłaty odcinek kartki, służący jako pokwitowanie. Kwotę ściągniętą przesyła się dającemu zlecenie zapomocą zleconego przekazu pocztowego, znajdującego się na kartce z zleceniem, po potrąceniu zwyczajnej należytości za ściągnięcie i za przekaz pocztowy.

Niewykupione kartki z zleceniem zwraca się wysyłającemu z odpowiedniem wyjaśnieniem.

Za kartki z zleceniem pocztowem nie przyjmuje zakład pocztowy żadnej odpowiedzialności, w szczególności zaś nie przyjmuje jej także za okazanie w należytym czasie, odesłanie z powrotem lub posłanie za kimś. Za kwotę ściągniętą odpowiada zakład pocztowy tak jak za kwoty, wpłacone na przekazy pocztowe.

Schuster wlr.

105.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 5. czerwca 1913,

dotyczące ogłoszenia układu międzynarodowego co do telegrafów iskrowych, zawartego w Londynie dnia 5. lipca 1912.

Układ międzynarodowy co do telegrafów iskrowych, zawarty na międzynarodowej konferencyi dla telegrafii iskrowej w Londynie dnia 5. lipca 1912, wraz z protokołem końcowym ogłasza się niniejszem dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z mocą obowiązującą od dnia 1. lipca 1913.

Równocześnie przestają obowiązywać postanowienia układu międzynarodowego co do telegrafów iskrowych, zawartego w Berlinie dnia 3. listopada 1906 a ogłoszonego rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 18. lutego 1909, Dz. u. p. Nr. 36, wraz z układem dodatkowym i protokołem końcowym.

Schuster wlr.

Convention radiotélégraphique internationale

conclue entre

l'Allemagne et les Protectorats allemands, les États-Unis d'Amérique et les Possessions des États-Unis d'Amérique, la République Argentine, l'Autriche, la Hongrie, la Bosnie-Herzégovine, la Belgique, le Congo belge, le Brésil, la Bulgarie, le Chili, le Danemark, l'Égypte, l'Espagne et les Colonies espagnoles, la France et l'Algérie, l'Afrique occidentale française, l'Afrique équatoriale française, l'Indo-Chine, Madagascar, la Tunisie, la Grande-Bretagne et diverses Colonies et Protectorats britanniques, l'Union de l'Afrique du Sud, la Fédération australienne, le Canada, les Indes britanniques, la Nouvelle-Zélande, la Grèce, l'Italie et les Colonies italiennes, le Japon et Chosen, Formose, le Sakhalin japonais et le territoire loué de Kwantoung, le Maroc, Monaco, la Norvège, les Pays-Bas, les Indes néerlandaises et la Colonie de Curaçao, la Perse, le Portugal et les Colonies portugaises, la Roumanie, la Russie et les Possessions et Protectorats russes, la République de Saint-Marin, le Siam, la Suède, la Turquie et l'Uruguay.

Article premier.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à appliquer les dispositions de la présente Convention dans toutes les stations radiotélégraphiques (stations côtières et stations de bord) qui sont établies ou exploitées par les Parties contractantes et ouvertes au service de la correspondance publique entre la terre et les navires en mer.

Elles s'engagent, en outre, à imposer l'observation de ces dispositions aux exploitations privées autorisées soit à établir ou à exploiter des stations côtières radiotélégraphiques ouvertes au service de la correspondance publique entre la terre et les navires en mer, soit à établir ou à exploiter des stations radiotélégraphiques ouvertes ou non au service de la correspondance publique à bord des navires qui portent leur pavillon.

Układ międzynarodowy co do telegrafów iskrowych,

zawarty między

Niemcami i niemieckimi obszarami ochronnymi, Stanami Zjednoczonymi Ameryki i posiadłościami Stanów Zjednoczonych Ameryki, Rzeczypospolitą argentyńską, Austryą, Węgrami, Bośnią i Hercegowiną, Belgią, belgijskiem Kongo, Brazylią, Bułgaryą, Chili, Danią, Egiptem, Hiszpanią i hiszpańskiemi koloniami, Francyą i Algierem, francuską Afryką zachodnią, francuską Afryką środkową, Indochinami, Madagaskarem, Tunisem, Wielką Brytanią i rozmaitemi wielkobrytańskiemi koloniami i obszarami ochronnymi, Unią południowo-afrykańską, Związkiem państw australskich, Kanadą, Indyami brytańskiemi, Nową Zelandyą, Grecyą, Włochami i włoskiemi koloniami, Japonią i Chozenem, Formozą, Sachalinem japońskim i wydzierżawionym obszarem Kwantungu, Marokko, Monako, Norwegią, Niderlandami, Indyami niderlandzkiemi i kolonią Curacao, Persyą, Portugalią i koloniami portugalskiemi, Rumunią, Rosyą i rosyjskiemi posiadłościami i obszarami ochronnymi, Rzeczypospolitą San Marino, Siamem, Szwecyą, Turcyą i Urugwajem.

Art. 1.

Wysokie Strony umawiające się zobowiązują się stosować postanowienia niniejszego układu do wszystkich stacyi telegrafu iskrowego, służących do publicznej komunikacyi między lądem a okrętami na morzu (stacyi wybrzeżnych i pokładowych), które Strony umawiające się urządzą lub utrzymują w ruchu.

Zobowiązują się one dalej do nałożenia obowiązku stosowania się do tych postanowień na przedsiębiorstwa prywatne, upoważnione przez nie do urządzenia lub utrzymywania w ruchu stacyi telegrafu iskrowego, bez względu na to, czy to będą stacye wybrzeżne dla komunikacyi publicznej między lądem a okrętami na morzu, czy też stacye na pokładzie okrętów, noszących ich banderę, i to zarówno wówczas, gdy te stacye pokładowe służą dla komunikacyi publicznej, jak i wtedy, gdy do tego nie służą.

Art. 2.

Est appelée station côtière toute station radiotélégraphique établie sur terre ferme ou à bord d'un navire ancré à demeure et utilisée pour l'échange de la correspondance avec les navires en mer.

Toute station radiotélégraphique établie sur un navire autre qu'un bateau fixe est appelée station de bord.

Art. 3.

Les stations côtières et les stations de bord sont tenues d'échanger réciproquement les radiotélégrammes sans distinction du système radiotélégraphique adopté par ces stations.

Chaque station de bord est tenue d'échanger les radiotélégrammes avec toute autre station de bord sans distinction du système radiotélégraphique adopté par ces stations.

Toutefois, afin de ne pas entraver les progrès scientifiques, les dispositions du présent article n'empêchent pas l'emploi éventuel d'un système radiotélégraphique incapable de communiquer avec d'autres systèmes, pourvu que cette incapacité soit due à la nature spécifique de ce système et qu'elle ne soit pas l'effet de dispositifs adoptés uniquement en vue d'empêcher l'intercommunication.

Art. 4.

Nonobstant les dispositions de l'article 3, une station peut être affectée à un service de correspondance publique restreinte déterminé par le but de la correspondance ou par d'autres circonstances indépendantes du système employé.

Art. 5.

Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à faire relier les stations côtières au réseau télégraphique par des fils spéciaux ou, tout au moins, à prendre d'autres mesures assurant un échange rapide entre les stations côtières et le réseau télégraphique.

Art. 6.

Les Hautes Parties contractantes se donnent mutuellement connaissance des noms des stations côtières et des stations de bord visées à l'article 1er, ainsi que de toutes les indications propres à faciliter et à accélérer les échanges radiotélégraphiques qui seront spécifiées dans le Règlement.

Art. 2.

Za stacyę wybrzeżną uważa się każdą stacyę telegrafu iskrowego, urządzoną na stałym lądzie lub na okręcie, stojącym stale na kotwicy, i używaną do wymiany wiadomości z okrętami na morzu.

Każda stacya telegrafu iskrowego urządzona na okręcie, nie stojącym stale na kotwicy, nazywa się stacyą pokładową.

Art. 3.

Stacye wybrzeżne i stacye pokładowe są obowiązane do wzajemnej wymiany telegramów iskrowych bez względu na system telegrafii iskrowej, jakim się posługują.

Każda stacya pokładowa obowiązana jest do wymiany telegramów iskrowych z każdą inną stacyą pokładową bez względu na system telegrafii iskrowej, jakim się te stacye posługują.

Aby jednak nie tamować postępu wiedzy, nie wykluczają postanowienia niniejszego artykułu ewentualnego posługiwania się takim systemem telegrafii iskrowej, który nie nadaje się do komunikacyi z innymi systemami, pod warunkiem, że to nienadawanie się należy przypisać szczególnej istocie tego systemu, nie jest zaś skutkiem zarządzeń, wydanych wyłącznie w celu przeszkodzenia wzajemnej komunikacyi.

Art. 4.

Niezależnie od postanowień artykułu 3. można dla pewnej stacyi zaprowadzić ograniczenia komunikacyi publicznej bez względu na to, czy ograniczenia takie mają swoje uzasadnienie w samym celu wymiany wiadomości, czy też w innych okolicznościach, niezależnych od używanego systemu.

Art. 5.

Każda z wysokich Stron umawiających się zobowiązuje się do połączenia stacyi wybrzeżnych z siecią telegraficzną zapomocą osobnych przewodów albo do wydania przynajmniej innych takich zarządzeń, któreby zapewniały szybką wymianę depesz między stacyami wybrzeżnemi a siecią telegraficzną.

Art. 6.

Wysokie Strony umawiające się podadzą sobie wzajemnie do wiadomości nazwy stacyi wybrzeżnych i pokładowych, wymienionych w artykule 1., oraz wszystkie szczegóły, określone bliżej w regulaminie a nadające się do uproszczenia i przyśpieszenia wymiany wiadomości drogą telegrafu iskrowego.

Art. 7.

Chacune des Hautes Parties contractantes se réserve la faculté de prescrire ou d'admettre que dans les stations visées à l'article 1er, indépendamment de l'installation dont les indications sont publiées conformément à l'article 6, d'autres dispositifs soient établis et exploités en vue d'une transmission radiotélégraphique spéciale sans que les détails de ces dispositifs soient publiés.

Art. 8.

L'exploitation des stations radiotélégraphiques est organisée, autant que possible, de manière à ne pas troubler le service d'autres stations de l'espèce.

Art. 9.

Les stations radiotélégraphiques sont obligées d'accepter par priorité absolue les appels de détresse quelle qu'en soit la provenance, de répondre de même à ces appels et d'y donner la suite qu'ils comportent.

Art. 10.

La taxe d'un radiotélégramme comprend, selon le cas:

1° *(a)* la „taxe côtière“ qui appartient à la station côtière,
(b) la „taxe de bord“ qui appartient à la station de bord;
2° la taxe pour la transmission sur les lignes télégraphiques, calculée d'après les règles ordinaires;
3° les taxes de transit des stations côtières ou de bord intermédiaires et les taxes afférentes aux services spéciaux demandés par l'expéditeur.

Le taux de la taxe côtière est soumis à l'approbation du Gouvernement dont dépend la station côtière; celui de la taxe de bord, à l'approbation du Gouvernement dont dépend le navire.

Art. 11.

Les dispositions de la présente Convention sont complétées par un Règlement qui a la même valeur et entre en vigueur en même temps que la Convention.

Les prescriptions de la présente Convention et du Règlement y relatif peuvent être à toute époque modifiées d'un commun accord par les Hautes Parties contractantes. Des conférences de plénipotentiaires ayant le pouvoir de modifier la Con-

Art. 7.

Każda z wysokich Stron umawiających się zastrzega sobie prawo zarządzenia lub zezwolenia, aby przy stacyach, wymienionych w artykule 1., zaprowadzono i utrzymywano w ruchu niezależnie od urządzeń, których szczegóły będą ogłoszone stosownie do artykułu 6., także inne urządzenia celem specyalnego przesyłania wiadomości drogą telegrafu iskrowego, których szczegóły nie potrzebują być ogłaszane.

Art. 8.

Ruch stacyi telegrafu iskrowego należy ile możności urządzić tak, aby służba innych stacyi tego rodzaju nie doznawała przez to przeszkód.

Art. 9.

Stacye telegrafu iskrowego mają obowiązek przyjmowania z bezwarunkowem pierwszeństwem znaków z powodu niebezpieczeństwa bez względu na to, skąd pochodzą, tudzież obowiązek dawania na nie odpowiedzi i zastosowania się do nich w sposób należyty.

Art. 10.

Należytość za telegram iskrowy składa się wedle okoliczności, zachodzących w danym przypadku:

1. *(a)* z „należytości wybrzeżnej“, przypadającej stacyi wybrzeżnej,
(b) z „należytości pokładowej“, przypadającej stacyi pokładowej;
2. z należytości za przesłanie depeszy na liniach telegraficznych, obliczonej według zwyczajnych przepisów;
3. z należytości za przejście stacyi pośrednich (stacyi wybrzeżnych lub pokładowych) oraz z należytości za osobne usługi, żądane przez wysyłającego.

Wysokość należytości wybrzeżnej ulega zatwierdzeniu tego rządu, któremu podlega stacya wybrzeżna, a wysokość należytości pokładowej zatwierdzeniu tego rządu, któremu statek podlega.

Art. 11.

Postanowienia układu niniejszego uzupełnione będą regulaminem, który będzie miał tę samą moc obowiązującą co układ i wejdzie wraz z nim w życie.

Wysokie Strony umawiające się mogą każdej chwili zmienić w drodze wzajemnego porozumienia przepisy niniejszego układu i należącego doń regulaminu. Od czasu do czasu odbywać się będą konferencye pełnomocników, którzy mają prawo zmieniać

vention et le Règlement auront lieu périodiquement; chaque conférence fixera elle-même le lieu et l'époque de la réunion suivante.

Art. 12.

Ces conférences sont composées de délégués des Gouvernements des Pays contractants.

Dans les délibérations, chaque Pays dispose d'une seule voix.

Si un Gouvernement adhère à la Convention pour ses colonies, possessions ou protectorats, les conférences ultérieures peuvent décider que l'ensemble ou une partie de ces colonies, possessions ou protectorats est considéré comme formant un pays pour l'application de l'alinéa précédent. Toutefois le nombre des voix dont dispose un Gouvernement, y compris ses colonies, possessions ou protectorats, ne peut dépasser six.

Sont considérés comme formant un seul pays pour l'application du présent article:

L'Afrique orientale allemande;
L'Afrique allemande du Sud-Ouest;
Le Cameroun;
Le Togo;
Les Protectorats allemands du Pacifique;

L'Alaska;
Hawaï et les autres possessions américaines de la Polynésie;
Les Iles Philippines;
Porto-Rico et les possessions américaines dans les Antilles;
La Zone du Canal de Panama;
Le Congo belge;
La Colonie espagnole du Golfe de Guinée;
L'Afrique occidentale française;
L'Afrique équatoriale française;
L'Indo-Chine;
Madagascar;
La Tunisie;
L'Union de l'Afrique du Sud;
La Fédération australienne;
Le Canada;
Les Indes britanniques;
La Nouvelle-Zélande;
L'Erythrée;
La Somalie italienne;
Chosen, Formose, le Sakhalin japonais et le territoire loué de Kwantoung;
Les Indes néerlandaises;
La Colonie de Curaçao;
L'Afrique occidentale portugaise;
L'Afrique orientale portugaise et les possessions portugaises asiatiques;
L'Asie centrale russe (littoral de la Mer Caspienne);

układ i regulamin. Każda konferencya oznaczy sama miejsce i czas najbliższego zebrania się.

Art. 12.

Konferencye te będą składały się z delegatów Rządów krajów umawiających się.

Przy obradach przysługuje każdemu krajowi tylko jeden głos.

Jeżeli pewien Rząd przystąpi do układu ze względu na swe kolonie, posiadłości albo obszary ochronne, wówczas mogą późniejsze konferencye postanowić, iż ogół lub pewna część tych kolonii, posiadłości albo obszarów ochronnych ma być uważna za kraj w myśl postanowienia ustępu poprzedzającego. Ilość głosów, przysługujących pewnemu Rządowi, nie może jednak wraz z głosami jego kolonii, posiadłości lub obszarów ochronnych przekraczać sześciu.

Ze względu na zastosowanie tego artykułu należy uważać za jeden kraj:

niemiecką Afrykę wschodnią;
niemiecką Afrykę południowo-zachodnią;
Kamerun;
Togo;
niemieckie obszary, zostające pod ochroną, na Oceanie spokojnym;
Alaskę;
Hawai i inne amerykańskie posiadłości w Polinezyi;
Filipiny;
Portoriko i amerykańskie posiadłości na Antyllach;
obszar kanału Panama;
belgijskie Kongo;
hiszpańskie kolonie nad Zatoką gwinejską;
francuską Afrykę zachodnią;
francuską Afrykę środkową;
Indochiny;
Madagaskar;
Tunis;
Unię południowo-afrykańską;
Związek państw australskich;
Kanadę;
Indye brytańskie;
Nową Zelandyę;
Erytreę;
włoski kraj Somali;
Chozen, Formozę, japoński Sachalin i wydzierżawiony obszar Kwantungu;
Indye niderlandzkie;
kolonię Curacao;
portugalską Afrykę zachodnią;
portugalską Afrykę wschodnią i portugalskie posiadłości w Azyi;
rosyjską Azyę środkową (pobrzeże Morza kaspijskiego);

Boukhara;
Khiva;
La Sibérie occidentale (littoral de l'Océan Glacial);
La Sibérie orientale (littoral de l'Océan Pacifique).

Art. 13.

Le Bureau international de l'Union télégraphique est chargé de réunir, de coordonner et de publier les renseignements de toute nature relatifs à la radiotélégraphie, d'instruire les demandes de modification à la Convention et au Règlement, de faire promulguer les changements adoptés et, en général, de procéder à tous travaux administratifs dont il serait saisi dans l'intérêt de la radiotélégraphie internationale.

Les frais de cette Institution sont supportés par tous les Pays contractants.

Art. 14.

Chacune des Hautes Parties contractantes se réserve la faculté de fixer les conditions dans lesquelles elle admet les radiotélégrammes en provenance ou à destination d'une station, soit de bord, soit côtière, qui n'est pas soumise aux dispositions de la présente Convention.

Si un radiotélégramme est admis, les taxes ordinaires doivent lui être appliquées.

Il est donné cours à tout radiotélégramme provenant d'une station de bord et reçu par une station côtière d'un Pays contractant ou accepté en transit par l'Administration d'un Pays contractant.

Il est également donné cours à tout radiotélégramme à destination d'un navire, si l'Administration d'un Pays contractant en a accepté le dépôt ou si l'Administration d'un Pays contractant l'a accepté en transit d'un Pays non contractant, sous réserve du droit de la station côtière de refuser la transmission à une station de bord relevant d'un Pays non contractant.

Art. 15.

Les dispositions des articles 8 et 9 de cette Convention sont également applicables aux installations radiotélégraphiques autres que celles visées à l'article 1er.

Art. 16.

Les Gouvernements qui n'ont point pris part à la présente Convention sont admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion est notifiée par la voie diplomatique à celui des Gouvernements contractants

Bukharę;
Khiwę;
Syberyę zachodnią (pobrzeże Morza lodowatego);
Syberyę wschodnią (pobrzeże Oceanu spokojnego).

Art. 13.

Biuro międzynarodowe Unii telegraficznej ma obowiązek zbierania, zestawiania i ogłaszania wszelkich wiadomości, odnoszących się do telegrafii iskrowej, tudzież obowiązek przedkładania wniosków o zmianę układu i regulaminu, ogłaszania ułożonych zmian i zajmowania się w ogólności wszystkiemi pracami administracyjnemi, któreby poruczono mu w interesie międzynarodowej telegrafii iskrowej.

Koszta instytucyi tej ponosić będą wszystkie kraje umawiające się.

Art. 14.

Każda z Wysokich Stron umawiających się zastrzega sobie prawo ustanowienia warunków, pod którymi dopuści telegramy iskrowe z pewnej lub do pewnej stacyi pokładowej albo wybrzeżnej, nie podpadającej pod postanowienia niniejszego układu.

Jeżeli telegram iskrowy będzie dopuszczony, wówczas mają wejść w zastosowanie zwyczajne należytości.

Każdy telegram iskrowy, pochodzący z statku a odebrany przez stacyę wybrzeżną jednego z krajów umawiających się lub otrzymany jako telegram przejściowy przez administracyę jednego z tych krajów należy przesłać dalej.

Również należy dalej przesłać każdy telegram iskrowy, przeznaczony dla statku, jeżeli administracya jednego z krajów umawiających się przyjęła go do przesyłki albo otrzymała jako telegram przejściowy od jednego z krajów, które nie przystąpiły do układu, z zastrzeżeniem dla stacyi wybrzeżnej prawa odmówienia dalszej przesyłki do stacyi pokładowej, należącej do kraju, który nie przystąpił do układu.

Art. 15.

Postanowienia artykułów 8. i 9. niniejszego układu mają zastosowanie także do innych zakładów telegrafów iskrowych, prócz wymienionych w artykule 1.

Art. 16.

Rządom, które nie wzięły udziału w niniejszym układzie, dozwolone będzie na ich żądanie przystąpienie do niego.

Przystąpienie to podane będzie w drodze dyplomatycznej do wiadomości tego z pośród Rządów

au sein duquel la dernière Conférence a été tenue et par celui-ci à tous les autres.

Elle emporte de plein droit accession à toutes les clauses de la présente Convention et admission à tous les avantages y stipulés.

L'adhésion à la Convention du Gouvernement d'un Pays ayant des colonies, possessions ou protectorats ne comporte pas l'adhésion de ses colonies, possessions ou protectorats, à moins d'une déclaration à cet effet de la part de ce Gouvernement. L'ensemble de ces colonies, possessions et protectorats ou chacun d'eux séparément peut faire l'objet d'une adhésion distincte ou d'une dénonciation distincte dans les conditions prévues au présent article et à l'article 22.

Art. 17.

Les dispositions des articles 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12 et 17 de la Convention télégraphique internationale de St-Pétersbourg du 10/22 juillet 1875 sont applicables à la radiotélégraphie internationale.

Art. 18.

En cas de dissentiment entre deux ou plusieurs Gouvernements contractants relativement à l'interprétation ou à l'exécution, soit de la présente Convention, soit du Règlement prévu par l'article 11, la question en litige peut, d'un commun accord, être soumise à un jugement arbitral. Dans ce cas, chacun des Gouvernements en cause en choisit un autre non intéressé dans la question.

La décision des arbitres est prise à la majorité absolue des voix.

En cas de partage des voix, les arbitres choisissent, pour trancher le différend, un autre Gouvernement contractant également désintéressé dans le litige. A défaut d'une entente concernant ce choix, chaque arbitre propose un Gouvernement contractant désintéressé; il est tiré au sort entre les Gouvernements proposés. Le tirage au sort appartient au Gouvernement sur le territoire duquel fonctionne le Bureau international prévu à l'article 13.

Art. 19.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre ou à proposer à leurs législatures respectives les mesures nécessaires pour assurer l'exécution de la présente Convention.

umawiających się, na którego obszarze odbyto ostatnią konferencyę; ten zaś Rząd zawiadomi o niem wszystkie inne Rządy interesowane.

Skutkiem prawnym przystąpienia jest zgodzenie się na wszystkie postanowienia niniejszego układu i udział w wszystkich korzyściach nim objętych.

Przystąpienie Rządu pewnego kraju, który ma kolonie, posiadłości lub obszary ochronne, nie zawiera w sobie przystąpienia jego kolonii, posiadłości i obszarów ochronnych, chyba że Rząd ten złoży odnoszące się do tego oświadczenie. Ogół tych kolonii, posiadłości i obszarów ochronnych lub każdy z nich może stać się osobno pod warunkami, przewidzianymi w artykule niniejszym i w artykule 22., przedmiotem osobnego przystąpienia lub osobnego wypowiedzenia.

Art. 17.

Postanowienia artykułów 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 11., 12. i 17. międzynarodowego układu telegraficznego z daty Petersburg, dnia 10./22. lipca 1875 stosują się do międzynarodowej telegrafii iskrowej.

Art. 18.

W razie różnicy zdań pomiędzy dwoma lub więcej Rządami umawiającymi się co do tłumaczenia lub wykonania niniejszego układu względnie regulaminu, o którym mowa w artykule 11., można za wspólną zgodą poddać sporną kwestyę rozstrzygnięciu sądu polubownego. W tym wypadku wybiera każdy z odnośnych Rządów inny jakiś Rząd nie interesowany w tej sprawie.

Rozstrzygnienie sędziów polubownych zapada bezwzględną większością głosów.

W razie równości głosów wybierają sędziowie polubowni celem rozstrzygnięcia sprawy spornej trzeci z Rządów umawiających się, również nie interesowany w sprawie. Jeżeli nie przyjdzie do zgody pod względem tego wyboru, wówczas każdy z sędziów polubownych proponuje jeden z nieinteresowanych Rządów umawiających się. Pomiędzy proponowanymi Rządami losuje się. Los wyciąga ten Rząd, na którego obszarze urzęduje biuro międzynarodowe, wspomniane w artykule 13.

Art. 19.

Wysokie Strony umawiające się zobowiązują się do wydania lub zawnioskowania u swych ciał ustawodawczych takich zarządzeń, które są potrzebne dla zabezpieczenia wykonania niniejszego układu.

Art. 20.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront les lois qui auraient déjà été rendues ou qui viendraient à l'être dans leurs Pays relativement à l'objet de la présente Convention.

Art. 21.

Les Hautes Parties contractantes conservent leur entière liberté relativement aux installations radiotélégraphiques non prévues à l'article 1er et, notamment, aux installations navales et militaires ainsi qu'aux stations assurant des communications entre points fixes. Toutes ces installations et stations restent soumises uniquement aux obligations prévues aux articles 8 et 9 de la présente Convention.

Toutefois, lorsque ces installations et stations font un échange de correspondance publique maritime, elles se conforment, pour l'exécution de ce service, aux prescriptions du Règlement en ce qui concerne le mode de transmission et la comptabilité.

Si, d'autre part, des stations côtières assurent, en même temps que la correspondance publique avec les navires en mer, des communications entre points fixes, elles ne sont pas soumises, pour l'exécution de ce dernier service, aux dispositions de la Convention, sous réserve de l'observation des articles 8 et 9 de cette Convention.

Cependant les stations fixes qui font de la correspondance entre terre et terre ne doivent pas refuser l'échange de radiotélégrammes avec une autre station fixe à cause du système adopté par cette station; toutefois la liberté de chaque Pays reste entière en ce qui concerne l'organisation du service de la correspondance entre points fixes et la détermination des correspondances à faire par les stations affectées à ce service.

Art. 22.

La présente Convention sera mise à exécution à partir du 1er juillet 1913, et demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé et jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où la dénonciation en sera faite.

La dénonciation ne produit son effet qu'à l'égard du Gouvernement au nom duquel elle a été faite. Pour les autres Parties contractantes, la Convention reste en vigueur.

Art. 23.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront déposées à Londres dans le plus bref délai possible.

Art. 20.

Wysokie Strony umawiające się podadzą sobie do wiadomości ustawy, odnoszące się do przedmiotów niniejszego układu, które w ich krajach zostały już lub będą w przyszłości wydane.

Art. 21.

Wysokie Strony umawiające się zatrzymują zupełną swobodę co do zakładów telegrafu iskrowego, nie wymienionych w artykule 1., zwłaszcza co do zakładów dla marynarki i wojska oraz dla stacyi, służących dla komunikacyi między dwoma stałymi punktami. Wszelkie tego rodzaju zakłady i stacye podlegają jedynie zobowiązaniom, przewidzianym w artykułach 8. i 9. niniejszego układu.

Jeżeli jednak zakłady te i stacye biorą udział w ruchu publicznym na morzu, wówczas będą one przy wykonywaniu służby stosowały się pod względem sposobu przesyłki i obrachunku do przepisów regulaminu.

Jeżeli naodwrót stacye wybrzeżne służą oprócz do załatwiania publicznej korespondencyi z statkami na morzu równocześnie także do korespondencyi między stałymi punktami, wówczas nie podlegają one przy wykonywaniu służby, wymienionej na ostatku, postanowieniom tego układu, z wyjątkiem obowiązku przestrzegania artykułów 8. i 9. niniejszego układu.

Natomiast stacye stale umieszczone, które pośredniczą w korespondencyi między kilkoma krajami, nie mogą odmówić wymiany telegramów iskrowych z inną stacyą stale umieszczoną z powodu systemu, którym się ta stacya posługuje; przytem ma jednak każdy kraj zupełną swobodę pod względem urządzenia służby korespondencyjnej między stałymi punktami oraz oznaczania korespondencyi, które winny załatwiać stacye, przeznaczone dla tej służby.

Art. 22.

Układ niniejszy wchodzi w życie z dniem 1. lipca 1913 i pozostanie w mocy przez czas nieoznaczony aż do upływu jednego roku od dnia, w którym nastąpi wypowiedzenie.

Wypowiedzenie dotyczy tylko tego Rządu, który je wniósł. Dla reszty Stron umawiających się pozostanie układ nadal w mocy.

Art. 23.

Układ niniejszy ma być ratyfikowany a ratyfikacye mają być złożone w możliwie najkrótszym czasie w Londynie.

Dans le cas où une ou plusieurs des Hautes Parties contractantes ne ratifieraient pas la Convention, celle-ci n'en sera pas moins valable pour les Parties qui l'auront ratifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la Convention en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement britannique et dont une copie sera remise à chaque Partie.

Fait à Londres, le 5 juillet 1912.

Jeżeliby jedna lub więcej wysokich Stron umawiających się nie ratyfikowała tego układu, ma on niemniej obowiązywać te Strony, które go ratyfikowały.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ w jednym egzemplarzu, który pozostaje w archiwach Rządu wielkobrytańskiego a którego odpis doręczony zostanie każdej Stronie.

Działo się to w Londynie, dnia 5. lipca 1912.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention arrêtée par la Conférence radiotélégraphique internationale de Londres, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit:

I.

La nature exacte de l'adhésion notifiée de la part de la Bosnie-Herzégovine n'étant pas encore déterminée, il est reconnu qu'une voix est attribuée à la Bosnie-Herzégovine, une décision devant intervenir ultérieurement sur le point de savoir si cette voix lui appartient en vertu du second paragraphe de l'article 12 de la Convention, ou si cette voix lui est accordée conformément aux dispositions du troisième paragraphe de cet article.

II.

Il est pris acte de la déclaration suivante:

La Délégation des États-Unis déclare que son Gouvernement se trouve dans la nécessité de s'abstenir de toute action concernant les tarifs, parce que la transmission des radiotélégrammes ainsi que celle des télégrammes dans les États-Unis est exploitée, soit entièrement, soit en partie, par des Compagnies commerciales ou particulières.

III.

Il est également pris acte de la déclaration suivante:

Le Gouvernement du Canada se réserve la faculté de fixer séparément, pour chacune de ses stations côtières, une taxe maritime totale pour les radiotélégrammes originaires de l'Amérique du Nord et destinés à un navire quelconque, la taxe côtière s'élevant aux trois cinquièmes et la taxe de bord aux deux cinquièmes de cette taxe totale.

Protokół końcowy.

W chwili podpisywania układu, uchwalonego przez międzynarodową konferencyę dla telegrafów iskrowych w Londynie, zgodzili się podpisani pełnomocnicy na następujące punkta:

I.

Ponieważ dokładny charakter przystąpienia, zgłoszonego przez Bośnię i Hercegowinę, nie jest jeszcze oznaczony, uznaje się, że Bośni i Hercegowinie przysługuje jeden głos, a co do tego, czy głos ten przysługuje Bośni i Hercegowinie na zasadzie pragrafu drugiego artykułu 12. tego układu, czy też głos ten przyznaje się Bośni i Hercegowinie po myśli postanowień paragrafu trzeciego tego artykułu, ma zapaść rozstrzygnienie w czasie późniejszym.

II.

Przyjmuje się do wiadomości następujące oświadczenie:

Reprezentacya Stanów Zjednoczonych oświadcza, że Rząd jej czuje się zmuszonym zaniechać wydawania jakichkolwiek zarządzeń, odnoszących się do taryfy, ponieważ przesyłaniem telegramów iskrowych oraz przesyłaniem telegramów w Stanach Zjednoczonych zajmują się bądź to w zupełności, bądź też częściowo spółki handlowe lub prywatne.

III.

Również przyjmuje się do wiadomości następujące oświadczenie:

Rząd kanadyjski zastrzega sobie prawo ustanowienia osobno dla każdej swej stacyi wybrzeżnej jednolitej należytości morskiej za telegramy, pochodzące z Ameryki północnej a przeznaczone dla jakiegoś statku, tak, że należytość wybrzeżna ma wynosić trzy piąte, zaś należytość pokładowa dwie piąte całej tej należytości.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont dressé le présent Protocole final qui aura la même force et la même valeur que si ses dispositions étaient insérées dans le texte même de la Convention à laquelle il se rapporte, et ils l'ont signé en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement britannique et dont une copie sera remise à chaque Partie.

Fait à Londres, le 5 juillet 1912.

W dowód tego sporządzili pełnomocnicy niniejszy protokół końcowy, który będzie miał tę samą moc i tę samą skuteczność, jak gdyby postanowienia jego objęte były osnową samego układu, do którego ten protokół się odnosi, i podpisali go w jednym egzemplarzu, który pozostaje w archiwach Rządu wielkobrytańskiego a którego odpis doręczy się każdej Stronie.

Działo się to w Londynie, dnia 5. lipca 1912.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVII. — Wydana i rozesłana dnia 14. czerwca 1913.

Treść: (№ 106—110.) 106. Rozporządzenie, dotyczące postępowania z cywilnymi funkcyonaryuszami państwowymi przyjętymi na podstawie umowy, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej. — 107. Rozporządzenie, dotyczące poborów cywilnych oficyantów kancelaryjnych i pomocników kancelaryjnych państwowych władz, urzędów i zakładów, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej. — 108. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Busatti (w Tyrolu). — 109. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego II. klasy na dworcu kolejowym w Ehrwald (w Tyrolu) oraz przekształcenia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Ehrwald (koło Griessen) na ekspozyturę tego Urzędu celnego głównego. — 110. Rozporządzenie, dotyczące upoważnienia c. k. rolniczo-chemicznej Stacyi doświadczalnej w Gorycyi do wystawiania certyfikatów rozbioru dla posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu do Włoch.

106.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 3. czerwca 1913,

dotyczące postępowania z cywilnymi funkcyonaryuszami państwowymi, przyjętymi na podstawie umowy, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej.

Cywilnym funkcyonaryuszom państwowym, przyjętym na podstawie umowy, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej (pełnienia wyjątkowej służby czynnej podczas pokoju, pełnienia służby wskutek uzupełnienia do stopy wojennej, mobilizacyi lub powołania pospolitego ruszenia), pozostawia się ich cywilne posady służbowe przez czas pełnienia przez nich służby wojskowej.

Określony wyżej czas służby wojskowej wlicza się do czasu cywilnej służby państwowej.

Członkom rodzin powołanych, uprawnionym po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912. Dz. u. p. Nr. 237, należy się zasiłek na utrzymanie po myśli postanowień tej ustawy.

Rozporządzenie niniejsze wstępuje w miejsce rozporządzenia całego Ministerstwa z dnia 30. marca 1909, Dz. u. p. Nr. 48.

Stürgkh wlr. — **Georgi** wlr.
Hochenburger wlr. — **Zaleski** wlr.
Heinold wlr. — **Forster** wlr.
Hussarek wlr. — **Trnka** wlr.
Długosz wlr. — **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

107.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 3. czerwca 1913,

dotyczące poborów cywilnych oficyantów kancelaryjnych i pomocników kancelaryjnych państwowych władz, urzędów i zakładów, których powołano na czas nieoznaczony do pełnienia czynnej służby wojskowej.

1. W razie mobilizacyi (uzupełnienia do stopy wojennej) lub powołania pospolitego ruszenia

otrzymują powołani oficyanci kancelaryjni, o ile należą do stanu żołnierzy i odbyli już czynną służbę wojskową, trwającą w myśl ustawy rok lub dłużej, wedle wskazówek, które ma udzielić władza centralna, w regule połowę poborów, ci zaś oficyanci kancelaryjni, którzy muszą się starać o utrzymanie innej osoby celem dopełnienia obowiązku, ciążącego na nich z mocy ustawy, otrzymują pełne pobory, a to najwyżej przez trzy miesiące.

Wśród okoliczności, zasługujących na szczególne uwzględnienie, można także zezwolić na pobieranie w dalszym ciągu pełnych poborów tym oficyantom kancelaryjnym, na których nie ciąży tego rodzaju obowiązek, a to najwyżej przez czas trzech miesięcy.

Jeżeli jednakowoż członkowie rodziny oficyanta kancelaryjnego, któremu nie zezwolono na pobieranie pełnych poborów, pobierają zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, nie mogą pobory, wymierzane wedle ustępu pierwszego, przy doliczeniu zasiłku na utrzymanie przewyższać pełnych poborów aktywalnych oficyanta kancelaryjnego; w razie, gdyby ten przypadek zaszedł, wówczas należy zmniejszyć pobory o odnośną nadwyżkę.

2. Powołanym w razie mobilizacyi (uzupełnienia do stopy wojennej) lub powołania pospolitego ruszenia pomocnikom kancelaryjnym, którzy należą do stanu żołnierzy i odbyli już czynną służbę wojskową, trwającą w myśl ustawy rok lub dłużej, może władza centralna w razie, jeżeli muszą starać się o utrzymanie innej osoby celem dopełnienia obowiązku, ciążącego na nich z mocy ustawy, przyznać na czas najdłużej trzech miesięcy wynagrodzenie dzienne w wysokości, zmniejszonej o 25 procent.

Jeżeli członkowie rodziny pomocnika kancelaryjnego pobierają zasiłek na utrzymanie po myśli ustawy z dnia 26. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 237, można zastosować ulgę dla pomocnika kancelaryjnego po myśli ustępu poprzedniego, a to na czas najdłuższej trzech miesięcy, tylko wtedy, jeżeli zmniejszone wynagrodzenie dzienne jest większe niż zasiłek na utrzymanie. W przypadku tym wysokość poborów pomocnika kancelaryjnego stanowi różnica między zmniejszonem jego wynagrodzeniem dziennem a zasiłkiem na utrzymanie członków jego rodziny.

3. Na równi z mobilizacyą (uzupełnieniem do stopy wojennej) można uważać powołanie rezerwistów lub rezerwistów zapasowych do pełnienia wyjątkowej czynnej służby w czasie pokoju.

4. Zresztą obowiązują co do powołania oficyantów kancelaryjnych i pomocników kancelaryjnych do pełnienia czynnej służby wojskowej na czas nieoznaczony postanowienia rozporządzenia całego Ministerstwa z dnia 3. czerwca 1913, Dz. u. p. Nr. 106.

5. Postanowienia niniejszego rozporządzenia mają obowiązywać z mocą wsteczną od dnia 1. stycznia 1913.

Stürgkh wlr. **Georgi** wlr.
Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.
Heinold wlr. **Forster** wlr.
Hussarek wlr. **Trnka** wlr.
Długosz wlr. **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

108.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 7. czerwca 1913,

dotyczące utworzenia Ekspozytury celnej w Busatti (w Tyrolu).

W Busatti utworzono ekspozyturę Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Casotto, wyposażoną w upoważnienia urzędu celnego pobocznego II. klasy, która już rozpoczęła swoją działalność.

Zaleski wlr.

109.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 9. czerwca 1913,

dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego II. klasy na dworcu kolejowym w Ehrwald (w Tyrolu) oraz przekształcenia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Ehrwald (koło Griessen) na ekspozyturę tego Urzędu celnego głównego.

Na dworcu kolejowym w Ehrwald utworzono Urząd celny główny II. klasy, który rozpoczął już swoją działalność.

Urząd ten upoważniony jest do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego w obrocie kolejowym.

Równocześnie przekształcono na ekspozyturę tego Urzędu celnego głównego Urząd celny poboczny II. klasy w Ehrwald (koło Griessen w Bawaryi), pozostawiając mu jego upoważnienia.

Zaleski wlr.

110.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 9. czerwca 1913,

dotyczące upoważnienia c. k. rolniczo-chemicznej Stacyi doświadczalnej w Gorycyi do wystawiania certyfikatów rozbioru dla posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu do Włoch.

Upoważnia się c. k. rolniczo-chemiczną Stacyę doświadczalną w Gorycyi do wystawiania po myśli rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 28. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 48, certyfikatów rozbioru, dotyczących badania posyłek piwa, przeznaczonych do wywozu do Włoch.

Zaleski wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVIII. — Wydana i rozesłana dnia 20. czerwca 1913.

Treść: (№ 111—114.) 111. Oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą, dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia 3. listopada 1873, zmienionego oświadczeniem między Austro-Węgrami i Szwecyą-Norwegią z dnia 25. kwietnia 1892. — 112. Obwieszczenie, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej dla szycia bielizny i krawiectwa w Świtawie. — 113. Obwieszczenie, dotyczące świadectw oddziału dla krawiectwa żeńskiej szkoły przemysłowej w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Lublanie. — 114. Rozporządzenie, dotyczące uiszczania należytości stemplowej od pokwitowań przy państwowych zapłatach i wypłatach w tych przypadkach, w których ściągnięcie należytości w drodze potrącenia zbiega się z bezpośredniem uiszczeniem należytości, będącem obowiązkiem strony.

111.

Oświadczenie między Austro-Węgrami i Szwecyą z dnia 22. czerwca 1911,

dotyczące interpretacyi i uzupełnienia artykułu 6. traktatu handlowego i żeglarskiego z dnia 3. listopada 1873, Dz. u. p. Nr. 60 z roku 1874, zmienionego oświadczeniem między Austro-Węgrami i Szwecyą-Norwegią z dnia 25. kwietnia 1892, Dz. u. p. Nr. 122 z roku 1893.

(Podpisane w Wiedniu dnia 22. czerwca 1911, ratyfikowane przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 7. kwietnia 1913; wymiana odnośnych wzajemnych ratyfikacyi nastąpiła w dniu 19. maja 1913 w Wiedniu.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Postquam a Plenipotentiariis Nostris atque illo Majestatis Suae Sueciae Regis ad eum finem, ut stipulatio articuli sexti tractatus inter utriusque Nostrum ditiones die tertio mensis Novembris anni 1873 conclusi, declaratione speciali die vigesimo quinto mensis Aprilis anni 1892 mutata, expliceretur atque suppleretur, declaratio specialis recens die vigesimo secundo mensis Junii anni 1911 Viennae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Les soussignés, dûment autorisés, sont convenus que l'article 6 du traité de commerce et de navigation, conclu le 3 novembre 1873 entre la Suède et l'Autriche-Hongrie, ainsi qu'il a été modifié par la déclaration du 25 avril 1892, sera interprêté et complété comme suit:

Les commis-voyageurs autrichiens et hongrois voyageant en Suède, pour le compte d'une maison autrichienne ou hongroise, pourront y faire des achats pour le besoin de leur industrie et recueillir des commandes avec ou sans échantillons mais sans colporter de marchandises et sauf les restrictions imposées aux nationaux eux-mêmes.

Il y aura réciprocité en Autriche et en Hongrie pour les commis-voyageurs suédois.

Les commis-voyageurs autrichiens et hongrois ne pourront être soumis en Suède à un droit de patente supérieur au droit de patente le moins élevé applicable aux commis-voyageurs nationaux de même condition. Un impôt équivalent à celui qui est prélevé sur les commis-voyageurs autrichiens ou hongrois en Suède, pourra être exigé en Autriche et en Hongrie des voyageurs de commerce suédois.

Les voyageurs de commerce autrichiens et hongrois seront placés, sous tous les rapports, dans la situation la plus favorable accordée aux voyageurs de commerce de toute autre nationalité étrangère. Tout droit, toute facilité, toute prérogative, toute exemption ou diminution de taxe dont viendraient à bénéficier ceux-ci, seront immédiatement applicables aux voyageurs de commerce autrichiens et hongrois.

Les ressortissants autrichiens et hongrois qui désirent se livrer au colportage de marchandises en Suède, ne seront placés dans une situation autre ou plus favorable que celle accordée aux ressortissants de toute autre nation étrangère.

La présente déclaration aura la même force et durée que le traité de commerce et de navigation du 3 novembre 1873 auquel elle se rattache.

La présente déclaration sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Vienne le plus tôt possible.

En foi de quoi la présente déclaration a été dressée et signée en double expédition à Vienne, le 22 juin 1911.

Roeßler m. p. **Joachim Beck-Friis** m. p.
Riedl m. p.
Kálmán m. p.

(Przekład.)

Należycie upełnomocnieni podpisani zgodzili się na to, że artykuł 6. traktatu handlowego i żeglarskiego między Szwecyą a Austro-Węgrami z dnia 3. listopada 1873, w brzmieniu, zmienionem oświadczeniem z dnia 25. kwietnia 1892, zostaje wyjaśniony i uzupełniony w sposób następujący:

Podróżujący agenci handlowi tak austryaccy jak węgierscy, którzy podróżują w Szwecyi na rachunek austryackiego lub węgierskiego domu handlowego, winni mieć prawo zakupywania tam towarów do celów ich przemysłu oraz przyjmowania zamówień bez względu na to, czy wiozą z sobą próbki, czy nie; nie wolno im jednak wozić z sobą towarów, przeznaczonych na sprzedaż, a nadto podlegają oni ograniczeniom, obowiązującym co do własnych obywateli.

Tak samo będzie się postępować w Austryi i na Węgrzech z szwedzkimi podróżującymi agentami handlowymi.

Austryaccy i węgierscy podróżujący agenci handlowi nie będą podlegali w Szwecyi wyższej należytości patentowej od najniższej, jaką się stosuje do własnych podróżujących agentów handlowych tego samego rodzaju. Na szwedzkich podróżujących agentów handlowych można nakładać w Austryi i na Węgrzech opłatę w tej samej wysokości, jaką się pobiera od austryackich i węgierskich podróżujących agentów handlowych w Szwecyi.

Austryaccy i węgierscy podróżujący agenci handlowi będą doznawać pod każdym względem tych najdalej idących ulg, które przyznane są podróżującym agentom, przynależnym do jakiegokolwiek innego obcego państwa. Każde prawo, każde ułatwienie, każdy przywilej, każde uwolnienie od przypadającej na nich taksy lub jej zmniejszenie będzie bezpośrednio stosowane także do austryackich i węgierskich podróżujących agentów handlowych.

Austryackich i węgierskich obywateli, którzy trudnią się w Szwecyi rozsprzedażą wiezionych ze sobą towarów, nie będzie się traktowało inaczej lub korzystniej niż przynależnych do któregokolwiek innego obcego narodu.

Oświadczenie to ma mieć tę samą skuteczność i ma obowiązywać tak długo, jak traktat hadlowy i żeglarski z dnia 3. listopada 1873, do którego się odnosi.

Niniejsze oświadczenie będzie ratyfikowane a dokumenty ratyfikacyjne będą, o ile możności jak najrychlej, wymienione w Wiedniu.

W dowód tego wygotowano niniejsze oświadczenie w dwóch egzemplarzach i podpisano je w Wiedniu, dnia 22. czerwca 1911.

Roessler wlr. **Joachim Beck-Friis** wlr.
Riedl wlr.
Kálmán wlr.

Nos visis et perpensis declarationis hujus stipulationibus, illas ratas gratasque habere profitemur, verbo Nostro spondentes Nos ea, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Viennae die septimo mensis aprilis anno millesimo nongentesimo decimo tertio, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Marcus Comes a **Wickenburg** m. p.
Caes. et Reg. Caput sectionis.

Powyższe oświadczenie ogłasza się niniejszem po uzyskaniu zgody obu Izb Rady państwa.

Wiedeń, dnia 19. czerwca 1913.

Stürgkh wlr. **Zaleski** wlr.
Schuster wlr. **Zenker** wlr.

112.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 17. maja 1913,

dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej dla szycia bielizny i krawiectwa w Świtawie.

Na zasadzie § 14. *d*, ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się kobiecą szkołę przemysłową dla szycia bielizny i krawiectwa w Świtawie do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien damskich i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

113.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 10. czerwca 1913,

dotyczące świadectw oddziału dla krawiectwa żeńskiej szkoły przemysłowej w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Lublanie.

Na zasadzie § 14. *d*, ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się oddział dla krawiectwa żeńskiej szkoły przemysłowej w c. k. państwowej szkole przemysłowej w Lublanie, do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien damskich i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

114.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 14. czerwca 1913,

dotyczące uiszczania należytości stemplowej od pokwitowań przy państwowych zapłatach i wypłatach w tych przypadkach, w których ściągnięcie należytości w drodze potrącenia zbiega się z bezpośredniem uiszczeniem należytości, będącem obowiązkiem strony.

1. Przy niektórych zapłatach i wypłatach ze strony urzędów państwowych, w szczególności przy takich, które uskutecznia się za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności, winien urząd państwowy według odnośnych przepisów ściągnąć w drodze potrącenia należytość stemplową od pokwitowania.

Przepisane potrącenie należytości stemplowej od pokwitowania ma być więc uskutecznione także wtedy, jeżeli strona ze względu na odbiór obowiązana jest na zasadzie postanowienia ustawy do bezpośredniego uiszczenia należytości stemplowych od pokwitowań, albo jeżeli obowiązana jest do bezpośredniego uiszczenia należytości stemplowej od pokwitowań na zasadzie osobnego zezwolenia.

Przytem nie stanowi różnicy ta okoliczność, czy strona winna uiszczać należytość w miarę poszczególnych odbiorów, według sum miesięcznych lub rocznych, czy też w drodze odprawy (ryczałtu).

2. W regule odpada obowiązek strony do uiszczenia należytości stemplowej od pokwitowań odnośnie do kwot, od których należytość stemplową od pokwitowań ściągnął urząd państwowy w drodze potrącenia.

Jeżeli jednak strona winna uiszczać należytości stemplowe od pokwitowań, obliczone według sum miesięcznych lub rocznych, albo w drodze odprawy (ryczałtu), wówczas winno się należytości stemplowe od pokwitowań, uiszczone w drodze potrącenia, wliczyć do zapłacić się mającej sumy należytości, względnie sumy odprawy, jeżeli odbiory, od których pobrano należytość w drodze potrącenia, objęte są podstawą wymiaru sumy należytości, względnie odprawy.

3. Strona winna wstawiać w dziennik należytości, prowadzić się mający po myśli punktu 2. rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 20. grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 102, na osobnem miejscu lub w osobno na to przeznaczoną przedziałkę także te odbiory, od których ściągnięto należytość stemplową od pokwitowań w drodze potrącenia, i to w tym kolejnym porządku, w jakim one następują, a mianowicie w kwocie brutto (to znaczy bez odliczenia potrąconego stempla na pokwitowanie) oraz w kwocie należytości stemplowej od pokwitowań, ściągniętej w drodze potrącenia.

Dokumenty, odnoszące się do odbiorów, od których pobrano należytość w drodze potrącenia (na przykład wyciąg z księgi Urzędu pocztowej Kasy oszczędności, odcinek przekazu pocztowego), winna strona przechowywać w tym samym porządku kolejnym przez trzy lata oraz okazywać je na żądanie delegatów zarządu skarbowego w celu zbadania.

Zaleski wł.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIX. — Wydana i rozesłana dnia 21. czerwca 1913.

Treść: № 115. Obwieszczenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 16. grudnia 1891 dla kolei dolno-krainskich i dokumentu koncesyjnego z dnia 23. maja 1908 dla kolei lokalnej z Treffen do Johannisthal (Karmel).

115.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 18. czerwca 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 16. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 9 z roku 1892, dla kolei dolno-krainskich i dokumentu koncesyjnego z dnia 23. maja 1908, Dz. u. p. Nr. 105, dla kolei lokalnej z Treffen do Johannisthal (Karmel).

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia zmienia się postanowienia §§ 7. (ust. 2.—4., 6. i 7.), 9. (ust. 1. i 2.) i 11. Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 16. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 9 z roku 1892, i §§ 5. i 7. (lit. B, ust. 2., i l. 1.—12.) dokumentu koncesyjnego z dnia 23. maja 1908, Dz. u. p. Nr. 105, w ten sposób, że w miejsce tych postanowień mają wstąpić następujące zarządzenia:

I.

Spółka akcyjna „Dolno-Krainskie koleje“ ma prawo zaciągać pod warunkami, mającymi się określić przez Rząd, pożyczki pierwszeństwa, rozłożone ewentualnie na częściowe zapisy długu.

Kapitał zakładowy, o ile zebrany został przez zaciągnięcie pożyczek tego rodzaju, należy umorzyć w ciągu trwania okresu koncesyjnego według planu umorzenia, który Rząd ma zatwierdzić.

Statut Spółki oraz formularze wydać się mających obligacyi pierwszeństwa i skryptów dłużnych na pożyczki pierwszeństwa, które oprócz tego jeszcze mają być zaciągnięte, podlegają zatwierdzeniu przez Rząd.

II.

Ruch na kolejach, stanowiących przedmiot obu wymienionych dokumentów koncesyjnych, ma w ciągu całego okresu trwania koncesyi prowadzić państwo na własny rachunek za uiszczaniem renty dzierżawnej.

III.

Czas trwania koncesyi wraz z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei, ustanowioną w § 9., lit. *b*, ustawy o koncesyach kolejowych, oznacza się na czas do 1. grudnia 1966 włącznie; po upływie tego czasokresu koncesya gaśnie.

IV.

Rząd zastrzega sobie prawo wykupienia koncesyonowanych kolei w każdym czasie pod następującymi warunkami:

1. Wynagrodzenie, które należy uiścić w razie wykupna, ma polegać na tem, że państwo przejmie do zapłaty przez siebie w miejsce Spółki jako następca prawny pożyczki pierwszeństwa, zaciągnięte za zezwoleniem Rządu, które nie będą jeszcze umorzone w chwili wykupna linii Spółki.

2 Przez wykup enie kolei i od dnia tego wykupienia przechodzi na państwo za przyjęciem zobowiązania, wymienionego pod l. 1., bez dalszej odpłaty własność tych kolei, wolna od ciężarów, a względnie obciążona tylko zalegającemi jeszcze resztami pożyczek pierwszeństwa, zaciągniętych za zezwoleniem Rządu, tudzież ich używanie, a to z wszystkiemi do nich należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także tabor wozowy i posiadłości gruntowe, nie wciągnięte ewentualnie do księgi kolejowej, oraz koleje dojazdowe, będące własnością Spółki a łączące się z wymienionemi kolejami żelaznemi, tudzież jej przesiębiorstwa poboczne.

3. Postanowienie Rządu, tyczące się wykonania państwowego prawa wykupna, które nastąpić może zawsze tylko z początkiem roku kalendarzowego, oznajmione będzie Spółce w formie deklaracyi najpóźniej do dnia 15. grudnia bezpośrednio poprzedzającego roku.

Deklaracya ta będzie określać następujące szczegóły:

a) termin, od którego wykupienie zaczyna się;

b) przedsiębiorstwo kolejowe, będące przedmiotem wykupna, i inne przedmioty majątkowe, które bądź jako przynależność przedsiębiorstwa kolejowego, bądź z jakichkolwiek innych tytułów prawnych mają przejść również na państwo;

4. Rząd zastrzega sobie prawo przeprowadzenia na podstawie deklaracyi wykupna (l. 3.) wpisu prawa własności państwa na wszystkich nieruchomych przedmiotach majątkowych, przechodzących na państwo wskutek wykupienia.

Spółka jest obowiązana oddać Rządowi na jego żądanie do dyspozycyi wszelkie dokumenty prawne, jakichby od niej w tym celu jeszcze wymagano.

5. Równocześnie z oddaniem na własność państwa przedmiotów majątkowych, wymienionych pod l. 2., winna Spółka oddać Rządowi wszystkie znajdujące się jeszcze w jej posiadaniu akty, dokumenty, plany, książki, rachunki i inne zapiski, odnoszące się do budowy tych przedmiotów i prowadzenia na nich ruchu.

6. Wszelkiego rodzaju koszta, połączone z tem wykupnem, ponosi państwo.

V.

Zawarte w § 13., ust. 1., Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 16. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 9 z roku 1892, i w § 7., lit. C, dokumentu koncesyjnego z dnia 23. maja 1908, Dz. u. p. Nr. 105, odwołanie się na § 12., l. 5., względnie na § 7., lit. B, punkt 8., tych dokumentów odnosi się obecnie do punktu IV., l. 2., powyższych zmienionych postanowień.

VI.

Jeżeli państwo przez wykupno lub przypadnięcie na jego rzecz stanie się właścicielem tych kolei, Spółka akcyjna „Dolno-Kraińskie koleje“ ulegnie likwidacyi w chwili, oznaczonej przez Rząd.

Koszta likwidacyi, która ma być przeprowadzona w sposób, przepisany przez Rząd, będą pokrywane przedewszystkiem z funduszów Spółki, o ileby zaś te nie wystarczały, poniesie je państwo.

Forster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część L. — Wydana i rozesłana dnia 24. czerwca 1913.

Treść: (№ 116 i 117.) 116. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Urzędów celnych głównych w Metkowicach i Gruzie do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego. — 117. Rozporządzenie, dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek władz sądowych w Czechach za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności.

116.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 26. maja 1913,

dotyczące upoważnienia Urzędów celnych głównych w Metkowicach i Gruzie do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego.

Urzędy celne główne w Metkowicach i Gruzie upoważnia się do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego w obrocie kolejowym.

Zaleski wlr.

117.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 19. czerwca 1913,

dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek władz sądowych w Czechach za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności.

§ 1.

Wszystkie zapłaty na rachunek zarządu sprawiedliwosci i zakładów karnych w Czechach, dokonywane dotychczas w kasach państwowych (Głównej Kasie krajowej i urzędach podatkowych), które przekazuje Prezydyum Sądu krajowego wyższego w Pradze i Nadprokuratorya państwa w Pradze, należy począwszy od dnia 1. lipca 1913 uskuteczniać za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności, o ile nie rozchodzi się o takie zapłaty, które uiszcza się na rzecz uprawnionych do poboru, mieszkających za granicą, albo gotówką w złocie.

§ 2.

Za kasę wykonawczą uważa się co do wydatków, uskutecznianych w obrocie przekazowym c. k. pocztowej Kasy oszczędności, wyłącznie Główną Kasę krajową w Pradze, zaś za organ likwidujący departament rachunkowy Sądu krajowego wyższego i Nadprokuratoryi państwa w Pradze. Temu departamentowi rachunkowemu należy po myśli rozporządzenia z dnia 8. stycznia 1911, Dz. u. p. Nr. 4, doręczać także wygotowania sądowych uchwał na zajęcie i uchwał przekazujących (zakazy dla osób trzecich), przeznaczone dotychczas dla kas wypłacających.

§ 3.

Zresztą winno się stosować do wspomnianych zapłat postanowienia §§ 5., 6., 7. i 9. rozporządzenia ministeryalnego z dnia. 10. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 245; ewentualne zażalenia należy jednak wnosić do wymienionego wyżej departamentu rachunkowego.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze nie znajduje zastosowania do zapłat, które należy uiszczać z pieniędzy dyzpozycyjnych sądów i zakładów karnych.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LI. — Wydana i rozesłana dnia 28. czerwca 1913.

Treść: (№ 118—121.) 118. Traktat handlowy i żeglarski z dnia 28. października 1912 między Austro-Węgrami i Japonią. — 119. Rozporządzenie, dotyczące zakazu handlu obnośnego w okręgu leczniczym Portorose. — 120. Obwieszczenie, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa w Taborze. — 121. Rozporządzenie, dotyczące określenia zakresu działania Inspektoratu przemysłowego dla budowy dróg wodnych w Pradze.

118.

Traktat handlowy i żeglarski z dnia 28. października 1912

między Austro-Węgrami i Japonią.

(Podpisany w Wiedniu dnia 28. października 1912, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Wiedniu dnia 9. maja 1913, względem czego wymieniono obustronne ratyfikacye dnia 16. czerwca 1913 w Tokio.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiariis Nostris atque Plenipotentiario Majestatis Suae Japaniae Imperatoris ad promovendas commercii navigationisque relationes inter Utriusque Nostrum ditiones et subditos existentes tractatus die vigesimo octavo mensis octobris anni 1912 Viennae initus et signatus esset, tenoris sequentis:

(Pierwopis.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie

et

Sa Majesté l'Empereur du Japon,

également animés du désir de resserrer les relations d'amitié et de bonne entente qui existent heureusement entre Eux et entre Leurs États, et persuadés que la détermination d'une manière claire et positive des règles qui, à l'avenir, doivent s'appliquer aux rapports commerciaux entre Leurs États, contribuera à la réalisation de ce résultat hautement désirable, ont résolu de conclure, à cet effet, un Traité de Commerce et de Navigation et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Monsieur le Comte Léopold Berchtold de Ungarschitz, Son Conseiller intime et Chambellan, Chevalier de l'Ordre de la Toison d'or, Grand Croix de l'Ordre Impérial de Léopold en brillants etc., Ministre de la Maison Impériale et Royale et des Affaires étrangères;

Monsieur Rodolphe Schuster de Bonnott, Son Conseiller intime, Chevalier de l'Ordre Impérial de la Couronne de fer deuxième classe, Ministre du Commerce d'Autriche;

Monsieur Ladislas Beöthy de Bessenye, Son Conseiller intime, Chevalier de l'Ordre Impérial de Léopold, député au Parlement, Ministre du Commerce de Hongrie,

et

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Monsieur Satsuo Akidzuki, Shoshii, deuxième classe de l'Ordre du Trésor Sacré,

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

oraz

Najjaśniejszy Cesarz japoński

ożywieni równą chęcią umocnienia przyjaznych stosunków i dobrego porozumienia, jakie ku wielkiemu zadowoleniu istnieje między nimi i ich Państwami, i przekonani, że jasne i wyraźne ustalenie postanowień, które mają w przyszłości regulować stosunki handlowe między Ich Państwami, przyczyni się do urzeczywistnienia tego bardzo pożądanego celu, postanowili zawrzeć w tym celu traktat handlowy i żeglarski i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

hrabiego Leopolda Berchtolda pana na Ungarschitz, Swego Rzeczywistego Tajnego Radcę i Podkomorzego, kawalera orderu Złotego Runa, ozdobionego Wielkim Krzyżem cesarskiego orderu Leopolda z brylantami itd., Ministra Domu cesarskiego i królewskiego oraz spraw zewnętrznych;

pana Rudolfa Schuster de Bonnott, Swego Rzeczywistego Tajnego Radcę, kawalera cesarskiego orderu Żelaznej Korony drugiej klasy, austryackiego Ministra handlu;

pana Władysława Beöthy de Bessenye, Swego Rzeczywistego Tajnego Radcę, kawalera cesarskiego orderu Leopolda, posła na Sejm, węgierskiego Ministra handlu,

a

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

pana Satsuo Akidzuki, Shoshii, posiadacza orderu świętego Skarbu drugiej klasy,

Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire près Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article Premier.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes auront pleine liberté, avec leurs familles, d'entrer et de séjourner dans toute l'étendue des territoires de l'autre; et, en se conformant aux lois du pays:

1° ils seront, pour tout ce qui concerne le voyage et la résidence, les études et les investigations, l'exercice de leurs métiers et professions et l'exécution de leurs entreprises industrielles et manufacturières placés, sous tous les rapports, sur le même pied que les ressortissants de la nation la plus favorisée;

2° ils auront, comme les nationaux eux-mêmes, le droit de faire le trafic de tous les articles du commerce licite;

3° ils pourront posséder ou louer et occuper les maisons, les manufactures, les magasins, les boutiques et les locaux qui peuvent leur être nécessaires, et prendre à bail des terrains à l'effet d'y résider ou de les utiliser dans un but licite commercial, industriel, manufacturier ou autre;

4° ils pourront, sous la réserve de la réciprocité, acquérir et posséder toute sorte d'immeubles qui, d'après les lois du Pays, peuvent ou pourront être acquis ou possédés par les ressortissants d'une autre nation étrangère quelconque, en se conformant toujours aux conditions et restrictions prescrites par lesdites lois;

5° ils jouiront d'une protection et sécurité constantes et complètes pour leurs personnes et leurs propriétés; ils auront un accès libre et facile auprès des tribunaux de justice pour la poursuite et la défense de leurs droits; et ils seront, en outre, admis à faire valoir leurs réclamations contre l'État et ses organes devant les tribunaux ou autres autorités compétentes.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes seront, sur les territoires de l'autre, exempts de tout service militaire obligatoire, soit dans l'armée de terre ou de mer, soit dans la garde nationale ou la milice, ainsi que de tous emprunts forcés et de toutes contributions imposées en lieu et place du service personnel; d'autre part, ils ne

Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego Posła przy Jego cesarskiej i królewskiej apostolskiej Mości:

którzy po wzajemnem udzieleniu sobie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i odpowiednie pod względem formy, ułożyli zgodnie następujące artykuły:

Artykuł I.

Przynależni każdej z Stron umawiających się winni wraz z rodzinami swemi korzystać z zupełnej swobody w udawaniu się na terytorya drugiej Strony umawiającej się lub przebywaniu w nich na całym ich obszarze; po myśli ustaw krajowych będzie się postępować z nimi:

1. co do podróży, osiedlania się, odbywania przez nich nauk i przedsiębrania badań, wykonywania przez nich zawodów i czynności, oraz co do prowadzenia przez nich przedsiębiorstw rękodzielniczych i przemysłowych pod każdym względem według tej samej miary, co z przynależnymi narodu najbardziej uprzywilejowanego;

2. mają mieć na równi z krajowcami prawo trudnienia się handlem wszelkiego rodzaju dozwolonymi artykułami handlowymi;

3. wolno im mieć na własność, wynajmywać lub posiadać domy, budynki fabryczne, składy towarów, sklepy i inne potrzebne lokale oraz wydzierżawiać grunta na osady, na cele handlowe, rękodzielnicze, przemysłowe i na inne dozwolone cele;

4. wolno im pod warunkiem wzajemności nabywać i posiadać wszelkiego rodzaju majątek nieruchomy, który według ustaw krajowych mogą nabywać i posiadać przynależni do jakiegokolwiek innego obcego narodu, zawsze stosownie do warunków i ograniczeń, przepisanych w wymienionych ustawach;

5. mają oni korzystać z pełnej i trwałej ochrony i mieć zapewnione zupełne i trwałe bezpieczeństwo osoby swej i mienia swego; winni mieć wolny i swobodny dostęp do sądów w celu dochodzenia i obrony swych praw; będą dopuszczeni nadto także do dochodzenia swych roszczeń przeciw państwu lub jego organom przed sądami lub innemi właściwemi władzami.

Przynależni każdej z Stron umawiających się mają na obszarach drugiej Strony być uwolnieni od wszelkiej przymusowej służby wojskowej, czy to w wojsku, przy marynarce, straży obywatelskiej, czy też milicyi oraz od wszelkich pożyczek przymusowych i innych ciężarów, nakładanych zamiast powinności osobistej służby; z drugiej stony nie mają doznawać

seront empêchés d'aucune manière de remplir les devoirs militaires dans leur propre pays.

Ils ne seront astreints à des réquisitions ou contributions militaires, autrement que dans les mêmes conditions et sur le même pied que les nationaux.

Ils ne seront contraints à subir des charges ou à payer des impôts, taxes ou contributions, de quelle nature que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être imposés aux nationaux ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

żadnych przeszkód w dopełnianiu swych powinności wojskowych w swym kraju ojczystym.

Również mają oni ulegać wojskowym rekwizycyom i kontrybucyom tylko pod tymi samymi warunkami i na tych samych zasadach, co krajowcy.

Nie będzie się ich zmuszać do innych lub wyższych podatków, opłat lub świadczeń jakiegokolwiek rodzaju niż te, które nakłada się obecnie lub nakładać się będzie w przyszłości na krajowców lub przynależnych do narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Article II.

Les habitations, magasins, manufactures et boutiques des ressortissants de chacune des Parties contractantes dans les territoires de l'autre, ainsi que tous les locaux qui en dépendent, employés pour des buts licites, seront respectés. Il ne sera point permis d'y procéder à des visites domiciliaires ou perquisitions, ni d'examiner ou d'inspecter les livres, papiers ou comptes, sauf dans les conditions et formes prescrites par les lois à l'égard des nationaux eux-mêmes.

Artykuł II.

Budynki mieszkalne, składy towarów, fabryki i sklepy, jak również wszystkie należące do nich ubikacye przynależnych każdej z Stron umawiających się na obszarach Strony drugiej mają być nietykalne, jeżeli się ich używa na cele dozwolone. Nie wolno przedsiębrać w nich rewizyi domowych lub poszukiwań albo badać książek, papierów lub rachunków, względnie wglądać w nie, wyjąwszy pod tymi warunkami i w tych formach, jakie ustawy przepisują względem krajowców.

Article III.

Chacune des Parties contractantes pourra nommer des Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires dans tous les ports, villes et places de l'autre, à l'exception des localités où il y aurait inconvénient à admettre de tels fonctionnaires consulaires. Cette exception, toutefois, ne sera pas faite à l'égard de l'une des Parties contractantes sans l'être également à l'égard de toutes les autres Puissances.

Lesdits Consuls généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents consulaires ayant reçu l'exequatur ou autre reconnaissance soit définitive soit provisoire, auront, à charge de réciprocité, le droit d'exercer toutes les fonctions et de jouir de tous les privilèges, exemptions et immunités qui sont ou pourront être accordés aux fonctionnaires consulaires du même grade de la nation la plus favorisée. On est d'accord que l'exemption d'impôts accordée aux consuls de carrière dans les territoires de l'une des Parties contractantes ne pourra être réclamée pour les consuls honoraires.

Artykuł III.

Każda z Stron umawiających się może mianować konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych w wszystkich przystaniach, miastach i miejscach drugiej Strony, z wyjątkiem tych miejscowości, do których nie uchodziłoby dopuszczać tego rodzaju urzędników konsularnych. Wyjątku tego nie należy jednak czynić w odniesieniu do drugiej Strony umawiającej się, jeżeli się go nie czyni w taki sam sposób odnośnie do wszystkich innych mocarstw.

Wymienieni konsulowie generalni, konsulowie, wicekonsulowie i agenci konsularni winni po uzyskaniu pisma uwierzytelniającego lub innego stanowczego lub tymczasowego uznania pod warunkiem wzajemności mieć prawo wykonywania wszelkich swych uprawnień oraz korzystania z wszystkich tych praw szczególnych, ulg i uwolnień, które obecnie przysługują lub w przyszłości przysługiwać będą urzędnikom konsularnym tego samego stopnia narodu najbardziej uprzywilejowanego. Istnieje zgoda co do tego, że nie można żądać dla konsulów honorowych uwolnienia od podatków, przyznanego konsulom zawodowym na obszarach jednej z Stron umawiających się.

Article IV.

En cas de décès d'un ressortissant de l'une des Parties contractantes dans les territoires de

Artykuł IV.

W razie, jeżeli przynależny jednej z Stron umawiających się umrze na obszarach Strony drugiej,

l'autre, les autorités du lieu du décès en avertiront sans délai le fonctionnaire consulaire compétent.

Dans le cas où un ressortissant de l'une des Parties contractantes viendrait à mourir dans les territoires de l'autre, sans avoir laissé, au lieu du décès, aucune personne ayant qualité, d'après les lois de son pays, pour prendre charge de la succession et l'administrer, le fonctionnaire consulaire compétent aura le droit, soit personnellement soit par délégué, de représenter cette personne absente et d'agir en son lieu et place, pendant la durée de son absence; il prendra toutes les mesures et fera tous les actes nécessaires pour l'administration et la liquidation régulières de la succession. Toutefois, rien de ce qui est contenu dans cet article, ne saurait être tenu comme pouvant dessaisir les tribunaux du pays où se trouvent les biens, des affaires rentrant dans leur propre compétence.

Les dispositions précédentes seront, de même, applicables au cas où un ressortissant de l'une des Parties contractantes possédant des biens dans les territoires de l'autre, viendrait à mourir en dehors desdits territoires sans avoir laissé, au lieu où ces biens sont situés, aucune personne ayant qualité pour prendre charge de la succession et l'administrer.

władze tego miejsca, gdzie zaszedł wypadek śmierci, zawiadomią o tem bezzwłocznie właściwego urzędnika konsularnego.

W razie, jeżeli przynależny jednej z Stron umawiających się umrze na obszarach Strony drugiej, nie pozostawiając w miejscu, gdzie zaszedł wypadek śmierci, nikogo, ktoby wedle ustaw jego państwa ojczystego był uprawniony, wziąć w przechowanie spadek i nim zarządzać, winien właściwy urzędnik konsularny mieć prawo do zastępywania osoby nieobecnej samemu lub przez delegata oraz do przedsiębrania podczas jej nieobecności i w jej imieniu czynności prawnych; winien on zarządzić wszelkie środki i przedsiębrać wszelkie czynności prawne, potrzebne do prawidłowego zarządu i likwidacyi spadku. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają natomiast czynić ujmy właściwości sądów tego kraju, w którym znajduje się spadek, ze względu na przedsiębranie czynności, podpadających pod ich kompetencyę.

Powyższe postanowienia należy stosować także wówczas, jeżeli przynależny jednej z Stron umawiających się, który posiada majątek na obszarach Strony drugiej, umrze poza obrębem tych obszarów, nie pozostawiając w miejscu, gdzie ten majątek się znajduje, nikogo, ktoby miał prawo do przechowania i zarządu spadku.

Article V.

Il y aura, entre les territoires de la Monarchie austro-hongroise et du Japon, liberté réciproque de commerce et de navigation. Les ressortissants de chacune des Parties contractantes auront, sur le même pied que les ressortissants de la nation la plus favorisée, pleine liberté de se rendre avec leurs navires et leurs cargaisons dans les lieux, ports et rivières des territoires de l'autre, qui sont ou pourront être ouverts au commerce extérieur; ils sont, toutefois, tenus de se conformer toujours aux lois du pays où ils arrivent.

Artykuł V.

Między obszarami austryacko-węgierskiej Monarchii i Japonii ma istnieć wzajemny wolny handel i wolna żegluga. Przynależni każdej z Stron kontraktujących winni korzystać na równi z przynależnymi do narodu najbardziej uprzywilejowanego w całej pełni z prawa udawania się na swych statkach oraz z ich ładunkiem do wszystkich miejsc, przystani i rzek na obszarach Strony drugiej, które dla handlu zagranicznego są otwarte lub w przyszłości otwarte będą; są oni jednak obowiązani stosować się zawsze do ustaw kraju, do którego się udają.

Article VI.

Les articles, produits naturels ou fabriqués des territoires de l'une des Parties contractantes bénéficieront, à leur importation dans les territoires de l'autre, des taxes de douane les plus réduites applicables aux articles similaires de toute autre origine étrangère.

Ni la Monarchie austro-hongroise, ni le Japon n'imposera à l'exportation d'un article quelconque à destination des territoires de l'autre Partie contractante des droits ou charges, autres ou plus élevés

Artykuł VI.

Wytwory rolne i przemysłowe obszarów jednej z Stron umawiających się winny przy dowozie ich na obszary Strony drugiej podlegać najniższym stopom celnym, które stosuje się do takiego samego rodzaju przedmiotów jakiegokolwiek obcego pochodzenia.

Ani Monarchia austryacko-węgierska ani Japonia nie będzie nakładała na wywóz jakiegoś przedmiotu do obszarów drugiej Strony umawiającej się innych lub wyższych ceł lub opłat, niż je pobiera

que ceux qui sont ou pourront être imposés à l'exportation des articles similaires à destination de tout autre pays étranger.

De même, aucune prohibition ou restriction ne sera maintenue ou imposée par l'une des Parties contractantes à l'importation ou à l'exportation d'un article quelconque en provenance ou à destination des territoires de l'autre, qui ne s'étendra également aux articles similaires venant de tout autre pays ou y allant.

Toutefois la dernière disposition n'est pas applicable aux prohibitions ou restrictions maintenues ou imposées pour les monopoles d'État, comme mesures sanitaires, dans le but de protéger des animaux ou des plantes utiles, par égard à la sûreté publique et dans des circonstances exceptionnelles par rapport aux provisions de guerre.

Article VII.

Les droits intérieurs perçus pour le compte de l'État, des communes ou des corporations qui grèvent ou grèveront la production, la fabrication ou la consommation d'un article dans les territoires de l'une des Parties contractantes, ne frapperont sous aucun prétexte les produits de l'autre Partie d'une manière plus forte ou plus gênante que les produits similaires indigènes.

Article VIII.

Les Parties contractantes conviennent de dispenser en général de l'obligation de produire des certificats d'origine. Toutefois, au cas où il existerait, dans les territoires de l'une des Parties contractantes, des taxes de douane différentes à l'égard de quelques articles d'importation, des certificats d'origine pourront exceptionnellement être exigés pour que les articles venant des territoires de l'autre Partie soient admis au bénéfice des taxes les plus réduites.

Article IX.

Ne pourront être reclamées à titre de traitement de la nation la plus favorisée les faveurs spéciales qu'une des Parties contractantes a accordées ou accorderait à l'avenir:

a) aux produits de la pêche nationale des Parties contractantes ou aux produits des pêches assimilées à la pêche nationale en ce qui concerne l'importation de leurs produits,

b) à des Etats limitrophes pour faciliter le trafic-frontière,

c) à un pays quelconque par les dispositions d'une union douanière.

obecnie lub będzie pobierała w przyszłości przy wywozie przedmiotów takiego samego rodzaju do jakiegokolwiek innego obcego kraju.

Żadna z Stron umawiających się nie powinna także ustanawiać odnośnie do dowozu lub wywozu jakiegokolwiek przedmiotu z obszaru Strony drugiej lub do tego obszaru takiego zakazu lub ograniczenia, który nie rozciąga się równomiernie na przedmioty takiego samego rodzaju, pochodzące z jakiegokolwiek innego kraju lub dla niego przeznaczone.

To ostatnie postanowienie nie odnosi się jednakowoż do zakazów i ograniczeń, które wydaje się lub wyda się co do monopolów państwowych jako zarządzenia sanitarne w celu ochrony zwierząt lub roślin użytkowych, ze względu na bezpieczeństwo publiczne oraz wśród okoliczności nadzwyczajnych odnośnie do potrzeb wojennych.

Artykuł VII.

Wewnętrzne opłaty, ściągane na rachunek państwa przez gminy lub korporacye, które obciążają lub w przyszłości obciążać będą wyrób, sporządzenie lub zużytkowanie jakiegoś towaru na obszarach jednej z Stron umawiających się, nie mogą być pod żadnym pozorem nakładane na wytwory Strony drugiej w większej mierze lub w sposób uciążliwszy, niż na krajowe wytwory takiego samego rodzaju.

Artykuł VIII.

Strony umawiające się zgadzają się na to, że w ogólności nie ma obowiązku przedkładania świadectw pochodzenia. Jeżeli jednak na obszarach jednej z Stron umawiających się obowiązują co do jakichś towarów dowozowych rozmaite stopy celne, można wyjątkowo żądać świadectw pochodzenia w tym celu, aby towary, dowożone z obszarów drugiej Strony, odprawiać wedle najniższych stóp celnych.

Artykuł IX.

Na podstawie zasady największego uprzywilejowania nie można domagać się takich ulg szczególnych, które jedna z Stron umawiających się użycza obecnie lub miałaby użyczać w przyszłości:

a) wytworom własnego rybołowstwa Stron umawiających się lub wytworom rybołowstw, zrównanych pod względem dowozu ich wytworów z własnem rybołowstwem,

b) państwom sąsiadującym w celu ułatwienia obrotu granicznego,

c) jakiemukolwiek krajowi na zasadzie postanowień unii celnej.

Article X.

Les négociants et les industriels des deux États de la Monarchie austro-hongroise et du Japon qui prouvent, par l'exhibition d'une carte de légitimation industrielle délivrée par les autorités de leur pays qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou industrie, pourront, dans les territoires de l'autre Partie contractante soit en personne soit par des commis voyageurs, faire des achats ou recueillir des commandes avec ou sans échantillons. Ces négociants, industriels et leurs commis voyageurs, en faisant ainsi des achats et en recueillant des commandes, jouiront, en matière d'imposition et de facilités, du traitement de la nation la plus favorisée.

Les articles importés comme échantillons dans les buts susmentionnés seront, dans les territoires de chacune des Parties contractantes, admis temporairement en franchise de droits, en conformité des règlements et formalités de douane établis pour assurer leur réexportation ou le payement des droits de douane prescrits en cas de non-réexportation dans le délai prévu par la loi. Le droit de décider si un échantillon est susceptible d'admission en franchise, appartient exclusivement, dans tous les cas, aux autorités compétentes du lieu où l'importation a été effectuée.

Artykuł X.

Kupcy i fabrykanci obu państw Monarchii austryacko-węgierskiej i Japonii, którzy na podstawie posiadania legitymacyjnej karty przemysłowej, wystawionej przez władze ich kraju, wykażą się uprawnieniem swem do prowadzenia handlu lub przemysłu w tym kraju, winni mieć prawo dokonywania osobiście lub za pośrednictwem podróżujących agentów handlowych zakupów lub przyjmowania zamówień, a to z próbkami lub bez tychże. Kupcy tacy i fabrykanci oraz ich podróżujący agenci handlowi winni w razie, jeżeli czynią tego rodzaju zakupna lub przyjmują zamówienia, być traktowani pod względem opodatkowania i ulg jak naród najbardziej uprzywilejowany.

Przedmioty, które wprowadza się jako wzory dla wyżej wymienionych celów, winny być na obszary każdej z Stron umawiających się dopuszczane czasowo bez opłaty cła, a to po myśli przepisów i formalności celnych, ustanowionych w celu zapewnienia ponownego wywozu lub, jeżeli to nie nastąpi w przeciągu przepisanego ustawą czasu, w celu zapewnienia zapłaty przepisanych ceł. Rozstrzygnięcie pytania, czy wzór jakiś nadaje się do dopuszczenia bez opłaty cła, zastrzeżone jest w wszystkich wypadkach wyłącznie właściwym władzom tego miejsca, gdzie dowóz się uskutecznia.

Article XI.

Les sociétés anonymes ou autres et les associations commerciales, industrielles et financières (y compris les sociétés d'assurance de tout genre) qui sont ou seront constituées conformément aux lois de l'une des Parties contractantes et qui ont leur domicile dans les territoires de cette Partie, sont autorisées, dans les territoires de l'autre, en se conformant aux lois de celle-ci, à exercer leurs droits et à ester en justice devant les tribunaux, soit pour intenter une action soit pour s'y défendre. En outre elles jouiront, dans les territoires de l'autre Partie contractante, de tous les droits qui sont ou qui pourraient être accordés à l'avenir aux sociétés et associations analogues de la nation la plus favorisée.

Artykuł XI.

Spółki akcyjne lub inne oraz spółki handlowe, przemysłowe lub finansowe (wliczając tu towarzystwa ubezpieczeń wszelkiego rodzaju), utworzone lub utworzyć się mające w przyszłości po myśli ustaw jednej z Stron umawiających się a mające swą siedzibę na obszarach tej Strony, winny mieć prawo wykonywania swych praw także na obszarach Strony drugiej z obowiązkiem przestrzegania jej ustaw oraz prawo występowania przed sądem bądź jako powódki, bądź też jako pozwane. Oprócz tego będą one na obszarach drugiej Strony umawiającej się korzystały z wszelkich praw, które są nadane lub byłyby nadane w przyszłości takim samym spółkom narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Article XII.

Tous les articles qui sont ou pourront être légalement importés, dans les ports de l'une des Parties contractantes par des navires nationaux, pourront, de même, être importés dans ces ports par des navires de l'autre Partie contractante, sans être soumis à aucuns droits ou charges, de quelle dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux auxquels les mêmes articles seraient soumis s'ils étaient importés par des navires

Artykuł XII.

Wszystkie przedmioty, które się w myśl ustawy wprowadza lub które w przyszłości będzie wolno wprowadzać na krajowych statkach do przystani jednej z Stron umawiających się, można w taki sam sposób wprowadzać do tych przystani na statkach drugiej Strony umawiającej się, przyczem nie będą one podlegały innym lub wyższym cłom lub opłatom jakiejkolwiek nazwy, niż tym, które należy uiszczać przy dowozie tych samych przedmiotów na statkach

nationaux. Cette égalité réciproque de traitement sera appliquée sans distinction, que ces articles viennent directement du lieu d'origine ou de tout autre pays étranger.

Il y aura, de même, parfaite égalité de traitement pour l'exportation, de façon que les mêmes droits de sortie seront payés et les mêmes primes et drawbacks seront accordés, dans les territoires de chacune des Parties contractantes, à l'exportation d'un article quelconque qui peut ou pourra en être légalement exporté, que cette exportation se fasse par des navires japonais ou par des navires autrichiens ou hongrois et quel que soit le lieu de destination, soit un port de l'autre Partie soit un port d'une tierce Puissance.

Article XIII.

En tout ce qui concerne le placement des navires, leur chargement, leur déchargement dans les eaux territoriales des Parties contractantes, il ne sera accordé par l'une des Parties aux navires nationaux aucun privilège ni aucune facilité qui ne le soit également, en pareils cas, aux navires de l'autre Partie, la volonté des Parties contractantes étant que, sous ces rapports, les bâtiments respectifs soient traités sur le pied d'une parfaite égalité.

Article XIV.

Tous les navires qui, conformément aux lois japonaises, sont considérés comme navires japonais et tous les navires qui, conformément aux lois autrichiennes ou hongroises sont considérés comme navires autrichiens ou hongrois seront respectivement considérés comme navires japonais et autrichiens ou hongrois pour l'application du présent Traité.

Article XV.

Aucuns droits de tonnage, de transit, de canal, de port, de pilotage, de phare, de quarantaine ou autres droits ou charges similaires ou analogues, de quelle dénomination que ce soit, perçus au nom ou au profit du Gouvernement, de fonctionnaires publics, de particuliers, de corporations ou d'établissements quelconques, ne seront imposés dans les eaux territoriales de l'une des Parties contractantes sur les navires de l'autre, sans qu'ils soient également imposés, dans les mêmes conditions, sur les navires nationaux en général ou sur les navires de la nation la plus favorisée. Cette égalité de traitement sera appliquée réciproquement aux navires respectifs, de quel endroit qu'ils arrivent et quel que soit le lieu de leur destination.

krajowych. To wzajemne równe traktowanie stosuje się bez względu na to, czy odnośne przedmioty nadchodzą bezpośrednio z miejsca pochodzenia lub z innego obcego kraju.

Również należy całkiem taksamo traktować wywóz tak, że będzie się płaciło te same cła wywozowe oraz te same wynagrodzenia za wywóz i cła zwrotne, które ustanowione są na obszarach każdej z Stron umawiających się przy wywozie jakiegokolwiek przedmiotu, dopuszczonego ustawowo do wywozu obecnie lub na przyszłość, bez względu na to, czy wywóz odbywa się na statkach japońskich lub austryackich albo węgierskich oraz bez względu na miejsce przeznaczenia, którem może być przystań Strony drugiej lub trzeciego mocarstwa.

Artykuł XIII.

Żadna z Stron umawiających się nie powinna pod względem miejsca zatrzymywania się, ładowania i wyładowywania statków na wodach nadbrzeżnych Stron umawiających się użyczać statkom krajowym takich przywilejów lub ulg, które nie są udzielone w ten sam sposób w takich samych przypadkach statkom drugiej Strony; Strony umawiające się zmierzają do tego, aby z statkami obu Stron postępować pod tym względem na zasadzie zupełnej równości.

Artykuł XIV.

Wszystkie statki, które według ustaw japońskich należy uważać za statki japońskie, i wszystkie statki, które według ustaw austryackich lub węgierskich należy uważać za statki austryackie lub węgierskie, winny pod względem stosowania niniejszego traktatu uchodzić za statki japońskie, względnie za statki austryackie lub węgierskie.

Artykuł XV.

Nie wolno na wodach nadbrzeżnych jednej z Stron umawiających się nakładać na statki Strony drugiej żadnych opłat od ton, opłat przewozowych, kanałowych, przystaniowych, rotmańskich, latarniowych, opłat za kwarantannę albo innych opłat takich lub takiego samego rodzaju lub ciężarów o jakiejkolwiek nazwie, które w imieniu lub na rzecz rządu pobierają urzędnicy publiczni, osoby prywatne, korporacye lub zakłady jakiegokolwiek rodzaju, o ile nie nakłada się tych opłat i ciężarów w taki sam sposób i pod tymi samymi warunkami na statki krajowe w ogólności lub na statki, należące do narodu najbardziej uprzywilejowanego. Tę równomierność w postępowaniu należy stosować obustronnie do statków obu Stron, bez względu na to, z jakiego miejsca przybywają i dokąd są przeznaczone.

Article XVI.

Les navires chargés d'un service postal régulier de l'une des Parties contractantes, qu'ils appartiennent à l'État ou qu'ils soient subventionnés par lui à cet effet, jouiront, dans les eaux territoriales de l'autre, des mêmes facilités, privilèges et immunités que ceux qui sont accordés aux navires similaires de la nation la plus favorisée.

Artykuł XVI.

Statki, które pełnią regularną służbę pocztową dla jednej z Stron umawiających się, czy to będąc własnością państwa, czy też będąc przezeń w tym celu subwencyonowane, mają na wodach nadbrzeżnych Strony drugiej korzystać z takich samych ułatwień, przywilejów i uwolnień, które udziela się statkom takiego samego rodzaju, należącym do narodu najbardziej uprzywilejowanego.

Article XVII.

Le cabotage est excepté des dispositions du présent Traité et reste réservé aux navires nationaux. Il est toutefois entendu que, sous ce rapport, chacune des Parties contractantes peut réclamer pour ses navires les mêmes droits ou privilèges qui sont ou seront accordés par l'autre Partie aux navires de tout autre pays en tant qu'elle accorde aux navires de l'autre Partie les mêmes droits ou privilèges.

Tout navire de l'une des Parties contractantes chargé à l'étranger d'une cargaison destinée à deux ou plusieurs ports d'entrée des territoires de l'autre pourra décharger une partie de sa cargaison dans l'un desdits ports, et, en continuant son voyage pour l'autre ou les autres ports de destination, y décharger le reste de sa cargaison, toujours en se conformant aux lois, aux tarifs et aux règlements de douane du pays de destination. De la même manière et sous la même restriction, tout navire de l'une des Parties contractantes pourra charger dans les divers ports de l'autre, au cours du même voyage, pour l'étranger.

Artykuł XVII.

Żegluga nadbrzeżna wyjęta jest z pod postanowień niniejszego traktatu i zostaje zastrzeżona dla własnych statków. Istnieje natomiast zgoda co do tego, że każda z Stron umawiających się może w tym względzie żądać dla swych statków tych samych uprawnień lub przywilejów, które Strona druga udziela lub w przyszłości udzieli statkom jakiegokolwiek innego kraju, o ile ona sama udziela statkom drugiej Strony tych samych uprawnień lub przywilejów.

Każdy statek jednej z Stron umawiających się, który za granicą naładowany został towarami, przeznaczonymi dla dwóch lub więcej przystani na obszarach Strony drugiej, może wyładować część swego ładunku w jednej z tych przystani, a odbywając dalej swą podróż do innej lub innych przystani przeznaczenia, wyładować tamże resztę swego ładunku, przestrzegając stale ustaw, taryf i przepisów celnych kraju, do którego podróż zmierza. W taki sam sposób i z takiem samem ograniczeniem może każdy statek jednej z Stron umawiających się podczas tej samej podróży ładować w rozmaitych przystaniach Strony drugiej towary, przeznaczone za granicę.

Article XVIII.

Les fonctionnaires consulaires compétents de chacune des Parties contractantes seront, dans les territoires de l'autre, exclusivement chargés du maintien de l'ordre intérieur des navires marchands de leur nation et seront seuls compétents pour connaître des différends qui pourraient survenir, soit en mer, soit dans les eaux territoriales de l'autre Partie, entre les capitaines, les officiers et l'équipage, notamment en ce qui concerne le règlement des salaires et l'exécution des contracts. Toutefois, la juridiction appartiendra aux autorités territoriales dans le cas où il surviendrait, à bord d'un navire marchand de l'une des Parties contractantes dans les eaux territoriales de l'autre, des désordres que les autorités compétentes du lieu jugeraient de nature à troubler ou à pouvoir troubler la paix ou l'ordre dans ces eaux ou à terre.

Artykuł XVIII.

Właściwym urzędnikom konsularnym każdej z Stron umawiających się należy wyłącznie poruczać utrzymywanie wewnętrznego porządku na jej statkach handlowych na obszarach Strony drugiej; oni tylko winni mieć prawo rozstrzygania wywiązujących się na pełnem morzu lub na wodach nadbrzeżnych Strony drugiej sporów między kapitanami, oficerami i załogą, zwłaszcza sporów co do określenia roszczeń o płace i wypełnienia umów. Jednakowoż ma przysługiwać władzom terytoryalnym sądownictwo w tych przypadkach, gdyby na pokładzie statku handlowego jednej z Stron umawiających się na wodach nadbrzeżnych Strony drugiej powstały zaburzenia spokoju, które wedle mniemania właściwych władz miejscowych zakłócają lub mogłyby zakłócić spokój lub porządek na tych wodach lub na lądzie.

Article XIX.

Si un marin déserte un navire appartenant à l'une des Parties contractantes sur les territoires de l'autre, les autorités locales seront tenues de prêter, dans les limites de la loi, toute l'assistance en leur pouvoir pour l'arrestation et la remise de ce déserteur sur la demande qui leur sera adressée, à cet effet, par le fonctionnaire consulaire compétent du pays auquel appartient le bâtiment en question, avec l'assurance de rembourser toutes les dépenses y relatives.

Il est entendu que cette stipulation ne s'appliquera pas aux ressortissants du pays où la désertion a eu lieu.

Artykuł XIX.

Jeżeli jakiś marynarz zbiegnie z statku jednej z Stron umawiających się na obszary Strony drugiej, mają władze miejscowe obowiązek na interwencyę właściwego urzędnika konsularnego owego kraju, do którego odnośny statek należy, oraz za zapewnieniem zwrotu wszelkich wydatków wskutek tego powstałych udzielać w granicach ustaw wszelkiej możliwej pomocy w celu schwytania i odstawienia zbiega.

Istnieje zgoda co do tego, że postanowienie to nie stosuje się do przynależnych tego kraju, w którym nastąpiła ucieczka.

Article XX.

En cas de naufrage, avaries en mer ou relâche forcée, chacune des Parties contractantes devra donner, en tant que les devoirs de la neutralité le permettent, aux navires de l'autre, qu'ils appartiennent à l'État ou à des particuliers, la même assistance et protection et les mêmes immunités que celles qui seront accordées en pareils cas aux navires nationaux. Les articles sauvés de ces navires naufragés ou avariés seront exempts de tous droits de douane, à moins qu'ils n'entrent dans la consommation intérieure, auquel cas ils seront tenus de payer les droits prescrits.

Artykuł XX.

W razie rozbicia się statku, uszkodzeń na morzu lub w razie zawinięcia do przystani ratunkowej winna każda z Stron umawiających się, o ile pozwala na to obowiązek neutralności, udzielać statkom Strony drugiej bez względu na to, czy one należą do państwa, czy do osób prywatnych, tej samej pomocy i ochrony oraz tych samych uwolnień, których się użycza w takich samych przypadkach statkom krajowym. Przedmioty, wyratowane z statków rozbitych lub uszkodzonych, winny być uwolnione od wszelkich ceł, o ile nie zostają zużytkowane wewnątrz kraju; w tym przypadku należy uiszczać od nich przepisane cła.

Article XXI.

Réserve faite des cas où ce Traité en dispose autrement de manière expresse, les Parties contractantes conviennent que, pour tout ce qui concerne le commerce, la navigation et l'industrie, tout privilège, faveur ou immunité quelconque, que l'une d'elles a déjà accordés ou accorderait à l'avenir aux ressortissants de tout autre État, seront étendus, immédiatement et sans condition, aux ressortissants de l'autre Partie contractante.

Artykuł XXI.

O ile w traktacie tym nie określono wyraźnie wyjątków, Strony umawiające się zgadzają się na to, że w wszystkich sprawach handlowych, żeglarskich i przemysłowych jakiegokolwiek rodzaju przywileje, ulgi lub uwolnienia, których obecnie udzieliła lub w przyszłości udzieli jedna z tych Stron przynależnym jakiegokolwiek innego państwa, będą rozszerzone natychmiast i bezwarunkowo na przynależnych Strony drugiej.

Article XXII.

Les dispositions du présent Traité sont applicables à tous les territoires et possessions appartenant à l'une ou à l'autre des Parties contractantes ou administrés par elle; elles s'étendent de même à tous les pays qui appartiennent à présent ou qui appartiendront à l'avenir au territoire douanier de chacune des Parties contractantes.

Artykuł XXII.

Postanowienia niniejszego traktatu należy stosować do wszystkich obszarów i posiadłości, należących do jednej lub drugiej Strony umawiającej się albo przez którąś z nich zarządzanych; należy je także stosować do wszystkich krajów, które z obszarem celnym jednej z Stron umawiających się obecnie są połączone lub w przyszłości połączone będą.

Article XXIII.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Tokio aussitôt que faire se pourra.

Artykuł XXIII.

Niniejszy traktat zostaje ratyfikowany a ratyfikacye wymieni się o ile możności jak najprędzej, w Tokio.

Il entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications et demeurera exécutoire jusqu'au 31 décembre 1917.

Dans le cas où ni la Monarchie austro-hongroise, ni le Japon n'aurait notifié, douze mois avant l'expiration de ladite période, son intention d'en faire cesser les effets, ledit Traité restera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à compter de la date où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncé.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition,

le 28 octobre 1912.

Comte Berchtold m. p. (L. S.)

S. Akidzuki m. p. (L. S.)

Schuster m. p. (L. S.)

Beöthy m. p. (L. S.)

Traktat ten ma wejść w życie w dwa tygodnie po wymianie ratyfikacyi i obowiązywać do dnia 31. grudnia 1917.

W razie jeżeliby ani Monarchia austryacko-węgierska ani Japonia na dwanaście miesięcy przed upływem wspomnianego czasokresu nie oznajmiły swego zamiaru zniesienia mocy obowiązującej traktatu, będzie niniejszy traktat obowiązywał aż do upływu roku od tego czasu, w którym jedna lub druga z Stron umawiających się go wypowie.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy niniejszy traktat i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Działo się to w Wiedniu, w podwójnem wygotowaniu,

dnia 28. października 1912.

Hrabia Berchtold wlr. (L. S.)

S. Akidzuki wlr. (L. S.)

Schuster wlr. (L. S.)

Beöthy wlr. (L. S.)

Nos visis et perpensis omnibus et singulis, quae in hoc tractatu continentur, ea rata grataque habere profitemur, verbo Nostro spondentes, Nos illa omnia fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae, die nono mensis Maii anno millesimo nongentesimo decimo tertio, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Marcus Comes a **Wickenburg** m. p.

Caes. et Reg. Caput Sectionis.

Powyższy traktat ogłasza się niniejszem po zasięgnięciu zgody obu Izb Rady państwa.

Wiedeń, dnia 27. czerwca 1913.

Stürgkh wlr.

Zaleski wlr.

Schuster wlr.

Zenker wlr.

119.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 31. maja 1913,

dotyczące zakazu handlu obnośnego w okręgu leczniczym Portorose.

Na zasadzie § 10. cesarskiego patentu z dnia 4. września 1852, Dz. u. p. Nr. 252, oraz § 5. przepisu wykonawczego do tegoż zabrania się handlu obnośnego w okręgu leczniczym Portorose na czas od dnia 1. kwietnia do dnia 15. października każdego roku.

Zakaz ten nie stosuje się do przynależnych do uprzywilejowanych pod względem handlu obnośnego okolic, wymienionych w § 17. patentu o handlu obnośnym oraz w odnośnych rozporządzeniach dodatkowych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 30 dni po jego ogłoszeniu w Dzienniku ustaw państwa.

Zaleski wlr. **Heinold** wlr.

Schuster wlr.

120.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 3. czerwca 1913,

dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa w Taborze.

Na podstawie § 14. *d*, ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się żeńską szkołę przemysłową szycia bielizny i krawiectwa w Taborze do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien kobiecych i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

121.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych oraz Ministrem robót publicznych z dnia 9. czerwca 1913,

dotyczące określenia zakresu działania Inspektoratu przemysłowego dla budowy dróg wodnych w Pradze.

§ 1.

Zakres działania Inspektoratu przemysłowego dla budowy dróg wodnych w Pradze ma w przyszłości obejmować:

1. Nadzór nad wszystkiemi wykonywanemi w Czechach robotami budowlanemi, ziemnemi i budowlanemi robotami wodnemi w celu budowy dróg wodnych po myśli § 1., lit. *b)* i *c)* ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. u. p. Nr. 66;

2. nadzór nad regulacyami rzek, przewidzianemi w § 5., ustęp 1., tej ustawy, względnie w ustawach krajowych dla Czech z dnia 13. lutego 1903, Dz. u. kr. Nr. 31, 32 i 33.

Nadzorowi temu podlegają nie tylko właściwe roboty budowlane, ziemne oraz budowlane roboty wodne lecz także wszystkie zakłady poboczne, prowadzone w związku z temi robotami, jak na przykład pracownie w celach napraw, zakłady ciesielskie, kamieniołomy, kopalnie żwiru i piasku oraz tym podobne, o ile zakłady te leżą blisko odnośnych miejsc budowy lub są z niemi połączone zapomocą własnych środków komunikacyjnych przedsiębiorstwa budowlanego.

§ 2.

Na zasadzie § 4. ustawy z dnia 17. czerwca 1883, Dz. u. p. Nr. 117, przydziela się nadto wymienionemu Inspektoratowi przemysłowemu nadzór nad wszystkiemi robotami kanalizacyjnemi w dorzeczu Łaby między Melnikiem i Uściem nad Łabą oraz nad prowadzeniem ruchu takich pływających objektów i stałych pogłębiaczy, których się używa przy tych robotach oraz przy robotach budowlanych, wymienionych w § 1. niniejszego rozporządzenia.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 1. września 1913. Z tą chwilą uchyla się z pod nadzoru właściwych pod innym względem terytoryalnych inspektoratów przemysłowych, względnie z pod nadzoru inspektora żeglugi śródlądowej wszystkie wyżej wymienione roboty i przedsiębiorstwa, o ile one już dotychczas podlegały inspekcyi przemysłowej.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LII. — Wydana i rozesłana dnia 30. czerwca 1913.

Treść: № 122. Ustawa, dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913.

122.

Ustawa z dnia 29. czerwca 1913,

dotycząca dalszego poboru podatków i opłat, tudzież pokrywania wydatków państwowych w czasie od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Upoważnienia, udzielone rządowi w §§ 1., 2. i 7. ustawy z dnia 31. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 2 z roku 1913, na czas od dnia 1. stycznia do dnia 30. czerwca 1913, w szczególności zaś upoważnienie, określone w § 2., bez zawartego tamże ograniczenia, przedłuża się na czas od dnia 1. lipca do dnia 31. grudnia 1913.

Indywidualny rozdział kontyngentu alkoholu, dokonany na zasadzie § 4. ustawy z dnia 4. lipca 1912, Dz. u. p. Nr. 127, utrzymuje się w mocy na kampanię 1913/14.

Upoważnia się rząd do użycia na dalszą budowę telefonów kwoty, zaoszczędzonej wskutek mniejszych wydatków przy nadzwyczajnych nakładach na cele państwowych kolei żelaznych, wynoszących kwotę 130,000.000 K, a dokonywanych po myśli § 5. ustawy z dnia 31. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 2 z roku 1913.

§ 2.

Ustawa niniejsza, której wykonanie poruczam Mojemu Ministrowi skarbu, wchodzi w życie dnia 1. lipca 1913.

Wiedeń, dnia 29. czerwca 1913.

Franciszek Józef wł*r.*

Stürgkh wł*r.* **Zaleski** wł*r.*

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LIII. — Wydana i rozesłana dnia 1. lipca 1913.

Treść: № 123. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, objaśnień do taryfy celnej, tudzież spisu przeciętnej wartości handlowej najważniejszych chemicznych materyałów pomocniczych i wytworów, podlegających wymiarowi cła od wartości według Nr. 622, który to spis wydano rozporządzeniem z dnia 27. maja 1911.

123.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 26. czerwca 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, objaśnień do taryfy celnej, tudzież spisu przeciętnej wartości handlowej najważniejszych chemicznych materyałów pomocniczych i wytworów, podlegających wymiarowi cła od wartości według Nr. 622, który to spis wydano rozporządzeniem z dnia 27. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 100.

Następujące postanowienia przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej, wydanych na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

I. Co do przepisu wykonawczego.

W dodatku *A* do § 13. p. w. do ustawy o taryfie celnej (stopy tary) należy w kolumnie „Stopy tary w procentach ciężaru brutto“ umieścić następujące uzupełnienie:

Przy Nrze 5. należy na końcu istniejących przepisów o tarze zamieścić:

Dla mielonego cynamonu:
10 w skrzyniach.

tudzież przy Nrach 599 *k* do 601 *d* dodać:

Dla azotanu amonowego
z Nru 599 *o*:
10 w beczkach wszelkiego rodzaju.

W dodatku *C* do § 18. p. w. do ustawy o taryfie celnej należy do rozdziału *a)* VI dodać następujący ustęp nowy:

Towary zapalne, zrobione z białego (żółtego) fosforu. ††)

Do tego należy zamieścić następującą uwagę na dole:

††) Zobacz Dz. u. p. Nr. 119 z roku 1909.

II. Co do objaśnień.

Po ustępie 4. uw. 5. do Nrów 102—106 należy zamieścić następujący nowy ustęp:

Pod takimi samymi warunkami można także oliwę kukurydzianą z Nru 104 denaturyzować i odprawiać według stopy celnej w kwocie 2 K.

Na końcu uw. do uwagi przy Nrach 204, 205 i 206 należy zamieścić następującą wskazówkę:

Zob. także ustęp 3. uw. do Nru 219.

Po ustępie 2. uw. do Nru 219 należy wstawić jako ustęp nowy:

Jeżeli zachodzą warunki, określone w uw. do Nru 206, można także sznury z włókien kokosowych odprawiać jako powrósła do snopów według uwagi do Nrów 204, 205 i 206.

Ustęp 4. uw. do Nru 439 ma opiewać:

Rury z kutego żelaza, wyciągane lub wyciągane na walcu, które przy wyciąganiu nabrały połysku, podpadają pod Nr. 439 *a*; natomiast wygładzone rury bez zespojeń do wyrabiania kół do jazdy, które często wypala się zapomocą oleju, poczem one otrzymują ciemny wygląd, należą do Nru 439 *b*.

W uw. do Nru 453. ustęp 1. należy w czwartym wierszu po słowach „wielkie, grube obcęgi“ dodać: „ważące więcej niż 1 *kg*“.

III. Co do spisu wartości.

W spisie przeciętnej wartości handlowej najważniejszych chemicznych materyałów pomocniczych i wytworów, podlegających wymiarowi cła od wartości według Nru 622., który wydano rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 27. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 100, należy przy słowie „karborund“ zamiast przeciętnej wartości handlowej oraz autonomicznej i umownej kwoty celnej od tego artykułu, wynoszących 350, względnie 52·50 i 40 K od 100 *kg* czystej wagi, zamieścić wartość 150 oraz autonomiczną, względnie umowną kwotę celną, wynoszącą 22·50 K od 100 *kg* czystej wagi.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LIV. — Wydana i rozesłana dnia 8. lipca 1913.

Treść: (№ 124—128.) 124. Obwieszczenie, dotyczące świadectw miejskiej żeńskiej szkoły przemysłowej w Prościejowie. — 125. Obwieszczenie, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa w Ołomuńcu. — 126. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Cyrkwenicy do urzędowej ekspedycyi wychodowej olejów mineralnych, podlegających opłatom od zużycia. — 127. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego w Predeal do kredytowania ceł. — 128. Obwieszczenie, dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej linii kolejki Stockhofstrasse—Herrenstrasse—Rudigierstrasse—Mozartstrasse—Weissenwolffstrasse w Lincu.

124.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 21. czerwca 1913,

dotyczące świadectw miejskiej żeńskiej szkoły przemysłowej w Prościejowie.

Na zasadzie § 14. *d*, ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się miejską żeńską szkołę przemysłową w Prościejowie do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien kobiecych i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

125.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 28. czerwca 1913,

dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa w Ołomuńcu.

Na podstawie § 14. *d*, ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się żeńską szkołę przemysłową szycia bielizny i krawiectwa w Ołomuńcu do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien kobiecych i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

126.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 28. czerwca 1913,

dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Cyrkwenicy do urzędowej ekspedycyi wychodowej olejów mineralnych, podlegających opłatom od zużycia.

Według oznajmienia królewsko-węgierskiego Ministerstwa skarbu upoważniono królewski Urząd celny poboczny II. klasy w Cyrkwenicy wyjątkowo do urzędowej ekspedycyi wychodowej olejów mineralnych, podlegających opłatom od zużycia.

Zaleski wlr.

127.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 2. lipca 1913,

dotyczące upoważnienia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego w Predeal do kredytowania ceł.

Według oznajmienia królewsko-węgierskiego Ministerstwa skarbu upoważniono królewsko-węgierski Urząd celny główny w Predeal do kredytowania ceł.

Zaleski wlr.

128.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 2. lipca 1913,

dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej linii kolejki Stockhofstrasse—Herrenstrasse — Rudigierstrasse — Mozartstrasse — Weissenwolffstrasse w Lincu.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach niższego rzędu z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, w porozumieniu z interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny Spółce dla tramwajów i urządzeń elektrycznych Linc-Urfahr żądanej koncesyi na budowę i utrzymywanie w ruchu elektrycznej wązkotorowej linii kolejki, prowadzącej od Urzędu liniowego dla podatków spożywczych przy ulicy Stockhofstrasse przez tę ulicę, przez Herrenstrasse, Rudigierstrasse, Mozartstrasse i Weissenwolffstrasse aż do nowych koszar w Lincu, a to pod warunkami i zastrzeżeniami określonymi bliżej w dalszym ciągu.

§ 1.

Co do koncesyonowanej linii kolejki korzysta Spółka z ulg skarbowych, przewidzianych w artykułach VI. do XII. ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

Czas trwania uwolnień podatkowych, przewidzianych w artykule X. ustawy powyższej, oznacza się na lat 25 począwszy od dnia dzisiejszego.

§ 2.

Spółka ma obowiązek ukończenia budowy i oddania do użytku publicznego wspomnianej na wstępie linii kolejki od Stockhofstrasse aż do punktu, położonego w pobliżu ewangelickiego szpitala przy Weissenwolffstrasse, najpóźniej w przeciągu roku, licząc od dnia dzisiejszego. Przedłużenie linii aż do nowych koszar należy wykończyć i tę przedłużoną linię oddać do użytku publicznego najpóźniej w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego.

Jako rękojmię dotrzymania powyższych terminów budowy złożyć ma Spółka na żądanie Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych. W razie niedotrzymania powyższych zobowiązań można uznać kaucyę tę za przepadłą.

Spółka jest zobowiązana do utrzymywania gotowej linii kolejki w nieustającym ruchu podczas całego okresu koncesyjnego, trwającego aż do dnia 30. kwietnia 1957.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej linii kolejki nadaje się Spółce prawo wywłaszczania według postanowień odnośnych przepisów ustawowych.

Takie samo prawo przyzna się Spółce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie uznałby Rząd za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

Przy budowie koncesyonowanej linii kolei i ruchu na niej stosować się winna Spółka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego i do technicznych warunków koncesyjnych, ustanowionych przez Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności zaś do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238 i do

regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, o ile one w myśl postanowień rozdziału *B* ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, mają zastosowanie do kolejek, oraz do innych ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości, wreszcie do zarządzeń Ministerstwa kolei żelaznych i innych władz powołanych.

§ 5.

Zresztą należy uważać wymienioną na wstępie linię kolejki jako istotną część składową przedsiębiorstwa elektrycznych wązkotorowych kolejek z Lincu do Urfahr i z Lincu do Kleinmünchen, będącego przedmiotem obwieszczeń c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 30. kwietnia 1897, Dz. u. p. Nr. 121, i z dnia 9. kwietnia 1902, Dz. u. p. Nr. 73. Wobec tego należy analogicznie stosować także do wymienionej obecnie linii kolejki §§ 4. oraz 6. do 14. włącznie wspomnianego na początku obwieszczenia ze zmianami i uzupełnieniami, określonemi w § 4. wymienionego na drugiem miejscu obwieszczenia.

Przytem należy przepisane w punkcie 4. § 4. wspomnianego na ostatku obwieszczenia zaopatrzenie na wypadek niezdolności do pracy i na starość funkcyonaryuszy, zatrudnionych w przedsiębiorstwie kolejowem, oraz ich rodzin przeprowadzić w ten sposób, że Spółka będzie miała obowiązek zgłaszać w zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie pensyjnej stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy wozów, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

Forster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LV. — Wydana i rozesłana dnia 12. lipca 1913.

Treść: № 129. Rozporządzenie, którem prostuje się, względnie uzupełnia się niektóre postanowienia „Przepisu, tyczącego się organizacyi pospolitego ruszenia królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii“, ogłoszonego rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1907.

129.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 21. czerwca 1913,

którem prostuje się, względnie uzupełnia się niektóre postanowienia „Przepisu, tyczącego się organizacyi pospolitego ruszenia królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii“, ogłoszonego rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1907, Dziennik ustaw państwa Nr. 150.

Artykuł I.

W „Przepisie, tyczącym się organizacyi pospolitego ruszenia królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii“, ogłoszonym rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1907, Dziennik ustaw państwa Nr. 150, należy uskutecznić następujące sprostowania, względnie uzupełnienia, a mianowicie:

Na stronie 538. punkt 3. (wiersz 17. od góry), należy zamiast „półbrygad“ umieścić „pułków“;

w punkcie 10. należy uwagę na dole *) całkiem skreślić;

na stronie 539. należy przed punktem 11. zamieścić jako dalszy ciąg punktu 10.:

„Wyjątki dla ostatnich lat, uwidocznionych w rejestrze pospolitego ruszenia, zachodzą co do tych, którzy

a) przed rozpoczęciem się obowiązku do służby w pospolitem ruszeniu wstąpili dobrowolnie do służby czynnej w wojsku wspólnem (marynarce wojennej) lub w obronie krajowej, albo

b) po myśli § 1. ustawy z dnia 25. grudnia 1893 o c. k. obronie krajowej (Dz. u. p. Nr. 200) po chwili ogłoszenia tej ustawy, t. j. po dniu 30. grudnia 1893, służyli trzeci rok, względnie dłużej niż dwa lata i sześć miesięcy w stanie czynnym obrony krajowej, albo

c) asenterowani na zasadzie ustawy o służbie wojskowej z roku 1912 odbyli w którejś części siły zbrojnej trzyletnią, względnie w marynarce wojennej czteroletnią regularną służbę czynną.

Dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu

ad *a)* rozciąga się obowiązek służby w pospolitem ruszeniu po myśli § 2., ustęp 2., ustawy o pospolitem ruszeniu po dopełnieniu ich całego ustawowego obowiązku służbowego jeszcze na dziesięć bezpośrednio następujących lat;

ad *b)* ma się skończyć obowiązek służby w pospolitem ruszeniu w tym roku, w którym ukończą 40. rok życia;

ad *c)* odpadają po myśli § 8., ustęp ostatni, o służbie wojskowej z roku 1912 w razie odbycia trzyletniej regularnej służby czynnej dwa ostatnie lata, w razie zaś odbycia czteroletniej regularnej służby czynnej w marynarce wojennej odpada 5 ostatnich lat regularnego ustawowego obowiązku służby w pospolitem ruszeniu.“

Na stronie 540. należy ustęp 2. punktu 14. w zupełności skreślić; dalej należy w punkcie 17. (wiersz ostatni od dołu) zamiast „§ 15.“ wstawić „§ 24.“ a na stronie 541. (w wierszu pierwszym od góry) po „Część I.“ wstawić: „Zeszyt 1.“;

na stronie 541., punkt 19. (w wierszu 22. i 23. od góry) należy zamiast „§§ 18., 24., 25., 28., 29., 30. i 31.“ wstawić: „§§ 22., 28., 29., 32., 33., 34. i 35.“ i (w wierszu 24. od góry i 3. od dołu) oraz w uwadze na dole po „część I.“ wstawić „zeszyt 1.“; w wierszu 2. punktu 22. należy zamiast „trzeciej od końca“ umieścić: „trzeciej z kolei najmłodszej“; w końcu należy cały ustęp lit. *d)* w punkcie 22. skreślić a natomiast wstawić: zostali sklasyfikowani przy poborze jako „niezdatni do służby pod bronią“, tudzież należy skreślić cały ustęp lit. *e)* w punkcie 22.;

na stronie 543. w punkcie 25., *d)* należy zamiast „§ 10“ umieścić: „§ 7.“; następnie należy skreślić osnowę ustępu lit. *f)*; ustęp *g)* otrzyma oznaczenie „*f)*“; oprócz tego należy skreślić (w wierszu 20. od dołu) „i *g)*“ a natomiast umieścić: „i *f)*“, w końcu zaś w punkcie 27. (w wierszu 19. od góry) zamiast „końca marca“ wstawić „końca kwietnia“;

na stronie 544., w punkcie 29. *h)* należy zamiast „§ 10.“ zamieścić „§ 7.“ a w punkcie 30. (w wierszu 12. od dołu) zamiast „marca“ umieścić „kwietnia“;

na stronie 545. należy skreślić ustęp 2. punktu 36.;

na stronie 548. należy w ustępie 2. punktu 50. w wierszu drugim po „te świadectwa uwolnienia“ wstawić: „oraz świadectwa, wygotowywane na zasadzie postanowień punktu 57. według wzoru 12.“;

na stronie 548., punkt 50., *d)* należy skreślić: „tudzież w okręgu Limu“ oraz „względnie wojskowym komendom stacyjnym, znajdującym się w okręgu Limu,“; po „i“ należy umieścić: „to“; dalej należy ustęp lit. *e)* całkiem skreślić, a w wierszu 25. od góry zamiast „*c)*, *d)* i *e)*“ umieścić: „*c)* i *d)*“;

jako ustęp przedostatni punktu 50. należy wstawić:

„Świadectwa uwolnienia dla osób, które przebywają za granicą, należy w zasadzie wydawać tym osobom dopiero po ich powrocie do ojczyzny i aż do tego czasu przechowywać je w ich ojczystych politycznych władzach powiatowych. Wolno wydawać tego rodzaju świadectwa uwolnienia godnym zaufania osobom pośredniczącym w celu doręczenia. C. i k. władze reprezentacyjne winny zwracać odnośnym osobom uwagę na te postanowienia przy oddawaniu paszportu pospolitego ruszenia lub jakiego innego wojskowego dokumentu legitymacyjnego.“;

na stronie 550., punkt 59. należy (w wierszu 20. do 24. od góry) skreślić: „przepisów dla c. i k. misyi . . . . (aż do) . . . . postanowień, zawartych w § 2., punkt 5.—7.)“ i wstawić natomiast: „postanowień §§ 62. do 65. włącznie przepisów o służbie wojskowej część I., zeszyt 1.“; w punkcie 60. należy zamiast „§ 25.“ umieścić „§ 29., *A*“ a po „część I.“ wstawić: „zeszyt 1.“;

na stronie 551., punkt 67., należy zamiast „§ 47. przepisów o służbie wojskowej, część II.“ umieścić: „§ 57. ustawy o służbie wojskowej“; na stronie 552., w punkcie 68., *a)* należy skreślić ustęp 3. i 4. a ustępy 5., 6. i 7. oznaczyć jako „3., 4. i 5.“; dalej należy w nowym ustępie 4. i 5. zamiast „w Obszarze zajętym“ umieścić, a mianowicie: w ustępie 4. „w tych krajach“ a w ustępie 5.: „w Bośni i Hercegowinie“; w końcu zaś (w wierszu 20. od góry) zamiast „5., 6. i 7.“ wstawić: „3., 4. i 5.“; w punkcie 68., *b)* (strona 552.) należy po słowach „znajdują się“: „osoby objęte wnioskiem na wyłączenie“ wstawić: „ , względnie której przydzielone są osobno dyrekcye (zarządy) zakładów ruchu:“;

na stronie 552., punkt 68., *b)*, należy (przed punktem 69.,) skreślić cały ustęp 4. i wstawić jako nowy ustęp „4.“: „ze strony dyrekcyi (zarządów) kolei żelaznych (kolei elektrycznych), przedsiębiorstw tramwajów parowych i żeglugi parowej odnośnie do ich funkcyonaryuszy według postanowień załącznika IV. *a*“; jako zapisek na boku do tego punktu należy umieścić: „Załącznik IV., *a*“; w punkcie 72. (na stronie 553.) należy zamiast „§ 56.“ umieścić „§ 57.“;

na stronie 558., punkt 86., należy na końcu ustępu 1. wstawić: „ , wyłączenia ad punkt 83., *b)*, *c)* i *d)* zachowują jednak ważność tylko na czas uruchomienia.“

Na stronie 559., punkt 88., należy (w wierszu 26. i 27. od dołu) skreślić „15. ewentualnie“, a (w wierszu 24. i 25. od dołu) „personal kancelaryjny pomocniczy jednak tylko do 15. dnia“; w wierszu 21. od dołu należy zamiast „ . . . pierwszego lub drugiego z powyższych terminów . . . “ wstawić: „wspomnianego terminu“; w wierszu 14. od dołu należy wstawić po „punktu“: „za pomocą spisu (in duplo) według wzoru 14.“, a po „kwietnia“: „ , wnioski politycznych władz powiatowych za pośrednictwem ich przełożonych władz krajowych“: jako ostatni ustęp punktu 88. należy wstawić: „W przypadkach całkiem wyjątkowych może Ministerstwo obrony krajowej względnie komendy terytoryalne obrony krajowej pozostawić także takie osoby obowiązane do służby w pospolitem ruszeniu a zatrudnione w służbie publicznej, które z powodu swego zawodu nie mogą być natychmiast zbyteczne na swoich posadach w służbie cywilnej, na zajmowanych przez nich posadach służbowych aż do 26. dnia mobilizacyi.

Odnośne wnioski należy stawiać po myśli powyższych postanowień.“

W punkcie 89. (w wierszu 6. od dołu i 1. od góry) należy zamiast „15.“ umieścić „26.“;

na stronie 562., punkt 99., należy skreślić w lewej kolumnie, wierszu 3. od dołu, słowo: „okręgowej“, zaś w prawej kolumnie, wierszu 5. od góry słowo: „okręgowym“; dalej należy (w kolumnie

prawej w wierszu 10. od góry) zamiast: „Obszarze zajętym“ umieścić: „Bośni i Hercegowinie“;

na stronie 566., punkt 124., należy zamiast: „Obszaru zajętego“ umieścić: „Bośni i Hercegowiny“;

na stronie 567., punkt 129. (w wierszu 9. od dołu) należy zamiast „§ 10.“ umieścić „§ 7.“;

na stronie 567. i 568. tytuł rozdziału V. i §§ 23. i 24. mają opiewać obecnie:

Rozdział V.

Podział oddziałów pospolitego ruszenia. Kadry pospolitego ruszenia. Przygotowania do wystawienia oddziałów pospolitego ruszenia i kadrów pospolitego ruszenia. Inne formacye pospolitego ruszenia. Postanowienia o obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu a przeznaczonych do szczególnych czynności służbowych w celach wojennych.

§ 23.

Podział oddziałów pospolitego ruszenia. Kadry pospolitego ruszenia.

132. Oddziały pospolitego ruszenia dzielą się na polowe formacye i zapasowe formacye pospolitego ruszenia; organizacya ich określona jest w osobnych instrukcyach.

133. Przed wystawieniem polowych i zapasowych formacyi pospolitego ruszenia odbywa się w regule, również według osobnych wskazówek, tworzenie kadrów pospolitego ruszenia.

§ 24.

Przygotowania do wystawienia oddziałów pospolitego ruszenia i kadrów pospolitego ruszenia.

134. Dla wystawienia oddziałów pospolitego ruszenia i kadrów pospolitego ruszenia należy poczynić przygotowania według zarządzeń Ministerstwa obrony krajowej.

Na podstawie tych zarządzeń mają komendy terytoryalne obrony krajowej poczynić w własnym zakresie przygotowania oraz udzielić potrzebnych jeszcze wskazówek komendom okręgów pospolitego ruszenia.

135. Żołnierzy pospolitego ruszenia, potrzebnych dla kadrów pospolitego ruszenia, z wyjątkiem Tyrolczyków i Przedarulańczyków, należy bez względu na ich przynależność, wybierać o ile możności w obrębie mających się powołać klas wieku z pośród obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu korzystnie opisanych pod względem zachowania się, którzy są zamieszkali w okręgu pospolitego ruszenia; za podstawę w tym względzie służą znajdujące się w komendach okręgów pospolitego ruszenia karty ewidencyjne co do pobytu (karty meldunkowe pospolitego ruszenia) oraz istniejące ewentualnie dokumenty księgi etatowej.

Tym obowiązanym do służby w pospolitem ruszeniu należy wręczyć karty przeznaczenia, i winni oni w razie mobilizacyi wstępować w szeregi według wskazówek, zawartych w tych kartach lub też będą powoływani do służby w pospolitem ruszeniu zapomocą kart powołania.

Na stronie 570., punkt 143., ustęp ostatni, należy umieścić zamiast „w obszarze zajętym“ — „w Bośni i Hercegowinie; w punkcie 144. (na stronie 571., w wierszu 14. od góry) zamiast „Obszaru zajętego“: „do Bośni i Hercegowiny“ i (w wierszu 23. od góry) zamiast „do Obszaru zajętego“ — „do Bośni i Hercegowiny“;

na stronie 572. należy skreślić ustęp 2. punktu 150;

na stronie 573. i 574.: punkty 157. i 158. należy skreślić a umieścić natomiast:

157. Oddziały pospolitego ruszenia zaopatrzone będą w ogólności w mundur i rynsztunek wojskowy, zaś formacye polowe pospolitego ruszenia będą uposażone także w przepisane pociągi wojskowe.

Żołnierzom pospolitego ruszenia, przydzielonym do polowych i zapasowych formacyi pospolitego ruszenia, którzy przyniosą z sobą parę zdatnych do używania w polu trzewików (butów, opanków) i mogą ich używać zamiast obuwia skarbowego, wypłaci się za to w gotówce jako wynagrodzenie kwotę pieniężną, odpowiadającą pełnej wartości odnośnego obuwia skarbowego.

Co do zaopatrzenia terytoryalnych formacyi pospolitego ruszenia i oddziałów robotniczych w mundur i rynsztunek obowiązują postanowienia odnośnych instrukcyi.

158. Wszystkie osoby pospolitego ruszenia nie umundurowane zupełnie po wojskowemu otrzymają czarnożółtą, łatwo widzialną opaskę na ramię podług wzoru 30. i obowiązani są zarówno w interesie własnym jak i ze względu na swych towarzyszy nosić tę opaskę na lewem ramieniu, ażeby w wszelkich okolicznościach łatwo mogli być rozpoznani, jako należący do wojska, zostającego pod opieką prawa narodów. Wzór 30.

Podoficerowie i frajtrzy (przywódcy patroli) noszą podczas czynnej służby wojskowe odznaki honorowe i rozpoznawcze, a mianowicie gwiazdki dystynkcyjne (galony) na kołnierzu munduru według przepisu istniejącego dla obrony krajowej (strzelców krajowych) i portepee przy broni przybocznej.

Żołnierzom pospolitego ruszenia, nie przydzielonym do polowych i zapasowych formacyi pospolitego ruszenia oraz nie przeznaczonych w celu uzupełnienia wojska (marynarki wojennej) i obrony krajowej, którzy w czasie swej służby czynnej noszą

własną odzież i własne trzewiki (buty, poanki), należy się przez cały czas używania tych rzeczy odszkodowanie dzienne w kwocie 20 h za odzież i 10 h za trzewiki; ci zaś, którzy wstępują w szeregi ubrani w czapkę polową, bluzę, spodnie tej barwy i tego kroju jak u obrony krajowej (strzelców krajowych) i w parę trzewików (butów, opanek), dających się dobrze używać w marszach, pobierać będą odszkodowanie dzienne w kwocie 40 h.

Każdy żołnierz pospolitego ruszenia otrzyma „kartę legitymacyjną pospolitego ruszenia“ Wzór 31. podług wzoru 31., tudzież mosiężną puszkę na nią wraz z sznurem i winien tę kartę legitymacyjną zawsze nosić przy sobie, dobrze schowaną; bliższe postanowienia dołączone są do wymienionego wzoru.“

Na stronie 575., punkt 166., należy skreślić ustęp 1. a w ustępie 2. zamiast: „w Obszarze zajętym lub w obszarze Limu“ umieścić: „w Bośni i Hercegowinie“; jako obecny ustęp 2. (po „w rękach“) należy wstawić:

„Obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, służący na parowcach handlowych, pozostających w posiadaniu prywatnem, których w razie mobilizacyi używa się do celów wojskowych, otrzymają od komisyi osobno do tego upoważnionych zawiadomienie, że zostają objęci uskutecznionem zapowiedzeniem i powołaniem pospolitego ruszenia.“;

na stronie 575. i 576. należy punkt 170. całkiem skreślić i wstawić natomiast:

„**170.** Nadto winni zgłosić się do szeregów:

a) obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, będący obywatelami austryackimi lub węgierskimi, którzy są przeznaczeni do zastępowania ubytków w wojsku, marynarce wojennej i obronach krajowych — bez względu na miejsce pobytu i prawo swojszczyzny — bezpośrednio do stacyi uzbrojenia, uwidocznionej w paszporcie pospolitego ruszenia;

b) z pośród powołanych obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, nie przeznaczonych do zastępowania ubytków w wojsku, marynarce wojennej i obronach krajowych (strzelcach krajowych), ci, którzy

α) są obywatelami austryackimi — z wyjątkiem wymienionych w dalszym ciągu pod lit. β) i γ) — wprost do komendy okręgu pospolitego ruszenia (ekspozytury pospolitego ruszenia) ich miejsca pobytu,

β) mają prawo swojszczyzny w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem Tyrolu i Przedarulanii, przebywają jednak w krajach Korony węgierskiej, w Bośni i Hercegowinie lub za granicą, wprost do właściwej ze względu na prawo swojszczyzny komendy okręgu pospolitego ruszenia,

γ) mają prawo swojszczyzny w Tyrolu i Przedarulanii, przebywają jednak poza tymi oboma krajami, wprost do komendy okręgu pospolitego ruszenia Nr. I. w Insbruku.

δ) są przynależni do krajów Korony węgierskiej, przebywają jednak w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, wprost do właściwej król.-węg. komendy pospolitego ruszenia.

Do komendy okręgu pospolitego ruszenia, właściwej ze względu na miejsce pobytu, winni zgłosić się do szeregów — bez względu na swoje przeznaczenie co do zgłoszenia się do szeregów — ci obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, którzy bezwarunkowo nie są zdolni do służby orężnej w pospolitem ruszeniu, a co do których nie powzięto jeszcze uchwały względem ich fizycznego uzdolnienia do służby w pospolitem ruszeniu, dalej ci obowiązani do służby w pospolitem ruszeniu, którzy nie posiadając żadnego wojskowego dokumentu legitymacyjnego nie wiedzą wcale, dokąd mają się zgłosić; tym ostatnim należy po ewentualnym stwierdzeniu ich miejsca zgłoszenia się wydać poświadczenie uwierzytelniające i polecić im bezpośrednie zgłoszenie się do szeregów.

W punkcie 171. należy skreślić w ustępie 1. i w ustępie ostatnim: „i Obszaru zajętego“;

na stronie 577., punkt 178., *b)*, należy zamiast „III.“ umieścić „II.“ a po „część I.“ wstawić: „zeszyt 1.“.

na stronie 579. należy w tytule § 38. zamiast „batalionów pospolitego ruszenia“ umieścić „oddziałów pospolitego ruszenia; nadto należy skreślić cały punkt 189. oraz 1. i 2. ustęp punktu 190. i wstawić natomiast:

„**189.** Kadry pospolitego ruszenia formuje się z umyślnie już w tym celu przeznaczonych w czasie pokoju oficerów i żołnierzy.

Celem tych kadrów jest: przygotowanie utworzenia polowych i zapasowych formacyi pospolitego ruszenia, współdziałanie przy przeglądzie zgłaszających się obowiązanych do pospolitego ruszenia i zapoznanie oficerów i podoficerów z ich przyszłym zakresem działania.

W dniu, w którym zaczyna się ogólne wstępowanie w szeregi obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, należy kadry pospolitego ruszenia rozwiązać i wcielić do tych oddziałów, względnie poddziałów, przy których utworzeniu mają one współdziałać.

Jeżeli oddziały pospolitego ruszenia tworzy się bez poprzedniego formowania kadrów, natenczas należy w tych stacyach, w których znajdują się oddziały uzupełniające obrony krajowej (strzelców krajowych), użyć tychże do współdziałania przy utworzeniu tych oddziałów.

Oddziały pospolitego ruszenia.

190. Formacye polowe i zapasowe pospolitego ruszenia tworzy się w stacyach uzbrojenia pospolitego ruszenia, oznaczonych przez Ministerstwo obrony krajowej, a zarówno tworzenie to jak i przydział żołnierzy pospolitego ruszenia ma się odbywać według wydanych co do tego osobnych postanowień.“ —;

Oprócz tego należy (przed punktem 192.) skreślić słowa: „Bataliony terytoryalne“ i cały punkt 192.; w punkcie 193. należy zamiast: „batalionów wychodnych i terytoryalnych“ umieścić: „polowych i zapasowych formacyi pospolitego ruszenia“;

na stronie 580., punkt 194., ustęp 1. i 2., należy umieścić zamiast „batalionu“: „oddziału“, — w punkcie 195., ustęp 1., zamiast „dowódcom batalionów“: „komendantom oddziałów“, — w punkcie 196., ustęp 1. (na stronie 581.), zamiast „Oddział sztabowy“: „Oddziały sztabowe“ — i zamiast „Komendzie batalionu“: „Komendzie oddziału“;

na stronie 581., punkt 197., należy skreślić: „Personal . . . (aż do) . . . jest przydzielony, zaś“, słowo następne „personal“ napisać dużą literą „Personal“, a po słowie „ruszenia“ wstawić: „należy utrzymywać jako nadkompletny“:

w punkcie 201. (w wierszu 2. i 3. od dołu) należy umieścić zamiast: „tego batalionu pospolitego ruszenia“: „tego oddziału broni pospolitego ruszenia“, zaś w punkcie 203., ustęp 1. (strona 582.) zamiast „dowódcy oddziału“: „komendanta“;

na stronie 583. należy skreślić: W punkcie 208. „(§ 26 : 2 przepisów wojskowych B—2, część IV.)“, a w punkcie 209. słowa: „tudzież w Bośni i Hercegowinie“;

na stronie 584. należy skreślić: ustęp 2. punktu 217.; nadto należy w punkcie 218., *b)* zamiast „stosownie do § 57. przepisów o służbie wojskowej, część II.“ umieścić: „dla nich“, a na końcu skreślić słowo: „oraz“; jako nowy punkt 218., *c)* należy wstawić: „te osoby jeszcze obowiązane do służby w pospolitem ruszeniu, które po sklasyfikowaniu ich podczas ich służby jako niezdatnych do wszelkiej służby w pospolitem ruszeniu, uwolnieni zostali z wojska, marynarki wojennej lub obrony krajowej i otrzymali świadectwa uwolnienia, oraz“; następny punkt „*c)*“ ma otrzymać oznaczenie „*d)*“;

na stronie 584., punkt 220., należy po „stosowane postanowienia punktu 50.;“ wstawić: „dla osób, znajdujących się za granicą winny przynależne polityczne władze powiatowe przesyłać paszporty pospolitego ruszenia celem doręczenia wprost Ministerstwu obrony krajowej“; na stronie 585., punkt 229., należy skreślić: „i w Obszarze zajętym“;

na stronie 586., punkt 233., należy zamiast „krajów“ wstawić: „okręgów terytoryalnych“; w punkcie 234. należy umieścić zamiast „Sztab batalionowy, którego“: „Sztaby, których“;

na stronie 586. *a*, punkt 236., ustęp 1., należy skreślić: „(batalionu, kompanii, oddziału itp.)“;

na stronie 594., w wzorze 8., należy skreślić ustęp przedostatni i ostatni (od „Tenże . . . (aż do) . . . niniejszy“) i wstawić natomiast: „Tenże odbył z dniem 31. grudnia 19 . . także ogólny obowiązek służby w pospolitem ruszeniu i ma prawo nosić . . .

Dokument ten nie uwłacza ewentualnemu szczególnemu obowiązkowi służby w pospolitem ruszeniu.“;

w drugim wierszu punktu 1. uwagi należy zamiast „zupełnem dopełnieniu“ umieścić: „dopełnieniu ogólnego“;

na stronie 614., w wzorze 36., należy w nagłówku zamiast: „18“ umieścić „7“; nadto należy na końcu wzoru zamiast słowa „Uwaga“ umieścić słowa: „Uwaga na dole“.

Na stronie 631. do 637. Zamiast załącznika I. należy umieścić dołączony nowy załącznik I.

Na stronie 640. Zamiast załącznika IV. należy umieścić dołączony nowy załącznik IV.

Po nowym załączniku IV. należy wstawić nowy załącznik IV., *a)*.

Artykuł II.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Georgi wlr.

Załącznik I
do § 2.

Podział królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa na okręgi pospolitego ruszenia.

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr.	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Kraków.						
Margrabstwo Moraw	Namiestnictwo w Bernie	**Ołomuniec**	13	Ołomuniec	Bārn. Ołomuniec (miasto), Ołomuniec (okolica), Prościejów	**Ołomuniec** (Kom. okr. posp. rusz.)
					Hranice, Przerów, Sternberg	**Hranice** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Schönberg Morawski	Litowel, Morawska Trzebowa	**Ołomuniec** (Kom. okr. posp. rusz.)
					Zabrzech, Schönberg Morawski, Rymarzów	**Schönberg Morawski** (Ekspozytura posp. rusz.)
Księstwo Śląska	Rząd krajowy w Opawie	**Opawa**	15	Opawa	Freiwaldau, Freudental, Karniów, Opawa (miasto), Opawa (okolica), Bilowiec	**Opawa** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Cieszyn	31	Cieszyn	Bielsko (miasto), Bielsko (okolica), Fryszlat, Frydek (miasto), Frydek (okolica), Cieszyn	**Cieszyn** (Kom. okr. posp. rusz.)
Margrabstwo Moraw	Namiestnictwo w Bernie				Morawska Ostrawa, Mistek, Nowy Jiczyn	
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Kraków**	16	Wadowice	Biała, Myślenice, Oświęcim, Żywiec, Wadowice	**Kraków** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Kraków	Bochnia, Chrzanów, Kraków (miasto), Kraków (okolica), Podgórze, Wieliczka	

Uwaga. Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia są zarazem siedzibą komendy okręgu pospolitego ruszenia albo ekspozytur pospolitego ruszenia; jedyny wyjątek w tym względzie uwidoczniony jest na ostatniej stronie niniejszego załącznika.

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr.	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Nowy Sącz**	**32**	Nowy Sącz	Gorlice, Grybów, Limanowa, Nowy Targ, Nowy Sącz	**Nowy Sącz** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzącym z powiatów politycznych oznaczonych przez „1)“: **Tarnów** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Tarnów	Brzesko [1]), Dąbrowa [1]), Jasło, Pilzno [1]), Tarnów [1])	
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Wiedeń.						
Arcyksięstwo Austryi poniżej Anizy	Namiestnictwo w Wiedniu	**Wiedeń**	**1**	Wiedeń *A*	Wiedeń, miasto stołeczne i rezydencyjne	**Wiedeń** (Kom. okr. posp. rusz. Nr. 1.)
		Wiedeń	**39**	Wiedeń *B*	Baden, Bruck nad Litawą, Floridsdorf (okolica), Gänserndorf, Hietzing (okolica), Korneuburg, Mistelbach, Mödling, Neunkirchen, Oberhollabrunn, Tulln, Wiener Neustadt (miasto) Wiener Neustadt (okolica)	**Wiedeń** (Kom. okr. posp. rusz. Nr. 39.)
		St. Pölten	**21**	St. Pölten	Amstetten, Gmünd, Horn, Krems, Lilienfeld, Melk, Pöggstall, St. Pölten, Scheibbs, Waidhofen nad Thayą, Waidhofen nad Ipusą (miasto), Zwettl	**St. Pölten** (Kom. okr. posp. rusz.)
Margrabstwo Moraw	Namiestnictwo w Bernie	**Berno**	**14**	Berno	Boskowice, Berno (miasto), Berno (okolica), Tysznów, Wyszków	**Berno** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Znojmo	**24**	Znojmo	Auspitz, Budziejowice Morawskie Morawski Krymlów, Mikołajów, Znojmo (miasto), Znojmo (okolica)	**Znojmo** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „2)“ **Igława** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Igława	Daczyce [2]), Międzyrzecze Wielkie, Igława (miasto) [2]), Igława (okolica) [2]), Nowe Miasto, Trzebicz [2])	
		Kromieryż	**25**	Kromieryż	Kyjów, Hodonin, Holeszów, Kromieryż (miasto), Kromieryż (okolica), Bród Węgierski, Hradyszcze Węgierskie (miasto), Hradyszcze Węgierskie (okolica), Międzyrzecze Wołoskie, Wszetyn	**Kromieryż** (Kom. okr. posp. rusz.)

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr. okręgu pospolitego ruszenia	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Grac.						
Księstwo Styryi	Namiestnictwo w Gracu	**Grac**	**3**	Grac	Grac (miasto), Grac (okolica), Hartberg, Voitsberg, Weiz	**Grac** (Kom. okr. posp. rusz.)
					Bruck nad Murem, Gröbming, Judenburg, Leoben, Liezen, Mürzzuschlag, Murau	**Leoben** (Ekspozytura posp. rusz.)
		Marburg	**26**	Marburg	Deutschlandsberg, Feldbach, Leibnitz, Marburg (miasto), Marburg (okolica), Radkersburg	**Marburg** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „1)“: **Cilli** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Cilli	Cilli (miasto) [1]), Cilli (okolica) [1]), Gonobitz [1]), Luttenberg, Pettau (miasto), Pettau (okolica), Rann [1]), Windischgraz	
Księstwo Karyntyi	Rząd krajowy w Celowcu	**Celowiec**	**4**	Celowiec	Hermagor, Celowiec (miasto), Celowiec (okolica), Spittal, St. Veit, Villach, Völkermarkt, Wolfsberg	**Celowiec** (Kom. okr. posp. rusz.)
Księstwo Krainy	Rząd krajowy w Lublanie	**Lublana**	**27**	Lublana	Gottschee, Gurkfeld, Krainburg, Lublana (miasto), Lublana (okolica), Littai, Radmannsdorf, Rudolfswert, Stein, Tschernembl	**Lublana** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Tryest	Postojna, Loitsch	
Uksiążęcone Hrabstwo Gorycyi i Gradyski	Namiestnictwo w Tryeście				Gorycya (miasto), Gorycya (okolica), Gradyska, Monfalcone, Tolmein,	
Margrabstwo Istryi, uksiążęcone Hrabstwo Gorycyi i Gradyski, miasto Tryest z okręgiem	Namiestnictwo w Tryeście	**Pisino**	**5**	Tryest	Capodistria, Sesana, Tryest	**Tryest** (Ekspozytura posp. rusz.)
					Lussin, Mitterburg (Pisino), Parenzo, Pola, Rovigno (miasto), Veglia, Volosca	**Pisino** (Kom. okr. posp. rusz.)

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr. okręgu pospolitego ruszenia	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Praga.						
Królestwo Czech	Namiestnictwo w Pradze	**Cheb**	6	Cheb	Asch, Cheb, Falknów, Kraslice, Karlsbad, Marienbad, Neudek, Plana, Tachów Tepla	**Cheb** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Pilzno	7	Pilzno	Horszów-Tyn, Strzybro, Pilzno, Przestyce, Domažlice	**Pilzno** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Praga	8	Praga	Brandys nad Łabą, Karlin, Kladno, Królewskie Winogrady, Melnik, Praga (miasto), Szlany, Śmichów, Żyżków	**Praga** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Pisek	28	Pisek	Blatna, Klatowe, Pisek, Suszyce, Strakonice	**Pisek** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „1)“: **Beneszów** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Beneszów	Beneszów [1]), Milewsko, Przybram [1]), Sedlczany [1])	
		Budziejowice	29	Budziejowice	Budziejowice, Kaplice, Krumłów, Tyn nad Wełtawą, Prachatyce	**Budziejowice** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „2)“: **Jędrzychowe Hradce** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Jędrzychowe Hradce	Kamienica nad Lipą [2]) Jędrzychowe Hradce [2]), Pielgrzymów [2]), Tabor, Trzeboń [2])	
		Beruń	38	Beruń	Horzowice, Žlutyce, Podborzany, Rakownice	**Beruń** (Kom. okr. posp. rusz.)
					Kralowice, Rokiczany	**Rokiczany** (Ekspozytura pos. rusz.)

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr. okręgu pospolitego ruszenia	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Litomierzyce.						
Królestwo czeskie	Namiestnictwo w Pradze	**Litomierzyce**	9	Litomierzyce	Uście nad Łabą, Litomierzyce, Rudnice, Rumburg, Szluknów, Dzieczyn, Warnsdorf	**Litomierzyce** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „1)“: **Chomutów** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Chomutów	Most [1]), Duchcow, Kadań [1]), Chomutów [1]), Laun, Przysecznice [1]), Żatec [1]), Jachimów [1]), Teplice	
		Młody Bolesław	10	Młody Bolesław	Czeski Bród, Młody Bolesław, Kolin, Kutna Hora, Nowy Bydżów, Podiebrad	**Młody Bolesław** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „2)“: **Turnów** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Turnów	Czeska Lipa, Duba, Niemiecka Jabłonna, Frydland [2]), Jablonice nad Nisą [2]), Mnichowe Hradyszcze [2]), Reichenberg (miasto), Reichenberg (okolica), Turnów [2])	
		Jiczyn	11	Jiczyn	Wrchlaby, Jiczyn, Nowa Paka, Semily, Jilemnice, Trutnów	**Jiczyn** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych oznaczonych przez „3)“: **Jaromierz** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Kralowy Hradec	Brumów, Kralowy Hradec, Kralowy Dwór nad Łabą [3]), Nachód [3]), Nowe miasto nad Metawą [3]), Rychnów nad Kneżną	
		Czasław	12	Czaslaw	Czasław, Chociborz, Chrudym, Niemiecki Bród, Humpolec, Ledecz	**Czasław** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Wysokie Myto	30	Wysokie Myto	Wysokie Myto, Landskron, Litomyśl, Pardubice, Policzka, Żamberk	**Wysokie Myto** (Kom. okr. posp. rusz.)

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr.	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Przemyśl.						
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Rzeszów**	**17**	Rzeszów	Kolbuszowa, Mielec, Ropczyce, Rzeszów, Strzyżów, Tarnobrzeg	**Rzeszów** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Przemyśl	**18**	Przemyśl	Brzozów, Dobromil, Przemyśl	**Przemyśl** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „1)“: **Sanok** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Sanok	Krosno [1]), Lisko, Sanok [1])	
		Stryj	**33**	Stryj	Dolina, Kałusz, Skole, Stryj, Żydaczów	**Stryj** (Kom. okr. posp. rusz.); dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z powiatów politycznych, oznaczonych przez „2)“: **Sambor** (Ekspozytura posp. rusz.)
				Sambor	Drohobycz, Sambor [2]), Stary Sambor, Turka [2])	
		Jarosław	**34**	Jarosław	Cieszanów, Jarosław, Łańcut, Nisko, Przeworsk	**Jarosław** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Gródek Jagielloński	Gródek Jagielloński, Jaworów, Mościska, Rawa Ruska, Rudki	
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Lwów.						
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Lwów**	**19**	Lwów	Lwów (miasto), Lwów (okolica), Sokal, Żółkiew	**Lwów** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Brzeżany	Bóbrka, Brzeżany, Podhajce, Przemyślany, Rohatyn	

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr.	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Stanisławów**	20	Stanisławów	Bohorodczany, Horodenka, Nadwórna, Stanisławów, Tłumacz	**Stanisławów** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Czortków	Borszczów, Buczacz, Czortków, Husiatyn, Zaleszczyki	
Księstwo Bukowiny	Rząd krajowy w Czerniowcach	**Czerniowce**	22	Czerniowce	Czerniowce (miasto), Czerniowce (okolica), Seret, Storożyniec	**Czerniowce** (Kom. okr. posp. rusz.)
					Górahumora, Kimpolung, Radowce, Suczawa	**Radowce** (Ekspozytura posp. rusz.)
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Złoczów**	35	Złoczów	Brody, Kamionka Strumiłowa, Radziechów, Zborów, Złoczów	**Złoczów** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Tarnopol	Skałat, Tarnopol, Trembowla, Zbaraż	
Królestwo Galicyi	Namiestnictwo we Lwowie	**Kołomyja**	36	Kołomyja	Kołomyja, Kosów, Peczenizyn, Śniatyn	**Kołomyja** (Kom. okr. posp. rusz.)
Księstwo Bukowiny	Rząd krajowy w Czerniowcach				Kocmań, Waszkowce nad Czeremoszem, Wyżnica, Zastawna	
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Insbruk.						
Arcyksięstwo Austryi poniżej Anizy	Namiestnictwo w Lincu	**Linc**	2	Linc	Eferding, Freistadt, Kirchdorf, Linc (miasto), Linc (okolica), Perg, Rohrbach, Schärding, Steyr (miasto), Steyr (okolica), Urfahr, Wels	**Linc** (Kom. okr. posp. rusz.)
				Solnogród	Braunau nad Innem, Gmunden, Grieskirchen, Ried, Vöcklabruck	**Solnogród** (Ekspozytura posp. rusz.)
Księstwo Solnogrodu	Rząd krajowy w Solnogrodzie				Hallein, Solnogród (miasto), Solnogród (okolica), St. Johann, Tamsweg, Zell am See	

Kraj	Polityczna władza krajowa	Nazwa okręgu pospolitego ruszenia	Nr.	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: z okręgu uzupełnienia obrony krajowej (strzelców krajowych)	Wymieniony obok okrąg pospolitego ruszenia obejmuje: polityczne powiaty administracyjne	**Stacye uzbrojenia pospolitego ruszenia** dla obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, pochodzących z wymienionych obok powiatów politycznych
Uksiążęcone Hrabstwo Tyrolu z Przedarulanią	Namiestnictwo w Insbruku	**Insbruk**	**I**	Insbruk i Bryksena	Ampezzo, Bruneck, Insbruk (miasto), Insbruk (okolica), Lienz	**Insbruk** (Kom. okr. posp. rusz.)
					Kitzbühel, Kufstein, Schwaz	**Schwaz** (Ekspozytura posp. rusz.)
					Bludenz, Bregencya, Feldkirch, Imst, Landeck, Reutte	**Imst** (Ekspozytura posp. rusz.)
		Bolcany	**II**	Bryksena i Trydent	Borgo, Bolcany (miasto), Bolcany (okolica), Bryksena, Cavalese, Cles, Meran, Mezolombardo, Primiero, Riva, Rovereto (miasto), Rovereto (okolica), Schlanders, Tione, Trydent (miasto), Trydent (okolica)	**Insbruk*)** (Kom. okr. posp. rusz.)
Okrąg terytoryalny obrony krajowej Raguza.						
Królestwo Dalmacyi	Namiestnictwo w Zadarze	**Szybenik**	**23**	Szybenik	Benkovac, Knin, Szybenik, Sinj, Zadar	**Szybenik** (Kom. okr. posp. rusz.)
		Castelnuovo	**37**	Castelnuovo	Kotor, Curzola, Imotski, Lesina, Macarsca, Metković, Ragusa, San Pietro, Splet	**Castelnuovo** (Kom. okr. posp. rusz.)

*) **Uwaga.** Siedzibą Komendy okręgu pospolitego ruszenia Nr. II są **Bolcany.**

Załącznik IV
do § 9.

Wykaz

wad, które w ogóle czynią niezdatnym do wszelkiej służby w pospolitem ruszeniu.

Numer pozycyi	Wady — według wykazu *D*
	załącznika dodatkowego do „Przepisu o badaniu lekarskiem obowiązanych do służby wojskowej“ (załącznik II. do „Przepisów o służbie wojskowej“, część 1., zeszyt 1.).
4	Trwałe wady czaszki (otwory trepanacyjne), wgniecenia czaszki, połączone z uciskiem na mózg lub z zadrażnieniem mózgu.
8	Głuchota obu uszu, głuchoniemota.
11	Zupełne zatkanie zewnętrznego przewodu słuchowego w obu uszach.
14	Upośledzenie bystrości wzroku poniżej 6/24 na jednym oku a poniżej 6/60 na drugiem oku. (Po dokonaniu poprawki.)
17	Bliznowate zwyrodnienie spojówki w znacznych rozmiarach u obu oczu.
20	Zezowatość w wysokim stopniu przy upośledzeniu bystrości wzroku odpowiednio do numeru pozycyi 14.
22	Zaćma, skrzywienie soczewki, brak soczewki u obu oczu.
23	Utrata lub ślepota obu ócz.
25	Nadmiarowość oka, niezborność, zaćmienia rogówki, soczewki, po wyrównaniu ewentualnych błędów w załamaniu przy bystrości wzroku, wymaganej pod numerem pozycyi 14.
27	Bardzo szpecące zniekształcenia nosa ze znacznem upośledzeniem mowy i oddychania; zupełny brak nosa.
28	Oszpecenie przez zniekształcenie, przez wargę zajęczą, jeżeli ona przekracza czerwień wargową, rozległe zrośnięcie warg lub błony śluzowej policzkowej, jeżeli zarazem mowa jest niezrozumiała a jedzenie znacznie utrudnione.
31	Znaczne uszczerbki na języku przy utrudnieniu mówienia i połykania.
35	Wól, wzdęcie szyi z trwałą dusznością lub zaburzeniem obiegu krwi.
37	Stałe zwężenie przełyku, przetoki krtaniowe i tchawicowe.
40	Gruźlica płuc, rozedma płuc w wysokim stopniu.
42	Garb oszpecający; rozszczepienie kręgosłupa.

Numer pozycyi	Wady — według wykazu *D*
44	Nowotwory w jamie brzusznej.
45	Przepukliny wnętrzności (przepukliny), którym nie można trwale zapobiec zapomocą paska przepuklinowego.
47	Nieprawidłowy odbyt.
51	Uderzające zniekształcenie, kalectwo lub brak kończyn albo znacznej ich części.
52	Uderzający zanik jakoteż znaczny przerost kończyny, przez co używanie jej jest utrudnione.
53	Złamania kości, uleczone ze znacznem skróceniem lub zniekształceniem tak, że używanie kończyn jest uniemożliwione.
54	Gruźlica stawów. Trwałe następstwa po zapaleniu większych stawów (skurczenia, zrosty), zastarzałe zwichnięcia; stawy sztuczne, powodujące uniemożliwienie lub utrudnienie w wysokim stopniu ich ruchów.
56	Porażenie kończyny.
61	Skurczenie dłoni.
67	Uderzające zniekształcenia, noga niezdolna do chodzenia (stopa szpotawa, hakowata, końska, łukowata).
70	Karłowatość, okaleczałość lub zniekształcenie całego ciała.
72	Rozległa, przewlekła gruźlica gruczołów.
76	Uderzająco wielkie wrzody i narośle nieuleczalne, jakoteż wszelkie złośliwe nowotwory.
77	Wszelkie tętniaki.
78	Gruźlica kości.
81	Wszelkie nieuleczalne choroby umysłowe.

Załącznik IV, a
do § 15.

Przegląd,

według którego

wymienione poniżej dyrekcye (zarządy itd.) ruchu mają przedkładać komendom terytoryalnym obrony krajowej swe wnioski o uwolnienie od służby w pospolitem ruszeniu.

Do Komendy obrony krajowej	winny zwracać się		Uwaga
w Wiedniu	1. Dyrekcya c. k. uprz. Kolei Wiedeń—Aspang i Kolei na Schneeberg. 2. Zarząd ruchu Kolei lokalnej Ujezd—Luhaczowice i Berno—Liszeń. 3. Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują, c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Wiedniu. 4. Urząd krajowy kolejowy dolno-austryackich kolei krajowych. 5. C. k. Dyrekcya dla linii Towarzystwa kolei państwowych razem z czeskiemi Kolejami handlowemi, na których ona ruch prowadzi. 6. Dyrekcya ruchu Spółki akcyjnej wiedeńskich kolei lokalnych. 7. Gmina Wiednia w zastępstwie Dyrekcyi wiedeńskich miejskich kolei ulicznych łącznie z parowemi kolejami ulicznemi przedtem Kraus i Ska.	Podlegają c. k.	Ministerstwu kolei żelaznych
	8. Dyrekcya pierwszej c. k. uprz. Spółki żeglugi parowej na Dunaju.		Ministerstwu handlu
w Gracu	1. Dyrekcya abacyańskiej Spółki kolejek i elektryczności. 2. Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują: *a)* Dyrekcya kolei państwowych w Bielaku, *b)* Dyrekcya kolei państwowych w Tryeście, ta ostatnia jednak bez linii dalmatyńskich. 3. Generalna Dyrekcya c. k. uprz. Spółki Kolei południowej razem z kolejami, na których ona ruch prowadzi, jednak tylko odnośnie do linii austryackich.		Ministerstwu kolei żelaznych

Do Komendy obrony krajowej	winny zwracać się	Uwaga	
w Pradze	1. Generalna Dyrekcya wyłącznie uprz. Kolei busztiehradzkiej. 2. Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują: *a)* Dyrekcya kolei państwowych w Pradze. *b)* Dyrekcya kolei państwowych w Pilznie.	Podlegają c. k.	Ministerstwu kolei żelaznych
w Litomierzycach	1. Dyrekcya c. k. uprz. Spółki kolei Uście n. Łabą—Teplice. 2. Dyrekcya Kolei obwodowych frydlandzkich. 3. Dyrekcya Kolei elektrycznych w Jabłońcu. 4. C. k. Dyrekcya Czeskiej Kolei północnej razem z kolejami, na których ona ruch utrzymuje. 5. C. k. Dyrekcya austryackich Kolei północno-zachodniej i Kolei łączącej Południowo-północno-niemieckiej razem z kolejami, na których ona ruch utrzymuje.		
w Krakowie	1. Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują: *a)* Dyrekcya kolei państwowych w Ołomuńcu, *b)* c. k. Dyrekcya Kolei północnej. 2. Zarząd Kolei lokalnej nowo-jiczyńskiej. 3. Dyrekcya c. k. uprz. Kolei lokalnej Studenka—Stramberk.		
w Przemyślu	Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują: *a)* Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie, *b)* Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie.		

Do Komendy obrony krajowej (ochrony kraju)	winny zwracać się		Uwaga
we Lwowie	Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują: *a)* Dyrekcya kolei państwowych w Stanisławowie, *b)* Zarząd ruchu w Czerniowcach.	Podlegają c. k.	
w Insbruku	1. Dyrekcya kolei nad jeziorem Achen. 2. Zarząd ruchu Kolei lokalnych w Insbruku. 3. Z c. k. austryackich kolei państwowych łącznie z kolejami, na których one ruch utrzymują: *a)* Dyrekcya kolei państwowych w Linzu, *b)* Dyrekcya kolei państwowych w Insbruku. 4. Solnogrodzka Spółka kolejowa i tramwajowa. 5. Dyrekcya Spółki akcyjnej Kolei lokalnej w Salzkammergut. 6. Dyrekcya Kolei steyrtalskiej. 7. Dyrekcya Kolei stubaitalskiej. 8. Dyrekcya ruchu Kolei zillertalskiej. 9. Dyrekcya Spółki Kolei na Gaisberg.		Ministerstwu kolei żelaznych
w Raguzie	1. Dyrekcya kolei państwowych w Tryeście tylko z liniami dalmatyńskiemi. 2. Generalna Dyrekcya austryackiego Lloydu w Tryeście. 3. Przedsiębiorstwo żeglugi parowej Raguzea w Raguzie. 4. Konsorcyum Dalmatia w Tryeście.		Ministerstwu handlu

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LVI. — Wydana i rozesłana dnia 12. lipca 1913.

Treść: (№ 130—133.) 130. Obwieszczenie, którem ogłasza się zaliczenie gminy Wipawa do siódmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. — 131. Obwieszczenie, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej Stowarzyszenia „Libusza“ w Kromieryżu. — 132. Rozporządzenie, dotyczące zmiany pouczenia o badaniu oleju terpentynowego, używanego jako szczególny środek denaturyzacyjny. — 133. Rozporządzenie, dotyczące zmiany wskazówki dla badania części składowych ogólnego środka denaturyzacyjnego dla wódki.

130.

Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej oraz Ministerstwa skarbu z dnia 29. kwietnia 1913,

którem ogłasza się zaliczenie gminy Wipawa do siódmej klasy wojskowej taryfy czynszowej.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 14. lutego 1911, Dz. u. p. Nr. 28, zalicza się w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny gminę Wipawa w Krainie do siódmej klasy taryfy czynszowej dla kwaterunków wojskowych, obowiązującej do końca roku 1920.

Georgi wlr. **Zaleski** wlr.

131.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 21. czerwca 1913,

dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej Stowarzyszenia „Libusza“ w Kromieryżu.

Na podstawie § 14. *d*, ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się żeńską szkołę przemysłową Stowarzyszenia „Libusza“ w Kromieryżu do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien kobiecych i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

132.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 7. lipca 1913,

dotyczące zmiany pouczenia o badaniu oleju terpentynowego, używanego jako szczególny środek denaturyzacyjny.

W porozumieniu z królewsko-węgierskiem Ministerstwem skarbu zmienia się pouczenie o badaniu oleju terpentynowego, używanego jako szczególny środek denaturyzacyjny (punkt II. załącznika *B* regulaminu dla wódki, przeznaczonej do używania bez opłaty podatku, Dz. u. p. Nr. 130, z roku 1899) i ma ono opiewać w sposób następujący:

II. Olej terpentynowy.

1. Zachowanie wobec bromu:

60 centymetrów sześciennych rozczynu, zawierającego w litrze 3 gramy bromianu potasowego

i 11 gramów bromku potasowego, miesza się w cylindrze cechowanym z 15 centymetrami sześciennymi rozcieńczonego kwasu siarkowego (350 centymetrów sześciennych kwasu siarkowego i 650 centymetrów sześciennych wody). Do tej mieszaniny dodaje się 6 centymetrów kubicznych spirytusowego rozczynu oleju terpentynowego, przeznaczonego do zbadania, który w 100 centymetrach sześciennych zawiera 5 centymetrów sześciennych oleju terpentynowego. Jeżeli mieszaninę tę silnie się wstrząśnie, powinno nastąpić odbarwienie.

2. Destylacya:

Jeżeli 100 centymetrów oleju terpentynowego podda się destylacyi w sposób, przepisany dla wyskoku drzewnego, to do 150° Celzyusza nie powinno przejść więcej, jak 5 centymetrów kubicznych, do 175° Celzyusza jednak w całości co najmniej 90 centymetrów sześciennych.

3. Mieszalność z wodą:

50 centymetrów sześciennych oleju terpentynowego wstrząsa się silnie z 50 centymetrami sześciennymi wody w cechowanym cylindrze pomiarowym, mieszczącym 100 centymetrów sześciennych wody. Kiedy po krótkiem odstaniu oddzielą się obydwie warstwy i staną się klarowne, wtedy górna powinna wynosić co najmniej 47·5 centymetrów sześciennych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 15. lipca 1913.

Zaleski wlr.

133.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 7. lipca 1913,

dotyczące zmiany wskazówki dla badania części składowych ogólnego środka denaturyzacyjnego dla wódki.

Wskazówki dla badania wyskoku drzewnego, zasad pirydynowych i benzolu, zawarte w załącznikach *A*, *B* i *C* do reskryptu Ministerstwa skarbu z dnia 26. października 1907, Dz u. p. Nr. 245, zmienia się w porozumieniu z królewsko-węgierskiem Ministerstwem skarbu w zakresie, uwidocznionym w załączniku.

Jeżeli przy badaniu środka denaturyzacyjnego wyłonią się pewne podstawy dla przyjęcia, że środek ten, mimo tego, że odpowiada metodzie badania, przepisanej dla odnośnego środka, nie nadaje się do denaturyzacyi, należy to w sposób odpowiedni wyrazić w wywodzie orzeczenia. Tego rodzaju przypadek może na przykład zajść wtedy, jeżeli środek denaturyzacyjny stał się niezdolnym do użytku wskutek przypadkowych lub umyślnych obcych domieszek, których nie uwzględniono jeszcze w przepisach o badaniu lub wskutek innych okoliczności.

Ważność wywodu badania gaśnie co do wyskoku drzewnego po 8 tygodniach, co do pirydyny i benzolu po 12 tygodniach od dnia wystawienia.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 15. lipca 1913.

Zaleski wlr.

Załącznik.

A. Wskazówka dla badania wyskoku drzewnego.

1. Zabarwienie.

Po ostatnich słowach ustępu pierwszego należy umieścić: „i nie powinien okazywać mętów“ (ustępy 2. do 4. bez zmiany).

2. Destylacya.

(Bez zmiany.)

3. Mieszalność z wodą.

Rozczyn, utworzony z 0·5 centymetrów sześciennych wyskoku drzewnego i 9·5 centymetrów sześciennych alkoholu o 95 procentach objętościowych, winien przy zmieszaniu z 20 centymetrami sześciennymi wody dawać płyn jasny lub co najwyżej słabo opalizujący.

4. Zachowanie się wobec rozczynu saletrzanego.

Przy wstrząśnięciu 25 centymetrów sześciennych wyskoku drzewnego z 50 centymetrami sześciennymi nasyconego rozczynu saletry chilijskiej w wodzie powinny po upływie 15 minut wydzielić się przynajmniej 3 centymetry cześcienne, jednak nie więcej jak 5 centymetrów sześciennych olejowatej warstwy. Do przeprowadzenia . . . . . itd. (bez zmiany).

5. Zachowanie się wobec ługu.

Przy wstrząśnięciu 20 centymetrów sześciennych wyskoku drzewnego z 40 centymetrami sześciennymi wodorotlenku sodu o ciężarze gatunkowym 1·3 powinno wydzielić się po upływie 15 minut co najmniej 7 centymetrów sześciennych, jednak nie więcej jak 10 centymetrów sześciennych warstwy olejowatej. Wstrząsać należy w sposób umiarkowany i w kierunku poziomym przez pół minuty.

6. Zawartość kwasu.

50 centymetrów sześciennych wyskoku drzewnego, zaprawnych 10 kroplami jednoprocentowego rozczynu fenolu i ftaleiny, nie może aż do zabarwienia na czerwono zużyć więcej jak 1·5 centymetrów sześciennych dziesiątkowego ługu normalnego.

7. Popiół.

Przy spaleniu i spopieleniu 50 centymetrów sześciennych wyskoku drzewnego mogą pozostać tylko ślady popiołu.

8. Ciężar gatunkowy.

Ciężar gatunkowy nie powinien przy 15° Celzyusza być większy niż 0·860.

B. Wskazówka dla badania zasad pirydynowych.

(Punkt 1. do 5. bez zmiany.)

6. Miareczkowanie.

(Pierwszy ustęp bez zmiany.)

Aż do nastania tej reakcyi powinno się zużyć nie mniej jak 9·4 centymetrów sześciennych normalnego kwasu siarkowego.

C. Wskazówka dla badania benzolu.

1. Zewnętrzna jakość.

Badanie pod względem barwy odbywa się w sposób, przepisany dla badania wyskoku drzewnego. Benzol nie powinien zawierać kropelek wody i nie powinien stawać się mętnym także przy oziębieniu do 15° Celzyusza.

(Punkt 2. do 5. bez zmiany.)

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LVII. — Wydana i rozesłana dnia 13. lipca 1913.

Treść: № 134. Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmów krajowych Moraw i Tryestu.

134.

Patent cesarski z dnia 11. lipca 1913,

dotyczący zwołania sejmów krajowych Moraw i Tryestu.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm krajowy Margrabstwa Moraw zwołuje się na dzień 16. lipca, a sejm bezpośredniego miasta Tryestu z jego obszarem na dzień 23. lipca 1913 do ustawowego miejsca zebrania.

Dan w Bad Ischl dnia 11. lipca roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Hussarek wlr.
Długosz wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Forster wlr.
Trnka wlr.
Schuster wlr.
Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LVIII. — Wydana i rozesłana dnia 17. lipca 1913.

Treść: (№ 135—139.) 135. Ustawa, dotycząca upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi. — 136. Rozporządzenie w celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, dotyczącej upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi. — 137. Ustawa, którą przyznaje się ulgi należytościowe dla postępowania w celu wykonania ustawy krajowej dla Królestwa Dalmacyi z dnia 28. marca 1911, dotyczącej stosunków prawnych na drzewach stojących jako rzeczach samoistnych. — 138. Ustawa, dotycząca uwolnień od należytości z powodu odnawiania aktów w publicznych władzach i urzędach. — 139. Ustawa o wliczaniu poszczególnych wojskowych powinności służbowych do czasu przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej i notaryalnej.

135.

Ustawa z dnia 9. lipca 1913,

dotycząca upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Jeżeli wskutek nadzwyczajnych politycznych lub gospodarczych stosunków nastąpi ogólna zwyżka stopy odsetkowej pożyczek hipotecznych we wszystkich królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych lub w poszczególnych częściach obszaru państwa, upoważnia się Ministra skarbu na czas trwania tego stanu, najdłużej jednak do dnia 31. grudnia 1915, do tymczasowego uchylenia wedle następujących postanowień mocy obowiązującej zarządzeń § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, dotyczącej ulg należytościowych przy konwersyi długów pieniężnych z tym skutkiem prawnym, że samo podwyższenie stopy odsetkowej hipotecznej jako takie nie pociąga za sobą utraty ulg należytościowych, udzielonych w myśl powołanej ustawy.

§ 2.

Ulgi, przewidzianej w § 1., można udzielić odnośnie do pożyczki hipotecznej, zaciągniętej w celach konwersyi, tylko wówczas, jeżeli zakład, przeprowadzający konwersyę (§ 2. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49), podwyższy w ogóle stopę odsetkową udzielonych przez siebie pożyczek hipotecznych, o ile na to pozwalają ułożone warunki pożyczki. Jeżeli jednak zakład, przeprowadzający konwersyę, w interesie stanów zawodowych, słabszych pod względem gospodarczym, albo w interesie ogółu wyłączy od tego podwyższenia stopy odsetkowej poszczególne rodzaje udzielonych przez siebie pożyczek hipotecznych, nie przeszkadza to wcale przyznaniu ulgi, przewidzianej w § 1.

Dalszy warunek tej ulgi stanowi ta okoliczność, aby podwyższenie stopy odsetkowej, wymienione w poprzednim ustępie, nie pociągało za sobą w zakładzie, przeprowadzającym konwersyę, istotnego zwiększenia się różnicy między stopą odsetkową hipoteczną a stopą odsetkową wkładek, albo aby ewentualne zwiększenie się tej różnicy było dostatecznie uzasadnione nadzwyczajnymi stosunkami, przytoczonymi w § 1.

Do pożyczek hipotecznych tych zakładów, przeprowadzających konwersyę, które nie wydają książeczek wkładkowych lub oszczędnościowych, nie stosuje się tej ulgi, jeżeli podwyższenie stopy procentowej hipotecznej przekracza pewien wymiar najwyższy, który będzie oznaczony w drodze rozporządzenia.

§ 3.

Ulga, udzielona na zasadzie §§ 1. i 2., gaśnie:

1. jeżeli stopa odsetkowa odnośnej pożyczki hipotecznej zostanie dodatkowo podwyższona ponad wymiar, przytoczony w § 2., ustęp 2. i 3., albo

2. jeżeli stopa odsetkowa pożyczki hipotecznej nie zostanie najdalej do dnia 31. grudnia 1915 na cały pozostały jeszcze czas trwania pożyczki zniżona napowrót do takiej wysokości, która w porównaniu z stopą odsetkową pożyczki skonwertowanej nie spowodowałaby utraty ulg należytościowych z ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49 po myśli ogólnego przepisu § 7. tejże ustawy.

Przy badaniu wymogów, przewidzianych w poprzednim ustępie, l. 1. i 2., należy analogicznie stosować postanowienia § 3., ustępów 2. i 3., ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49.

Jeżeli ulga gaśnie po myśli postanowień ustępu pierwszego, wówczas stosuje się przepisy § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, z tą zmianą, że przewidziana tam utrata ulg należytościowych następuje dopiero z chwilą zaistnienia faktu, uzasadniającego zgaśnięcie ulgi i że od tej chwili zaczyna się liczyć czasokres dla doniesienia, które należy wnieść po myśli ustępu trzeciego wspomnianego § 7.

O okolicznościach, przytoczonych w ustępie pierwszym, należy donieść władzy skarbowej w przeciągu ośmiu dni po ich zaistnieniu. W razie niedopełnienia tego obowiązku doniesienia należy postąpić po myśli § 7., ustęp ostatni, ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49.

§ 4.

Minister skarbu stwierdza, czy zachodzą wymogi i warunki, określone w §§ 1. i 2., przyczem wykluczone jest prawo wnoszenia zażaleń.

Bliższe przepisy o udzielaniu ulgi, przewidzianej w niniejszej ustawie, w szczególności zaś przepisy o zastrzeżeniach, potrzebnych dla zabezpieczenia skarbu państwa, tudzież formalnym toku czynności wydane będą w drodze rozporządzenia.

§ 5.

Ustawa ta nie narusza postanowień ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, a w szczególności także postanowień § 7. tejże ustawy, o ile one nie odnoszą się do skutków prawnych umownego podwyższenia stopy odsetkowej hipotecznej.

§ 6.

Do tych pożyczek hipotecznych, zaciągniętych w celach konwersyi, którym przyznano ulgi należytościowe na zasadzie ustaw z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, z dnia 26. grudnia 1893, Dz. u. p. Nr. 209, i z dnia 27. grudnia 1899, Dz. u. p. Nr. 262, stosuje się analogicznie postanowienia §§ 1. do 5. niniejszej ustawy.

§ 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu jej ogłoszenia i można ją stosować do wszystkich pożyczek hipotecznych, co do których podwyższenie stopy odsetkowej, uzasadniające utratę ulg należytościowych po myśli § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, lub po myśli § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, nastąpiło po dniu 31. sierpnia 1912.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi skarbu.

Bad Ischl, dnia 9. lipca 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł. **Zaleski** wł.

136.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 11. lipca 1913,

w celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 135, dotyczącej upoważnienia do czasowego uchylenia mocy obowiązującej postanowień o wpływie podwyższenia stopy odsetkowej na ulgi należytościowe, udzielone w celach konwersyi.

W celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 135, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Przez czas, jak długo trwają nadzwyczajne stosunki, wymienione w § 1. tej ustawy, można na zasadzie upoważnienia, udzielonego w §§ 1. i 6. tejże ustawy (odmiennie od przepisów § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, i § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, dotyczącej ulg należytościowych przy konwersyi długów pieniężnych) przyznawać po myśli postanowień, zawartych w niniejszem rozporządzeniu, zakładom, przeprowadzającym konwersyę, odnośnie do pożyczek hipotecznych, zaciąganych u nich w celach konwersyi, ulgę, polegającą na tem, że samo podwyższenie stopy odsetkowej hipotecznej jako takie nie pociąga za sobą utraty ulg należytościowych, udzielonych po myśli obu wymienionych na ostatku ustaw.

§ 2.

Ulgi, przewidzianej w § 1. niniejszego rozporządzenia, można udzielić tylko w razie zaistnienia wymogów, przytoczonych w § 2. ustawy.

Ogólne podwyższenie stopy procentowej hipotecznej po myśli § 2., ustęp 1., ustawy zachodzi wtedy, jeżeli podwyższenie stopy odsetkowej nastąpiło, o ile pozwalają na to ułożone warunki pożyczki, co do wszystkich pożyczek hipotecznych, udzielonych przez zakład, przeprowadzający konwersyę, albo przynajmniej co do przeważającej ilości tych pożyczek. Jeżeli jednak przy tem podwyższeniu stopy odsetkowej robi się wyjątki, które wychodzą na korzyść słabszych pod względem gospodarczym stanów zawodowych lub klas ludności (na przykład przy pożyczkach na rzecz niezamożnych rolników, na rzecz stowarzyszeń budowlanych powszechnie użytecznych itd.) lub (z powodu tego na przykład, że mają na celu zapobieżenie ogólnemu niedostatkowi) mają na względzie interes ogółu, nie przeszkadza to wcale przyznaniu ulgi, określonej w § 1. niniejszego rozporządzenia.

Udzielenie tej ulgi jest nadto zależne od tego, aby podwyższenie stopy odsetkowej hipotecznej nie przekraczało tego najwyższego wymiaru, który znajduje dostateczne uzasadnienie w stosunkach wyjątkowych, przytoczonych w § 1. ustawy.

Warunek ten uważa się za spełniony:

1. przy pożyczkach hipotecznych tych zakładów, które wydają książeczki wkładkowe lub oszczędnościowe, jeżeli wskutek ogólnego podwyższenia stopy odsetkowej nie nastąpiło w zakładzie przeprowadzającym konwersyę istotne zwiększenie różnicy między stopą odsetkową hipoteczną a stopą odsetkową wkładek, albo jeżeli się uprawdopodobni tę okoliczność, że zaszłe ewentualnie zwiększenie tej różnicy należy przypisać nadzwyczajnym okolicznościom, wymienionym w § 1. tej ustawy;

2. przy pożyczkach hipotecznych innych zakładów niż te, które przytoczono pod l. 1., jeżeli przy odnośnej pożyczce konwersyjnej podwyższenie stopy odsetkowej nie przewyższa jeden procent; w celu stwierdzenia zaistnienia tego warunku, należy porównać podwyższoną stopę odsetkową z stopą odsetkową pożyczki hipotecznej, ustanowioną przy konwersyi.

Względem takiego podwyższenia stopy procentowej, dokonanego po dniu 31. sierpnia 1912, jednak jeszcze przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia, które przekracza wymiar najwyższy, wymieniony w l. 1. lub l. 2. poprzedniego ustępu, należy przy stosowaniu § 2. tej ustawy, jeżeli stopa odsetkowa zniżona zostanie w przeciągu dni trzydziestu po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia do wymiaru najwyższego, określonego pod l. 1., względnie l. 2., tak postępować, jak gdyby ten wymiar najwyższy zachowany był od początku.

§ 3.

Zakłady przeprowadzające konwersyę mają wnosić wolną od stempla prośbę o przyznanie ulgi po myśli § 1. niniejszego rozporządzenia do tej kierującej władzy skarbowej pierwszej instancyi, w której okręgu urzędowym znajduje się ich siedziba, a mianowicie:

1. co do tych pożyczek konwersyjnych, przy których podwyższenie stopy odsetkowej hipotecznej, uzasadniające skutki prawne z § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, lub z § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, nastąpiło po dniu 31. sierpnia 1912, jednak przed dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, w ciągu trzydziestu dni po dniu ogłoszenia tego rozporządzenia;

2. co do tych pożyczek konwersyjnych, przy których podwyższenie stopy odsetkowej, wymienione pod l. 1., nastąpiło nie wcześniej, jak w dniu ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, w przeciągu ośmiodniowego czasokresu, oznaczonego w § 5., ustęp 3., ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, względnie w § 7., ustęp 3., ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49.

Wniesiona w należytym czasie prośba o ulgę zwalnia od obowiązku wniesienia doniesienia, przewidzianego w powołanych wyżej §§ 5. i 7. ustaw konwersyjnych z roku 1889, względnie 1907.

§ 4.

Prośba (§ 3.) i jej załączniki winna dokładnie oznaczać tę pożyczkę konwersyjną, dla której żąda się ulgi, oraz zawierać wszelkie szczegóły, potrzebne

do oceny zaistnienia warunków udzielenia ulgi; w tym celu należy w szczególności uwidocznić:

1. w celu bliższego oznaczenia pożyczki, dla której ulga ma być udzielona:

a) dzień wystawienia dokumentu dłużnego lub dokumentu ustępstwa, wygotowanego w przedmiocie pożyczki konwersyjnej;

b) imię i nazwisko obecnego dłużnika hipotecznego;

c) kwotę pożyczki konwersyjnej, oznaczoną w dokumencie dłużnym lub w dokumencie ustępstwa, oraz pozostałą w chwili podwyższenia stopy procentowej jej resztę;

d) liczbę wykazu hipotecznego zastawionej realności, przy hipotekach łącznych wykaz główny;

e) w przypadkach konwersyi, podlegających ustawie z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, liczbę bieżącą i rok karty wkładkowej do dziennika (wzór *A* do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 50);

2. co do stosunków stopy odsetkowej:

a) wymiar podwyższonej oraz określonej przy konwersyi stopy odsetkowej pożyczki konwersyjnej, nadto dzień, w którym dokonano podwyższenia stopy odsetkowej, przyczem należy zwrócić uwagę na to, że przy pożyczkach konwersyjnych, korzystających z ulgi po myśli ustaw z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, i z dnia 26. grudnia 1893, Dz. u. p. Nr. 209, chodzi tylko o stopę odsetek, zapisaną do ksiąg gruntowych, względnie przeznaczoną do wpisania do ksiąg gruntowych, zaś przy pożyczkach konwersyjnych, korzystających z ulgi po myśli ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, także o umowną stopę odsetek, przewyższającą ewentualnie stopę odsetkową hipoteczną;

b) stopę odsetek dawnej (skonwertowanej) pożyczki, która była zapisaną w księdze gruntowej;

3. w celu wykazania warunków, określonych w § 2., ustęp 1. ustawy, a to według stanu w pierwszym dniu tego miesiąca, w którym prośbę wniesiono:

a) ogólną ilość udzielonych przez zakład a jeszcze niespłaconych pożyczek hipotecznych, bez względu na to, czy zaciągnięto je w celach konwersyi czy nie;

b) ogólną ilość udzielonych w celach konwersyi a jeszcze niespłaconych pożyczek hipotecznych:

c) te pożyczki hipoteczne, do których nie stosuje się dokonane przez zakład ogólne podwyższenie stopy odsetek, z odpowiedniem krótkiem uzasadnieniem tej okoliczności; w końcu należy:

4. w celu wykazania warunków, określonych w § 2., ustęp 2., ustawy, przedstawić w krótkości stosunki panujące w zakładzie, przeprowadzającym konwersyę, odnośnie do wkładek i stopy odsetkowej hipotecznej według stanu z dnia 31. sierpnia 1912 oraz zmiany, zaszłe ewentualnie w tym względzie stopniowo aż do dnia wniesienia prośby; przytem należy także przytoczyć powody ewentualnego istotnego zwiększenia się różnicy między stopą odsetkową wkładek a stopą odsetkową hipoteczną proszącego zakładu, które to zwiększenie nastąpiło na skutek podwyższenia stopy odsetkowej hipotecznej.

Do prośby należy dołączyć jeden egzemplarz uchwały, którą podwyższono stopę odsetkową hipoteczną, albo obwieszczenia, wydanego ewentualnie w tym względzie przez zakład, przeprowadzający konwersyę, oraz oznajmić nadto, w jaki sposób przyszedł do skutku układ co do podwyższenia stopy odsetek (§ 9., ustęp 3., niniejszego rozporządzenia).

Szczegóły, określone pod l. 1. do 4., należy podać w formie tabelarycznego zestawienia według dołączonego wzoru. W tablicy I. należy wykazać osobno te pożyczki, dla których ulgi należytościowe opierają się na ustawach z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, względnie z dnia 26. grudnia 1893. Dz. u. p. Nr. 209, a osobno pożyczki, dla których ulgi te opierają się na ustawie z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49; przytem należy zwrócić uwagę na to, że odnośnie do pożyczek konwersyjnych, korzystających z ulgi po myśli obu wymienionych na początku ustaw, podwyższenie stopy odsetek, dokonane bez wystawienia dokumentu zdolnego do intabulacyi, nie powoduje utraty ulg należytościowych ze względu na § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30.

Załączniki prośby, przytoczonej w § 3., nie podlegają stemplowi od załączników.

§ 5.

Kierująca władza skarbowa pierwszej instancyi winna zbadać, czy prośby, wymienione w § 3., zostały prawidłowo instruowane (§ 4.), oraz zarządzić potrzebne w danym razie uzupełnienie.

Prośby te rozstrzyga Ministerstwo skarbu z wykluczeniem prawa zażalenia.

W celu zbadania prawdziwości szczegółów, oznajmionych przez zakłady, przeprowadzające konwersye, w zamiarze uzyskania ulgi po myśli § 1. niniejszego rozporządzenia ma władza skarbowa prawo dokonywania rewizyi w tych zakładach; do rewizyi

takich stosuje się analogicznie postanowienia § 9., ustęp 3. i 4. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49. i § 13. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 50, z tą zmianą, że rewizyi tych można dokonywać także odnośnie do pożyczek konwersyjnych, korzystających z ulg po myśli ustaw z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, i z dnia 26. grudnia 1893, Dz. u. p. Nr. 209, i także w tutejszokrajowych filiach zakładów zagranicznych, wymienionych w § 10. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49.

§ 6.

Ulga, udzielona dla pożyczki konwersyjnej po myśli powyższych postanowień, gaśnie:

1. jeżeli stopa odsetkowa tej pożyczki zostanie dodatkowo podwyższoną ponad wymiar, wymieniony w § 2., ustęp 2. i 3. ustawy (§ 2., ustęp 4., l. 1. i 2. niniejszego rozporządzenia), a więc

a) w przypadkach, określonych w § 2, ustęp 4, l. 1., niniejszego rozporządzenia, jeżeli różnica między podwyższoną stopą odsetkową hipoteczną a stopą odsetkową wkładek w odnośnym zakładzie nie odpowiada już warunkom, które według powołanego przepisu tego rozporządzenia były miarodajne dla udzielenia ulgi;

b) w przypadkach, określonych w § 2., ustęp 4., l. 2. niniejszego rozporządzenia, jeżeli stopa odsetkowa pożyczek ponownie w ten sposób zostanie podwyższona, że przekracza określony tamże wymiar najwyższy; tudzież

2. jeżeli stopa odsetkowa pożyczki hipotecznej nie zostanie zniżona najdalej do dnia 31. grudnia 1915 w sposób, określony w § 3., ustęp 1., l. 2. ustawy.

Aby zapobiec zgaśnięciu ulgi po myśli l. 2. poprzedniego ustępu, wystarczy, jeżeli się zniży stopę odsetek do takiego wymiaru, któryby według ogólnych przepisów § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, albo § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, nie pociągał za sobą utraty ulg należytościowych po myśli obu wspomnianych ustaw; aby zatem ulga przysługiwała nadal, nie potrzeba we wszystkich wypadkach zniżać znowu stopy odsetek do wymiaru pierwotnego (to znaczy do wymiaru stosowanego przed tem podwyższeniem stopy odsetek, które dało powód do zastosowania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 135).

§ 7.

Zgaśnięcie ulgi w przypadkach, określonych w § 6., ustęp 1., l. 1. i 2., niniejszego rozporządzenia, pociąga równocześnie za sobą przewidzianą w § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, względnie w § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, utratę ulg należytościowych, przyznanych w tychże ustawach.

O fakcie, uzasadniającym zgaśnięcie ulgi, należy donieść kierującej władzy skarbowej pierwszej instancyi w ciągu ośmiu dni po jego zajściu, a więc w przypadkach, określonych w § 6., ustęp 1., l. 2., niniejszego rozporządzenia najdalej do dnia 8. stycznia 1916. Jeżeli tego doniesienia nie wniesie się wcale lub nie wniesie się w należytym czasie, wówczas należy ściągnąć należytości, których nie uiszczono wskutek korzystania z ulg należytościowych, przewidzianych w ustawach z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, z dnia 26. grudnia 1893, Dz. u. p. Nr. 209, względnie z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, i to bez wdrażania postępowania karnego lecz na zasadzie stwierdzenia faktu, że obowiązkowi doniesienia nie uczyniono zadość, a to należytości, wymierzane według skali, w potrójnej, zaś należytość wpisową w podwójnej wysokości.

§ 8.

Jeżeli przy wykonaniu ustawy trzeba dokonać porównania stopy odsetkowej hipotecznej, która była stosowaną w rozmaitych czasach, albo porównania stopy odsetkowej wkładek z stopą odsetkową hipoteczną, należy analogicznie stosować postanowienia § 3., ustęp 2. i 3., ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49. Jeżeli nie umówiono się co do pewnego stałego wymiaru stopy odsetkowej hipotecznej, lecz oznaczono ją w kwocie najniższej i kwocie najwyższej, miarodajna dla porównania jest ta ostatnia; datki na zarząd i inne powtarzające się świadczenia, co do których się umówiono obok odsetek, należy doliczyć do odsetek hipotecznych, nie bierze się natomiast w rachubę mające się ewentualnie uiszczać odsetki zwłoki.

§ 9.

Przy rozstrzyganiu kwestyi, czy można w pewnym oznaczonym przypadku zastosować ustawę po myśli jej § 7., ustęp 1., z mocą wsteczną, należy uwzględnić czas, w którym zawarty został układ, dotyczący podwyższenia stopy odsetkowej; ewentualny późniejszy termin, od którego zaczęło obowiązywać podwyższenie stopy odsetkowej lub zacznie ono obowiązywać, nie ma tu znaczenia.

Z takiego samego punktu zapatrywania należy także wychodzić przy wykonywaniu niniejszego rozporządzenia, o ile poszczególne jego postanowienia mówią o czasie, w którym dokonano zmiany stopy odsetkowej hipotecznej albo w ogóle o wymiarze stopy odsetkowej hipotecznej według pewnego oznaczonego dnia.

Za układ po myśli obu poprzednich ustępów należy w przypadkach, przewidzianych w § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, uważać wystawienie dokumentu tabularnego, dotyczącego zmiany stopy odsetek, w przypadkach zaś, przewidzianych w § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, jakikolwiek układ, zawarty przez pisemne lub ustne oświadczenie woli albo też oświadczenie zakładu, przeprowadzającego konwersyę, dotyczące zmiany stopy odsetek a przyjęte przez dłużnika hipotecznego przez czynności dorozumiane (§ 863 p. k. u. c.).

§ 10.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie równocześnie z ustawą z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 135, i należy stosować je w wszystkich przypadkach, w których podwyższenie stopy odsetek, uzasadniające utratę ulg należytościowych po myśli § 5. ustawy z dnia 9. marca 1889, Dz. u. p. Nr. 30, lub § 7. ustawy z dnia 22. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 49, nastąpiło po dniu 31. sierpnia 1912.

Zaleski wlr.

Wzór do § 4. rozporządzenia.

Nazwa i siedziba zakładu,
przeprowadzającego konwersyę.

Tabelaryczne zestawienie

pożyczek, dla których żąda się ulgi po myśli § 1. rozporządzenia.

Uwaga. Te zakłady, które nie wydają książeczek wkładkowych lub książeczek oszczędnościowych, winny przedkładać tylko tablice I. i II.

Tablica I.

Liczba bieżąca pozycyi	Dzień wystawienia dokumentu dłużnego lub dokumentu ustępstwa	Imię i nazwisko obecnego dłużnika hipotecznego	Suma pożyczki konwersyjnej		Liczba wykazu księgi gruntowej realności zastawionej (wykaz główny)
			oznaczona w dokumencie dłużnym lub dokumencie ustępstwa na kwotę	z której w chwili podwyższenia stopy odsetek pozostaje do zapłaty kwota	
1	2	3	4	5	6

Do § 4., ustęp 1., l. 1. i 2. rozporządzenia.

Liczba i rok karty wkładkowej do dziennika	Stopa odsetkowa pożyczki konwersyjnej			Stopa odsetkowa dawnej (skonwertowanej) pożyczki (według ksiąg gruntowych)	Uwaga
	stopa odsetkowa, oznaczona przy konwersyi	podwyższona stopa odsetkowa	dzień podwyższenia stopy odsetkowej		
7	8	9	10	11	12

Tablica II.

Do § 4., ustęp 1., l. 3. rozporządzenia.

Ogólna ilość udzielonych przez zakład pożyczek hipotecznych, które jeszcze nie spłacono	Ogólna ilość udzielonych w celach konwersyi pożyczek, które jeszcze nie spłacono	Uwidocznienie pożyczek hipotecznych, wyłączonych od podwyższenia stopy odsetkowej, oraz krótkie uzasadnienie tego wyjątku
1	2	3

Tablica III.

Do § 4., ustęp 1., l. 4. rozporządzenia.

	Stosunki, dotyczące stopy procentowej w zakładzie, przeprowadzającym konwersyę		Uzasadnienie ewentualnego istotnego zwiększenia różnicy między stopą odsetkową wkładek a stopą odsetkową hipoteczną
	Stan z dnia 31. sierpnia 1912	Zmiany, zaszłe od tego czasu	
	1	2	3
Stopa odsetkowa wkładek			
Stopa odsetkowa hipoteczna			

137.

Ustawa z dnia 9. lipca 1913,

którą przyznaje się ulgi należytościowe dla postępowania w celu wykonania ustawy krajowej dla Królestwa Dalmacyi z dnia 28. marca 1911, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 20, dotyczącej stosunków prawnych na drzewach stojących jako rzeczach samoistnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Czynnościom urzędowym, przedsiębranym w postępowaniu w celu wykonania artykułów IV. i V. ustawy krajowej dla Królestwa Dalmacyi z dnia 28. marca 1911, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 20, przysługuje uwolnienie od stempli i należytości. Uwolnienie to odnosi się do wszystkich podań, protokołów, załączników i wygotowań o tyle, o ile one mają służyć tylko do przeprowadzenia tego postępowania z wykluczeniem rozpraw, zastrzeżonych do drogi prawa.

§ 2.

Przewidziane w artykule VI., § 3., ustęp 2., ustawy krajowej dla Królestwa Dalmacyi z dnia 28. marca 1911, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 20, podanie właściciela realności o wykreślenie adnotacyi istnienia stosunków prawnych na drzewach stojących (artykuł I. tejże ustawy krajowej) oraz o wykreślenie adnotacyi pierwotnej prośby o wykreślenie, wniesionej po myśli artykułu VI., §. 1., ustawy krajowej, które należy wnieść po przeprowadzeniu postępowania edyktalnego, podlega stemplowi od podań według pozycyi taryfy 43., *a*, 1., ustawy o należytościach z dnia 13. grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 89, i § 1. cesarskiego rozporządzenia z dnia 26. grudnia 1897, Dz. u. p. Nr. 305.

§ 3.

Wykonanie niniejszej ustawy, która wchodzi w życie w dniu ogłoszenia, poruczam Mojemu Ministrowi skarbu.

Bad Ischl, dnia 9. lipca 1913.

Franciszek Józef wł*r*.

Stürgkh wł*r*. **Zaleski** wł*r*.

138.

Ustawa z dnia 9. lipca 1913,

dotycząca uwolnień od należytości z powodu odnawiania aktów w publicznych władzach i urzędach.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Upoważnia się Ministra skarbu, aby przyznawał na wniosek stron, wolny od stempla, uwolnienie od obowiązku ponownego uiszczania stempli i należytości od podań, protokołów i innych urzędowych wygotowań, tudzież dokumentów, które w jednym ze sądów, w jednej z władz lub w jednym z urzędów publicznych bez winy strony wskutek zdarzenia żywiołowego albo w inny sposób zaginą lub zniszczeją, a to w tym wypadku, jeżeli okaże się konieczność ich odnowienia. Do podań i protokołów stosuje się to postanowienie tylko o tyle, o ile stwierdzone jest na podstawie istniejących jeszcze aktów albo o ile strona uprawdopodobniła, że odnowić się mająca prośba lub protokół w czasie zaginięcia lub zniszczenia nie był jeszcze załatwiony lub był już załatwiony na jej korzyść i że przy poprzedniem wniesieniu lub wygotowaniu uiszczono przypadające w myśl ustawy stemple i należytości.

Jeżeli zachodzą warunki, przytoczone w poprzednim ustępie, stosuje się jego postanowienia także do dokumentów, przechowywanych przez c. k. notaryuszów i substytutów notaryalnych w sposób, będący spełnieniem ich obowiązków urzędowych, o ile odnośny notaryusz lub substytut notaryalny nie ponosi winy w zaginięciu lub zniszczeniu dokumentu, który ma być odnowiony.

Bliższe postanowienia o postępowaniu przy przyznawaniu tego uwolnienia wyda się w drodze rozporządzenia.

§ 2.

W razie przyznania uwolnienia należy na podaniach, protokołach, wygotowaniach i dokumentach, uwolnionych wskutek tego od stempli, powołać na pierwszej stronie pierwszego arkusza reskrypt Ministerstwa skarbu, uzasadniający to uwolnienie.

§ 3.

Upoważnia się także Ministra skarbu do przyznania uwolnienia od stempli i należytości co do odnowionych już podań, protokołów i innych urzędowych wygotowań, tudzież dokumentów tego rodzaju, jaki określono w § 1., za które nie uiszczono jeszcze należytości za odnowienie.

§ 4.

Wykonanie niniejszej ustawy, która wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, poruczam Mojemu Ministrowi skarbu.

Bad Ischl, dnia 9. lipca 1913.

Franciszek Józef wł*r.*

Stürgkh wł*r.* **Zaleski** wł*r.*

139.

Ustawa z dnia 12. lipca 1913,

o wliczaniu poszczególnych wojskowych powinności służbowych do czasu przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej i notaryalnej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Czas, przez który praktykant prawa (auskultant), kandydat adwokacki lub notaryalny nie pełni przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej lub notaryalnej wskutek powołania do pełnienia wyjątkowej służby czynnej podczas pokoju lub do częściowego albo całkowitego uzupełnienia wojska wspólnego, marynarki wojennej albo obrony krajowej do stopy wojennej, wlicza się do przepisanego czasu trwania przygotowawczej służby sędziowskiej, praktyki sądowej, adwokackiej lub notaryalnej, o ile w ciągu roku nie wynosi więcej jak sześć miesięcy. O ile przerwy tego rodzaju wlicza się do czasu służby państwowej lub innej i o ile się je uwzględnia przy wymiarze poborów emerytalnych, zależy od obowiązujących w tym względzie osobnych przepisów.

§ 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i stosuje się także do powinności wojskowych, które odbyło się po dniu 1. listopada 1912.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi sprawiedliwości i Mojemu Ministrowi obrony krajowej.

Bad Ischl, dnia 12. lipca 1913.

Franciszek Józef wł*r.*

Stürgkh wł*r.* **Georgi** wł*r.*

Hochenburger wł*r.*

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LIX. — Wydana i rozesłana dnia 19. lipca 1913.

Treść: (№ 140 i 141.) 140. Obwieszczenie, dotyczące krajów, należących do Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej, oraz krajów, należących do układu madryckiego, dotyczącego międzynarodowego rejestrowania marek. — 141. Rozporządzenie, którem zmienia się przepisy instrukcyi dla sądowych urzędów depozytowych o oznaczaniu papierów wartościowych.

140.

Obwieszczenie Ministerstwa robót publicznych z dnia 19. czerwca 1913,

dotyczące krajów, należących do Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej, oraz krajów, należących do układu madryckiego, dotyczącego międzynarodowego rejestrowania marek.

Odnośnie do układów waszyngtońskich z dnia 2. czerwca 1911, Dz. u. p. Nr. 64 z roku 1913, dotyczących Unii międzynarodowej dla ochrony własności przemysłowej i międzynarodowego rejestrowania marek, ogłasza się, że układ Unii paryskiej z dnia 20. marca 1883 dla ochrony własności przemysłowej, rewidowany w Brukseli dnia 14. grudnia 1900 i w Waszyngtonie dnia 2. czerwca 1911 i układ madrycki z dnia 14. kwietnia 1891 o międzynarodowem rejestrowaniu marek fabrycznych lub handlowych, rewidowany w Brukseli dnia 14. grudnia 1900 i w Waszyngtonie dnia 2. czerwca 1911, został po myśli art. 18. układu, wymienionego na pierwszem miejscu, i art. 12. układu, wymienionego na drugiem miejscu, ratyfikowany w należytym czasie także imieniem Portugalii i Tunisu.

Przy sposobności złożenia dokumentu ratyfikacyjnego co do rewidowanego układu Unii paryskiej złożył królewski Poseł wielko-brytański oświadczenie, że ratyfikacya ta ma skuteczność tylko dla Wielkiej Brytanii i Irlandyi i że ewentualne oświadczenie przystąpienia ze względu na brytańskie własności, kolonie, posiadłości lub protektoraty będzie po myśli art. 16. *b* układu Unii stanowić przedmiot osobnego oznajmienia, skierowanego do Rządu zaprzysiężonego Związku Szwajcarskiego.

Według oznajmienia c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrznych doniosło nadto królewskie wielko-brytańskie Poselstwo w Bernie szwajcarskiej Radzie związkowej o przystąpieniu brytańskich posiadłości Nowa Zelandya, Ceylon oraz Trynidad i Tobago do układu Unii paryskiej dla ochrony własności przemysłowej, rewidowanego w Waszyngtonie dnia 2. czerwca 1911.

Wedle oznajmienia szwajcarskiej Rady związkowej przystąpienie to stało się skutecznem z dniem 20. czerwca 1913.

Trnka wlr.

141.

Rozporządzenie Ministrów sprawiedliwości i skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 9. lipca 1913,

którem zmienia się przepisy instrukcyi dla sądowych urzędów depozytowych o oznaczaniu papierów wartościowych.

Papiery wartościowe należy w pismach i poświadczeniach odbioru stron, w sądowych wygoto-

waniach, w dziennikach, księgach głównych oraz wszelkich innych zapiskach, tudzież w wygotowaniach sądowych urzędów depozytowych oznaczać tylko przez uwidocznienie rodzaju, ilości sztuk, kwoty i dnia zapadłości pierwszego kuponu.

Przy papierach wartościowych, ulegających wylosowaniu, należy oprócz tego przytoczyć numer (seryę, liczbę oddziału) a przy papierach imiennych imię i nazwisko tego, na kogo opiewają.

Jeżeli przy papierze wartościowym znajduje się tylko należący do niego talon albo jeżeli brakuje w zupełności kuponów i talonu, należy to wyraźnie zaznaczyć.

Nie narusza się przepisów instrukcyi dla sądowych urzędów depozytowych o przechowywaniu w osobnej okładce papierów wartościowych, należących do jednej masy.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LX. — Wydana i rozesłana dnia 26. lipca 1913.

Treść: (№ 142—149.) 142. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego w Ratyzbonie (w Bawaryi). — 143. Ustawa, którą uzupełnia się ustawę o postępowaniu karnem z dnia 23. maja 1873. — 144. Ustawa w celu zmiany ustawy z dnia 18. kwietnia 1869, dotyczącej organizacyi Trybunału Państwa, postępowania przed nim oraz wykonywania jego orzeczeń. — 145. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego II. klasy w Ujwidek do ekspedycyi żyjących roślin. — 146. Rozporządzenie, obowiązujące w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913. dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 147. Rozporządzenie, obowiązujące w Księstwie Bukowiny, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 148. Rozporządzenie, obowiązujące w Księstwie Śląska, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich. — 149. Rozporządzenie, obowiązujące w Księstwach Styryi i Karyntyi którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

142.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 9. lipca 1913,

dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego w Ratyzbonie (w Bawaryi).

Na placu lądowania w Ratyzbonie utworzono c. k. Urząd celny główny I. klasy w celu ekspedycyi towarów, przeznaczonych do dowozu na obszar celny umowny na Dunaju, względnie do przewozu, z wyjątkiem towarów, przewożonych pociągami lokalnymi, który to urząd rozpoczął już swoją działalność.

Ten Urząd celny główny upoważniony jest także do skróconego postępowania zapowiadawczego i do nieograniczonej ekspedycyi przewozowej tytoniu.

Zaleski wlr.

143.

Ustawa z dnia 11. lipca 1913,

którą uzupełnia się ustawę o postępowaniu karnem z dnia 23. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 119.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Pomiędzy pierwszy a drugi ustęp § 283. ustawy o postępowaniu karnem należy wstawić następujący nowy ustęp:

O ile rozchodzi się o wliczenie uwięzienia tymczasowego lub uwięzienia śledczego. można od orzeczenia o karze wnieść tylko odwołanie; jest ono dopuszczalne bez względu na to, czy nastąpiło nadzwyczajne złagodzenie kary lub zamiana kary. czy też nie.

Artykuł II.

§ 400. ustawy o postępowaniu karnem ma opiewać:

Czas, który zasądzony spędził w uwięzieniu od ogłoszenia wyroku pierwszej instancyi, należy o tyle wliczać na poczet kar na wolności i grzywien, o ile w rozpoczęciu odbywania kary nastąpiła zwłoka wskutek okoliczności, niezależnych od woli zasądzonego, w szczególności zaś także wskutek wniesienia środka prawnego przez takie osoby, które miały do tego prawo także wbrew jego woli. Oprócz tego wliczenie to następuje wtedy, jeżeli środek prawny, wniesiony na korzyść zasądzonego, odniósł choćby tylko częściowo pomyślny skutek.

Artykuł III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w siódmym dniu po dniu jej ogłoszenia.

Wykonanie jej poruczam Mojemu Ministrowi sprawiedliwości.

Bad Ischl, dnia 11. lipca 1913.

Franciszek Józef włr.

Stürgkh włr. **Hochenburger** włr.

144.

Ustawa z dnia 12. lipca 1913

w celu zmiany ustawy z dnia 18. kwietnia 1869, Dz. u. p. Nr. 44, dotyczącej organizacyi Trybunału Państwa, postępowania przed nim oraz wykonywania jego orzeczeń.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

§ 29. wymienionej wyżej ustawy ma opiewać, jak następuje:

Orzeczenia Trybunału Państwa zapadają bezwzględną większością głosów.

Do wydania jednak orzeczenia, które sprzeciwia się zasadzie prawnej, wpisanej do księgi judykatów, potrzeba ośmiu głosów.

Do księgi judykatów należy wpisać pewną zasadę prawną wówczas, jeżeli Trybunał Państwa uchwalił zasadę prawną i jej wpisanie ośmioma głosami.

Przewodniczący oddaje głos swój tylko wtedy, jeżeli głosy są równo podzielone; zdanie, do którego on przystępuje, staje się wskutek tego uchwałą.

Artykuł II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam całemu Ministerstwu.

Bad Ischl, dnia 12. lipca 1913.

Franciszek Józef włr.

Stürgkh włr. **Georgi** włr.
Hochenburger włr. **Zaleski** włr.
Heinold włr. **Forster** włr.
Hussarek włr. **Trnka** włr.
Długosz włr. **Schuster** włr.
Zenker włr.

145.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 14. lipca 1913,

dotyczące upoważnienia królewsko-węgierskiego Urzędu celnego głównego II. klasy w Ujwidek do ekspedycyi żyjących roślin.

Według oznajmienia królewsko-węgierskiego Ministerstwa skarbu upoważniono królewsko-węgierski Urząd celny główny II. klasy w Ujwidek do ekspedycyi posyłek roślin, nadchodzących pocztą.

Zaleski wlr.

146.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 22. lipca 1913,

obowiązujące w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem tworzy się izbę inżynierską z siedzibą we Lwowie.

Przełożeństwo izby (skład i wybór).

§ 2.

Przełożeństwo izby składa się z 15 członków i czterech zastępców.

Wyboru członków i zastępców dokonuje się zapomocą dwóch osobnych głosowań. Przy trzeciem głosowaniu wybiera się równocześnie dwóch rewizorów rachunkowych i ich zastępców.

Przynajmniej pięciu z pośród członków przełożeństwa musi mieć we Lwowie siedzibę swego przedsiębiorstwa.

Do tej samej kategoryi techników cywilnych oraz kategoryi rządowo upoważnionych inżynierów górniczych nie może należeć więcej jak czterech członków przełożeństwa izby. Wyjątki dopuszczalne są tylko wtedy, jeżeli pewien członek izby należy do kilku kategoryi (§ 3., ustęp 3.).

Zastępcy muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych; dla nich niema żadnego ograniczenia pod względem siedziby ich przedsiębiorstwa.

Prawo wyborcze należy wykonywać osobiście; zastępstwo lub przesłanie kart głosowania nie jest dopuszczalne.

§ 3.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wymienionych na kartach głosowania wybieralnych członków porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków:

1. którzy nie mieszkają we Lwowie, jeżeli poprzedza ich dziesięciu takich samych członków, albo

2. których kategorya zawodowa jest już czterokrotnie zastąpiona przez ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony z powodu, wymienionego w punkcie 2., jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już czterokrotnie zastąpione wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych piętnastu członków, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się w ten sposób pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, następuje wybór uzupełniający.

§ 4.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 2. i 3., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 5.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się członka przełożeństwa ma pierwszeństwo pod względem wstąpienia do przełożeństwa izby (§ 12., ust. 2., ustawy o izbach inżynierskich) ten z pośród zastępców, którego kategorya zawodowa ma najsłabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzi w rachubę kilku zastępców w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów, rozstrzyga los.

Czynności członków przełożeństwa, powołanych drogą kooptacyi (§ 12., ust. 3., ustawy o izbach inżynierskich), trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można również zastąpić przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty okresu czynności przełożeństwa.

§ 6.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydentów.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają w drodze osobnych głosowań oprócz prezydenta izby pierwszego i drugiego wiceprezydenta. Prezydent i przynajmniej jeden z obu wiceprezydentów muszą mieć dla swych czynności siedzibę we Lwowie.

Wybory odbywają się zapomocą kart głosowania. Za wybranego uważa się tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także próżne karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub jeden z wiceprezydentów ustępuje przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 5.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

Prezydenta zastępuje w razie doznania przez niego przeszkody lub przedwczesnego jego ustąpienia, w tym ostatnim wypadku aż do czasu dokonania nowego wyboru, pierwszy wiceprezydent lub, jeżeli i ten doznał przeszkody albo ustąpił, drugi wiceprezydent.

§ 7.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, następuje ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i obu wiceprezydentów bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 8.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby czasokres 14 dniowy, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 9.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 10.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent.

Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać, czy nie.

§ 11.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Namiestnictwa przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

147.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 23. lipca 1913,

obowiązujące w Księstwie Bukowiny, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Księstwa Bukowiny tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Czerniowcach.

Przełożeństwo izby (skład i wybór).

§ 2.

Przełożeństwo izby składa się z ośmiu członków i dwóch zastępców.

Wyboru członków i zastępców dokonuje się zapomocą dwóch osobnych głosowań. Przy trzeciem głosowaniu wybiera się równocześnie dwóch rewizorów rachunkowych i ich zastępców.

Przynajmniej czterech z pośród członków przełożeństwa musi mieć siedzibę swego przedsiębiorstwa w Czerniowcach lub w jednej z gmin sąsiednich.

Do tej samej kategoryi techników cywilnych oraz kategoryi rządowo upoważnionych inżynierów górniczych nie może należeć więcej jak dwóch członków przełożeństwa izby. Wyjątki dopuszczalne

są tylko wtedy i o tyle, o ileby tego wymagała niewystarczająca ilość lub skład kategoryi, zastąpionych w izbie, lub jeżeli jeden członek izby należy do kilku kategoryi (§ 3., ustęp 3.).

Zastępcy muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych; dla nich niema żadnego ograniczenia pod względem siedziby ich przedsiębiorstwa.

Prawo wyborcze należy wykonywać osobiście; zastępstwo lub przesłanie kart głosowania nie jest dopuszczalne.

§ 3.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wymienionych na kartach głosowania wybieralnych członków porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków:

1. którzy nie mieszkają w Czerniowcach lub w jednej z gmin sąsiednich, jeżeli poprzedza ich czterech takich samych członków, albo

2. których kategorya zawodowa jest już dwukrotnie zastąpiona przez ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony z powodu, wymienionego w punkcie 2., jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już dwukrotnie zastąpione wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych ośmiu członków, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się w ten sposób pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, następuje wybór uzupełniający.

§ 4.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 2. i 3., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 5.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa ma pierwszeństwo pod względem wstąpienia do przełożeństwa izby (§ 12., ust. 2., ustawy o izbach inżynierskich) ten z pośród zastępców, którego kategorya zawodowa ma słabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzą w rachubę obaj zastępcy w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów, rozstrzyga los.

Czynności członków przełożeństwa, powołanych drogą kooptacyi (§ 12., ust. 3., ustawy o izbach inżynierskich), trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można również zastąpić przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty okresu czynności przełożeństwa.

§ 6.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydenta.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają w osobnem głosowaniu oprócz prezydenta izby jednego wiceprezydenta.

Wybory odbywają się zapomocą kart głosowania. Za wybranego uważa się tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także próżne karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub wiceprezydent ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 5.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 7.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, następuje ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i wiceprezydenta bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 8.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upo-

ważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby 14-dniowy czasokres, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 9.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 10.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent. Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać czy nie.

§ 11.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Rządu krajowego przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

148.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 23. lipca 1913,

obowiązujące w Księstwie Śląska, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Księstwa Śląska tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Opawie.

§ 2.

Skład przełożeństwa izby.

Przełożeństwo izby składa się w regule z ośmiu, wyjątkowo zaś (§ 4., ustęp 2.) z dziewięciu członków i dwóch zastępców.

§ 3.

Sekcye wyborcze.

W celu dokonywania wyboru członków przełożeństwa izby dzieli się członków izby inżynierskiej dla Księstwa Śląska na dwie narodowe sekcye wyborcze, niemiecką i słowiańską.

Każdy technik cywilny i rządowo upoważniony inżynier górniczy, osiadły w czasie utworzenia izby inżynierskiej w Księstwie Śląska, winien oznajmić c. k. Rządowi krajowemu w Opawie wskutek wezwania w ciągu 14 dni, do której sekcyi wyborczej przystępuje. Również winien każdy, kto uzyska w przyszłości autoryzacyę na technika cywilnego lub inżyniera górniczego z siedzibą swego przedsiębiorstwa na Śląsku, jeżeli nie jest już członkiem izby inżynierskiej, po swem zaprzysiężeniu, w końcu każdy technik cywilny lub rządowo upoważniony inżynier górniczy, osiadły w okręgu każdej innej izby, jeżeli przeniesie siedzibę swego przedsiębiorstwa na Śląsk. równocześnie z doniesieniem o przesiedleniu się donieść o tem, do której sekcyi wyborczej przystępuje; w szczególności technik cywilny ma o tem donieść Rządowi krajowemu w Opawie, inżynier górniczy zaś c. k. Starostwu górniczemu w Wiedniu. Rząd krajowy, względnie Starostwo górnicze zawiadomi o uskutecznieniu wyboru przełożeństwo izby, które winno członków obu sekcyi wyborczych prowadzić osobno w ewidencyi i zapisywać wszelki przyrost i ubytek.

Nie wolno później zmieniać sekcyi wyborczej.

§ 4.

Rozdział przełożeństwa izby na sekcye wyborcze.

Ośmiu członków przełożeństwa izby rozdziela organ. zarządzający wybór, między obie sekcye

wyborcze według stosunku ilości członków sekcyi wyborczych, istniejącego w dniu rozpisania wyboru.

Ułamki, wynoszące $^1/_2$ lub więcej, liczy się przytem za 1, ułamków, wynoszących mniej niż $^1/_2$, nie uwzględnia się. Stosownie do tego powiększa się ilość członków przełożeństwa izby, jeżeli przy obu liczbach wypada ściśle ułamek $^1/_2$, z ośmiu do dziewięciu.

Każda sekcya wyborcza wybiera przypadającą na nią ilość członków przełożeństwa izby, jednego rewizora rachunkowego i jego zastępcę. Oprócz tego wybiera niemiecka sekcya wyborcza dwóch, zaś słowiańska sekcya wyborcza jednego zastępcę członka przełożeństwa.

§ 5.

Kategorye zawodowe członków przełożeństwa.

Postanowienie § 11., ustęp 2., ustawy o izbach inżynierskich, że z jednej i tej samej kategoryi techników cywilnych oraz z kategoryi rządowo upoważnionych inżynierów górniczych można wybrać najwyżej trzecią część członków przełożeństwa, stosuje się do wyboru w poszczególnych sekcyach wyborczych w sposób następujący:

Jeżeli na jedną sekcyę wyborczą nie przypada więcej jak czterech członków przełożeństwa, muszą wszyscy należeć do rozmaitych kategoryi.

Jeżeli na jedną sekcyę wyborczą przypada więcej niż czterech członków przełożeństwa, muszą oni rozdzielać się co najmniej na cztery kategorye a do jednej i tej samej kategoryi nie może należeć więcej jak dwóch.

Wyjątki dopuszczalne są tylko wtedy i o tyle, o ileby tego wymagała niewystarczająca ilość lub skład kategoryi, reprezentowanych w odnośnej sekcyi wyborczej, lub jeżeliby jakiś członek izby należał do kilku kategoryi (§ 7., ustęp 3.).

Zastępcy członków przełożeństwa, których ma wybrać niemiecka sekcya wyborcza, muszą należeć do rozmaitych kategoryi.

Wybór przełożeństwa izby.

§ 6.

Prawo wyborcze należy wykonywać osobiście; zastępstwo lub przesyłanie kartek do głosowania nie jest dopuszczalne.

Przewodniczący walnego zgromadzenia wykonuje swoje prawo wyborcze tylko w tej sekcyi wyborczej, do której należy.

Samoistny wybór w łonie sekcyi wyborczej zależny jest od tego, aby sekcya reprezentowaną była co najmniej przez jedną czwartą część swych członków.

Gdyby w pewnej sekcyi wyborczej w czasie rozpoczęcia się głosowania, jednak co najmniej w godzinę po terminie, wyznaczonym dla rozpoczęcia się walnego zgromadzenia, warunek ten się nie ziścił, co ma stwierdzić przewodniczący, wówczas przechodzi prawo wyboru funkcyonaryuszów, przypadających na tę sekcyę wyborczą, na ogół uprawnionych do wyboru członków izby, obecnych w lokalu wyborczym. Wybieralnymi są w tym wypadku tylko członkowie sekcyi wyborczej, która nie była dostatecznie zastąpiona.

Jawienie się wyborców po stwierdzeniu okoliczności, że sekcya wyborcza nie jest zastąpiona przez czwartą część swych członków, nie wywiera żadnego wpływu na dalszy przebieg wyborów; ci jednak, którzy jawili się później, nie są wyłączeni od oddania głosów.

Przy zaproszeniu na walne zgromadzenia, na których mają się przeprowadzić wybory, należy zwrócić członkom izby uwagę na powyższe skutki niedostatecznego zastąpienia sekcyi wyborczej.

Podział walnego zgromadzenia według sekcyi nie narusza postanowienia § 7. ustawy o izbach inżynierskich, według którego walne zgromadzenie zdolne jest do powzięcia uchwał, jeżeli co najmniej jedna czwarta część członków jest obecna.

§ 7.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wybieralnych członków, wymienionych na kartach głosowania dla pewnej sekcyi wyborczej, porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków, których kategorya zawodowa jest już wśród ich poprzedników raz reprezentowana, jeżeli ma się wybrać najwyżej czterech członków przełożeństwa, lub jest reprezentowana już dwukrotnie, jeżeli ma się wybrać więcej niż czterech członków przełożeństwa.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony, jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już raz, względnie dwa razy zastąpione wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych za porządkiem, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się w miarę potrzebnej ilości za wybranych, pod warunkiem, że rozdzielają się, o ile należy wybrać więcej niż czterech członków przełożeństwa, co najmniej na cztery kategorye. Jeżeli tak nie jest, wówczas wyłącza się ostatniego, którego wybór sprzeciwia się temu wymaganiu, a w jego miejsce wstępuje pierwszy z jego następców, nie należący do zastąpionej już kategoryi.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się w ten sposób pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, wówczas następuje wybór uzupełniający (§ 6., ustęp 3. do 5.).

§ 8.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 6. i 7., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 9.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się członka przełożeństwa wstępuje do przełożeństwa izby zastępca, wybrany przez sekcyę wyborczą członka, który ustąpił. Z obu zastępców niemieckiej sekcyi wyborczej ma przytem pierwszeństwo ten, którego kategorya zawodowa ma słabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzą w rachubę obaj zastępcy w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów, rozstrzyga los.

Jeżeli już niema żadnego zastępcy, wybranego przez sekcyę wyborczą członka ustępującego, mogą członkowie przełożeństwa, należący do wspomnianej sekcyi wyborczej, powołać jednego członka przez kooptacyę, przyczem należy brać na względ postanowienia § 5. Czynności członka przełożeństwa powołanego drogą kooptacyi, trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek zastępców członków przełożeństwa można także wyrównać przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty czasu, przez który trwają czynności przełożeństwa.

§ 10.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydenta.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają wspólnie zapomocą kart głosowania w drodze trzech osobnych głosowań prezydenta izby oraz pierwszego i drugiego wiceprezydenta.

Przynajmniej jednego z obu wiceprezydentów należy wybrać z tej sekcyi, do której nie należy prezydent. Zresztą należy uważać za wybranego tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub jeden z wiceprezydentów ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 9.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 11.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, następuje ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i obu wiceprezydentów bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 12.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby czasokres 14dniowy, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 13.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu walnych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 14.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent.

Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać czy nie.

§ 15.

Zastępstwo prezydenta izby.

Prezydenta zastępuje w razie doznania przez niego przeszkody lub przedwczesnego jego ustąpienia, w tym ostatnim wypadku aż do czasu dokonania nowego wyboru, pierwszy wiceprezydent lub, jeżeli i ten doznał przeszkody albo ustąpił, drugi wiceprezydent.

Jeżeli przełożeństwo izby pełni czynności rady honorowej (§ 17. ustawy o izbach inżynierskich), winien przewodniczący o ile możności należeć do tej samej sekcyi wyborczej co członek izby, przeciw któremu prowadzi się śledztwo.

§ 16.

Jednolitość prowadzenia czynności.

Sekcye wyborcze tworzy się po myśli powyższych postanowień tylko w celu dokonywania wyborów. Zresztą zupełnie jednolicie odbywają się obrady i zapadają uchwały na walnem zgromadzeniu, tudzież zupełnie jednolicie prowadzi się czynności przełożeństwa i obu rewizorów rachunkowych.

§ 17.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Rządu krajowego w Opawie przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 18.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

149.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 23. lipca 1913,

obowiązujące w Księstwach Styryi i Karyntyi, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich.

W celu wykonania ustawy z dnia 2. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 3, dotyczącej utworzenia izb inżynierskich, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Okrąg i siedziba izby.

Dla Księstw Styryi i Karyntyi tworzy się izbę inżynierską z siedzibą w Gracu.

§ 2.

Skład przełożeństwa izby.

Przełożeństwo izby składa się z dziewięciu członków i trzech zastępców.

Przynajmniej czterech z pośród członków przełożeństwa musi mieć siedzibę swego przedsiębiorstwa w Gracu lub w jednej z gmin sąsiednich.

Zastępcy muszą należeć do rozmaitych kategoryi zawodowych; dla nich niema żadnego ograniczenia pod względem siedziby ich przedsiębiorstwa.

Wybór przełożeństwa izby.

§ 3.

W celu wyboru należy każdemu członkowi izby, uprawnionemu do wyboru, wydać wraz z pisemnem zaproszeniem na odnośne walne zgromadzenie kartę głosowania oraz listę członków wybieralnych wraz z ich kategoryami zawodowemi i pouczenie o rodzaju i liczbie wybrać się mających funkcyonaryuszów, o ograniczeniu ze względu na siedzibę przedsiębiorstwa i kategorye zawodowe (§ 2. rozporządzenia i § 11., ustęp 2. ustawy o izbach inżynierskich) i o dokonywaniu wyboru. Karty głosowania należy podzielić na rubryki według rodzajów funkcyonaryuszy, którzy mają być wybrani.

Wyboru dokonuje się albo zapomocą oddania karty głosowania osobiście na walnem zgromadzeniu albo przez przesłanie karty głosowania. W przypadku ostatnim należy kartę głosowania przesłać w zamkniętej kopercie, zaopatrzonej podpisem i pieczęcią urzędową wyborcy, aż do dnia, poprzedzającego walne zgromadzenie do tego organu, który zwołał walne zgromadzenie. Przysłać kartę głosowania wolno tylko tym członkom izby, którzy nie mieszkają w Gracu lub w jednej z gmin sąsiednich.

Zastępstwo przy wykonywaniu prawa wyborczego nie jest dopuszczalne.

§ 4.

Dla wyborów na walnem zgromadzeniu miarodajna jest względna większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Przy wyborze członków przełożeństwa należy postępować w sposób następujący. Wymienionych na kartach głosowania wybieralnych członków porządkuje się według ilości ważnych głosów, które na nich padły. W tym porządku kolejnym wyłącza się, począwszy od największej ilości głosów, tych członków:

1. którzy nie mieszkają w Gracu lub w jednej z gmin sąsiednich, jeżeli poprzedza ich pięciu takich samych członków, albo

2. których kategorya zawodowa jest już trzykrotnie reprezentowana przez ich poprzedników.

Jeżeli pewien członek należy do dwu lub więcej kategoryi zawodowych, zostaje tylko wówczas wyłączony z powodu, wymienionego w punkcie 2., jeżeli wszystkie jego upoważnienia są już trzykrotnie reprezentowane wśród jego poprzedników.

Techników kultury zalicza się przytem do inżynierów cywilnych dla techniki kultury.

Pierwszych dziewięciu członków, których nie wyłączono w myśl poprzedzających zasad, uważa się za wybranych.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się w ten sposób pełnej ilości mających się obsadzić miejsc, mają członkowie, obecni na walnem zgromadzeniu, dokonać wyboru uzupełniającego.

§ 5.

Zmiana sposobów wybierania.

Sposoby wybierania, ustanowione w §§ 3. i 4., obowiązują tak długo, dopóki w porządku czynności walnego zgromadzenia nie wyda się innych postanowień w granicach ustawy o izbach inżynierskich.

§ 6.

Uzupełnianie przełożeństwa izby.

W razie przedwczesnego usunięcia się jednego z członków przełożeństwa ma pierwszeństwo pod względem wstąpienia do przełożeństwa izby (§ 12., ust. 2., ustawy o izbach inżynierskich) ten z pośród zastępców, którego kategorya zawodowa ma najsłabsze przedstawicielstwo w przełożeństwie. Jeżeli w tym wypadku wchodzi w rachubę kilku zastępców w równej mierze, wówczas rozstrzyga większa ilość głosów, które padły przy wyborze na poszczególnych zastępców, w razie zaś równej ilości głosów rozstrzyga los.

Czynności członków zastępstwa, powołanych drogą kooptacyi (§ 12., ust. 3., ustawy o izbach inżynierskich), trwają aż do czasu przedsiębrania na następnem walnem zgromadzeniu wyboru uzupełniającego.

Ubytek członków zastępców przełożeństwa można również zastąpić przez wybór uzupełniający.

Wybory uzupełniające mają skuteczność na przeciąg reszty czasu, przez który trwają czynności przełożeństwa.

§ 7.

Wybór prezydenta izby i wiceprezydenta.

Członkowie przełożeństwa izby wybierają oprócz prezydenta izby w drodze osobnego głosowania jednego wiceprezydenta. Funkcyonaryusze ci muszą mieć siedzibę swego przedsiębiorstwa w Gracu lub w jednej z gmin sąsiednich.

Wybory odbywają się zapomocą kart głosowania. Za wybranego uważa się tego, na którego padnie więcej niż połowa oddanych ważnych głosów. Liczy się tu także niewypełnione karty głosowania. Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nie uzyska się absolutnej większości głosów, należy dokonać wyboru ściślejszego pomiędzy tymi dwoma członkami przełożeństwa, którzy otrzymali największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga w wszystkich przypadkach los.

Jeżeli prezydent lub wiceprezydent ustąpi przed upływem okresu czynności, winno przełożeństwo izby, ewentualnie po uzupełnieniu się (§ 6.), dokonać nowego wyboru na przeciąg reszty okresu czynności.

§ 8.

Ukonstytuowanie się przełożeństwa izby.

Jeżeli wszyscy nowo wybrani członkowie przełożeństwa obecni są na walnem zgromadzeniu izby inżynierskiej, następuje ukonstytuowanie się przełożeństwa izby oraz wybór prezydenta i wiceprezydenta bezpośrednio zaraz po walnem zgromadzeniu pod kierownictwem przewodniczącego tegoż zgromadzenia. W razie przeciwnym zwołuje członków przełożeństwa do przedsięwzięcia wyboru prezydent dotychczasowy lub, jeżeli to nie jest możliwe, władza nadzorcza (§ 20. ustawy o izbach inżynierskich).

§ 9.

Opinie izby o policzalności praktyki.

W celu wydawania opinii izby o policzalności praktyki, wykazywanej przez starających się o upoważnienie na inżyniera cywilnego, geometrę cywilnego lub rządowo upoważnionego inżyniera górniczego, których mają zasięgać władze po myśli § 13. ustawy o izbach inżynierskich, będzie się wyznaczać przełożeństwu izby 14dniowy czasokres, który można w przypadku ostatecznym przedłużyć do czterech tygodni.

§ 10.

Zawiadamianie władzy nadzorczej o posiedzeniach i wyborach.

Przełożeństwo izby winno zawiadamiać w należytym czasie władzę nadzorczą o zwoływaniu wal-

nych zgromadzeń i posiedzeń przełożeństwa, oznajmiając porządek dzienny, oraz po przeprowadzeniu wyborów donosić władzy tej o ich wyniku.

§ 11.

Wykonywanie uchwał przełożeństwa izby.

Uchwały przełożeństwa wykonuje prezydent.

Może on jednak odmówić wykonania lub wydania jakiejś uchwały, jeżeli mniema, że uchwała wykracza przeciw obowiązującym przepisom lub narusza godność izby inżynierskiej, albo że przełożeństwo przez tę uchwałę przekroczyło swój zakres działania.

Jeżeli prezydent skorzysta z tego prawa, winien sprawę przedłożyć bezzwłocznie władzy nadzorczej celem rozstrzygnięcia kwestyi, czy uchwałę należy wykonać czy nie.

§ 12.

Porządki czynności.

Porządki czynności walnego zgromadzenia i przełożeństwa izby należy za pośrednictwem Namiestnictwa w Gracu przedkładać do zatwierdzenia Ministerstwu robót publicznych.

§ 13.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Heinold wlr. **Trnka** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXI. — Wydana i rozesłana dnia 27. lipca 1913.

Treść: № 150. Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Królestwa Czech.

150.

Patent cesarski z dnia 26. lipca 1913,

dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Królestwa Czech.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm krajowy Naszego Królestwa Czech jest rozwiązany.

Zarządzając nowe wybory polecamy Naszemu Rządowi, aby wybrał odpowiedni czas do przeprowadzenia tych wyborów.

Dan w Bad Ischl dnia 26. lipca roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.	**Georgi** wł.
Hochenburger wł.	**Zaleski** wł.
Heinold wł.	**Forster** wł.
Hussarek wł.	**Trnka** wł.
Długosz wł.	**Schuster** wł.

Zenker wł.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXII. — Wydana i rozesłana dnia 1. sierpnia 1913.

Treść: (№ 151—158.) 151. Ustawa, dotycząca uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa. — 152. Rozporządzenie w celu wykonania ustawy z dnia 6. lipca 1913, dotyczącej uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa. — 153. Obwieszczenie, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej dla szycia bielizny i krawiectwa, należącej do Stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych w Badenie. — 154. Rozporządzenie, którem ustanawia się kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego dla nowo utworzonego dziekanatu w Olpinach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej. — 155. Obwieszczenie, dotyczące zmiany licznych postanowień ewangielickiej ustawy kościelnej z dnia 9. grudnia 1891. — 156. Rozporządzenie, tyczące się prawa Zakonu udzielnego kawalerów maltańskich do pozbywania i obciążania jego majątku nieruchomego. — 157. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do ekspedycyi wywozowej cukru. — 158. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906 i objaśnień do taryfy celnej.

151.

Ustawa z dnia 6. lipca 1913,

dotycząca uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Zmieniając częściowo §§ 1., 3. i 5. ustawy z dnia 16. czerwca 1877, Dz. u. p. Nr. 60, „o podatku spożywczym od mięsa poza miejscami, uznanemi za zamknięte pod względem poboru podatku spożywczego“, uwalnia się osoby, nie należące do przedsiębiorców przemysłowych, wymienionych w § 1., l. 1. lit. *a* tej ustawy, ze względu na tego rodzaju rzezie, które na zasadzie oględzin bydła i mięsa (§ 13., ustęp 3., ustawy z dnia 6. sierpnia 1909, Dz. u. p. Nr. 177) przedstawiają się jako rzezie z konieczności, od uiszczania przypadającego według ustawy o podatku od mięsa podatku od bicia bydła i odpłatnego pozbywania świeżego mięsa, uzyskanego przy biciu bydła z konieczności.

§ 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu 1. stycznia 1913.

§ 3.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi skarbu w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami.

Bad Ischl, dnia 6. lipca 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł. **Zaleski** wł.

Zenker wł.

152.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i rolnictwa z dnia 9. lipca 1913,

w celu wykonania ustawy z dnia 6. lipca 1913. Dz. u. p. Nr. 151, dotyczącej uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa.

1. Według § 1. ustawy z dnia 6. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 151, dotyczącej uwolnienia rzezi z konieczności od podatku od mięsa, uwalnia się osoby, nie należące do przedsiębiorców przemysłowych, wymienionych w § 1., l. 1., lit. *a*, ustawy o podatku od mięsa z dnia 16. czerwca 1877, Dz. u. p. Nr. 60

(„rzeźnicy, masarze, restauratorzy, traktyernicy i w ogóle osoby, trudniące się w sposób przemysłowy odpłatnem pozbywaniem mięsa surowego lub przyrządzonego"), ze względu na tego rodzaju rzezie, które na zasadzie oględzin bydła i mięsa (§ 13., ustęp 3., ustawy z dnia 6. sierpnia 1909, Dz. u. p. Nr. 177) przedstawiają się jako rzezie z konieczności, od uiszczania przypadającego według ustawy o podatku od mięsa podatku od bicia bydła i odpłatnego pozbywania świeżego mięsa, uzyskanego przy biciu bydła z konieczności (§ 2. ustawy o podatku od mięsa).

„Pobór" mięsa, uzyskanego przy rzeziach z konieczności, bez względu na to, czy mięso to jest świeże czy przyrządzone, podlega nadal opłacie podatku, o ile zachodzą warunki, przepisane dla obowiązku opłaty podatku od poboru (§ 1., l. 2., ustawy o podatku od mięsa).

2. Za rzezie z konieczności należy uważać te rzezie, na które posiadacz zwierzęcia decyduje się z tego powodu, że spostrzeżone na zwierzęciu objawy chorobowe, choćby nawet nie wskazywały na istnienie choroby zaraźliwej, wywołują przecież obawę, że zwierzę całkiem lub częściowo straci na wartości, a posiadacz chce o ile możności stracie tej zapobiec; nie stanowi tu różnicy, czy posiadacz zwierzęcia osobiście dokona zabicia i poćwiertowania zwierzęcia, czy też zleci dokonanie tego komu innemu, o ile tylko rzeź i pozbycie odbywa się na rachunek posiadacza zwierzęcia.

3. Organa, którym poruczono oględziny bydła i mięsa, winny w każdym przypadku, kiedy się dokonuje rzezi, stwierdzić u osób, nie należących do przedsiębiorców przemysłowych, wymienionych w § 1., l. 1., lit. *a*, ustawy o podatku od mięsa, o ile strona zamierza sprzedać świeże mięso, czy zachodzi rzeź z konieczności (punkt 2.), a jeżeli tak jest istotnie, umieścić wzmiankę o tem na kartce oględzin, wystawionej przy oględzinach.

4. Zgłaszanie rzezi z konieczności, wolnej od podatku, lub wolnego od podatku pozbywania uzyskanego z niej świeżego mięsa, nie jest przepisane.

5. Osoby, które po dniu 31. grudnia 1912 za uiszczeniem podatku od mięsa według taryfy dokonały rzezi z konieczności, względnie pozbycia uzyskanego z niej świeżego mięsa a którym obecnie przysługuje uwolnienie od podatku, winny zgłosić swoje roszczenia o zwrot u władzy skarbowej I. instancyi.

6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Zaleski wlr. **Zenker** wlr.

153.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 17. lipca 1913,

dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej dla szycia bielizny i krawiectwa, należącej do Stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych w Badenie.

Na zasadzie § 14. *d*. ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się żeńską szkołę przemysłową dla szycia bielizny i krawiectwa, należącą do Stowarzyszenia dla rozszerzenia wykształcenia kobiet i zawodów kobiecych w Badenie, do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien damskich i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

154.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 18. lipca 1913,

którem ustanawia się kwotę nadającego się do fasyonowania wydatku na prowadzenie urzędu dziekańskiego dla nowo utworzonego Dziekanatu w Olpinach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej.

Uzupełniając rozporządzenie ministeryalne z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107, ustanawia się kwotę wydatków dziekańskich, które w zeznaniach dochodu, składanych według ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, należy uznawać za wydatek, dla nowo utworzonego Urzędu dziekańskiego w Olpinach w rzymsko-katolickiej dyecezyi przemyskiej w kwocie 240 (dwieście czterdzieści) koron rocznie, a to niezależnie od zbadania kwestyi, czy odnośnemu proboszczowi, któremu poruczono prowadzenie spraw dziekańskich, należy się w ogóle w myśl powołanej ustawy uzupełnienie

kongruy z funduszu religijnego, względnie z państwowej dotacyi tegoż funduszu.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15. grudnia 1911.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

155.

Obwieszczenie Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 24. lipca 1913,

dotyczące zmiany licznych postanowień ewangelickiej ustawy kościelnej z dnia 9. grudnia 1891. Dz. u. p. Nr. 4 z roku 1892.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 11. lipca 1913 udzielić najłaskawiej monarszego potwierdzenia licznym przez ewangelickie generalne synody augsburskiego i helweckiego wyznania w r. 1907 uchwalonym zmianom postanowień ewangelickiej ustawy kościelnej z dnia 9. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 4 z roku 1892, a to na podstawie § 9. cesarskiego patentu z dnia 8. kwietnia 1861, Dz. u. p. Nr. 41, i stosownie do § 136, $_1$, tej ustawy kościelnej.

Mają tedy poniżej podane ustępy tej ustawy kościelnej brzmieć tak, jak następuje:

„§ 11.

Utrata zdolności do objęcia urzędu pociąga za sobą natychmiast utratę urzędu samego, bez względu na to, czy tenże jest dożywotni, czy ograniczony do pewnego oznaczonego czasu. Wyjątki może tylko ustanawiać ustawa kościelna (§§ 91, $_8$, ustęp 2, 110 *c*, ustęp 2 i 138, ustęp 2).

Kto w łonie jakiegokolwiek organu rządu kościelnego przyjął funkcyę, opartą na wyborze na pewien oznaczony czas, nie jest, o ile zdolność jego trwa nadal, już wskutek samego upływu odnośnego czasu, uwolnionym od tej funkcyi; ustawowo jest dopiero od tej chwili uwolniony, gdy przepisany wybór ponowny uzyska prawomocność.

§ 14., nowy ustęp piąty:

Postanowienia te należy analogicznie stosować także do zmian, zachodzących w odgraniczeniu pomiędzy zborem macierzystym i zborem filialnym (§ 16.).

§ 16., ustęp drugi:

Każdy zbór macierzysty i każdy zbór filialny winien dla zarządu swoich szczególnych spraw wybrać presbyterstwo, a jeżeli liczy więcej jak 500 dusz, zastępstwo zboru. Zborom, liczącym mniej niż 500 dusz, pozostawia się do woli wybór zastępstwa zboru.

§ 17., ustęp pierwszy:

Stacye kaznodziejskie można zakładać dla członków zboru daleko od miejsca kościoła mieszkających za zgodą proboszcza i prezbyterstwa, jakoteż właściwego seniora (§ 79). O tem powinien senior zawiadomić właściwą władzę polityczną, tudzież w drodze superintendentury naczelną radę kościelną. Względem zmian, zachodzących ewentualnie w odgraniczeniu okręgów dla stacyi kaznodziejskich, istniejących w obrębie tego samego zboru parafialnego, należy analogicznie stosować postanowienia § 14. z tem nadmienieniem, że rozstrzygnienie wydaje wydział senioralny, a o prawomocnem rozstrzygnieniu należy zawiadomić właściwą polityczną władzę powiatową.

§ 23.

Uprawnionymi do głosowania członkami zboru są ci mężcy członkowie jego (§ 21.), którzy odpowiadają wymaganiom kościelnym (§ 22., $_2$), skończyli 24. rok życia i tam, gdzie datki na utrzymanie są potrzebne albo przyjęte zwyczajem płacili je regularnie przynajmniej za oba ostatnie ubiegłe lata. Przynależnych do zboru, którzy przenieśli się z okręgu innego zboru, winno presbyterstwo na ich prośbę, jeżeli zachodzą wszystkie inne warunki, natychmiast przyjąć do spisu członków zboru, uprawnionych do głosowania, jeżeli wykażą, że w tym zborze, do którego w ostatnim czasie należeli, mieli prawo głosowania, a w tym zborze, w którym obecnie mieszkają, płacą datek na utrzymanie za rok bieżący. W nowo założonych zborach są uprawnionymi do głosowania ci wszyscy członkowie, którzy posiadali prawo głosowania w tym zborze, do którego należeli poprzednio przed założeniem nowego zboru. Zborom, nie pobierającym dodatków według złotego reńskiego podatkowego albo na podstawie oszacowania przez władzę kościelną, wolno jest ustanowić na zasadzie lokalnego statutu (§ 25) liczbową wysokość datku, od którego zawisło prawo głosowania.

Proboszcze, wikaryusze (pomocnicy parafialni) i stale ustanowieni kierownicy szkół, tudzież nauczyciele szkół ewangelickich uprawnieni są do głosowania z mocy swego urzędu.

§ 35.

Proboszczom, którzy stali się niezdolnymi do służby a nie przechodzą w stan spoczynku, tudzież proboszczom, którzy nie mogą już spełniać wszystkich obowiązków swojego urzędu, wolno jest w porozumieniu z zastępstwem zboru (zebraniem), a tam, gdzie

sprawa ta przydzielona została do zakresu czynności presbyterstwa (§ 67.), w porozumieniu z temże zlecić sprawowanie ich urzędu w całości lub w części wikaryuszom (wikaryuszom osobistym).

Wybór wikaryusza osobistego należy do presbyterstwa, jeżeli proboszcz sam ponosi wydatek na płacę wikaryusza, jeżeli jednak zbór płacę wikaryusza całkiem lub po części wziął na siebie, do zastępstwa zboru (§ 66., 1), a to tak w pierwszym jak w drugim wypadku w porozumieniu z proboszczem.

Od tych wikaryuszów osobistych różnią się:

a) stali wikaryusze parafialni, których ustanawiają zbory, aby zadosyć uczynić potrzebie trwałego pomnożenia sił urzędowych parafialnych (§ 37.);

b) wikaryusze superintendencyalni i wikaryusze senioralni, powołani do wspierania superintendenta, względnie seniora według ich wskazówek a to tak przy czynnościach, połączonych z urzędem parafialnym, jak też przy czynnościach kancelaryi superintendencyalnej, względnie senioralnej (§ 105., 3 i § 87.);

c) kaznodzieje wędrowni.

Stałych wikaryuszów parafialnych wybiera zbór w podobny sposób jak proboszczów (§ 41.).

Wyboru wikaryuszów superintendencyalnych i wikaryuszów senioralnych dokonuje zastępstwo zboru (§ 66., 1) w porozumieniu z superintendentem, względnie seniorem.

Jeżeli stały wikaryusz parafialny albo wikaryusz osobisty powołany zostaje wyłącznie do sprawowania czynności duszpasterskich w zborze filialnym i tenże zbór ponosi sam wydatek na jego płacę, wtedy przysługa też tylko temu zborowi prawo wyboru po myśli powyższych postanowień. Wybrać atoli wolno tylko kandydata, przeciw któremu proboszcz i presbyterstwo zboru parafialnego przed wyborem nie podnieśli zarzutów.

Dla wyboru kaznodziei wędrownych, jakoteż dla ich zakresu działania obowiązują postanowienia odnośnych statutów, które podlegają potwierdzeniu naczelnej rady kościelnej.

Wszyscy wikaryusze stoją pod nadzorem proboszcza (względnie superintendenta albo seniora), który za przepisane sprawowanie czynności urzędowych jest odpowiedzialnym; wikaryusz nie nabywa w żadnym razie prawa do następstwa w urzędzie parafialnym.

Wszyscy wikaryusze i kaznodzieje wędrowni potrzebują potwierdzenia naczelnej rady kościelnej (§ 45.), które należy zasięgać w tej samej drodze jak przy powołaniu proboszcza.

§ 36.

Proboszcze, stali wikaryusze parafialni i kaznodzieje wędrowni, tudzież odnośne zbory (§ 4.) są obowiązane przystąpić do zakładu pensyjnego ewangelickiego kościoła a. i h. w. w Austryi lub do istniejącego ewentualnie funduszu pensyjnego dla proboszczów swojej dyecezyi, tudzież do funduszu pensyjnego dla wdów i sierot po proboszczach swojego senioratu lub swojej dyecezyi, gdzie fundusz taki jest założony, a to stosownie do postanowień statutu tych zakładów.

§ 37.

Proboszczów, stałych wikaryuszów parafialnych i kaznodziei wędrownych wybiera się na czas życia.

Dla usystemizowania nowych posad proboszczów lub stałych wikaryuszów parafialnych (§ 66., 1) jest potrzebne pozwolenie naczelnej rady kościelnej, o które ma presbyterstwo postarać się w drodze instancyi w porozumieniu z urzędem parafialnym wykazując zapewnione środki, wystarczające na trwałą dotacyę nowej posady.

§ 38., ustęp ostatni:

Urząd wikaryuszów osobistych gaśnie nadto, skoro upłynie ustanowiony wokacyą termin wypowiedzenia, licząc od czasu wypowiedzenia przez presbyterstwo, uskutecznionego w porozumieniu z proboszczem, a jeżeli wikaryusz osobisty powołanym został z ograniczeniem do pewnego oznaczonego czasu, z upływem tego czasu. Oprócz tego gaśnie urząd tak wikaryuszów osobistych, jak wikaryuszów superintendencyalnych (§ 87., ustęp ostatni) z zawakowaniem urzędu parafialnego albo superintendentury, względnie z zmianą miejsca siedziby tej ostatniej. Wikaryusz superintendencyalny powinien atoli podczas wakowania superintendentury wspierać zastępcę superintendenta podług jego nakazów tak w czynnościach, połączonych z jego urzędem parafialnym jak i w czynnościach kancelaryi superintendencyalnej a wikaryusz osobisty może aż do obsadzenia urzędu parafialnego sprawować wszystkie obowiązki urzędu parafialnego podług nakazu i pod odpowiedzialnością administratora, jeżeli zbór ponosi dalej wydatek na tegoż płacę.

§ 49.

W każdym zborze należy wybrać presbyterstwo.

Presbyterstwo składa się z proboszcza lub proboszczów zboru, z ustanowionego ewentualnie stałego wikaryusza parafialnego lub wikaryusza superintendencyalnego (§§ 35. 87. i 105., 3), z stale ustanowionego kierownika szkoły, jeżeli nie jest ustanowione osobne przełożeństwo szkolne, i z pewnej liczby przez zbór wybranych członków (presbyterów, starszych kościoła) (§ 24., 2 i 3).

Jeżeli zbór utrzymuje więcej szkół, oznacza presbyterstwo, który z stale ustanowionych kierowników szkół wstępuje w tym wypadku jako członek do presbyterstwa.

W razie zawakowania urzędu parafialnego jest administrator członkiem presbyterstwa.

Stali wikaryusze parafialni zborów filialnych mają prawo zasiadania i głosowania w ich presbyterstwie.

Gdzie dla spraw szkolnych jest ustanowiony (§ 25.) osobny wydział, składający się z duchownych i świeckich członków (przełożeństwo szkolne), powinni do niego należeć stale ustanowieni kierownicy wszystkich przez zbór utrzymywanych szkół.

§ 51.

Presbyterstwo jest przełożeństwem zboru, które winno zbór na zewnątrz zastępować i bezpośrednio zarządzać sprawami zboru, z wyjątkiem tych, które samodzielnie należą do urzędu parafialnego jako takiego (§ 29.).

Do jego zakresu działania należy w szczególności:

1. . . . . .

6. udzielanie wypowiedzeń wikaryuszom osobistym (§ 38.) i prowizorycznie ustanowionym nauczycielom, powoływanie krajowców na nauczycieli pomocniczych celem tymczasowego objęcia przez nich opróżnionych posad nauczycielskich i uwalnianie tychże, jakoteż powoływanie i wydalanie organistów, kantorów, sług kościelnych itd.;

7. . . . . .

§ 64.

Prawo wyboru proboszczów i stałych wikaryuszów parafialnych przysługuje w każdym zborze ogółowi wszystkich do głosowania uprawnionych członków.

Inne całemu zborowi przysługujące prawa wykonuje w mniejszych zborach, których liczba dusz nie wynosi więcej jak 500 i które nie wybierają zastępstwa zboru, ogół wszystkich uprawnionych do głosowania członków, zebranie zboru. w większych zaś zborach, liczących więcej jak 500 dusz i w mniejszych zborach, liczących mniej jak 500 dusz, lecz wybierających zastępstwo zboru, to zastępstwo zboru, wybrane przez zebranie zboru. Liczba członków zastępstwa zboru wynosi w zborach, liczących poniżej 500 dusz 20—30, w zborach, liczących 500—1000 dusz 30—40, ponad 1000 do 2500 dusz 40—60, ponad 2500—5000 dusz 60—80 a w zborach, liczących ponad 5000 dusz 80—100. Na większą albo mniejszą liczbę członków może zezwolić wydział superintendencyalny na wniosek zastępstwa zboru, uchwalony większością dwu trzecich.

Proboszcz lub proboszczowie zboru, ustanowiony ewentualnie stały wikaryusz parafialny (§ 49., ustęp 5.) lub wikaryusz superintendencyalny (§ 87.) i każdy stale ustanowiony kierownik szkoły przez zbór utrzymywanej są z mocy urzędu swego członkami zastępstwa zboru.

§ 66.

Do zakresu działania zastępstwa zboru należy:

1. systemizowanie nowych posad proboszczów i stałych wikaryuszów parafialnych (§ 37.), wybór wikaryuszów superintendencyalnych (§ 87.) i (w wypadkach, określonych dokładniej w § 35.) wikaryuszów osobistych, tudzież wybór członków presbyterstwa;

2. zakładanie i zniesienie szkół lub poszczególnych klas (§ 18.) tudzież wybór stałych i prowizorycznych nauczycieli (§ 145.), o ile wybór ten i ustanawianie płacy dla nauczycieli nie zostało poruczone istniejącemu ewentualnie przełożeństwu szkolnemu (§ 49.);

3. . . . . .

§ 76., nowy ustęp czwarty.

Za przyzwoleniem wydziału superintendencyalnego wolno jednak nie dokonywać ponownego wyboru wymienionych korporacyi w połowie co trzy lata, w tych zborach, w których zastępstwo zboru na wniosek presbyterstwa ze względu na szczególne stosunki miejscowe poweźmie taką uchwałę większością dwóch trzecich.

§ 87., nowy ustęp czwarty:

W senioratach, liczących więcej jak dwadzieścia zborów parafialnych. ma senior prawo mieć wikaryusza senioralnego (§ 35.), którego należytość funkcyjną wypłaca się z dotacyi państwowej (§ 162.). Wszystkie postanowienia, obowiązujące wikaryuszów superintendencyalnych, należy odpowiednio stosować także do wikaryuszów senioralnych.

§ 88.

1. Wydział senioralny składa się z seniora jako przewodniczącego, konseniora i kuratora senioralnego, tudzież w danym razie z reprezentanta szkoły.

2. . . . . .

5. Jeżeli przy zakładach szkolnych ewangelickich w senioracie istniejących jest stale ustanowionych przynajmniej pięciu nauczycieli, wówczas wybiera zebranie senioralne do wydziału senioralnego z pośród stale ustanowionych nauczycieli odnośnego wyznania w swoim okręgu jednego reprezentanta szkoły i zastępcę tegoż na czas sześcioletni. Reprezentant szkoły ma tylko przy rozprawach,

dotyczących spraw szkolnych, prawo zasiadania i głos doradczy. W razie przeszkody wyręcza go zastępca.

6. Konsenior, kurator senioralny, reprezentant szkoły, tudzież zastępcy tychże sprawują swój urząd bezpłatnie i są po upływie czasu swych funkcyi znowu wybieralnymi.

§ 90.

Zebranie senioralne składa się:

1. . . . . .

4. Dalej wybierają na zebranie senioralne stale ustanowione siły nauczycielskie wszystkich jedno- do trzechklasowych ewangelickich szkół ludowych senioratu z pośród swoich członków jednego, względnie w tym wypadku, jeżeli niema w senioracie żadnej do odnośnego wyznania należącej szkoły średniej, seminaryum nauczycielskiego, szkoły wydziałowej lub przynajmniej czteroklasowej szkoły ludowej a w jedno- do trzechklasowych szkołach ludowych jest stale ustanowionych przynajmniej pięć sił nauczycielskich, dwóch męzkich reprezentantów odnośnego wyznania.

Wybór odbywa się, o ile to możliwe, na zebraniu nauczycieli, które zwołuje senior, w innym zaś razie w ten sposób, że senior doręczy każdej sile nauczycielskiej, ustanowionej stale przy jedno do trzechklasowych szkołach ludowych senioratu, spis wszystkich wybieralnych nauczycieli odnośnego wyznania, ustanowionych stale przy takich szkołach w senioracie, z tem wezwaniem, żeby w ciągu pewnego, przez seniora ustanowionego czasu pisemnie wymieniła tego nauczyciela, którego wybiera na posła (względnie wymieniła obu nauczycieli, których wybiera na posłów). Po upływie terminu wyborczego przeprowadza senior za przybraniem dwu nauczycieli, ewentualnie jednego nauczyciela i jednego presbytera, skrutynium i wystawia wybranemu (względnie wybranym) według § 8. certyfikat wyborczy.

5. Dla posłów, oznaczonych pod liczbami 2., 3. i 4., których powinno się dla każdego zebrania osobno wybierać, należy wybrać zastępców; ponowny wybór jest dozwolony.

§ 91.

Zakres działania zebrania senioralnego stanowią obrady nad wspólnemi sprawami zastąpionych w niem poszczególnych zborów oraz ich uchwalanie. Tu należy, pomijając prawo określone w § 98., w szczególności:

1. . . . . .

8. Dalej powinno ono wybrać z pośród swoich członków seniora, konseniora, kuratora senioralnego i zastępców tychże, tudzież w danym razie z pośród stale w jego okręgu ustanowionych nauczycieli odnośnego wyznania reprezentanta szkoły w wydziale senioralnym i jego zastępcę, jakoteż posłów na zebranie superintendencyalne i zastępców tychże, a to zawsze z upływem czasu ich funkcyi (§§ 86., 88., $_{2}$—$_{5}$, 108., $_{3}$).

Kurator senioralny i jego zastępca zatrzymują powierzone sobie przez zebranie senioralne mandaty aż do zgromadzenia się następnego zebrania także wówczas, jeżeli urząd ich jako presbytera skończył się a oni nie zostali znowu wybrani do presbyterstwa.

9. . . . . .

§ 104.

1. Wybieralnym na urząd superintendenta jest każdy senior i każdy instalowany i w urzędzie pozostający proboszcz dyecezyi. Jego siedziba parafialna jest na czas jego funkcyonowania siedzibą urzędową superintendenta.

2. Superintendencye mogą uchwalić stałą siedzibę urzędową. . . . . .

§ 106.

1. Wydział superintendencyalny składa się z superintendenta jako przewodniczącego, zastępcy superintendenta i kuratora superintendencyalnego, tudzież w danym razie z reprezentanta szkoły.

2. . . . . .

5. Jeżeli przy ewangelickich zakładach szkolnych, w dyecezyi istniejących, jest w superintendencyach, podzielonych na senioraty, stale ustanowionych przynajmniej dziesięciu, w superintendencyach zaś, nie mających owego podziału, przynajmniej pięciu nauczycieli, wówczas wybiera zebranie superintendencyalne do wydziału superintendencyalnego z pośród stale ustanowionych nauczycieli odnośnego wyznania w swoim okręgu jednego reprezentanta szkoły i zastępcę jego na czas sześcioletni. Reprezentant szkoły ma prawo zasiadania i głos doradczy tylko przy rozprawach, dotyczących spraw szkolnych. W razie doznania przez tegoż przeszkody wstępuje w jego miejsce zastępca. Reprezentant szkoły w wydziale superintendencyalnym nie może równocześnie należeć do wydziału senioralnego.

6. Zastępca superintendenta, kurator superintendencyalny i reprezentant szkoły, tudzież zastępcy ich sprawują swój urząd bezpłatnie i można ich znowu wybrać po upływie czasu ich funkcyi.

7. Jako zastępujący superintendenta w przydzielonym temuż samodzielnym zakresie działania (§ 101.) potrzebuje zastępca superintendenta i zastępca tegoż potwierdzenia ministerstwa. Zastępca

superintendenta nie może równocześnie sprawować urzędu konseniora.

§ 108.

Zebranie superintendencyalne składa się:

1. . . . . .

6. Dalej mają wybrać na zebranie superintendencyalne stale ustanowione siły nauczycielskie wszystkich ewangelickich szkół wydziałowych i ludowych dyecezyi z pośród swoich członków jednego, względnie w wypadku, jeżeli w superintendencyi niema żadnej do odnośnego wyznania należącej szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego a przy szkołach wydziałowych i ludowych jest stale ustanowionych przynajmniej dziesięć sił nauczycielskich, dwóch męzkich reprezentantów odnośnego wyznania.

Wybór rozpisuje superintendent a tak do rozpisania jak do aktu wyboru należy analogicznie stosować postanowienia § 90., 4.

7. . . . . .

§ 110., *c*.

zebranie superintendencyalne wybiera. . . . . z świeckich członków zebrania kuratora superintendencyalnego i zastępcę tegoż, tudzież w danym razie z pośród stale ustanowionych nauczycieli odnośnego wyznania w okręgu superintendencyalnym reprezentanta szkoły w wydziale superintendencyalnym i jego zastępcę, tudzież posłów na synod generalny (§ 125., 2) i zastępców tychże, a to każdego, z wyjątkiem superintendenta, na sześć lat.

Kurator superintendencyalny i jego zastępca zatrzymują powierzone sobie przez zebranie superintendencyalne mandaty aż do zgromadzenia się następnego zebrania także wtedy, gdy urząd ich jako presbyterów ustał a oni nie zostali znowu wybrani do presbyterstwa.

§ 125.

Synod generalny składa się:

1. . . . . .

2. z seniora i jednego świeckiego posła każdego senioratu, którego zebranie superintendencyalne powinno wybrać z należących do wyznania świeckich członków odnośnego zebrania senioralnego.

Jeżeli seniorat obejmuje więcej jak piętnaście zborów parafialnych, wówczas wysyła on na synod generalny oprócz tego jeszcze jednego duchownego i jednego świeckiego członka, których ma wybrać zebranie superintendencyalne.

W superintendencyach bez senioratów należy wybrać na posłów synodalnych jeszcze jednego księdza i jednego świeckiego członka odnośnego wyznania z pośród zebrania superintendencyalnego;

3. . . . . .

§ 130.

Synod generalny wybiera z pośród swoich członków swojego prezydenta, dwu zastępców tegoż i swoich sekretarzy. . . . . .

§ 136.

1. Uchwały synodu generalnego, dotyczące ustawodawstwa kościelnego (§ 133., 1), potrzebują dla swojej prawomocności Najwyższej sankcyi (§ 9., patent cesarski z dnia 8. kwietnia 1861), i z tego powodu należy je udzielić Ministerstwu z opinią naczelnej rady kościelnej. Dla ważności uchwał synodów generalnych, dotyczących statutu zakładu pensyjnego ewangielickiego kościoła a. i h. w. w Austryi (§§ 36. i 145., 6) potrzebne jest przyzwolenie Ministerstwa.

2. . . . . .

§ 145.

1. Ewangielickie szkoły ludowe (względnie szkoły wydziałowe) podlegają, nie uwłaczając państwowemu prawu nadzoru, w porządku kościelnym dozorowi i kierownictwu przedewszystkiem proboszczów i presbyterstw (§§ 29., 2, 51., 3), potem seniorów (§ 84., 2) i superintendentów (§ 101., 2).

2. Dla wyboru i potwierdzenia nauczyciela w ewangelickich szkołach ludowych (względnie szkołach wydziałowych) potrzeba oprócz kwalifikacyi nauczycielskiej, przepisanej ustawami państwowemi, i nieskazitelności moralnej, aby tenże należał do kościoła ewangelickiego jednego lub drugiego wyznania i okazywał kościelne przekonania. Także posady nauczycieli pobocznych (nauczycieli gimnastyki lub pisania itd.) w ewangelickich zakładach naukowych z większem gronem nauczycielskiem mają być obsadzane, o ile możności, tylko ewangelikami.

Ubiegający się o posadę nauczyciela w ewangelickiej szkole ludowej, którzy nie ukończyli ewangelickiego seminaryum nauczycielskiego albo nie złożyli ewangelickiego egzaminu z religii przed ustanowioną przez państwo komisyą egzaminacyjną, muszą poddać się egzaminowi z nauki religii, który przedsiębierze superintendent lub delegowany przez niego senior albo proboszcz wedle potrzeby za przybraniem innych odpowiednich mężów fachowych.

3. Po przeprowadzeniu wyboru (§ 66., 2) winno presbyterstwo (przełożeństwo szkolne) natychmiast zawiadomić wybranego przez przesłanie

mu listu powołującego (wokacyi) a po otrzymaniu pisemnej deklaracyi przyjęcia prosić bezzwłocznie w drodze instancyi o jego potwierdzenie, załączając list powołujący, protokół wyborczy i dokumenty, dotyczące osoby wybranego.

4. W liście powołującym należy przytoczyć z jednej strony wszystkie szczególne obowiązki, z drugiej zaś strony prawa wybranego, w szczególności co do jego poborów aktywalnych i emerytury, tudzież zaopatrzenia pozostałych po nim osób.

Gminy powinny wedle możności postarać się o to, aby dochody służbowe nauczycieli nie były niższe od dochodów, ustanowionych ustawą krajową dla nauczycieli publicznych w szkołach tej samej kategoryi. Tak samo nie powinno się, o ile to jest możliwe, zobowiązywać nauczycieli do większej liczby godzin nauki w tygodniu jak w publicznych szkołach takiej samej kategoryi w odnośnym kraju, a nadobowiązkową pracę należy podług możności osobno wynagradzać.

5. Dla ważności listu powołującego jest potrzebne, aby, o ile chodzi o systemizowaną posadę nauczycielską, nie zawierał on ani obniżenia dochodów (§ 66., 3) ani ograniczenia powołania na pewien czas, jakoteż z drugiej strony, aby wybrany zobowiązał się, że posadę szkolną w danym razie opuści tylko z końcem roku szkolnego i za poprzedniem kwartalnem wypowiedzeniem.

Uwzględniając zachodzące w pojedynczych zborach szczególne stosunki, może naczelna rada kościelna wyjątkowo pozwolić na wystawianie listów powołujących na systemizowane posady nauczycielskie z ograniczeniem na pewien czas, względnie z zastrzeżeniem prawa wypowiedzenia dla gminy. Jednakowoż umowa służbowa może ulec rozwiązaniu zawsze tylko z końcem roku szkolnego.

6. Tak nauczyciele obejmujący posadę jak i odnośne gminy są obowiązane przystąpić do zakładu pensyjnego ewangelickiego kościoła a. i h. w. w Austryi lub do istniejącego ewentualnie funduszu pensyjnego dla nauczycieli odnośnej dyecezyi, tudzież do funduszu pensyjnego dla wdów i sierot po nauczycielach odnośnej dyecezyi lub senioratu, gdzie tenże jest utworzony, a to stosownie do statutu odnośnego zakładu.

7. Potwierdzenie nauczycieli w ewangelickich powszechnych szkołach ludowych uskutecznia superintendent za uwiadomieniem naczelnej rady kościelnej, potwierdzenie nauczycieli w ewangelickich szkołach wydziałowych uskutecznia naczelna rada kościelna. W obu wypadkach powinna władza kościelna, powołana do potwierdzenia, zbadać, czy wybór odbył się w sposób przepisany i czy osoba wybranego, jakoteż list powołujący odpowiadają wymaganiom ustawy kościelnej i podług tego winna władza ta albo odmówić potwierdzenia, podając powody, albo w razie, jeżeli wybrany jest krajowcem, porozumieć się poprzednio w drodze służbowej względem jego potwierdzenia z odnośną władzą szkolną.

Jeżeli ta ostatnia oświadczy, że przeciw zamierzonemu potwierdzeniu nie podnosi ze swej strony żadnego zarzutu, albo jeżeli od niej nie nadejdzie żadne oświadczenie w tym względzie w ciągu 45 dni, licząc od nadejścia doniesienia o wyborze, wówczas można orzec potwierdzenie.

W razie wybrania odpowiednio uzdatnionego cudzoziemca należy przed potwierdzeniem zażądać zezwolenia na jego powołanie w Ministerstwie wyznań i oświaty.

Jeżeli wybrany posiada tylko zagraniczne świadectwo uzdolnienia do nauczania, należy najprzód w drodze instancyi kościelnych zażądać również po myśli § 70. 1 państwowej ustawy szkolnej w Ministerstwie wyznań i oświaty uznania uzdolnienia tegoż do nauczania.

8. Po uzyskaniu potwierdzenia wprowadza nauczyciela uroczyście w urząd przewodniczący presbyterstwa (przełożeństwa szkolnego).

9. Kto ubiegał się o posadę nauczyciela musi przyjąć wybór, który padł na niego. Jeżeli go nie przyjmie albo ustąpi z powierzonego mu urzędu przed upływem trzech lat, wówczas winien jest wynagrodzić koszta wyboru, które ustanowi wydział senioralny.

10. Nauczyciel obowiązany jest sumiennie sprawować urząd sobie powierzony, wychowywać dziatwę szkolną w duchu ewangelickiej nauki i w wierności dla cesarza i ojczyzny, ściśle przestrzegać wszystkich ustawowych postanowień i zleceń swych przełożonych, wstrzymać się od jakiegokolwiek nadużywania szkoły i swego stanowiska w niej, popierać według sił interes szkoły i gminy oraz przestrzegać wzorowego sposobu życia.

Jest on obowiązany do pilnego spożytkowania dostarczonych sobie środków i wskazówek dla swojego wykształcenia, natomiast do wstrzymywania się od wszystkich zatrudnień pobocznych, o ile one sprzeciwiają się godności jego urzędu albo powodują zaniedbania i przeszkody w urzędzie.

11. Posada stałego nauczyciela opróżnia się:

a) przez jego śmierć;
b) przez dobrowolne złożenie urzędu;
c) przez wystąpienie z kościoła;
d) przez prawomocne orzeczenie dyscyplinarne, orzekające usunięcie z urzędu;
e) przez przeniesienie nauczyciela w stan spoczynku na jego własną prośbę albo wskutek trwałej niezdolności do spełniania służby;

f) w wyjątkowym pod liczbą 5. przewidzianym wypadku wystawienia listu powołującego z ograniczeniem do pewnego czasu albo z zastrzeżeniem wypowiedzenia, z upływem odnośnego roku szkolnego.

Dla skuteczności prawnej dobrowolnego złożenia urzędu potrzeba zawsze zezwolenia ze strony tej władzy kościelnej, która dała potwierdzenie.

W razie zaistnienia stosunków, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może wydział superintendencyalny wyjątkowo zezwolić na to, aby rezygnacya stała się skuteczną w ciągu roku szkolnego.

12. O opróżnieniu posady nauczycielskiej, względnie o wniesieniu wypowiedzenia winno presbyterstwo (przełożeństwo szkolne) natychmiast donieść seniorowi. Zarazem jest ono obowiązane do wydania potrzebnych zarządzeń celem obsadzenia opróżnionej posady, względnie tymczasowego zastępstwa.

13. Jeżeli nauczyciel zmarły w czynnej służbie pozostawi wdowę lub dzieci niżej 18 lat liczące, wówczas pobierają oni dalej płacę, inne umową ustanowione dochody a w szczególności korzystają z mieszkania w naturze przez trzy miesiące licząc od dnia śmierci nauczyciela. Gmina może prawo do mieszkania wykupić od nich za kwotę pieniężną, która ma być zatwierdzona przez wydział senioralny.

14. Jeżeli w wypadku zniesienia szkoły (§§ 66., 2, i 157., ustęp 1.) powstaną spory co do roszczeń sił nauczycielskich przy tejże szkole stale ustanowionych, winny spory te, o ile nie można ich zagodzić, rozstrzygać przełożone władze kościelne, w pierwszej instancyi wydział senioralny, uwzględniając szczególne stosunki każdego wypadku.

15. Prowizoryczne ustanowienie nauczycieli, posiadających świadectwo dojrzałości, następuje w ten sam sposób co stałe ustanowienie nauczycieli, uzdatnionych do nauczania. Poprzedzające postanowienia, obowiązujące co do stałych nauczycieli, należy odpowiednio stosować do prowizorycznie ustanowionych nauczycieli z tą zmianą, że tym ostatnim może presbyterstwo (przełożeństwo szkolne) wypowiadać kwartalnie. Stosunek umowny wolno jednak rozwiązać tylko z końcem roku szkolnego.

Jeżeli prowizorycznie ustanowiony nauczyciel ma być stale ustanowiony w tej samej szkole po uzyskaniu kwalifikacyi nauczycielskiej, należy przy jego powołaniu i potwierdzeniu postępować podług powyższych postanowień, dotyczących stałego ustanowienia nauczycieli w ogólności.

16. Jeżeli się okaże koniecznem przyjąć krajowca na nauczyciela pomocniczego jedynie w celu tymczasowego sprawowania opróżnionej posady nauczycielskiej, może to uskutecznić presbyterstwo (przełożeństwo szkolne) za doniesieniem seniorowi i państwowej powiatowej władzy szkolnej (§ 51., 6). Władze te należy też bezzwłocznie uwiadamiać o każdej zmianie osoby nauczyciela pomocniczego.

§ 148., nowy ustęp szósty i siódmy:

Jeżeli ewangelicki zbór lub gmina szkolna nadaje ewangelickiemu nauczycielowi, posiadającemu kwalifikacyę nauczycielską, stałą posadę wyłącznie w celu udzielania nauki ewangelickiej religii w publicznych szkołach ludowych, względnie także wydziałowych, istniejących w ich okręgu, wówczas należy odpowiednio stosować względem powołania i potwierdzenia, jakoteż praw i obowiązków oraz opróżnienia jego posady, przepisy § 145., obowiązujące co do stale ustanowionych nauczycieli przy ewangelickich szkołach.

Ułożenie planów naukowych dla nauki ewangelickiej religii w szkołach ludowych i wydziałowych, seminaryach nauczycielskich i szkołach średnich należy do naczelnej rady kościelnej (§ 142.).

§ 157., ustęp pierwszy:

Jeżeli zakład kościelny lub szkoła ewangelicka przestanie istnieć, wówczas winien właściwy organ kościelny, o ile nie sprzeciwiają się temu postanowieniu listów fundacyjnych lub statutów, powziąć uchwałę o dalszem użyciu majątku odnośnego zakładu za przyzwoleniem naczelnej rady kościelnej, przyczem ma się wziąć na wzgląd tę ewentualność, że zwinięty zakład może powstać na nowo. W szczególności musi być w razie zniesienia ewangelickiej szkoły majątek do niej należący zachowany stale dla celu, na który go przeznaczono, a tak samo należy dochody z niego używać wyłącznie na ewangelickie cele szkolne, względnie naukowe.“

Powyższe postanowienia ogłasza się niniejszem.

Hussarek wlr.

156.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty oraz sprawiedliwości z dnia 25. lipca 1913,

tyczące się prawa Zakonu udzielnego kawalerów maltańskich do pozbywania i obciążania jego majątku nieruchomego.

W miejsce ustępu drugiego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24. stycznia 1886, Dz. u. p. Nr. 17, wstępują następujące postanowienia:

„Od tego obowiązku uwolniony jest udzielny Zakon kawalerów maltańskich na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 9. maja 1913, przy następujących pozbyciach i obciążeniach jego wyżej wymienionego majątku, a mianowicie przy umowach o zamiany dla zaokrąglenia, gdy jednakowa wartość przedmiotów zamienianych udowodniona jest opinią dwóch znawców sądowych, tudzież przy wszelkich pozbyciach na budowę dróg, kolei żelaznych, na założenie kopalni itd., które się dokonuje w celu uniknięcia przymusowego wywłaszczenia, w końcu aż do dalszego zarządzenia przy wszelkich pozbyciach, nie przekraczających kwoty wartości 20.000 koron."

Hochenburger wlr. **Heinold** wlr.
Hussarek wlr.

157.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 25. lipca 1913,

dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalkihof do ekspedycyi wywozowej cukru.

Upoważnia się Urząd celny poboczny II. klasy w Schalklhof do ekspedycyi wywozowej nieopodatkowanego cukru.

Zaleski wlr.

158.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 26. lipca 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, i objaśnień do taryfy celnej.

Następujące postanowienia przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 22, oraz objaśnień do taryfy celnej, wydanych na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

I. Co do przepisu wykonawczego.

W dodatku *C* do § 18. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej należy po ustępie pierwszym rozdziału *b)* (Broń i części składowe broni) dodać następujący ustęp nowy:

O posyłkach broni palnej ręcznej i luf do niej, sprowadzanych z zagranicy przez osoby prywatne, to znaczy nie przez handlarzy i wytwórców broni, należy donosić władzy bezpieczeństwa miejsca zamieszkania adresata, jeżeli przeznaczone są dla odbiorców w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, a król. węg. Zakładowi probierczemu dla broni palnej ręcznej w Budapeszcie, jeżeli posyłki te przeznaczone są dla odbiorców, mieszkających na Węgrzech. Postanowienie to nie stosuje się jednak do broni, wprowadzanej w zwykłym obrocie granicznym przez nadgranicznych mieszkańców jako przedmioty podręczne w podróży.

II. Co do objaśnień.

W uw. do Nru 14. należy dodać następujący nowy ustęp:

> Przy świeżych bananach na pniu należy z ciężaru, podlegającego ocleniu, potrącić 30%.

W uw. og. do kl. XXII.—XXV., rozdział IV., punkt 6., należy skreślić postanowienia pod I. *d)* do *f)* i II. i wstawić natomiast następującą osnowę:

> *d)* pojedyńcze przędze bawełniane, lniane, przędze ramicy, konopne, jutowe i wełniane w motkach, bez względu na wielkość i zwinięcie, oraz w cewkach krzyżowych, bez względu na ich ciężar, jeżeli ich nie przygotowano do sprzedaży drobiazgowej zapomocą winiet, pętlic itp.;
>
> *e)* podwójne lub wielokrotne przędze bawełniane, lniane, przędze ramicy, konopne, jutowe i wełniane w cewkach krzyżowych, jeżeli ich nie przygotowano do sprzedaży drobiazgowej zapomocą winiet, pętlic itp. i jeżeli ciężar ich przewyższa przy przędzy bawełnianej 200 *g*, zaś przy przędzach lnianych i konopnych 600 *g* (przędze ramicy, jutowe, wełniane w cewkach krzyżowych bez względu na ciężar);
>
> *f)* 1. przędze bawełniane o dwu lub trzech skrętach w motkach:
>
> α) surowe lub bielone, bez względu na ciężar motka,
>
> β) barwione (także druczkowane), macerowane:
>
> poniżej Nr. 20. ang. przy ciężarze motka 30 *g* lub więcej, od Nr. 20. ang. w górę wszystkie motki bez względu na ich ciężar;
>
> 2. przędze bawełniane o czterech lub więcej skrętach w motkach, surowe, bielone, barwione (także druczkowane), macerowane:
>
> poniżej Nru 30. ang. przy ciężarze motka, wynoszącym 45 *g* lub więcej, od Nru 30. ang. w górę wszystkie motki bez względu na ich ciężar.
>
> Ad 1. i 2. pod warunkiem, że motki nie nie mają przewiązki z węzłem i także pod innym względem nie są przyrządzone do sprzedaży drobiazgowej;

g) przy przędzach lnianych, przędzach ramicy, konopnych i jutowych motki, nie mające przewiązki (tak zw. motki zwijane w kłębek na krzyż) lub związane tylko biegnącą luźnie na krzyż nitką, nie obejmującą silnie części motka, i związaną węzłem, które nie są przez dalsze przysposobienie przygotowane do sprzedaży drobiazgowej, a przy przędzach lnianych i konopnych oprócz tego mają nici o długości większej niż 2000 *m*;

h) przy przędzach wełnianych o dwu lub więcej skrętach w motkach:

1. wszelkie surowe przędze bez względu na ciężar motka,
2. wszelkie przędze bielone lub barwione (także druczkowane lub mienione) o dwu lub trzech skrętach, których motki mają ciężar, wynoszący 30 *g* lub więcej.
3. wszelkie przędze bielone lub barwione (także druczkowane lub mienione) o czterech lub więcej skrętach, których motki mają ciężar, wynoszący 45 *g* lub więcej,

w wszystkich trzech wypadkach pod warunkiem, że motki nie mają przewiązki, związanej w węzeł i pod innym względem nie są przygotowane do sprzedaży drobiazgowej;

i) jedwab w wszelkiej postaci, z wyjątkiem jedwabiu do szycia z Nru 246.

II. Jako przędze, przysposobione na sprzedaż drobiazgową należy oclić:

a) przędze w rozmaitych małych postaciach, t. j. na listach z kartonu, krążkach, pierścieniach, cewkach z kartonu, gwiazdach do nawijania itp., przędze ułożone lub zapakowane w kartonach lub papierze zbytkowym (razem z ciężarem tych opakowań), przędze w talkach (małych motkach) i w kłębkach; przędze w kłębkach bez względu na długość nici i ciężar;

b) motki przędzy, związane w sposób, który przekracza przewiązanie, potrzebne dla celów tkackich (zapomocą biegnącej luźnie na krzyż nitki, nie obejmującej silnie części motka i związanej w węzeł) tak, że motek, przez przerwanie go w miejscach, gdzie są węzły, rozpada się na małe talki, których można osobno używać, z wyjątkiem przędzy, wymienionych pod I. *d*; *przy przędzach gładzonych w motkach wiązanie w węzły, przekraczające przewiązanie, potrzebne w celach tkackich, nie uzasadnia jeszcze oclenia według Nru 188.*

c) Oprócz tego należy wszystkie przędze, przysposobione w sposób inny, jak to określono w punkcie I., oclić jako przędze, przysposobione do sprzedaży drobiazgowej.

Urzędy celne, wyposażone w upoważnienia urzędów celnych głównych, upoważnione są jednak do oclenia przędz, przysposobionych do sprzedaży drobiazgowej, *które w sposób udowodniony sprowadza się tylko do użycia fabrycznego (jak n. p. do wyrabiania przedmiotów szmuklerskich,* tkania wstążek, *do opłatania kabli itd.) a to według ich właściwości pod innym względem wówczas, jeżeli strona na deklaracyi towarowej pisemnie oświadczy gotowość pozwolenia na dokonanie przez urzędowe organa skarbowe czasowych oględzin w jej lokalu fabrycznym w celu sprawowania kontroli nad rzeczywistem przerabianiem przędzy w sposób fabryczny.* — Wymieniony tu dowód użytku fabrycznego można tylko wtedy uważać za dostarczony, jeżeli rozchodzi się o przerabianie przędzy na stolkach i zapomocą maszyn, z wyjątkiem jednakowoż maszyn do szycia.

W ustępie 2. uw. 1. do Nru 544. należy zamiast zdania końcowego „osłon staniolowych ..... nie uważa się za ochronę metalową.“ zamieścić następujące postanowienie:

również nie należy drutów przewodowych z osłonami z blachy lub drutu uważać za druty przewodowe z ochroną metalową, jeżeli razem z temi osłonami ważą mniej niż 300 *g* na metr bieżący.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXIII. — Wydana i rozesłana dnia 10. sierpnia 1913.

Treść: (№ 159 i 160.) 159. Obwieszczenie, dotyczące ponownego otwarcia Ekspozytury celnej na dworcu kolejowym w Tarnopolu. — 160. Rozporządzenie, którem zabrania się dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Serbii i Bułgaryi, a względnie ogranicza się ten dowóz i przewóz.

159.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 25. lipca 1913,

dotyczące ponownego otwarcia Ekspozytury celnej na dworcu kolejowym w Tarnopolu.

Ekspozytura Urzędu celnego głównego w Tarnopolu na dworcu kolejowym, zwinięta według obwieszczenia z dnia 21. marca 1910, Dz. u. p. Nr. 61, została tamże otwarta na nowo i upoważniona do ekspedycyi celnej towarów, przewożonych koleją, w granicach uprawnień urzędu celnego głównego II. klasy oraz do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego w obrocie kolejowym.

Zaleski wlr.

160.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, handlu i skarbu z dnia 8. sierpnia 1913,

którem zabrania się dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Serbii i Bułgaryi, a względnie ogranicza się ten dowóz i przewóz.

Dla zapobieżenia zawleczeniu cholery zabrania się na zasadzie artykułu VII. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, dowozu i przewozu następujących towarów i przedmiotów z Serbii i Bułgaryi, względnie ogranicza się ich dowóz i przewóz:

1. Używanej bielizny, starych i noszonych już części odzieży (przedmiotów użytkowych), używanej pościeli (używanego pierza do pościeli).

Jeżeli przedmioty te przewozi się jako pakunek podróżny lub wskutek zmiany mieszkania, wówczas podlegają one obowiązującym w każdym poszczególnym przypadku szczególnym postanowieniom co do sanitarno-policyjnej rewizyi i ekspedycyi przy przekroczeniu granicy.

2. Szmat i gałganów.

Z pod zakazu tego są wyjęte:

a) szmaty i gałgany, które przewozi się jako towar hurtowny w stanie ściśniętym i w balach, związanych obręczami;

b) świeże odpadki z przędzalni, tkalni, zakładów konfekcyjnych lub blicharni, wełna sztuczna, shoddy i odpadki nowego papieru.

Przewóz towarów i przedmiotów, wymienionych pod 1 i 2, jest jednak dozwolony, jeżeli są one tak zapakowane, że wszelka manipulacya z nimi jest w czasie drogi niemożliwa.

Odkażenie można stosować tylko względem towarów i przedmiotów, które miejscowa władza sanitarna uważa za zapowietrzone.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zaleski wlr. **Heinold** wlr.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXIV. — Wydana i rozesłana dnia 15. sierpnia 1913.

Treść: (№ 161—164.) 161. Rozporządzenie celem wykonania ustawy z dnia 7. maja 1874 o dodatkach do funduszu religijnego za dziesięciolecie 1911 do 1920. — 162. Obwieszczenie, dotyczące koncesyonowania wązkotorowej kolejki w Celowcu i okolicy. — 163. Rozporządzenie, którem zmienia się rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 9. stycznia 1904, dotyczącego okręgów i siedziby rewirowych urzędników górniczych. — 164. Rozporządzenie, którem zabrania się dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Rumunii, a względnie ogranicza ten dowóz i przewóz.

161.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty oraz Ministra skarbu z dnia 29. lipca 1913

celem wykonania ustawy z dnia 7. maja 1874, Dz. u. p. Nr. 51, o datkach do funduszu religijnego za dziesięciolecie 1911 do 1920.

Przy wymiarze datków do funduszu religijnego za dziesięciolecie 1911 do 1920 należy aż do dalszego zarządzenia stosować analogicznie postanowienia rozporządzenia ministeryalnego z dnia 21. sierpnia 1881, Dz. u. p. Nr. 112, uwzględniając przytem następujące zmiany:

W miejsce przytoczonego w § 2., ustęp 2. reskryptu Ministerstwa skarbu z dnia 26. lipca 1880, Dz. u. p. Nr. 102, ma wejść rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 10. października 1910, Dz. u. p. Nr. 186, dotyczące zeznawania majątku, podlegającego równoważnikowi należytości za VII. dziesięciolecie.

Obliczenie dochodu, które ma być przedsiębrane po myśli § 4. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 21. sierpnia 1881, Dz. u. p. Nr. 112, winno odbywać się w ten sposób, że odnośne zeznanie ma podawać stan dochodów i wydatków w roku, poprzedzającym początek okresu wymiarowego.

Dochód z gruntu oraz dochód, płynący z płodów przyrody, należy wstawić według dat katastralnych, które mają być obliczone dla podatku gruntowego.

Dochód z przedsiębiorstw przemysłowych (§ 6., ustęp 2.) winno się w ten sposób obliczyć, że dochód ten należy przyjąć w dwudziestokrotnej wysokości sumy przeciętnej podatku zarobkowego, zapłaconego od poszczególnego przedsiębiorstwa w latach 1908 do 1910, a to bez doliczania pobranych przy nim dodatków.

Jeżeli jednak przedsiębiorstwa przemysłowe są w dzierżawie, należy uzyskany z nich czynsz dzierżawny zeznać jako dochód.

Na równi z wydatkami na asekuracyę, wymienionymi w § 9., punkt 3., wspomnianego rozporządzenia ministeryalnego, należy uważać także opłaty za ubezpieczenie od wypadków, na wypadek choroby i datki emerytalne, które obowiązany do płacenia datków do funduszu religijnego winien uiszczać na zasadzie zobowiązania, ciążącego na nim według ustawy.

Opłaty za ubezpieczenie, uiszczane na pokrycie tych roszczeń o odszkodowanie, które mogą w danym razie powstać na rachunek obowiązanego do opłaty datku do funduszu religijnego z powodu odpowiedzialności ustawowej za wypadki w przedsiębiorstwach przemysłowych, nadają się tylko wówczas do policzenia przy datku do funduszu religijnego, jeżeli obowiązany do jego opłaty zrzeknie się równocześnie prawa żądania, aby sama kwota odnośnego

odszkodowania była zaliczona do datku do funduszu religijnego. Zezwolenie na policzenie takich opłat ubezpieczeniowych zależy w każdym poszczególnym wypadku do decyzyi Ministra wyznań i oświaty.

W miejsce postanowienia § 9., punkt 6., wchodzą następujące zarządzenia:

W razie, jeżeli poszczególne osoby duchowne lub zakłady uczynią w ten sposób zadość ciążącemu na nich obowiązkowi ubezpieczenia, polegającemu na ustawie z dnia 16. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1907, że przyjmą na siebie w umowach zastępczych obowiązek wypłacania emerytury swym funkcyonaryuszom, można żądać policzenia odnośnych emerytur jako pozycyi wydatków tylko pod tym warunkiem, jeżeli dotyczące umowy uzyskały obok zatwierdzenia Ministra spraw wewnętrznych, wymaganego według § 67. powołanej ustawy dla umów zastępczych jako takich, także zatwierdzenie władzy krajowej.

Tak samo można tylko wtedy żądać policzenia darów z łaski i wsparć, polegających na zobowiązaniach ustawowych, tudzież pensyi, wypłacanych takim funkcyonaryuszom, co do których nie ma obowiązku ubezpieczenia pensyjnego po myśli powołanej kilkakrotnie ustawy, wreszcie policzenia premii, uiszczanych na ubezpieczenie pensyjne dla takich funkcyonaryuszy, jeżeli władza krajowa udzieliła specyalnego zezwolenia na wypłatę dotyczących kwot, względnie na uiszczanie odnośnych premii.

W końcu uzupełnia się przepis § 25. o tyle, że zapłata datków do funduszu religijnego może odbywać się obok dotychczas obowiązujących sposobów także w ten sposób, że obowiązany do opłaty datku uiści go zapomocą pocztowego kwitu złożenia w jakimkolwiek urzędzie pocztowym na rachunek głównej kasy dotyczącego kraju koronnego.

Zaleski wlr. **Hussarek** wlr.

162.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 31. lipca 1913,

dotyczące koncesyonowania wązkotorowej kolejki w Celowcu i okolicy.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach niższego rzędu z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, w porozumieniu z interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny stolicy kraju Celowcowi koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu wązkotorowej kolejki elektrycznej, która będzie zbudowana po zwinięciu i odpowiedniem przekształceniu istniejącej kolei konnej, nie koncesyonowanej dotąd ani jako kolej lokalna ani jako kolejka, a to pod warunkami i zastrzeżeniami określonemi w dalszym ciągu, tudzież uchylając równocześnie moc obowiązującą odnoszącego się do kolei konnej reskryptu koncesyjnego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 15. maja 1891, l. 588.

Koncesyonowana kolejka obejmuje następujące linie:

a) od dworca głównego w Celowcu przez Bahnhofstrasse i Burggasse na Nowy Plac, następnie przez Stern-Allee i plac św. Ducha na Stauderplac a stąd przez Villacherstrasse (gościniec państwowy) aż do stacyi końcowej „See“ nad jeziorem Werbskiem;

b) boczną linię od placu św. Ducha przez Ursulinengasse i Theatergasse na Heuplac, następnie przez Wodleygasse przez St. Veiterring i St. Veiterstrasse (gościniec państwowy) do Kreuzwirt a stąd wzdłuż tejże ulicy do stacyi końcowej w Annabichl, która ma być urządzona w pobliżu cmentarza miejskiego oraz

c) odnogę tej linii bocznej od Ursulinengasse przez Theaterplac i przez Radetzkystrasse aż do punktu końcowego, leżącego w pobliżu ulicy Kinkstrasse.

§ 1.

Co do koncesyonowanej kolei żelaznej korzysta koncesyonaryuszka z ulg finansowych, wymienionych w artykułach V. do XII., względnie XXXII. ustęp 3., ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana ukończyć budowę linii kolei żelaznej, wspomnianej na wstępie, najpóźniej w przeciągu roku, licząc od dnia dzisiejszego i oddać gotową kolej na użytek publiczny oraz utrzymywać ją w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy ma koncesyonaryuszka złożyć na żądanie c. k. Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokowania pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej kolei żelaznej nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie c. k. Rząd uznałby za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

O ileby celem budowy koncesyonowanej kolei miały być użyte drogi publiczne, nie będące w zarządzie gminy Celowca, winna koncesyonaryuszka postarać się o pozwolenie na to u osób, które są obowiązane do utrzymywania tych dróg, względnie u tych władz i organów, które według obowiązujących ustaw są powołane do udzielania pozwolenia na używanie drogi.

§ 5.

Przy budowie koncesyonowanej kolei i ruchu na niej stosować się winna koncesyonaryuszka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do technicznych warunków koncesyjnych, ustanowionych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, o ile one w myśl postanowień rozdziału *B* ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, mają zastosowanie do kolejek, dalej do ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości, wreszcie do zarządzeń c. k. Ministerstwa kolei żelaznych i innych powołanych władz.

§ 6.

Cyfra kapitału zakładowego, rzeczywistego i nominalnego podlega zatwierdzeniu c. k. Rządu.

W tym względzie przyjmuje się za zasadę, że oprócz rzeczywiście wyłożonych i należycie wykazanych kosztów na sporządzenie projektu, budowę i urządzenie kolei wraz z nabyciem parku wozowego i uposażeniem rezerwy kapitałowej, z doliczeniem odsetek interkalarnych, rzeczywiście zapłaconych w okresie budowy i rzeczywistej straty na kursie, wynikłej ewentualnie przy gromadzeniu kapitału, nie wolno wliczać w kapitał żadnych dalszych wydatków.

Gdyby po zużyciu zatwierdzonego kapitału zakładowego miano wystawić dalsze nowe budowle lub pomnożyć urządzenia ruchu, natenczas można doliczyć odnośne koszta do kapitału zakładowego, jeżeli c. k. Rząd zezwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub na pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta te będą należycie wykazane.

Cały kapitał zakładowy ma być umorzony w okresie koncesyjnym według planu amortyzacyi, zatwierdzonego przez c. k. Rząd.

§ 7.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przyznawać prawo wolnej jazdy na kolei podoficerom i ordonansom, będącym każdocześnie w służbie.

Bliższe warunki w tym względzie należy ułożyć w porozumieniu z właściwemi władzami wojskowemi.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana uwzględniać przy obsadzaniu posad wysłużonych podoficerów wojska, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz. u. p. Nr. 60.

§ 8.

Urzędnicy państwowi, funkcyonaryusze i słudzy, którzy korzystają z kolei wskutek polecenia władz, sprawujących nadzór nad zarządem i ruchem kolei, albo w celu strzeżenia interesów państwa z tytułu koncesyi lub z względów skarbowych i wykazują się urzędowymi certyfikatami, wystawionymi przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych dla ich legitymacyi, muszą być przewożeni bezpłatnie wraz z swymi pakunkami podróżnymi.

§ 9.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przewozić pocztę, oraz funkcyonaryuszy zarządu pocztowego i telegraficznego wszystkimi pociągami programowymi.

Za te jak również za inne świadczenia na cele zakładu pocztowego może koncesyonaryuszka domagać się odpowiedniego wynagrodzenia, które będzie ustalone drogą układu.

Korespondencye, odnoszące się do zarządu kolejki a wymieniane między dyrekcyą lub zawiadowstwem przedsiębiorstwa kolejki i jej podwładnymi organami albo przez organa te między sobą, mogą być przewożone przez funkcyonaryuszy zakładu kolejowego.

§ 10.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o zabezpieczenie swych funkcyonaryuszy, zajętych w służbie kolejowej, na wypadek niezdolności do pracy i na starość oraz o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do kasy emerytalnej związku

austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego własnej kasy emerytalnej, zapewniającej przynajmniej takie same korzyści dla członków, względnie nakładającej przynajmniej takie same obowiązki na koncesyonaryuszkę, jak zakład wspomnianego związku, albo o ileby nie zabezpieczono rzeczonym funkcyonaryuszom i ich rodzinom w inny sposób takiego samego zaopatrzenia.

To zaopatrzenie należy przeprowadzić w ten sposób, iż koncesyonaryuszka będzie miała obowiązek zgłaszać w zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie emerytalnej, albo też postarać się o inne zaopatrzenie stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako motorowi, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu, najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

Statut kasy pensyjnej, względnie przepisy normatywne, odnoszące się do zaopatrzenia funkcyonaryuszy kolejowych oraz wszelkie ich zmiany podlegają zatwierdzeniu c. k. Ministerstwa kolei żelaznych.

§ 11.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana dostarczać na żądanie c. k. Ministerstwa kolei żelaznych w czasie właściwym wykazów statystycznych, potrzebnych do zestawienia rocznej statystyki kolejowej.

§ 12.

Trwanie koncesyi łącznie z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei, wypowiedzianą w § 9., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, oznacza się na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego; po upływie tego czasu gaśnie koncesya.

C. k. Rząd może uznać koncesyę za zgasłą także przed upływem powyższego czasu, jeżeli nie dopełniono zobowiązań co do rozpoczęcia i ukończenia budowy, oraz otwarcia ruchu, określonych w § 2., o ile ewentualne przekroczenie terminu nie dałoby się usprawiedliwić w myśl § 11., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne.

§ 13.

Z wyjątkiem wyraźnego zezwolenia c. k. Rządu nie wolno koncesyonaryuszce powierzać ruchu na koncesyonowanej kolei osobom trzecim na własny lub cudzy rachunek ani prowadzić go samej na rachunek obcy.

§ 14.

C. k. Rządowi wolno będzie uczynić zezwolenie na utrzymywanie koncesyonowanej kolei w ruchu na rachunek innej osoby prócz gminy miasta Celowca zależnem od warunku, aby skrócono odpowiednio termin 25letni, ustanowiony w przytoczonym w § 1. artykule X., względnie artykule XXXII., ustęp 3., ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, oraz 90letni czas trwania koncesyi, oznaczony w § 12., ustęp 1., i zastrzedz sobie prawo wykupna i przepadku pod warunkami, które będą w takim razie bliżej określone.

§ 15.

C. k. Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowę kolei i jej urządzenia ruchu wykonano w wszystkich częściach odpowiednio celowi i sumiennie, tudzież prawo zarządzenia, aby wadom, zachodzącym w tym względzie, zapobieżono, względnie, aby je usunięto.

§ 16.

C. k. Rząd zastrzega sobie prawo wydania zarządzeń zapobiegawczych, odpowiadających ustawom, na wypadek, gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, dopuszczono się ponownie naruszenia lub zaniedbania jednego z obowiązków, przepisanych koncesyą, warunkami koncesyi lub ustawami, a według okoliczności prawo uznania koncesyi za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego.

Forster wlr.

163.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych z dnia 9. sierpnia 1913,

którem zmienia się rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 9. stycznia 1904, Dz. u. p. Nr. 6, dotyczącego okręgów i siedziby rewirowych urzędników górniczych.

Zmieniając rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 9. stycznia 1904, Dz. u. p. Nr. 6, przenosi się na zasadzie § 8. ustawy z dnia 21. lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 77, siedzibę rewirowego urzędnika górniczego dla Księstwa Bukowiny począwszy od dnia 1. września 1913 z Kaczyki do Czerniowiec.

Trnka wlr.

164.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, handlu i skarbu z dnia 14. sierpnia 1913,

którem zabrania się dowozu i przewozu niektórych towarów i przedmiotów z Rumunii, a względnie ogranicza ten dowóz i przewóz.

Dla zapobieżenia zawleczeniu cholery zabrania się na zasadzie artykułu VII. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, dowozu i przewozu następujących towarów i przedmiotów z Rumunii, a względnie ogranicza ten dowóz i przewóz:

1. Używanej bielizny, starych i noszonych już części odzieży (przedmiotów użytkowych), używanej pościeli (używanego pierza do pościeli).

Jeżeli przedmioty te przewozi się jako pakunek podróżny lub wskutek zmiany mieszkania, wówczas podlegają one obowiązującym w każdym poszczególnym wypadku szczególnym postanowieniom co do sanitarno-policyjnej rewizyi i ekspedycyi przy przekroczeniu granicy.

2. Szmat i gałganów.

Z pod zakazu tego są wyjęte:

a) szmaty i gałgany, które przewozi się jako towar hurtowny w stanie ściśniętym i w balach, związanych obręczami;

b) świeże odpadki z przędzalni, tkalni, zakładów konfekcyjnych lub blicharni, wełna sztuczna, shoddy i odpadki nowego papieru.

Przewóz towarów i przedmiotów, wymienionych pod 1 i 2, jest jednak dozwolony, jeżeli są one tak zapakowane, że wszelka manipulacya z nimi jest w czasie drogi niemożliwa.

Odkażenie można stosować tylko przy towarach i przedmiotach, które miejscowa władza sanitarna uważa za zapowietrzone.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zaleski wlr. **Heinold** wlr.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXV. — Wydana i rozesłana dnia 23. sierpnia 1913.

Treść: (№ 165—167.) 165. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego w St. Pölten (w Austryi dolnej). — 166. Rozporządzenie, dotyczące rozpoczęcia się działalności urzędowej Sądu powiatowego w Czudynie na Bukowinie. — 167. Rozporządzenie, dotyczące używania znaku i nazwy Czerwonego Krzyża przez stowarzyszenie „Rudolfinum“ w Wiedniu, zajmujące się wojskową służbą sanitarną.

165.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 16. lipca 1913,

dotyczące utworzenia Urzędu celnego głównego w St. Pölten (w Austryi dolnej).

W St. Pölten został utworzony Urząd celny główny II. klasy, który rozpoczął już swoją działalność.

Ten główny urząd celny jest upoważniony do stosowania skróconego postępowania zapowiadawczego, do wymiaru cła wchodowego od denaturowanej oliwy, od oleju orzachy podziemnej i oleju rycynowego. od przędzy wełnianej Nrów 223. i 224., od barwików maziowych Nru 625. według wartości rzeczywistej, wreszcie od maszyn Nrów 531. do 534.

Zaleski wlr.

166.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 17. sierpnia 1913,

dotyczące rozpoczęcia się działalności urzędowej Sądu powiatowego w Czudynie na Bukowinie.

Sąd powiatowy w Czudynie, utworzony rozporządzeniem Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19. września 1907, Dz. u. p. Nr. 226, ma rozpocząć swoją działalność urzędową w dniu 1. października b. r.

Hochenburger wlr.

167.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem obrony krajowej z dnia 18. sierpnia 1913,

dotyczące używania znaku i nazwy Czerwonego Krzyża przez stowarzyszenie „Rudolfinum“ w Wiedniu. zajmujące się wojskową służbą sanitarną.

Na zasadzie § 1., ustęp 2. ustawy z dnia 23. sierpnia 1912, Dz. u. p. Nr. 184, dotyczącego ochrony znaku i nazwy Czerwonego Krzyża, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Stowarzyszeniu „Rudolfinum“ w Wiedniu i jego organom zezwala się na używanie wprowadzonego przez konwencyę genewską z dnia 6. lipca 1906 (Nr. 191 Dz. u. p. z r. 1911) znaku Czerwonego Krzyża w białem polu, zastrzeżonego dla wojskowej służby sanitarnej, tudzież na używanie w publicznym obrocie słów „Czerwony Krzyż“, a to stosownie do statutów tego stowarzyszenia.

§ 2.

Po myśli § 1. można używać Czerwonego Krzyża tylko w następującym zakresie i w następujący sposób:

1. W nazwie tudzież na budynku szpitala, należącego do stowarzyszenia;

2. przy oznaczaniu egzaminowanych pielęgniarek jako sióstr Czerwonego Krzyża tudzież na służących jako ich odznaki broszkach i naramiennikach;

3. na sprawozdaniach rachunkowych i administracyjnych, tudzież na innych publikacyach o celu i działalności stowarzyszenia, jakoteż na listach uiszczonych wkładek;

4. przy pielęgnowaniu chorych na wojnie i na wszelkich używanych przy tem urządzeniach i przyrządach.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Georgi wlr. **Heinold** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXVI. — Wydana i rozesłana dnia 26. sierpnia 1913.

Treść: (№ 168 i 169.) 168. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień o poborach emerytalnych poczmistrzów za dekretem oraz zmiany § 27. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903. — 169. Obwieszczenie w sprawie wypowiedzenia zawartego z Brazylią traktatu co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy.

168.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 4. sierpnia 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień o poborach emerytalnych poczmistrzów za dekretem oraz zmiany § 27. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 108.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia z dnia 3. sierpnia 1913 rozporządza się w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu, zmieniając częściowo § 9., tudzież zmieniając § 27. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 108, artykuł XVIII. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 109 i uzupełniając § 6. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 6. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 234, co następuje:

Artykuł I.

§ 1.

Ustanowionym za dekretem poczmistrzom i poczmistrzyniom należą się pobory emerytalne, wynoszące po odbyciu dziesięciu lat policzalnej służby 40 procent, a za każdy dalszy rok służby, w razie odbycia go w charakterze oficyanta pocztowego lub oficyantki pocztowej, 2 procent, zaś w razie odbycia go w charakterze poczmistrza lub poczmistrzyni, 2·4 procent podstawy emerytury. Wymiar poborów emerytalnych w ten sposób obliczonych, nie może jednakowoż przekraczać podstawy emerytury.

§ 2.

Jeżeli przy obliczaniu wymiaru bieżących poborów emerytalnych wchodzi w rachubę po myśli rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 109, zarówno czas służby, policzalny w pełnej wartości, jak i czas służby nie policzalny w pełnej wartości, wówczas należy przy ustalaniu stopy pensyjnej, przypadającej za czas służby nie policzalnej w pełnej wartości, zastosować postanowienia artykułu XVIII., punkt 1. i artykułu XIX. wspomnianego rozporządzenia, natomiast co do czasu służby, policzalnego w pełnej wartości, należy stopę emerytalną ustalić według postanowień powyższego § 1. za każdy rok w ten sposób, że jeśli chodzi o pierwszych dziesięć lat służby, licząc od początku ogólnego czasu służby, należy policzyć z podstawy emerytury 4 procent, zresztą 2·4, względnie 2 procent za każdy rok.

Sumę obliczonej stosunkowo stopy pensyjnej i obliczonej stosunkowo stopy emerytalnej należy wyznaczyć tytułem rocznych poborów emerytalnych, z tem jednakowoż ograniczeniem, że suma ta nie może być żadną miarą wyższa jak pobory emerytalne, przypadające przy zastosowaniu postanowień powyższego § 1.

§ 3.

Jeżeli przy obliczaniu poborów emerytalnych według § 2. chodzi o funkcyonaryusza, mającego więcej jak 35 lat ogólnej służby, wówczas należy wziąć za podstawę tego obliczenia ostatnich 35 lat służby, poprzedzających dzień zwolnienia od czynnej służby, z tem jednak ograniczeniem, że tytułem rocznej emerytury należy oznaczyć co najmniej stopę pensyjną, przypadającą za cały czas służby nie policzalnej w pełnej wartości.

§ 4.

Poczmistrze i poczmistrzynie mają płacić w przyszłości na cele pensyjne obok datków, przypadających według § 6. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 6. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 234, nadto datek pensyjny w wysokości 0·5 procent każdoczesnej podstawy emerytury.

Artykuł II.

§ 27. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 21. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 108, otrzyma następujące brzmienie:

„Jeżeli pobory zaopatrzenia funkcyonaryuszy oznaczonych w § 1. kategoryi są wyższe niż pobory zaopatrzenia, należące się z jakiego innego tytułu ze skarbu państwa, lub z funduszu przez państwo wyposażanego lub zawiadywanego, wówczas należy się tylko różnica tytułem dodatku na rachunek emerytur ogólnych.

Jeżeli pobory zaopatrzenia, wymierzane według rozporządzenia, są niższe jak inne pobory zaopatrzenia, oznaczone w poprzednim ustępie, albo też w tej samej wysokości, wówczas odpada asygnata tychże poborów. W tym wypadku należy zwrócić datki roczne, płacone na cele pensyjne według § 24., jak również datki nadzwyczajne, uiszczone celem policzenia czasu służby, który sam przez się nie jest policzalny“.

Artykuł III.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. września 1913.

Schuster wlr.

169.

Obwieszczenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14. sierpnia 1913

w sprawie wypowiedzenia zawartego z Brazylią traktatu co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy.

Rząd Stanów zjednoczonych brazylijskich wypowiedział w dniu 3. kwietnia 1913 traktat z dnia 21. maja 1883, Dz. u. p. Nr. 142 z r. 1884, zawarty między Monarchią austryacko-węgierską i Brazylią co do wzajemnego wydawania zbrodniarzy.

Moc obowiązująca traktatu kończy się według postanowienia artykułu XVI. w dniu 2. kwietnia 1914.

Hochenburger wlr

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXVII. — Wydana i rozesłana dnia 2. września 1913.

Treść: (№ 170—172.) 170. Obwieszczenie, dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej kolejki od ulicy Sprudelstrasse na górę Dreikreuzberg w Karlsbadzie. — 171. Rozporządzenie, dotyczące egzaminu dla techniczno-lasowej służby zabudowania potoków górskich. — 172. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do poświadczania wywozu towarów przewozowych.

170.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 19. sierpnia 1913,

dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej kolejki od ulicy Sprudelstrasse na górę Dreikreuzberg w Karlsbadzie.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach niższego rzędu z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, w porozumieniu z interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny gminie miasta Karlsbadu koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od ulicy Sprudelstrasse na górę Dreikreuzberg w Karlsbadzie pod warunkami i zastrzeżeniami, określonymi bliżej w dalszym ciągu.

§ 1.

Co do koncesyonowanej kolei żelaznej korzysta koncesyonaryuszka z ulg skarbowych, przewidzianych w artykułach VI. do XII. względnie XXXII., ustęp 3., ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

Czas uwolnień, przewidzianych w artykule X. ustawy powyższej, oznacza się na lat 25.

§ 2.

Koncesyonaryuszka ma obowiązek ukończenia budowy wspomnianej na wstępie kolei najpóźniej w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego, oddania gotowej kolei na użytek publiczny i utrzymywania jej w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny przynajmniej w czasie od dnia 1. maja do 30. września każdego roku.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy złożyć ma koncesyonaryuszka na żądanie Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej kolei nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania według postanowień odnośnych przepisów ustawowych.

§ 4.

Przy budowie koncesyonowanej kolei i ruchu na niej stosować się winna koncesyonaryuszka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do technicznych warunków koncesyjnych, ustanowionych przez Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do

istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, o ile one w myśl postanowień rozdziału *B* ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, mają zastosowanie do kolejek, dalej do ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości, a wreszcie do zarządzeń Ministerstwa kolei żelaznych i innych powołanych władz.

§ 5.

Cyfra kapitału zakładowego, rzeczywistego i nominalnego podlega zatwierdzeniu Rządu.

W tym względzie przyjmuje się za zasadę, że oprócz rzeczywiście wyłożonych i należycie wykazanych kosztów na sporządzenie projektu, budowę i urządzenie kolei wraz z nabyciem parku wozowego i uposażeniem rezerwy kapitałowej z doliczeniem odsetek interkalarnych, rzeczywiście zapłaconych w okresie budowy, i rzeczywistej straty na kursie, wynikłej ewentualnie przy gromadzeniu kapitału, nie wolno wliczać w kapitał żadnych dalszych wydatków.

Gdyby po zużyciu zatwierdzonego kapitału zakładowego miano wystawić dalsze nowe budowle lub pomnożyć urządzenia ruchu, natenczas można doliczyć odnośne koszta do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd zezwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub na pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta te będą należycie wykazane.

Cały kapitał zakładowy ma być umorzony w okresie koncesyjnym według planu amortyzacyi, zatwierdzonego przez Rząd.

§ 6.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przyznawać prawo wolnej jazdy na kolei podoficerom i ordonansom, będącym każdocześnie w służbie.

Bliższe warunki w tym względzie należy ułożyć w porozumieniu z właściwemi władzami wojskowemi.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana uwzględniać przy obsadzaniu posad wysłużonych podoficerów wojska, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz. u. p. Nr. 60.

§ 7.

Urzędnicy państwowi, funkcyonaryusze i słudzy, którzy korzystają z kolei wskutek polecenia władz, sprawujących nadzór nad zarządem i ruchem kolei, albo w celu strzeżenia interesów państwa z tytułu koncesyi lub z względów skarbowych i wykazują się urzędowymi certyfikatami, wystawionymi przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych dla ich legitymacyi, muszą być przewożeni bezpłatnie.

§ 8.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przewozić pocztę, oraz funkcyonaryuszy zarządu pocztowego i telegraficznego wszystkimi pociągami programowymi.

Za te jak również za inne świadczenia na cele zakładu pocztowego może koncesyonaryuszka domagać się odpowiedniego wynagrodzenia, które będzie ustalone drogą układu.

Korespondencye, odnoszące się do zarządu kolejki, a wymieniane między dyrekcyą lub zawiadowstwem przedsiębiorstwa kolejki i jej podwładnymi organami albo przez organa te między sobą, mogą być przewożone przez funkcyonaryuszy zakładu kolejowego.

§ 9.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o zabezpieczenie swych funkcyonaryuszy na wypadek niezdolności do pracy i na starość, oraz o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do kasy emerytalnej związku austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego własnej kasy emerytalnej, zapewniającej członkom przynajmniej takie same korzyści, względnie nakładającej na koncesyonaryuszkę przynajmniej takie same obowiązki, jak zakład wspomnianego związku.

To zaopatrzenie należy tak przeprowadzić, by koncesyonaryuszka miała obowiązek zgłaszać w zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie emerytalnej stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy wozów, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu, najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby. Statut kasy pensyjnej oraz wszelkie jego zmiany podlegają zatwierdzeniu Ministerstwa kolei żelaznych.

§ 10.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana dostarczać na żądanie Ministerstwa kolei żelaznych w czasie właściwym wykazów statystycznych, potrzebnych do zestawienia rocznej statystyki kolejowej.

§ 11.

Trwanie koncesyi łącznie z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei, wypowiedzianą w § 9., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, oznacza się na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego; po upływie tego czasu gaśnie koncesya.

Rząd może uznać koncesyę za zgasłą także przed upływem powyższego czasu, jeżeli nie dopełniono zobowiązań co do rozpoczęcia i ukończenia budowy, oraz otwarcia ruchu, określonych w § 2., o ile ewentualne przekroczenie terminu nie dałoby się usprawiedliwić w myśl § 11., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne.

§ 12.

Z wyjątkiem wyraźnego zezwolenia Rządu nie wolno koncesyonaryuszce powierzać ruchu na koncesyonowanej kolei osobom trzecim na własny lub cudzy rachunek ani prowadzić go samej na rachunek obcy.

§ 13.

Rządowi wolno będzie uczynić zezwolenie na utrzymywanie koncesyonowanej kolei w ruchu na rachunek innej osoby prócz gminy miasta Karlsbadu zależnem od warunku, aby skrócono odpowiednio termin 25letni, ustanowiony w przytoczonym w § 1. artykule X., względnie w artykule XXXII., ustęp 3. ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, oraz 90letni czas trwania koncesyi, oznaczony w § 11., ustęp 1., i zastrzedz sobie prawo wykupna i przepadku pod warunkami, które będą w takim razie bliżej określone.

§ 14.

Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowę kolei i jej urządzenia ruchu wykonano w wszystkich częściach odpowiednio celowi i sumiennie, tudzież prawo zarządzenia, aby wadom, zachodzącym w tym względzie, zapobieżono, względnie aby je usunięto.

§ 15.

Rząd zastrzega sobie prawo wydania zarządzeń zapobiegawczych, odpowiadających ustawom, na wypadek, gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia dopuszczono się ponownie naruszenia lub zaniedbania jednego z obowiązków, przepisanych koncesyą, warunkami koncesyi lub ustawami, a według okoliczności prawo uznania koncesyi za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego.

Forster wlr.

171.

Rozporządzenie Ministerstwa rolnictwa z dnia 21. sierpnia 1913,

dotyczące egzaminu dla techniczno-lasowej służby zabudowania potoków górskich.

§ 1.

Do uzyskania posady połączonej z pewną klasą rangi w służbie zabudowania potoków górskich wymaga się złożenia egzaminu, unormowanego w dalszym ciągu.

§ 2.

Celem dopuszczenia do składania tego egzaminu należy wykazać:

Złożenie trzech teoretycznych egzaminów państwowych dla studyum gospodarstwa lasowego w akademii ziemiaństwa, złożenie z postępem conajmniej dostatecznym egzaminu z zabudowania potoków górskich łącznie z odbyciem należących doń ćwiczeń konstrukcyjnych, zaś po upływie roku szkolnego 1913/14 złożenie z postępem conajmniej dostatecznym egzaminu z „ogólnego budownictwa wodnego“, wreszcie zadawalniające praktyczne zatrudnienie conajmniej przez dwa lata w służbie zabudowania potoków górskich. Czy i w jakim zakresie można policzyć do przepisanego dwuletniego zatrudnienia praktycznego praktykę budowniczą, odbytą w jakiejś innej publicznej lub prywatnej służbie, zależy w każdym poszczególnym przypadku od decyzyi Ministerstwa rolnictwa.

Egzamin odbywa się w Ministerstwie rolnictwa; podania o dopuszczenie do egzaminu, zaopatrzone w załączniki, należy wnosić w drodze służbowej.

Równocześnie z załatwieniem podań zawiadamia się kandydatów, którzy odpowiadają warunkom dopuszczenia, o terminie egzaminu.

§ 3.

Kandydaci winni w zwięzłem pisemnem przedstawieniu, prowadzonem w ciągu swego służbowego zatrudnienia, opisać swe praktyczne zajęcia i przedstawić przytem w poszczególnych krótkich rozprawach także swoje spostrzeżenia co do szczególnych zdarzeń, jakoteż co do gospodarczych i kulturalnych stosunków na ich polach pracy, tudzież uzupełnić odnośne wywody odpowiednimi załącznikami rysunkowymi.

Elaborat ten, który należy przedłożyć wraz z prośbą o dopuszczenie do egzaminu, powinien być opatrzony potwierdzeniem bezpośredniego przełożonego kandydata, o które tenże winien starać się

co 6 miesięcy, oraz w razie przeniesień przy każdorazowem zwolnieniu ze służby.

§ 4.

Komisya egzaminacyjna składa się z naczelnika departamentu technicznego dla zabudowania potoków górskich lub z jego zastępcy w charakterze przewodniczącego, oraz z dwóch komisarzy egzaminacyjnych, z których jeden ma należeć do stanu techników lasowych służby zabudowania potoków górskich, zaś drugi do stanu urzędników prawniczych Ministerstwa rolnictwa.

Dla każdego komisarza egzaminacyjnego należy ustanowić zastępcę.

Obydwóch komisarzy egzaminacyjnych, tudzież zastępców, wstępujących w razie przeszkody w ich miejsce, powołuje co roku Minister rolnictwa na wniosek przewodniczącego.

Wykluczeni od współudziału przy egzaminie są członkowie lub zastępcy, którzy pozostają z kandydatem w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa.

§ 5.

W dniu podanym w dekrecie dopuszczenia winni kandydaci przedstawić się przewodniczącemu komisyi egzaminacyjnej, przedkładając zawiadomienie o dopuszczeniu i odebrać dalsze wskazówki co do rozpoczęcia się pisemnych egzaminów i porządku kolejnego ustnych.

§ 6.

Egzamin, przy którym należy zwrócić przedewszystkiem uwagę na stronę praktyczną, obejmuje:

a) zabudowanie potoków górskich i lawin, jakoteż przedmioty techniczne, pozostające z tem w związku;

b) nauki zasadnicze, potrzebne celem ocenienia i regulowania stosunków gospodarstwa leśnego, a dotyczące uprawy leśnej, ochrony lasu, używania lasu, urządzenia lasu i obliczania jego wartości, tudzież znajomość geologii, ziemioznawstwa i meteorologii, potrzebnych w służbie zabudowań;

c) ustawy, dotyczące popierania kultury krajowej w zakresie budownictwa wodnego oraz zarządzeń w celu nieszkodliwego odprowadzania wód górskich; ustawę lasową, prawo wodne i prawo rybołowstwa, ustawy o operacyach agrarnych, jakoteż o ochronie gór, głównie z uwzględnieniem ustawodawstwa tego kraju, w którym kandydat jest zatrudniony w czasie przypuszczenia do egzaminu; postanowienia prawa prywatnego, tyczące się posiadania, własności, wywłaszczenia, prawa zastawu, służebności, umów, wynagrodzenia szkody, zasiedzenia i przedawnienia; zasadnicze wiadomości o podatkach bezpośrednich, postanowienia o ewidencyi katastru podatku gruntowego, przepisy o stemplach i należytościach od dokumentów prawnych, poświadczeń odbioru i rachunków; przepisy o księgach gruntowych i ich wewnętrznem urządzeniu;

ustawy, dotyczące ubezpieczenia robotników na wypadek choroby i od nieszczęśliwych wypadków, tudzież rozporządzenia, wydane celem wykonania tych ustaw, postanowienia przemysłowe i policyi bezpieczeństwa co do wytwarzania materyałów wybuchowych, ich przechowywania, opakowywania, transportu, sprzedaży, używania i niszczenia, przepisy, obowiązujące co do eksploatacyi kamieniołomów, piaskowni i szutrowisk, przepisy, dotyczące oddawania państwowych dostaw i robót;

instrukcye i rozporządzenia, obowiązujące dla służby zabudowania potoków górskich zasadnicze przepisy o służbie lasowej administracyi politycznej, tudzież zasady ogólne organizacyi państwowych i autonomicznych władz administracyjnych i sądów, wreszcie przepisy, dotyczące upoważnień organów, ustanowionych dla ochrony kultury krajowej.

§ 7.

Egzamin obejmuje część pisemną i część ustną.

Przy egzaminie pisemnym wymaga się rozwiązania po jednem pytaniu z przedmiotów technicznych (§ 6 *a*), przyrodniczo-lasowych (§ 6 *b*) i prawniczo-administracyjnych (§ 6 *c*); przy egzaminie pisemnym mogą kandydaci posługiwać się tylko tymi środkami pomocniczymi, które komisya odda im do dyspozycyi lub na których użycie wyraźnie zezwoli.

Przyrządy, potrzebne do prac rysunkowych (narząd rysunkowy, podziałkę itd.), winni kandydaci przynieść ze sobą.

Z każdej grupy przedmiotów przygotuje się trzy pytania, z których przed rozpoczęciem wypracowań pisemnych zostanie jedno w każdej grupie wybrane i przez przewodniczącego odczytane.

Komisya oznacza czas, przeznaczony na odpowiedź na każde pytanie.

Gotowe prace należy oddać bezpośrednio po ich ukończeniu komisarzowi egzaminacyjnemu,

sprawującemu nadzór nad wypracowaniami. Po upływie czasu, przeznaczonego na odpowiedź na każde pytanie, odbiera się od kandydatów zadania także wtedy, jeżeli nie można było ich ukończyć. Kandydat winien podpisać wszystkie zadania, które oddał. Egzamin ustny, do którego przeznacza się kandydatów według porządku alfabetycznego, odbywa się publicznie.

Czas egzaminu wynosi dla każdego kandydata dwie godziny.

§ 8.

Elaborat, wypracowany w ciągu praktyki po myśli § 3. niniejszego rozporządzenia, pisemne prace egzaminacyjne oraz wynik egzaminu ustnego z przedmiotów technicznych, § 6 *a* i *b*, ocenia i cenzuruje komisarz egzaminacyjny dla przedmiotów technicznych i przewodniczący, zaś wynik pisemnego i ustnego egzaminu z przedmiotów prawniczo-administracyjnych, § 6 *c*, komisarz egzaminacyjny, ustanowiony dla tej grupy przedmiotów, oraz przewodniczący.

Komisya egzaminacyjna winna zaraz po ukończeniu ustnego egzaminu uchwalić na posiedzeniu niejawnem na podstawie poszczególnych cenzur, czy kandydat zdał egzamin z postępem „bardzo dobrym“, „dobrym“ lub „dostatecznym“, czy też w razie nie wystarczającego wyniku należy mu polecić powtórzenie egzaminu albo powtórzenie jednej części egzaminu według podziału na grupy przedmiotów § 6 *a* i *b*, względnie *c*, po odbyciu dalszej praktyki, której czas należy oznaczyć.

Uchwała komisyi egzaminacyjnej zapada większością głosów a przewodniczący zawiadamia o niej bezzwłocznie kandydata.

Kandydatowi wystawia się z odbycia egzaminu urzędowe świadectwo z uwidocznieniem postępu.

Powtórzenie egzaminu albo jednej części tegoż należy uchwalić w razie niedostatecznego wyniku egzaminów z obu grup przedmiotów, względnie z jednej z nich. W obu wypadkach dopuszczalne jest powtórzenie najwyżej dwa razy. O nowym terminie egzaminu zawiadamia się kandydata w drodze pisemnej.

§ 9.

W protokole, który należy prowadzić z przebiegu egzaminu, należy podać szczególne spostrzeżenia, poczynione przy egzaminie, tudzież uwidocznić przy każdym kandydacie poszczególne cenzury członków komisyi co do każdego operatu pisemnego i co do egzaminów ustnych, tudzież wynikłą z tych cenzur notę ostateczną. Protokół, podpisany przez wszystkich komisarzy egzaminacyjnych, winien przewodniczący przedłożyć zwięźle sprawozdaniem Ministrowi rolnictwa, dołączając prace egzaminacyjne i wszystkie inne dokumenty, odnoszące się do egzaminu.

§ 10.

Kandydat nie uiszcza żadnej należytości z powodu składania egzaminu, określonego powyższymi przepisami.

§ 11.

Członkowie komisyi egzaminacyjnej otrzymują przez czas trwania egzaminu taksę, którą oznacza się dla przewodniczącego w kwocie 20 K, dla każdego komisarza egzaminacyjnego w kwocie 10 K dziennie. Komisarze egzaminacyjni, nie mieszkający w Wiedniu, mają nadto prawo do zwrotu normalnych kosztów podróży i do poboru dyet.

§ 12.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Zenker wlr.

172.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 26. sierpnia 1913,

dotyczące upoważnienia Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schalklhof do poświadczania wywozu towarów przewozowych.

Upoważnia się Urząd celny poboczny II. klasy w Schalklhof do poświadczania wywozu towarów przewozowych.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 5. września 1913.

Treść: (№ 173—193.) 173. Układ w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych. (I. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 174. Układ, dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej. (II. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 175. Układ, dotyczący stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej. (III. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 176. Oświadczenia *a)* w sprawie zakazu używania pocisków z duszącymi lub trującymi gazami i *b)* w sprawie zakazu używania pocisków, które się w ludzkiem ciele łatwo rozszerzają lub rozpłaszczają. (Oświadczenia I. konferencyi pokojowej w Hadze). — 177. Układ w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych. (I. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 178. Układ, dotyczący ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych. (II. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 179. Układ o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich. (III. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 180. Układ, dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej. (IV. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 181. Układ, dotyczący praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej. (V. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 182. Układ o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich. (VI. Układ II. konferencyi w Hadze.) — 183. Układ o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne. (VII. Układ II. konferencyi w Hadze.) — 184. Układ o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych. (VIII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 185. Układ, dotyczący ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne w czasach wojennych. (IX. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 186. Układ, dotyczący stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej. (X. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 187. Układ, dotyczący niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej. (XI. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze). — 188. Układ, dotyczący praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej. (XIII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.) — 189. Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Portugalią. — 190. Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Stanami zjednoczonymi amerykańskimi. — 191. Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Wielką Brytanią. — 192. Układ rozjemczy między Monarchią austryacko-węgierską i Brazylią. — 193. Układ międzynarodowy, dotyczący uwolnienia okrętów szpitalnych od należytości portowych.

173.

Układ z dnia 29. lipca 1899

w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych.

(I. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 29. lipca 1899, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 10. czerwca 1900, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 4. września 1900.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum Nos atque Majestates Suae: Germaniae Imperator Borussiae Rex, Belgarum Rex, Sinae Imperator, Daniae Rex, Hispaniae Rex et Ejus Nomine Regina Regens, deinde Statuum Unitorum Americae Praeses, Statuum Unitorum Mexici Praeses et Reipublicae Francogallicae Praeses, porro Majestates Suae: Magnae Britanniae et Irlandiae Regina Indiae Imperatrix, Graeciae Rex, Italiae Rex, Japoniae Imperator, et Celsitudo Sua Regia Magnus Dux Luxemburgiae Dux Nassoviae, Celsitudo Sua Princeps de Montenegro, deinde Majestates Suae: Neerlandiae Regina, Persarum Schah-in-Schah, Lusitaniae et Algarbiae Rex, Rumaniae Rex. Omnium Russiarum Imperator, Serviae Rex, Rex de Siam, Sueciae et Norvegiae Rex, Confederationis Helveticae Consilium et Majestas Sua Osmanorum Imperator et Celsitudo Sua Regia Princeps Bulgariae eum in finem, quo facilius dissensiones inter varias nationes emergentes quiete atque amicabiliter componantur, Plenipotentiarios Nostros ad conferentias Hagae Comitum habendas delegimus, qui desuper conventionem inierunt atque signaverunt tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

I.

Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; Sa Majesté l'Empereur de Chine; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président des Etats-Unis Mexicains; le Président de la République Française; Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande; Impératrice des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Son Altesse le Prince de Monténégro; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans et Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie

Animés de la ferme volonté de concourir au maintien de la paix générale;

Résolus à favoriser de tous leurs efforts le règlement amiable des conflits internationaux;

Reconnaissant la solidarité qui unit les membres de la société des nations civilisées;

Voulant étendre l'empire du droit et fortifier le sentiment de la justice internationale;

(Przekład.)

I.

Układ w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Najjaśniejszy Cesarz chiński; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański i w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa Regentka Królestwa; Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska; Najjaśniejszy Król Hellenów; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Jego Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki i norweski; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów i Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski;

przejęci niezłomną wolą współdziałania w utrzymaniu powszechnego pokoju.

zdecydowani popierać wszystkiemi Swojemi siłami pokojowe załatwianie sporów międzynarodowych,

uznając solidarność, łączącą członków społeczności cywilizowanych narodów,

chcąc rozszerzyć panowanie prawa i wzmocnić poczucie międzynarodowej sprawiedliwości,

Convaincus que l'institution permanente d'une juridiction arbitrale, accessible à tous, au sein des Puissances indépendantes peut contribuer efficacement à ce résultat;

Considérant les avantages d'une organisation générale et régulière de la procédure arbitrale;

Estimant avec l'Auguste Initiateur de la Conférence Internationale de la Paix qu'il importe de consacrer dans un accord international les principes d'équité et de droit sur lesquels reposent la sécurité des États et le bien-être des Peuples;

Désirant conclure une Convention à cet effet ont nommé pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le Comte de Münster, Prince de Derneburg, Son Ambassadeur à Paris.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence le Comte R. de Welsersheimb, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

M. Alexandre Okolicsányi d'Okolicsna, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Auguste Beernaert, Son Ministre d'État, Président de la Chambre des Représentants;

M. le Comte de Grelle Rogier, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Chevalier Descamps, Sénateur.

Sa Majesté l'Empereur de Chine:

M. Yang Yu, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Chambellan Fr. E. de Bille, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Londres.

Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume:

Son Excellence le Duc de Tetuan, Ancien Ministre des Affaires Étrangères;

przekonani, że trwałe urządzenie przystępnego dla wszystkich sądownictwa rozjemczego w łonie niezawisłych mocarstw może się skutecznie przyczynić do osiągnięcia tego rezultatu,

rozważając korzyści powszechnego i prawidłowego urządzenia postępowania rozjemczego,

podzielając zapatrywanie dostojnego projektodawcy międzynarodowej konferencyi pokojowej, że rzeczą wielkiej wagi jest ustalenie w drodze międzynarodowej umowy zasad słuszności i prawa, na których polega bezpieczeństwo państw i dobrobyt ludów,

ożywieni chęcią zawarcia w tym celu układu, zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Münster, księcia de Derneburg, Swego ambasadora w Paryżu,

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę hrabiego R. de Welsersheimb, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

pana Aleksandra Okolicsányi de Okolicsna, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król belgów:

Jego Ekscellencyę pana Augusta Beernaerta, Swego ministra stanu, prezydenta izby reprezentantów,

pana hrabiego de Grelle Rogier, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana kawalera Descamps, senatora;

Najjaśniejszy Cesarz chiński:

pana Yang Yü, Swego nadzwyczajnego posła i uzupełnomocnionego ministra w Petersburgu;

Najjaśniejszy Król duński:

Swego podkomorzego Fr. E. de Bille, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie;

Najjaśniejszy Król hiszpański i w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa Regentka Królestwa:

Jego Ekscellencyę księcia de Tetuan, byłego ministra spraw zagranicznych,

M. W. Ramirez de Villa Urrutia, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Bruxelles;

M. Arthur de Baguer, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Andrew D. White, Ambassadeur des États-Unis à Berlin;

M. Seth Low, Président de l'Université „Columbia" à New-York;

M. Stanford Newel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. Alfred T. Mahan, Capitaine de Vaisseau;

M. William Crozier, Capitaine d'Artillerie.

Le Président des États-Unis Mexicains:

M. de Mier, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris;

M. Zenil, Ministre-Résident à Bruxelles.

Le Président de la République Française:

M. Léon Bourgeois, Ancien Président du Conseil, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de la Chambre des Députés;

M. Georges Bihourd, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Baron d'Estournelles de Constant, Ministre plénipotentiaire, Membre de la Chambre des Députés.

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes:

Son Excellence le Très Honorable Baron Pauncefote de Preston, Membre du Conseil Privé de Sa Majesté, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Washington;

Sir Henry Howard, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. N. Delyanni, Ancien Président du Conseil, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Nigra, Son Ambassadeur à Vienne, Sénateur du Royaume;

pana W. Ramirez de Villa Urrutia, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Brukseli,

pana Artura de Baguer, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Andrewa D. White, ambasadora Stanów zjednoczonych w Berlinie,

pana Seth Low, prezydenta uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku,

pana Stanforda Newel, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Alfreda T. Mahan, kapitana marynarki wojennej,

pana Williama Crozier, kapitana artyleryi;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

pana de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu,

pana Zenil, ministra-rezydenta w Brukseli;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Leona Bourgeois, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Izby deputowanych,

pana Jerzego Bihourd, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana barona d'Estournelles de Constant, upełnomocnionego ministra, członka Izby deputowanych;

Najjaśniejsza Królowa zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska:

Jego Ekscellencyę, nader czcigodnego barona Pauncefote de Preston, członka Rady tajnej Jej Królewskiej Mości, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ambasadora w Waszyngtonie,

pana Henryka Howarda, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

pana N. Delyanni, byłego Prezydenta Rady, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Nigrę, Swego ambasadora w Wiedniu, senatora Królestwa.

M. le Comte A. Zannini, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Commandeur Guido Pompilj, Député au Parlement Italien.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

M. I. Motono, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Bruxelles.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son Ministre d'État, Président du Gouvernement Grand-Ducal.

Son Altesse le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. le Conseiller Privé Actuel de Staal, Ambassadeur de Russie à Londres.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Jonkheer A. P. C. van Karnebeek, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de la Seconde Chambre des États-Généraux;

M. le Général J. C. C. den Beer Poortugael, Ancien Ministre de la Guerre, Membre du Conseil d'État;

M. T. M. C. Asser, Membre du Conseil d'État;

M. E. N. Rahusen, Membre de la Première Chambre des États-Généraux.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Aide de Camp Général Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg et à Stockholm.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

M. le Comte de Macedo, Pair du Royaume, Ancien Ministre de la Marine et des Colonies, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Madrid;

M. d'Ornellas et Vasconcellos, Pair du Royaume, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg;

M. le Comte de Selir, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

pana hrabiego A. Zannini, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana komtura Gwidona Pompilj, członka parlamentu włoskiego;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

pana J. Motono, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Brukseli;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego:

Jego Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę rzeczywistego tajnego radcę pana de Staal, rosyjskiego ambasadora w Londynie;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana Jonkheer A. P. C. van Karnebeek, byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

pana generała J. C. C. den Beer Poortugael, byłego ministra wojny, członka Rady stanu,

pana T. M. C. Asser, członka Rady stanu,

pana E. N. Rahusen, członka pierwszej Izby stanów generalnych;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Swego adjutanta generalnego Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu i Sztokholmie;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

pana hrabiego Macedo, para Królestwa, byłego ministra marynarki i kolonii, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Madrycie,

pana d'Ornellas et Vasconcellos, para Królestwa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu,

pana hrabiego Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

M. Alexandre Beldiman, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Jean N. Papiniu, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. le Conseiller Privé Actuel de Staal, Son Ambassadeur à Londres;

M. de Martens, Membre Permanent du Conseil du Ministère Impérial des Affaires Étrangères, Son Conseiller Privé;

Son Conseiller d'État Actuel de Basily, Chambellan, Directeur du Premier Département du Ministère Impérial des Affaires Étrangères.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

M. Miyatovitch, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Londres et à la Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

M. Phya Suriya Nuvatr, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg et à Paris;

M. Phya Visuddha Suriyasakti, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye et à Londres.

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège:

M. le Baron de Bildt, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Rome.

Le Conseil Fédéral Suisse:

M. le Dr. Arnold Roth, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berlin.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de Son Conseil d'État;

Noury Bey, Secrétaire-Général au Ministère des Affaires Étrangères.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. le Dr. Dimitri Stancioff, Agent Diplomatique à St. Pétersbourg;

M. le Major Christo Hessaptchieff, Attaché Militaire à Belgrade.

Najjaśniejszy Król rumuński:

pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Jean N. Papiniu, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę rzeczywistego tajnego radcę pana de Staal, Swego ambasadora w Londynie,

pana de Martens, stałego członka Rady cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych, Swego tajnego radcę,

Swego rzeczywistego radcę stanu de Basily, podkomorzego, naczelnika pierwszego departamentu cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych;

Najjaśniejszy Król serbski:

pana Miyatovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

pana Phya Suriya Nuvatr, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu i Paryżu,

pana Phya Visuddha Suriyasakti, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i Londynie;

Najjaśniejszy Król szwedzki i norweski:

pana barona de Bildt. Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie;

Rada związkowa szwajcarska:

pana Dra Arnolda Rotha, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana paszę, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Swej Rady stanu,

Noury Bey, sekretarza generalnego w Ministerstwie spraw zagranicznych;

Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Dra Dimitriego Stancioffa, agenta dyplomatycznego w Petersburgu,

pana majora Christo Hessapczieff, attaché wojskowego w Belgradzie;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Titre I.

Du maintien de la paix générale.

Article 1.

En vue de prévenir autant que possible le recours à la force dans les rapports entre les États, les Puissances signataires conviennent d'employer tous leurs efforts pour assurer le règlement pacifique des différends internationaux.

Titre II.

Des bons offices et de la médiation.

Article 2.

En cas de dissentiment grave ou de conflit, avant d'en appeler aux armes, les Puissances signataires conviennent d'avoir recours, en tant que les circonstances le permettront, aux bons offices ou à la médiation d'une ou de plusieurs Puissances amies.

Article 3.

Indépendamment de ce recours, les Puissances signataires jugent utile qu'une ou plusieurs Puissances étrangères au conflit offrent de leur propre initiative, en tant que les circonstances s'y prêtent, leurs bons offices ou leur médiation aux États en conflit.

Le droit d'offrir les bons offices ou la médiation appartient aux Puissances étrangères au conflit, même pendant le cours des hostilités.

L'exercice de ce droit ne peut jamais être considéré par l'une ou l'autre des Parties en litige comme un acte peu amical.

Article 4.

Le rôle du médiateur consiste à concilier les prétentions opposées et à apaiser les ressentiments qui peuvent s'être produits entre les États en conflit.

Article 5.

Les fonctions du médiateur cessent du moment où il est constaté, soit par l'une des Parties en litige, soit par le médiateur lui-même, que les moyens de conciliation proposés par lui ne sont pas acceptés.

którzy udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na postanowienia następujące:

Tytuł pierwszy.

Utrzymanie powszechnego pokoju.

Artykuł 1.

Celem uniknięcia wedle możności odwoływania się do siły w stosunkach między państwami, oświadczają zgodnie podpisane Mocarstwa swą wolę podjęcia wszelkich starań w tym celu, aby zapewnić pokojowe załatwianie międzynarodowych kwestyi spornych.

Tytuł drugi.

Dobre usługi i pośrednictwo.

Artykuł 2.

Podpisane Mocarstwa zgadzają się na to, aby w razie poważnej różnicy zdań lub w razie sporu, zanim chwycą za broń, zawezwać dobrych usług lub pośrednictwa zaprzyjaźnionego Mocarstwa lub kilku Mocarstw zaprzyjaźnionych, o ile tylko okoliczności na to zezwolą.

Artykuł 3.

Niezależnie od tego uważają podpisane Mocarstwa za pożyteczne, aby jedno lub więcej Mocarstw, nie interesowanych w sporze, ofiarowało z własnej pobudki państwom, pozostającym w sporze, swoje dobre usługi lub pośrednictwo, o ile temu okoliczności sprzyjają.

Prawo zaofiarowania dobrych usług lub pośrednictwa przysługuje państwom, nie interesowanym w sporze, także w czasie trwania kroków nieprzyjacielskich.

Wykonania tego prawa nie może uważać nigdy żadna ze stron w sporze pozostających za krok nieprzyjazny.

Artykuł 4.

Zadanie pośrednika polega na tem, aby sprzeczne roszczenia wyrównać i nieporozumienia usunąć, jakie w danym razie powstały między państwami, pozostającemi w sporze.

Artykuł 5.

Czynność pośrednika ustaje, skoro czy to jedna ze stron w sporze zostających, czy to sam pośrednik skonstatuje, że środki porozumienia przezeń zaproponowane nie zostały przyjęte.

Article 6.

Les bons offices et la médiation, soit sur le recours des Parties en conflit, soit sur l'initiative des Puissances étrangères au conflit, ont exclusivement le caractère de conseil et n'ont jamais force obligatoire.

Article 7.

L'acceptation de la médiation ne peut avoir pour effet, sauf convention contraire, d'interrompre, de retarder ou d'entraver la mobilisation et autres mesures préparatoires à la guerre.

Si elle intervient après l'ouverture des hostilités, elle n'interrompt pas, sauf convention contraire, les opérations militaires en cours.

Article 8.

Les Puissances signataires sont d'accord pour recommander l'application, dans les circonstances qui le permettent, d'une médiation spéciale sous la forme suivante.

En cas de différend grave compromettant la Paix, les États en conflit choisissent respectivement une Puissance à laquelle ils confient la mission d'entrer en rapport direct avec la Puissance choisie d'autre part, à l'effet de prévenir la rupture des relations pacifiques.

Pendant la durée de ce mandat dont le terme, sauf stipulation contraire, ne peut excéder trente jours, les États en litige cessent tout rapport direct au sujet du conflit, lequel est considéré comme déféré exclusivement aux Puissances médiatrices. Celles-ci doivent appliquer tous leurs efforts à régler le différend.

En cas de rupture effective des relations pacifiques, ces Puissances demeurent chargées de la mission commune de profiter de toute occasion pour rétablir la paix.

Titre III.

Des Commissions internationales d'enquête.

Article 9.

Dans les litiges d'ordre international n'engageant ni l'honneur ni des intérêts essentiels et provenant d'une divergence d'appréciation sur les points de fait, les Puissances signataires jugent utile que les Parties qui n'auraient pu se mettre d'accord par les voies diplomatiques instituent, en tant que les circonstances le permettront, une Commission internationale d'enquête chargée de faciliter la solution de ces litiges en éclaircissant, par un examen impartial et consciencieux, les questions de fait.

Artykuł 6.

Dobre usługi i pośrednictwo, tak te, które przyszły do skutku na wezwanie stron pozostających w sporze, jak te, które zaofiarowały z własnego popędu Mocarstwa nieinteresowane w sporze, mają jedynie tylko znaczenie rady, nigdy zaś nie mają mocy obowiązującej.

Artykuł 7.

Przyjęcie pośrednictwa nie może bez specyalnej umowy mieć za skutek przerwania, przewleczenia lub wstrzymania mobilizacyi i innych przygotowań wojennych.

Jeżeli pośrednictwo zostanie przyjęte już po rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich, wówczas nie przerywa ono będących w toku przedsięwzięć wojskowych, chyba że się w tym względzie inaczej ułożono.

Artykuł 8.

Mocarstwa układ podpisujące zgadzają się na to, aby wśród sprzyjających okoliczności zalecić użycie specyalnego pośrednictwa w następującej formie:

W razie poważnych sporów, zagrażających pokojowi, wybiera każde z państw spór wiodących inne Mocarstwo, któremu porucza zadanie wejścia w bezpośrednie porozumienie z Mocarstwem przez przeciwną stronę wybranem, celem zapobieżenia zerwaniu pokojowych stosunków.

W czasie trwania tego zlecenia, które z wyjątkiem innych układów nie powinno trwać dłużej niż trzydzieści dni, zastanawiają państwa w sporze pozostające wszelkie bezpośrednie porozumienia w sprawie spornej, która uchodzi za poruczoną w zupełności pośredniczącym Mocarstwom. Te ostatnie powinny dołożyć wszelkich starań, aby sporną sprawę załatwić.

Jeśli przyjdzie do rzeczywistego zerwania pokojowych stosunków, wówczas Mocarstwa pośredniczące mają poruczone sobie wspólne zadanie, aby skorzystać z każdej sposobności celem przywrócenia pokoju.

Tytuł trzeci.

Międzynarodowe komisye śledcze.

Artykuł 9.

W sporach międzynarodowych, nie dotyczących ani honoru ani istotnych interesów, lecz wynikających tylko z odmiennego ocenienia faktów, uważają podpisane Mocarstwa za rzecz pożyteczną, aby strony, które nie mogły osiągnąć porozumienia w drodze dyplomatycznej, ustanowiły w miarę sprzyjających okoliczności międzynarodową komisyę śledczą oraz zleciły jej ułatwienie rozwiązania kwestyi spornych przez bezstronne i sumienne zbadanie okoliczności faktycznych.

Article 10.

Les Commissions internationales d'enquête sont constituées par convention spéciale entre les Parties en litige.

La convention d'enquête précise les faits à examiner et l'étendue des pouvoirs des commissaires.

Elle règle la procédure.
L'enquête a lieu contradictoirement.

La forme et les délais à observer, en tant qu'ils ne sont pas fixés par la convention d'enquête, sont déterminés par la Commission elle-même.

Artykuł 10.

Międzynarodowe komisye śledcze tworzy się na podstawie specyalnego układu stron pozostających w sporze.

Układ taki przytacza fakty, które należy zbadać, oraz podaje zakres uprawnień komisarzy.

Normuje on również postępowanie.
Badanie jest kontradyktoryjne.

O ile formy, których należy przestrzegać, i terminy, których należy dotrzymywać, nie są ustalone w układzie w sprawie dochodzenia, oznaczy je sama komisya.

Article 11.

Les Commissions internationales d'enquête sont formées, sauf stipulation contraire, de la manière déterminée par l'article 32 de la présente Convention.

Artykuł 11.

Międzynarodowe komisye śledcze tworzy się w braku odmiennych układów w sposób, oznaczony w artykule 32. niniejszego układu.

Article 12.

Les Puissances en litige s'engagent à fournir à la Commission internationale d'enquête, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens et toutes les facilités nécessaires pour la connaissance complète et l'appréciation exacte des faits en question.

Artykuł 12.

Mocarstwa w sporze pozostające zobowiązują się dostarczyć międzynarodowej komisyi śledczej w najszerszym zakresie, jaki uważają za możliwy, wszelkich środków i ułatwień, potrzebnych do zupełnego poznania i dokładnego ocenienia odnośnych faktów

Article 13.

La Commission internationale d'enquête présente aux Puissances en litige son rapport signé par tous les membres de la Commission.

Artykuł 13.

Międzynarodowa komisya śledcza winna przedłożyć Mocarstwom w sporze pozostającym sprawozdanie, podpisane przez wszystkich członków komisyi.

Article 14.

Le rapport de la Commission internationale d'enquête, limité à la constatation des faits, n'a nullement le caractère d'une sentence arbitrale. Il laisse aux Puissances en litige une entière liberté pour la suite à donner à cette constatation.

Artykuł 14.

Sprawozdanie międzynarodowej komisyi śledczej, ograniczające się do ustalenia faktów, nie ma żadną miarą znaczenia wyroku rozjemczego. Pozostawia ono stronom zupełną swobodę w ocenianiu skutków, jakie z tem ustaleniem są związane.

Titre IV.

De l'arbitrage international.

Chapitre I.

De la justice arbitrale.

Article 15.

L'arbitrage international a pour objet le règlement de litiges entre les États par des juges de leur choix et sur la base du respect du droit.

Tytuł czwarty.

Międzynarodowe sądownictwo rozjemcze.

Rozdział pierwszy.

Orzecznictwo rozjemcze.

Artykuł 15.

Przedmiotem międzynarodowego orzecznictwa rozjemczego jest załatwianie sporów między państwami przez sędziów ich własnego wyboru na podstawie poszanowania prawa.

Article 16.

Dans les questions d'ordre juridique, et en premier lieu dans les questions d'interprétation ou d'application des conventions internationales, l'arbitrage est reconnu par les Puissances signataires comme le moyen le plus efficace et en même temps le plus équitable de régler les litiges qui n'ont pas été résolus par les voies diplomatiques.

Article 17.

La convention d'arbitrage est conclue pour des contestations déjà nées ou pour des contestations éventuelles.

Elle peut concerner tout litige ou seulement les litiges d'une catégorie déterminée.

Article 18.

La convention d'arbitrage implique l'engagement de se soumettre de bonne foi à la sentence arbitrale.

Article 19.

Indépendamment des traités généraux ou particuliers qui stipulent actuellement l'obligation du recours à l'arbitrage pour les Puissances signataires, ces Puissances se réservent de conclure, soit avant la ratification du présent Acte, soit postérieurement, des accords nouveaux, généraux ou particuliers, en vue d'étendre l'arbitrage obligatoire à tous les cas qu'Elles jugeront possible de lui soumettre.

Chapitre II.

De la Cour permanente d'arbitrage.

Article 20.

Dans le but de faciliter le recours immédiat à l'arbitrage pour les différends internationaux qui n'ont pu être réglés par la voie diplomatique, les Puissances signataires s'engagent à organiser une Cour permanente d'arbitrage, accessible en tout temps et fonctionnant, sauf stipulation contraire des Parties, conformément aux Règles de procédure insérées dans la présente Convention.

Article 21.

La Cour permanente sera compétente pour tous les cas d'arbitrage, à moins qu'ils n'y ait entente entre les Parties pour l'établissement d'une juridiction spéciale.

Article 22.

Un Bureau international établi à la Haye sert de greffe à la Cour.

Artykuł 16.

W kwestyach prawnych a przedewszystkiem w sprawach interpretacyi lub stosowania układów międzynarodowych podpisane Mocarstwa uznają orzecznictwo rozjemcze za najskuteczniejszy a zarazem słuszności najbardziej odpowiadający sposób załatwiania zatargów, które nie zostały załagodzone drogą dyplomatyczną.

Artykuł 17.

Układy na sąd rozjemczy zawiera się dla sporów, które już istnieją albo mają się ewentualnie wyłonić.

Mogą się one odnosić do wszystkich sporów albo tylko do sporów pewnego oznaczonego rodzaju.

Artykuł 18.

Układ na sąd rozjemczy mieści w sobie zobowiązanie do poddania się w dobrej wierze orzeczeniu polubownemu.

Artykuł 19.

Niezawiśle od ogólnych lub specyalnych umów, nakładających już obecnie na podpisane Mocarstwa obowiązek odwoływania się do orzecznictwa rozjemczego, zastrzegają sobie te Mocarstwa zawarcie nowych ogólnych lub specyalnych układów przed lub po ratyfikacyi niniejszych aktów w tym celu, aby obowiązujące orzecznictwo rozjemcze rozszerzyć do wszelkich wypadków, jakie ich zdaniem mogą mu być poddane.

Rozdział drugi.

Stały Trybunał rozjemczy.

Artykuł 20.

Chcąc ułatwić bezpośrednie odwoływanie się do orzecznictwa rozjemczego w sporach międzynarodowych, których nie można było załatwić w drodze dyplomatycznej, zobowiązują się podpisane Mocarstwa do utworzenia stałego Trybunału rozjemczego, któryby każdego czasu był dostępny i załatwiał swe czynności w razie braku odmiennego porozumienia się stron według postanowień o postępowaniu, zawartych w niniejszym układzie.

Artykuł 21.

Kompetencya stałego Trybunału rozjemczego rozciąga się na wszystkie wypadki sądownictwa rozjemczego, o ile między stronami nie ma porozumienia co do ustanowienia osobnego sądu rozjemczego.

Artykuł 22.

Czynności kancelaryjne Trybunału rozjemczego załatwia Biuro międzynarodowe z siedzibą w Hadze.

Ce Bureau est l'intermédiaire des communications relatives aux réunions de celle-ci.

Il a la garde des archives et la gestion de toutes les affaires administratives.

Les Puissances signataires s'engagent à communiquer au Bureau international de La Haye une copie certifiée conforme de toute stipulation d'arbitrage intervenue entre elles et de toute sentence arbitrale les concernant et rendue par des juridictions spéciales.

Elles s'engagent à communiquer de même au Bureau les lois, règlements et documents constatant éventuellement l'exécution des sentences rendues par la Cour.

Article 23.

Chaque Puissance signataire désignera, dans les trois mois qui suivront la ratification par elle du présent acte, quatre personnes au plus, d'une compétence reconnue dans les questions de droit international, jouissant de la plus haute considération morale et disposées à accepter les fonctions d'arbitres.

Les personnes ainsi désignées seront inscrites, au titre de membres de la Cour, sur une liste qui sera notifiée à toutes les Puissances signataires par les soins du Bureau.

Toute modification à la liste des arbitres est portée, par les soins du Bureau, à la connaissance des Puissances signataires.

Deux ou plusieurs Puissances peuvent s'entendre pour la désignation en commun d'un ou de plusieurs membres.

La même personne peut être désignée par des Puissances différentes.

Les membres de la Cour sont nommés pour un terme de six ans. Leur mandat peut être renouvelé.

En cas de décès ou de retraite d'un membre de la Cour, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 24.

Lorsque les Puissances signataires veulent s'adresser à la Cour permanente pour le règlement d'un différend survenu entre elles, le choix des arbitres appelés à former le Tribunal compétent pour statuer sur ce différend doit être fait dans la liste générale des membres de la Cour.

A défaut de constitution du Tribunal arbitral par l'accord immédiat des Parties, il est procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nomme deux arbitres et ceux-ci choisissent ensemble un surarbitre.

Biuro to pośredniczy w udzielaniu wiadomości o zebraniach Trybunału rozjemczego.

Do niego należy piecza nad archiwum oraz załatwianie wszystkich spraw administracyjnych.

Podpisane Mocarstwa zobowiązują się udzielać Biuru międzynarodowemu w Hadze wierzytelnego odpisu każdego zawartego przez nie układu na sąd rozjemczy tudzież odpisu każdego orzeczenia rozjemczego, które ich dotyczy a zostało wydane przez specyalne sądy rozjemcze.

Zobowiązują się one udzielać Biuru także ustaw, ogólnych rozporządzeń i dokumentów, udowadniających w danym razie wykonanie orzeczeń, wydanych przez Trybunał rozjemczy.

Artykuł 23.

Każde z podpisanych Mocarstw wymieni w ciągu trzech miesięcy po ratyfikacyi niniejszego układu, najwyżej czterech powszechnie uznanych znawców spraw prawa międzynarodowego, cieszących się najwyższym szacunkiem moralnym i skłonnych do objęcia urzędu sędziego rozjemczego.

Osobistości w ten sposób desygnowane wpisze się do listy jako członków Trybunału rozjemczego; listę tę udzieli Biuro wszystkim podpisanym Mocarstwom.

Biuro zawiadomi podpisane Mocarstwa o każdej zmianie w liście sędziów rozjemczych.

Dwa lub więcej Mocarstw może się porozumieć co do wspólnego desygnowania jednego lub więcej członków.

Ta sama osobistość może być desygnowana przez rozmaite Mocarstwa.

Członków Trybunału rozjemczego mianuje się na przeciąg lat sześciu. Ponowna nominacya jest dopuszczalna.

W razie śmierci lub ustąpienia jednego z członków Trybunału rozjemczego obsadza się opróżnione po nim miejsce w sposób, przewidziany dla jego nominacyi.

Artykuł 24.

Jeżeli podpisane Mocarstwa pragną zwrócić się do Trybunału rozjemczego celem załatwienia wynikłej między niemi sprawy spornej, wówczas należy z ogólnej listy członków Trybunału rozjemczego dokonać wyboru sędziów polubownych, którzy są powołani do utworzenia sądu rozjemczego, właściwego do rozstrzygnięcia odnośnej kwestyi spornej.

Jeżeli sąd rozjemczy nie zostanie utworzony na zasadzie bezpośredniego porozumienia się Stron, należy postąpić w następujący sposób:

Każda strona mianuje dwóch sędziów polubownych, ci zaś wybierają wspólnie starszego sędziego polubownego.

En cas de partage des voix, le choix du surarbitre est confié à une Puissance tierce, désignée de commun accord par les Parties.

Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désigne une Puissance différente et le choix du surarbitre est fait de concert par les Puissances ainsi désignées.

Le Tribunal étant ainsi composé, les Parties notifient au Bureau leur décision de s'adresser à la Cour et les noms des arbitres.

Le Tribunal arbitral se réunit à la date fixée par les Parties.

Les membres de la Cour, dans l'exercice de leurs fonctions et en dehors de leur pays, jouissent des privilèges et immunités diplomatiques.

Article 25.

Le Tribunal arbitral siège d'ordinaire à la Haye.

Le siège ne peut, sauf le cas de force majeure, être changé par le Tribunal que de l'assentiment des Parties.

Article 26.

Le Bureau international de la Haye est autorisé à mettre ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances signataires pour le fonctionnement de toute juridiction spéciale d'arbitrage.

La juridiction de la Cour permanente peut être étendue, dans les conditions prescrites par les Règlements, aux litiges existant entre des Puissances non signataires ou entre des Puissances signataires et des Puissances non signataires, si les Parties sont convenues de recourir à cette juridiction.

Article 27.

Les Puissances signataires considèrent comme un devoir, dans le cas où un conflit aigu menacerait d'éclater entre deux ou plusieurs d'entre Elles, de rappeler à celles-ci que la Cour permanente leur est ouverte.

En conséquence, Elles déclarent que le fait de rappeler aux Parties en conflit les dispositions de la présente Convention, et le conseil donné, dans l'intérêt supérieur de la paix, de s'adresser à la Cour permanente ne peuvent être considérés que comme actes de Bons Offices.

Article 28.

Un Conseil administratif permanent composé des représentants diplomatiques des Puissances signataires accrédités à la Haye et du Ministre des Affaires Étrangères des Pays-Bas qui remplira les fonctions de Prési-

W razie równości głosów poruczy się wybór starszego sędziego polubownego trzeciemu Mocarstwu, na które obie Strony się zgodzą.

Jeżeli w tym względzie nie przyjdzie do porozumienia, natenczas każda ze Stron oznaczy inne Mocarstwo, Mocarstwa zaś w ten sposób oznaczone dokonują zgodnie wyboru starszego sędziego polubownego.

Skoro sąd rozjemczy zostanie w ten sposób utworzony, zawiadomią Strony Biuro o swej decyzyi co do odwołania się do Trybunału rozjemczego, podając nazwiska sędziów rozjemczych.

Sąd rozjemczy zbiera się w dniu, oznaczonym przez Strony.

Członkowie Trybunału rozjemczego zażywają w czasie wykonywania swego urzędu i poza granicami swojego kraju ojczystego przywilejów i zwolnień dyplomatycznych.

Artykul 25.

Sąd rozjemczy ma z reguły swoją siedzibę w Hadze.

Z wyjątkiem przypadku siły wyższej wolno siedzibę Sądu rozjemczego przenieść tylko za zgodą Stron.

Artykuł 26.

Biuro międzynarodowe w Hadze jest upoważnione oddawać do rozporządzenia podpisanym Mocarstwom swe lokalności urzędowe i urządzenie dla czynności każdego specyalnego Sądu rozjemczego.

Sądownictwo rozjemcze stałego Trybunału rozjemczego można rozciągnąć pod warunkami, przewidzianymi w ogólnych zarządzeniach, do sporów, toczących się między innemi mocarstwami niż podpisanemi albo do sporów między podpisanemi Mocarstwami z jednej strony a innemi mocarstwami z drugiej strony, jeżeli Strony zgodzą się na odwołanie się do tego sądownictwa.

Artykuł 27.

Podpisane Mocarstwa uważają za swój obowiązek w przypadku, gdyby zanosiło się na poważny spór między dwoma lub więcej z pośród nich, przypomnieć odnośnym Mocarstwom, że stały Trybunał rozjemczy stoi do ich dyspozycyi.

Wobec tego oświadczają one, że czynność, polegającą na przypomnieniu Stronom spór wiodącym postanowień niniejszego układu, oraz radę zwrócenia się do stałego Trybunału rozjemczego, udzieloną w wyższym celu utrzymania pokoju, można uważać zawsze tylko za wyświadczenie dobrych usług.

Artykuł 28.

Skoro niniejsze akty zostaną ratyfikowane conajmniej przez dziewięć mocarstw, utworzy się w Hadze o ile możności jak najrychlej stałą Radę administracyjną, składającą się z zawierzytelnionych

dent, sera constitué dans cette ville le plus tôt possible après la ratification du présent Acte par neuf Puissances au moins.

Ce Conseil sera chargé d'établir et d'organiser le Bureau international, lequel demeurera sous sa direction et sous son contrôle.

Il notifiera aux Puissances la constitution de la Cour et pourvoira à l'installation de celle-ci.

Il arrêtera son règlement d'ordre ainsi que tous autres règlements nécessaires.

Il décidera toutes les questions administratives qui pourraient surgir touchant le fonctionnement de la Cour.

Il aura tout pouvoir quant à la nomination, la suspension ou la révocation des fonctionnaires et employés du Bureau.

Il fixera les traitements et salaires et controlera la dépense générale.

La présence de cinq membres dans les réunions dûment convoquées suffit pour permettre au Conseil de délibérer valablement. Les décisions sont prises à la majorité des voix.

Le Conseil communique sans délai aux Puissances signataires les règlements adoptés par lui. Il leur adresse chaque année un rapport sur les travaux de la Cour, sur le fonctionnement des services administratifs et sur les dépenses.

Article 29.

Les frais du Bureau seront supportés par les Puissances signataires dans la proportion établie pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

tamże reprezentantów dyplomatycznych podpisanych Mocarstw oraz z niderlandzkiego Ministra spraw zagranicznych jako przewodniczącego.

Obowiązkiem tej Rady administracyjnej będzie ustanowienie i zorganizowanie międzynarodowego Biura, które będzie podlegało jej kierownictwu i nadzorowi.

Rada administracyjna winna zawiadomić Mocarstwa o ukonstytuowaniu się Trybunału rozjemczego i starać się o jego urządzenie.

Ona wygotuje dla siebie regulamin czynności oraz wyda wszystkie inne potrzebne ogólne zarządzenia.

Rozstrzyga ona we wszystkich sprawach administracyjnych, wyłaniających się w danym razie z toku czynności Trybunału rozjemczego.

Posiada dalej pełne upoważnienie do mianowania urzędników i funkcyonaryuszy Biura, do zawieszania ich czasowo w czynnościach lub wypowiadania im służby.

Ona ustanawia płace i wynagrodzenia, tudzież prowadzi dozór nad kasą.

Obecność pięciu członków na prawidłowo zwołanych zebraniach wystarcza do ważnego obradowania Rady administracyjnej. Uchwały zapadają większością głosów.

Rada administracyjna zawiadamia bezzwłocznie podpisane Mocarstwa o wydanych przez siebie ogólnych zarządzeniach. Corocznie przedkłada im sprawozdanie o pracach Trybunału rozjemczego, o załatwianiu spraw administracyjnych i o wydatkach.

Artykuł 29.

Podpisane Mocarstwa ponoszą koszta Biura według stosunku rozdziału, ustalonego co do międzynarodowego Biura światowego Związku pocztowego.

Chapitre III.

De la Procédure arbitrale.

Article 30.

En vue de favoriser le développement de l'arbitrage, les Puissances signataires ont arrêté les règles suivantes qui seront applicables à la procédure arbitrale en tant que les Parties ne sont pas convenues d'autres règles.

Article 31.

Les Puissances qui recourent à l'arbitrage signent un acte spécial (compromis) dans lequel sont nettement déterminés l'objet du litige ainsi que l'étendue des pouvoirs des arbitres. Cet acte implique l'engagement des Parties de se soumettre de bonne foi à la sentence arbitrale.

Rozdział trzeci.

Postępowanie rozjemcze.

Artykuł 30.

Chcąc poprzeć rozwój orzecznictwa polubownego podpisane Mocarstwa ustaliły następujące postanowienia, które winne być stosowane do postępowania sądu rozjemczego, o ile Strony inaczej się nie ugodziły.

Artykuł 31.

Mocarstwa, żądające wyroku sądu rozjemczego, podpisują specyalny akt (zapis na sąd rozjemczy), w którym jest jasno określony przedmiot sporu oraz zakres uprawnień sędziów rozjemczych. Dokument ten mieści w sobie zobowiązanie Stron do poddania się w dobrej wierze wyrokowi sądu rozjemczego.

Article 32.

Les fonctions arbitrales peuvent être conférées à un arbitre unique ou à plusieurs arbitres désignés par les Parties à leur gré, ou choisis par Elles parmi les membres de la Cour permanente d'arbitrage établie par le présent Acte.

A défaut de constitution du Tribunal par l'accord immédiat des Parties, il est procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nomme deux arbitres et ceux-ci choisissent ensemble un surarbitre.

En cas de partage des voix, le choix du surarbitre est confié à une Puissance tierce, désignée de commun accord par les Parties.

Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désigne une Puissance différente et le choix du surarbitre est fait de concert par les Puissances ainsi désignées.

Artykuł 32.

Urząd sędziego rozjemczego można poruczyć jednemu lub kilku sędziom, których ustanawiają Strony według swego uznania lub wybierają z pomiędzy członków stałego Trybunału rozjemczego, utworzonego niniejszymi aktami.

Jeżeli sąd rozjemczy nie zostanie utworzony na zasadzie bezpośredniego porozumienia się Stron, należy postąpić w następujący sposób:

Każda strona mianuje dwóch sędziów polubownych, ci zaś wybierają wspólnie starszego sędziego polubownego.

W razie równości głosów poruczy się wybór starszego sędziego polubownego trzeciemu Mocarstwu, na którego oznaczenie Strony się zgodzą.

Jeżeli porozumienie w tym względzie nie przyjdzie do skutku, w takim razie każda ze stron oznacza inne mocarstwo, a oba wybrane w ten sposób Mocarstwa dokonają zgodnie wyboru starszego sędziego polubownego.

Article 33.

Lorsqu'un Souverain ou un Chef d'État est choisi pour arbitre, la procédure arbitrale est réglée par Lui.

Artykuł 33.

Jeżeli sędzią rozjemczym zostanie wybrany monarcha lub inny naczelnik państwa, w takim razie ustanawia on sam reguły postępowania rozjemczego.

Article 34.

Le surarbitre est de droit Président du Tribunal.

Lorsque le Tribunal ne comprend pas de surarbitre, il nomme lui-même son président.

Artykuł 34.

Starszy sędzia polubowny jest z ustawy przewodniczącym sądu rozjemczego.

Jeżeli do sądu rozjemczego nie należy żaden starszy sędzia polubowny, wówczas sąd sam mianuje sobie przewodniczącego.

Article 35.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des arbitres, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Artykuł 35.

W razie śmierci jednego z sędziów polubownych, jego ustąpienia lub w razie doznania przezeń przeszkody z jakiegokolwiek powodu, wybiera się w jego miejsce innego w sposób powyżej opisany.

Article 36.

Le siège du Tribunal est désigné par les Parties. A défaut de cette désignation le Tribunal siège à la Haye.

Le siège ainsi fixé ne peut, sauf le cas de force majeure, être changé par le Tribunal que de l'assentiment des Parties.

Artykuł 36.

Siedzibę sądu rozjemczego ustanawiają Strony. W braku takiego postanowienia ma sąd rozjemczy siedzibę w Hadze.

Z wyjątkiem wypadków wyższej siły może sąd rozjemczy przenieść raz oznaczoną siedzibę tylko za zgodą Stron.

Article 37.

Les Parties ont le droit de nommer auprès du Tribunal des délégués ou agents spéciaux, avec la mission de servir d'intermédiaires entre Elles et le Tribunal.

Elles sont en outre autorisées à charger de la défense de leurs droits et intérêts devant le Tribunal, des conseils ou avocats nommés par Elles à cet effet.

Artykuł 37.

Strony mają prawo ustanowić przy sądzie rozjemczym specyalnych delegatów lub agentów, którzy mają za zadanie pośredniczyć między niemi a sądem rozjemczym.

Mają one nadto prawo poruczenia obrony swych praw i interesów przed sądem rozjemczym zastępcom prawnym lub adwokatom, których w tym celu ustanowią.

Article 38.

Le tribunal décide du choix des langues dont il fera usage et dont l'emploi sera autorisé devant lui.

Article 39.

La procédure arbitrale comprend en règle générale deux phases distinctes: l'instruction et les débats.

L'instruction consiste dans la communication faite par les agents respectifs, aux membres du Tribunal et à la Partie adverse, de tous actes imprimés ou écrits et de tous documents contenant les moyens invoqués dans la cause. Cette communication aura lieu dans la forme et dans les délais déterminés par le Tribunal en vertu de l'article 49.

Les débats consistent dans le développement oral des moyens des Parties devant le Tribunal.

Article 40.

Toute pièce produite par l'une des Parties doit être communiquée à l'autre Partie.

Article 41.

Les débats sont dirigés par le Président.

Ils ne sont publics qu'en vertu d'une décision du Tribunal, prise avec l'assentiment des Parties.

Ils sont consignés dans des procès-verbaux rédigés par des secrétaires que nomme le Président. Ces procès-verbaux ont seuls caractère authentique.

Article 42.

L'instruction étant close, le Tribunal a le droit d'écarter du débat tous actes ou documents nouveaux qu'une des Parties voudrait lui soumettre sans le consentement de l'autre.

Article 43.

Le Tribunal demeure libre de prendre en considération les actes ou documents nouveaux sur lesquels les agents ou conseils de Parties appelleraient son attention.

En ce cas, le Tribunal a le droit de requérir la production de ces actes ou documents, sauf l'obligation d'en donner connaissance à la Partie adverse.

Article 44.

Le Tribunal peut, en outre, requérir des agents des Parties la production de tous actes et demander toutes

Artykuł 38.

Sąd rozjemczy rozstrzyga o wyborze języka, jakim będzie się posługiwał i którego używanie przed nim będzie dozwolone.

Artykuł 39.

Postępowanie przed sądem rozjemczym rozpada się z zasady na dwa osobne działy: pisemne postępowanie przygotowawcze i rozprawę.

Postępowanie przygotowawcze zasadza się na udzieleniu przez odnośnych agentów członkom sądu rozjemczego i stronie przeciwnej wywodu wszystkich drukowanych lub pisanych aktów i wszelkich dokumentów, dotyczących środków prawnych, naprowadzonych w danej sprawie. Udzielenie to winno się odbyć w takiej formie i w ciągu takich terminów, które sąd rozjemczy oznaczy stosownie do artykułu 49.

Rozprawa polega na ustnem przedstawieniu wywodów prawnych stron przed sądem rozjemczym.

Artykuł 40.

Każdy akt, przedłożony przez jedną ze stron, musi być udzielony drugiej stronie.

Artykuł 41.

Rozprawą kieruje przewodniczący.

Jest ona jawną tylko wówczas, jeżeli sąd rozjemczy powziąwszy taką uchwałę a strony na nią się zgodzą.

Protokół rozprawy spisują sekretarze, których mianuje przewodniczący. Tylko ten protokół ma publiczną moc dowodową.

Artykuł 42.

Po zamknięciu postępowania przygotowawczego ma sąd rozjemczy prawo wykluczyć od rozprawy wszelkie nowe akty lub dokumenty, które jedna ze stron chce mu w danym razie przedłożyć bez zezwolenia drugiej strony.

Artykuł 43.

Sąd rozjemczy jest jednak uprawniony uwzględnić nowe akty lub dokumenty, na które agenci lub zastępcy prawni stron zwrócą w danym razie jego uwagę.

W tym wypadku ma sąd rozjemczy prawo zażądać przedłożenia owych aktów lub dokumentów, nie zaniedbując obowiązku zawiadomienia o tem strony przeciwnej.

Artykuł 44.

Sąd rozjemczy może nadto żądać od agentów stron przedłożenia wszystkich potrzebnych aktów

explications nécessaires. En cas de refus le Tribunal en prend acte.

Article 45.

Les agents et les conseils des Parties sont autorisés à présenter oralement au Tribunal tous les moyens qu'ils jugent utiles à la défense de leur cause.

Article 46.

Ils ont le droit de soulever des exceptions et incidents. Les décisions du Tribunal sur ces points sont définitives et ne peuvent donner lieu à aucune discussion ultérieure.

Article 47.

Les membres du Tribunal ont le droit de poser des questions aux agents et aux conseils des Parties et de leur demander des éclaircissements sur les points douteux.

Ni les questions posées, ni les observations faites par les membres du Tribunal pendant le cours des débats ne peuvent être regardées comme l'expression des opinions du Tribunal en général ou de ses membres en particulier.

Article 48.

Le Tribunal est autorisé à déterminer sa compétence en interprétant le compromis ainsi que les autres traités qui peuvent être invoqués dans la matière, et en appliquant les principes du droit international.

Article 49.

Le Tribunal a le droit de rendre des ordonnances de procédure pour la direction du procès, de déterminer les formes et délais dans lesquels chaque Partie devra prendre ses conclusions et de procéder à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Article 50.

Les agents et les conseils des Parties ayant présenté tous les éclaircissements et preuves à l'appui de leur cause, le Président prononce la clôture des débats.

Article 51.

Les délibérations du Tribunal ont lieu à huis clos.

Toute décision est prise à la majorité des membres du Tribunal.

i udzielenia wszelkich potrzebnych wyjaśnień. W razie odmowy przyjmuje ją sąd do swej wiadomości.

Artykuł 45.

Agenci i zastępcy prawni stron mają prawo przedstawić sądowi rozjemczemu ustnie wszelkie wywody prawne, które uważają za potrzebne dla obrony swej sprawy.

Artykuł 46.

Mają oni prawo podnosić zarzuty oraz spory wpadkowe. Rozstrzygnięcia sądu rozjemczego co do tych punktów są ostateczne i nie mogą wywoływać dalszych rozstrząsań.

Artykuł 47.

Członkowie sądu rozjemczego mają prawo stawiania pytań agentom i zastępcom prawnym stron i żądania od nich wyjaśnienia niejasnych punktów.

Ani stawianych pytań ani uwag, czynionych w ciągu rozprawy przez członków sądu rozjemczego, nie można uważać za wyraz opinii całego sądu rozjemczego lub poszczególnych jego członków.

Artykuł 48.

Sąd rozjemczy jest upoważniony orzec o swej właściwości, interpretując zapis na sąd rozjemczy jakoteż inne traktaty państwowe, które mogą mieć zastosowanie do odnośnego przedmiotu, tudzież stosując zasady prawa międzynarodowego.

Artykuł 49.

W celu kierowania procesem ma sąd rozjemczy prawo wydawać zarządzenia, tyczące się postępowania, oznaczać formy, porządek kolejny i czasokresy, w jakich każda ze stron winna stawiać swe wnioski, tudzież ustanawiać wszelkie formalności, jakich wymaga przeprowadzenie dowodów.

Artykuł 50.

Skoro agenci i zastępcy prawni stron przytoczyli wszelkie wyjaśnienia i dowody na poparcie swej sprawy, ogłasza przewodniczący zakończenie rozprawy.

Artykuł 51.

Obrady sądu rozjemczego są tajne.

Każda uchwała zapada większością głosów członków sądu rozjemczego.

Le refus d'un membre de prendre part au vote doit être constaté dans le procès-verbal.

Article 52.

La sentence arbitrale, votée à la majorité des voix, est motivée. Elle est rédigée par écrit et signée par chacun des membres du Tribunal.

Ceux des membres qui sont restés en minorité peuvent constater, en signant, leur dissentiment.

Article 53.

La sentence arbitrale est lue en séance publique du Tribunal, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Article 54.

La sentence arbitrale, dûment prononcée et notifiée aux agents des Parties en litige, décide définitivement et sans appel la contestation.

Article 55.

Les Parties peuvent se réserver dans le compromis de demander la revision de la sentence arbitrale.

Dans ce cas et sauf convention contraire, la demande doit être adressée au Tribunal qui a rendu la sentence. Elle ne peut être motivée que par la découverte d'un fait nouveau qui eût été de nature à exercer une influence décisive sur la sentence et qui, lors de la clôture des débats, était inconnu du tribunal lui-même et de la Partie qui a demandé la revision.

La procédure de revision ne peut être ouverte que par une décision du Tribunal constatant expressément l'existence du fait nouveau, lui reconnaissant les caractères prévus par le paragraphe précédent et déclarant à ce titre la demande recevable.

Le compromis détermine le délai dans lequel la demande de revision doit être formée.

Article 56.

La sentence arbitrale n'est obligatoire que pour les Parties qui ont conclu le compromis.

Lorsqu'il s'agit de l'interprétation d'une convention à laquelle ont participé d'autres Puissances que les Parties en litige, celles-ci notifient aux premières le compromis qu'elles ont conclu. Chacune de ces Puissances a le droit d'intervenir au procès. Si une ou plusieurs d'entre elles ont profité etde cet

Jeżeli jeden z członków wzbrania się wziąć udział w głosowaniu, musi się to w protokole zaznaczyć.

Artykuł 52.

Wyrok sądu rozjemczego, wydany większością głosów, należy zaopatrzyć w powody. Ma on być wygotowany na piśmie i podpisany przez wszystkich członków sądu rozjemczego.

Członkowie, którzy pozostali w mniejszości, mogą uwidocznić przy podpisie swe odmienne zapatrywanie.

Artykuł 53.

Wyrok rozjemczy odczytuje się na publicznem posiedzeniu sądu rozjemczego w obecności agentów i zastępców prawnych stron lub po ich należytem wezwaniu.

Artykuł 54.

Wyrok sądu rozjemczego, należycie ogłoszony i doręczony zastępcom stron, rozstrzyga spór ostatecznie z wykluczeniem odwołania.

Artykuł 55.

Strony mogą sobie zastrzedz w umowie na sąd rozjemczy postawienie wniosku na ponowne zbadanie (rewizyę) wyroku rozjemczego.

W tym wypadku musi być wniosek, w braku innego porozumienia, przedłożony temu sądowi rozjemczemu, który wyrok wydał. Wniosek ten można oprzeć tylko na wyszukaniu nowego faktu, który mógłby był wywrzeć stanowczy wpływ na wyrok a przy zamknięciu rozprawy nie był znany sądowi rozjemczemu ani stronie, proponującej rewizyę.

Postępowanie rewizyjne może być wdrożone tylko na podstawie uchwały sądu rozjemczego, która stwierdzi wyraźnie istnienie nowego faktu, przyzna mu oznaczone w poprzednim ustępie znamiona i uzna wobec tego wniosek za dopuszczalny.

Zapis na sąd rozjemczy określa termin, w ciągu którego wniosek na podjęcie rewizyi musi być postawiony.

Artykuł 56.

Wyrok sądu rozjemczego obowiązuje tylko Strony spór wiodące.

Jeżeli chodzi o interpretacyę umowy, w której uczestniczyły obok stron spór wiodących także inne mocarstwa, wówczas zawiadomią je te strony o umowie na sąd rozjemczy, którą zawarły. Każde z tych mocarstw ma prawo interweniować w sporze. Jeżeli jedno lub więcej z nich zrobi użytek z powyż-

faculté, l'interprétation contenue dans la sentence est également obligatoire à leur égard.

Article 57.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais du Tribunal.

Dispositions générales.

Article 58.

La présente Convention sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

Les ratifications seront déposées à la Haye.

Il sera dressé du dépôt de chaque ratification un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remis par la voie diplomatique à toutes les Puissances, qui ont été représentées à la Conférence Internationale de la Paix de la Haye.

Article 59.

Les Puissances non signataires qui ont été représentées à la Conférence Internationale de la Paix pourront adhérer à la présente Convention. Elles auront à cet effet à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Article 60.

Les conditions auxquelles les Puissances qui n'ont pas été représentées à la Conférence Internationale de la Paix, pourront adhérer à la présente Convention, formeront l'objet d'une entente ultérieure entre les Puissances contractantes.

Article 61.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties Contractantes dénonçât la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à la Haye, le vingt-neuf juillet mil huit cent quatre-vingt dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des

szego prawa, w takim razie wiąże je także interpretacya, zawarta w wyroku sądu rozjemczego.

Artykuł 57.

Każda strona ponosi sama swoje własne koszta, zaś koszta sądu rozjemczego po połowie.

Postanowienia ogólne.

Artykuł 58.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najwcześniej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego należy sporządzić protokół i przesłać jego uwierzytelniony odpis drogą dyplomatyczną wszystkim Mocarstwom, które były reprezentowane na międzynarodowej konferencyi pokojowej w Hadze.

Artykuł 59.

Mocarstwa nie podpisane, które były reprezentowane na międzynarodowej konferencyi pokojowej, mogą przystąpić do niniejszego układu. W tym celu winny one oznajmić swe przystąpienie Mocarstwom kontraktującym w pisemnem doniesieniu, wystosowanem do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten zawiadomi wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Artykuł 60.

Warunki, pod którymi Mocarstwa, nie zaproszone na międzynarodową konferencyę pokojową, mogą przystąpić do niniejszego układu, będą przedmiotem późniejszego porozumienia się Mocarstw kontraktujących.

Artykuł 61.

W razie, jeżeliby jedna z Wysokich Stron kontraktujących wypowiedziała układ niniejszy, natenczas wypowiedzenie to stałoby się skutecznem dopiero w rok po uwiadomieniu, wystosowanem na piśmie do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten uwiadomi niezwłocznie wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Wypowiedzenie to odnosi się tylko do tego Mocarstwa, które je wniosło.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Hadze, dnia dwudziestego dziewiątego lipca roku tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego w jednym jedynym egzem-

Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

Pour l'Allemagne: (l.s.) Münster Derneburg.

Pour l'Autriche-Hongrie: (l.s.) Welsersheimb.
(l.s.) Okolicsányi.

Pour la Belgique: (l.s.) A. Beernaert.
(l.s.) Comte de Grelle Rogier.
(l.s.) Chr. Descamps.

Pour la Chine: (l.s.) Yang Yu.

Pour le Danemark: (l.s.) F. Bille.

Pour l'Espagne: (l.s.) El Duque de Tetuan.
(l.s.) W. R. de Villa Urrutia.
(l.s.) Arturo de Baguer.

Pour les États-Unis d'Amérique:
(l.s). Andrew D. White.
(l.s.) Seth Low.
(l.s.) Stanford Newel.
(l.s.) A. T. Mahan.
(l.s.) William Crozier.
Sous réserve de la déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 25 juillet 1899.

Pour les États-Unis Mexicains:
(l.s.) A. de Mier.
(l.s.) J. Zenil.

Pour la France: (l.s.) Léon Bourgeois.
(l.s.) G. Bihourd.
(l.s.) d'Estournelles de Constant.

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande: (l.s.) Pauncefote.
(l.s.) Henry Howard.

Pour la Grèce: (l.s.) N. Delyanni.

Pour l'Italie: (l.s.) Nigra.
(l.s.) A. Zannini.
(l.s.) G. Pompilj.

Pour le Japon: (l.s.) I. Motono.

plarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Za Niemcy: (l. s.) Münster Derneburg.

Za Austro-Węgry:
(l. s.) Welsersheimb.
(l. s.) Okolicsanyi.

Za Belgię: (l. s.) A. Beernaert.
(l. s.) Comte de Grelle Rogier.
(l. s.) Chr. Descamps.

Za Chiny: (l. s.) Yang Yü.

Za Danię: (l. s.) F. Bille.

Za Hiszpanię: (l. s.) książę de Tetuan.
(l. s.) W. R. de Villa Urrutia.
(l. s.) Arturo de Baguer.

Za Stany zjednoczone amerykańskie:
(l. s.) Andrew D. White.
(l. s.) Seth Low.
(l. s.) Stanford Newel.
(l. s.) A. T Mahan.
(l. s.) William Crozier.
Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 25. lipca 1899.

Za Stany zjednoczone meksykańskie:
(l. s.) A. de Mier.
(l. s.) J. Zenil.

Za Francyę: (l. s.) Léon Bourgeois.
(l. s.) G. Bihourd.
(l. s.) D'Estournelles de Constant.

Za Wielką Brytanię i Irlandyę: (l. s.) Pauncefote.
(l. s.) Henry Howard.

Za Grecyę: (l. s.) N. Delyanni.

Za Włochy: (l. s.) Nigra.
(l. s.) A. Zannini.
(l. s.) G. Pompilj.

Za Japonię: (l. s.) I. Motono.

Pour le Luxembourg:	(l.s.) Eyschen.
Pour le Monténégro:	(l.s.) Staal.
Pour les Pays-Bas:	(l.s.) v. Karnebeek. (l.s.) den Beer Poortugael. (l.s.) T. M. C. Asser. (l.s.) E. N. Rahusen.
Pour la Perse:	(l.s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.
Pour le Portugal:	(l.s.) Conde de Macedo. (l.s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l.s.) Conde de Selir.
Pour la Roumanie:	(l.s.) A. Beldiman. (l.s.) J. N. Papiniu. Sous les réserves formulées aux articles 16, 17 et 19 de la présente Convention (15, 16 et 18 du projet présenté par le Comité d'Examen) et consignées au procès-verbal de la séance de la Troisième Commission du 20 juillet 1899.
Pour la Russie:	(l.s.) Staal. (l.s.) Martens. (l.s.) A. Basily.
Pour la Serbie:	(l.s.) Chedo Miyatovitch. Sous les réserves consignées au procès-verbal de la Troisième Commission du 20 juillet 1899.
Pour le Siam:	(l.s.) Phya Suriya Nuvatr (l.s.) Visuddha.
Pour les Royaumes Unis de Suède et de Norvège:	(l.s.) Bildt.
Pour la Suisse:	(l.s.) Roth.

Za Luksemburg:	(l. s.) Eyschen.
Za Czarnogórę:	(l. s.) Staal.
Za Niderlandy:	(l. s.) v. Karnebeek. (l. s.) den Beer Poortugael. (l. s.) T. M. C. Asser. (l. s.) E. N. Rahusen.
Za Persyę:	(l. s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.
Za Portugalię:	(l. s.) Conde de Macedo. (l. s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l. s.) Conde de Selir.
Za Rumunię:	(l. s.) A. Beldimann. (l. s.) J. N. Papiniu. Z zastrzeżeniami, sformułowanemi przy artykułach 16., 17. i 19. niniejszego układu (15., 16. i 18. projektu, przedłożonego przez komitet rewizyjny) a zawartemi w protokole z posiedzenia 3. komisyi z dnia 20. lipca 1899.
Za Rosyę:	(l. s.) Staal. (l. s.) Martens. (l. s.) A. Basily.
Za Serbię:	(l. s.) Chedo Miyatovicz. Z zastrzeżeniami, zawartemi w protokole z 3. komisyi z dnia 20. lipca 1899.
Za Siam:	(l. s.) Phya Suriya Nuvatr. (l. s.) Visuddha.
Za zjednoczone królestwa Szwecyi i Norwegii:	(l. s.) Bildt.
Za Szwajcaryę:	(l. s.) Roth.

Pour la Turquie:	(l.s.) Turkhan. (l.s.) Mehemed Noury. Sous réserve de la déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 25 juillet 1898.	Za Turcyę:	(l. s.) Turkhan. (l. s.) Mehemed Noury. Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 25. lipca 1899.
Pour la Bulgarie:	(l.s.) D. Stancioff. (l.s.) Major Hessaptchieff.	Za Bułgaryę:	(l. s.) D. Stancioff. (l. s.) Major Hessapczieff.

Nos visis perpensisque conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos ratos gratosque habere hisce profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem et robur praesentes ratificationis tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Viennae die decimo mensis Junii anno millesimo nongentesimo, regnorum Nostrorum quinquagesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Agenor Comes **Gołuchowski** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Julius liber Baro a **Zwiedinek** m. p.,

Ablegatus Extraordinarius et Minister plenipotentiarius.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go Państwo niemieckie, Belgia, Chiny, Dania, Hiszpania, Stany zjednoczone amerykańskie (z zastrzeżeniem), Meksyk, Francya, Wielka Brytania, Grecya, Włochy, Japonia, Luksemburg, Czarnogóra, Niderlandy, Persya, Portugalia, Rumunia (z zastrzeżeniem), Rosya, Serbia (z zastrzeżeniem), Siam, Szwecya, Norwegia, Szwajcarya, Turcya i Bułgarya i że przystąpiły doń ponadto Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Kolumbia, Kuba, Rzeczpospolita dominikańska, Ekwador, Gwatemala, Haïti, Nikaragwa, Panama, Paragwaj, Peru, Salwador, Urugwaj i Wenezuela.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.	**Georgi** wlr.
Hochenburger wlr.	**Zaleski** wlr.
Heinold wlr.	**Schuster** wlr.

174.

Układ z dnia 29. lipca 1899,

dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej.

(II. Układ I. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 29. lipca 1899, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 10. czerwca 1900, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 4. września 1900.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum Nos atque Majestates Suae: Germaniae Imperator Borussiae Rex, Belgarum Rex, Daniae Rex, Hispaniae Rex et Ejus Nomine Regina Regens, deinde Statuum Unitorum Americae Praeses, Statuum Unitorum Mexici Praeses et Reipublicae Francogallicae Praeses, porro Majestates Suae: Magnae Britanniae et Irlandiae Regina Indiae Imperatrix, Graeciae Rex, Italiae Rex, Japoniae Imperator et Celsitudo Sua Regia Magnus Dux Luxemburgiae Dux Nassoviae, Celsitudo Sua Princeps de Montenegro, deinde Majestates Suae: Neerlandiae Regina, Persarum Schah-in-Schah, Lusitaniae et Algarbiae Rex, Rumaniae Rex, Omnium Russiarum Imperator, Serviae Rex, Rex de Siam, Sueciae et Norvegiae Rex, Osmanorum Imperator et Celsitudo Sua Regia Princeps Bulgariae fine legum et consuetudinum belli terrestris definiendarum legibusque humanitatis, quoad fieri potest, aptandarum, Plenipotentiarios Nostros ad conferentias Hagae Comitum habendas delegimus, qui desuper conventionem inierunt atque signaverunt tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

II.

Convention concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président des Etats-Unis Mexicains; le Président de la République Française; Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Son Altesse le Prince de Monténégro; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans et Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie

Considérant que, tout en recherchant les moyens de sauvegarder la paix et de prévenir les conflits armés entre les nations, il importe de se préoccuper également du cas où l'appel aux armes serait amené par des évènements que Leur sollicitude n'aurait pu détourner;

Animés du désir de servir encore, dans cette hypothèse extrême, les intérêts de l'humanité et les exigences toujours progressives de la civilisation;

Estimant qu'il importe, à cette fin, de reviser les lois et coutumes générales de la guerre, soit dans le but de les définir avec plus de précision, soit afin d'y tracer certaines limites destinées à en restreindre autant que possible les rigueurs;

(Przekład.)

II.

Układ, dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański i w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa Regentka Królestwa; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska; Najjaśniejszy Król Hellenów; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książe luksemburski, Książę nassauski; Jego Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki i norweski; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów i Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski;

zważywszy, że mimo wszelkich starań celem wynalezienia środków dla zapewnienia pokoju i zapobiegania zbrojnym zatargom między narodami jest przecież rzeczą ważną wziąć pod rozwagę także wypadek, kiedy chwycenie za broń zostanie spowodowane wypadkami, których mimo starań państw nie dało się uniknąć,

ożywieni chęcią służenia także w tym ostatecznym wypadku interesom ludzkości i wzrastającym ustawicznie wymaganiom cywilizacyi,

sądząc, że nie jest bez znaczenia w tym celu poddać badaniu ogólne prawa i zwyczaje wojenne, czy to aby je dokładniej określić, czy to aby pociągnąć dla nich pewne granice, by one w ten sposób utraciły jak najwięcej ze swej srogości,

S'inspirant de ces vues recommandées aujourd'hui, comme il y a vingt-cinq ans, lors de la Conférence de Bruxelles de 1874, par une sage et généreuses prévoyance:

Ont, dans cet esprit, adopté un grand nombre de dispositions qui ont pour objet de définir et de régler es usages de la guerre sur terre.

Selon les vues des Hautes Parties Contractantes, ces dispositions, dont la rédaction a été inspirée par le désir de diminuer les maux de la guerre, autant que les nécessités militaires le permettent, sont destinées à servir de règle générale de conduite aux belligérants, dans leurs rapports entre eux et avec les populations.

Il n'a pas été possible toutefois de concerter dès maintenant des stipulations s'étendant à toutes les circonstances qui se présentent dans la pratique.

D'autre part, il ne pouvait entrer dans les intentions des Hautes Parties Contractantes que les cas non prévus fussent, faute de stipulation écrite, laissés à l'appréciation arbitraire de ceux qui dirigent les armées.

En attendant qu'un code plus complet des lois de la guerre puisse être édicté, les Hautes Parties Contractantes jugent opportun de constater que, dans les cas non compris dans les dispositions réglementaires adoptées par Elles, les populations et les belligérants restent sous la sauvegarde et sous l'empire des principes du droit des gents, tels qu'ils résultent des usages établis entre nations civilisées, des lois de l'humanité et des exigences de la conscience publique.

Elles déclarent que c'est dans ce sens que doivent s'entendre notamment les articles un et deux du Règlement adopté;

Les Hautes Parties Contractantes désirant conclure une Convention à cet effet ont nommé pour Leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le Comte de Münster, Prince de Derneburg, Son Ambassadeur à Paris.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence le Comte R. de Welsersheimb, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

M. Alexandre Okolicsányi d'Okolicsna, Sire Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiano à la Haye.

wychodząc ze stanowiska, które dzisiaj jak i przed 25 laty w czasie konferencyi brukselskiej z roku 1874 nakazuje zając mądra i szlachetna troskliwość;

przyjęli w tym duchu wielką ilość postanowień, mających na celu ustalenie i uregulowanie zwyczajów wojny lądowej.

Według zapatrywania wysokich Stron kontraktujących winny postanowienia te, które powzięto celem ulżenia cierpień wojny, służyć stronom wojującym, o ile zezwalają na to wymagania wojskowe, za ogólną wskazówkę co do ich zachowania się w stosunkach między sobą i wobec ludności.

Było jednak rzeczą niemożliwą porozumieć się już obecnie co do postanowień, odnoszących się do wszystkich wypadków, mogących się w rzeczywistości zdarzyć.

Z drugiej strony nie mogło być zamiarem wysokich Stron kontraktujących, aby w braku pisemnej umowy zostawiać wypadki nieprzewidziane do dowolnego oceniania wojskowym dowódcom.

Otóż aż do czasu, kiedy zostanie ułożony dokładniejszy kodeks wojenny, uważają wysokie Strony kontraktujące za wskazane stwierdzić, że w wypadkach, nie objętych postanowieniami przyjętego przez nie regulaminu, pozostaje ludność i strony wojujące pod ochroną i panowaniem zasad prawa międzynarodowego, wynikających ze zwyczajów, przyjętych przez cywilizowane narody, z praw ludzkości oraz z wymagań publicznego sumienia.

Oświadczają one, że szczególnie artykuły 1. i 2. przyjętego regulaminu należy w tym duchu rozumieć.

Wysokie Strony kontraktujące, życząc sobie zawarcia w tym względzie układu, zamianowały Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Münster, księcia de Derneburg, Swego ambasadora w Paryżu;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę hrabiego R. de Welsersheimb, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

pana Aleksandra Okolicsányi de Okolicsna, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Auguste Beernaert, Son Ministre d'État, Président de la Chambre des Représentants;

M. le Comte de Grelle Rogier, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Chevalier Descamps, Sénateur.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Chambellan Fr. E. de Bille, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Londres.

Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume:

Son Excellence le Duc de Tetuan, Ancien Ministre des Affaires Étrangères;

M. W. Ramirez de Villa Urrutia, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Bruxelles;

M. Arthur de Baguer, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

M. Stanford Newel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris.

Le Président des États-Unis Mexicains:

M. de Mier, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris;

M. Zenil, Ministre-Résident à Bruxelles.

Le Président de la République Française:

M. Léon Bourgeois, Ancien Président du Conseil, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de la Chambre des Députés;

M. Georges Bihourd, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Baron d'Estournelles de Constant, Ministre plénipotentiaire, Membre de la Chambre des Députés.

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes:[a]

Son Excellence le Très Honorable Baron Pauncefote de Preston, Membre du Conseil Privé de Sa Majesté, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Washington;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Augusta Beernaerta. Swego ministra stanu, prezydenta izby reprezentantów,

pana hrabiego de Grelle Rogier, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana kawalera Descamps, senatora;

Najjaśniejszy Król duński:

Swego podkomorzego Fr. E. de Bille, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie;

Najjaśniejszy Król hiszpański i w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa Regentka Królestwa:

Jego Ekscellencyę księcia de Tetuan, byłego ministra spraw zagranicznych,

pana W. Ramirez de Villa Urrutia, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Brukseli,

pana Artura de Baguer, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

pana Stanforda Newel, nadzwyczajnego posła upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

pana de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu,

pana Zenil, ministra-rezydenta w Brukseli;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Leona Bourgeois, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Izby deputowanych,

pana Jerzego Bihourd, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana barona d'Estournelles de Constant, upełnomocnionego ministra, członka Izby deputowanych;

Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska:

Jego Ekscellencyę, nader czcigodnego barona Pauncefote de Preston, członka Rady tajnej Jej Królewskiej Mości, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ambasadora w Waszyngtonie,

Sir Henry Howard, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. N. Delyanni, Ancien Président du Conseil, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Nigra, Son Ambassadeur à Vienne, Sénateur du Royaume;

M. le Comte A. Zannini, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Commandeur Guido Pompilj, Député au Parlement Italien.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

M. I. Motono, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Bruxelles.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son Ministre d'État, Président du Gouvernement Grand-Ducal.

Son Altesse le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. le Conseiller Privé Actuel de Staal, Ambassadeur de Russie à Londres.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Jonkheer A. P. C. van Karnebeek, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de la Seconde Chambre des États-Généraux;

M. le Général J. C. C. den Beer Poortugael, Ancien Ministre de la Guerre, Membre du Conseil d'État;

M. T. M. C. Asser, Membre du Conseil d'État;

M. E. N. Rahusen, Membre de la Première Chambre de États-Généraux.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Aide de Camp Général Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg et à Stockholm.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

M. le Comte de Macedo, Pair du Royaume, Ancien Ministre de la Marine et des Colonies, Son

pana Henryka Howarda, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

pana N. Delyanni, byłego prezydenta Rady, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Nigrę, Swego ambasadora w Wiedniu, senatora Królestwa,

pana hrabiego A. Zannini, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana komtura Gwidona Pompilj, członka parlamentu włoskiego;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

pana J. Motono, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Brukseli;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego;

Jego Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę rzeczywistego tajnego radcę pana de Staal, rosyjskiego ambasadora w Londynie;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana Jonkheer A. P. C. van Karnebeek, byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

pana generała J. C. C. den Beer Poortugael, byłego ministra wojny, członka Rady stanu,

pana T. M. C. Asser, członka Rady stanu,

pana E. N. Rahusen, członka pierwszej Izby stanów generalnych;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Swego adjutanta generalnego Mirzę Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu i Sztokholmie;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

pana hrabiego Macedo, para Królestwa, byłego ministra marynarki i kolonii, Swego nad-

Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Madrid;

M. d'Ornellas et Vasconcellos, Pair du Royaume, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg;

M. le Comte de Selir, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

zwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Madrycie,

pana d'Ornellas et Vasconcellos, para Królestwa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu,

pana hrabiego Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

M. Alexandre Beldiman, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Jean N. Papiniu, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Najjaśniejszy Król rumuński:

pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Jean N. Papiniu, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. le Conseiller Privé Actuel de Staal, Son Ambassadeur à Londres;

M. de Martens, Membre Permanent du Conseil du Ministère Impérial des Affaires Étrangères, Son Conseiller Privé;

Son Conseiller d'État Actuel de Basily, Chambellan, Directeur du Premier Département du Ministère Impérial des Affaires Étrangères.

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę rzeczywistego tajnego radcę pana de Staal, Swego ambasadora w Londynie,

pana de Martens, stałego członka Rady cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych, Swego tajnego radcę,

Swego rzeczywistego radcę stanu de Basily, podkomorzego, naczelnika pierwszego departamentu cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych;

Sa Majesté le Roi de Serbie:

M. Miyatovitch, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Londres et à la Haye.

Najjaśniejszy Król serbski:

pana Miyatovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Sa Majesté le Roi de Siam:

M. Phya Suriya Nuvatr, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg et à Paris;

M. Phya Visuddha Suriyasakti, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye et à Londres.

Najjaśniejszy Król siamski:

pana Phya Suriya Nuvatr, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu i Paryżu,

pana Phya Visuddha Suriyasakti, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i Londynie;

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège:

M. le Baron de Bildt, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Rome.

Najjaśniejszy Król szwedzki i norweski:

pana barona de Bildt, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie;

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de Son Conseil d'État;

Noury Bey, Secrétaire-Général au Ministère des Affaires Étrangères.

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana paszę, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Swej Rady stanu,

Noury Bey, sekretarza generalnego w Ministerstwie spraw zagranicznych;

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. le Dr. Dimitri Stancioff, Agent Diplomatique à St. Pétersbourg;

M. le Major Christo Hessaptchieff, Attaché Militaire à Belgrade.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Article 1.

Les Hautes Parties Contractantes donneront à leurs forces armées de terre des instructions qui seront conformes au Règlement concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre, annexé à la présente Convention.

Article 2.

Les dispositions contenues dans le Règlement visé à l'article premier ne sont obligatoires que pour les Puissances contractantes, en cas de guerre entre deux ou plusieurs d'entre elles.

Ces dispositions cesseront d'être obligatoires du moment où, dans une guerre entre des Puissances contractantes, une Puissance non contractante se joindrait à l'un des belligérants.

Article 3.

La présente Convention sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

Les ratifications seront déposées à la Haye.

Il sera dressé du dépôt de chaque ratification un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à toutes les Puissances contractantes.

Article 4.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

Elles auront, à cet effet, à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Article 5.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties Contractantes dénonçât la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Dr. Dimitriego Stancioffa, agenta dyplomatycznego w Petersburgu,

pana majora Christo Hessapczieff, attaché wojskowego w Belgradzie;

którzy udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na postanowienia następujące:

Artykuł 1.

Wysokie Strony kontraktujące udzielą swoim armiom lądowym wskazówek, jakie odpowiadają dołączonemu do niniejszego układu regulaminowi, dotyczącemu praw i zwyczajów wojny lądowej.

Artykuł 2.

Postanowienia regulaminu, wspomnianego w artykule 1., obowiązują tylko Mocarstwa kontraktujące w razie wojny między dwoma lub więcej z pośród nich.

Postanowienia te przestają obowiązywać, skoro w wojnie między Mocarstwami kontraktującemi przyłączy się do jednej ze stron wojujących Mocarstwo niekontraktujące.

Artykuł 3.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego należy sporządzić protokół i przesłać jego uwierzytelniony odpis drogą dyplomatyczną wszystkim Mocarstwom kontraktującym.

Artykuł 4.

Mocarstwa nie podpisane mogą przystąpić później do niniejszego układu.

W tym celu winny one oznajmić swe przystąpienie Mocarstwom kontraktującym w pisemnem doniesieniu, wystosowanem do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten zawiadomi wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Artykuł 5.

W razie, jeżeliby jedna z Wysokich Stron kontraktujących wypowiedziała układ niniejszy, natenczas wypowiedzenie to stałoby się skutecznem dopiero w rok po uwiadomieniu, wystosowanem na piśmie do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten uwiadomi niezwłocznie wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Wypowiedzenie to odnosi się tylko do tego Mocarstwa, które je wniosło.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à la Haye, le vingt neuf juillet mil huit cent quatre-vingt dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

Pour l'Allemagne: (l.s.) Münster Derneburg

Pour l'Autriche-Hongrie: (l.s.) Welsersheimb
(l.s.) Okolicsányi.

Pour la Belgique: (l.s.) A. Beernaert
(l.s.) Comte de Grelle Rogier.
(l.s.) Chr. Descamps.

Pour le Danemark: (l.s.) F. Bille.

Pour l'Espagne: (l.s.) El Duque de Tetuan.
(l.s.) W. R. de Villa Urrutia.
(l.s.) Arturo de Baguer.

Pour les États-Unis d'Amérique:
(l.s.) Stanford Newel.

Pour les États-Unis Mexicains:
(l.s.) N. de Mier.
(l.s.) J. Zenil.

Pour la France: (l.s.) Léon Bourgeois.
(l.s.) G. Bihourd.
(l.s.) D'Estournelles de Constant.

Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande: (l.s.) Pauncefote.
(l.s.) Henry Howard.

Pour la Grèce: (l.s.) N. Delyanni.

Pour l'Italie: (l.s.) Nigra.
(l.s.) A. Zannini.
(l.s.) G. Pompilj.

Pour le Japon: (l.s). I. Motono.

Pour le Luxembourg: (l.s.) Eyschen.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Hadze, dnia dziewiętnastego lipca roku tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Za Niemcy: (l. s.) Münster Derneburg.

Za Austro-Węgry: (l. s.) Welsersheimb.
(l. s.) Okolicsányi.

Za Belgię: (l. s.) Beernaert.
(l. s.) Comte de Grelle Rogier.
(l. s.) Chr. Descamps.

Za Danię: (l. s.) F. Bille.

Za Hiszpanię: (l. s.) El Duque de Tetuan.
(l. s.) W. R. de Villa Urrutia.
(l. s.) Arturo de Baguer.

Za Stany zjednoczone amerykańskie: (l. s.) Stanford Newel.

Za Stany zjednoczone meksykańskie: (l. s.) A. de Mier.
(l. s.) J. Zenil.

Za Francyę: (l. s.) Léon Bourgeois.
(l. s.) G. Bihourd.
(l. s.) d'Estournelles de Constant.

Za Wielką Brytanię i Irlandyę: (l. s.) Pauncefote.
(l. s.) Henry Howard.

Za Grecyę: (l. s.) N. Delyanni.

Za Włochy: (l. s.) Nigra.
(l. s.) A. Zannini.
(l. s.) G. Pompilj.

Za Japonię: (l. s.) I. Motono.

Za Luksemburg: (l. s.) Eyschen.

Pour le Monténégro:	(l.s.) Staal.	Za Czarnogórę:	(l. s.) Staal.
Pour les Pays-Bas:	(l.s.) v. Karnebeek. (l.s.) Den Beer Poortugael. (l.s.) T. M. C. Asser. (l.s.) E. N. Rahusen.	Za Niderlandy:	(l. s.) Karnebeek. (l. s.) den Beer Poortugael. (l. s.) T. M. C. Asser. (l. s.) E. N. Rahusen.
Pour la Perse:	(l.s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.	Za Persyę:	(l. s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.
Pour le Portugal:	(l.s.) Conde de Macedo. (l.s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l.s.) Conde de Selir.	Za Portugalię:	(l. s.) Conde de Macedo. (l. s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l. s.) Conde de Selir.
Pour la Roumanie:	(l.s.) A. Beldiman. (l.s.) J. N. Papiniu.	Za Rumunię:	(l. s.) A. Beldiman. (l. s.) J. N. Papiniu.
Pour la Russie:	(l.s.) Staal. (l.s.) Martens. (l.s.) A. Basily.	Za Rosyę:	(l. s.) Staal. (l. s.) Martens. (l. s.) A. Basily.
Pour la Serbie:	(l.s.) Chedo Miyatovitch.	Za Serbię:	(l. s.) Chedo Miyatovicz.
Pour le Siam:	(l.s.) Phya Suriya Nuvatr. (l.s.) Visuddha.	Za Siam:	(l. s.) Phya Suriya Nuvatr. (l. s.) Visuddha.
Pour les Royaumes Unis de Suède et de Norvège:	(l.s.) Bildt.	Za zjednoczone Królestwa Szwecyi i Norwegii:	(l. s.) Bildt.
Pour la Turquie:	(l.s.) Turkhan. (l.s.) Mehemed Noury.	Za Turcyę:	(l. s.) Turkhan. (l. s.) Mehemed Noury.
Pour la Bulgarie:	(l.s.) D. Stancioff. (l.s.) Major Hessaptchieff.	Za Bułgaryę:	(l. s.) D. Stancioff. (l. s.) Major Hessapczieff.

(Tekst pierwotny.)

Annexe.

Règlement concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

Section I.

Des Belligérants.

Chapitre I.

De la qualité de belligérant.

Article 1.

Les lois, les droits et les devoirs de la guerre ne s'appliquent pas seulement à l'armée, mais encore aux milices et aux corps de volontaires réunissant les conditions suivantes:

1) d'avoir à leur tête une personne responsable pour ses subordonnés;

2) d'avoir un signe distinctif fixe et reconnaissable à distance;

3) de porter les armes ouvertement et

4) de se conformer dans leurs opérations aux lois et coutumes de la guerre.

Dans les pays où les milices ou des corps de volontaires constituent l'armée ou en font partie, ils sont compris sous la dénomination d'armée.

Article 2.

La population d'un territoire non occupé qui, à l'approche de l'ennemi, prend spontanément les armes pour combattre les troupes d'invasion sans avoir eu le temps de s'organiser conformément à l'article premier, sera considérée comme belligérante si elle respecte les lois et coutumes de la guerre.

Article 3.

Les forces armées des parties belligérantes peuvent se composer de combattants et de noncombattants. En cas de capture par l'ennemi, les uns et les autres ont droit au traitement des prisonniers de guerre.

(Przekład.)

Dodatek.

Regulamin, dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej.

Część pierwsza.

Strony wojnę prowadzące.

Rozdział pierwszy.

Określenie pojęcia strony wojującej.

Artykuł 1.

Ustawy, prawa i obowiązki wojenne mają zastosowanie nie tylko do armii, lecz także do milicyi i korpusów ochotniczych, jeśli one odpowiadają następującym warunkom, a mianowicie:

1. że stoi na ich czele osoba, odpowiedzialna za swych podwładnych,

2. że mają pewne odznaki, dające się z dala rozpoznać,

3. że otwarcie broń noszą i

4. że prowadząc wojnę przestrzegają ustaw i zwyczajów wojennych.

W krajach, w których milicye lub korpusy ochotnicze tworzą armię lub część składową armii, należy je pod nazwą armii rozumieć.

Artykuł 2.

Ludność pewnego niezajętego obszaru, która za zbliżaniem się nieprzyjaciela chwyta z własnego popędu za broń w celu zwalczania wkraczających wojsk, a nie miała czasu do zorganizowania się według artykułu 1., uważa się za stronę wojującą, jeżeli przestrzega ustaw i zwyczajów wojennych.

Artykuł 3.

Siła zbrojna stron wojujących może składać się z kombatantów i niekombatantów. W razie wzięcia do niewoli nieprzyjacielskiej mają jedni i drudzy prawo do traktowania ich jako jeńców wojennych.

Chapitre II.

Des prisonniers de guerre.

Article 4.

Les prisonniers de guerre sont au pouvoir du Gouvernement ennemi, mais non des individus ou des corps qui les ont capturés.

Ils doivent être traités avec humanité.

Tout ce qui leur appartient personnellement, excepté les armes, les chevaux et les papiers militaires. reste leur propriété.

Article 5.

Les prisonniers de guerre peuvent être assujettis à l'internement dans une ville, forteresse, camp ou localité quelconque, avec obligation de ne pas s'en éloigner au delà de certaines limites déterminées; mais ils ne peuvent être enfermés que par mesure de sûreté indispensable.

Article 6.

L'Etat peut employer, comme travailleurs, les prisonniers de guerre, selon leur grade et leurs aptitudes. Ces travaux ne seront pas excessifs et n'auront aucun rapport avec les opérations de la guerre.

Les prisonniers peuvent être autorisés à travailler pour le compte d'administrations publiques ou de particuliers, ou pour leur propre compte.

Les travaux faits pour l'Etat sont payés d'après les tarifs en vigueur pour les militaires de l'armée nationale exécutant les mêmes travaux.

Lorsque les travaux ont lieu pour le compte d'autres administrations publiques ou pour des particuliers, les conditions en sont réglées d'accord avec l'autorité militaire.

Le salaire des prisonniers contribuera à adoucir leur position, et le surplus leur sera compté au moment de leur libération, sauf défalcation des frais d'entretien.

Article 7.

Le Gouvernement au pouvoir duquel se trouvent les prisonniers de guerre est chargé de leur entretien.

A défaut d'une entente spéciale entre les belligérants, les prisonniers de guerre seront traités, pour la nourriture, le couchage et l'habillement, sur le même pied que les troupes du Gouvernement qui les aura capturés.

Rozdział drugi.

Jeńcy wojenni.

Artykuł 4.

Jeńcy wojenni podlegają władzy rządu nieprzyjacielskiego, nie zaś władzy osób lub oddziałów, które ich wzięły do niewoli.

Należy traktować ich po ludzku.

Wszystko, co oni osobiście posiadają, zostaje ich własnością z wyjątkiem broni, koni i papierów treści wojskowej.

Artykuł 5.

Jeńców wojennych można umieścić w miastach, twierdzach, obozach lub w innych miejscach i nałożyć na nich obowiązek, że nie wolno im się wydalać poza pewne oznaczone granice; trzymać w zamknięciu można ich jednak tylko wówczas, jeśli zarządzenie takie jest dla bezpieczeństwa nieodzownem.

Artykuł 6.

Państwo ma prawo używania jeńców wojennych jako robotników stosownie do ich stopnia służbowego i uzdolnienia. Roboty te nie mogą być nadmierne i nie mogą pozostawać w żadnym związku z operacyami wojennemi.

Jeńcom wojennym można zezwolić na wykonywanie robót dla zarządów publicznych, u osób prywatnych lub na własny rachunek.

Za roboty dla państwa będzie się płaciło według stóp wynagrodzenia, obowiązujących przy wykonywaniu takich samych robót przez osoby wojskowe własnej armii.

Jeżeli wykonuje się roboty na rachunek innych zarządów publicznych lub osób prywatnych, w takim razie ustala się warunki w porozumieniu z władzą wojskową.

Zarobku jeńców wojennych należy użyć na poprawienie ich położenia, a nadwyżkę po potrąceniu kosztów utrzymania wypłacić im przy wypuszczeniu na wolność.

Artykuł 7.

Rząd, pod którego władzą jeńcy wojenni pozostają, winien dbać o ich utrzymanie.

Pod względem pożywienia, umieszczenia i odzieży należy w braku szczególnego porozumienia między stronami wojującemi traktować jeńców wojennych całkiem tak samo, jak wojsko Rządu, którzy trzyma ich w niewoli.

Article 8.

Les prisonniers de guerre seront soumis aux lois, règlements, et ordres en vigueur dans l'armée de l'Etat au pouvoir duquel ils se trouvent. Tout acte d'insubordination autorise, à leur égard, les mesures de rigueur nécessaires.

Les prisonniers évadés, qui seraient repris avant d'avoir pu rejoindre leur armée ou avant de quitter le territoire occupé par l'armée qui les aura capturés, sont passibles de peines disciplinaires.

Les prisonniers qui, après avoir réussi à s'évader, sont de nouveau faits prisonniers, ne sont passibles d'aucune peine pour la fuite antérieure.

Article 9.

Chaque prisonnier de guerre est tenu de déclarer, s'il est interrogé à ce sujet, ses véritables noms et grade et, dans le cas où il enfreindrait cette règle, il s'exposerait à une restriction des avantages accordés aux prisonniers de guerre de sa catégorie.

Article 10.

Les prisonniers de guerre peuvent être mis en liberté sur parole, si les lois de leur pays les y autorisent, et, en pareil cas, ils sont obligés, sous la garantie de leur honneur personnel, de remplir scrupuleusement, tant vis-à-vis de leur propre Gouvernement que vis-à-vis de celui qui les a faits prisonniers, les engagements qu'ils auraient contractés.

Dans le même cas, leur propre Gouvernement est tenu de n'exiger ni accepter d'eux aucun service contraire à la parole donnée.

Article 11.

Un prisonnier de guerre ne peut être contraint d'accepter sa liberté sur parole; de même le Gouvernement ennemi n'est pas obligé d'accéder à la demande du prisonnier réclamant sa mise en liberté sur parole.

Article 12.

Tout prisonnier de guerre, libéré sur parole et repris portant les armes contre le Gouvernement envers lequel il s'était engagé d'honneur, ou contre les alliés de celui-ci, perd le droit au traitement des prisonniers de guerre et peut être traduit devant les tribunaux.

Article 13.

Les individus qui suivent une armée sans en faire directement partie, tels que les correspondants et les reporters de journaux, les vivandiers, les fournisseurs, qui tombent au pouvoir de l'ennemi et que celui-ci juge utile de détenir, ont droit au traitement des

Artykuł 8.

Jeńcy wojenni podlegają ustawom, przepisom i rozkazom, obowiązującym w armii tego państwa, pod którego władzą się znajdują. Za wszelką niesubordynacyę można karać z odpowiednią surowością.

Zbiegli jeńcy wojenni, których schwyta się napowrót, zanim uda się im dostać do swej armii lub opuścić terytoryum, obsadzone przez wojska, które ich wzięły do niewoli, podlegają karom dyscyplinarnym.

Jeńców wojennych, którzy po udałej ucieczce zostali ponownie wzięci do niewoli, nie można karać za poprzednią ucieczkę.

Artykuł 9.

Każdy jeniec wojenny jest obowiązany na pytanie podać swoje prawdziwe imię i nazwisko oraz stopień służbowy; jeśli działa wbrew temu przepisowi, można go pozbawić przywilejów, przysługujących jeńcom tej kategoryi, do której należy.

Artykuł 10.

Jeńców wojennych można wypuścić na wolność za daniem słowa honoru, jeżeli ustawy ich kraju upoważniają ich do tego; są oni wówczas pod gwarancyą swego osobistego honoru zniewoleni do skrupulatnego spełnienia przyjętych zobowiązań tak wobec swego własnego Rządu jak i wobec tego, który ich wziął do niewoli.

Rząd ich jest w tym wypadku obowiązany nie wymagać ani przyjmować od nich żadnych usług, które sprzeciwiają się danemu słowu honoru.

Artykuł 11.

Jeniec wojenny nie może być zmuszany do przyjęcia wolności za daniem słowa honoru; taksamo nie jest Rząd nieprzyjacielski obowiązany uwzględnić prośby jeńca o wypuszczenie go na wolność za daniem słowa honoru.

Artykuł 12.

Każdy jeniec wojenny, wypuszczony na wolność za słowem honoru, a podnoszący broń przeciw państwu, wobec którego zobowiązał się honorowo, lub przeciw jego sprzymierzeńcom, traci, jeśli zostanie napowrót ujęty, prawo do traktowania go jako jeńca wojennego i może być postawiony przed sąd.

Artykuł 13.

Osoby, towarzyszące armii lecz do niej bezpośrednio nie należące, jak korespondenci wojenni, sprawozdawcy dziennikarscy, markietanie i dostawcy, mają w razie dostania się w ręce nieprzyjaciela, który uważa zatrzymanie ich za wskazane, prawo

prisonniers de guerre, à condition qu'ils soient munis d'une légitimation de l'autorité militaire de l'armée qu'ils accompagnaient

Article 14.

Il est constitué, dès le début des hostilités, dans chacun des Etats belligérants et, le cas échéant, dans les pays neutres qui auront recueilli des belligérants sur leur territoire, un Bureau de renseignements sur les prisonniers de guerre. Ce bureau, chargé de répondre à toutes les demandes qui les concernent, reçoit des divers services compétents toutes les indications nécessaires pour lui permettre d'établir une fiche individuelle pour chaque prisonnier de guerre. Il est tenu au courant des internements et des mutations, ainsi que des entrées dans les hôpitaux et des décès.

Le Bureau de renseignements est également chargé de recueillir et de centraliser tous les objets d'un usage personnel, valeurs, lettres etc., qui seront trouvés sur les champs de bataille ou délaissés par des prisonniers décédés dans les hôpitaux et ambulances, et de les transmettre aux intéressés.

Article 15.

Les sociétés de secours pour les prisonniers de guerre, régulièrement constitués selon la loi de leur pays et ayant pour objet d'être les intermédiaires de l'action charitable, recevront, de la part des belligérants, pour elles et pour leurs agents dûment accrédités, toute facilité, dans les limites tracées par les nécessités militaires et les règles administratives, pour accomplir efficacement leur tâche d'humanité. Les délégués de ces sociétés pourront être admis à distribuer des secours dans les dépôts d'internement, ainsi qu'aux lieux d'étape des prisonniers rapatriés, moyennant une permission personnelle délivrée par l'autorité militaire et en prenant l'engagement par écrit de se soumettre à toutes les mesures d'ordre et de police que celle-ci prescrirait.

Article 16.

Les Bureaux de renseignements jouissent de la franchise de port. Les lettres, mandats et articles d'argent, ainsi que les colis postaux destinés aux prisonniers de guerre ou expédiés par eux, seront affranchis de toutes taxes postales, aussi bien dans les pays d'origine et de destination que dans les pays intermédiaires.

Les dons et secours en nature destinés aux prisonniers de guerre seront admis en franchise de tous droits d'entrée et autres, ainsi que des taxes de transport sur les chemins de fer exploités par l'Etat.

do traktowania ich jako jeńców wojennych, pod warunkiem, że posiadają legitymacyę władzy wojskowej tej armii, której towarzyszyli.

Artykuł 14.

Z chwilą wybuchu kroków nieprzyjacielskich utworzy się w każdem z państw wojujących, a w danym razie w państwach neutralnych, które przyjęły przynależnych jednej ze stron wojujących na swe terytoryum, biuro wywiadowcze o jeńcach wojennych. Zadaniem tego biura jest odpowiadać na wszelkie zapytania, dotyczące jeńców wojennych. Otrzyma ono od kompetentnych władz służbowych wszystkie daty, potrzebne w tym celu, aby mogło dla każdego jeńca wojennego utworzyć wykaz osobisty. Będzie ono stale informowane o umieszczeniu i jego zmianach, o przyjęciach do szpitali i o wypadkach śmierci.

Biuro wywiadowcze zbiera również wszelkie przedmioty, służące do osobistego użytku, rzeczy wartościowe, listy itd., znalezione na polach bitwy lub pozostawione przez jeńców wojennych, wypuszczonych za słowem honoru, wymienionych, zbiegłych albo zmarłych w szpitalach lub lazaretach polowych, i doręcza je osobom interesowanym.

Artykuł 15.

Towarzystwa opieki nad jeńcami wojennymi, utworzone prawidłowo według ustaw swego kraju, a zmierzające do tego, aby pośredniczyć w akcyi miłosierdzia, otrzymają od stron wojujących dla siebie oraz dla swoich należycie upełnomocnionych agentów wszelkie ułatwienia w granicach, nakazanych wymaganiami wojskowemi i przepisami administracyjnymi w tym celu, aby mogły spełniać skutecznie swoje zadania humanitarne. Delegatom tych towarzystw można na zasadzie wydanego im osobiście zezwolenia władzy wojskowej i za zobowiązaniem się na piśmie, że poddadzą się wszystkim wydanym ewentualnie przez władzę tę zarządzeniom dyscyplinarnym i policyjnym, zezwolić na rozdzielanie wsparć pomiędzy wracających do ojczyzny jeńców w ich kwaterach i miejscach wypoczynku.

Artykuł 16.

Biura wywiadowcze są uwolnione od opłaty portoryum. Listy, przekazy pocztowe, przesyłki pieniężne, tudzież pakiety pocztowe, przeznaczone dla jeńców wojennych lub przez nich nadawane, są wolne od wszystkich należytości pocztowych tak w kraju nadania, jak również w kraju przeznaczenia i w krajach, przez które przechodzą.

Przedmioty, przeznaczone dla jeńców wojennych jako datki miłosierne i wsparcia w naturze, są wolne od wszelkich ceł wchodowych i innych należytości, jakoteż od kosztów przewozu na kolejach żelaznych, utrzymywanych w ruchu przez państwo.

Article 17.

Les officiers prisonniers pourront recevoir le complément, s'il y a lieu, de la solde qui leur est attribuée dans cette situation par les règlements de leur pays, à charge de remboursement par leur Gouvernement.

Article 18.

Toute latitude est laissée aux prisonniers de guerre pour l'exercice de leur religion, y compris l'assistance aux offices de leur culte, à la seule condition de se conformer aux mesures d'ordre et de police prescrites par l'autorité militaire.

Article 19.

Les testaments des prisonniers de guerre sont reçus ou dressés dans les mêmes conditions que pour les militaires de l'armée nationale.

On suivra également les mêmes règles en ce qui concerne les pièces relatives à la constatation des décès, ainsi que pour l'inhumation des prisonniers de guerre, en tenant compte de leur grade et de leur rang.

Article 20.

Après la conclusion de la paix, le rapatriement des prisonniers de guerre s'effectuera dans le plus bref délai possible.

Chapitre III.

Des malades et des blessés.

Article 21.

Les obligations des belligérants concernant le service des malades et des blessés sont régies par la Convention de Genève du 22 août 1864, sauf les modifications dont celle-ci pourra être l'objet.

Section II.

Des hostilités.

Chapitre I.

Des moyens de nuire à l'ennemi, des sièges et des bombardements.

Article 22.

Les belligérants n'ont pas un droit illimité quant au choix des moyens de nuire à l'ennemi.

Article 23.

Outre les prohibitions établies par des conventions spéciales, il est notamment interdit:

Artykuł 17.

Wzięci do niewoli oficerowie mogą otrzymać w danym razie uzupełnienie poborów, należących się im w tem położeniu według przepisów ich kraju; do zwrotu jest obowiązany ich Rząd.

Artykuł 18.

Jeńcom wojennym pozostawia się zupełną swobodę wyznawania ich religii i brania udziału w nabożeństwach ich wiary pod tym jedynym warunkiem, że się poddadzą przepisom dyscyplinarnym i policyjnym, wydanym przez władzę wojskową.

Artykuł 19.

Testamenty jeńców wojennych będą przyjmowane i sporządzane pod takimi samymi warunkami, jak testamenty osób wojskowych własnej armii.

To samo odnosi się do dokumentów śmierci i do pogrzebu jeńców wojennych, przyczem uwzględniać należy ich stopień służbowy i rangę.

Artykuł 20.

Po zawarciu pokoju należy jeńców wojennych odesłać w jak najkrótszym czasie do ich ojczyzny.

Rozdział trzeci.

Chorzy i ranni.

Artykuł 21.

Obowiązki stron wojujących co do traktowania chorych i rannych są uregulowane układem genewskim z dnia 22. sierpnia 1864, z zastrzeżeniem zmian, którym układ ten ewentualnie ulegnie.

Część druga.

Kroki nieprzyjacielskie.

Rozdział pierwszy.

Środki celem szkodzenia nieprzyjacielowi, oblężenia i bombardowania.

Artykuł 22.

Strony wojujące nie mają nieograniczonego prawa w wyborze środków w celu szkodzenia nieprzyjacielowi.

Artykuł 23.

Pominąwszy zakazy, ustanowione na zasadzie specyalnych umów, jest zwłaszcza wzbronione:

a) d'employer du poison ou des armes empoisonnées;

b) de tuer ou de blesser par trahison des individus appartenant à la nation ou à l'armée ennemie;

c) de tuer ou de blesser un ennemi qui, ayant mis bas les armes ou n'ayant plus les moyens de se défendre, s'est rendu à discrétion;

d) de déclarer qu'il ne sera pas fait de quartier;

e) d'employer des armes, des projectiles ou des matières propres à causer des maux superflus;

f) d'user indûment du pavillon parlementaire, du pavillon national ou des insignes militaires et de l'uniforme de l'ennemi, ainsi que des signes distinctifs de la Convention de Genève;

g) de détruire ou de saisir des propriétés ennemies, sauf les cas où ces destructions ou ces saisies seraient impérieusement commandées par les nécessités de la guerre.

Article 24.

Les ruses de guerre et l'emploi des moyens nécessaires pour se procurer des renseignements sur l'ennemi et sur le terrain sont considérés comme licites.

Article 25.

Il est interdit d'attaquer ou de bombarder des villes, habitations ou bâtiments qui ne sont pas défendus.

Article 26.

Le commandant des troupes assaillantes, avant d'entreprendre le bombardement, et sauf le cas d'attaque de vive force, devra faire tout ce qui dépend de lui pour en avertir les autorités.

Article 27.

Dans les sièges et bombardements, toutes les mesures nécessaires doivent être prises pour épargner, autant que possible, les édifices consacrés aux cultes, aux arts, aux sciences et à la bienfaisance, les hôpitaux et les lieux de rassemblement de malades et de blessés, à condition qu'ils ne soient pas employés en même temps à un but militaire.

Le devoir des assiégés est de désigner ces édifices ou lieux de rassemblement par des signes visibles spéciaux qui seront notifiés d'avance à l'assiégeant.

Article 28.

Il est interdit de livrer au pillage même une ville ou localité prise d'assaut.

a) używanie trucizny lub zatrutej broni,

b) skrytobójcze zabijanie lub ranienie osób, należących do nieprzyjacielskiego narodu lub do nieprzyjacielskiej armii,

c) zabijanie i ranienie nieprzyjaciela, składającego broń lub bezbronnego, który zdał się na łaskę i niełaskę,

d) oświadczenie, że nie będzie się dawało pardonu,

e) używanie broni, pocisków lub materyałów, które mogą powodować bezpotrzebne cierpienia,

f) nadużywanie białej chorągwi, flagi narodowej lub odznak wojskowych i munduru nieprzyjacielskiego, jakoteż szczególnych odznak układu genewskiego,

g) niszczenie lub konfiskowanie mienia nieprzyjacielskiego, chyba że niszczenie to lub konfiskowanie jest niezbędnie potrzebne ze względu na konieczności wojenne.

Artykuł 24.

Fortele wojenne i używanie środków potrzebnych celem uzyskania wiadomości o nieprzyjacielu i terenie są dozwolone.

Artykuł 25.

Nie wolno atakować i bombardować miast, wsi, mieszkań lub budynków, które nie są bronione.

Artykuł 26.

Dowódca atakującego wojska winien przed rozpoczęciem bombardowania, z wyjątkiem wypadku szturmu, przedsięwziąć wszystko, co jest w jego mocy, aby władze o tem zawiadomić.

Artykuł 27.

Przy oblężeniach i bombardowaniach należy wydać wszelkie potrzebne zarządzenia celem chronienia o ile możności budynków, przeznaczonych dla odprawiania nabożeństw, dla sztuki, nauki i dobroczynności, szpitali i miejsc, przeznaczonych do zbierania chorych i rannych, pod warunkiem jednak, że zakładów tych nie użyje się równocześnie dla celów wojskowych.

Oblężeni są obowiązani zaopatrzyć odnośne budynki i miejsca zbioru wyraźnymi specyalnymi znakami i podać je przedtem do wiadomości oblegających.

Artykuł 28.

Nie wolno miast i osad, nawet jeżeli wzięte zostaną szturmem, wydawać na łup.

Chapitre II.

Des espions.

Article 29.

Ne peut être considéré comme espion que l'individu qui, agissant clandestinement ou sous de faux prétextes, recueille ou cherche à recueillir des informations dans la zône d'opérations d'un belligérant, avec l'intention de les communiquer à la partie adverse.

Ainsi les militaires non déguisés qui ont pénétré dans la zône d'opérations de l'armée ennemie, à l'effet de recueillir des informations, ne sont pas considérés comme espions. De même, ne sont pas considérés comme espions: les militaires et les non-militaires, accomplissant ouvertement leur mission, chargés de transmettre des dépêches destinées soit à leur propre armée, soit à l'armée ennemie. A cette catégorie appartiennent également les individus envoyés en ballon pour transmettre les dépêches, et, en général pour entretenir les communications entre les diverses parties d'une armée ou d'un territoire

Article 30.

L'espion pris sur le fait ne pourra être puni sans jugement préalable.

Article 31.

L'espion qui, ayant rejoint l'armée à laquelle il appartient, est capturé plus tard par l'ennemi, est traité comme prisonnier de guerre et n'encourt aucune responsabilité pour ses actes d'espionnage antérieurs.

Chapitre III.

Des parlementaires.

Article 32.

Est considéré comme parlementaire l'individu autorisé par l'un des belligérants à entrer en pourparlers avec l'autre et se présentant avec le drapeau blanc. Il a droit à l'inviolabilité ainsi que le trompette, clairon ou tambour, le porte-drapeau et l'interprète qui l'accompagneraient.

Article 33.

Le Chef auquel un parlementaire est expédié n'est pas obligé de le recevoir en toutes circonstances.

Il peut prendre toutes les mesures nécessaires afin d'empêcher le parlementaire de profiter de sa mission pour se renseigner.

Il a le droit, en cas d'abus, de retenir temporairement le parlementaire.

Rozdział drugi.

Szpiedzy.

Artykuł 29.

Szpiegiem jest tylko ten, kto potajemnie lub pod fałszywym pozorem zbiera lub stara się zebrać wiadomości na terenie operacyjnym jednej ze stron wojujących w tym zamiarze, aby je zakomunikować stronie przeciwnej.

Wobec tego nie należy uważać za szpiegów osób wojskowych w mundurze, które w celu zebrania wiadomości dostały się na teren operacyjny nieprzyjacielskiej armii. Taksamo nie są szpiegami: osoby wojskowe lub osoby niewojskowe, które wykonują otwarcie udzielone im polecenie przenoszenia informacyi dla ich własnej lub nieprzyjacielskiej armii. Tutaj należą również osoby, przewożone balonami w tym celu, aby przenosić wiadomości lub aby w ogóle utrzymywać połączenie między różnemi częściami pewnej armii lub pewnego obszaru.

Artykuł 30.

Szpiega, schwytanego na gorącym uczynku, nie można karać bez poprzedniego wyroku.

Artykuł 31.

Szpiega, który powrócił do swej armii a później został przez nieprzyjaciela schwytany, należy traktować jako jeńca wojennego i nie można go czynić odpowiedzialnym za poprzednio popełnione szpiegostwo.

Rozdział trzeci.

Parlamentarze.

Artykuł 32.

Parlamentarzem jest ten, kto został upoważniony przez jedną ze stron wojujących do rozpoczęcia rokowań z drugą stroną i występuje z białą chorągwią. Przysługuje mu przywilej nietykalności, taksamo towarzyszącemu mu w danym razie trębaczowi, horniście lub doboszowi, chorążemu i tłumaczowi.

Artykuł 33.

Dowódca, do którego wysłano parlamentarza, nie jest obowiązany bezwarunkowo go przyjąć.

On może wydać wszelkie potrzebne zarządzenia, aby przeszkodzić parlamentarzowi w wykorzystaniu swego posłannictwa w celu zasiągnięcia wiadomości.

W razie nadużycia ma on prawo zatrzymać czasowo parlamentarza.

Article 34.

Le parlementaire perd ses droits d'inviolabilité, s'il est prouvé, d'une manière positive et irrécusable, qu'il a profité de sa position privilégiée pour provoquer ou commettre un acte de trahison.

Chapitre IV.

Des capitulations.

Article 35.

Les capitulations arrêtées entre les parties contractantes doivent tenir compte des règles de l'honneur militaire.

Une fois fixées, elles doivent être scrupuleusement observées par les deux parties.

Chapitre V.

De l'armistice.

Article 36.

L'armistice suspend les opérations de guerre par un accord mutuel des parties belligérantes. Si la durée n'en est pas déterminée, les parties belligérantes peuvent reprendre en tout temps les opérations, pourvu toutefois que l'ennemi soit averti en temps convenu, conformément aux conditions de l'armistice.

Article 37.

L'armistice peut être général ou local. Le premier suspend partout les opérations de guerre des Etats belligérants; le second, seulement entre certaines fractions des armées belligérantes et dans un rayon déterminé.

Article 38.

L'armistice doit être notifié officiellement et en temps utile aux autorités compétentes et aux troupes. Les hostilités sont suspendues immédiatement après la notification ou au terme fixé.

Article 39.

Il dépend des parties contractantes de fixer, dans les clauses de l'armistice, les rapports qui pourraient avoir lieu, sur le théâtre de la guerre, avec les populations et entre elles.

Artykuł 34.

Parlamentarz traci prawo do nietykalności, jeśli istnieje pewny i niezbity dowód, że użył swego uprzywilejowanego stanowiska, aby dokonać zdrady lub do niej nakłonić.

Rozdział czwarty.

Kapitulacye.

Artykuł 35.

Kapitulacye, zawarte przez umawiające się strony, winny uwzględniać wymagania honoru wojskowego.

Raz zawarte, winny być przez obie strony sumiennie przestrzegane.

Rozdział piąty.

Zawieszenie broni.

Artykuł 36.

Zawieszenie broni przerywa operacye wojenne na mocy obopólnej umowy stron wojujących. Jeżeli nie umówiono się co do pewnego oznaczonego czasu trwania, natenczas mogą strony wojujące podjąć na nowo w każdej chwili kroki wojenne, pod tym jedynym warunkiem, że zawiadomi się nieprzyjaciela w umówionym czasie stosownie do warunków zawieszenia broni.

Artykuł 37.

Zawieszenie broni może być ogólne lub ograniczone do pewnego miejsca. Pierwsze przerywa operacye wojenne państw wojujących wszędzie, ostatnie tylko kroki wojenne pewnych części armii walczących i tylko w obrębie pewnego oznaczonego terytoryum.

Artykuł 38.

O zawieszeniu broni należy zawiadomić oficyalnie i w należytym czasie kompetentne władze i wojsko. Po tem zawiadomieniu lub po nadejściu chwili oznaczonej należy wstrzymać natychmiast kroki wojenne.

Artykuł 39.

Strony umawiające się winny postanowić w warunkach zawieszenia broni, jakie stosunki są w danym razie dopuszczalne na teatrze wojny w odniesieniu do ludności, jakoteż między obiema stronami.

Article 40.

Toute violation grave de l'armistice, par l'une des parties, donne à l'autre le droit de le dénoncer et même, en cas d'urgence, de reprendre immédiatement les hostilités.

Article 41.

La violation des clauses de l'armistice, par des particuliers agissant de leur propre initiative, donne droit seulement à réclamer la punition des coupables et, s'il y a lieu, une indemnité pour les pertes éprouvées.

Section III.

De l'autorité militaire sur le territoire de l'état ennemi.

Article 42.

Un territoire est considéré comme occupé lorsqu'il se trouve placé de fait sous l'autorité de l'armée ennemie.

L'occupation ne s'étend qu'aux territoires où cette autorité est établie et en mesure de s'exercer.

Article 43.

L'autorité du pouvoir légal ayant passé de fait entre les mains de l'occupant, celui-ci prendra toutes les mesures qui dépendent de lui en vue de rétablir et d'assurer, autant qu'il est possible, l'ordre et la vie publics en respectant, sauf empêchement absolu, les lois en vigueur dans le pays.

Article 44.

Il est interdit de forcer la population d'un territoire occupé à prendre part aux opérations militaires contre son propre pays.

Article 45.

Il est interdit de contraindre la population d'un territoire occupé à prêter serment à la puissance ennemie.

Article 46.

L'honneur et les droits de la famille, la vie des individus et la propriété privée, ainsi que les convictions religieuses et l'exercice des cultus, doivent être respectés.

La propriété privée ne peut pas être confisquée.

Article 47.

Le pillage est formellement interdit.

Artykuł 40.

Każde ciężkie naruszenie zawieszenia broni przez jedną ze stron uprawnia drugą stronę do wypowiedzenia go, a w nagłych wypadkach nawet do natychmiastowego podjęcia na nowo kroków nieprzyjacielskich.

Artykuł 41.

Naruszenie warunków zawieszenia broni przez osoby prywatne, działające z własnej inicyatywy, daje tylko prawo ukarania winnych, a w danym razie żądania odszkodowania za doznaną szkodę.

Część trzecia.

Władza wojskowa na obsadzonem terrytoryum nieprzyjacielskiem.

Artykuł 42.

Pewne terrytoryum uważa się za obsadzone, jeżeli znajduje się istotnie pod władzą nieprzyjacielskiej armii.

Okupacya rozciąga się tylko na te terrytorya, na których władza ta została ustanowiona i może być wykonywana.

Artykuł 43.

Skoro legalna władza przeszła istotnie w ręce okupującego, winien on wydać wszystkie zależne od niego zarządzenia, aby o ile możności przywrócić napowrót i utrzymywać porządek i życie publiczne, a to z uwzględnieniem ustaw krajowych, o ile nie sprzeciwiają się temu niepokonalne przeszkody.

Artykuł 44.

Nie wolno zmuszać ludności obsadzonego terrytoryum do brania udziału w operacyach wojskowych przeciw własnemu krajowi.

Artykuł 45.

Nie wolno zmuszać ludności obsadzonego terrytoryum do składania przysięgi na wierność nieprzyjacielskiemu mocarstwu.

Artykuł 46.

Cześć i prawa rodziny, życie obywateli, własność prywatna, przekonania religijne i obrzędy wyznaniowe winny być szanowane.

Własności prywatnej nie wolno konfiskować.

Artykuł 47.

Wydawanie na łup jest wyraźnie wzbronione.

Article 48.

Si l'occupant prélève, dans le territoire occupé, les impôts, droits et péages établis au profit de l'Etat, il le fera, autant que possible, d'après les règles de l'assiette et de la répartition en vigueur, et il en résultera pour lui l'obligation de pourvoir aux frais de l'administration du territoire occupé dans la mesure ou le Gouvernement légal y était tenu.

Artykuł 48.

Jeżeli okupujący pobiera na obsadzonem terytoryum ustanowione na rzecz państwa opłaty, cła i należytości, w takim razie winien to czynić o ile możności według przepisów obowiązujących co do wybierania i rozdziału tych podatków; dla okupującego powstaje stąd zobowiązanie ponoszenia kosztów administracyi obsadzonego terrytoryum w tym zakresie, w jakim prawidłowy rząd był do tego obowiązany.

Article 49.

Si, en dehors des impôts visés à l'article précédent, l'occupant prélève d'autres contributions en argent dans le territoire occupé, ce ne pourra être que pour les besoins de l'armée ou de l'administration de ce territoire.

Artykuł 49.

Jeżeli okupujący pobiera na obsadzonym obszarze oprócz opłat, wymienionych w artykule poprzednim, także inne daniny w pieniądzach, wówczas może się to dziać tylko w celu pokrycia potrzeb wojska lub administracyi tego obszaru.

Article 50.

Aucune peine collective, pécuniaire ou autre, ne pourra être édictée contre les populations à raison de faits individuels dont elles ne pourraient être considérées comme solidairement responsables.

Artykuł 50.

Nie można nakładać na całą ludność kary pieniężnej lub jakiejkolwiek innej za czynności poszczególnych osób, za które ludność ta nie może być pociągana do wspólnej odpowiedzialności.

Article 51.

Aucune contribution ne sera perçue qu'en vertu d'un ordre écrit et sous la responsabilité d'un général en chef.

Il ne sera procédé, autant que possible, à cette perception que d'après les règles de l'assiette et de la répartition des impôts en vigueur.

Pour toute contribution un reçu sera délivré aux contribuables.

Artykuł 51.

Kontrybucye przymusowe można pobierać na podstawie pisemnego rozkazu i pod odpowiedzialnością komenderującego generała.

Pobór winien odbywać się o ile możności według przepisów co do nakładania i rozdziału istniejących opłat.

Za każde świadczenie, które na nich nałożono, otrzymają kontrybuenci potwierdzenie odbioru.

Article 52.

Des réquisitions en nature et des services ne pourront être réclamés des communes ou des habitants que pour les besoins de l'armée d'occupation. Ils seront en rapport avec les ressources du pays et de telle nature qu'ils n'impliquent pas pour les populations l'obligation de prendre part aux opérations de la guerre contre leur patrie.

Ces réquisitions et ces services ne seront réclamés qu'avec l'autorisation du commandant dans la localité occupée.

Les prestations en nature seront, autant que possible, payées au comptant; sinon, elles seront constatées par des reçus.

Artykuł 52.

Świadczeń w naturze i usług można żądać od gmin lub mieszkańców tylko na potrzeby armii okupacyjnej. Muszą one pozostawać w odpowiednim stosunku do zasobów kraju i być tego rodzaju, aby nie stanowiły dla ludności zobowiązania brania udziału w operacyach wojennych przeciw własnej ojczyźnie.

Takich świadczeń w naturze i usług można żądać tylko na mocy upoważnienia komendanta zajętej miejscowości.

Za świadczenia w naturze należy o ile możności płacić gotówką. W razie przeciwnym należy wydawać poświadczenia odbioru.

Article 53.

L'armée qui occupe un territoire ne pourra saisir que le numéraire, les fonds et les valeurs exigibles appartenant en propre à l'Etat, les dépots d'armes, moyens de transport, magasins et approvisionnements

Artykuł 53.

Armia obsadzająca pewne terrytoryum może konfiskować tylko gotówkę i fundusze państwa, jakoteż ściągalne wierzytelności państwowe, składy broni, środki przewozowe, magazyny i zapasy

et, en général, toute propriété mobilière de l'Etat de nature à servir aux opérations de la guerre.

Le matériel des chemins de fer, les télégraphes de terre, les téléphones, les bateaux à vapeur et autres navires, en dehors des cas régis par la loi maritime, de même que les dépôts d'armes et en général toute espèce de munitions de guerre, même appartenant à des sociétés ou à des personnes privées, sont également des moyens de nature à servir aux opérations de la guerre, mais devront être restitués, et les indemnités seront réglées à la paix.

Article 54.

Le matériel des chemins de fer provenant d'Etats neutres, qu'il appartienne à ces Etats ou à des Sociétés ou personnes privées, leur sera renvoyé aussitôt que possible.

Article 55.

L'Etat occupant ne se considérera que comme administrateur et usufruitier des édifices publics, immeubles, forêts et exploitations agricoles appartenant à l'Etat ennemi et se trouvant dans le pays occupé. Il devra sauvegarder le fond de ces propriétés et les administrer conformément aux règles de l'usufruit.

Article 56.

Les biens des communes, ceux des établissements consacrés aux cultes, à la charité et à l'instruction, aux arts et aux sciences, même appartenant à l'Etat, seront traités comme la propriété privée.

Toute saisie, destruction ou dégradation intentionnelle de semblables établissements, de monuments historiques, d'oeuvres d'art et de science, est interdite et doit être poursuivie.

Section IV.

Des belligérants internés et des blessés soignés chez les neutres.

Article 57.

L'Etat neutre qui reçoit sur son territoire des troupes appartenant aux armées belligérantes, les internera, autant que possible, loin du théâtre de la guerre.

Il pourra les garder dans des camps, et même les enfermer dans des forteresses ou dans des lieux appropriés à cet effet.

Il décidera si les officiers peuvent être laissés libres en prenant l'engagement sur parole de ne pas quitter le territoire neutre sans autorisation.

środków żywności, tudzież w ogólności cały ruchomy majątek państwa, który może być przydatny do operacyi wojennych.

Materyał kolei żelaznych, telegrafy lądowe, telefony, parowce i inne okręty, z wyjątkiem wypadków, w których obowiązuje prawo morskie, są taksamo środkami, które mogą być przydatne do operacyi wojennych, jak składy broni i w ogóle zapasy wojenne jakiegokolwiek rodzaju, nawet wówczas, gdy należą do towarzystw lub osób prywatnych. Przy zawarciu pokoju musi się jednak te rzeczy zwrócić i uregulować kwestyę odszkodowania.

Artykuł 54.

Materyal kolei żelaznych, pochodzący z państw neutralnych, należy bez względu na to, czy jest własnością tychże państw, czy też towarzystw lub osób prywatnych, zwrócić jak najrychlej.

Artykuł 55.

Państwo, które dokonuje obsadzenia, winno uważać się tylko za zarządcę i użytkowcę budynków publicznych, nieruchomości, lasów i przedsiębiorstw rolniczych, które należą do państwa nieprzyjacielskiego i znajdują się na zajętem terrytoryum. Winno ono chronić całość tych dóbr i zarządzać niemi według reguł o użytkowaniu.

Artykuł 56.

Własność gmin i zakładów, poświęconych służbie bożej, dobroczynności, nauce, sztuce i umiejętności, choćby stanowiących własność państwa, traktować należy jako własność prywatną.

Wszelka konfiskata, wszelkie rozmyślne niszczenie lub uszkadzanie takich zakładów, jakoteż pomników historycznych lub dzieł sztuki i nauki jest zabronione i winno być karcone.

Część czwarta.

O przyjmowaniu przez państwa neutralne członków armii państw wojujących i o znajdujących się pod ich opieką rannych.

Artykuł 57.

Państwo neutralne, na którego obszar przejdą wojska armii wojujących, winno je umieścić jak najdalej od teatru wojny.

Może je trzymać w obozach albo też zamknąć w twierdzach lub w innych przydatnych na ten cel miejscach.

Od jego decyzyi zależy, czy można puścić wolno oficerów, którzy zobowiążą się pod słowem honoru nie opuszczać neutralnego terrytoryum bez zezwolenia.

Article 58.

A défaut de convention spéciale, l'Etat neutre fournira aux internés les vivres, les habillements et les secours commandés par l'humanité.

Bonification sera faite, à la paix, des frais occasionnés par l'internement.

Article 59.

L'Etat neutre pourra autoriser le passage sur son territoire des blessés ou malades appartenant aux armées belligérantes, sous la réserve que les trains qui les amèneront ne transporteront ni personnel ni matériel de guerre. En pareil cas, l'Etat neutre est tenu de prendre les mesures de sûreté et de contrôle nécessaires à cet effet.

Les blessés ou malades amenés dans ces conditions sur le territoire neutre par un des belligérants, et qui appartiendraient à la partie adverse, devront être gardés par l'Etat neutre, de manière qu'ils ne puissent de nouveau prendre part aux opérations de la guerre. Celui-ci aura les mêmes devoirs quant aux blessés ou malades de l'autre armée qui lui seraient confiés.

Article 60.

La Convention de Genève s'applique aux malades et aux blessés internés sur territoire neutre.

Artykuł 58.

W braku specyalnej umowy winno państwo neutralne udzielać przytrzymanym u siebie osobom żywności, odzieży i wsparć, nakazanych względami humanitarnymi.

Koszta, połączone z internowaniem, należy zwrócić po zawarciu pokoju.

Artykuł 59.

Państwo neutralne może zezwolić na przewóz przez swoje terrytoryum rannych lub chorych, należących do armii wojujących, jednakowoż tylko pod tym warunkiem, aby pociągi użyte do transportu nie brały ze sobą personalu ani materyalu wojennego. Państwo neutralne jest w takim razie obowiązane wydać potrzebne zarządzenia co do bezpieczeństwa i nadzoru.

Ranni i chorzy, należący do strony przeciwnej, a przywiezieni wśród takich okoliczności na terrytoryum neutralne przez jedną ze stron wojujących, winni pozostawać pod nadzorem państwa neutralnego w tym celu, aby nie mogli brać znowu udziału w operacyach wojennych. Państwo neutralne ma te same obowiązki wobec rannych i chorych, dodanych mu przez drugą armię.

Artykuł 60.

Układ genewski ma również zastosowanie do chorych i rannych, umieszczonych na terrytoryum neutralnem.

Nos visis perpensisque conventionis hujus articulis, illos omnes et singulos ratos gratosque habere hisce profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem et robur praesentes ratificationis tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Viennae die decimo mensis Junii anno millesimo nongentesimo. regnorum Nostrorum quinquagesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Agenor Comes **Gołuchowski** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Julius liber Baro a **Zwiedinek** m. p.,

Ablegatus Extraordinarius et Minister plenipotentiarius.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go wszystkie Mocarstwa, które układ ten podpisały, i że przystąpiły doń ponadto Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Chiny, Kolumbia, Korea, Kuba, Rzeczpospolita dominikańska, Ekwador, Gwatemala, Haïti, Honduras, Nikaragwa, Panama, Paragwaj, Peru, Salwador, Szwajcarya, Urugwaj i Wenezuela.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh w. r.
Hochenburger w. r.
Heinold w. r.
Georgi w. r.
Zaleski w. r.
Schuster w. r.

175.

Układ z dnia 29. lipca 1899,

dotyczący stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej.

(III. Układ I-ej konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 29. lipca 1899, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 10. czerwca 1900, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 4. września 1900.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum Nos atque Majestates Suae: Germaniae Imperator Borussiae Rex, Belgarum Rex, Sinae Imperator, Daniae Rex, Hispaniae Rex et Ejus nomine Regina Regens, deinde Statuum Unitorum Americae Praeses, Statuum Unitorum Mexici Praeses et Reipublicae Francogallicae Praeses, porro Majestates Suae: Magnae Britanniae et Irlandiae Regina Indiae Imperatrix, Graeciae Rex, Italiae Rex, Japoniae Imperator, et Celsitudo Sua Regia Magnus Dux Luxemburgiae Dux Nassoviae, Celsitudo Sua Princeps de Montenegro, deinde Majestates Suae: Neerlandiae Regina, Persarum Schah-in-Schah, Lusitaniae et Algarbiae Rex, Rumaniae Rex, Omnium Russiarum Imperator, Serviae Rex, Rex de Siam, Sueciae et Norvegiae Rex, Confederationis Helveticae Consilium et Majestas Sua Osmanorum Imperator et Celsitudo Sua Regia Princeps Bulgariae fine praeceptorum conventionis die 22 mensis Augusti anno 1864 Gebennae initae in bella maritima extendendorum Plenipotentiarios Nostros ad conferentias Hagae Comitum habendas delegimus, qui desuper conventionem inierunt atque signaverunt tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

III.

Convention pour l'Adaptation à la Guerre Maritime des Principes de la Convention de Genève du 22 Août 1864.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; Sa Majesté l'Empereur de Chine; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président des Etats-Unis Mexicains; le Président de la République Française; Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Son Altesse le Prince de Monténégro; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans et Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie

Également animés du désir de diminuer autant qu'il dépend d'eux les maux inséparables de la guerre et voulant dans ce but adapter à la guerre maritime les principes de la Convention de Genève du 22 août 1864, ont résolu de conclure une Convention à cet effet;

Ils ont en conséquence nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

(Przekład.)

III.

Układ, dotyczący stosowania zasad układu genewskiego z dnia 22. sierpnia 1864 do wojny morskiej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Najjaśniejszy Cesarz chiński; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański i w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa Regentka Królestwa; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska; Najjaśniejszy Król Hellenów; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Jego Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki i norweski; Rada Związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów i Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski,

ożywieni równomiernie chęcią zmniejszenia, o ile to od nich zależy, cierpień nierozłącznych od wojny i zamierzając w tym celu stosować zasady układu genewskiego z dnia 22. sierpnia 1864 do wojny morskiej, postanowili zawrzeć układ;

w tej myśli zamianowali Swoimi pełnomocnikami, a mianowicie:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le Comte de Münster, Prince de Derneburg, Son Ambassadeur à Paris.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence le Comte R. de Welsersheimb, Son Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

M. Alexandre Okolicsányi d'Okolicsna, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Auguste Beernaert, Son Ministre d'État, Président de la Chambre des Représentants;

M. le Comte de Grelle Rogier, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Chevalier Descamps, Sénateur.

Sa Majesté l'Empereur de Chine:

M. Yang Yu, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Chambellan Fr. E. de Bille, Son Envoyé. extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Londres.

Sa Majesté le Roi d'Espagne et en Son Nom, Sa Majesté la Reine-Régente du Royaume:

Son Excellence le Duc de Tetuan, Ancien Ministre des Affaires Étrangères;

M. W. Ramirez de Villa Urrutia, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Bruxelles;

M. Arthur de Baguer, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

M. Stanford Newel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Le Président des États-Unis Mexicains:

M. de Mier, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris;

M. Zenil, Ministre-Résident à Bruxelles.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Münster, księcia de Derneburg, Swego ambasadora w Paryżu;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę hrabiego R. de Welsersheimb, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

pana Aleksandra Okolicsányi de Okolicsna, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Augusta Beernaerta, Swego ministra stanu, prezydenta Izby reprezentantów,

pana hrabiego de Grelle Rogier, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana kawalera Descamps, senatora;

Najjaśniejszy Cesarz chiński:

pana Yang Yü, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu;

Najjaśniejszy Król duński:

Swego podkomorzego Fr. E. de Bille, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie;

Najjaśniejszy Król hiszpański i w Jego imieniu Najjaśniejsza Królowa Regentka Królestwa:

Jego Ekscellencyę księcia de Tetuan, byłego ministra spraw zagranicznych,

pana W. Ramirez de Villa Urrutia, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Brukseli,

pana Artura de Baguer, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

pana Stanforda Newel, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

pana de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu,

pana Zenil, ministra-rezydenta w Brukseli.

Le Président de la République Française:

M. Léon Bourgeois, Ancien Président du Conseil, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de la Chambre des Députés;

M. Georges Bihourd, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Hayes;

M. de Baron d'Estournelles de Constant, Ministre plénipotentiaire, Membre de la Chambre des Députés.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Leona Bourgeois, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Izby deputowanych,

pana Jerzego Bihourd, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana barona d'Estournelles de Constant, upełnomocnionego ministra, członka Izby deputowanych;

Sa Majesté la Reine du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes:

Sir Henry Howard, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Najjaśniejsza Królowa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi, Cesarzowa indyjska:

pana Henryka Howarda, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. N. Delyanni, Ancien Président du-Conseil, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris.

Najjaśniejszy Król Hellenów:

pana N. Delyanni, byłego Prezydenta Rady, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Nigra, Son Ambassadeur à Vienne, Sénateur du Royaume;

M. le Comte A. Zannini, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye;

M. le Commandeur Guido Pompilj, Député au Parlement Italien.

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Nigrę, Swego ambasadora w Wiedniu, senatora Królestwa,

pana hrabiego A. Zannini, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana komtura Gwidona Pompilj, członka parlamentu włoskiego;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

M. J. Motono, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Bruxelles.

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

pana J. Motono, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Brukseli;

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son Ministre d'État, Président du Gouvernement Grand-Ducal.

Jego Królewska Wysokość Wielki książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego;

Son Altesse le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. le Conseiller Privé Actuel de Staal, Ambassadeur de Russie à Londres.

Jego Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę rzeczywistego tajnego radcę pana de Staal, rosyjskiego ambasadora w Londynie;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Jonkheer A. P. C. van Karnebeek, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de la Seconde Chambre des États-Généraux;

M. le Général J. C. C. den Beer Poortugael, Ancien Ministre de la Guerre, Membre du Conseil d'État;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana Jonkheer A. P. C. van Karnebeek, byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

pana generała J. C. C. den Beer Poortugael, byłego ministra wojny, członka Rady stanu,

M. T. M. C. Asser, Membre du Conseil d'État;

M. E. N. Rahusen, Membre de la Première Chambre des États-Généraux.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Aide de Camp Général Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg et à Stockholm.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

M. le Comte de Macedo, Pair du Royaume, Ancien Ministre de la Marine et des Colonies, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Madrid;

M. d'Ornellas et Vasconcellos, Pair du Royaume, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg;

M. le Comte de Selir, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

M. Alexandre Beldiman, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Jean N. Papiniu, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. le Conseiller Privé Actuel de Staal, Son Ambassadeur à Londres;

M. de Martens, Membre Permanent du Conseil du Ministère Impérial des Affaires Étrangères, Son Conseiller Privé;

Son Conseiller d'État Actuel de Basily, Chambellan, Directeur du Premier Département du Ministère Impérial des Affaires Étrangères.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

M. Miyatovitch, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Londres et à la Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

M. Phya Suriya Nuvatr, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg et à Paris;

M. Phya Visuddha Suriyasakti, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à la Haye et à Londres.

pana T. M. C. Asser, członka Rady stanu,

pana E. N. Rahusen, członka pierwszej Izby stanów generalnych;

Jego Cesarska Mość Schach perski:

Swego adjutanta generalnego Mirzę Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu i Sztokholmie;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

pana hrabiego Macedo, para Królestwa, byłego ministra marynarki i kolonii, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Madrycie,

pana d'Ornellas et Vasconcellos, para Królestwa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu,

pana hrabiego Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król rumuński:

pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Jean N. Papiniu, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę rzęczywistego tajnego radcę pana de Staal, Swego ambasadora w Londynie,

pana de Martens, stałego członka Rady cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych, Swego tajnego radcę,

Swego rzeczywistego radcę stanu de Basily, podkomorzego, naczelnika pierwszego departamentu cesarskiego Ministerstwa spraw zagranicznych;

Najjaśniejszy Król serbski:

pana Miyatovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

pana Phya Suriya Nuvatr, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu i Paryżu,

pana Phya Visuddha Suriyasakti, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i Londynie;

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège:

M. le Baron de Bildt, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Rome.

Le Conseil Fédéral Suisse:

M. le Dr. Arnold Roth, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Berlin.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Ancien Ministre des Affaires Étrangères, Membre de Son Conseil d'État;

Noury Bey, Secrétaire-Général au Ministère des Affaires Étrangères.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. le Dr. Dimitri Stancioff, Agent Diplomatique à St. Pétersbourg;

M. le Major Christo Hessaptchieff, Attaché Militaire à Belgrade.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1.

Les bâtiments-hôpitaux militaires, c'est-à-dire les bâtiments construits ou aménagés par les Etats spécialement et uniquement en vue de porter secours aux blessés, malades et naufragés, et dont les noms auront été communiqués, à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage, aux Puissances belligérantes, sont respectés et ne peuvent être capturés pendant la durée des hostilités.

Ces bâtiments ne sont pas non plus assimilés aux navires de guerre au point de vue de leur séjour dans un port neutre.

Article 2.

Les bâtiments hospitaliers, équipés en totalité ou en partie aux frais des particuliers ou des sociétés de secours officiellement reconnues, sont également respectés et exempts de capture, si la Puissance belligérante dont ils dépendent, leur a donné une commission officielle et en a notifié les noms à la Puissance adverse à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage.

Ces navires doivent être porteurs d'un document de l'autorité compétente déclarant qu'ils ont été soumis à son contrôle pendant leur armement et à leur départ final.

Najjaśniejszy Król szwedzki i norweski:

pana barona de Bildt, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie;

Rada związkowa szwajcarska:

pana Dr. Arnolda Rotha, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana paszę, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Swej Rady stanu,

Noury Bey, sekretarza generalnego w Ministerstwie spraw zagranicznych;

Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Dra Dimitriego Stancioffa, agenta dyplomatycznego w Petersburgu,

pana majora Christo Hessapczieff, attaché wojskowego w Belgradzie;

którzy udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na postanowienia następujące:

Artykuł 1.

Wojskowe okręty szpitalne, zbudowane lub urządzone przez państwo jedynie i wyłącznie w tym celu, aby nieść pomoc rannym, chorym i rozbitkom, należy przy rozpoczęciu lub w czasie trwania kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed ich użyciem, zgłosić u Mocarstw wojujących po imieniu i nazwisku; okręty te należy szanować a w czasie trwania kroków nieprzyjacielskich nie wolno ich zabierać.

Co do zatrzymywania się w portach neutralnych nie należy okrętów tych traktować na równi z okrętami wojennymi.

Artykuł 2.

Okręty szpitalne, urządzone całkiem lub częściowo na koszt osób prywatnych lub urzędownie uznanych towarzystw humanitarnych, należy także szanować i zabierać ich nie wolno, jeżeli Mocarstwo wojujące, do którego należą, wystawi dla nich urzędowe poświadczenie a ich nazwy poda do wiadomości przeciwnikowi przy rozpoczęciu lub w toku kroków wojennych, w każdym razie jednak przed jakiemkolwiek ich użyciem.

Okręty te muszą posiadać wystawione przez właściwą władzę poświadczenie, że w czasie urządzenia i wypuszczenia na morze znajdowały się pod jej dozorem.

Article 3.

Les bâtiments hospitaliers, équipés en totalité ou en partie aux frais des particuliers ou des sociétés officiellement reconnues de pays neutres, sont respectés et exempts de capture, si la Puissance neutre dont ils dépendent leur a donné une commission officielle et en a notifié les noms aux Puissances belligérantes à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage.

Article 4.

Les bâtiments qui sont mentionnés dans les art. 1, 2 et 3, porteront secours et assistance aux blessés, malades et naufragés des belligérants sans distinction de nationalité.

Les Gouvernements s'engagent à n'utiliser ces bâtiments pour aucun but militaire.

Ces bâtiments ne devront gêner en aucune manière les mouvements des combattants.

Pendant et après le combat, ils agiront à leurs risques et périls.

Les belligérants auront sur eux le droit de contrôle et de visite; ils pourront refuser leur concours, leur enjoindre de s'éloigner, leur imposer une direction déterminée et mettre à bord un commissaire, même les détenir, si la gravité des circonstances l'exigeait.

Autant que possible, les belligérants inscriront sur le journal de bord des bâtiments hospitaliers les ordres qu'ils leur donneront.

Article 5.

Les bâtiments-hôpitaux militaires seront distingués par une peinture extérieure blanche avec une bande horizontale verte d'un mètre et demi de largeur environ.

Les bâtiments qui sont mentionnés dans les articles 2 et 3, seront distingués par une peinture extérieure blanche avec une bande horizontale rouge d'un mètre et demi de largeur environ.

Les embarcations des bâtiments qui viennent d'être mentionnés, comme les petits bâtiments qui pourront être affectés au service hospitalier, se distingueront par une peinture analogue.

Tous les bâtiments hospitaliers se feront reconnaître en hissant, avec leur pavillon national, le pavillon blanc à croix rouge prévu par la Convention de Genève.

Article 6.

Les bâtiments de commerce, yachts ou embarcations neutres, portant ou recueillant des blessés,

Artykuł 3.

Okręty szpitalne, urządzone całkowicie lub częściowo na koszt osób prywatnych lub urzędownie uznanych towarzystw humanitarnych w państwach neutralnych, należy szanować i nie wolno ich zabierać, jeżeli Mocarstwo neutralne, do którego należą, udzieliło im urzędowego poświadczenia i Mocarstwom wojującym podało do wiadomości ich nazwy przy rozpoczęciu lub w toku kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed ich użyciem.

Artykuł 4.

Wymienione w artykułach 1., 2. i 3. okręty winny rannym, chorym i rozbitkom stron wojujących bez względu na przynależność państwową udzielać pomocy i opieki.

Rządy zobowiązują się nie używać tych okrętów do żadnych celów wojskowych.

Okręty te nie mogą w żaden sposób przeszkadzać ruchom walczących.

W czasie bitwy i po bitwie działają na własne niebezpieczeństwo.

Strony wojujące mają prawo je dozorować i przeszukiwać; mogą one nie przyjąć ich pomocy, rozkazać im, aby się oddaliły, nakazać im pewien kierunek drogi, ustanowić komisarza na ich pokładzie a nawet je przytrzymać, jeżeli bardzo ważne okoliczności tego wymagają.

Strony wojujące winny rozkazy dane okrętom szpitalnym zaciągać o ile możności do ich dziennika okrętowego.

Artykuł 5.

Wojskowe okręty szpitalne należy oznaczyć na zewnątrz białem malowidłem, na którem biegnie poziomo zielony około półtora metra szeroki pas.

Wymienione w artykułach 2. i 3. okręty należy oznaczyć na zewnątrz białem malowidłem i poziomym około półtora metra szerokim czerwonym pasem.

Łodzie tych okrętów oraz małe statki, używane do służby szpitalnej, muszą być oznaczone podobnem pomalowaniem.

Wszystkie okręty szpitalne należy uczynić w ten sposób łatwymi do poznania, że obok flagi narodowej powiewać ma na nich przewidziana w układzie genewskim biała flaga z czerwonym krzyżem.

Artykuł 6.

Okręty handlowe, jachty lub łodzie neutralne, które mają lub przyjmują na pokład rannych, chorych

des malades ou des naufragés des belligérants, ne peuvent être capturés pour le fait de ce transport, mais ils restent exposés à la capture pour les violations de neutralité qu'ils pourraient avoir commises.

Article 7.

Le personnel religieux, médical et hospitalier de tout bâtiment capturé est inviolable et ne peut être fait prisonnier de guerre. Il emporte, en quittant le navire, les objets et les instruments de chirurgie qui sont sa propriété particulière.

Ce personnel continuera à remplir ses fonctions tant que cela sera nécessaire et il pourra ensuite se retirer lorsque le commandant en chef le jugera possible.

Les belligérants doivent assurer à ce personnel tombé entre leurs mains la jouissance intégrale de son traitement.

Article 8.

Les marins et les militaires embarqués blessés ou malades, à quelque nation qu'ils appartiennent, seront protégés et soignés par les capteurs.

Article 9.

Sont prisonniers de guerre les naufragés, blessés ou malades, d'un belligérant qui tombent au pouvoir de l'autre. Il appartient à celui-ci de décider, suivant les circonstances, s'il convient de les garder, de les diriger sur un port de sa nation, sur un port neutre ou même sur un port de l'adversaire. Dans ce dernier cas, les prisonniers ainsi rendus à leur pays ne pourront servir pendant la durée de la guerre.

Article 10.

(Exclu.)

Article 11.

Les règles contenues dans les articles ci-dessus ne sont obligatoires que pour les Puissances contractantes, en cas de guerre entre deux ou plusieurs d'entre elles.

Les dites règles cesseront d'être obligatoires du moment où, dans une guerre entre des Puissances contractantes, une Puissance non contractante se joindrait à l'un des belligérants.

Article 12.

La présente Convention sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

lub rozbitków stron wojujących, nie mogą być zabrane z powodu takiego transportu, narażają się jednak na zabranie w tym wypadku, jeżeli dopuszczą się naruszenia neutralności.

Artykuł 7.

Personal duchowny, lekarski i szpitalny zabranych okrętów jest nietykalny i nie wolno brać go do niewoli. Jest on uprawniony opuszczając okręt zabrać ze sobą przedmioty i chirurgiczne instrumenty, stanowiące jego własność prywatną.

Winien jednak tenże personal służbę swoją pełnić nadal tak długo, jak potrzeba i wolno mu się cofnąć dopiero wtedy, gdy wódz naczelny uzna to za dopuszczalne.

Strony wojujące są obowiązane zapewnić temu personalowi, jeżeli wpadnie w ich ręce, pełny pobór ich płac.

Artykuł 8.

Strona, która okręt zabiera, winna znajdujących się na pokładzie marynarzy i żołnierzy ranionych lub chorych chronić i pielęgnować bez względu na narodowość.

Artykuł 9.

Rozbitki, ranni i chorzy jednej ze stron walczących, którzy wpadną w ręce drugiej strony, są jeńcami wojennymi. Stronie, która ich wzięła do niewoli, wolno stosownie do okoliczności zatrzymać ich lub odesłać do jednego ze swoich portów, do portu neutralnego, albo nawet do portu przeciwnika. W tym ostatnim wypadku nie wolno jeńcom wojennym w ten sposób do ojczyzny odesłanym służyć przez czas trwania wojny.

Artykuł 10.

(Odpadł.)

Artykuł 11.

Postanowienia, objęte poprzedzającymi artykułami, obowiązują tylko Mocarstwa kontraktujące w razie wojny między dwoma lub więcej z pośród nich.

Postanowienia te przestają obowiązywać, skoro we wojnie między Mocarstwami kontraktującemi przyłączy się do jednej ze stron wojujących Mocarstwo niekontraktujące.

Artykuł 12.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najwcześniej.

Les ratifications seront déposées à la Haye.

Il sera dressé du dépôt de chaque ratification un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à toutes les Puissances contractantes.

Article 13.

Les Puissances non signataires, qui auront accepté la Convention de Genève du 22 août 1864, sont admises à adhérer à la présente Convention.

Elles auront, à cet effet, à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Article 14.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties Contractantes dénonçât la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à la Haye, le vingt-neuf juillet mil huit cent quatre-vingt dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

Pour l'Allemagne: (l.s.) Münster Derneburg.
Sous réserve de l'article 10.

Pour l'Autriche-Hongrie: (l.s.) Welsersheimb.
(l.s.) Okolicsányi.

Pour la Belgique: (l.s.) A. Beernaert.
(l.s.) Comte de Grelle Rogier.
(l.s.) Chr. Descamps.

Pour la Chine: (l.s.) Yang Yu.

Pour le Danemark: (l.s.) F. Bille.

Pour l'Espagne: (l.s.) El Duque de Tetuan.
(l.s.) W. R. de Villa Urrutia
Arturo de Baguer.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego należy sporządzić protokół i przesłać jego uwierzytelniony odpis drogą dyplomatyczną wszystkim Mocarstwom kontraktującym.

Artykuł 13.

Mocarstwa nie podpisane, które jednakowoż przyjęły układ genewski z dnia 22. sierpnia 1864, mogą przystąpić później do niniejszego układu.

W tym celu winny one oznajmić swe przystąpienie Mocarstwom kontraktującym w pisemnem doniesieniu, wystosowanem do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten zawiadomi wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Artykuł 14.

W razie, jeżeliby jedna ze Stron kontraktujących wypowiedziała układ niniejszy, natenczas wypowiedzenie to weszłoby w życie dopiero w rok po uwiadomieniu, wystosowanem na piśmie do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten uwiadomi niezwłocznie wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Wypowiedzenie odnosi się tylko do tego Mocarstwa, które je wniosło.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Hadze, dnia dwudziestego dziewiątego lipca roku tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Za Niemcy: (l. s.) Münster Derneburg.
Z zastrzeżeniem do artykułu 10.

Za Austro-Węgry:
(l. s.) Welsersheimb.
(l. s.) Okolicsányi.

Za Belgię: (l. s.) Beernaert.
(l. s.) Comte de Grelle Rogier.
(l. s.) Chr. Descamps.

Za Chiny: (l. s.) Yang Yü.

Za Danię: (l. s.) F. Bille.

Za Hiszpanię: (l. s.) El Duque de Tetuan.
(l. s.) W. R. de Villa Urrutia.
(l. s.) Arturo de Baguer.

Pour les États-Unis d'Amérique:	(l.s.) Stanford Newel. Sous réserve de l'article 10.
Pour les États-Unis Mexicains:	(l.s.) A. de Mier. (l.s.) J. Zenil.
Pour la France:	(l.s.) Léon Bourgeois. (l.s.) G. Bihourd. (l.s.) d'Estournelles de Constant.
Pour la Grande-Bretagne et l'Irlande:	(l.s.) Henry Howard. Sous réserve de l'article 10.
Pour la Grèce:	(l.s.) N. Delyanni.
Pour l'Italie:	(l.s.) Nigra. (l.s.) A. Zannini. (l.s.) G. Pompilj.
Pour le Japon:	(l.s.) I. Motono.
Pour le Luxembourg:	(l.s.) Eyschen.
Pour le Monténégro:	(l.s.) Staal.
Pour les Pays-Bas:	(l.s.) v. Karnebeek. (l.s.) den Beer Poortugael. (l.s.) T. M. C. Asser. (l.s.) E. N. Rahusen.
Pour la Perse:	(l.s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.
Pour le Portugal:	(l.s.) Conde de Macedo. (l.s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l.s.) Conde de Selir.
Pour la Roumanie:	(l.s.) A. Beldiman. (l.s.) J. N. Papiniu.
Pour la Russie:	(l.s.) Staal. (l.s.) Martens. (l.s.) A. Basily.
Pour la Serbie:	(l.s.) Chedo Miyatovitch.

Za Stany zjednoczone amerykańskie:	(l. s.) Stanford Newel. Z zastrzeżeniem do artykułu 10.
Za Stany zjednoczone meksykańskie:	(l. s.) A. de Mier. (l. s.) J. Zenil.
Za Francyę:	(l. s.) Léon Bourgeois. (l. s.) G. Bihourd. (l. s.) d'Estournelles de Constant.
Za Wielką Brytanię i Irlandyę:	(l. s.) Henry Howard. Z zastrzeżeniem do artykułu 10.
Za Grecyę:	(l. s.) N. Delyanni.
Za Włochy:	(l. s.) Nigra. (l. s.) A. Zannini. (l. s.) G. Pompilj.
Za Japonię:	(l. s.) I. Motono.
Za Luksemburg:	(l. s.) Eyschen.
Za Czarnogórę:	(l. s.) Staal.
Za Niderlandy:	(l. s.) Karnebeek. (l. s.) den Beer Poortugael. (l. s.) T. M. C. Asser. (l. s.) E. N. Rahusen.
Za Persyę:	(l. s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.
Za Portugalię:	(l. s.) Conde de Macedo. (l. s.) Agostinho d' Ornellas de Vasconcellos. (l. s.) Conde de Selir.
Za Rumunię:	(l. s.) A. Beldiman. (l. s.) J. N. Papiniu.
Za Rosyę:	(l. s.) Staal. (l. s.) Martens. (l. s.) A. Basily.
Za Serbię:	(l. s.) Chedo Miyatovicz.

Pour le Siam:	(l.s.) Phya Suriya Nuvatr. (l.s.) Visuddha.	Za Siam:	(l. s.) Phya Suriya Nuvatr. (l. s.) Visuddha.
Pour les Royaumes Unis de Suède et de Norvège:	(l.s.) Bildt.	Za zjednoczone Królestwa Szwecyi i Norwegii:	(l. s.) Bildt.
Pour la Suisse:	(l.s.) Roth.	Za Szwajcaryę:	(l. s.) Roth.
Pour la Turquie:	(l.s.) Turkhan. (l.s.) Mehemed Noury. Sous réserve del'article10.	Za Turcyę:	(l. s.) Turkhan. (l. s.) Mehemed Noury. Z zastrzeżeniem do artykułu 10.
Pour la Bulgarie:	(l.s.) D. Stancioff. (l.s.) Major Hessaptchieff.	Za Bułgaryę:	(l. s.) D. Stancioff. (l. s.) Major Hessapczieff.

Nos visis perpensisque conventionis huius articulis illos omnes et singulos ratos gratosque habere hisce profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem et robur praesentes ratificationis tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Viennae die decimo mensis Junii anno millesimo nongentesimo, regnorum Nostrorum quinquagesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Agenor Comes **Gołuchowski** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesarae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Julius liber Baro a **Zwiedinek** m. p.

Ablegatus Extraordinarius et Minister plenipotentiarius.

Układ ten ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go wszystkie Mocarstwa, które układ ten podpisały, i że przystąpiły do niego ponadto następujące państwa: Argentyna, Boliwia, Brazylia, Chile, Kolumbia, Korea, Kuba, Rzeczpospolita dominikańska, Ekwador, Gwatemala, Haïti, Honduras, Nikaragwa, Panama, Paragwaj, Peru, Salwador, Urugwaj i Wenezuela.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

176.

Oświadczenia z dnia 29. lipca 1899

a) w sprawie zakazu używania pocisków z duszącymi lub trującymi gazami i
b) w sprawie zakazu używania pocisków, które w ludzkiem ciele łatwo się rozszerzają lub rozpłaszczają.

(Oświadczenia I. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisane w Hadze dnia 29. lipca 1899, ratyfikowane przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 10. czerwca 1900, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 4. września 1900.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum fine mitigandorum, quoad fieri potest malorum belli Plenipotentiarii Nostri et reliquorum Regiminum Plenipotentiarii, qui consiliis desuper Hagae Comitum habitis intererant, declarationes tres inierunt et signaverunt tenoris sequentis:*)

*) Trzecie oświadczenie, ułożone na pierwszej konferencyi pokojowej z roku 1899, którem zabroniono rzucania pocisków i materyałów wybuchowych z balonów powietrznych, zawarto tylko na przeciąg pięciu lat; oświadczenie to nie zostało przez Austro-Węgry odnowione i wobec tego nie obowiązuje.

(Tekst pierwotny.)

Déclaration.

Les soussignés, Plénipotentiaires des Puissances représentées à la Conférence Internationale de la Paix à La Haye, dûment autorisés à cet effet par leurs Gouvernements,

s'inspirant des sentiments qui ont trouvé leur expression dans la Déclaration de St. Pétersbourg du $\frac{\text{29 Novembre}}{\text{11 Décembre}}$ 1868,

déclarent:

Les Puissances contractantes s'interdisent l'emploi de projectiles qui ont pour but unique de répandre des gaz asphyxiants ou délétères.

La présente Déclaration n'est obligatoire que pour les Puissances contractantes, en cas de guerre entre deux ou plusieurs d'entre Elles.

Elle cessera d'être obligatoire du moment où dans une guerre entre des Puissances contractantes, une Puissance non contractante se joindrait à l'un des belligérants.

La présente Déclaration sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Il sera dressé du dépôt de chaque ratification un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à toutes les Puissances contractantes.

Les Puissances non signataires pourront adhérer à la présente Déclaration. Elles auront, à cet effet, à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties Contractantes dénonçât la présente Déclaration, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Déclaration et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à La Haye, le vingt neuf juillet mil huit cent quatre-vingt dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes,

(Przekład.)

Oświadczenie.

Podpisani pełnomocnicy Mocarstw, reprezentowanych na międzynarodowej konferencyi pokojowej w Hadze, upoważnieni do tego w należyty sposób przez swe Rządy,

ożywieni uczuciami, które znalazły swój wyraz w deklaracyi petersburskiej z dnia $\frac{\text{29. listopada}}{\text{11. grudnia}}$ 1868,

oświadczają:

Mocarstwa układ zawierające zrzekają się używania takich pocisków, których jedynym celem jest rozszerzanie duszących lub zatrutych gazów.

Oświadczenie to obowiązuje tylko Mocarstwa kontraktujące w razie wojny między dwoma lub więcej z pośród nich.

Przestaje ono obowiązywać, skoro w wojnie między Mocarstwami kontraktującemi przyłączy się do jednej ze stron wojujących Mocarstwo niekontraktujące.

Oświadczenie niniejsze winno być ratyfikowane jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego należy sporządzić protokół i przesłać jego uwierzytelniony odpis drogą dyplomatyczną wszystkim Mocarstwom kontraktującym.

Mocarstwa nie podpisujące mogą przystąpić później do niniejszego oświadczenia. W tym celu winny one oznajmić swe przystąpienie Mocarstwom kontraktującym w pisemnem doniesieniu, wystosowanem do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten zawiadomi wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

W razie, jeżeliby jedna z wysokich Stron kontraktujących wypowiedziała oświadczenie niniejsze, natenczas wypowiedzenie to stałoby się skutecznem dopiero w rok po uwiadomieniu, wystosowanem na piśmie do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten uwiadomi niezwłocznie wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Wypowiedzenie to odnosi się tylko do tego Mocarstwa, które je wniosło.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Hadze dnia dwudziestego dziewiątego lipca roku tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą

seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

Pour l'Allemagne: (l.s.) Münster Derneburg.

Pour l'Autriche-Hongrie: (l.s.) Welsersheimb.
(l.s.) Okolicsányi.

Pour la Belgique: (l.s.) A. Beernaert.
(l.s.) Comte de Grelle Rogier.
(l.s.) Chr. Descamps.

Pour la Chine: (l.s.) Yang Yu.

Pour le Danemark: (l.s.) F. Bille.

Pour l'Espagne: (l.s.) El Duque de Tetuan.
(l.s.) W.R. de Villa Urrutia.
(l.s.) Arturo de Baguer.

Pour les Etats-Unis Mexicains: (l.s.) A. de Mier.
(l.s.) J. Zenil.

Pour la France: (l.s.) Léon Bourgeois.
(l.s.) G. Bihourd.
(l.s.) d'Estournelles de Constant.

Pour la Grèce: (l.s.) N. Delyanni.

Pour l'Italie: (l.s.) Nigra.
(l.s.) A. Zannini.
(l.s.) G. Pompilj.

Pour le Japon: (l.s.) I. Motono.

Pour le Luxembourg: (l.s.) Eyschen.

Pour le Monténégro: (l.s.) Staal.

Pour les Pays-Bas: (l.s.) v. Karnebeek.
(l.s.) den Beer Poortugael.
(l.s.) T. M. C. Asser.
(l.s.) E. N. Rahusen.

Pour la Perse: (l.s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.

przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Za Niemcy: (l. s.) Münster Derneburg.

Za Austro-Węgry: (l. s.) Welsersheimb.
(l. s.) Okolicsányi.

Za Belgię: (l. s.) Beernaert.
(l. s.) Comte de Grelle Rogier.
(l. s.) Chr. Descamps.

Za Chiny: (l. s.) Yang Yu.

Za Danię: (l. s.) F. Bille.

Za Hiszpanię: (l. s.) El Duque de Tetuan.
(l. s.) W. R. de Villa Urrutia.
(l. s.) Arturo de Baguer.

Za Stany zjednoczone meksykańskie: (l. s.) A. de Mier.
(l. s.) J. Zenil.

Za Francyę: (l. s.) Léon Bourgeois.
(l. s.) G. Bihourd.
(l. s.) d'Estournelles de Constant.

Za Grecyę: (l. s.) N. Delyanni.

Za Włochy: (l. s.) Nigra.
(l. s.) A. Zannini.
(l. s.) G. Pompilj.

Za Japonię: (l. s.) I. Motono.

Za Luksemburg: (l. s.) Eyschen.

Za Czarnogórę: (l. s.) Staal.

Za Niderlandy: (l. s.) Karnebeek.
(l. s.) den Beer Poortugael
(l. s.) T. M. C. Asser.
(l. s.) E. N. Rahusen.

Za Persyę: (l. s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.

Pour le Portugal:	(l.s.) Conde de Macedo. (l.s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l.s.) Conde de Selir.
Pour la Roumanie:	(l.s.) A. Beldiman. (l.s.) J. N. Papiniu.
Pour la Russie:	(l.s.) Staal. (l.s.) Martens. (l.s.) A. Basily.
Pour la Serbie:	(l.s.) Chedo Miyatovitch.
Pour le Siam:	(l.s.) Phya Suriya Nuvatr. (l.s.) Visuddha.
Pour les Royaumes Unis de Suède et de Norvège:	(l.s.) Bildt.
Pour la Suisse:	(l.s.) Roth.
Pour la Turquie:	(l.s.) Turkhan. (l.s.) M. Noury. (l.s.) Abdullah. (l.s.) R. Mehemmed.
Pour la Bulgarie:	(l.s.) D. Stancioff. (l.s.) Major Hessaptchieff.

Za Portugalię	(l. s.) Conde de Macedo. (l. s.) Agostinho d'Ornellas de Vasconcellos. (l. s.) Conde de Selir.
Za Rumunię:	(l. s.) A. Beldiman. (l. s.) J. N. Papiniu.
Za Rosyę:	(l. s.) Staal. (l. s.) Martens. (l. s.) A. Basily.
Za Serbię:	(l. s.) Chedo Miyatovicz.
Za Siam:	(l. s.) Phya Suriya Nuvatr. (l. s.) Visuddha.
Za zjednoczone królestwa Szwecyi i Norwegii:	(l. s.) Bildt.
Za Szwajcaryę:	(l. s.) Roth.
Za Turcyę:	(l. s.) Turkhan. (l. s.) M. Noury. (l. s.) Abdullah. (l. s.) R. Mehemmed.
Za Bułgaryę:	(l. s.) D. Stancioff. (l. s.) Major Hessapczieff.

Déclaration.

Les soussignés, Plénipotentiaires des Puissances représentées à la Conférence Internationale de la Paix à la Haye, dûment autorisés à cet effet par leurs Gouververnements,

s'inspirant des sentiments qui ont trouvé leur expression dans la Déclaration de St. Pétersbourg du $\frac{29 \text{ Novembre}}{11 \text{ Décembre}}$ 1868,

déclarent:

Les Puissances contractantes s'interdisent l'emploi de balles qui s'épanouissent ou s'aplatissent facilement dans le corps humain, telles que les balles à enveloppe dure dont l'enveloppe ne couvrirait pas entièrement le noyau ou serait pourvue d'incisions.

La présente Déclaration n'est obligatoire que pour les Puissances contractantes, en cas de guerre entre deux ou plusieurs d'entre Elles.

Elle cessera d'être obligatoire du moment ou dans une guerre entre des Puissances contractantes,

Oświadczenie.

Podpisani pełnomocnicy Mocarstw, reprezentowanych na międzynarodowej konferencyi pokojowej w Hadze, upoważnieni do tego w należyty sposób przez swe Rządy,

ożywieni uczuciami, które znalazły swój wyraz w deklaracyi petersburskiej z dnia $\frac{29. \text{ listopada}}{11. \text{ grudnia}}$ 1868,

oświadczają:

Mocarstwa układ zawierające zrzekają się używania pocisków, które w ludzkiem ciele łatwo się rozszerzają lub rozpłaszczają, jako to: pocisków o twardym płaszczu, nie osłaniającym całkowicie jądra albo zaopatrzonym w zacięcia.

Oświadczenie to obowiązuje tylko Mocarstwa kontraktujące w razie wojny między dwoma lub więcej z pośród nich.

Przestaje ono obowiązywać, skoro w wojnie między Mocarstwami kontraktującemi przyłączy się

une Puissance non contractante se joindrait à l'un des belligérants.

La présente Déclaration sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Il sera dressé du dépôt de chaque ratification un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise par la voie diplomatique à toutes les Puissances contractantes.

Les Puissances non signataires pourront adhérer à la présente Déclaration. Elles auront, à cet effet, à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties Contractantes dénonçât la présente Déclaration, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Déclaration et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à La Haye, le vingt neuf juillet mil huit cent quatre-vingt dix-neuf, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

Pour l'Allemagne:	(l.s.) Münster Derneburg.
Pour l'Autriche-Hongrie:	(l.s.) Welsersheimb. Okolicsányi.
Pour la Belgique:	(l.s.) A. Beernaert. (l.s.) Comte de Grelle Rogier. (l.s.) Chr. Descamps.
Pour la Chine:	(l.s.) Yang Yu.
Pour le Danemark:	(l.s.) F. Bille.
Pour l'Espagne:	(l.s.) El Duque de Tetuan. (l.s.) W. R. de Villa Urrutia. (l.s.) Arturo de Baguer.
Pour les Etats-Unis Mexicains:	(l.s.) A. de Mier. (l.s.) J. Zenil.

do jednej ze stron wojujących Mocarstwo niekontraktujące.

Oświadczenie niniejsze winno być ratyfikowane jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do złożenia każdego dokumentu ratyfikacyjnego należy sporządzić protokół i przesłać jego uwierzytelniony odpis drogą dyplomatyczną wszystkim Mocarstwom kontraktującym.

Mocarstwa nie podpisujące mogą przystąpić później do niniejszego oświadczenia. W tym celu winny one oznajmić swe przystąpienie Mocarstwom kontraktującym w pisemnem doniesieniu, wystosowanem do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten zawiadomi wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

W razie, jeżeliby jedna z Wysokich Stron kontraktujących wypowiedziała oświadczenie niniejsze, natenczas wypowiedzenie to stałoby się skutecznem dopiero w rok po uwiadomieniu, wystosowanem na piśmie do Rządu niderlandzkiego, o którem Rząd ten uwiadomi niezwłocznie wszystkie inne Mocarstwa kontraktujące.

Wypowiedzenie to odnosi się tylko do tego Mocarstwa, które je wniosło.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Hadze dnia dwudziestego dziewiątego lipca roku tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Za Niemcy:	(l. s.) Münster Derneburg.
Za Austro-Węgry:	(l. s.) Welsersheimb. (l. s.) Okolicsányi.
Za Belgię:	(l. s.) Beernaert. (l. s.) Comte pe Grelle Rogier. (l. s.) Chr. Descamps.
Za Chiny:	(l. s.) Yang Yu.
Za Danię:	(l. s.) F. Bille.
Za Hiszpanię:	(l. s.) El Duque de Tetuan. (l. s.) W. R. de Villa Urrutia. (l. s. Arturo de Baguer.
Za Stany zjednoczone meksykańskie:	(l. s.) A. de Mier. (l. s.) J. Zenil.

Pour la France:	(l.s.) Léon Bourgeois. (l.s.) G. Bihourd. (l.s.) D'Estournelles de Constant.	Za Francyę:	(l. s.) Léon Bourgeois. (l. s.) G. Bihourd. (l. s.) d'Estournelles de Constant.
Pour la Grèce:	(l.s.) N. Delyanni.	Za Grecyę:	(l. s.) N. Delyanni.
Pour l'Italie:	(l.s.) Nigra. (l.s.) A. Zannini. (l.s.) G. Pompilj.	Za Włochy:	(l. s.) Nigra. (l. s.) A. Zannini. (l. s.) G. Pompilj.
Pour le Japon:	(l.s.) I. Motono.	Za Japonię:	(l. s.) I. Motono.
Pour le Luxembourg:	(l.s.) Eyschen.	Za Luksemburg:	(l. s.) Eyschen.
Pour le Monténégro:	(l.s.) Staal.	Za Czarnogórę:	(l. s.) Staal.
Pour les Pays-Bas:	(l.s.) v. Karnebeek. (l.s.) den Beer Poortugael. (l.s.) T. M. C. Asser. (l.s.) E. N. Rahusen.	Za Niderlandy:	(l. s.) Karnebeek. (l. s.) den Beer Poortugael. (l. s.) T. M. C. Asser. (l. s.) E. N. Rahusen.
Pour la Perse:	(l.s.) Mirza Riza Khan Arfa-ud-Dovleh	Za Persyę:	(l. s.) Mirza Riza Khan, Arfa-ud-Dovleh.
Pour la Roumanie:	(l.s.) A. Beldiman. (l.s.) J. N. Papiniu.	Za Rumunię:	(l. s.) A. Beldiman. (l. s.) J. N. Papiniu.
Pour la Russie:	(l.s.) Staal. (l.s.) Martens. (l.s.) A. Basily.	Za Rosyę:	(l. s.) Staal. (l. s.) Martens. (l. s.) A. Basily.
Pour la Serbie:	(l.s.) Chedo Miyatovitch.	Za Serbię:	(l. s.) Chedo Miyatovicz.
Pour le Siam:	(l.s.) Phya Suriya Nuvatr. (l.s.) Visuddha.	Za Siam:	(l. s.) Phya Suriya Nuvatr. (l. s.) Visuddha.
Pour les Royaumes Unis de Suède et de Norvège:	(l.s.) Bildt.	Za zjednoczone królestwa Szwecyi i Norwegii:	(l. s.) Bildt.
Pour la Suisse:	(l.s.) Roth.	Za Szwajcaryę:	(l. s.) Roth.
Pour la Turquie:	(l.s.) Turkhan. (l.s.) M. Noury. (l.s.) Abdullah. (l.s.) R. Mehemmed.	Za Turcyę:	(l. s.) Turkhan. (l. s.) M. Noury. (l. s.) Abdullah. (l. s.) R. Mehemmed.
Pour la Bulgarie:	(l.s.) D. Stancioff. (l.s.) Major Hessaptchieff.	Za Bułgaryę:	(l. s.) D. Stancioff. (l. s.) Major Hessapczieff.

Nos visis perpensisque declarationum harum stipulationibus, illas omnes et singulas ratas gratasque habere hisce profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem et robur praesentes ratificationis tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro appresso muniri jussimus.

Dabantur Viennae die decimo mensis Junii anno millesimo nongentesimo, regnorum Nostrorum quinquagesimo secundo.

L

Franciscus Josephus m. p.

Agenor Comes **Gołuchowski** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Julius liber baro a **Zwiedinek** m. p.

Ablegatus Extraordinarius et Minister plenipotentiarius.

Obydwa te oświadczenia ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały je wszystkie Mocarstwa, które je podpisały, i że przystąpiła do nich nadto Wielka Brytania, zaś do oświadczenia *b)* w sprawie zakazu używania pocisków, które w ludzkiem ciele łatwo się rozpłaszczają lub rozszerzają, także Portugalia.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Sturgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

177.

Układ z dnia 18. października 1907

w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych.

(I. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze, dnia 18. października 1907. ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość. dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum eum in finem, quo facilius dissensiones inter varias nationes emergentes quiete atque amicabiliter componantur inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, nova conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

I.

Convention pour le règlement pacifique de conflits internationaux.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; Sa Majesté l'Empereur de Chine; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

I.

Układ celem pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Najjaśniejszy Cesarz chiński; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska: Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

Animés de la ferme volonté de concourir au maintien de la paix générale;

Résolus à favoriser de tous leurs efforts le règlement amiable des conflits internationaux;

Reconnaissant la solidarité qui unit les membres de la société des nations civilisées;

Voulant étendre l'empire du droit et fortifier le sentiment de la justice internationale:

Convaincus que l'institution permanente d'une juridiction arbitrale accessible à tous, au sein des Puissances indépendantes, peut contribuer efficacement à ce résultat;

Considérant les avantages d'une organisation générale et régulière de la procédure arbitrale;

Estimant avec l'Auguste Initiateur de la Conférence internationale de la Paix qu'il importe de consacrer dans un accord international les principes d'équité et de droit sur lesquels reposent la sécurité des Etats et le bien-être des peuples;

Désireux, dans ce but, de mieux assurer le fonctionnement pratique des Commissions d'enquête et des tribunaux d'arbitrage et de faciliter le recours à la justice arbitrale lorsqu'il s'agit de litiges de nature à comporter une procédure sommaire;

Ont jugé nécessaire de reviser sur certains points et de compléter l'oeuvre de la Première Conférence de la Paix pour le règlement pacifique des conflits internationaux;

Les Hautes Parties contractantes ont résolu de conclure une nouvelle Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

przejęci niezłomną wolą współdziałania w utrzymaniu powszechnego pokoju,

zdecydowani popierać wszystkiemi Swojemi siłami pokojowe załatwianie sporów międzynarodowych,

uznając solidarność, łączącą członków społeczności cywilizowanych narodów,

chcąc rozszerzyć panowanie prawa i wzmocnić poczucie międzynarodowej sprawiedliwości,

przekonani, że trwałe urządzenie przystępnego dla wszystkich sądownictwa rozjemczego w łonie niezawisłych mocarstw może się skutecznie przyczynić do osiągnięcia tego rezultatu,

rozważając korzyści powszechnego i prawidłowego urządzenia postępowania rozjemczego,

podzielając zapatrywanie dostojnego projektodawcy międzynarodowej konferencyi pokojowej, że rzeczą wielkiej wagi jest ustalenie w drodze międzynarodowej umowy zasad słuszności i prawa, na których polega bezpieczeństwo państw i dobrobyt ludów,

ożywieni chęcią uzyskania w tym celu większego bezpieczeństwa dla praktycznej działalności komisyi śledczych i sądów rozjemczych, oraz ułatwienia odwoływania się do sądownictwa rozjemczego w kwestyach spornych, nadających się do sumarycznego postępowania,

uznali za wskazane zrewidować w niektórych punktach oraz uzupełnić uskutecznione przez pierwszą konferencyę pokojową dzieło celem pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych.

Wysokie Strony umawiające się postanowiły zawrzeć w tym celu nowy układ, mianując Swymi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et de cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadnadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale Le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Sa Majesté l'Empereur de Chine:

Son Excellence M. Lou-Tseng-Tsiang, Son ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Tsien-Sun, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie:

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Iyana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Najjaśniejszy Cesarz chiński:

Jego Ekscellencyę pana Lou-Tseng-Tsiang, Swego nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Tsien-Sun, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères,

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagra-

Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de Mortera, député aux Cortès.

Le président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le Baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

nicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du Gouvernement Grand Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellenz Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para Królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgara Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie;

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonarda Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

M. Eugène Borel, colonel d'état - major général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Titre I.

Du maintien de la paix générale.

Article premier.

En vue de prévenir autant que possible le recours à la force dans les rapports entre les Etats, les Puissances contractantes conviennent d'employer tous leurs efforts pour assurer le règlement pacifique des différends internationaux.

Titre II.

Des bons offices et de la médiation.

Article 2.

En cas de dissentiment grave ou de conflit, avant d'en appeler aux armes, les Puissances con-

pana Eugéne Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu:

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentaluej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Tytuł pierwszy.

Utrzymanie powszechnego pokoju.

Artykuł 1.

Celem uniknięcia wedle możności odwoływania się do siły w stosunkach między państwami, oświadczają zgodnie Mocarstwa kontraktujące swą wolę podjęcia wszelkich starań w tym celu, aby zapewnić pokojowe załatwianie międzynarodowych kwestyi spornych.

Tytuł drugi.

Dobre usługi i pośrednictwo.

Artykuł 2.

Mocarstwa kontraktujące zgadzają się na to, aby w razie poważnej różnicy zdań lub w razie

tractantes conviennent d'avoir recours, en tant que les circonstances le permettront, aux bons offices ou à la médiation d'une ou de plusieurs Puissances amies.

Article 3.

Indépendamment de ce recours, le Puissances contractantes jugent utile et désirable qu'une ou plusieurs Puissances étrangères au conflit offrent de leur propre initiative, en tant que les circonstances s'y prêtent, leurs bons offices ou leur médiation aux Etats en conflit.

Le droit d'offrir les bons offices ou la médiation appartient aux Puissances étrangères au conflit, même pendant le cours des hostilités.

L'exercice de ce droit ne peut jamais être considéré par l'une ou l'autre des Parties en litige comme un acte peu amical.

Article 4.

Le rôle du médiateur consiste à concilier les prétentions opposées et à apaiser les ressentiments qui peuvent s'être produits entre les Etats en conflit.

Article 5.

Les fonctions du médiateur cessent du moment où il est constaté, soit par l'une des Parties en litige, soit par le médiateur lui-même, que les moyens de conciliation proposés par lui ne sont pas acceptés.

Article 6.

Les bons offices et la médiation, soit sur le recours des Parties en conflit, soit sur l'initiative des Puissances étrangères au conflit, ont exclusivement le caractère de conseil et n'ont jamais force obligatoire.

Article 7.

L'acceptation de la médiation ne peut avoir pour effet, sauf convention contraire, d'interrompre, de retarder ou d'entraver la mobilisation et autres mesures préparatoires à la guerre.

Si elle intervient après l'ouverture des hostilités, elle n'interrompt pas, sauf convention contraire, les opérations militaires en cours.

sporu, zanim chwycą za broń, zawezwać dobrych usług lub pośrednictwa zaprzyjaźnionego Mocarstwa lub kilku Mocarstw zaprzyjaźnionych, o ile tylko okoliczności na to zezwolą.

Artykuł 3.

Niezależnie od tego uważają Mocarstwa kontraktujące za pożyteczne i pożądane, aby jedno lub więcej Mocarstw, nie interesowanych w sporze, ofiarowało z własnej pobudki państwom, pozostającym w sporze, swoje dobre usługi lub pośrednictwo, o ile temu okoliczności sprzyjają.

Prawo zaofiarowania dobrych usług lub pośrednictwa przysługuje państwom, nie interesowanym w sporze, także w czasie trwania kroków nieprzyjacielskich.

Wykonania tego prawa nie może uważać nigdy żadna ze stron w sporze pozostających za krok nieprzyjazny.

Artykuł 4.

Zadanie pośrednika polega na tem, aby sprzeczne roszczenia wyrównać i nieporozumienia usunąć, jakie w danym razie powstały między państwami pozostającemi w sporze.

Artykuł 5.

Czynność pośrednika ustaje, skoro czy to jedna ze stron w sporze pozostających, czy to sam pośrednik skonstatuje, że środki porozumienia przezeń zaproponowane nie zostały przyjęte.

Artykuł 6.

Dobre usługi i pośrednictwo tak te, które przyszły do skutku na wezwanie stron pozostających w sporze, jak te, które zaofiarowały z własnego popędu Mocarstwa nie interesowane w sporze, mają jedynie tylko znaczenie rady, nigdy zaś nie mają mocy obowiązującej.

Artykuł 7.

Przyjęcie pośrednictwa nie może bez specyalnej umowy mieć za skutek przerwania, przewleczenia lub wstrzymania mobilizacyi i innych przygotowań wojennych.

Jeżeli pośrednictwo zostanie przyjęte już po rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich, wówczas nie przerywa ono będących w toku przedsięwzięć wojskowych, chyba że się w tym względzie inaczej ułożono.

Article 8.

Les Puissances contractantes sont d'accord pour recommander l'application, dans les circonstances qui le permettent, d'une médiation spéciale sous la forme suivante.

En cas de différend grave compromettant la paix, les Etats en conflit choisissent respectivement une Puissance à laquelle ils confient la mission d'entrer en rapport direct avec la Puissance choisie d'autre part, à l'effet de prévenir la rupture des relations pacifiques.

Pendant la durée de ce mandat dont le terme, sauf stipulation contraire, ne peut excéder trente jours, les Etats en litige cessent tout rapport direct au sujet du conflit, lequel est considéré comme déféré exclusivement aux Puissances médiatrices. Celles-ci doivent appliquer tous leurs efforts à régler le différend.

En cas de rupture effective des relations pacifiques, ces Puissances demeurent chargées de la mission commune de profiter de toute occasion pour rétablir la paix.

Titre III.

Des Commissions internationales d'enquête.

Article 9.

Dans les litiges d'ordre international n'engageant ni l'honneur ni des intérêts essentiels et provenant d'une divergence d'appréciation sur des points de fait, les Puissances contractantes jugent utile et désirable que les Parties qui n'auraient pu se mettre d'accord par les voies diplomatiques instituent, en tant que les circonstances le permettront, une Commission internationale d'enquête chargée de faciliter la solution de ces litiges en éclaircissant, par un examen impartial et consciencieux, les questions de fait.

Article 10.

Les Commissions internationales d'enquête sont constituées par convention spéciale entre les Parties en litige.

La convention d'enquête précise les faits à examiner; elle détermine le mode et le délai de formation de la Commission et l'étendue des pouvoirs des Commissaires.

Elle détermine également, s'il y a lieu, le siège de la Commission et la faculté de se déplacer, la langue dont la Commission fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant elle, ainsi que la date à laquelle chaque Partie devra déposer son

Artykuł 8.

Mocarstwa układ podpisujące zgadzają się na to, aby wśród sprzyjających okoliczności zalecić użycie specyalnego pośrednictwa w następującej formie.

W razie poważnych sporów, zagrażających pokojowi wybiera każde z państw spór wiodących inne Mocarstwo, któremu porucza zadanie wejścia w bezpośrednie porozumienie z Mocarstwem przez przeciwną stronę wybranem celem zapobieżenia zerwaniu pokojowych stosunków.

W czasie trwania tego zlecenia, które z wyjątkiem innych układów nie powinno trwać dłużej niż trzydzieści dni, zastanawiają państwa w sporze pozostające wszelkie bezpośrednie porozumienia w sprawie spornej, która uchodzi za poruczoną w zupełności pośredniczącym Mocarstwom. Te ostatnie winny dołożyć wszelkich starań, aby sporną sprawę załatwić.

Jeżeli przyjdzie do rzeczywistego zerwania pokojowych stosunków, wówczas Mocarstwa pośredniczące mają poruczone sobie wspólne zadanie, aby skorzystać z każdej sposobności celem przywrócenia pokoju.

Tytuł trzeci.

Międzynarodowe komisye śledcze.

Artykuł 9.

W sporach międzynarodowych, nie dotyczących ani honoru ani istotnych interesów, lecz wynikających z odmiennego ocenienia faktów, uważają Mocarstwa kontraktujące za rzecz pożyteczną i pożądaną, aby strony, które nie mogły osiągnąć porozumienia drogą dyplomatyczną, ustanowiły o ile to możliwe międzynarodową komisyę śledczą oraz zleciły jej ułatwienie rozwiązania kwestyi spornych przez bezstronne i sumienne zbadanie okoliczności faktycznych.

Artykuł 10.

Międzynarodowe komisye śledcze tworzy się na podstawie specyalnego układu stron w sporze pozostających.

Układ taki przytacza fakty, które należy zbadać, oraz oznacza sposób i termin utworzenia komisyi, jakoteż zakres uprawnień komisarzy.

Układ ten oznacza ewentualnie również siedzibę komisyi i uprawnienie do przeniesienia jej, język, jakim się będzie posługiwała, tudzież języki, których użycie przed nią będzie dozwolone, wreszcie dzień, do którego każda ze stron winna przedłożyć

exposé des faits, et généralement toutes les conditions dont les Parties sont convenues.

Si les Parties jugent nécessaire de nommer des assesseurs, la convention d'enquête détermine le mode de leur désignation et l'étendue de leurs pouvoirs.

Article 11.

Si la convention d'enquête n'a pas désigné le siège de la Commission, celle-ci siégera à La Haye.

Le siège une fois fixé ne peut être changé par la Commission qu'avec l'assentiment des Parties.

Si la convention d'enquête n'a pas déterminé les langues à employer, il en est décidé par la Commission.

Article 12.

Sauf stipulation contraire, les Commissions d'enquête sont formées de la manière déterminée par les articles 45 et 57 de la présente Convention.

Article 13.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des Commissaires, ou éventuellement de l'un des assesseurs, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 14.

Les Parties ont le droit de nommer auprès de la Commission d'enquête des agents spéciaux avec la mission de Les représenter et de servir d'intermédiaires entre Elles et la Commission.

Elles sont, en outre, autorisées à charger des conseils ou avocats nommés par elles, d'exposer et de soutenir leurs intérêts devant la Commission.

Article 15.

Le Bureau international de la Cour permanente d'arbitrage sert de greffe aux Commissions qui siègent à La Haye, et mettra ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances contractantes pour le fonctionnement de la Commission p'enquête.

Article 16.

Si la Commission siège ailleurs qu'à La Haye, elle nomme un Secrétaire-Général dont le bureau lui sert de greffe.

przedstawienie stanu faktycznego, jakoteż oznaczyć w ogóle wszystkie punkty, co do których nastąpiło porozumienie między stronami.

Jeżeli strony uważają zamianowanie asesorów za potrzebne, natenczas wspomniany układ ustala sposób ustanowienia ich oraz zakres ich uprawnień.

Artykuł 11.

Jeżeli układ w sprawie śledztwa nie oznaczył siedziby komisyi, w takim razie ma ona swą siedzibę w Hadze.

Raz oznaczoną siedzibę może komisya przenieść tylko za zgodą stron.

Jeżeli układ w sprawie śledztwa nie podał języków, którymi należy się posługiwać, orzeknie o tem sama komisya.

Artykuł 12.

Komisye śledcze tworzy się, o ile czego innego nie postanowiono, w sposób oznaczony w artykułach 45. i 57.

Artykuł 13.

W razie wypadku śmierci, ustąpienia lub zaszłej z jakiegokolwiek powodu przeszkody jednego z komisarzy albo w danym razie jednego z asesorów wybiera się w jego miejsce innego w sposób, przewidziany dla jego nominacyi.

Artykuł 14.

Strony mają prawo ustanowić przy komisyi śledczej specyalnych agentów, którzy mają za zadanie zastępować je i służyć za pośredników między niemi a komisyą.

Ponadto mają one prawo zamianować zastępców prawnych i adwokatów i poruczyć im przedstawienie i strzeżenie swych interesów przed komisyą.

Artykuł 15.

Biuro międzynarodowe stałego Trybunału rozjemczego ma służyć komisyom, które mają siedzibę swą w Hadze, do załatwiania czynności kancelaryjnych i oddać do dyspozycyi Mocarstwom kontraktującym swoje lokalności i urządzenie dla sprawowania czynności przez komisye śledcze.

Artykuł 16.

Jeżeli komisya ma siedzibę swą gdzieindziej niż w Hadze, w takim razie zamianuje ona sekretarza generalnego, którego biuro będzie załatwiało jej czynności kancelaryjne.

Le greffe est chargé, sous l'autorité du Président, de l'organisation matérielle des séances de la Commission, de la rédaction des procès-verbaux et, pendant le temps de l'enquête, de la garde des archives qui seront ensuite versées au Bureau international de La Haye.

Article 17.

En vue de faciliter l'institution et le fonctionnement des Commissions d'enquête, les Puissances contractantes recommandent les règles suivantes qui seront applicables à la procédure d'enquête en tant que les Parties n'adopteront pas d'autres règles.

Article 18.

La Commission règlera les détails de la procédure non prévus dans la convention spéciale d'enquête ou dans la présente Convention, et procèdera à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Article 19.

L'enquête a lieu contradictoirement.

Aux dates prévues, chaque Partie communique à la Commission et à l'autre Partie les exposés des faits, s'il y a lieu, et, dans tous les cas, les actes, pièces et documents qu'Elle juge utiles à la découverte de la vérité, ainsi que la liste des témoins et des experts qu'elle désire faire entendre.

Article 20.

La Commission a la faculté, avec l'assentiment des Parties, de se transporter momentanément sur les lieux où elle juge utile de recourir à ce moyen d'information, ou d'y déléguer un ou plusieurs de ses membres. L'autorisation de l'Etat sur le territoire duquel il doit être procédé à cette information devra être obtenue.

Article 21.

Toutes constatations matérielles, et toutes visites des lieux doivent être faites en présence des agents et conseils des Parties ou eux dûment appelés.

Article 22.

La Commission a le droit de solliciter de l'une ou l'autre Partie telles explications ou informations qu'elle juge utiles.

Naczelnik biura ma za zadanie, pod kierownictwem przewodniczącego wydawać zarządzenia formalne co do posiedzeń komisyi, sporządzać protokoły i w czasie trwania śledztwa przechowywać archiwum, które ma być później oddane Biuru międzynarodowemu w Hadze.

Artykuł 17.

Aby ułatwić ustanawianie i działalność komisyi śledczych zalecają Mocarstwa kontraktujące następujące normy, które będą stosowane do postępowania śledczego, o ile strony innych norm nie ułożą.

Artykuł 18.

Komisya winna oznaczyć szczegóły postępowania, które nie są uregulowane ani w specyalnym układzie w sprawie śledztwa ani w układzie niniejszym; winna ona ustanawiać wszelkie formalności, jakich przeprowadzenie dowodów wymaga.

Artykuł 19.

Badanie jest kontradyktoryjne.

W oznaczonych terminach przedkłada każda strona komisyi i stronie przeciwnej w pewnych wypadkach wywody stanu faktycznego, w każdym zaś razie akty, pisma i dokumenty, które według jej mniemania mogą się przyczynić do zbadania prawdy, jakoteż wykaz świadków i rzeczoznawców, których przesłuchania sobie życzy.

Artykuł 20.

Jeżeli komisya uważa zastosowanie takiego środka informacyjnego za rzecz pożyteczną, może na pewien czas udać się za zgodą stron na miejsce lub wysłać tam jednego lub więcej ze swych członków. Należy przytem zasięgnąć zezwolenia państwa, na którego terrytoryum ma być powyższy środek informacyjny zastosowany.

Artykuł 21.

Wszelkie ustalenia faktyczne i wizye lokalne muszą odbywać się w obecności agentów i zastępców prawnych stron lub po ich należytem zawezwaniu.

Artykuł 22.

Komisya ma prawo żądać od obu stron wszelkich wyjaśnień lub informacyi, jakie uważa za potrzebne.

Article 23.

Les Parties s'engagent à fournir à la Commission d'enquête, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens et toutes les facilités nécessaires pour la connaissance complète et l'appréciation exacte des faits en question.

Elles s'engagent à user des moyens dont Elles disposent d'après leur législation intérieure, pour assurer la comparution des témoins ou des experts se trouvant sur leur territoire et cités devant la Commission.

Si ceux-ci ne peuvent comparaître devant la Commission, Elles feront procéder à leur audition devant leurs autorités compétentes.

Artykuł 23.

Strony zobowiązują się dostarczać międzynarodowej komisyi śledczej w najszerszym zakresie, jaki uważają za możliwy, wszelkich środków i ułatwień, potrzebnych do zupełnego poznania i dokładnego ocenienia odnośnych faktów.

One zobowiązują się zastosować środki, którymi rozporządzają według swego wewnętrznego ustawodawstwa w tym celu, aby spowodować jawienie się przed komisyą wezwanych świadków lub rzeczoznawców, znajdujących się na jej terytoryum.

Jeżeli świadkowie i rzeczoznawcy nie mogą się jawić przed komisyą, w takim razie zarządzą wspomniane strony przesłuchanie tychże przez właściwe władze.

Article 24.

Pour toutes les notifications que la Commission aurait à faire sur le territoire d'une tierce Puissance contractante, la Commission s'adressera directement au Gouvernement de cette Puissance. Il en sera de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Les requêtes adressées à cet effet seront exécutées suivant les moyens dont la Puissance requise dispose d'après sa législation intérieure. Elles ne peuvent être refusées que si cette Puissance les juge de nature à porter atteinte à Sa souveraineté ou à Sa sécurité.

La Commission aura aussi toujours la faculté de recourir à l'intermédiaire de la Puissance sur le territoire de laquelle elle a son siège.

Artykuł 24.

Celem uskutecznienia doręczeń, które mają być przedsiębrane na terytoryum trzeciego Mocarstwa kontraktującego, zwróci się komisya wprost do rządu tegoż Mocarstwa. Tak samo postąpi wówczas, kiedy chodzi o przeprowadzenie jakichkolwiek dowodów na miejscu.

Prośby, wnoszone w powyższych celach, należy załatwiać w miarę środków, jakimi proszone Mocarstwo rozporządza według swego wewnętrznego ustawodawstwa. Można je odrzucić tylko wówczas, jeżeli one mogą według zdania proszonego Mocarstwa narazić na szwank jego prawa zwierzchnicze lub jego bezpieczeństwo.

Komisya ma również prawo użyć w każdej chwili pośrednictwa tego Mocarstwa, na którego terytorym ma swą siedzibę.

Article 25.

Les témoins et les experts sont appelés à la requête des Parties ou d'office par la Commission, et, dans tous les cas, par l'intermédiaire du Gouvernement de l'Etat sur le territoire duquel ils se trouvent.

Les témoins sont entendus, successivement et séparément, en présence des agents et des conseils et dans un ordre à fixer par la Commission.

Artykuł 25.

Świadków i rzeczoznawców będzie wzywała komisya na wniosek stron lub z urzędu i to zawsze za pośrednictwem rządu tego państwa, w którem się oni znajdują.

Świadkowie będą przesłuchiwani po kolei, każdy z osobna w obecności agentów i zastępców prawnych i w porządku, ustanowionym przez komisyę.

Article 26.

L'interrogatoire des témoins est conduit par le Président.

Les membres de la Commission peuvent néanmoins poser à chaque témoin les questions qu'ils croient convenables pour éclaircir ou compléter sa déposition, ou pour se renseigner sur tout ce qui concerne le témoin dans les limites nécessaires à la manifestation de la vérité.

Artykuł 26.

Przesłuchaniem świadków kieruje przewodniczący.

Członkowie komisyi mogą jednak stawiać każdemu świadkowi pytania, które uważają za potrzebne w celu wyjaśnienia lub uzupełnienia jego zeznań lub dla swej własnej informacyi o wszystkich świadka dotyczących okolicznościach, o ile jest to konieczne celem zbadania prawdy.

Les agents et les conseils des Parties ne peuvent interrompre le témoin dans sa déposition, ni lui faire aucune interpellation directe, mais peuvent demander au Président de poser au témoin telles questions complémentaires qu'ils jugent utiles.

Article 27.

Le témoin doit déposer sans qu'il lui soit permis de lire aucun projet écrit. Toutefois, il peut être autorisé par le Président à s'aider de notes ou documents si la nature des faits rapportés en nécessite l'emploi.

Article 28.

Procès-verbal de la déposition du témoin est dressé séance tenante et lecture en est donnée au témoin. Le témoin peut y faire tels changements et additions que bon lui semble et qui seront consignés à la suite de sa déposition.

Lecture faite au témoin de l'ensemble de sa déposition, le témoin est requis de signer.

Article 29.

Les agents sont autorisés, au cours ou à la fin de l'enquête, à présenter par écrit à la Commission et à l'autre Partie tels dires, réquisitions ou résumés de fait, qu'ils jugent utiles à la découverte de la vérité.

Article 30.

Les délibérations de la Commission ont lieu à huis clos et restent secrètes.

Toute décision est prise à la majorité des membres de la Commission.

Le refus d'un membre de prendre part au vote doit être constaté dans le procès-verbal.

Article 31.

Les séances de la Commission ne sont publiques et les procès-verbaux et documents de l'enquête ne sont rendus publics qu'en vertu d'une décision de la Commission, prise avec l'assentiment des Parties.

Article 32.

Les Parties ayant présenté tous les éclaircissements et preuves, tous les témoins ayant été entendus, le Président prononce la clôture de l'enquête et la Commission s'ajourne pour délibérer et rédiger son rapport.

Agentom i zastępcom prawnym stron nie wolno przerywać świadkowi w jego zeznaniach, ani stawiać mu wprost pytań; mogą oni jednak prosić przewodniczącego, by przedłożono świadkowi uzupełniające pytania, które uważają za potrzebne.

Artykuł 27.

Swiadkowi nie wolno przy swych zeznaniach odczytywać spisanych projektów. Przewodniczący może go jednak upoważnić do korzystania z zapisków lub dokumentów, jeśli jest to potrzebne ze względu na istotę faktów, które ma udowodnić.

Artykuł 28.

Z zeznań świadka spisuje się na posiedzeniu protokół, który ma być świadkowi odczytany. Świadek może czynić przytem potrzebne według jego zdania zmiany i dodatki, które spisuje się na końcu jego zeznań.

Po odczytaniu świadkowi całego jego zeznania wezwie się go do umieszczenia swego podpisu.

Artykuł 29.

Agentom wolno w ciągu lub przy końcu śledztwa przedłożyć komisyi i stronie przeciwnej na piśmie takie wywody, wnioski lub przedstawienia stanu rzeczy, które uważają za pożyteczne celem zbadania prawdy.

Artykuł 30.

Obrady komisyi nie są publiczne i pozostają tajne.

Każde orzeczenie zapada większością głosów członków komisyi.

Jeśli jeden z członków wzbrania się wziąć udział w głosowaniu należy okoliczność tę stwierdzić w protokole.

Artykuł 31.

Posiedzenia komisyi odbywają się tylko wtedy publicznie, a protokoły i dokumenty śledztwa ogłasza się tylko wówczas, jeżeli uchwali to komisya za zgodą stron.

Artykuł 32.

Skoro strony przytoczyły wszelkie wyjaśnienia i dowody a wszyscy świadkowie zostali przesłuchani, ogłasza przewodniczący zakończenie śledztwa; komisya odracza się celem odbycia narady i sporządzenia sprawozdania.

Article 33.

Le rapport est signé par tous les membres de la Commission.

Si un des membres refuse de signer, mention en est faite; le rapport reste néanmoins valable.

Article 34.

Le rapport de la Commission est lu en séance publique, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Un exemplaire du rapport est remis à chaque Partie.

Article 35.

Le rapport de la Commission, limité à la constatation des faits, n'a nullement le caractère d'une sentence arbitrale. Il laisse aux Parties une entière liberté pour la suite à donner à cette constatation.

Article 36.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais de la Commission.

Titre IV.

De l'arbitrage international.

Chapitre I.

De la Justice arbitrale.

Article 37.

L'arbitrage international a pour objet le règlement de litiges entre les Etats par des juges de leur choix et sur la base du respect du droit.

Le recours à l'arbitrage implique l'engagement de se soumettre de bonne foi à la sentence.

Article 38.

Dans les questions d'ordre juridique, et en premier lieu, dans les questions d'interprétation ou d'application des Conventions internationales, l'arbitrage est reconnu par les Puissances contractantes comme le moyen le plus efficace et en même temps le plus équitable de régler les litiges qui n'ont pas été résolus par les voies diplomatiques.

En conséquence, il serait désirable que, dans les litiges sur les questions susmentionnées, les

Artykuł 33.

Sprawozdanie podpisują wszyscy członkowie komisyi.

Jeżeli jeden z członków odmawia podpisu, należy to zaznaczyć; sprawozdanie będzie mimoto ważne.

Artykuł 34.

Sprawozdanie komisyi odczytuje się na publicznem posiedzeniu w obecności agentów i zastępców prawnych stron lub po ich należytem zawezwaniu.

Każdej stronie doręcza się jedno wygotowanie sprawozdania.

Artykuł 35.

Sprawozdanie komisyi, które ogranicza się do stwierdzenia faktów, nie ma w żadnym razie znaczenia wyroku rozjemczego. Pozostawia ono stronom zupełną swobodę co do skutków, jakie należy łączyć z tem stwierdzeniem.

Artykuł 36.

Każda strona ponosi sama swoje własne koszta, zaś koszta komisyi po połowie.

Tytuł czwarty.

Międzynarodowe sądownictwo rozjemcze.

Rozdział pierwszy.

Orzecznictwo rozjemcze.

Artykuł 37.

Przedmiotem międzynarodowego orzecznictwa rozjemczego jest załatwianie sporów między państwami przez sędziów ich własnego wyboru na podstawie poszanowania prawa.

Odwołanie się do sądownictwa rozjemczego mieści w sobie zobowiązanie poddania się w dobrej wierze wyrokowi rozjemczemu.

Artykuł 38.

W kwestyach prawnych a przedewszystkiem w sprawach interpretacyi lub stosowania układów międzynarodowych uznają Mocarstwa kontraktujące orzecznictwo rozjemcze za najskuteczniejszy a zarazem słuszności najbardziej odpowiadający sposób załatwiania zatargów, które nie zostały załagodzone w drodze dyplomatycznej.

Wobec tego byłoby rzeczą pożądaną, aby Mocarstwa kontraktujące w razie sporów w kwestyach

Puissances contractantes eussent, le cas échéant, recours à l'arbitrage, en tant que les circonstances le permettraient.

Article 39.

La convention d'arbitrage est conclue pour des contestations déjà nées ou pour des contestations éventuelles.

Elle peut concerner tout litige ou seulement les litiges d'une catégorie déterminée.

Article 40.

Indépendamment des Traités généraux ou particuliers qui stipulent actuellement l'obligation du recours à l'arbitrage pour les Puissances contractantes, ces Puissances se réservent de conclure des accords nouveaux, généraux ou particuliers, en vue d'étendre l'arbitrage obligatoire à tous les cas qu'Elles jugeront possible de lui soumettre.

Chapitre II.

De la Cour permanente d'arbitrage.

Article 41.

Dans le but de faciliter le recours immédiat à l'arbitrage pour les différends internationaux qui n'ont pu être réglés par la voie diplomatique, les Puissances contractantes s'engagent à maintenir, telle qu'elle a été établie par la Première Conférence de la Paix, la Cour permanente d'arbitrage, accessible en tout temps et fonctionnant, sauf stipulation contraire des Parties, conformément aux règles de procédure insérées dans la présente Convention.

Article 42.

La Cour permanente est compétente pour tous les cas d'arbitrage, à moins qu'il n'y ait entente entre les Parties pour l'établissement d'une juridiction spéciale.

Article 43.

La Cour permanente a son siège à La Haye.

Un Bureau International sert de greffe à la Cour; il est l'intermédiaire des communications relatives aux réunions de celle-ci; il a la garde des archives et la gestion de toutes les affaires administratives.

powyżej wspomnianych odwoływały się w danym razie do sądownictwa rozjemczego, o ile okoliczności na to zezwolą.

Artykuł 39.

Umowy na sąd rozjemczy zawiera się dla sporów, które już istnieją albo mają się ewentualnie wyłonić.

Mogą się one odnosić do wszystkich sporów albo tylko do sporów pewnego oznaczonego rodzaju.

Artykuł 40.

Niezawiśle od ogólnych lub specyalnych układów, nakładających już obecnie na Mocarstwa kontraktujące obowiązek odwoływania się do sądownictwa rozjemczego, zastrzegają sobie te Mocarstwa zawarcie nowych ogólnych lub specyalnych umów w tym celu, aby obowiązujące sądownictwo rozjemcze rozszerzyć do wszystkich wypadków, które ich zdaniem mogą mu być poddane.

Rozdział drugi.

Stały Trybunał rozjemczy.

Artykuł 41.

Chcąc ułatwić bezpośrednie odwoływanie się do orzecznictwa rozjemczego w sporach międzynarodowych, których nie można było załatwić w drodze dyplomatycznej, zobowiązują się Mocarstwa kontraktujące do utrzymywania stałego Trybunału rozjemczego, stworzonego przez pierwszą konferencyę pokojową, który w każdym czasie jest dostępny i załatwia swe czynności w razie braku odmiennego porozumienia się stron według postanowień o postępowaniu, zawartych w niniejszym układzie.

Artykuł 42.

Kompetencya stałego Trybunału rozjemczego rozciąga się na wszystkie wypadki sądownictwa rozjemczego, o ile między stronami nie ma porozumienia co do ustanowienia osobnego sądu rozjemczego.

Artykuł 43.

Stały Trybunał rozjemczy ma swoją siedzibę w Hadze.

Biuro międzynarodowe służy Trybunałowi rozjemczemu za kancelaryę. Pośredniczy ono w udzielaniu wiadomości o zebraniach Trybunału rozjemczego; pod jego pieczą pozostaje archiwum, ono też załatwia wszystkie sprawy administracyjne.

Les Puissances contractantes s'engagent à communiquer au Bureau, aussitôt que possible, une copie certifiée conforme de toute stipulation d'arbitrage intervenue entre Elles et de toute sentence arbitrale Les concernant et rendue par des juridictions spéciales.

Elles s'engagent à communiquer de même au Bureau les lois, règlements et documents constatant éventuellement l'exécution des sentences rendues par la Cour.

Article 44.

Chaque Puissance contractante désigne quatre personnes au plus, d'une compétence reconnue dans les questions de droit international, jouissant de la plus haute considération morale et disposées à accepter les fonctions d'arbitre.

Les personnes ainsi désignées sont inscrites, au titre de Membres de la Cour, sur une liste qui sera notifiée à toutes les Puissances contractantes par les soins du Bureau.

Toute modification à la liste des arbitres est portée, par les soins du Bureau, à la connaissance des Puissances contractantes.

Deux ou plusieurs Puissances peuvent s'entendre pour la désignation en commun d'un ou de plusieurs Membres.

La même personne peut être désignée par des Puissances différentes.

Les Membres de la Cour sont nommés pour un terme de six ans. Leur mandat peut être renouvelé.

En cas de décès ou de retraite d'un Membre de la Cour, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination, et pour une nouvelle période de six ans.

Article 45.

Lorsque les Puissances contractantes veulent s'adresser à la Cour permanente pour le règlement d'un différend survenu entre Elles, le choix des arbitres appelés à former le Tribunal compétent pour statuer sur ce différend, doit être fait dans la liste générale des Membres de la Cour.

A défaut de constitution du Tribunal arbitral par l'accord des Parties, il est procédé de la manière suivante:

Chaque Partie nomme deux arbitres, dont un seulement peut être son national ou choisi parmi ceux qui ont été désignés par Elle comme Membres de la Cour permanente. Ces arbitres choisissent ensemble un surarbitre.

En cas de partage des voix, le choix du surarbitre est confié à une Puissance tierce, désignée de commun accord par les Parties.

Mocarstwa kontraktujące zobowiązują się Biuru temu udzielić jak najrychlej wierzytelnego odpisu każdego zawartego przez nie układu na sąd rozjemczy, tudzież odpisu każdego orzeczenia rozjemczego, które ich dotyczy, a zostało wydane przez specyalne sądy rozjemcze.

Zobowiązują się one nadto udzielać Biuru ustaw, rozporządzeń ogólnych i dokumentów, przedstawiających w danym razie wykonanie orzeczeń, wydanych przez Trybunał rozjemczy.

Artykuł 44.

Każde z Mocarstw kontraktujących zamianuje najwyżej cztery osoby, posiadające uznaną znajomość prawa międzynarodowego, cieszące się najwyższym szacunkiem moralnym, a skłonne objąć urząd sędziów rozjemczych.

Mianowane w ten sposób osoby wpisać należy na listę jako członków Trybunału rozjemczego; listę tę ma Biuro doręczyć wszystkim Mocarstwom kontraktującym.

Biuro zawiadomi też Mocarstwa kontraktujące o każdej zmianie w liście sędziów rozjemczych.

Dwa lub więcej Mocarstw może się porozumieć co do wspólnego zamianowania jednego lub więcej członków.

Rozmaite Mocarstwa mogą tę samą osobę zamianować.

Członków Trybunału rozjemczego mianuje się na przeciąg lat sześciu. Ponowna nominacya jest dopuszczalna.

W razie śmierci lub ustąpienia jednego z członków Trybunału rozjemczego obsadza się opróżnione po nim miejsce w sposób, przewidziany dla jego nominacyi, na przeciąg dalszych sześciu lat.

Artykuł 45.

Jeżeli Mocarstwa kontraktujące zamierzają zwrócić się do Trybunału rozjemczego celem załatwienia wynikłej między niemi sprawy spornej, wówczas należy z ogólnej listy członków Trybunału rozjemczego dokonać wyboru sędziów polubownych, którzy są powołani do utworzenia sądu rozjemczego, właściwego do rozstrzygnięcia odnośnej kwestyi spornej.

Jeżeli sąd rozjemczy nie zostanie utworzony na podstawie porozumienia się stron, postępować się będzie w następujący sposób:

Każda strona mianuje dwóch sędziów polubownych, z których tylko jeden może być jej obywatelem lub być wybranym z pośród mianowanych przez nią członków stałego Trybunału rozjemczego. Ci sędziowie polubowni wybierają wspólnie starszego sędziego polubownego.

W razie równości głosów poruczy się wybór starszego sędziego polubownego trzeciemu Mocarstwu, na które strony się zgodzą.

Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désigne une Puissance différente et le choix du surarbitre est fait de concert par les Puissances ainsi désignées.

Si, dans un délai de deux mois, ces deux Puissances n'ont pu tomber d'accord, chacune d'Elles présente deux candidats pris sur la liste des Membres de la Cour permanente, en dehors des Membres désignés par les Parties et n'étant les nationaux d'aucune d'Elles. Le sort détermine lequel des candidats ainsi présentés sera le surarbitre.

Article 46.

Dès que le Tribunal est composé, les Parties notifient au Bureau leur décision de s'adresser à la Cour, le texte de leur compromis, et les noms des arbitres.

Le Bureau communique sans délai à chaque arbitre le compromis et les noms des autres Membres du Tribunal.

Le Tribunal se réunit à la date fixée par les Parties. Le Bureau pourvoit à son installation.

Les Membres du Tribunal, dans l'exercice de leurs fonctions et en dehors de leur pays, jouissent des privilèges et immunités diplomatiques.

Article 47.

Le Bureau est autorisé à mettre ses locaux et son organisation à la disposition des Puissances contractantes pour le fonctionnement de toute juridiction spéciale d'arbitrage.

La juridiction de la Cour permanente peut être étendue, dans les conditions prescrites par les règlements, aux litiges existant entre des Puissances non contractantes ou entre des Puissances contractantes et des Puissances non contractantes, si les Parties sont convenues de recourir à cette juridiction.

Article 48.

Les Puissances contractantes considèrent comme un devoir, dans le cas où un conflit aigu menacerait d'éclater entre deux ou plusieurs d'entre Elles, de rappeler à celles-ci que la Cour permanente leur est ouverte.

En conséquence, Elles déclarent que le fait de rappeler aux Parties en conflit les dispositions de la présente Convention, et le conseil donné, dans l'intérêt supérieur de la paix, de s'adresser à la Cour permanente, ne peuvent être considérés que comme actes de bons offices.

Jeżeli w tym względzie nie osiągnie się porozumienia, natenczas każda ze stron oznaczy inne Mocarstwo, Mocarstwa zaś w ten sposób oznaczone dokonają zgodnie wyboru starszego sędziego polubownego.

Jeżeli te dwa Mocarstwa nie mogą osiągnąć porozumienia w ciągu dwóch miesięcy, w takim razie każde z nich zaproponuje dwie osoby, które będą wzięte z listy członków stałego Trybunału rozjemczego, z wyjątkiem członków, zamianowanych przez strony, i nie są obywatelami żadnej ze stron. Która z osób w ten sposób zaproponowanych ma być starszym sędzią polubownym, oznaczy los.

Artykuł 46.

Skoro sąd rozjemczy zostanie utworzony, podadzą strony do wiadomości Biura swą decyzyę co do odwołania się do Trybunału rozjemczego, brzmienie układu na sąd rozjemczy oraz imiona i nazwiska sędziów polubownych.

Biuro zawiadomi bezzwłocznie każdego sędziego polubownego o układzie na sąd rozjemczy, tudzież o imionach i nazwiskach reszty członków sądu rozjemczego.

Sąd rozjemczy zbiera się w dniu oznaczonym przez strony. Biuro stara się o jego umieszczenie.

Członkowie sądu rozjemczego zażywają w czasie wykonywania swego urzędu i poza granicami swojego kraju ojczystego przywilejów i zwolnień dyplomatycznych.

Artykuł 47.

Biuro jest uprawnione oddać do rozporządzenia Mocarstwom kontraktującym swe lokalności urzędowe i urządzenie dla czynności każdego specyalnego sądu rozjemczego.

Sądownictwo rozjemcze stałego Trybunału rozjemczego można rozciągnąć pod warunkami, przewidzianymi w ogólnych zarządzeniach, do sporów, toczących się między innemi Mocarstwami niż kontraktującemi albo do sporów między Mocarstwami kontraktującemi a innemi państwami, jeżeli strony zgodzą się na odwołanie się do tego sądownictwa.

Artykuł 48.

Mocarstwa kontraktujące uważają za swój obowiązek w przypadku, gdyby zanosiło się na poważny spór między dwoma lub więcej z pośród nich, przypomnieć odnośnym Mocarstwom, że stały Trybunał rozjemczy stoi do ich dyspozycyi.

Wobec tego oświadczają one, że czynność, polegającą na przypomnieniu stronom spór wiodącym postanowień niniejszego układu, oraz radę zwrócenia się do stałego Trybunału rozjemczego, udzieloną w wyższym celu utrzymania pokoju, można uważać zawsze tylko za wyświadczenie dobrych usług.

En cas de conflit entre deux Puissances, l'une d'Elles pourra toujours adresser au Bureau International une note contenant sa déclaration qu'Elle serait disposée à soumettre le différend à un arbitrage.

Le Bureau devra porter aussitôt la déclaration à la connaissance de l'autre Puissance.

Article 49.

Le Conseil administratif permanent, composé des Représentants diplomatiques des Puissances contractantes accrédités à La Haye et du Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas, qui remplit les fonctions de Président, a la direction et le contrôle du Bureau International.

Le Conseil arrête son règlement d'ordre ainsi que tous autres règlements nécessaires.

Il décide toutes les questions administratives qui pourraient surgir touchant le fonctionnement de la Cour.

Il a tout pouvoir quant à la nomination, la suspension ou la révocation des fonctionaires et employés du Bureau.

Il fixe les traitements et salaires, et contrôle la dépense générale.

La présence de neuf membres dans les réunions dûment convoquées suffit pour permettre au Conseil de délibérer valablement. Les décisions sont prises à la majorité des voix.

Le Conseil communique sans délai aux Puissances contractantes les règlements adoptés par lui. Il Leur présente chaque année un rapport sur les travaux de la Cour, sur le fonctionnement des services administratifs et sur les dépenses. Le rapport contient également un résumé du contenu essentiel des documents communiqués au Bureau par les Puissances en vertu de l'article 43 alinéas 3 et 4.

Article 50.

Les frais du Bureau seront supportés par les Puissances contractantes dans la proportion établie pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

Les frais à la charge des Puissances adhérentes seront comptés à partir du jour où leur adhésion produit ses effets.

Chapitre III.

De la Procédure arbitrale.

Article 51.

En vue de favoriser le développement de l'arbitrage, les Puissances contractantes ont arrêté les

W razie sporu między dwoma Mocarstwami może zawsze każde z nich skierować do Biura międzynarodowego odezwę, zawierającą oświadczenie, że jest skłonne przedłożyć kwestyę sporną sądownictwu rozjemczemu.

Biuro poda oświadczenie to natychmiast do wiadomości drugiemu Mocarstwu.

Artykuł 49.

Biuro międzynarodowe pozostaje pod kierownictwem i nadzorem stałej Rady administracyjnej, składającej się z zawierzytelnionych w Hadze dyplomatycznych reprezentantów Mocarstw kontraktujących oraz z niderlandzkiego ministra spraw zagranicznych jako przewodniczącego.

Rada administracyjna wygotuje dla siebie regulamin czynności oraz wyda wszystkie inne potrzebne ogólne zarządzenia.

Rozstrzyga ona we wszystkich sprawach administracyjnych, wyłaniających się w danym razie z toku czynności Trybunału rozjemczego.

Posiada dalej pełne upoważnienie do mianowania urzędników i funkcyonaryuszy Biura, do zawieszania ich czasowo w czynnościach lub wypowiadania im służby.

Ona ustanawia płace i wynagrodzenia, tudzież prowadzi dozór nad kasowością.

Obecność dziewięciu członków na prawidłowo zwołanych zebraniach wystarcza do ważnego obradowania Rady administracyjnej. Uchwały zapadają większością głosów.

Rada administracyjna zawiadamia bezzwłocznie Mocarstwa kontraktujące o wydanych przez siebie ogólnych zarządzeniach. Corocznie przedkłada im sprawozdanie o pracach Trybunału rozjemczego, o załatwianiu spraw administracyjnych i o wydatkach. Sprawozdanie zawiera również zestawienie istotnej treści dokumentów, udzielonych Biuru przez Mocarstwa na zasadzie artykułu 43., ust. 3. i 4.

Artykuł 50.

Mocarstwa kontraktujące ponoszą koszta Biura według stosunku rozdziału, ustalonego co do międzynarodowego Biura światowego Związku pocztowego.

Koszta, przypadające na Mocarstwa przystępujące do układu, oblicza się począwszy od dnia, w którym przystąpienie ich stało się prawomocne.

Rozdział trzeci.

Postępowanie rozjemcze.

Artykuł 51.

Chcąc poprzeć rozwój sądownictwa polubownego Mocarstwa kontraktujące ustaliły nastę-

règles suivantes qui sont applicables à la procédure arbitrale, en tant que les Parties ne sont pas convenues d'autres règles.

Article 52.

Les Puissances qui recourent à l'arbitrage signent un compromis dans lequel sont déterminés l'objet du litige, le délai de nomination des arbitres, la forme, l'ordre et les délais dans lesquels la communication visée par l'article 63 devra être faite, et le montant de la somme que chaque Partie aura à déposer à titre d'avance pour les frais.

Le compromis détermine également, s'il y a lieu, le mode de nomination des arbitres, tous pouvoirs spéciaux éventuels du Tribunal, son siège, la langue dont il fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant lui, et généralement toutes les conditions dont les Parties sont convenues.

Article 53.

La Cour permanente est compétente pour l'établissement du compromis, si les Parties sont d'accord pour s'en remettre à elle.

Elle est également compétente, même si la demande est faite seulement par l'une des Parties, après qu'un accord par la voie diplomatique a été vainement essayé, quand il s'agit:

1°. d'un différend rentrant dans un Traité d'arbitrage général conclu ou renouvelé après la mise en vigueur de cette Convention et qui prévoit pour chaque différend un compromis et n'exclut pour l'établissement de ce dernier ni explicitement ni implicitement la compétence de la Cour. Toutefois, le recours à la Cour n'a pas lieu si l'autre Partie déclare qu'à son avis le différend n'appartient pas à la catégorie des différends à soumettre à un arbitrage obligatoire, à moins que le Traité d'arbitrage ne confère au Tribunal arbitral le pouvoir de décider cette question préalable;

2°. d'un différend provenant de dettes contractuelles réclamées à une Puissance par une autre Puissance comme dues à ses nationaux, et pour la solution duquel l'offre d'arbitrage a été acceptée. Cette disposition n'est pas applicable si l'acceptation a été subordonnée à la condition que le compromis soit établi selon un autre mode.

Article 54.

Dans les cas prévus par l'article précédent, le compromis sera établi par une commission com-

pujące postanowienia, które winne być stosowane do postępowania sądu rozjemczego, o ile strony inaczej się nie ugodziły.

Artykuł 52.

Mocarstwa, żądające wyroku sądu rozjemczego, podpisują zapis (umowę) na sąd rozjemczy, w którym określony jest przedmiot sporu i termin do zamianowania sędziów polubownych oraz podane daty, dotyczące formy, porządku kolejnego i terminów dla udzielań, przewidzianych w artykule 63., tudzież podana jest wysokość kwoty, jaką każda ze stron winna złożyć tytułem zaliczki na pokrycie kosztów.

Zapis na sąd rozjemczy oznacza w danym razie również sposób zamianowania sędziów polubownych, ewentualnie wszystkie szczególne upoważnienia sądu rozjemczego, jego siedzibę, język, jakim się będzie posługiwał, tudzież języki, których użycie przed nim będzie dozwolone, jakoteż w ogóle wszystkie punkty, co do których nastąpiło porozumienie między stronami.

Artykuł 53.

Stały Trybunał rozjemczy jest kompetentny do ustalenia zapisu na sąd rozjemczy, jeżeli strony porozumią się co do poruczenia mu tej funkcyi.

Jest on jednak kompetentny także tylko na wniosek jednej ze stron, jeżeli poprzednie starania o porozumienie się w drodze dyplomatycznej nie odniosły rezultatu i jeśli chodzi:

1. o kwestyę sporną, podpadającą pod ogólny układ rozjemczy, zawarty lub odnowiony po wejściu w życie niniejszego układu, o ile układ ten przewiduje dla każdej sprawy spornej zapis na sąd rozjemczy i nie wyklucza wyraźnie lub milcząco Trybunału rozjemczego od jego ustalenia. Jeżeli jednak strona przeciwna oświadczy, że odnośny wypadek sporny nie należy jej zdaniem do kwestyi spornych, należących obowiązkowo do sądownictwa rozjemczego, w takim razie odwołanie się do Trybunału rozjemczego nie jest dopuszczalne, chyba że układ rozjemczy nadaje sądowi rozjemczemu upoważnienie do rozstrzygnięcia tego pytania wstępnego;

2. o kwestyę sporną, wynikającą z długów kontraktowych, o które dopomina się pewne Mocarstwo u innego Mocarstwa dla swych obywateli i jeżeli zgodzono się na załagodzenie tej kwestyi spornej w drodze sądownictwa rozjemczego. Postanowienie to nie ma zastosowania, jeżeli powyższa zgoda nastąpiła pod warunkiem, że umowa (zapis) na sąd rozjemczy będzie ustalona w inny sposób.

Artykuł 54.

W wypadkach, przewidzianych w artykule poprzednim, odbywa się ustalenie umowy na sąd roz-

posée de cinq membres désignés de la manière prévue à l'article 45 alinéas 3 à 6.

Le cinquième membre est de droit Président de la commission.

Article 55.

Les fonctions arbitrales peuvent être conférées à un arbitre unique ou à plusieurs arbitres désignés par les Parties à leur gré, ou choisis par Elles parmi les Membres de la Cour permanente d'arbitrage établie par la présente Convention.

A défaut de constitution du Tribunal par l'accord des Parties, il est procédé de la manière indiquée à l'article 45 alinéas 3 à 6.

Article 56.

Lorsqu'un Souverain ou un Chef d'Etat est choisi pour arbitre, la procédure arbitrale est réglée par Lui.

Article 57.

Le surarbitre est de droit Président du Tribunal.

Lorsque le Tribunal ne comprend pas de surarbitre, il nomme lui-même son Président.

Article 58.

En cas d'établissement du compromis par une commission, telle qu'elle est visée à l'article 54, et sauf stipulation contraire, la commission elle même formera le Tribunal d'arbitrage.

Article 59.

En cas de décès, de démission ou d'empêchement, pour quelque cause que ce soit, de l'un des arbitres, il est pourvu à son remplacement selon le mode fixé pour sa nomination.

Article 60.

A défaut de désignation par les Parties, le Tribunal siège à la Haye.

Le Tribunal ne peut siéger sur le territoire d'une tierce Puissance qu'avec l'assentiment de celle-ci.

Le siège une fois fixé ne peut être changé par le Tribunal qu'avec l'assentiment des Parties.

jemczy przez komisyę, złożoną z pięciu członków, oznaczonych w sposób, podany w artykule 45., ustęp 3. do 6.

Piąty członek jest z mocy prawa przewodniczącym komisyi.

Artykuł 55.

Urząd sędziego rozjemczego można poruczyć jednemu lub kilku sędziom, których ustanawiają strony według swego uznania lub wybierają z pomiędzy członków stałego Trybunału rozjemczego, utworzonego niniejszym układem.

Jeżeli sąd rozjemczy nie zostanie utworzony na zasadzie porozumienia się stron, należy postąpić w sposób, podany w artykule 45., ustęp 3. do 6.

Artykuł 56.

Jeżeli sędzią rozjemczym zostanie wybrany monarcha lub inny naczelnik państwa, w takim razie ustanawia on sam reguły postępowania rozjemczego.

Artykuł 57.

Starszy sędzia polubowny jest z ustawy przewodniczącym sądu rozjemczego.

Jeżeli do sądu rozjemczego nie należy żaden starszy sędzia polubowny, wówczas sąd sam mianuje sobie przewodniczącego.

Artykuł 58.

W razie ustalenia umowy na sąd rozjemczy przez komisyę w sposób, przewidziany w artykule 54., ma być w braku innego porozumienia sądem rozjemczym sama komisya.

Artykuł 59.

W razie śmierci jednego z sędziów polubownych, jego ustąpienia lub w razie doznania przezeń przeszkody z jakiegokolwiek powodu obsadza się opróżnione po nim miejsce w sposób, przewidziany dla jego nominacyi.

Artykuł 60.

Jeżeli strony inaczej nie postanowią, ma sąd rozjemczy siedzibę swą w Hadze.

Sąd rozjemczy może mieć swą siedzibę na terrytoryum trzeciego Mocarstwa tylko za jego zgodą.

Raz oznaczoną siedzibę może przenieść sąd rozjemczy tylko za zgodą stron.

Article 61.

Si le compromis n'a pas déterminé les langues à employer, il en est décidé par le Tribunal.

Artykuł 61.

Jeżeli w umowie na sąd rozjemczy nie oznaczono języków, którymi się można posługiwać, w takim razie rozstrzyga o tem sąd rozjemczy.

Article 62.

Les Parties ont le droit de nommer auprès du Tribunal des agents spéciaux, avec la mission de servir d'intermédiaires entre Elles et le Tribunal.

Elles sont en outre autorisées à charger de la défense de leurs droits et intérêts devant le Tribunal, des conseils ou avocats nommés par Elles à cet effet.

Les Membres de la Conr permanente ne peuvent exercer les fonctions d'agents, conseils ou avocats, qu'en faveur de la Puissance qui les a nommés Membres de la Cour.

Artykuł 62.

Strony mają prawo ustanowić przy sądzie rozjemczym specyalnych agentów, którzy mają za zadanie pośredniczyć między niemi a sądem rozjemczym.

Mają one nadto prawo poruczenia obrony swych praw i interesów przed sądem rozjemczym zastępcom prawnym lub adwokatom, których w tym celu ustanowią.

Członkowie stałego Trybunału rozjemczego mogą występować w charakterze agentów, zastępców prawnych lub adwokatów tylko na rzecz tego Mocarstwa, które ich członkami Trybunału rozjemczego zamianowało.

Article 63.

La procédure arbitrale comprend en règle générale deux phases distinctes: l'instruction écrite et les débats.

L'instruction écrite consiste dans la communication faite par les agents respectifs, aux membres du Tribunal et à la Partie adverse, des mémoires, des contre-mémoires et, au besoin, des répliques; les Parties y joignent toutes pièces et documents invoqués dans la cause. Cette communication aura lieu, directement ou par l'intermédiaire du Bureau international, dans l'ordre et dans les délais déterminés par le compromis.

Les délais fixés par le compromis pourront être prolongés de commun accord par les Parties, ou par le Tribunal quand il le juge nécessaire pour arriver à une décision juste.

Les débats constistent dans le développement oral des moyens des Parties devant le Tribunal.

Artykuł 63.

Postępowanie przed sądem rozjemczym rozpada się w zasadzie na dwa osobne działy: pisemne postępowanie przygotowawcze i rozprawa.

Pisemne postępowanie przygotowawcze zasadza się na udzieleniu przez odnośnych agentów członkom sądu rozjemczego i stronie przeciwnej pism, replik i potrzebnych w danym razie dalszych duplik; strony dołączają wszystkie akta i dokumenty, naprowadzone w odnośnej sprawie. Udzielenia te winny się odbywać wprost lub za pośrednictwem Biura międzynarodowego w porządku kolejnym i w terminach, oznaczonych przez układ rozjemczy.

Terminy, ustanowione w zapisie na sąd rozjemczy, mogą być przedłużone przez zgodne porozumienie się stron lub przez sąd rozjemczy, jeżeli ten ostatni uważa to za potrzebne celem osiągnięcia sprawiedliwego orzeczenia.

Rozprawa polega na ustnem przedstawieniu wywodów prawnych stron przed sądem rozjemczym.

Article 64.

Toute pièce produite par l'une des Parties doit être communiquée, en copie certifiée conforme, à l'autre Partie.

Artykuł 64.

Każdy akt, przedłożony przez jedną stronę, musi być udzielony w wierzytelnym odpisie drugiej stronie.

Article 65.

A moins de circonstances spéciales, le Tribunal ne se réunit qu'après la clôture de l'instruction.

Artykuł 65.

Pomijając szczególne okoliczności zbiera się sąd rozjemczy dopiero po ukończeniu postępowania przygotowawczego.

Article 66.

Les débats sont dirigés par le Président.

Ils ne sont publics qu'en vertu d'une décision du Tribunal, prise avec l'assentiment des Parties.

Ils sont consignés dans des procès-verbaux rédigés par des secrétaires que nomme le Président. Ces procès-verbaux sont signés par le Président et par un des secrétaires; ils ont seuls caractère authentique.

Artykuł 66.

Rozprawą kieruje przewodniczący.

Jest ona jawną tylko wówczas, jeżeli sąd rozjemczy powziąwszy taką uchwałę, a strony na nią się zgodzą.

Protokół rozpraw spisują sekretarze, których mianuje przewodniczący. Protokół ten podpisuje przewodniczący i jeden z sekretarzy; ma on sam publiczną moc dowodową.

Article 67.

L'instruction étant close, le Tribunal a le droit d'écarter du débat tous actes ou documents nouveaux qu'une des Parties voudrait lui soumettre sans le consentement de l'autre.

Artykuł 67.

Po zamknięciu postępowania przygotowawczego ma sąd rozjemczy prawo wykluczyć od rozprawy wszelkie nowe akta lub dokumenty, które jedna ze stron chce mu w danym razie przedłożyć bez zezwolenia drugiej strony.

Article 68.

Le Tribunal demeure libre de prendre en considération les actes ou documents nouveaux sur lesquels les agents ou conseils des Parties appelleraient son attention.

En ce cas, le Tribunal a le droit de requérir la production de ces actes ou documents, sauf l'obligation d'en donner connaissance à la Partie adverse.

Artykuł 68.

Sąd rozjemczy jest jednak uprawniony uwzględnić nowe akta lub dokumenty, na które agenci lub zastępcy prawni stron zwrócą ewentualnie jego uwagę.

W tym wypadku ma sąd rozjemczy prawo zażądać przedłożenia owych aktów lub dokumentów, nie zaniedbując obowiązku zawiadomienia o tem strony przeciwnej.

Article 69.

Le Tribunal peut, en outre, requérir des agents des Parties la production de tous actes et demander toutes explications nécessaires. En cas de refus, le Tribunal en prend acte.

Artykuł 69.

Sąd rozjemczy może nadto żądać od agentów stron przedłożenia wszystkich potrzebnych aktów i udzielenia wszelkich potrzebnych wyjaśnień. W razie odmowy przyjmuje ją sąd do swej wiadomości.

Article 70.

Les agents et les conseils des Parties sont autorisés à présenter oralement au Tribunal tous les moyens qu'ils jugent utiles à la défense de leur cause.

Artykuł 70.

Agenci i zastępcy prawni stron mają prawo przedstawić sądowi rozjemczemu ustnie wszelkie wywody prawne, które uważają za potrzebne dla obrony swej sprawy.

Article 71.

Ils ont le droit de soulever des exceptions et des incidents. Les décisions du Tribunal sur ces points sont définitives et ne peuvent donner lieu à aucune discussion ultérieure.

Artykuł 71.

Mają oni prawo podnosić zarzuty oraz spory wpadkowe. Rozstrzygnięcia sądu rozjemczego co do tych punktów są ostateczne i nie mogą wywoływać dalszych rozstrząsań.

Article 72.

Les membres du Tribunal ont le droit de poser des questions aux agents et aux conseils des Parties et de leur demander des éclaircissements sur les points douteux.

Artykuł 72.

Członkowie sądu rozjemczego mają prawo stawiać pytania agentom i zastępcom prawnym stron i żądać od nich wyjaśnienia niejasnych punktów.

Ni les questions posées, ni les observations faites par les membres du Tribunal pendant le cours desdébats ne peuvent être regardées comme l'expression des opinions du Tribunal en général ou de ses membres en particulier.

Article 73.

Le Tribunal est autorisé à déterminer sa compétence en interprétant le compromis ainsi que les autres actes et documents qui peuvent être invoqués dans la matière, et en appliquant les principes du droit.

Article 74.

Le Tribunal a le droit de rendre des ordonnances de procédure pour la direction du procès, de déterminer les formes, l'ordre et les délais dans lesquels chaque Partie devra prendre ses conclusions finales, et de procéder à toutes les formalités que comporte l'administration des preuves.

Article 75.

Les Parties s'engagent à fournir au Tribunal, dans la plus large mesure qu'Elles jugeront possible, tous les moyens nécessaires pour la décision du litige.

Article 76.

Pour toutes les notifications que le Tribunal aurait à faire sur le territoire d'une tierce Puissance contractante, le Tribunal s'adressera directement au Gouvernement de cette Puissance. Il en sera de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Les requêtes adressées à cet effet seront exécutées suivant les moyens dont la Puissance requise dispose d'après sa législation intérieure. Elles ne peuvent être refusées que si cette Puissance les juge de nature à porter atteinte à sa souveraineté ou à sa sécurité.

Le Tribunal aura aussi toujours la faculté de recourir à l'intermédiaire de la Puissance sur le territoire de laquelle il a son siège.

Article 77.

Les agents et les conseils des Parties ayant présenté tous les éclaircissements et preuves à l'appui de leur cause, le Président prononce la clôture des débats.

Article 78.

Les délibérations du Tribunal ont lieu à huis clos et restent secrètes.

Ani stawianych pytań ani uwag, czynionych w ciągu rozprawy przez członków sądu rozjemczego, nie można uważać za wyraz opinii całego sądu rozjemczego lub poszczególnych jego członków.

Artykuł 73.

Sąd rozjemczy jest upoważniony orzec o swej właściwości, interpretując zapis na sąd rozjemczy, jakoteż inne akta i dokumenty, które mogą mieć zastosowanie do odnośnego przedmiotu, tudzież stosując zasady prawa.

Artykuł 74.

W celu kierowania procesem może sąd rozjemczy wydawać zarządzenia, tyczące się postępowania, oznaczać formy, porządek kolejny i termina, w jakich każda ze stron winna stawiać swe wnioski końcowe, tudzież rozstrzygać wszelkie formalności, jakich wymaga przeprowadzenie dowodów.

Artykuł 75.

Strony zobowiązują się dostarczyć sądowi rozjemczemu w najszerszym zakresie, jaki uważają za możliwy, wszelkich środków, potrzebnych do rozstrzygnięcia sporu.

Artykuł 76.

Celem uskutecznienia wszystkich doręczeń, które mają być przedsiębrane na terytoryum trzeciego Mocarstwa kontraktującego, zwróci się sąd rozjemczy wprost do Rządu tegoż Mocarstwa. Tak samo postąpi wówczas, kiedy rozchodzi się o przeprowadzenie jakichkolwiek dowodów na miejscu.

Prośby, wnoszone w powyższym celu, należy załatwiać w miarę środków, jakimi proszone Mocarstwo rozporządza według swego wewnętrznego ustawodawstwa. Można je odrzucić tylko w takim razie, jeżeli one mogą według zdania proszonego Mocarstwa narazić na szwank jego prawa zwierzchnicze lub jego bezpieczeństwo.

Sąd rozjemczy ma również prawo użyć w każdej chwili pośrednictwa tego Mocarstwa, na którego terytoryum ma swoją siedzibę.

Artykuł 77.

Skoro agenci i zastępcy prawni stron przytoczyli wszystkie wyjaśnienia i dowody na poparcie swej sprawy, ogłasza przewodniczący zakończenie rozprawy.

Artykuł 78.

Obrady sądu rozjemczego nie są publiczne i pozostają tajne.

Toute décision est prise à la majorité de ses membres.

Article 79.

La sentence arbitrale est motivée. Elle mentionne les noms des arbitres; elle est signée par le Président et par le greffier ou le secrétaire faisant fonctions de greffier.

Article 80.

La sentence est lue en séance publique, les agents et les conseils des Parties présents ou dûment appelés.

Article 81.

La sentence, dûment prononcée et notifiée aux agents des Parties, décide définitivement et sans appel la contestation.

Article 82.

Tout différend qui pourrait surgir entre les Parties, concernant l'interprétation et l'exécution de la sentence, sera, sauf stipulation contraire, soumis au jugement du Tribunal qui l'a rendue.

Article 83.

Les Parties peuvent se réserver dans le compromis de demander la révision de la sentence arbitrale.

Dans ce cas, et sauf stipulation contraire, la demande doit être adressée au Tribunal qui a rendu la sentence. Elle ne peut être motivée que par la découverte d'un fait nouveau qui eût été de nature à exercer une influence décisive sur la sentence et qui, lors de la clôture des débats, était inconnu du Tribunal lui-même et de la Partie qui a demandé la révision.

La procédure de révision ne peut être ouverte que par une décision du Tribunal constatant expressément l'existence du fait nouveau, lui reconnaissant les caractères prévus par le paragraphe précédent et déclarant à ce titre la demande recevable.

Le compromis détermine le délai dans lequel la demande de révision doit être formée.

Każda uchwała zapada większością głosów członków sądu rozjemczego.

Artykuł 79.

Wyrok sądu rozjemczego należy zaopatrzyć w powody. Zawiera on imiona i nazwiska sędziów polubownych; podpisuje go zaś przewodniczący i naczelnik biura lub sprawujący funkcye tego ostatniego sekretarz.

Artykuł 80.

Wyrok sądu rozjemczego odczytuje się na publicznem posiedzeniu sądu rozjemczego w obecności agentów i zastępców prawnych stron lub po ich należytem zawezwaniu.

Artykuł 81.

Wyrok sądu rozjemczego, należycie ogłoszony i zastępcom stron doręczony, rozstrzyga spór ostatecznie z wykluczeniem odwołania.

Artykuł 82.

Wszystkie kwestye sporne, jakieby ewentualnie wyłoniły się między stronami co do interpretacyi i wykonania wyroku rozjemczego, podlegają w braku innej umowy rozstrzygnięciu sądu rozjemczego, któr wyrok wydał.

Artykuł 83.

Strony mogą sobie zastrzedz w umowie na sąd rozjemczy postawienie wniosku na ponowne zbadanie (rewizyę) wyroku rozjemczego.

W takim przypadku musi być wniosek w braku odmiennego porozumienia przedłożony temu sądowi rozjemczemu, który wyrok wydał. Wniosek taki można oprzeć tylko na wyszukaniu nowego faktu, który mógłby był wywrzeć stanowczy wpływ na wyrok, a przy zamknięciu rozprawy nie był znany ani sądowi rozjemczemu ani stronie, proponującej rewizyę.

Postępowanie rewizyjne może być wdrożone tylko na podstawie uchwały sądu rozjemczego, która stwierdzi wyraźnie istnienie nowego faktu, przyzna mu oznaczone w poprzednim ustępie znamiona i uzna wobec tego wniosek za dopuszczalny.

Zapis na sąd rozjemczy określa termin, w ciągu którego wniosek na podjęcie rewizyi musi być postawiony.

Article 84.

La sentence arbitrale n'est obligatoire que pour les Parties en litige.

Lorsqu'il s'agit de l'interprétation d'une Convention à laquelle ont participé d'autres Puissances que les Parties en litige, celles-ci avertissent en temps utile toutes les Puissances signataires. Chacune de ces Puissances a le droit d'intervenir au procès. Si une ou plusieurs d'entre Elles ont profité de cette faculté, l'interprétation contenue dans la sentence est également obligatoire à leur égard

Artykuł 84.

Wyrok sądu rozjemczego obowiązuje tylko strony spór wiodące.

Jeżeli rozchodzi się o interpretacyę umowy, w której uczestniczyły obok stron spór wiodących także inne Mocarstwa, wówczas zawiadomią wspomniane strony w należytym czasie wszystkie Mocarstwa, które umowę podpisały. Każde z tych Mocarstw ma prawo interweniować w sporze. Jeżeli jedno lub więcej z nich skorzysta z powyższego prawa, w takim razie wiąże je także interpretacya, zawarta w wyroku sądu rozjemczego.

Article 85.

Chaque Partie supporte ses propres frais et une part égale des frais du Tribunal.

Artykuł 85.

Każda strona ponosi sama swoje własne koszta, zaś koszta sądu rozjemczego w równych częściach.

Chapitre IV.

Dé la Procédure sommaire d'arbitrage.

Rozdział czwarty.

Skrócone postępowanie rozjemcze.

Article 86.

En vue de faciliter le fonctionnement de la justice arbitrale, lorsqu'il s'agit de litiges de nature à comporter une procédure sommaire, les Puissances contractantes arrêtent les règles ci-après qui seront suivies en l'absence de stipulations différentes, et sous réserve, le cas échéant, de l'application des dispositions du Chapitre III qui ne seraient pas contraires.

Artykuł 86.

Celem ułatwienia zastosowania sądownictwa rozjemczego do sporów, które z natury swej nadają się do skróconego postępowania, ustanawiają Mocarstwa kontraktujące następujące normy, które w braku odmiennych umów mają być przestrzegane, a to z tem zastrzeżeniem, że w danym razie winny wejść w zastosowanie postanowienia trzeciego rozdziału, o ile nie sprzeciwiają się niniejszym przepisom.

Article 87.

Chacune des Parties en litige nomme un arbitre. Les deux arbitres ainsi désignés choisissent un surarbitre. S'ils ne tombent pas d'accord à ce sujet, chacun présente deux candidats pris sur la liste générale des Membres de la Cour permanente en dehors des Membres indiqués par chacune des Parties Elles-mêmes et n'étant les nationaux d'aucune d'Elles; le sort détermine lequel des candidats ainsi présentés sera le surarbitre.

Le surarbitre préside le Tribunal, qui rend ses décisions à la majorité des voix.

Artykuł 87.

Każda ze stron spór wiodących mianuje jednego sędziego polubownego. Dwaj ustanowieni w ten sposób sędziowie polubowni wybierają starszego sędziego polubownego. Jeżeli w tym względzie nie osiągną porozumienia, w takim razie zaproponuje każdy z nich dwie osoby, które będą wzięte z ogólnej listy członków stałego Trybunału rozjemczego, z wyjątkiem członków zamianowanych przez same strony i nie są obywatelami żadnej ze stron; która z osób w ten sposób zaproponowanych ma być starszym sędzią polubownym, oznaczy los.

Starszy sędzia polubowny jest przewodniczącym sądu rozjemczego, który wydaje orzeczenia swe większością głosów.

Article 88.

A défaut d'accord préalable, le Tribunal fixe, dès qu'il est constitué, le délai dans lequel les deux Parties devront lui soumettre leurs mémoires respectifs.

Artykuł 88.

W razie braku poprzedniej umowy oznaczy sąd rozjemczy, skoro tylko zostanie utworzony, termin, w ciągu którego obie strony winny mu przedłożyć swe pisma.

Article 89.

Chaque Partie est représentée devant le Tribunal par un agent qui sert d'intermédiaire entre le Tribunal et le Gouvernement qui l'a désigné.

Article 90.

La procédure a lieu exclusivement par écrit. Toutefois, chaque Partie a le droit de demander la comparution de témoins et d'experts. Le Tribunal a, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents des deux Parties, ainsi qu'aux experts et aux témoins dont il juge la comparution utile.

Titre V.

Dispositions finales.

Article 91.

La présente Convention dûment ratifiée remplacera, dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux du 29 juillet 1899.

Article 92.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement Leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Artykuł 89.

Każdą ze stron zastępuje przed sądem rozjemczym agent; jest on pośrednikiem między sądem rozjemczym a rządem, który go ustanowił.

Artykuł 90.

Postępowanie jest tylko pisemne. Każda ze stron ma jednak prawo żądać powołania świadków i rzeczoznawców. Sąd rozjemczy jest uprawniony ze swej strony żądać ustnych wyjaśnień tak od agentów obu stron, jakoteż od rzeczoznawców i świadków, których powołanie uważa za wskazane.

Tytuł piąty.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 91.

Układ niniejszy po ratyfikacyi wstępuje odnośnie do stosunków między Mocarstwami kontraktującemi w miejsce układu celem pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych z dnia 29. lipca 1899.

Artykuł 92.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw i niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Późniejsze złożenia dokumentów ratyfikacyjnych będą uskuteczniane pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego i dołączyć do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki w drodze dyplomatycznej Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Article 93.

Les Puissances non signataires qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix pourront adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 94.

Les conditions auxquelles les Puissances qui n'ont pas été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, pourront adhérer à la présente Convention, formeront l'objet d'une entente ultérieure entre les Puissances contractantes.

Article 95.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays Bas.

Article 96.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 97.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 92 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront

Artykuł 93.

Te Mocarstwa, które zostały zaproszone na drugą konferencyę pokojową, lecz układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, które zamierza przystąpić, winno donieść na piśmie o swoim zamiarze Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu równocześnie dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia, oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 94.

Warunki, pod jakimi Mocarstwa, niezaproszone na drugą konferencyę pokojową, mogą przystąpić do niniejszego układu, będą przedmiotem późniejszego porozumienia między Mocarstwami kontraktującemi

Artykuł 95.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 96.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich równocześnie o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie weszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 97.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 92.,

été reçues les notifications d'adhésion (article 93 alinéa 2) ou de dénonciation (article 96 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege.
2. Pour les Etats Unis d'Amérique:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan. Sous réserve de la Déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 16 octobre 1907.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. Avec réserves sur l'article 53, alinéas 2, 3 et 4.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff, Iv. Karandjouloff.

ust. 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 93., ust. 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 96., ust. 1.).

Każde z Mocarstw kontraktujących ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych wyciągów z tegoż.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege.
2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan. Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na plenarnem posiedzeniu konferencyi z dnia 16. października 1907.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. Z zastrzeżeniem do artykułu 53., ustęp 2., 3. i 4.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff, Iv. Karandjouloff.

9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha. Sous la réserve de la déclaration formulée à propos de l'article 39 dans la septième séance du 7 octobre de la première Commission.
10. Pour la Chine:	Loutsengtsiang. Tsiensun.
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Equateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit. Avec la réserve de l'alinéa 2 de l'article 53.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.

9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha. Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego co do artykułu 39. na siódmem posiedzeniu pierwszej komisyi dnia 7. października.
10. Za Chiny:	Loutsengtsiang. Tsiensun.
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubę:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit. Z zastrzeżeniem do ustępu 2. artykułu 53.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.

22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato. Avec reserve des alinéas 3 et 4 de l'article 48, de l'alinéa 2 de l'article 53 et de l'article 54.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour la Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	J. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato. Avec les mêmes réserves formulées par les Plénipotentiaires Roumains à la signature de la Convention pour le Règlement pacifique des conflits internationaux du 29 juillet 1899.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.

22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato. Z zastrzeżeniem do ustępów 3. i 4. artykułu 48., do ustępu 2. artykułu 53. i do artykułu 54.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę:	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato. Z temi samemi zastrzeżeniami, które sformułowali rumuńscy pełnomocnicy przy podpisaniu układu celem pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych z dnia 29. lipca 1899.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.

39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.	39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	Joh. Hellner.	40. Za Szwecyę:	Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin. Sous réserve de l'article 53, chiffre 2o.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin. Z zastrzeżeniem do artykułu 53., liczba 2.
42. Pour la Turquie:	Turkhan. Sous réserve des déclarations portées au prosès-verbal de la 9e séance plénière de la Conférence du 16 octobre 1907.	42. Za Turcyę:	Turkhan. Z zastrzeżeniem oświadczeń, złożonych do protokołu na 9. posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 16. października 1907.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.	43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go Państwo Niemieckie, Stany Zjednoczone amerykańskie (z zastrzeżeniem), Belgia, Boliwia, Chiny, Kuba, Dania, Hiszpania, Francya, Gwatemala, Haïti, Japonia (z zastrzeżeniem), Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia (z zastrzeżeniem), Rosya, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya (z zastrzeżeniem) i że przystąpiła do niego nadto Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

178.

Układ z dnia 18. października 1907,

dotyczący ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych.

(II. układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de vi limitanda in exigendis contractualibus debitis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

II.

Convention concernant la limitation de l'emploi de la force pour le recouvrement de dettes contractuelles.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; le Président de la République de Bolivie; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay;

Désireux d'éviter entre les nations des conflits armés d'une origine pécuniaire, provenant de dettes contractuelles, réclamées au Gouvernement d'un pays par le Gouvernement d'un autre pays comme dues à ses nationaux.

(Przekład.)

II.

Układ, dotyczący ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz Indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej;

ożywieni chęcią zapobieżenia zbrojnym zatargom między narodami, mającym swe źródło w pieniądzach a wywołanym długiem kontraktowym, o który dopomina się dla swych obywateli Rząd jednego kraju u Rządu drugiego kraju,

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à la Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego Ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generała-majora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejera, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorny de Alsúa, chargé d'affaires.

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekcellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de la Mortera, député aux Cortès.

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze.

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze:

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu.

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince:

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana kontura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana kontura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie.

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu.

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze:

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej izby stanów generalnych.

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para Królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie:

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie:

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicz, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien Président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les Puissances contractantes sont convenues de ne pas avoir recours à la force armée pour le recouvrement de dettes contractuelles réclamées au Gouvernement d'un pays par le Gouvernement d'un autre pays comme dues à ses nationaux.

Toutefois, cette stipulation ne pourra être appliquée quand l'Etat débiteur refuse ou laisse sans réponse une offre d'arbitrage, ou, en cas d'acceptation, rend impossible l'établissement du compromis, ou, après l'arbitrage, manque de se conformer à la sentence rendue.

Article 2.

Il est de plus convenu que l'arbitrage, mentionné dans l'alinéa 2 de l'article précédent, sera soumis à la procédure prévue par le titre IV chapitre 3 de la Convention de La Haye pour le règlement pacifique des conflits internationaux. Le jugement arbitral détermine, sauf les arrangements particuliers des Parties, le bienfondé de la réclamation, le montant de la dette, le temps et le mode de paiement.

Article 3.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana Michela Milicze-vicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencye Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała:

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Mocarstwa kontraktujące osiągnęły porozumienie co do tego, aby nie uciekać się do siły zbrojnej przy ściąganiu długów kontraktowych, o które upomina się dla swoich obywateli Rząd jednego kraju u Rządu drugiego kraju.

Postanowienie to nie ma jednak zastosowania, jeżeli dłużne państwo odrzuci lub pozostawi bez odpowiedzi propozycyę załatwienia polubownego albo w razie przyjęcia udaremni zawarcie umowy na sąd rozjemczy albo też po przeprowadzeniu postępowania rozjemczego nie zastosuje się do wyroku.

Artykuł 2.

Porozumiano się również, że sądownictwo rozjemcze, wspomniane w ustępie 2. poprzedniego artykułu, podlega postępowaniu, określonemu w tytule IV., rozdziale 3. haskiego układu celem pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych. Wyrok rozjemczy orzeka w razie braku specyalnej umowy stron o podstawie roszczenia, o wysokości długu, tudzież o czasie i sposobie zapłaty.

Artykuł 3.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 4.

Les Puissances non-signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 5.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 6.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Późniejsze złożenia dokumentów ratyfikacyjnych będą uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego i dołączyć do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 4.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia, oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 5.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 6.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 7.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 3 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 4 alinéa 2) ou de dénonciation (article 6 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies certifiées conformes seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

1. Pour l'Allemagne: Marschall.
Kriege.

2. Pour les Etats-Unis d'Amérique: Joseph H. Choate.
Horace Porter.
U. M. Rose.
David Jayne Hill.
C. S. Sperry.
William I. Buchanan.

3. Pour l'Argentine: Luis M. Drago.
Roque Saenz Peña.
C. Rúez Larreta.

La République Argentine fait les réserves suivantes:

1° en ce qui concerne les dettes provenant de contrats ordinaires entre le ressortissant d'une nation et un gouvernement étranger, on n'aura recours à l'arbitrage que dans le cas spécifique de déni de justice par les juridictions du pays du contrat, qui doivent être préalablement épuisées.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie weszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 7.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 3., ust. 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 4., ust. 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 6., ust. 1.).

Każde z Mocarstw kontraktujących ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych wyciągów z tegoż.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w Archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

1. Za Niemcy: Marschall.
Kriege.

2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie: Joseph H. Choate.
Horace Porter.
U. M. Rose.
David Jayne Hill.
C. S. Sperry.
William I. Buchanan.

3. Za Argentynę: Luis M. Drago.
Roque Saenz Peña.
C. Rúez Larreta.

Rzeczpospolita argentyńska czyni następujące zastrzeżenia:

1. Jeżeli chodzi o długi, pochodzące ze zwyczajnych kontraktów, zawartych między przynależnymi do pewnego narodu a zagranicznym rządem, winno mieć miejsce odwołanie się do sądownictwa rozjemczego tylko w tym specyalnym przypadku, jeżeli sądownictwo państwa, które w odnośnym kontrakcie jest stroną, mimo poprzedniego wyczerpania toku instancyi, odmówiło wymiaru sprawiedliwości.

2° les emprunts publics, avec émissions de bons, constituant la dette nationale, ne pourront donner lieu, en aucun cas, à l'agression militaire ni à l'occupation matérielle du sol des nations américaines.	2. Pożyczki publiczne, stanowiące dług narodowy a połączone z wydaniem papierów wartościowych, nie mogą w żadnym razie dać powodu do wojskowego wkroczenia lub do faktycznego obsadzenia ziemi amerykańskich narodów.
4. Pour l'Autriche-Hongrie: Mérey. Bon Macchio.	4. Za Austro-Węgry: Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique.	5. Za Belgię.
6. Pour la Bolivie: Claudio Pinilla. Sous la réserve exprimée à la Première Commission.	6. Za Boliwię: Claudio Pinilla. Z zastrzeżeniem, wypowiedzianem przy pierwszej komisyi.
7. Pour le Brésil.	7. Za Brazylię.
8. Pour la Bulgarie: Général Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.	8. Za Bułgaryę: Général-Major Vinaroff, Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili: Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.	9. Za Chile: Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	10. Za Chiny.
11. Pour la Colombie: Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas. La Colombie fait les réserves suivantes: Elle n'accepte pas en aucun cas l'emploi de la force pour le recouvrement des dettes quelle que soit leur nature. Elle n'accepte pas l'arbitrage qu'après décision définitive des tribunaux des pays débiteurs.	11. Za Kolumbię: Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas. Kolumbia czyni następujące zastrzeżenia: Uznaje używanie przemocy celem ściągnięcia jakichkolwiek długów w każdym razie za zabronione. Poddaje się sądownictwu rozjemczemu tylko wówczas, jeżeli sądy dłużnego państwa orzekły ostatecznie.
12. Pour la République de Cuba: Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.	12. Za Rzeczpospolitą Kubę: Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark: C. Brun.	13. Za Danię: C. Brun.

14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera. Avec la réserve faite dans la séance plénière du 16 octobre 1907.	14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera. Z zastrzeżeniem, złożonem na posiedzeniu plenarnem z dnia 16. października 1907.
15. Pour l'Equateur:	Victor M. Rendón. E. Dorn y de Alsúa. Avec les réserves faites dans la séance plénière du 16 octobre 1907.	15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorny de Alsúa. Z zastrzeżeniami, poczynionemi na posiedzeniu plenarnem z dnia 16. października 1907.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.	16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.	17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.	18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit. Avec la réserve faite dans la séance plénière du 16 octobre.	19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit. Z zastrzeżeniem, złożonem na posiedzeniu plenarnem z dnia 16. października.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado. 1° En ce qui concerne les dettes provenant de contrats ordinaires entre les ressortissants d'une nation et un gouvernement étranger, on n'aura recours à l'arbitrage que dans le cas de dénégation de justice par les juridictions du pays du contrat, qui doivent être préalablement épuisées. 2° Les emprunts publics avec émission de bons constituant des dettes na-	20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado. 1. Jeżeli chodzi o długi, pochodzące ze zwyczajnych kontraktów, zawartych między przynależnymi do pewnego narodu a zagranicznym rządem, winno mieć miejsce odwołanie się do sądownictwa rozjemczego tylko w tym specyalnym przypadku, jeżeli sądownictwo państwa, które w odnośnym kontrakcie jest stroną, mimo poprzedniego wyczerpania toku instancyi, odmówiło wymiaru sprawiedliwości. 2. Pożyczki publiczne, stanowiące dług narodowy a połączone z wydaniem

tionales ne pourront donner lieu, en aucun cas, à l'agression militaire ni à l'occupation matérielle du sol des nations américaines.

papierów wartościowych, nie mogą w żadnym razie dać powodu do wojskowego wkroczenia lub do faktycznego obsadzenia ziemi amerykańskich narodów.

21. Pour le Haïti: Dalbémar Jn Joseph.
J. N. Léger.
Pierre Hudicourt.

21. Za Haïti: Dalbémar Jn Joseph.
J. N. Léger.
Pierre Hudicourt.

22. Pour l'Italie: Pompilj.
G. Fusinato.

22. Za Włochy: Pompilj.
G. Fusinato.

23. Pour le Japon: Aimaro Sato.

23. Za Japonię: Aimaro Sato.

24. Pour le Luxembourg.

24. Za Luksemburg.

25. Pour le Mexique: G. A. Esteva.
S. B. de Mier.
F. L. de la Barra.

25. Za Meksyk: G. B. Esteva.
S. B. de Mier.
F. L. de la Barra.

26. Pour le Monténégro: Nélidow.
Martens.
N. Tcharykow.

26. Za Czarnogórę: Nelidow.
Martens.
N. Czarykow.

27. Pour le Nicaragua.

27. Za Nikaragwę.

28. Pour la Norvège: F. Hagerup.

28. Za Norwegię: F. Hagerup.

29. Pour le Panama: B. Porras.

29. Za Panamę: B. Porras.

30. Pour le Paraguay: G. Du Monceau.

30. Za Paragwaj: J. Du Monceau.

31. Pour les Pays-Bas: W. H. de Beaufort.
T. M. C. Asser.
den Beer Poortugael.
J. A. Röell.
J. A. Loeff.

31. Za Niderlandy: W. H. d. Beaufort.
T. M. C. Asser.
den Beer Poortugael.
J. A. Röell.
J. A. Loeff.

32. Pour le Pérou: C. G. Candamo.

Sous la réserve que les principes établis dans cette convention ne pourront pas s'appliquer à des réclamations ou différends provenant de contrats passés par un pays avec des sujets étrangers lorsque dans ces contrats il aura été expressément stipulé que les réclamations ou différends doivent être soumis aux juges et tribunaux du pays.

32. Za Peru: C. D. Candamo.

Z zastrzeżeniem, że zasady ustanowione w niniejszym układzie, nie mają zastosowania do zażaleń i sporów, wynikłych z kontraktów, zawartych przez pewien kraj z przynależnymi obcego państwa, jeżeli w kontraktach tych wyraźnie postanowiono, że zażalenia i spory winny być rozstrzygane przez sędziów i sądy odnośnego kraju.

33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie.	
36. Pour la Russie:	Nélidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana. Nous faisons les mêmes réserves que la République Argentine ci-dessus.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam.	
40. Pour la Suède.	
41. Pour la Suisse.	
42. Pour la Turquie:	Turkhan.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez. Sous réserve du second alinéa de l'article premier, parce que la Délégation considère que le refus de l'arbitrage pourra se faire toujours de plein droit si la loi fondamentale du pays débiteur antérieure au contrat qui a originé les doutes ou contestations, ou ce contrat même, a établi que ces doutes ou contestations seront décidées par les tribunaux du dit pays.
44. Pour le Vénézuela.	

33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię.	
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana. Składamy takie same zastrzeżenia, jak wyżej Rzeczpospolita argentyńska.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam.	
40. Za Szwecyę.	
41. Za Szwajcaryę.	
42. Za Turcyę:	Turkhan.
43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez. Z zastrzeżeniem co do drugiego ustępu art. 1., ponieważ według zdania delegatów można uchylić się bez przeszkody od sądownictwa rozjemczego, jeżeli ustawa zasadnicza dłużnego państwa jeszcze przed zawarciem kontraktu, który spowodował różnicę zapatrywań lub spory, albo też kontrakt sam postanawia, że odnośne różnice zdań lub spory mają być rozstrzygane przez sądy państwa.
44. Za Wenezuelę.	

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie, Stany Zjednoczone amerykańskie (z zastrzeżeniem), Dania, Hiszpania, Francya, Wielka Brytania, Gwatemala (z zastrzeżeniem), Haiti, Japonia, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rosya i Salwador (z zastrzeżeniem) i że przystąpiły do niego nadto Chiny i Nikaragwa (z zastrzeżeniem).

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

179.

Układ z dnia 18. października 1907,

o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich.

(III. układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de hostilitatum initio inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

III.

Convention relative à l'ouverture des hostilités.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

III.

Układ o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

Considérant que, pour la sécurité des relations pacifiques, il importe que les hostilités ne commencent pas sans un avertissement préalable;

Qu'il importe, de même, que l'état de guerre soit notifié sans retard aux Puissances neutres;

Désirant conclure une Convention à cet effet, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

rozważając, że dla bezpieczeństwa pokojowych stosunków jest rzeczą ważną, nie rozpoczynać kroków nieprzyjacielskich bez poprzedniego zawiadomienia,

że jest taksamo rzeczą ważną, o stanie wojennym zawiadamiać bezzwłocznie państwa neutralne,

mając zamiar zawrzeć w tym celu układ zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józepha H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadnadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de Mortera, député aux Cortès.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Escellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego.

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Son Altesse Royale le Grand Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski;

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narubal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Jego Ekscellencyę pana Edgara Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidow, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicz, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major-général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les Puissances contractantes reconnaissent que les hostilités entre elles ne doivent pas commencer sans un avertissement préalable et non équivoque, qui aura, soit la forme d'une déclaration de guerre motivée, soit celle d'un ultimatum avec déclaration de guerre conditionnelle.

Article 2.

L'état de guerre devra être notifié sans retard aux Puissances neutres et ne produira effet à leur égard qu'après réception d'une notification qui pourra être faite même par voie télégraphique. Toutefois les Puissances neutres ne pourraient

Rada związkowa szwajcarska;

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Mocarstwa kontraktujące uznają, że nie wolno rozpoczynać przeciwko sobie kroków wojennych bez poprzedniego niedwuznacznego uwiadomienia, które winno być wystosowane albo we formie wypowiedzenia wojny z podaniem powodów albo też w formie ultimatum z warunkowem wypowiedzeniem wojny.

Artykuł 2.

O stanie wojennym należy zawiadomić bezzwłocznie mocarstwa neutralne; będzie on miał dla nich moc obowiązującą dopiero po nadejściu uwiadomienia, które można uskutecznić także drogą telegraficzną. Mocarstwa neutralne nie mogą jedna-

invoquer l'absence de notification, s'il était établi d'une manière non douteuse qu'en fait elles connaissaient l'état de guerre.

Article 3.

L'article 1 de la présente Convention produira effet en cas de guerre entre deux ou plusieurs des Puissances contractantes.

L'article 2 est obligatoire dans les rapports entre un belligérant contractant et les Puissances neutres également contractantes.

Article 4.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paié, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhérx à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 5.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

kowoż powoływać się na brak tego uwiadomienia, jeżeli jest rzeczą niewątpliwą, że stan wojenny był im istotnie znany.

Artykuł 3.

Artykuł 1. niniejszego układu będzie miał moc obowiązującą w razie wojny między dwoma lub kilku Mocarstwami kontraktującemi.

Artykuł 2. obowiązuje w stosunkach między jednem z Mocarstw kontraktujących, prowadzącem wojnę, a Mocarstwami neutralnemi, które należą również do Mocarstw kontraktujących.

Artykuł 4.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Późniejsze złożenia dokumentów ratyfikacyjnych będą uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego i dołączyć do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 5.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia, oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Article 6.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 7.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 8.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 4 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 5, alinéa 2) ou de dénonciation (article 7, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne: Marschall.
Kriege.

2. Pour les États-Unis d'Amérique: Joseph H. Choate.
Horace Porter.
U. M. Rose.
David Jayne Hill.
C. S. Sperry.
William I. Buchanan.

Artykuł 6.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 7.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie weszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 8.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 3., ust. 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 5., ust. 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 7., ust. 1.).

Każde z Mocarstw kontraktujących ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych wyciągów z tegoż.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćsetnego siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy: Marschall.
Kriege.

2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie: Joseph H. Choate.
Horace Porter.
U. M. Rose.
David Jayne Hill.
C. S. Sperry.
William I. Buchanan.

3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúcz Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.

3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúcz Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Generał-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubą:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	Dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Viktor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bougeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernet Satow. Reay. Henry Howard.

19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.

19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georg Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	G. du Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufoort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow.. Martens. N. Czarykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.

38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.	38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.	39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.	40. Za Szwecyę:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan.	42. Za Turcyę:	Turkhan.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.	43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

L

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go Państwo niemieckie, Stany Zjednoczone amerykańskie, Belgia, Boliwia, Dania, Hiszpania, Francya, Wielka Brytania, Gwatemala, Haïti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiły do niego nadto Chiny i Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

180.

Układ z dnia 18. października 1907,

dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej.

(IV. układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de belli terrestris legibus ac consuetudinibus definiendis earumque praeceptis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, nova conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

IV.

Convention concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

IV.

Układ dotyczący praw i zwyczajów wojny lądowej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

Considérant que, tout en recherchant les moyens de sauvegarder la paix et de prévenir les conflits armés entre les nations, il importe de se préoccuper également du cas où l'appel aux armes serait amené par des évènements que leur sollicitude n'aurait pu détourner;

Animés du désir de servir encore, dans cette hypothèse extrême, les intérêts de l'humanité et les exigences toujours progressives de la civilisation;

Estimant qu'il importe, à cette fin, de réviser les lois et coutumes générales de la guerre, soit dans le but de les définir avec plus de précision, soit afin d'y tracer certaines limites destinées à en restreindre autant que possible les rigueurs;

Ont jugé nécessaire de compléter et de préciser sur certains points l'œuvre de la Première Conférence de la Paix qui, s'inspirant, à la suite de la Conférence de Bruxelles de 1874, de ces idées recommandées par une sage et généreuse prévoyance, a adopté des dispositions ayant pour objet de définir et de régler les usages de la guerre sur terre.

Selon les vues des Hautes Parties contractantes, ces dispositions, dont la rédaction a été inspirée par le désir de diminuer les maux de la guerre, autant que les nécessités militaires le permettent, sont destinées à servir de règle générale de conduite aux belligérants, dans leurs rapports entre eux et avec les populations.

Il n'a pas été possible toutefois de concerter dès maintenant des stipulations s'étendant à toutes les circonstances qui se présentent dans la pratique;

D'autre part, il ne pouvait entrer dans les intentions des Hautes Parties contractantes que les cas non prévus fussent, faute de stipulation écrite, laissées à l'appréciation arbitraire de ceux qui dirigent les armées.

En attendant qu'un Code plus complet des lois de la guerre puisse être édicté, les Hautes Parties contractantes jugent opportun de constater que, dans les cas non compris dans les dispositions réglementaires adoptées par Elles, les populations et les belligérants restent sous la sauvegarde et sous l'empire des principes du droit des gens, tels qu'ils résultent des usages établis entre nations civilisées, des lois de l'humanité et des exigences de la conscience publique.

Elles déclarent que c'est dans ce sens que doivent s'entendre notamment les articles 1 et 2 du Règlement adopté.

zważywszy, że mimo wszelkich starań celem wynalezienie środków dla zapewnienia pokoju i zapobiegania zbrojnym zatargom między narodami jest przecież rzeczą ważną, wziąć pod rozwagę także ten wypadek, kiedy chwycenie za broń zostanie spowodowane wypadkami, których mimo starań państw nie dało się uniknąć,

ożywieni chęcią służenia także w tym ostatecznym wypadku interesom ludzkości i wzrastającym ustawicznie wymaganiom cywilizacyi,

sądząc, że nie jest to rzeczą bez znaczenia w tym celu poddać badaniu ogólne prawa i zwyczaje wojenne, czy to aby je dokładniej określić, czy to aby pociągnąć dla nich pewne granice, by w ten sposób utraciły jak najwięcej ze swej srogości,

uznali potrzebę uzupełnienia oraz nadania w niektórych punktach dokładniejszego brzmienia dziełu, stworzonemu przez pierwszą konferencyę pokojową, która nawiązując do konferencyi brukselskiej z roku 1874 w myśl mądrej i szlachetnej troskliwości przyjęła postanowienia w celu ustalenia i unormowania zwyczajów wojny lądowej.

Według zapatrywania wysokich Stron kontraktujących winny postanowienia te, które powzięto celem złagodzenia cierpień wojny, służyć stronom wojującym, o ile zezwalają na to wymagania wojskowe, za ogólną wskazówkę co do ich zachowania się w stosunkach między sobą i wobec ludności.

Było jednak rzeczą niemożliwą porozumieć się już obecnie co do postanowień, odnoszących się do wszystkich wypadków, mogących się w rzeczywistości zdarzyć.

Z drugiej strony nie mogło być zamiarem wysokich Stron kontraktujących, aby w braku pisemnej umowy zostawiać wypadki nieprzewidziane do dowolnego ocenienia wojskowym dowódcom.

Otóż aż do czasu, kiedy zostanie ułożony dokładniejszy kodeks wojenny, uważają wysokie Strony kontraktujące za wskazane stwierdzić, że w wypadkach, nie objętych postanowieniami przyjętego przez nie regulaminu, pozostaje ludność i strony wojujące pod ochroną i panowaniem zasad prawa międzynarodowego, wynikających ze zwyczajów, przyjętych przez cywilizowane narody, z praw ludzkości oraz z wymagań publicznego sumienia.

Oświadczają one, że szczególnie artykuły 1. i 2. przyjętego regulaminu należy w tym duchu rozumieć.

Les Hautes Parties contractantes, désirant conclure une nouvelle Convention à cet effet, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Wysokie Strony kontraktujące życząc sobie zawarcia w tym względzie nowego układu zamianowały Swojemi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipontentiaire de la République à Londres;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos bisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de a République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires:

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej:

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rerlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministere Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand-Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotenitaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych.

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le Marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego.

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Jego Ekscellencyę pana Edgara Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego.

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major-général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

Les Puissances contractantes donneront à leurs forces armées de terre des instructions qui seront conformes au Règlement concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre, annexé à la présente Convention.

Article 2.

Les dispositions contenues dans le Règlement visé à l'article 1er ainsi que dans la présente Con-

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Mocarstwa kontraktujące udzielą swoim armiom lądowym wskazówek, jakie odpowiadają dołączonemu do niniejszego układu regulaminowi praw i zwyczajów wojny lądowej.

Artykuł 2.

Postanowienia wspomnianego w artykule 1. regulaminu, jakoteż niniejszego układu obowiązują

vention, ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 3.

La Partie belligérante qui violerait les dispositions dudit Règlement sera tenue à indemnité, s'il y a lieu. Elle sera responsable de tous actes commis par les personnes faisant partie de sa force armée.

Article 4.

La présente Convention dûment ratifiée remplacera, dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention du 29 juillet 1899 concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

La Convention de 1899 reste en vigueur dans les rapports entre les Puissances qui l'ont signée et qui ne ratifieraient pas également la présente Convention.

Article 5.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 6.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas

tylko Mocarstwa kontraktujące i to tylko wówczas, jeżeli wszystkie strony wojujące są zarazem Stronami kontraktującemi.

Artykuł 3.

Jeżeliby jedna ze stron wojnę prowadzących naruszyła postanowienia wspomnianego regulaminu, miałaby w danym razie obowiązek wynagrodzenia szkody. Strona prowadząca wojnę jest odpowiedzialna za wszelkie czynności osób, należących do jej siły zbrojnej.

Artykuł 4.

Układ niniejszy po ratyfikacyi wstępuje odnośnie do stosunków między Mocarstwami kontraktującemi w miejsce układu z dnia 29. lipca 1899, dotyczącego praw i zwyczajów wojny lądowej.

Układ z roku 1899. zatrzymuje moc obowiązującą dla stosunków między Mocarstwami, które go podpisały, któreby jednak nie ratyfikowały również niniejszego układu.

Artykuł 5.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 6.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu

en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 7.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 8.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 9.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 5, alinéas 3 et 4 ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 6, alinéa 2) ou de dénonciation (article 8, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia, oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 7.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 8.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie weszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 9.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 5., ust. 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 6., ust. 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 8., ust. 1.).

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych wyciągów z tegoż.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege. Sous réserve de l' article 44 du Règlement annexé.
2. Pour les États-Unis d'Amérique:	Josef H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio. Sous réserve de la déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 17 août 1907.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.

1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege. Z zastrzeżeniem co do artykułu 44 dołączonego regulaminu.
2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio. Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 17. sierpnia 1907.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubę:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.

15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne.	
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Macbado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger, Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato. Avec réserve de l'article 44.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow. Sous réserves formulées à l'article 44 du Règlement annexé à la présente Convention et consignées au procès-verbal de la quatrième séance plénière du 17 août 1907.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. Du Monceau.

15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsùa.
16. Za Hiszpanię.	
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato. Z zastrzeżeniem co do artykułu 44.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow. Z zastrzeżeniami, wypowiedzianemi co do artykułu 44. regulaminu, dołączonego do niniejszego układu, a zanotowanemi w protokole 4. posiedzenia plenarnego z dnia 17. sierpnia 1907.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.

31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Selir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow. Sous réserves formulées à l'article 44 du Règlement annexé à la présente Convention et consignées au procès-verbal de la quatrième séance plénière du 17 août 1907.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli-Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan. Sous réserve de l'article 3.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.

31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow. Z zastrzeżeniami, wypowiedzianemi co do artykułu 44. regulaminu, dołączonego do niniejszego układu, a zanotowanemi w protokole 4. posiedzenia plenarnego z dnia 17. sierpnia 1907,
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Za Szwecyę:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Za Turcyę:	Turkhan. Z zastrzeżeniem co do artykułu 3.
43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

(Tekst pierwotny.)

Annexe à la Convention.

Règlement concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre.

Section I.

Des Belligérants.

Chapitre I.

De la qualité de belligérant.

Article Premier.

Les lois, les droits et les devoirs de la guerre ne s'appliquent pas seulement à l'armée, mais encore aux milices et aux corps de volontaires réunissant les conditions suivantes:

1° d'avoir à leur tête une personne responsable pour ses subordonnés;

2° d'avoir un signe distinctif fixe et reconnaissable à distance;

3° de porter les armes ouvertement et

4° de se conformer dans leurs opérations aux lois et coutumes de la guerre.

Dans les pays où les milices ou des corps de volontaires constituent l'armée ou en font partie, ils sont compris sous la dénomination d'*armée*.

Article 2.

La population d'un territoire non occupé qui, à l'approche de l'ennemi, prend spontanément les armes pour combattre les troupes d'invasion sans avoir eu le temps de s'organiser conformément à l'article premier, sera considérée comme belligérante si elle porte les armes ouvertement et si elle respecte les lois et coutumes de la guerre.

Article 3.

Les forces armées des Parties belligérantes peuvent se composer de combattants et de non-combattants. En cas de capture par l'ennemi, les uns et les autres ont droit au traitement des prisonniers de guerre.

(Przekład.)

Dodatek do układu.

Regulamin praw i zwyczajów wojny lądowej.

Część pierwsza.

Strony wojnę prowadzące.

Rozdział pierwszy.

Określenie pojęcia strony wojnę prowadzącej.

Artykuł 1.

Ustawy, prawa i obowiązki wojenne mają zastosowanie nie tylko do armii, lecz także do milicyi i korpusów ochotniczych, jeśli one odpowiadają następującym warunkom, a mianowicie:

1. że stoi na ich czele osoba, odpowiedzialna za swych podwładnych,

2. że mają pewne odznaki, dające się z dala rozpoznać,

3. że otwarcie broń noszą i

4. że wykonując swe operacye, przestrzegają ustaw i zwyczajów wojennych.

W krajach, w których milicye lub korpusy ochotnicze tworzą armię lub część składową armii, należy je pod nazwą „armii“ rozumieć.

Artykuł 2.

Ludność pewnego niezajętego obszaru, która za zbliżaniem się nieprzyjaciela chwyta z własnego popędu za broń w celu zwalczania wkraczających wojsk, a nie miała czasu do zorganizowania się według artykułu 1. uważa się za stronę wojującą, jeżeli otwarcie broń nosi i przestrzega praw i zwyczajów wojennych.

Artykuł 3.

Siła zbrojna stron wojujących może składać się z kombatantów i niekombatantów. W razie wzięcia do niewoli nieprzyjacielskiej, mają jedni i drudzy prawo do traktowania ich jako jeńców wojennych.

Chapitre II.

Des prisonniers de guerre.

Article 4.

Les prisonniers de guerre sont au pouvoir du Gouvernement ennemi, mais non des individus ou des corps qui les ont capturés.

Ils doivent être traités avec humanité.

Tout ce qui leur appartient personnellement, excepté les armes, les chevaux et les papiers militaires, reste leur propriété.

Article 5.

Les prisonniers de guerre peuvent être assujettis à l'internement dans une ville, forteresse, camp ou localité quelconque, avec obligation de ne pas s'en éloigner au delà de certaines limites déterminées; mais ils ne peuvent être enfermés que par mesure de sûreté indispensable, et seulement pendant la durée des circonstances qui nécessitent cette mesure.

Article 6.

L'Etat peut employer, comme travailleurs, les prisonniers de guerre, selon leur grade et leurs aptitudes, à l'exception des officiers. Ces travaux ne seront pas excessifs et n'auront aucun rapport avec les opérations de la guerre.

Les prisonniers peuvent être autorisés à travailler pour le compte d'administrations publiques ou de particuliers, ou pour leur propre compte.

Les travaux faits pour l'Etat sont payés d'après les tarifs en vigueur pour les militaires de l'armée nationale exécutant les mêmes travaux, ou, s'il n'en existe pas, d'après un tarif en rapport avec les travaux exécutés.

Lorsque les travaux ont lieu pour le compte d'autres administrations publiques ou pour des particuliers, les conditions en sont réglées d'accord avec l'autorité militaire.

Le salaire des prisonniers contribuera à adoucir leur position, et le surplus leur sera compté au moment de leur libération, sauf défalcation des frais d'entretien.

Article 7.

Le Gouvernement au pouvoir duquel se trouvent les prisonniers de guerre est chargé de leur entretien.

A défaut d'une entente spéciale entre les belligérants, les prisonniers de guerre seront traités

Rozdział drugi.

Jeńcy wojenni.

Artykuł 4.

Jeńcy wojenni podlegają władzy Rządu nieprzyjacielskiego, nie zaś władzy osób lub oddziałów, które ich wzięły do niewoli.

Należy traktować ich po ludzku.

Wszystko, co oni osobiście posiadają, zostaje ich własnością z wyjątkiem broni, koni i papierów treści wojskowej.

Artykuł 5.

Jeńców wojennych można umieścić w miastach, twierdzach, obozach lub innych miejscach i nałożyć na nich obowiązek, że nie wolno im się wydalać poza pewne oznaczone granice; trzymać w zamknięciu można ich jednak tylko wówczas, jeśli zarządzenie takie jest dla bezpieczeństwa nieodzowne i tylko tak długo, jak tego wymagają okoliczności, które zarządzenie to spowodowały.

Artykuł 6.

Państwo ma prawo używania jeńców wojennych z wyjątkiem oficerów, jako robotników stosownie do ich stopnia służbowego i uzdolnienia. Roboty te nie mogą być nadmierne i nie mogą pozostawać w żadnym związku z operacyami wojennemi.

Jeńcom wojennym można zezwolić na wykonywanie robót dla zarządów publicznych, dla osób prywatnych lub na własny rachunek.

Za roboty dla państwa będzie się płaciło według stóp wynagrodzenia, obowiązujących przy wykonywaniu takich samych robót przez osoby wojskowe własnej armii, albo, jeżeli nie ma co do tego żadnych norm, według stopy wynagrodzenia, odpowiadającej wykonanym robotom.

Jeżeli wykonuje się roboty na rachunek innych zarządów publicznych lub osób prywatnych, w takim razie ustala się warunki w porozumieniu z władzą wojskową.

Zarobek jeńców wojennych należy użyć na poprawienie ich położenia, a nadwyżkę po potrąceniu kosztów utrzymania wypłacić im przy wypuszczeniu na wolność.

Artykuł 7.

Rząd, pod którego władzą jeńcy wojenni pozostają, winien dbać o ich utrzymanie.

Pod względem pożywienia, umieszczenia i odzieży należy w braku szczególnego porozumienia

pour la nourriture, le couchage et l'habillement, sur le même pied que les troupes du Gouvernement qui les aura capturés.

Article 8.

Les prisonniers de guerre seront soumis aux lois, règlements et ordres en vigueur dans l'armée de l'Etat au pouvoir duquel ils se trouvent. Tout acte d'insubordination autorise, à leur égard, les mesures de rigueur nécessaires.

Les prisonniers évadés, qui seraient repris avant d'avoir pu rejoindre leur armée ou avant de quitter le territoire occupé par l'armée qui les aura capturés, sont passibles de peines disciplinaires.

Les prisonniers qui, après avoir réussi à s'évader, sont de nouveau faits prisonniers, ne sont passibles d'aucune peine pour la fuite antérieure.

Article 9.

Chaque prisonnier de guerre est tenu de déclarer, s'il est interrogé à ce sujet, ses véritables noms et grade et, dans le cas où il enfreindrait cette règle, il s'exposerait à une restriction des avantages accordés aux prisonniers de guerre de sa catégorie.

Article 10.

Les prisonniers de guerre peuvent être mis en liberté sur parole, si les lois de leur pays les y autorisent, et, en pareil cas, ils sont obligés, sous la garantie de leur honneur personnel, de remplir scrupuleusement, tant vis-à-vis de leur propre Gouvernement que vis-à-vis de celui qui les a faits prisonniers, les engagements qu'ils auraient contractés.

Dans le même cas, leur propre Gouvernement est tenu de n'exiger ni accepter d'eux aucun service contraire à la parole donnée.

Article 11.

Un prisonnier de guerre ne peut être contraint d'accepter sa liberté sur parole; de même le Gouvernement ennemi n'est pas obligé d'accéder à la demande du prisonnier réclamant sa mise en liberté sur parole.

Article 12.

Tout prisonnier de guerre, libéré sur parole et repris portant les armes contre le Gouvernement envers lequel il s'était engagé d'honneur, ou contre

między stronami wojującemi traktować jeńców wojennych zupełnie tak samo jak wojsko Rządu, który trzyma ich w niewoli.

Artykuł 8.

Jeńcy wojenni podlegają ustawom, przepisom i rozkazom, obowiązującym w armii tego państwa, pod którego władzą się znajdują. Za wszelką niesubordynacyę można karać z odpowiednią surowością.

Zbiegli jeńcy wojenni, których schwyta się napowrót, zanim uda się im dostać do swej armii lub opuścić terytoryum, obsadzone przez wojska, które ich wzięły do niewoli, podlegają karom dyscyplinarnym.

Jeńców wojennych, którzy po udałej ucieczce zostali ponownie wzięci do niewoli, nie można karać za poprzednią ucieczkę.

Artykuł 9.

Każdy jeniec wojenny jest obowiązany na pytanie podać swoje prawdziwe imię i nazwisko oraz stopień służbowy; jeśli działa wbrew temu przepisowi, można go pozbawić przywilejów, przysługujących jeńcom tej kategoryi, do której należy.

Artykuł 10.

Jeńców wojennych można wypuścić na wolność za daniem słowa honoru, jeżeli ustawy ich kraju upoważniają ich do tego; są oni wówczas pod gwarancyą swego osobistego honoru zniewoleni spełniać sumiennie przyjęte zobowiązania tak wobec swego własnego Rządu jak i wobec tego, który ich wziął do niewoli.

Rząd ich jest w tym wypadku obowiązany nie wymagać ani nie przyjmować od nich żadnych usług, które sprzeciwiają się danemu słowu honoru.

Artykuł 11.

Jeniec wojenny nie może być zmuszany do przyjęcia wolności za daniem słowa honoru; tak samo nie jest Rząd nieprzyjacielski obowiązany uwzględnić prośby jeńca o wypuszczenie go na wolność za daniem słowa honoru.

Artykuł 12.

Każdy jeniec wojenny, wypuszczony na wolność za daniem słowa honoru a podnoszący broń przeciw państwu, wobec którego zobowiązał się honorowo,

les alliés de celui-ci, perd le droit au traitement des prisonniers de guerre et peut être traduit devant les tribunaux.

Article 13.

Les individus qui suivent une armée sans en faire directement partie, tels que les correspondants et les reporters de journaux, les vivandiers, les fournisseurs, qui tombent au pouvoir de l'ennemi et que celui-ci juge utile de détenir, ont droit au traitement des prisonniers de guerre, à condition qu'ils soient munis d'une légitimation de l'autorité militaire de l'armée qu'ils accompagnaient.

Article 14.

Il est constitué, dès le début des hostilités, dans chacun des Etats belligérants, et, le cas échéant, dans les pays neutres qui auront recueilli des belligérants sur leur territoire, un bureau de renseignements sur les prisonniers de guerre. Ce bureau, chargé de répondre à toutes les demandes qui les concernent, reçoit des divers services compétents toutes les indications relatives aux internements et aux mutations, aux mises en liberté sur parole, aux échanges, aux évasions, aux entrées dans les hôpitaux, aux décès, ainsi que les autres renseignements nécessaires pour établir et tenir à jour une fiche individuelle pour chaque prisonnier de guerre. Le bureau devra porter sur cette fiche le numéro matricule, les nom et prénom, l'âge, le lieu d'origine, le grade, le corps de troupe, les blessures, la date et le lieu de la capture, de l'internement, des blessures et de la mort, ainsi que toutes les observations particulières. La fiche individuelle sera remise au Gouvernement de l'autre belligérant après la conclusion de la paix.

Le bureau de renseignements est également chargé de recueillir et de centraliser tous les objets d'un usage personnel, valeurs, lettres etc., qui seront trouvés sur les champs de bataille ou délaissés par des prisonniers libérés sur parole, échangés, évadés ou décédés dans les hôpitaux et ambulances, et de les transmettre aux intéressés.

Article 15.

Les sociétés de secours pour les prisonniers de guerre, régulièrement constituées selon la loi de leur pays et ayant pour objet d'être les intermédiaires de l'action charitable, recevront, de la part des belligérants, pour elles et pour leurs agents dûment accrédités, toute facilité, dans les limites tracées par les nécessités militaires et les règles administratives, pour accomplir efficacement leur tâche d'humanité. Les délégués de ces sociétés

lub przeciw jego sprzymierzeńcom, traci, jeśli zostanie napowrót ujęty, prawo do traktowania go jako jeńca wojennego i może być postawiony przed sąd.

Artykuł 13.

Osoby, towarzyszące armii lecz do niej bezpośrednio nie należące, jak korespondenci i sprawozdawcy dziennikarscy, markietanie i dostawcy, mają w razie dostania się w ręce nieprzyjaciela, który uważa zatrzymanie ich za wskazane, prawo do traktowania ich jako jeńców wojennych, pod warunkiem, że posiadają legitymacyę władzy wojskowej tej armii, której towarzyszyli.

Artykuł 14.

Z chwilą wybuchu kroków nieprzyjacielskich utworzy się w każdem z państw wojujących, a w danym razie w państwach neutralnych, które przyjęły przynależnych jednej ze stron wojujących na swe terrytoryum, biuro wywiadowcze o jeńcach wojennych. Zadaniem tego biura jest odpowiadać na wszelkie zapytania, dotyczące jeńców wojennych. Otrzyma ono od kompetentnych władz służbowych wszystkie daty o umieszczeniu i jego zmianach, o wypuszczeniu na wolność za daniem słowa honoru, o jeńcach wymienionych i zbiegłych, o przyjęciu do szpitali i o wypadkach śmierci, jakoteż wszelkie inne wiadomości, potrzebne w tym celu, aby dla każdego jeńca wojennego utworzyć wykaz osobisty i utrzymywać go w ewidencyi. Biuro wywiadowcze wpisuje do tego wykazu osobistego numer karty księgi etatowej, imię i nazwisko, wiek, miejsce urodzenia, stopień służbowy, oddział broni, odniesione rany, dzień i miejsce wzięcia do niewoli, umieszczenia, zranienia i śmierci, jakoteż wszystkie specyalne uwagi. Po zawarciu pokoju udziela się wykaz osobisty Rządowi drugiej strony wojującej.

Biuro wywiadowcze zbiera również wszelkie przedmioty, służące do osobistego użytku, rzeczy wartościowe, listy itd., znalezione na polach bitwy lub pozostawione przez jeńców wojennych, wypuszczonych za słowem honoru, wymienionych, zbiegłych albo zmarłych w szpitalach lub lazaretach polowych i doręcza je osobom interesowanym.

Artykuł 15.

Towarzystwa opieki nad jeńcami wojennymi, utworzone prawidłowo według ustaw swego kraju, a zmierzające do tego, aby pośredniczyć w akcyi miłosierdzia, otrzymają od stron wojujących dla siebie oraz dla swoich należycie upełnomocnionych agentów wszelkie ułatwienia w granicach, nakazanych wymaganiami wojskowemi i przepisami administracyjnymi w tym celu, aby mogły spełniać skutecznie swoje zadania humanitarne. Delegatom

pourront être admis à distribuer des secours dans les dépôts d'internement, ainsi qu'aux lieux d'étape des prisonniers rapatriés, moyennant une permission personnelle délivrée par l'autorité militaire, et en prenant l'engagement par écrit de se soumettre à toutes les mesures d'ordre et de police que celle-ci prescrirait.

Article 16.

Les bureaux de renseignements jouissent de la franchise de port. Les lettres, mandats et articles d'argent, ainsi que les colis postaux destinés aux prisonniers de guerre ou expédiés par eux, seront affranchis de toutes les taxes postales, aussi bien dans les pays d'origine et de destination que dans les pays intermédiaires.

Les dons et secours en nature destinés aux prisonniers de guerre seront admis en franchise de tous droits d'entrée et autres, ainsi que des taxes de transport sur les chemins de fer exploités par l'Etat.

Article 17.

Les officiers prisonniers recevront la solde à laquelle ont droit les officiers de même grade du pays où ils sont retenus, à charge de remboursement par leur Gouvernement.

Article 18.

Toute latitude est laissée aux prisonniers de guerre pour l'exercice de leur religion, y compris l'assistance aux offices de leur culte, à la seule condition de se conformer aux mesures d'ordre et de police prescrites par l'autorité militaire.

Article 19.

Les testaments des prisonniers de guerre sont reçus ou dressés dans les mêmes conditions que pour les militaires de l'armée nationale.

On suivra également les mêmes règles en ce qui concerne les pièces relatives à la constatation des décès, ainsi que pour l'inhumation des prisonniers de guerre, en tenant compte de leur grade et de leur rang.

Article 20.

Après la conclusion de la paix, le rapatriement des prisonniers de guerre s'effectuera dans le plus bref délai possible.

tych towarzystw można na zasadzie wydanego im osobiście zezwolenia władzy wojskowej i za zobowiązaniem się na piśmie, że poddadzą się wszystkim wydanym ewentualnie przez władzę tę zarządzeniom dyscyplinarnym i policyjnym, zezwolić na rozdzielanie wsparć pomiędzy wracających do ojczyzny jeńców w ich kwaterach i miejscach wypoczynku.

Artykuł 16.

Biura wywiadowcze są uwolnione od opłaty pocztowej. Listy, przekazy pocztowe, przesyłki pieniężne, tudzież pakiety pocztowe, przeznaczone dla jeńców wojennych lub przez nich nadawane, są wolne od wszystkich należytości pocztowych, tak w kraju nadania, jak również w kraju przeznaczenia i w krajach, przez które przechodzą.

Przedmioty, przeznaczone dla jeńców wojennych jako datki miłosierne i wsparcia w naturze, są wolne od wszelkich ceł wchodowych i innych należytości, jakoteż od kosztów przewozu na kolejach żelaznych, utrzymywanych w ruchu przez państwo.

Artykuł 17.

Wzięci do niewoli oficerowie otrzymają te same pobory, jakie należą się oficerom takiego samego stopnia służbowego w kraju, w którym są trzymani w niewoli; do zwrotu jest obowiązany ich Rząd.

Artykuł 18.

Jeńcom wojennym pozostawia się zupełną swobodę wyznawania ich religii i brania udziału w nabożeństwach ich wiary pod tym jedynym warunkiem, że się poddadzą przepisom dyscyplinarnym i policyjnym, wydanym przez władzę wojskową.

Artykuł 19.

Testamenty jeńców wojennych będą przyjmowane i sporządzane pod takimi samymi warunkami, jak testamenty osób wojskowych własnej armii.

To samo odnosi się do dokumentu śmierci i do pogrzebu jeńców wojennych, przyczem uwzględniać należy ich stopień służbowy i rangę.

Artykuł 20.

Po zawarciu pokoju należy jeńców wojennych odesłać w jak najkrótszym czasie do ich ojczyzny.

Chapitre III.

Des malades et des blessés.

Article 21.

Les obligations des belligérants concernant le service des malades et des blessés sont régies par la Convention de Genève.

Section II.

Des Hostilités.

Chapitre I.

Des moyens de nuire à l'ennemi. des sièges et des bombardements.

Article 22.

Les belligérants n'ont pas un droit illimité quant au choix des moyens de nuire à l'ennemi.

Article 23.

Outre les prohibitions établies par des conventions spéciales, il est notamment interdit:

a) d'employer du poison ou des armes empoisonnées;

b) de tuer ou de blesser par trahison des individus appartenant à la nation ou à l'armée ennemie;

c) de tuer ou de blesser un ennemi qui, ayant mis bas les armes ou n'ayant plus les moyens de se défendre, s'est rendu à discrétion;

d) de déclarer qu'il ne sera pas fait de quartier;

e) d'employer des armes, des projectiles ou des matières propres à causer des maux superflus;

f) d'user indûment du pavillon parlementaire, du pavillon national ou des insignes militaires et de l'uniforme de l'ennemi, ainsi que des signes distinctifs de la Convention de Genève;

g) de détruire ou de saisir des propriétés ennemies, sauf les cas où ces destructions ou ces saisies seraient impérieusement commandées par les nécessités de la guerre;

h) de déclarer éteints, suspendus ou non recevables en justice, les droits et actions des nationaux de la Partie adverse.

Rozdział trzeci.

Chorzy i ranni.

Artykuł 21.

Obowiązki stron wojujących co do traktowania chorych i rannych są uregulowane układem genewskim.

Część druga.

Kroki nieprzyjacielskie.

Rozdział pierwszy.

Środki celem szkodzenia nieprzyjacielowi, oblężenia i ostrzeliwania.

Artykuł 22.

Strony wojujące nie mają nieograniczonej wolności w wyborze środków w celu szkodzenia nieprzyjacielowi.

Artykuł 23.

Pominąwszy zakazy, polegające na specyalnych umowach, jest zwłaszcza wzbronione:

a) używanie trucizny lub zatrutej broni,

b) skrytobójcze zabijanie lub ranienie osób, należących do nieprzyjacielskiego narodu lub do nieprzyjacielskiej armii,

c) zabijanie i ranienie nieprzyjaciela, składającego broń lub bezbronnego, który się poddał,

d) oświadczenie, że nie będzie się dawało pardonu,

e) używanie broni, pocisków lub materyałów, które mogą powodować bezpotrzebne cierpienia,

f) nadużywanie białej chorągwi, flagi narodowej lub odznak wojskowych i munduru nieprzyjacielskiego, jakoteż szczególnych odznak układu genewskiego,

g) niszczenie lub konfiskowanie mienia nieprzyjacielskiego, chyba że niszczenie to lub konfiskowanie jest niezbędnie potrzebne ze względu na konieczności wojenne.

h) zniesienie lub czasowe unieważnienie albo też wykluczenie od zaskarżalności praw i pretensyi przynależnych strony przeciwnej.

Il est également interdit à un belligérant de forcer les nationaux de la Partie adverse à prendre part aux opérations de guerre dirigées contre leur pays, même dans le cas où ils auraient été à son service avant le commencement de la guerre.

Article 24.

Les ruses de guerre et l'emploi des moyens nécessaires pour se procurer des renseignements sur l'ennemi et sur le terrain sont considérés comme licites.

Article 25.

Il est interdit d'attaquer ou de bombarder, par quelque moyen que ce soit, des villes, villages, habitations ou bâtiments qui ne sont pas défendus.

Article 26.

Le commandant des troupes assaillantes, avant d'entreprendre le bombardement, et sauf le cas d'attaque de vive force, devra faire tout ce qui dépend de lui pour en avertir les autorités.

Article 27.

Dans les sièges et bombardements, toutes les mesures nécessaires doivent être prises pour épargner, autant que possible, les édifices consacrés aux cultes, aux arts, aux sciences et à la bienfaisance, les monuments historiques, les hôpitaux et les lieux de rassemblement de malades et de blessés, à condition qu'ils ne soient pas employés en même temps à un but militaire.

Le devoir des assiégés est de désigner ces édifices ou lieux de rassemblement par des signes visibles spéciaux qui seront notifiés d'avance à l'assiégeant.

Article 28.

Il est interdit de livrer au pillage une ville ou localité même prise d'assaut.

Chapitre II.

Des espions.

Article 29.

Ne peut être considéré comme espion que l'individu qui, agissant clandestinement ou sous de

Stronom wojującym nie wolno również zmuszać przynależnych strony przeciwnej, choćby oni przed rozpoczęciem wojny pozostawali w jej służbie, do brania udziału w operacyach wojennych przeciw ich krajowi.

Artykuł 24.

Fortele wojenne i używanie środków, potrzebnych celem uzyskania wiadomości o nieprzyjacielu i terenie, są dozwolone.

Artykuł 25.

Nie wolno atakować lub bombardować niebronionych miast, wsi, mieszkań lub budynków bez względu na środki, jakich się do tego użyje.

Artykuł 26.

Dowódca atakującego wojska winien przed rozpoczęciem bombardowania z wyjątkiem wypadku szturmu przedsięwziąć wszystko, co jest w jego mocy, aby władze o tem zawiadomić.

Artykuł 27.

Przy oblężeniach i bombardowaniach należy wydać wszelkie potrzebne zarządzenia celem chronienia o ile możności budynków, przeznaczonych dla odprawiania nabożeństw, dla sztuki, nauki i dobroczynności, szpitali i miejsc zbiorczych dla chorych i rannych, pod warunkiem jednak, że zakładów tych nie użyje się równocześnie dla celów wojskowych.

Oblężeni są obowiązani zaopatrzyć odnośne budynki i miejsca zbiorcze wyraźnymi specyalnymi znakami i podać je przedtem do wiadomości oblegających.

Artykuł 28.

Nie wolno miast i osad, nawet jeżeli wzięte zostaną szturmem, wydawać na łup.

Rozdział drugi.

Szpiedzy.

Artykuł 29.

Szpiegiem jest tylko ten, kto potajemnie lub pod fałszywym pozorem zbiera lub stara się zebrać

faux prétextes, recueille ou cherche à recueillir des informations dans la zône d'opérations d'un belligérant, avec l'intention de les communiquer à la Partie adverse.

Ainsi les militaires non déguisés qui ont pénétré dans la zône d'opérations de l'armée ennemie, à l'effet de recueillir des informations, ne sont pas considérés comme espions. De même, ne sont pas considérés comme espions: les militaires et les non militaires, accomplissant ouvertement leur mission, chargés de transmettre des dépêches destinées, soit à leur propre armée, soit à l'armée ennemie. A cette catégorie appartiennent également les individus envoyés en ballon pour transmettre les dépêches, et, en général, pour entretenir les communications entre les diverses parties d'une armée ou d'un territoire.

Article 30.

L'espion pris sur le fait ne pourra être puni sans jugement préalable.

Article 31.

L'espion qui, ayant rejoint l'armée à laquelle il appartient, est capturé plus tard par l'ennemi, est traité comme prisonnier de guerre et n'encourt aucune responsabilité pour ses actes d'espionnage antérieurs.

Chapitre III.

Des parlementaires.

Article 32.

Est considéré comme parlementaire l'individu autorisé par l'un des belligérants à entrer en pourparlers avec l'autre et se présentant avec le drapeau blanc. Il a droit à l'inviolabilité ainsi que le trompette, clairon ou tambour, le porte-drapeau et l'interprète qui l'accompagneraient.

Article 33.

Le chef auquel un parlementaire est expédié n'est pas obligé de le recevoir en toutes circonstances.

Il peut prendre toutes les mesures nécessaires afin d'empêcher le parlementaire de profiter de sa mission pour se renseigner.

Il a le droit, en cas d'abus, de retenir temporairement le parlementaire.

wiadomości na terenie operacyjnym jednej ze stron wojujących w tym zamiarze, aby je zakomunikować stronie przeciwnej.

Wobec tego nie należy uważać za szpiegów osób wojskowych w mundurze, które w celu zebrania wiadomości dostały się na teren operacyjny nieprzyjacielskiej armii. Taksamo nie są szpiegami: osoby wojskowe lub osoby niewojskowe, które wykonują otwarcie udzielone im polecenie przenoszenia informacyi dla ich własnej lub nieprzyjacielskiej armii. Tutaj należą również osoby, przewożone balonami w tym celu, aby przenosić wiadomości lub aby w ogóle utrzymać połączenie między różnemi częściami pewnej armii lub pewnego obszaru.

Artykuł 30.

Szpiega, schwytanego na gorącym uczynku, nie można karać bez poprzedniego wyroku.

Artykuł 31.

Szpiega, który powrócił do swej armii a później został przez nieprzyjaciela schwytany, należy traktować jako jeńca wojennego i nie można go czynić odpowiedzialnym za poprzednio popełnione szpiegostwo.

Rozdział trzeci.

Parlamentarze.

Artykuł 32.

Parlamentarzem jest ten, kto został upoważniony przez jedną ze stron wojujących do rozpoczęcia rokowań z drugą stroną, i występuje z białą chorągwią. Przysługuje mu przywilej nietykalności, taksamo towarzyszącemu mu w danym razie trębaczowi, horniście lub doboszowi, chorążemu i tłumaczowi.

Artykuł 33.

Dowódca, do którego wysłano parlamentarza, nie ma obowiązku bezwarunkowo go przyjąć.

Może on wydać wszelkie potrzebne zarządzenia, aby przeszkodzić parlamentarzowi w wykorzystaniu swego posłannictwa w celu zasięgnięcia wiadomości.

W razie nadużycia ma on prawo zatrzymać czasowo parlamentarza.

Article 34.

Le parlementaire perd ses droits d'inviolabilité, s'il est prouvé, d'une manière positive et irrécusable, qu'il a profité de sa position privilégiée pour provoquer ou commettre un acte de trahison.

Chapitre IV.

Des capitulations.

Article 35.

Les capitulations arrêtées entre les Parties contractantes doivent tenir compte des règles de l'honneur militaire.

Une fois fixées, elles doivent être scrupuleusement observées par les deux Parties.

Chapitre V.

De l'armistice.

Article 36.

L'armistice suspend les opérations de guerre par un accord mutuel des Parties belligérantes. Si la durée n'en est pas déterminée, les Parties belligérantes peuvent reprendre en tout temps les opérations, pourvu toutefois que l'ennemi soit averti en temps convenu, conformément aux conditions de l'armistice.

Article 37.

L'armistice peut être général ou local. Le premier suspend partout les opérations de guerre des Etats belligérants; le second, seulement entre certaines fractions des armées belligérantes et dans un rayon déterminé.

Article 38.

L'armistice doit être notifié officiellement et en temps utile aux autorités compétentes et aux troupes. Les hostilités sont suspendues immédiatement après la notification ou au terme fixé.

Article 39

Il dépend des Parties contractantes de fixer, dans les clauses de l'armistice, les rapports qui pourraient avoir lieu, sur le théâtre de la guerre, avec les populations et entre elles.

Artykuł 34.

Parlamentarz traci prawo do nietykalności, jeśli istnieje pewny i niezbity dowód, że użył swego uprzywilejowanego stanowiska, aby dokonać zdrady lub do niej nakłonić.

Rozdział czwarty.

Kapitulacye.

Artykuł 35.

Kapitulacye, umówione między stronami kontraktującemi, winny uwzględniać wymagania honoru wojskowego.

Raz zawarte, winny być przez obie strony sumiennie przestrzegane.

Rozdział piąty.

Zawieszenie broni.

Artykuł 36.

Zawieszenie broni przerywa operacye wojenne na mocy obopólnej umowy stron wojujących. Jeżeli nie umówiono się co do pewnego oznaczonego czasu trwania, natenczas mogą strony wojujące podjąć na nowo w każdej chwili kroki wojenne, pod tym jednak warunkiem, że zawiadomi się nieprzyjaciela w odpowiednim czasie stosownie do warunków zawieszenia broni.

Artykuł 37.

Zawieszenie broni może być ogólne lub ograniczone do pewnego miejsca. Pierwsze przerywa operacye wojenne państw wojujących wszędzie, ostatnie tylko kroki wojenne pewnych części armii walczących i tylko w obrębie pierwszego oznaczonego terrytoryum.

Artykuł 38.

O zawieszeniu broni należy zawiadomić oficyalnie i w należytym czasie kompetentne władze i wojsko. Po tem zawiadomieniu lub po nadejściu chwili oznaczonej należy wstrzymać natychmiast kroki wojenne.

Artykuł 39.

Strony umawiające się winny postanowić w warunkach zawieszenia broni, jakie stosunki są w danym razie dopuszczalne na teatrze wojny w odniesieniu do ludności, jakoteż między obiema stronami.

Article 40.

Toute violation grave de l'armistice, par l'une des Parties, donne à l'autre le droit de le dénoncer et même, en cas d'urgence, de reprendre immédiatement les hostilités.

Article 41.

La violation des clauses de l'armistice, par des particuliers agissant de leur propre initiative, donne droit seulement à réclamer la punition des coupables et, s'il y a lieu, une indemnité pour les pertes éprouvées.

Section III.

De l'autorité militaire sur le territoire de l'État ennemi.

Article 42.

Un territoire est considéré comme occupé lorsqu'il se trouve placé de fait sous l'autorité de l'armée ennemie.

L'occupation ne s'étend qu'aux territoires où cette autorité est établie et en mesure de s'exercer.

Article 43.

L'autorité du pouvoir légal ayant passé de fait entre les mains de l'occupant, celui-ci prendra toutes les mesures qui dépendent de lui en vue de rétablir et d'assurer, autant qu'il est possible, l'ordre et la vie publics en respectant, sauf empêchement absolu, les lois en vigueur dans le pays.

Article 44.

Il est interdit à un belligérant de forcer la population d'un territoire occupé à donner des renseignements sur l'armée de l'autre belligérant ou sur ses moyens de défense.

Article 45.

Il est interdit de contraindre la population d'un territoire occupé à prêter serment à la Puissance ennemie.

Article 46.

L'honneur et les droits de la famille, la vie des individus et la propriété privée, ainsi que les convictions religieuses et l'exercice des cultes, doivent être respectés.

Artykuł 40.

Każde ciężkie naruszenie zawieszenia broni przez jedną ze stron uprawnia drugą stronę do wypowiedzenia go a w nagłych wypadkach nawet do podjęcia na nowo kroków nieprzyjacielskich.

Artykuł 41.

Naruszenie warunków zawieszenia broni przez osoby prywatne, działające z własnej inicyatywy, daje tylko prawo ukarania winnych a w danym razie żądania odszkodowania za doznaną szkodę.

Część trzecia.

Władza wojskowa na obsadzonem terytoryum nieprzyjacielskiem.

Artykuł 42.

Pewne terytoryum uważa się za obsadzone, jeżeli znajduje się istotnie pod władzą nieprzyjacielskiej armii.

Okupacya rozciąga się tylko na te terytorya, na których władza ta została ustanowiona i może być wykonywana.

Artykuł 43.

Skoro legalna władza przeszła istotnie w ręce okupującego, winien on wydać wszystkie zależne od niego zarządzenia, aby o ile możności przywrócić napowrót i utrzymywać porządek i życie publiczne, a to z uwzględnieniem ustaw krajowych, o ile nie sprzeciwiają się temu niepokonalne przeszkody.

Artykuł 44.

Stronie wojnę prowadzącej nie wolno zmuszać ludności obsadzonego terytoryum do dostarczenia wiadomości o armii drugiej strony lub o jej środkach obrony.

Artykuł 45.

Nie wolno zmuszać ludności obsadzonego terytoryum do składania przysięgi na wierność nieprzyjacielskiemu mocarstwu.

Artykuł 46.

Cześć i prawa rodziny, życie obywateli, własność prywatna, przekonania religijne i obrzędy wyznaniowe winny być szanowane.

La propriété privée ne peut pas être confisquée.

Article 47.

Le pillage est formellement interdit.

Article 48.

Si l'occupant prélève, dans le territoire occupé, les impôts, droits et péages établis au profit de l'Etat, il le fera, autant que possible, d'après les règles de l'assiette et de la répartition en vigueur, et il en résultera pour lui l'obligation de pourvoir aux frais de l'administration du territoire occupé dans la mesure où le Gouvernement légal y était tenu.

Article 49.

Si, en dehors des impôts visés à l'article précédent, l'occupant prélève d'autres contributions en argent dans le territoire occupé, ce ne pourra être que pour les besoins de l'armée ou de l'administration de ce territoire.

Article 50.

Aucune peine collective, pécuniaire ou autre, ne pourra être édictée contre les populations à raison de faits individuels dont elles ne pourraient être considérées comme solidairement responsables.

Article 51.

Aucune contribution ne sera perçue qu'en vertu d'un ordre écrit et sous la responsabilité d'un général en chef.

Il ne sera procédé, autant que possible, à cette perception que d'après les règles de l'assiette et de la répartition des impôts en vigueur.

Pour toute contribution, un reçu sera délivré aux contribuables.

Article 52.

Des réquisitions en nature et des services ne pourront être réclamés des communes ou des habitants, que pour les besoins de l'armée d'occupation. Ils seront en rapport avec les ressources du pays et de telle nature qu'ils n'impliquent pas pour les populations l'obligation de prendre part aux opérations de la guerre contre leur patrie.

Ces réquisitions et ces services ne seront réclamés qu'avec l'autorisation du commandant dans la localité occupée.

Les prestations en nature seront, autant que possible, payées au comptant; sinon, elles seront

Własności prywatnej nie wolno konfiskować.

Artykuł 47.

Wydawanie na łup jest wyraźnie wzbronione.

Artykuł 48.

Jeżeli okupujący pobiera na obsadzonem terytoryum ustanowione na rzecz państwa opłaty, cła i należytości, w takim razie winien to czynić o ile możności według przepisów, obowiązujących co do wybierania i rozdziału tych podatków; dla okupującego powstaje stąd zobowiązanie ponoszenia kosztów administracyi obsadzonego terytoryum w tym zakresie, w jakim prawidłowy rząd był do tego obowiązany.

Artykuł 49.

Jeżeli okupujący pobiera na obsadzonym obszarze oprócz opłat, wymienionych w artykule poprzednim, także inne daniny w pieniądzach, wówczas może się to dziać tylko w celu pokrycia potrzeb armii lub administracyi tego obszaru.

Artykuł 50.

Nie można nakładać na całą ludność kary pieniężnej lub jakiejkolwiek innej za czynności poszczególnych osób, za które ludność ta nie może być również pociągana do odpowiedzialności.

Artykuł 51.

Kontrybucye przymusowe można pobierać tylko na podstawie pisemnego rozkazu i pod odpowiedzialnością komenderującego generała.

Pobór winien odbywać się o ile możności według przepisów co do nakładania i rozdziału istniejących opłat.

Za każde świadczenie otrzymają kontrybuenci potwierdzenie odbioru.

Artykuł 52.

Świadczeń w naturze i usług można żądać od gmin lub mieszkańców tylko na potrzeby armii okupacyjnej. Muszą one pozostawać w odpowiednim stosunku do zasobów kraju i być tego rodzaju, aby nie stanowiły dla ludności zobowiązania brania udziału w operacyach wojennych przeciwko własnej ojczyźnie.

Takich świadczeń w naturze i usług można żądać tylko z upoważnienia komendanta zajętej miejscowości.

Za świadczenia w naturze należy o ile możności płacić gotówką. W razie przeciwnym należy

constatées par des reçus, et le paiement des sommes dues sera effectué le plus tôt possible.

Article 53.

L'armée qui occupe un territoire ne pourra saisir que le numéraire, les fonds et les valeurs exigibles appartenant en propre à l'Etat, les dépôts d'armes, moyens de transport, magasins et approvisionnements et, en général, toute propriété mobilière de l'Etat de nature à servir aux opérations de la guerre.

Tous les moyens affectés sur terre, sur mer et dans les airs à la transmission des nouvelles, au transport des personnes ou des choses, en dehors des cas régis par le droit maritime, les dépôts d'armes et, en général, toute espèce de munitions de guerre, peuvent être saisis, même s'ils appartiennent à des personnes privées, mais devront être restitués et les indemnités seront réglées à la paix.

Article 54.

Les câbles sous-marins reliant un territoire occupé à un territoire neutre ne seront saisis ou détruits que dans le cas d'une nécessité absolue. Ils devront également être restitués et les indemnités seront réglées à la paix.

Article 55.

L'Etat occupant ne se considèrera que comme administrateur et usufruitier des édifices publics, immeubles, forêts et exploitations agricoles appartenant à l'Etat ennemi et se trouvant dans le pays occupé. Il devra sauvegarder le fonds de ces propriétés et les administrer conformément aux règles de l'usufruit.

Article 56.

Les biens des communes, ceux des établissements consacrés aux cultes, à la charité et à l'instruction, aux arts et aux sciences, même appartenant à l'Etat, seront traités comme la propriété privée.

Toute saisie, destruction ou dégradation intentionnelle de semblables établissements, de monuments historiques, d'œuvres d'art et de science, est interdite et doit être poursuivie.

wydawać poświadczenia odbioru; zapłata dłużnych sum winna nastąpić o ile możności jak najrychlej.

Artykuł 53.

Armia, obsadzająca pewne terrytoryum, może konfiskować tylko gotówkę i fundusze państwa, jakoteż ściągalne wierzytelności państwowe, składy broni, środki przewozowe, magazyny i zapasy środków żywności, tudzież w ogólności cały ruchomy majątek państwa, który może być przydatny do operacyi wojennych.

Wszelkie środki, służące do przenoszenia wiadomości i przewożenia osób lub rzeczy lądem, wodą i w powietrzu, z wyjątkiem wypadków, uregulowanych prawem morskiem, jakoteż składy broni i w ogóle zapasy wojenne wszelkiego rodzaju można konfiskować nawet wówczas, gdy należą do osób prywatnych. Przy zawarciu pokoju musi się jednak te rzeczy zwrócić, oraz uregulować kwestyę odszkodowania.

Artykuł 54.

Kable podmorskie, łączące terrytoryum obsadzone z obszarem neutralnym, można skonfiskować lub zniszczyć tylko w razie, jeżeli to jest bezwarunkowo konieczne. Przy zawarciu pokoju należy je również zwrócić i uregulować kwestyę odszkodowania.

Artykuł 55.

Państwo, które dokonuje obsadzenia, winno uważać się tylko za zarządcę i użytkowcę budynków publicznych, nieruchomości, lasów i przedsiębiorstw rolniczych, które należą do państwa nieprzyjacielskiego i znajdują się na zajętem terrytoryum. Winno ono chronić całość tych dóbr i zarządzać niemi według reguł o użytkowaniu.

Artykuł 56.

Własność gmin i zakładów, poświęconych służbie bożej, dobroczynności, nauce, sztuce i umiejętności, choćby należących do państwa, należy traktować jako własność prywatną.

Wszelka konfiskata, wszelkie rozmyślne niszczenie lub uszkadzanie takich zakładów, jakoteż pomników historycznych lub dzieł sztuki i nauki jest zabronione i winno być ścigane.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że zastrzeżenie, złożone przy podpisaniu układu, zostało powtórzone przez reprezentanta Monarchii austryacko-węgierskiej przy podpisaniu protokołu, dotyczącego złożenia dokumentu ratyfikacyjnego.

Układ ten został dotąd ratyfikowany nadto przez Państwo niemieckie (z zastrzeżeniem), Stany zjednoczone amerykańskie, Belgię, Boliwię, Kubę, Danię, Francyę, Wielką Brytanię, Gwatemalę, Haïti, Japonię (z zastrzeżeniem), Luksemburg, Meksyk, Norwegię. Panamę, Niderlandy, Portugalię, Rumunię, Rosyę (z zastrzeżeniem), Salwador, Siam, Szwecyę i Szwajcaryę; przystąpiła do niego Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wł. r.
Hochenburger wł. r.
Heinold wł. r.
Georgi wł. r.
Zaleski wł. r.
Schuster wł. r.

181.

Układ z dnia 18. października 1907,

dotyczący praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej.

(V. Układ II-giej konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de juribus et officiis potestatum personarumque neutralium bello terrestri inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

V.

Convention concernant les droits et les devoirs des Puissances et des Personnes neutres en cas de guerre sur terre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

V.

Układ, dotyczący praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

En vue de mieux préciser les droits et les devoirs des Puissances neutres en cas de guerre sur terre et de régler la situation des belligérants réfugiés en territoire neutre;

Désirant également définir la qualité de neutre en attendant qu'il soit possible de régler dans son ensemble la situation des particuliers neutres dans leurs rapports avec les belligérants;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont, en conséquence, nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

mając zamiar ustalić dokładniej prawa i obowiązki mocarstw neutralnych w razie wojny lądowej, tudzież uregulować położenie przynależnych pewnej siły zbrojnej, którzy schronili się na terytoryum neutralne,

oraz pragnąc określić pojęcie neutralności, aż do czasu, kiedy będzie możliwem uregulować w całości położenie neutralnych osób prywatnych w ich stosunkach do stron wojnę prowadzących,

postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali Swymi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałegoTrybunału rozjemczego,

Jego Excellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra Stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra Stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suit,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej;

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, Swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de Mortera, député aux Cortès.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage:

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka

de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand-Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit,

stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato radcę stanu. członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Casarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra Stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Jego królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, ambasadora Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego członka rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora

iton envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machain, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Assser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych:

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie;

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major-général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de L'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta Senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

Des Droits et des Devoirs des Puissances neutres.

Article premier.

Le territoire des Puissances neutres est inviolable.

Article 2.

Il est interdit aux belligérants de faire passer à travers le territoire d'une Puissance neutre des troupes ou des convois, soit de munitions, soit d'approvisionnements.

Article 3.

Il est également interdit aux belligérants:

a) d'installer sur le territoire d'une Puissance neutre une station radiotélégraphique ou tout appareil destiné à servir comme moyen de communication avec des forces belligérantes sur terre ou sur mer;

b) d'utiliser toute installation de ce genre établie par eux avant la guerre sur le territoire de la Puissance neutre dans un but exclusivement militaire, et qui n'a pas été ouverte au service de la correspondance publique.

Article 4.

Des corps de combattants ne peuvent être formés, ni des bureaux d'enrôlement ouverts, sur le territoire d'une Puissance neutre au profit des belligérants.

Article 5.

Une Puissance neutre ne doit tolérer sur son territoire aucun des actes visés par les articles 2 à 4.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Rozdział pierwszy.

Prawa i obowiązki mocarstw neutralnych.

Artykuł 1.

Terytoryum mocarstw neutralnych jest nienaruszalne.

Artykuł 2.

Stronom wojującym nie wolno przeprowadzać wojsk ani oddziałów z amunicyą albo żywnością przez terytoryum mocarstwa neutralnego.

Artykuł 3.

Stronom wojującym jest również wzbronione:

a) urządzać na terytoryum mocarstwa neutralnego stacyi dla telegrafów iskrowych lub innych zakładów, przeznaczonych do porozumiewania się z siłami zbrojnemi na lądzie lub na morzu;

b) korzystać z takich urządzeń, które stworzyły na terytoryum państwa neutralnego przed wojną wyłącznie dla celów wojskowych, których jednak nie oddano do wolnego użytku dla korespondencyi publicznych.

Artykuł 4.

Na rzecz prowadzących wojnę nie wolno na terytoryum mocarstwa neutralnego tworzyć korpusów kombatantów, ani stacyi werbunkowych.

Artykuł 5.

Mocarstwo neutralne nie może zezwolić na swojem terytoryum na żadne czynności, oznaczone w artykułach 2. do 4.

Elle n'est tenue de punir des actes contraires à la neutralité que si ces actes ont été commis sur son propre territoire.

Article 6.

La responsabilité d'une Puissance neutre n'est pas engagée par le fait que des individus passent isolément la frontière pour se mettre au service de l'un des belligérants.

Article 7.

Une Puissance neutre n'est pas tenue d'empêcher l'exportation ou le transit, pour le compte de l'un ou de l'autre des belligérants, d'armes, de munitions, et, en général, de tout ce qui peut être utile à une armée ou à une flotte.

Article 8.

Une Puissance neutre n'est pas tenue d'interdire ou de restreindre l'usage, pour les belligérants, des câbles télégraphiques ou téléphoniques, ainsi que des appareils de télégraphie sans fil, qui sont, soit sa propriété, soit celle de compagnies ou de particuliers.

Article 9.

Toutes mesures restrictives ou prohibitives prises par une Puissance neutre à l'égard des matières visées par les articles 7 et 8 devront être uniformément appliquées par elle aux belligérants.

La Puissance neutre veillera au respect de la même obligation par les compagnies ou particuliers propriétaires de câbles télégraphiques ou téléphoniques ou d'appareils de télégraphie sans fil.

Article 10.

Ne peut être considéré comme un acte hostile le fait, par une Puissance neutre, de repousser, même par la force, les atteintes à sa neutralité.

Chapitre II.

Des belligérants internés et des blessés soignés chez les neutres.

Article 11.

La Puissance neutre qui reçoit sur son territoire des troupes appartenant aux armées belligérantes, les internera, autant que possible, loin du théâtre de la guerre.

Jest ono tylko wtedy obowiązane karać za czynności, sprzeciwiające się neutralności, jeżeli popełniono je na jego własnem terrytoryum.

Artykuł 6.

Mocarstwo neutralne nie odpowiada za to, jeżeli poszczególni ludzie przekroczą granicę w celu wstąpienia do służby u jednej ze stron wojujących.

Artykuł 7.

Mocarstwo neutralne nie jest obowiązane przeszkadzać odbywającemu się na rachunek jednej ze stron wywozowi lub przewozowi broni, amunicyi i w ogóle wszystkiego, co może być pożyteczne dla armii albo floty.

Artykuł 8.

Mocarstwo neutralne nie ma obowiązku poddawać zakazowi lub ograniczeniom używanie przez strony wojujące przewodów telegraficznych i telefonicznych, jakoteż zakładów dla telegrafu bez drutu, a to bez względu na to, czy urządzenia te do niego należą, czy też są własnością towarzystw lub osób prywatnych.

Artykuł 9.

Wszelkie ograniczenia lub zakazy, wydane przez mocarstwo neutralne ze względu na przedmioty, wspomniane w artykułach 7. i 8., winno mocarstwo to stosować do stron wojujących równomiernie.

Mocarstwo neutralne winno czuwać nad tem, aby tego samego obowiązku przestrzegały towarzystwa lub osoby prywatne, do których należą przewody telegraficzne lub telefoniczne albo telegrafy bez drutu.

Artykuł 10.

To, że mocarstwo neutralne nawet siłą odpiera naruszenie swej neutralności, nie może uchodzić za działanie nieprzyjacielskie.

Rozdział drugi.

O przyjmowaniu przez państwa neutralne członków armii państw wojujących i o znajdujących się pod ich opieką rannych.

Artykuł 11.

Mocarstwo neutralne, na którego obszar przejdą wojska armii wojujących, winno je umieścić jak najdalej od teatru wojny.

Elle pourra les garder dans des camps, et même les enfermer dans des forteresses ou dans des lieux appropriés à cet effet.

Elle décidera si les officiers peuvent être laissés libres en prenant l'engagement sur parole de ne pas quitter le territoire neutre sans autorisation.

Article 12.

A défaut de convention spéciale, la Puissance neutre fournira aux internés les vivres, les habillements et les secours commandés par l'humanité.

Bonification sera faite, à la paix, des frais occasionnés par l'internement.

Article 13.

La Puissance neutre qui reçoit des prisonniers de guerre évadés les laissera en liberté. Si elle tolère leur séjour sur son territoire, elle peut leur assigner une résidence.

La même disposition est applicable aux prisonniers de guerre amenés par des troupes se réfugiant sur le territoire de la Puissance neutre.

Article 14.

Une Puissance neutre pourra autoriser le passage sur son territoire des blessés ou malades appartenant aux armées belligérantes, sous la réserve que les trains qui les amèneront ne transporteront ni personnel, ni matériel de guerre. En pareil cas, la Puissance neutre est tenue de prendre les mesures de sûreté et de contrôle nécessaires à cet effet.

Les blessés ou malades amenés dans ces conditions sur le territoire neutre par un des belligérants, et qui appartiendraient à la partie adverse, devront être gardés par la Puissance neutre de manière qu'ils ne puissent de nouveau prendre part aux opérations de la guerre. Cette Puissance aura les mêmes devoirs quant aux blessés ou malades de l'autre armée qui lui seraient confiés.

Article 15.

La Convention de Genève s'applique aux malades et aux blessés internés sur territoire neutre.

Może je trzymać w obozach albo też zamknąć w twierdzach lub innych przydatnych na ten cel miejscach.

Od jego decyzyi zależy, czy można puścić wolno oficerów, którzy zobowiążą się pod słowem honoru nie opuszczać neutralnego terrytoryum bez zezwolenia.

Artykuł 12.

W braku specyalnej umowy winno mocarstwo neutralne udzielać przytrzymanym u siebie osobom żywności, odzieży i wsparć, nakazanych względami humanitarnymi.

Koszta, połączone z internowaniem, należy zwrócić po zawarciu pokoju.

Artykuł 13.

Mocarstwo neutralne, przyjmujące u siebie zbiegłych jeńców wojennych, wypuści ich na wolność. Jeżeli im zezwoli pozostać na swem terrytoryum, w takim razie może im wyznaczyć miejsce pobytu.

To samo postanowienie ma zastosowanie do jeńców wojennych, prowadzonych przez wojska w czasie ucieczki na terrytoryum mocarstwa neutralnego.

Artykuł 14.

Mocarstwo neutralne może zezwolić na przewóz przez swoje terrytoryum rannych lub chorych, należących do armii wojujących, jednakowoż tylko pod tym warunkiem, aby pociągi użyte do transportu nie brały ze sobą personalu ani materyału wojennego. Mocarstwo neutralne jest w takim razie obowiązane wydać potrzebne zarządzenia dla bezpieczeństwa i nadzoru.

Ranni i chorzy, należący do strony przeciwnej, a przywiezieni wśród takich okoliczności na terrytoryum neutralne przez jedną ze stron wojujących, winni pozostawać pod nadzorem mocarstwa neutralnego w tym celu, aby nie mogli brać znowu udziału w operacyach wojennych. Mocarstwo neutralne ma te same obowiązki wobec rannych i chorych, oddanych mu przez drugą armię.

Artykuł 15.

Układ genewski ma również zastosowanie do chorych i rannych, umieszczonych na terrytoryum neutralnem.

Chapitre III.

Des personnes neutres.

Article 16.

Sont considérés comme neutres les nationaux d'un Etat qui ne prend pas part à la guerre.

Article 17.

Un neutre ne peut pas se prévaloir de sa neutralité:

a) s'il commet des actes hostiles contre un belligérant;

b) s'il commet des actes en faveur d'un belligérant, notamment s'il prend volontairement du service dans les rangs de la force armée de l'une des Parties.

En pareil cas, le neutre ne sera pas traité plus rigoureusement par le belligérant contre lequel il s'est départi de la neutralité que ne pourrait l'être, à raison du même fait, un national de l'autre Etat belligérant.

Article 18.

Ne seront pas considérés comme actes commis en faveur d'un des belligérants, dans le sens de l'article 17, lettre *b)*:

a) les fournitures faites ou les emprunts consentis à l'un des belligérants, pourvu que le fournisseur ou le prêteur n'habite ni le territoire de l'autre Partie, ni le territoire occupé par elle, et que les fournitures ne proviennent pas de ces territoires;

b) les services rendus en matière de police ou d'administration civile.

Chapitre IV.

Du matériel des chemins de fer.

Article 19.

Le matériel des chemins de fer provenant du territoire de Puissances neutres, qu'il appartienne à ces Puissances ou à des sociétés ou personnes privées, et reconnaissable comme tel, ne pourra être réquisitionné et utilisé par un belligérant que dans le cas et la mesure où l'exige une impérieuse nécessité. Il sera renvoyé aussitôt que possible dans le pays d'origine.

Rozdział trzeci.

Osoby neutralne.

Artykuł 16.

Za osoby neutralne należy uważać przynależnych państwa, nie biorącego udziału w wojnie.

Artykuł 17.

Osoba neutralna nie może powoływać się na swą neutralność:

a) jeżeli działa w duchu nieprzyjacielskim przeciw jednej ze stron wojujących;

b) jeżeli działa na rzecz jednej ze stron wojujących, a szczególnie jeżeli wstępuje jako wolontaryusz wojenny do armii jednej ze stron.

W wypadku takim nie wolno prowadzącemu wojnę, wobec którego osoba neutralna nie dotrzymała neutralności, traktować osoby tej ostrzej jak przynależnego drugiego państwa wojującego z powodu takiego samego czynu.

Artykuł 18.

Za działanie na rzecz strony wojującej po myśli artykułu 17. *b* nie należy uważać:

a) obejmowania dostaw lub udzielania pożyczek na rzecz strony wojującej pod warunkiem, że dostawca lub udzielający pożyczki nie mieszka na terytoryum drugiej strony ani na terytoryum przez nią zajętem i że dostawy nie pochodzą z tych terytoryów;

b) pełnienia służby policyjnej lub administracyi cywilnej.

Rozdział czwarty.

Materyał kolei żelaznych.

Artykuł 19.

Materyał kolei żelaznych, który pochodzi z terytoryum mocarstwa neutralnego, a należy do tegoż mocarstwa albo do towarzystw lub osób prywatnych i jako taki jest łatwy do poznania, może strona wojująca rekwirować i używać tylko w tym wypadku i w takim zakresie, jak tego wymaga nieodzowna konieczność. Materyał ten należy jak najrychlej odesłać napowrót do kraju, z którego pochodzi.

La Puissance neutre pourra de même, en cas de nécessité, retenir et utiliser, jusqu'à due concurrence, le matériel provenant du territoire de la Puissance belligérante.

Une indemnité sera payée de part et d'autre, en proportion du matériel utilisé et de la durée de l'utilisation.

Chapitre V.

Dispositions finales.

Article 20.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 21.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 22.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

W razie konieczności może również mocarstwo neutralne zatrzymać i używać w odpowiedniej mierze materyał, pochodzący z terytoryum mocarstwa wojującego.

Tak jedna jak i druga strona winna zapłacić odszkodowanie, jakie wypada w stosunku do zużytego materyału i do czasu trwania tego używania.

Rozdział piąty.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 20.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko wobec Mocarstw kontraktujących i tylko wtedy, jeżeli wszystkie strony wojujące są stronami kontraktującemi.

Artykuł 21.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 22.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 23.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 24.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances, en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 25.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt des ratifications effectué en vertu de l'article 21, alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 22, alinéa 2) ou de dénonciation (article 24, alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne: Marschall.
Kriege.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 23.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 24.

Jeśliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 25.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 21., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 22., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 24., ustęp 1.).

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy: Marszall.
Kriege.

2. Pour les États-Unis d'Amérique:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta. La République Argentine fait réserve de l'article 19.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.

2. Za Stany zjednoczone ameryrykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis. M. Drago. C. Rúez Larreta. Rzeczpospolita argentyńska składa zastrzeżenie do artykułu 19.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubą:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Victor R. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.

16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa-Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Sous réserve des articles 16, 17 et 18.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.

16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois, d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Z zastrzeżeniem do artykułów 16., 17. i 18.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. D. Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.

32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.	32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	M. Samad Khan Momtazos-Saltaneh. M. Ahmed Khan Sadigh ul Mulk.	33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Selir. Alberto d'Oliveira.	34. Za Portugalię:	Marquis de Soveral Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.	35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow	36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.	37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.	38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.	39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.	40. Za Szwecyę:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan.	42. Za Turcyę:	Turkhan.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.	43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie, Stany zjednoczone amerykańskie, Belgia, Boliwia, Kuba, Dania, Hiszpania, Francya, Gwatemala, Haïti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiły do niego nadto Chiny i Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

182.

Układ z dnia 18. października 1907

o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich.

(VI. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de tractandis navibus commercii partis adversae hostilitatum initio inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

VI.

Convention relative au régime des navires de commerce ennemis au début des hostilités.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

VI.

Układ o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król zjednoczonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjajśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów zjednoczonych Wenezueli,

Désireux de garantir la sécurité du commerce international contre les surprises de la guerre et voulant, conformément à la pratique moderne, protéger autant que possible les opérations engagées de bonne foi et en cours d'exécution avant le début des hostilités;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants,

pragnąc zabezpieczyć handel międzynarodowy przed niespodziankami wojny i chcąc w myśl praktyki nowoczesnej chronić o ile możności przedsiębiorstwa handlowe, powstałe w dobrej wierze i wykonywane przed wybuchem kroków nieprzyjacielskich,

postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra Stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu.

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka

membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie:

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de la Mortera, député aux Cortès.

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekcellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekcellencyę pana Konstantego Brun, Swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand-Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu.

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nazwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à la Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirza Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasodora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major-général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generalmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Lorsqu'un navire de commerce relevant d'une des Puissances belligérantes se trouve, au début des hostilités, dans un port ennemi, il est désirable qu'il lui soit permis de sortir librement, immédiatement ou après un délai de faveur suffisant, et de gagner directement, après avoir été muni d'un laissez-passer, son port de destination ou tel autre port qui lui sera désigné.

Il en est de même du navire ayant quitté son dernier port de départ avant le commencement de la guerre et entrant dans un port ennemi sans connaître les hostilités.

Article 2.

Le navire de commerce qui, par suite de circonstances de force majeure, n'aurait pu quitter le port ennemi pendant le délai visé à l'article précédent, ou auquel la sortie n'aurait pas été accordée, ne peut être confisqué.

Le belligérant peut seulement le saisir moyennant l'obligation de le restituer après la guerre sans indemnité, ou le réquisitionner moyennant indemnité.

Article 3.

Les navires de commerce ennemis, qui ont quitté leur dernier port de départ avant le commen-

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała:

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Jeżeli okręt handlowy jednego z mocarstw wojujących znajduje się w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich w nieprzyjacielskiej przystani, w takim razie jest rzeczą pożądaną zezwolić mu, aby bezzwłocznie lub w ciągu odpowiedniego dozwolonego terminu odpłynął wolno i po zaopatrzeniu go przepustką udał się wprost do swego portu przeznaczenia lub do innego portu, który mu będzie wskazany.

To samo odnosi się do okrętu, który opuścił swój ostatni port odjazdowy przed rozpoczęciem wojny i zawinął do portu nieprzyjacielskiego, nie wiedząc o krokach nieprzyjacielskich.

Artykuł 2.

Nie wolno konfiskować okrętu handlowego, który wskutek siły wyższej nie mógł opuścić nieprzyjacielskiego portu w ciągu wspomnianego w poprzednim artykule terminu albo któremu nie zezwolono na odpłynięcie.

Strona wojująca może tylko okręt taki zająć z obowiązkiem zwrócenia go po wojnie bez odszkodowania albo zażądać go dla siebie, dając odszkodowanie.

Artykuł 3.

Nie wolno konfiskować nieprzyjacielskich okrętów handlowych, które opuściły swój ostatni

cement de la guerre et qui sont rencontrés en mer ignorants des hostilités, ne peuvent être confisqués. Ils sont seulement sujets à être saisis, moyennant l'obligation de les restituer après la guerre sans indemnité, ou à être réquisitionnés, ou même à être détruits, à charge d'indemnité et sous l'obligation de pourvoir à la sécurité des personnes ainsi qu'à la conservation des papiers de bord.

Après avoir touché à un port de leur pays ou à un port neutre, ces navires sont soumis aux lois et coutumes de la guerre maritime.

port odjazdowy przed rozpoczęciem wojny, nie wiedząc o krokach nieprzyjacielskich, i zostały przydybane na pełnem morzu. Okręty te mogą być tylko zajęte z obowiązkiem zwrócenia ich po wojnie bez odszkodowania albo zarekwirowane albo nawet zniszczone za odszkodowaniem i z obowiązkiem postarania się o bezpieczeństwo osób i o zachowanie papierów okrętowych.

Skoro okręty te przybiły do portu ojczystego lub do portu neutralnego podlegają prawom i zwyczajom wojny morskiej.

Article 4.

Les marchandises ennemies se trouvant à bord des navires visés aux articles 1 et 2 sont également sujettes à être saisies et restituées après la guerre sans indemnité, ou à être réquisitionnées moyennant indemnité, conjointement avec le navire ou séparément.

Il en est de même des marchandises se trouvant à bord des navires visés à l'article 3.

Artykuł 4.

Nieprzyjacielskie towary, znajdujące się na pokładzie okrętów, oznaczonych w artykule 1. i 2., mogą być również zajęte razem z okrętem lub bez niego z obowiązkiem zwrócenia ich po wojnie bez odszkodowania albo zarekwirowane za odszkodowaniem.

To samo tyczy się towarów, znajdujących się na pokładzie okrętów, oznaczonych w artykule 3.

Article 5.

La présente Convention ne vise pas les navires de commerce dont la construction indique qu'ils sont destinés à être transformés en bâtiments de guerre.

Artykuł 5.

Układ niniejszy nie odnosi się do takich okrętów handlowych, z których budowy można wnosić, że są przeznaczone do przeistoczenia na okręty wojenne.

Article 6.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Artykuł 6.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko wobec Mocarstw kontraktujących i to tylko wówczas, jeżeli wszystkie strony wojujące są Stronami kontraktującemi.

Article 7.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que

Artykuł 7.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie,

des instruments de ratifications, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 8.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 9.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 10.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 11.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 7 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 8 alinéa 2) ou de dénonciation (article 10, alinea 1).

tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 8.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 9.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 10.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 11.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 7., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 8., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 10., ustęp 1.).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege. Sous réserve de l'article 3 et de l'article 4 alinéa 2.
2. Pour les États-Unis d'Amérique.	
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege. Z zastrzeżeniem co do artykułu 3. i artykułu 4., ustęp 2.
2. Za Stany zjednoczone amerykańskie.	
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guilllaume.
6. Za Boliwię:	Claudilo Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny:	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubę:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.

13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar In Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. Du Monceau.

13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę:	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	G. Du Monceau.

31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow. Sous réserves formulées à l'art. 3 et à l'art. 4, al. 2, de la présente Convention et consignées au procès-verbal de la septième séance plénière du 27 septembre 1907.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.

31. Za Niderlandy:	W.H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow. Z zastrzeżeniami, sformułowanemi do artykułu 3. i artykułu 4., ustęp 2. niniejszego układu i spisanemi w protokole 7. posiedzenia plenarnego z dnia 27. września 1907.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Za Szwecyę:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Za Turcyę:	Turkhan.
43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.

Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie (z zastrzeżeniem), Belgia, Kuba, Dania, Hiszpania, Francya, Wielka Brytania, Gwatemala, Haïti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya (z zastrzeżeniem), Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiła do niego nadto Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

183.

Układ z dnia 18. października 1907

o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne.

(VII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de navibus commercii in naves bellicas transformandis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

VII.

Convention relative à la transformation des navires de commerce en bâtiments de guerre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République de l'Equateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

VII.

Układ o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanow zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów, Prezydent Stanów zjednoczonych Wenezueli;

Considérant qu'en vue de l'incorporation en temps de guerre de navires de la marine marchande dans les flottes de combat, il est désirable de définir les conditions dans lesquelles cette opération pourra être effectuée;

Que, toutefois, les Puissances contractantes n'ayant pu se mettre d'accord sur la question de savoir si la transformation d'un navire de commerce en bâtiment de guerre peut avoir lieu en pleine mer, il est entendu que la question du lieu de transformation reste hors de cause et n'est nullement visée par les règles ci-dessous;

Désirant conclure une Convention à cet effet, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien-ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

rozważając, że co do wcielania w czasie wojny okrętów marynarki handlowej do flot wojennych jest rzeczą pożądaną ustalić warunki, pod jakimi zarządzenie takie może być wydane,

że jednak w braku porozumienia się Mocarstw kontraktujących co do tego, czy przeistoczenie okrętów handlowych na okręty wojenne może się odbyć na pełnem morzu, ma być kwestya miejsca tego przeistoczenia, stosownie do osiągniętego porozumienia, pominiętą i nie poruszoną wcale w zawartych w dalszym ciągu normach,

pragnąc zawrzeć w tym celu układ, zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego Ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de a cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, aucien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posla i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Queseda y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorny de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de Mortera, député aux Cortès.

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorny de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego Ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne, délégué plénipotentiaire;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du Gouvernement Grand-Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Jego Królewskiej Mości w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej, upełnomocnionego delegata,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états généraux.

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka Rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquisa de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Sawę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego mininistra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posla i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Aucun navire de commerce transformé en bâtiment de guerre ne peut avoir les droits et les obligations attachés à cette qualité, s'il n'est placé sous l'autorité directe, le contrôle immédiat et la responsabilité de la Puissance dont il porte le pavillon.

Article 2.

Les navires de commerce transformés en bâtiments de guerre doivent porter les signes extérieurs distinctifs des bâtiments de guerre de leur nationalité.

Article 3.

Le commandant doit être au service de l'Etat et dûment commissionné par les autorités compétentes. Son nom doit figurer sur la liste des officiers de la flotte militaire.

Article 4.

L'équipage doit être soumis aux règles de la discipline militaire.

Article 5.

Tout navire de commerce transformé en bâtiment de guerre est tenu d'observer dans ses opérations, les lois et coutumes de la guerre.

Article 6.

Le belligérant, qui transforme un navire de commerce en bâtiment de guerre, doit, le plus tôt possible, mentionner cette transformation sur la liste des bâtiments de sa flotte militaire.

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Okręt handlowy, który został przeistoczony na okręt wojenny, nie ma praw i obowiązków z tym charakterem połączonych, jeżeli nie podlega bezpośrednim rozkazom, bezpośredniemu nadzorowi i odpowiedzialności mocarstwa, pod którego flagą płynie.

Artykuł 2.

Okręty handlowe, przeistoczone na okręty wojenne, muszą być zaopatrzone na zewnątrz odznakami okrętów wojennych swej ojczyzny.

Artykuł 3.

Dowódca musi pozostawać w służbie państwowej i być ustanowionym prawidłowo przez właściwą władzę państwową. Jego imię i nazwisko musi się znajdować w spisie oficerów marynarki wojennej.

Artykuł 4.

Załoga musi podlegać normom dyscypliny wojskowej.

Artykuł 5.

Każdy okręt handlowy, przeistoczony na okręt wojenny, winien przestrzegać w swych operacyach praw i zwyczajów wojennych.

Artykuł 6.

Strona wojnę prowadząca, która przeistoczyła okręt handlowy na okręt wojenny, musi przeistoczenie to zanotować jak najrychlej w spisie okrętów swej marynarki wojennej.

Article 7

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 8.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas, et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 9.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

La présente Convention produira effet, pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Artykuł 7.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko wobec Mocarstw kontraktujących i to tylko wówczas, jeżeli wszystkie strony wojujące są Stronami kontraktującemi.

Artykuł 8.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 9.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 10.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Article 11.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Artykuł 11.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu na piśmie, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Article 12.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 8 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 9 alinéa 2) ou de dénonciation (article 11 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

Artykuł 12.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 8., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 9., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 11., ustęp 1.).

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas, et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze dnia osiemnastego października tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege.	1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege.
2. Pour les États-Unis d'Amérique.		2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie.	
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. C. Rúez Larreta.	3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. C. Rúez Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.	4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. Van den Heuvel. Guillaume.	5. Za Belgię:	A. Beenaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.	6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.

7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine.	
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa-Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.

7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubą:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską.	
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.

24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	J. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.

24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Grouicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Za Szwecyę:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.

41. Pour la Suisse:	Carlin.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan. Sous réserve de la déclaration faite à la 8° séance plénière de la Conférence du 9 octobre 1907.	42. Za Turcyę:	Turkhan. Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na 8. plenarnem posiedzeniu konferencyi z dnia 9. października 1907.
43. Pour l'Uruguay.		43. Za Urugwaj.	
44. Pour le Vénézuela:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go Państwo niemieckie, Belgia, Dania, Hiszpania, Francya, Wielka Brytania, Gwatemala, Haïti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiła do niego nadto Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh w. r.
Hochenburger w. r.
Heinold w. r.
Georgi w. r.
Zaleski w. r.
Schuster w. r.

184.

Układ z dnia 18. października 1907

o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych.

(VIII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de mergendis submarinis automatariis contactu explosivis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

VIII.

Convention relative à la pose de mines sous-marines automatiques de contact.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Roumanie; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

S'inspirant du principe de la liberté des voies maritimes, ouvertes à toutes les nations;

Considérant que, si dans l'état actuel des choses, on ne peut interdire l'emploi de mines sous-marines automatiques de contact, il importe

(Przekład.)

VIII.

Układ o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książe bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książe nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król rumuński; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

hołdując zasadzie wolności dróg morskich, stojących otworem dla wszystkich narodów,

przekonani, że choć wśród obecnych stosunków nie można zabronić używania podmorskich automatycznych min kontaktowych, jest przecież

d'en limiter et réglementer l'usage, afin de restreindre les rigueurs de la guerre et de donner, autant que faire se peut, à la navigation pacifique la sécurité à laquelle elle a droit de prétendre, malgré l'existence d'une guerre;

En attendant qu'il soit possible de régler la matière d'une façon qui donne aux intérêts engagés toutes les garanties désirables;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

rzeczą ważną, używanie ich ograniczyć i uregulować, aby złagodzić okrucieństwa wojny i zapewnić żegludze pokojowej o ile możności to bezpieczeństwo, jakiego można dla niej wymagać nawet podczas toczącej się wojny,

oczekując takiej chwili, kiedy będzie można przedmiot ten unormować w sposób, dający wszelką pożądaną gwarancyę dla związanych z tym przedmiotem interesów,

postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora.

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze.

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra.

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego.

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellenze M. Gaëtan Mérey de Kapos-Méré, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à la Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Méré, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach:

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej:

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzyczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le comte Joseph Torniell Brusati di Vergano, sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand Ducal:

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty:

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Jego królewska Wysokość Wielki Książe luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Przydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzallo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Le Président de la République de Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego.

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre de états-généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovich, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitsch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Sawę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Battle y Ordoñez, ancien Président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Il est interdit:

1. de placer des mines automatiques de contact non amarrées, à moins qu'elles ne soient construites de manière à devenir inoffensives une heure au maximum après que celui qui les a placées en aura perdu le contrôle;

2°. de placer des mines automatiques de contact amarrées, qui ne deviennent pas inoffensives dès qu'elles auront rompu leurs amarres;

3°. d'employer des torpilles, qui ne deviennent pas inoffensives lorsqu'elles auront manqué leurs but.

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Battle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Wzbrania się:

1. zakładania niezakotwowanych automatycznych min kontaktowych, chyba że są w ten sposób urządzone, iż przestają działać najpóźniej w godzinę po chwili, w której zakładający je nie miał już możności sprawowania nad niemi nadzoru;

2. zakładania zakotwowanych automatycznych min kontaktowych, jeżeli nie przestają działać po oderwaniu od swej kotwicy;

3. używania torpedów, które chybiwszy celu nie przestają działać.

Article 2.

Il est interdit de placer des mines automatiques de contact devant les côtes et les ports de l'adversaire, dans le seul but d'intercepter la navigation de commerce.

Article 3.

Lorsque les mines automatiques de contact amarrées sont employées, toutes les précautions possibles doivent être prises pour la sécurité de la navigation pacifique.

Les belligérants s'engagent à pourvoir, dans la mesure du possible, à ce que ces mines deviennent inoffensives après un laps de temps limité, et, dans le cas où elles cesseraient d'être surveillées, à signaler les régions dangereuses, aussitôt que les exigences militaires le permettront, par un avis à la navigation, qui devra être aussi communiqué aux Gouvernements par la voie diplomatique.

Article 4.

Toute Puissance neutre qui place des mines automatiques de contact devant ses côtes, doit observer les mêmes règles et prendre les mêmes précautions que celles qui sont imposées aux belligérants.

La Puissance neutre doit faire connaître à la navigation, par un avis préalable, les régions où seront mouillées des mines automatiques de contact. Cet avis devra être communiqué d'urgence aux Gouvernements par voie diplomatique.

Article 5.

A la fin de la guerre, les Puissances contractantes s'engagent à faire tout ce qui dépend d'elles pour enlever, chacune de son côté, les mines qu'elles ont placées.

Quant aux mines automatiques de contact amarrées, que l'un des belligérants aurait posées le long des côtes de l'autre, l'emplacement en sera notifié à l'autre partie par la Puissance qui les a posées et chaque Puissance devra procéder dans le plus bref délai à l'enlèvement des mines qui se trouvent dans ses eaux.

Article 6.

Les Puissances contractantes, qui ne disposent pas encore de mines perfectionnées telles qu'elles sont prévues dans la présente Convention, et qui, par conséquent, ne sauraient actuellement se conformer aux règles établies dans les articles 1 et 3, s'engagent à transformer, aussitôt que possible, leur matériel de mines, afin qu'il réponde aux prescriptions susmentionnées.

Artykuł 2.

Wzbrania się zakładania u wybrzeży i portów nieprzyjaciela automatycznych min kontaktowych w tym jedynie celu, aby uniemożliwić żeglugę handlową.

Artykuł 3.

W razie użycia zakotwowanych automatycznych min kontaktowych należy zastosować wszelkie możliwe środki ostrożności celem zabezpieczenia pokojowej żeglugi.

Strony prowadzące wojnę zobowiązują się poczynić wedle możności starania w tym celu, aby miny te przestały działać po upływie pewnego ograniczonego okresu czasu; po ustaniu nadzoru nad minami są strony wojujące również obowiązane wskazać kołom żeglarskim zapomocą obwieszczenia niebezpieczne miejsca, skoro tylko będzie to możliwe ze względów wojskowych; obwieszczenie to należy udzielić rządom w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 4.

Każde Mocarstwo neutralne, które zakłada automatyczne miny kontaktowe u swych wybrzeży, winno przestrzegać tych samych norm i zastosować te same środki ostrożności, jak to jest obowiązkiem stron wojujących.

Mocarstwo neutralne winno zapomocą obwieszczenia podać wprzód do wiadomości kół żeglarskich, w których miejscach mają być założone automatyczne miny kontaktowe. Obwieszczenie to należy udzielić rządom jak najrychlej drogą dyplomatyczną.

Artykuł 5.

Mocarstwa kontraktujące zobowiązują się uczynić po ukończeniu wojny wszystko, co leży w ich mocy, w tym celu, aby każde z nich mogło po swej stronie usunąć założone miny.

Jeżeli jedna strona wojująca założyła zakotwowane automatyczne miny kontaktowe wzdłuż wybrzeży drugiej strony, wówczas winno Mocarstwo, które je założyło, zawiadomić drugą stronę o położeniu tych min; każde Mocarstwo winno w jak najkrótszym czasie przystąpić do usunięcia min, znajdujących się w jego wodach.

Artykuł 6.

Mocarstwa kontraktujące, które nie rozporządzają jeszcze ulepszonemi minami, przewidzianemi w układzie niniejszym, które nie mogą zatem zastosować się na razie do norm, ustanowionych w artykułach 1. i 3., zobowiązują się przekształcić jak najrychlej swój materyał minowy w tym celu, aby odpowiadał powyższym przepisom.

Article 7.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 8.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 9.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur

Artykuł 7.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko wobec Mocarstw kontraktujących i tylko wtedy, jeżeli wszystkie strony wojujące są stronami kontraktującemi.

Artykuł 8.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli Rząd niderlandzki bezzwłocznie drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 9.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 10.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt

ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 11.

La présente Convention aura une durée de sept ans à partir du soixantième jour après la date du premier dépôt de ratifications.

Sauf dénonciation, elle continuera d'être en vigueur après l'expiration de ce délai.

La dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les Puissances, en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et six mois après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 12.

Les Puissances contractantes s'engagent à reprendre la question de l'emploi des mines automatiques de contact six mois avant l'expiration du terme prévu par l'alinéa premier de l'article précédent, au cas où elle n'aurait pas été reprise et résolue à une date antérieure par la troisième Conférence de la Paix.

Si les Puissances contractantes concluent une nouvelle Convention relative à l'emploi des mines, dès son entrée en vigueur, la présente Convention cessera d'être applicable.

Article 13.

Une registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 8 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 9 alinéa 2) ou de dénonciation (article 11 alinéa 3).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront

dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 11.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą przez przeciąg siedmiu lat, licząc od sześćdziesiątego dnia po dniu pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych.

W braku wypowiedzenia pozostaje po upływie tego czasokresu nadal w mocy.

Wypowiedzenie należy oświadczyć pisemnie Rządowi niderlandzkiemu, który prześle bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim Mocarstwom, zawiadamiając ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie to otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło, i to dopiero w sześć miesięcy po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 12.

Mocarstwa kontraktujące zobowiązują się kwestyę używania automatycznych min kontaktowych podjąć na nowo w sześć miesięcy po upływie czasokresu, przewidzianego w pierwszym ustępie poprzedzającego artykułu, jeżeli nie podejmie jej i nie załatwi przedtem trzecia konferencya pokojowa.

Jeżeliby Mocarstwa kontraktujące zawarły w sprawie używania min nowy układ, w takim razie straciłby układ niniejszy swą ważność z chwilą wejścia nowego układu w życie.

Artykuł 13.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 8., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 9., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 11., ustęp 3.)

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego

remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege. Sous réserve de l'article 2.
2. Pour les États Unis d'Amérique:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Columbie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	A. Vedel.

uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

1. Za Niemcy;	Marschall. Kriege. Z zastrzeżeniem co do artykułu 2.
2. Za Stany zjednoczone amerykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bulgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	A. Vedel.

14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera. Avec réserve sur l'alinéa premier de l'article premier.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendón. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne.	
17. Pour la France:	Marcellin Pellet. Sous réserve de l'article 2.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Sous réserve de la déclaration suivante: „En apposant leurs signatures à cette Convention les Plénipotentiaires Britannniques déclarent que le simple fait que la dite Convention ne défend pas tel acte ou tel procédé, ne doit pas être considéré comme privant le Gouvernement de Sa Majesté Britannique du droit de contester la légalité du dit acte ou procédé.“
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.

14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera. Z zastrzeżeniem co do ustępu 1. artykułu 1.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię.	
17. Za Francyę:	Marcellin Pellet. Z zastrzeżeniem, skierowanem przeciw artykułowi 2.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Z zastrzeżeniem następującego oświadczenia: „Przy podpisaniu niniejszego układu oświadczają pełnomocnicy Wielkiej Brytanii, że samego faktu, iż wspomniany układ nie zabrania pewnej czynności lub pewnego postępowania, nie można w ten sposób rozumieć, jakoby rząd Jego Brytyjskiej Mości miał być pozbawiony prawa podniesienia protestu przeciw legalności takich czynności lub takiego postępowania“.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.

26. Pour le Monténégro.		26. Za Czarnogórę.	
27. Pour le Nicaragua.		27. Za Nikaragwę.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.	28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.	29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. du Monceau.	30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.	31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.	32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.	33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal.		34. Za Portugalię.	
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.	35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie.		36. Za Rosyę.	
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.	37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.	38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal. Sous réserve de l'article 1, alinéa 1.	39. Za Siam.	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal. Z zastrzeżeniem co do artykułu 1., ustęp 1.
40. Pour la Suède.		40. Za Szwecyę.	
41. Pour la Suisse:	Carlin.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan. Sous réserve des déclarations consignées au procès-verbal de la 8e séance plénière de la Conférence du 9 octobre 1907.	42. Za Turcyę:	Turkhan. Z zastrzeżeniem oświadczeń, uwidocznionych w protokole 8. posiedzenia plenarnego konferencyi z dnia 9. października 1907.
43. Pour l'Uruguay:	Jose Batlle y Ordoñez.	43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.

Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie (z zastrzeżeniem), Zjednoczone Stany amerykańskie, Belgia, Dania, Francya (z zastrzeżeniem), Wielka Brytania (z zastrzeżeniem), Gwatemala, Haiti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Rumunia, Salwador, Siam, (z zastrzeżeniem) i Szwajcarya i że przystąpiła do niego nadto Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wł. r.
Hochenburger wł. r.
Heinold wł. r.
Georgi wł. r.
Zaleski wł. r.
Schuster wł. r.

185.

Układ z dnia 18. października 1907,

dotyczący ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne w czasach wojennych.

(IX. Układ IIgiej konferencyi pokojowej w Hadze.)

Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de tormentis per vires navales tempore belli adhibendis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

IX.

Convention concernant le bombardement par des forces navales en temps de guerre.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

IX.

Układ, dotyczący ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne w czasach wojennych.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król zjednoczonego królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

Animés du désir de réaliser le vœu exprimé par la Première Conférence de la Paix, concernant le bombardement, par des forces navales, de ports, villes et villages, non défendus:

Considérant qu'il importe de soumettre les bombardements par des forces navales à des dispositions générales qui garantissent les droits des habitants et assurent la conservation des principaux édifices, en étendant à cette opération de guerre, dans la mesure du possible, les principes du Règlement de 1899 sur les lois et coutumes de la guerre sur terre;

S'inspirant ainsi du désir de servir les intérêts de l'humanité et de diminuer les rigueurs et les désastres de la guerre;

Ont résolu de conclure une Convention à cet effet et ont, en conséquence, nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople,

et M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

przejęci chęcią urzeczywistnienia życzenia, wypowiedzianego przez pierwszą konferencyę pokojową co do ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne niebronionych portów, miast i wsi,

przekonani, że jest rzeczą ważną, ostrzeliwanie przez morskie siły zbrojne poddać ogólnym postanowieniom, gwarantującym prawa mieszkańców i zabezpieczającym zachowanie najważniejszych budowli, stosując do tej operacyi wojennej o ile możności zasady regulaminu z roku 1899, dotyczącego praw i zwyczajów wojny lądowej,

przejęci tedy życzeniem służenia interesom ludzkości oraz złagodzenia okrucieństw i nieszczęść wojny,

postanowili zawrzeć w tym celu układ i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra Stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére. Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra Stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra Stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generała-majora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie.

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza Stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E.,

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C.

membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

I. E. członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B.. Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza Stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę Stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand-Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra Stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę Stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka Stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra Stanu, członka rady państwa, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa.

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka Stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę Stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu.

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplotycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Sava Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczcvicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generalmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major-général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

Du bombardement des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments non défendus.

Article premier.

Il est interdit de bombarder, par des forces navales, des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments, qui ne sont pas défendus.

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze;

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Rozdział pierwszy.

Ostrzeliwanie niebronionych portów, miast, wsi, mieszkań i budynków.

Artykuł 1.

Nie wolno ostrzeliwać morskiemi siłami zbrojnemi niebronionych portów, miast, wsi, mieszkań lub budynków.

Une localité ne peut pas être bombardée à raison du seul fait que, devant son port, se trouvent mouillées des mines sous-marines automatiques de contact.

Article 2.

Toutefois, ne sont pas compris dans cette interdiction les ouvrages militaires, établissements militaires ou navals, dépôts d'armes ou de matériel de guerre, ateliers et installations propres à être utilisés pour les besoins de la flotte ou de l'armée ennemie, et les navires de guerre se trouvant dans le port. Le commandant d'une force navale pourra, après sommation avec délai raisonnable, les détruire par le canon, si tout autre moyen est impossible et lorsque les autorités locales n'auront pas procédé à cette destruction dans le délai fixé.

Il n'encourt aucune responsabilité dans ce cas pour les dommages involontaires, qui pourraient être occasionnés par le bombardement.

Si des nécessités militaires, exigeant une action immédiate, ne permettaient pas d'accorder de délai, il reste entendu que l'interdiction de bombarder la ville non défendue subsiste comme dans le cas énoncé dans l'alinéa 1er et que le commandant prendra toutes les dispositions voulues pour qu'il en résulte pour cette ville le moins d'inconvénients possible.

Article 3.

Il peut, après notification expresse, être procédé au bombardement des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments non défendus, si les autorités locales, mises en demeure par une sommation formelle, refusent d'obtempérer à des réquisitions de vivres ou d'approvisionnements nécessaires au besoin présent de la force navale qui se trouve devant la localité.

Ces réquisitions seront en rapport avec les ressources de la localité. Elles ne seront réclamées qu'avec l'autorisation du commandant de ladite force navale et elles seront, autant que possible, payées au comptant; sinon elles seront constatées par des reçus.

Article 4.

Est interdit le bombardement, pour le non paiement des contributions en argent, des ports, villes, villages, habitations ou bâtiments, non défendus.

Nie wolno ostrzeliwać pewnej miejscowości tylko z tego powodu, że przed jej portem zakotwowane są podmorskie automatyczne miny kontaktowe.

Artykuł 2.

Od tego zakazu wyjęte są jednakowoż wojskowe forty, zakłady wojskowe i zakłady marynarki, składy broni lub materyałów wojennych, warsztaty i urządzenia, które mogą być użyte na potrzeby nieprzyjacielskiej floty lub nieprzyjacielskiej armii, jakoteż znajdujące się w porcie okręty wojenne. Dowódca morskiej siły zbrojnej może zażądać oddania ich w odpowiednim terminie, poczem może je ogniem działowym zburzyć, jeżeli niemożliwe jest użycie innego środka a władze miejscowe nie przystąpiły do zniszczenia ich w ciągu wyznaczonego terminu.

Dowódca nie ponosi w tym wypadku żadnej odpowiedzialności za niezamierzoną szkodę, jaka wskutek ostrzeliwania ewentualnie powstała.

Jeżeli z naglących względów wojskowych, które wymagają natychmiastowego działania, nie można wyznaczać terminu, w takim razie obowiązuje naturalnie zakaz ostrzeliwania niebronionego miasta tak samo, jak w wypadku, przewidzianym w ustępie 1., a dowódca winien wydać wszystkie potrzebne zarządzenia, aby wskutek ostrzeliwania wynikła dla miasta jak najmniejsza szkoda.

Artykuł 3.

Po wyraźnem zawiadomieniu można przystąpić do ostrzeliwania niebronionych portów, miast, wsi, mieszkań lub budynków, jeżeli władze miejscowe zwlekając z uczynieniem zadość formalnemu wezwaniu wzbraniają się wykonać żądanie dostarczenia środków żywności i zapasów dla zaspokojenia chwilowej potrzeby morskiej siły zbrojnej, która znajduje się przed daną miejscowością.

Żądane świadczenia muszą pozostawać w odpowiednim stosunku do zasobów odnośnej miejscowości. Można ich żądać tylko z upoważnienia dowódcy morskiej siły zbrojnej i należy za nie płacić o ile możności w gotówce; w przeciwnym razie należy wydawać za nie poświadczenia odbioru.

Artykuł 4.

Nie wolno ostrzeliwać niebronionych portów, miast, wsi, mieszkań lub budynków za to, że nie zapłaciły kontrybucyi pieniężnej.

Chapitre II.

Dispositions générales.

Article 5.

Dans le bombardement par des forces navales, toutes les mesures nécessaires doivent être prises par le commandant pour épargner, autant que possible, les édifices consacrés aux cultes, aux arts, aux sciences et à la bienfaisance, les monuments historiques, les hôpitaux et les lieux de rassemblement de malades ou de blessés, à condition qu'ils ne soient pas employés en même temps à un but militaire.

Le devoir des habitants est de désigner ces monuments, ces édifices ou lieux de rassemblement, par des signes visibles, qui consisteront en grands panneaux rectangulaires rigides, partagés, suivant une des diagonales, en deux triangles de couleur, noire en haut et blanche en bas.

Article 6.

Sauf le cas où les exigences militaires ne le permettraient pas, le commandant de la force navale assaillante doit, avant d'entreprendre le bombardement, faire tout ce qui dépend de lui pour avertir les autorités.

Article 7.

Il est interdit de livrer au pillage une ville ou localité même prise d'assaut.

Chapitre III.

Dispositions finales.

Article 8.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 9.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Rozdział drugi.

Postanowienia ogólne.

Artykuł 5.

Przy ostrzeliwaniu przez morskie siły zbrojne winien dowódca wydać wszystkie potrzebne zarządzenia, aby budynki, poświęcone służbie bożej, sztuce, nauce i dobroczynności, oraz pomniki historyczne, szpitale i miejsca, gdzie się gromadzi chorych i rannych, były o ile możności chronione, pod warunkiem, że nie są one używane równocześnie dla celów wojskowych.

Obowiązkiem mieszkańców jest oznaczyć te pomniki, budynki i miejsca, przeznaczone na zbieranie, widocznymi znakami, zrobionymi z wielkich i sztywnych prostokątnych płaszczyzn, podzielonych przekątnią na dwa trójkąty, z których górny ma być koloru czarnego, zaś dolny koloru białego.

Artykuł 6.

Dowódca atakującej morskiej siły zbrojnej winien przed rozpoczęciem ostrzeliwania, z wyjątkiem przypadku, gdy wymagania wojskowe na to nie zezwalają, uczynić wszystko, co jest w jego mocy, aby zawiadomić władze.

Artykuł 7.

Nie wolno wydawać na łup miast i osad, nawet jeżeli zostaną wzięte szturmem.

Rozdział trzeci.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 8.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko wobec Mocarstw kontraktujących i to tylko wtedy, jeżeli wszystkie strony wojnę prowadzące są Stronami kontraktującemi.

Artykuł 9.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise, par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique, aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 10.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 11.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 12.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 10.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 11.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 12.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Article 13.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 9 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 10 alinéa 2) ou de dénonciation (article 12 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege. Sous réserve de l'article 1, alinéa 2.
2. Pour les Etats-Unis d'Amérique:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez M. Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.

Artykuł 13.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 9., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 10., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 12., ustęp 1.).

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćsetnego siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderladzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege. Z zastrzeżeniem do artykułu 1., ustęp 2.
2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bulgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.

9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha. Sous la réserve de l'article 3 formulée dans la quatrième séance plénière du 17 août.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendón. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne.	
17. Pour la France:	Marcellin Pellet. Sous réserve du deuxième alinéa de l'article I.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Sous réserve du second alinéa de l'article I.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.

9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha. Z zastrzeżeniem, uczynionem co do artykułu 3. na czwartem posiedzeniu plenarnem z dnia 17. sierpnia.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kubą:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię.	
17. Za Francyę:	Marcellin Pellet. Z zastrzeżeniem co do drugiego ustępu artykułu I.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Z zastrzeżeniem co do drugiego ustępu artykułu I.
19. Za Grecyę:	Kléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.

23. Pour le Japon:	Aimaro Sato. Avec réserve de l'alinéa 2 de l'article premier.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	G. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.

23. Za Japonię:	Aimaro Sato. Z zastrzeżeniem co do drugiego ustępu artykułu 1.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidov. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	G. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Abmed Khan.
34. Za Portugalię:	Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Teharykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Za Szwecyę:	K.H.L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.

41. Pour la Suisse:	Carlin.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan.	42. Za Turcyę:	Turkhan.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.	43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie (z zastrzeżeniem), Stany zjednoczone amerykańskie, Belgia, Boliwia, Kuba, Dania, Francya (z zastrzeżeniem), Wielka Brytania (z zastrzeżeniem), Gwatemala, Haïti, Japonia (z zastrzeżeniem), Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiły do niego ponadto Chiny, Hiszpania i Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

186.

Układ z dnia 18. października 1907.

dotyczący stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej.

(X. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

(Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia
Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de rationibus conventionis die VI. mensis Julii anno 1906 Gebennae conclusae in bello maritimo adhibendis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

X.

Convention pour l'adaptation à la guerre maritime des principes de la Convention de Genève.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; Sa Majesté l'Empereur de Chine; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

X.

Układ, dotyczący stosowania zasad układ genewskiego do wojny morskiej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Najjaśniejszy Cesarz chiński; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

Egalement animés du désir de diminuer, autant qu'il dépend d'eux, les maux inséparables de la guerre;

Et voulant, dans ce but, adapter à la guerre maritime les principes de la Convention de Genève du 6 juillet 1906;

Ont résolu de conclure une Convention à l'effet de réviser la Convention du 29 juillet 1899 relative à la même matière et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William I. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

przejęci jednakiem życzeniem złagodzenia, o ile to leży w ich mocy, nierozłącznych z wojną cierpień,

i zamierzając stosować w tym celu zasady układu genewskiego z dnia 6. lipca 1906 do wojny morskiej,

postanowili zawrzeć układ, aby uiepszyć układ w tej samej sprawie z dnia 29. lipca 1899, i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posla i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjoulоff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Sa Majesté l'Empereur de Chine:

Son Excellence M. Lou-Tseng-Tsiang, Son ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Tsien-Sun, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

Jego Królewska Wysokość Książe bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generalmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym:

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires:

Najjaśniejszy Cesarz chiński:

Jego Ekscellencyę pana Lou-Tseng-Tsiang, Swego nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Tsien-Sun, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu:

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej:

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de Mortera, député aux Cortès.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej Dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze:

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le Comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, Sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka

la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du Gouvernement Grand Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka Rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son embassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major-général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Najjaśniejszy Król siamski.

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze;

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie.

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les bâtiments-hôpitaux militaires, c'est-à-dire les bâtiments construits ou aménagés par les Etats spécialement et uniquement en vue de porter secours aux blessés, malades et naufragés, et dont les noms auront été communiqués, à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage, aux Puissances belligérantes, sont respectés et ne peuvent être capturés pendant la durée des hostilités.

Ces bâtiments ne sont pas non plus assimilés aux navires de guerre au point de vue de leur séjour dans un port neutre.

Article 2.

Les bâtiments hospitaliers, équipés en totalité ou en partie aux frais des particuliers ou des sociétés de secours officiellement reconnues, sont également respectés et exempts de capture, si la Puissance belligérante dont ils dépendent, leur a donné une commission officielle et en a notifié les noms à la Puissance adverse à l'ouverture ou au cours des hostilités, en tout cas avant toute mise en usage.

Ces navires doivent être porteurs d'un document de l'autorité compétente déclarant qu'ils ont été soumis à son contrôle pendant leur armement et à leur départ final.

Article 3.

Les bâtiments hospitaliers, équipés en totalité ou en partie aux frais des particuliers ou des sociétés officiellement reconnues de pays neutres, sont respectés et exempts de capture, à condition qu'ils se soient mis sous la direction de l'un des belligérants, avec l'assentiment préalable de leur propre Gouvernement et avec l'autorisation du belligérant lui-même et que ce dernier en ait notifié le nom à son adversaire dès l'ouverture ou dans le cours des hostilités, en tout cas, avant tout emploi.

Article 4.

Les bâtiments qui sont mentionnés dans les articles 1, 2 et 3, porteront secours et assistance aux blessés, malades et naufragés des belligérants sans distinction de nationalité.

Les Gouvernements s'engagent à n'utiliser ces bâtiments pour aucun but militaire.

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Wojskowe okręty szpitalne, to jest okręty, zbudowane lub urządzone przez państwo wyłącznie i jedynie w tym celu, aby nieść pomoc rannym, chorym i rozbitkom, a których nazwy zgłoszono u Mocarstw wojujących przy rozpoczęciu lub w ciągu kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed jakiemkolwiek ich użyciem, należy szanować i w czasie trwania kroków nieprzyjacielskich nie wolno ich zabierać.

Co do pobytu w portach neutralnych nie należy traktować ich na równi z okrętami wojennymi.

Artykuł 2.

Okręty szpitalne, urządzone całkiem lub częściowo na koszt osób prywatnych lub urzędownie uznanych towarzystw humanitarnych, należy także szanować i zabierać ich nie wolno, jeżeli Mocarstwo wojujące, do którego należą, wystawi dla nich urzędowe poświadczenie a ich nazwy poda do wiadomości nieprzyjacielskiemu Mocarstwu przy rozpoczęciu lub w toku kroków wojennych, w każdym jednak razie przed jakimkolwiek ich użyciem.

Okręty te muszą wieźć ze sobą wydane przez właściwą władzę poświadczenie, że w czasie urządzenia i wypuszczenia na morze znajdowały się pod jej dozorem.

Artykuł 3.

Okręty szpitalne, urządzone całkowicie lub częściowo na koszt osób prywatnych lub urzędownie uznanych towarzystw humanitarnych w państwach neutralnych, należy szanować i nie wolno ich zabierać, pod warunkiem, że okręty te poddały się kierownictwu jednej ze stron wojujących za poprzedniem zezwoleniem ich własnego rządu i za upoważnieniem samej strony wojującej i że strona ta podała do wiadomości przeciwnika ich nazwy przy rozpoczęciu lub w toku kroków nieprzyjacielskich, ale w każdym razie przed jakimkolwiek ich użyciem.

Artykuł 4.

Wymienione w artykułach 1., 2. i 3. okręty winny rannym, chorym i rozbitkom stron wojujących bez względu na przynależność państwową udzielać pomocy i opieki.

Rządy zobowiązują się nie używać tych okrętów do żadnych celów wojskowych.

Ces bâtiments ne devront gêner en aucune manière les mouvements des combattants.

Pendant et après le combat, ils agiront à leurs risques et périls.

Les belligérants auront sur eux le droit de contrôle et de visite; ils pourront refuser leur concours, leur enjoindre de s'éloigner, leur imposer une direction déterminée et mettre à bord un commissaire, même les détenir, si la gravité des circonstances l'exigeait.

Autant que possible, les belligérants inscriront sur le journal de bord des bâtiments hospitaliers les ordres qu'ils leur donneront.

Article 5.

Les bâtiments-hôpitaux militaires seront distingués par une peinture extérieure blanche avec une bande horizontale verte d'un mètre et demi de largeur environ.

Les bâtiments qui sont mentionnés dans les articles 2 et 3, seront distingués par une peinture extérieure blanche avec une bande horizontale rouge d'un mètre et demi de largeur environ.

Les embarcations des bâtiments qui viennent d'être mentionnés, comme les petits bâtiments qui pourront être affectés au service hospitalier, se distingueront par une peinture analogue.

Tous les bâtiments hospitaliers se feront reconnaître en hissant, avec leur pavillon national, le pavillon blanc à croix-rouge prévu par la Convention de Genève et, en outre, s'ils ressortissent à un Etat neutre, en arborant au grand mât le pavillon national du belligérant sous la direction duquel ils se sont placés.

Les bâtiments hospitaliers qui, dans les termes de l'article 4, sont détenus par l'ennemi, auront à rentrer le pavillon national du belligérant dont ils relèvent.

Les bâtiments et embarcations ci-dessus mentionnés, qui veulent s'assurer la nuit le respect auquel ils ont droit, ont, avec l'assentiment du belligérant qu'ils accompagnent, à prendre les mesures nécessaires pour que la peinture qui les caractérise soit suffisamment apparente.

Article 6.

Les signes distinctifs prévus à l'article 5 ne pourront être employés, soit en temps de paix, soit en temps de guerre, que pour protéger ou désigner les bâtiments qui y sont mentionnés.

Article 7.

Dans le cas d'un combat à bord d'un vaisseau de guerre, les infirmeries seront respectées et ménagées autant que faire se pourra.

Okręty te nie mogą w żaden sposób przeszkadzać ruchom walczących.

W czasie bitwy i po bitwie działają one na własne niebezpieczeństwo.

Strony wojujące mają prawo je dozorować i przeszukiwać; mogą one odrzucić ich pomoc, rozkazać im, aby się oddaliły, przypisać im pewien kierunek drogi, ustanowić komisarza na ich pokładzie a nawet je przytrzymać, jeżeli bardzo ważne okoliczności tego wymagają.

Strony wojujące winny rozkazy dane okrętom szpitalnym zaciągać o ile możności do dziennika okrętowego tychże.

Artykuł 5.

Wojskowe okręty szpitalne należy oznaczyć na zewnątrz białem malowidłem, na którem biegnie w kierunku poziomym zielony około półtora metra szeroki pas.

Wymienione w artykułach 2. i 3. okręty należy oznaczyć na zewnątrz białem malowidłem i poziomym około półtora metra szerokim czerwonym pasem.

Łodzie tych okrętów oraz małe statki, używane do służby szpitalnej, muszą być oznaczone podobnem omalowaniem.

Wszystkie okręty szpitalne należy uczynić w ten sposób łatwymi do poznania, że obok flagi narodowej powiewać ma na nich przewidziana w układzie genewskim biała flaga z czerwonym krzyżem a nadto, jeżeli należą do państwa neutralnego, należy wywiesić na maszcie głównym flagę narodową tej strony wojującej, której kierownictwu okręty te się poddały.

Okręty szpitalne, zatrzymywane przez nieprzyjaciela w przypadku wspomnianym w artykule 4., winny usunąć flagę narodową strony wojującej, której podlegają.

Jeżeli wspomniane wyżej okręty i łodzie pragną zapewnić sobie także w nocy należną im ochronę, winny za zezwoleniem strony wojującej, której towarzyszą, wydać potrzebne zarządzenia, aby oznaczające ich malowidło było dostatecznie widzialne.

Artykuł 6.

Znaków, przewidzianych w artykule 5., można używać tak podczas pokoju jak i w czasie wojny tylko dla ochrony i oznaczenia wspomnianych tamże okrętów.

Artykuł 7.

W razie jeśli walka toczy się na pokładzie okrętu wojennego, należy o ile możności szanować i oszczędzać szpitale.

Ces infirmeries et leur matériel demeurent soumis aux lois de la guerre, mais ne pourront être détournés de leur emploi, tant qu'ils seront nécessaires aux blessés et malades.

Toutefois le commandant, qui les a en son pouvoir, a la faculté d'en disposer, en cas de nécessité militaire importante, en assurant au préalable le sort des blessés et malades qui s'y trouvent.

Article 8.

La protection due aux bâtiments hospitaliers et aux infirmeries des vaisseaux cesse si l'on en use pour commettre des actes nuisibles à l'ennemi.

N'est pas considéré comme étant de nature à justifier le retrait de la protection le fait que le personnel de ces bâtiments et infirmeries est armé pour le maintien de l'ordre et pour la défense des blessés ou malades, ainsi que le fait de la présence à bord d'une installation radio-télégraphique.

Article 9.

Les belligérants pourront faire appel au zèle charitable des commandants de bâtiments de commerce, yachts ou embarcations neutres, pour prendre à bord et soigner des blessés ou des malades.

Les bâtiments qui auront répondu à cet appel ainsi que ceux qui spontanément auront recueilli des blessés, des malades ou des naufragés, jouiront d'une protection spéciale et de certaines immunités. En aucun cas, ils ne pourront être capturés pour le fait d'un tel transport; mais, sauf les promesses qui leur auraient été faites, ils restent exposés à la capture pour les violations de neutralité qu'ils pourraient avoir commises.

Article 10.

Le personnel religieux, médical et hospitalier de tout bâtiment capturé est inviolable et ne peut être fait prisonnier de guerre. Il emporte, en quittant le navire, les objets et les instruments de chirurgie qui sont sa propriété particulière.

Ce personnel continuera à remplir ses fonctions tant que cela sera nécessaire et il pourra ensuite se retirer, lorsque le commandant en chef le jugera possible.

Les belligérants doivent assurer à ce personne tombé entre leurs mains, les mêmes allocations et la même solde qu'au personnel des mêmes grades de leur propre marine.

Szpitale te wraz z uposażeniem podlegają ustawom wojennym, nie można jednak używać ich wbrew przeznaczeniu, jak długo są potrzebne dla rannych i chorych.

Dowódca, pod którego władzą okręty te pozostają, może mimoto w razie, jeżeli ważne względy wojskowe tego wymagają, rozporządzić nimi dowolnie, pod warunkiem, że zabezpieczył wprzód los umieszczonych na nich rannych i chorych.

Artykuł 8.

Ochrona należna okrętom szpitalnym i szpitalom okrętowym ustaje, jeżeli użyje się ich w tym celu, by szkodzić nieprzyjacielowi.

Za powód, uzasadniający utratę ochrony, nie może uchodzić fakt, że personal tych okrętów i szpitali uzbrojony jest w celu utrzymania porządku i obrony rannych i chorych, ani też fakt, że na ich pokładzie znajduje się urządzenie dla telegrafów iskrowych.

Artykuł 9.

Strony wojujące mogą odwołać się do uczucia humanitarnego komendantów neutralnych okrętów handlowych, jachtów i łodzi, aby wzięli na pokład i zaopatrzyli rannych i chorych.

Statki, które uczynią zadość takiemu wezwaniu, jakoteż statki, które bez wezwania przyjmą rannych, chorych i rozbitków, korzystają z szczególnej ochrony i z pewnych przywilejów. W każdym razie nie wolno ich z powodu takiego transportu zabierać; z zastrzeżeniem innych przyrzeczeń, które im zostały poczynione, mogą jednak narazić się na zajęcie, jeżeli dopuszczą się naruszenia neutralności.

Artykuł 10.

Personal duchowny, lekarski i szpitalny zabranych okrętów jest nietykalny i nie wolno brać go do niewoli. Jest on uprawniony opuszczając okręt zabrać ze sobą przedmioty i chirurgiczne instrumenty, będące jego własnością prywatną.

Winien jednak tenże personal służbę swoją pełnić nadal tak długo, jak potrzeba i wolno mu się cofnąć dopiero wtedy, gdy wódz naczelny uzna to za dopuszczalne.

Strony wojujące obowiązane są zapewnić temu personalowi, jeżeli wpadnie w ich ręce, te same pobory i ten sam żołd, jak personalowi własnej marynarki takiego samego stopnia służbowego.

Article 11.

Les marins et les militaires embarqués, et les autres personnes officiellement attachées aux marines ou aux armées, blessés ou malades, à quelque nation qu'ils appartiennent, seront respectés et soignés par les capteurs.

Article 12.

Tout vaisseau de guerre d'une Partie belligérante peut réclamer la remise des blessés, malades ou naufragés, qui sont à bord de bâtiments-hôpitaux militaires, de bâtiments hospitaliers de société de secours ou de particuliers, de navires de commerce, yachts et embarcations, quelle que soit la nationalité de ces bâtiments.

Article 13.

Si des blessés, malades ou naufragés sont recueillis à bord d'un vaisseau de guerre neutre, il devra être pourvu, dans la mesure du possible, à ce qu'ils ne puissent pas de nouveau prendre part aux opérations de la guerre.

Article 14.

Sont prisonniers de guerre les naufragés, blessés ou malades, d'un belligérant qui tombent au pouvoir de l'autre. Il appartient à celui-ci de décider, suivant les circonstances, s'il convient de les garder, de les diriger sur un port de sa nation, sur un port neutre ou même sur un port de l'adversaire. Dans ce dernier cas, les prisonniers ainsi rendus à leur pays ne pourront servir pendant la durée de la guerre.

Article 15.

Les naufragés, blessés ou malades, qui sont débarqués dans un port neutre, du consentement de l'autorité locale, devront, à moins d'un arrangement contraire de l'Etat neutre avec les Etats belligérants, être gardés par l'Etat neutre de manière qu'ils ne puissent pas de nouveau prendre part aux opérations de la guerre.

Les frais d'hospitalisation et d'internement seront supportés par l'Etat dont relèvent les naufragés, blessés ou malades.

Article 16.

Après chaque combat, les deux Parties belligérantes, en tant que les intérêts militaires le comportent, prendront des mesures pour rechercher

Artykuł 11.

Znajdujące się na pokładzie osoby, które należą do marynarki lub armii albo są do marynarki lub armii służbowo przydzielone, winny być, o ile są ranne lub chore, szanowane i pielęgnowane bez względu na przynależność państwową przez tego, który okręt zajął.

Artykuł 12.

Każdy okręt wojenny jednej ze stron wojujących może zażądać wydania rannych, chorych lub rozbitków, znajdujących się na pokładzie wojskowych okrętów szpitalnych, okrętów szpitalnych towarzystwa humanitarnego lub osoby prywatnej, okrętów handlowych, jachtów i łodzi, i to bez względu na to, do jakiej narodowości statki te należą.

Artykuł 13.

Jeżeli neutralny okręt wojenny zabierze na pokład rannych, chorych lub rozbitków, w takim razie winien o ile możności postarać się o to, aby osoby te nie mogły brać znowu udziału w operacyach wojennych.

Artykuł 14.

Rozbitki, ranni i chorzy jednej ze stron wojujących, którzy wpadną w ręce drugiej strony, są jeńcami wojennymi. Stronie, która ich wzięła do niewoli, wolno stosownie do okoliczności zatrzymać ich lub odesłać do jednego ze swoich portów, do portu neutralnego, albo nawet do portu przeciwnika. W tym ostatnim wypadku nie wolno jeńcom wojennym w ten sposób do ojczyzny odesłanym służyć przez czas trwania wojny.

Artykuł 15.

Jeżeli państwa neutralne i państwa wojujące nie umówiły się inaczej, winno państwo neutralne rozbitków, rannych i chorych, którzy za zezwoleniem władzy miejscowej zostali wysadzeni na ląd w porcie neutralnym, w ten sposób nadzorować, aby nie mogli brać ponownie udziału w operacyach wojennych.

Koszta pielęgnacyi i umieszczenia poniesie to państwo, do którego rozbitki, ranni lub chorzy należą.

Artykuł 16.

O ile względy wojskowe na to zezwolą, winny po każdej walce obie strony wojujące wydać zarządzenia celem pozbierania rozbitków, rannych i chorych

les naufragés, les blessés et les malades et pour les faire protéger, ainsi que les morts, contre le pillage et les mauvais traitements.

Elles veilleront à ce que l'inhumation, dimmersion ou l'incinération des morts soit précédée d'un examen attentif de leurs cadavres.

Article 17.

Chaque belligérant enverra, dès qu'il sera possible, aux autorités de leur pays, de leur marine ou de leur armée, les marques ou pièces militaires d'identité trouvées sur les morts et l'état nominatif des blessés ou malades recueillis par lui.

Les belligérants se tiendront réciproquement au courant des internements et des mutations, ainsi que des entrées dans les hôpitaux et des décès survenus parmi les blessés et malades en leur pouvoir. Ils recueilleront tous les objets d'un usage personnel, valeurs, lettres, etc. qui seront trouvés dans les vaisseaux capturés, ou délaissés par les blessés ou malades décédés dans les hôpitaux, pour les faire transmettre aux intéressés par les autorités de leur pays.

Article 18.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 19.

Les commandants en chef des flottes des belligérants auront à pourvoir aux détails d'exécution des articles précédents, ainsi qu'aux cas non prévus, d'après les instructions de leurs Gouvernements respectifs et conformément aux principes généraux de la présente Convention.

Article 20.

Les Puissances signataires prendront les mesures nécessaires pour instruire leurs marines, et spécialement le personnel protégé, des dispositions de la présente Convention et pour les porter à la connaissance des populations.

Article 21.

Les Puissances signataires s'engagent également à prendre ou à proposer à leurs législatures, en cas d'insuffisance de leurs lois pénales, les

i ochrony ich, podobnie jak i poległych przed rabunkiem i znieważaniem.

Powinny one czuwać nad tem, aby przed pogrzebaniem, zatopieniem lub spaleniem zmarłych odbyły się staranne oględziny zwłok.

Artykuł 17.

Każda strona wojująca powinna przesłać z wszelkim możliwym pośpiechem znalezione przy poległych wojskowe znaki rozpoznawcze lub dowody tożsamości i spis imienny pozbieranych przez siebie rannych lub chorych władzom ich kraju lub ich armii.

Strony wojujące mają uwiadamiać się wzajemnie o pobycie, odesłaniu i oddaniu do szpitali znajdujących się w ich mocy rannych i chorych oraz o wypadkach śmierci wśród nich. Powinne one zebrać wszystkie przedmioty, służące do użytku osobistego, oraz rzeczy wartościowe, listy itd., znalezione na zabranych okrętach lub pozostawione przez rannych lub chorych, zmarłych w szpitalach, celem przesłania ich uprawnionym za pośrednictwem władz odnośnego kraju.

Artykuł 18.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko do Mocarstw kontraktujących i to tylko wtedy, jeżeli wszystkie strony wojujące są Stronami kontraktującemi.

Artykuł 19.

Naczelni dowódcy flot stron wojujących mają postąpić co do szczegółów wykonania artykułów poprzedzających oraz w wypadkach nieprzewidzianych według wskazówek swych rządów i zgodnie z ogólnemi zasadami niniejszego układu.

Artykuł 20.

Mocarstwa, które układ podpisały, wydadzą potrzebne zarządzenia celem pouczenia swych marynarek, a zwłaszcza chronionego personalu, o postanowieniach niniejszego układu i celem powiadomienia o nich ludności.

Artykuł 21.

Mocarstwa, które układ podpisały, zobowiązują się dalej do wydania lub zawnioskowania u swych ciał ustawodawczych potrzebnych zarządzeń na

mesures nécessaires pour réprimer en temps de guerre, les actes individuels de pillage et de mauvais traitements envers des blessés et malades des marines, ainsi que pour punir, comme usurpation d'insignes militaires, l'usage abusif des signes distinctifs désignés à l'article 5 par des bâtiments non protégés par la présente Convention.

Ils se communiqueront, par l'intermédiaire du Gouvernement des Pays-Bas, les dispositions relatives à cette répression, au plus tard dans les cinq ans de la ratification de la présente Convention.

wypadek, gdyby ich ustawy karne okazały się niewystarczające do zapobieżenia w razie wojny rabunkowi i znieważaniu należących do marynarki rannych i chorych, oraz do karania za bezprawne używanie wspomnianych w artykule 5. znaków przez okręty, niechronione układem niniejszym, jako za nieprawne przywłaszczanie sobie odznak wojskowych.

Mocarstwa udzielą sobie te postanowienia karne za pośrednictwem Rządu niderlandzkiego najpóźniej w przeciągu pięciu lat po ratyfikacyi układu niniejszego.

Article 22.

En cas d'opérations de guerre entre les forces de terre et de mer des belligérants, les dispositions de la présente Convention ne seront applicables qu'aux forces embarquées.

Artykuł 22.

Jeżeli operacye wojenne odbywają się między siłami zbrojnemi lądowemi a siłami zbrojnemi morskiemi stron wojujących, w takim razie postanowienia układu niniejszego będą stosowane tylko do sił zbrojnych, znajdujących się na okrętach.

Article 23.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratification sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part, et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Artykuł 23.

Układ niniejszy ma być ratyfikowany jak najwcześniej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Article 24.

Les Puissances non signataires qui auront accepté la Convention de Genève du 6 juillet 1906, sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer, notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas

Artykuł 24.

Mocarstwa, które układu nie podpisały lecz przyjęły układ genewski z dnia 6. lipca 1906, mogą do niniejszego układu później przystąpić.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu

en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 25.

La présente Convention, dûment ratifiée, remplacera dans les rapports entre les Puissances contractantes, la Convention du 29 juillet 1899 pour l'adaptation à la guerre maritime des principes de la Convention de Genève.

La Convention de 1899 reste en vigueur dans les rapports entre les Puissances qui l'ont signée, et qui ne ratifieraient pas également la présente Convention.

Article 26.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt, et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 27.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas, qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 28.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt des ratifications effectué en vertu de l'article 23 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 24 alinéa 2) ou de dénonciation (article 27 alinea 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 25.

Układ niniejszy wstępuje po ratyfikacyi co do stosunków między Mocarstwami kontraktującemi w miejsce układu z dnia 29. lipca 1899. dotyczącego stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej.

Układ z roku 1899 zatrzymuje moc obowiązującą dla stosunków między Mocarstwami, które go podpisały, któreby jednak nie ratyfikowały również układu niniejszego.

Artykuł 26.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 27.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 28.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 23., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 24., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 27., ustęp 1.).

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege.
2. Pour les Etats Unis d'Amérique:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine:	Loutsengtsiang. Tsiensun. Sous réserve de l'article 21.
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, i którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege.
2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro-Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beernaert. J. Van pen Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.
9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny:	Loutsengsiang. Tsiensun. Z zastrzeżeniem co do artykułu 21.
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.

12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa-Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Sous réserve des articles 6 et 21 et de la déclaration suivante: „En apposant leurs signatures à cette Convention les Plénipotentiaires Britanniques déclarent que le Gouvernement de Sa Majesté entend que l'application de l'article 12 se borne au seul cas des combattants recueillis pendant ou après un combat naval auquel ils auront pris part".
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar In Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.

12. Za Rzeczpospolitą Kubańską:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Z zastrzeżeniem co do artykułów 6. i 21. i następującego oświadczenia: „Przy podpisaniu niniejszego układu oświadczają pełnomocnicy Wielkiej Brytanii, że Rząd Jego Królewskiej Mości przypuszcza, iż zastosowanie artykułu 12. ograniczone jest jedynie do kombatantów, przyjętych w czasie walki morskiej, w której brali udział, albo po walce."
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar In Joseph J. N. Léger. Pierre Hudicourt.

22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour la Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	J. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan. Sous réserve du droit reconnu par la Conférence de l'emploi du Lion et du Soleil rouge au lieu et à la place de la Croix Rouge.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nelidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.

22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du. Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad-Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan. Z zastrzeżeniem uznanego przez konferencyę prawa używania czerwonego lwa i czerwonego słońca zamiast i w miejsce czerwonego krzyża.
34. Za Portugaalię:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.

39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.	39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.	40. Za Szwecyę:	K. H. L. Hammarskjöld. Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.	41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan. Sous réserve du droit reconnu par la Conférence de la Paix de l'emploi du Croissant Rouge.	42. Za Turcyę:	Turkhan. Z zastrzeżeniem uznanego przez konferencyę pokojową prawa używania czerwonego półksiężyca.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.	43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.	44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie, Stany zjednoczone amerykańskie, Belgia, Boliwia, Chiny (z zastrzeżeniem), Kuba, Dania, Hiszpania, Francya, Gwatemala, Haïti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiła do niego nadto Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

187.

Układ z dnia 18. października 1907,

dotyczący niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej.

(XI. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.)

Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum de jure praedam faciendi tempore belli navalis modis quibusdam limitando inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

XI.

Convention relative à certaines restrictions à l'exercice du droit de capture dans la guerre maritime.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

(Przekład.)

XI.

Układ, dotyczący niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

Reconnaissant la nécessité de mieux assurer que par le passé l'application équitable du droit aux relations maritimes internationales en temps de guerre;

Estimant que, pour y parvenir, il convient, en abandonnant ou en conciliant le cas échéant dans un intérêt commun certaines pratiques divergentes anciennes, d'entreprendre de codifier dans des règles communes les garanties dues au commerce pacifique et au travail inoffensif, ainsi que la conduite des hostilités sur mer; qu'il importe de fixer dans des engagements mutuels écrits les principes demeurés jusqu'ici dans le domaine incertain de la controverse ou laissés à l'arbitraire des Gouvernements;

Que, dès à présent, un certain nombre de règles peuvent être posées, sans qu'il soit porté atteinte au droit actuellement en vigueur concernant les matières qui n'y sont pas prévues;

Ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

Son Excellence M. Joseph H. Choate, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Horace Porter, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. Uriah M. Rose, ambassadeur extraordinaire;

Son Excellence M. David Jayne Hill, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à la Haye;

M. Charles S. Sperry, contre-amiral, ministre plénipotentiaire;

M. Georges B. Davis, général de brigade, chef de la justice militaire de l'armée fédérale, ministre plénipotentiaire;

M. William L. Buchanan, ministre plénipotentiaire.

uznając potrzebę większego jak dotychczas zabezpieczenia w czasach wojennych słusznego wykonywania prawa względem międzynarodowego ruchu morskiego,

mniemając, że celem osiągnięcia tego jest rzeczą wskazaną w spólnym interesie porzucić lub ewentualnie pogodzić ze sobą niektóre przestarzałe i sprzeczne ze sobą praktyki oraz przystąpić do kodyfikacyi wspólnych reguł o ochronie, należnej pokojowemu handlowi i spokojnej pracy, tudzież o krokach nieprzyjacielskich na morzu, że dalej jest rzeczą ważną ustalić w pisemnych wzajemnych zobowiązaniach zasady, które należały dotąd do niepewnej dziedziny kwestyi spornych lub zostawiane były swobodnemu ocenieniu rządów,

że można obecnie ustanowić pewną ilość reguł, nie naruszając obowiązującego prawa co do dziedzin, które nie są w niem przewidziane,

zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu,

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Józefa H. Choate, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Horacego Portera, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Uriah M. Rose, nadzwyczajnego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Dawida Jayne Hill, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze,

pana Charles S. Sperry, kontradmirała, upełnomocnionego ministra,

pana Georges B. Davis, generała brygady, szefa sądownictwa wojskowego armii związkowej, upełnomocnionego ministra,

pana Williama J. Buchanan, upełnomocnionego ministra;

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien-ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à la Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości.

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generała-majora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generala,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Le Gouverneur Provisoire de la République de Cuba:

M. Antonio Sanchez de Bustamante, professeur de droit international à l'université de la Havane, sénateur de la République;

Son Excellence M. Gonzalo de Quesada y Aróstegui, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Manuel Sanguily, ancien directeur de l'institut d'enseignement secondaire de la Havane, sénateur de la République.

Prowizoryczny Gubernator Rzeczypospolitej Kuba:

pana Antonio Sanchez de Bustamante, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Hawanie, senatora Rzeczypospolitej,

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo de Quesada y Aróstegui, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Manuela Sanguily, byłego dyrektora instytutu wyższych nauk w Hawanie, Senatora Rzeczypospolitej;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère Royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

Son Excellence M. W. R. de Villa-Urrutia, sénateur, ancien ministre des affaires étrangères, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Londres;

Son Excellence M. José de la Rica y Calvo, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

M. Gabriel Maura y Gamazo, comte de Mortera, député aux Cortès.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République Française à La Haye.

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie,

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych:

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

Jego Ekscellencyę pana W. R. de Villa-Urrutia, senatora, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana José de la Rica y Calvo, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

pana Gabryela Maura y Gamazo, hrabiego de Mortera, posła do kortezów:

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, T. G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation Italienne, délégué plénipotentiaire;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Eward Fry, T. G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu.

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej, upełnomocnionego delegata,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

M. le commandeur Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du gouvernement Grand Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Sa Majesté la Reine de Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu.

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh Ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à la Haye.

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego.

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości, członka drugiej Izby stanów generalnych:

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie:

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général, président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Siam:

Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjold, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

M. Eugène Borel, colonel d'état major général, professeur de droit à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego.

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des États-Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

De la Correspondance postale.

Article premier.

La correspondance postale des neutres ou des belligérants, quel que soit son caractère officiel ou privé, trouvée en mer sur un navire neutre ou ennemi, est inviolable. S'il y a saisie du navire, elle est expédiée avec le moins de retard possible par le capteur.

Les dispositions de l'alinéa précédent ne s'appliquent pas, en cas de violation de blocus, à la correspondance qui est à destination ou en provenance du port bloqué.

Article 2.

L'inviolabilité de la correspondance postale ne soustrait pas les paquebots-poste neutres aux lois et coutumes de la guerre sur mer concernant les navires de commerce neutres en général. Toutefois, la visite n'en doit être effectuée qu'en cas de nécessité, avec tous les ménagements et toute la célérité possibles.

Chapitre II.

De l'exemption de capture pour certains bateaux.

Article 3.

Les bateaux exclusivement affectés à la pêche côtière ou à des services de petite navigation locale sont exempts de capture, ainsi que leurs engins, agrès, apparaux et chargement.

Cette exemption cesse de leur être applicable dès qu'ils participent d'une façon quelconque aux hostilités.

Les Puissances contractantes s'interdisent de profiter du caractère inoffensif desdits bateaux pour les employer dans un but militaire en leur conservant leur apparence pacifique.

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego Ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatyczne Rzeczypospolitej w Berlinie:

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Rozdział pierwszy.

Pocztowe posyłki listowe.

Artykuł 1.

Pocztowe posyłki listowe, przydybane na morzu na okrętach neutralnych lub nieprzyjacielskich, bez względu na swój urzędowy czy prywatny charakter, są nienaruszalne. Jeżeli okręt ulegnie konfiskacie, w takim razie konfiskujący winien je przewieźć dalej o ile możności jak najrychlej.

Postanowienia ustępu poprzedzającego nie mają w razie przerwania blokady zastosowania do tych posyłek listowych, które przeznaczone są do portu blokowanego lub z niego wyszły.

Artykuł 2.

Nienaruszalność pocztowych posyłek listowych nie uwalnia neutralnych parowców pocztowych od stosowania ustaw i zwyczajów wojny morskiej, dotyczących w ogólności neutralnych okrętów handlowych. Przeszukiwać je można jednak tylko w razie koniecznej potrzeby i to z wszelką możliwą względnością i z wszelkim możliwym pośpiechem.

Rozdział drugi.

Uwolnienie niektórych statków od zabrania.

Artykuł 3.

Od zabrania uwolnione są statki, służące wyłącznie do rybołostwa pobrzeżnego lub do utrzymywania małej żeglugi lokalnej, jakoteż ich przybory rybackie, liny, przybory okrętowe, oraz ich ładunek.

Uwolnienie ustaje, skoro statki te wezmą w jakikolwiek sposób udział w krokach nieprzyjacielskich.

Mocarstwa kontraktujące zrzekają się tego, by korzystając z niewinnego charakteru tych statków używać ich do celów wojskowych z zatrzymaniem ich pokojowego wyglądu.

Article 4.

Sont également exempts de capture les navires chargés des missions religieuses, scientifiques ou philanthropiques.

Chapitre III.

Du régime des équipages des navires de commerce ennemis capturés par un belligérant.

Article 5.

Lorsqu'un navire de commerce ennemi est capturé par un belligérant, les hommes de son équipage, nationaux d'un Etat neutre, ne sont pas faits prisonniers de guerre.

Il en est de même du capitaine et des officiers, également nationaux d'un Etat neutre, s'ils promettent formellement par écrit de ne pas servir sur un navire ennemi pendant la durée de la guerre.

Article 6.

Le capitaine, les officiers et les membres de l'équipage, nationaux de l'Etat ennemi, ne sont pas faits prisonniers de guerre, à condition qu'ils s'engagent, sous la foi d'une promesse formelle écrite, à ne prendre, pendant la durée des hostilités, aucun service ayant rapport avec les opérations de la guerre.

Article 7.

Les noms de individus laissés libres dans les conditions visées à l'article 5, alinéa 2 et à l'article 6, sont notifiés par le belligérant capteur à l'autre belligérant. Il est interdit à ce dernier d'employer sciemment lesdits individus.

Article 8.

Les dispositions des trois articles précédents ne s'appliquent pas aux navires qui prennent part aux hostilités.

Chapitre IV.

Dispositions finales.

Article 9.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Artykuł 4.

Od zabrania są w równej mierze uwolnione okręty, którym poruczono religijne, naukowe lub filantropijne zadania.

Rozdział trzeci.

Traktowanie załogi nieprzyjacielskich okrętów handlowych przez stronę wojującą zabranych.

Artykuł 5.

W razie zabrania nieprzyjacielskiego okrętu handlowego przez stronę wojującą nie stają się jeńcami wojennymi członkowie jego załogi, o ile są przynależnymi do jednego z państw neutralnych.

To samo postanowienie odnosi się do kapitana i oficerów, którzy są przynależni również do jednego z państw neutralnych, jeżeli złożą formalne przyrzeczenie na piśmie, że nie wstąpią do służby w czasie trwania wojny na żadnym okręcie nieprzyjacielskim.

Artykuł 6.

Kapitan, oficerowie i członkowie załogi, przynależni do państwa nieprzyjacielskiego, nie będą uznani za jeńców wojennych, o ile składając formalne przyrzeczenie pisemne zobowiążą się nie przyjmować w czasie trwania kroków nieprzyjacielskich żadnej służby, pozostającej w związku z operacyami wojennemi.

Artykuł 7.

Mocarstwo wojujące, które dokonuje zabrania, udzieli drugiemu Mocarstwu do wiadomości imiona i nazwiska osób, puszczonych wolno pod warunkami, przewidzianymi w artykule 5., ustęp 2. i w artykule 6. Temu ostatniemu Mocarstwu nie wolno świadomie osób takich zatrudniać.

Artykuł 8.

Postanowienia trzech poprzedzających artykułów nie mają wcale zastosowania do okrętów, biorących udział w krokach nieprzyjacielskich.

Rozdział czwarty.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 9.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko wobec Mocarstw kontraktujących i to tylko wtedy, jeżeli wszystkie strony wojujące są Stronami kontraktującemi.

Article 10.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des notifications mentionnées à l'alinéa précédent ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Artykuł 10.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Article 11.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Artykuł 11.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Article 12.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt de ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhèreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Artykuł 12.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Article 13.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement

Artykuł 13.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandz-

des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 14.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangères des Pays-Bas indiquera la date du dépôt des ratifications effectué en vertu de l'article 10 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 11 alinéa 2) ou de dénonciation (article 13 alinéa 1).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne:	Marschall. Kriege.
2. Pour les États Unis d'Amérique:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Pour l'Argentine:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúes Larreta.
4. Pour l'Autriche-Hongrie:	Mérey. Bon Macchio.
5. Pour la Belgique:	A. Beernaert. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Pour la Bolivie:	Claudio Pinilla.
7. Pour le Brésil:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Pour la Bulgarie:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.

kiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 14.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 10., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 11., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 13., ustęp 1.).

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy:	Marschall. Kriege.
2. Za Stany Zjednoczone amerykańskie:	Joseph H. Choate. Horace Porter. U. M. Rose. David Jayne Hill. C. S. Sperry. William I. Buchanan.
3. Za Argentynę:	Roque Saenz Peña. Luis M. Drago. C. Rúez Larreta.
4. Za Austro Węgry:	Mérey. Bon Macchio.
5. Za Belgię:	A. Beenaert. J. Van den Heuvel. Guillaume.
6. Za Boliwię:	Claudio Pinilla.
7. Za Brazylię:	Ruy Barbosa. E. Lisbôa.
8. Za Bułgaryę:	Général-Major Vinaroff. Iv. Karandjouloff.

9. Pour le Chili:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Pour la Chine.	
11. Pour la Colombie:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Pour la République de Cuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Pour le Danemark:	C. Brun.
14. Pour la République Dominicaine:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Pour l'Équateur:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne:	W. R. de Villa-Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro.	
27. Pour le Nicaragua.	

9. Za Chile:	Domingo Gana. Augusto Matte. Carlos Concha.
10. Za Chiny.	
11. Za Kolumbię:	Jorge Holguin. S. Perez Triana. M. Vargas.
12. Za Rzeczpospolitą Kuba:	Antonio S. de Bustamante. Gonzalo de Quesada. Manuel Sanguily.
13. Za Danię:	C. Brun.
14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię:	W. R. de Villa Urrutia. José de la Rica y Calvo. Gabriel Maura.
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard.
19. Za Grecyę:	Kléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. C^{to}. de Villers.
25. Za Meksyk:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę.	
27. Za Nikaragwę.	

28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	B. Porras.
30. Pour le Paraguay:	J. Du Monceau.
31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Pour le Portugal:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie.	
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Pour la Suède:	Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.

28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.
31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadig ul Mulk M. Ahmed Khan.
34. Za Portugalię:	Marquis de Soveral. Conde de Sélir. Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę.	
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal.
40. Za Szwecyę:	Joh. Hellner.
41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Za Turcyę:	Turkhan.
43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus **Peter** m. p.
Caes. et Reg. Consul Generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie, Stany zjednoczone amerykańskie, Belgia, Dania, Hiszpania, Francya, Wielka Brytania, Gwatemala, Haïti, Japonia, Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Salwador, Siam, Szwecya i Szwajcarya i że przystąpiła do niego nadto Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

188.

Układ z dnia 18. października 1907,

dotyczący praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej.

(XIII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze.*)

Podpisany w Hadze dnia 18. października 1907, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1909, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 27. listopada 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Quum de juribus et officiis potestatum neutralium tempore belli navalis inter Nos et reliquorum regiminum capita, quorum plenipotentiarii consiliis desuper habitis intererant, conventio die duodevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi septimi Hagae inita et signata est, tenoris sequentis:

---

*) XII. Układ II. konferencyi pokojowej w Hadze o utworzeniu międzynarodowego Trybunału admiralskiego nie został dotychczas ratyfikowany.

(Tekst pierwotny.)

XIII.

Convention concernant les droits et les devoirs des Puissances neutres en cas de guerre maritime.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président de la République de Bolivie; le Président de la République des États-Unis du Brésil; Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie; le Président de la République de Chili; le Président de la République de Colombie; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; le Président de la République de l'Équateur; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà de Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; le Président de la République de Guatémala; le Président de la République d'Haïti; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; le Président des États-Unis Mexicains; Son Altesse Royale le Prince de Monténégro; Sa Majesté le Roi de Norvège; le Président de la République de Panama; le Président de la République du Paraguay; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République du Pérou; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; le Président de la République du Salvador; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral Suisse; Sa Majesté l'Empereur des Ottomans; le Président de la République Orientale de l'Uruguay; le Président des États-Unis de Vénézuéla:

En vue de diminuer les divergences d'opinion qui, en cas de guerre maritime, existent encore au

(Przekład.)

XIII.

Układ, dotyczący praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski; Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich; Jego Królewska Wysokość Książę bułgarski; Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej; Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej; Najjaśniejszy Król duński; Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski; Najjaśniejszy Król Hellenów; Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej; Prezydent Rzeczypospolitej Haïti; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich; Jego Królewska Wysokość Książe czarnogórski; Najjaśniejszy Król norweski; Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej; Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej Peru; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Prezydent Rzeczypospolitej Salwador; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski; Najjaśniejszy Król szwedzki; Rada związkowa szwajcarska; Najjaśniejszy Cesarz Osmanów; Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej; Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli,

mając zamiar złagodzić różnice zdań, które istnieją jeszcze co do stosunków między Mocar-

sujet des rapports entre les Puissances neutres et les Puissances belligérantes, et de prévenir les difficultés auxquelles ces divergences pourraient donner lieu;

Considérant que, si l'on ne peut concerter dès maintenant des stipulations s'étendant à toutes les circonstances qui peuvent se présenter dans la pratique, il y a néanmoins une utilité incontestable à établir, dans la mesure du possible, des règles communes pour le cas où malheureusement la guerre viendrait à éclater;

Considérant que, pour les cas non prévus par la présente Convention, il y a lieu de tenir compte des principes généraux du droit des gens;

Considérant qu'il est désirable que les Puissances édictent des prescriptions précises pour régler les conséquences de l'état de neutralité qu'elles auraient adopté;

Considérant que c'est, pour les Puissances neutres, un devoir reconnu d'appliquer impartialement aux divers belligérants les règles adoptées par elles;

Considérant que, dans cet ordre d'idées, ces règles ne devraient pas, en principe, être changées, au cours de la guerre, par une Puissance neutre, sauf dans le cas où l'expérience en démontrerait la nécessité pour la sauvegarde de ses droits;

Sont convenus d'observer les règles communes suivantes qui ne sauraient, d'ailleurs, porter aucune atteinte aux stipulations des traités généraux existants, et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Son Excellence le baron Marschall de Bieberstein, Son ministre d'état, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Constantinople;

M. le dr. Johannes Kriege, Son envoyé en mission extraordinaire à la présente Conférence, Son conseiller intime de légation et jurisconsulte au ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République Argentine:

Son Excellence M. Roque Saenz Peña, ancien ministre des affaires étrangères, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

stwami neutralnemi a Mocarstwami wojującemi w razie wojny morskiej, oraz zapobiedz trudnościom, które te różnice zdań mogą w danym razie spowodować,

zważywszy, że choć obecnie nie można zawrzeć umów, rozciągających się na wszystkie mogące się w rzeczywistości zdarzyć wypadki, niemoto jest bezsprzecznie rzeczą pożyteczną ustanowić o ile możności wspólne normy na wypadek, gdyby nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności miała wybuchnąć wojna,

zważywszy, że w wypadkach w niniejszym układzie nie przewidzianych należy uwzględniać ogólne zasady prawa międzynarodowego,

zważywszy, że jest rzeczą pożądaną, by Mocarstwa wydały dokładne przepisy celem uregulowania skutków prawnych zajętego przez nie stanowiska neutralnego,

zważywszy, że jest powszechnie uznanym obowiązkiem Mocarstw neutralnych stosować bezstronnie przyjęte przez nie normy do poszczególnych Stron wojujących,

zważywszy, że w imię tej myśli przewodniej Mocarstwo neutralne nie może w zasadzie zmieniać norm takich w ciągu wojny, wyjąwszy gdyby na podstawie doświadczeń okazała się taka zmiana potrzebną celem strzeżenia jego własnych praw,

zgodzili się przestrzegać następujących wspólnych norm, które nie mogą zresztą naruszać postanowień istniejących ogólnych umów i zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

Jego Ekscellencyę barona Marschalla de Bieberstein, Swego ministra stanu, a zarazem nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Konstantynopolu.

pana Dr. Jana Kriege, Swego posła w nadzwyczajnej misyi na tę konferencyę, Swego tajnego radcę legacyjnego i justycyaryusza w urzędzie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej argentyńskiej:

Jego Ekscellencyę pana Roque Saenz Peña, byłego ministra spraw zagranicznych, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego.

Son Excellence M. Luis M. Drago, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, député national, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Carlos Rodriguez Larreta, ancien ministre des affaires étrangères et des cultes de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Son Excellence M. Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Son conseiller intime, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le baron Charles de Macchio, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Athènes.

Sa Majesté le Roi des Belges:

Son Excellence M. Beernaert, Son ministre d'état, membre de la chambre des représentants, membre de l'institut de France et des académies Royales de Belgique et de Roumanie, membre d'honneur de l'institut de droit international, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. J. Van den Heuvel, Son ministre d'état, ancien ministre de la justice;

Son Excellence M. le baron Guillaume, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye, membre de l'académie Royale de Roumanie.

Le Président de la République de Bolivie:

Son Excellence M. Claudio Pinilla, ministre des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Fernando E. Guachalla, ministre plénipotentiaire à Londres.

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Son Excellence M. Ruy Barbosa, ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Eduardo F. S. dos Santos Lisbôa, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana Louis M. Drago, byłego ministra spraw zagranicznych i wyznań Rzeczypospolitej, deputowanego Izby, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Rodriguez Larreta, byłego ministra spraw zagranicznych i oświaty Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

Jego Ekscellencyę pana Gaëtan Mérey de Kapos-Mére, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana barona Karola de Macchio, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Atenach;

Najjaśniejszy Król Belgów:

Jego Ekscellencyę pana Beernaert, Swego ministra stanu, członka Izby reprezentantów, członka instytutu de France i akademii królewskich w Belgii i Rumunii, członka honorowego instytutu dla prawa międzynarodowego, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana J. van den Heuvel, Swego ministra stanu, byłego ministra sprawiedliwości,

Jego Ekscellencyę pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze, członka akademii królewskiej w Rumunii;

Prezydent Rzeczypospolitej boliwijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Claudio Pinilla, ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Fernando E. Guachalla, upełnomocnionego ministra w Londynie;

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów Zjednoczonych brazylijskich:

Jego Ekscellencyę pana Ruy Barbosa, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Edwarda F. S. dos Santos Lisbôa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Bulgarie:

M. Vrban Vinaroff, général-major de l'état-major, Son général à la suite;

M. Ivan Karandjouloff, procureur-général de la cour de cassation.

Le Président de la République de Chili:

Son Excellence M. Domingo Gana, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Londres;

Son Excellence M. Augusto Matte, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Berlin;

Son Excellence M. Carlos Concha, ancien ministre de la guerre, ancien président de la chambre des députés, ancien envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Buenos Aires.

Le Président de la République de Colombie:

M. Jorge Holguin, général;

M. Santiago Pérez Triana;

Son Excellence M. Marceliano Vargas, général, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris.

Sa Majesté le Roi de Danemark:

Son Excellence M. Constantin Brun, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Washington;

M. Christian Frederik Scheller, contre-amiral;

M. Axel Vedel, Son chambellan, chef de section au ministère royal des affaires étrangères.

Le Président de la République Dominicaine:

M. Francisco Henriquez y Carvajal, ancien secrétaire d'état au ministère des affaires étrangères de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Apolinar Tejera, recteur de l'institut professionnel de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Jego królewska Wysokość Książę bułgarski:

pana Vrban Vinaroff, generałmajora sztabu generalnego, Swego generała à la suite,

pana Ivana Karandjouloff, generalnego prokuratora państwa w Trybunale kasacyjnym;

Prezydent Rzeczypospolitej chilijskiej:

Jego Ekscellencyę pana Domingo Gana, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Londynie,

Jego Ekscellencyę pana Augusto Matte, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Carlosa Concha, byłego ministra wojny, byłego prezydenta Izby deputowanych, byłego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Buenos Aires;

Prezydent Rzeczypospolitej kolumbijskiej:

pana Jorge Holguin, generała,

pana Santiago Perez Triana,

Jego Ekscellencyę pana Marceliano Vargas, generała, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu;

Najjaśniejszy Król duński:

Jego Ekscellencyę pana Konstantego Brun, Swego podkomorzego oraz nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Waszyngtonie.

pana Chrystyana Fryderyka Schellera, kontradmirała,

pana Aksela Vedel, Swego podkomorzego, szefa sekcyi w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych;

Prezydent Rzeczypospolitej dominikańskiej:

pana. Franciszka Henriquez y Carvajal, byłego sekretarza stanu w Ministerstwie spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Apolinarego Tejerę, rektora instytutu przemysłowego Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Président de la République de l'Équateur:

Son Excellence M. Victor Rendón, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Madrid;

M. Enrique Dorn y de Alsúa, chargé d'affaires.

Le Président de la République Française:

Son Excellence M. Léon Bourgeois, ambassadeur extraordinaire de la République, sénateur, ancien président du conseil des ministres, ancien ministre des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. le baron d'Estournelles de Constant, sénateur, ministre plénipotentiaire de première classe, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Louis Renault, professeur à la faculté de droit à l'université de Paris, ministre plénipotentiaire honoraire, jurisconsulte du ministère des affaires étrangères, membre de l'institut de France, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Marcellin Pellet, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à La Haye.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes:

Son Excellence the Right Honourable Sir Edward Fry, G. C. B., membre du conseil privé, Son ambassadeur extraordinaire, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Sir Ernest Mason Satow, G. C. M. G., membre du conseil privé, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence the Right Honourable Donald James Mackay Baron Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., membre du conseil privé, ancien président de l'institut de droit international;

Son Excellence Sir Henry Howard, K. C. M. G., C. B., Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence M. Cléon Rizo Rangabé, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Prezydent Rzeczypospolitej Ekwador:

Jego Ekscellencyę pana Viktora Rendón, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Madrycie,

pana Enrique Dorn y de Alsúa, agenta dyplomatycznego;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

Jego Ekscellencyę pana Leona Bourgeois, nadzwyczajnego ambasadora Rzeczypospolitej, senatora, byłego prezydenta ministrów, byłego ministra spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana barona d'Estournelles de Constant, senatora, upełnomocnionego ministra pierwszej klasy, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Louis Renault, profesora wydziału prawniczego w uniwersytecie paryskim, upełnomocnionego ministra h. c., konsulenta prawnego Ministerstwa spraw zagranicznych, członka instytutu de France, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Marcellina Pellet, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej francuskiej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski:

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Edward Fry, G. C. B., członka rady tajnej, Swego nadzwyczajnego ambasadora, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Sir Ernesta Mason Satow, G. C. M. G., członka rady tajnej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę nader czcigodnego Donalda James Mackay barona Reay, G. C. S. I., G. C. I. E., członka rady tajnej, byłego prezydenta instytutu dla prawa międzynarodowego,

Jego Ekscellencyę Sir Henry Howard K. C. M. G., C. B., Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

Jego Ekscellencyę pana Cléon Rizo Rangabé, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

M. Georges Streit, professeur de droit international à l'université d'Athènes, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président de la République de Guatémala:

M. José Tible Machado, chargé d'affaires de la République à La Haye et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Enrique Gómez Carillo, chargé d'affaires de la République à Berlin.

Le Président de la République d'Haïti:

Son Excellence M. Jean Joseph Dalbémar, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. J. N. Léger, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Washington;

M. Pierre Hudicourt, ancien professeur de droit international public, avocat au barreau de Port au Prince.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Son Excellence le comte Joseph Tornielli Brusati di Vergano, sénateur du Royaume, ambassadeur de Sa Majesté le Roi à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage, président de la délégation italienne;

Son Excellence M. le commandeur Guido Pompilj, député au parlement, sous-secrétaire d'état au ministère Royal des affaires étrangères;

M. Guido Fusinato, conseiller d'état, député au parlement, ancien ministre de l'instruction.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

Son Excellence M. Keiroku Tsudzuki, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. Aimaro Sato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

Son Excellence M. Eyschen, Son ministre d'état, président du Gouvernement Grand-Ducal;

M. le comte de Villers, chargé d'affaires du Grand-Duché à Berlin.

pana Georg Streit, profesora prawa międzynarodowego w uniwersytecie w Atenach, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Rzeczypospolitej gwatemalskiej:

pana José Tible Machado, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Enrique Gómez Carillo, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

Prezydent Rzeczypospolitej Haïti:

Jego Ekscellencyę pana Jean Joseph Dalbémar, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana J. N. Léger, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Waszyngtonie,

pana Pierre Hudicourt, byłego profesora międzynarodowego prawa publicznego, adwokata w Port-au-Prince;

Najjaśniejszy Król włoski:

Jego Ekscellencyę hrabiego Józefa Tornielli Brusati di Vergano, senatora Królestwa, ambasadora Najjaśniejszego Króla w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego, prezydenta delegacyi włoskiej,

Jego Ekscellencyę pana komtura Guidona Pompilj, członka parlamentu, podsekretarza stanu w królewskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

pana komtura Guidona Fusinato, radcę stanu, członka parlamentu, byłego ministra oświaty;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

Jego Ekscellencyę pana Keiroku Tsudzuki, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana Aimaro Sato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

Jego Ekscellencyę pana Eyschen, Swego ministra stanu, prezydenta Rządu wielkoksiążęcego,

pana hrabiego von Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Le Président des États-Unis Mexicains:

Son Excellence M. Gonzalo A. Esteva, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Rome;

Son Excellence M. Sebastian B. de Mier, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

Son Excellence M. Francisco L. de la Barra, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Bruxelles et à La Haye.

Prezydent Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

Jego Ekscellencyę pana Gonzalo A. Esteva, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Rzymie,

Jego Ekscellencyę pana Sebastiana B. de Mier, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana Francisco L. de la Barra, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Brukseli i Hadze;

Son Altesse Royale le Prince de Monténégro:

Son Excellence M. Nelidow, conseiller privé Impérial actuel, ambassadeur de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à Paris;

Son Excellence M. de Martens, conseiller privé Impérial, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères de Russie;

Son Excellence M. Tcharykow, conseiller d'état Impérial actuel, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye.

Jego Królewska Wysokość Książę czarnogórski:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, cesarskiego rzeczywistego tajnego radcę, posła Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana von Martens, cesarskiego tajnego radcę, stałego posła rady w rosyjskiem cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, cesarskiego rzeczywistego radcę stanu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Excellence M. Francis Hagerup, ancien président du conseil, ancien professeur de droit, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye et à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król norweski:

Jego Ekscellencyę pana Francis Hagerup, byłego prezydenta ministrów, byłego profesora prawa, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze i w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego:

Le Président de la République de Panama:

M. Belisario Porras.

Prezydent Rzeczypospolitej panamskiej:

pana Belisario Porras;

Le Président de la République du Paraguay:

Son Excellence M. Eusebio Machaïn, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris;

M. le Comte G. Du Monceau de Bergendal, consul de la République à Bruxelles.

Prezydent Rzeczypospolitej paragwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana Eusebio Machaïn, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu,

pana hrabiego G. du Monceau de Bergendal, konsula Rzeczypospolitej w Brukseli;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. W. H. de Beaufort, Son ancien ministre des affaires étrangères, membre de la seconde chambre des états-généraux;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana W. H. von Beaufort, Swego byłego ministra spraw zagranicznych, członka drugiej Izby stanów generalnych,

Son Excellence M. T. M. C. Asser, Son ministre d'état, membre du conseil d'état, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence le jonkheer J. C. C. den Beer Poortugael, lieutenant-général en retraite, ancien ministre de la guerre, membre du conseil d'état;

Son Excellence le jonkheer J. A. Röell, Son aide de camp en service extraordinaire, vice-amiral en retraite, ancien ministre de la marine;

M. J. A. Loeff, Son ancien ministre de la justice, membre de la seconde chambre des états-généraux.

Le Président de la République du Pérou:

Son Excellence M. Carlos G. Candamo, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Son Excellence Samad Khan Momtazos Saltaneh, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence Mirza Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

Son Excellence M. le marquis de Soveral, Son conseiller d'état, pair du Royaume, ancien ministre des affaires étrangères, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres, Son ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire;

Son Excellence M. le comte de Selir, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Excellence M. Alberto d'Oliveira, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berne.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Son Excellence M. Alexandre Beldiman, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Berlin;

Son Excellence M. Edgar Mavrocordato, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Jego Ekscellencyę pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka rady państwa, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. C. C. den Beer Poortugael, generała porucznika p. s., byłego ministra wojny, członka Rady państwa,

Jego Ekscellencyę jonkheera J. A. Röell, Swego adjutanta w nadzwyczajnej służbie, wiceadmirała p. s., byłego ministra marynarki,

pana J. A. Loeff, Swego byłego ministra sprawiedliwości członka drugiej Izby stanów generalnych;

Prezydent Rzeczypospolitej Peru:

Jego Ekscellencyę pana Carlos G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Jego Cesarska Mość Schach perski:

Jego Ekscellencyę Samad Khan Momtazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę Mirzę Ahmed Khan Sadigh ul Mulk, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.:

Jego Ekscellencyę pana Marquis de Soveral, Swego radcę stanu, para królestwa, byłego ministra spraw zagranicznych, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie, Swego nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora,

Jego Ekscellencyę pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze,

Jego Ekscellencyę pana Alberto d'Oliveira, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Bernie;

Najjaśniejszy Król rumuński:

Jego Ekscellencyę pana Aleksandra Beldiman, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Berlinie,

Jego Ekscellencyę pana Edgar Mavrocordato, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

Son Excellence M. Nelidow, Son conseiller privé actuel, Son ambassadeur à Paris;

Son Excellence M. de Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Tcharykow, Son conseiller d'état actuel, Son chambellan, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à La Haye.

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

Jego Ekscellencyę pana Nelidowa, Swego rzeczywistego tajnego radcę i ambasadora w Paryżu,

Jego Ekscellencyę pana de Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady w cesarskiem Ministerstwie spraw zagranicznych, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Czarykowa, Swego rzeczywistego radcę stanu i podkomorzego, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Le Président de la République du Salvador:

M. Pedro I. Matheu, chargé d'affaires de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Santiago Perez Triana, chargé d'affaires de la République à Londres.

Prezydent Rzeczypospolitej Salwador:

pana Pedro J. Matheu, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Santiago Perez Triana, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Londynie;

Sa Majesté le Roi de Serbie:

Son Excellence M. Sava Grouïtch, général président du conseil d'état;

Son Excellence M. Milovan Milovanovitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Rome, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Michel Militchevitch, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Londres et à La Haye.

Najjaśniejszy Król serbski:

Jego Ekscellencyę pana Savę Gruicza, generała, prezydenta rady państwa,

Jego Ekscellencyę pana Milovana Milovanovicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Rzymie, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Michela Miliczevicza, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Londynie i Hadze;

Sa Majesté le Roi de Siam:

M. Mom Chatidej Udom, major-général;

M. C. Corragioni d'Orelli, Son conseiller de légation;

Luang Bhuvanarth Narübal, capitaine.

Najjaśniejszy Król siamski:

Mom Chatidej Udom, generałmajora,

pana C. Corragioni d'Orelli, Swego radcę legacyjnego,

Luang Bhüvanarth Narübal, kapitana;

Sa Majesté le Roi de Suède, des Goths et des Vendes:

Son Excellence M. Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Son ancien ministre de la justice, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire à Copenhague, membre de la cour permanente d'arbitrage;

M. Johannes Hellner, Son ancien ministre sans portefeuille, ancien membre de la cour suprême de Suède, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Najjaśniejszy Król Szwedów, Gotów i Wendów:

Jego Ekscellencyę pana Knut Hjalmar Leonard Hammarskjöld, Swego byłego ministra sprawiedliwości i nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Kopenhadze, członka stałego Trybunału rozjemczego,

pana Johannes Hellner, Swego byłego ministra bez teki, byłego członka najwyższego Trybunału sądowego w Szwecyi, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Le Conseil Fédéral Suisse:

Son Excellence M. Gaston Carlin, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la Confédération suisse à Londres et à La Haye;

Rada związkowa szwajcarska:

Jego Ekscellencyę pana Gaston Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Związku szwajcarskiego w Londynie i Hadze,

M. Eugène Borel, colonel d'état major général, professeur à l'université de Genève;

M. Max Huber, professeur de droit à l'université de Zürich.

Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Son Excellence Turkhan Pacha, Son ambassadeur extraordinaire, ministre de l'evkaf;

Son Excellence Rechid Bey, Son ambassadeur à Rome;

Son Excellence Mehemmed Pacha, vice-amiral.

Le Président de la République Orientale de l'Uruguay:

Son Excellence M. José Batlle y Ordoñez, ancien président de la République, membre de la cour permanente d'arbitrage;

Son Excellence M. Juan P. Castro, ancien président du sénat, envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire de la République à Paris, membre de la cour permanente d'arbitrage.

Le Président des Etats Unis de Vénézuéla:

M. José Gil Fortoul, chargé d'affaires de la République à Berlin,

lesquels, après avoir déposé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les belligérants sont tenus de respecter les droits souverains des Puissances neutres et de s'abstenir, dans le territoire ou les eaux neutres, de tous actes qui constitueraient de la part des Puissances qui les tolèreraient un manquement à leur neutralité.

Article 2.

Tous actes d'hostilité, y compris la capture et l'exercice du droit de visite, commis par des vaisseaux de guerre belligérants dans les eaux territoriales d'une Puissance neutre, constituent une violation de la neutralité et sont strictement interdits.

Article 3.

Quand un navire a été capturé dans les eaux territoriales d'une Puissance neutre, cette Puissance doit, si la prise est encore dans sa juridiction, user des moyens dont elle dispose pour que la prise soit relâchée avec ses officiers et son équipage, et pour que l'équipage mis à bord par le capteur soit interné.

pana Eugène Borel, pułkownika sztabu generalnego, profesora uniwersytetu w Genewie,

pana Maxa Hubera, profesora prawa w uniwersytecie w Zurychu;

Najjaśniejszy Cesarz Osmanów:

Jego Ekscellencyę Turkhana Paszę, Swego nadzwyczajnego ambasadora, ministra ewkafu,

Jego Ekscellencyę Reschida Beja, Swego ambasadora w Rzymie,

Jego Ekscellencyę Mehemmeda Paszę, wiceadmirała;

Prezydent oryentalnej Rzeczypospolitej urugwajskiej:

Jego Ekscellencyę pana José Batlle y Ordoñez, byłego prezydenta Rzeczypospolitej, członka stałego Trybunału rozjemczego,

Jego Ekscellencyę pana Juan P. Castro, byłego prezydenta senatu, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu, członka stałego Trybunału rozjemczego;

Prezydent Stanów Zjednoczonych Wenezueli:

pana José Gil Fortoul, agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Berlinie;

którzy, złożywszy swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do następujących postanowień:

Artykuł 1.

Strony wojujące są obowiązane szanować prawa zwierzchnicze Mocarstw neutralnych i nie przedsiębrać na neutralnem terytoryum i wodach neutralnych żadnych czynności, któreby się przedstawiały jako naruszenie neutralności odnośnych Mocarstw.

Artykuł 2.

Wszelkie kroki nieprzyjacielskie, przedsiębrane przez okręty wojenne stron wojujących w obrębie wód pobrzeżnych jednego z Mocarstw neutralnych, wliczając tu konfiskatę i wykonywanie prawa rewizyi, należy uważać za naruszenie neutralności i są one bezwarunkowo wzbronione.

Artykuł 3.

Jeżeli okręt zabrany został w obrębie wód pobrzeżnych Mocarstwa neutralnego, w takim razie winno to Mocarstwo, o ile zdobycz znajduje się jeszcze w jego okręgu zwierzchniczym, zastosować wszelkie rozporządzalne środki celem uwolnienia zdobyczy wraz z jej oficerami i załogą, oraz zatrzymania u siebie załogi, którą zajmujący umieścił na pokładzie.

Si la prise est hors de la juridiction de la Puissance neutre, le Gouvernement capteur, sur la demande de celle-ci, doit relâcher la prise avec ses officiers et son équipage.

Article 4.

Aucun tribunal des prises ne peut être constitué par un belligérant sur un territoire neutre ou sur un navire dans des eaux neutres.

Article 5.

Il est interdit aux belligérants de faire des ports et des eaux neutres la base d'opérations navales contre leurs adversaires, notamment d'y installer des stations radio-télégraphiques ou tout appareil destiné à servir comme moyen de communication avec des forces belligérantes sur terre ou sur mer.

Article 6.

La remise, à quelque titre que ce soit, faite directement ou indirectement par une Puissance neutre à une Puissance belligérante, de vaisseaux de guerre, de munitions, ou d'un matériel de guerre quelconque, est interdite.

Article 7.

Une Puissance neutre n'est pas tenue d'empêcher l'exportation ou le transit, pour le compte de l'un ou de l'autre des belligérants, d'armes, de munitions, et, en général, de tout ce qui peut être utile à une armée ou à une flotte.

Article 8.

Un Gouvernement neutre est tenu d'user des moyens dont il dispose pour empêcher dans sa juridiction l'équipement ou l'armement de tout navire, qu'il a des motifs raisonnables de croire destiné à croiser ou à concourir à des opérations hostiles contre une Puissance avec laquelle il est en paix. Il est aussi tenu d'user de la même surveillance pour empêcher le départ hors de sa juridiction de tout navire destiné à croiser ou à concourir à des opérations hostiles, et qui aurait été, dans ladite juridiction, adapté en tout ou en partie à des usages de guerre.

Article 9.

Une Puissance neutre doit appliquer également aux deux belligérants les conditions, restrictions ou interdictions, édictées par elle pour ce qui concerne l'admission dans ses ports, rades ou eaux territoriales, des navires de guerre belligérants ou de leurs prises.

Jeżeli zdobycz znajduje się poza okręgiem zwierzchniczym Mocarstwa neutralnego, w takim razie rząd zajmujący winien na żądanie tegoż Mocarstwa uwolnić zdobycz wraz z jej oficerami i załogą.

Artykuł 4.

Stronie wojującej nie wolno tworzyć na terytoryum neutralnem albo na okręcie na wodach neutralnych żadnego sądu admiralskiego.

Artykuł 5.

Stronom wojującym nie wolno obierać sobie portów lub wód neutralnych za punkt oparcia dla morskich operacyi wojennych przeciwko swoim nieprzyjaciołom, w szczególności nie wolno urządzać tam stacyi telegrafów iskrowych lub jakichkolwiek innych zakładów, przeznaczonych do porozumiewania się z siłami zbrojnemi wojującemi na lądzie lub morzu.

Artykuł 6.

Mocarstwu neutralnemu nie wolno pod żadnym warunkiem bezpośrednio ani pośrednio dostarczać Mocarstwu wojującemu okrętów wojennych, amunicyi lub innego materyału wojennego.

Artykuł 7.

Mocarstwo neutralne nie ma obowiązku przeszkadzać odbywającemu się na rachunek jednej lub drugiej strony wojującej wywozowi i przewozowi broni, amunicyi i w ogóle wszystkiego, co może być pożyteczne dla armii lub floty.

Artykuł 8.

Rząd neutralny jest obowiązany użyć wszelkich środków, które ma do rozporządzenia w tym celu, aby przeszkodzić w swym okręgu zwierzchniczym wyposażeniu lub uzbrojeniu każdego okrętu, o którym można z ważnych powodów wnosić, że przeznaczony jest do krążenia albo uczestniczenia w operacyach nieprzyjacielskich przeciw Mocarstwu, z którem odnośny Rząd utrzymuje pokojowe stosunki. Rząd ten jest dalej obowiązany sprawować taki sam nadzór celem przeszkodzenia temu, aby z jego okręgu zwierzchniczego nie wypuszczono na morze celem krążenia lub uczestniczenia w operacyach nieprzyjacielskich takiego okrętu, który został w jego okręgu zwierzchniczym sporządzony w całości lub w części do użytku wojennego.

Artykuł 9.

Rząd neutralny winien warunki, ograniczenia lub zakazy, ustanowione lub wydane przez siebie co do dopuszczania okrętów wojennych lub morskich zdobyczy stron wojujących do swych portów, przystani lub na wody pobrzeżne, stosować równomiernie do obu stron wojujących.

Toutefois, une Puissance neutre peut interdire l'accès de ses ports et de ses rades au navire belligérant qui aurait négligé de se conformer aux ordres et prescriptions édictés par elle ou qui aurait violé la neutralité.

Article 10.

La neutralité d'une Puissance n'est pas compromise par le simple passage dans ses eaux territoriales des navires de guerre et des prises des belligérants.

Article 11.

Une Puissance neutre peut laisser les navires de guerre des belligérants se servir de ses pilotes brevetés.

Article 12.

A défaut d'autres dispositions spéciales de la législation de la Puissance neutre, il est interdit aux navires de guerre des belligérants de demeurer dans les ports et rades ou dans les eaux territoriales de ladite Puissance, pendant plus de 24 heures, sauf dans les cas prévus par la présente Convention.

Article 13.

Si une Puissance avisée de l'ouverture des hostilités apprend qu'un navire de guerre d'un belligérant se trouve dans un de ses ports et rades ou dans ses eaux territoriales, elle doit notifier au dit navire qu'il devra partir dans les 24 heures ou dans le délai prescrit par la loi locale.

Article 14.

Un navire de guerre belligérant ne peut prolonger son séjour dans un port neutre au delà de la durée légale que pour cause d'avaries ou à raison de l'état de la mer. Il devra partir dès que la cause du retard aura cessé.

Les règles sur la limitation du séjour dans les ports, rades et eaux neutres, ne s'appliquent pas aux navires de guerre exclusivement affectés à une mission religieuse, scientifique ou philanthropique.

Article 15.

A défaut d'autres dispositions spéciales de la législation de la Puissance neutre, le nombre maximum des navires de guerre d'un belligérant qui pourront se trouver en même temps dans un de ses ports ou rades, sera de trois.

Mocarstwo neutralne może jednak zabronić przystępu do swych portów i przystani okrętowi wojennemu, który nie usłuchał wydanych przez nie poleceń i wskazówek lub naruszył neutralność.

Artykuł 10.

Przejazd okrętów wojennych i zdobyczy morskich stron wojujących przez wody pobrzeżne pewnego Mocarstwa nie narusza sam przez się jego neutralności.

Artykuł 11.

Mocarstwo neutralne może zezwolić na to, aby okręty wojenne stron wojujących posługiwały się zamianowanymi przez siebie rotmanami.

Artykuł 12.

O ile ustawodawstwo Mocarstwa neutralnego nie zawiera innych szczególnych postanowień, nie wolno okrętom wojennym stron wojujących zatrzymywać się w obrębie portów, przystani lub wód pobrzeżnych takiego Mocarstwa dłużej jak przez dwadzieścia cztery godzin, a to pominąwszy wypadki, przewidziane w układzie niniejszym.

Artykuł 13.

Jeżeli Mocarstwo, powiadomione o rozpoczęciu się kroków nieprzyjacielskich, dowie się, że w obrębie jego portów, przystani lub wód pobrzeżnych zatrzymał się okręt wojenny jednej ze stron wojujących, w takim razie winno ono zawiadomić ten okręt, że musi on wypłynąć na morze w ciągu dwudziestu czterech godzin albo w ciągu terminu, przepisanego przez ustawę miejscową.

Artykuł 14.

Okrętom wojennym stron wojujących wolno przedłużyć pobyt swój w jednym z portów neutralnych poza czas ustawowy tylko z powodu doznanych uszkodzeń albo też z uwagi na stan morza. Muszą one wypłynąć z portu, skoro odpadnie przyczyna zwłoki.

Normy o ograniczeniu pobytu w obrębie neutralnych portów, przystani i wód nie obowiązują okrętów wojennych, służących wyłącznie do spełniania zadań religijnych, naukowych lub filantropijnych.

Artykuł 15.

O ile ustawodawstwo Mocarstwa neutralnego nie zawiera innych szczególnych postanowień, mogą znajdować się w obrębie jednego z jego portów lub przystani w tym samym czasie najwyżej trzy okręty wojenne jednej ze stron wojujących.

Article 16.

Lorsque des navires de guerre des deux Parties belligérantes se trouvent simultanément dans un port ou une rade neutres, il doit s'écouler au moins 24 heures entre le départ du navire d'un belligérant et le départ du navire de l'autre.

L'ordre des départs est déterminé par l'ordre des arrivées, à moins que le navire arrivé le premier ne soit dans le cas où la prolongation de la durée légale du séjour est admise.

Un navire de guerre belligérant ne peut quitter un port ou une rade neutres moins de 24 heures après le départ d'un navire de commerce portant le pavillon de son adversaire.

Article 17.

Dans les ports et rades neutres, les navires de guerre belligérants ne peuvent réparer leurs avaries que dans la mesure indispensable à la sécurité de leur navigation et non pas accroître, d'une manière quelconque, leur force militaire. L'autorité neutre constatera la nature des réparations à effectuer qui devront être exécutées le plus rapidement possible.

Article 18.

Les navires de guerre belligérants ne peuvent pas se servir des ports, rades et eaux territoriales neutres, pour renouveler ou augmenter leurs approvisionnements militaires ou leur armement ainsi que pour compléter leurs équipages.

Article 19.

Les navires de guerre belligérants ne peuvent se ravitailler dans les ports et rades neutres que pour compléter leur approvisionnement normal du temps de paix.

Ces navires ne peuvent, de même, prendre du combustible que pour gagner le port le plus proche de leur propre pays. Ils peuvent, d'ailleurs, prendre le combustible nécessaire pour compléter le plein de leurs soutes proprement dites, quand ils se trouvent dans les pays neutres qui ont adopté ce mode de détermination du combustible à fournir.

Si, d'après la loi de la Puissance neutre, les navires ne reçoivent du charbon que 24 heures après leur arrivée, la durée légale de leur séjour est prolongée de 24 heures.

Article 20.

Les navires de guerre belligérants, qui ont pris du combustible dans le port d'une Puissance

Artykuł 16.

Jeżeli w obrębie jednego portu neutralnego lub jednej neutralnej przystani znajdują się równocześnie okręty wojenne obu stron wojujących, w takim razie między wypłynięciem okrętów jednej i drugiej strony wojującej musi upłynąć co najmniej dwadzieścia cztery godzin.

Porządek kolejny wypłynięcia oznacza się według porządku kolejnego przybycia, chyba gdy okręt wpierw przybyły znajduje się w takim położeniu, że przedłużenie ustawowego czasu pobytu jest dopuszczalne.

Okrętom wojennym stron wojujących nie wolno opuszczać portu neutralnego lub neutralnej przystani rychlej jak w dwadzieścia cztery godzin po wypłynięciu okrętu handlowego pod banderą przeciwnika.

Artykuł 17.

W obrębie neutralnych portów i przystani wolno okrętom wojennym stron wojujących naprawiać swe szkody tylko w zakresie niezbędnym dla bezpieczeństwa swej żeglugi, nie wolno im jednak podwyższać w jakikolwiek sposób swej siły wojskowej. Władza neutralna winna stwierdzić rodzaj przedsiębrać się mających napraw, które należy wykonać o ile możności jak najrychlej.

Artykuł 18.

Okrętom wojennym stron wojujących nie wolno używać neutralnych portów, przystani lub wód pobrzeżnych celem odnowienia lub wzmocnienia swoich zapasów wojennych lub swojego uzbrojenia ani celem uzupełnienia swej załogi.

Artykuł 19.

W obrębie portów i przystani neutralnych wolno okrętom wojennym stron wojujących zabrać na pokład tylko tyle środków żywności, aby uzupełnić swoje zapasy do normalnego stanu w czasie pokoju.

Tak samo wolno tym okrętom zabrać tylko tyle materyału opałowego, aby dopłynąć do najbliższego portu swojej ojczyzny. Mogą one zresztą nabrać materyału opałowego, potrzebnego do całkowitego napełnienia swoich właściwych składów węgla, jeżeli znajdują się w krajach neutralnych, które zgodziły się na ten sposób wymierzania dostarczać się mającego materyału opałowego.

Jeżeli według ustaw Mocarstwa neutralnego otrzymują okręty węgiel dopiero w dwadzieścia cztery godzin po swem przybyciu, w takim razie przedłuża się dla nich ustawowy czas pobytu o dwadzieścia cztery godzin.

Artykuł 20.

Okręty wojenne stron wojujących, które nabrały materyału opałowego w porcie Mocarstwa

neutre, ne peuvent renouveler leur approvisionnement qu'après trois mois dans un port de la même Puissance.

Article 21.

Une prise ne peut être amenée dans un port neutre que pour cause d'innavigabilité, de mauvais état de la mer, de manque de combustible ou de provisions.

Elle doit repartir aussitôt que la cause qui en a justifié l'entrée, a cessé. Si elle ne le fait pas, la Puissance neutre doit lui notifier l'ordre de partir immédiatement; au cas où elle ne s'y conformerait pas, la Puissance neutre doit user des moyens dont elle dispose pour la relâcher avec ses officiers et son équipage et interner l'équipage mis à bord par le capteur.

Article 22.

La Puissance neutre doit, de même, relâcher la prise qui aurait été amenée en dehors des conditions prévues par l'article 21.

Article 23.

Une Puissance neutre peut permettre l'accès de ses ports et rades aux prises escortées ou non, lorsqu'elles y sont amenées pour être laissées sous sequestre en attendant la décision du tribunal des prises. Elle peut faire conduire la prise dans un autre de ses ports.

Si la prise est escortée par un navire de guerre, les officiers et les hommes mis à bord par le capteur sont autorisés à passer sur le navire d'escorte.

Si la prise voyage seule, le personnel placé à son bord par le capteur est laissé en liberté.

Article 24.

Si, malgré la notification de l'autorité neutre, un navire de guerre belligérant ne quitte pas un port dans lequel il n'a pas le droit de rester, la Puissance neutre a le droit de prendre les mesures qu'elle pourra juger nécessaires pour rendre le navire incapable de prendre la mer pendant la durée de la guerre et le commandant du navire doit faciliter l'exécution de ces mesures.

Lorsqu'un navire belligérant est retenu par une Puissance neutre, les officiers et l'équipage sont également retenus.

Les officiers et l'équipage ainsi retenus peuvent être laissés dans le navire ou logés, soit sur

neutralnego, mogą odnowić swe zapasy w porcie tego samego Mocarstwa dopiero po trzech miesiącach.

Artykuł 21.

Do portu neutralnego można sprowadzić zdobycz tylko z powodu niewytrzymałości okrętu na morzu, z powodu niekorzystnego stanu morza, jakoteż z powodu braku materyału opałowego lub zapasów.

Musi ona znowu odpłynąć, skoro odpadnie przyczyna, usprawiedliwiająca zawinięcie do portu. Jeżeli tego nie uczyni, w takim razie Mocarstwo neutralne musi wezwać ją do natychmiastowego odpłynięcia; jeżeliby temu wezwaniu nie uczyniła zadość, wówczas Mocarstwo neutralne winno zastosować wszelkie rozporządzalne środki celem uwolnienia zdobyczy wraz z jej oficerami i załogą, oraz zatrzymania u siebie załogi, którą zajmujący umieścił na pokładzie.

Artykuł 22.

Mocarstwo neutralne musi również spowodować uwolnienie zdobyczy, którą do niego wprowadzono, jakkolwiek nie zachodziły warunki, przewidziane w artykule 21.

Artykuł 23.

Mocarstwo neutralne może zdobyczom morskim z eskortą lub bez niej dozwolić dostępu do swych portów i przystani, jeżeli zostaną tamże wprowadzone celem poddania sekwestracyi aż do rozstrzygnięcia sądu admiralskiego. Może ono skierować zdobycz do innego ze swych portów.

Jeżeli zdobytemu okrętowi towarzyszy okręt wojenny, w takim razie oficerom i ludziom należącym do załogi, umieszczonym przez zajmującego na zdobytym okręcie, wolno udać się na towarzyszący okręt.

Jeżeli zdobyty okręt płynie osobno, wówczas należy załogę umieszczoną na nim przez zajmującego, wypuścić na wolność.

Artykuł 24.

Jeżeli okręty wojenne stron wojujących mimo wezwania władzy neutralnej nie opuszczą portu, w którym nie wolno im się zatrzymywać, w takim razie Mocarstwo neutralne ma prawo wydać zarządzenia, które uważa za odpowiednie w tym celu, aby okręt taki w czasie trwania wojny uczynić niezdolnym do wypłynięcia na morze; dowódca okrętu winien ułatwić wykonanie tych zarządzeń.

Jeżeli Mocarstwo neutralne zatrzymuje okręty wojenne stron wojujących, w takim razie zatrzymuje ono także oficerów i załogę.

Oficerów i załogę w ten sposób zatrzymaną można pozostawić na tym samym okręcie albo

un autre navire, soit à terre, et ils peuvent être assujettis aux mesures restrictives qu'il paraîtrait nécessaire de leur imposer. Toutefois, on devra toujours laisser sur le navire les hommes nécessaires à son entretien.

Les officiers peuvent être laissés libres en prenant l'engagement sur parole de ne pas quitter le territoire neutre sans autorisation.

Article 25.

Une Puissance neutre est tenue d'exercer la surveillance, que comportent les moyens dont elle dispose, pour empêcher dans ses ports ou rades et dans ses eaux toute violation des dispositions qui précèdent.

Article 26.

L'exercice par une Puissance neutre des droits définis par la présente Convention ne peut jamais être considéré comme un acte peu amical par l'un ou par l'autre belligérant qui a accepté les articles qui s'y réfèrent.

Article 27.

Les Puissances contractantes se communiqueront réciproquement, en temps utile, toutes les lois, ordonnances et autres dispositions réglant chez elles le régime des navires de guerre belligérants dans leurs ports et leurs eaux, au moyen d'une notification adressée au Gouvernement des Pays-Bas et transmise immédiatement par celui-ci aux autres Puissances contractantes.

Article 28.

Les dispositions de la présente Convention ne sont applicables qu'entre les Puissances contractantes et seulement si les belligérants sont tous parties à la Convention.

Article 29.

La présente Convention sera ratifiée aussitôt que possible.

Les ratifications seront déposées à La Haye.

Le premier dépôt de ratifications sera constaté par un procès-verbal signé par les représentants des Puissances qui y prennent part et par le Ministre des Affaires Etrangères des Pays-Bas.

Les dépôts ultérieurs de ratifications se feront au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et accompagnée de l'instrument de ratification.

Copie certifiée conforme du procès-verbal relatif au premier dépôt de ratifications, des noti-

umieścić na innym okręcie albo też na lądzie; można ich poddać ograniczeniom, których zastosowanie okaże się potrzebnem. Na okręcie należy jednak zawsze pozostawić ludzi, potrzebnych do utrzymania go w dobrym stanie.

Oficerów można wypuścić na wolność, jeśli zobowiążą się pod słowem honoru nie opuszczać bez zezwolenia neutralnego terrytoryum.

Artykuł 25.

Mocarstwo neutralne ma obowiązek wykonywać w miarę rozporządzalnych środków potrzebny nadzór w tym celu, aby przeszkodzić w obrębie swych portów, przystani i wód wszelkiemu naruszeniu powyższych postanowień.

Artykuł 26.

Wykonywania ustanowionych w układzie niniejszym praw przez Mocarstwo neutralne nie może nigdy jedna lub druga strona wojująca, która przyjęła odnośne artykuły, uważać za czynność nieprzyjazną.

Artykuł 27.

Mocarstwa kontraktujące podadzą sobie nawzajem do wiadomości w odpowiednim czasie wszystkie ustawy, rozporządzenia i inne postanowienia, dotyczące traktowania okrętów wojennych stron wojujących w swych portach i na swych wodach, a to za pomocą zawiadomienia, wystosowanego do Rządu niderlandzkiego, który udzieli je bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom kontraktującym.

Artykuł 28.

Postanowienia niniejszego układu mają zastosowanie tylko do Mocarstw kontraktujących i to tylko wtedy, jeżeli wszystkie strony wojujące są Stronami kontraktującemi.

Artykuł 29.

Układ niniejszy powinien być ratyfikowany jak najrychlej.

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze.

Co do pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół, który podpiszą reprezentanci uczestniczących w tem Mocarstw oraz niderlandzki Minister spraw zagranicznych.

Każde późniejsze złożenie dokumentów ratyfikacyjnych będzie uskutecznione pisemnem doniesieniem, które należy wystosować do Rządu niderlandzkiego, dołączając do niego dokument ratyfikacyjny.

Uwierzytelnione odpisy protokołu w sprawie pierwszego złożenia dokumentów ratyfikacyjnych,

fications mentionnées à l'alinéa précédent, ainsi que des instruments de ratification, sera immédiatement remise par les soins du Gouvernement des Pays-Bas et par la voie diplomatique aux Puissances conviées à la Deuxième Conférence de la Paix, ainsi qu'aux autres Puissances qui auront adhéré à la Convention. Dans les cas visés par l'alinéa précédent, ledit Gouvernement leur fera connaître en même temps la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 30.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention.

La Puissance qui désire adhérer notifie par écrit son intention au Gouvernement des Pays-Bas en lui transmettant l'acte d'adhésion qui sera déposé dans les archives dudit Gouvernement.

Ce Gouvernement transmettra immédiatement à toutes les autres Puissances copie certifiée conforme de la notification ainsi que de l'acte d'adhésion, en indiquant la date à laquelle il a reçu la notification.

Article 31.

La présente Convention produira effet pour les Puissances qui auront participé au premier dépôt des ratifications, soixante jours après la date du procès-verbal de ce dépôt et, pour les Puissances qui ratifieront ultérieurement ou qui adhéreront, soixante jours après que la notification de leur ratification ou de leur adhésion aura été reçue par le Gouvernement des Pays-Bas.

Article 32.

S'il arrivait qu'une des Puissances contractantes voulût dénoncer la présente Convention, la dénonciation sera notifiée par écrit au Gouvernement des Pays-Bas qui communiquera immédiatement copie certifiée conforme de la notification à toutes les autres Puissances en leur faisant savoir la date à laquelle il l'a reçue.

La dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée et un an après que la notification en sera parvenue au Gouvernement des Pays-Bas.

Article 33.

Un registre tenu par le Ministère des Affaires Etrangéres des Pays-Bas indiquera la date du dépôt de ratifications effectué en vertu de l'article 29 alinéas 3 et 4, ainsi que la date à laquelle auront été reçues les notifications d'adhésion (article 30, alinéa 2) ou de dénonciation (article 32, alinéa 1).

doniesień wspomnianych w poprzednim ustępie, tudzież dokumentów ratyfikacyjnych udzieli bezzwłocznie Rząd niderlandzki drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową, jakoteż innym Mocarstwom, które przystąpiły do tego układu. W przypadkach, przewidzianych w poprzednim ustępie, zawiadomi równocześnie wspomniany Rząd Mocarstwa te o dniu otrzymania doniesienia.

Artykuł 30.

Mocarstwa, które układu niniejszego nie podpisały, mogą przystąpić do niego później.

Mocarstwo, mające zamiar przystąpić, winno donieść o tem na piśmie Rządowi niderlandzkiemu i przesłać mu zarazem dokument przystąpienia, który zostanie złożony w archiwum wspomnianego Rządu.

Rząd ten prześle bezzwłocznie wszystkim innym Mocarstwom uwierzytelnione odpisy doniesienia i dokumentu przystąpienia oraz zawiadomi ich o dniu, w którym doniesienie otrzymał.

Artykuł 31.

Układ niniejszy będzie miał moc obowiązującą dla Mocarstw, które uczestniczyły w pierwszem złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych, w sześćdziesiąt dni po dniu, w którym został sporządzony protokół, dotyczący tego złożenia, zaś dla Mocarstw, które ratyfikowały lub przystąpiły później, w sześćdziesiąt dni po otrzymaniu przez Rząd niderlandzki doniesienia o ich ratyfikacyi lub ich przystąpieniu.

Artykuł 32.

Jeżeliby jedno z Mocarstw kontraktujących zamierzało wypowiedzieć układ niniejszy, w takim razie winno oświadczyć to Rządowi niderlandzkiemu, który udzieli bezzwłocznie uwierzytelnione odpisy oświadczenia wszystkim innym Mocarstwom i zawiadomi ich zarazem o dniu, w którym oświadczenie otrzymał.

Wypowiedzenie będzie skutecznem tylko co do tego Mocarstwa, które je oświadczyło i dopiero w rok po chwili, w której odnośne oświadczenie nadeszło do Rządu niderlandzkiego.

Artykuł 33.

Rejestr, utrzymywany w niderlandzkiem Ministerstwie spraw zagranicznych, winien podawać dzień, w którym uskuteczniono złożenie dokumentów ratyfikacyjnych stosownie do artykułu 29., ustęp 3. i 4., oraz dzień, w którym nadeszły doniesienia o przystąpieniu (artykuł 30., ustęp 2.) lub o wypowiedzeniu (artykuł 32., ustęp 1.).

Chaque Puissance contractante est admise à prendre connaissance de ce registre et à en demander des extraits certifiés conformes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont revêtu la présente Convention de leurs signatures.

Fait à La Haye, le dix-huit octobre mil neuf cent sept, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances qui ont été conviées à la Deuxième Conférence de la Paix.

1. Pour l'Allemagne: Marschall.
Kriege.
Sous réserve des articles 11, 12, 13 et 20.

2. Pour les États-Unis d'Amérique.

3. Pour l'Argentine: Roque Saenz Peña.
Luis M. Drago.
C. Rúez Larreta.

4. Pour l'Autriche-Hongrie: Mérey.
Bon Macchio.

5. Pour la Belgique: A. Beernaert.
Van den Heuvel.
Guillaume.

6. Pour la Bolivie: Claudio Pinilla.

7. Pour le Brésil: Ruy Barbosa.
E. Lisbôa.

8. Pour la Bulgarie: Général-major Vinaroff.
Iv. Karandjouloff.

9. Pour le Chili: Domingo Gana.
Augusto Matte.
Carlos Concha.

10. Pour la Chine.

11. Pour la Colombie: Jorge Holguin.
S. Perez Triana.
M. Vargas.

12. Pour la République de Cuba.

13. Pour le Danemark: A. Vedel.

Każde Mocarstwo kontraktujące ma prawo przeglądania tego rejestru i żądania uwierzytelnionych z niego wyciągów.

W dowód tego zaopatrzyli pełnomocnicy układ niniejszy swoimi podpisami.

Wygotowano w Hadze, dnia osiemnastego października roku tysiąc dziewięćset siódmego w jednym jedynym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, zaproszonym na drugą konferencyę pokojową.

1. Za Niemcy: Marschall.
Kriege.
Z zastrzeżeniem co do artykułów 11., 12., 13. i 20.

2. Za Stany zjednoczone amerykańskie.

3. Za Argentynę: Roque Saenz Peña.
Luis M. Drago.
C. Rúez Larreta.

4. Za Austro-Węgry: Mérey.
Bon Macchio.

5. Za Belgię: A. Beernaert.
J. Van den Heuvel
Guillaume.

6. Za Boliwię: Claudio Pinilla.

7. Za Brazylię: Ruy Barbosa.
E. Lisbôa.

8. Za Bułgaryę: Général-Major Vinaroff.
Iv. Karandjouloff.

9. Za Chile: Domingo Gana.
Augusto Matte.
Carlos Concha.

10. Za Chiny.

11. Za Kolumbię: Jorge Holguin.
S. Perez Triana.
M. Vargas.

12. Za Rzeczpospolitą Kuba.

13. Za Danię: A. Vedel.

14. Pour la République Dominicaine:	Dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera. Avec réserve sur l'article 12.
15. Pour l'Equateur:	Victor M. Rendón. E. Dorn y de Alsúa.
16. Pour l'Espagne.	
17. Pour la France:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Pour la Grande-Bretagne:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Sous réserve des articles 19 et 23.
19. Pour la Grèce:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Pour le Guatémala:	José Tible Machado.
21. Pour le Haïti:	Dalbémar In Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Pour l'Italie:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Pour le Japon:	Aimaro Sato. Avec réserve des articles 19 et 23.
24. Pour le Luxembourg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Pour le Mexique:	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Pour le Monténégro:	Nélidow. Martens. N. Tcharykow.
27. Pour le Nicaragua.	
28. Pour la Norvège:	F. Hagerup.
29. Pour le Panama:	A. Porras.
30. Pour le Paraguay:	G. Du Monceau.

14. Za Rzeczpospolitą dominikańską:	dr. Henriquez y Carvajal. Apolinar Tejera. Z zastrzeżeniem co do artykułu 12.
15. Za Ekwador:	Victor M. Rendon. E. Dorn y de Alsúa.
16. Za Hiszpanię.	
17. Za Francyę:	Léon Bourgeois. d'Estournelles de Constant. L. Renault. Marcellin Pellet.
18. Za Wielką Brytanię:	Edw. Fry. Ernest Satow. Reay. Henry Howard. Z zastrzeżeniem co do artykułów 19. i 23.
19. Za Grecyę:	Cléon Rizo Rangabé. Georges Streit.
20. Za Gwatemalę:	José Tible Machado.
21. Za Haïti:	Dalbémar Jn Joseph. J. N. Léger. Pierre Hudicourt.
22. Za Włochy:	Pompilj. G. Fusinato.
23. Za Japonię:	Aimaro Sato. Z zastrzeżeniem co do artykułów 19. i 23.
24. Za Luksemburg:	Eyschen. Cte. de Villers.
25. Za Meksyk;	G. A. Esteva. S. B. de Mier. F. L. de la Barra.
26. Za Czarnogórę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
27. Za Nikaragwę.	
28. Za Norwegię:	F. Hagerup.
29. Za Panamę:	B. Porras.
30. Za Paragwaj:	J. Du Monceau.

31. Pour les Pays-Bas:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J, A. Röell. J. A. Loeff.
32. Pour le Pérou:	C. G. Candamo.
33. Pour la Perse:	Momtazos-Saltaneh M. Samad Khan. Sadigh ul Mulk M. Ahmed Khan. Sous réserve des articles 12, 19 et 21.
34. Pour le Portugal:	Alberto d'Oliveira.
35. Pour la Roumanie:	Edg. Mavrocordato.
36. Pour la Russie:	Nélidow. Martens. N. Tcharykow.
37. Pour le Salvador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Pour la Serbie:	S. Grouïtch. M. G. Milovanovitch. M. G. Militchevitch.
39. Pour le Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal. Sous réserve des articles 12, 19 et 23.
40. Pour la Suède:	Joh. Hellner.
41. Pour la Suisse:	Carlin.
42. Pour la Turquie:	Turkhan. Sons réserve de la déclaration concernant l'article 10 portée au procès-verbal de la 8e séance plénière de la Conférence du 9 octobre 1907.
43. Pour l'Uruguay:	José Batlle y Ordoñez.
44. Pour le Vénézuéla:	J. Gil Fortoul.

31. Za Niderlandy:	W. H. de Beaufort. T. M. C. Asser. den Beer Poortugael. J. A. Röell. J. A. Loeff.
32. Za Peru:	C. G. Candamo.
33. Za Persyę:	Momtazos-Saltaneh L. Samad Khan. Sadig ul Mutk M. Ahmed Khan. Z zastrzeżeniem co do artykułów 12., 19. i 21.
34. Za Portugalię:	Alberto d'Oliveira.
35. Za Rumunię:	Edg. Mavrocordato.
36. Za Rosyę:	Nelidow. Martens. N. Czarykow.
37. Za Salwador:	P. J. Matheu. S. Perez Triana.
38. Za Serbię:	S. Gruicz. M. G. Milovanovicz. M. G. Miliczevicz.
39. Za Siam:	Mom Chatidej Udom. C. Corragioni d'Orelli. Luang Bhüvanarth Narübal. Z zastrzeżeniem co do artykułu 12., 19. i 21.
40. Za Szwecyę:	Joh. Hellner.
41. Za Szwajcaryę:	Carlin.
42. Za Turcyę:	Turkhan. Z zastrzeżeniem oświadczenia złożonego protokolarnie odnośnie do artykułu 10. na 8. posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 9. października 1907.
43. Za Urugwaj:	José Batlle y Ordoñez.
44. Za Wenezuelę:	J. Gil Fortoul.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro spondentes Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus Peter m. p.
Caes. et Reg. Consul Generalis.

Układ niniejszy ogłasza się z tym dodatkiem, że oprócz Monarchii austryacko-węgierskiej ratyfikowały go dotychczas Państwo niemieckie (z zastrzeżeniem), Belgia, Dania, Francya, Gwatemala, Haïti, Japonia (z zastrzeżeniem), Luksemburg, Meksyk, Norwegia, Panama, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Rosya, Salwador. Siam (z zastrzeżeniem), Szwecya i Szwajcarya, i że przystąpiły do niego nadto Stany zjednoczone amerykańskie (z zastrzeżeniem), Chiny (z zastrzeżeniem) i Nikaragwa.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

189.

Układ rozjemczy z dnia 13. lutego 1906

między Monarchią austryacko-węgierską i Portugalią.

(Podpisany w Wiedniu dnia 13. lutego 1906, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 13. października 1908, dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Wiedniu dnia 16. października 1908.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illo Fidelissimae Suae Majestatis Lusitaniae et Algarbiae Regis praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de certis emergentibus litigiosis quaestionibus solutioni arbitrali submittendis die tertio decimo mensis Februarii anni millesimi nongentesimi sexti Viennae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie

et

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves,

signataires de la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux, conclue à La Haye le 29 juillet 1899,

Considérant que par l'article 19 de cette Convention les Hautes Parties Contractantes se sont réservé de conclure des accords en vue du recours à l'arbitrage dans toutes les questions qu'elles jugeront possible de lui soumettre, ont résolu de conclure le Traité suivant et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

le Comte Agénor Gołuchowski de Gołuchowo, Chevalier de l'Ordre de la Toison d'Or, Ministre de la Maison Impériale et Royale et des affaires étrangères, etc.

et

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves:

le Comte de Paraty, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour Impériale et Royale, etc.

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article Ier.

Les différends d'ordre juridique ou relatifs à l'interprétation des Traités existant entre les Hautes Parties Contractantes qui viendraient à se produire entre elles, et qui n'auraient pu être réglés par la voie diplomatique, seront soumis à la Cour Permanente d'Arbitrage établie par la Convention du 29 juillet 1899 à La Haye, à la condition toutefois qu'ils ne mettent en cause ni les intérêts vitaux ni l'indépendance ou l'honneur des Hautes Parties Contractantes, et qu'ils ne touchent pas aux intérêts de tierces Puissances.

Article II.

Dans chaque cas particulier, les Hautes Parties Contractantes, avant de s'adresser à la Cour

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

i

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski,

jako podpisujący wspólnie układ w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych, zawarty w Hadze dnia 29. lipca 1899,

z uwagi, że w art. 19. tego układu zastrzegły sobie wysokie Strony kontraktujące zawarcie umów celem poddania sądownictwu rozjemczemu wszystkich kwestyi, które ich zdaniem mogą mu być poddane, postanowili zawrzeć następujący układ i zamianowali w tym celu Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

hrabiego Agenora Gołuchowskiego z Gołuchowa, kawalera orderu złotego runa, ministra cesarskiego i królewskiego Domu i spraw zewnętrznych itd.

i

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski:

hrabiego de Paraty, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra na cesarskim i królewskim dworze itd.,

którzy, udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do artykułów następujących:

Artykuł I.

Jeżeli powstaną spory natury prawnej albo spory w sprawie tłumaczenia układów istniejących między wysokiemi Stronami kontraktującemi, których nie można było w drodze dyplomatycznej załatwić, należy je poddać rozstrzygnięciu stałego Trybunału rozjemczego, utworzonego w Hadze układem z dnia 29. lipca 1899, z tem zastrzeżeniem, że spory te nie naruszają ani żywotnych interesów, niezawisłości lub czci wysokich Stron kontraktujących, ani też nie dotyczą interesów innych mocarstw.

Artykuł II.

W każdym poszczególnym wypadku będą wysokie Strony kontraktujące, zanim zwrócą się do

Permanente d'Arbitrage, signeront un compromis spécial déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue des pouvoirs des Arbitres et les délais à observer, en ce qui concerne la constitution du Tribunal Arbitral et les phases différentes de la procédure.

Article III.

Le présent Arrangement sera ratifié et les ratifications seront échangées à Vienne aussitôt que faire se pourra.

Il restera en vigueur pendant cinq ans à partir du quinzième jour après l'échange des ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à Vienne en double exemplaire, le 13 février 1906.

(L. S.) **Gołuchowski** m. p.
(L. S.) **Conde de Paraty** m. p.

stałego Trybunału rozjemczego w Hadze, zawierać specyalną umowę na sąd rozjemczy, w której będzie dokładnie określony przedmiot sporu, zakres uprawnień sędziów rozjemczych, oraz terminy, których dotrzymać należy przy tworzeniu sądu rozjemczego i w poszczególnych okresach postępowania.

Artykuł III.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana, a ratyfikacye będą wymienione w Wiedniu o ile możności jak najrychlej.

Będzie ona obowiązywała przez pięć lat, licząc od piętnastego dnia po wymianie ratyfikacyi.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Wiedniu dnia 13. lutego 1906 w dwóch egzemplarzach.

(L. S.) **Gołuchowski** włr.
(L. S.) **Conde de Paraty** włr.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus Verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Budapestini die tertio decimo mensis Octobris anno Domini millesimo nongentesimo octavo, Regnorum Nostrorum sexagesimo.

Franciscus Josephus m. p.

Aloisius liber baro ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus **Peter** m. p.
Caes. ac Reg. Consul Generalis.

Układ ten ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh włr.
Hochenburger włr.
Heinold włr.
Georgi włr.
Zaleski włr.
Schuster włr.

190.

Układ rozjemczy z dnia 15. stycznia 1909

między Monarchią austryacko-węgierską i Stanami zjednoczonymi amerykańskimi.

(Podpisany w Waszyngtonie dnia 15. stycznia 1909, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. kwietnia 1909, dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Waszyngtonie dnia 13. maja 1909.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a plenipotentiario Nostro atque illo potentissimi Praesidis Unitorum Statuum Americae praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de certis emergentibus litigiosis quaestionibus solutioni arbitrali submittendis die quinto decimo mensis Januarii anni millesimi nongentesimi noni Washingtoniae inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

i

Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich,

jako podpisujący wspólnie konwencyę w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych, zawartą w Hadze dnia 29. lipca 1899,

z uwagi, że w art. 19. tej konwencyi zastrzegły sobie wysokie Strony kontraktujące zawarcie umów celem poddania sądownictwu rozjemczemu wszystkich kwestyi, które ich zdaniem mogą nim być poddane, postanowili zawrzeć następującą konwencyę i zamianowali w tym celu Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier,

pana Władysława barona Hengelmüller de Hengervár, ozdobionego wielkim krzyżem orderu Leopolda i orderu Franciszka Józefa, kawalera orderu żelaznej korony III. klasy, Swego tajnego radcę oraz nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora w Stanach zjednoczonych amerykańskich; i

Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich,

Elihu Roota, sekretarza stanu Stanów zjednoczonych:

którzy udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do artykułów następujących:

Artykuł I.

Spory natury prawnej albo spory w sprawie tłumaczenia układów, istniejących między wysokiemi Stronami kontraktującemi, o ile nie można ich było

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary

and

The President of the United States of America,

signatories of the Convention for the pacific settlement of international disputes, concluded at the Hague on the 29th Juli 1899,

Taking into consideration that by Article 19 of that Convention the High Contracting Parties have reserved to themselves the right of concluding Agreements, with a view to referring to arbitration all questions which they shall consider possible to submit to such treatment, have resolved to conclude the following Convention and for that purpose have appointed their Plenipotentiaries:

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary,

Ladislaus Hengelmüller de Hengervár, Grand Cross of the Orders of Leopold and Francis Joseph, 3rd Class Knight of the Order of the Iron Crown, His Majesty's Privy Counselor and Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to the United States of America; and

The President of the United States of America,

Elihu Root, Secretary of State of the United States;

who after communicating to each other their respective full powers, found in good and due form, have agreed upon the following Articles:

Article I.

Differences which may arise of a legal nature, or relating to the interpretation of Treaties existing between the High Contracting Parties, and which it

załatwić w drodze dyplomatycznej, należy poddać rozstrzygnięciu stałego Trybunału rozjemczego, utworzonego w Hadze na zasadzie konwencyi z dnia 29. lipca 1899, z tem zastrzeżeniem, że spory takie nie naruszają żywotnych interesów, niezawisłości lub czci wysokich Stron kontraktujących, ani nie dotyczą interesów innych mocarstw.

Artykuł II.

W każdym poszczególnym wypadku winny wysokie Strony kontraktujące, zanim odwołają się do stałego Trybunału rozjemczego, zawrzeć specyalny układ, w którym będzie jasno określony przedmiot sporu, zakres uprawnień sędziów rozjemczych oraz terminy, których dotrzymać należy przy tworzeniu sądu rozjemczego i w różnych okresach postępowania.

Rozumie się samo przez się, że specyalne układy tego rodzaju będą zawierane, o ile chodzi o Stany zjednoczone amerykańskie, przez Prezydenta Stanów zjednoczonych w porozumieniu i za zgodą senatu.

Układy takie będą obowiązywały tylko wtedy, jeżeli zostaną zatwierdzone przez Rządy wysokich Stron kontraktujących zapomocą wymiany not.

Artykuł III.

Konwencya niniejsza będzie ratyfikowana przez Wysokie Strony kontraktujące, zaś ratyfikacye będą wymienione w Waszyngtonie o ile możności jak najrychlej.

Będzie ona obowiązywała przez pięć lat, licząc od piętnastego dnia po wymianie ratyfikacyi.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy konwencyę niniejszą i zaopatrzyli ją swemi pieczęciami.

Wygotowano w Waszyngtonie, dnia 15. stycznia 1909 w dwóch egzemplarzach.

(L. S.) **Hengelmüller** wlr.
(L. S.) Elihu **Root** wlr.

may not have been possible to settle by diplomacy, shall be referred to the Permanent Court of Arbitration established at the Hague by the Convention of the 29th July 1899; provided, nevertheless, that they do not affect the vital interest, the independence, or the honour of the High Contracting Parties, and do not concern the interests of third Parties.

Article II.

In each individual case the High Contracting Parties, before appealing to the Permanent Court of Arbitration, shall conclude a special Agreement defining clearly the matter in dispute, the scope of the powers of the Arbitrators, and the periods to be fixed for the formation of the Arbitral Tribunal and the several stages of the procedure.

It is understood that such special agreements on the part of the United States will be made by the President of the United States, by and with the advice and consent of the Senate thereof.

Such agreements shall be binding only when confirmed by the Governments of the High Contracting Parties by an Exchange of Notes.

Article III.

The Present Convention shall be ratified by the High Contracting Parties and the ratifications shall be exchanged as soon as possible at Washington.

The Present Convention shall remain in force for five years from the fifteenth day after the date of the exchange of the ratifications.

In testimony whereof the respective Plenipotentiaries have signed this Convention and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at Washington the 15th day of January 1909.

(L. S.) **Hengelmüller** m. p.
(L. S.) Elihu **Root** m. p.

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro promittentes, Nos omnia, que in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae, die decimo septimo mensis Aprilis anno Domini millesimo nongentesimo nono, Regnorum Nostrorum sexagesimo primo.

Franciscus Josephus m. p.

Aloisius liber baro ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus **Peter** m. p.
Caes. ac Reg. Consul Generalis.

Układ ten ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

191.

Układ rozjemczy z dnia 16. lipca 1910

między Monarchią austryacko-węgierską i Wielką Brytanią.

(Podpisany w Londynie dnia 16. lipca 1910, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 17. listopada 1910, dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Londynie dnia 2. grudnia 1910.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illo Majestatis Suae Regis Regnorum Unitorum Magnae Britanniae et Hiberniae ac Possessionum Britannicarum ultra mare, Imperatorisque Indiarum praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de certis emergentibus litigiosis quaestionibus solutioni arbitrali submittendis die decimo sexto mensis Julii anni millesimi nongentesimi decimi Londini inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

i

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski,

jako podpisujący wspólnie konwencyę w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych, zawartą w Hadze dnia 29. lipca 1899,

z uwagi, że w artykule 19. wspomnianej konwencyi wysokie Strony kontraktujące zastrzegły sobie zawarcie umów celem poddania sądownictwu rozjemczemu wszystkich kwestyi, które ich zdaniem mogą nu być poddane, postanowili zawrzeć następującą konwencyę i zamianowali w tym celu Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier,

pana Alberta hrabiego Mensdorff-Pouilly-Dietrichstein, Swego tajnego radcę i podkomorzego, nadzwyczajnego i upełnomocnionego ambasadora przy Jego brytańskiej Mości;

Najjaśniejszy Król Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandyi oraz brytańskich posiadłości zamorskich, Cesarz indyjski,

bardzo czcigodnego Sir Edwarda Greya, baroneta Zjednoczonego Królestwa, członka parlamentu, Jego Królewskiej Mości pierwszego sekretarza stanu dla spraw zagranicznych,

którzy, udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do artykułów następujących:

Artykuł I.

Spory natury prawnej albo spory w sprawie tłumaczenia układów, istniejących między wysokiemi Stronami kontraktującemi, o ile nie można ich było załatwić w drodze dyplomatycznej, należy poddać rozstrzygnięciu stałego Trybunału rozjemczego, utworzonego w Hadze na zasadzie konwencyi z dnia 29. lipca 1899, z tem zastrzeżeniem, że spory takie nie naruszają żywotnych interesów, niezawisłości lub czci wysokich Stron kontraktujących, ani nie dotyczą interesów innych mocarstw.

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia etc. and Apostolic King of Hungary

and

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India,

signatories of the Convention for the pacific settlement of international disputes, concluded at the Hague on the 29th July 1899,

Taking into consideration that by Article 19 of that Convention the High Contracting Parties have reserved to themselves the right of concluding Agreements, with a view to referring to arbitration all questions which they shall consider possible to submit to such treatment, have resolved to conclude the following Convention, and for that purpose have appointed their Plenipotentiaries:

His Majesty the Emperor of Austria, King of Bohemia, etc. and Apostolic King of Hungary,

Count Albert Mensdorff-Pouilly-Dietrichstein, His Privy Councillor and Chamberlain, His Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to His Britannic Majesty;

His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India,

the Right Honourable Sir Edward Grey, a Baronet of the United Kingdom, a Member of Parliament, His Majesty's Principal Secretary of State for Foreign Affairs,

Who after communicating to each other their respective full powers, found in good and due form, have agreed upon the following Articles:

Article I.

Differences which may arise of a legal nature, or relating to the interpretation of Treaties existing between the High Contracting Parties, and which it may not have been possible to settle by diplomacy, shall be referred to the Permanent Court of Arbitration established at the Hague by the Convention of the 29th July 1899: provided, nevertheless, that they do not affect the vital interests, the independence, or the honour of the High Contracting Parties, and do not concern the interests of other Powers.

Artykuł II.

W każdym poszczególnym wypadku winny wysokie Strony kontraktujące, zanim odwołają się do stałego Trybunału rozjemczego, zawrzeć specyalny układ, w którym będzie jasno określony przedmiot sporu, zakres uprawnień sędziów rozjemczych oraz terminy, których dotrzymać należy przy tworzeniu sądu rozjemczego i w różnych okresach postępowania.

Artykuł III.

Konwencya niniejsza będzie ratyfikowana, zaś ratyfikacye będą wymienione w Londynie o ile możności jak najrychlej.

Będzie ona obowiązywała przez przeciąg pięciu lat, licząc od dnia 1. czerwca 1910. Jeżeli nie zostanie wypowiedzianą na sześć miesięcy przed upływem tego terminu, w takim razie pozostanie w mocy przez dalszych pięć lat. To samo ma miejsce każdorazowo po upływie dalszego pięcioletniego terminu.

W dowód tego podpisali odnośni pełnomocnicy konwencyę niniejszą i zaopatrzyli ją swojemi pieczęciami.

Wygotowano w Londynie dnia 16. lipca 1910 w dwóch egzemplarzach.

(L. S.) **Mensdorff** wlr.
(L. S.) **E. Grey** wlr.

Article II.

In each individual case the High Contracting Parties, before appealing to the Permanent Court of Arbitration, shall conclude a special Agreement defining clearly the matter in dispute, the scope of the powers of the Arbitrators, and the periods to be fixed for the formation of the Arbitral Tribunal and the several stages of the procedure.

Article III.

The present Convention shall be ratified, and the ratifications shall by exchanged as soon as possible at London.

It shall remain in force for five years from the first of June 1910. Unless notice be given six months before the expiration of that term it shall remain in force for other five years. The same provision will be applied in each case of expiration of a further quinquennial period.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Convention and have affixed thereto their seals.

Done in duplicate at London, the 16th July 1910.

(L. S.) **Mensdorff** m. p.
(L. S.) **E. Grey** m. p.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae die decimo septimo mensis Novembris anno Domini millesimo nongentesimo decimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Comes ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus **Peter** m. p.
Caes. et Reg. Consul Generalis.

Układ ten ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

192.

Układ rozjemczy z dnia 19. października 1910

między Monarchią austryacko-węgierską i Brazylią.

(Podpisany w Rio de Janeiro dnia 19. października 1910, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 5. kwietnia 1911, dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Rio de Janeiro dnia 28. września 1911.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

Notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illo potentissimi Praesidis Reipublicae Unitorum Statuum Brasiliae praevie collatis consiliis mutuisque deliberationibus conventio de certis emergentibus litigiosis quaestionibus solutioni arbitrali submittendis die undevicesimo mensis Octobris anni millesimi nongentesimi decimi in urbe Rio de Janeiro inita et signata fuit, tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie

et

Le Président de la République des États-Unis du Brésil,

désirant conclure une Convention d'arbitrage en application des principes énoncés dans les articles 37 à 42 de la Convention pour le règlement pacifique des conflits internationaux, signée à la Haye le 18 octobre 1907, ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

Monsieur le Baron François Riedl de Riedenau, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près le Gouvernement des États-Unis du Brésil;

et

Le Président de la République des États-Unis du Brésil:

Monsieur José Maria da Silva Paranhos do Rio Branco, Son Ministre d'État des Relations Extérieures;

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des Articles suivants:

Article Ier.

Les differends d'ordre juridique ou relatifs à l'interprétation des Traités existant entre les Hautes Parties contractantes qui viendraient à se produire entre Elles et qui n'auraient pu être réglés par la voie diplomatique, seront soumis à la Cour permanente d'arbitrage établie par la Convention du 29 juillet 1899 à la Haye et maintenue par la Convention du 18 octobre 1907, à la condition toutefois qu'ils ne mettent en cause ni les intérêts vitaux,

(Przekład.)

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

i

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich

ożywieni chęcią zawarcia układu na sąd rozjemczy w myśl zasad, wyrażonych w artykułach 27. do 42. układu w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych, podpisanego w Hadze dnia 18. października 1907, zamianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

pana barona Franciszka Riedla de Riedenau, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra przy Rządzie Stanów zjednoczonych brazylijskich,

i

Prezydent Rzeczypospolitej Stanów zjednoczonych brazylijskich:

pana José Maria de Silva, Paranhos do Rio Branco, Swego ministra stanu spraw zagranicznych,

którzy, udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, porozumieli się co do artykułów następujących:

Artykuł I.

Jeżeli powstaną spory natury prawnej albo spory w sprawie tłumaczenia układów istniejących między wysokiemi Stronami kontraktującemi, których nie można było w drodze dyplomatycznej załatwić, należy je poddać rozstrzygnięciu stałego Trybunału rozjemczego, utworzonego w Hadze układem z dnia 29. lipca 1899 i utrzymanego układem z dnia 18. października 1907, z tem zastrzeżeniem, że spory te nie naruszają ani żywotnych interesów.

ni l'indépendance ou l'honneur des Hautes Parties contractantes et qu'ils ne touchent pas aux intérêts d'autres Puissances, étant, en outre, entendu que, si les Hautes Parties le préfèrent, les fonctions arbitrales pourront être confiées à un ou à plusieurs autres arbitres choisis en dehors des listes de la Cour permanente.

Article II.

Dans chaque cas particulier, les Hautes Parties contractantes, avant de s'adresser à la Cour permanente de la Haye ou à un ou à plusieurs autres arbitres, signeront un compromis spécial, déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue des pouvoirs de l'arbitre ou des arbitres, les délais à observer pour la constitution du Tribunal et pour les phases différents de la procédure, ainsi que les règles de la procédure à suivre.

Ces compromis spéciaux seront soumis dans les Etats des Hautes Parties contractantes aux formalités requises par les lois constitutionnelles respectives.

Ils ne seront obligatoires qu'après avoir été confirmés par un échange de notes entre les Gouvernements des Hautes Parties contractantes.

Article III.

La présente Convention est conclue pour une durée de cinq années à partir du quinzième jour après l'échange des ratifications. Si elle n'est pas dénoncée six mois avant l'expiration de ce terme, elle continuera à rester en vigueur pendant une nouvelle période de cinq années et il en sera de même successivement.

Article IV.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications seront échangées à Rio de Janeiro aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à Rio de Janeiro, en double exemplaire, le 19 octobre 1910.

(L. S.) **Riedl** m. p.

(L. S.) **Rio Branco** m. p.

niezawisłości lub czci wysokich Stron kontraktujących, ani też nie dotyczą interesów innych mocarstw. Wysokie Strony kontraktujące zastrzegają sobie prawo poruczenia funkcyi polubownych jednemu lub kilku sędziom rozjemczym, wybranym z poza stałego Trybunału rozjemczego.

Artykuł II.

W każdym poszczególnym wypadku podpiszą wysokie Strony kontraktujące, zanim zwrócą się do stałego Trybunału rozjemczego w Hadze albo do jednego czy kilku sędziów rozjemczych, specyalną umowę na sąd rozjemczy, w której będą dokładnie określone: przedmiot sporu, zakres uprawnień sędziego rozjemczego lub sędziów rozjemczych, terminy, których należy przestrzegać przy tworzeniu sądu rozjemczego i w różnych okresach postępowania, oraz przepisy, dotyczące postępowania.

W państwach wysokich Stron kontraktujących będą te specyalne umowy na sąd rozjemczy poddane formalnościom, które są przepisane ich prawem konstytucyjnem.

Umowy te będą obowiązywały dopiero wtedy, jeżeli zostaną zatwierdzone wymianą not między Rządami wysokich Stron kontraktujących.

Artykuł III.

Układ niniejszy zawiera się na przeciąg pięciu lat, licząc od piętnastego dnia po wymianie ratyfikacyi. Jeżeli nie zostanie wypowiedziany na sześć miesięcy przed upływem tego terminu, pozostanie w mocy na dalszy czasokres pięciu lat; to samo obowiązuje także w dalszym ciągu.

Artykuł IV.

Układ niniejszy będzie ratyfikowany a ratyfikacye będą wymienione jak najrychlej w Rio de Janeiro.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Rio de Janeiro dnia 19. października 1910 w dwóch egzemplarzach.

(L. S.) **Riedl** wlr.

(L. S.) **Rio Branco** wlr.

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Nostro promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur Viennae, die quinto mensis Aprilis anno Domini millesimo nongentesimo undecimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p.

Pro Ministro:

J. Marchio **Pallavicini** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Franciscus **Peter** m. p.

Caes. ac Reg. Consul Generalis.

Układ ten ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 3. września 1913.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Heinold wlr.
Georgi wlr.
Zaleski wlr.
Schuster wlr.

193.

Układ międzynarodowy z dnia 21. grudnia 1904,

dotyczący uwolnienia okrętów szpitalnych od należytości portowych.

(Podpisany w Hadze dnia 21. grudnia 1904, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 25. lutego 1907, dokument ratyfikacyjny złożono w Hadze dnia 26. marca 1907.)

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator;

Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Cum ad liberandas naves curae aegrorum destinatas vectigalibus portus inter Monarchiam austro-hungaricam et reliqua regimina, quorum Plenipotentiarii intererant, conventio die vicesimo primo mensis Decembris anno millesimo nongentesimo quarto Hagae Comitum inita et signata fuit tenoris sequentis:

(Tekst pierwotny.)

Convention sur les bâtiments hospitaliers.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., etc. et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; Sa Majesté l'Empereur de Chine; Sa Majesté l'Empereur de Corée; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des Etats-Unis d'Amérique; le Président des Etats-Unis Mexicains; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau; Son Altesse le Prince de Monténégro; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président de la République Péruvienne; Sa Majesté Impériale le Schah de Perse; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Siam et le Conseil Fédéral Suisse

Considérant que la Convention, conclue à La Haye le 29 juillet 1899 pour l'adaptation à la guerre maritime des principes de la Convention de Genève du 22 août 1864, a consacré le principe de l'intervention de la Croix Rouge dans les guerres navales par des dispositions en faveur des bâtiments hospitaliers;

Désirant conclure une convention à l'effet de faciliter par des dispositions nouvelles la mission des dits bâtiments;

Ont nommé comme Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

M. de Schlözer, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

(Przekład.)

Układ, dotyczący okrętów szpitalnych.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, król pruski; Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier; Najjaśniejszy Król Belgów; Najjaśniejszy Cesarz chiński; Najjaśniejszy Cesarz koreański; Najjaśniejszy Król duński; Najjaśniejszy Król hiszpański; Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich; Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich; Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejszy Król Hellenów; Najjaśniejszy Król włoski; Najjaśniejszy Cesarz japoński; Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski; Jego Wysokość Książę czarnogórski; Najjaśniejsza Królowa niderlandzka; Prezydent Rzeczypospolitej peruwiańskiej; Jego Cesarska Mość Szach perski; Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itd.; Najjaśniejszy Król rumuński; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi; Najjaśniejszy Król serbski; Najjaśniejszy Król siamski i Rada związkowa szwajcarska

ze względu na to, że haska konwencya z dnia 29. lipca 1899, dotycząca stosowania zasad układu genewskiego z dnia 22. sierpnia 1864 do wojny morskiej, zaaprobowała w zasadzie interwencyę czerwonego krzyża w wojnach morskich, przyjmując postanowienia na rzecz okrętów szpitalnych,

uważali za rzecz pożądaną zawrzeć układ w tym celu, aby przez dodanie nowych postanowień zadanie tych statków ułatwić

i zamianowali pełnomocnikami.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

pana de Schlözer, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

M. Alexandre Okolicsanyi d'Okolicsna, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. le Baron Guillaume, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Sa Majesté l'Empereur de Chine:

Hoo Wei-Teh, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à St. Pétersbourg;

Sa Majesté l'Empereur de Corée:

Young Chan Min, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris;

Sa Majesté le Roi de Danemark:

M. W. de Grevenkop Castenskjold, chargé d'affaires du Royaume à La Haye;

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

M. Arthur de Baguer, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Le Président des Etats-Unis d'Amérique:

M. John W. Garrett, chargé d'affaires intérimaire de la République à La Haye;

Le Président des Etats-Unis Mexicains:

M. Zenil, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République à Vienne;

Le Président de la République Française:

M. de Monbel, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République à La Haye;

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. D. G. Métaxas, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

M. Tugini, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Najjaśniejszy Cesarz austryacki, Król Czech i Apostolski Król Węgier:

pana Aleksandra Okolicsanyi d'Okolicsna, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król Belgów:

pana barona Guillaume, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz chiński:

Hoo Wei-Teh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Petersburgu;

Najjaśniejszy Cesarz koreański:

Young Chan Min, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu;

Najjaśniejszy Król duński:

pana W. de Grevenkop Castenskjold, agenta dyplomatycznego Królestwa w Hadze;

Najjaśniejszy Król hiszpański:

pana Artura de Baguer, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Prezydent Stanów zjednoczonych amerykańskich:

pana John W. Garrett, tymczasowego agenta dyplomatycznego Rzeczypospolitej w Hadze;

Prezydent Stanów zjednoczonych meksykańskich:

pana Zenil, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Wiedniu;

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana de Monbel, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Hadze;

Najjaśniejszy Król Hellenów:

pana D. G. Métaxas, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król włoski:

pana Tugini, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

M. Nobukata Mitsuhashi, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

M. le Comte H. de Villers, Chargé d'affaires du Grand Duché à Berlin;

Son Altesse le Prince de Monténégro:

M. N. Tcharykow, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies à La Haye;

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Baron Melvil de Lynden, Son Ministre des affaires étrangères, et

M. T. M. C. Asser, Son Ministre d'Etat, membre de Son conseil d'Etat;

Le Président de la République Péruvienne:

M. C. G. Candamo, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République à Paris et à Londres;

Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

Mirza Samad Khan, Momtazos Saltaneh, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

M. le Comte de Selir, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

M. Jean N. Papiniu, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

M. Martens, Son conseiller privé, membre permanent du conseil du ministère Impérial des affaires étrangères;

Najjaśniejszy Cesarz japoński:

pana Nobukata Mitsuhashi, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Jego Królewska Wysokość Wielki Książę luksemburski, Książę nassauski:

pana hrabiego H. de Villers, agenta dyplomatycznego Wielkiego Księstwa w Berlinie;

Jego Wysokość Książę czarnogórski:

pana N. Tcharykowa, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi w Hadze;

Najjaśniejsza Królowa niderlandzka:

pana barona Melvil de Lynden, Swego ministra spraw zagranicznych i

pana T. M. C. Asser, Swego ministra stanu, członka Swej rady stanu;

Prezydent Rzeczypospolitej peruwiańskiej:

pana C. G. Candamo, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rzeczypospolitej w Paryżu i Londynie;

Jego Cesarska Mość Szach perski:

Mirzę Samad Khan, Montazos Saltaneh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego Ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król portugalski i algarbski itp.:

pana hrabiego de Selir, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Król rumuński:

pana Jean N. Papiniu, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

pana Martens, Swego tajnego radcę, stałego członka rady przybocznej ministerstwa spraw zagranicznych;

Sa Majesté le Roi de Serbie:

M. M. Vesnitch, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à Paris;

Sa Majesté le Roi de Siam:

Phya Raja Nupraphandh, Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire à La Haye;

Le Conseil Fédéral Suisse:

M. G. Carlin, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la Confédération à La Haye.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les bâtiments hospitaliers, à l'égard desquels se trouvent remplies les conditions prescrites dans les articles 1, 2 et 3 de la Convention conclue à La Haye le 29 juillet 1899 pour l'adaptation à la guerre maritime des principes de la Convention de Genève du 22 août 1864, seront exemptés, en temps de guerre, dans les ports des Parties contractantes de tous droits et taxes, imposés aux navires au profit de l'Etat.

Article 2.

La disposition de l'article précédent n'empêche pas l'application, au moyen de la visite et d'autres formalités, des lois fiscales ou autres lois en vigueur dans ces ports.

Article 3.

La règle contenue dans l'article premier n'est obligatoire que pour les Puissances contractantes, en cas de guerre entre deux ou plusieurs d'entre elles.

La dite règle cessera d'être obligatoire du moment où, dans une guerre entre des Puissances contractantes, une Puissance non contractante se joindrait à l'un des belligérants.

Article 4.

La présente Convention qui, portant la date de ce jour, pourra être signée jusqu'au premier octobre 1905 par les Puissances qui en auraient manifesté le désir, sera ratifiée dans le plus bref délai possible.

Najjaśniejszy Król serbski:

pana M. Vesnitch, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Paryżu;

Najjaśniejszy Król siamski:

Phya Raja Nupraphandh, Swego nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra w Hadze;

Rada związkowa szwajcarska:

pana G. Carlin, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra Rady związkowej w Hadze,

którzy, udzieliwszy sobie swe pełnomocnictwa, uznane za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na postanowienia następujące:

Artykuł 1.

Okręty szpitalne, odpowiadające warunkom, przewidzianym w artykułach 1., 2. i 3. układu haskiego z dnia 29. lipca 1899, dotyczącego stosowania zasad układu genewskiego z dnia 22. sierpnia 1864 do wojny morskiej, są uwolnione na czas wojny w portach Stron kontraktujących od wszystkich opłat i należytości, nakładanych na okręty na rzecz państwa.

Artykuł 2.

Postanowienie poprzedzającego artykułu nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu skarbowych przepisów lub innych ustaw, obowiązujących w odnośnych portach.

Artykuł 3.

Zasada, wypowiedziana w artykule pierwszym, obowiązuje tylko Mocarstwa kontraktujące w razie wojny między dwoma lub więcej z pośród nich.

Wspomniana zasada przestaje obowiązywać, skoro w razie wojny między Mocarstwami kontraktującemi przyłączy się do jednej ze stron wojujących państwo niekontraktujące.

Artykuł 4.

Układ niniejszy, noszący datę dnia dzisiejszego, mogą podpisać Mocarstwa, które objawiły zamiar zawarcia go, do dnia 1. października 1905; układ ten ma być ratyfikowany jak najrychlej.

Les ratifications seront déposées à La Haye. Il sera dressé du dépôt des ratifications un procès-verbal, dont une copie, certifiée conforme, sera remise après chaque dépôt par la voie diplomatique à toutes les Puissances contractantes.

Article 5.

Les Puissances non signataires sont admises à adhérer à la présente Convention après le premier octobre 1905.

Elles auront, à cet effet, à faire connaître leur adhésion aux Puissances contractantes, au moyen d'une notification écrite, adressée au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes.

Article 6.

S'il arrivait qu'une des Hautes Parties contractantes dénonçât la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après la notification faite par écrit au Gouvernement des Pays-Bas et communiquée immédiatement par celui-ci à toutes les autres Puissances contractantes. Cette dénonciation ne produira ses effets qu'à l'égard de la Puissance qui l'aura notifiée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs cachets.

Fait à La Haye le vingt et un décembre mil neuf cent quatre, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes, seront remises par la voie diplomatique aux Puissances contractantes.

Pour Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

(l. s.) **von Schlözer.** { Sous réserve de la déclaration faite dans la séance de la Conférence du 21 décembre 1904.

Pour Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique:

(l. s.) **Okolicsanyi d'Okolicsna.**

Pour Sa Majesté le Roi des Belges:

(l. s.) **Guillaume.**

Pour Sa Majesté l'Empereur de Chine:

(l. s.) **Hoo Wei-Teh.**

Pour Sa Majesté l'Empereur de Corée:

(l. s.) **Young Chan Min.**

Dokumenty ratyfikacyjne należy złożyć w Hadze. Co do złożenia dokumentów ratyfikacyjnych sporządzi się protokół i udzieli się jego uwierzytelniony odpis po każdem złożeniu wszytkim Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Artykuł 5.

Mocarstwa, nie podpisujące niniejszego układu, będą po dniu 1. października 1905 dopuszczone do przystąpienia do niego.

W tym celu winne one zawiadomić o swem przystąpieniu Mocarstwa kontraktujące pisemnem doniesieniem, wystosowanem do Rządu niderlandzkiego, który poda je do wiadomości wszystkich innych Mocarstw.

Artykuł 6.

Jeżeliby jedna z wysokich Stron kontraktujących wypowiedziała układ niniejszy, w takim razie wypowiedzenie to byłoby skuteczne dopiero w rok po pisemnem doniesieniu do Rządu niderlandzkiego i natychmiastowem zawiadomieniu przez ten Rząd wszystkich innych Mocarstw kontraktujących. Wypowiedzenie to będzie miało moc obowiązującą tylko wobec tego Mocarstwa, które zawiadomiło o wypowiedzeniu.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy układ niniejszy i zaopatrzyli go swemi pieczęciami.

Wygotowano w Hadze dnia dwudziestego pierwszego grudnia roku tysiąc dziewięćset czwartego w jednym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego równobrzmiące i uwierzytelnione odpisy będą przesłane Mocarstwom kontraktującym drogą dyplomatyczną.

Za Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, króla pruskiego:

(l. s.) **von Schlözer.** { Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na posiedzeniu konferencyi z dnia 21. grudnia 1904.

Za Jego Cesarską i Królewską Apostolską Mość:

(l. s.) **Okolicsanyi d'Okolicsna.**

Za Najjaśniejszego Króla Belgów:

(l. s.) **Guillaume.**

Za Najjaśniejszego Cesarza chińskiego:

(l. s.) **Hoo Wei-Teh.**

Za Najjaśniejszego Cesarza koreańskiego:

(l. s.) **Young Chan Min.**

Pour Sa Majesté le Roi de Danemark:

(l. s.) **W. Grevenkop Castenskjold.**

Pour Sa Majesté le Roi d'Espagne:

(l. s.) **A. de Baguer.**

Pour les Etats-Unis d'Amérique:

(l. s.) **John W. Garrett.**

Pour les Etats-Unis Mexicains:

(l. s.) **J. Zenil.**

Pour la République Française:

(l. s.) **Monbel.**

Pour Sa Majesté le Roi des Hellènes:

(l. s.) **D. G. Metaxas.**

Pour Sa Majesté l'Empereur du Japon:

(l. s.) **Nobukata Mitsuhashi.**

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

(l. s.) **Cte. de Villers.**

Pour Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

(l. s.) **Bn. Melvil de Lynden.**
(l. s.) **T. M. C. Asser.**

Pour Sa Majesté Impériale le Schah de Perse:

(l. s.) **M. Samad Khan.**

Pour Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves etc.:

(l. s.) **Conde de Selir.**

Pour Sa Majesté le Roi de Roumanie:

(l. s.) **J. N. Papiniu.** { Sous réserve de la réciprocité et des taxes de pilotage.

Pour Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

(l. s.) **Martens.**

Pour Sa Majesté le Roi de Serbie:

(l. s.) **Mil. R. Vesnitch.**

Za Najjaśniejszego Króla duńskiego:

(l. s.) **W. Grevenkop Castenskjold.**

Za Najjaśniejszego Króla hiszpańskiego:

(l. s.) **A. de Baguer.**

Za Stany Zjednoczone amerykańskie:

(l. s.) **John W. Garrett.**

Za Stany Zjednoczone meksykańskie:

(l. s.) **J. Zenil.**

Za Rzeczpospolitą francuską:

(l. s.) **Monbel.**

Za Najjaśniejszego Króla Hellenów:

(l. s.) **D. G. Metaxas.**

Za Najjaśniejszego Cesarza japońskiego:

(l. s.) **Nobukata Mitsuhashi.**

Za Jego Królewską Wysokość Wielkiego Księcia luksemburskiego, Księcia nassauskiego:

(l. s.) **Cte. de Villers.**

Za Najjaśniejszą Królowę niderlandzką:

(l. s.) **Bn. Melvil de Lynden.**
(l. s.) **T. M. C. Asser.**

Za Jego Cesarską Mość Szacha perskiego:

(l. s.) **M. Samad Khan.**

Za Najjaśniejszego Króla portugalskiego i algarbskiego:

(l. s.) **Conde de Selir.**

Za Najjaśniejszego Króla rumuńskiego:

(l. s.) **J. N. Papiniu.** { Z zastrzeżeniem wzajemności i należytości rotmańskich.

Za Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi:

(l. s.) **Martens.**

Za Najjaśniejszego Króla serbskiego:

(l. s.) **Mil. R. Vesnitch.**

Pour Sa Majesté le Roi de Siam:
(l. s.) **Raja Nupraphandh.**

Pour le Conseil Fédéral Suisse:
(l. s.) **G. Carlin.**

Za Najjaśniejszego Króla siamskiego:
(l. s.) **Raja Nupraphandh.**

Za Radę związkową szwajcarską:
(l. s.) **G. Carlin.**

Nos visis et perpensis conventionis huius articulis, illos omnes et singulos ratos gratosque habere profitemur, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem maiusque robur praesentes ratificationis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro adpresso muniri iussimus.

Dabantur Vindobonae die 25. mensis Februarii anno Domini millesimo nongentesimo septimo, Regnorum Nostrorum quinquagesimo nono.

L

Franciscus Josephus m. p.

Aloisius liber baro ab **Aehrenthal** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Adolphus Eques **Plason** de la **Woestyne** m. p.
Caes. et Reg. Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Acte final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention ayant pour but d'exempter les bâtiments hospitaliers, en temps de guerre, dans les ports des Parties contractantes de tous droits et taxes imposés aux navires au profit de l'Etat, les Plénipotentiaires signataires du présent Acte émettent le voeu, qu'en vue de la mission hautement humanitaire de ces navires, les Gouvernements contractants prennent les mesures nécessaires afin d'exempter, dans un bref délai, ces navires également du paiement des droits et taxes, prélevés dans leurs ports au profit d'autres que l'Etat, notamment de ceux qui sont perçus au profit des communes, des compagnies privées ou des particuliers.

En foi de quoi, les Plenipotentiaires ont signé le présent procès-verbal qui, portant la date de ce jour, pourra être signé jusqu'au premier octobre

Fait à La Haye, le vingt et un décembre mil neuf cent quatre, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du Gouvernement des Pays-Bas et dont des copies, certifiées conformes,

Akt końcowy.

Podpisani pełnomocnicy, mając zamiar przystąpić do podpisania niniejszego układu, który ma na celu uwolnienie okrętów szpitalnych od wszystkich opłat i należytości, pobieranych od okrętów na rzecz państwa, wyrażają życzenie, aby Rządy kontraktujące z uwagi na wysoce humanitarne zadanie tych okrętów wydały niebawem potrzebne zarządzenia celem uwolnienia tych okrętów także od uiszczania takich opłat i należytości, które w odnośnych portach pobiera się nie na rzecz państwa, lecz na rzecz gmin, towarzystw prywatnych lub poszczególnych osób prywatnych.

W dowód tego podpisali pełnomocnicy protokół niniejszy, który ma datę z dnia dzisiejszego i może być podpisany do dnia 1. października 1905.

Wygotowano w Hadze dnia dwudziestego pierwszego grudnia roku tysiąc dziewięćset czwartego w jednym egzemplarzu, który będzie złożony w archiwum Rządu niderlandzkiego, a którego

seront remises par la voie diplomatique aux Puissances signataires de la Convention précitée.

Le plénipotentiaire de S. M. l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

(l. s.) **v. Schlözer.**

Le plénipotentiaire de S. M. Impériale et Royale Apostolique:

(l. s.) **Okolicsanyi d'Okolicsna.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi des Belges:

(l. s.) **Guillaume.**

Le plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de Chine:

(l. s.) **Hoo Wei-Teh.**

Le plénipotentiaire de S. M. l'Empereur de Corée:

(l. s.) **Y. C. Min.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi de Danemark:

(l. s.) **W. Grevenkop Castenskjold.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi d'Espagne:

(l. s.) **A. de Baguer.**

Le plénipotentiaire des Etats-Unis d'Amérique:

(l. s.) **John W. Garrett.**

Le plénipotentiaire des Etats-Unis Mexicains:

(l. s.) **J. Zenil.**

Le plénipotentiaire de la République Française:

(l. s.) **Monbel.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi des Hellènes:

(l. s.) **D. G. Metaxas.**

Le plénipotentiaire de S. M. l'Empereur du Japon:

(l. s.) **Nobukata Mitsuhashi.**

równobrzmiące i uwierzytelnione odpisy będą przesłane drogą dyplomatyczną Mocarstwom, podpisanym na wspomnianym wyżej układzie.

Pełnomocnik Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego:

(l. s.) **von Schlözer.**

Pełnomocnik Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości:

(l. s.) **Okolicsanyi d'Okolicsna.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla Belgów:

(l. s.) **Guillaume.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Cesarza chińskiego:

(l. s.) **Hoo Wei-Teh.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Cesarza koreańskiego:

(l. s.) **Young Chan Min.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla duńskiego:

(l. s.) **W. Grevenkop Castenskjold.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla hiszpańskiego:

(l. s.) **A. de Baguer.**

Pełnomocnik Stanów Zjednoczonych amerykańskich:

(l. s.) **John W. Garrett.**

Pełnomocnik Stanów Zjednoczonych meksykańskich:

(l. s.) **J. Zenil.**

Pełnomocnik Rzeczypospolitej francuskiej

(l. s.) **Monbel.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla Hellenów:

(l. s.) **D. G. Metaxas.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Cesarza japońskiego:

(l. s.) **Nobukata Mitsuhashi.**

Le plenipotentiaire de S. A. R. le Grand-Duc de Luxembourg, Duc de Nassau:

(l. s.) **Cte. de Villers.**

Le plénipotentiaire de S. M. la Reine des Pays-Bas:

(l. s.) **T. M. C. Asser.**

Le plénipotentiaire de S. M. I. le Schah de Perse:

(l. s.) **M. Samad Khan.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi de Portugal et des Algarves, etc.:

(l. s.) **Conde de Selir.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi de Roumanie:

(l. s.) **J. N. Papiniu.**

Le plénipotentiaire de S. I. l'Empereur de Toutes les Russies:

(l. s.) **Martens.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi de Serbie:

(l. s.) **Vesnitch.**

Le plénipotentiaire de S. M. le Roi de Siam:

(l. s.) **Raja Nupraphandh.**

Me plénipotentiaire de S. M. le Roi d'Italie:

(l. s.) signé **Tugini.**

Pełnomocnik Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Księcia luksemburskiego, Księcia nassauskiego:

(l. s.) **Cte. de Villers.**

Pełnomocnik Najjaśniejszej Królowej niderlandzkiej:

(l. s.) **T. M. C. Asser.**

Pełnomocnik Jego Cesarskiej Mości Szacha perskiego:

(l. s.) **M. Samad Khan.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla portugalskiego i algarbskiego:

(l. s.) **Conde de Selir.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla rumuńskiego:

(l. s.) **J. N. Papiniu.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyi:

(l. s.) **Martens.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla serbskiego:

(l. s.) **Mil. R. Vesnitch.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla siamskiego:

(l. s.) **Raja Nupraphandh.**

Pełnomocnik Najjaśniejszego Króla włoskiego:

(l. s.) **Tugini.**

Powyższą konwencyę międzynarodową wraz z aktem końcowym, którą ratyfikowały oprócz Austro-Węgier, Państwo niemieckie, Belgia, Chiny, Dania, Francya, Grecya, Włochy, Japonia (także dla Korei), Luksemburg, Czarnogóra, Niderlandy, Persya, Peru, Portugalia, Rumunia, Rosya, Siam, Szwajcarya, Hiszpania, Stany Zjednoczone amerykańskie i Stany Zjednoczone meksykańskie, i do którego przystąpiły Gwatemala, Norwegia i Szwecya, ogłasza się z mocą obowiązującą dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych z tym dodatkiem, że oświadczenie, złożone przez pełnomocników Rządu niemieckiego dnia 21. grudnia 1904, opiewa jak następuje:

„Rząd cesarski zastrzega sobie prawo niestosowania niniejszego układu wobec tych państw, w których portach pobiera się opłaty i należytości od niemieckich okrętów szpitalnych na rzecz innych czynników aniżeli państwa."

Wiedeń, dnia 31. sierpnia 1913.

Stürgkh wlr. **Schuster** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXIX. — Wydana i rozesłana dnia 13. września 1913.

Treść: № 194. Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmów Austryi dolnej, Solnogrodu, Krainy, Tyrolu, Gorycyi i Gradyski i Przedarulanii.

194.

Patent cesarski z dnia 12. września 1913,

dotyczący zwołania sejmów Austryi dolnej. Solnogrodu, Krainy, Tyrolu, Gorycyi i Gradyski i Przedarulanii.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm Księstwa Solnogrodu zwołuje się na dzień 17. września, sejm kraju Przedarulanii na dzień 23. września, a sejm uksiążęconego Hrabstwa Gorycyi i Gradyski na dzień 1. października 1913 do ustawowego miejsca zebrania.

Również zwołuje się odroczone na podstawie Naszych postanowień sejmy Arcyksięstwa Austryi poniżej Anizy i uksiążęconego Hrabstwa Tyrolu na dzień 23. września, Księstwa Krainy na dzień 24. września 1913 do ich ustawowych miejsc zebrania celem podjęcia na nowo czynności.

Dan w Naszem głównem i rezydencyjnem mieście Wiedniu, dnia 12. września roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł.	**Georgi** wł.
Hochenburger wł.	**Zaleski** wł.
Heinold wł.	**Forster** wł.
Hussarek wł.	**Trnka** wł.
Długosz wł.	**Schuster** wł.

Zenker wł.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXX. — Wydana i rozesłana dnia 14. września 1913.

Treść: (№ 195—199.) 195. Obwieszczenie, dotyczące zwinięcia, względnie złączenia kas skarbowych i sądowo-depozytowych w Wiedniu. — 196. Rozporządzenie, dotyczące przydzielenia gmin Kurtatsch, Kurtinig, Margreid i Unterfennberg do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt w Tyrolu. — 197. Ustawa, dotycząca zmiany ustawy z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244. — 198. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Czudynie na Bukowinie. — 199. Rozporządzenie, którem wydaje się zarządzenia, dotyczące dowozu i przewozu świeżych owoców, świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb z Bułgaryi, Rumunii i Serbii, z obszarów przez te państwa zajętych jakoteż z Turcyi europejskiej.

195.

Obwieszczenie Ministerstw skarbu i sprawiedliwości z dnia 22. sierpnia 1913,

dotyczące zwinięcia, względnie złączenia kas skarbowych i sądowo-depozytowych w Wiedniu.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia z dnia 7. maja 1913 zwija się z dniem 29. września 1913 kasy skarbowe i sądowo-depozytowe dla XII. i XVII. dzielnicy Wiednia.

Z dniem tym ustaje wszelka działalność urzędowa oraz wszelka manipulacya pieniężna wspomnianych kas.

Począwszy od tego samego dnia przechodzą wszystkie czynności kasy skarbowej i sądowo-depozytowej dla XII. dzielnicy wraz z depozytami sądowymi i czynnościami kas sierocych na takąż kasę dla XIV. dzielnicy, zaś wszystkie powyższe czynności kasy skarbowej i sądowo-depozytowej dla XVII. dzielnicy na takąż kasę dla XVI. dzielnicy.

Kasa skarbowa i sądowo-depozytowa dla XIV. dzielnicy będzie miała w przyszłości tytuł „C. k. Kasa skarbowa i sądowo-depozytowa dla XII. i XIV. dzielnicy Wiednia“, takaż kasa dla XVI. dzielnicy tytuł „C. k. Kasa skarbowa i sądowo-depozytowa dla XVI. i XVII. dzielnicy Wiednia“.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.

196.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 31. sierpnia 1913,

dotyczące przydzielenia gmin Kurtatsch, Kurtinig, Margreid i Unterfennberg do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt w Tyrolu.

Na zasadzie ustawy z dnia 11. czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 59, wydziela się gminy Kurtatsch, Kurtinig, Margreid i Unterfennberg z okręgu Sądu powiatowego w Kaltern i przydziela je do okręgu Sądu powiatowego w Neumarkt w Tyrolu.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1914.

Hochenburger wlr.

197.

Ustawa z dnia 1. września 1913,

dotycząca zmiany ustawy z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

W miejsce obecnych §§ 2. i 3. ustawy z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244, dotyczącej popierania przez państwo pieczy nad mieszkaniami, mają wejść w życie następujące postanowienia.

§ 2.

Ustęp 1. Celem udzielania wypowiadalnych i oprocentowanych zaliczek zjednoczeniom budowlanym powszechnej użyteczności po myśli § 12. ustawy z dnia 22. grudnia 1910, Dz. u. p. Nr. 242, którym przyrzeczoną została wydług § 4. przytoczonej ustawy pomoc kredytowa pośrednia lub bezpośrednia, tudzież celem udzielania krótkoterminowych pożyczek zjednoczeniom budowlanym powszechnej użyteczności po myśli dopieroco wspomnianej ustawy dostarczy się w latach 1913 i 1914 państwowemu funduszowi pieczy nad małemi mieszkaniami, utworzonemu ustawą z dnia 22. grudnia 1910, Dz. u. p. Nr. 242, specyalnie na ten cel kwotę 2,000.000 K.

Ustęp 2. Wypowiadalnej i oprocentowanej zaliczki można udzielić wyjątkowo zjednoczeniu budowlanemu powszechnej użyteczności, jeżeli zjednoczenie to jest zniewolone celem zaradzenia panującemu w odnośnej miejscowości brakowi mieszkań wystawić na rzecz swych członków budowę, do której rozpoczęcia nie wystarczają własne środki zjednoczenia, potrzebne po myśli §§ 5. i 8. ustawy z dnia 22. grudnia 1910, Dz. u. p. Nr. 242.

Ustęp 3. W razie udzielenia zaliczki takiej musi także istnieć pewność, że zjednoczenia budowlane powszechnej użyteczności będą rozporządzały w całości w ciągu sześciu lat, licząc od chwili udzielenia zaliczki wskutek dalszych wpłat potrzebnymi środkami własnymi (ustęp 2.).

§ 3.

Bliższe przepisy co do użycia kwoty, przytoczonej w § 2., na udzielanie wypowiadalnych i oprocentowanych zaliczek oraz krótkoterminowych pożyczek wyda się w drodze rozporządzenia.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Memu Ministrowi robót publicznych i Memu Ministrowi skarbu.

Bad Ischl, dnia 1. września 1913.

Franciszek Józef wł.r.

Stürgkh wł. **Zaleski** wł.

Trnka wł.

198.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 5. września 1913,

dotyczące utworzenia Urzędu podatkowego i sądowo-depozytowego w Czudynie na Bukowinie.

Na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 13. maja 1908 tworzy się w Czudynie na Bukowinie Urząd podatkowy i sądowo-depozytowy dla okręgu Sądu powiatowego tej samej nazwy, utworzonego według rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19. września 1907, Dz. u. p. Nr. 226.

Urząd ten rozpocznie swą działalność równocześnie z Sądem powiatowym (rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 17. sierpnia 1913, Dz. u. p. Nr. 166) w dniu 1. października 1913.

Z tą chwilą wydzieli się gminy Althütte, Augustendorf, Mołdawska Banilla, Budenitz, Cziresz, Czudyn, Dawideny, Idzestie, Korczestie, Krasna-Ilski, Krasna-Putna, Kupka, Neuhütte i Petroutz z okręgu urzędu podatkowego w Storożyńcu i przydzieli je do okręgu podatkowego w Czudynie.

Zaleski wł.

199.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, handlu, skarbu i rolnictwa z dnia 13. września 1913,

którem wydaje się zarządzenia, dotyczące dowozu i przewozu świeżych owoców, świeżych jarzyn,

mleka i wytworów mlecznych, mięsa i towarów mięsnych, drobiu żywego i zabitego tudzież ryb z Bułgaryi, Rumunii i Serbii, z obszarów przez te państwa zajętych jakoteż z Turcyi europejskiej.

Z powodu pojawienia się cholery w królestwach Bułgaryi, Rumunii i Serbii, w obszarach przez te państwa zajętych i w Turcyi europejskiej rozporządza się w porozumieniu z rządem królewsko-węgierskim dodatkowo do rozporządzeń ministeryalnych z dnia 8. i 14. sierpnia 1913, Dz. u. p. Nr. 160 i Nr. 164, względnie z dnia 6. września 1911, Dz. u. p. Nr. 183, co do dowozu i przewozu wymienionych poniżej środków żywności z wspomnianych krajów co następuje:

Świeżych owoców i świeżych jarzyn, mleka i wytworów mlecznych, towarów mięsnych, żywego i zabitego drobiu oraz ryb nie można zatrzymywać na granicy, jeżeli uczyni się zadość szczególnym przepisom, obowiązującym w danym razie co do dowozu i przewozu tych środków żywności i wykaże się zapomocą certyfikatów pochodzenia, wydanych przez właściwe królewsko bułgarskie, względnie rumuńskie, serbskie lub cesarsko-tureckie władze, że odnośne środki żywności pochodzą z obszaru, nie zapowietrzonego cholerą.

Nie wolno zatrzymywać na granicy świeżego mięsa, jeżeli pochodzi ze zwierząt, zabitych w rzeźniach w Belgradzie lub w Turn-Severin pod urzędowym nadzorem weterynaryjnym, przewidzianym w umowie i pod kontrolą królewsko-węgierskich władz celnych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Zaleski wlr. **Heinold** wlr.
Schuster wlr. **Zenker** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXI. — Wydana i rozesłana dnia 20. września 1913.

Treść: (№ 200—204.) 200. Rozporządzenie, dotyczące upoważnienia c. k. Urzędów celnych głównych w Brodach, Dornbirn, Feldkirch, Frywałdzie, Jabłońcu, Podwołoczyskach, Rumburgu i St. Pölten, tudzież Urzędów celnych pobocznych w Husiatynie, Jauernig, Niklasdorf, Rossbach, Taufers, Weidenau i Zuckmantel, wreszcie Ekspozytur urzędu celnego w Haida i Spindelmühle oraz organu ekspedycyi celnej przy urzędzie podatkowym w Gmunden do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami. — 201. Obwieszczenie, dotyczące rozszerzenia upoważnień celnych c. k. Urzędu celnego głównego w Ratyzbonie oraz Urzędów celnych pobocznych w Ach i Haibach. — 202. Obwieszczenie, dotyczące zmiany statutu przybocznej Rady celowej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych. — 203. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia urzędów celnych do nakładania cła w obrocie pocztowym na karty do gry. — 204. Rozporządzenie, dotyczące dalszego ograniczenia obrotu przeprawnego na terytoryum bawarskiem.

200.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 11. września 1913,

dotyczące upoważnienia c. k. Urzędów celnych głównych w Brodach. Dornbirn. Feldkirch. Frywałdzie. Jabloncu. Podwołoczyskach. Rumburgu i St. Pölten. tudzież Urzędów celnych pobocznych w Husiatynie. Jauernig. Niklasdorf. Rossbach. Taufers. Weidenau i Zuckmantel. wreszcie Ekspozytur urzędu celnego w Haida i Spindelmühle oraz organu ekspedycyi celnej przy urzędzie podatkowym w Gmunden do ekspedyowania zagranicznych przesyłek pocztowych z żywemi roślinami.

Dodatkowo do rozporządzenia Ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, handlu i skarbu z dnia 15. lipca 1882, Dz. u. p. Nr. 107, dotyczącego środków ostrożności, które należy zachować w stosunkach z zagranicą dla zapobieżenia zawleczeniu mszycy winnej *(Phylloxera vastatrix)*, upoważnia się c. k. Urzędy celne główne w Brodach, Dornbirn, Feldkirch, Frywałdzie, Jabloncu, Podwołoczyskach, Rumburgu i St. Pölten, tudzież c. k. Urzędy celne poboczne w Husiatynie, Jauernig, Niklasdorf, Rossbach, Taufers, Weidenau i Zuckmantel, a wreszcie c. k. Ekspozytury urzędu celnego w Haida i Spindelmühle oraz organ ekspedycyi celnej przy urzędzie podatkowym w Gmunden do ekspedyowania przesyłek, nadchodzących pocztą z zagranicy a zawierających przedmioty, wymienione pod Nr. 2. dodatku do powyższego rozporządzenia (załącznik *C* do § 18. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej, rozdział *a*, punkt IV.), według przepisów, wydanych co do ekspedyowania takich przesyłek przez upoważnione do tego urzędy celne.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

201.

Obwieszczenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 11. września 1913,

dotyczące rozszerzenia upoważnień celnych c. k. Urzędu celnego głównego w Ratyzbonie oraz Urzędów celnych pobocznych w Ach i Haibach.

Urząd celny główny I. klasy w Ratyzbonie oraz Urząd celny poboczny I. klasy w Ach upoważnia się

do ekspedyowania przesyłek, zawierających żywe rośliny, wymienione w dodatku *C* (rozdział *a*, punkt IV., liczba 2.) do § 18. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej. Ponadto upoważnia się wspomniany na ostatku Urząd celny poboczny do ekspedyowania drożdży nasiennych wedle uw. do Nru T. 616, tudzież Urząd celny poboczny II. klasy w Haibach do ekspedyowania towarów z Nru 480 *a* i *b* i z Nru 509 *b* taryfy celnej aż do ilości 50 *kg*.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.

Zenker wlr.

202.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami skarbu i rolnictwa z dnia 12. września 1913,

dotyczące zmiany statutu przybocznej Rady cłowej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Statut przybocznej Rady cłowej dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, ogłoszony na zasadzie Najwyższych postanowień z dnia 4. sierpnia i 1. listopada 1890, tudzież z dnia 25. maja 1906, na ostatku obwieszczeniem z dnia 12. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 114, obecnie zaś zmieniony wskutek Najwyższego postanowienia z dnia 7. września 1913, podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości.

Statut przybocznej Rady cłowej.

§ 1.

Zadaniem przybocznej Rady cłowej jest wydawanie przed decyzyą c. k. Ministerstw skarbu i handlu opinii w sporach, tyczących się wymierzania należytości cłowych przez c. k. urzędy celne, tudzież w kwestyach taryfowania.

§ 2.

Przyboczna Rada cłowa składa się z przewodniczącego i 81 członków.

Przewodniczy jej c. k. Minister handlu, w razie zaś doznania przez niego przeszkody jeden z dwóch zastępców, przez Ministra handlu z pomiędzy urzędników c. k. Ministerstwa handlu mianowanych.

40 członków mianuje się stale, a 41 na propozycyę izb handlowych i przemysłowych na okres trzechletni.

a) Członkami stałymi są: szesnaście osób, wybranych według swobodnego uznania przez c. k. Ministra handlu, szesnaście przez c. k. Ministra skarbu i ośm przez c. k. Ministra rolnictwa.

b) Na wniosek izb handlowych i przemysłowych mianuje Minister handlu, jak następuje: na wniosek Izb handlowych i przemysłowych w Wiedniu, Pradze i Libercu po trzech, razem dziewięciu członków;

na wniosek Izb handlowych i przemysłowych w Bernie, Tryeście, Chebie, Ołomuńcu, Lwowie, Gracu po dwóch, razem dwunastu członków;

na wniosek Izb handlowych i przemysłowych w Budziejowicach, Pilznie, Opawie, Krakowie, Brodach, Czerniowcach, Feldkirchu, Insbruku, Solnogrodzie, Lincu, Leoben, Celowcu, Gorycyi, Lublanie, Bozen, Rovereto, Rowigno, Zadarze, Spljecie i Raguzie po jednym członku, razem 20 członków.

Proponując członków pod *b)* oznaczonych, należy wymienić zarazem zastępcę dla każdego członka.

§ 3.

Izby handlowe i przemysłowe nie są obowiązane proponować tylko te osobistości, które są ich członkami.

Członkowie, mianowani na wniosek izb handlowych i przemysłowych, mogą być ponownie proponowani po upływie okresu urzędowania.

Ministrowi handlu zastrzega się czynienie starań o obsadzenie na nowo posad członków, mianowanych na wniosek izb handlowych i przemysłowych, w razie ewentualnego opróżnienia się ich w przybocznej Radzie cłowej przed upływem trzechletniego okresu urzędowania, a w szczególności w tym przypadku, gdyby dalsze sprawowanie urzędowania bądź z powodu choroby, bądź z innych osobistych przeszkód było dla takiego członka niemożebne lub znacznie utrudnione, służy Ministrowi handlu prawo mianowania na wniosek izby innego członka.

§ 4.

W przybocznej Radzie cłowej i jej oddziałach (§ 5.) toczą się rozprawy na posiedzeniach niejawnych, według regulaminu, ustanowionego przez samą przyboczną Radę cłową, zgodnie z zasadami, podanemi przez c. k. Ministra handlu w porozumieniu z c. k. Ministrem skarbu.

Do tych rozpraw wysyła rząd według swego uznania zastępców bez prawa głosu, którzy mogą zabierać głos każdego czasu.

Przyboczna Rada cłowa i jej oddziały wydają opinie na podstawie uchwał, jakie zapadną większością głosów członków głosujących. Zdania odmienne

należy na żądanie głosujących lub zastępców rządu zapisywać w protokole.

Opinie co do sporów, tyczących się wymiaru należytości celnych, wydawać należy zawsze na podstawie obowiązujących ustaw i rozporządzeń.

§ 5.

Przyboczna Rada cłowa zbiera się na wezwanie Ministra handlu według potrzeby. Tworzy ona ze swego grona oddziały zawodowe, które prezydyum stosownie do potrzeby zwołuje bezpośrednio, i to z zasady co miesiąca.

Oddziały zawodowe mają prawo wzywania znawców na swoje obrady.

§ 6.

Czynności biurowe przybocznej Rady cłowej załatwia ów departement Ministerstwa handlu, któremu poruczono te sprawy.

Protokoły walnego zgromadzenia sprawdza przewodniczący i dwaj członkowie, a protokoły oddziałów dotyczący przewodniczący i jeden z członków.

Ważniejsze orzeczenia, wydane po wysłuchaniu przybocznej Rady cłowej przez c. k. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu według swobodnego uznania, ogłaszane będą z krótkiem uzasadnieniem, umożebniającem stosowanie danego orzeczenia jako zasady w innych podobnych przypadkach.

§ 7.

Członkowie, którzy nie są urzędnikami państwowymi, używają w okresie swego urzędowania tytułu „radca cesarski“.

Członkowie i ich zastępcy, nie będący urzędnikami państwowymi, składać mają przyrzeczenie w ręce Ministra handlu lub jego delegata.

Urząd ich jest honorowy i żadne wynagrodzenie nie jest do niego przywiązane.

Jednakże członkom i ich zastępcom, nie mieszkającym w Wiedniu, wyjednana będzie podróż bezpłatna lub będą im zwracane koszta podróży.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

203.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 12. września 1913,

dotyczące upoważnienia urzędów celnych do nakładania cła w obrocie pocztowym na karty do gry.

Powołując się na punkt 12. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 27. października 1881, Dz. u. p. Nr. 127, w celu wykonania ustawy o stemplu od kart do gry i na dodatek *B* do § 23. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej, upoważnia się wszystkie urzędy celne do nakładania w miarę ogólnych celnych upoważnień cła na przesyłki z kartami do gry, które mają być przez pocztę wprowadzone w wolny obrót.

Zaleski wlr.

204.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu w porozumieniu z Ministerstwami handlu, kolei żelaznych i rolnictwa z dnia 13. września 1913,

dotyczące dalszego ograniczenia obrotu przeprawnego przez terytoryum bawarskie.

Dodatkowo do tutejszego rozporządzenia z dnia 25. lipca 1908, Dz. u. p. Nr. 143, ogranicza się obrót przeprawny przez terytoryum bawarskie w dalszym ciągu w ten sposób, że począwszy od dnia 1. października 1913 nie należy nadal przedsiębrać przekazywania towarów w postępowaniu przeprawnem w wzajemnym obrocie pomiędzy Urzędami celnymi głównymi w Reutte (Pfronten-Steinach), Ehrwald i Scharnitz z jednej a Urzędami celnymi głównymi w Passawie, Engelhartszell, Simbach, Solnogrodzie i Kufsteinie z drugiej strony, tudzież pomiędzy Ehrwald i Scharnitz z jednej a Bregencyą-Lindau z drugiej strony i to w obu kierunkach.

Nadto znosi się obecnie obrót przeprawny posyłek olejów mineralnych z Nrów taryfy celnej 176 i 177 między Urzędami celnymi głównymi w Kufsteinie i Reutte (Pfronten-Steinach), utrzymany w mocy aż do dalszego zarządzenia rozporządzeniem z dnia 6. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 118.

W obrocie przeprawnym między organami celnymi w Bregencyi-Lindau i Reutte-Pfronten-Steinach oraz między Scharnitz i Ehrwald i naodwrót nie następuje żadna zmiana.

Zaleski wlr. **Forster** wlr.
Schuster wlr. **Zenker** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXII. — Wydana i rozesłana dnia 21. września 1913.

Treść: (№ 205—207.) 205. Obwieszczenie, dotyczące koncesyonowania przedłużonej linii elektrycznych normalnotorowych kolejek na obszarze królewskiego stołecznego miasta Ołomuńca i jego okolicy od koszar artyleryi Arcyksięcia Wilhelma aż do ołomunieckiego Cmentarza komunalnego w gminie Nerzetin. — 206. Rozporządzenie o zniesieniu książeczek wpisów należytości wspólnych kas sierocych. — 207. Reskrypt, dotyczący ściągnięcia banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1907 i wydania banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1913.

205.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 12. września 1913,

dotyczące koncesyonowania przedłużonej linii elektrycznych normalno-torowych kolejek na obszarze królewskiego stołecznego miasta Ołomuńca i jego okolicy od koszar artyleryi Arcyksięcia Wilhelma aż do ołomunieckiego Cmentarza komunalnego w gminie Nerzetin.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach drugorzędnych z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, w porozumieniu z interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny gminie królewskiego stołecznego miasta Ołomuńca koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu przedłużonej linii elektrycznych normalno-torowych kolejek ołomunieckich od koszar artyleryi Arcyksięcia Wilhelma aż do ołomunieckiego Cmentarza komunalnego w gminie Nerzetin, a to pod warunkami i zastrzeżeniami, określonymi bliżej w dalszym ciągu.

§ 1.

Co do koncesyonowanej linii kolejki korzysta koncesyonaryuszka z ulg skarbowych, przewidzianych w artykułach VI. do XII. oraz XXXII., ust. 3., ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Koncesyonaryuszka ma obowiązek ukończenia budowy wspomnianej na wstępie linii kolejki najpóźniej w przeciągu roku, licząc od dnia dzisiejszego, tudzież oddania gotowej kolei na użytek publiczny i utrzymywania jej w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny, trwający do dnia 15. września 1988.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy złożyć ma koncesyonaryuszka na żądanie Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej linii kolejki nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania według postanowień odnośnych przepisów ustawowych.

Takie samo prawo przyzna się koncesyonaryuszce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie Rząd uznałby za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

Przy budowie koncesyonowanej linii kolei i ruchu na niej stosować się winna koncesyonaryuszka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do technicznych warunków koncesyjnych, ustanowionych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, o ile one w myśl postanowień rozdziału *B* ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, mają zastosowanie do kolejek, dalej do ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości, wreszcie do zarządzeń c. k. Ministerstwa kolei żelaznych i innych powołanych władz.

§ 5.

Z wyjątkiem wyraźnego zezwolenia c. k. Rządu nie wolno koncesyonaryuszce powierzać ruchu na koncesyonowanej kolei osobom trzecim na własny lub cudzy rachunek ani prowadzić go samej na rachunek obcy.

§ 6.

C. k. Rządowi wolno będzie uczynić zezwolenie na utrzymywanie koncesyonowanej kolei w ruchu na rachunek innej osoby prócz gminy Ołomuńca zależnem od warunku, aby skrócono odpowiednio termin 25letni, ustanowiony wartykule X., względnie artykule XXXII., ustęp 3, ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, oraz czas trwania koncesyi, oznaczony w § 13., ustęp 1., obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 16. września 1898, Dz. u. p. Nr. 178, względnie w § 2., ustęp 1., niniejszego obwieszczenia, i zastrzedz sobie prawo wykupna i przepadku pod warunkami, które będą w takim razie bliżej określone.

§ 7.

Zresztą należy wspomnianą na wstępie przedłużoną linię uważać za istotną część składową przedsiębiorstwa elektrycznych normalno-torowych kolejek na obszarze królewskiego stołecznego miasta Ołomuńca i jego okolicy, stanowiącego przedmiot obwieszczenia c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 16. września 1898, Dz. u. p. Nr. 178.

Wobec tego należy postanowienia §§ 4. oraz 6. do 13. włącznie, tudzież §§ 16. i 17. wspomnianego właśnie obwieszczenia stosować analogicznie także do niniejszej linii kolejki.

Przytem należy przepisane w § 11. wspomnianego kilkakrotnie obwieszczenia zaopatrzenie funkcyonaryuszy, zatrudnionych w przedsiębiorstwie kolejowem, na wypadek niezdolności do pracy i na starość oraz zaopatrzenie ich rodzin przeprowadzić w ten sposób, by koncesyonaryuszka miała obowiązek zgłaszać stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z reszty zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę kierowników wozów, konduktorów, strażników lub sług stacyjnych, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu, najpóźniej po upływie trzech lat służby, w instytucie pensyjnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie emerytalnej.

Statut własnej kasy pensyjnej, która będzie ewentualnie założona, oraz wszelkie jego zmiany podlegają zatwierdzeniu c. k. Ministerstwa kolei żelaznych.

Uchyla się niniejszem moc obowiązującą § 15. obwieszczenia c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 16. września 1898, Dz. u. p. Nr. 178; natomiast należy postanowienia §§ 5. i 6. niniejszego obwieszczenia stosować analogicznie także do linii kolejek, którym udzielono koncesyę w wymienionem obwieszczeniu.

Forster wlr.

206.

Rozporządzenie Ministrów sprawiedliwości i skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 13. września 1913,

o zniesieniu książeczek wpisowych dla stanu biernego wspólnych kas sierocych.

Znosi się §§ 22., 23. i 24. instrukcyi o zawiadywaniu wspólnym majątkiem sierocym, ogłoszonej rozporządzeniem z dnia 24. czerwca 1859, Dz. u. p. Nr. 123.

Wpłaty w gotówce należy potwierdzać oddawcy tylko po myśli § 4. rozporządzenia z dnia 15. marca 1898, Dz. u. p. Nr. 55 (§ 34. instrukcyi dla cywilno-sądowych Urzędów depozytowych w Bernie i we Lwowie).

Wydanych już książeczek wpisowych co do wierzytelności osób, poruczonych pieczy (książeczek wpisowych stanu biernego), nie należy odbierać.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu jego ogłoszenia.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.

207.

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 20. września 1913,

dotyczący ściągnięcia banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1907 i wydania banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1913.

Bank austryacko-węgierski wywoła i ściągnie, począwszy od dnia 2. stycznia 1914, stosownie do umieszczonego poniżej obwieszczenia banknoty 20-koronowe z daty 2. stycznia 1907, będące obecnie w obiegu, przy zachowaniu postanowień, zawartych w niniejszem obwieszczeniu a ustalonych na zasadzie artykułu 89. statutów Banku austryacko-węgierskiego, a w dniu 29. września 1913 rozpocznie wydawać banknoty 20-koronowe z daty 2. stycznia 1913.

Zaleski wlr.

Obwieszczenie

dotyczące wydania banknotów 20-koronowych Banku austryacko-węgierskiego z daty 2. stycznia 1913 i ściągnięcia z obiegu banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1907.

Dnia 29. września 1913 rozpocznie Bank austryacko-węgierski w swych zakładach głównych we Wiedniu i w Budapeszcie oraz we wszystkich filiach wydawanie banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1913.

Opis tych nowych banknotów ogłasza się w dodatku do niniejszego obwieszczenia.

Będące obecnie w obiegu banknoty 20-koronowe z daty 2. stycznia 1907 wywołuje się i ściąga, począwszy od dnia 2. stycznia 1914.

W myśl art. 82. statutów bankowych wysokość obiegu banknotów dwudziesto-koronowych jest ograniczona; nałożony zatem na Bank austryacko-węgierski w myśl artykułu 88. statutów bankowych bezwarunkowy obowiązek wymiany nie dotyczy wydania niniejszych banknotów.

Wydawanie banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1913 dokonywać się będzie w miarę ściągania banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1907.

Rząd królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa i rząd krajów świętej Korony węgierskiej wydały w porozumieniu z radą generalną Banku austryacko-węgierskiego w sprawie ściągnięcia z obiegu wywołanych banknotów 20-koronowych następujące postanowienia:

Będące obecnie w obiegu banknoty 20-koronowe z daty 2. stycznia 1907 muszą być przedłożone w zakładach głównych i filiach Banku austryacko-węgierskiego do wypłaty lub do wymiany najdalej do dnia 31. grudnia 1915, tak, że dzień 31. grudnia 1915 będzie ostatecznym terminem ściągnięcia z obiegu tych banknotów.

Po tym dniu przyjmować będą zakłady Banku austryacko-węgierskiego te wywołane banknoty jedynie tylko w drodze wymiany.

Po dniu 31. grudnia 1921 ustaje obowiązek Banku austryacko-węgierskiego do wykupna lub do wymiany wywołanych banknotów 20-koronowych z daty 2. stycznia 1907 (artykuł 89. statutów).

We Wiedniu, dnia 28. sierpnia 1913.

BANK AUSTRYACKO-WĘGIERSKI

Popovics
Gubernator.

Wolfrum
Generalny radca.

Schmid
Zastępca generalnego sekretarza.

(Dodatek.)

Opis banknotu dwudziesto-koronowego Banku austryacko-węgierskiego z roku 1913.

Banknoty 20-koronowe Banku austryacko-węgierskiego z daty 2. stycznia 1913 mają format o szerokości 150 milimetrów a o wysokości 90 milimetrów i wykonane są drukiem obustronnym o tekście niemieckim z jednej strony, a węgierskim z drugiej strony na papierze, opatrzonym na całej powierzchni wodnym drukiem (rzymska cyfra dwadzieścia).

Obie strony banknotu są tak co do rysunku, jak i co do barwy zupełnie odmienne.

Na stronie niemieckiej widnieje w lewej połowie idealna głowa kobieca en face na tle, ozdobionem guilloszami (guilloche) i odgraniczonem perlówkowem obramowaniem. Tło to odróżnia się od ozdobionego guilloszami, w górze ciemnego, dołem jaśniejszego tła podstawowego, obwiedzionego falistemi liniami. W obu górnych kątach tła podstawowego zostawiono wolną cyfrę „20“, tak, że ta cyfra widnieje jasno na ciemnem tle.

W dolnej środkowej części tła podstawowego pod głową znajduje się w prostokącie, utworzonym

przez trójkątnie obramowane guilloszе postanowienie karne, wykonane jasnym drukiem na ciemnem tle, brzmiące:

„Die Nachmachung der Banknoten wird gesetzlich bestraft.“

Prawa połowa niemieckiej strony mieści w środku niemiecki tekst banknotu wraz z podpisem firmy banku w następującym porządku:

„Die Oesterreichisch-ungarische Bank zahlt gegen diese Banknote bei ihren Hauptanstalten in Wien und Budapest sofort auf Verlangen

Zwanzig Kronen

in gesetzlichem Metallgelde.

Wien, 2. Jänner 1913

OESTERREICHISCH-UNGARISCHE BANK

Popovics
Gouverneur

Gutmann — Generalrat

Pranger — Generalsekretär“

Ponad tekstem banknotu znajduje się owalna, guilloszami ozdobiona, w gwiazdkę wykończona rozeta, mieszcząca ośmiokątną niezadrukowaną gwiazdę, w której widnieje cesarski austryacki orzeł.

Pod podpisem firmy banku podane jest w ośmiu różnych językach krajowych określenie wartości nominalnej banknotu, mianowicie dwudziestu koron, w następującym porządku:

DVACET KORUN - DWADZIEŚCIA KORON
ДВАЙЦЯТЬ КОРОН - VENTI CORONE
DVAISET KRON - DVADESET KRUNA
ДВАДЕСЕТ КРУНА - DOUEZECI COROANE.

Obraz banknotu ma barwę niebieską i nie jest w żadną obwódkę ujęty.

Spodni druk jest pstrobarwny, przedstawia tło, wykonane sposobem wypukłorzeźby, i składa się naprzemian z czterozębnej gwiazdy, wykonanej w rombach, i z cyfry „20“. W dolnej połowie spodniego druku znajduje się wielka, w jasnym kolorze wykonana cyfra „20“.

Na węgierskiej stronie są tak rysunek banknotu jak i tło pstrobarwne.

Po prawej stronie obrazu banknotu widnieje na tle, ozdobionem guilloszami w obramowaniu z ciemnych pereł, idealna głowa kobieca, widziana z boku, którą otaczają w górnej części trzy małe, guilloszami wykonane rozety i dwie ciemno wydrukowane cyfry „20“. Pod głową kobiecą znajduje się podłużna, w guilloszach wykonana obwódka (cartouche), która ma w środku ciemną, dwunastokątną tarczę, mieszczącą jasnemi literami wykonane postanowienie karne, brzmiące:

„A bankjegyek utánzása a törvény szerint büntettetik.“

Te części obrazu banknotu wykonane są w niebieskiej barwie.

W środku dolnej części obrazu banknotu znajduje się wielka, kolista, guilloszami wykonana rozeta, mieszcząca w środku jasną tarczę, na której widnieje wykonana tłustym drukiem cyfra „20“. Górna połowa rozety i cyfry „20“ jest wykonana w kolorze czerwonym, dolna połowa w kolorze zielonym.

Nad tą rozetą w środku obrazu banknotu widnieje wykonany brunatnym drukiem węgierski tekst banknotu:

„Az Osztrák-magyar bank e bankjegyért bárki kívánságára azonnal fizet bécsi és budapesti főintézeteinél

Húsz korona

törvényes érczpénzt.

Bécs 1913 január 2án.“

Na górnej lewej stronie obrazu banknotu widnieje falisto obramowana tarcza, przeplatana białemi guilloszami z wolnem miejscem w środku, w którem znajduje się rysunek herbu krajów świętej Korony węgierskiej.

Pod tarczą i herbem umieszczono podpis firmy banku:

„OSZTRÁK-MAGYAR BANK

Popovics
kormányzó

Gold — főtanácsos

Pranger — vezértitkár“

Te części obrazu banknotu po lewej stronie mają barwę zieloną.

Ponad tekstem banknotu oznaczone są czerwonym drukiem numer i serya banknotu.

Tło podstawowe składa się z wypukłorzeźby o cyfrze „20“ i literze „K“ i ze spodniego tła, wykonanego w guilloszach.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXIII. — Wydana i rozesłana dnia 27. września 1913.

Treść: № 208. Rozporządzenie, którem częściowo zmienia się rozporządzenie wykonawcze do ustawy, dotyczącej urządzenia spoczynku niedzielnego i świątecznego w przedsiębiorstwach przemysłowych.

208.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych i z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 13. września 1913,

którem częściowo zmienia się rozporządzenie wykonawcze do ustawy, dotyczącej urządzenia spoczynku niedzielnego i świątecznego w przedsiębiorstwach przemysłowych.

Na zasadzie § 1., artykułu VI. ustawy z dnia 16. stycznia 1895, Dz. u. p. Nr. 21, dotyczącej urządzenia spoczynku niedzielnego i świątecznego w przedsiębiorstwach przemysłowych, częściowo zmienionej i uzupełnionej ustawą z dnia 18. lipca 1905, Dz. u. p. Nr. 125, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zamiast punktu 12. wykazu do § 2. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24. kwietnia 1895, Dz. u. p. Nr. 58 wydanego celem wykonania ustawy, dotyczącej urządzenia spoczynku niedzielnego i świątecznego w przedsiębiorstwach przemysłowych, a to w brzmieniu rozporządzenia ministeryalnego z dnia 12. września 1912, Dz. u. p. Nr. 186, należy umieścić następujące postanowienie:

Praca niedzielna dozwolona jest w wymienionych w dalszym ciągu przemysłach z ograniczeniem do określonych niżej czynności i czasu — przyczem jednak zezwala się na wykonywanie prac (pomocniczych i ubocznych), wyliczonych w § 2., ustęp trzeci, i w § 5.:	Robotnikom, zatrudnionym w niedzielę dłużej niż przez 3 godziny, należy w zamian wyznaczyć następujący spoczynek:
12. Huty szklane.	
Praca przy obsługiwaniu wytwarzaczy, ogrzewaniu pieców szklanych, przynoszeniu masy szklanej i okruchów, podtrzymywaniu procesu topienia i utrzymywaniu ognia w piecach.	
Ponadto	
a) przy utrzymywaniu w ruchu pieców wannowych:	
1. Przy wyrabianiu szkła taflowego praca szklarzy i ich pomocników, o ile oni pracują z reguły z 8godzinnemi zmianami i z 24godzinnym spoczynkiem po każdej zmianie, oraz praca wyciągaczy i ich pomocników, o ile ci pracują z reguły z 8godzinnemi zmianami i z 16godzinnym spoczynkiem po każdej zmianie;	Spoczynek 24godzinny następnej niedzieli lub w dniu powszednim.
2. przy wyrabianiu flaszek praca szklarzy i dozorców oraz ich pomocników do 12. godziny w południe najwyżej przez 6 niedziel w roku kalendarzowym;	
b) przy utrzymywaniu w ruchu pieców tyglowych:	
tylko wtedy, jeżeli w ciągu poprzednich 6 dni powszednich nie można było skończyć 6 zupełnych wypracowań, praca szklarzy (dętkarzy, wyciągaczy szkła) i ich pomocników, tudzież pozostająca w związku z tem praca przy piecach do ochładzania i kaszubach najwięcej przez 12 niedziel w roku kalendarzowym, które należy uwidocznić w wykazie, utrzymywanym po myśli § 1., art. IV., ustawy z dnia 16. stycznia 1895, Dz. u. p. Nr. 21.	
Dowodu, żądanego w poprzednim ustępie, należy dostarczyć na podstawie osobnego wykazu, w którym należy uwidocznić początek i koniec wykończonej pracy w każdym poszczególnym dniu kalendarzowym. Wykaz ten należy na żądanie przedkładać władzy przemysłowej oraz inspektorowi przemysłowemu i przechowywać przynajmniej przez rok po ostatnim wpisie.	

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie równocześnie z rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 12. września 1912, Dz. u. p. Nr. 186.

Heinold wlr. **Hussarek** wlr.

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 1. października 1913.

Treść: (№ 209—212.) 209. Dokument koncesyjny na wązkotorową kolej lokalną z Miksnitz do St. Erhard. — 210. Obwieszczenie, którem zmienia się postanowienia obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 7. września 1909, dotyczącego przeniesienia Najwyższej koncesyi na kolej lokalną od stacyi Hustopec do miasta Hustopca. — 211. Rozporządzenie, dotyczące upoważnienia c. k. Urzędów celnych głównych w Scharnitz i Ehrwald do ekspedyowania żywych roślin. — 212. Rozporządzenie, dotyczące zniesienia zakazu wywozu koni.

209.

Dokument koncesyjny z dnia 19. września 1913

na wązkotorową kolej lokalną z Miksnitz do St. Erhard.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia udzielam w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami firmie: Przedsiębiorstwo budowlane E. Czeczowiczka i syn w Wiedniu żądaną koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu wązkotorowej elektrycznej kolei lokalnej z stacyi Miksnitz na linii c. k. uprzyw. Spółki Kolei południowej Wiedeń—Tryest do St. Erhard, a to w myśl postanowień ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, jakoteż ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, pod warunkami i zastrzeżeniami, podanymi w dalszym ciągu:

§ 1.

Co do kolei żelaznej, będącej przedmiotem tego dokumentu koncesyjnego, korzysta koncesyonaryuszka z ulg, przewidzianych w artykułach VI. do XII. ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Koncesyonaryuszka ma obowiązek ukończenia budowy koncesyonowanej kolei żelaznej najpóźniej w przeciągu dwóch lat, licząc od dnia dzisiejszego, oddania gotowej kolei na użytek publiczny i utrzymywania jej w ruchu bez przerwy przez cały czas trwania koncesyi.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, jakoteż wykonania i urządzenia kolei zgodnie z warunkami koncesyi złożyć ma koncesyonaryuszka na żądanie c. k. Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej kolei żelaznej nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania podług przepisów ustawowych, w tej mierze obowiązujących.

Takie samo prawo przyzna się koncesyonaryuszce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie c. k. Rząd uznałby za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

Przy budowie koncesyonowanej kolei i ruchu na niej stosować się winna koncesyonaryuszka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do warunków koncesyjnych, ustanowionych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, wreszcie do ustaw i rozporządzeń, którcby wydano w przyszłości. Pod względem ruchu będzie można o tyle odstąpić od zarządzeń dla bezpieczeństwa i przepisów co do ruchu, ustanowionych w regulaminie ruchu kolei żelaznych i w odnośnych postanowieniach dodatkowych, o ile ze względu na szczególne stosunki obrotu i ruchu, a zwłaszcza ze względu na zmniejszoną chyżość c. k. Ministerstwo kolei żelaznych uzna to za dopuszczalne; w tej mierze stosować się będzie osobne przepisy ruchu, które wyda c. k. Ministerstwo kolei żelaznych.

§ 5.

Transporty wojskowe musi się przewozić po zniżonych cenach taryfowych. Pod względem zastosowania taryfy wojskowej do przewozu osób i rzeczy obowiązywać będą postanowienia, które tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych obowiązują każdocześnie na austryackich kolejach państwowych.

Postanowienia te stosują się także do obrony krajowej i pospolitego ruszenia obu połów Monarchii, do tyrolskich strzelców krajowych i do żandarmeryi, a to nietylko w podróżach na koszt skarbu państwa, lecz także w podróżach służbowych na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, odbywanych własnym kosztem.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przystąpić do umowy, zawartej przez austryackie spółki kolejowe co do zakupna i utrzymywania w pogotowiu przyborów dla transportów wojskowych, oraz co do pomagania sobie nawzajem służbą i taborem przy uskutecznianiu większych transportów wojskowych, oraz do każdocześnie obowiązujących przepisów dla kolei żelaznych na wypadek wojny, jakoteż do umowy dodatkowej, która weszła w wykonanie z dniem 1. czerwca 1871, o przewozie chorych i rannych, przewożonych na rachunek skarbu wojskowego w postawie leżącej.

Przepis, który obowiązuje każdocześnie pod względem transportu wojskowego na kolejach żelaznych, tudzież każdocześnie obowiązujące przepisy dla kolei żelaznych na wypadek wojny, nabywają dla koncesyonaryuszki mocy obowiązującej od dnia otwarcia ruchu na koncesyonowanej kolei. Przepisy wspomnianego rodzaju, wydane dopiero po tym terminie i nie ogłoszone w Dzienniku ustaw państwa, nabędą dla koncesyonaryuszki mocy obowiązującej z chwilą, w której urzędownie poda się je do jej wiadomości.

Zobowiązania te ciążą na koncesyonaryuszce tylko o tyle, o ile dopełnienie ich będzie możliwe ze względu na drugorzędny charakter tej linii oraz ze względu na ulatwienia, udzielone skutkiem tego pod względem budowy, wyposażenia kolei i systemu ruchu.

Koncesyonaryuszka jest obowiązaną uwzględniać przy obsadzaniu posad wysłużonych podoficerów c. i k. wojska, c. i k. marynarki wojennej i c. k. obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz u. p. Nr. 60.

§ 6.

Co do przewozu korpusów straży cywilnej (straży bezpieczeństwa, straży skarbowej itp.) stosować należy analogicznie zniżone stopy taryfowe, obowiązujące dla transportów wojskowych.

§ 7.

Nie wolno koncesyonaryuszce powierzać ruchu na koncesyonowanej kolei osobom trzecim, wyjąwszy w razie wyraźnego zezwolenia ze strony c. k. Rządu.

C. k. Rząd zastrzega sobie prawo objęcia każdej chwili ruchu na koncesyonowanej kolei i utrzymywania go przez resztę czasu trwania koncesyi na rachunek koncesyonaryuszki.

W takim przypadku winna koncesyonaryuszka zwracać c. k. Rządowi koszta, rzeczywiście ponoszone z powodu utrzymywania tego ruchu.

Warunki utrzymywania tego ruchu unormowane będą zresztą w kontrakcie ruchu, który zawrze się z koncesyonaryuszką.

§ 8.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o zaopatrzenie swoich funkcyonaryuszy na przypadek niezdolności do pracy i na starość, oraz o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do Zakładu emerytalnego związku austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego osobnej kasy pensyjnej, zapewniającej członkom przynajmniej takie same korzyści, względnie nakładającej na koncesyonaryuszkę przynajmniej takie same zobowiązania, jak wspomniany Zakład emerytalny.

To zaopatrzenie należy tak przeprowadzić, by koncesyonaryuszka lub przedsiębiorstwo w jej miejsce

wstępujące mieli obowiązek zgłaszać w Zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie pensyjnej stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy wozów, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

Statut ewentualnie utworzonej kasy pensyjnej oraz wszelkie jego zmiany podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

§ 9.

Nadaje się koncesyonaryuszce prawo utworzenia za osobnem zezwoleniem c. k. Rządu i pod warunkami, które on ustanowi, spółki akcyjnej, która ma wejść w wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszki.

Statuty spółki oraz formularze akcyi, które będą wydane, podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

Tekst skryptu dłużnego, wydać się mającego w celu zaciągnięcia zabezpieczonej w księdze kolejowej pożyczki, nie rozłożonej na częściowe zapisy długu, podlega zatwierdzeniu c. k. Rządu.

Cyfra kapitału zakładowego rzeczywistego i nominalnego podlega zatwierdzeniu c. k. Rządu.

W tym względzie przyjmuje się za zasadę, że oprócz rzeczywiście wyłożonych i należycie wykazanych kosztów na sporządzenie projektu, budowę i urządzenie kolei wraz z nabyciem parku wozowego i uposażeniem rezerwy kapitałowej, którą oznaczy c. k. Rząd, z doliczeniem odsetek interkalarnych, rzeczywiście zapłaconych w okresie budowy, i rzeczywistej straty na kursie, wynikłej ewentualnie przy gromadzeniu kapitału, nie wolno wliczać w kapitał żadnych dalszych wydatków.

Gdyby po ukończeniu kolei miano wystawić dalsze nowe budowle lub pomnożyć urządzenia ruchu, natenczas można doliczyć odnośne koszta do kapitału zakładowego, jeżeli c. k. Rząd zezwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub na pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta te będą należycie wykazane.

Cały kapitał zakładowy ma być umorzony w okresie koncesyjnym według planu amortyzacyi, zatwierdzonego przez c. k. Rząd.

§ 10.

C. k. Rząd zastrzega sobie prawo wykupienia koncesyonowanej kolei po jej ukończeniu i puszczeniu w ruch w każdym czasie pod następującymi warunkami:

1. Celem oznaczenia ceny wykupna policzy się czyste roczne dochody przedsiębiorstwa kolejowego w ciągu ostatnich zamkniętych lat siedmiu, poprzedzających chwilę wykupna, strąci się z tego czyste dochody najniepomyślniejszych dwóch lat, poczem obliczy się średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

2. Gdyby wykupno nastąpić miało przed upływem unormowanego w § 1. czasowego uwolnienia od podatku, w takim razie obliczony w ten sposób średni dochód czysty owych lat pięciu przedstawia w ciągu pozostałego okresu wolności od podatku rentę wykupna, która ma być wypłacana bez ściągnięcia podatku. Za czas po upływie wolności podatkowej oznacza się zarazem rentę wykupna w ten sposób, że od dochodów, podług których oblicza się sumę średnią, policzy się podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej odnośnych lat i potrąci się go z dochodów. Do pozostałej reszty doliczy się ze względu na to, że stosownie do § 131., lit. *a)* ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma na przyszłość od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, dodatek w wysokości jednej dziewiątej tego czystego dochodu.

3. Gdyby zaś wykupno nastąpić miało po upływie ustanowionego w § 1. czasowego uwolnienia od podatku, wówczas uważać się będzie przy obliczaniu czystych dochodów rocznych podatki i dodatki do podatków, ciążące na wykupionem przedsiębiorstwie kolejowem, oraz wszelkie inne opłaty publiczne za wydatki ruch.

Jeżeli obowiązek płacenia podatku istniał nie przez wszystkie lata, podług których oblicza się sumę średnią, w takim razie należy także co do lat wolnych od podatku obliczyć podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej odnośnych lat i potrącić go z przychodów.

Ze względu jednak na to, że stosownie do § 131., lit. *a)* ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, należy doliczyć do przeciętnych czystych dochodów, w taki sposób obliczonych, dodatek, wynoszący jedną dziewiątą tych czystych dochodów.

4. Przeciętny dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień, należy płacić koncesyonaryuszce jako wynagrodzenie za wykupioną kolej przez pozostały czas trwania koncesyi w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku.

5. Gdyby jednak kolej miała być wykupiona przed upływem siódmego roku obrotowego lub gdyby średni dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień ustępów 1. do 3., bez uwzględnienia dodatku, przewidzianego w ustępach 2. i 3., nie dawał przynajmniej takiej sumy

rocznej, któraby się równała racie rocznej, potrzebnej na zgodne z planem oprocentowanie i umorzenie pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem c. k. Rządu celem pokrycia policzalnych kosztów zakładowych i zabezpieczonych w księgach kolejowych, wraz z ratą roczną, potrzebną na oprocentowanie kapitału akcyjnego, zatwierdzonego przez c. k. Rząd, po cztery od sta oraz na umorzenie tegoż w ciągu okresu koncesyjnego, w takim razie wynagrodzenie, które państwo ma zapłacić za wykupioną kolej, będzie polegało na tem, że państwo płacić będzie wymienione wyżej kwoty ryczałtowe w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku, i zwracać koncesyonaryuszce podatek rentowy, przypadający od tej renty wykupna.

6. Państwu zastrzega się prawo objęcia w każdym czasie zamiast koncesyonaryuszki do spłacenia z własnych funduszów pożyczek, zaciągniętych celem uzyskania pieniędzy na koncesyonowane koleje, w kwocie wiszącej jeszcze w chwili wykupna jako nieumorzona według zatwierdzonego planu umorzenia; w tym wypadku należy zmniejszyć przypadającą do zapłaty rentę wykupna o zapotrzebowanie na oprocentowanie i umorzenie wspomnianego kapitału pożyczkowego oraz w danym razie o odpowiadającą zapotrzebowaniu temu kwotę dodatku, który w myśl postanowień ustępów 2. i 3. ma być doliczony do dochodu przeciętnego.

7. Państwo zastrzega sobie dalej prawo zapłacenia w każdym czasie zamiast niepłatnych jeszcze rent, należnych koncesyonaryuszce w myśl postanowień punktów powyższych, kapitału, równającego się zdyskontowanej według stopy po pięć od sta na rok, licząc odsetki od odsetek, wartości kapitałowej tych rent, po strąceniu, jak się samo przez się rozumie, dodatku, któryby w myśl postanowień ustępów 2. i 3. mieścił się w tych rentach.

Gdyby państwo postanowiło w taki sposób spłacić kapitał, wolno mu będzie użyć do tego, podług własnego wyboru, gotówki lub obligacyi długu państwa. Obligacye długu państwa liczone będą w takim razie po kursie, jaki wyniknie jako kurs średni z porównania kursów pieniężnych obligacyi długu państwa tego samego rodzaju, notowanych urzędownie na giełdzie wiedeńskiej w ciągu półrocza bezpośrednio poprzedzającego.

8. Przez wykupienie kolei i od dnia tego wykupienia przechodzi na państwo za wypłatą wynagrodzenia, oznaczonego pod l. 1. do 7., bez dalszej odpłaty własność koncesyonowanej niniejszem kolei, wolna od ciężarów, a względnie obciążona tylko zalegającemi jeszcze resztami pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem c. k. Rządu, tudzież jej używanie, a to z wszystkiemi do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów, zapasy kasowe, koleje dojazdowe, będące ewentualnie własnością koncesyonaryuszki i przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby tych ostatnich nie użyto już stosownie do ich przeznaczenia za zezwoleniem c. k. Rządu.

9. Postanowienie c. k. Rządu, tyczące się wykonania państwowego prawa wykupna, które nastąpić może zawsze tylko z początkiem roku kalendarzowego, oznajmione będzie przedsiębiorstwu kolejowemu w formie deklaracyi najpóźniej do dnia 31. października bezpośrednio poprzedzającego roku.

Deklaracya ta będzie określać następujące szczegóły:

a) termin, od którego wykupienie zaczyna się;

b) przedsiębiorstwo kolejowe, będące przedmiotem wykupna, i inne przedmioty majątkowe, które bądź jako przynależność przedsiębiorstwa kolejowego, bądź jako zaspokojenie pretensyi państwa, bądź z jakichkolwiek innych tytułów prawnych przejść mają również na państwo;

c) wysokość ceny wykupna (l. 1. do 7.), którą państwo zapłacić ma przedsiębiorstwu kolejowemu, a którą ewentualnie obliczy się tymczasowo z zastrzeżeniem późniejszego sprostowania, przy równoczesnem podaniu terminu i miejsca płatności.

10. C. k. Rząd zastrzega sobie prawo ustanowienia jednocześnie z doręczeniem deklaracyi, tyczącej się wykupna, osobnego komisarza, który ma czuwać nad tem, aby począwszy od tej chwili nie zmieniono stanu majątku na szkodę państwa.

Od chwili deklaracyi, tyczącej się wykupienia, wymaga wszelka sprzedaż lub obciążenie wymienionych tam nieruchomych przedmiotów majątkowych pozwolenia tego komisarza.

To samo odnosi się do przyjmowania wszelkich nowych zobowiązań, które przekraczają zakres zwyczajnego toku interesów albo powodują trwałe obciążenie.

11. Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o to, aby c. k. Rząd mógł w dniu, wyznaczonym na wykupienie, objąć w fizyczne posiadanie wszystkie przedmioty majątkowe, wymienione w deklaracyi wykupna.

Gdyby koncesyonaryuszka nie uczyniła zadość temu zobowiązaniu, będzie c. k. Rząd miał prawo nawet bez jej zezwolenia i bez interwencyi sądowej objąć wymienione przedmioty majątkowe w fizyczne posiadanie.

Począwszy od chwili wykupienia odbywać się będzie ruch na wykupionej kolei na rachunek

państwa; od tej chwili przypadają więc wszystkie dochody z ruchu na korzyść państwa, na koszt jego zaś idą wszystkie wydatki, połączone z ruchem.

Czyste dochody, jakie wynikną z obrachunku do chwili wykupienia, pozostaną własnością przedsiębiorstwa kolejowego, które natomiast odpowiadać ma samo za wszelkie należytości obrachunkowe i za wszelkie inne długi, pochodzące z budowy i ruchu kolei aż do chwili powyższej.

12. C. k. Rząd zastrzega sobie prawo zahipotekowania na podstawie deklaracyi wykupna (l. 9.) prawa własności państwa na wszystkich nieruchomych przedmiotach majątkowych, przechodzących na państwo wskutek wykupienia.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana oddać c. k. Rządowi na jego żądanie do dyspozycyi wszelkie dokumenty prawne, jakichby od niej w tym celu jeszcze wymagano.

§ 11.

Trwanie koncesyi łącznie z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei, wypowiedzianą w § 9., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, oznacza się na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego; po upływie tego czasu gaśnie koncesya.

C. k. Rząd może uznać koncesyę za zgasłą także przed upływem powyższego czasu, jeżeli zajdą warunki, wymienione w § 15.

§ 12.

Gdy koncesya zgaśnie i od dnia jej zgaśnięcia przechodzi na państwo bez wynagrodzenia wolna od ciężarów własność i używanie koncesyonowanej kolei i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależności, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów i zapasy kasowe, oraz koleje dojazdowe, będące ewentualnie własnością koncesyonaryuszki, tudzież przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby nie użyto już tych ostatnich za zezwoleniem c. k. Rządu stosownie do ich przeznaczenia.

§ 13.

Zarówno w razie zgaśnięcia niniejszej koncesyi jak i w razie wykupienia kolei (§ 10.) zatrzymuje koncesyonaryuszka na własność fundusz rezerwowy, utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa, ewentualne aktywa obrachunkowe, tudzież te osobne zakłady i budynki, wzniesione lub nabyte z własnego majątku, do których zbudowania lub nabycia c. k. Rząd upoważnił koncesyonaryuszkę z tym wyraźnym dodatkiem, iż przedmioty te nie stanowią przynależności kolei żelaznej.

§ 14.

C. k. Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowę kolei i urządzenia ruchu wykonano w wszystkich częściach odpowiednio do celu i sumiennie, tudzież prawo zarządzenia, aby wadom, zachodzącym w tym względzie, zapobieżono, względnie aby je usunięto.

C. k. Rząd ma także prawo wglądania w zarząd kolei za pośrednictwem wydelegowanego funkcyonaryusza, a w szczególności prawo nadzorowania w sposób, jaki tylko uzna za stosowny, za pośrednictwem organów nadzorczych, które wydeleguje na koszt koncesyonaryuszki, aby budowę wykonano zgodnie z projektem i umową.

W razie utworzenia spółki akcyjnej ma komisarz, ustanowiony przez c. k. Rząd, także prawo bywania na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi, sprawującej zarząd spółki, jakoteż na walnych zgromadzeniach, ile razy uzna to za potrzebne, oraz prawo zawieszania wszelkich takich uchwał lub zarządzeń, które sprzeciwiałyby się ustawom, koncesyi lub statutowi spółki, względnie były dla publicznego dobra szkodliwe; w tym przypadku winien jednak komisarz przedstawić sprawę natychmiast c. k. Ministerstwu kolei żelaznych do decyzyi, która zapaść ma bezzwłocznie i mieć dla spółki moc obowiązującą.

Za ustanowiony tutaj nadzór nad przedsiębiorstwem kolejowem płacić ma koncesyonaryuszka Skarbowi Państwa ze względu na połączony z tem zakres czynności roczne wynagrodzenie ryczałtowe, którego wysokość oznaczy Rząd, uwzględniając rozmiar przedsiębiorstwa kolei lokalnej.

§ 15.

C. k. Rząd zastrzega sobie ponadto prawo wydania zarządzeń zapobiegawczych, odpowiadających ustawom, na wypadek, gdyby mimo poprzedniego ostrzeżenia dopuszczono się ponownie naruszenia lub zaniedbania jednego z obowiązków, przepisanych dokumentem koncesyjnym, warunkami koncesyi lub ustawami, a według okoliczności prawo uznania koncesyi za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego. W szczególności można uznać koncesyę za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego, jeżeli nie dopełniono zobowiązań względem ukończenia budowy i otwarcia ruchu, określonych § 2., o ile ewentualne przekroczenie terminu nie dałoby się usprawiedliwić w myśl § 11., lit. *b)*, ustawy o koncesyach na koleje żelazne.

Forster wlr.

210.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 19. września 1913,

którem zmienia się postanowienia obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 7. września 1909, Dz. u. p. Nr. 139, dotyczącego przeniesienia Najwyższej koncesyi na kolej lokalną od stacyi Hustopec do miasta Hustopca.

Postanowienia obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 7. września 1909, Dz. u. p. Nr. 139, dotyczącego przeniesienia Najwyższej koncesyi na kolej lokalną od stacyi Hustopec do miasta Hustopca, zmienia się na zasadzie Najwyższego upoważnienia w sposób następujący:

I.

Po ustępie pierwszym § 6. zamieszcza się następujące nowe zarządzenia jako ustęp drugi:

Tekst skryptów dłużnych, wystawianych w celu zaciągnięcia zabezpieczonych w księdze kolejowej pożyczek, nie rozłożonych na częściowe zapisy długu, podlega zatwierdzeniu Rządu.

II.

W miejsce postanowień, zawartych w § 12., punkt 5., 6. i 7., których moc obowiązującą się niniejszem uchyla, wstępują następujące zarządzenia:

5. Gdyby jednak średni dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień ustępów 1. do 3., bez uwzględnienia dodatku, przewidzianego w ustępach 2. i 3., nie dawał przynajmniej takiej sumy rocznej, któraby się równała racie rocznej, potrzebnej na zgodne z planem oprocentowanie i umorzenie pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem Rządu celem pokrycia policzalnych kosztów zakładowych i zabezpieczonych w księgach kolejowych, wraz z ratą roczną, potrzebną na oprocentowanie po cztery od sta reszty zatwierdzonego ewentualnie przez Rząd kapitału zakładowego oraz na umorzenie tegoż w ciągu okresu koncesyjnego, w takim razie wynagrodzenie, które państwo ma zapłacić za wykupioną kolej, będzie polegało na tem, że państwo płacić będzie wymienione wyżej kwoty roczne w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku, i zwracać koncesyonaryuszowi podatek rentowy, przypadający od tej renty wykupna.

Państwu zastrzega się prawo objęcia w każdym czasie zamiast koncesyonaryusza do spłacenia z własnych funduszów pożyczek, zaciągniętych celem uzyskania pieniędzy na koncesyonowaną kolej, w kwocie, wiszącej jeszcze jako nieumorzona w chwili wykupna według zatwierdzonego planu umorzenia; w tym wypadku należy zmniejszyć przypadającą do zapłaty rentę wykupna o zapotrzebowanie na oprocentowanie i umorzenie wspomnianego kapitału pożyczkowego i na należytości uboczne, jakoteż w danym razie o odpowiadającą zapotrzebowaniu temu kwotę dodatku, który w myśl postanowień punktów 2. i 3. ma być doliczony do dochodu przeciętnego.

6. Państwo zastrzega sobie dalej prawo zapłacenia w każdym czasie zamiast niepłatnych jeszcze rent, należnych koncesyonaryuszowi w myśl postanowień punktów powyższych, kapitału, równającego się zdyskontowanej według stopy po cztery i pół od sta na rok, licząc odsetki od odsetek, wartości kapitałowej tych rent, po strąceniu, jak się samo przez się rozumie, dodatku, któryby w myśl postanowień punktów 2. i 3. mieścił się w tych rentach.

Gdyby państwo postanowiło w taki sposób spłacić kapitał, wolno mu będzie użyć do tego, podług własnego wyboru, gotówki lub obligacyi długu państwa. Obligacye długu państwa liczone będą w takim razie po kursie, jaki wyniknie jako kurs średni z porównania kursów pieniężnych obligacyi długu państwa tego samego rodzaju, notowanych urzędownie na giełdzie wiedeńskiej w ciągu półrocza bezpośrednio poprzedzającego.

7. Przez wykupienie kolei i od dnia tego wykupienia przechodzi na państwo za wypłatą wynagrodzenia, oznaczonego w punktach 1. do 6., bez dalszej odpłaty własność koncesyonowanej kolei, wolna od ciężarów, a względnie obciążona tylko zalegającemi jeszcze resztami pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem Rządu, tudzież jej używanie, a to z wszystkiemi do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów, zapasy kasowe, koleje dojazdowe, będące ewentualnie własnością koncesyonaryusza, i przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby tych ostatnich nie użyto już stosownie do ich przeznaczenia za zezwoleniem Rządu.

Forster wlr.

211.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, rolnictwa, spraw wewnętrznych, handlu i kolei żelaznych z dnia 24. września 1913,

dotyczące upoważnienia c. k. Urzędów celnych głównych w Scharnitz i Ehrwald do ekspedyowania żywych roślin.

Dodatkowo do rozporządzenia Ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, handlu i skarbu z dnia 15. lipca 1882, Dz. u. p. Nr. 107, dotyczącego środków ostrożności, które należy zachować w stosunkach z zagranicą dla zapobieżenia zawleczeniu mszycy winnej *(Phylloxera vastatrix)*, upoważnia się c. k. Urzędy celne główne w Scharnitz i Ehrwald do ekspedyowania przesyłek, nadchodzących z zagranicy a zawierających przedmioty, wymienione pod Nr. 2. dodatku do powyższego rozporządzenia (załącznik *C* do § 18. przepisu wykonawczego do ustawy o taryfie celnej, rozdział *a*, punkt IV.), według przepisów, wydanych co do ekspedyowania takich przesyłek przez upoważnione do tego urzędy.

Zarazem znosi się przysługujące Ekspozyturze w Ehrwald (w Griessen) upoważnienie do ekspedyowania żywych roślin.

Zaleski wlr. **Heinold** wlr.
Forster wlr. **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

212.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 27. września 1913,

dotyczące zniesienia zakazu wywozu koni.

W porozumieniu z królewsko-węgierskim Rządem znosi się zakaz wywozu koni, ogłoszony rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 29. listopada 1912, Dz. u. p. Nr. 213.

Zniesienie tego zakazu wchodzi natychmiast w życie.

Zaleski wlr. **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXV. — Wydana i rozesłana dnia 8. października 1913.

Treść: № 213. Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmu Styryi.

213.

Patent cesarski z dnia 7. października 1913,

dotyczący zwołania sejmu Styryi.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm Księstwa Styryi, odroczony na podstawie Naszego postanowienia, zwołuje się na dzień 10. października 1913 do jego ustawowego miejsca zebrania celem podjęcia na nowo czynności.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyjnem mieście Wiedniu, dnia 7. października roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr.	**Georgi** wlr.
Hochenburger wlr.	**Zaleski** wlr.
Heinold wlr.	**Forster** wlr.
Hussarek wlr.	**Trnka** wlr.
Długosz wlr.	**Schuster** wlr.

Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 8. października 1913.

Treść: (№ 214—216.) 214. Obwieszczenie, dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa, należącej do Stowarzyszenia dla kształcenia kobiet w Opawie. — 215. Rozporządzenie, dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek władz sądowych w Galicyi zachodniej, w Galicyi wschodniej i na Bukowinie za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności. — 216. Rozporządzenie, dotyczące niektórych zmian w zaliczeniu miejscowości do schematu dodatków aktywalnych urzędników państwowych.

214.

Obwieszczenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 29. września 1913,

dotyczące świadectw żeńskiej szkoły przemysłowej szycia bielizny i krawiectwa, należącej do Stowarzyszenia dla kształcenia kobiet w Opawie.

Na podstawie § 14. *d.* ustęp 3., ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26. względnie rozporządzenia Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 26. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 180, przyjmuje się żeńską szkołę przemysłową szycia bielizny i krawiectwa, należącą do Stowarzyszenia dla kształcenia kobiet w Opawie, do spisu tych przemysłowych zakładów naukowych, których świadectwa zastępują przy zgłaszaniu przez kobiety przemysłu krawieckiego, ograniczonego do sukien kobiecych i dziecięcych, dowód prawidłowego ukończenia nauki.

Trnka wlr. **Schuster** wlr.

215.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości, Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 1. października 1913,

dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek władz sądowych w Galicyi zachodniej, w Galicyi wschodniej i na Bukowinie za pośrednictwem c. k pocztowej Kasy oszczędności.

§ 1.

Wszystkie zapłaty na rachunek zarządu sprawiedliwości w Galicyi zachodniej, w Galicyi wschodniej i na Bukowinie i zakładów karnych w Galicyi zachodniej i w Galicyi wschodniej, dokonywane dotychczas w kasach państwowych (Głównej Kasie krajowej, Filialnej Kasie krajowej, Krajowym Urzędzie płatniczym i Urzędach podatkowych), które przekazują Prezydya Sądów krajowych wyższych

w Krakowie i we Lwowie i tamtejsze Nadprokuratorye państwa, należy począwszy od dnia 1. stycznia 1914 uskuteczniać za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności, o ile nie rozchodzi się o takie zapłaty, które uiszcza się na rzecz uprawnionych do poboru, mieszkających za granicą, albo gotówką w złocie.

§ 2.

Za kasę wykonawczą uważa się co do wydatków, uskutecznianych w obrocie przekazowym c. k. pocztowej Kasy oszczędności, wyłącznie kasę skarbową, znajdującą się w siedzibie władzy przekazującej (a mianowicie dla Galicyi zachodniej Filialną Kasę krajową w Krakowie, zaś dla Galicyi wschodniej i Bukowiny Główną Kasę krajową we Lwowie), zaś za organ likwidujący wyłącznie departament rachunkowy tego sądu krajowego wyższego i tej nadprokuratoryi państwa, na których rachunek uskutecznia się wypłatę.

Tym departamentom rachunkowym należy po myśli rozporządzenia z dnia 8. stycznia 1911, Dz. u. p. Nr. 4, doręczać także wygotowania sądowych uchwał na zajęcie i uchwał przekazujących (zakazy dla osób trzecich), przeznaczone dotychczas dla kas wypłacających.

§ 3.

Zresztą winno się stosować do wspomnianych zapłat postanowienia §§ 5., 6., 7. i 9. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 10. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 245; ewentualne zażalenia należy jednak wnosić do wymienionych wyżej departamentów rachunkowych.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze nie ma zastosowania do zapłat, które należy uiszczać z pieniędzy dyspozycyjnych sądów i zakładów karnych.

Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.
Schuster wlr.

216.

Rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 7. października 1913,

dotyczące niektórych zmian w zaliczeniu miejscowości do schematu dodatków aktywalnych urzędników państwowych.

Na zasadzie upoważnienia, udzielonego Rządowi w artykule II., § 2., ustęp 3., ustawy z dnia 19. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 34, uzupełniając rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 10. października 1912, Dz. u. p. Nr. 197, przenosi się wyjątkowo wymienione poniżej miasta i miejscowości z tej klasy dodatków aktywalnych, do której obecnie są zaliczone na podstawie liczby swych mieszkańców, do klasy miejscowości bezpośrednio wyższej, a mianowicie:

Do klasy II.:

Krems nad Dunajem w Austryi Dolnej;
Leoben i Marburg w Styryi;

Most, Bubenec, Chrudim, Młody Bolesław, Chomutów, Louny, Nusle, Rumburk, Žatec i Wrszowice w Czechach;

Igławę, Kromieryż i Witkowice na Morawach;

Sambor i Stryj w Galicyi i
Spljet w Dalmacyi.

Do klasy III.:

Berndorf, Hainburg, Lilienfeld, Melk, Mistelbach, Neulengbach i Pottenstein w Austryi Dolnej;

Admont, Donawitz, Eisenerz, Frohnleiten, Liezen i Weiz w Styryi;

Ferlach i St. Veit nad Glanem w Karyntyi;

Gottschee w Krainie;

Franzensfeste-Mittewald, Hall i Schwaz w Tyrolu;

Bludenz w Przedarulanii;

Bilinę, Czeską Kamienicę, Czeski Trybów, Brumów, Haida, Hluboczep, Wrchlaby, Horzyce, Jaromierz, Sw. Jachimów, Józefów, Karłuzy-Waldice, Lowozice, Melnik, Pakę Nową, Litwinów Górny, Rokiczany, Zlichów i Domażlice w Czechach;

Komarów, Hranice, Wołoskie Międzyrzecze i Świtawę na Morawach;

Hruszów na Śląsku;

Dolinę, Husiatyn, Krosno, Podhajce, Skole i Zbaraż w Galicyi;

Kimpolung i Kocmań na Bukowinie.

Należące się w myśl niniejszego zarządzenia wyższe dodatki aktywalne i inne pobory, wymierzane stopniowo według schematu dodatków aktywalnych, należy wypłacać uprawnionym do poboru począwszy od dnia 1. października 1913 po wstrzymaniu wypłaty dotychczasowych dodatków aktywalnych, względnie innych poborów, wymierzanych stopniowo według schematu dodatków aktywalnych.

Stürgkh wlr. **Georgi** wlr.
Hochenburger wlr. **Zaleski** wlr.
Heinold wlr. **Forster** wlr.
Hussarek wlr. **Trnka** wlr.
Długosz wlr. **Schuster** wlr.
Zenker wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 10. października 1913.

Treść: № 217. Rozporządzenie w celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, dotyczącej uwolnień od należytości przy odnawianiu aktów w publicznych władzach i urzędach.

217.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 14. września 1913,

w celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 138, dotyczącej uwolnień od należytości przy odnawianiu aktów w publicznych władzach i urzędach.

W celu wykonania ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 138, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Na zasadzie upoważnień, udzielonych w § 1. ustawy, można, jeżeli zajdą ustanowione tamże warunki, oraz według postanowień, wydanych w niniejszem rozporządzeniu, przyznawać uwolnienie od obowiązku ponownego uiszczania stempli i bezpośrednich należytości od podań, protokołów, urzędowych wygotowań i dokumentów tego rodzaju, jak to określa § 1., ustęp 1. i 2. ustawy, a to w tym wypadku, jeżeli okaże się konieczna potrzeba ich odnowienia.

§ 2.

Podania i protokoły, od których przy ich wniesieniu lub wygotowaniu nie uiszczono przypadających według ustawy należytości stemplowych, nie korzystają w razie ich odnowienia z ulgi z § 1. niniejszego rozporządzenia. O ile z danych okoliczności w szczególności zaś z urzędowego wytknięcia usterki co do stempli nie wynika przeciwieństwo, należy przyjąć, że podania lub protokoły, które należy odnowić, były przy poprzedniem ich wniesieniu lub wygotowaniu ostemplowane zgodnie z przepisami.

§ 3.

Strony winny wnieść wolną od stempla prośbę o przyznanie ulgi należytościowej według § 1. niniejszego rozporządzenia do tej kierującej władzy skarbowej pierwszej instancyi, w której okręgu urzędowym znajduje się siedziba sądu, władzy lub publicznego urzędu, albo siedziba urzędowa c. k. notaryusza (zastępcy notaryusza), u którego odnowić się mające pismo zaginęło lub uległo zniszczeniu.

Prośba ta winna dokładnie określać pismo, dla którego odnowienia żąda się ulgi po myśli § 1. niniejszego rozporządzenia, oraz zawierać potrzebne szczegóły co do tych okoliczności, od których zależy upoważnienie, przewidziane w § 1., ustępy 1. i 2. ustawy. W tym celu winna strona, dołączając dowody, którymi ewentualnie rozporządza, w szczególności wymienić:

1. W jakiej władzy (w jakim sądzie, publicznym urzędzie, u jakiego notaryusza lub zastępcy notaryusza) odnośne pismo zaginęło lub uległo zniszczeniu, tudzież kiedy i w jaki sposób to się stało;

2. co do odnowić się mających podań i protokołów, czy one w czasie utraty lub zniszczenia nie były jeszcze załatwione lub też były już załatwione na korzyść strony i czy przy poprzedniem wniesieniu ich lub wygotowaniu uiszczono należytości stemplowe, przypadające według ustawy.

Ewentualne załączniki prośby nie podlegają stemplowi od załączników.

§ 4.

Kierująca władza skarbowa pierwszej instancyi winna zbadać, czy podanie zawiera wszystkie szczegóły (§ 3.), oraz postarać się o ewentualne ich uzupełnienie; w razie potrzeby należy zasięgnąć od władzy (sądu, publicznego urzędu, notaryusza lub zastępcy notaryusza), w której pismo zaginęło lub uległo zniszczeniu, oświadczenia co do stanu rzeczy, miarodajnego dla udzielenia ulgi.

Jeżeli proszono o ulgę dla odnowienia podań lub protokołów, a według danych okoliczności zachodzi wątpliwość co do tego, czy odnośne podania lub protokoły były przy poprzedniem wniesieniu ich lub wygotowaniu ostemplowane zgodnie z przepisami, należy nadto zbadać, czy podania te lub protokoły zostały urzędowo zakwestyonowane z powodu usterki stemplowej.

Prośby, określone w § 3., rozstrzyga kierująca władza skarbowa pierwszej instancyi z zastrzeżeniem toku instancyi.

§ 5.

Kierująca władza skarbowa pierwszej instancyi winna w razie przyznania ulgi zamieścić na pierwszej stronie pierwszego arkusza pisma, dla którego przyznano uwolnienie od stempli, następujący zapisek: „Po myśli § 1. ustawy z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 138, wolne od stempli i należytości na zasadzie reskryptu c. k. Okręgowej Dyrekcyi Skarbu (c. k. Centralnego Urzędu wymiaru taks i należytości, c. k. Urzędu wyniaru należytości) w . . . . . z dnia . . . . . 19 . . l. . . .“ Pod tym zapiskiem należy wycisnąć pieczęć urzędową.

W celu zamieszczenia zapisku, wymienionego w poprzednim ustępie, należy pismo, którego dotyczy ulga, przedłożyć kierującej władzy skarbowej pierwszej instancyi po udzieleniu ulgi, o ile tego nie uczyniono już przy wniesieniu prośby o ulgę.

§ 6.

Jeżeli odnowienie pisma było już uskutecznione w dniu 17. lipca 1913. który to dzień jest dniem wejścia ustawy w życie (§ 3. ustawy), zastrzeżone jest udzielenie ulgi Ministerstwu skarbu; w przypadkach tych można przyznać ulgę także bez osobnego podania strony.

Ministerstwo skarbu może nadto w tym przypadku, gdyby podania, protokoły, urzędowe wygotowania i dokumenty wskutek zdarzenia żywiołowego w większej ilości zaginęły lub uległy zniszczeniu, wydać zarządzenia, upraszczające lub skrócające postępowanie przy udzielaniu ulgi.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu jego ogłoszenia i winno być stosowane w tych wszystkich wypadkach, w których stosuje się ustawę z dnia 9. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 138.

Zaleski wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 12. października 1913.

Treść: № 218. Patent cesarski, dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Krainy

218.

Patent cesarski z dnia 10. października 1913,

dotyczący rozwiązania sejmu krajowego Krainy.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej Łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm krajowy Księstwa Krainy jest rozwiązany i należy zarządzić nowe wybory do tego sejmu.

Dan w Naszem głównem i rezydencyjnem mieście Wiedniu, dnia 10. października roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr.
Hochenburger wlr.
Forster wlr.
Trnka wlr.
Schuster wlr.
Georgi wlr.
Heinold wlr.
Hussarek wlr.
Długosz wlr.
Zenker wlr.
Engel wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 18. października 1913.

Treść: (№ 219—221.) 219. Rozporządzenie o utworzeniu urzędów pocztowych na koszt interesowanych. — 220. Rozporządzenie o rozpoczęciu się mocy obowiązującej ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków dla przedsiębiorstw żeglugi morskiej i o zgłaszaniu tych przedsiębiorstw. — 221. Rozporządzenie o rozpoczęciu się mocy obowiązującej ubezpieczenia na wypadek choroby dla osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej.

219.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 2. października 1913

o utworzeniu urzędów pocztowych na koszt interesowanych.

Artykuł I.

Utworzenie i prowadzenie urzędów pocztowych na koszt interesowanych określają następujące postanowienia normalne.

Artykuł II.

Postanowienia normalne stosuje się także do istniejących czasowych urzędów pocztowych, nie służących potrzebom ogólnego obrotu, lecz interesom szczególnym.

Artykuł III.

Postanowienia normalne wchodzą w życie z chwilą ich ogłoszenia.

Schuster wlr.

Postanowienia normalne

o utworzeniu i prowadzeniu urzędów pocztowych na koszt interesowanych.

§ 1.

Zarząd pocztowy tworzy w hotelach, fabrykach i innych zakładach, w których utworzenia urzędu pocztowego nie wymagają potrzeby ogólnego obrotu urzędy pocztowe na życzenie i na koszt interesowanych.

§ 2.

Na utworzenie urzędów tego rodzaju zezwala się tylko wtedy, gdy interesowani dają rękojmię co do pokrywania kosztów oraz gdy w ogóle zachodzą warunki trwałego istnienia zdolnego do życia przedsiębiorstwa, którego potrzeby ze względu na obrót pocztowy, a wśród danych okoliczności także ze względu na ruch telegraficzny, usprawiedliwiają zaprowadzenie w tym celu osobnych urządzeń.

§ 3.

Do urządzenia i zewnętrznego wyposażenia urzędu pocztowego tego rodzaju mają zastosowanie w ogólności postanowienia dla klasowych urzędów pocztowych.

Do służby stosuje się ogólne przepisy.

§ 4.

Pod względem zakresu działania rozróżnia się przy zakładaniu urzędów pocztowych nowego rodzaju organa służbowe *a)* w siedzibie poczty, i *b)* w okręgu zewnętrznym istniejącego urzędu pocztowego.

Organom służbowym pod *a)* nadaje się funkcye służbowe nadawczego urzędu pocztowego, zaś organom służbowym pod *b)* funkcye służbowe nadawczego i oddawczego urzędu pocztowego.

Każdy organ służbowy ma urzędować jako urząd publiczny, dostępny dla wszystkich; ograniczenia w tym względzie dopuszczalne są jedynie za zezwoleniem Zarządu pocztowego, jeżeli są potemu szczególne powody.

§ 5.

Czas działalności organu służbowego zależy od potrzeb obrotu i może obejmować cały rok lub pewien jego okres.

Dzienne godziny służbowe ustanawia Zarząd pocztowy w miarę potrzeby.

§ 6.

Połączenie pocztowego organu służbowego oraz służbę doręczeń w nim zaprowadza się według potrzeb ruchu.

§ 7.

Włączenie organu służbowego do ruchu telegraficznego i telefonicznego uskutecznia się przez zgłoszenie stacyi abonamentowej po myśli postanowień regulaminu telefonicznego (Dz. u. p. Nr. 134 z roku 1910, Nr. 54 z roku 1911, względnie Nr. 220 z roku 1912).

Włączenie organu służbowego do przewodu telegraficznego jest niedopuszczalne.

§ 8.

Interesowany jest obowiązany dostarczyć na pomieszczenie urzędu lokalu urzędowego, odpowiednio go urządzić i utrzymywać w dobrym stanie.

Wielkość i urządzenie lokalu urzędowego musi odpowiadać wymaganiom, zależnym od wielkości ruchu.

Zarząd pocztowy nie płaci za to żadnego wynagrodzenia.

§ 9.

Interesowany winien albo sam podjąć się prowadzenia ruchu organu służbowego albo zabezpieczyć pełnienie służby przez inne osoby.

Jeżeli interesowany sam podejmie się prowadzenia ruchu, musi przyswoić sobie znajomość przepisów pocztowych w zakresie, oznaczonym przez domniemany rozmiar czynności organu służbowego, zdać z tego egzamin oraz złożyć przyrzeczenie milkliwości w sprawach urzędowych oraz dochowywania tajemnicy listowej, pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

Przy poruczaniu przez interesowanego prowadzenia ruchu wchodzą w rachubę:

a) zdatne osoby z pośród jego domowników lub z jego przedsiębiorstwa;

b) osoby, które złożyły egzamin na pomocników pocztowych; i

c) pensyonowani urzędnicy pocztowi wszelkiego rodzaju.

Do osób wymienionych pod *a*, stosują się postanowienia ustępu drugiego.

W razie gdy interesowany porucza prowadzenie ruchu innym osobom, winien naprzód donieść o tem dyrekcyi poczt i telegrafów.

Osoby, używane do pełnienia służby, nie pozostają w żadnym stosunku służbowym do Rządu państwa. Są one jednak obowiązane stosować się do zarządzeń władzy pocztowej oraz wydelegowanych przez nią funkcyonaryuszy. Nadto przysługuje władzy pocztowej prawo zabronienia używania nadal osoby takiej do pełnienia służby.

Zarząd pocztowy nie płaci wynagrodzenia za prowadzenie ruchu.

§ 10.

Interesowany ma obowiązek utrzymywać połączenie organu służbowego z siecią pocztową według zarządzeń, określających ruch. Za koszta odpowiada on w całości i stale.

W tych przypadkach, w których włącza się organ służbowy w istniejące już połączenia dla ruchu, określa się od czasu do czasu, czy i w jakiej mierze interesowany ma się przyczyniać do kosztów utrzymania tych połączeń.

§ 11.

W organach służbowych z oddawczą służbą pocztową winien interesowany postarać się o pełnienie służby doręczeń.

Doręczanie w obrębie koła interesowanych należących do przedsiębiorstwa, dla którego utworzono pocztowy organ służbowy, ma się odbywać na koszt interesowanego. W przypadkach, w których organ służbowy uskutecznia doręczenia pocztowe także w miejscowościach, częściach składowych miejscowości i w odległych miejscach, położonych poza obrębem koła interesowanych, dla których przeznaczony jest organ służbowy, przyznaje Zarząd pocztowy interesowanemu pewną zapłatę.

Zapłata ta nie może jednakowoż przewyższać tej kwoty, jaka przypada za to świadczenie według postanowień normalnych o czynnościach sług przy urzędach pocztowych klasy III.

Osoby, używane do doręczeń, obowiązane są do przestrzegania tajemnicy listowej, pocztowej i telegraficznej, a posiadacz lub jego zastępca winien przed ich użyciem wyraźnie zwrócić im uwagę na ten obowiązek. Władzy pocztowej przysługuje prawo zabronienia dalszego używania osób tego rodzaju do służby przy doręczeniach.

§ 12.

Interesowany odpowiada za szkodę, spowodowaną zarządowi w wykonywaniu służby w urzędzie

pocztowym przez siebie lub swój personal, i ma złożyć kaucyę w kwocie 300 K.

§ 13.

Przybory i środki pomocnicze, potrzebne do pełnienia służby, dostarcza Zarząd pocztowy bez policzenia interesowanemu kosztów.

§ 14.

Interesowany winien wnieść wolną od stempla prośbę o utworzenie urzędu pocztowego do właściwej dyrekcyi poczt i telegrafów. Do podania tego należy dołączyć oświadczenie co do przyjęcia zobowiązań, ciążących na interesowanym.

§ 15.

Z interesowanym jako posiadaczem organu służbowego zawiera się umowę.

§ 16.

Zarząd pocztowy może każdego czasu ze względów służbowych zarządzić administracyę urzędu pocztowego na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza.

Również można zarządzić każdego czasu zwinięcie urzędu pocztowego.

Posiadacz musi natomiast w razie, jeżeli chce się wycofać z przyjętych na siebie zobowiązań, zachować sześciomiesięczny czasokres wypowiedzenia.

§ 17.

Jeżeli ruch pocztowy, obliczony za cały rok, równa się zakresowi czynności urzędu pocztowego klasy I., to Zarząd pocztowy zastrzega sobie prawo objęcia przez siebie służby ruchu.

§ 18.

Do zakładania urzędów pocztowych na wystawach, podczas obchodów uroczystych i tym podobnych należy w regule stosować analogicznie powyższe zasady.

W tych przypadkach jednak, w których rozchodzi się o wystawy w większym rozmiarze lub trwające czas dłuższy, zastrzega się unormowanie tego w drodze osobnych układów.

§ 19.

Zezwolenie na utworzenie urzędu pocztowego na zasadzie powyższych postanowień zastrzega się Ministerstwu handlu.

220.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu z dnia 17. października 1913

o rozpoczęciu się mocy obowiązującej ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków dla przedsiębiorstw żeglugi morskiej i o zgłaszaniu tych przedsiębiorstw.

Na zasadzie art. XXII., ustęp 3., i IX., ustęp 3., ustawy z dnia 11. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 25, dotyczącej rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego, zarządza się co następuje:

§ 1.

Moc obowiązująca ubezpieczenia przedsiębiorstw, obowiązanych do ubezpieczenia po myśli art. I. ustawy z dnia 11. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 25, z wyjątkiem przedsiębiorstw rybołowstwa morskiego, rozpoczyna się w dniu 1. stycznia 1914.

§ 2.

Istniejące już przedsiębiorstwa winni zgłosić przedsiębiorcy aż do dnia 1. grudnia 1913 do Zakładu ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków w Tryeście.

Na te doniesienia, jakoteż na doniesienia o nowoutworzonych przedsiębiorstwach, które winno się uskuteczniać w ciągu 14 dni, należy używać formularzy, ułożonych przez wspomniany Zakład. Doniesienie uskutecznia się w podwójnem wygotowaniu i należy je wnieść do Zakładu ubezpieczenia za pośrednictwem władzy rejestrowej, właściwej według przystani ojczystej statku (statków), względnie odnośnie do innych przedsiębiorstw według siedziby przedsiębiorstwa.

Co do przedsiębiorstw państwowych i krajowych skierowuje doniesienie o przedsiębiorstwie przełożona władza służbowa do c. k. Władzy morskiej w Tryeście.

Formularzy na doniesienia można dostać w Zakładzie ubezpieczenia i u władz rejestrowych.

Wnoszenie doniesień, zawierających nieprawdziwe szczegóły faktyczne, oraz zaniechanie wniesienia doniesień lub wnoszenie ich zapóźno ulega karze po myśli §§ 51. i 52. ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1. z roku 1888.

§ 3.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Heinold wlr. **Schuster** wlr.

221.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu z dnia 17. października 1913

o rozpoczęciu się mocy obowiązującej ubezpieczenia na wypadek choroby dla osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej.

Na zasadzie art. XVII., ustęp 3., ustawy z dnia 11. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 24, dotyczącej rozszerzenia ubezpieczenia na wypadek choroby na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego oraz pieczy na wypadek choroby nad osobami, zatrudnionemi zarobkowo w tych przedsiębiorstwach, zarządza się, że moc obowiązująca ubezpieczenia, określonego w art. 1. tej ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia na wypadek choroby osób, zatrudnionych w rybołowstwie morskiem, rozpoczyna się w dniu 1. stycznia 1914.

Heinold wlr. **Schuster** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXX. — Wydana i rozesłana dnia 31. października 1913.

Treść: (№ 222—226.) 222. Rozporządzenie, dotyczące przerachowywania egipskich lirów (egipskich funtów) przy wymiarze i uiszczaniu należytości stemplowych i bezpośrednich oraz podatku od obrotu papierów wartościowych. — 223. Obwieszczenie, dotyczące zwinięcia Ekspozytury w Schärding am Thurm Urzędu celnego głównego w Schärding. — 224. Obwieszczenie, dotyczące przekształcenia posterunku zapowiadawczego w Weissbach na ekspozyturę celną. — 225. Obwieszczenie, dotyczące przedłużenia ustanowionego w koncesyi czasokresu do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania. — 226. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia nowych Starostw w Czechach z siedzibą urzędową w Kralupach i Loket.

222.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 8. października 1913,

dotyczące przerachowywania egipskich lirów (egipskich funtów) przy wymiarze i uiszczaniu należytości stemplowych i bezpośrednich oraz podatku od obrotu papierów wartościowych.

Dodatkowo do rozporządzenia z dnia 10. grudnia 1901, Dz. u. p. Nr. 208, dotyczącego przerachowywania pieniędzy zagranicznych i tutejszokrajowych monet handlowych przy wymiarze i uiszczaniu należytości stemplowych i bezpośrednich oraz podatku od obrotu papierów wartościowych, uzupełnia się § 1. tegoż rozporządzenia w ten sposób, że egipski lir (egipski funt) należy przy przerachowywaniu na walutę koronową uważać za odpowiadający kwocie 24 K 40 h.

Zaleski wlr.

223.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 21. października 1913,

dotyczące zwinięcia Ekspozytury w Schärding am Thurm Urzędu celnego głównego w Schärding.

Ekspozyturę w Schärding am Thurm Urzędu celnego głównego w Schärding, wyposażoną w upoważnienia urzędu celnego pobocznego II. klasy, zwinięto z dniem 30. września b. r.

Engel wlr.

224.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 21. października 1913,

dotyczące przekształcenia posterunku zapowiadawczego w Weissbach na ekspozyturę celną.

Posterunek zapowiadawczy w Weissbach Urzędu celnego pobocznego I. klasy w Jauernig, przekształcono na ekspozyturę wspomnianego Urzędu celnego pobocznego, wyposażoną w upoważnienia urzędu celnego pobocznego II. klasy.

Engel wlr.

225.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 21. października 1913,

dotyczące przedłużenia ustanowionego w koncesyi czasokresu do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia przedłużono ponownie do dnia 24. września 1914 przedłużony już obwieszczeniem Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 4. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 19, do dnia 24. września 1913 czasokres do ukończenia budowy i oddania dla ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki od promenady Arcyksięcia Henryka w Gries koło Bozen do pensyonatu Germania.

Forster wlr.

226.

Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. października 1913,

dotyczące utworzenia nowych Starostw w Czechach z siedzibą urzędową w Kralupach i Loket.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 18. października 1913, zmieniając częściowo administracyjny podział Królestwa Czech, ogłoszony rozporządzeniem Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 10. lipca 1868, Dz. u. p. Nr. 101, najłaskawiej zezwolić na utworzenie Starostw w Kralupach i Loket.

Okrąg urzędowy Starostwa w Kralupach ma obejmować wydzielić się mające z powiatu politycznego Slany powiaty sądowe Kralupy i Welwary, zaś okrąg urzędowy Starostwa w Loket powiat sądowy Loket, który ma być wydzielony z powiatu politycznego Falknów.

Starostwo w Kralupach ma rozpocząć swoją działalność urzędową z dniem 15. listopada 1913, zaś Starostwo w Loket z dniem 2. grudnia 1913.

Heinold wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXI. — Wydana i rozesłana dnia 8. listopada 1913.

Treść: (№ 227—230.) 227. Obwieszczenie, dotyczące uchylenia mocy obowiązującej niektórych postanowień obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 1. lipca 1911, dotyczącego zmiany dokumentu koncesyjnego z dnia 28. listopada 1908 dla kolei lokalnej ze Slanego do Kaczic z powodu zaprowadzenia ruchu osobowego na tej kolei lokalnej. — 228. Rozporządzenie o zmianie taryfy należytości znawców sądowych lekarzy w postępowaniu karnem. — 229. Rozporządzenie, którem uzupełnia się, względnie się zmienia załącznik postanowień wykonawczych do § 16. ustawy z dnia 22. maja 1905, dotyczącej podwód wojskowych w czasie pokoju. — 230. Rozporządzenie, dotyczące udzielania wypowiadalnych, oprocentowanych zaliczek i krótkoterminowych pożyczek zjednoczeniom budowlanym ogólnie użytecznym po myśli ustawy z dnia 1. września 1913, którą zmieniono ustawę z dnia 28. grudnia 1911, dotyczącą popierania przez państwo pieczy nad mieszkaniami.

227.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 26. października 1913,

dotyczące uchylenia mocy obowiązującej niektórych postanowień obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 1. lipca 1911, Dz. u. p. Nr. 130, dotyczącego zmiany dokumentu koncesyjnego z dnia 28. listopada 1908, Dz. u. p. Nr. 246, dla kolei lokalnej ze Slanego do Kaczic z powodu zaprowadzenia ruchu osobowego na tej kolei lokalnej.

Ponieważ kolej lokalna ze Slanego do Kaczic, przeznaczona według obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 1. lipca 1911, Dz. u. p. Nr. 130, dla publicznego ruchu osobowego i towarowego, ma w przyszłości także służyć jedynie dla publicznego ruchu towarowego, uchyla się na zasadzie Najwyższego upoważnienia moc obowiązującą postanowień ustępów 1. do 5. tudzież 10. i 11. wyżej wymienionego obwieszczenia. Postanowienia innych ustępów obwieszczenia pozostają jednak w mocy. Nadto postanawia się, że w ustępie 1. postanowień § 5. dokumentu koncesyjnego dla wspomnianej kolei lokalnej z dnia 28. listopada 1908, Dz. u. p. Nr. 246, nabierającego wskutek tego znowu mocy obowiązującej, odpaść mają słowa: „tudzież pod względem innych stosunków z administracyą wojskową“.

Forster wlr.

228.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 27. października 1913

o zmianie taryfy należytości znawców sądowych lekarzy w postępowaniu karnem.

Pozycya *A* 17. taryfy należytości znawców sądowych lekarzy w postępowaniu karnem, wprowadzonej rozporządzeniem z dnia 20. marca 1901, Dz. u. p. Nr. 34, ma opiewać:

17. Wynagrodzenia dzienne i koszta podróży:

a) z reguły według IX. klasy rangi;

b) docentów prywatnych na tutejszokrajowych uniwersytetach, kierowników i prymaryuszów publicznych szpitali i lekarzy, którzy otrzymali

stopień akademicki już przed czternastu laty, według VIII. klasy rangi;

c) lekarzy, pozostających w służbie państwowej, według ich klasy rangi, jeżeli według punktu *a* lub *b* nie należy im się wyższa należytość.

Hochenburger wlr.

229.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 29. października 1913,

którem uzupełnia się, względnie się zmienia załącznik postanowień wykonawczych do § 16. ustawy z dnia 22. maja 1905, Dz. u. p. Nr. 86, dotyczącej podwód wojskowych w czasie pokoju.

Na zasadzie punktu 3. nowych postanowień wykonawczych do § 16. ustawy z dnia 22. maja 1905, Dz. u. p. Nr. 86, dotyczącej podwód wojskowych w czasie pokoju, wydanych rozporządzeniem Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych, skarbu, rolnictwa i handlu z dnia 22. maja 1911, Dz. u. p. Nr. 95, zmienia się niniejszem, względnie się uzupełnia załącznik („Postanowienia o używaniu podwód jednozaprzężnych"), dołączony do tych postanowień wykonawczych, w sposób następujący:

Kraj koronny	a)		b)		c)	
	Podwody jednozaprzężne są					
	bezwarunkowo		warunkowo		w kraju nieużywane a tem samem niedopuszczalne	
	używane w kraju i dopuszczalne					
	powiat polityczny	przestrzeń	powiat polityczny	przestrzeń	powiat polityczny	przestrzeń
1	2	3	4	5	6	7
Karyntya, Gorycya i Gradyska	wszystkie, wyjąwszy ad *c)*	co do przewozu rzeczy wszystkie, wyjąwszy przestrzenie, wykazane pod *c)*, I; co do przewozu osób wszystkie, wyjąwszy przestrzenie, wykazane pod I i II	—	—	Celowiec, w rejonie gminy miejskiej Celowiec	I. Co do wszelkiego przewozu: Raibl—Predil—Flitscherklause—Flitsch i napowrót; II. co do przewozu osób: Tarvis—Raibl—Seebach—Talsperre i z powrotem.

Georgi wlr.

230.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu z dnia 30. października 1913,

dotyczące udzielania wypowiadalnych, oprocentowanych zaliczek i krótkoterminowych pożyczek zjednoczeniom budowlanym ogólnie użytecznym po myśli ustawy z dnia 1. września 1913, Dz. u. p. Nr. 197, którą zmieniono ustawę z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244, dotyczącą popierania przez państwo pieczy nad mieszkaniami.

A. Udzielanie wypowiadalnych oprocentowanych zaliczek.

Artykuł 1.

Warunki udzielenia tego rodzaju zaliczek.

Zjednoczeniu budowlanemu ogólnie użytecznemu (§ 4. ustawy z dnia 22. grudnia 1910. Dz. u. p. Nr. 242 — oznaczonej w dalszym ciągu jako „ustawa o funduszu pieczy nad mieszkaniami“) można w celu uzupełnienia jego własnych środków do wysokości, wymaganej w statucie Państwowego funduszu pieczy nad mieszkaniami dla mieszkań małych, Dz. u. p. Nr. 28 z dnia 9. lutego 1912 (oznaczonym w dalszym ciągu jako st. f. m.), artykuł 16. *B*, udzielić zaliczki stosownie do postanowień § 2. ustawy, jednak tylko wyjątkowo i pod następującymi warunkami:

1. Jeżeli właściwa polityczna władza powiatowa potwierdzi, że w odnośnej miejscowości istnieje brak mieszkań;

2. jeżeli zjednoczenie budowlane ogólnie użyteczne udowodni w sposób wiarogodny, iż jest zniewolone celem zaradzenia panującemu w odnośnej miejscowości brakowi mieszkań wystawić na rzecz swych członków budowę, a na rozpoczęcie tejże nie wystarczają własne środki zjednoczenia;

3. jeżeli zjednoczeniu budowlanemu ogólnie użytecznemu została przyrzeczona na podstawie dokumentów, przedłożonych stosownie do artykułu 15., l. 3., 4., 5., 11., 12. st. f. m., pomoc kredytowa pośrednia lub bezpośrednia według § 4. ustawy o funduszu pieczy nad mieszkaniami;

4. jeżeli statuty, ilość członków oraz wysokość podpisanych przez nich udziałów a w danym razie inne dokumenty majątkowe dają gwarancyę, że zjednoczenie budowlane ogólnie użyteczne będzie rozporządzało w zupełności najpóźniej w ciągu sześciu lat, licząc od chwili udzielenia zaliczki, wskutek dalszych wpłat członków całym potrzebnym majątkiem własnym (artykuł 16. *B* st. f. m.). Nadto musi z ogólnej sytuacyi zjednoczenia budowlanego ogólnie użytecznego w stosunku do jego projektu budowlanego wynikać bezsprzecznie, że powodzenie przedsiębiorstwa nie ulega wątpliwości;

5. jeżeli odnośne zjednoczenie rozporządza celem wykonania projektu budowlanego własnym majątkiem, wynoszącym conajmniej 5 procent ogólnych kosztów, i użyje majątku tego na budowę.

Prośby o udzielenie zaliczki takiej rozstrzyga według swobodnego ocenienia Ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu.

Artykuł 2.

Wysokość zaliczki.

Wysokość zaliczki jest zależna od stosunku, jaki zachodzi w czasie rozpoczęcia budowy między istniejącym majątkiem własnym zjednoczenia budowlanego ogólnie użytecznego a majątkiem, wymaganym według st. f. m.

Zaliczka nie może wynosić więcej jak pięć dziesiątych wymaganego majątku własnego.

Na każdą zaliczkę należy wygotować skrypt dłużny; podpisy członków zjednoczenia budowlanego, umieszczone na tym skrypcie dłużnym, muszą być sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione.

Artykuł 3.

Oprocentowanie i umorzenie.

Od zaliczek tych należy pobierać cztery procent.

Co do spłaty, która musi nastąpić najpóźniej w ciągu sześciu lat, mają zastosowanie szczególne układy z zjednoczeniem budowlanem. Odsetki i raty amortyzacyjne należy płacić co miesiąc z dołu najpóźniej w ciągu 14. dni w kasie, oznaczonej w skrypcie dłużnym. Obowiązek opłacania odsetek oraz obowiązek umorzenia zaczyna się z pierwszym dniem miesiąca, następującego po wypłacie waluty. Jeżeli wpłata miesięczna nie zostanie uiszczona do dziesiątego dnia miesiąca włącznie, winna kasa zawiadomić o tem bezpośrednio Ministerstwo robót publicznych.

Artykuł 4.

Wypowiedzenie zaliczki.

Obie strony mogą wypowiadać zaliczki na pół roku. Ministerstwo robót publicznych nie wypowie

jednak w przeciągu okresu umorzenia, określonego w artykule 3., z reguły tak długo, dopóki zjednoczenie budowlane uiszcza regularnie raty miesięczne. Zarządowi funduszu przysługa prawo zażądania bez wypowiedzenia zwrotu udzielonej zaliczki, względnie reszty zaliczki w całości lub w części:

1. w przypadkach, oznaczonych w artykule 24. st. f. m.;

2. jeżeli zjednoczenie budowlane zalega z dwiema ratami miesięcznemi mimo poprzedniego upomnienia.

Artykuł 5.

Odsetki zwłoki.

Jeżeliby zjednoczenie budowlane nie spełniło swych zobowiązań co do zapłaty albo nie dopełniło ich w całości najpóźniej w ciągu 14. dni po zapadłości, wówczas ma obowiązek uiszczenia pięcioprocentowych odsetek zwłoki, względnie odsetek od odsetek od niezapłaconej na czas kwoty, począwszy od dnia zapadłości do dnia zapłaty, a to niezależnie od skutków opieszałości w płaceniu, przewidzianych w artykule 4.

B. Udzielanie pożyczek krótkoterminowych.

Artykuł 6.

Warunki udzielenia tego rodzaju pożyczek.

Zjednoczeniu budowlanemu ogólnie użytecznemu (§ 4. ustawy o funduszu pieczy nad mieszkaniami) można w celu stawiania mieszkań małych po myśli st. f. m. udzielić krótkoterminowej pożyczki po myśli postanowień § 2. ustawy, jednak tylko wyjątkowo i pod następującymi warunkami:

1. Jeżeli zjednoczenie budowlane

a) po udzieleniu przyrzeczenia przez dających pożyczkę na pierwszą i drugą hipotekę po myśli artykułu 15., punkt 5., st. f. m., i po udzieleniu przyrzeczenia co do poręki przez Państwowy fundusz pieczy nad mieszkaniami dla mieszkań małych po myśli § 4., lit. *a*, ustawy o funduszu pieczy nad mieszkaniami i artykułu 12. st. f. m. zaczęło już budować dom, a wskutek niedotrzymania tych przyrzeczeń co do pożyczki, bez zawinienia zjednoczenia budowlanego, ukończenie budowy domu staje się wątpliwem, albo

b) budowy jeszcze nie rozpoczęło, rozpoczęcie jej jednak staje się koniecznem wskutek stałego napływu ludności (na przykład z powodu założenia większego zakładu fabrycznego) oraz wskutek spowodowanego przez to braku mieszkań małych, a zjednoczeniu budowlanemu nie udało się obecnie uzyskać potrzebnej pożyczki, mimo dających się wykazać usiłowań;

2. jeżeli zwrot udzielić się mającej pożyczki krótkoterminowej w przeciągu terminu, określonego w artykule 8., zapewniony jest na podstawie oświadczeń co do udzielenia stanowczej hipoteki, uczynionych bez zastrzeżeń ze strony wiarogodnych czynników, dających pożyczkę.

Prośby o udzielenie pożyczki tego rodzaju rozstrzyga według swobodnego uznania Ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu.

Artykuł 7.

Wysokość pożyczki.

Kwota krótkoterminowej pożyczki funduszowej nie może z reguły przewyższać kwoty pożyczki, za którą po myśli postanowień st. f. m. może obejmować poręke Państwowy fundusz pieczy nad mieszkaniami dla mieszkań małych (aż do 40 procent ogólnych kosztów budowy). Wyjątkowo można w razie zaistnienia całkiem szczególnych stosunków oraz w razie wykazania nagłej potrzeby zaradzenia brakowi mieszkań zezwolić na udzielenie krótkoterminowej pożyczki także w wyższej kwocie, nie można jednak nigdy przekroczyć wysokości pożyczki, określonej w artykule 11. st. f. m.

Artykuł 8.

Zabezpieczenie, oprocentowanie i zwrot pożyczki.

Pożyczkę należy zabezpieczyć hipotecznie.

Stopę odsetek od pożyczki oznacza Zarząd funduszu; musi ona jednak być przynajmniej o jedną czwartą procentu wyższą od stopy odsetek od tej pożyczki, którą się zamierza zaciągnąć jako stałą hipotekę (artykuł 6., liczba 2.). Odsetki należy płacić kwartalnie z góry najpóźniej w ciągu 14. dni w kasie, oznaczonej w skrypcie dłużnym. Obowiązek płacenia odsetek rozpoczyna się z dniem wypłacenia waluty.

Pożyczkę należy zwrócić najpóźniej po upływie roku, licząc od dnia wypłacenia waluty, w kasie, oznaczonej w skrypcie dłużnym; w razie wypłacania pożyczki ratami oznacza Zarząd funduszu rozpoczęcie się tego terminu.

Artykuł 9.

Wypowiedzenie pożyczki.

Obie strony mogą wypowiedzieć pożyczkę na kwartal także przed upływem terminu, przewidzianego w artykule 8. Ministerstwo robót publicznych nie wypowie jednak w ciągu terminu, przewidzianego w artykule 8., z reguły tak długo, dopóki zjednoczenie budowlane regularnie płaci odsetki. Zarządowi funduszu przysługa w przypadkach, określonych w artykue 24. st. f. m., prawo zażądania bez wypowiedzenia zwrotu pożyczki w całości lub w części.

Artykuł 10.

Odsetki zwłoki.

Jeżeliby zjednoczenie budowlane nie spełniło swych zobowiązań albo nie dopełniło ich w całości najpóźniej w ciągu 14. dni po zapadłości, wówczas ma obowiązek uiszczenia odsetek zwłoki, względnie odsetek od odsetek od niezapłaconej na czas kwoty, któreto odsetki mają przewyższać o pół procent stopę odsetkową pożyczki (artykuł 8., ustęp 2.), a to niezależnie od skutku opieszałości w płaceniu, przewidzianego w artykule 9.

Artykuł 11.

Dalsze warunki pożyczki.

Zresztą należy do udzielania krótkoterminowych pożyczek stosować analogicznie postanowienia st. f. m.

Artykuł 12.

Początek mocy obowiązującej.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu z dnia 9. lutego 1912, Dz. u. p. Nr. 29, dotyczące udzielania wypowiadalnych oprocentowanych zaliczek zjednoczeniom budowlanym ogólnie użytecznym po myśli ustawy z dnia 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 244, dotyczącej popierania przez państwo pieczy nad mieszkaniami.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXII. — Wydana i rozesłana dnia 12. listopada 1913.

Treść: (№ 231 i 232.) Rozporządzenie, którem wydaje się nowy przepis, dotyczący uzyskiwania kwalifikacyi do nauczania gimnastyki w szkołach średnich (wraz z liceami żeńskiemi), seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, oraz tymczasowe przepisy co do szczególnego egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szermierki, nauczycieli pływania i kierowników zabaw w tych zakładach naukowych. — 232. Obwieszczenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień koncesyi na elektryczną kolej lokalną z Badenu do Vöslau.

231.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświaty z dnia 30. października 1913,

którem wydaje się nowy przepis, dotyczący uzyskiwania kwalifikacyi do nauczania gimnastyki w szkołach średnich (wraz z liceami żeńskiemi), seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, oraz tymczasowe przepisy co do szczególnego egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szermierki, nauczycieli pływania i kierowników zabaw w tych zakładach naukowych.

Uznaję za stosowne, znosząc rozporządzenie ministeryalne z dnia 10. września 1870, l. 9167 (Dz. u. p. Nr. 116, Dz. rozp. min. Nr. 132), wydać nowy przepis, dotyczący uzyskiwania kwalifikacyi do nauczania gimnastyki w szkołach średnich (wraz z liceami żeńskiemi), seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich *(A)*, oraz tymczasowe przepisy co do szczególnego egzaminu kwalifikacyjnego na nauczycieli szermierki, nauczycieli pływania i kierowników zabaw w tych zakładach naukowych *(B)*, a to następującej treści:

A.

Przepis egzaminacyjny

dla nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich, w seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich.

Artykuł I.

Postanowienia ogólne:

Do uzyskania kwalifikacyi do nauczania gimnastyki w szkołach średnich, t. j. w gimnazyach wszelkiego rodzaju, szkołach realnych i liceach żeńskich, tudzież w seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich potrzeba:

a) aprobaty przy egzaminie na nauczyciela gimnastyki przed ustanowioną w tym celu komisyą egzaminacyjną (artykuł II).

b) wprowadzenia w praktykę nauczycielską w jednym z wymienionych zakładów naukowych (artykuł XIV. i XV.).

A. Egzamin na nauczyciela gimnastyki.

Artykuł II.

Komisye egzaminacyjne.

1. Kwalifikacyę kandydatów i kandydatek na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich, seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich bada się na podstawie egzaminu, dla którego Minister wyznań i oświaty ustanawia komisye egzaminacyjne w miastach, posiadających uniwersytet.

Komisye te nazywają się: C. k. komisye egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich.

2. Minister wyznań i oświaty mianuje członkami komisyi egzaminacyjnych uzdatnionych fachowców w zakresie nauk, mających znaczenie dla wyćwiczenia ciała, z pośród profesorów szkół najwyższych i pedagogów. Każdy członek komisyi egzaminacyjnej otrzymuje swój mandat na przeciąg trzech lat i może być po upływie tego czasu na nowo mianowany. Komisya egzaminacyjna składa się z dyrektora, z jego zastępcy i z potrzebnej ilości egzaminatorów fachowych.

3. Dyrektorem komisyi egzaminacyjnej mianuje Minister wyznań i oświaty jednego z członków komisyi egzaminacyjnej. Dyrektor może poruczyć swe zastępstwo jednemu z członków komisyi.

Dyrektor względnie jego zastępca ma sobie poruczone przewodnictwo przy egzaminach i prowadzenie czynności.

4. Komisye egzaminacyjne podlegają bezpośrednio Ministerstwu wyznań i oświaty.

5. Dyrektor komisyi egzaminacyjnej ma prowadzić całą korespondencyę i utrzymywać akta w prawidłowym porządku.

6. Aktami komisyi egzaminacyjnej są *a)* akta ogólne, zawierające reskrypta Ministerstwa wyznań i oświaty; *b)* akta osobiste.

7. Z końcem każdego roku studyów należy przesłać Ministerstwu wyznań i oświaty sprawozdanie z czynności i wykaz kandydatów, aprobowanych i reprobowanych w ciągu roku studyów.

Artykuł III.

Warunki dopuszczenia do egzaminu.

1. Kandydat winien w tym celu, aby być dopuszczonym do egzaminu, wnieść swoją prośbę do dyrekcyi tej komisyi egzaminacyjnej, przed którą zamierza składać egzamin.

2. Do prośby, w której należy także wymienić język wykładowy, w którym kandydat chce udzielać nauki, winien tenże dołączyć:

a) opis przebiegu życia, w którym przytoczyć należy tok ogólnego kształcenia się oraz zakres studyów zawodowych, tudzież w szczególności wszystkie te dziedziny działalności, skierowanej ku wyćwiczeniu ciała, którym kandydat szczególnie się poświęcał;

b) metrykę chrztu lub urodzin na dowód, że w odnośnym roku kalendarzowym ukończył lub jeszcze ukończy przynajmniej 22. rok życia i że nie przekroczył jeszcze 30. roku życia;

c) świadectwo lekarza urzędowego, stwierdzające, że jest zupełnie zdrów i pod względem cielesnym uzdatniony do zawodu nauczyciela gimnastyki;

d) świadectwo dojrzałości z szkoły średniej (gimnazyów wszelkiego rodzaju, szkół realnych, liceów żeńskich) lub z seminaryum nauczycielskiego męskiego względnie żeńskiego;

e) potwierdzenie, że kandydat przynajmniej przez dwa lata (cztery półrocza) uczęszczał prawidłowo na wykłady i ćwiczenia na kursie dla kształcenia nauczycieli gimnastyki, zaprowadzonym na jednym z uniwersytetów;

f) potwierdzenie co do uczęszczania na co najmniej czterogodzinny wykład z dziedziny filozofii (w szczególności psychologii) i z dziedziny pedagogiki (ogólnej nauki o wychowaniu i nauczaniu) na jednym z uniwersytetów oraz wystawione w tym celu z pomyślnym wynikiem świadectwo kolokwialne z wykładów pedagogiki.

Co do kandydatów na nauczycieli w szkołach średnich, którzy po myśli artykułu IX., 1., ustęp ostatni, przepisu egzaminacyjnego z dnia 15. czerwca 1911, Dz. u. p. Nr. 117, łączą gimnastykę z jednym z głównych przedmiotów naukowych albo też chcą złożyć egzamin nauczycielski z pewnej grupy przedmiotów naukowych a zdali już wstępny egzamin filozoficzno-pedagogiczny, wystarczy, jeżeli przedłożą odnośne poświadczenie;

g) świadectwo z pomyślnym wynikiem z kolokwium z hygieny szkolnej (pedagogiki hygienicznej), w tym celu wystawione;

h) potwierdzenie, że kandydat uczęszczał z pomyślnym wynikiem na kurs pływania, urządzony w łączności z kursem dla kształcenia nauczycieli gimnastyki;

i) ewentualnie poprzednie reprobujące świadectwa komisyi egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich;

k) przy dopuszczaniu do egzaminu kandydatów, uczęszczających jeszcze na uniwersytet lub do innej szkoły najwyższej albo na kurs dla kształcenia nauczycieli gimnastyki, stawia się za warunek, aby zachowanie się kandydata podczas studyów było prawidłowe; kandydaci, którzy już dawniej jak przed rokiem opuścili szkołę najwyższą względnie kurs dla kształcenia nauczycieli gimnastyki, winni dołączyć wiarogodne i dostateczne dowody — o ile możności świadectwo władzy publicznej — co do swego zachowania się od tego czasu.

3. Jeżeli nie można przedłożyć któregokolwiek z dokumentów, wymienionych pod 2., albo jeżeli komisya egzaminacyjna znajdzie w nim jakąś usterkę, winna ona zwrócić się do Ministerstwa wyznań i oświaty o decyzyę w sprawie dopuszczenia do egzaminu, dołączając równocześnie do tego zapytania swoją opinię.

4. Kandydaci zagraniczni, którzy muszą uczynić zadość wszystkim przepisanym wymaganiom, mogą być dopuszczeni do egzaminu na nauczycieli gimnastyki na wniosek komisyi egzaminacyjnej tylko za pozwoleniem Ministerstwa wyznań i oświaty.

Artykuł IV.

Rodzaj kwalifikacyi nauczycielskiej.

Wymagania przy egzaminie na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich są co do części teoretycznej egzaminu równe pod względem istotnym dla wszystkich kandydatów, zaś co do części praktycznej inne dla kandydatów a inne dla kandydatek (artykuł VI., 2 *a*, *b*).

Kandydatom udziela się aprobaty na nauczycieli gimnastyki (razem z szermierką i pływaniem) w szkołach średnich męskich, seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, kandydatkom zaś udziela się aprobaty na nauczycielki gimnastyki (razem z pływaniem) w żeńskich szkołach średnich (liceach żeńskich) i seminaryach nauczycielskich żeńskich.

Artykuł V.

Podział i przedmioty egzaminu.

1. Egzamin dzieli się na egzamin teoretyczny i praktyczny.

Egzamin teoretyczny obejmuje prace klauzurowe i egzamina ustne.

2. Egzamin teoretyczny obejmuje następujące przedmioty:

a) zarys anatomii i fizyologii człowieka;

b) wychowanie ciała: dyetetykę i hygienę ćwiczeń cielesnych w rozmaitych okresach życia;

c) udzielanie pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach;

d) historyę i literaturę gimnastyki, umiejętności szermierki i innych ćwiczeń ciała;

e) teoryę i systematykę gimnastyki; zakładanie i urządzanie sal gimnastycznych, placów sportowych i placów zabaw; naukę o przyrządach;

f) metodykę nauki gimnastyki, szermierki i pływania.

3. Egzamin praktyczny ma wypróbować nabyte przez kandydata wyćwiczenie:

a) w gimnastyce (razem z ćwiczeniami ludowemi i ćwiczeniami w lekkiej atletyce oraz zabawami dla młodzieży);

b) w szermierce;

c) w udzielaniu pierwszej pomocy.

4. Każdy kandydat winien oprócz tych egzaminów złożyć przed komisyą egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich egzamin z języka wykładowego po myśli artykułu VIII., ustęp 1. i 2., przepisu egzaminacyjnego z dnia 15. czerwca 1911, Dz. u. p. Nr. 117. Do tego egzaminu dopuszcza się go jednak tylko na zasadzie poświadczenia co do odbytego z pomyślnym wynikiem egzaminu z gimnastyki, wystawionego przez przewodniczącego komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki. Przewodniczący komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w szkołach średnich zawiadamia pisemnie o wyniku egzaminu z języka wykładowego przewodniczącego komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki.

5. Kandydata można uwolnić od egzaminu z języka wykładowego, jeżeli odbył studya, przepisane dla szkół średnich (studya w seminaryum nauczycielskiem), w zakładach z tym samym językiem wykładowym, albo też jeżeli może w inny sposób wykazać uzdolnienie do nauczania w obranym języku, a ani prace klauzurowe ani przebieg egzaminów ustnych nie budzą wątpliwości co do zupełnego władania przez niego językiem wykładowym.

Artykuł VI.

Wymagania z poszczególnych przedmiotów egzaminu.

1. Przy egzaminie teoretycznym winien kandydat wykazać wiadomości z poszczególnych przedmiotów w następującym zakresie:

a) Zarys anatomii i fizyologii człowieka, a mianowicie:

α) z zarysu anatomii: Znajomość szkieletu jako podstawy narządu ruchu, połączeń kości w ogólności a stawów w szczególności. Znajomość systemu mięśni, położenia i sposobu pracy mięśni w ciele i ich oddziaływania wzajemnego (ugrupowania ich jako źródła ruchu tułowia i kończyn). Znajomość narządów oddychania, narządów trawienia, systemu naczyń krwionośnych i systemu nerwowego. Znajomość narządu moczowo-płciowego.

β) z zarysu fizyologii: Obznajomienie się z zarysem psychologii odżywiania się; znajomość obiegu krwi; zaznajomienie się z sposobem działania mięśni i systemu nerwowego; znajomość wpływu systemu nerwowego na działalność najważniejszych organów, w szczególności organów ruchowych i okrężnych; znajomość wpływu pracy mięśni na działalność innych systemów organów i narządów, w szczególności na oddychanie, krążenie i wymianę materyi; obznajomienie się ze zmianami ciała w rozmaitych okresach wzrostu oraz z prawidłami wzrostu rozmaitych grup organów (wpływem dojrzałości).

b) Wychowanie cielesne: Dyetetyka i hygiena ćwiczeń cielesnych w rozmaitych okresach wieku. Zaznajomienie się z zastosowywaniem osobnej nauki o ruchu. Obznajomienie się z oddziaływaniem szczególnych ćwiczeń na poszczególne narządy i funkcye. Znajomość nauki o postawie i jej rozwoju oraz najczęstszych błędów w postawie. Znajomość związku postawy z oddychaniem i krążeniem oraz wpływu ćwiczeń cielesnych na postawę. Gimnastyka postawy, gimnastyka przy oddychaniu (ortopedyczna gimnastyka szkolna). Dokładniejsze poznanie skutków przemęczenia oraz nadużywania ćwiczeń gimnastycznych i sportowych z szczególnem uwzględnieniem wieku, płci i indywidualności. (Całkowite lub częściowe uwolnienie od gimnastyki).

c) Udzielanie pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach. Znajomość nieszczęśliwych wypadków, jakie mogą się wydarzyć podczas gimnastyki, zabaw młodzieży oraz przy uprawianiu rozmaitych sportów. Zaznajomienie się z środkami zapobiegawczymi. Znajomość ogólnych zasad i szczególnych zabiegów przy „Udzielaniu pierwszej pomocy“ w razie uszkodzenia ciała, tudzież znajomość zachowania się w tych wypadkach.

d) Historya i literatura gimnastyki, szermierki i innych ćwiczeń cielesnych. Znajomość poglądowa historyi ćwiczeń cielesnych w ogólności, dokładniejsze zaznajomienie się z gimnastyką w starożytności, z historyą gimnastyki, lekkiej atletyki, zabaw, nowożytnej szermierki, pływania i wycieczek uczniów. Obznajomienie się z najważniejszemi dziełami literackiemi z dziedziny ćwiczeń cielesnych a zwłaszcza gimnastyki szkolnej.

e) Teorya i systematyka gimnastyki; zakładanie i urządzanie sal gimnastycznych itd. Poglądowa i porównawcza znajomość rozmaitych systemów gimnastyki, w szczególności systemu Jahna-Eiselena i Spiessa-Maula, gimnastyki szwedzkiej i nowych systemów rytmicznych i estetycznych. Znajomość najważniejszych systemów gimnastyki pokojowej. Pewna znajomość podziału ćwiczeń gimnastycznych. Znajomość wyrażeń gimnastycznych. Znajomość zasad odpowiedniego urządzania i zaopatrywania sal gimnastycznych, placów dla gimnastyki na wolnem powietrzu, pływalni, sal do szermierki, placów sportowych, placów zabaw i ślizgawek. Dokładne zaznajomienie się z przyrządami gimnastycznymi i urządzeniami.

f) Metodyka nauki gimnastyki, szermierki i pływania. Pewne opanowanie ogólnych zasad metodyki gimnastyki szkolnej (wraz z zabawami młodzieży), nauki szermierki i pływania. Znajomość obowiązujących planów naukowych dla gimnastyki w tych zakładach naukowych, dla których udziela się kandydatowi aprobaty (artykuł IV.). Ułożenie rozkładu godziny gimnastyki w sali gimnastycznej i na placu dla gimnastyki na wolnem powietrzu. Szczegółowa metodyka poszczególnych rodzajów ćwiczeń a także i zabaw. Zaznajomienie się z właściwościami ćwiczeń gimnastycznych i metodyką gimnastyki dla rozmaitego wieku, a to co do kandydatów z uwzględnieniem obu płci, zaś co do kandydatek tylko z uwzględnieniem ich płci.

2. Przy egzaminie praktycznym winien kandydat uczynić zadość następującym wymaganiom:

a) Gimnastyka: należyte wykonywanie wszelkich ćwiczeń porządkowych, wolnych, ćwiczeń przyrządami ręcznymi, ćwiczeń na przyrządach oraz połączeń ćwiczeń w dobrej postawie, przepisanych planem nauki w szkołach średnich (a to co do kandydatów planem dla szkół średnich męskich i żeńskich, co do kandydatek zaś planem dla szkół średnich żeńskich). Dobre wyniki przy przepisanych w wspomnianych planach naukowych ćwiczeniach ludowych (lekkoatletycznych) wraz z opanowaniem szczególnej techniki ćwiczeń. Sprawność w rozwijaniu metodycznem, w zarządzaniu i prowadzeniu tych ćwiczeń. Pewność przy udzielaniu pomocy podczas ćwiczeń na przyrządach.

Sprawność w zarządzaniu i kierownictwie zabaw młodzieży, wymienionych w tych planach naukowych względnie w odnoszących się do nich wskazówkach, oraz odpowiednia własna sprawność przy tych zabawach.

b) Szermierka (tylko dla kandydatów). Należyta wprawa w szermierce na floret y i szable (sposobem szermierki, praktykowanym w c. i k. Zakładzie dla nauczycieli szermierki i gimnastyki w Wiener-Neustadt). Wprawa w udzielaniu nauki.

c) Udzielanie pierwszej pomocy. Zaznajomienie się z odpowiedniem umieszczaniem i przewozem zranionych lub dotkniętych niemocą (omdlenie, udar słoneczny itd.), z zakładaniem pierwszych także improwizowanych opatrunków przy uszkodzeniach ciała. Zaznajomienie się z potrzebnymi materyałami, które należy mieć w zapasie dla niesienia pierwszej pomocy (skrzynka z opatrunkami). Sztuczne oddychanie.

Artykuł VII.

Wypracowania klauzurowe.

1. Jeżeli kandydat dopełnił wszystkich warunków, potrzebnych do dopuszczenia go do egzaminu, otrzymuje od dyrektora komisyi egzaminacyjnej pi-

semne zawiadomienie o dniu i godzinie, przeznaczonej na wypracowania klauzurowe.

2. Każdy kandydat winien dostarczyć dwa wypracowania klauzurowe, a to jedno z któregoś z przedmiotów, określonych w artykule V., pod 2., *a* i *b*, zaś drugie z jednego z przedmiotów, oznaczonych tamże pod 2., *d* do *f*.

3. Czas pracy, przeznaczony na każde wypracowanie klauzurowe, wynosi trzy godziny. Oba wypracowania można wygotować w jednym dniu. Sześciogodzinny czas pracy przedziela się wówczas przerwą na obiad.

4. Przy ocenie wypracowań klauzurowych należy przedewszystkiem baczyć na odpowiedni tok myśli i jasność przedstawienia, z powodu zaś ograniczonego czasu, którym kandydat rozporządza, nie należy zbyt wielkiej wagi przykładać do gładkości stylu.

5. Egzaminatorowie z odnośnego przedmiotu winni zaopatrzyć wypracowania klauzurowe po przejrzeniu swoją opinią, do której należy dołączyć stanowcze orzeczenie, czy wypracowanie nadaje się „bardzo dobrze“ „dobrze“ lub w sposób „dostateczny“ do odbywania egzaminu w dalszym ciągu.

6. Jeżeli wypracowania klauzurowe wykazały już dostatecznie, że kandydat nie odpowiada potrzebnym wymaganiom, winna komisya egzaminacyjna wykluczyć go od dalszego zdawania egzaminu zapomocą zwykłego oznajmienia, a tylko na jego wyraźne żądanie zapomocą wydania pisemnego poświadczenia, oraz wyznaczyć czas, kiedy może być dopuszczony do powtórzenia egzaminu. Jeżeli tylko jedno wypracowanie klauzurowe uznano za niedostateczne, winna komisya egzaminacyjna orzec, czy kandydat ma powtórnie wygotować oba wypracowania klauzurowe, czy tylko jedno.

Komisya egzaminacyjna może zezwolić także na drugie powtórzenie wypracowań klauzurowych.

7. Kandydatów, którzy przy wypracowaniach klauzurowych okazali odpowiednie wyniki, należy ustnie lub pisemnie wezwać do dalszego składania egzaminu (do ustnego egzaminu).

8. Jeżeli kandydat nie stawi się do ustnego egzaminu zaraz po egzaminie klauzurowym, komisya egzaminacyjna ma prawo orzec ze względu na zachodzące okoliczności o tem, czy kandydat w następnym terminie egzaminacyjnym ma być uwolniony od wypracowań klauzurowych.

Jeżeli kandydat nie złoży egzaminu ustnego z jednego lub z kilku przedmiotów, komisya egzaminacyjna ma orzec, czy wypracowania klauzurowe, względnie które z nich swą ważność zatrzymują.

9. Kandydata, który przy wypracowaniach klauzurowych posługiwał się niedopuszczalnymi środkami pomocniczymi lub używał niedozwolonej pomocy, ma komisya egzaminacyjna oddalić aż do następnego terminu w razie pierwszego powtórzenia się takiego wypadku na cały rok, w razie zaś ponownego powtórzenia się na zawsze.

Artykuł VIII.

Egzamin ustny.

1. Przy każdym egzaminie ustnym winien być obecny oprócz egzaminatora z odnośnego przedmiotu dyrektor komisyi egzaminacyjnej lub jego zastępca a oprócz nich przynajmniej jeden członek komisyi egzaminacyjnej. Dyrektorowi komisyi egzaminacyjnej lub jego zastępcy przysługa prawo odbywania w tym samym czasie egzaminu ustnego z jednego przedmiotu z dwoma kandydatami.

Z egzaminu ustnego należy spisać protokół i to osobno co do każdego z egzaminowanych.

2. Egzamin ustny trwa dla grupy przedmiotów, określonych w artykule V. 2. pod *a* do *c*, względnie dla grupy przedmiotów, określonych pod *d* do *f*, najwyżej jedną godzinę dla każdego kandydata.

3. O stopniach (bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie) z poszczególnych przedmiotów egzaminu rozstrzyga komisya egzaminacyjna większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący. Wbrew wnioskowi egzaminatora z odnośnego przedmiotu, aby kandydata odpalić, nie można przyznać z tego przedmiotu stopnia dostatecznego.

4. Kandydatów, którzy zdali egzamin ustny z wszystkich przedmiotów, zawiadamia się o tem ustnie lub pisemnie i wzywa się zarazem do egzaminu praktycznego.

5. Jeżeli kandydat nie zdał egzaminu ustnego z jednego lub kilku przedmiotów, winna go komisya egzaminacyjna wykluczyć od dalszego składania egzaminu zapomocą zwykłego oznajmienia, a tylko na wyraźne jego żądanie zapomocą pisemnego poświadczenia oraz winna równocześnie wyznaczyć czas, kiedy może egzamin powtórzyć.

Komisya egzaminacyjna może także zezwolić na drugie powtórzenie ustnego egzaminu.

Każde powtórzenie egzaminu ustnego ma obejmować tylko te przedmioty ustnego egzaminu, w których kandydat nie uczynił zadość wymaganiom.

Artykuł IX.

Egzamin praktyczny.

1. Przy wypróbowaniu praktycznej sprawności należy o ile możności podzielić kandydatów na zastępy co najmniej po 6, aby uniknąć przemęczenia się ich i przesilenia. Szermierkę można odbywać z kandydatami w pojedynkę lub parami. Przy zabawach należy złączyć ewentualnie wszystkich kandydatów.

2. Egzamin praktyczny jednego zastępu z gimnastyki nie powinien w całości zabierać więcej czasu jak trzy godziny, egzamin zaś jednego zastępu z szermierki winien trwać najwyżej półtorej godziny. Przy egzaminach z szermierki w pojedynkę przypadnie na jednego kandydata 15 do 20 minut.

3. Przy praktycznym egzaminie z gimnastyki winien kandydat wykonać na pokaz jedno ćwiczenie porządkowe, trzy ćwiczenia wolne lub z przyrządami ręcznymi (połączenia ćwiczeń) i po dwa ćwiczenia (połączenia ćwiczeń) na trzech przyrządach, oznaczonych przez komisyę egzaminacyjną, względnie także wykonać je stopniowo w sposób gimnastyczno-metodyczny i kazać je wykonać swemu zastępowi, a nadto wykazać sprawność w trzech ćwiczeniach ludowych, również wybranych przez komisyę egzaminacyjną. Wolno jednakowoż egzaminatorowi z odnośnego przedmiotu zwiększyć za zezwoleniem przewodniczącego ilość wymaganych ćwiczeń, jeżeli uważa to za potrzebne dla skwalifikowania kandydata.

Zręczność kandydata w zarządzaniu zabaw młodzieży i kierowaniu niemi należy wypróbować w ten sposób, że poszczególnym kandydatom po kolei poleca się wyjaśnić i zarządzić kilka zabaw (gonitw, zabaw w piłkę i na boisku) oraz niemi pokierować.

Przy egzaminie z szermierki winien każdy kandydat wykazać swoją sprawność przez odbycie przynajmniej jednej lekcyi władania jedną bronią oraz jednego starcia inną bronią. Komisyi egzaminacyjnej wolno również zapomocą kilku pytań przekonać się o ogólnem teoretycznem wyszkoleniu kandydata w szermierce.

Praktyczna próba sprawności kandydata w zakładaniu opatrunków i w innych zabiegach ręcznych, mających ważne znaczenie przy udzielaniu pierwszej pomocy, odbywa się bezpośrednio tuż po egzaminie ustnym z tego przedmiotu i sprawność tę należy też ocenić w związku z tym egzaminem.

5. Co do obecności członków komisyi i spisywania protokołu jakoteż co do oceny okazanych wyników obowiązują te same przepisy co dla egzaminów ustnych (artykuł VIII., 1. i 3.)

6. Komisyom egzaminacyjnym wolno odbywać egzamina ustne i praktyczne publicznie o tyle, że dozwala się wstępu uczęszczającym na kurs dla kształcenia nauczycieli gimnastyki za imienną kartą wstępu, o którą należy prosić przewodniczącego.

7. Krajowi inspektorowie szkolni w siedzibie urzędowej komisyi egzaminacyjnej, którym powierzono zwierzchni nadzór dydaktyczny nad szkołami średniemi i seminaryami nauczycielskiemi oraz zawodowi inspektorowie nauki gimnastyki w tym kraju koronnym, w którym urzęduje komisya egzaminacyjna, mają prawo być obecni przy ustnych i praktycznych egzaminach w tym celu, aby poznawać przybywające do szkół średnich i seminaryów nauczycielskich siły nauczycielskie dla nauki gimnastyki. Dyrektor komisyi egzaminacyjnej winien tedy zawiadomić odnośnych radców szkolnych krajowych o odbywaniu egzaminów.

8. Egzamin ustny i egzamin praktyczny wolno składać w dwóch osobnych terminach. Ważność egzaminu ustnego gaśnie jednak, jeżeli kandydat w przeciągu następnych dwóch lat, licząc od dnia aprobaty przy ustnym egzaminie, nie stawi się do egzaminu praktycznego albo nie usprawiedliwi w sposób wiarogodny swego niejawienia się.

Artykuł X.

Orzeczenie, czy kandydat zdał egzamin.

1. Po ukończeniu wszystkich działów egzaminu, a mianowicie bezpośrednio po oznaczeniu stopni z poszczególnych działów egzaminu praktycznego, rozstrzyga komisya egzaminacyjna, czy kandydat zdał egzamin, czy nie. Orzeczenie dołącza się w razie potrzeby z motywami do protokołu, spisanego przy ustnym i praktycznym egzaminie.

Wynik egzaminu należy natychmiast oznajmić kandydatowi.

2. Jeżeli wyniki, osiągnięte przez kandydata w jednym przedmiocie egzaminu praktycznego, nie są wystarczające, natenczas winna komisya egzaminacyjna reprobować go i zarazem oznaczyć, kiedy wolno mu się zgłosić do powtórzenia praktycznego egzaminu. Powtórzenie egzaminu praktycznego winno się ograniczać do tego przedmiotu (gimnastyka lub szermierka), w którym kandydat nie uczynił zadość wymaganiom.

3. Komisya egzaminacyjna może tylko dwa razy zezwolić kandydatowi na powtórzenie egzaminu praktycznego.

4. Gdy kandydat, który ma składać egzamin z języka wykładowego (artykuł V., 4.), nie uczyni zadość wymaganiom przy tym egzaminie, nie można tak długo orzec jego aprobaty, dopóki nie uzupełni braków przy ponownym egzaminie, którego termin oznaczy według swego uznania komisya egzaminacyjna dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich. Na razie można kandydatowi wystawić jedynie poświadczenie, że znajduje się w trakcie zdawania egzaminu.

5. O każdej reprobacie kandydata należy zawiadomić wszystkie inne tutejszokrajowe komisye egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki.

6. Każde powtórzenie części egzaminu ma się odbywać przed tą samą komisyą egzaminacyjną, która orzekła reprobatę. Jedynie w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może Ministerstwo wyznań i oświaty pozwolić kandydatowi na powtórzenie przed inną komisyą egzaminacyjną po upływie czasu, na który go reprobowano.

Artykuł XI.

Treść świadectwa z egzaminu.

1. Świadectwo z egzaminu, które podpisuje dyrektor komisyi egzaminacyjnej oraz egzaminatorowie, zawiera:

a) całkowity rodowód kandydata: imię i nazwisko, miejsce, dzień i rok urodzenia, wyznanie, stan zdrowia według urzędowego świadectwa lekarskiego, szkołę średnią (seminaryum nauczycielskie), kurs dla nauczycieli gimnastyki, dowód uczęszczania na wykłady z filozofii i pedagogiki i wynik kolokwium z pedagogiki (dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów naukowych, którzy zdali już wstępny egzamin z filozofii i pedagogiki, wynik tego egzaminu wstępnego), wynik uczęszczania na kurs pływania oraz kolokwium z hygieny szkolnej;

b) przytoczenie tematów wypracowań klauzurowych tudzież przedmiotów egzaminu, które obejmował egzamin ustny i praktyczny, wraz z ogólną oceną (bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, niedostatecznie), wydaną co do wyników poszczególnych aktów egzaminu, co do kandydatów zaś, którzy zdali egzamin z języka wykładowego, także ocenę wyników, osiągniętych przy tym egzaminie. Można jeszcze osobno zaznaczyć osiągnięte w poszczególnych przedmiotach szczególnie dobre wyniki lub sprawność;

c) na końcu ogólną ocenę komisyi egzaminacyjnej, czy kandydat został czy też nie został aprobowany, a jeśli tak, z jakim językiem wykładowym.

2. Ponieważ ocena osiągniętych przez kandydata wyników jest uwidoczniona w tekście świadectwa, należy na końcu orzec aprobatę wprost bez dalszego dodatku, nie ograniczając jej zatem żadnym warunkiem lub zastrzeżeniem, ani też nie stopniując jej żadnem charakteryzującem ją określeniem.

Świadectwo otrzymuje datę dnia aprobaty (artykuł X., 1).

Artykuł XII.

Znaczenie świadectwa.

1. Świadectwo ze zdanego całkowicie egzaminu na nauczyciela gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich uprawnia kandydata na razie do wstąpienia na praktykę próbną (artykuł XV. i XVI.) w jednym z zakładów, dla których orzeczono jego kwalifikacyę, i upoważnia go do uzyskania potem (po odbyciu praktyki próbnej) posady nauczyciela gimnastyki w szkole średniej lub seminaryum nauczycielskiem (kandydatów do uzyskania posady w męskich szkołach średnich, seminaryach nauczycielskich męskich i żeńskich, kandydatki zaś do uzyskania posady w żeńskich szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich żeńskich).

2. Świadectwo z egzaminu uprawnia kandydatów, którzy uczynią zadość wszelkim warunkom, ustanowionym w artykule III. i IV. przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, do wniesienia po myśli artykułu IX., 2., ustęp ostatni, wspomnianego przepisu egzaminacyjnego prośby do jednej z c. k. naukowych komisyi egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich o dopuszczenie do egzaminu nauczycielskiego dla szkół średnich z jednego z głównych przedmiotów naukowych, mianowicie z historyi naturalnej lub z chemii albo z jednego z języków żyjących (wyjąwszy język wykładowy).

3. Ważność świadectwa z egzaminu jako warunku do uzyskania stałej posady w publicznej służbie szkolnej gaśnie, zarówno wówczas, gdy kandydat w przeciągu najbliższych pięciu lat nie wstąpi na praktykę próbną względnie do służby szkolnej, jak też wtedy, gdy jego działalność nauczycielska w jednej z szkół publicznych dozna przerwy, trwającej ponad pięć lat.

Ważność świadectwa może być znowu przywrócona na podstawie dowodu, że kandydat w tym czasie poświęcał się działalności literackiej lub dydaktycznej w dziedzinie gimnastyki. Dowodu takiego należy dostarczyć komisyi egzaminacyjnej, która, o ile uzna go za dostateczny, orzeknie dalszą ważność wydanego przez nią dawniej świadectwa, dodając do niego odpowiednią uwagę. W razie braku lub niedostateczności tego dowodu należy egzamin ponowić wobec tej samej lub innej komisyi egzaminacyjnej, przyczem można kandydata uwolnić od wypracowań klauzurowych, nigdy jednak od egzaminu ustnego lub praktycznego. Praktyki próbnej nie trzeba ponawiać.

4. Duplikaty świadectw kwalifikacyi nauczycielskiej wolno wydawać tylko za zezwoleniem Ministerstwa wyznań i oświaty.

Artykuł XIII.

Taksy egzaminacyjne.

1. Każdy kandydat, zgłaszający się do egzaminu, winien przy dopuszczeniu go do egzaminu uiścić 50 K jako taksę egzaminacyjną.

Przy każdorazowem powtórzeniu części egzaminu należy złożyć dalszą taksę w kwocie 30 K.

2. Kandydaci, składający egzamin z języka wykładowego, mają oprócz tego uiścić za to komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich taksę w kwocie 20 K, którą należy ponownie płacić przy każdem powtórzeniu tego egzaminu.

3. Za wygotowanie duplikatów świadectw kwalifikacyi nauczycielskiej należy uiścić taksę w kwocie 12 K.

4. Ustanowienie szczególnych warunków rozdziału pobranych taks między dyrektora, względnie jego zastępcę i poszczególnych egzaminatorów stosownie do poniesionego przez nich trudu pozostawia się samym komisyom egzaminacyjnym.

B. Wprowadzenie w praktykę nauczycielską.

Artykuł XIV.

Całoroczna praktyka próbna.

Kandydaci na nauczycieli, aprobowani dla gimnastyki w połączeniu z jednym z głównych przedmiotów naukowych, winni po uzyskaniu całkowitej aprobaty po myśli artykułów XXX. i XXXI. przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich odbyć rozszerzony lub prosty rok próbny. Przytem obowiązuje zasada, że kandydata takiego należy celem wprowadzenia go przydzielić także nauczycielowi gimnastyki i że połowa jego hospitacyi przypaść ma ewentualnie na godziny gimnastyki, zabawy młodzieży i inne ćwiczenia cielesne, tudzież, że w drugiem półroczu winien on pod nadzorem udzielać samodzielnie nauki tak jakiegoś przedmiotu naukowego jak i gimnastyki w tej samej klasie lub w dwóch różnych klasach.

Co do kandydatów tego rodzaju obowiązują również postanowienia artykułów XXXII. i XXXIII. przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.

Artykuł XV.

Półroczna praktyka próbna.

1. Kandydaci, którzy chcą uzyskać posadę nauczyciela gimnastyki w szkole średniej lub seminaryum nauczycielskiem, mają odbyć tylko półroczną praktykę próbną.

Ta półroczna praktyka próbna winna z reguły rozpoczynać się w pierwszych tygodniach półrocza i trwać pełnych pięć miesięcy. Kandydaci winni ją odbywać w męskiej szkole średniej lub w seminaryum nauczycielskiem męskiem, względnie żeńskiem, kandydatki zaś w żeńskiej szkole średniej lub w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem.

3. Kandydatowi wolno wybrać sobie kraj koronny dla tej praktyki próbnej, zakład naukowy zaś wyznacza krajowa władza szkolna odnośnego kraju koronnego. Władza ta winna przytem uwzględniać przedewszystkiem pedagogiczny cel praktyki próbnej — praktyczne wykształcenie kandydata; potrzeby poszczególnych zakładów naukowych i słuszne życzenia kandydata mogą być uwzględnione tylko w drugim rzędzie.

4. Kandydata poddaje się pod szczególne kierownictwo zawodowe nauczyciela fachowego (nauczyciela gimnastyki), wyznaczonego do tego na wniosek dyrekcyi odnośnego zakładu naukowego przez krajową władzę szkolną. Jednemu nauczycielowi fachowemu (nauczycielowi gimnastyki) nie można w tym samym czasie przydzielać więcej niż dwóch kandydatów.

5. W pierwszych tygodniach praktyki próbnej obecny jest kandydat w charakterze hospitanta przy nauce gimnastyki, udzielanej przez kierującego nim fachowego nauczyciela, oraz przy pozostających ewentualnie pod kierownictwem tegoż nauczyciela zabawach młodzieży i innych ćwiczeniach ciała, następnie bierze sam w poszczególnych godzinach nauki względnie zabaw udział w kierowaniu nauką, względnie w kierowaniu zabawami pod nadzorem nauczyciela fachowego, któremu jest przydzielony, i to w możliwie jak największej ilości klas i oddziałów zabaw. Jak z jednej strony winien on jest przytem słuchać wskazówek nauczyciela fachowego, tak z drugiej strony winien ten ostatni z swojej strony na godzinach nauki i zabaw unikać wszystkiego, coby mogło uwłaczać powadze kandydata wśród uczniów.

6. Nasuwające się objawy życia szkolnego, materyał, przerabiany w godzinach gimnastyki i na placu zabaw jakoteż przeznaczony na czas najbliższy, metodyczne traktowanie przedmiotu z uwzględnieniem wieku, rozdział całego materyału naukowego, zastosowany do planu nauki i do przeznaczonego na nią czasu, utrzymywanie w dobrym stanie przyrządów gimnastycznych i służących do zabaw, przepisy porządku szkolnego i karność szkolną, hygienę szkolną i uprawianie rozmaitych ćwiczeń cielesnych, zasługujące ewentualnie na uwagę rozprawy gimnastyczno-pedagogiczne, zarys organizacyi gimnazyów i szkół realnych, względnie statut organizacyjny liceów żeńskich lub seminaryów nauczycielskich męskich i żeńskich, zwłaszcza zaś plany nauki gimnastyki w rozmaitych kategoryach szkół, dla których opiewa aprobata kandydata, i należące do nich instrukcye, wskazówki do sprawowania urzędu nauczycielskiego, inne ważne normalia oraz inne należące tu sprawy omawia treściwie poza godzinami szkolnemi podczas całej praktyki próbnej nauczyciel fachowy (nauczyciel gimnastyki) bądź przy sposobności, bądź regularniej — raz na tydzień — z kandydatem, któremu też sprawy te dostarczają według okoliczności przedmiotu do wypracowań pisemnych.

Dyrektor powinien na podstawie jak najczęstszych spostrzeżeń własnych poznać szczegóły instruowania kandydata i sprawdzać systematyczność postępowania.

7. Po upływie pewnego czasu, w danym wypadku już zaraz po pierwszych dwóch miesiącach, ma dyrektor prawo, starannie przestrzegając interesu zakładu, poruczyć kandydatowi, o ile posiadł potrzebne ku temu warunki, samodzielne udzielanie nauki gimnastyki w pewnej klasie i samodzielne

kierowanie zabawami pewnej klasy lub oddziału zabaw, w ten atoli sposób, że kandydat udziela nauki względnie kieruje zabawami pod kierunkiem i w obecności wprowadzającego nauczyciela fachowego (nauczyciela gimnastyki, kierownika zabaw); wszelako winien każdy kandydat kilkakrotnie w ciągu praktyki próbnej mieć (według uznania wprowadzającego nauczyciela fachowego) sposobność do udzielania przez pewien czas nauki gimnastyki samodzielnie w nieobecności nauczyciela fachowego, chociaż pod jego kontrolą, i do kierowania również zupełnie samodzielnie zabawami młodzieży.

Hospitowanie przez kandydata lekcyi wprowadzającego nauczyciela fachowego należy prowadzić dalej aż do końca czasu próby. Należy go także skłonić do możliwie częstego hospitowania u innych odnośnych nauczycieli zakładu oraz w innych zakładach naukowych. Winni też kandydaci pozatem brać udział w zajęciach praktycznych, w szczególności w wycieczkach, wędrówkach, a także w inwigilacyi na korytarzach itd.

Ilość godzin gimnastyki i zabaw, które kandydat ma hospitować albo też w których ma udzielać nauki i kierować zabawami w ciągu tygodnia, nie powinna w zasadzie być niższa niż 14 a wyższa niż 20 na tydzień.

Jeżeli w ciągu czasu próby dla kandydata potrzeba zastąpić profesora fachowego (nauczyciela gimnastyki), można każdego kandydata, niewątpliwie się do tego nadającego, użyć także do samodzielnego udzielania nauki w jednej lub kilku klasach. Ale i w tym wypadku nauczyciel fachowy, a jeżeli takiego już niema, dyrektor powinien wspierać go radami i wskazówkami. I w ogóle całe grono nauczycielskie winno sobie mieć za obowiązek względem szkoły i względem nowego towarzysza w zawodzie, by koleżeńskiem wobec niego postępowaniem ułatwić mu i wzmocnić jego stanowisko w zakładzie.

8. Pozatem kandydat obowiązany jest na równi z każdym zajmującym posadę nauczycielem stosować się do postanowień ogólnych ustaw szkolnych i szczególnych przepisów szkolnych dla swego zakładu jakoteż do zarządzeń dyrektora; zwłaszcza winien regularnie uczęszczać na konferencye nauczycielskie, na których, o ile udziela samodzielnie nauki lub samodzielnie kieruje zabawami, ma prawo i obowiązek głosowania nad postępami i zachowaniem się uczniów przy nauce gimnastyki podczas jego godzin, względnie przy zabawach. W wszystkich innych wypadkach kandydat ma na konferencyi tylko głos doradczy.

9. Jeżeli należy się obawiać, że popełniane przez kandydata błędy dydaktyczne lub pedagogiczne albo też w ogóle jego postępowanie mogłyby mieć szkodliwe następstwa dla zakładu naukowego, w którym jest zatrudniony, dyrektor ma prawo w wypadkach nie cierpiących zwłoki położyć natychmiast kres działalności tego kandydata w swoim zakładzie. Winien w tej mierze wysłuchać opinii grona nauczycielskiego a następnie postanowić według własnego przekonania i z usunięcia kandydata bezzwłocznie zdać sprawę przełożonej władzy szkolnej krajowej, dołączając protokół z opinii grona nauczycielskiego. Stosownie do rodzaju przyczyn, które spowodowały usunięcie kandydata, władza ta albo wyszle go z odpowiedniemi wskazówkami do innego zakładu naukowego celem kontynuowania praktyki próbnej albo w razie potrzeby przedłoży Ministerstwu wyznań i oświaty wniosek w sprawie wydalenia go z zawodu nauczycielskiego.

10. Po upływie pięciu miesięcy próbnych dyrektor wyda na podstawie szczegółowej narady, odbytej z wprowadzającym nauczycielem fachowym (nauczycielem gimnastyki), podpisane przez siebie i wprowadzającego nauczyciela fachowego świadectwo, które podaje dokładny rodowód kandydata (imię i nazwisko, miejsce urodzenia i ojczyznę, dzień i rok urodzenia, wyznanie, kwalifikacyę nauczycielską), a następnie określa działalność kandydata, względnie klasę, w której udzielał samodzielnie nauki, oraz ocenia stopień okazanej przez kandydata umiejętności nauczania, kierowania zabawami młodzieży i innemi ćwiczeniami cielesnemi oraz utrzymywania karności, jakoteż jego wiadomości w zakresie ważniejszych normaliów, wyrażając ocenę jednym z stopni „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“. Odpis świadectwa należy dołączyć do sprawozdania rocznego, przedkładanego radzie szkolnej krajowej z czynności zakładu naukowego.

Takie dopiero świadectwo nadaje całkowitą kwalifikacyę do uzyskania posady nauczyciela gimnastyki w szkole średniej lub seminaryum nauczycielskiem.

Półroczną praktykę próbną można powtórzyć bądź w tym samym, bądź w innym zakładzie naukowym; przy tem powtórzeniu jednak należy mieć na oku przedewszystkiem praktyczne zajęcie samodzielnem udzielaniem nauki, samodzielnem kierowaniem zabawami młodzieży i innemi ćwiczeniami cielesnemi.

Artykuł XVI.

Wynagrodzenie za praktykę próbną. Służba suplentów i asystentów jako praktyka próbna.

1. W razie ubóstwa kandydata, odbywającego próbę, można mu udzielić na jego prośbę zasiłku w miarę środków, którymi państwo rozporządza.

2. Odbywanie praktyki próbnej nadaje kandydatowi jedynie w tym przypadku prawo do remuneracyi, jeżeli udziela samoistnie nauki gimnastyki przez więcej jak sześć godzin tygodniowo.

3. Jeżeli zachodzi nieunikniona konieczność użycia do nauki gimnastyki w charakterze suplenta lub asystenta wyjątkowo kandydata, posiadającego całkowity egzamin, przed odbyciem przepisanej praktyki próbnej, należy go wprowadzić w praktykę nauczycielską po myśli reskryptu ministeryalnego z dnia 1. listopada 1893, l. 24871 (Dz. r. m. Nr. 35).

W tym przypadku należy odpowiednio wykonać przepisy dla półrocznej praktyki próbnej w najważniejszych ich punktach, o ile to da się pogodzić ze zmienionem stanowiskiem kandydata na nauczyciela gimnastyki.

Zresztą należy tu analogicznie stosować postanowienia artykułu XXXIII., ustęp 3., przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli w szkołach średnich.

Suplentów i asystentów dla gimnastyki, którzy nie uzyskali jeszcze kwalifikacyi nauczycielskiej dla gimnastyki, należy traktować analogicznie.

Artykuł XVII.

Postanowienia przejściowe.

1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Wolno jednak aż do końca roku akademickiego 1913/14 kandydatom, którzy uczęszczali przynajmniej przez cały rok na kurs dla kształcenia nauczycieli gimnastyki (kurs dla nauczycielek gimnastyki), podawać się o dopuszczenie do egzaminu według przepisu egzaminacyjnego z dnia 10. września 1870, Dz. u. p. Nr. 116.

2. Kandydatów, którzy uczęszczali na dwuletni kurs dla kształcenia nauczycieli gimnastyki (jednoroczny kurs dla nauczycielek gimnastyki) i zdali przed rozpoczęciem się roku akademickiego 1914/15 egzamin z gimnastyki według dopiero co wspomnianego przepisu egzaminacyjnego, można natychmiast dopuścić do egzaminu uzupełniającego bez ponawiania kursu.

3. Ten egzamin uzupełniający ma obejmować następujące przedmioty w zakresie, określonym w artykule VI. (z przestrzeganiem odnośnych przepisów artykułów VIII., IX. i X.):

egzamin teoretyczny (ustny): wychowanie cielesne: dyetetykę i hygienę ćwiczeń cielesnych w rozmaitych okresach wieku; teoryę i systematykę gimnastyki;

egzamin praktyczny: udzielanie pierwszej pomocy; szermierkę; zabawy i ćwiczenia ludowe.

Oprócz tego mają kandydaci przedłożyć jeszcze świadectwo z uczęszczania z pomyślnym wynikiem na kurs pływania albo też poddać się egzaminowi praktycznemu, zastępującemu to świadectwo.

W razie dopuszczenia do tego egzaminu uzupełniającego należy złożyć taksę egzaminacyjną w kwocie 30 K, którą musi się ponownie uiścić przy każdem powtórzeniu egzaminu.

4. Świadectwo z egzaminu uzupełniającego, złożonego z pomyślnym wynikiem, które się wystawia po myśli artykułu XI. niniejszego rozporządzenia, uprawnia kandydata po myśli artykułu IX., 1. ustęp ostatni, przepisu egzaminacyjnego z dnia 15. czerwca 1911, Dz. u. p. Nr. 117, do wniesienia do jednej z komisyi egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich podania o dopuszczenie do egzaminu nauczycielskiego z naukowego przedmiotu głównego, jeżeli kandydat dopełnił wszystkich innych warunków tego dopuszczenia.

5. Aż do rozpoczęcia się roku akademickiego 1914/15 można kandydatów, którzy złożyli egzamin z gimnastyki po myśli przepisu egzaminacyjnego z dnia 10. września 1870, Dz. u. p. Nr. 116, dopuścić także zaraz do egzaminu nauczycielskiego z gimnastyki w połączeniu z naukowym przedmiotem głównym, pod warunkiem, że dopełnili wszystkich innych warunków. Kandydaci ci winni jednak po ich aprobacie z naukowego przedmiotu poddać się jeszcze egzaminowi uzupełniającemu, przepisanemu w punkcie 3. niniejszego artykułu, w celu uzyskania pełnej kwalifikacyi nauczycielskiej dla obranej grupy przedmiotów.

B.

Przepisy tymczasowe

o szczególnym egzaminie kwalifikacyjnym na nauczycieli szermierki, nauczycieli pływania i kierowników zabaw w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich.

1. Komisye egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich mają prawo odbywania także osobnych egzaminów z uzdolnienia w szermierce, w pływaniu i w dziedzinie zabaw młodzieży i ćwiczeń ludowych (lekkoatletycznych) oraz wystawiania świadectw z tych egzaminów.

2. Kandydaci, którzy chcą złożyć jeden z tych egzaminów, mają wnieść podanie o dopuszczenie do dyrekcyi komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki, oznajmiając przytem, w jakim języku wykładowym chcą udzielać nauki. Do prośby należy dołączyć:

a) krótki opis przebiegu życia i urzędowe świadectwo lekarskie po myśli artykułu III., 2, *a* i *c* przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich;

b) indeks (arkusz z testami) uniwersytecki lub akademii technicznej, z którego wynika, że kandydat jest conajmniej na czwartem półroczu swoich studyów akademickich i słuchał już wykładów z filozofii i pedagogiki oraz z hygieny szkolnej, przepisanych dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów naukowych;

c) poświadczenie, że kandydat słuchał na kursie dla kształcenia nauczycieli gimnastyki wykładów o udzielaniu pierwszej pomocy;

d) poświadczenie, że kandydat conajmniej przez dwa lata kursów brał udział w ćwiczeniach w szermierce, względnie w zabawach i ludowych (lekkoatletycznych) ćwiczeniach na kursie dla kształcenia nauczycieli gimnastyki, względnie, że uczęszczał na kurs pływania, urządzony na kursie dla kształcenia nauczycieli gimnastyki.

Kandydatów, którym już udzielono aprobaty na nauczycieli pewnej grupy przedmiotów naukowych w szkołach średnich lub po myśli przepisu egzaminacyjnego z dnia 10. września 1870. Dz. u. p. Nr. 116, dla gimnastyki, można uwolnić od warunków dopuszczenia, wymaganych w punktach *a* do *d*, jeżeli dostarczą dowodu, że już przez dwa lata udzielali z pomyślnym skutkiem nauki szermierki w szkole średniej, względnie kierowali zabawami młodzieży lub ćwiczeniami w pływaniu. To samo odnosi się ze względu na szermierkę i pływanie do tych kandydatów wspomnianych kategoryi, którzy dostarczą dowodu, że conajmniej przez dwa lata pobierali naukę szermierki prywatnie, względnie prywatnie kształcili się w pływaniu.

3. Egzamin dzieli się na egzamin ustny z dyetetyki i hygieny ćwiczeń cielesnych oraz z udzielania pierwszej pomocy i na egzamin praktyczny z szermierki, względnie z pływania lub z dziedziny zabaw młodzieży i ćwiczeń ludowych (lekkoatletycznych), tudzież z udzielania pierwszej pomocy.

Przy egzaminie ustnym z dyetetyki i hygieny ćwiczeń cielesnych będzie kandydat musiał wykazać znajomość znaczenia ćwiczeń cielesnych dla pielęgnowania ciała w ogólności i dla rozwoju młodzieży w rozmaitych okresach życia w szczególności, tudzież znajomość odpowiedniego odżywiania się i ubierania przy uprawianiu zabaw i sportów.

Przy egzaminie praktycznym na kierownika zabaw ma kandydat kilka zabaw, a co najmniej trzy różne zabawy objaśnić, urządzić i niemi pokierować, a nadto wykazać swoją zręczność w trzech różnych ludowych (lekkoatletycznych) ćwiczeniach. Zabawy i ćwiczenia wyznacza komisya egzaminacyjna.

Przy egzaminie praktycznym z pływania ma kandydat wykazać dokładne zaznajomienie się z metodami nauki pływania, własną sprawność i wytrwałość w pływaniu na piersiach i na wznak (pływaniu szkolnem) i dostateczną znajomość reszty rodzajów pływania oraz wniknięcie w ich szczegóły. Również ma okazać, że umie wykonywać prostsze skoki do wody (skoki na nogi i głową na dół) oraz zręczne chwyty, potrzebne przy ratowaniu tonących.

Przy egzaminie z udzielania pierwszej pomocy i z praktycznej szermierki należy żądać tego samego, co od kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich.

4. Każdy kandydat winien składać najpierw egzamin ustny, a dopiero wtedy, gdy osiągnięte przezeń wyniki uznano przy tym egzaminie za dostateczne, egzamin praktyczny.

Tak przy egzaminie ustnym jak i przy egzaminie praktycznym winien być zawsze obecny dyrektor komisyi egzaminacyjnej lub jego zastępca i każdorazowy egzaminator z odnośnego przedmiotu, a prócz tego jeszcze jeden członek komisyi egzaminacyjnej. Po ukończeniu egzaminu ustnego, względnie praktycznego rozstrzyga komisya egzaminacyjna, złożona z uczestniczących w egzaminie członków komisyi egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich, pod przewodnictwem dyrektora lub jego zastępcy, według zasad, określonych w artykule VIII., 3, przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki, czy kandydat złożył egzamin ustny, względnie praktyczny, a w tym ostatnim przypadku czy złożył cały egzamin, czy też go nie złożył.

W razie reprobaty orzeka równocześnie komisya egzaminacyjna, kiedy kandydat może powtórzyć egzamin i do jakich przedmiotów (praktycznie albo też ustnie) egzamin będzie się ograniczał.

5. Taksa egzaminacyjna wynosi 25 K i należy ją ponownie uiszczać przy każdem powtórzeniu.

Co do spisywania protokołu i co do wyników z poszczególnych przedmiotów częściowych egzaminu oraz co do świadectwa i rozdziału taks pomiędzy członków komisyi egzaminacyjnej ma się analogicznie stosować postanowienia przepisu egzaminacyjnego dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich.

W świadectwie należy orzec na końcu, że kandydat jest uzdolniony do udzielania nauki szermierki lub nauki pływania w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich, względnie do kierowania zabawami młodzieży i ćwiczeniami ludowemi (lekkoatletycznemi) w tych zakładach.

6. Świadectwo uprawnia do zatrudnienia kandydata w charakterze nauczyciela szermierki, względnie nauczyciela pływania lub kierownika zabaw w szkole średniej lub w seminaryum nauczycielskiem.

7. Przepis ten wchodzi natychmiast w życie.

8. Do egzaminu z dziedziny zabaw młodzieży i ćwiczeń ludowych oraz do egzaminu z pływania można dopuszczać także kobiety pod warunkiem dopełnienia przez nie wymagań, określonych w punkcie 2. niniejszego przepisu.

Hussarek wlr.

232.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 5. listopada 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień koncesyi na elektryczną kolej lokalną z Badenu do Vöslau.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia zmienia się postanowienia obwieszczenia Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 19. listopada 1898. Dz. u. p. Nr. 209, dotyczącego przeniesienia Najwyższej koncesyi na elektryczną kolej lokalną z Badenu do Vöslau na Spółkę akcyjną wiedeńskich kolei lokalnych i zmiany niektórych postanowień koncesyi na tę kolej lokalną, a to w sposób następujący:

W miejsce postanowień w punkcie I. tego obwieszczenia, które niniejszem pozbawia się mocy obowiązującej, wchodzą w życie począwszy od dnia 1. października 1913 następujące zarządzenia:

„Uzupełniając postanowienia §§ 1. i 3. Najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 29. lipca 1892, Dz. u. p. Nr. 159, postanawia się, że wybudowana jako linia posiłkowa istniejącej kolei lokalnej tak zwana linia okrężna (Ringlinie) w Badenie, która biegnie od placu przed dworcem Kolei południowej w Badenie przez Wilhelmstrasse, Franzensstrasse i Alleegasse do Löwenbrüke, stanowi istotną część składową przedsiębiorstwa, i że należy podczas trwania koncesyi utrzymywać przez cały rok w nieprzerwanym ruchu wszystkie linie kolei lokalnej z Badenu do Vöslau wraz z dawną Badeńską koleją konną, włączoną do tej kolei lokalnej, jakoteż wraz z wspomnianą linią okrężną.“

Forster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXIII. — Wydana i rozesłana dnia 14. listopada 1913.

Treść: № (233 i 234.) 233. Rozporządzenie, dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Suszice w Czechach. — 234. Rozporządzenie, dotyczące ustanowienia przedażni sądowej w Poli.

233.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 7. listopada 1913,

dotyczące zmiany terminów zapłaty podatku domowo-czynszowego w poborczym okręgu podatkowym Suszice w Czechach.

Na zasadzie ustawy z dnia 11. czerwca 1894, Dz. u. p. Nr. 110, rozporządza się, że podatek domowo-czynszowy, który według postanowień dotychczasowych miał być płacony w poborczym okręgu podatkowym Suszice w ratach kwartalnych z góry dnia 1. stycznia, 1. kwietnia, 1. lipca i 1. października, ma być uiszczany na przyszłość w czterech równych ratach, zapadających z góry dnia 1. lutego, 1. maja, 1. sierpnia i 1. listopada każdego roku.

Te same terminy zapłaty obowiązywać mają w myśl § 7. ustawy z dnia 9. lutego 1882, Dz. u. p. Nr. 17, także dla pięcioprocentowego podatku od czystego dochodu z budynków, uwolnionych całkowicie albo częściowo od podatku domowo-czynszowego z tytułu prowadzenia budowy.

Rozporządzenie niniejsze zacznie obowiązywać z dniem 1. stycznia 1914.

Engel wlr.

234.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. listopada 1913,

dotyczące ustanowienia przedażni sądowej w Poli.

Na zasadzie artykułu XLI. ustawy wprowadzającej Ordynacyę egzekucyjną (ustawa z dnia 27. maja 1896, Dz. u. p. Nr. 78), rozporządza się w myśl §§ 274., ust. 2., i 280., ust. 3., Ordynacyi egzekucyjnej, co następuje:

Ustanowienie przedażni sądowej i jej zakres działania.

§ 1.

Do sprzedaży ruchomości fizycznych, sądownie zajętych, znajdujących się na obszarze gminy miasta Poli, ustanawia się publiczny lokal licytacyjny (przedażnię sądową).

Przedażnia Sądowa podlega kierownictwu i nadzorowi c. k. Sądu powiatowego w Poli.

Służbę i tok czynności w przedażni normuje instrukcya, zatwierdzona przez Ministerstwo sprawiedliwości.

§ 2.

Ruchomości fizyczne, sądownie zajęte, znajdujące się na obszarze innych gmin, należących do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Poli, wolno pozbywać w przedażni, jeżeli sprzedaży w przedażni domaga się wierzyciel popierający lub dłużnik.

§ 3.

W przedażni można nadto sprzedawać:

1. ruchomości fizyczne, znajdujące się na obszarze okręgu sądowego Pola, które należą do masy konkursowej, jeżeli postępowanie konkursowe toczy się w sądzie swojskim a sprzedaż ma się odbyć sposobem, przepisanym w postępowaniu egzekucyjnem (§§ 142.. 145. ust. konk.);

2. ruchomości fizyczne, znajdujące się na obszarze okręgu sądowego Pola, których sprzedaż sądowa nastąpić ma po myśli §§ 145. do 148. i 269.. ustęp 2.. cesarskiego patentu z 9. sierpnia 1854, Dz. u. p. Nr. 208. na żądanie lub wskutek zarządzenia sądu spadkowego (opiekuńczego)albo na żądanie komisarza sądowego, któremu sprzedaż poruczono;

3. sądownie zajęte ruchomości fizyczne, nadsyłane c. k. Sądowi powiatowemu w Poli w celu sprzedania przez licytacyę lub z wolnej ręki (§§ 268. i 274. O. e. i §§ 390. i 393. instruk.).

§ 4.

Od przyjęcia i sprzedaży w przedażni sądowej wyłączone są:

a) przedmioty zapalne lub łatwo wybuchające;

b) przedmioty, pochodzące z mieszkań, w których panują lub panowały choroby zakaźne, dopóki mieszkania te nie przejdą przepisanej dezynfekcyi;

c) przedmioty zanieczyszczone lub robactwem obsiadłe, dopóki nie zostaną oczyszczone;

d) przedmioty, do których pomieszczenia, choćby tylko częściowego, lokal przedażni nie wystarcza (np. wielkie składy towarów, większe maszyny itp.);

e) przedmioty, ulegające rychłemu zepsuciu, i z reguły także żywe zwierzęta;

f) przedmioty ze złota i srebra, które oznaczone są naśladowaną albo fałszowaną cechą urzędową albo na których prawdziwa cecha jest nalutowana lub wlutowana albo też które w niewidoczny i nie łatwo oddzielić się dający sposób połączone są z obcemi ciałami, jak żelazo, miedź, ołów, podlejszy lut złotniczy, kit żywiczny itp. z wyjątkiem podkładu, koniecznego do utrzymania kształtu przedmiotu (kontremalia). Nieoczechowanych przedmiotów ze złota i srebra nie można w drodze dobrowolnej licytacyi w przedażni sprzedawać. (Rozporządzenie z dnia 7. października 1908. Dz. rozp. Min. spr. Nr. 12).

Sprzedaż w przedażni sądowej.

§ 5.

Czy sprzedaż ma odbyć się w przedażni sądowej, o tem stanowi sąd egzekucyjny (c. k. Sąd powiatowy w Poli, §§ 272.. ustęp 1.. 274. i 289. O. e.). Z zastrzeżeniem wyjątku, wynikającego z §§ 2. i 3., l. 2.. sprzedaż w przedażni może być zarządzona z urzędu lub na wniosek.

Co do sprzętów domowych i wszelkich takich rzeczy, których wartość jest nader mała w stosunku do kosztów, jakich wymagałoby dostawienie tych przedmiotów do przedażni i ewentualna odstawa z powrotem, można zarządzić sprzedaż w przedażni tylko w takim razie, jeżeli dostawienie i odstawa uskutecznić się dadzą przy sposobności transportu innych przedmiotów — bez kosztów lub kosztem nieznacznym (§ 281. O. e.).

§ 6.

W przedażni odbywa się sprzedaż przez licytacyę. Licytacya odbywać się może według mas egzekucyjnych (konkursowych) lub według grup przedmiotów, tak, że przedmioty tego samego rodzaju, należące do rozmaitych mas, można licytować równocześnie, lecz każdy z osobna. W tym ostatnim przypadku co do każdej masy spisać należy osobny protokół.

Do licytowania pewnych grup przedmiotów tego samego rodzaju można z góry wyznaczyć poszczególne dnie każdego tygodnia lub miesiąca.

§ 7.

Wyznaczając termin licytacyi, można zamiast godziny rozpoczęcia podać przeciąg czasu, w którym licytacya ma się odbyć, na przykład: we czwartek dnia . . . . . między godziną 3. a 6. popołudniu wystawione zostaną na sprzedaż w drodze licytacyi itd.

§ 8.

Przedmioty, za które na licytacyi w przedażni nie ofiarowano kwoty, dorównywającej cenie wywołania, można w przedażni sprzedać z wolnej ręki, jeżeli jest nadzieja, że się uzyska przy takiej sprzedaży cenę wyższą, niż kwota, ofiarowana przy licytacyi (§ 280., ust. 2. i 3. O. e.). Nie stanowi przytem różnicy, czy najwyższa cena, za przedmiot taki przy licytacyi ofiarowana, dosięgła najniższej dopuszczalnej granicy (§ 277. O. e.), czy też jest od niej niższą. W razie sprzedaży z wolnej ręki nie wolno sprzedać rzeczy poniżej połowy wartości szacunkowej; gdy zaś najwyższa cena przy licytacyi ofiarowana przenosi połowę wartości szacunkowej, nie wolno rzeczy sprzedać poniżej tej ceny ofiarowanej.

Zarządzając sprzedaż w przedażni, winien sąd egzekucyjny orzec na wniosek lub z urzędu, czy w danym razie, w myśl pierwszego ustępu, należy przedmioty w przedażni z wolnej ręki sprzedać. Na wniosek można orzeczenie to wydać i później; wniosek taki postawić jednak należy w sądzie egzekucyjnym najpóźniej w przededniu licytacyi.

Zezwalając na sprzedaż z wolnej ręki w przedażni, winien sąd egzekucyjny oznaczyć zawsze także cenę, poniżej której przybicie targu co do tych przedmiotów przy licytacyi nastąpić nie może.

§ 9.

Co do sprzedaży przedmiotów, nadsyłanych w celu sprzedaży z wolnej ręki Sądowi powiatowemu w Poli i w przedażni sprzedawanych (§ 3., l. 3.), obowiązują przepisy § 268. O. e. Przepis § 8., ustęp 1., niniejszego rozporządzenia, dotyczący ceny sprzedaży, nie ma zastosowania do tego rodzaju sprzedaży z wolnej ręki.

§ 10.

Czasokres, wyznaczony na sprzedaż z wolnej ręki w przedażni, wynosi z reguły 14 dni. Sąd powiatowy w Poli może jednak w poszczególnym wypadku czasokres ten przedłużyć lub skrócić, jeżeli rodzaj przedmiotu lub inne rzeczowe powody za tem przemawiają. W okresie tego czasu należy starać się tak często, jak można o sprzedanie przedmiotów przez podaż z wolnej ręki podczas innych licytacyi.

§ 11.

Tak licytacye jak i sprzedaż z wolnej ręki odbywają się w przedażni tylko w dnie powszednie.

§ 12.

Przedmioty, przeznaczone na sprzedaż, dostawić należy do przedażni z reguły na trzy, najpóźniej zaś na dwa dni przed dniem licytacyi. Kosztowności i inne wartościowe rzeczy, przechowane w kancelaryi sądowej lub w urzędzie depozytowym, dostawić należy do przedażni z reguły dopiero w samym dniu licytacyi.

Przedmioty, skądinąd nadesłane, które ma się w przedażni z wolnej ręki sprzedać, dostawić należy do niej bezzwłocznie.

§ 13.

W celu dostawienia i oddania do przedażni odbiera przedmioty organ wykonawczy.

Przeniesienie do przedażni w celu sprzedaży nie jest identyczne z wdrożeniem przechowania (§ 259. O. e.); nie należy przeto wniosku o sprzedaż w przedażni uważać za wniosek o przechowanie, połączony z wnioskiem o sprzedaż.

§ 14.

Zarządzając sprzedaż w przedażni (§ 5., ust. 1.) orzec należy, że organ wykonawczy ma zabrać zajęte przedmioty w czasie w § 12. określonym w celu ich sprzedania i odstawić do przedażni.

Późniejszy wniosek o zaniechanie przeniesienia przedmiotów do przedażni wtedy tylko wolno uwzględnić, jeżeli się równocześnie postępowanie sprzedażne lub egzekucyjne zastanawia lub odracza.

Oglądanie przedmiotów, umieszczonych w przedażni.

§ 15.

Przedmioty, umieszczone w przedażni, wolno mającym chęć kupna oglądać w ogłoszonych godzinach urzędowych.

Koszta dostawy i przechowania. Ubezpieczenie.

§ 16.

Koszta dostawy ponosi na razie państwo a interesowani obowiązani są zwrócić je według taryfy, zatwierdzonej przez Ministerstwo sprawiedliwości.

Aż do dalszego zarządzenia nie są strony obowiązane zwracać dalszych kosztów, jakie państwo ponosi przez przechowywanie i sprzedaż przedmiotów w przedażni, z wyjątkiem szczególnych wydatków na jej prowadzenie.

Odpowiedzialność za przedmioty do sprzedaży w przedażni przeznaczone spoczywa na państwie od chwili objęcia ich w celu transportu.

Przedmioty, umieszczone w przedażni, muszą być ubezpieczone od ognia i można je według potrzeby ubezpieczyć także od włamania i kradzieży.

Zwrot kosztów dostawy.

§ 17.

Koszta dostawy (§ 16.) są kosztami sądowej sprzedaży i mają być po myśli § 286., ust. 2. O. e. (§ 288. O. e.) pokryte z ceny przy sprzedaży uzyskanej.

W razie zastanowienia egzekucyi lub postępowania sprzedażnego należy koszta dostawy ściągnąć od wierzyciela popierającego. Jeżeli sprzedaż popiera kilku wierzycieli, natenczas ponoszą oni koszta w stosunku do swych wykonalnych wierzytelności.

Przy obliczeniu tych kosztów uwzględnia się wykonalne wierzytelności zawsze tylko w sumie dziesięciu koron lub w sumie, stanowiącej wielokrotność dziesięciu koron, zaokrąglając ją przytem do najbliższej wyższej wielokrotności. Wierzytelności poniżej dziesięciu koron nie uwzględnia się zupełnie. Obliczenie uskutecznia się przez dodanie kapitału, odsetek i kosztów.

§ 18.

Koszta dostawy, nie wyrównane przez potrącenie z ceny przy sprzedaży uzyskanej, ściągnąć należy w sposób przepisany dla ściągania kosztów komisyi sądowych (§§ 104. i nast. instruk.)

Sąd może popierającemu wierzycielowi nakazać złożenie stosownej zaliczki na pokrycie kosztów dostawy i ewentualnej odstawy.

Składowe od przedmiotów nie podjętych przez nabywcę.

§ 19.

Nabywca obowiązany jest przedmioty kupione, bez różnicy, czy je przy licytacyi czy z wolnej ręki nabył, podjąć natychmiast lub najpóźniej w dzień po licytacyi lub po sprzedaży. Od przedmiotów, nie podjętych w czasie właściwym, ma nabywca opłacać składowe od początku drugiego dnia po licytacyi lub sprzedaży. Z tą chwilą ustaje odpowiedzialność państwa za przedmiot nabyty (§ 16., ustęp 3.). Ponadto ma sąd egzekucyjny prawo oddać te przedmioty trzeciej osobie w przechowanie na koszt i niebezpieczeństwo nabywcy.

Wysokość składowego oznacza taryfa, zatwierdzona przez Ministerstwo sprawiedliwości.

Odstawa przedmiotów niesprzedanych.

§ 20.

Przedmioty, których nie sprzedano przy licytacyi lub w ciągu terminu, wyznaczonego do sprzedaży z wolnej ręki, albo co do których postępowanie sprzedażne lub egzekucyę zastanowiono, zwrócić należy zobowiązanemu (przechowawcy).

Zwrot zarządza się i uskutecznia z urzędu.

Koszta odstawy zapłacić ma wierzyciel egzekwujący (§ 17., ustęp 2. i 3.).

Z uskutecznieniem zwrotu ustaje odpowiedzialność państwa (§ 16., ustęp 3.).

Jeżeli zwrotu uskutecznić nie można, winien zobowiązany po upływie tygodnia kalendarzowego, w ciągu którego należało było uskutecznić zwrot, uiszczać składowe za przedmioty, pozostające w przedażni. Wysokość tego składowego oznacza Ministerstwo sprawiedliwości.

Sąd może także przedmioty te oddać w przechowanie osobie trzeciej na niebezpieczeństwo i koszt zobowiązanego.

Przechowanie w przedażni (przechowanie dobrowolne).

§ 21.

W miarę wolnego miejsca można oddawać do przedażni zajęte sądownie ruchomości fizyczne celem wdrożenia ich przechowania. Do takiego przechowania stosują się przepisy § 259. O. e.: przechowanie w przedażni ma to samo znaczenie, co przechowanie w zakładzie, stojącym pod publicznym nadzorem.

Przedmioty, oznaczone w § 4., wyłączone są od przyjęcia w przechowanie w przedażni.

Przez jaki najdłuższy dopuszczalny przeciąg czasu trwać może to przechowanie, oznaczy peryodycznie na pewien okres czasu z góry i do publicznej poda wiadomości Sąd powiatowy w Poli, biorąc na wzgląd przestrzeń wolnego miejsca w przedażni. W wyjątkowych przypadkach może sąd na wniosek z ważnych powodów przedłużyć trwanie przechowania.

Za przechowanie takie uiszcza się opłatę. Wysokość tych należytości stosuje się do taryfy, zatwierdzonej przez Ministerstwo sprawiedliwości. Pod

względem ściągania i prawa pierwszeństwa tych należytości i co do ewentualnej zaliczki obowiązują przepisy §§ 17. i 18. niniejszego rozporządzenia.

Należytości za przechowanie, które uchylono przed licytacyą, ściągnąć należy od popierającego wierzyciela po myśli § 18. niniejszego rozporządzenia (§ 259. O. e.).

Pod względem kosztów dostawy (odstawy) tych przedmiotów do przedażni stosuje się analogicznie przepisy §§ 16., ustęp 1., 17., 18. i 20. niniejszego rozporządzenia.

Postanowienia szczególne o dobrowolnych licytacyach w przedażni.

§ 22.

Zabranie i dostawa (odstawa) przedmiotów, wymienionych w § 3., l. 2., do przedażni, przeprowadzenie licytacyi jak niemniej przyjęcie i użycie kwoty za nie uzyskanej należy do komisarza sądowego, jeżeli przeprowadzenie licytacyi powierzono notaryuszowi jako komisarzowi sądowemu. Zresztą należy analogicznie stosować zarządzenia, wydane co do postępowania egzekucyjnego.

Dostawę (odstawę) uskutecznia się na koszt i niebezpieczeństwo stron interesowanych. Odpowiedzialność za przedmioty do przedażni przyjęte ponosi państwo od chwili oddania ich do przedażni. Przepisy § 19. mają tu zastosowanie.

Początek mocy obowiązującej.

§ 23.

Otwarcie przedażni sądowej w Poli nastąpi w dniu 1. stycznia 1914 w Poli. Via dell' Arena Nr. 2.

Moc obowiązująca postanowień niniejszego rozporządzenia rozpoczyna się z dniem ich ogłoszenia.

Hochenburger wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 22. listopada 1913.

Treść: (№ 235—242.) 235. Obwieszczenie, którem ogłasza się zaliczenie gminy Neumarkt do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej. — 236. Rozporządzenie o czynnościach obrotowych sądowych urzędów depozytowych i wspólnych kas sierocych. — 237. Rozporządzenie, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902 wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bielsku i Białej oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903 w Fryszlacie. — 238. Rozporządzenie, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902 wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bregencyi i Feldkirchu. — 239. Rozporządzenie, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902 wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bernie oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 26. kwietnia 1904 w Morawskiej Ostrawie. — 240. Rozporządzenie, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902 wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych we Lwowie i okolicy, w Krakowie, Podgórzu i Stanisławowie. — 241. Rozporządzenie, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902 wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Dzieczynie oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 10. maja 1906 w Ústí nad Labą, Jabłońcu, Pilznie, Libercu i okolicy. — 242. Rozporządzenie, którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902 wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Urfahr, a to uzupełniając § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903.

235.

Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej i Ministerstwa skarbu z dnia 23. czerwca 1913,

którem ogłasza się zaliczenie gminy Neumarkt do ósmej klasy wojskowej taryfy czynszowej.

Dodatkowo do obwieszczenia z dnia 14. lutego 1911, Dz. u. p. Nr. 28, zalicza się w porozumieniu z c. i k. Ministerstwem wojny gminę Neumarkt w Tyrolu do ósmej klasy taryfy czynszowej dla kwaterunków wojskowych, obowiązującej do końca roku 1920.

Georgi wlr. **Zaleski** wlr.

236.

Rozporządzenie Ministerstw sprawiedliwości i skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 12. listopada 1913

o czynnościach obrotowych sądowych urzędów depozytowych i wspólnych kas sierocych.

§ 1.

Wszystkie sądowe urzędy depozytowe (cywilno-sądowe urzędy depozytowe, skarbowe i sądowe kasy depozytowe oraz podatkowe i sądowe urzędy depozytowe) winny:

1. uskuteczniać w siedzibie swej w kasach oszczędności i innych zakładach kredytowych tak

dla sądów przełożonych jak i innych wkładanie pieniędzy, przypisywanie odsetek, podejmowanie pieniędzy i połączone z tem wypowiedzenia, tudzież winkulacye i dewinkulacye:

2. kupować i sprzedawać dla przełożonych sądów za pośrednictwem Urzędu pocztowych kas oszczędności obligacye długu państwa:

3. odnawiać zapomocą bezpośredniego znoszenia się z Kasą długów państwowych arkusze kuponowe, uskuteczniać winkulacye, uwolnienia itd. co do obligacyi długu państwa, znajdujących się w ich przechowaniu.

Oprócz tego winny skarbowe i sądowe kasy depozytowe oraz podatkowe i sądowe urzędy depozytowe same spieniężać w myśl odnośnych postanowień kupony przechowanych u nich obligacyi długu państwa.

§ 2.

(1) Ponadto mogą prezydya sądów krajowych wyższych postanowić w porozumieniu z krajowemi władzami skarbowemi, że sądowe urzędy depozytowe mają w siedzibie swej za pośrednictwem kantorów wymiany załatwiać tak dla sądów przełożonych jak i innych następujące czynności, a mianowicie: zakupno i sprzedaż, wykupno i wymianę papierów wartościowych, dewiz i walut: wykupno kuponów odsetkowych i dywidendowych oraz dostarczanie nowych arkuszy kuponowych: wpłaty na poczet niecałkiem zapłaconych papierów wartościowych, wykonywanie przywiązanego do papierów wartościowych prawa poboru nowych papierów i przedkładanie papierów wartościowych do ostemplowania.

(2) Sądowe urzędy depozytowe, które już obecnie powołane są do wykonywania w siedzibie swej czynności tego rodzaju zapomocą bezpośredniego znoszenia się z kantorami wymiany, winny czynności te załatwiać także w przyszłości.

(3) Prezydya sądów krajowych wyższych mają nadto wskazać powołany do załatwiania czynności tego rodzaju sądowy urząd depozytowy tym sądom, w których siedzibie niema takiego urzędu depozytowego.

§ 3.

(1) Prezydya sądów krajowych wyższych mają prawo zawierać z kantorami wymiany osobne układy co do wykonywania czynności obrotowych.

(2) O ile nie zawarto takich układów, ma uchodzić za regułę, że urząd depozytowy ma oddać cenę kupna albo przedmiot sprzedaży lub zamiany dopiero po otrzymaniu wartości wzajemnej lub innego pokrycia. Jeżeli niema do natychmiastowego rozporządzenia papierów wartościowych, których potrzebuje urząd depozytowy, to należy wydać tylko zlecenie kupna a czynność obrotową wykonać dopiero po nadejściu zamówionych papierów wartościowych.

§ 4.

(1) Czynności obrotowe, załatwiane dla przełożonego sądu, należy przeprowadzać w dzienniku depozytowym (dzienniku kasy sierocej), na karcie kontowej (w księdze głównej) a w urzędach, w których należy prowadzić wykazy szczegółowe, także w tych wykazach.

(2) Przedmiot wartościowy, wręczony organowi wykonawczemu lub zastępcy kantoru wymiany, wstawia się w dzienniku w rozchód. Dla uwidocznienia, iż oczekuje się wartości wzajemnej, należy kolorowym ołówkiem zakreślić dookoła kwoty, zapisane w dzienniku w kolumnach kwot. Po nadejściu wartości wzajemnej należy znak ten przekreślić i zanotować artykuł, pod którym przedmiot w zamian otrzymany wstawiono w przychód.

(3) Uchwały sądowe, odnoszące się do czynności obrotowych, których wykonanie zajmuje więcej czasu niż jeden dzień, należy przechowywać osobno, dopokąd polecenie sądowe nie zostanie wykonane w całości.

(4) Przed oddaniem dziennika departamentowi rachunkowemu sądu krajowego wyższego należy wykazać na stronie tytułowej artykuły dziennika, obejmujące nie przeprowadzone jeszcze w całości czynności obrotowe. Takie przypadki, w których wartości wzajemnych jeszcze nie otrzymano, należy w nowym dzienniku zapisać na pierwszem miejscu tylko w kolumnie dla przedmiotów z powołaniem się na artykuł rozchodów w dzienniku i przenosić tak długo do dzienników dla miesięcy następnych, dopóki nie zarachuje się stanowczo odbioru wartości wzajemnej.

(5) W podatkowych i sądowych urzędach depozytowych oraz w skarbowych i sądowych kasach depozytowych nie należy prowadzić innych zapisków co do czynności obrotowych dla przełożonych sądów.

(6) Przełożone prezydyum sądu krajowego może pozwolić cywilno-sądowym urzędom depozytowym na odstąpienie od powyższych postanowień oraz na stosowanie się do praktyki dotychczasowej, o ile to jest koniecznie potrzebne ze względu na wielką ilość czynności obrotowych.

§ 5.

(1) Jeżeli urząd depozytowy, wykonując polecenie sądu, ma przesłać przedmioty wartościowe celem przeprowadzenia czynności obrotowych zamiejscowemu urzędowi (urzędowi depozytowemu, Urzędowi pocztowych kas oszczędności, Kasie długów państwowych itd.), natenczas należy przesłany przedmiot wartościowy wstawić w dzienniku w rozchód i wydatek ten pokryć pocztowym recepisem nadawczym. Nadejścia wartości wzajemnej należy dopilnować według postanowień § 4.

(2) Czynności obrotowe dla sądów zamiejscowych należy przeprowadzać w wykonawczym urzędzie depozytowym tylko w księdze zapisków wedle dołączonego wzoru, zaś wydania dla sądów zamiejscowych w tejże księdze zapisków i w dzienniku.

§ 6.

(1) Sądowe urzędy depozytowe winny na prośbę stron, albo, w razie dostrzeżenia opieszałości stron, z urzędu odnawiać arkusze kuponowe przechowywanych u siebie papierów wartościowych, i to bez polecenia sądu w tym względzie.

(2) Uzyskania nowych arkuszy kuponowych nie potrzeba zapisywać ani w dzienniku ani na karcie kontowej (w księdze głównej).

(3) Odnośnie do obligacyi długu państwa należy przestrzegać przepisów, wydawanych każdorazowo przez Dyrekcyę długu państwa. Urząd depozytowy winien czynić sobie zapiski co do tego, z jakich mas pobrano poszczególne talony. Do tego celu można używać także sporządzonego w drodze odbicia odpisu konsygnacyi talonów, przesłanych do Kasy długów państwowych. Jeżeli organa likwidujące sporządzają przekazy kasowe, można wspomniane zapiski zastąpić zbiorem tych przekazów.

(4) Arkusze kuponowe papierów wartościowych, nie będących obligacyami długu państwa, należy z reguły odnawiać za pośrednictwem kantorów wymiany (§ 2). Wtedy jedynie można zwracać się w tym celu do urzędu depozytowego w siedzibie zakładu emisyjnego, jeżeli to wydaje się być odpowiedniejszem. Co do odnawiania arkuszy kuponowych papierów wartościowych tego rodzaju należy czynić zapiski w podobny sposób jak co do odnawiania arkuszy kuponowych obligacyi długu państwa.

§ 7.

(1) Jeżeli sąd zarządzi winkulacyę złożonej w sądzie obligacyi długu państwa lub przepisanie, złączenie, rozdział albo zwolnienie winkulowanej obligacyi długu państwa z zastrzeżenia, winien dostarczyć urzędowi depozytowemu dwa wygotowania uchwały, w której należy dokładnie określić zarządzoną czynność urzędową, osobę, uprawnioną do poboru odsetek, i organ, wypłacający odsetki. Jedno wygotowanie pozostaje w dzienniku, drugie należy przesłać wraz z obligacyą długu państwa Kasie długów państwowych. Przesłane obligacye długu państwa należy spisać w sposób przepisany (zob. § 3. obwieszczenia z dnia 6. marca 1869, Dz. u. p. Nr 29).

(2) Jeżeli zajdzie tylko zmiana co do osoby, uprawnionej do poboru odsetek, a niema żadnej innej zmiany co do już winkulowanej obligacyi długu państwa, winien sąd zapomocą doręczenia wygotowania uchwały zawiadomić o nowej osobie, uprawnionej do poboru odsetek, likwidaturę długu państwa (Fachowy departament rachunkowy I. c. k. Ministerstwa skarbu w Wiedniu I, Singerstrasse).

(3) Nie potrzeba w przyszłości zawiadamiać Kasy długów państwowych o złożeniu w sądzie obligacyi, opiewającej na nazwisko.

§ 8.

(1) Jeżeli czynności obrotowych nie mogą załatwiać funkcyonaryusze zakładów kredytowych w urzędowym lokalu urzędu depozytowego, należy używać do przenoszenia przedmiotów obrotu do zakładu kredytowego i do przynoszenia przedmiotów świadczeń wzajemnych funkcyonaryusza urzędu depozytowego, którego mają wyznaczyć obaj starsi urzędnicy urzędu podatkowego (naczelnik urzędu depozytowego) i oznajmić jego nazwisko zakładom kredytowym.

(2) Odnoszenie i przynoszenie w siedzibie urzędu pieniędzy i rzeczy wartościowych aż do kwoty pięciu tysięcy (5000) koron mogą naczelnik urzędu depozytowego lub obaj starsi urzędnicy urzędu podatkowego zlecić godnemu zaufania woźnemu.

(3) Wyższe wartości winien doręczać i odbierać urzędnik, któremu ma towarzyszyć woźny. Naczelnicy urzędu mogą zarządzić także przy przenoszeniu mniejszych kwot dodanie towarzysza organowi wykonawczemu, jeżeli to jest wskazane przez wzgląd na stosunki bezpieczeństwa w danem miejscu lub w danym czasie, na odbyć się mającą drogę lub na inne okoliczności.

(4) Naczelnicy urzędów są odpowiedzialni za ciężkie przewinienie przy wyborze funkcyonaryuszy, którymi się posługują, oraz przy nadzorze nad nimi.

§ 9.

(1) Funkcyonaryuszowi, któremu poruczono przeprowadzenie czynności obrotowej, należy oddać przedmiot wartościowy w obecności dwóch urzędników kasowych a w urzędach, w których zatrudnionych jest tylko dwóch urzędników, w obecności drugiego urzędnika kasowego.

(2) Pozostawia się uznaniu starszych urzędników urzędu podatkowego (urzędników kasowych cywilno-sądowego urzędu depozytowego), czy i w jaki sposób mają dać sobie potwierdzić odbiór przedmiotu wartościowego. Odbiór można potwierdzić w dzienniku lub w księdze zapisków (§ 5., ustęp drugi).

(3) Organ wykonawczy winien załatwić czynność bezzwłocznie i oddać do kasy urzędu depozytowego podjęte pieniądze i inne przedmioty wartościowe jeszcze w dniu podjęcia. Przytem ma on się wykazać rachunkami i innymi dokumentami, odnoszącymi się do użycia wydanych mu rzeczy wartościowych. Urzędnicy kasowi winni zbadać cyfry i wartości, podane w rachunkach i dokumentach.

(4) Wpływów tych nie należy wpisywać do księgi złożeń cywilno-sądowych urzędów depozytowych.

(5) Jeżeli czynności obrotowych, poruczonych organowi wykonawczemu, nie można wykonać w całości w jednym dniu, winien organ wykonawczy poświadczenie (poświadczenie tymczasowe, rewers zwrotny, recepis, numer wywoławczy itp.), otrzymane za złożony przedmiot obrotu od odnośnej likwidatury kasowej, złożyć jeszcze w tym samym dniu w kasie urzędu depozytowego.

(6) Jeżeli to nie jest możliwe, należy odnieść przedmiot obrotu do kasy urzędu depozytowego, przekreślić zapisek w dzienniku w rubryce rozchodów (§ 4., ustęp drugi) i uwidocznić zwrot w dzienniku albo, jeżeli chodzi o czynności obrotowe dla sądu zamiejscowego, w kolumnie uwag księgi zapisków (§ 5., ustęp drugi).

§ 10.

Naczelnik cywilno-sądowego urzędu depozytowego i obaj starsi urzędnicy urzędu podatkowego (kasy skarbowej) winni pod własną odpowiedzialnością czuwać dokładnie nad wykonywaniem na czas czynności obrotowych, zleconych urzędowi, oraz nad uzyskiwaniem przezeń arkuszy kuponowych tudzież składaniem napowrót depozytów, pochodzących z czynności obrotowych.

§ 11.

Urząd depozytowy winien złożyć sprawozdanie o wykonaniu każdej czynności obrotowej sądowi, który zwrócił się do niego z prośbą o jej przeprowadzenie, dołączając rachunki i inne dokumenty, a to bez osobnego polecenia sądu w tym celu.

§ 12.

(1) W poleceniach sądowych należy dokładnie określić czynności obrotowe, które należy przedsiębrać, i ewentualne szczególne warunki dla ich przeprowadzenia oraz dokładnie oznaczyć odnośne przedmioty wartościowe.

(2) Z poleceniem w celu dokonania czynności obrotowych może sąd połączyć tylko polecenia złożenia w sądzie lub natychmiastowego wydania przedmiotów obrotu lub uzyskanych w zamian przedmiotów.

(3) Jeżeli wysokości wartości przedmiotu w zamian uzyskiwanego nie można w sądowem poleceniu określić liczbami, nie potrzeba nawet w tym wypadku, gdy przedmiot w zamian uzyskany składa się z gotówki, dalszej uchwały sądowej w celu podania liczb (uchwały co do pokrycia), jeżeli tylko do dziennika załączy się wygotowanie rachunku lub poświadczenia kasy oszczędności.

(4) Nie potrzeba osobnego polecenia w celu odbioru także wówczas, jeżeli złożona napowrót książeczka wkładkowa wskutek dopisania odsetek opiewa na wyższą kwotę niż kwota, uwidoczniona w uchwale sądowej. Dopisanie odsetek należy jednak uwidocznić także w kolumnie dziennika, przeznaczonej dla przedmiotów.

(5) Urzędy podatkowe (kasy skarbowe) winny wykonywać polecenia w celu peryodycznego dokonywania pewnych oznaczonych czynności obrotowych dopiero za każdorazowem zgłoszeniem się strony interesowanej a, jeżeli warunkiem wykonania jest złożenie przedtem przedmiotu wartościowego, dopiero po jego złożeniu.

(6) Przepisy o wydawaniu poleceń cywilno-sądowym urzędom depozytowym w sprawie peryodycznego dokonywania czynności obrotowych pozostają w mocy (§ 35. rozporządzenia z dnia 1. maja 1903. Dz. u. p. Nr. 104. i § 123. rozporządzenia z dnia 1. maja 1903. Dz. u. p. Nr. 105. i z dnia 8. maja 1905. Dz. u. p. Nr. 75.).

§ 13.

(1) Jeżeli depozyt ma być wydany przez urząd depozytowy, nie podlegający sądowi właściwemu do rozporządzania depozytem, winien sąd uchwałę co do wydania skierować podobnie jak przy czynności obrotowej bezpośrednio do sądowego urzędu depozytowego, nie używając pośrednictwa sądu, któremu ten urząd podlega. Równocześnie winien sąd zawiadomić stronę o zarządzeniu przesłania depozytu w celu wydania.

(2) Jeżeli wyjątkowo nie przesyła się stronie depozytu w gotówce pocztą (przez pocztową Kasę oszczędności), lecz strona ma go podjąć w innym urzędzie, nie zaś w urzędzie przechowującym, wówczas należy przypadającą należytość za przechowanie potrącić przy przesyłaniu gotówki do urzędu, który się prosi o wydanie.

(3) Przy komisyjnem wydawaniu innych depozytów winien pobrać należytość za przechowanie urząd wydający i zarachować ją ostatecznie jak od własnych depozytów. O szczegółach tego obrachunku należy donieść zapomocą awiza urzędowi, który przechowywał wydany przedmiot, a urząd ten ma uwidocznić te szczegóły przy odnośnej pozycyi rozchodów, dołączając awizo (zob. rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 16. listopada 1894. Dz. rozp. Min. sk. Nr. 46. i z dnia 16. sierpnia 1904. Dz. rozp. Min. sk. Nr. 124).

§ 14.

(1) Obowiązek nadzoru, ciążący na naczelniku sądu po myśli § 30. rozporządzenia z dnia 15. marca 1898. Dz. u. p. Nr. 55. odnosi się także do czynności obrotowych.

(2) Naczelnik sądu winien conajmniej dwa razy w miesiącu porównywać dziennik, księgę główną i wykazy szczegółowe zapomocą próby na wyrywki tak co do zgodności wzajemnej jak i co do

zgodności z zapasami kasowymi, wglądać w księgę zapisków i badać ją po myśli § 5., ustęp 2., oraz przekonywać się zapomocą próby na wyrywki, czy arkusze kuponowe odnawia się w należytym czasie. Jeżeli wydano polecenie w celu peryodycznego spieniężania kuponów i składania uzyskanej za nie gotówki, winien on także badać zapomocą próby na wyrywki, czy polecenia te zostały wykonane.

(3) Przy skontrowaniu urzędów podatkowych należy zawsze starannie badać także wykonywanie przez nie czynności obrotowych, należących do urzędów depozytowych, i prowadzenie ksiąg z zapiskami.

§ 15.

Sądy, przechowujące sami swe depozyty, winny przy przeprowadzaniu czynności obrotowych stosować analogicznie postanowienia, obowiązujące podatkowe i sądowe urzędy depozytowe. Kupony obligacyi długu państwa winny one spieniężać za pośrednictwem urzędu, określonego w § 2., ustęp ostatni.

§ 16.

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 1. stycznia 1914.

(2) Z dniem tym tracą moc obowiązującą następujące postanowienia:

§ 12. ustęp drugi, instrukcyi dla prowadzenia czynności urzędu depozytowego w Pradze z dnia 15. listopada 1849;

§ 37. rozporządzenia z dnia 16. listopada 1850, Dz. u. p. Nr. 448;

§ 24. rozporządzenia z dnia 28. lipca 1856, Dz. u. p. Nr. 137;

§§ 13. i 44. do 50. rozporządzenia z dnia 17. lipca 1859, Dz. u. p. Nr. 144;

§ 24. rozporządzenia z dnia 26. lutego 1875, Dz. u. p. Nr. 18;

rozporządzenie z dnia 14. maja 1879, Dz. u. p. Nr. 74;

§§ 29. i 53. do 59. rozporządzenia z dnia 21. lipca 1881, Dz. u. p. Nr. 85;

§§ 29. i 51 do 57. rozporządzenia z dnia 20. listopada 1888, Dz. u. p. Nr. 177;

rozdział I. rozporządzenia z dnia 9. lutego 1896, Dz. u. p. Nr. 26;

rozporządzenie z dnia 29. czerwca 1897, Dz. u. p. Nr. 155;

rozporządzenie z dnia 13. stycznia 1900, Dz. u. p. Nr. 6;

§§ 36. i 113. do 121. rozporządzenia z dnia 1. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 105, i

§§ 36. i 113. do 121. rozporządzenia z dnia 8. maja 1905, Dz. u. p. Nr. 75.

Hochenburger wlr. **Engel** wlr.

Formularz do § 5. rozporządzenia Dz. u. p. Nr. 236. Sądowy urząd depozytowy . . . . . .

Księga zapisków

co do czynności obrotowych i wydawania dla sądów zamiejscowych.

Liczba pozycyi	Dzień wejścia	Nazwa sądu, żądającego wykonania czynności; data i liczba czynności odezwy	Imię i nazwisko strony, której dotyczy czynność	Nadeszły przedmiot i treść polecenia	Czynności obrotowe			Wydawania		Uwaga
					Dzień odesłania przedmiotu w zamian otrzymanego	Odesłany przedmiot	Dzień nadejścia awiza z powrotem	Artykuł dziennika, dotyczący odbioru	Artykuł dziennika, dotyczący wydania, i dzień wydania	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	6./11. 1913	S. p. w Winterbergu 5./11. 1913 P $\frac{25./11.}{14}$	Franciszek Sekanina	Sprzedać 8 szt. 4 % listów zastawnych moraw. Banku hipot. po 200 K wraz z kuponami z dnia 1./2. 1914 i talonem	8./11. 1913	Gotówka w kwocie 1.350 K	10./11. 1913	—	—	—
2	14./11. 1913	S. obw. w Pisku 12./11. 1913 P $\frac{16./11.}{21}$	Julius Werner	Wydać rentę koronową wartości imiennej 22.000 K	—	—	—	112	115 15. listopada 1913	—
3	16./11. 1913	S. p. w Wallern 15./11. 1913 E $\frac{523/12}{15}$	Teodor Dušek przeciw Józefowi Jaroliunowi o 2.000 K	Złożyć gotówkę w kwocie 1.400 K w Kasie oszczędności w	16./11. 1913	Książeczka wkładkowa Nr. 12462 Kasy oszczędności w	19./11. 1913	—	—	—

237.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych z dnia 14. listopada 1913,

którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bielsku i Białej oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903, Dz. u. p. Nr. 68, w Frysztacie.

Na zasadzie § 2., ustęp 2., ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Wymienione poniżej obszary, a mianowicie:

miasto Bielsko i położone w politycznym powiecie Bielsko miejscowości: Stare Bielsko, Komorowice niemieckie, Aleksanderfeld, Kamienica, Mikuszowice niemieckie i

położone w politycznym powiecie Biała miejscowości (gminy względnie obszary dworskie): Biała, Lipnik, Komorowice i Mikuszowice

należy uważać za grupy miejscowości przemysłowych, w obrębie których mają być stosowane postanowienia § 2., ustęp 2., przytoczonej na wstępie ustawy, tyczące się podwyższenia granic dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych o jedną ósmą.

§ 2.

Do grupy miejscowości przemysłowych, wymienionej w § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903, Dz. u. p. Nr. 68, należą nadto miejscowości: Sucha górna, Sucha pośrednia i Sucha dolna, położone w powiecie politycznym Frysztat.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

238.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych z dnia 14. listopada 1913,

którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bregencyi i Feldkirchu.

Na zasadzie § 2., ustęp 2., ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Wymienione poniżej obszary, a mianowicie:

położone w politycznym powiecie Bregencya miejscowości: Bregencya, Hard, Hörbranz, Lauterach, Lochau, Kennelbach, Rieden, Schwarzach, Wolfurt i

położone w politycznym powiecie Feldkirch miejscowości: Dornbirn, Fussach, Höchst, Hohenems i Lustenau

należy uważać za grupy miejscowości przemysłowych, w obrębie których mają być stosowane postanowienia § 2., ustęp 2., przytoczonej na wstępie ustawy, tyczące się podwyższenia granic dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych o jedną ósmą.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

239.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych z dnia 14. listopada 1913,

którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Bernie oraz w uzupełnieniu § 1.

rozporządzenia z dnia 26. kwietnia 1904, Dz. u. p. Nr. 39. w Morawskiej Ostrawie.

Na zasadzie § 2., ustęp 2., ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Wymienione poniżej obszary, a mianowicie:

położone w politycznym powiecie Berno miejscowości: Kralowe Pole, Husowice, Malomerzyce, Zidenice, Julianów, Liszeń, Czernowice, Liskowice, Komarów, Kamienny Młyn i Żabowrzesky

należy uważać za grupy miejscowości przemysłowych, w obrębie których mają być stosowane postanowienia § 2., ustęp 2., przytoczonej na wstępie ustawy, tyczące się podwyższenia granic dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych o jedną ósmą.

§ 2.

Do grupy miejscowości przemysłowych, wymienionej w § 1. rozporządzenia z dnia 26. kwietnia 1904, Dz. u. p. Nr. 39. należy jeszcze miejscowość Hrabuwka koło Witkowic, położona w politycznym powiecie Morawska Ostrawa.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem obwieszczenia.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

240.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych z dnia 14. listopada 1913,

którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144. wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych we Lwowie i okolicy, w Krakowie, Podgórzu i Stanisławowie.

Na zasadzie § 2., ustęp 2., ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Wymienione poniżej obszary, a mianowicie:

1. miasto stołeczne Lwów z położonemi w powiecie politycznym tej samej nazwy miejscowościami (gminami względnie obszarami dworskimi): Zniesienie, Zamarstynów, Kleparów, Kulparków, Lewandówka, Krzywczyce, Kozielniki, Lesienice i Sygniówka,

2. miasto Kraków z położonemi w politycznym powiecie Podgórze miejscowościami (gminami względnie obszarami dworskimi): Podgórze, Rydlówka, Bonarka, Łagiewniki i Borek Fałęcki,

3. położone w politycznym powiecie Stanisławów miejscowości (gminy względnie obszary dworskie): Stanisławów, Knihinin Wieś i Knihinin Kolonia

należy uważać za grupy miejscowości przemysłowych, w obrębie których mają być stosowane postanowienia § 2., ustęp 2. przytoczonej na wstępie ustawy, tyczące się podwyższenia granic dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych o jedną ósmą.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

241.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych z dnia 14. listopada 1913,

którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144. wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Dzieczynie oraz w uzupełnieniu § 1. rozporządzenia z dnia 10. maja 1906, Dz. u. p. Nr. 96, w Uściu nad Łabą, Jabłońcu, Pilznie, Libercu i okolicy.

Na zasadzie § 2., ustęp 2., ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Wymienione poniżej obszary, a mianowicie:

położone w politycznym powiecie Dzieczyn miejscowości: Dzieczyn, Podmokle, Stare miasto,

Grunt pośredni, Krochwice, Krzesice, Ulgersdorf, Boletice n. Ł., Biela, Bünauburg, Brzeziny, Kralowy Las, Jilowie, Borek, Modra, Wilsdorf i Malszowice należy uważać za grupy miejscowości przemysłowych, w obrębie których mają być stosowane postanowienia § 2., ustęp 2, przytoczonej na wstępie ustawy, tyczące się podwyższenia granic dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych o jedną ósmą.

§ 2.

Do grupy miejscowości przemysłowych, wymienionej w § 1. rozporządzenia z dnia 10. maja 1906, Dz. u. p. Nr. 96, należą nadto:

Odnośnie do liczby 1. dopiero co przytoczonego rozporządzenia położone w politycznym powiecie Uście nad Łabą miejscowości: Strzeków, Swadów i Waltirze,

odnośnie do liczby 2. dopiero co przytoczonego rozporządzenia położone w politycznym powiecie Jablonec nad Nisą miejscowości: Rynowice, Schlag i Józefowy Dół,

odnośnie do liczby 3. dopiero co przytoczonego rozporządzenia położone w politycznym powiecie Pilzno miejscowości: Lobez i Dudlewce,

odnośnie do liczby 4. dopiero co przytoczonego rozporządzenia położone w politycznym powiecie Liberzec miejscowości: Eichicht, Katharinberg, Machendorf, Maffersdorf, Ratschendorf i Schwarau.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

242.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu i robót publicznych z dnia 14. listopada 1913,

którem w wykonaniu ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, wydaje się postanowienia o wymiarze dochodu rocznego mieszkańców domów robotniczych w Urfahr, a to uzupełniając § 1. rozporządzenia z dnia 19. marca 1903, Dz. u. p. Nr. 67.

Na zasadzie § 2., ustęp 2., ustawy z dnia 8. lipca 1902, Dz. u. p. Nr. 144, dotyczącej ulg dla budynków z zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Do grupy miejscowości przemysłowych, wymienionej w § 1 rozporządzenia z dnia 19. marca 1903, Dz. u. p. Nr. 67, należy nadto miejscowość Steeg, położona w powiecie politycznym Urfahr.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Trnka wlr. **Engel** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXV. — Wydana i rozesłana dnia 28. listopada 1913.

Treść: № 243. Traktat państwowy między Austro-Węgrami i Bawaryą, zawarty w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom, które mogłyby wyniknąć wskutek stosowania ustaw podatkowych, obowiązujących w Austryi względnie w Bawaryi.

243.

Traktat państwowy z dnia 3. lipca 1913

między Austro-Węgrami i Bawaryą, zawarty w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom, które mogłyby wyniknąć wskutek stosowania ustaw podatkowych, obowiązujących w Austryi względnie w Bawaryi.

(Podpisany w Monachium dnia 3. lipca 1913, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 2. września 1913, ratyfikacye wymieniono w Monachium dnia 3. października 1913.)

Nos Franciscus Josephus Primus

divina favente clementia

Austriae Imperator, Bohemiae Rex etc. et Hungariae Rex Apostolicus,

notum testatumque omnibus et singulis quorum interest tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Plenipotentiariis Nostris atque ab illis Suae Regiae Celsitudinis Ludovici principis Bavariae, regni Bavarici administratoris nomine Suae Majestatis Regis Bavariae, tractatus pro evitanda in Austria et in Bavaria duplici impositione vectigalium publicorum, die tertio mensis julii anni millesimi nongentesimi tertiodecimi Monaci initus et signatus est, tenoris sequentis:

Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier

oraz

Jego Królewska Wysokość Książę Ludwik bawarski, Regent Królestwa Bawaryi, w imieniu Najjaśniejszego Króla bawarskiego,

przejęci życzeniem zapobieżenia podwójnym opodatkowaniom, które mogłyby wyniknąć wskutek stosowania ustaw podatkowych, obowiązujących w Austryi względnie w Bawaryi, zamianowali w celu zawarcia w tym względzie układu Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Czech itd. i Apostolski Król Węgier:

pana Ludwika Velics von Lászlófalva, Swego Tajnego radcę, nadzwyczajnego posła i upełnomocnionego ministra na królewskim bawarskim Dworze, oraz

pana Hermana Bareck, szefa sekcyi w cesarsko-królewskiem austryackiem Ministerstwie skarbu,

zaś

Jego Królewska Wysokość Książę Regent Ludwik bawarski:

pana Jerzego de Breunig, królewskiego Radcę stanu w zw. sł., Ministra stanu dla skarbu i

pana Zygmunta de Lössl, królewskiego Radcę stanu w zw. sł. i ministeryalnego dyrektora w król. Ministerstwie stanu dla Domu królewskiego i spraw zewnętrznych,

którzy po udzieleniu sobie pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące punkta:

Artykuł 1.

I. Z zastrzeżeniem postanowień, zawartych w artykułach 2. do 4., pociągnie się obywateli austryackich względnie bawarskich do płacenia państwowych podatków bezpośrednich tylko w tem Państwie, w którem oni mają miejsce zamieszkania, a w braku tegoż tylko w tem Państwie, w którem przebywają.

II. Z tem samem zastrzeżeniem pociągnie się obywateli austryackich względnie bawarskich, którzy mają miejsce zamieszkania w obu Państwach, do płacenia państwowych podatków bezpośrednich tylko w tem Państwie, w którem posiadają prawo obywatelstwa.

III. Za miejsce zamieszkania w rozumieniu niniejszego układu uważa się to miejsce, w którem ktoś ma mieszkanie wśród okoliczności, pozwalających wnosić na zamiar stałego zatrzymania tegoż.

Artykuł 2.

I. Bez względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania osoby, obowiązanej do uiszczania podatku, nakładać się będzie podatki od posiadłości gruntowych i budynków, tudzież od prowadzenia stałego przemysłu, jak również od dochodu, pochodzącego z tych źródeł, jedynie w tem Państwie, w którem leżą posiadłości gruntowe i budynki albo w którem utrzymuje się lokal przemysłowy w celu wykonywania stałego przemysłu. Za lokale przemysłowe uważa się: zakłady filialne, lokale dla fabrykacyi, lokale dla zakupna i sprzedaży, składy, kantory i inne urządzenia przemysłowe, utrzymywane w celu wykonywania przemysłu przez samego przedsiębiorcę, jego uczestnika w interesie, prokurzystę lub innych stałych zastępców.

II. Jeżeli lokale przemysłowe tego samego przedsiębiorstwa przemysłowego znajdują się w obu Państwach, wówczas będzie się nakładać państwowe podatki bezpośrednie w każdem Państwie tylko w miarę obrotu, zawiadywanego z lokalu przemysłowego, znajdującego się w odnośnem Państwie.

III. Te same zasady należy analogicznie stosować do tych zawodów, podlegających w Austryi podatkowi zarobkowemu, które podpadają w Bawaryi pod art. 16., ustęp I., liczba 3, ustawy o podatkach od dochodu z dnia 14. sierpnia 1910; co do lekarzy nie będzie zatem podlegało opodatkowaniu wykonywanie praktyki lekarskiej z miejsca ich zamieszkania na obszarze drugiego Państwa, o ile wykonywanie to nie polega choćby tylko na czasowem założeniu pracowni (utrzymywaniu zakładu leczniczego, odbywaniu porad lekarskich w pewnych lokalach i tym podobnych).

Artykuł 3.

Na płace, emerytury, płace tymczasowe, wypłacane przez jedną z kas państwowych (kasę koronną, nadworną, krajową, obwodową), można nakładać państwowe podatki bezpośrednie tylko w tem Państwie, z którego ma pochodzić wypłata. Co do innych poborów służbowych wszelkiego rodzaju mają zastosowanie postanowienia art. 1., o ile w istniejących już układach niema innych zarządzeń.

Artykuł 4.

I. Na odsetki od wierzytelności, zabezpieczonych w księgach gruntowych w Austryi lub w Bawaryi, można bez względu na przynależność państwową i miejsce zamieszkania osoby, obowiązanej do płacenia podatku, nakładać podatki bezpośrednie

tylko w tem Państwie, na którego obszarze leży obciążony grunt, względnie obciążona realność.

II. O ile po myśli austryackiej ustawy, dotyczącej bezpośrednich podatków osobistych z dnia 25. października 1896, winno się opodatkowywać odsetki i pobory rent w drodze potrącenia, należy czynić to bez ograniczenia. Postanowienie to nie narusza jednak wcale prawa opodatkowania, przysługującego Państwu bawarskiemu według ustaw bawarskich.

III. Opodatkowanie rent kapitałowych i podobnych poborów funkcyonaryuszy państwowych bawarskich, przebywających ze względów służbowych w Austryi, i austryackich funkcyonaryuszy państwowych, przebywających ze względów służbowych w Bawaryi, zastrzega się Państwu ojczystemu, nie naruszając postanowień pierwszego i drugiego ustępu niniejszego artykułu; funkcyonaryusze tacy uwolnieni są w miejscu pobytu od wszelkich podatków od tych poborów.

Artykuł 5.

Ewentualne postanowienia o nakładaniu bezpośrednich podatków państwowych, zawarte w traktatach handlowych i celnych, pozostają w mocy.

Artykuł 6.

Celem zapobieżenia ile możności podwójnemu opodatkowaniu takich osób, które są zarówno obywatelami austryackimi jak i bawarskimi a zarazem mają miejsce zamieszkania na obszarach obu Państw, wydadzą Rządy obu Państw, dla których obszarów układ niniejszy ma obowiązywać, w drodze wzajemnego porozumienia się potrzebne zarządzenia, odpowiadające układowi.

Artykuł 7.

Układ niniejszy nie odnosi się do wykonywania przemysłów domokrążnych i wędrownych.

Artykuł 8.

I. Traktat niniejszy wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1. stycznia 1912 w miejsce układu, zawartego w roku 1903 celem zapobiegania podwójnym opodatkowaniom w stosunku między Austryą i Bawaryą.

II. Traktat ten można wypowiedzieć z początkiem każdego roku kalendarzowego: należy to uskutecznić najpóźniej w dniu 1. października poprzedzającego roku kalendarzowego.

Artykuł 9.

Układ niniejszy ma być obustronnie przedłożony do Najwyższego zatwierdzenia, a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych ma być uskuteczniona w Monachium.

W dowód tego podpisali obustronni pełnomocnicy układ niniejszy własnoręcznie w dwóch równobrzmiących wygotowaniach i wycisnęli na nich swe pieczęcie.

Monachium, dnia 3. lipca 1913.

Velics wlr. (L. S.)

Brennig wlr. (L. S.)

Bareck wlr. (L. S.)

Lössl wlr. (L. S.)

Nos visis et perpensis tractatus huius articulis, omnes illos pro Austria ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus verbo Nostro promittentes, Nos omnia quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentis ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Iscalae aquis die secundo mensis septembris anno Domini millesimo nongentesimo tertiodecimo, Regnorum Nostrorum sexagesimo quinto.

Franciscus Josephus m. p.

Leopoldus Comes **Berchtold** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Theodorus **Ippen** m. p.

Caes. ac Reg. Caput Sectionis.

Protokół końcowy.

Przy podpisaniu zawartego w dniu dzisiejszym traktatu państwowego w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom, które mogłyby wyniknąć wskutek stosowania ustaw podatkowych, obowiązujących w Austryi względnie w Bawaryi, złożyli podpisani następujące oświadczenia:

I. Postanawia się zgodnie, że jeżeli na osobę, obowiązaną do płacenia podatku, nałoży się za ten sam czas, za który ona uiściła już w jednem z obu Państw ściągany od niej tamże podatek państwowy, w drugiem państwie bezpośredni podatek państwowy takiego samego rodzaju, wówczas należy jej na wniosek udzielić zwłoki w jego zapłaceniu aż do stanowczego rozstrzygnienia o prawie i wymiarze opodatkowania.

II. Strony umawiające się zgadzają się nadto co do tego, że, o ile zażalenia na podwójne opodatkowanie, dokonane wskutek naruszenia tego traktatu, wniesione będą w przeciągu roku po stanowczem ustaleniu podwójnego opodatkowania, nie można zażaleń tych odrzucać z tego powodu, że osoba, obowiązana do płacenia podatku, nie wniosła przeciw nałożeniu tegoż w oznaczonym terminie zwyczajnych środków prawnych, przewidzianych w obu Państwach, albo nie postawiła w ciągu przepisanych ustawą terminów wniosku o zwrot.

III. O ile chodzi o przypisy i wymiary, nie dokonane jeszcze prawomocnie a odnoszące się do roku podatkowego, od którego nie upłynęło więcej jak trzy lata, winny obowiązywać postanowienia nowego traktatu i niniejszego protokołu końcowego.

IV. Oba Rządy przyrzekają, że będą starać się o utrzymanie w całej rozciągłości uwolnienia od podatków w tych przypadkach, w których udziela się tego uwolnienia wedle istniejących układów.

Protokół niniejszy, który ma być uważany za zatwierdzony przez obie Strony wskutek wymiany ratyfikacyi traktatu państwowego, sporządzono w podwójnem wygotowaniu w Monachium w dniu 3. lipca 1913.

Velics włr. (L. S.)

Breunig włr. (L. S.)

Bareck włr. (L. S.)

Lössl włr. (L. S.)

Powyższy traktat państwowy ogłasza się na zasadzie § 285. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, dotyczącej bezpośrednich podatków osobistych, z mocą obowiązującą dla królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Wiedeń, dnia 6. listopada 1913.

Stürgkh włr.

Engel włr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 30. listopada 1913.

Treść: (№ 244 i 245.) 244. Rozporządzenie, dotyczące regulaminu pomiarów cechowniczych dla żeglugi śródlądowej na Łabie. — 245. Obwieszczenie o zastrzeżeniach, uczynionych przez poszczególne mocarstwa do układów I. i II. haskiej konferencyi pokojowej.

244.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 18. listopada 1913,

dotyczące regulaminu pomiarów cechowniczych dla żeglugi śródlądowej na Łabie.

W porozumieniu z c. k. Ministerstwami spraw wewnętrznych i skarbu wydaje się następujące zarządzenia:

§ 1.

Warunkiem dokonania pomiarów cechowniczych jest:

1. aby statek w obecnym swym stanie nie był jeszcze pomierzony wedle niniejszego regulaminu pomiarów cechowniczych,

albo, aby przy badaniu cechy na statku, pomierzonym według niniejszego regulaminu pomiarów cechowniczych, okazała się potrzeba pomierzenia na nowo,

albo, aby poświadczenie ocechowania, wystawione dla statku według niniejszego regulaminu pomiarów cechowniczych, uznano w przypadkach, oznaczonych w § 9., publicznie za nieważne;

2. aby statek zaopatrzony był we wszelkie przybory.

§ 2.

Postępowanie przy pomiarach cechowniczych.

Postępowanie cechownicze rozpoczyna się ustanowieniem linii wodnej próżnego statku, to jest tej linii, po którą zanurza się statek, zaopatrzony we wszelkie przybory i w potrzebną załogę, niczem więcej jednak nie obładowany.

Na parowcach należy do zupełnego zaopatrzenia w przybory, odpowiadające potrzebom ruchu, napełnienie kotłów. O ile temu nie uczyniono zadość, ładuje się na statek odpowiedni ciężar.

Statek winien być w położeniu normalnego zanurzenia.

Co do statków silnie z tyłu obciążonych, które po naładowaniu płyną równo obładowane, należy oprócz tego przed pomierzeniem dokonać próby sprowadzenia ich przez przesunięcie ciężarów do położenia bardziej równego obładowania.

§ 3.

Mniej więcej w środku i w $^1/_7$ długości linii wodnej próżnego statku z przodu i z tyłu umieszcza się na każdym boku statku pionowo do zwierciadła wody wskazówkę zanurzenia — § 11. instrukcyi policyjnej dla żeglugi i flisactwa na Łabie — na której każdy dziesiąty centymetr i koniec wskazówek zanurzenia oznaczony jest znakiem; dalszą podziałkę w odstępach co dwa centymetry oznacza się farbą po myśli przepisu postanowienia wykonawczego do § 3. pod 5.

Na statkach o płaskiem dnie przypada punkt zerowy wskazówki zanurzenia na zewnętrznej płaszczyźnie dna statku w miejscu, przeznaczonem na jego umieszczenie. Na statkach z tramem spodnim albo na statkach z dnem, wznoszącem się od środka na obie strony, leży punkt zerowy każdej wskazówki zanurzenia w najniższym punkcie przekroju, który należy w myśli przeprowadzić przez statek w miejscu umieszczenia wskazówki zanurzenia, a więc na statkach z tramem spodnim na linii dolnej krawędzi tramu spodniego.

Wskazówka zanurzenia, umieszczona w środku statku, sięga aż do górnej płaszczyzny wymierzania. Wskazówki zanurzenia, umieszczone z przodu i z tyłu statku sięgają o 20 *cm* wyżej.

Górną płaszczyzną pomiarów cechowniczych jest płaszczyzna pozioma, która przechodzi przez kadłub statku popod najniższy punkt górnej krawędzi burty w ten sposób, że na statku o ładowności większej jak 15 ton pozostaje wolna burta wysokości 25 *cm*. Jeżeli ładowność statku przy 25 *cm* wysokości wolnej burty wynosi 15 ton albo mniej, to wysokość wolnej burty winna wynosić 15 *cm*. Na statkach o stałym pokładzie wlicza się do wysokości burty zamknięcia odrzwi włazów, umieszczone w sposób nie przepuszczający wody, jednakże górna płaszczyzna pomiarów nie powinna leżeć wyżej jak krawędź burty. Na parowcach należy wysokość wolnej burty mierzyć w dół od najgłębszego punktu okna najniżej leżącego.

Na statkach silnie obciążonych z tyłu, których przed wymierzeniem nie można doprowadzić do położenia równego obciążenia, przeprowadza się górną płaszczyznę wymierzenia przez kadłub statku w takiej odległości od środkowej prostej części dna, aby statek przy równomiernem obładowaniu zachował o ile możności wynurzenie burty, przepisane przy pomiarach cechowniczych.

§ 4.

Przestrzenią pomiarową jest przestrzeń,

ograniczona płaszczyzną, idącą przez linię wodną próżnego statku (płaszczyzną próżnego statku),

górną płaszczyzną pomiarową i

zewnętrznemi stronami ścian statku, które leżą między temi dwoma płaszczyznami.

§ 5.

Celem stwierdzenia wielkości przestrzeni pomiarowej dzieli się ją w połowie wysokości między płaszczyzną wodną próżnego statku a górną płaszczyzną pomiarową zapomocą płaszczyzny poziomej (średniej płaszczyzny zanurzenia) na dwie warstwy pomiarowe.

§ 6.

Objętość przestrzeni pomiarowej tudzież każdej z obu warstw pomiarowych oblicza się w metrach sześciennych.

§ 7.

Ciężar ładunku wynosi tyle ton (po 1000 *kg*), ile metrów sześciennych zawiera przestrzeń pomiarowa, która wskutek tego zostaje zanurzona.

§ 8.

Dla pomierzonego statku wygotowuje się świadectwo pomiaru cechowniczego, które podaje w tonach (po 1000 *kg*) ciężar ładunku dla każdego do płaszczyzny wodnej próżnego statku równoległego zanurzenia się kadłubu statku na 2 *cm* zagłębienia, od płaszczyzny wodnej statku próżnego aż do górnej płaszczyzny pomiarowej. Świadectwo pomiaru cechowniczego musi nadto uwidaczniać ładowność aż do górnej płaszczyzny pomiarowej, wyrażoną okrągło w całych tonach w ten sposób, że tony zaczęte liczy się za całe.

Przed wygotowaniem świadectwa pomiaru cechowniczego należy obok najwyższego punktu każdej wskazówki zanurzenia umieścić cechę pomiarową; oprócz tego należy statek na tych miejscach, na których znajduje się oznaczenie, przepisane Instrukcyą policyjną dla żeglugi i flisactwa na Łabie (§ 6), opatrzyć napisem o tem samem wykończeniu liter i liczb, podającym ilość ton aż do górnej płaszczyzny pomiarowej, zaokrągloną według ust. 1. na całe tony, numer, pod którym statek zaciągnięto do wykazu pomiarów cechowniczych, tudzież cechę pomiarową.

Cecha pomiaru zawiera literę początkową rzeki, do porzecza której należy władza cechownicza, oraz taką literę ojczystego państwa władzy cechowniczej, tudzież litery początkowe i końcowe miejscowości, w której władza cechownicza ma swą siedzibę.

§ 9.

Sprawdzenie pomiarów cechowniczych.

Statki już pomierzone poddaje się na wniosek sprawdzeniu pomiarów cechowniczych celem stwierdzenia, czy stan ich odpowiada jeszcze datom, podanym w świadectwie pomiaru cechowniczego.

Sprawdzenie pomiaru cechowniczego ma nastąpić:

1. najpóźniej w trzy miesiące po ukończeniu każdego przebudowania statku, po każdej większej naprawie statku, jakoteż po każdem większem uszkodzeniu lub też usunięciu wskazówek zanurzenia lub wyciśniętych cech pomiaru cechowniczego.

2. jakkolwiek statek nie uległ zmianom, jeżeli statki są przeważnie zbudowane z drzewa, najpóźniej po upływie lat pięciu, jeżeli statki są zbudowane przeważnie z żelaza albo z stali (także co do statków żelaznych z dnem drewnianem), najpóźniej w lat dziesięć po wystawieniu świadectwa pomiaru cechowniczego.

Wniosek o sprawdzenie pomiarów cechowniczych ma prawo postawić oprócz właściciela statku lub szypra także władza, sprawująca policyę żeglarską, jeśli sprawdziła zmiany tego rodzaju jak to wymieniono pod l. 1. Celem sprawdzenia pomiarów cechowniczych, które proponuje policya żeglarska, nie należy podczas podróży żądać wyładowania statków obładowanych.

Jeśli sprawdzenie pomiarów cechowniczych w tych wypadkach nie przyjdzie do skutku, to pomiary już przeprowadzone tracą swoją ważność.

Świadectwa pomiarów cechowniczych, które straciły ważność, należy odebrać. Gdy nieważne świadectwo pomiarów cechowniczych nie zostanie zwrócone, należy nieważność jego publicznie ogłosić. Koszta ogłoszenia ściąga się od właściciela statku wówczas, gdy się wystawi nowe świadectwo pomiarów cechowniczych.

Świadectwa pomiarów cechowniczych statków rozbitych winien ostatni ich właściciel oddać władzy cechowniczej, która statek ostatnim razem wymierzała lub sprawdzała.

§ 10.

Do wykonania sprawdzenia pomiarów cechowniczych wprowadza się statek w położenie normalnego zanurzenia (§ 2). Potem sprawdza się przedewszystkiem, czy statek od czasu ostatnich pomiarów cechowniczych doznał takiej zmiany w budowie, która wpływa na wynik pomiarów, i czy wskazówki zanurzenia znajdują się w należytym stanie, potrzebnym do przeprowadzenia badania, przepisanego w ust. 3.

Jeżeli się przytem okaże tego rodzaju zmiana w budowie albo jeżeli brakuje tylu wskazówek zanurzenia, że nie można ich uzupełnić i uczynić przez to znowu użytecznemi dla dalszego sprawdzania, w takim razie wymierza się statek ponownie.

W przeciwnym wypadku bada się, czy zanurzenie statku próżnego zmieniło się.

Jeżeli zanurzenie statku próżnego w porównaniu z tem, co uwidocznione jest w świadectwie pomiarów cechowniczych, według odczytania na sześciu wskazówkach zanurzenia zwiększyło się lub zmniejszyło się przeciętnie o więcej jak trzy centymetry, zmienia się wykaz ładowności itd. w protokole pomiarów cechowniczych i wygotowuje się nowe świadectwo pomiarów cechowniczych.

Jeżeli natomiast przeciętne zanurzenie się próżnego statku zwiększyło się lub zmniejszyło się w stosunku do zanurzenia, uwidocznionego w świadectwie pomiarów cechowniczych, tylko o trzy centymetry lub mniej niż trzy centymetry, wówczas zmienia się wykaz ładowności tylko wskutek osobnego wniosku właściciela albo kierownika statku i wygotowuje się nowe świadectwo pomiarów cechowniczych.

Jeżeli takiego wniosku nie postawiono, dokonane pomiary cechownicze zachowują według § 9. pod 2. swą ważność na dalsze pięć lub dziesięć lat. Wynik sprawdzenia uwidacznia się w świadectwie pomiarów cechowniczych pod 4., nowy okres ważności wpisuje się pod 1. 4, skreśla się szczegóły pod 1. 3. i szczegóły, dotyczące okresu ważności poprzednich pomiarów cechowniczych lub sprawdzenia pomiarów, i poświadcza się sprawdzenie pomiarów na ostatniej 7. lub 8. stronie świadectwa pomiarów cechowniczych.

§ 11.

Po ukończeniu każdorazowego sprawdzenia pomiarów cechowniczych winna władza cechownicza statek, o ile takowy nie nosi już jej cechy pomiarowej, zaopatrzyć według przepisu § 8. cechą, dawniejsze zaś cechy pomiarowe zniszczyć. Równocześnie należy napisy na statku sprostować co do cechy pomiarowej, jakoteż w razie potrzeby co do numeru i liczby ton aż do górnej płaszczyzny wymierzenia.

§ 12.

Władze cechownicze.

W miejscach stosownych ustanawia się władze cechownicze. Winny one wymierzać i sprawdzać (§ 9.) te statki, które im w tym celu będą przystawiane.

Zamiast tworzyć osobne władze cechownicze może każde z państw nadbrzeżnych funkcye ich poruczyć innym władzom.

§ 13.

Nad władzami cechowniczemi ustanawia się władze rewizyjne.

Władze te obowiązane są:

1. sprawdzać a według wyniku prostować pomiary cechownicze i obliczenia, dokonane przez władze cechownicze, a to z urzędu próbami wyrywkowemi albo też wskutek zażalenia właściciela statku,

2. od czasu do czasu sprawdzać narzędzia pomiarowe, używane przez władze cechownicze.

§ 14.

Wniosek o dokonanie pomiarów cechowniczych na statku albo o ich sprawdzenie winien wnieść na piśmie właściciel statku albo szyper do tej władzy cechowniczej, której statek ma być przystawiony.

Do wniosku należy załączyć:

1. świadectwo pomiarów cechowniczych, wystawione ewentualnie już dawniej dla statku,

2. wykaz ilości załogi, jaka jest dla statku potrzebna,

3. spis przedmiotów, potrzebnych do zupełnego zaopatrzenia statku.

Właściciel statku albo szyper winien przystawić władzy cechowniczej statek nieobładowany i udzielać tejże wszelkiej pomocy, której takowa zażąda w celu przeprowadzenia postępowania.

§ 15.

Należytości za pomiary cechownicze i wygotowanie świadectwa pomiarów cechowniczych wynoszą:

1. Za pierwszy i każdy ponowny zupełny pomiar cechowniczy statku 5 halerzy za każdą tonę ładowności.

Najniższa kwota należytości wynosi 2 korony.

Gwoździe, potrzebne do pomiarów cechowniczych, i nity w celu oznaczania górnych końców wskazówek zanurzenia dostarcza bez dalszej opłaty i przytwierdza władza cechownicza. Umieszczenie wskazówek zanurzenia (§ 3.) i napisu (§ 8.) jest rzeczą wnioskodawcy lub też odbywa się na jego koszt.

2. Za sprawdzenie pomiarów cechowniczych, które nie pociąga za sobą ponownych pomiarów, lecz tylko zmianę protokołu pomiarów cechowniczych i odnowienie świadectwa tych pomiarów, połowę stopy pod 1.

3. Za sprawdzenie pomiarów cechowniczych, nie pociągające za sobą ani nowych pomiarów cechowniczych ani też zmiany protokołu tych pomiarów lub odnowienia świadectwa pomiarów, 2 korony.

4. Za wygotowanie duplikatów świadectw pomiarów cechowniczych należy pobierać tylko poniesione koszta własne (należytości za pisanie i tym podobne.)

5. Jeśli pomiarów cechowniczych albo też sprawdzenia tych pomiarów dokonuje się na wniosek nie w siedzibie władzy cechowniczej, lecz gdzieindziej, wtedy winien wnioskodawca nie tylko oddać do dyspozycyi miejsce, nadające się do pomiarów, lecz oprócz taryfowych należytości zwrócić władzy cechowniczej także wydatki, urosłe dla niej w gotówce.

6. Dopóki powyżej wymienione należytości i koszta nie zostaną zapłacone albo też dopóki nie da się zabezpieczenia co do zapłaty, można odmówić wydania świadectwa pomiarów cechowniczych.

§ 16.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Świadectwa pomiarów cechowniczych, wystawione według regulaminu pomiarów cechowniczych z roku 1899, należy przy następnem sprawdzeniu tych pomiarów zastąpić nowemi świadectwami, uwzględniającemi zmienione postanowienie o umieszczaniu wskazówek zanurzenia. Przytem należy o ile możności spożytkować dawniejsze wyniki.

§ 17.

Niniejszy regulamin pomiarów cechowniczych, który na zasadzie porozumienia się Rządów wydaje się w Austryi i w Państwie niemieckiem w jednakowem brzmieniu, wchodzi w życie w dniu 1. stycznia 1914 w miejsce regulaminu pomiarów cechowniczych (porządku wymierzania), ogłoszonego rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 4. sierpnia 1899, Dz. u. p. Nr. 150.

Funkcye władz cechowniczych (§ 12.) poruczą się tymczasowo c. k. Starostwom w Dzieczynie i Uściu nad Łabą.

Jako władzę rewizyjną ustanawia się c. k. Namiestnictwo w Pradze.

Prośba o dokonanie pomiarów cechowniczych (§ 14.) podlega należytości stemplowej w kwocie 1 korony, a dla wystawić się mającego świadectwa tych pomiarów należy do tej prośby dołączyć znaczek stemplowy na 2 korony.

Heinold wlr. **Schuster** wlr.

Engel wlr.

245.

Obwieszczenie c. k. Prezydenta Ministrów z dnia 25. listopada 1913

o zastrzeżeniach, uczynionych przez poszczególne mocarstwa do układów I. i II. haskiej konferencyi pokojowej.

Do układów I. i II. haskiej konferencyi pokojowej uczyniły mocarstwa, które układy te ratyfikowały lub do nich przystąpiły, przy ratyfikacyi lub przy przystąpieniu następujące zastrzeżenia.

A.

Pierwsza haska konferencya pokojowa.

1. Do układu z dnia 29. lipca 1899 w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych (Dz. u. p. Nr. 173 z roku 1913):

Stany Zjednoczone Ameryki:

(Pierwopis.)

Sous réserve de la déclaration faite dans la séance plénière de la Conférence du 25 juillet 1899.

(Przekład.)

Z zastrzeżeniem oświadczenia, złożonego na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 25. lipca 1899.

Oświadczenie, które złożyli zastępcy Stanów Zjednoczonych Ameryki na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 25. lipca 1899, opiewa:

(Pierwopis.)

La Délégation des États-Unis d'Amérique, en signant la Convention pour le Règlement pacifique des conflits internationaux, telle qu'elle est proposée par la Conférence Internationale de la Paix fait la Déclaration suivante:

„Rien de ce qui est contenu dans cette Convention ne peut être interprété de façon à obliger les États-Unis d'Amérique à se départir de leur politique traditionnelle, en vertu de laquelle ils s'abstiennent d'intervenir, de s'ingérer ou de s'immiscer dans les questions politiques ou dans la politique ou dans l'administration intérieure d'aucun Etat étranger. Il est bien entendu également que rien dans la Convention ne pourra être interprété comme impliquant un abandon par les États-Unis d'Amérique de leur attitude traditionnelle á l'égard des questions purement américaines."

(Przekład.)

Delegacya Stanów Zjednoczonych Ameryki składa przy podpisaniu układu w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych w brzmieniu, proponowanem przez międzynarodową konferencyę pokojową, następujące oświadczenie:

„Treść niniejszego układu nie może być nigdy interpretowaną w ten sposób, iżby układ ten zobowiązywał Stany Zjednoczone Ameryki do odstąpienia od tradycyjnej ich polityki, wedle której nie wdzierają się one nigdy ani też nie mieszają do politycznych spraw, do polityki lub do wewnętrznego zarządu jakiegokolwiek obcego państwa. Podobnie rozumie się samo przez się, że żadnego postanowienia układu nie wolno interpretować w ten sposób, jakoby ono zawierało w sobie zrzeczenie się przez Stany Zjednoczone Ameryki tradycyjnego ich stanowiska odnośnie do spraw czysto amerykańskich."

Rumunia:

(Pierwopis.)

Sous les réserves formulées aux articles 16· 17 et 19 de la présente Convention (15, 16 et 18 du projet présenté par le Comité d'Examen) et consignées au procès-verbal de la séance de la Troisième Commission du 20 juillet 1899.

(Przekład.)

Z zastrzeżeniami, które złożono do artykułów 16. 17. i 19. niniejszego układu (15., 16. i 18. projektu, przedłożonego przez komisyę rewizyjną), a które objęte są protokołem posiedzeń trzeciej komisyi z dnia 20. lipca 1899.

Zastrzeżeni zastępców Rumunii do artykułów 16., 17., 19. układu (artykuł 15., 16., 18. projektu, przedłożonego komisyi rewizyjnej) opiewają według protokołu posiedzenia trzeciej komisyi z dnia 20. lipca 1899 w sposób następujący:

Do artykułu 15. projektu (artykuł 16. układu):

(Pierwopis.)

Le Gouvernement Royal de Roumanie, complètement acquis au principe de l'arbitrage facultatif, dont il apprécie toute l'importance dans les relations internationales, n'entend cependant pas prendre, par l'article 15, un engagement d'accepter un arbitrage dans tous les cas qui y sont prévus, et il croit devoir formuler des réserves expresses à cet égard.

Il ne peut donc voter cet article que sous cette réserve.

(Przekład.)

Królewsko-rumuński Rząd, w zupełności zgadzając się na zasadę dowolnego orzecznictwa polubownego, którego wielkie znaczenie w stosunkach międzynarodowych ocenia, nie jest przecież skłonny do przyjęcia na siebie w artykule 15. zobowiązania do zgodzenia się na orzecznictwo polubowne w wszystkich przewidzianych tamże przypadkach i czuje się zniewolonym do poczynienia w tym względzie wyraźnych zastrzeżeń.

Może więc oświadczyć swą zgodę na ten artykuł jedynie z tem zastrzeżeniem.

Do artykułu 16. projektu (artykuł 17. układu):

(Pierwopis.)

Le Gouvernement Royal de Roumanie déclare qu'il ne peut adhérer à l'article 16 qu'avec la réserve expresse, consignée au prosès-verbal, pu'il est décidé à ne pas accepter, en aucun cas, un arbitrage international, pour des contestations ou litiges antérieurs á la conclusion de la présente Convention.

(Przekład.)

Królewsko-rumuński Rząd oświadcza, że może zgodzić się na artykuł 16. tylko z tem wyraźnem zastrzeżeniem, które należy uwidocznić w protokole, że nie zamierza w żadnym wypadku przyjąć międzynarodowego orzecznictwa polubownego co do stosunków spornych lub sporów z czasu przed zawarciem tego układu.

Do artykułu 18. projektu (artykuł 19. układu):

(Pierwopis.)	(Przekład.)
Le Gouvernement Royal de Roumanie déclare qu'en adhérant à l'article 18 de la Convention, il n'entend prendre aucun engagement en matière d'arbitrage obligatoire.	Królewsko-rumuński Rząd oświadcza, że przez zgodzenie się na artykuł 18. układu nie chce wcale przyjmować jakiegokolwiek zobowiązania w sprawach obowiązkowego orzecznictwa polubownego.

Serbia:

(Pierwopis.)	(Przekład.)
Sous les réserves consignées au prosès-verbal de la Troisième Commission du 20 juillet 1899.	Z zastrzeżeniami, zawartemi w protokole trzeciej komisyi z dnia 20. lipca 1899.

Zastrzeżenia zastępców Serbii, zawarte w protokole trzeciej komisyi z dnia 20. lipca 1899, opiewają:

(Pierwopis.)	(Przekład.)
Au nom du Gouvernement Royal de Serbie, nous avons l'honneur de déclarer que l'adoption par nous du principe de bons offices et de la médiation n'implique pas une reconnaissance du droit pour les États tiers d'user de ces moyens autrement qu'avec la réserve extrême qu'exige la nature délicate de ces démarches. Nous n'admettrons les bons offices et la médiation qu'à condition de leur conserver pleinement et intégralement leur caractère de conseil purement amical, et nous ne saurions jamais les accepter dans des formes et des circonstances telles qu'elles pourraient leur imprimer le caractère d'une intervention.	W imieniu królewsko-serbskiego Rządu mamy zaszczyt oświadczyć, że przyjęcie przez nas zasady dobrych usług i pośrednictwa dla trzecich państw nie zawiera w sobie uznania prawa używania tych środków w sposób inny, jak tylko z najdalej idącą powściągliwością, niezbędną ze względu na drażliwy charakter tych kroków. Zgodzimy się na dobre usługi i pośrednictwo tylko pod tym warunkiem, że nie stracą one nawet w najmniejszym szczególe znaczenia czysto przyjacielskiej rady, a nie będziemy się mogli nigdy na nie zgodzić w takiej formie i wśród takich okoliczności, któreby mogły im nadać cechę interwencyi.

Turcya nie powtórzyła przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, uczynionego przy jego podpisaniu.

2. Do układu z dnia 29. lipca 1899, dotyczącego praw i zwyczajów wojny lądowej (Dz. u. p. Nr. 174. z roku 1913), nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

3. Do układu z dnia 29. lipca 1899, dotyczącego stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej (Dz. u. p. Nr. 175. z roku 1913), nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

4. Do oświadczeń z dnia 29. lipca 1899

a) w sprawie zakazu używania pocisków z duszącymi lub trującymi gazami i

b) w sprawie zakazu używania pocisków, które w ludzkiem ciele łatwo się rozszerzają lub rozpłaszczają (Dz. u. p. Nr. 176. z roku 1913),

nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

B.

Druga haska konferencya pokojowa.

1. Do układu z dniu 18. października 1907 w sprawie pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych (Dz. u. p. Nr. 177. z roku 1913):

Stany Zjednoczone Ameryki utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenie, uczynione przy jego podpisaniu.

Oświadczenie, złożone na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 16. października 1907, opiewa:

(Pierwopis.)

Rien de ce qui est contenu dans cette Convention ne peut être interprêté de façon à obliger les États-Unis d'Amérique à se départir de leur politique traditionnelle, en vertu de laquelle ils s'abstiennent d'intervenir, de s'ingérer ou de s'immiscer dans les questions politiques ou dans la politique ou dans l'administration intérieure d'aucun État étranger. Il est bien entendu également que rien dans la Convention ne pourra être interprêté comme impliquant un abandon par les États-Unis d'Amérique de leur attitude traditionnelle à l'égard des questions purement américaines.

(Przekład.)

Treść niniejszego układu nie może być nigdy interpretowaną w ten sposób, iżby układ ten zobowiązywał Stany Zjednoczone Ameryki do odstąpienia od tradycyjnej ich polityki, wedle której nie wdzierają się one nigdy ani też nie mieszają do politycznych spraw, do polityki lub do wewnętrznego zarządu jakiegokolwiek obcego państwa. Podobnie rozumie się samo przez się, że żadnego postanowienia układu nie wolno interpretować w ten sposób, jakoby ono zawierało w sobie zrzeczenie się przez Stany Zjednoczone Ameryki tradycyjnego ich stanowiska odnośnie do spraw czysto amerykańskich.

Stany Zjednoczone Ameryki poczyniły przy ratyfikacyi układu jeszcze następujące dalsze zastrzeżenia:

(Pierwopis.)

That the United States approves this convention with the understanding that recourse to the permanent court for the settlement of differences can be had only by agreement thereto through general or special treaties of arbitration heretofore orhereafter concluded between the parties in dispute; and the United States now exercises the option contained in article fiftythree of said convention, to exclude the formulation of the „compromis“ by the permanent court, and hereby excludes from the competence of the permanent court the power to frame the „compromis“ required by general or special treaties of arbitration concluded or hereafter to be concluded by the United States and further expressly declares that the „compromis“ required by any treaty of arbitration to which the United States may be a party skall be settled only by agreement between the contracting parties, unless such treaty shall expressly provide otherwise.

(Przekład.)

Że Stany Zjednoczone zatwierdzają niniejszy układ z tym dodatkiem, że można odwołać się do Stałego Trybunału rozjemczego w celu załatwienia sporów tylko na zasadzie ogólnego lub szczególnego układu rozjemczego, który strony spór wiodące zawarły lub w przyszłości zawrzeć mają; i że Stany Zjednoczone korzystają z nadanego w artykule 53. układu prawa wykluczenia, aby Stały Trybunał rozjemczy ustalał umowę (zapis) na sąd polubowny, i wyłączają przez to z właściwości Stałego Trybunału rozjemczego uprawnienie do ustalania umowy (zapisu) na sąd polubowny, przewidzianej w ogólnym lub szczególnym układzie rozjemczym, który Stany Zjednoczone zawarły lub w przyszłości zawrzeć mają; że dalej oświadczają wyraźnie, iż, jeżeli układ rozjemczy, w którym uczestniczą Stany Zjednoczone, przewiduje umowę (zapis) na sąd polubowny, może ona być ustalona jedynie w drodze układu między stronami umawiającemi się, chyba że układ rozjemczy wyraźnie postanawia co innego.

Japonia utrzymała w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy jego podpisaniu. Wskutek tego wyłączone są od ratyfikacyi ustępy 3. i 4. artykułu 48., ustęp 2. artykułu 53. i artykuł 54.

Rumunia utrzymała w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy jego podpisaniu.

Szwajcarya utrzymała w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenie, uczynione przy jego podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi punkt 2. drugiego ustępu artykułu 53.

2. Do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego ograniczenia używania przemocy przy ściąganiu długów kontraktowych (Dz. u. p. Nr. 178. z roku 1913):

Stany Zjednoczone Ameryki:

(Pierwopis.)

That the United States approves this convention with the understanding that recourse to the permanent court for the settlement of the differences referred to in said convention can be had only by agreement thereto through general or special treaties of arbitration heretofore or hereafter concluded between the parties in dispute.

(Przekład.)

Że Stany Zjednoczone zatwierdzają niniejszy układ z tym dodatkiem, że można odwołać się do Stałego Trybunału rozjemczego w celu załatwienia tych sporów, do których odnosi się układ niniejszy, jedynie na zasadzie odpowiedniego zgodnego postanowienia w ogólnym lub szczególnym układzie rozjemczym, który strony spór wiodące zawarły lub w przyszłości zawrzeć mają.

Gwatemala i **Salwador** utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy podpisaniu układu.

Nikaragwa:

(Pierwopis.)

a) En lo relativo á las deudas que tengan origen en contratos ordinarios entre los súbditos de una nación y un Gobierno extrangero, no se occurirá al arbitramiento sino en el caso único de denegation de justicia por la juridiccion del pais del contrato, á quien previamente deberá ocurritse, y una vez que se hayan agotado todos los recursos legales.

b) Los emprestitos públicos, representados en bonos de la deuda nacional, no podrán en ningún caso ser motivo de egresion militar ni de ocupación material del suelo de las naciones americanas.

(Przekład.)

a) Jeżeli rozchodzi się o długi, pochodzące ze zwykłych umów między przynależnymi do jednego narodu a obcym rządem, można odwoływać się do orzecznictwa polubownego tylko w tym szczególnym wypadku, jeżeli sądy Państwa będącego w umowie stroną, których tok instancyi należy naprzód wyczerpać, odmówią wymiaru sprawiedliwości.

b) Połączone z wydaniem papierów wartościowych pożyczki publiczne, stanowiące dług narodowy, nie mogą w żadnym wypadku stanowić powodu do wkroczenia wojska lub faktycznego obsadzenia terytoryum narodów amerykańskich.

3. Do układu z dnia 18. października 1907 o rozpoczęciu kroków nieprzyjacielskich (Dz. u. p. Nr. 179. z roku 1913) nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

4. Do układu z dnia 18. października 1907. dotyczącego praw i zwyczajów wojny lądowej (Dz. u. p. Nr. 180. z roku 1913):

Austryacko-węgierska Monarchia utrzymała w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenie, uczynione przy podpisaniu układu.

Oświadczenie, złożone na posiedzeniu plenarnem konferencyi z dnia 17. sierpnia 1907, opiewa:

(Pierwopis.)

La Délégation d'Autriche-Hongrie ayant accepté le nouvel article 22 *a* à la condition que l'article 44 de la Convention actuellement en vigueur fût maintenu tel quel, ne pourra pas consentir à l'article 44 *a* proposé par la Deuxième Commission.

(Przekład.)

Ponieważ delegacya Austro-Węgier przyjęła nowy artykuł 22. *a* pod tym warunkiem, że artykuł 44. obecnie obowiązującego układu utrzyma się w mocy w tem brzmieniu, jakie on ma obecnie, nie może zgodzić na artykuł 44. *a*, proponowany przez drugą komisyę.

Przez „artykuł 44. obecnie obowiązującego układu“ przytoczony w tem oświadczeniu, należy rozumieć artykuł 44. dodatku do układu z dnia 29. lipca 1899, dotyczącego praw i zwyczajów wojny lądowej (Dz. u. p. Nr. 174. z roku 1913). Przytoczone w tem oświadczeniu „nowe“ artykuły 22. *a*

i 44. *a* (projektu komisyi) przyjęto jako artykuł 23., ustęp 2., i 44. do dodatku do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego praw i zwyczajów wojny lądowej (Dz. u. p. Nr. 180. z roku 1913).

Państwo Niemieckie, Japonia i **Rosya** utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi artykuł 44. dodatku do układu

5. Do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej (Dz. u. p. Nr. 181. z roku 1913), nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

6. Co do układu z dnia 18. października 1907 o traktowaniu nieprzyjacielskich okrętów handlowych w chwili wybuchu kroków nieprzyjacielskich (Dz. u. p. Nr. 182. z roku 1913):

Państwo Niemieckie i **Rosya** utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi artykuł 3. i artykuł 4., ustęp 2.

7. Do układu z dnia 18. października 1907 o przeistaczaniu okrętów handlowych na okręty wojenne (Dz. u. p. Nr. 183. z roku 1913) nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

8. Do układu z dnia 18. października 1907 o zakładaniu podmorskich automatycznych min kontaktowych (Dz. u. p. Nr. 184. z roku 1913):

Państwo Niemieckie i **Francya** utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi artykuł 2.

Wielka Brytania utrzymała w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenie, uczynione przy tegoż podpisaniu.

Syam utrzymał w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenie, uczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi ustęp 1. artykułu 1.

9. Do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego ostrzeliwania przez morskie siły zbrojne (Dz. u. p. Nr. 185. z roku 1913):

Państwo Niemieckie, Francya, Wielka Brytania i **Japonia** utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi ustęp 2. artykułu 1.

10. Do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego stosowania zasad układu genewskiego do wojny morskiej (Dz. u. p. Nr. 186. z roku 1913):

Chiny utrzymały w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenie, uczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączony jest od ratyfikacyi artykuł 21.

11. Do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego niektórych ograniczeń wykonywania prawa łupu w wojnie morskiej (Dz. u. p. Nr. 187. z roku 1913), nie poczyniono żadnych zastrzeżeń.

12. Do układu z dnia 18. października 1907, dotyczącego praw i obowiązków stron neutralnych w razie wojny morskiej (Dz. u. p. Nr. 188. z roku 1913).

Państwo Niemieckie utrzymało w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączone są od ratyfikacyi artykuły 11., 12., 13. i 20.

Japonia utrzymała w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączone są od ratyfikacyi artykuły 19. i 23.

Syam utrzymał w mocy przy ratyfikacyi układu zastrzeżenia, poczynione przy tegoż podpisaniu. Wskutek tego wyłączone są od ratyfikacyi artykuły 12., 19. i 23.

Stany Zjednoczone Ameryki:

(Pierwopis.)	(Przekład.)
That the United States adheres to the said Convention subject to the reservation and exclusion of its Article XXIII and with the understanding that the last clause of Article III thereof implies the duty of a neutral power to make the demand therein mentioned for the return of a ship captured within the neutral jurisdiction and no longer within that jurisdiction.	Że Stany Zjednoczone przystępują do układu z zastrzeżeniem co do artykułu 23. i z wyłączeniem go, oraz rozumiejąc ostatnie postanowienie artykułu 3. układu w ten sposób, iż zawiera ono w sobie dla mocarstwa neutralnego zobowiązanie do postawienia wymienionego tamże żądania wydania statku, który zabrany został w obrębie neutralnego obszaru zwierzchniczego, lecz się już na tym obszarze zwierzchniczym nie znajduje.

Chiny wyłączyły przy przystąpieniu do układu artykuł 14., ustęp 2., artykuł 19., ustęp 3., i artykuł 27.

Stürgkh wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 30. listopada 1913.

Treść: № 246. Patent cesarski, dotyczący zwołania sejmu Galicyi.

246.

Patent cesarski z dnia 28. listopada 1913,

dotyczący zwołania sejmu Galicyi.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Dalmatyński, Kroacki, Slawoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Król Jerozolimski itd.; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Toskański i Krakowski; Książę Lotaryński, Solnogrodzki, Styryjski, Karyntyjski, Krainski i Bukowiński; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; Książę Górno- i Dolno-Śląski, Modeński, Parmański, Piacencki i Gwastalski, Oświęcimski i Zatorski, Cieszyński, Fryulski, Dubrownicki i Zadarski; Uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysce; Książę na Trydencie i Bryksenie; Margrabia Górno- i Dolno-Łużycki i Istryjski; Hrabia na Hohenembsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd.; Pan na Tryeście, Kotorze i Windyjskiej Marchii; Wielki Wojewoda Województwa Serbskiego itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zwołany jest na dzień 5. grudnia 1913 do jego ustawowego miejsca zebrania.

Dan w Naszem stołecznem i rezydencyjnem mieście Wiedniu, dnia 28. listopada roku tysiąc dziewięćset trzynastego, Naszego panowania sześćdziesiątego piątego.

Franciszek Józef wlr.

Stürgkh wlr.	**Georgi** wlr.
Hochenburger wlr.	**Heinold** wlr.
Forster wlr.	**Hussarek** wlr.
Trnka wlr.	**Długosz** wlr.
Schuster wlr.	**Zenker** wlr.

Engel wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 1. grudnia 1913.

Treść: (№ 247 i 248.) 247. V. Dodatek do przepisu o manipulacyi, odbywanej w kasach dworskich, państwowych oraz kasach publicznych funduszów, jakoteż w kasach c. i k. Funduszów prywatnych i familijnych ze względu na podatek osobisto-dochodowy i podatek pensyjny od poborów służbowych. — 248. Rozporządzenie dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

247.

V. Dodatek

do przepisu o manipulacyi, odbywanej w kasach dworskich, państwowych oraz kasach publicznych funduszów, jakcteż w kasach c. i k. Funduszów prywatnych i familijnych ze względu na podatek osobisto-dochodowy i podatek pensyjny od poborów służbowych (Dz. u. p. Nr. 209 z roku 1899).

(Ogłoszony reskryptem c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 19. listopada 1913, l. 69179.)

§§ 2., 22., 33., 42. i 58. tego przepisu o manipulacyi mają w przyszłości opiewać w sposób następujący:

§ 2.

Formularz *A*. Uwiadomienie o wypłaconych poborach służbowych.

Doniesienia, wymienione w § 1. niniejszego przepisu, należy sporządzać według formularza *A* i wypełniać dokładnie w wszystkich kolumnach z wyjątkiem miejsca grubo obwiedzionego, zastrzeżonego wyłącznie dla władzy podatkowej.

Formularz *A*/1. Wezwanie płatnicze.

Dołączona do uwiadomienia druga kartka, formularz *A*/1, którą należy równocześnie z pierwszą wygotować zapomocą odbijania na kalce, opuszczając tylko w tytule rok podatkowy, ma służyć za wezwanie płatnicze; kartkę tę należy po uwidocznieniu w niej wysokości poborów służbowych, obliczonych przez władzę podatkową, oraz przypisania podatku przesłać właściwemu organowi likwidującemu (§ 42.).

Przy wykazywaniu poborów zmiennych, co do których po myśli cesarskiego rozporządzenia z dnia 8. lipca 1898, Dz. u. p. Nr. 120, niema obowiązku potrącania podatków, należy używać formularzy bez dołączonego wezwania płatniczego.

Jeżeli ani pod względem wysokości poborów ani pod względem wysokości potrąceń nie zaszła zmiana w stosunku do roku poprzedniego, można wypełnić tylko trzy górne przedziałki poziome a przy kolumnach liczb zamieścić uwagę „bez zmiany“; mimo tego należy także w tych przypadkach bez wyjątku wygotowywać każdego roku uwiadomienie.

§ 22.

Uwiadomienia, wygotowane w myśl poprzedzających paragrafów, posłać należy z okładką, prawidłowo podpisaną, najdalej do dnia 31. stycznia każdego roku do tych władz podatkowych, w których okręgu mieszka uprawniony do poboru w dniu 1. stycznia roku podatkowego, w razie jednak, gdyby organ likwidujący nie wiedział, która władza podatkowa jest właściwa do wymierzania, do tej władzy podatkowej, w której okręgu organ ten się znajduje.

Nie potrzeba podpisywać każdego doniesienia z osobna.

§ 33.

Organa, określone w § 1. niniejszego przepisu, winny wykazywać władzy podatkowej co do każdej osoby określone bliżej w ustępie drugim zmiany, jakie zajdą w ciągu roku podatkowego, uwidaczniając równocześnie wymiar i termin wstrzymania ustających poborów oraz wymiar i termin początkowy

wypłacania nowych poborów, tudzież potrącenia podatkowe, dokonane w ciągu roku aż do wstrzymania dawnych poborów, i tymczasowo obliczone kwoty podatku.

Przedmiotem wykazu są wszelkie przypadki przybytku i ubytku po myśli artykułów 67. do 69. przepisu wykonawczego, tudzież przypadki, w których podatek osobisto-dochodowy ma być ściągany wskutek ustania ulgi, określonej w artykule XVII. ustawy, a nadto te przypadki, które pociągają za sobą zmianę organu likwidującego.

Przypadki przybytku należy wykazywać zapomocą wygotowanego po myśli § 2. uwiadomienia formularz *A* i *A*/1, przypadki ubytku zapomocą wykazu formularz *B* a zmianę organu likwidującego zapomocą kartki z doniesieniem służbowem według formularza *C*.

Formularz *C*. Kartka z doniesieniem służbowem o zmianie organu likwidującego.

W uwiadomieniach według formularza *A*, wygotować się mających po myśli poprzedniego ustępu, należy w przedziałce dla uwag zamieścić uwagę „przybytek“.

Przypadki przybytku należy wykazywać także wówczas, gdyby dochód wskutek uwzględnienia pozycyi potrąceń nie dosięgnął wysokości, podlegającej opodatkowaniu.

Jeżeli wskutek ustania wypłaty stałych poborów służbowych lub ich zmniejszenia się poniżej wysokości, uzasadniającej obowiązek płacenia podatku, nie można już potrącić podatków, wówczas winien organ likwidujący natychmiast przy wstrzymaniu poborów odpisać podatek osobisto-dochodowy i podatek pensyjny, przypisany za resztę roku podatkowego, i uwidocznić odpisane kwoty w wykazie zmian formularz *B* w przedziałce, przeznaczonej na uwagi. Powyższe postanowienie nie ma zastosowania do przypadków, określonych w § 58.

Zmian w wysokości poborów, zachodzących w ciągu roku podatkowego, o ile równocześnie nie zajdzie także jeden z przypadków wyżej przytoczonych, nie potrzeba wykazywać.

§ 42.

Wezwania płatnicze należy zaraz po wygotowaniu przesłać właściwym organom likwidującym, które po ich urzędowem załatwieniu winny je przesłać organowi cenzury.

W tych przypadkach, kiedy w ciągu roku podatkowego następuje zmiana organu likwidującego wskutek przekazania poborów służbowych, należy zawsze przesyłać wezwanie płatnicze nowemu organowi likwidującemu, jeżeli o zmianie tej władza podatkowa już się dowiedziała. Jeżeli to nie nastąpiło a wezwanie płatnicze przesłano jeszcze poprzednemu organowi likwidującemu, wówczas organ ten winien bezzwłocznie wezwanie płatnicze przesłać dalej właściwemu już teraz organowi likwidującemu.

§ 58.

Postanowienia powyższe stosują się z wyjątkiem, wspomnianym w § 33., ustęp przedostatni, zdanie ostatnie, także do tych funkcyonaryuszy państwowych, obowiązanych do płacenia podatku pensyjnego, którzy nie są uwolnieni od dodatków autonomicznych (dodatków krajowych, powiatowych, gminnych itd.) do podatku państwowego.

Ponieważ jednak w przypadkach tych należy tak podatek osobisto-dochowy jak i podatek pensyjny wraz z przypadającymi na ten ostatni podatek dodatkami autonomicznymi odsyłać w przepisanych terminach w gotówce właściwemu urzędowi podatkowemu, trzeba to będzie zaznaczyć w wezwaniu płatniczem zapomocą łatwo widocznej uwagi a przekreślić tekst nagłówka z przeciwnem zarządzeniem.

Odsyłanych kwot podatku, które winny być zarachowywane w odnośnym urzędzie podatkowym taksamo jak kwoty, odsyłane przez prywatnych służbodawców, nie należy wstawiać w wykazy, przesyłane po myśli § 54. niniejszego przepisu co miesiąc departamentowi rachunkowemu krajowej władzy skarbowej. (Zobacz w szczególności artykuły 40., 77. do 85. przepisu wykonawczego).

Engel wlr.

Uwiadomienie o poborach służbowych, wypłaconych w roku 191 .

Karta likwidacyjna Nr.

Imię i nazwisko oraz stanowisko:

Organ likwidujący:

Mieszkanie w dniu 1. stycznia roku podatkowego:

Właściwa do wymiaru władza podatkowa:

A. Pobory służbowe, podlegające potrąceniu podatku

Oznaczenie poborów	Wysokość rocznych poborów: w czasie od	do	Kwota roczna K	h	Suma rzeczywiście wypłaconych poborów i poborów w naturze K	h
płaca pensya adjutum						
dodatek ombiasty z tytułu lat służby dodatek na wychowanie						
dodatek aktywalny, funkcyjny						
pobory w naturze						

Uskutecznione rzeczywiście potrącenia od dochodu z poborów służbowych: Oznaczenie potrącenia	Kwota K	h
należytość stemplowa		
podatek pensyjny		
taksa służbowa (należytość od nadania posady)		
wkładki do funduszu emerytalnego (funduszu prowizyjnego)		
wkładki na ubezpieczenie na wypadek choroby i od nieszczęśliwych wypadków		
wkładki i opłaty dodatkowe na zakład zaopatrzenia		
suma..		

Pobory służbowe, które są nowem źródłem dochodów (art. 11., l. 5. Dz. u. p. 157 z roku 1902): Oznaczenie	Kwota roczna K	h
nowych poborów służbowych		
potrąceń od powyższego dochodu		

B. Pobory zmienne, nie podlegające potrąceniu podatku

Oznaczenie poborów	Kwota K	h

Potrącenia od powyższego dochodu: Oznaczenie	Kwota K	h

Miejsce na wpisywanie innych poborów i uwag:

Formularz A 1.

Wezwanie płatnicze, dotyczące podatku osobisto-dochodowego i pensyjnego, który należy w drodze potrącenia ściągnąć i bezpośrednio zarachować za rok 191 .

Karta likwidacyjna Nr.

Imię i nazwisko oraz stanowisko:

Organ likwidujący:

Mieszkanie w dniu 1. stycznia roku podatkowego:

Właściwa do wymiaru władza podatkowa:

A. Pobory służbowe, podlegające potrąceniu podatku

Oznaczenie poborów	Wysokość rocznych poborów w czasie od	do	Kwota roczna K	h	Suma rzeczywiście wypłaconych poborów i poborów w naturze K	h
płaca pensya adjutum						
dodatek osobisty z tytułu lat służby dodatek na wychowanie						
dodatek aktywalny, funkcyjny						
pobory w naturze						

Uskutecznione rzeczywiście potrącenia od dochodu z poborów służbowych: Oznaczenie potrącenia	Kwota K	h
należytość stemplowa		
podatek pensyjny		
taksa służbowa (należytość od nadania posady)		
wkładki do funduszu emerytalnego (funduszu prowizyjnego)		
wkładki na ubezpieczenie na wypadek choroby i od nieszczęśliwych wypadków		
wkładki i opłaty dodatkowe na zakład zaopatrzenia		
suma..		

Pobory służbowe, które są nowem źródłem dochodów (art. 11., l. 5. Dz. u. p. 157 z roku 1902): Oznaczenie	Kwota roczna K	h
nowych poborów służbowych		
potrąceń od powyższego dochodu		

B. Pobory zmienne, nie podlegające potrąceniu podatku

Oznaczenie poborów	Kwota K	h
Potrącenia od powyższego dochodu		
Oznaczenie	Kwota K	h

Pobory służbowe w wysokości, obliczonej przez władzę podatkową na kwotę koron	Kwota ściąganego w drodze potrącenia: podatku osobisto-dochodowego K	h	podatku pensyjnego K	h

Miejsce na wpisywanie innych poborów i uwag:

Formularz C.

Kartka z doniesieniem służbowem.

Zmiana organu likwidującego (§ 33. przepisu o manipulacyi).

Donosi się, że pobory .....

zamieszkałego dotychczas w ....., z końcem ..... 19.. wstrzymano

i przekazano departamentowi rachunkowemu .....

Departament rachunkowy .....

.....dnia.....19..

(Podpis.)

248.

Rozporządzenie Ministerstw skarbu, handlu i rolnictwa z dnia 29. listopada 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień objaśnień do taryfy celnej z dnia 13. lutego 1906.

Następujące postanowienia objaśnień do taryfy celnej, wydanych obwieszczeniem z dnia 13. czerwca 1906, Dz. u. p. Nr. 115, na zasadzie artykułu V. ustawy o taryfie celnej z dnia 13. lutego 1906, Dz. u. p. Nr. 20, uzupełnia się, względnie zmienia się w sposób następujący:

W wyliczeniu państw, które przystąpiły do konwencyi brukselskiej, zawartem w uw. 1., ustęp 4., do Nru 19., należy skreślić *Wielką Brytanię* i *Włochy*.

W zdaniu trzeciem ustępu pierwszego uw. og. III. do Kl. XXII.—XXV. i w ustępie 4. uw. do Nru 220. należy po słowie „(krepa wełniana)“ dodać:

tudzież do wyrobu sztucznych kwiatów.

Po ustępie 1. uw. 1. do Nru 287. należy wstawić następujący nowy ustęp:

Co do odróżniania papierów pakunkowych od prawdziwych i naśladowanych papierów pergaminowych zob. ustęp 6. uw. do Nru 291.

W wierszu 12. do 14. ustępu 4. uw. do Nru 291 należy skreślić słowa:

nad . . . . plamę i

a zamiast nich zamieścić słowo „one“.

Na końcu tego ustępu należy zamiast punktu umieścić średnik i zamieścić co następuje:

te ostatnie odróżniają się od naśladowanych papierów pergaminowych jeszcze przez to, że jeżeli prawdziwe papiery pergaminowe gotuje się przez 20 minut z rozcieńczonym (3% owym) ługiem sodowym a rozczyn równocześnie silnie się miesza, to można je z rozczynu tego wyjąć w jednym kawałku.

W trzecim od końca wierszu ustępu 5. tej uw. należy po słowie „pokazują“ umieścić punkt a resztę tego ustępu skreślić.

Po wspomnianym ustępie należy wstawić jako ustępy nowe:

Prawdziwe i naśladowane papiery pergaminowe z tego numeru odróżniają się od papierów pakunkowych z Nru 287. i od osobno nie oznaczonych papierów z Nru 296. głównie przez tłustą gęstość. W razie wątpliwości należy próbkę badanego papieru wielkości około 2 dm^2 — który przedtem należy dokładnie zbadać, czy nie ma drobnych dziurek — położyć na biały papier do pisania; następnie należy na badany papier puścić 10 kropli oleju kostnego. Jeżeli po upływie 2 minut nie spostrzeże się na podłożonym papierze do pisania tłustych plam, to należy badany papier traktować jako prawdziwy lub naśladowany papier pergaminowy z tego numeru, w przeciwnym zaś razie według jego innych znamion jako papier pakunkowy z Nru 287. lub jako o. n. o. papier z Nru 296.

Co do znamion odróżniających papieru pakunkowego zob. uw. 1. do Nru 287.

W wierszu siódmym ustępu 2. uw. do Nru 324. należy zamiast słowa „zawsze“ umieścić słowo „najczęściej“.

Ustęp 1. uw. 4. do Nru 328. należy uzupełnić następującem postanowieniem:

Nie są one nawet wówczas wyłączone od traktowania według Nru 328. *c*, jeżeli stanowią w stosunku do siebie kawałki, pozostające z sobą w związku (n. p. dolne części szyi z nogami, albo nogi z częściami skóry na bokach i brzuchu itd), nie zawierają jednak części skóry grzbietowej (kruponów).

W wierszu czwartym uw. 3., ustęp 1., do Nru 329. należy skreślić słowo „naciągana“.

W uw. 1. do Nru 353. należy w wierszu trzecim po „itp.“ dodać: „(także karnisze)“.

W uw. 5. do uw. og. 2. *a* do Kl. XXXVIII. należy skreślić ustęp 2. a nadto w ustępie 3. w wierszu drugim słowo „również“.

Jako ustęp 5. tejże uw. należy teraz wstawić:

Towary, powleczone zwykłym pokostem lub pomalowane inną powłoką tylko dla ochrony przed rdzą, należy traktować jako grubo powleczone. Jednakowoż przy fabrykatach surowych i półfabrykatach nie należy uwzględniać powłoki, chroniącej przed rdzą, która przeznaczona jest tylko do ochrony towaru w czasie przewozu i przed dalszem obrabianiem musi być zdjętą.

Ustęp ostatni tej uw. („Co do postępowania celnego . . .“) winien opiewać:

Co do postępowania celnego z powleczonymi jedynie jakimś środkiem ochronnym przeciw rdzy stalowymi i żelaznymi prętami oraz szynami zobacz uw. 4., ustęp 3, do Nru 431. i ustęp 3. uw. do Nru 446.

W uwagach do Nru 437. należy teraz wstawić między ustępem czwartym i piątym:

> Walce z Nru 437. *a* i *b* z niekowalnego odlewu, surowe także szorowane lub obrobione w inny sposób zwyczajnie albo cienko, o szerokości większej niż 2·50 *m*, które sprowadza fabryka maszyn w celu zestawienia całkowitych maszyn papierniczych lub kalender papierniczych ponad 60 *q*, należy za dostarczeniem dowodu używania odprawiać według stopy celnej tych maszyn (umow. 12, wzgl. 5 K).

W uw. og. 8., ustęp 3., do Kl. XL należy w wierszu dziesiątym po słowie „brak wszelkich wad“ dodać:

> tudzież powłoka, chroniąca przed rdzą, której po myśli uw. 5., ustęp do uw. og. 2. *a* do Kl. XXXVIII. nie uważa się za powłokę grubą . . . .

W ustępie ostatnim uw. do Nru 648. należy w wierszu przedostatnim zamiast liczby „6“ umieścić liczbę „12“.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Schuster wlr. **Zenker** wlr.

Engel wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 3. grudnia 1913.

Treść: (№ 249 i 250.) 249. Obwieszczenie, dotyczące ratyfikowania przez Francyę układu z dnia 6. lipca 1906, mającego na celu polepszenie losu rannych i chorych przy armiach w polu. — 250. Rozporządzenie, dotyczące niektórych zmian wskazówek co do badania towarów, zawierających cukier i alkohol.

249.

Obwieszczenie Ministerstwa obrony krajowej z dnia 5. października 1913,

dotyczące ratyfikowania przez Francyę układu z dnia 6. lipca 1906, mającego na celu polepszenie losu rannych i chorych przy armiach w polu.

Podpisany w Genewie dnia 6. lipca 1906 układ, mający na celu polepszenie losu rannych i chorych przy armiach w polu, Dz. u. p. Nr. 191 z roku 1911, ratyfikowała obecnie oprócz państw, wymienionych w obwieszczeniu z dnia 5. lipca 1912. Dz. u. p. Nr. 180, także Francya.

Georgi wlr.

250.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 29. listopada 1913,

dotyczące niektórych zmian wskazówek co do badania towarów, zawierających cukier i alkohol.

W porozumieniu z królewsko-węgierskiem Ministerstwem skarbu zmienia się wskazówki co do oznaczania zawartości niezmienionego alkoholu w perfumach, esencyach i tym podobnych (wskazówka III., rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 5. maja 1902, Dz. u. p. Nr. 102), co do oznaczania zawartości niezmienionego alkoholu w eterze octowym (rozdział *C* dodatku *C* do rozporządzenia ministeryalnego z dnia 25. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 135), co do badania cukierków, bonbonów, syropów owocowych, czekolady, owoców kandyzowanych, kompotów i marmelad oraz płynów, zawierających cukier, tudzież likierów (rozdział *A* i *B* załączki *A* do § 2. dodatku *A* do § 20. przepisu wykonawczego do podatku od cukru z dnia 29. sierpnia 1903, Dz. u. p. Nr. 176), wreszcie co do oznaczania cukru w skondenzowanem mleku (rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 18. marca 1910, Dz. u. p. Nr. 56); wskazówki te mają opiewać w sposób następujący:

I. Badanie cukierków, czekolady, owoców kandyzowanych, kompotów, marmelad itd.

Przebieg analizy zależy w pierwszym rzędzie od tego, czy próbka, którą się ma badać, rozpuszcza się w wodzie zupełnie, czy nie.

A. Próbka rozpuszcza się w wodzie zupełnie lub prawie zupełnie.

a) Przyrządzenie rozczynu.

Około 40 do 50 *g* jak najstaranniej roztartej i przemieszanej próbki waży się dokładnie i rozpuszcza

się w destylowanej wodzie w kolbce miarowej o pojemności 250 cm^3 przy umiarkowanem ogrzaniu [1]). Po oziębieniu dodaje się 5 cm^3 octanu ołowiu i 10 cm^3 10%owego rozczynu skrystalizowanego siarkanu sodowego, dopełnia się aż do znaczku, potrząsa się należycie i przecedza. Jeżeli nie wystarcza 5 cm^3 octanu ołowiu, wówczas dodaje się większą ilość, zarazem jednak i odpowiednio więcej siarkanu sodowego.

W niektórych przypadkach octan ołowiu nie będzie odpowiednim środkiem klarowania, a wtedy pozostawia się uznaniu przeprowadzającego analizę zastosowanie odpowiedniego środka do klarowania i odbarwiania (na przykład taniny lub podobnego środka). Sposób klarowania należy potem uwidocznić w wywodzie badania.

b) Badanie co do zawartości wprost redukującego cukru i polaryzacya.

Niewielką ilość rozczynu, uzyskanego według *a)*, gotuje się z podwójną ilością rozczynu Fehlinga. Jeżeli miedź się nie wydzieli, to niema ani cukru inwertowego ani dekstrozy lub cukru mlecznego a płyn można wprost polaryzować w rurce o 200 *mm* (por. *c*).

W niektórych przypadkach okaże się odpowiedniem użycie do odważenia ciężaru normalnego 26·048 *g*, to jest 65·12 *g* na 250 cm^3 albo połowy ciężaru normalnego, w przeciwnym razie należy liczbę, uzyskaną przy polaryzacyi, odpowiednio przerachować, aby otrzymać procenty cukru trzcinowego w badanym towarze.

c) Polaryzacya po inwersyi.

Jeżeli według *b)* znaleziono redukujący cukier, to polaryzacya bezpośrednia nie daje wyniku, dającego się spożytkować; należy zatem zbadać przez polaryzacyę zinwertowanego rozczynu, czy oprócz cukru trzcinowego znajdował się tylko cukier inwertowy, czy także cukier, wykazujący skręcenie na prawo. Taksamo należy postąpić, jeżeli istnieje podstawa do przypuszczenia, że towar może zawierać dekstrynę, także wówczas, gdy miedź według *b)* nie wydzieliła się. Postępuje się w sposób następujący:

50 cm^3 rozczynu *a)* miesza się w kolbce miarowej o pojemności 100 cm^3 z 1 cm^3 dwunormalnego kwasu siarkowego [2]) i 5 cm^3 kwasu solnego o ciężarze gatunkowym 1·125. Potem wstawia się kolbkę po włożeniu ciepłomierza w wodę o ciepłocie 40° tak, aby się zanurzyła po szyjkę, ogrzewa się dalej aż ciepłomierz wskaże 68 do 70° C, i trzyma się w tej ciepłocie przez 5 minut, obracając ją często. Potem oziębia się ją szybko, płyn prawie się zobojętnia zapomocą ługu sodowego i uzupełnia się wodą aż do znaczku.

Płyn ten, przesączony w razie potrzeby, polaryzuje się w ciepłocie, nie odbiegającej wiele od 20 ° C; odczytane stopnie Ventzkego-Soleila przerachowuje się na 100 *g* substancyi.

d) Oznaczenie cukru.

25 cm^3 rozczynu, zinwertowanego według *c)*, rozcieńcza się na 250 cm^3 albo do takiej objętości, że płyn nie zawiera więcej niż 0·8% cukru. 25 cm^3 tego rozczynu ogrzewa się aż do wrzenia w kubku szklanym o średnicy około 8 *cm*, opatrzonym dzióbkiem, z 50 cm^3 rozczynu Fehlinga i 25 cm^3 wody.

Ogrzewanie odbywa się o ile możności szybko przy częstszem obracaniu na siatce drucianej, o niezbyt drobnych oczkach, pokrytej kawałkiem tektury asbestowej, wyciętym w formie krążka odpowiednio do szerokości kubka, w tym celu, aby zapobiedz ogrzewaniu się z boku. Kiedy płyn zacznie kipieć i wrzeć, zmniejsza się trochę płomień, poczem utrzymuje się płyn przez 2 minuty w stanie wrzenia; następnie rozcieńcza się go około 70 cm^3 zimnej wody i przecedza się zaraz zapomocą przyrządu ssącego przez odważoną rurkę asbestową.

Gdy czerwony osad tlenku miedzianego spłócze się zupełnie zapomocą zimnej wody do rurki, służącej do przesączania, wymywa się jeszcze kilka razy gorącą wodą, potem alkoholem, następnie zaś eterem, poczem kładzie się rurkę na 1 do 2 minuty do suszarki, ogrzanej do ciepłoty 80 do 100°. Następnie oziębia się ją w eksykatorze i odważa. Ilość cukru trzcinowego, odpowiadająca według tabeli odważonym miligramom tlenku miedzianego, przerachowuje się na 100 *g* substancyi.

e) Sprawdzenie obecności cukru skrobiowego lub dekstryny.

1 *g* cukru inwertowego, rozpuszczony na 100 cm^3, wykazuje przy 20° C skręcenie na lewo 1·16° (200 *mm* rurka Ventzkego-Soleila), zaś 1 *g* cukru trzcinowego po dokonaniu inwersyi skręcenie na lewo 1·22°.

Jeżeli więc procenty cukru trzcinowego, sprawdzone według *d)*, pomnoży się przez 1·22, uzyskana liczba musi się zgadzać z stopniami polaryzacyi, uzyskanymi według *c)* a obliczonymi na 100 *g* substancyi, jeżeli niema żadnych materyi, powodujących skręcenie na prawo (cukru skrobiowego lub dekstryny), a oznaczenie cukru według *d)* odpowiada rzeczywistej zawartości cukru trzcinowego.

W przeciwnym razie będzie skręcenie na lewo mniejsze, niżby to odpowiadało ilości znalezionego

[1]) Jeżeli potrzeba tego do uzyskania lepszej próbki przeciętnej, można oczywiście odważyć także większą ilość towaru i doprowadzić do odpowiedniej pojemności.

[2]) Jeżeli przy *a)* użyto więcej niż 5 cm^3 octanu ołowiu, to należy dodać odpowiednio większą ilość kwasu siarkowego, a mianowicie na każdy 1 cm^3 octanu ołowiu, znajdującego się w 50 cm^3, 1 cm^3 dwunormalnego kwasu siarkowego. Czyni się to w tym celu, aby zapobiedz częściowemu związaniu dodanego kwasu solnego przez wytworzony w płynie octan sodowy, przy równoczesnem wydzieleniu kwasu octowego.

cukru trzcinowego; ze względu jednak na błędy polaryzacyi przyjmie się tylko wówczas za stwierdzoną domieszkę cukru skrobiowego lub dekstryny, jeżeli odchylenie jest znaczne, mianowicie jeżeli skręcenie jest mniejsze niż — 1° na 1% cukru.

Jeżeli według *b)* w ogóle nie znaleziono wprost redukującego cukru, zmniejszone skręcenie na lewo może pochodzić jedynie od dekstryny. Zawartość dekstryny wynika już z porównania polaryzacyi według *b)* i *c)* a oznaczenie cukru odpowiada znajdującej się ilości cukru trzcinowego.

f) Ilościowe oznaczenie cukru skrobiowego.

W razie obecności cukru skrobiowego da się obliczyć ilość jego, jeżeli ma się próbkę cukru skrobiowego, użytego do wytworzenia towaru cukrowego.

Polaryzacyę i zawartość cukru oznacza się w cukrze skrobiowym tak jak w samym towarze i oblicza się cukier nie jako dekstrozę, lecz również jako cukier trzcinowy. Z podzielenia stopni polaryzacyi, obliczonych na 100 *g* substancyi, przez zawartość cukru, otrzymuje się skręcenie na prawo, odpowiadające 1 *g* cukru w cukrze skrobiowym, które w rzeczywistości spowodowane jest dekstrozą + dekstryną. Oznacza się je literą *p*. Niech więc

a oznacza znalezioną w towarze cukrowym ilość cukru w ogóle, obliczoną jako % cukru trzcinowego,

x ilość cukru trzcinowego w %,

y ilość cukru, pochodzącego z dodania cukru skrobiowego, obliczoną jako % cukru trzcinowego,

P polaryzacyę towaru cukrowego po inwersyi, obliczoną na 100 *g* substancyi,

p polaryzacyę w badanym cukrze skrobiowym, odpowiadającą 1 *g* cukru, zaś

— 1·22 polaryzacyę 1 *g* cukru trzcinowego po inwersyi (rurka 200 *mm*; Ventzke-Soleil), w takim razie:

$$x + y = a$$

$$-1{\cdot}22\,x + py = \pm P \text{ lub } x = \frac{\pm P - ap}{-1\,(1{\cdot}22 + p)}$$

Przykład: Syrop cukru skrobiowego wykazuje w 5%owym rozczynie skręcenie na prawo 32° *V*; zawartość cukru, obliczona jako cukier trzcinowy, wynosiła 40%, *p* wynosi zatem 640 : 40 = + 16.

Towar cukrowy, sporządzony z tego syropu cukru skrobiowego, wykazał w 10%owym rozczynie po inwersyi skręcenie — 1·2° *V*, przeto *P* = — 12° *V* i obliczoną jako cukier trzcinowy zawartość cukru *a*, wynoszącą 70%.

Wówczas $x = \frac{-12 - (70 \times 16)}{-17{\cdot}22} = 65{\cdot}7\%$ cukru trzcinowego.

Jeżeli niema próbki użytego cukru skrobiowego, to można dla *p* przyjąć przybliżoną wartość przeciętną + 17.

g) Oznaczanie nieprzemienionego cukru trzcinowego.

Gdyby w szczególnych przypadkach zachodziła potrzeba oznaczenia oprócz cukru bezpośrednio redukującego jeszcze nieprzemienionego, nie zinwertowanego cukru trzcinowego, wówczas oznacza się po raz drugi cukier w rozczynie *a)*, który doprowadzono do tego samego rozcieńczenia, co *d)*, jednak nie zinwertowano. Różnica obu oznaczeń wykazuje zawartość nieprzemienionego cukru trzcinowego, zaś cukier bezpośrednio redukujący wyrażony jest jako cukier inwertowy.

B. Próbka nie rozpuszcza się w wodzie zupełnie lecz wykazuje znaczną pozostałość.

Wobec nierównej jakości wielu należących tu towarów, na przykład kandyzowanych owoców, potrzeba osobnego postępowania w celu uzyskania próbki przeciętnej.

Co się tyczy kandyzowanych lub wygotowanych owoców itp., to przepuszcza się pewną większą ilość ich, najlepiej całą zawartość szklanki, przez maszynkę do siekania mięsa. Po potłuczeniu przedtem pestek, odlewa się części płynne, na przykład sok owocowy, i miesza się znowu z stałą masą po jej rozdrobnieniu. W końcu miesza się dobrze uzyskaną kaszowatą masę.

Miększe towary cukrowe można także rozcierać i dobrze mieszać w moździerzyku, czekoladę zaś i podobne wytwory rozciera się na tarku.

Cukier oznacza się w podobny sposób jak to podano pod I., musi się jednak tylko przy wytwarzaniu rozczynu (I *a*) uwzględnić objętość części nierozpuszczalnej.

Można tego dokonać stosownie do jakości towaru według jednej z następujących trzech metod.

1. Polaryzacya z rozmaitemi objętościami.

Ciężar normalny lub inną dokładnie odważoną ilość rozpuszcza się jak pod I *a*) w kolbce miarowej na 250 cm^3 a drugą taką samą ilość próbki na 500 cm^3. Oba rozczyny polaryzuje się.

Jeżeli *a* oznacza polaryzacyę pierwszego, *b* polaryzacyę drugiego rozczynu a *x* objętość części nierozpuszczalnej, natenczas $a\,(250 - x) = b\,(500 - x)$, a stąd $x = \frac{250\,(a - 2\,b)}{a - b}$

2. Oznaczanie bezpośrednie części nie rozpuszczalnych.

Rozczyn, przyrządzony według I *a)*, przesącza się przez gładki sączek a po przesączeniu się płynu i odstawieniu go na bok spłókuje się dobrze wodą znajdujący się na cedzidle nierozpuszczalny osad, przyczem spłókane zostają razem także stałe części, które się przyczepiły do kolbki miarowej. Następnie osusza się sączek zupełnie; w celu lepszego osuszenia można przedtem wśród danych okoliczności spłókać jeszcze raz silnym alkoholem.

Suchy osad, wydzielony z cedzidła, wpuszcza się do zamykalnego cylindra miarowego, w którym znajduje się odmierzona ilość rozcieńczonego alkoholu; następnie potrząsa się często i opukuje się szklankę tak długo, aż stały osad zupełnie się zwilży i przestaną się pokazywać bańki powietrza, poczem odczytuje się jego objętość na podstawie zwiększenia się ilości płynu.

Tak w tym jak i w poprzednim przypadku należy uwzględnić, że objętość rozczynu I *a)* wynosi nie 250 cm^3, lecz tylko 250 — x cm^3.

3. Wypłókanie nierozpuszczalnego osadu.

Odważoną ilość substancyi rozpuszcza się w możliwie małej ilości wody, dodaje się jak przy I *a)* octanu ołowiu i siarkanu sodowego i przesącza się przez gładki sączek do kolbki miarowej o 250 cm^3. Nierozpuszczalny osad spłókuje się zupełnie na sączku zapomocą gorącej wody; do przesączy wpuszcza się tylko pierwszą wodę spłókującą, resztę zaś płynów spłókujących zbiera się osobno i naparza się je w misce porcelanowej tak, żeby się mogły połączyć z zawartością kolbki miarowej, nie przekraczając kreski.

Postępowanie to nadaje się szczególnie co do czekolady [1]).

II. Płyny zawierające cukier, likiery.

Oznaczenie cukru trzcinowego i stwierdzenie istnienia cukru skrobiowego lub dekstryny uskutecznia się w ten sam sposób, jak to podano pod *A*; musi się tylko płyny, zawierające dużo alkoholu, uwolnić przedtem od alkoholu. Czyni się to w ten sposób, że odważoną lub odmierzoną przy 15° C próbkę, którą się rozcieńcza w tej samej prawie objętości wody, odparowuje się do połowy. Po oziębieniu dopiero dodaje się octanu ołowiu itd. jak przy I *a)*.

Jeżeli próbkę się odważyło, nie zaś odmierzyło, należy obliczone procenty ciężaru cukru przerachować zapomocą pomnożenia przez ciężar gatunkowy na gramy w litrze.

III. Skondenzowane mleko.

Cukier oznacza się według metody Lauscha i Makasa [1]), ustanowionej rozporządzeniem Ministerstwa skarbu z dnia 18. marca 1910, Dz. u. p. Nr. 56. Należy jednak tylko inwersyę, określoną tamże pod *a)*, przeprowadzić tak, jak przy innych towarach cukrowych (I *b*), to jest zapomocą 50 cm^3 rozczynu i 5 cm^3 kwasu solnego o ciężarze gatunkowym 1·125 oraz z opuszczeniem 25 cm^3 wody.

IV. Oznaczanie zawartości niezmienionego alkoholu w perfumach, esencyach itp.

W celu zbadania zawartości alkoholu w tych płynach, zawierających oleje eterowe, estry i inne domieszki, trzeba, zanimby się oznaczało ciężar gatunkowy, usunąć przedtem lotne składniki wonne. Uskutecznia się to zapomocą wykłócenia rozcieńczonego wodą towaru lub jego destylatu z eterem naftowym według metody Th. E. Thorpego i J. Holmesa [2]).

25 cm^3 próbki, odmierzonej przy 15° C, rozcieńcza się w rozdzielaczu w około 75 cm^3 wody, poczem dodaje się soli kuchennej w ilości, wystarczającej do nasycenia. Jeżeli próbka zawiera kamforę, to zamiast soli używa się 25 cm^3 normalnego kwasu siarkowego. Mieszaninę wstrząsa się potem silnie przez pięć minut z 50 do 80 cm^3 eteru naftowego, wrzącego poniżej 60° C. Po zupełnem oddzieleniu się i wyklarowaniu warstw, co w razie użycia czystej soli kuchennej następuje najdalej w ciągu pół godziny, ściąga się dolną warstwę do drugiego rozdzielacza i wykłóca się jeszcze drugi raz z eterem naftowym; po wyklarowaniu się zbiera się wodnisty płyn do alembika. Eter naftowy spłókuje się jeszcze potem raz po raz zapomocą 25 cm^3 nasyconego rozczynu soli kuchennej a woda spłókująca spływa również do alembika. Zawartość tego ostatniego zobojętnia się i oddestylowuje się na 100 cm^3. Zawartość alkoholu, obliczoną na podstawie gęstości destylatu, należy pomnożyć przez 4. Gdyby przypadkowo objętość płynu w alembiku była za wielką, natenczas przed przekropleniem dodaje się soli kuchennej. Przy postępowaniu z zawierającemi dużo wyciągu esencyami itp. korzystniej jest zakłócać z eterem naftowym nie pierwotną próbkę lecz jej destylat.

[1]) Zawartość kakao w towarach, zawierających kakao, oznacza się według używanych metod; zob. załącznik *B* do § 9. dodatku *A* do § 20. przepisu wykonawczego do podatku od cukru z dnia 29. sierpnia 1903, Dz. u. p. Nr. 176.

[1]) Archiwum dla chemii i mikr. 1909, str. 152.

[2]) Journal of the Chem. Society, 1903, Vols LXXXIII. i LXXIV.

V. Oznaczenie niezmienionego alkoholu w eterze octowym.

Około 25 *g* (dokładnie odważonych) badanej próbki miesza się w alembiku o objętości 400 cm^3 z rozczynem 15 *g* sody żrącej w 100 cm^3 wody. Naczynie, zamknięte zatyczką, odstawia się, przetrząsając je często, na tak długo, aż woń eteru octowego zupełnie zniknie, co przeważnie następuje już po jednej lub dwu godzinach.

Ponieważ mieszanina ługu i eteru octowego rozgrzewa się nieco z nastaniem reakcyi, musi się naczynie z początku wstawić do zimnej wody a zatyczkę musi się często otwierać.

Wskutek oddziaływania ługu ester rozszczepia się, wydzielając zawarty w nim alkohol.

Po ukończeniu reakcyi dodaje się jeszcze około 50 cm^3 wody, opłókując zatyczkę, dodaje się trochę nalewki lakmusowej i po należytem oziębieniu tyle rozcieńczonego kwasu siarkowego, że płyn jest jeszcze alkaliczny, i przesącza się do kolbki miarowej do objętości 100 cm^3. Jeżeli wskutek przeoczenia dodano za dużo kwasu, wówczas dodaje się znowu ługu aż do zabarwienia na niebiesko.

W destylacie oznacza się zawartość alkoholu po dopełnieniu do kreski i przetrząśnięciu zapomocą odważenia albo zapomocą wagi westfalskiej i oblicza się na gramy w 100 cm^3, które odpowiadają 25 *g* badanego eteru octowego. Wynik należy — po odważeniu ściśle 25 *g* — pomnożyć przez 4. Ponieważ 88 *g* eteru octowego daje 46 *g* alkoholu etylowego, uzyska się ilość alkoholu, odpowiadającego zawartości eteru octowego, jeżeli eter octowy, obliczony według wskazówki do oznaczania zawartości eteru octowego (Załącznik *B* do rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 25. maja 1903, Dz. u. p. Nr. 135), pomnoży się przez $\frac{46}{88}$.

Różnica w stosunku do ogólnej ilości alkoholu, obliczonej według V, wskazuje wtedy ilość niezmienionego alkoholu w procentach ciężaru.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Engel wlr.

Tabela cukru w miligramach.

Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy	Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy	Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy	Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy
50	24·1	22·9	**105**	48·6	46·2	**160**	74·6	70·9	**215**	101·1	96·1
51	24·5	23·3	**106**	49·1	46·6	**161**	75·1	71·3	**216**	101·6	96·5
52	25·0	23·8	**107**	49·5	47·1	**162**	75·6	71·8	**217**	102·1	97·0
53	25·4	24·2	**108**	50·0	47·5	**163**	76·0	72·2	**218**	102·6	97·5
54	25·9	24·6	**109**	50·4	47·9	**164**	76·5	72·7	**219**	103·1	97·9
55	26·3	25·1	**110**	50·9	48·4	**165**	77·0	73·1	**220**	103·6	98·4
56	26·8	25·5	**111**	51·4	48·8	**166**	77·5	73·6	**221**	104·1	98·9
57	27·2	25·8	**112**	51·9	49·3	**167**	78·0	74·0	**222**	104·6	99·4
58	27·7	26·3	**113**	52·3	49·7	**168**	78·4	74·5	**223**	105·1	99·8
59	28·1	26·7	**114**	52·8	50·1	**169**	78·9	74·9	**224**	105·6	100·3
60	28·6	27·2	**115**	53·3	50·6	**170**	79·4	75·4	**225**	106·1	100·8
61	29·0	27·6	**116**	53·8	51·0	**171**	79·9	75·8	**226**	106·6	101·3
62	29·4	28·0	**117**	54·3	51·5	**172**	80·4	76·3	**227**	107·1	101·7
63	29·9	28·4	**118**	54·7	51·9	**173**	80·8	76·8	**228**	107·6	102·2
64	30·3	28·8	**119**	55·2	52·3	**174**	81·3	77·2	**229**	108·1	102·7
65	30·7	29·2	**120**	55·6	52·8	**175**	81·8	77·7	**230**	108·6	103·2
66	31·1	29·6	**121**	56·1	53·2	**176**	82·3	78·1	**231**	109·1	103·7
67	31·6	30·1	**122**	56·6	53·7	**177**	82·8	78·6	**232**	109·6	104·1
68	32·0	30·5	**123**	57·0	54·1	**178**	83·2	79·1	**233**	110·1	104·6
69	32·5	30·9	**124**	57·5	54·6	**179**	83·7	79·5	**234**	110·6	105·1
70	32·9	31·3	**125**	58·0	55·0	**180**	84·2	80·0	**235**	111·1	105·5
71	33·3	31·7	**126**	58·5	55·5	**181**	84·7	80·4	**236**	111·6	106·0
72	33·8	32·1	**127**	58·9	55·9	**182**	85·2	80·9	**237**	112·1	106·5
73	34·2	32·5	**128**	59·4	56·4	**183**	85·6	81·4	**238**	112·6	106·9
74	34·7	32·9	**129**	59·8	56·8	**184**	86·1	81·8	**239**	113·1	107·4
75	35·1	33·3	**130**	60·3	57·3	**185**	86·6	82·3	**240**	113·6	107·9
76	35·5	33·7	**131**	60·8	57·7	**186**	87·1	82·7	**241**	114·1	108·4
77	36·0	34·2	**132**	61·3	58·2	**187**	87·6	83·2	**242**	114·6	108·8
78	36·4	34·6	**133**	61·7	58·6	**188**	88·0	83·7	**243**	115·1	109·3
79	36·9	35·0	**134**	62·2	59·1	**189**	88·5	84·1	**244**	115·6	109·8
80	37·3	35·4	**135**	62·7	59·5	**190**	89·0	84·6	**245**	116·1	110·3
81	37·8	35·8	**136**	63·1	60·0	**191**	89·5	85·0	**246**	116·6	110·8
82	38·2	36·2	**137**	63·6	60·4	**192**	90·0	85·5	**247**	117·1	111·2
83	38·7	36·7	**138**	64·1	60·9	**193**	90·4	86·0	**248**	117·6	111·7
84	39·1	37·1	**139**	64·6	61·3	**194**	90·9	86·4	**249**	118·1	112·2
85	39·6	37·5	**140**	65·1	61·8	**195**	91·4	86·9	**250**	118·6	112·7
86	40·0	38·0	**141**	65·6	62·2	**196**	91·9	87·3	**251**	119·1	113·2
87	40·5	38·4	**142**	66·1	62·7	**197**	92·4	87·8	**252**	119·6	113·6
88	40·9	38·8	**143**	66·5	63·1	**198**	92·9	88·2	**253**	120·1	114·1
89	41·4	39·3	**144**	67·0	63·6	**199**	93·4	88·7	**254**	120·6	114·6
90	41·8	39·7	**145**	67·5	64·0	**200**	93·9	89·2	**255**	121·1	115·0
91	42·2	40·1	**146**	68·0	64·5	**201**	94·4	89·6	**256**	121·6	115·5
92	42·7	40·5	**147**	68·4	64·9	**202**	94·9	90·1	**257**	122·1	116·0
93	43·1	41·0	**148**	68·9	65·4	**203**	95·3	90·6	**258**	122·6	116·4
94	43·6	41·4	**149**	69·3	65·8	**204**	95·8	91·0	**259**	123·1	116·9
95	44·0	41·8	**150**	69·8	66·3	**205**	96·3	91·5	**260**	123·6	117·4
96	44·5	42·3	**151**	70·3	66·7	**206**	96·8	91·9	**261**	124·1	117·9
97	44·9	42·7	**152**	70·8	67·2	**207**	97·3	92·4	**262**	124·6	118·4
98	45·4	43·1	**153**	71·2	67·7	**208**	97·7	92·9	**263**	125·2	118·9
99	45·8	43·6	**154**	71·7	68·1	**209**	98·2	93·3	**264**	125·7	119·4
100	46·3	44·0	**155**	72·2	68·6	**210**	98·7	93·8	**265**	126·2	119·9
101	46·8	44·4	**156**	72·7	69·0	**211**	99·2	94·2	**266**	126·7	120·4
102	47·2	44·9	**157**	73·2	69·5	**212**	99·7	94·7	**267**	127·2	120·9
103	47·7	45·3	**158**	73·6	70·0	**213**	100·1	95·2	**268**	127·8	121·4
104	48·1	45·7	**159**	74·1	70·4	**214**	100·6	95·6	**269**	128·3	121·9

Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy	Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy	Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy	Cu_2O =	Cukier inwertowy	Cukier trzcinowy
270	128·8	122·4	316	152·2	144·6	361	175·9	167·1	406	200·1	190·2
271	129·3	122·9	317	152·7	145·1	362	176·5	167·6	407	200·7	190·7
272	129·8	123·3	318	153·3	145·6	363	177·0	168·2	408	201·2	191·2
273	130·3	123·8	319	153·8	146·1	364	177·6	168·7	409	201·8	191·7
274	130·8	124·3	320	154·3	146·6	365	178·1	169·2	410	202·3	192·2
275	131·3	124·8	321	154·8	147·1	366	178·6	169·7	411	202·9	192·7
276	131·8	125·3	322	155·4	147·6	367	179·2	170·2	412	203·4	193·3
277	132·3	125·7	323	155·9	148·1	368	179·7	170·7	413	204·0	193·8
278	132·9	126·2	324	156·5	148·6	369	180·3	171·3	414	204·5	194·3
279	133·4	126·7	325	157·0	149·1	370	180·8	171·8	415	205·1	194·9
280	133·9	127·2	326	157·5	149·6	371	181·3	172·3	416	205·7	195·4
281	134·4	127·7	327	158·0	150·1	372	181·9	172·8	417	206·2	195·9
282	134·9	128·2	328	158·6	150·6	373	182·4	173·3	418	206·8	196·4
283	135·4	128·7	329	159·1	151·1	374	183·0	173·8	419	207·3	197·0
284	135·9	129·1	330	159·6	151·6	375	183·5	174·4	420	207·9	197·5
285	136·4	129·6	331	160·1	152·1	376	184·0	174·9	421	208·5	198·0
286	136·9	130·2	332	160·7	152·6	377	184·6	175·4	422	209·0	198·6
287	137·4	130·6	333	161·2	153·1	378	185·1	175·9	423	209·6	199·1
288	138·0	131·1	334	161·7	153·6	379	185·7	176·4	424	210·1	199·6
289	133·5	131·6	335	162·3	154·2	380	186·2	176·9	425	210·7	200·2
290	139·0	132·1	336	162·8	154·7	381	186·7	177·4	426	211·3	200·7
291	139·5	132·6	337	163·3	155·2	382	187·3	177·9	427	211·8	201·2
292	140·0	133·1	338	163·8	155·7	383	187·8	178·4	428	212·4	201·7
293	140·5	133·5	339	164·4	156·2	384	188·4	178·9	429	212·9	202·3
294	141·0	134·0	340	164·9	156·7	385	188·9	179·4	430	213·5	202·8
295	141·5	134·5	341	165·4	157·2	386	189·4	179·9	431	214·1	203·3
296	142·0	134·9	342	165·9	157·7	387	189·9	180·4	432	214·6	203·9
297	142·5	135·4	343	166·4	158·2	388	190·5	180·9	433	215·2	204·4
298	143·0	135·9	344	166·9	158·7	389	191·0	181·4	434	215·7	204·9
299	143·5	136·3	345	167·5	159·2	390	191·5	181·9	435	216·3	205·5
300	144·0	136·8	346	168·0	159·7	391	192·0	182·4	436	216·9	206·0
301	144·5	137·3	347	168·6	160·2	392	192·6	182·9	437	217·4	206·5
302	145·0	137·8	348	169·1	160·7	393	193·1	183·5	438	218·0	207·0
303	145·6	138·3	349	169·7	161·2	394	193·7	184·0	439	218·5	207·6
304	146·1	138·7	350	170·2	161·7	395	194·2	184·5	440	219·1	208·1
305	146·6	139·2	351	170·7	162·2	396	194·7	185·0	441	219·7	208·6
306	147·1	139·7	352	171·2	162·7	397	195·3	185·5	442	220·2	209·2
307	147·6	140·2	353	171·8	163·2	398	195·8	186·1	443	220·3	209·7
308	148·1	140·7	354	172·2	163·7	399	196·4	186·6	444	221·8	210·3
309	148·6	141·1	355	172·8	164·2	400	196·9	187·1	445	221·9	210·8
310	149·1	141·6	356	173·3	164·6	401	197·4	187·6	446	222·5	211·3
311	149·6	142·1	357	173·8	165·1	402	198·0	188·1	447	223·0	211·9
312	150·1	142·6	358	174·4	165·6	403	198·5	188·6	448	223·6	212·4
313	150·7	143·1	359	174·9	166·1	404	199·1	189·1	449	224·1	213·0
314	151·2	143·6	360	175·4	166·6	405	199·6	189·7	450	224·7	213·5
315	151·7	144·1									

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XC. — Wydana i rozesłana dnia 6. grudnia 1913.

Treść: № 251. Rozporządzenie, dotyczące utworzenia Sądu przemysłowego w Judenburgu.

251.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwami spraw wewnętrznych, handlu i skarbu z dnia 3. grudnia 1913,

dotyczące utworzenia Sądu przemysłowego w Judenburgu.

Na zasadzie §§ 2. i 3. ustawy z dnia 27. listopada 1896, Dz. u. p. Nr. 218, dotyczącej wprowadzenia w życie sądów przemysłowych i sądownictwa w sporach, wynikających ze stosunku pracy, nauki i płacy w przemyśle, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Dnia 1. kwietnia 1914 rozpocząć ma działalność w Judenburgu sąd przemysłowy, utworzony na zasadzie ustawy z dnia 27. listopada 1896, Dz. u. p. Nr. 218.

Ten sąd przemysłowy nosi nazwę: „C. k. Sąd przemysłowy w Judenburgu“. Pieczęć urzędowa tego sądu przemysłowego mieści w sobie orła cesarskiego.

Jako trybunał pierwszej instancyi, wymieniony w ustawie z dnia 27. listopada 1896, Dz. u. p. Nr. 218. oraz jako sąd odwoławczy urzędować ma w sprawach tego sądu przemysłowego c. k. Sąd obwodowy w Leoben.

§ 2.

Miejscowa właściwość Sądu przemysłowego w Judenburgu rozciąga się na okręgi c. k. Sądów powiatowych w Judenburgu i Knittelfeld.

§ 3.

Rzeczowa właściwość Sądu przemysłowego w Judenburgu rozciąga się na wszystkie przedsiębiorstwa, wymienione w § 1.. ustęp 2., ustawy o sądach przemysłowych a znajdujące się w okręgu sądu przemysłowego, z wyjątkiem kolei żelaznych.

Termin, od którego sąd przemysłowy uzyska rzeczową właściwość względem kolei żelaznych, wyznaczony będzie osobnem rozporządzeniem.

§ 4.

Liczbę asesorów Sądu przemysłowego w Judenburgu ustanawia się na 52, liczbę zastępców na 32.

§ 5.

Asesorów sądu przemysłowego i ich zastępców wybierać należy z oznaczonych szczegółowo grup przedsiębiorstw przemysłowych. w stosunku, który wynika z podziału niżej zamieszczonego.

Wydanie zarządzeń. potrzebnych na przypadek. gdyby wybory odbywały się w kilku sekcyach terytoryalnie podzielonych, pozostawia się c. k. Namiestnictwu styryjskiemu.

Grupy przedsiębiorstw przemysłowych dla przedsiębrania wyborów i ogólną ilość asesorów sądu przemysłowego i ich zastępców, którą każda grupa wybrać ma po połowie z ciała wyborczego przedsiębiorców i z ciała wyborczego robotników, ustanawia się jak następuje:

Grupa I.

Wszystkie przedsiębiorstwa wielkie z wyjątkiem handlowych:

12 asesorów,
8 zastępców.

Grupa II.

Wszystkie przedsiębiorstwa drobne z wyjątkiem handlowych:

20 asesorów,
12 zastępców.

Grupa III.

Wszystkie przedsiębiorstwa handlowe:

12 asesorów,
8 zastępców.

Grupa IV.

Wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe, zatrudniające funkcyonaryuszy wyższego rzędu (rozporządzenie ministeryalne z dnia 8. listopada 1910, Dz. u. p. Nr. 198):

8 asesorów,
4 zastępców.

Za przedsiębiorstwa wielkie w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważać należy te przedsiębiorstwa, którym wymierzono rocznie więcej jak 300 koron powszechnego podatku zarobkowego. Przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego składania rachunków, zaliczać należy do przedsiębiorstw wielkich.

§ 6.

Zwrot wydatków w gotówce (§ 13. ustawy o sądach przemysłowych) przyznawać należy asesorom sądu przemysłowego i ich zastępcom, tudzież asesorom sądu odwoławczego, stosując analogicznie postanowienia §§ 3. do 10., 15., 20., 21., 23. i 24. rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 17. września 1897, Dz. u. p. Nr. 221, o należytościach świadków i znawców w sporach cywilnych.

Wynagrodzenie za ubytek zarobku, należące się asesorom i zastępcom ze stanu robotników, tudzież takie samo wynagrodzenie, należące się według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 5. sierpnia 1903, Dz. u. p. Nr. 165, asesorom i zastępcom z grona przedsiębiorców, ustanawia się w kwocie 4 K za pół dnia a w kwocie 6 K za cały dzień, bez podziału na drobniejsze części.

Za podstawę do wymierzania tego wynagrodzenia brać należy czas, przez który asesor opuścił rzeczywiście swój zarobek; w szczególności uwzględnić należy przytem także czas drogi do sądu i z powrotem.

Hochenburger wlr. **Heinold** wlr.
Schuster wlr. **Engel** wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCI. — Wydana i rozesłana dnia 13. grudnia 1913.

Treść: (№ 252 — 254) 252. Rozporządzenie, którem zmienia się rozporządzenie ministeryalne z dnia 13. sierpnia 1907, dotyczące oznaczenia tych zakładów naukowych, których świadectwa ukończenia z pomyślnym skutkiem takiego zakładu zastępują całkiem lub częściowo dowód czasu nauki w przemyśle handlowym, względnie częściowo dowód przepisanego czasu służby w przemyśle handlowym. — 253. Obwieszczenie, dotyczące ustalenia stref zakazanych dla statków powietrznych. — 254. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia nowych okręgów szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego dla obszarów nowoutworzonych Starostw w Kralupach i Loket. — Obwieszczenie Biura redakcyjnego Dziennika ustaw państwa, dotyczące sprostowania błędów w tłumaczeniu polskiem ustawy z dnia 14. kwietnia 1913, Dz. u. p. Nr. 67.

252.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty z dnia 1. grudnia 1913,

którem zmienia się rozporządzenie ministeryalne z dnia 13. sierpnia 1907, Dz. u. p. Nr. 198, dotyczące oznaczenia tych zakładów naukowych, których świadectwa ukończenia z pomyślnym skutkiem takiego zakładu zastępują całkiem lub częściowo dowód czasu nauki w przemyśle handlowym, względnie częściowo dowód przepisanego czasu służby w przemyśle handlowym.

Na zasadzie § 13. *a* ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, dotyczącej zmiany i uzupełnienia ordynacyi przemysłowej, rozporządza się co następuje:

Artykuł I.

Drugi i trzeci ustęp § 3. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 13. sierpnia 1907, Dz. u. p. Nr. 198, ma opiewać:

Z absolwentami tych wyższych szkół handlowych stawia się na równi osoby, które po ukończeniu jednej z szkół średnich, określonych w § 2., uczęszczały z pomyślnym skutkiem w charakterze zwyczajnych słuchaczów na kurs abituryentów, istniejący przy tych wyższych szkołach handlowych, którego organizacya zatwierdzoną została przez Ministerstwo wyznań i oświaty.

W świadectwach odejścia tych wyższych szkół handlowych i w świadectwach ukończenia jednego z wymienionych wyżej kursów abituryentów należy umieszczać następującą klauzulę:

„Na zasadzie § 13. *a* ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, rozporządzenia ministeryalnego z dnia 13. sierpnia 1907, Dz. u. p. Nr. 198, oraz rozporządzenia ministeryalnego z dnia 1. grudnia 1913, Dz. u. p. Nr. 252, zastępuje świadectwo niniejsze dowód prawidłowego ukończenia stosunku nauki w przemyśle handlowym i uprawnia, jeżeli zachodzą ogólne wymogi ustawowe oraz jeżeli się wykaże równocześnie jednoroczną służbę w przemyśle handlowym, do rozpoczęcia i samoistnego wykonywania wymienionych w § 38., ustęp 3. i 4., powyższej ustawy przemysłów handlowych, dla których potrzeba dowodu uzdolnienia.“

Artykuł II.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Hussarek wlr. **Schuster** wlr.

253.

Obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2. grudnia 1913,

dotyczące ustalenia stref zakazanych dla statków powietrznych.

Zmieniając obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 20. stycznia 1913, Dz. u. p. Nr. 11, uznaje się po myśli rozporządzenia ministeryalnego z dnia 20. grudnia 1912, Dz. u. p. Nr. 240, następujące obszary za „strefy zakazane“ dla statków powietrznych:

1. W Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i w Księstwie Bukowiny:

a) obszar dookoła Krakowa, a to w obrębie linii granicznej: gościniec z Niepołomic do Wisły, dalej granica państwa aż do drogi dla ruchu kołowego do Krzeszowic, tudzież gościniec przez Rybnę, Czernichów, Przytkowice, Kalwaryę, Izdebnik, Myślenice, Gdów, Książnice do Niepołomic;

b) obszar dookoła Przemyśla—Jarosławia, a to w obrębie linii granicznej: granica państwa od wschodniego brzegu Sanu do doliny potoków Paucka i Brusienka koło Lublińca, dalej droga dla ruchu kołowego i gościniec z Lublińca przez Cieszanów, Lubaczów, Chotyniec, Malnów, Mościska, Husaków, droga dla ruchu kołowego na wschód od Miżyńca do Nowego Miasta, Rybotycz, Birczy, Iskania, Pruchnika, Kańczugi, Przeworska, Dębna aż do Sanu, tudzież rzeka ta aż do granicy państwa;

c) obszar między granicą państwa a linią graniczną: gościniec przez Stojanów, dalej kolej do Żółtaniec, potem droga dla ruchu kołowego do Kulikowa-Zarudziec aż do skrzyżowania się torów kolejowych, potem kolej przez Szczerzec do Rozwadowa, potem gościniec przez Żydaczów, Żurawno, Siwkę, dalej gościniec i droga przez Komarów do Jezupola, Tłumacza, Horodenki, Śniatyna, wreszcie gościniec i kolej do Nowosielicy.

2. W uksiążęconem Hrabstwie Tyrolu obszar między granicą państwa od strony Szwajcaryi i Włoch a granicą kraju od strony Karyntyi oraz gościńcem Martinsbruck — Nauders — Reschenscheideck—Schluderns—Spondinig—Prad—Latsch, drogą do St. Gertraud w dolinie Ultental, drogą do S. Bernardo w Valle di Rabbi, dalej między tą ostatnią doliną a Noce aż do ujścia do Adygi, korytem rzeki Adygi i Eisaku aż do Franzensfeste i linią kolejową Franzensfeste—Brunecк—Toblach aż do granicy kraju.

3. W Księstwie Karyntyi obszar między korytem rzeki Drawy od Greifenburga do Bielaku, gościńcem, prowadzącym z Bielaku na przełęcz Wurzenpass aż do granicy Karyntyi i Krainy, granicą tych krajów oraz dalej granicą krajów Karyntyi i uksiążęconego Hrabstwa Gorycyi i Gradyski, granicą państwa do Pontebby oraz doliną Bombaschgraben, grzbietem siodła Nassfeldu, strumieniem Trögelbach do Wocicz oraz gościńcem Wocicze—Św. Mohor—Viszprije—Greifenburg.

4. W uksiążęconem Hrabstwie Gorycyi i Gradyski:

a) obszar na północ od linii kolejowej Aidussina—Gorycya—Cormons—granica państwa;

b) obszar na południe od linii kolejowej Tryest—Nabrežina—Cervignano oraz od kolei i gościńca przez Akwileję do Grado łącznie z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

5. Miasto Tryest z obszarem, łącznie z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

6. W Margrabstwie Istryi:

a) obszar na północ od linii kolejowej Tryest—Capodistria oraz od gościńca do Pirano, łącznie z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa;

b) obszar na południe od linii kolejowej Rovigno—Pisino oraz od gościńca Pisino—Pedena—Fianona, wraz z wszystkiemi wyspami, należącemi do Margrabstwa Istryi a leżącemi na zachód od Canale di Mezzo i od Quarnerolo, oraz z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

7. W Królestwie Dalmacyi:

a) Obszar między linią kolejową Spljet—Sinj, oraz gościńcem przez Muć, Drnisz, Benkovac, Vrana do Biogradu wraz z wszystkiemi wyspami, leżącemi w kierunku południowo-zachodnim od tej przestrzeni i północno-zachodnim od wyspy Brazza, oraz z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa;

b) obszar Dubrownik—Boka Kotorska—Sutomore, a mianowicie na południowy zachód od granicy państwa, względnie od granicy krajów Dalmacyi i Hercegowiny do Uskoplje, dalej przystań Gruž wraz z półwyspem Lapad oraz z wodami nadbrzeżnemi, podlegającemi zwierzchnictwu państwa.

Heinold wlr.

254.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 3. grudnia 1913,

dotyczące utworzenia nowych okręgów szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego dla obszarów nowoutworzonych Starostw w Kralupach i Loket.

Dla obszaru nowoutworzonych Starostw w Kralupach i Loket (obwieszczenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. października 1913, Dz. u. p. Nr. 226) ustanawia się na zasadzie §§ 177. i 179. ustawy z dnia 25 października 1896, Dz. u p. Nr. 220, począwszy od dnia 1. stycznia 1914, dla rozkładu podatku osobisto-dochodowego po jednej komisyi szacunkowej, złożonej z 6 członków.

Stosownie do tego należy spis okręgów szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego, ogłoszony reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 4. października 1897. Dz. u. p. Nr. 233, uzupełnić względnie sprostować w sposób następujący:

(Strona 1349. i 1350. części XCII. Dziennika ustaw państwa, wydanej dnia 9. października 1897.)

1	2	3	4	5	6
Numer okręgu	Okrąg szacunkowy	Komisya		Siedziba komisyi	Liczba członków komisyi
		miejscowa	powiatowa		
56 *a*	Powiat polityczny lokecki	.	1	Starostwo w Loket	6
78 *a*	Powiat polityczny kralupski	.	1	Starostwo w Kralupach	6

Engel wlr.

Obwieszczenie Biura redakcyjnego Dziennika ustaw państwa z dnia 10. grudnia 1913,

dotyczące sprostowania błędów w tłumaczeniu polskiem ustawy z dnia 14. kwietnia 1913, Dz. u. p. Nr. 67.

W tłumaczeniu polskiem ustawy z dnia 14. kwietnia 1913, Dz. u. p. Nr. 67. dotyczącej zapobiegania chorobom zaraźliwym oraz ich zwalczania, należy zamieścić następujące sprostowania, a mianowicie:

Na stronie 221, w § 1., ustępie 1., punkcie 13., w wierszu 3. od dołu w nawiasie zamiast „trachoma“ ma być właściwie: „jaglica“, zaś w ustępie 2., w wierszu 13. od góry zamiast „znaczony“ ma być właściwie: „oznaczony“;

w § 2., ustępie 1., w wierszu 1. od dołu zamiast „odnoszono“ ma być właściwie: „donoszono“;

na stronie 222., w § 3., ustępie 1., punkcie 9., w wierszu 16. i 15. od dołu zamiast „§ 1. punktach“ ma być właściwie: „w § 1., w punktach“, zaś w punkcie 10., w wierszu 11. od dołu zamiast „oglądacze“ ma być właściwie: „oglądacz“;

w § 5., ustępie 1., w wierszu 24. od góry zamiast „ustalenia“ ma być właściwie: „rozpoznania“, zaś w wierszu 25. od góry zamiast „ustalenia zarodków choroby“ ma być właściwie: „rozpoznania zarazków chorobowych“;

w tytule § 6., w wierszu 14. od dołu zamiast „Odrożenie“ ma być właściwie: „Wdrożenie“;

na stronie 223., w § 6., ustępie 2., w wierszu 4. od góry zamiast „taich“ ma być właściwie: „takich“;

w § 8., ustępie 1., w wierszu 11. od dołu zamiast „zarodki“ ma być właściwie: „zarazki“;

w oznaczeniu liczby § 10., w wierszu 24. od góry zamiast „310“ ma być właściwie: „10“;

na stronie 224., w § 12., ustępie 1., w wierszu 14. od góry zamiast „możliwość zarażenia“ ma być właściwie: „zakażenie“;

w tytule § 15., w wierszu 2. od góry zamiast „tłumneniu“ ma być właściwie: „tłumnemu“;

w § 16., w wierszu 19. od góry należy przed słowem „meldunkowym“ skreślić literę „o“;

w § 17., ustępie 1., w wierszu 23. od dołu zamiast „zarodków“ ma być właściwie: „zarazków“; w ustępie 2., w wierszu 10. od dołu zamiast „możność zarażenia“ ma być właściwie: „zarażenie“, a po słowie „razie“ należy wstawić słowo „policyjno-sanitarną“; nadto w ustępie 3., w wierszu 5. od dołu zamiast „osobnych przepisów“ ma być właściwie: „szczególnych ostrożności“;

na stronie 225., w § 19., ustępie 1., w wierszu 10. od góry zamiast „odnośnego“ ma być właściwie: „obnośnego“, zaś w ustępie 2., w wierszu 14. od góry zamiast „okoliczących“ ma być właściwie: „okolicznych“;

w § 22., ustępie 1., w wierszu 13. od góry należy umieścić przecinek „,“ zamiast po słowie „można“ przed tem słowem;

w § 23., w wierszu 19. od dołu zamiast „zarodków“ ma być właściwie: „zarazków“;

na stronie 226., w § 27., ustępie 1., w wierszu 20. i 19. od dołu oraz w ustępie 2., w wierszu 18. od dołu zamiast „epidemiczne“ ma być właściwie: „epidemicznych“;

w § 30., ustępie 2., w wierszu 23. od góry zamiast „wziął dla siebie“ ma być właściwie: „zabrał“, zaś w wierszu 24. od dołu zamiast „zawierały wątek choroby“ ma być właściwie: „już były zakażone“;

w § 31., ustępie 1., w wierszu 14. od dołu należy przed słowem „znawców“ wstawić słowo „zaprzysiężonych“;

na stronie 228., w § 36., ustępie 1., w punkcie *c)*, w wierszu 9. od góry zamiast „zarodków chorób“ ma być właściwie: „zarazków chorobowych“; w punkcie *d)*, w wierszu 11. od góry zamiast „możność zarażenia“ ma być właściwie: „zarażenie“, zaś w punkcie *f)*, w wierszu 13. i 14. od góry zamiast „ruchu mieszkańców“ ma być właściwie: „stykania się z mieszkańcami“;

w § 39., ustępie 1., w wierszu 21. od góry zamiast „meldunkyw“ ma być właściwie: „meldunków“;

w § 41., ustępie 2., w wierszu 3. od dołu zamiast „można“ ma być właściwie: „należy“, zaś w wierszu 2. od dołu zamiast „może“ ma być właściwie: „winna“;

na stronie 229., w § 42., w wierszu 11. od góry zamiast „cena kupna“ ma być właściwie: „kwoty, uzyskane ze sprzedaży“;

w § 43., ustępie 2., w wierszu 21. od dołu zamiast „zapobieżania“ ma być właściwie: „zapobiegania“;

w § 44., ustępie 1., w wierszu 15. od góry zamiast „ustalenia“ ma być właściwie: „rozpoznania“, a w ustępie 2., w wierszu 22. i 23. od góry i w ustępie 3., w wierszu 21. i 20. od dołu zamiast „możliwość zarażenia“ ma być właściwie: „zakażenie“.

Za Biuro redakcyjne Dziennika ustaw państwa:

Kretschmer wlr.
jako naczelnik biura.

Krzyżanowski wlr.
jako redaktor polskiego wydania Dz. u. p.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCII. — Wydana i rozesłana dnia 17. grudnia 1913.

Treść: (№ 255—258.) 255. Rozporządzenie, dotyczące podziału przedsiębiorstw żeglugi morskiej na klasy niebezpieczności. — 256. Obwieszczenie, którem ogłasza się przepisy, dotyczące urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania wag nachyłowych, służących wyłącznie do użytku w c. k. urzędach pocztowych do ważenia paczek pocztowych. — 257. Rozporządzenie o czasowem skróceniu przygotowawczej służby sędziowskiej. — 258. Rozporządzenie, dotyczące rozpoczęcia działalności Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu dla Księstwa Karyntyi.

255.

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem handlu z dnia 1. grudnia 1913,

dotyczące podziału przedsiębiorstw żeglugi morskiej na klasy niebezpieczności.

Na zasadzie § 14. ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1. z roku 1888, o ubezpieczeniu robotników od nieszczęśliwych wypadków, zarządza się po wysłuchaniu przybocznej Rady dla spraw ubezpieczenia, co następuje:

§ 1.

Podział przedsiębiorstw żeglugi morskiej, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia po myśli art. I. ustawy z dnia 11. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 25, z wyjątkiem przedsiębiorstw rybołowstwa morskiego, na klasy niebezpieczności, winien być przeprowadzony na czas od dnia 1. stycznia do dnia 31. grudnia 1914 według dołączonego podziału na klasy niebezpieczności.

§ 2.

Przy zaliczaniu poszczególnych przedsiębiorstw do klas niebezpieczności i stóp procentowych niebezpieczności stosuje się postanowienia § 1., ustęp 2., oraz §§ 2. do 8. i 10. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 2. sierpnia 1909, Dz. u. p. Nr. 117.

§ 3.

Przy zaliczaniu przedsiębiorstw do klas niebezpieczności i stóp procentowych niebezpieczności należy o ile możności postępować w porozumieniu z władzami rejestrowemi, zwłaszcza zaś wtedy, jeżeli zakład ubezpieczenia uzna podwyższenie niebezpieczności albo podda w wątpliwość podniesione przez przedsiębiorcę zmniejszenie niebezpieczności.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu 1. stycznia 1914.

Heinold wlr. **Schuster** wlr.

Podział przedsiębiorstw żeglugi morskiej na klasy niebezpieczności.

I. Przedsiębiorstwa, używające statków morskich (z wyłączeniem statków, służących za przynależność innego statku).

	Klasa niebezpieczności
1. Statki do żeglugi dalekiej	
a) parowce	VIII
b) statki żaglowe	VIII
2. Statki do wielkiej żeglugi nadbrzeżnej	
a) parowce	VII
b) statki żaglowe	VII
3. Statki do małej żeglugi nadbrzeżnej	
a) parowce	VII
b) statki żaglowe (o pojemności większej niż 50 ton brutto)	VII
c) łodzie motorowe	VII
Oznaka mniejszej niebezpieczności przy pozycyach 1—3: urządzenie statku do służby dla podróżnych, przyczem miarodajne znaczenie ma mniejsza lub większa ilość personalu, używanego do służby w kajutach i w kuchni.	
4. Jachty, służące dla przyjemności i do celów sportu	
a) poruszane parą	VII
b) poruszane motorami	VII
c) poruszane żaglami	VII
5. Statki o pojemności, wynoszącej najwyżej 50 ton brutto (nie poruszane ani parą ani innymi motorami)	
a) służące do przewozu podróżnych	V
b) służące do przewozu towarów	VII
6. Statki, służące do celów szczególnych (bez względu na wielkość i środki poruszania)	
a) statki, służące do służby portowej i nadzorczej, do badań, statki szkolne itd.	VI
b) holowniki	VIII
c) barki parowe	VIII
d) lichtańce	VIII

II. Inna służba na statkach.

7. Utrzymywanie w dobrym stanie statków, roboty około zaopatrzenia i rozebrania	VIII
8. Naładowywanie i wyładowywanie (także zabieranie opału)	XII
9. Przytwierdzanie linami	VI

III. Przedsiębiorstwa pokrewne.

10. Doki pływające, żórawie pływające, kafary pływające itp.	VIII
11. Służba ratunkowa i ochronna	VII
12. Nadzorowanie, oświetlanie i utrzymywanie w odpowiednim stanie wód tutejszokrajowych, służących do żeglugi morskiej	VI

256.

Obwieszczenie Ministerstwa robót publicznych z dnia 12. grudnia 1913,

którem ogłasza się przepisy, dotyczące urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania wag nachyłowych, służących wyłącznie do użytku w c. k. urzędach pocztowych do ważenia paczek pocztowych.

Na zasadzie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 23. września 1904, Dz. u. p. Nr. 111, ogłasza się poniżej wydane przez c. k. Główną Komisyę miar i wag a co do należytości zatwierdzone przez Ministerstwo robót publicznych przepisy, dotyczące urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania wag nachyłowych, służących wyłącznie do użytku w c. k. urzędach pocztowych do ważenia paczek pocztowych.

Przepisy te nabierają mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia: równocześnie uchyla się moc obowiązującą przepisów, ogłoszonych obwieszczeniem ministeryalnem z dnia 2. grudnia 1904, Dz. u. p. Nr. 143, co do wag dla paczek pocztowych.

Trnka wlr.

Przepisy,

dotyczące urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania wag nachyłowych, przeznaczonych wyłącznie do użytku w c. k. urzędach pocztowych do ważenia paczek pocztowych.

I.

Ustrój wag.

Wagi nachyłowe dopuszcza się do urzędowego sprawdzenia i uwierzytelnienia dla wyłącznego użytku w c. k. urzędach pocztowych, o ile odpowiadają one następującym przepisom:

1. Wagi muszą mieć siłę dźwigania co najmniej 20 *kg*.

2. Najmniejszy odstęp w podziałce nie może wynosić więcej jak 100 *g*, dopuszczalną jednak jest także dokładniejsza podziałka. Kreski podziałki muszą być wyraźnie widoczne i oddalone jedna od drugiej co najmniej na 1 *mm*. Każdą kreskę, oznaczającą kilogram, należy odpowiednio przedłużyć i oznaczyć wyraźną liczbą. Kreski podziałki, odpowiadające połowom kilograma, winny być dłuższe niż kreski podziałki, odpowiadające dziesiątym częściom kilograma, a krótsze niż kreski, oznaczające kilogramy.

3. Mechanizm wagi musi być tak osłonięty skrzynką, aby po umieszczeniu znaczków stempla na czterech odpowiednio przysposobionych główkach śrub, względnie po przymocowaniu odpowiednich plomb nie można go było ze skrzynki wyjąć bez naruszenia znaczków stempla.

4. Pod wycięciem w skrzynce, przez które widać podziałkę, należy umieścić tarczę z napisem:

Pocztowa waga pakunkowa
"
siła dźwigania . . . . *kg*

Połączenie tej tarczy z skrzynką wagi musi się także zabezpieczyć przez ostemplowanie.

5. Zresztą muszą wagi te odpowiadać przepisom, ogłoszonym co do tego rodzaju wag nachyłowych obwieszczeniami ministeryalnemi z dnia 2. grudnia 1904, Dz. u. p. 142, dnia 17. grudnia 1905, Dz. u. p. Nr. 200, z dnia 13. lipca 1906, Dz. u. p. Nr. 147, i z dnia 17. grudnia 1909, Dz. u. p. Nr. 210.

II.

Organ cechowniczy, sprawdzanie i stemplowanie.

6. Do urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania pocztowych wag pakunkowych uprawniony jest każdy urząd cechowniczy, upoważniony do cechowania wag; odnośną czynność urzędową należy jednak aż do dalszego zarządzenia przedsiębrać w miejscu ustawienia wagi.

7. Przy cechowaniu tych wag należy się stosować do postępowania, określonego w instrukcyach dla sprawdzania wag nachyłowych w ogólności (por. Dziennik rozporządzeń w sprawach cechowniczych Nr. 128., 135. i 145.).

Przytem można wagę ostemplować tylko wtedy, jeżeli różnica między tem, co waga pokazuje, a tem, co pokazywać powinna, wynosi przy wszystkich obciążeniach między 0 a najwyższym dopuszczalnym ciężarem najwyżej 100 *g*; ta granica błędów nie może być przekroczona także przy kilkakrotnem położeniu tego samego ciężaru na rozmaitych miejscach pomostu.

8. Stemple umieszcza się na główkach śrub względnie na plombach (por. poprzedni punkt 3.) oraz w miejscach, przeznaczonych do zabezpieczenia tarczy z napisem (por. punkt 4.), a na jednym z stempli, umieszczonych na tej tarczy z napisem, należy umieścić także liczbę, określającą rok; jeżeli jest osobna tarcza z napisem w celu uwidocznienia płynu, użytego jako środek tłumiący, musi się tak tę tarczę jak i położenie kreski napełnienia zabezpieczyć stemplami.

III.

Należytości za ocechowanie.

9. Za ocechowanie względnie sprawdzenie bez ostemplowania należy uiszczać należytości, określone dla sztrasburskich wag pomostowych o tej samej sile dźwigania.

10. O ile w taryfie przewidziano dla pewnych przypadków uwolnienie od należytości lub ich zniżenie (por. uwagi wstępne do taryfy należytości cechowniczych punkt 2., ustęp 2., Dz. u. p. Nr. 171 z roku 1872, oraz rozporządzenie ministeryalne z dnia 8. listopada 1899, Dz. u. p. Nr. 226 i 227), przyznaje się je także przy sprawdzaniu względnie uwierzytelnianiu pocztowych wag pakunkowych.

11. W świadectwie ocechowania (formularz VI. *g*) należy zamiast

„$\frac{\text{dziesiętne}}{\text{setne}}$ wagi pomostowe“

pismem ręcznem wstawić

„$\frac{\text{pocztowa waga pakunkowa}}{\text{numer fabryczny . . .}}$“.

IV.

Ponowne cechowanie.

12. Pocztowe wagi pakunkowe podlegają peryodycznemu cechowaniu ponownemu przed upływem każdych dwóch lat oraz ponownemu cechowaniu w razie utraty zdatności do użytku.

13. Przy cechowaniu ponownem obowiązują co do granic błędów wartości, przepisane dla pierwszego cechowania.

Wiedeń, dnia 8. listopada 1913.

C. k. Główna Komisya miar i wag:

Lang włr.

257.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 12. grudnia 1913

o czasowem skróceniu przygotowawczej służby sędziowskiej.

Na zasadzie § 1. ustawy z dnia 6. kwietnia 1910, Dz. u. p. Nr. 69, o czasowem skróceniu przygotowawczej służby sędziowskiej rozporządza się:

Moc obowiązującą rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 6. kwietnia 1910, Dz. u. p. Nr. 70, przedłuża się dla okręgu Sądu krajowego wyższego w Tryeście do dnia 31. grudnia 1914.

Hochenburger włr.

258.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 13. grudnia 1913,

dotyczące rozpoczęcia działalności Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu dla Księstwa Karyntyi.

Dyrekcya poczt i telegrafów w Celowcu dla Księstwa Karyntyi, utworzona na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 18. września 1912, Dz. u. p. Nr. 195, ma rozpocząć swoją działalność w dniu 1. stycznia 1914.

Schuster włr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCIII. — Wydana i rozesłana dnia 20. grudnia 1913.

Treść: (№ 259—262.) 259. Dokument koncesyjny na kolej lokalną z Lana-Burgstall do Oberlana. — 260. Rozporządzenie, dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek dalmatyńskich władz skarbowych za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. — 261. Rozporządzenie, dotyczące ustalenia na rok 1914 tej ilości cukru, którą dopuści się do ekspedyowania do Bośni i Hercegowiny bez opłaty należytości. — 262. Rozporządzenie, dotyczące oznaczenia centralnej szkoły krajowej koszykarstwa we Lwowie jako taki zakład, którego świadectwa uczęszczania z pomyślnym skutkiem zastępują w całości lub częściowo dowód prawidłowego ukończenia stosunku nauki, względnie dowód co do przepisanego czasu zatrudnienia w charakterze pomocnika w przemyśle rękodzielniczym.

259.

Dokument koncesyjny z dnia 8. grudnia 1913

na kolej lokalną z Lana-Burgstall do Oberlana.

Na zasadzie Najwyższego upoważnienia udzielam w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami gminie Lana w Tyrolu żądaną koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu normalnotorowej kolei lokalnej z stacyi Lana-Burgstall c. k. uprzyw. Kolei Bozen-Meran przez Niederlana i Mitterlana do Oberlana, a to w myśl postanowień ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, jakoteż ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, pod warunkami i zastrzeżeniami, podanymi w dalszym ciągu:

§ 1.

Co do kolei żelaznej, będącej przedmiotem tego dokumentu koncesyjnego, korzysta koncesyonaryuszka z ulg, przewidzianych w artykułach VI. do XII. ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Koncesyonaryuszka ma obowiązek ukończenia budowy koncesyonowanej kolei żelaznej najpóźniej w przeciągu jednego roku, licząc od dnia dzisiejszego, oddania gotowej kolei na użytek publiczny i utrzymywania jej w ruchu bez przerwy przez cały czas trwania koncesyi.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, jakoteż wykonania i urządzenia kolei zgodnie z warunkami koncesyi złożyć ma koncesyonaryuszka na żądanie c. k. Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej kolei żelaznej nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania podług przepisów ustawowych, w tej mierze obowiązujących.

Takie samo prawo przyzna się koncesyonaryuszce także co do ewentualnej budowy tych

kolei dojazdowych, których urządzenie c. k. Rząd uznałby za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

Przy budowie koncesyonowanej kolei i ruchu na niej stosować się winna koncesyonaryuszka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do warunków koncesyjnych, ustanowionych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, w szczególności do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z roku 1852, wreszcie do ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości. Pod względem ruchu będzie można o tyle odstąpić od zarządzeń dla bezpieczeństwa i przepisów co do ruchu, ustanowionych w regulaminie ruchu kolei żelaznych i w odnośnych postanowieniach dodatkowych, o ile ze względu na szczególne stosunki obrotu i ruchu, a zwłaszcza ze względu na zmniejszoną chyżość c. k. Ministerstwo kolei żelaznych uzna to za dopuszczalne; w tej mierze stosować się będzie osobne przepisy ruchu, które wyda c. k. Ministerstwo kolei żelaznych.

§ 5.

Transporty wojskowe musi się przewozić po zniżonych cenach taryfowych. Pod względem zastosowania taryfy wojskowej do przewozu osób i rzeczy obowiązywać będą postanowienia, które tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych obowiązują każdocześnie na austryackich kolejach państwowych.

Postanowienia te stosują się także do obrony krajowej i pospolitego ruszenia obu połów Monarchii, do tyrolskich strzelców krajowych i do żandarmeryi, a to nie tylko w podróżach na koszt skarbu państwa, lecz także w podróżach służbowych na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, odbywanych własnym kosztem.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przystąpić do umowy, zawartej przez austryackie spółki kolejowe co do zakupna i utrzymywania w pogotowiu przyborów dla transportów wojskowych oraz co do pomagania sobie nawzajem służbą i taborem przy uskutecznianiu większych transportów wojskowych, oraz do każdocześnie obowiązujących przepisów dla kolei żelaznych na wypadek wojny, jakoteż do umowy dodatkowej, która weszła w wykonanie z dniem 1. czerwca 1871, o przewozie chorych i rannych, przewożonych na rachunek skarbu wojskowego w postawie leżącej.

Przepis, który obowiązuje każdocześnie pod względem transportu wojskowego na kolejach żelaznych, tudzież każdocześnie obowiązujące przepisy dla kolei żelaznych na wypadek wojny, nabywają dla koncesyonaryuszki mocy obowiązującej od dnia otwarcia ruchu na koncesyonowanej kolei. Przepisy wspomnianego rodzaju, wydane dopiero po tym terminie i nie ogłoszone w Dzienniku ustaw państwa, nabędą dla koncesyonaryuszki mocy obowiązującej z chwilą, w której urzędownie poda się je do jej wiadomości.

Zobowiązania te ciążą na koncesyonaryuszce tylko o tyle, o ile dopełnienie ich będzie możliwe ze względu na drugorzędny charakter tej linii oraz ze względu na ułatwienia, udzielone skutkiem tego pod względem budowy, wyposażenia kolei i systemu ruchu.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana uwzględniać przy obsadzaniu posad wysłużonych podoficerów c. i k. wojska, c. i k. marynarki wojennej i c. k. obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz u. p. Nr. 60.

§ 6.

Co do przewozu korpusów straży cywilnej (straży bezpieczeństwa, straży skarbowej itp.) stosować należy analogicznie zniżone stopy taryfowe, obowiązujące dla transportów wojskowych.

§ 7.

Nie wolno koncesyonaryuszce powierzać ruchu na koncesyonowanej kolei osobom trzecim, wyjąwszy w razie wyraźnego zezwolenia ze strony c. k. Rządu.

C. k. Rząd zastrzega sobie prawo objęcia każdej chwili ruchu na koncesyonowanej kolei i utrzymywania go przez resztę czasu trwania koncesyi na rachunek koncesyonaryuszki.

W takim przypadku winna koncesyonaryuszka zwracać c. k. Rządowi koszta, rzeczywiście ponoszone z powodu utrzymywania tego ruchu.

Warunki utrzymywania tego ruchu unormowane będą zresztą w kontrakcie ruchu, który zawrze się z koncesyonaryuszką.

§ 8.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o zaopatrzenie swoich funkcyonaryuszy na przypadek niezdolności do pracy i na starość oraz o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do Zakładu emerytalnego związku austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego osobnej kasy

pensyjnej, zapewniającej członkom przynajmniej takie same korzyści, względnie nakładającej na koncesyonaryuszkę przynajmniej takie same zobowiązania, jak wspomniany Zakład emerytalny.

To zaopatrzenie należy tak przeprowadzić, by koncesyonaryuszka lub przedsiębiorstwo w jej miejsce wstępujące mieli obowiązek zgłaszać w Zakładzie emerytalnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie pensyjnej stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z innych zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę jako kierownicy lokomotyw, wozów, konduktorzy, strażnicy lub posługacze stacyjni, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu najpóźniej po ukończeniu trzech lat służby.

§ 9.

Pod warunkami i zastrzeżeniami, podanymi w artykule XXV. ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, jest koncesyonaryuszka obowiązana dozwolić c. k. Rządowi na żądanie każdego czasu współużywania kolei do przewozu między kolejami, utrzymywanemi w ruchu przez państwo, które już istnieją lub mają powstać w przyszłości, w taki sposób, by c. k. Rząd mógł, przy swobodnem ustanawianiu taryf, przeprawiać lub kazać przeprawiać tak całe pociągi jak i pojedyńcze wozy współużywaną koleją lub jej częściami za opłatą stosownego wynagrodzenia.

§ 10.

Nadaje się koncesyonaryuszce prawo utworzenia za osobnem zezwoleniem c. k. Rządu i pod warunkami, które on ustanowi, spółki akcyjnej, która ma wejść w wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszki.

Statuty spółki oraz formularze akcyi, które będą wydane, podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

Nie wolno wydawać obligacyi pierwszeństwa.

Cyfra kapitału zakładowego rzeczywistego i nominalnego podlega zatwierdzeniu c. k. Rządu.

W tym względzie przyjmuje się za zasadę, że oprócz rzeczywiście wyłożonych i należycie wykazanych kosztów na sporządzenie projektu, budowę i urządzenie kolei wraz z nabyciem parku wozowego i uposażeniem rezerwy kapitałowej, którą oznaczy c. k. Rząd, z doliczeniem odsetek interkalarnych, rzeczywiście zapłaconych w okresie budowy, i rzeczywistej straty na kursie, wynikłej ewentualnie przy gromadzeniu kapitału, nie wolno wliczać w kapitał żadnych dalszych wydatków.

Gdyby po ukończeniu kolei miano wystawić dalsze nowe budowle lub pomnożyć urządzenia ruchu, natenczas można doliczyć odnośne koszta do kapitału zakładowego, jeżeli c. k. Rząd zezwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub na pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta te będą należycie wykazane.

Cały kapitał zakładowy ma być umorzony w okresie koncesyjnym według planu amortyzacyi, zatwierdzonego przez c. k. Rząd.

§ 11.

C. k. Rząd zastrzega sobie prawo wykupienia koncesyonowanej kolei po jej ukończeniu i puszczeniu w ruch w każdym czasie pod następującymi warunkami:

1. Celem oznaczenia ceny wykupna policzy się czyste roczne dochody przedsiębiorstwa kolejowego w ciągu ostatnich zamkniętych lat siedmiu, poprzedzających chwilę wykupna, strąci się z tego czyste dochody najniepomyślniejszych dwóch lat, poczem obliczy się przeciętny dochód czysty pozostałych lat pięciu.

2. Gdyby wykupno nastąpić miało przed upływem unormowanego w § 1. czasowego uwolnienia od podatku, w takim razie obliczony w ten sposób średni dochód czysty owych lat pięciu przedstawia w ciągu pozostałego okresu wolności od podatku rentę wykupna, która ma być wypłacana bez ściągnięcia podatku. Za czas po upływie wolności podatkowej oznacza się zarazem rentę wykupna w ten sposób, że od dochodów, podług których oblicza się sumę średnią, policzy się podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej odnośnych lat i potrąci się go z dochodów. Do pozostałej reszty doliczy się ze względu na to, że stosownie do § 131., lit. *a)* ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma na przyszłość od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, dodatek w wysokości jednej dziewiątej tego czystego dochodu.

3. Gdyby zaś wykupno nastąpić miało po upływie ustanowionego w § 1. czasowego uwolnienia od podatku, wówczas uważać się będzie przy obliczaniu czystych dochodów rocznych podatki i dodatki do podatków, ciążące na wykupionem przedsiębiorstwie kolejowem, oraz wszelkie inne opłaty publiczne za wydatki ruchu.

Jeżeli obowiązek płacenia podatku istniał nie przez wszystkie lata, podług których oblicza się sumę średnią, w takim razie należy także co do lat wolnych od podatku obliczyć podatek wraz z dodatkami według stopy procentowej odnośnych lat i potrącić go z przychodów.

Ze względu jednak na to, że stosownie do § 131., lit. *a)* ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, opłacać się ma od renty wykupna podatek dziesięcioprocentowy, należy doliczyć do przeciętnych czystych dochodów, w taki sposób obliczonych, dodatek, wynoszący jedną dziewiątą tych czystych dochodów.

4. Przeciętny dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień, należy płacić koncesyonaryuszce jako wynagrodzenie za wykupioną kolej przez pozostały czas trwania koncesyi w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku.

5. Gdyby jednak kolej miała być wykupiona przed upływem siódmego roku obrotowego lub gdyby przeciętny dochód czysty, obliczony w myśl powyższych postanowień ustępów 1. do 3., bez uwzględnienia dodatku, przewidzianego w ustępach 2. i 3., nie dawał przynajmniej takiej sumy rocznej, któraby się równała racie rocznej, potrzebnej na oprocentowanie kapitału akcyjnego, zatwierdzonego przez c. k. Rząd, po cztery od sta oraz na umorzenie tegoż w ciągu okresu koncesyjnego, w takim razie wynagrodzenie, które państwo ma zapłacić za wykupioną kolej, będzie polegało na tem, że państwo płacić będzie wymienioną wyżej ratę roczną w ratach półrocznych, płatnych z dołu dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku, i zwracać koncesyonaryuszce podatek rentowy, przypadający od tej renty wykupna.

6. Państwo zastrzega sobie dalej prawo zapłacenia w każdym czasie zamiast niepłatnych jeszcze rent, należnych koncesyonaryuszce w myśl postanowień punktów powyższych, kapitału, równającego się zdyskontowanej według stopy po cztery od sta na rok, licząc odsetki od odsetek, wartości kapitałowej tych rent, po strąceniu, jak się samo przez się rozumie, dodatku, któryby w myśl postanowień ustępów 2. i 3. mieścił się w tych rentach.

Gdyby państwo postanowiło w taki sposób spłacić kapitał, wolno mu będzie użyć do tego, podług własnego wyboru, gotówki lub obligacyi długu państwa. Obligacye długu państwa liczone będą w takim razie po kursie, jaki wyniknie jako kurs średni z porównania kursów pieniężnych obligacyi długu państwa tego samego rodzaju, notowanych urzędownie na giełdzie wiedeńskiej w ciągu półrocza bezpośrednio poprzedzającego.

7. Przez wykupienie kolei i od dnia tego wykupienia przechodzi na państwo za wypłatą wynagrodzenia, oznaczonego pod l. 1. do 6., bez dalszej odpłaty własność koncesyonowanej niniejszem kolei, wolna od ciężarów, a względnie obciążona tylko zalegającemi jeszcze resztami pożyczek, zaciągniętych za zezwoleniem c. k. Rządu, tudzież jej używanie, a to z wszystkiemi do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów, zapasy kasowe, koleje dojazdowe, będące ewentualnie własnością koncesyonaryuszki, i przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby tych ostatnich nie użyto już stosownie do ich przeznaczenia za zezwoleniem c. k. Rządu.

8. Postanowienie c. k. Rządu, tyczące się wykonania państwowego prawa wykupna, które nastąpić może zawsze tylko z początkiem roku kalendarzowego, oznajmione będzie przedsiębiorstwu kolejowemu w formie deklaracyi najpóźniej do dnia 31. października bezpośrednio poprzedzającego roku.

Deklaracya ta będzie określać następujące szczegóły:

a) termin, od którego wykupienie zaczyna się;

b) przedsiębiorstwo kolejowe, będące przedmiotem wykupna, i inne przedmioty majątkowe, które bądź jako przynależność przedsiębiorstwa kolejowego, bądź jako zaspokojenie pretensyi państwa, bądź z jakichkolwiek innych tytułów prawnych przejść mają również na państwo;

c) wysokość ceny wykupna (l. 1. do 6.), którą państwo zapłacić ma przedsiębiorstwu kolejowemu, a którą ewentualnie obliczy się tymczasowo z zastrzeżeniem późniejszego sprostowania, przy równoczesnem podaniu terminu i miejsca płatności.

9. C. k. Rząd zastrzega sobie prawo ustanowienia jednocześnie z doręczeniem deklaracyi, tyczącej się wykupna, osobnego komisarza, który ma czuwać nad tem, aby począwszy od tej chwili nie zmieniono stanu majątku na szkodę państwa.

Od chwili deklaracyi, tyczącej się wykupienia, wymaga wszelka sprzedaż lub obciążenie wymienionych tam nieruchomych przedmiotów majątkowych pozwolenia tego komisarza.

To samo odnosi się do przyjmowania wszelkich nowych zobowiązań, które przekraczają zakres zwyczajnego toku interesów albo powodują trwałe obciążenie.

10. Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o to, aby c. k. Rząd mógł w dniu, wyznaczonym na wykupienie, objąć w fizyczne posiadanie wszystkie przedmioty majątkowe, wymienione w deklaracyi wykupna.

Gdyby koncesyonaryuszka nie uczyniła zadość temu zobowiązaniu, będzie c. k. Rząd miał prawo

nawet bez jej zezwolenia i bez interwencyi sądowej objąć wymienione przedmioty majątkowe w fizyczne posiadanie.

Począwszy od chwili wykupienia odbywać się będzie ruch na wykupionej kolei na rachunek państwa; od tej chwili przypadają więc wszystkie dochody z ruchu na korzyść państwa, na koszt jego zaś idą wszystkie wydatki, połączone z ruchem.

Czyste dochody, jakie wynikną z obrachunku do chwili wykupienia, pozostaną własnością przedsiębiorstwa kolejowego, które natomiast odpowiadać ma samo za wszelkie należytości obrachunkowe i za wszelkie inne długi, pochodzące z budowy i ruchu kolei aż do chwili powyższej.

11. C. k. Rząd zastrzega sobie prawo zahipotekowania na podstawie deklaracyi wykupna (l. 8.) prawa własności państwa na wszystkich nieruchomych przedmiotach majątkowych, przechodzących na państwo wskutek wykupienia.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana oddać c. k. Rządowi na jego żądanie do dyspozycyi wszelkie dokumenty prawne, jakichby od niej w tym celu jeszcze wymagano.

§ 12.

Trwanie koncesyi łącznie z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei, wypowiedzianą w § 9., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, oznacza się na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego; po upływie tego czasu gaśnie koncesya.

C. k. Rząd może uznać koncesyę za zgasłą także przed upływem powyższego czasu, jeżeli zajdą warunki, wymienione w § 16.

§ 13.

Gdy koncesya zgaśnie i od dnia jej zgaśnięcia przechodzi na państwo bez wynagrodzenia wolna od ciężarów własność i używanie koncesyonowanej kolei i wszystkich ruchomych i nieruchomych przynależności, licząc tu także tabor wozowy, zapasy materyałów i zapasy kasowe, oraz koleje dojazdowe, będące ewentualnie własnością koncesyonaryuszki, tudzież przedsiębiorstwa poboczne, jakoteż rezerwy obrotowe i kapitałowe, utworzone z kapitału zakładowego, o ileby nie użyto już tych ostatnich za zezwoleniem c. k. Rządu stosownie do ich przeznaczenia.

§ 14.

Zarówno w razie zgaśnięcia niniejszej koncesyi jak i w razie wykupienia kolei (§ 11.) zatrzymuje koncesyonaryuszka na własność fundusz rezerwowy, utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa, ewentualne aktywa obrachunkowe, tudzież te osobne zakłady i budynki, wzniesione lub nabyte z własnego majątku, do których zbudowania lub nabycia c. k. Rząd upoważnił koncesyonaryuszkę z tym wyraźnym dodatkiem, iż przedmioty te nie stanowią przynależności kolei żelaznej.

§ 15.

C. k. Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowę kolei i jej urządzenia ruchu wykonano w wszystkich częściach odpowiednio do celu i sumiennie, tudzież prawo zarządzenia, aby wadom, zachodzącym w tym względzie, zapobieżono, względnie aby je usunięto.

C. k. Rząd ma także prawo wglądania w zarząd kolei za pośrednictwem wydelegowanego funkcyonaryusza, a w szczególności prawo nadzorowania w sposób, jaki tylko uzna za stosowny, za pośrednictwem organów nadzorczych, które wydeleguje na koszt koncesyonaryuszki, aby budowę wykonano zgodnie z projektem i umową.

W razie utworzenia spółki akcyjnej ma komisarz, ustanowiony przez c. k. Rząd, także prawo bywania na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi, sprawującej zarząd spółki, jakoteż na walnych zgromadzeniach, ile razy uzna to za potrzebne, oraz prawo zawieszania wszelkich takich uchwał lub zarządzeń, które sprzeciwiałyby się ustawom, koncesyi lub statutowi spółki, względnie były dla publicznego dobra szkodliwe; w tym przypadku winien jednak komisarz przedstawić sprawę natychmiast c. k. Ministerstwu kolei żelaznych do decyzyi, która zapaść ma bezzwłocznie i mieć dla spółki moc obowiązującą.

Za ustanowiony tutaj nadzór nad przedsiębiorstwem kolejowem płacić ma koncesyonaryuszka ze względu na połączony z tem zakres czynności roczne wynagrodzenie ryczałtowe, którego wysokość oznaczy Rząd, uwzględniając rozmiar przedsiębiorstwa kolei lokalnej.

§ 16.

C. k. Rząd zastrzega sobie ponadto prawo wydania zarządzeń zapobiegawczych, odpowiadających ustawom, na wypadek, gdyby mimo poprzedniego ostrzeżenia dopuszczono się ponownie naruszenia lub zaniedbania jednego z obowiązków, przepisanych dokumentem koncesyjnym, warunkami koncesyi lub ustawami, a według okoliczności prawo uznania koncesyi za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego. W szczególności można uznać koncesyę za zgasłą jeszcze przed upływem okresu

koncesyjnego, jeżeli nie dopełniono zobowiązań względem ukończenia budowy i otwarcia ruchu, określonych § 2., o ile ewentualne przekroczenie terminu nie dałoby się usprawiedliwić w myśl § 11., lit. *b)*, ustawy o koncesyach na koleje żelazne.

Forster wlr.

260.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu oraz Ministerstwa handlu w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 9. grudnia 1913,

dotyczące uskuteczniania wypłat na rachunek dalmatyńskich władz skarbowych za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności.

§ 1.

Począwszy od dnia 1. stycznia 1914 należy uskuteczniać za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności następujące wypłaty, jeżeli są przekazywane przez Krajową Dyrekcyę skarbu w Zadarze, Prokuratoryę skarbu w Zadarze, tudzież przez władze, podlegające Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze a wyposażone w prawo przekazywania:

a) pobory aktywalne;

b) nagrody, zasiłki, koszta podróży i dyety, opłaty na ubezpieczenie na wypadek choroby i od nieszczęśliwych wypadków, ryczałty, zaliczki, subwencye, czynsze najmu, zarobki dostawców i kontrahentów, wynagrodzenia i nagrody za współdziałanie przy ustalaniu podstaw opodatkowania i przy ściąganiu podatków, koszta egzekucyi podatków, udziały w kwotach wynagrodzeń za odbitki z operatów katastralnych, przekazy do funduszu krajowego, ekwiwalenty;

c) zwroty należytości, restytucye i bonifikacye, wyjąwszy te przypadki, w których wypłata zależną jest od oznaczonych warunków, wykazywanych dopiero w samej kasie;

d) depozyty w gotówce, stypendya i zasiłki z fundacyi.

§ 2.

Nadto należy wypłacać za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności:

a) należytości, wynikające z peryodycznych obrachunków co do podatków, dodatków i opłat, pobieranych przez państwowe organa dla korporacyi samorządnych;

b) kwoty, wypłacane wskutek zlecenia na rachunek władz państwowych.

§ 3.

Wyjęte od wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności są:

a) zapłaty na rzecz uprawnionych do poboru, mieszkających za granicą;

b) zapłaty, które należy uiszczać rzeczywiście w złocie;

c) wypłaty na rachunek Węgier, władz wspólnych i organów samorządnych;

d) wypłaty, uskuteczniane po myśli § 18. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 9. marca 1898, Dz. u. p. Nr. 41, z kasy podręcznej Prokuratoryi skarbu w Zadarze;

e) należytości komisyjne urzędników celnych, których nie załatwia departament rachunkowy krajowej Dyrekcyi skarbu.

§ 4.

Dla wydatków, uskutecznianych w obrocie przekazowym pocztowej Kasy oszczędności, jest kasą wykonawczą wyłącznie Krajowa Kasa skarbowa w Zadarze, zaś organem likwidującym wyłącznie departament rachunkowy Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze.

Temu departamentowi rachunkowemu należy po myśli rozporządzenia z dnia 8. stycznia 1911, Dz. u. p. Nr. 4, doręczać także wygotowania sądowych uchwał na zajęcie i uchwał przekazujących (zakazów dla osób trzecich), przeznaczonych dotychczas dla kas wypłacających.

§ 5.

Wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności uskutecznia się na rachunek obciążający konta czekowego Krajowej Kasy skarbowej w Zadarze w pocztowej Kasie oszczędności na podstawie czeków i to albo w gotówce albo, jeżeli odbiorca należy do obrotu klearingowego pocztowej Kasy oszczędności a jego konto znane jest departamentowi rachunkowemu, przez zapisanie jako należytość.

O ile nie chodzi o takie pobory aktywalne funkcyonaryuszy państwowych, których odbiór poświadcza się po myśli rozporządzenia ministeryalnego z dnia 14. grudnia 1904, Dz. u. p. Nr. 166, przez podpisanie list płatniczych, winni uprawnieni do poboru w razie wypłaty gotówką podpisywać potwierdzenia odbioru, które pocztowa Kasa oszczędności przy wypłacie ściąga dla zarządu skarbowego zapomocą formularza kwitu, wydrukowanego na dokumencie wypłaty (przekazie płatniczym pocztowej Kasy oszczędności).

Tak przy wypłacie gotówką jak i przy zapisaniu jako należytość winno się należytości stemplowe, przypadające od wpłacanych kwot, uiszczać nie zapomocą znaczków stemplowych lecz bezpośrednio (§ 28/*b* ustawy o nal. z dnia 9. lutego 1850, Dz. u. p. Nr. 50) i należy ściągać je w drodze potrącenia, jak to zarządzono co do poborów aktywalnych funkcyonaryuszy państwowych rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 17. września 1905, Dz. u. p. Nr. 150.

Do wypłaty przez zapisanie jako należytość potrzeba, o ile nie chodzi o pobory aktywalne funkcyonaryuszy państwowych, kwitowane w liście płatniczej, oświadczenia strony, uprawnionej do poboru, że poddaje się potrąceniu na stempel. Gdyby takiego oświadczenia nie złożono, należy kwotę wypłacić w gotówce.

§ 6.

Kwoty, wypłacane za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności, likwiduje się z urzędu na podstawie urzędowych dokumentów, które ma do dyspozycyi departament rachunkowy, w przyszłości zatem nie potrzeba już w regule dostarczać w tym celu kwitów. Jedynie przy wypłacie na rzecz wierzycieli zatrzymanych wskutek zakazu kwot. tudzież zasiłków fundacyjnych i stypendyów winien wierzyciel względnie korzystający z fundacyi lub stypendysta przedłożyć przedtem kwit likwidującemu departamentowi rachunkowemu w celu likwidacyi. Kwity te należy wygotowywać bez stempla ze względu na to, że należytość stemplową uiszcza się bezpośrednio (w drodze potrącenia).

§ 7.

O kwotach, wypłacanych za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności, otrzymuje odbiorca zapłaty (przy poborach aktywalnych, kwitowanych w listach płatniczych, władza lub urząd) zawiadomienie za pośrednictwem właściwego oddawczego urzędu pocztowego, a to w razie wypłat gotówką zapomocą doręczenia „przekazu płatniczego“, przy zapisywaniu zaś jako należytość zapomocą doręczenia „wyciągu z konta“. Razem z „przekazem płatniczym“ lub „wyciągiem z konta“ wręcza się odbiorcy zapłaty wyciąg z księgi, w którym z reguły uwidocznione są oprócz kwoty brutto także należytości stemplowe, ściągnięte w drodze potrącenia, i ewentualne inne potrącenia oraz zawarte są bliższe szczegóły co do tego, do czego się odnosi zapłata.

Na podstawie „przekazu płatniczego“ należy podjąć przekazaną kwotę, o ile się jej i tak nie doręcza stronie wedle przepisów, wydanych dla urzędów pocztowych, równocześnie z „przekazem płatniczym“, w właściwym oddawczym urzędzie pocztowym, w Wiedniu zaś winny strony prywatne, mieszkające w dzielnicy I., podjąć tę kwotę w kasie Urzędu pocztowych Kas oszczędności.

Ewentualne reklamacye należy wnosić wyłącznie do departamentu rachunkowego Krajowej Dyrekcyi skarbu w Zadarze.

Schuster wlr. **Engel** wlr.

261.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 15. grudnia 1913,

dotyczące ustalenia na rok 1914 tej ilości cukru, którą dopuści się do ekspedyowania do Bośni i Hercegowiny bez opłaty należytości.

Na zasadzie rozdziału II., punkt 3., protokołu końcowego do artykułu XIII. umowy, dotyczącej uregulowania wzajemnych stosunków handlowych i obrotowych pomiędzy królestwami i krajami w Radzie państwa reprezentowanymi a krajami świętej Korony węgierskiej, Dz. u. p. Nr. 278 z roku 1907, oznacza się na rok 1914 w porozumieniu z królewsko-węgierskiem Ministerstwem skarbu tę ilość cukru, którą dopuści się bez opłaty należytości do ekspedyowania z królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa do Bośni i Hercegowiny, na 34.200 *q*.

Z powyższej ilości rocznej można ekspedyować bez opłaty należytości:

1. Przesyłki cukru kandyzowanego aż do ilości ogólnej 200 *q* rocznie w urzędach wysyłkowych, oznaczanych każdorazowo przez c. k. Ministerstwo skarbu;

2. przesyłki cukru o ciężarze pojedyńczych sztuk, nie przenoszącym 25 *q*, nadawane do przesyłki bez pośrednictwa publicznego zakładu przewozowego w urzędach wysyłkowych, oznaczanych każdorazowo przez c. k. Ministerstwo skarbu, a to aż do ogólnej ilości rocznej 8350 *q*;

3. pozostałą resztę z tych obecnie prowadzonych fabryk cukru i wolnych składów cukru, którym zezwalano dotychczas na zasadzie punktu 3. § 5. rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 2. stycznia 1908, Dz. u. p. Nr. 4, wysyłać do Bośni i Hercegowiny pewne ilości cukru bez opłaty należytości, a to według stosunku dotychczasowych udziałów rocznych tych fabryk i składów.

Z ilości rocznych, przypadających na przedsiębiorstwa, oznaczone w punkcie 3., oraz z ilości rocznych, dopuszczonych według punktu 2. do ekspedyowania bez opłaty należytości w poszczególnych urzędach wysyłkowych, można wyzyskać

w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego zawsze tylko jedną ósmą część.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Engel wlr.

262.

Rozporządzenie Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem robót publicznych z dnia 15. grudnia 1913,

dotyczące oznaczenia centralnej szkoły krajowej koszykarstwa we Lwowie jako taki zakład, którego świadectwa uczęszczania z pomyślnym skutkiem zastępują w całości lub częściowo dowód prawidłowego ukończenia stosunku nauki, względnie dowód co do przepisanego czasu zatrudnienia w charakterze pomocnika w przemyśle rękodzielniczym.

Na zasadzie § 14. *a* ustawy z dnia 5. lutego 1907, Dz. u. p. Nr. 26, dotyczącej zmiany i uzupełnienia ordynacyi przemysłowej, rozporządza się, że rozporządzenie ministeryalne z dnia 27. lipca 1907, Dz. u. p. Nr. 193. ma być stosowane w ten sam sposób, jak do zakładów naukowych, wyliczonych w § 1., ustęp 2., punkt II. tegoż rozporządzenia, także do centralnej szkoły krajowej koszykarstwa we Lwowie.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Trnka wlr. Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCIV. — Wydana i rozesłana dnia 27. grudnia 1913.

Treść: (№ 263 i 264.) 263. Rozporządzenie, dotyczące uskuteczniania wpłat i wypłat na rachunek c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu, Lincu i Wiedniu. — 264. Obwieszczenie, dotyczące utworzenia w Pian (w Tyrolu) Ekspozytury Urzędu celnego pobocznego w Acquabona d'Ampezzo.

263.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem skarbu i Najwyższą Izbą obrachunkową z dnia 6. grudnia 1913,

dotyczące uskuteczniania wpłat i wypłat na rachunek c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu, Lincu i Wiedniu.

§ 1.

Wszystkie wpłaty na rzecz c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu, Lincu i Wiedniu należy w zasadzie uiszczać za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności. W tym celu wyda się stronom, obowiązanym do zapłaty, poświadczenia pocztowej Kasy oszczędności co do odbioru i złożenia, opiewające na rachunek odnośnej Dyrekcyi poczt i telegrafów w pocztowej Kasie oszczędności.

Strony, obowiązane do zapłaty, uczestniczące w obrocie klearingowym Urzędu pocztowych Kas oszczędności, winny przekazać płatną kwotę w obrocie klearingowym, używając do tego wypełnionego poświadczenia odbioru względnie złożenia.

Jeżeli obowiązany do zapłaty nie ma poświadczenia pocztowej Kasy oszczędności co do odbioru lub złożenia, wówczas należy odnośną kwotę wpłacić zapomocą czerwonego poświadczenia Urzędu pocztowych Kas oszczędności co do wpłaty, wystosowanego do Dyrekcyi poczt i telegrafów (rozporządzenie z dnia 19. marca 1909, Dz. u. p. Nr. 45.).

Obowiązani do zapłaty nie są obowiązani przedkładać kwitów wzajemnych.

Poświadczenie odbioru kwot, wpłaconych za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności, wygotowuje departament rachunkowy dyrekcyi poczt w formie kartek korespondencyjnych lub kartek zamkniętych tylko wtedy, jeżeli osoba płacąca przylepi na odwrotnej stronie poświadczenia złożenia znaczek pocztowy pięcio względnie dziesięciohalerzowy.

Co do wpłacania należytości telefonicznych obowiązują osobne postanowienia.

§ 2.

Wypłaty uskuteczniają wspomniane Dyrekcye poczt i telegrafów:

a) zapomocą pocztowego przekazu zapłaty, jeżeli uprawniony do odbioru znajduje się w obrębie okręgu obowiązanej do zapłaty dyrekcyi poczt i telegrafów a nie uczestniczy w obrocie klearingowym Urzędu pocztowych Kas oszczędności (§ 4.);

b) w innych przypadkach za pośrednictwem c. k. pocztowej Kasy oszczędności.

Co do wypłaty rzeczywiście w złocie kwot i poborów aktywalnych, tudzież innych powtarzających się poborów członków Zakładu poczt i telegrafów obowiązują osobne postanowienia.

§ 3.

Pocztowe przekazy zapłaty wystawia się do kwoty 5000 K na jeden przekaz; dla zapłat, wynoszących więcej niż 5000 K, wygotowuje się odpowiednio do wysokości kwoty dwa lub więcej przekazów. Przekazy wygotowuje departament rachunkowy dyrekcyi poczt.

Każdy pocztowy przekaz zapłaty składa się z właściwego przekazu, z miejsca, służącego do uwidocznienia ewentualnych warunków wypłaty,

z miejsca, służącego do uwidocznienia znamion wypłaty, z kwitu odbiorcy i wyciągu z księgi.

Przy wypłacie winien odbiorca zapłaty wygotować poświadczenie odbioru przekazanej kwoty, które ściąga się dla zarządu pocztowego zapomocą formularza kwitu, wydrukowanego na pocztowym przekazie zapłaty.

Po uskutecznieniu pokwitowania oddziera się wyciąg z księgi i wydaje się odbiorcy zapłaty.

Czasokres, w przeciągu którego urząd pocztowy może wypłacić pocztowy przekaz zapłaty, wynosi siedem dni, nie licząc dnia nadejścia do urzędu pocztowego.

Pocztowe przekazy zapłaty można posyłać za odbiorcą tylko w obrębie tego okręgu dyrekcyi poczt, w którym je wystawiono.

Pocztowe przekazy zapłaty na kwotę, nie przenoszącą 1000 K, doręcza się wraz z odnośną kwotą pieniężną za pobraniem należytości za doręczenie, przepisanych dla przekazów pocztowych, o ile w urzędzie pocztowym, uskuteczniającym wypłatę, zaprowadzona jest służba doręczeń kwot pieniężnych. Jeżeli służba doręczeń kwot pieniężnych nie jest zaprowadzona w urzędzie pocztowym albo jeżeli chodzi o pocztowe przekazy zapłaty, opiewające na kwoty wyższe, wówczas uwiadamia się o pocztowych przekazach zapłaty w celu ich odbioru i wypłaca się je przy okienku urzędu pocztowego.

§ 4.

Wypłaty za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności uskutecznia się jako obciążenie konta czekowego obowiązanej do zapłaty dyrekcyi poczt i telegrafów w pocztowej Kasie oszczędności na podstawie czeków i to albo gotówką albo zapomocą zapisania jako należytość, jeżeli odbiorca zapłaty należy do obrotu klearingowego Urzędu pocztowych Kas oszczędności a konto jego znane jest departamentowi rachunkowemu dyrekcyi poczt.

W razie wypłaty gotówką winien odbiorca zapłaty wygotować poświadczenie odbioru przekazanej kwoty, które ściąga się dla zarządu pocztowego przy wypłacie zapomocą formularza kwitu, wydrukowanego na przekazie zapłaty Urzędu pocztowych Kas oszczędności.

§ 5.

Tak przy wypłacie gotówką na podstawie pocztowych przekazów zapłaty albo przekazów zapłaty pocztowej Kasy oszczędności jak i przy zapisywaniu jako należytość na konto czekowe pocztowej Kasy oszczędności należy ściągać należytości stemplowe, przypadające od wypłacanych kwot, nie zapomocą znaczków stemplowych lecz bezpośrednio w drodze potrącenia.

Do wypłaty zapomocą zapisania jako należytość potrzeba pisemnego oświadczenia strony, upranionej do poboru, że godzi się na potrącenie stempla. Oświadczenie raz złożone ma znaczenie także dla wszystkich następnych zapłat, wyjąwszy, gdyby je ograniczono do pewnej oznaczonej zapłaty. Jeżeli takiego oświadczenia się nie złoży, ma się zapłatę uskuteczniać zapomocą pocztowego przekazu zapłaty, względnie przekazu zapłaty pocztowej Kasy oszczędności.

§ 6.

Likwidacya wypłacanych kwot należy wyłącznie do departamentów rachunkowych Dyrekcyi poczt i telegrafów w Celowcu, Lincu i Wiedniu.

Likwidacyę uskutecznia się z urzędu na podstawie urzędowych dokumentów, przedłożonych departamentom rachunkowym tych Dyrekcyi poczt, w regule więc nie potrzeba już w przyszłości przedkładać w tym celu kwitów. Jedynie przy zapłatach na rzecz osób prywatnych, znajdujących się poza królestwami i krajami w Radzie państwa reprezentowanymi, należy przedłożyć kwit departamentowi rachunkowemu odnośnej dyrekcyi poczt w celu zarządzenia uskutecznienia zapłaty. Wobec tego, iż należytość stemplową uiszcza się bezpośrednio (w drodze potrącenia), nie potrzeba kwitów tych stemplować.

§ 7.

Służbowy organ przekazujący nie zawiadamia z reguły osobno odbiorców zapłaty o przekazaniu zapłat.

Ewentualne zapytania lub zażalenia należy wystosowywać do departamentu rachunkowego odnośnej dyrekcyi poczt.

§ 8.

Powyższe postanowienia wchodzą w życie w dniu 1. stycznia 1914.

Schuster wlr. **Engel** wlr.

264.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. grudnia 1913,

dotyczące utworzenia w Pian (w Tyrolu) Ekspozytury Urzędu celnego pobocznego w Acquabona d'Ampezzo.

W Pian utworzono Ekspozyturę Urzędu celnego pobocznego II. klasy w Acquabona d'Ampezzo, wyposażoną w upoważnienia urzędu celnego pobocznego II. klasy, która rozpocznie swoją działalność w dniu 1. stycznia 1914.

Engel wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCV. — Wydana i rozesłana dnia 30. grudnia 1913.

Treść: (№ 265 i 266.) 265. Rozporządzenie w celu wykonania ustawy z dnia 21. grudnia 1912, dotyczącej dostawiania koni i wozów. — 266. Rozporządzenie, dotyczące zmiany niektórych postanowień regulaminu telefonicznego i odnośnej taryfy telefonicznej, ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 24. lipca 1910.

265.

Rozporządzenie Ministerstwa obrony krajowej w porozumieniu z innemi interesowanemi c. k. Ministerstwami i c. i k. Ministerstwem wojny z dnia 1. sierpnia 1913

w celu wykonania ustawy z dnia 21. grudnia 1912. Dz. u. p. Nr. 235. dotyczącej dostawiania koni i wozów.

Do § 1.

Jako służące do celów sanitarnych (punkt 8.) należy uważać także konie, przeznaczone stale do czyszczenia ulic, wywożenia śmieci i wydzielin.

Przez prywatne stadniny po myśli punktu 10. należy rozumieć wszystkie przedsiębiorstwa chowu, używające do chowu stale najmniej czterech klaczy.

Z klaczami źrebnemi należy uważać na równi te, które w upłynionym na ostatku okresie pokrywania odstanowione zostały przez państwowego lub licencyonowanego prywatnego ogiera, wyjąwszy, gdyby były odstanowione w ostatnich dwóch latach i przytem zostały bezpłodne.

Z końmi, uwolnionymi według § 14. *c*, należy postawić na równi konie z następującemi wadami, powodującemi widoczną i trwałą niezdatność do wszelkiej służby wojennej: kopyto sarnie, martwa kostka (nowotwór kostny dookoła stawu) i rak kopyta, jeżeli wady te powodują widoczne i trwałe okulawienie, nadto ślepota obu ócz, wartogłowienie i dychawica w wysokim stopniu.

Do § 3.

Za podstawę obliczenia 50 procent ogólnej ilości koni bierze się ilość koni w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

Do § 4.

Zgłaszanie oraz spis koni i przyborów dla zwierząt jucznych odbywa się za każdym razem przed klasyfikacyą koni.

Wezwanie do zgłaszania wydaje się zapomocą obwieszczenia politycznej władzy powiatowej, które należy co najmniej na trzy dni przed rozpoczęciem się terminu do zgłaszania ogłosić w każdej gminie w sposób w miejscu zwyczajny.

Zgłoszenie uskutecznia się pisemnie zapomocą kartki z doniesieniem, którą można dostać bezpłatnie u naczelnika gminy. Polityczna władza krajowa może tam, gdzie to uważa za odpowiednie celowi, zarządzić zamiast doniesień pisemnych doniesienia ustne. Te ostatnie winien naczelnik gminy spisywać na kartkach z doniesieniem.

Od doniesienia wyjęte są:

a) konie i przybory dla zwierząt jucznych, należące do Dworu Najjaśniejszego Pana oraz członków Domu cesarskiego;

b) konie i przybory dla zwierząt jucznych, służące do osobistego użytku panującego księcia na Liechtensteinie w domu ordynackim w Wiedniu i w zamku Eisgrub na Morawach;

c) konie i przybory dla zwierząt jucznych, przeznaczone do osobistego użytku tych osób, które po myśli prawa międzynarodowego korzystają z prawa zakrajowości;

d) konie do chowu oraz konie używane do gospodarstwa w stadninach dworskich;

c) skarbowe konie i przybory dla zwierząt jucznych, tudzież taka ilość koni, należących do czynnych oficerów, jaką ci są obowiązani trzymać w celu pełnienia swej służby.

Jeżeli podniesione zostanie roszczenie o zwolnienie, doręcza się posiadaczowi konia pisemne orzeczenie politycznej władzy powiatowej.

Klasyfikacyę koni, która może się odbywać w ciągu całego roku, przeprowadza się w okolicach, obfitujących w konie, o ile możności w każdej gminie.

Do § 5.

Ocenicielami winni być o ile możności ludzie zawodowi, osiedli w powiecie poborowym. Przed ustanowieniem ich winna polityczna władza powiatowa wysłuchać korporacye, powołane do strzeżenia interesów posiadaczy koni.

Stanowiska oceniciela można nie przyjąć jedynie z powodów, określonych w ordynacyach gminnych co do nieprzyjęcia wyboru do reprezentacyi gminnej.

Każda gmina ma prawo wydelegować dwóch mężów zaufania, którzy podczas klasyfikacyi koni z odnośnej gminy mogą być obecni przy urzędowej czynności komisyi. Tych mężów zaufania wybiera reprezentacya gminna.

Pisarza dostarcza w regule gmina miejsca klasyfikacyi.

Każdemu ocenicielowi należy się wynagrodzenie dzienne w kwocie 8 K; w kwocie tej mieści się wynagrodzenie za ewentualne wydatki na podróż.

Ocenicieli wynagradza polityczna władza powiatowa, której daje z góry potrzebne na to kwoty wojskowa komenda terytoryalna.

Mężom zaufania nie należy się wynagrodzenie z funduszów państwowych.

Do § 6.

Roszczenia o zwolnienie od obowiązku przyprowadzania do klasyfikacyi należy podnosić równocześnie z doniesieniem i udowodnić je, o ile nie odnoszą się one do koni, co do których po myśli postanowień do § 4. niniejszego rozporządzenia istnieje zwolnienie od doniesienia.

Jako dowody co do poszczególnych przyczyn zwolnienia wchodzą po myśli § 1. przedewszystkiem w rachubę:

punkt 4.: co do osób nieczynnych potwierdzenie przełożonej komendy;

punkt 6.: potwierdzenie dyrekcyi poczt i telegrafów;

punkt 7., 10., 12. i 13.: świadectwo, wystawione przez dwóch posiadaczy mających się przyprowadzić koni i potwierdzone przez naczelnika gminy, które w razie powołania się na zwolnienie po myśli punktu 10. ma stwierdzić oprócz przynależności konia do odnośnego przedsiębiorstwa chowu równocześnie także tę okoliczność, że to przedsiębiorstwo chowu ma charakter prywatnej stadniny po myśli postanowień do § 1. niniejszego rozporządzenia:

punkt 8.: potwierdzenie naczelnika gminy, co do funduszów, pozostających pod zarządem państwa, potwierdzenie przełożonych organów:

punkt 11.: świadectwo licencyonowania;

punkt 14. *c)*: świadectwo, wystawione przez lekarza weterynaryjnego albo przez dwóch posiadaczy przyprowadzić się mających koni i potwierdzone przez naczelnika gminy. W ten sam sposób należy także udowodnić przyczynę zwolnienia co do

koni, które nie kończą jeszcze w roku klasyfikacyi czwartego roku życia,

tudzież klaczy w stanie daleko posuniętej ciąży oraz klaczy, mających przy sobie źrebięta ssące w czasie sześciotygodniowego okresu ssania.

nadto co do koni, które po myśli postanowień do § 1. niniejszego rozporządzenia należy uważać na równi z końmi, uwolnionymi po myśli § 1., punkt 14. *c)* ustawy.

Powody zwolnienia, dla których stwierdzenia przewidziane jest świadectwo, wystawione przez dwóch posiadaczy mających się przyprowadzić koni, można w razie, gdyby z powodu odmowy osób, powołanych w pierwszym rzędzie do wystawienia takiego świadectwa, nie można było go dostarczyć albo dałoby się to zrobić tylko z trudnościami, udowodnić świadectwem naczelnika gminy, stwierdzającem tę okoliczność oraz istnienie przyczyny zwolnienia.

Prezes pośredniczy w znoszeniu się przedstawiciela wojskowości z posiadaczami koni i wystawia dla koni, sklasyfikowanych jako „całkiem niezdatne“, poświadczenia, podpisywane także przez przedstawiciela wojskowości, które winien za każdym razem potwierdzić naczelnik tej gminy, gdzie koń przebywa, jeżeli poświadczeń tych używa się jako dowodu zwolnienia od dalszego przyprowadzania do klasyfikacyi w tym samym okręgu poborowym.

Przy wyborze między końmi, uznanymi za zdatne, uwzględnia się, o ile na to pozwalają interesy wojskowe, w pierwszym rzędzie konie, należące do osób, mających więcej niż jednego konia, a dopiero potem konie tych osób, które posiadają tylko jednego konia.

Ocenienie koni i przyborów dla zwierząt jucznych należy uskuteczniać w ten sposób, że trzej ocenicielе wymieniają osobno, a więc bez wspólnej narady wartość konia względnie przyborów dla zwierzęcia jucznego. Co do ocenienia należy spisywać protokół.

Do § 7.

Karty ewidencyjne, w których szczegółach nie następuje zmiana, można zostawić przy późniejszych klasyfikacyach; karty ewidencyjne tych koni, których się już wcale nie uwzględnia albo które się uwzględnia w innej kategoryi, należy odebrać.

W razie, jeżeli zajdą inne zmiany, należy karty te wymienić bez ponownego oznaczania wartości.

Wzięcie w rachubę koni, wpisanych do kart ewidencyjnych, w innej kategoryi dopuszczalne jest tylko przy późniejszych klasyfikacyach; w tym wypadku należy wartość konia oznaczyć ponownie i wystawić nową kartę ewidencyjną.

Do § 9.

Jeżeli kartę ewidencyjną zgubi się lub stanie się ona niezdatną do użytku, winien posiadacz natychmiast za pośrednictwem naczelnika gminy prosić polityczną władzę powiatową o wystawienie duplikatu.

Przy donoszeniu o zmianach, tyczących się koni, wpisanych do kart ewidencyjnych, winni posiadacze koni wykazać okoliczności, będące podstawą doniesienia, przyczem należy stosować postanowienia do § 6. niniejszego rozporządzenia (świadectwo posiadaczy koni, świadectwo lekarza weterynaryjnego itd.).

Jeżeli co do konia, wpisanego do karty ewidencyjnej, wystawia się paszport bydlęcy, wówczas należy w przedziałce, przeznaczonej na opisanie konia, uwidocznić, że odnośny koń jest wpisany do karty ewidencyjnej.

Jeżeli konia, wpisanego do karty ewidencyjnej, odstawia się poza granicę celną, należy kartę ewidencyjną oddać urzędowi celnemu przy przekroczeniu granicy.

Sprostowania w kartach ewidencyjnych uskutecznia wyłącznie tylko przedstawiciel wojskowości.

Do § 10.

Miejsca oddania należy oznaczyć w ten sposób, aby posiadacze koni z reguły nie musieli odbywać dalszej drogi jak 50 kilometrów.

Organa wojskowe, przeznaczone do odbierania koni, wpisanych do kart ewidencyjnych, będą wykazywały uprawnienie do tego przez okazanie otwartego rozkazu.

Pobór koni odbywa się zapomocą obwieszczeń lub uwiadomień o poborze za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej.

Wciągnięte do kart ewidencyjnych klacze, które jednakowoż w czasie poboru koni są źrebne, i klacze z źrebiętami ssącemi, liczącemi do czterech miesięcy, oraz konie, wpisane do kart ewidencyjnych, których w czasie wspomnianym z powodu choroby lub z powodu niebezpieczeństwa zawleczenia zarazy nie da się z stajni wyprowadzić lub tego czynić nie wolno (§ 1., punkt 14. *b* i *c*), są zwolnione od przyprowadzenia.

Te przyczyny zwolnienia należy wykazać zapomocą świadectwa, wygotowanego przez lekarza weterynaryjnego albo wystawionego przez dwóch posiadaczy przyprowadzić się mających koni oraz potwierdzonego przez naczelnika gminy. W celu wykazania tego, że klacz jest źrebną, wystarczy także przedłożyć świadectwo pokrycia klaczy, zawierające jej opis, i potwierdzenie naczelnika gminy.

Konie, wpisane do kart ewidencyjnych, których stałe miejsce pobytu się zmieniło, można przyprowadzić do najbliższego miejsca oddania, jeżeli zmian tych nie uwidoczniono jeszcze w kartach ewidencyjnych a nowe miejsce pobytu tak oddalone jest od miejsca oddania, uwidocznionego w karcie ewidencyjnej, że nie można w ciągu 48 godzin dostać się do niego piechotą z zachowaniem koniecznych wypoczynków.

Jeżeli konia, wpisanego do karty ewidencyjnej się zabiera, natenczas odbiera się kartę ewidencyjną i wydaje się posiadaczowi kopię karty ewidencyjnej; organ wojskowości, zabierający konia, winien ją wypełnić, wycisnąć na niej pieczęć i podpisać.

Wynagrodzenie za zabraną paszę oblicza się według wynagrodzenia, ustanowionego w rozporządzeniu na zasadzie przeciętnych cen targowych i ogłaszanego wraz z poborem koni, a to po myśli postanowień do § 22. rozporządzenia w celu wykonania ustawy o powinnościach wojennych.

Wydana kopia karty ewidencyjnej ma znaczenie przekazu zapłaty.

Urząd podatkowy (kasa skarbowa) winien za ściągnięciem kopii karty ewidencyjnej albo zaraz wypłacić w gotówce kwotę pieniężną albo wydać uprawnionemu do poboru urzędowe poświadczenie kasowe co do zgłoszenia się, w którem potwierdzony jest odbiór kopii karty ewidencyjnej oraz uwidoczniona jest należna kwota, którą się ma wypłacić za pośrednictwem pocztowej Kasy oszczędności. W przypadku ostatnim zarządza się wypłatę tej kwoty przez pocztową Kasę oszczędności w ten sposób, że uprawniony do poboru otrzyma tę kwotę najdalej w ciągu 6 tygodni po oddaniu konia.

Uprawnionemu do poboru doręcza się odnośne uwiadomienie za pośrednictwem urzędu pocztowego.

Wskutek wypłaty kwoty odszkodowania staje się urzędowe poświadczenie kasowe co do zgłoszenia się bezprzedmiotowem.

Posiadaczom, których koni nie zabrano, odbiera się karty ewidencyjne i wystawia się świadectwa przyprowadzenia koni. Na podstawie tych świadectw otrzymają posiadacze ci od wojskowej komendy terytoryalnej za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej, za zgłoszeniem się do niej, należące się im wynagrodzenie za odstawienie koni z powrotem.

Przy sprzedaży koni, odbywającej się po przeprowadzeniu demobilizacyi, należy w pierwszym rzędzie uwzględniać dostawców koni, wpisanych do kart ewidencyjnych.

Do § 13.

Minister obrony krajowej wydaje zarządzenia co do tego, w jakich powiatach poborowych, dla

jakich oddziałów wojska oraz w jakim czasie ma się odbyć pobór koni na próbę.

Pobór koni, wpisanych do kart ewidencyjnych, odbywa się za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej zapomocą obwieszczeń lub uwiadomień o poborze.

Za każdego konia, przyprowadzonego do poboru koni na próbę, należy się posiadaczowi za czas, przez który jest zajęty, licząc tu także drogę tam i z powrotem, oprócz zwrotu wydatków w gotówce, potrzebnych podczas drogi tam i z powrotem, wynagrodzenie za każdy dzień ubytku pracy konia. Wynagrodzenie to, którego wymiar należy oznajmić w obwieszczeniach i uwiadomieniach o poborze, wypłaca wojskowość przy zwrocie konia.

Posiadaczowi, którego konie wskutek poboru koni na próbę podczas trwania ich użytku do celów wojskowych doznają uszczerbku, przysługuje wówczas roszczenie o odszkodowanie, jeżeli ani on sam ani jego organa nie spowodowały tego uszczerbku przez swe zawinienie.

Do § 14.

Zarządzenia, zawarte w postanowieniach do §§ 1. do 10. niniejszego rozporządzenia co do zwolnień od oddania oraz w postanowieniach do §§ 6. i 10. niniejszego rozporządzenia co do wykazania przyczyn zwolnienia, należy stosować do środków przewozowych z tą zmianą, że świadectwa, wystawiane przez posiadaczy koni, mają zastąpić świadectwa, wystawiane przez posiadaczy środków przewozowych.

Do § 15.

Co do sposobu zgłaszania i spisu wozów oraz co do wyjątków od zgłoszenia należy stosować pierwsze cztery ustępy postanowień do § 4. niniejszego rozporządzenia. Wezwanie do zgłaszania zamieszcza się w przewidzianem tamże obwieszczeniu.

Równocześnie ze zgłoszeniem wozów należy podnieść ewentualne roszczenia o zwolnienie od oddania i wykazali je po myśli postanowień do § 6. niniejszego rozporządzenia.

Przedstawiciele wojskowości, którzy otrzymali polecenie po myśli ostatniego ustępu § 15. ustawy, będą się wykazywali otwartym rozkazem.

Do § 16.

Miejsca oddania środków przewozowych należy oznaczyć wedle tych samych zasad, co miejsca oddania koni, wpisanych do kart ewidencyjnych.

Co do zaopatrzenia środków przewozowych w przybory, co do ilości paszy, które należy z sobą zabrać, co do gromadzenia środków przewozowych i ich odstawiania do miejsc oddania, tudzież co do ustanowienia w większych miejscach oddania kilku placów do odbioru należy stosować postanowienia do § 10. rozporządzenia w celu wykonania ustawy o powinnościach wojennych.

Gromadzenie środków przewozowych zarządza się zapomocą obwieszczenia, na podstawie którego naczelnik gminy ma zawiadomić osoby, obowiązane do dostawienia.

Do § 17.

Dla wynagrodzenia, należącego się ocenicielom, miarodajne są postanowienia § 5. niniejszego rozporządzenia.

Wynagrodzenie za zabrane ilości paszy oblicza się według wynagrodzenia, ustanowionego w rozporządzeniu na zasadzie przeciętnych cen targowych i ogłaszanego przy gromadzeniu środków przewozowych, a to po myśli postanowień do § 22. rozporządzenia w celu wykonania ustawy o powinnościach wojennych.

Przedstawiciel wojskowości winien wygotować poświadczenie co do odebrania środków przewozowych; poświadczenie to ma równocześnie znaczenie przekazu zapłaty.

Co do wypłacania kwot pieniężnych na podstawie tych potwierdzeń, tudzież co do wynagrodzenia za odstawienie z powrotem nie zabranych środków przewozowych, na które wystawia się posiadaczom poświadczenia, obowiązują postanowienia do § 10. niniejszego rozporządzenia.

Do § 21.

Doniesienia, uskuteczniane po myśli ustawy, oraz poświadczenia odbioru wynagrodzeń, wypłacanych wedle ustawy posiadaczom koni i środków przewozowych, wolne są od stempli według pozycyi taryfy 44. lit. *g*, względnie według pozycyi taryfy 48. lit. *g* ustawy z dnia 9. lutego 1850, Dz. u. p. Nr. 50.

Georgi wlr.

266.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 23. grudnia 1913,

dotyczące zmiany niektórych postanowień regulaminu telefonicznego i odnośnej taryfy telefonicznej, ogłoszonych rozporządzeniem Ministerstwa handlu z dnia 24. lipca 1910. Dz. u. p. Nr. 134.

Artykuł I.

Regulamin telefoniczny, obwieszczony rozporządzeniem z dnia 24. lipca 1910, Dz. u. p. Nr. 134.

zmienia się z mocą obowiązującą od dnia 1. stycznia 1914 w sposób następujący:

W § 2., punkt 2., winien ustęp drugi opiewać:

„Żaden z urzędów telefonicznych, należących do pewnej sieci telefonicznej miejscowej, nie może leżeć dalej jak 15 kilometrów od głównej stacyi centralnej (punkt 3.), a nadto żaden z tych urzędów prócz głównej stacyi centralnej nie może być włączony do międzymiastowego przewodu telefonicznego (punkt 11.).“

§ 3. otrzymuje następujący nowy punkt:

„6. Koszta budowy przewodów zwraca się oraz wpłaty na nie uiszcza się wedle stóp jednostkowych, oznaczanych przez zarząd zawsze na przeciąg przynajmniej jednego roku i ogłaszanych w dziennikach urzędowych.

Stopy jednostkowe oznacza się dla kilometra trasy nowego przewodu z jednej strony, zaś przytężenia z drugiej strony i dzieli się je na stopnie według rodzaju i siły używanego drutu.

Stóp tych nie stosuje się do szczególnie kosztownych budowli (w górach, przez tunele, z długiemi przestrzeniami dla kabli itp.).“

W § 43., punkt 3., otrzymuje ustęp pierwszy następujące brzmienie:

„3. Dla rozmów prywatnych, prowadzonych w ruchu międzymiastowym albo w ruchu miejscowym przy użyciu mównicy publicznej (ze strony wzywającego lub wezwanego), obowiązuje jako jednostka czasu niepodzielny przeciąg trzech minut. Rozmowy te można przedłużyć poza czas dwóch jednostek tylko wówczas, jeżeli w danej chwili niema innej zgłoszonej rozmowy międzymiastowej, do której przeprowadzenia trzebaby użyć tego samego przewodu międzymiastowego lub pośredniczącego albo tej samej mównicy publicznej.“

§ 43., punkt 4., winien opiewać:

„4. W komunikacyi z giełdową mównicą publiczną można przeciągać rozmowy poza okres jednej jednostki czasu tylko wtedy, jeżeli niema innej zgłoszonej rozmowy giełdowej.“

W § 45., punkt 1., ma odpaść ustęp drugi od słów „Gdyby wzywający“ **aż do słów** „drugiej jednostki.“.

§ 49., punkt 2., otrzymuje ustęp drugi następującej treści:

„Wezwanie do rozmowy traci swą ważność w dniu następującym po nadaniu wezwania o godzinie 12. w południe.“

§ 49., punkt 5., otrzymuje następujące drugie zdanie:

„Należytości tej jednak w ruchu międzymiastowym się nie ściąga, jeżeli rozmowa, do której wezwanie wydano, nie odbędzie się z powodu jakiegoś błędu technicznego albo z powodu błędu w urzędowej manipulacyi.“

§ 49., punkt 6., otrzymuje następującą osnowę:

„6. Płatność należytości za rozmowę, co do której wysłano wezwanie, stosuje się w ogóle do postanowień § 45. Należytości tej nie pobiera się w ruchu międzymiastowym, jeżeli rozmowa nie przyjdzie do skutku z powodu, iż nie zastano osoby, która ma być przywołaną, albo że zaniechano doręczenia wezwania ze względu na zbyt wielką odległość wskazanego miejsca zamieszkania osoby wezwać się mającej (punkt 3.).

Natomiast należytość ta ma być uiszczona w ruchu międzymiastowym, jeżeli osoba przywołać się mająca odmawia zadośćuczynienia wezwaniu albo jeżeli nie uczyni jemu zadość w przeciągu czasu ważności (punkt 2.) a nie nastąpi zrzeczenie się.“

§ 49., punkt 7., winien opiewać:

„7. Jeżeli ten, od którego wezwanie do rozmowy wyszło, zrzeknie się jej prowadzenia, wówczas może on żądać wysłania odwołania rozmowy.

Odwołanie rozmowy prześle się urzędowo na miejsce przeznaczenia tak samo jak wezwanie do rozmowy i doręczy się osobie wezwanej, jeżeli tejże doręczono już wezwanie do rozmowy.

Za odwołanie rozmowy należy uiścić należytość za odwołanie; co do płatności tej należytości obowiązują reguły, ustanowione w punkcie 5.“

§ 50., punkt 2., otrzymuje ustęp drugi następującej treści:

„Zapowiedzenie to traci swą ważność w dniu następującym po nadaniu o 12. godzinie w południe.“

Zamiast § 50., punkt 5., umieszcza się następującą osnowę:

„5. Co do płatności należytości za rozmowę obowiązują w ogóle także w razie zapowiedzenia postanowienia § 45. Należytość za rozmowę przypada jednak do zapłaty także wtedy, jeżeli zapowiedzenie dojdzie do miejsca swego przeznaczenia, zrzeczenie się nie nastąpi a stacya wezwania aż do upływu czasu ważności (punkt 2.) nie zgłosi swej gotowości do rozmowy.

Należytości za zapowiedzenie nie pobiera się tylko wtedy, jeżeli z powodu błędu technicznego lub z powodu błędu w urzędowej manipulacyi albo zapowiedzenie nie dojdzie do swego przeznaczenia albo rozmowa nie przyjdzie do skutku.“

Artykuł II.

Taryfę telefoniczną, ogłoszoną rozporządzeniem z dnia 24. lipca 1910, Dz. u. p. Nr. 134, zmienia się, a to:

a) z mocą obowiązującą od dnia 1. stycznia 1914,

w sposób następujący:

W § 20. ma ustęp c) opiewać:

„*c)* za wymianę uszkodzonych części składowych przyrządu wraz z ich wartością następujące ryczałty:

za lejek do mówienia lub słuchawkę 2 K,
za telefon łyżkowy 6 K,
za mikrofon 4 K,
za puszkę mikrofonu 3 K 50 h,
za mikrotelefon 8 K,
za widełki automatyczne stołowego przyrządu telefonicznego 4 K 50 h,
za korbę do przyrządu 1 K 50 h,
za tablicę do pisania przy ściennym przyrządzie telefonicznym 1 K 50 h,
za dolną część kontaktu zatyczkowego 2 K 50 h,
za zatyczkę kontaktu zatyczkowego 3 K 50 h;“

Potem następują następujące nowe postanowienia:

„*d)* za wymianę przewodów wewnętrznych stacyi abonamentowej, które zostały uszkodzone lub stały się niezdatnymi do użytku nie wskutek naturalnego zużycia się, i to aż do ilości 6 drutów przewodowych ryczałt w kwocie 7 K;

e) za przełożenie lub przytwierdzenie na nowo przewodów wewnętrznych stacyi abonamentowej aż do ilości 6 drutów przewodowych ryczałt w kwocie 4 K;

f) za przedłużenie sznurów stołowego przyrządu telefonicznego 3 K;

g) za przełożenie skrzynki bateryjnej 3 K.“

h) z mocą obowiązującą od 1. kwietnia 1914,

w sposób następujący:

§ 4., punkt 4., ma opiewać:

„4. Tak stanowcze jak i tymczasowe oznaczenie klas taryfy oddziaływa zawsze wstecz aż do chwili urządzenia stacyi. Każdy abonent winien zatem zapłacić dodatkowo różnicę należytości, wypadającą każdorazowo na rzecz zarządu, za czas, który upłynął od tej chwili, z drugiej zaś strony zapisze się na jego rachunek względnie zwróci mu się różnicę, która wyniknie na jego korzyść.“

§ 5., punkt 5., ma opiewać:

„5. Tak stanowcze jak i tymczasowe oznaczenie klasy taryfy oddziaływa wstecz w sposób, określony w § 4., punkt 4., aż do tego terminu płatności, który nastąpił po pierwszym dniu liczenia w pierwszym okresie liczenia. Za czas, który upłynął do tego terminu płatności, nie uskutecznia się dodatkowego wyrównania należytości.“

Schuster wlr.

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCVI. — Wydana i rozesłana dnia 31. grudnia 1913.

Treść: (№ 267—269.) 267. Obwieszczenie, dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej kolejki z Bozen do St. Jakob. — 268. Rozporządzenie, którem zmienia się niektóre postanowienia rozporządzeń Ministerstwa handlu z dnia 10. czerwca 1902 i z dnia 22. grudnia 1906 w sprawie wydawania posyłek pocztowych. — 269. Rozporządzenie, dotyczące zniesienia i zmiany niektórych postanowień rozporządzenia o organizacyi Urzędu patentowego.

267.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 17. grudnia 1913,

dotyczące koncesyonowania elektrycznej wązkotorowej kolejki z Bozen do St. Jakob.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło na zasadzie i w myśl postanowień ustawy o kolejach niższego rzędu z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami gminie miasta Bozen żądanej koncesyi na budowę i utrzymywanie w ruchu elektrycznej wązkotorowej kolejki, odgałęziającej się na placu Walthera w Bozen od linii Bozen—Gries kolejki elektrycznej na obszarze miasta Bozen i okolicy i prowadzącej do granicy miejscowości St. Jakob i Leifers, a to pod warunkami i zastrzeżeniami, określonymi bliżej w dalszym ciągu.

§ 1.

Co do koncesyonowanej kolei żelaznej korzysta koncesyonaryuszka z ulg skarbowych, przewidzianych w artykułach VI. do XII. względnie XXXII., ust. 1., ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149.

§ 2.

Koncesyonaryuszka ma obowiązek ukończenia budowy wspomnianej na wstępie kolei żelaznej najpóźniej w przeciągu roku, licząc od dnia dzisiejszego, oddania gotowej kolei na użytek publiczny i utrzymywania jej w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy złożyć ma koncesyonaryuszka na żądanie Rządu odpowiednią kaucyę w papierach wartościowych, nadających się do lokacyi pieniędzy sierocych.

W razie niedotrzymania powyższego zobowiązania można uznać kaucyę tę za przepadłą.

§ 3.

Celem wybudowania koncesyonowanej kolei żelaznej nadaje się koncesyonaryuszce prawo wywłaszczania podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takie same prawo przyzna się koncesyonaryuszce także co do ewentualnej budowy tych kolei dojazdowych, których urządzenie uznałby Rząd za odpowiadające interesowi publicznemu.

§ 4.

O ileby celem budowy koncesyonowanej kolei miano użyć dróg publicznych, winna koncesyona-

ryuszka postarać się o pozwolenie u osób, które są obowiązane do utrzymywania tych dróg, względnie u tych władz i organów, które według obowiązujących ustaw są powołane do udzielania pozwolenia na używanie drogi.

§ 5.

Pod względem budowy koncesyonowanej kolei i ruchu na niej winna koncesyonaryuszka stosować się do osnowy niniejszego dokumentu koncesyjnego, do technicznych warunków koncesyjnych, ustanowionych przez Ministerstwo kolei żelaznych, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, i do regulaminu ruchu na kolejach żelaznych z dnia 16. listopada 1851, Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852, o ile one w myśl postanowień rozdziału *B* ustawy z dnia 8. sierpnia 1910, Dz. u. p. Nr. 149, mają zastosowanie do kolejek, dalej do ustaw i rozporządzeń, któreby wydano w przyszłości, a wreszcie do zarządzeń Ministerstwa kolei żelaznych i innych władz powołanych.

§ 6.

Cyfra kapitału zakładowego, rzeczywistego i nominalnego podlega zatwierdzeniu Rządu.

W tym względzie przyjmuje się za zasadę, że oprócz rzeczywiście wyłożonych i należycie wykazanych kosztów na sporządzenie projektu, budowę i urządzenie kolei wraz z nabyciem parku wozowego i uposażeniem rezerwy kapitałowej z doliczeniem odsetek interkalarnych, rzeczywiście zapłaconych w okresie budowy, i rzeczywistej straty na kursie, wynikłej ewentualnie przy gromadzeniu kapitału, nie wolno wliczać w kapitał żadnych dalszych wydatków.

Gdyby po zużyciu zatwierdzonego kapitału zakładowego miano wystawić jeszcze dalsze nowe budowle lub pomnożyć urządzenia ruchu, wówczas można doliczyć odnośne koszta do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd zgodził się na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub na pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta te będą należycie wykazane.

Cały kapitał zakładowy ma być umorzony w okresie koncesyjnym według planu amortyzacyi, zatwierdzonego przez Rząd.

§ 7.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przyznawać wolną jazdę na kolei podoficerom i ordonansom, będącym w danej chwili w służbie.

Szczegółowe warunki w tym względzie ułożyć należy z właściwemi władzami wojskowemi.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana uwzględniać przy obsadzaniu posad wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19. kwietnia 1872, Dz. u. p. Nr. 60.

§ 8.

Urzędnicy państwowi, funkcyonaryusze i słudzy, jadący koleją z polecenia władz, sprawujących nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych, lub dla strzeżenia interesów państwa z tytułu koncesyi lub w sprawach dochodów skarbowych, przewożeni być muszą wraz z swymi pakunkami podróżnymi bezpłatnie, o ile wykażą się certyfikatami urzędowymi, wystawionymi przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych dla legitymacyi.

§ 9.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana przewozić pocztę, tudzież funkcyonaryuszy zarządu poczt i telegrafów wszystkimi pociągami, przewidzianymi w rozkładzie jazdy.

Za te świadczenia oraz za inne usługi na rzecz zakładu pocztowego może koncesyonaryuszka żądać stosownego wynagrodzenia, które będzie oznaczone drogą umowy.

Korespondencye, tyczące się zarządu kolejki a wymieniane między dyrekcyą lub kierownictwem przedsiębiorstwa kolejki a jej podwładnymi funkcyonaryuszami lub przez tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone przez funkcyonaryuszy przedsiębiorstwa kolejowego.

§ 10.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana postarać się o zaopatrzenie swych funkcyonaryuszy, zajętych przy ruchu kolejowym, na przypadek choroby i na starość i o zaopatrzenie ich rodzin i przystąpić w tym celu do kasy emerytalnej związku austryackich kolei lokalnych, o ileby nie utworzono dla koncesyonowanego przedsiębiorstwa kolejowego własnej kasy emerytalnej, zapewniającej członkom przynajmniej takie same korzyści, względnie wkładającej na koncesyonaryuszkę przynajmniej takie same zobowiązania jak kasa rzeczonego związku.

Zaopatrzenie to należy przeprowadzić w ten sposób, by koncesyonaryuszka miała obowiązek zgłaszać stałych funkcyonaryuszy z dniem nadania im stałej posady, z reszty zaś funkcyonaryuszy przynajmniej tych, którzy pełnią służbę kierowników wozów, konduktorów, strażników lub sług stacyjnych, przy odpowiedniem ich zatrudnieniu, najpóźniej po upływie trzech lat służby, w instytucie pensyjnym związku austryackich kolei lokalnych, względnie w własnej kasie emerytalnej.

Statut utworzyć się mającej ewentualnie kasy emerytalnej oraz każda jego zmiana podlega zatwierdzeniu Rządu.

§ 11.

Koncesyonaryuszka jest obowiązana dostarczać na żądanie Ministerstwa kolei żelaznych w należytym czasie wykazów statystycznych, potrzebnych do zestawienia rocznej statystyki kolejowej.

§ 12.

Trwanie koncesyi wraz z ochroną przeciw zakładaniu nowych kolei, wypowiedzianą w § 9., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne, oznacza się na sześćdziesiąt (60) lat, licząc od dnia dzisiejszego; po upływie tego czasu gaśnie koncesya.

Rząd może uznać koncesyę za zgasłą także przed upływem rzeczonego czasu, gdyby nie dopełniono określonych w § 2. zobowiązań co do rozpoczęcia i ukończenia budowy, tudzież otwarcia ruchu, o ile ewentualne przekroczenie terminu nie dałoby się usprawiedliwić w myśl § 11., lit. *b)* ustawy o koncesyach na koleje żelazne.

§ 13.

Prawo przepadku na rzecz państwa, unormowane w § 8. ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14. września 1854, Dz. u. p. Nr. 238, nie ma zastosowania do koncesyonowanej kolei żelaznej.

§ 14.

Koncesyonaryuszka nie może odstępować osobom trzecim utrzymywania ruchu na koncesyonowanej kolei żelaznej, wyjąwszy w przypadku wyraźnego zezwolenia ze strony Rządu.

§ 15.

Rząd ma prawo przekonywania się, czy budowa kolei i urządzenia ruchu są w wszystkich częściach wykonane odpowiednio do celu i sumiennie, tudzież ma prawo zarządzić, aby wadom, istniejącym w tym względzie zapobieżono, względnie aby je usunięto.

§ 16.

Rząd zastrzega sobie prawo tej treści, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia dopuszczono się ponownie naruszenia lub zaniedbania jednego z obowiązków, przepisanych w tej koncesyi, w warunkach koncesyjnych lub ustawach, będzie temu zapobiegał środkami, odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności uzna koncesyę za zgasłą jeszcze przed upływem okresu koncesyjnego.

Forster wlr.

268.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu z dnia 22. grudnia 1913,

którem zmienia się niektóre postanowienia rozporządzeń Ministerstwa handlu z dnia 10. czerwca 1902, Dz. u. p. Nr. 124. i z dnia 22. grudnia 1906, Dz. u. p. Nr. 252, w sprawie wydawania posyłek pocztowych.

Artykuł I.

W § 2. (Doręczanie) otrzymuje punkt I. *A*, ustęp trzeci, następujący dodatek:

Jeżeli to nie jest możliwe, awizuje się wszystkie równocześnie.

Punkt I. *B*, liczba 2. i 3. brzmieć będzie, jak następuje:

2. W składnicach pocztowych, utrzymujących służbę doręczeń. Składnice pocztowe, w których urządzona jest służba doręczeń, mogą doręczać w swym okręgu doręczeń:

a) posyłki listowe zwyczajne i polecone oraz awiza kolejowe, listy sądowe i inne urzędowe posyłki za rewersem zwrotnym;

b) listy pieniężne z deklaracyą wartości do 100 K;

c) pakiety bez deklaracyi wartości lub z taką deklaracyą aż do kwoty 100 K;

d) kwoty pieniężne na przekazy pocztowe aż do 100 K;

e) kwoty pieniężne na przekazy wypłaty aż do 100 K;

f) dokumenty, należące do zleceń pocztowych, jednak najwyżej do kwoty 100 K.

Polecone posyłki, listy pieniężne i pakiety doręcza się także wtedy, jeżeli te przedmioty obciążone są powziątkiem, jednak nie w większej kwocie jak 100 K w poszczególnym przypadku.

Zakres doręczania w powyższych granicach oznacza i ogłasza w sposób odpowiedni dyrekcya poczt i telegrafów osobno dla każdej takiej składnicy pocztowej; zakres ten obejmuje jednak co najmniej posyłki listowe zwyczajne i urzędowe uwiadomienia (awiza) pocztowe o posyłkach pocztowych, których odbiór się poświadcza.

Wyjątkowo można rozszerzyć zakres doręczania jeszcze poza wymienione granice. Rozszerzenie takie zarządza się od przypadku do przypadku i należy je ogłosić.

Zresztą stosuje się postanowienia punktu I. *A*, ustęp czwarty i piąty.

3. W rozszerzonym miejscowym okręgu doręczeń. Tam, gdzie tego wymagają potrzeby obrotu, może dyrekcya poczt i telegrafów zarządzić doręczanie poza granicami miejscowego okręgu doręczeń (do miejsc bez służby doręczeń przez listonoszów wiejskich lub składnice pocztowe) przez doręczycieli miejscowych (rozszerzony miejscowy okrąg doręczeń); władza ta określa także, jakie przedmioty doręcza się w rozszerzonym miejscowym okręgu doręczeń, i ogłasza w odpowiedni sposób urządzenie służby tego rodzaju.

Punkt III. otrzymuje następujący dodatek:

W okręgu zewnętrznym bez służby doręczeń ma zresztą zakład pocztowy starać się w miarę możności o to, aby zwyczajne posyłki listowe i uwiadomienia o innych posyłkach dochodziły do rąk odbiorców.

W § 4. (Zastrzeżenie odbierania posyłek pocztowych na poczcie) ma punkt I. *A* brzmieć w sposób następujący:

I. Zgłoszenie zastrzeżenia, zakres i należytości.

Punkt I., liczba 2., otrzymuje następujący dodatek:

Zarząd pocztowy może pod tymi samymi warunkami sprawić dla adresatów za zwrotem kosztów osobne książki odbiorcze; okaziciel takiej książki odbiorczej uchodzi za pełnomocnika adresata (§ 3., l.. 1.), o ile tenże uprawnienia okaziciela nie ograniczył z góry co do wszystkich lub poszczególnych rodzajów posyłek pocztowych tylko do odbioru uwiadomienia.

Wolno używać książek odbiorczych, sporządzonych przez odbiorcę, muszą one jednak co do formatu i drukowanego wzoru odpowiadać książkom, wystawionym przez urząd.

Punkt I., liczba 5., otrzymuje jako ustęp ostatni następujące postanowienie:

W razie zastrzeżenia odbioru w składnicy pocztowej nie należy uiszczać należytości za schowek lub należytości magazynowej.

Punkt I. *B* odpada.

W § 7. otrzymuje punkt II. następującą osnowę:

W tych przypadkach, w których tylko uwiadomienie doręcza się przez posłańca urzędu pocztowego lub. z wyjątkiem przypadku zastrzeżenia odbioru na poczcie, wydaje się je przez kierownika lub posłańca składnicy pocztowej, musi odbiorca, bez względu na potwierdzenie odbioru samej posyłki (przekazanej kwoty), przepisane w punkcie poprzednim, potwierdzić posłańcowi (kierownikowi) odbiór tego uwiadomienia.

W § 8. (Postępowanie przy wydawaniu posyłek, dowód tożsamości) otrzymuje punkt I., liczba 1., ustęp drugi, następującą osnowę:

W ten sam sposób należy także przy wydawaniu uwiadomień odbiorcy postępować w tych przypadkach, kiedy je doręcza posłaniec urzędu pocztowego; również wolno kierownikowi lub posłańcowi składnicy pocztowej wydać uwiadomienie w razie, jeżeli nie zna odbiorcy, jedynie po dostarczeniu dowodu tożsamości, wyjąwszy ten przypadek, gdy zastrzeżono odbiór na poczcie.

Liczba 2. otrzymuje następujące brzmienie:

2. *a)* Jeżeli w przypadkach, określonych w liczbie 1., ustęp drugi, wydano uwiadomienia w sposób tamże podany, tudzież jeżeli w razie zastrzeżenia odbioru na poczcie wydano uwiadomienia zgłaszającemu się, wydaje się odbierane przedmioty (posyłki a w obrocie przekazowym kwoty pieniężne) temu, kto się po odbiór zgłosi i odda podpisane imieniem i nazwiskiem odbiorcy uwiadomienie (dowód oddawczy, pocztowy adres przewodni, przekaz pocztowy, przekaz wypłaty). Zakład pocztowy nie ma w tych przypadkach obowiązku badania autentyczności podpisu na uwiadomieniu;

b) jeżeli uwiadomienie doszło do rąk odbiorcy nie w sposób, określony w punkcie I., liczba 1., ustęp drugi, ani też na podstawie zastrzeżenia odbioru na poczcie, wówczas wydaje się odbierane przedmioty (posyłki a w obrocie przekazowym kwoty pieniężne), o ile odbiorca sam nie zgłasza się po odbiór, okazicielowi uwiadomienia, podpisanego imieniem i nazwiskiem odbiorcy, tylko wtedy, jeżeli autentyczność podpisu potwierdzona jest w sposób wiarogodny.

Artykuł II.

Powyższe postanowienia wchodzą natychmiast w życie; termin wydania książek odbiorczych ogłosi się w sposób odpowiedni.

Schuster wlr.

269.

Rozporządzenie Ministerstwa robót publicznych z dnia 31. grudnia 1913,

dotyczące zniesienia i zmiany niektórych postanowień rozporządzenia o organizacyi Urzędu patentowego.

Artykuł I.

§§ 31. i 33. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 15. września 1898, Dz. u. p.

Nr. 157, dotyczącego organizacyi Urzędu patentowego, znosi się.

Artykuł II.

Moc obowiązującą §§ 21. i 30. rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 15. września 1898, Dz. u. p. Nr. 157, dotyczącego organizacyi Urzędu patentowego, w ich dotychczasowem brzmieniu uchyla się; w ich miejsce wstępują następujące postanowienia:

§ 21.

Co do wstąpienia do służby kancelaryjnej w Urzędzie patentowym obowiązują przepisy, dotyczące nadawania posad urzędników kancelaryjnych w Ministerstwie robót publicznych.

§ 30.

Dla postępowania dyscyplinarnego względem urzędników i sług Urzędu patentowego miarodajne są odnośne przepisy ogólne.

Artykuł III.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie.

Truka wlr.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,

także w roku 1914. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1914** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniem złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik 1849 za	4 K 20 h	Rocznik 1871 za	4 K — h	Rocznik 1893 za	6 K — h
„ 1850 „	10 „ 50 „	„ 1872 „	6 „ 40 „	„ 1894 „	6 „ — „
„ 1851 „	2 „ 60 „	„ 1873 „	6 „ 60 „	„ 1895 „	7 „ — „
„ 1852 „	5 „ 20 „	„ 1874 „	4 „ 60 „	„ 1896 „	7 „ — „
„ 1853 „	6 „ 30 „	„ 1875 „	4 „ — „	„ 1897 „	15 „ — „
„ 1854 „	8 „ 40 „	„ 1876 „	3 „ — „	„ 1898 „	6 „ — „
„ 1855 „	4 „ 70 „	„ 1877 „	2 „ — „	„ 1899 „	10 „ — „
„ 1856 „	4 „ 90 „	„ 1878 „	4 „ 60 „	„ 1900 „	7 „ — „
„ 1857 „	5 „ 70 „	„ 1879 „	4 „ 60 „	„ 1901 „	6 „ — „
„ 1858 „	4 „ 80 „	„ 1880 „	4 „ 40 „	„ 1902 „	7 „ 50 „
„ 1859 „	4 „ — „	„ 1881 „	4 „ 40 „	„ 1903 „	9 „ — „
„ 1860 „	3 „ 40 „	„ 1882 „	6 „ — „	„ 1904 „	5 „ — „
„ 1861 „	3 „ — „	„ 1883 „	5 „ — „	„ 1905 „	6 „ — „
„ 1862 „	2 „ 80 „	„ 1884 „	5 „ — „	„ 1906 „	12 „ — „
„ 1863 „	2 „ 80 „	„ 1885 „	3 „ 60 „	„ 1907 „	13 „ — „
„ 1864 „	2 „ 80 „	„ 1886 „	4 „ 60 „	„ 1908 „	9 „ — „
„ 1865 „	4 „ — „	„ 1887 „	5 „ — „	„ 1909 „	8 „ 50 „
„ 1866 „	4 „ 40 „	„ 1888 „	8 „ 40 „	„ 1910 „	8 „ 40 „
„ 1867 „	4 „ — „	„ 1889 „	6 „ — „	„ 1911 „	7 „ — „
„ 1868 „	4 „ — „	„ 1890 „	5 „ 40 „	„ 1912 „	12 „ 50 „
„ 1869 „	6 „ — „	„ 1891 „	6 „ — „	„ 1913 „	9 „ 50 „
„ 1870 „	2 „ 80 „	„ 1892 „	10 „ — „		

Pojedyncze roczniki **wydań w innych siedmiu językach** od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przyznaje się opust 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które **zaginęły** lub doszły **w stanie wadliwym**, należy reklamować najpóźniej **w przeciągu czterech tygodni** po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej **w przeciągu sześciu tygodni** po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko **za opłatą ceny handlowej** (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ **wszystkie roczniki wydania niemieckiego** począwszy **od roku 1849.** i **wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach** począwszy **od roku 1870. są całkowicie uzupełnione**, przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., **nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część** wszystkich tych roczników po cenie handlowej (1/4 arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwione jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi

Rok 1913.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XCVII. — Wydana i rozesłana dnia 31. grudnia 1913.

Treść: (№ 270 i 271.) 270. Rozporządzenie, dotyczące stwierdzania nieszczęśliwych wypadków w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej i donoszenia o nich. — 271. Rozporządzenie o warunkach uzyskania posady w cywilno-sądowym urzędzie depozytowym.

270.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 20. grudnia 1913,

dotyczące stwierdzania nieszczęśliwych wypadków w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej i donoszenia o nich.

Na zasadzie artykułu XII. ustawy z dnia 11. lutego 1913, Dz. u. p. Nr. 25, dotyczącej rozszerzenia ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków na przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołowstwa morskiego, i § 29. ustawy z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1. z roku 1888, dotyczącej ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków, rozporządza się, co następuje:

§ 1.

Do stwierdzania nieszczęśliwych wypadków, zdarzających się w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej, należy używać formularza, dołączonego jako dodatek do niniejszego rozporządzenia.

W dzienniku okrętowym statków handlowych, przeznaczonych do żeglugi dalekiej i wielkiej żeglugi nadbrzeżnej, należy utworzyć osobny dział dla nieszczęśliwych wypadków i w tym celu doszyć do dziennika wystarczającą przypuszczalnie na jeden rok ilość drukowanych egzemplarzy formularza, dołączonego jako dodatek do niniejszego rozporządzenia.

Kierownicy statków, przeznaczonych do małej żeglugi nadbrzeżnej, i jachtów, dla których nie jest przepisane utrzymywanie dziennika okrętowego, winni utrzymywać na pokładzie osobną książkę pod nazwą „wykaz nieszczęśliwych wypadków“; książka ta ma zawierać wystarczającą przypuszczalnie na jeden rok ilość drukowanych egzemplarzy wspomnianego formularza.

W dzienniku okrętowym względnie w wykazie nieszczęśliwych wypadków należy zapisywać także dalsze zdarzenia po nieszczęśliwym wypadku aż do ostatecznego opuszczenia statku przez osobę, dotkniętą wypadkiem.

§ 2.

Jeżeli w innych przedsiębiorstwach, poza wymienionemi w § 1., ma się wnieść doniesienie o nieszczęśliwym wypadku na piśmie, winien przedsiębiorca, względnie kierownik statku również użyć formularza, dołączonego jako dodatek. Jeżeli doniesienie o nieszczęśliwym wypadku po myśli artykułu XXI. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków na morzu wnosi się ustnie, winien odnośny urząd użyć dołączonego formularza.

Jeżeli nieszczęśliwy wypadek dotknie większą ilość osób, należy dokonać wpisu do dziennika okrętowego, względnie wykazu nieszczęśliwych wypadków co do każdej osoby.

§ 3.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia ulegają po myśli § 52. ustawy o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1. z roku 1888, karze grzywny do 200 koron, w razie zaś nieściągalności tejże karze aresztu do 20 dni.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 1. stycznia 1914.

Heinold wlr. **Schuster** wlr.

Dodatek.

Wykaz nieszczęśliwych wypadków*)
Doniesienie o nieszczęśliwym wypadku*)

do c. k. Kapitanatu portowego i sanitarnego morskiego*) w . . . . . .

do c. i k. Urzędu konsularnego*) w . . . . . .

Uwaga.

Dla każdej zabitej lub uszkodzonej (względnie chorej) osoby należy wypełnić osobny wykaz.

Jeżeli zajdzie nieszczęśliwy wypadek, dotykający większą ilość osób, wystarczy wypełnić przedziałkę 10. tylko odnośnie do jednej osoby a w formularzach, przeznaczonych dla reszty osób uszkodzonych, można na to się powołać.

Jeżeli dotknięty nieszczęśliwym wypadkiem jest małym przedsiębiorcą, należy to uwidocznić w przedziałce 4.

W razie zasłabnięcia na chorobę, co do której istnieje obowiązek odszkodowania jak za nieszczęśliwy wypadek (za takie uchodzą po myśli art. III., ustęp ostatni, ustawy: cholera, dżuma, żółta febra i beriberi), nie potrzeba zamieszczać odpowiedzi w punktach 10. i 11. kwestyonaryusza.

1	Nazwa statku . . . . . . Przystań ojczysta . . . . . . Sygnał rozpoznawczy . . . . . . Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania kierownika statku . . . . . . Numer katastralny statku w Zakładzie ubezpieczenia robotników od nieszczęśliwych wypadków w Trycście	
2	Imię i nazwisko właściciela statku (przedsiębiorcy)	
3	Podróż z . . . . . . do . . . . . . W przystani	
4	Imię i nazwisko osoby uszkodzonej (chorej) . . Wiek . . . . . . Stanowisko w przedsiębiorstwie . . . . . . Zasługa	
5	**Co do nieszczęśliwych wypadków:** Data nieszczęśliwego wypadku . . . . . . Pora dnia . . . . . . Dokładne oznaczenie miejsca na statku (n. p. przedni szaniec, pokład pośredni, ogrzewalnia, maszyna itd.), względnie miejsca, gdzie się nieszczęśliwy wypadek zdarzył . . . . . . **Co do chorób, podlegających obowiązkowi odszkodowania jak za nieszczęśliwy wypadek:** Czas, kiedy wskutek choroby nastąpiła niezdolność do pracy	

*) Słowa zbyteczne należy przekreślić.

6	Gdzie znajduje się osoba uszkodzona (chora)? na statku, w szpitalu, pod opieką domową? .	. . . . . do . . . . .
		. . . . . od . . . . . do . . . . .
		. . . . . od . . . . . do . . . . .
	Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania ordynującego lekarza	
7	Do której kasy chorych należy osoba uszkodzona (chora)?	
8	**Co do nieszczęśliwych wypadków:** *a)* jakiego uszkodzenia doznała odnośna osoba: . . . . . . *b)* czy nieszczęśliwy wypadek spowodował śmierć lub czy to przypuszczalnie nastąpi? . . . . . . *c)* w razie zaprzeczenia pytania ad *b)*: czy uszkodzenie pociągnie za sobą przypuszczalnie całkowitą lub częściową niezdolność do zarobkowania, trwającą więcej niż 4 tygodnie? *d)* w razie potwierdzenia pytania ad *c)*: czy uszkodzenie może ewentualnie spowodować częściową lub całkowitą trwałą niezdolność do zarobkowania? . . . . . . **Co do chorób, podlegających obowiązkowi odszkodowania jak za nieszczęśliwy wypadek:** Oznaczenie choroby	o ile możności ma wypełnić ordynujący lekarz
9	W razie śmiertelnego wypadku (śmiertelnego wyniku chorób): czy osoba, dotknięta śmiertelnym wypadkiem (zmarła), pozostawia: wdowę? . . . . . . dzieci poniżej lat 15 i ile? . . . . . . krewnych w linii wstępnej, których osoba ta była jedynym żywicielem?	
10	Powód i przebieg nieszczęśliwego wypadku (o ile możności dokładne przedstawienie)	
11	Świadkowie naoczni nieszczęśliwego wypadku .	
12	Inne uwagi	
13	Dalsze zdarzenia	

Data:

Podpis kierownika statku (przedsiębiorcy):

271.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 28. grudnia 1913

o warunkach uzyskania posady w cywilno-sądowym urzędzie depozytowym.

Do uzyskania posady praktykanta w cywilno-sądowym urzędzie depozytowym potrzeba oprócz ogólnych warunków uzyskania posady dowodu ukończenia czterech niższych klas średniego zakładu naukowego lub jednorocznego kursu naukowego, połączonego z szkołą wydziałową.

Mianowanie urzędnikiem cywilno-sądowego urzędu depozytowego zależne jest oprócz tego od złożenia z pomyślnym wynikiem egzaminu z rachunkowości państwowej.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Hochenburger wlr.

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS